BULLARII ROMANI

CONTINUATIO

SUMMORUM PONTIFICUM

CLEMENTIS XII. CLEMENTIS XIV.

PII VI. PII VII. LEONIS XII.

ET PII VIII.

CONSTITUTIONES, LITERAS IN FORMA BREVIS

EPISTOLAS AD PRINCIPES VIROS, ET ALIOS

ATQUE ALLOQUUTIONES COMPLECTENS

QUAS COLLEGIT

ANDREAS ADVOCATUS BARBÈRI

CURIÆ CAPITOLII COLLATERALIS

ADDITIS SUMMARIIS, ADNOTATIONIBUS, INDICIBUS

OPERA, ET STUDIO

RAINALDI SEGRETI I. C.

TOMUS OCTAVUS

CONTINENS PONTIFICATUS

PII VI.

XIII. AD XVI.

ROMÆ

EX TYPOGRAPHIA REVERENDÆ CAMERÆ APOSTOLICÆ

1844.

INDEX RUBRICARUM OMNIUM CONSTITUTIONUM QUÆ IN HOC TOMO CONTINENTUR PII VI.

ANNO XIII.

ANNO XIV.

ANNO XV.

ANNO XVI.

INDEX

VOCABULORUM INITIALIUM

OMNIUM CONSTITUTIONUM

QUAE

IN HOC OCTAVO TOMO

CONTINENTUR

A

B

C

D

Q

R

S

U

PIUS VI.

ANNO DECIMO TERTIO

Dat. die 5. martii 1787 anno XIII.

DCXXXVIII.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab eis, qui post diem festivitatis sanctæ Franciscæ viduæ visitaverint ecclesias congregationis Olivetanæ.

Pius pp. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis salutem. et apostolicam benedictionem.

Tenor concessionis.

§. 1. Ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti, omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac s. communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis monachorum ordinis sancti Benedicti congregationis Olivetanæ ubicumque existentem, dominica immediate sequente post festum s. Franciscæ viduæ a primis vesperis, usque ad occasum solis diei hujusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Conditiones adnexæ, et fides habenda transumptis.

§. 2. Præsentibus ad septennium tantum valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur præsentes nullæ sint; utque præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dictæ congregationis munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die v. martii MDCCLXXXVII. pontificatus Nostri anno decimotertio.

Dat. die 6. martii 1787 anno XIII.

DCXXXIX.

Committitur episcopo Colimbriensi, ut transferat moniales e monasterio Louriçal ad novum erigendum monasterium.

Venerabili fratri episcopo Colimbriensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii capitaneus major, communitas, et nobilitas villæ, seu loci de Pouca de Beira tuæ diœcesis, quod cum alias, in anteacto nempe sæculo in civitate Ulyssipponensi sacrilegum furtum non sine gravi sanctissimi Eucharistiæ sacramenti contemptu fuerit perpetratum, quasi in admissi reatus expiationem in loco de Louriçal ejusdem tuæ Colimbriensis diœcesis novum sanctimonialium ordinis sanctæ Claræ strictioris observantiæ monasterium fuit e fundamentis extructum, ut ipsæ præter cætera statuta, ac stabilimenta apostolica auctoritate tunc confirmata, diu, noctuque vicissim sanctissimi Euchari-

stiæ sacramenti adorationi insistere jugiter tenerentur. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat in dicta villa, seu loco de Pouca de Beira alias nempe anno MDCCXLIII. aliud sacrilegum furtum fuerit commissum, ob tantum crimen novum monasterium earumdem sanctimonialium in loco patrati delicti excitare fuit constitutum, illudque revera ex fidelium eleemosynis quasi penitus absolutum existit; quoniam tamen satis commodum, et amplum hospitium muris cinctum cum clausura, et ecclesia ad recipiendas novitias paratum jam sit; hinc dicti exponentes a prædicto monasterio de Louriçal dilectas in Christo filias Mariam Barbaram, Mariam a sancta Rita, et Mariam de Sancta Familia, ac aliam, seu alias duas prudentia, ac arbitrio tuo eligendas moniales expresse professas dicti monasterii ad hoc novum monasterium in dicto loco de Pouca de Beira erectum, seu erigendum una cum eisdem statutis, ac legibus, alias, ut præfertur, apostolica auctoritate confirmatis transferri posse summopere desiderant. Nobis propterea memorati exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ commissionis.

§. 2. Nos igitur piis eorumdem exponentium votis quantum cum Domino possumus annuere, eosque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et illorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, ac religionis zelo plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut prædictas tres sanctimoniales, ac aliam, seu alias duas, et quatenus una cum altera ex ipsis impedita legitime fuisset, alias moniales ejusdem monasterii in locum impeditarum suffectas ad prædictum monasterium in villa, seu loco de Pouca de Beira, ut præfertur, erectum, seu erigendum, ut inibi novam faciant fundationem, sub iisdemmet tamen legibus, ac statutis dicti monasterii de Louriçal, a quo transferuntur honesto comitatu, quem sanctimoniales decet, debitisque adhibitis cautelis auctoritate Nostra apostolica transferas.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, et quatenus opus sit, monasterii, et ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die sexta martii anno millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCXL.

Dat. die 20 martii 1787 anno XIII.

Confirmatio decreti congregationis Rituum super electione B. M. V. Angelorum in patronam principalem oppidi Puig Valentinæ diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Memoratur decretum nuper editum.

§. 1. Emanavit nuper a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum decretum tenoris sequentis, videlicet.

VALENTINA

Tenor ipsius decreti.

§. 2. Ex parte cleri sæcularis, et regularis oppidi Puig diœcesis Valentinæ sac. Rituum congregationi pro confirmatione electionis beatissimæ virginis Mariæ sub titulo Angelorum in patronam principalem dicti oppidi humil-

lime supplicatum fuit; sacra eadem congregatio, referente eminentissimo, et reverendissimo domino cardinali Archinto præfecto, et ponente, cum hujusmodi electionem rite, et juxta decretum sa: mem: Urbani pp. VIII. legitime factam comperiisset, eamdem approbavit, et confirmavit, et B. M. V. Angelorum in patronam principalem electam festivitati prærogativas omnes sanctorum protectorum principalium festis competentes attribuit, atque concessit. Die 10. martii 1787.

J. card. Archintus præfectus.
D. Coppola S. R. C. secretarius

Loco ✠ Signi.

Preces porrectæ pro confirmatione decreti.

§. 3. Cum autem sicut dilecti filii clerus sæcularis, et regularis oppidi prædicti hodie Nobis exponi fecerunt ipsi decretum hujusmodi quo firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur:

Tenor confirmationis apostolicæ.

§. 4. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: decretum præinsertum hujusmodi auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, nec non utrique clero prædicto in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictique oppidi, ejusque cleri prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima martii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCXLI.

Dat. die 23. martii 1787. Anno XIII.

Seminario ecclesiastico Civitatis Castelli uniuntur nonnulla bona.

Venerabili fratri
Episcopi Civitatis Castelli

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Expedit quam maxime animarum Christifidelium saluti, ut ad ecclesiarum parochialium regimen, qui digni sunt, quorumque prior vita, et in sacris disciplinis exercitatio spem afferat, eos non mercenariorum, sed vigilantium pastorum more sibi commissis ovibus sollicite consulturos, as-

sumantur. Id autem tuto perficitur, si adolescentes, qui in sortem Dei sunt vocati, ad pietatem, et sacrarum doctrinarum studia in seminariis efformentur, bonisque moribus imbuantur. Itaque cum pastoralem fraternitatis tuae vigilantiam, ac sollicitudinem, dum in omnibus ministerium tuum imples, in Domino plurimum commendamus, tuis justis petitionibus libenti animo assensum præbemus.

Refertur angustia seminarii episcopalis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod quoties alicujus parochialis ecclesiæ vacatio, inter multas, quæ in tua satis ampla diœcesi consistunt, contigit, admodum difficulter de idoneis rectoribus eis providetur, cujus incommodi originem in eo maxime statuendam esse jure arbitraris, quod tui diœcesani, cum tenuissimis, ac fere nullis opibus sint, suos filios in studia mittere nequeunt, ac episcopale tuum, seminarium ut in ædibus magnificum, ita bonis, ac redditibus valde inops, cum ea singulo quoque anno vix scuta ducenta annui vectigalis, detractis oneribus, fundant. Quod si auctis ejusdem seminarii redditibus, major inde alumnorum numerus in eo recipi poterit, facile huic malo consultum itur; quandoquidem in seminario adolescentes, quorum indoles, et voluntas præseferat ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros, seu novellæ plantæ benigniori cura educati, et ad pietatem, religionem, ac literarum scientiam a teneris annis informati, cum postea ad laboriosa ecclesiæ officia vocati erunt, tamquam boni Christi ministri enutriti verbis fidei, et bonæ doctrinæ, quam assecuti sunt, Christifideles exhortari in sana doctrina, et eos, qui contradicunt, arguere, utilesque se exhibere poterunt. Quocirca pro pastorali vigilantia, qua circa gregis tuæ curæ commissi spirituale bonum quotidie excubas humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Præcipitur omnes adolescentes convenire ad seminarium.

§. 3. Nos igitur, qui illorum curis, ac desideriis, qui in Nostros cooperatores in vineam Sabaoth vocati sunt, quantum in Domino possumus, adesse exoptamus, tuisque votis annuere volentes, teque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, integritate, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut, salvo jure, quo dilecti filii consilium, seu magistratus istius Nostræ Civitatis Castelli, ut asseritur, utuntur, potiuntur, et gaudent, nominandi scilicet, ac deputandi magistros grammaticæ, humanitatis, rethoricæ, et philosophiæ, ac salvo pariter stipendio ab eodem magistratu antecessoribus prædictis solvi consueto, hi deinceps non amplius ad publicum gymnasium convenire, sed seminarium ad instituendos, quilibet juxta suam disciplinam, tum illius alumnos, tum cæteros adolescentes inibi convenientes adire debeant, auctoritate Nostra apostolica edicas, et statuas.

Assignantur seminario bona confraternitatis s. Antonii, et hæreditatis Marrani.

§. 4. Insuper, cum sicut accepimus, in loco, seu oppido de Citerna tuæ diœcesis erecta existat confraternitas sæcularis sub invocatione, seu titulo sancti Antonii, cujus onus est per annum aliquas ecclesiasticas solemnitates peragere, ac etiam sit quædam hæreditas Marrani nuncupata, cujus redditus ab episcopo Civitatis Castelli pro tempore existente administrati in tres sacras missiones per dictam diœcesim explendas, et in spiritualia exercitia pro sacerdotibus in singulos annos facienda sint, erogandi harum serie tibi injungimus, ut præscripta, ac statuta annua redditnum, ac fructuum quantitate, quæ pro onerum hujusmodi, aliorumque, si quæ sunt, satisfactione, in Domino tibi congrua, ac conveniens videbitur, quidquid inde ex confraternitatis, ac hæreditatis prædictarum proventibus supererit, tuo seminario auctoritate prædicta perpetuo unias, et incorpores, prout unitum, et incorporatum esse auctoritate, et tenore prædictis statuimus, ac mandamus.

Applicatio etiam bonorum ecclesiæ parochialis del Vigone.

§. 5. Tandem cum parochiali ecclesiæ del Vigone nuncupatæ haud valde dissitæ ab hac civitate, licet vix quinquaginarum, aut sexagenarum animarum cura illi incumbat, nihilominus redditus, ac proventus annui valoris circiter scutorum tercentorum monetæ Romanæ sint; hinc quandocumque per cessum, vel decessum moderni rectoris dictæ parochialis ecclesiæ, aut alias quomodolibet ex illius persona parochia hujusmodi vacare contigerit, ex nunc pro ex tunc, et e contra illius congruam portionem ad annua scuta

octoginta dumtaxat auctoritate, et tenore prædictis coarctamus, ac superxtantes redditus eidem seminario addicimus, ac incorporamus. Quocirca deputatis, seu administratoribus seminarii, ut vix secuto obitu moderni rectoris dictæ ecclesiæ, vel secuta alias quomodolibet ejusdem parochiæ vacatione bonorum, et jurium quorumcumque ad illam quomodolibet spectantium possessionem, seu quasi possessionem cum onere tamen persolvendi in duas, aut plures ratas novo rectori dumtaxat annua scuta octoginta monetæ Romanæ, per se apprehendere libere, ac licite possint, et valeant eadem auctoritate, et tenore concedimus, et indulgemus. Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent, faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac statuere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ ullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali, sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, aut quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, aut impetrato quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac apostolicæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus opus sit quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictorum piorum locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub

annulo piscatoris die vigesima tertia martii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 27. martii 1787 anno XIII.

DCXLII.

Assignatio bonorum pro erectione conservatorii in civitate Assisiensi, facienda pro puellis recipiendis.

Dilecto filio Nostro Philippo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diacono cardinali Carandini nuncupato.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Romanum decet pontificem tamquam fidelem servum, ac prudentem, quem constituit Dominus super familiam suam non modo spiritualium providentiam Catholicæ Ecclesiæ, quantum divina bonitas largitur, jugi vigilantia exhibere, sed et temporalium circumspetione suorum, et Apostolicæ Romanæ Sedis etiam quoad temporalia subditorum commodis indesinenter consulere, eaque de causa sollicitis studiis ea omnia curare, quæ communis utilitatis rationi, et reipublicæ saluti consentanea esse in Domino arbitratur.

Ratio concessionis.

§. 2. Itaque cum sicut accepimus in maximam Assisiensis diœcesis utilitatem conferret novi conservatorii puellarum orphanarum fundatio, in quo ea lanea opera, tam crassa, quam mollia, quæ vocant *Saje*, nec non telæ lineæ, et cannabinæ pro mappis, mantilibus, ac stragulis texerentur. Nos mature, ac sedulo omibus perpensis, quæ ad hæc conducibilia esse videbantur, nonnulla disponere statuimus, quæ utilitatem, atque commodum civitati, et diœcesi Assisiensi allatura fore, speramus.

Assignatur domus pro erectione conservatorii.

§. 3. Et quidem circumspectioni tuæ congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium super bono regimine communitatum, et universitatum status Nostri ecclesiastici præfecto, de cujus prudentia, fide, integritate, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut in primis domum reclusorii orphanarum istius Nostræ civitatis Assisiensis una cum alia contigua domo, quam nunc magistræ piæ Jesuitissæ nuncupatæ habent, in novi erigendi conservatorii domum auctoritate Nostra apostolica assignes; puellas vero orphanas in dicto reclusorio nunc degentes, suasque magistras in eodem conservatorio recipias, magistris vero piis prædictis, ut a sæcularibus tertii ordinis sancti Francisci domus, qua in hospitio excipiendas mulieres tertiarias ejusdem ordinis sancti Francisci, aliosque ad civitatem Assisiensem die secunda augusti peregrinantes utuntur, absque ulla compensationis, ac utilitatis spe concedatur, ac donetur, edicas, et mandes.

Instituitur congruus census conservatorii.

§. 4. Ut autem congruo censu conservatorium hujusmodi instruatur, tibi pariter per præsentes injungimus, ut bona omnia, redditus, jura, et actiones ad dictum reclusorium quomodolibet spectantia, et pertinentia eidem conservatorio auctoritate prædicta unias, et applices; deinde eximendo, et liberando infra exprimendas confraternitates laicales, ab iis oneribus, quæ minus necessaria, ac utilia esse in Domino conspexeris, non obstantibus piorum testatorum, aliorumque dispositionibus, legatis, et testamentis, quibus expresse pro effectu prædicto tantum harum serie derogamus annuas infra exprimendas præstationes, quæ ex informationibus per te prius diligenter captis, vires dictarum confraternitatum nullo modo excedunt, super fructibus, redditibus, ac proventibus earumdem confraternitatum dicto conservatorio in duabus, aut pluribus ratis arbitrio tuo præfigendis persolvendas imponas. Volumus quippe, ut confraternitas tertii ordinis sæcularis sancti Francisci pro taxa hujusmodi annua scuta quadraginta persolvat; confraternitas sanctæ Catharinæ annua scuta triginta; confraternitas Stigmatum sancti Francisci annua scuta triginta; confraternitas vero sancti Stephani, sancti Crispini, Spiritus Sancti, beatæ Mariæ virginis Gratiarum in oppido de Palatio, et sanctæ Andreæ in oppido de Bettona, et quælibet illarum annua scuta decem præstent; confraternitas sanctissimi Sacramenti in ecclesia cathedrali erecta ex hæreditate Paci annua scuta viginti pendat: sic pariter confraternitas Rosarii in castro turris de Betto ex hæreditate Cioli an-

nua scuta decem, et ab administratoribus xenodochii oppidi de Bastia dictæ diœcesis, cum illius census major sit cultu ex superextantibus redditibus annua scuta centum viginti exolvantur. Tandem cum in oppido de Cannara itidem diœcesis tres jamdiu erecti fuerint montes frumentarii, ac ad oppidanorum commodum, atque utilitatem, ex rerum usu constet, unum dumtaxat montem frumentarium satis superque esse, propterea tibi mandamus, ut prævia duorum ex dictis montibus frumantariis abolitione, ac extinctione, sortes montium frumentariorum hujusmodi eidem conservatorio addicas, et incorpores.

Dotibus puellarum providetur.

§. 5. Ad hoc autem, ut puellis in eodem conservatorio pro tempore existentibus, ac in Domino, aut in sæculo nubere volentibus aliquo modo consulatur, cum, sicut accepimus ab ordinibus regularibus, ac confraternitatibus laicalibus istius civitatis Assisiensis subsidia dotalia pro summa scutorum ducentorum quolibet anno sorte distribuantur; hinc volumus, tibique mandamus, ut ex hisce dotibus, quæ sive a regularibus, sive a confraternitatibus in singulos annos conferuntur, dummodo nulli certæ personæ debeantur, tot, quot constituant summam scutorum nonagintorum pro tuo arbitrio, et prudentia eligas, in quibus per electores puellas in conservatorio degentes esse præferendas mandes, ac statuas. Præterea, ut sumptibus pro necessaria supellectili, ac instructione dicti conservatorii fieri satis possit, tibi mandamus, ut ad annum suspensa dictorum subsidiorum dotalium distributione, summam exinde percipiendam in hanc causam eroges; ut insuper fructus superextantes, quos multis ab hinc annis habet hæreditas Paci, qui ex testatoris voluntate in majorem ornatum, ac elegantiam cujusdam cappellæ essent impendendi, nec non alias summas, quas in quæstu habet congregatio sæcularis tertii ordinis sancti Francisci, aut in sustentationem adolescentum, qui studiis operam navent, aut in subsidia dotalia extraordinaria erogandas pro dicti conservatorii institutione eadem auctoritate applices, et attribuas.

Executores apostolici sub delegandi indigitantur.

§. 6. Tandem cum hæc omnia nisi difficillime per te ipsum perficere poteris ob munera, quibus fungeris, hinc tibi dilectos filios marchionem Petrum Sperelli, comitem Josephum Bindangoli, et marchionem Alphonsum Sermattei cives nobiles Assisienses, qui tuo nomine omnia prædicta exequantur, subdelegandi, ac deputandi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, atque impertimur. Volumus præterea, ut rectæ bonorum administrationi, et puellarum ad religionem, et artes institutioni consulatur, ut tres prædicti cives nobiles Assisiensis, salva semper episcopi Assisiensi pro tempore existentis jurisdictione, eidem conservatorio præsint, quorum altero deficiente, ut superstites sibi socium, seu nobilem civem in locum defuncti eligant, eadem auctoritate, et tenore concedimus. Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi, ea omnia pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Submovetur omne juris remedium, contra executionem præsentium literarum

§. 7. Decernentes has præsentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ ullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali: sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, et quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata, etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet con-

cesso, aut impetrato quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 8. Sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictorum piorum locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima septima martii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCXLIII.

Dat. die 27. martii 1787. anno XIII.

Confirmatio decreti congregationis Rituum quo cappellanis ecclesiæ monasterii regii Incarnationis nuncupati monialium ordinis sancti Augustini oppidi Matriti, Toletanæ diœcesis conceditur indultum recitandi officia propria, et celebrandi missas illorum sanctorum, de quibus ipsi recitant officium.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ priorissa, et moniales recollectæ nuncupatæ ordinis sancti Augustini regalis monasterii Incarnationis etiam nuncupati oppidi Matriti Toletanæ diœcesis, quod ipsæ pro sua, et cappellanorum ecclesiæ dicti monasterii inservientium spirituali consolatione, et commoditate, licentiam recitandi officia propria, missasque celebrandi illorum sanctorum, de quibus dictæ exponentes recitant officium, cappellanis hujusmodi per Nos concedi summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur easdem exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, earumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine fidei promotoris, modernis, et pro tempore existentibus cappellanis servitio ecclesiæ prædicti monasterii addictis, ut ipsi in posterum officia propria recitare, missasque illorum sanctorum, de quibus dictæ exponentes recitant officium, celebrare

libere, et licite possint, et valeant licentiam auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima martii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 27. martii 1787. anno XIII.

DCXLIV.

Indultum recitandi officium proprium, et missam sanctissimi Redemptoris pro utroque clero civitatis, et diœcesis de la Sierra in Indiis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit venerabilis frater episcopus sanctæ Crucis della Sierra in Indiis, quod ipse ad magis promovendam utriusque cleri suæ civitatis, et diœcesis prædictæ devotionem, quæ jam viget erga sanctissimum Redemptorem, officium proprium, et missa ejusdem sanctissimi Redemptoris jam favore civitatis Venetiarum adprobata pro die vigesima julii ad dictum clerum per Nos extendi summopere cupit. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem episcopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis, quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii; ut in posterum uterque clerus dictæ civitatis, et diœcesis sanctæ Crucis della Sierra in Indiis officium proprium, et missam sanctissimi Redemptoris jam pro civitate Venetiarum, ut præfertur, adprobat. pro die vigesima julii, ritu duplici secundæ classis absque octava (demptis tamen a sexta lectione secundi nocturni sequentibus verbis = *Hanc igitur immensæ largitatis* ec. usque ad finem) recitare, et celebrare libere, et licite possit, ac valeat licentiam, et facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque civitatis, et diœcesis, ejusque cleri etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et

extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima martii millesimo, septingentesimo, octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 27. martii 1787 anno XIII.

DCXLV.

Erectio conservatorii puellarum orphanarum in civitate Interamnensi.

Venerabili fratri Francisco Laurentio episcopo Nucerino.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Postquam Deo placuit omnipotenti, qui ex summa misericordia, et bonitate sua vocat ea, quæ non sunt, tamquam ea, quæ sunt, humilitatem Nostram ad universalis Ecclesiæ regimen vocare, inter gravissimas apostolici ministerii sollicitudines, quibus quotidie urgemur, de temporali quoque Romanæ Sedis subditorum commodo, ac utilitate peculiarem curam a Nobis esse gerendam intelleximus. Hinc inter cœtera, quibus eorumdem subditorum rationibus varie consuluimus, seminaria quoque, conservatoria, ac brephotrophia juxta rerum vices in aliquibus ecclesiasticæ ditionis civitatibus, ac oppidis, et nunc in prædicta tua diœcesi Nucerina, vel ampliori censu auximus, vel etiam de novo instituimus.

Munus conceditur episcopo Nucerino ob gravem infirmitatem episcopi Interamnensis.

§. 2. Quamobrem cum in civitate Nostra Interamnensi artes adjuvare, industriamque augere constituerimus, quum continuus quasi morbus, quo venerabilis frater Augustinus Felix episcopus Interamnensis detinetur, Nos impediat, quominus ei Nostri consilii executionem committamus, singularis fraternitatis tuæ fides, ac prudentia, et in rebus gerendis dexteritas Nos inducunt, ut in hoc arduo negotio tua opera libenter utamur, tuæque vigilantiæ, ac sollicitudini, quod Nobis plurimum cordi est, concredamus.

Præcipitur visitatio montis

§. 3. Tibi itaque per præsentes committimus, ut civitatem hanc Nostram Interamnensem petas, ac montem Pietatis ejusdem civitatis auctoritate Nostra apostolica visites, illiusque administratores ad librorum dati, et accepti exhibitionem toties, quoties opus fuerit, ac eorum administrationis rationem reddendam modis omnibus, etiam per ecclesiasticas censuras compellas, et cogas; et cum, sicut accepimus, tot bona ipse possideat, quot illorum redditus ad annuam summam scutorum sexcentorum circiter ascendant; qui nedum satis superque sunt pro ministrorum stipendiis, sed etiam redundant, præsertim vero si, ut par est, illorum imminuatur numerus, quibus desuper tibi, quæ utiliora fore in Domino arbitraberis, faciendi, et gerendi plenam, et amplam facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Pietatis, et imminutio numeri ministrorum illius.

Dos ipsius montis constituitur in scutis viginti mille.

§. 4. Cumque insuper pignoribus acceptis, quæ fere omnia nunc antiqua sunt satis grandem summam scutorum quadraginta mille commodaverit, tibi propterea mandamus, ut divenditis omnibus hisce pignoribus, firmis tamen remanentibus actionibus, ac privilegiis tum ipsius montis Pietatis, tum etiam proprietariorum, qui indebitas esse usuras contenderent, et probarent, quæ in pignorum venditionibus ipsis quomodolibet competere dignoscitur, percipiendam inde summam in scutis pariter quadraginta mille circiter, pro quantitate scutorum viginti mille in ipsius montis dotem constituas.

Præcipitur ut pignora sine fœnore accipiantur, sed scuta sex tantum pro quolibet pignore mutuo dentur

§. 5. Volumus tamen, ut in posterum cum mons Pietatis hujusmodi sufficientes habeat redditus ad ministrorum stipendia pro commodatis pecuniis acceptis pignoribus nullum lucrum præter sortem ab eodem monte excipi possit, et ne fraudibus via aperiatur major summa, quam scutorum sex pro quolibet pignore cujuscumque valoris sit, commodari nequeat, nisi de licentia episcopi Interamnensis pro tempore existentis, vel sui vicarii generalis, ac primæ dignitatis capituli Interamnensis, quorum conscientiam hisce desuper stricte oneramus, et tunc summam dumtaxat scutorum duodecim, et non ultra juxta veteres ejusdem montis consuetudines commodatam dare fas esse eadem auctoritate, et tenore prædictis edicimus, atque mandamus.

Alia summa erogatur favore conservatorii erigendi, cui unitur aliud conser-

§. 6. Alia autem pars summæ ex pignorum prædictorum venditione percipiendæ, alia, nempe scuta circiter viginti mille novo, ut infra erigendo

vatorium s. Elisabeth nuncupatum cum suis bonis.

in dicta civitate puellarum orphanarum conservatorio auctoritate prædicta unias, et incorpores. Et cum occupata hujusmodi summa, detractis sumptibus, ad institutionem, et instructionem ejusdem conservatorii necessariis tanti non valeat, quanti necessaria est ad illius congruam exhibitionem, hinc tibi pariter injungimus, ut conservatorium sanctæ Elisabeth nuncupat. in quo una dumtaxat *beguina*, seu *pinzochera* commoratur, ac conservatorium puellarum pauperum, in quo nunc vix degunt septem personæ auctoritate prædicta supprimas, ac extinguas, ac extincta, et suppressa esse decernas, atque declares: *beguinam* vero, seu *pinzocheram* prædictam, ac personas in alio conservatorio degentes in novum erigendum conservatorium recipias. Bona porro, mobilia, et immobilia, jura, et actiones ad dicta duo conservatoria quomodolibet spectantia, et pertinentia novo erigendo conservatorio auctoritate prædicta applices, et adnectes.

Prævia derogatione testamenti Hippolytæ Galeani applicatur conservatorio subsidium dotale ab eâ relictum.

§. 7. Præterea, alias quædam Hippolyta Galeani per suas testamentarias tabulas suum ex asse hæredem instituit confraternitatem laicalem sancti Nicandri, ut ex suorum bonorum redditibus constituatur dotale subsidium nobili puellæ Interamnensi, quæ habitum regularem in aliquo monasterio sanctimonialium Interamni susciperet, ibique professionem regularem emitteret; cum autem sæpe sæpius ab eadem confraternitate redditus hujusmodi in diversos usus deperdantur; propterea tibi committimus, ut prævia derogatione cujuscumque dispositionis dictæ Hippolytæ Galeani, prout auctoritate, et tenore prædictis derogamus, bona, proventus, ac redditus quoscumque quomodolibet ad dictam hæreditatem Galeani spectantia dicto erigendo conservatorio concedas, et attribuas, ac concessa, et attributa esse statuas, atque declares.

Applicantur quoque nonnulla bona confraternitatis sancti Nicandri.

§. 8. Insuper cum eadem confraternitas sancti Nicandri pluribus affluat bonis, ac redditibus, quam tibi injuncta onera valeant; hinc tibi facultatem imponendi aliquam annuam præstationem, seu taxam super omnibus bonis redditibus, ac proventibus dictæ confraternitatis auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur. Quo vero taxa, seu præstatio hujusmodi congruat superextantibus redditibus, quos usque ad summam annuorum scutorum quingentorum pertingere accepimus, facultatem pariter tibi concedimus sub pœnis arbitrio tuo imponendis, ac etiam per censuras ecclesiasticas cogendi officiales, confratres, et administratores dictæ confraternitatis ad exhibitionem librorum, et status redditnum, ac respective onerum, quibus eadem confraternitas gravatur, ad hoc ut introitus cum exitu, justa habita proportione comparari possit, indeque cognosci, qua in summa introitus exitum superet, ut annua præstatio dicto conservatorio exolvenda in ea quantitate, quæ viribus ejusdem confraternitatis conveniat, statuatur, et præscribatur.

Applicantur quoque bona hæreditatis Jannucci, non nullis piis operibus injunctis.

§. 9. Non solum autem hæc omnia eidem conservatorio concedenda esse volumus ad annuum congruum redditum ei constituendum, sed etiam cum quidam Jacobus Jannucci per suum testamentum die VIII. septembris MDCCLXX. disposuerit, omnes suorum bonorum fructus, ac proventus in celebrationem missarum in animæ suæ suffragium esse erogandos, ac episcopos Interamnenses præter duas missas quotidianas alia etiam celebrari sacrificia facere consuevisse feratur, tibi injungimus, ut bona, jura, et actiones ad dictam hæreditatem Jannucci quomodolibet spectantia dicto conservatorio cum onere duarum missarum quotidianarum, nec non puellis in eo degentibus recitandi quotidie certas preces arbitrio tuo præfigendas in dicti testatoris animæ suffragium auctoritate prædicta unias, et incorpores, ac unita, et incorporata esse statuas, atque decernas.

Concessio nonnullorum dotalium subsidiorum.

§. 10. Quo autem spe præmii puellæ, ut bene se gerant, invitentur, ac facilius in Domino, aut in sæculo nubere ipsæ possint; cum a nosocomio Narniensi solvantur episcopo Interamnensi alternis annis scuta octoginta quatuor, quæ alias ab iisdem episcopis in quinque dotes fuerunt divisa; cum insuper monasterium sanctimonialium sancti Proculi quolibet sexennio tres dotes scutorum triginta in singulas dare teneatur; confraternitas sancti Hieronymi quolibet anno det dotem scutorum duodecim, ac tandem ab episcopo Interamnensi fructus, ac redditus hæreditatis Castelli valoris scutorum circiter septuaginta sex in tot dotes, ac subsidia dotalia quolibet anno dividi soleant; Nos tibi committimus, ut has omnes summas, ac subsidia dotalia, ad hoc ut in orphanas in conservatorio pro tempore commorantes quolibet anno quatuor dotes, seu subsidia dotalia valoris scutorum triginta quinque in singula dividantur, eadem auctoritate ap-

plices, et adnectas, prout auctoritate, et tenore prædictis applicamus, et adnectimus.

Declarantur novæ artes in conservatorio inducendæ.

§. 11. Nova porro opera, ac artes inducendæ in conservatorio erunt modo texendi lineas, et cannabynas telas, nec non opificia serica factitandi, dein etiam si Deo placebit, exercendi laneas artes; quoniam vero alias dicto conservatorio scuta vigintimillia circiter a venditione pignorum comparanda assignavimus, hinc tibi facultatem concedimus ex eadem summa quantitatem detrahendi pro instructione erigendi conservatorii necessariam. Tibi etiam quamcumque facultatem ea omnia, quæ artes hujusmodi in eodem conservatorio fovere poterunt, disponendi, et constituendi plenam, et amplam facultatem concedimus, et impertimur; ut tandem eidem erigendo conservatorio apta etiam domus assignetur, tibi per præsentes jubemus, ut conservatorio hujusmodi domum, quæ alias ad nunc extinctam, et suppressam societatem Jesu pertinebat, cum omnibus suis adjunctis auctoritate prædicta unias, et incorpores, prout tenore præsentium unimus, et incorporamus, ac unitam, et incorporatam esse decernimus.

Ad majorem utilitatem seminarii, et conservatorii nonnullæ ædes commutantur.

§. 12. Episcopale vero seminarium, a quo nunc aliqua domus hujusmodi portio inhabitatur, ad suam antiquam domum, quæ satis superque videtur auctoritate prædicta transferas; scholas autem publicas, quæ modo in eadem extinctæ, ac suppressæ societatis Jesu habentur in conservatorium puellarum orphanarum, ut præfertur, suppressum, ac novo erigendo conservatorio unitum, cujus domus, sicut accepimus, satis ampla, et capax est, eadem auctoritate aperias; quum vero erigendo conservatorio, opificiisque in eo constituendis longe aptius esset monasterium sanctimonialium clarissarum nuncupatarum sancti Proculi, iisdem e converso monialibus magis idonea esset amplior domus suppressæ societatis Jesu, erigendo conservatorio, ut supra, assignata, prudentiæ, ac vigilantiæ tuæ committimus, ut meliori, quo poteris modo easdem sanctimoniales sancti Proculi ad hujusmodi permutationem inducas; quod si id tibi bene successerit, translationem hujusmodi cum necessariis, cautelis auctoritate Nostra apostolica perficiendi facultatem concedimus.

Viri probi conservatorii regimini præponuntur.

§. 13. Volumus demum, ut tres cives nobiles Interamnenses prudentia, zelo, ac patriæ amore inter cæteros spectabiles auctoritate prædicta designes, quibus eidem conservatorio præesse, ac suorum bonorum administrationem, salva tamen semper jurisdictione episcopi Interamnensis pro tempore existentis, concedas; horum altero deficiente duo superstites sufficiendum in locum defuncti designare possint dicta auctoritate concedas. Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent, faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Omne juris remedium submovetur contra executionem præsentium literarum apostolicarum.

§. 14. Decernentes easdem præsentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ ullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali, sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante; etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, aut quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabili, et privilegiata, etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, aut impetrato quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 15. Sicque et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 16. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictorum piorum locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac in aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima martii, millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCXLVI.

Dat. die 27. martii 1787 anno XIII.

Confirmatio constitutionum ordinis immaculatæ Conceptionis beatæ Mariæ virginis clericorum regularium Marianorum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Ex debito pastoralis officii, quo Ecclesiæ Catholicæ per universum terrarum orbem diffusæ regimini divina dispositione præsidemus, ordines, seu congregationes Christifidelium christianæ charitatis, et misericordiæ operibus ad parochorum adjumentum, et juventutis in primis fidei, et literarum rudimentis instructionem laudabili studio incumbentium paterno charitatis affectu prosequimur, felicique illorum statui, ac ut personæ, quæ tam pium vitæ institutum susceperunt, in ea vocatione, in qua vocatæ sunt, perseverent usque in finem, opportunis rationibus, et favoribus providere studemus, sicut omnibus mature consideratis ad Omnipotentis Dei gloriam, piorum operum incrementum, et animarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Expositio precum, in quibus refertur etiam origo congregationis apostolica auctoritate erectæ.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Norbertus Golkowski ordinis, seu congregationis clericorum regularium Marianorum nuncupatorum procurator generalis, quod cum alias, nempe anno MDCLXX. a servo Dei Stanislao Papozynski ordo, seu congregatio præfata in adjutorium parochorum, et ad instruendam in primis fidei, ac literarum principiis juventutem in regno Poloniæ, approbante tunc existente apostolico nuncio, fuerit instituta, subinde ordini fratrum Minorum sancti Francisci fuit aggregata, immo ab ipsomet Stanislao institutore fuerunt postmodum supplices preces fel. rec. Innocentio pp. XII. prædecessori Nostro oblatæ, ut ipse ordinem, seu congregationem hujusmodi approbare dignaretur, quapropter ab eodem Innocentio prædecessore datæ sunt apostolicæ literæ sub die xxix novembris MDCXIX., quibus tunc existenti apostolico nuncio in regno Poloniæ Francisco Pignattelli commissum fuit, ut mature examinatis examinandis solemnem professionem, tum dicti institutoris, tunc adhuc in vivis agentis, tum aliorum clericorum regularium hujusmodi solemnem professionem exci-

peret, prout revera omnes hi in manibus dicti apostolici nuncii regularem professionem emiserunt, ab eodemque nuncio ordo, seu congregatio præfata auctoritate apostolica approbavit, prout in eisdem apostolicis die vi junii MDCCI. expeditis literis uberius dicitur contineri.

Suas obtinet constitutiones quas confirmari postulat.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, memoratus Norbertus procurator generalis apud Nos institerit, ut suum ordinem, seu congregationem prædictam ab ordine fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum cui, ut præfertur, aggregatus, et conjunctus erat, segregaremus, ac dismembraremus, idque per organum congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium a Nobis obtinuerit, ut ex ejusdem congregationis decreto sub die decima mensis martii transacti anni MDCCLXXXVI. emanatum constat, nedum suum deinde institutum ab eadem congregatione approbari postularunt, sed etiam novas reformatas constitutiones tenoris, qui sequitur.

CAPUT I.

De fine, admissione, et educatione novitiorum.

De fine admissionis novitiorum.

§. 4. I. In primis finem vocationis suæ quisque vestrum quotidie, diligenter, ac devote expendat, nempe majus incrementum divinæ *gloriæ*, cultum, et venerationem immulatæ Conceptionis electissimæ Dei genitricis virginis Mariæ specialiter promovere, ac ejusdem virtutes in regula descriptas omni studio, mediante divina gratia, imitari, cum seria ad perfectionem tendente propriæ salutis, et proximorum cura, præcipue quoad erudiendum in doctrina christiana rudem plebem quilibet incumbat, ac maxime animabus fidelium defunctorum piacularibus pœnis addictis omni pietate, et orationum assiduitate suffragari conetur. Et quoniam a tyronum susceptione, et educatione totum instituti vestri decus, stabilitas, et sanctitas dependet, ideo quicumque vestrum institutum amplecti voluerint, sint bene noti, aut digne commendati, nullis censuris, alioque canonico impedimento, aut litibus, vel debitis innodati, nullo gravi corporis morbo, vel religionis alicujus desertione notati, parentumque, ni forte opem eorum jure non exigant, consensum, et legitimi ortus sui, ordinumque si quos habent, status liberi, ac probitatis vitæ, morumque honestorum, secumferant testimonia authentica, alias non sunt admittendi, prout qui pertinaces, superbi, fastidiosi, et ficti ingenii esse videntur, nullatenus recipiantur; juxta formam concilii Tridentini, et constitutiones sanctorum pontificum, præsertim Sixti V. Clementis et Urbani VIII.

De spiritu, et voluntate admittendorum.

§. 5. II. Caute, et prudenter examinandi sunt de spiritu vocationis, et motivo, de voluntate libera non coacta, qua mente, et fine hujus regularis vitæ genus elegerint: an zelo melioris frugis, ac perfectionis vitæ, ut scilicet Deo liberius famulari possint? An potius levitate, vel humano aliquo affectu, vel inordinato animo ducantur, et præsertim in clericis bonæ indolis, facilis ingenii, et capacitatis ad studia, nec non ætatis (quæ non sit minor sexdecim jam inceptorum; nec major triginta sex, in coadjutoribus vero, seu conversis, alicujus artis mechanicæ, et honestæ, vel ad eam discendam habilitatis, aliaque obsequia conventus obeunda idoneis: non sit minor viginti uno, neque major quadraginta annis:) ratio attendatur, in omnibus autem, et singulis propensio ad bonum spirituale, et virtutes sectandas primario observetur.

De mittendis ad domum probationis, et de peragendis probationis tempore.

§. 6. III. Quicumque idonei per examen reperti, et immunes ab impedimentis fuerint, facultate tributa scripto a præposito generali cum suffragio discretorum, ad domum annuæ probationis mittantur, ibique per aliquod tempus, prout reverendissimo patri præposito generali, aut ejus commissario videbitur, in proprio vestitu detineantur, tamquam hospites extra clausuram novitiorum; quo tempore, alicui patri spirituali, vel ipsimet magistro novitiorum consignati, cum nullo commercium habeant, sed soli secum, et cum Deo suam voluntatem, viresque proprias sedulo perpendant. Informentur serio, et sincere de instituto, et regula beatæ virginis Mariæ, atque in variis humilitatis, obedientiæ, aliarumque virtutum actibus probentur, ut plenius agnoscere possint futuræ vitæ suæ statum, et ipsos congregatio. Quod si hoc præcise probationis tractu evidentia spiritus boni, ac desiderii in perseverando dederint signa, superior præmissa communi omnium oratione, solito ritu, et cæremoniis consuetis, publice in ecclesia,

vel oratorio, præsentibus religiosis, regulari vestro habitu, prævia confessione generali, et sacra communione, propter indulgentiam plenariam consequendam, induantur. Actus vero hujus admissionis, cum nomine, et cognomine cujuslibet admissi, atque parentum, ejusque patriæ, et diœcesis, die, mense, et anno, in libro ad id parato adnotetur, cum subscriptione manus propriæ, et duorum aliorum patrum; in altero vero libro res, et vestimenta, si quæ secum ex sæculo portarunt, manu sua descripta, fideliter, et integre custodienda usque ad professionem, asserventur. Noverint autem dicti admissi, primum habitum pro illo tempore, quo in probatione fuerint, debere eos sibi procurare, et religioni solvatur quidquid pro victu impenderit.

De educatione tyronum, et magistro novitiorum.

§. 7. IV. In educatione tyronum apostolicæ constitutiones, et præcipue decreta fel. rec. Clementis pp. VIII. de refor. reg. et Sixti V. rite observentur. Ac proinde magister novitiorum sit maturus annorum circiter triginta sex, sacerdos, et decennio saltem professus; socius vero triginta minus excedat; ambo sint doctrina, prudentia, communis vitæ, et religionis disciplinæ observantia, aliarumque virtutum præstantia ornati; habeatque magister novitiorum plenam, et absolutam potestatem circa novitiorum educationem, ac novitiatus regimen, ita ut in illos nemine, exceptis superioribus majoribus, quovis colore, vel causa, sese ingerere liceat. Ordinarie novitii suo magistro confiteantur, etsi possint etiam aliquando ex senioribus patribus a reverendissimo p. præposito generali designatis pro suo libitu confiteri, plenariamque absolutionem obtinere.

De visitatione novitiorum.

§. 8. V. Ad locum novitiatus, qui segregatus a professis debet esse, nemini aditus pateat, cujus clausuræ clavim magister apud se teneat, et si quando superior loci voluerit necessaria aliqua novitiis providere, tunc assumpto aliquo ex senioribus patre: (comite tamen magistro, cujus authoritatem semper tueri stupebit:) cellas novitiorum visitabit, munditiem, et necessaria observabit, nihilque de ullo eorum disponet, quod prius non communicarit magistro. Si quis autem alius ex novitiis quempiam alloqui voluerit, non aliter, nisi præsente, aut consentiente magistro alloquatur.

De exercendis tyronibus in omni genere virtutum.

§. 9. VI. Exerceantur suaviter tyrones, in omni genere virtutum, maxime in abnegatione proprii judicii, ac voluntatis, amoris, honoris, æstimationis, contemptus sæculi, aliarumque passionum, et concupiscentiarum; humilia ministeria, honesta tamen, eis imponantur, non tamen fungantur officio publico communitatis conversationi externæ annexo. Novitii culpas suas libenter coram magistro dicant, modum orandi, non solum vocalis, sed etiam mentalis orationis, addiscant. Divinis officiis diligenter assistant, missarum sacrificiis inserviant, doctrinam Christianam memoriter discant, in observantia regulæ beatæ Mariæ virginis, et statutorum sincere instruantur, ut possint agnoscere divinæ voluntatis, qua digni facti sunt, præsentiam et excellentiam, votorumque solemnium obligationem, ac nullo magis occupentur, quam lectione spirituali, talesque apud se præsertim retineant libros, ac quorum diligenti continua lectione firmius in sua vocatione stabiliantur. Quodque de educatione clericorum hic dictum est, idem sentiendum de conversorum, seu coadjutorum instructione, qui non solum corporalibus vacabunt laboribus, et ministerio conventus, sed etiam spiritualibus exercitiis, et meditationibus operam dabunt, et æque de præstantia votorum solemnium, regulæ beatæ Mariæ virginis, et statutorum obligatione, informabuntur, sciantque, quod ad conversorum, seu coadiutorum statum recepti non possint transire ad statum clericorum.

De defectibus aut profectu novitiorum.

§. 10. VII. Quater in anno, invocato Spiritu Sancto fiant de unoquoque novitio per patres voces habentes scrutinia, in libro seorsivo notanda, ex quibus judicetur approbandus, vel reprobandus, perhibente magistro pro veritatis conscientia, de defectibus, aut profectu novitiorum suorum sinceram relationem. Quod si quis ob justas, et rationabiles causas medietatem votorum favorabilem in scrutinio non habuerit reprobandus intelligatur, statimque a consortio novitiorum, communique dormitorio segregatus, placide, et cum solatio, ad sæculum absque molestia dimittatur, celatis omnibus, quantum fieri poterit, ejus defectibus. Qui vero in ultimo scrutinio vota favorabilia nactus fuerit, prius quam admittatur ad professionem, interogabitur capitulariter de dispositione hæreditatis suæ, et rerum sæculi, juxta decreta concilii Tridentini, libere facienda, item de voluntate constanti perpetuo perseverandi juxta obligationem vo-

torum solemnium, absque omni privato respectu. Quibus exploratis, et in contrarium non obstantibus, prævia recollectione spirituali, et confessione generali, publice in ecclesia, vel oratorio more solito emittat in manibus reverendissimi præpositi generalis, vel ejus delegati, solemnem professionem in forma consueta in regula descripta, cujus professionis copiam in libro ad id parato, ipsemet per se, vel si nescit scribere, per alium, subscribat tam neo professus, quam suscipiens, præsentibus aliis duobus testibus sæcularibus, et presbyteris dignioribus patribus.

De exclusione professorum a conversatione sæculari per triennium.

§. 11. VIII. Facta professione, ut magis in eodem spiritu, et regulari observantia stabiliantur, et confirmentur, in eadem, vel alia domo a conversatione sæcularium alieni, saltem per triennium sub directione patris spiritualis humilibus exercitiis, et præsertim necessariis studiis applicentur, nec ad sacros ordines, nisi aliter reverendissimo præposito generali visum fuerit, hoc tempore promoveantur.

CAPUT II.

De observantia religiosa, paupertate, et castitate

De obedientia religiosa.

§. 12. I. Cum obedientia magis Deo placeat, quam victima, et gratissimum illi sit holocaustum propriæ voluntatis abnegatio; sitque ea virtus excellentissima, in qua religiosus fundatur status, et regularis manutenetur observantia; proinde omnes cum ingenua promptitudine, humiliter, perfecte, ac perseveranter obediant suis superioribus, eorumque locumtenentibus, tamquam Christi vicariis, voces illorum, et mandata quasi ipsius Domini Nostri, et sanctissimæ matris ejus, devote figurantes, memores illius moniti sancti Pauli, quod *omnis potestas sit a Deo, et qui illi resistunt, Dei ordinationi resistunt*; unde caveant, murmura, et querelas contra superiorum dispositiones excitare, easdemque impugnare, cum teneantur parere, pro merito suo, et vitæ æternæ, etiam discolis, juxta illud divi Petri: *obedite præpositis vestris etiam discolis.*

Idem ut supra

§. 13. II. Non solum superioribus majoribus, eorumque ordinationibus scripto, aut voce expressis, sed etiam aliis quibusvis officialibus, prompte, ac humiliter obediant; communis itaque sit omnibus regula, majorum ordinatio, a cujus motu omnia procedant, nullumque negotium, aut curam ex proprio arbitrio suscipiant, vel se offerant, nisi id prius superioribus communicent. Caveant autem superiores, ne indiscrete imperent, quia alias in opprobrium redderetur eorum imperium, et bene perpendant, quid, et qua de causa, vel cui imperant, ne in destructionem hujusmodi sanctissimam virtutem vertant. Audiant libenter subditorum rationes, et si rectæ, justæque videbuntur, eis acquiescant, studeantque semper cum iis in omnibus paternum exercere affectum, nec agant ut dominatores, sed juxta illud sancti Philippi Nerii monitum se gerant: *imperantes parum, ut subditi faciant multum*; nec vi utatur in eorum naturis frangendis, sed quandocumque sese iis accomodent, sintque discreti, et prudentia bene instructi, quia magis sibi trahunt subditos charitatis vinculo quam formidinis.

De correctione superiorum

§. 14. III. Nullum jus aliquis vestrum habere præsumat, superiores suos ad secularia subsellia, sive consistoria evocari, sed si quid controversiarum, aut defectuum acciderit, id intra domesticos lares, ordinario modo pacifice, in charitate, et juste componatur, ac corrigatur, salvo recursu ad sanctam Sedem, ejusque sacram nunciaturam. Quod si quis refractarius inter vos repertus fuerit, aut aliorum concitator iniquus, vel aliquid novitatis, regulari observantiæ nocivum, introducens, puniatur; si vero resipiscere noluerit, de consensu omnium capitulariter præstito, de gremio vestro tamquam hostis congregationis, membrum putridum, ac pestiferum amoveatur, servatis tamen constitutionibus apostolicis, sacrarumque congregationum decretis, cæterisque de jure servandis. Si quis autem vere gravatus ab aliquo superiore fuerit, id aut patientissime pro merito vitæ æternæ ferat, aut modeste eidem, quo prematur, per se, vel per alium aperiat; quatenus is debito moderamine utatur, aut, si mederi nolit, ad reverendissimum præpositum generalem recurrat, qui pro sua prudentia intra congregationem res componat, et in Domino remedium afferat.

De licentia obtinenda, ut aliquis extra conventum exire valeat.

§. 15. IV. Quotiescumque oportuerit religiosos, aut quempiam illorum extra conventum exire, semper teneatur a superiore pro tempore existente, vel ab alio in ejus locum subrogato, licentiam humiliter petere, nec unquam aliter exeant, nisi ex causa a

superiore cognita justa, vel honesta. Adventantes etiam ad quoscumque conventus proprios, teneantur superioribus localibus literas obedientiales, quas secumferant, ostendere, non solum si ex privato, verum etiam si ex ipsius conventus negotio, sive ad breve, sive ad longum tempus eos abesse contigerit.

De paupertate

§. 16. V. Paupertatis vestræ in hoc essentia consistat, ut nullus quidquam absque superiorum consensu privatim habere, nec aliquid proprium habeat, nec audeat appellare; quæ autem illis ad usum fuerint concessa, nitide, integre, et quantum fieri potest, diuturne conservent. Proventus omnes ad communem usum pertineant, sive sint ex eleemosynis, sive aliunde collecti; quorum colligendorum, servandorum, et dispensandorum ratio prorsus ea, quæ pontificiis decretis continetur, sub pœnis ibidem contentis inviolabiliter observetur.

Idem ut supra

§. 17. VI. Quidquid religiosi sua propria industria, vel labore, aut quocumque nomine, et causa, etiamsi subsidia consanguineorum, vel piorum largitiones, adepti fuerint, seu intuitu cujuscumque causæ, vel personæ, eis donetur, totum in commune reponent, ut inde a superiore, cum opus fuerit, æqua portio cuilibet tribuatur; omnia illis sint communia, massa, et mensa. Ac proinde nullus religiosorum audeat apud se in cubiculo aliquem potum pro suo libitu, et superflua commoditate, vel ad tractandos hospites, sine superioris consensu retinere.

De habitu religiosorum.

§. 18. VII. Ad protestandum erga immaculatæ conceptionis Deiparæ virginis internum candorem, habitus religiosus sit simplicis panni, albique coloris, juxta formam ritualis præscribendam in proximo capitulo generali; munditiès religiosa procuretur, sordida enim paupertas nemini placere debet: qualitas panni, et uniformitas ab omnibus servetur. Possunt etiam, si quando necesse sit, in itinere uti super habitum regularem veste pluviali alterius coloris. Cavendum ergo omnibus, ne in aliquo loco domus, sine præscripto habitu regulari, maxime in præsentia hospitum, se videndos præbeant; secus si acciderit, superiores id serio redarguant. Tonsuram etiam clericalem uniformem omnes adhibeant, neque barbam, neque caput nutriendo.

De vita communi servanda

§. 19. VIII. Ut igitur omnes, et singuli unius moris sint in domo, et tam in victu, quam etiam in conformi conveniant amictu, superiores locales de omnibus necessariis, præsertim clericis, secundum eorum statum, et professam paupertatem, tempestive singulis providere tenebuntur: et, ut modum taliter providendi habeant, nemo sibi quidquam, sine licentia superioris approprìet. Quod si aliquis privata authoritate ex suo arbitrio, pro commoditate sensuali, quidpiam comparaverit, totum id a visitatore recipiatur, et communitati applicetur. Atque adeo proprietarii, et votorum violatores, secundum sanctiones canonicas puniantur.

De castitate servanda.

§. 20. IX. Quoniam obedientia castitatem custodit, et paupertas nutrit, ideo studiosus puritatis animus in illis sedulo se exerceat; atque ad hanc angelicam virtutem possidendam, et conservandam, plurimum quemque juvare poterit oculorum modestia, animique frequentissima ad Deum elevatio, fuga otii, confabulationum, inutilis lectionis, periculosæ conversationis, prudens declinatio, cellæ amor, clausuræ æstimatio, Spiritus Sancti, Deiparæ virginis, angeli custodis, divi Josephi, et sanctarum virginum ardens invocatio.

De amotione scandalorum.

§. 21. X. Diligenter advertant superiores, ne quemquam in tantæ virtutis discrimen præcipitent, aut in eo positum negligant, quia sibi commissorum strictissimam Deo reddituri sunt rationem; hinc omnia vel minima scandala abscindant, et quosque in hoc genere suspectos, matura prius consideratione adhibita, quantocitius corrigant, amoveant, et alio mittant; bene tamen attendant, ne hac in re levibus suspicionibus moveantur.

De sociis concedendis a superiore.

§. 22. XI. Caveant etiam superiores, ne ullum e conventu (ubi numerosa familia extiterit) sine socio dimittant, nec ipsi audeant exire sine comite; nemo autem socium petat eumdem semper ex nomine, sed eo sit contentus, quem illi superior destinabit; et quando ad locum missum pervenerint, nunquam ab invicem ita recedant, ut mutuo priventur aspectu, sed in præsentia loquatur quisque; in loquendo etiam, vel maxime cum mulieribus, lubricos, et affabiles sermones, qui vanitatem sæculi, et pravi affectus, redolent, omnino devitent.

De clausura conventus.

§. 23. XII. Clausura conventus cum campanula ad januam pendente, ubique servetur, quæ semper clausa sit, ad quam religiosus, vel alius honestus vir secularis conversationis bonæ pro custodia constituatur; claves vespere ad

superiorem per eumdem janitorem deferantur, mane sumantur. Nemo itaque nisi consueta janua domum ingrediatur, vel inde egrediatur. Ad januam vero conventus sit cubiculum particulare, pro recipiendis hospitibus aptum, ne per cellas religiosorum cum strepitu divagentur; fœminæ tamen nullatenus conventum ingrediantur, etsi paucissima sit religiosorum familia, sed in separato locutorio extra clausuram, præsertim benefactricibus, debitus exhiberi potest respectus.

CAPUT III.

De mortificatione

De mortificatione.

§. 24. I. Ad internam mortificationem passionum, et concupiscentiarum, proprii judicii, et voluntatis, sine qua vetus Adam nullo modo exui potest, plurimum conducet externa sui ipsius corporis mortificatio. Itaque omnes jejunia ecclesiastica, vigilias septem festivitatum beatæ virginis Mariæ, et sanctorum apostolorum observabunt; feriis quartis lacticiniis vesci poterunt, ferias autem sextas, et sabatha totius anni (excepta die Nativitatis Domini Nostri, si in iisdem inciderit) in honorem dolorum beatæ Mariæ virginis juxta regulam pariter jejunabunt; cum itinerantibus tamen, senibus, et infirmis, superior dispensare poterit. Possunt etiam, qui voluerint, a festo Præsentationis beatæ Mariæ virginis, excepto die immaculatæ Conceptionis ejusdem dominæ nostræ, usque ad Natalem Domini jejunare.

De cibo ordinaris sumendo

§. 25. II. Cibus autem omnis ordinarie moderatus sit, qui famem arceat, non ventrem satiet, cuilibet sua portio æque tribuatur, nec ullus singulare quidquam habeat, nisi ratio laboris, infirmitatis, aut majoris necessitatis charitas expostulet. Tempore alicujus festivitatis, aut menstruæ recreationis, duo fercula supra consuetam portionem addi possunt; pro discretione superioris. Quamlibet vero refectionem condire debet lectio spiritualis, et silentium: (quod quandoque, sed raro per superiorem a media mensa ex aliqua honesta causa dispensari poterit) semper servetur. Quod si quis a prima mensa justa de causa abfuerit, ad secundam statim accedat, et idem cibus, eademque portio, et numerus ferculorum eidem apponatur. Extranei ad refectorium rarissime, nisi sint benefactores, admittantur, ne solvatur silentium, sed in cubiculo separato modeste, ac religiose tractentur, cum quibus nullus præsumet comedere, aut bibere, nisi de expressa licentia superioris, soli enim hospitium exceptori cum illis breviter conversari licebit.

De animi recreatione.

§. 26. III. Finita refectione, et facta solita gratiarum actione, ad oratorium se conferre, vel etiam in refectorio tempore hyberno remanere poterunt, partem rosarii dicturi; quo finito, adeant alium locum ad honestam animi recreationem, et utilem sermonem: sermo enim religiosus debet esse ad ædificationem, de Deo, et rebus divinis, alienus a novellis mundanis, et curiosis, quæ spiritum distrahunt. Ut vero inutilem conversationem evitare possint, ament cellam suam tanquam cœlum temporaneum, nec ex illa prodeant, aut quemquam sine delectu admittant, nec aliorum cellam quis ingrediatur, quin prius pulset ostium, et antequam audiat responderi sibi: *Jesus*, vel *ingredere*: quod si necessitas, charitas proximi, vel obedientia jusserit prodire, studeant quantocitius ad eam redire.

De conferentiis spiritualibus.

§. 27. IV. Capitulum culparum, die sabathi, cum conferentia spirituali, per superiorem localem, vel ejus locumtenentem, in loco capitulari semper habeatur. Communis etiam disciplina pro defunctis, et benefactoribus fieri poterit feria secunda, quarta, et sexta, exclusis diebus Nativitatis Domini, Paschatis, Pentecostes, beatæ Mariæ virginis, et quibusvis aliis festis solemnibus, nec non diebus sacræ communionis; durabitque per psalmum *Miserere, et Deprofundis, ac Salve Regina,* cum orationibus *Deus qui culpa etc. Fidelium Deus etc. et Concede misericos etc.* Singulis item feriis quintis in fine mensæ quæstiones casisticæ, per unum ex patribus a reverendissimo præposito generali destinatum, in quolibet conventu proponantur, et resolvantur a minimo usque ad superiorem; propterea studium saltem theologiæ moralis, ubi commode fieri potest, ubique instituatur.

De otii fuga.

§. 28. V. Omnes quamdiu corpore valent, tam in spiritualibus, quam in exterioribus rebus, habeant, in quo occupentur, ne otium malorum origo locum habeat, quia difficile caro, et dæmon hominem tentat, quem honeste occupatum invenit; itaque nemo tolleretur, qui non in disciplinis scholasticis extradendis, aut iisdem con-

discendis, vel sacris dicendis concionibus sive domi, sive in missionibus, vel saltem, (ubi adest facultas) in erudienda juventute quoad prima fidei, et literarum principia, sese continuo exercitaverit, quisque demum pro virium suarum, et artis ratione, his, aut similibus exercitiis insistat, absque orationis, et devotionis, nec non corporis sanitatis detrimento.

CAPUT IV.

De oratione.

De oratione. §. 29. I. In omnibus vestris ecclesiis, vel conventibus officium divinum juxta ritum breviarii Romani, distincte, ac devote, alternatim, voce unisona, et moderata, sine productione, quotidie, ab omnibus in communi persolvatur. Quod si, secundum frigidas regiones, in ecclesia, vel oratorio fieri non poterit, saltem in loco capitulari tam matutinum, quam alias diei horas, mane simul omnes recitabunt; verum a festo Inventionis s. Crucis, usque ad exaltationem ejusdem, pridie post completorium, matutinum cum laudibus ordinarie persolvere tenebuntur.

Idem ut supra §. 30. II. Singulis diebus hora consueta convenient omnes de mane, et vespere, et post aliquas orationes vocales, per dimidium horæ mentali orationi vacabunt, qua demum finita, faciant brevem reflectionem supra fructum ejus, atque deinde dicant, *Pater Noster, et. Ave Maria* pro iis, qui in peccato mortali existunt. Post horas autem diei, litanias dicent de ss. Nomine Jesu, et in fine addent ter *Pater*, et *Ave* ad providentiam divinam pro indigentiis hujus sacræ religionis; sub tempus vero conventualis missæ, cui semper tam clerici, quam fratres coadiutores devote assistere debent, litanias de beatissima virgine cum antiphona: *Sub tuum præsidium*, quotidie decantabunt. Qualibet etiam die post completorium coronam *decem Beneplacitorum* in honorem Immaculatæ Virginis recitabunt. Nemo itaque ex loco orationis sine legitima causa, vel licentia superioris, aut ejus locumtenentis, discedat, neque audeat quispiam cum hospitibus colloqui, aut conferentias facere orationis tempore, vel alium evocare ab ea, sine eadem licentia superioris. Si quis vero legitime impeditus in communi adesse non potest, privatim, quantum in Domino poterit, supplere non negligat, memorque sit: dæmonem nihil magis conari, quam, ut homines ab oratione avertat, sciens hanc esse unicam, per quam sua lucra alibi quæsita perdat.

§. 31. III. Annuæ per decem dies recollectiones in quolibet conventu, scilicet a medietate communitatis religiosæ tempore quadragesimæ, ab alia vero medietate tempore adventus persolvantur, et quoties clerici mittuntur pro presbyteratu ordinandi, per istiusmodi spiritualia exercitia ad primam missam celebrandam disponantur. Quolibet etiam anno in festo immaculatæ Conceptionis beatæ virginis Mariæ fiat renovatio solemnium votorum in manibus superiorum. Ipsi vero eam facient in manibus dignioris, præmissa debita per sacramenta dispositione, et æque meritorium erit, si quotidie privatim, præcipue in ss. missarum sacrificiis, Altissimo vota sua renovabunt. De festo Immaculatæ Conceptionis.

§. 32. IV. Quolibet sabatho distribuantur pro sequenti hebdomada per superiorem loci officia; videlicet, mane excitandi, pulsandi, mensæ inserviendi, legendi, aliaque de more obsequia obeundi, nec non ordo missarum congruo tempore successive dicendarum disponatur, et per lectorem mensæ prælegatur. Utque in omnibus conventibus uniformis ordo mane surgendi, orandi, studendi, prandendi, cænandi, et quævis alia divina exercitia persolvendi exacte observetur, eique omnes facilius assuescant, conscriptus in loco capitulari habeatur; hinc etiam horologium exacte sonans pro temporis dimensione, et campana, qua detur signum pro omnibus communibus exercitiis, ubique procuretur. De officiis quolibet sabatho distribuendis.

§. 33. V. Post cœnam solita hora audito signo silentii ad oratorium, vel ad alium decentem locum, congregabuntur, pro peragendo examine conscientiæ, et dictis demum litaniis de omnibus sanctis cum suis orationibus, mox ss. altaris Sacramentum visitabunt, ubi pro consequendis indulgentiis quinquies *Pater*, et *Ave* cum totidem *Gloria Patri*, et sextum pro s. pontifice persolvent; indeque ad suas cellas in silentio redeant, et ad quietem se componant, in salvificis vulneribus Redemptoris nostri placide obdormientes. Quapropter silentium stricte in omni loco præcipue communitati designato, atque eo strictius de nocte servetur. Quod si necessitas exigat, subinde quempiam alloqui, id quam brevissime fiat, ipsique etiam officiales, et superiores eo tempore submissa voce loquantur. De oratione post coenam.

CAPUT V.

De sacramentorum frequentatione.

De sacramentorum frequentatione.

§. 34. I. Quoniam omnes hujus congregationis Marianæ tam patres, quam clerici, et fratres, puriori vitæ, et virtutibus acquirendis incumbere debent, hinc est, quod pœnitentiæ, et Eucharistiæ sacramenta omnes frequentare non desinent, majori, qua fieri potest devotione, et debita præparatione: quo pacto etiam disponentur ad lucrandas indulgentias, vel generaliter ecclesiæ, vel specialiter nostræ congregationi etiam per viam communicationis concessas.

De confessione, et sacra communione.

§. 35. II. Singulis igitur dominicis, aut festis celebribus tam clerici, quam fratres coadjutores, præmissa confessione sacramentali, et pia meditatione, ad sacram communionem summa reverentia accedant; quando vero expositiones sanctissimi Sacramenti fient, curent, ut quam decentissime circa eas se gerant, semperque unus, vel duo, alternatim flexis genibus, lumine nunquam in altari deficiente, coram assistant.

De celebratione missarum a sacerdotibus facienda.

§. 36. III. Sacerdotes etiam ut dignius ex parte sua missarum sacrificia peragant, nunquam cum labis alicujus conscientia ad altare accedant, unde bis saltem in hebdomada, vel quoties necesse fuerit, confessionem sacramentalem summa recollectione faciant. Missas vero omnes juxta applicationem superioris localis ad intentionem conventus celebrabunt, nisi aliter reverendissimo præposito generali, aut superiori conventus justa de causa videbitur, duabus in qualibet hebdomada exceptis, quas ad suam intentionem dicere, et eleemosynam pro illis cum scitu superiorum suorum acceptare poterunt.

De administratione sacramenti pœnitentiæ.

§. 37. IV. Ut autem confessarii sive domi, sive in missionibus fructuosius sacramentum pœnitentiæ administrent, ideo in confessionibus audiendis prudenti zelo suavitatem adjungant, nec quemquam dure redarguant, cautique sint in discutiendis pœnitentium conscientiis, et discreti in satisfactionibus assignandis, nec ignari casuum reservatorum s. Sedi apostolicæ, episcopis, et superioribus; ac proinde tales reverendissimus præpositus generalis, vel ejus vicarius seliget, pro excipiendis confessionibus approbandos, qui scientia theologiæ moralis, probitate morum, et vita exemplari præstantiores fuerint; nulli tamen eorum licebit: (etsi fuerit jam approbatus:) sine prævio sui superioris consensu accedere ad confessiones audiendas.

De absolutione religiosorum.

§. 38. V. Ordinarie omnes religiosi confessariis sui ordinis confiteantur, qui sint deputati duo, vel tres, prout familiæ numerus exiget, et habeant potestatem a reverendissimo præposito generali absolvendi in foro interno a reservatis suæ religionis; extraneis vero non confiteantur, nisi in itinere, quando proprium sacerdotem non habuerint comitem, cum tamen postmodum ad conventum redierint, suo ordinario confessario, si opus fuerit, conscientiam aperiant, ut melius eos in Domino possit adjuvare. Caveant tamen tam superiores, quam cæteri confessarii, ne habita ex confessione notitia de aliorum peccatis ad externum gubernium utantur.

De Sacramentis ministrandis migraturis e vivis.

§. 39. VI. Migraturi e vivis omnibus sacramentis necessariis muniantur, et moribundis unus sacerdos assistat pro juvamine spirituali, datoque signo campanæ omnes conveniant agonem eorum devote Domino commendantes. Stricte interim, et sub pœna excommunicationis, suspensionis, et privationis vocis activæ, et passivæ omnibus et singulis prohibetur, ne quidpiam auferant e cubiculo ægrotantium, vel mortuorum, neq(u)idem ipse superior, qui potius cum duobus discretis conventus res omnes conscribet, et ad dispositionem reverendissimi præpositi generalis, pro utilitate conventus residentiæ, in quo defunctus obierit, conservabit, quem de tali obitu quantocitius certificabit, ut solitum suffragium pro anima defuncti omnibus quam primum demandare possit.

CAPUT VI.

De doctrina christiana, et missionibus.

De doctrina Christiana, et missionibus.

§. 40. I. Cum non solum in regno Poloniæ, verum etiam in pluribus orbis christiani partibus sit magna multitudo hominum rudium, mysteria fidei ignorantium, et pauci subinde tales inveniantur pro ipsorum instructione sacerdotes; quapropter patres Mariani studebunt ne dum in propriis, verum etiam in parochialibus ecclesiis, villis, et oppidis, quoties occasio contigerit, de licentia loci ordinarii homines rudes instruere, et doctrinam christianam docere, juxta catechismum Romanum, et formam sanctorum patrum, tanta facilitate, ut ab omnibus intelligantur, tantaque cura, ut quantum in se erit, et divina cooperante gratia, sine spi-

rituali fructu nullus unquam recedat. Docebunt autem non sublimia mysteria, aut quæstiones scholasticas, sed ea tantum, sine quorum scientia salus haberi nequit, maxime Dei cognitionem, cultum, et amorem, et officia justitiæ christianæ; verbo, cœli viam omnibus pro cujusque status, et conditionis capacitate demonstrabunt.

De perfectione curanda, et scientia comparanda.

§. 41. II. Ut vero meliorem operam impendant saluti proximorum procurandæ, omni studio propriæ prius incumbant perfectioni, et scientiæ necessariæ comparandæ; ac proinde virtutes viris missionariis necessarias habere contendant, sint patientes in adversis, humiles in prosperis, mansueti ad omnes, mortificati in passionibus, assidui in orationibus, omnique data occasione proximum piis colloquiis, et salutaribus consiliis ad meliora promoventes. Unde statim a primo suo ad hanc sacram religionem ingressu circa prædictas qualitates in unoquoque requisitas prudenter informentur, et faciendis cathechismis, sacrisque concionibus dicendis tempestive applicentur, nec non in cœremoniis ecclesiasticis, et cantu Gregoriano diligenter instruantur.

De auxilio parochis præbendo.

§. 42. III. In sacris demum missionibus, sive in auxilio parochorum exemplariter se gerant, conversationem cum sæcularibus jucundam, vel quæ secularem sapit, non habeant, quamlibet pravi exempli umbram fugiant, sed in omnibus, et apud omnes pro majori gloria Dei, et ædificatione populi bonum nomen studeant habere; omnibus fulgore temperantiæ et sobrietatis præluceant, secularium epulas devitent, et a potu calido tamquam a fomite peccati abstineant, ut per suam instructionem spiritualem tam in catechizando, quam sacramentum pœnitentiæ administrando, et cum ædificatione prædicando possint plurimum fructum animabus afferre.

De negociis non commissis non pertractandis.

§. 43. IV. Denique patres missi extra conventum ad nulla loca, vel domos accedant, aut negotia quæcumque alia tractanda suscipiant, nisi quæ specialiter illis fuerint commissa, et, si quando casus aliter attulerit, in reditu fideliter superiori suo indicent. Sed, neque in missionibus, aut juvamine porochorum ultra spatium trium mensium demorentur, neque superiores conventuum possint ulterius prorogare, sub pœna suspensionis ab officio, nisi aliter ex juxta causa reverendissimo præposito generali visum fuerit.

CAPUT VII.

De mutua charitate, et correctione fraterna.

De mutua charitate.

§. 44. I. Ante omnia mutuam charitatem inter se semper studeant habere, sine qua nec propria, nec proximi salus obtineri potest. Sit igitur anima hujus instituti charitas mutua, a qua si quantulum recedent, tantum a vita, suoque salutis tramite declinabunt; memores ergo sint illius mandati Christi Domini toties repetiti: *Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem.* Itaque ut evitent illam pestiferam luem invidiam, odium, rancorem, antipatiam, aliaque dissidii semina, et fomites, omnes se invicem honore, suosque superiores obedientia, et reverentia prosequantur, et officio eos nominantes, qui illud habent.

De cura infirmorum.

§. 45. II. Diligentem curam infirmorum quilibet superior habere tenebitur, et omnia necessaria eisdem providere studebit. Senioribus etiam ut infirmis compatiendum est, et providendum in omnibus necessitatibus, et iis præsertim, qui cursum vitæ suæ in laboribus religionis peregerunt; major honor a junioribus exhibendus est, eorumque defectus patienter sufferendi; nec patietur superior localis eosdem jocis, vel dicteriis juniorum irreverenter tractari.

De dilectione adversariorum

§. 46. III. Externis etiam, quavis data occasione, omnem possibilem charitatem exhibere non negligant, neque illos tantum, quos benevolos sibi experiuntur, sed adversarios quoque, quos Dominus noster præcipit diligere, pio amore, et operibus misericrdiæ, quæ ipsi Christo tamquam supremo capiti in membris exhibentur, et potissimum in districto ejus tribunali triumphabunt, merito prosequantur.

De fraterna correctione.

§. 47. IV. Quoniam fraterna correctio ex fonte charitatis scaturire debet, ideo in eadem correctione studeant omnes observare doctrinam sacrosancti evangelii, ne per vindictam, aut alium vitiosum motum contra ordinem charitatis, consodalium suorum, vel etiam aliorum peccata detegant. Superiores autem in ejusmodi correctione caveant etiam ab ira, et conturbatione propter peccata alicujus; nam ira, et conturbatio in se, et in aliis fructum impediunt, et abstineant nedum a verberibus, verum etiam a verbis læsivis, et injuriosis.

Idem ut supra

§. 48. V. Superiores non negligant quamprimum errantes corrigere pro

qualitate delicti, et conditione personæ, de consilio discretorum, ne magis noceant per conniventiam, si lenitatem sequendo vitia pullulare permittant, et potius perdant, quibus parcere stulte videbantur, non enim mala sola punire debent, sed etiam prudenter providere, ne fiant. Periclitante autem alicujus fama, serio inquirant etiam per viam juramenti, non tamen a reis, et suspiciones judicentur suffragio discretorum; de suspectis vero consortiis notati, et juridice convicti gravioribus pœnis coerceantur.

CAPUT VIII.

De suffragiis defunctorum.

De suffragiis defunctorum.

§. 49. I. Quoniam vestra vocatio, et professio est, totis viribus suffragium præstare animabus fidelium defunctorum, ideo omnes qualibet die (exceptis diebus Domini Sabaoth, septem festivitatibus B. V. Mariæ, et quibusdam etiam aliis solemnibus festis primæ classis) officium pro defunctis unius nocturni cum laudibus in communi mane, finita oratione mentali, et vespere recitare obligantur. Singulis vero annis in die commemoratione omnium fidelium defunctorum, ac septem diebus prædictam diem immediate sequentibus, more solito eamdem devotionem specialiter promovere studebunt.

De confraternitatibus erigendis sub titulo immaculatæ Conceptionis.

§. 50. II. Ut quamplurimos clientes, et cultores immaculatæ Conceptionis B. V. Mariæ, et defunctorum suffragatores pariant, superiores locales pro suis respective ecclesiis serio insistent, ut juxta regulam, et constitutiones proprias, secularium utriusque sexus confraternitates decem Beneplacitorum beatæ Virginis, præsertim sub *titulo Immaculatæ ejusdem Conceptionis*: (ex concessione plurium summorum pontificum, et signanter venerab. Innocentii papæ XI. pro universa congregatione:) sive etiam *sanctæ Mariæ de Suffragio* ubique introducantur, et erigantur, facultate prius a s. Sede apostolica obtenta, et loci ordinario præsentata; ac proinde promotores pro singulis ecclesiis deputentur, qui ad has confraternitates amplectendas quemlibet suaviter inducendo, munus sibi commendatum diligentissime exequi pro honore illius purissimæ virginis, et suo merito omnibus modis adlaborabunt.

De suffragiis pro defunctis patribus, et fratribus ordinis.

§. 51. III. Defunctis patribus, et fratribus sui ordinis, sine mora omnem pietatem in dando suffragio exhibere debebunt omnes, nemine excepto; itaque præter missam de requiem cantatam, et totum officium defunctorum, insuper singuli sacerdotes tres missas dicent pro cujuslibet anima defuncti: clerici vero, et coadjutores fratres tribus vicibus officium defunctorum, ac toties rosarium totum recitabunt. Superiori autem loci sola communitas illius conventus, vel domus, tota vero religio Mariana reverendissimo præposito generali duplicatum suffragium præstabit.

De aliis suffragiis generalibus.

§. 52. IV. Quolibet etiam mense per annum, die non impedita festo duplici, celebrabitur una missa de requiem cum officio defunctorum pro defunctis patribus, et fratribus sui ordinis; secunda pro benefactoribus, et fundatoribus, clerici vero et fratres coadjutores præterea totum rosarium recitabunt. Ac proinde curet etiam quilibet superior habere in sua ecclesia altare privilegiatum, ut in qualibet hebdomada ad illud missæ de requiem celebrari possint.

CAPUT IX.

De capitulo generali, et electionibus superiorum.

De capitulo generali.

§. 53. I. Reverendissimus præpositus generalis ante expirationem sexennii sui officii tempestive, secundum distantiam locorum, per suas literas circulares pro celebrando capitulo generali omnes patres vocales, ac præsertim emeritos, nempe qui præpositi generalis munere jam functi fuerint, utpote discreti perpetui, tum commissarium, et procuratorem generalem, nec non quatuor assistentes, ex quibus duo saltem semper habitabunt cum reverendissimo præposito generali, ut eum consilio adjuvent in negotiis, et secretarium, omnesque, et singulos collegiorum superiores convocabit; nec non lectores, et prædicatores emeritos, qui prævio examine a definitorio electi duodecim saltem annis laudabiliter sacram theologiam docuerint, aut in insignibus ecclesiis quadragesimæ tempore quotidie, et adventus verbum Dei prædicaverint, et de exantlato labore patentalibus literis definitorii absoluti fuerint. Utque hujusmodi capitulum recte, et fideliter ad Dei gloriam, Immaculatæ Virginis honorem, et totius ordinis Mariani utilitatem dirigatur, et cedat felicius, supplicabit s. Sedi apostolicæ, vel excellentissimo, ac reverendissimo

de latere ejusdem s. Sedis nuncio apostolico, pro deputatione alicujus sibi benevisi prælati secularis, sive regularis in dignitate ecclesiastica constituti, qui ad electionem novi præpositi generalis nomine, et authoritate sibi delegata præsideat. Capitulum durabit per octo dies, et non ultra, nisi ex justa aliqua causa, prorogandum visum fuerit delegato apostolico præsidi capituli, et consentientibus votis neo electum canonice nominet, et declaret.

De canonica electione superiorum.

§. 54. II. Electionem quamlibet canonicam, præsidente semper eodem delegato apostolico, vel reverendissimo præposito generali, præcedere debet inter vocales tractatus consultorius, duobus, aut tribus, vel pluribus diebus ante, in quo discutiantur merita, et qualitates eligendi, dummodo secum non determinent electionem, priusquam locum capituli ineant, et servent servanda. Debet autem fieri electio per vota secreta, seu per schedulas sigillatas, intus nomen electi, cum nomine itidem, et manu eligentis continentes. Satis tamen est, si concurrat major pars eligentium, nempe unius supra medietatem ad hoc, ut sit rata omnis electio. Quod si præstituta electionis die ab ortu, usque ad occasum solis, iteratisque scrutiniis suffragia non conveniant, ita quidem, ut nullus habeat unum votum supra medietatem, tunc post occasum solis absolutum erit capitulum, et electio ad reverendissimum nuncium apostolicum devolvatur. Præses autem capituli duo vota in ejusmodi electione habebit.

De iis, qui vocem habere possunt in capitulis.

§. 55. III. Ut aliquis habeat in capitulis electionum vocem activam, et passivam, necesse est, ut sit sacerdos quinquennio, et professus decem annorum; ad solam vero activam sufficit justum tempus factæ professionis, cum ordine sacerdotii conjunctum, dummodo requisitis polleat qualitatibus, et ex officio fuerit pro capitulo vocatus; ad præposituram tamen generalem desiderantur in eligendo anni triginta sex. Nemo unquam per procuratorem, aut substitutam privata authoritate aliam quamcumque personam votum poterit ferre, sed requiritur uniuscujusque realis præsentia; ab infirmo tamen in domo capituli decumbente, et vocem habente excipiatur secrete suffragium per secretarium capituli. Ex tribus germanis, vel patruelibus, vel consobrinis fratribus, si illos ad capitulum simul venire contigerit, duo tantum seniores vocem habeant, minimus excludatur, vel alter ex senioribus recedat, si junior officii, aut dignitatis gradu excellat. Quod si quis sine legitima, et evidenti causa voci suæ renuntiare, vel non accedere ad capitulum ausus fuerit, voce utraque ad triennium privetur. Si quis vero, aut sibi dedisse suffragium, vel ad id quoquomodo alium induxisse compertus fuerit, remaneat perpetuo ad utramque vocem, et officia inhabilis. Nullus excommunicatus, suspensus, irregularis, aut voce privatus, debitis alienis, litibus, aut aliquo alio impedimento innodatus, ad electionem tam activam, quam passivam admittatur, nisi sublato quocumque obice. Atque ideo prævie, et statim in primariis sessionibus quærelæ omnes, quæcumque oblatæ aliquando fuerint, audiantur; dissentiones, et quævis materiæ odiosæ præprimis judicentur, et prudenter componantur; cætera vero omnia negotia, aut honesta alia desideria, ad posteriores sessiones remittantur.

De electione præpositi generalis.

§. 56. IV. Incœpto demum, ac terminato omnium vocalium scrutinio in ipso pervigilio electionis præmonebit d. præses omnes vocales ad dirigendam novi præpositi generalis hujusmodi electionem, atque die sequenti hora matutina post imploratum devote Spiritus Sancti lumen, et sacrum solemniter celebratum, dato signo campanæ, omnes vocales templum ingressi, et proprio nomine vocati, suis in locis consideant; interim vero reverendissimus præpositus generalis, præmisso brevi sermone, sese officio abdicabit, et assistente sibi secretario, sigilla ordinis in manibus domini præsidis reverenter deponet. Mox facta ab omnibus vocalibus confessione generali, et absolutione impetrata, seligantur duo vel plures disquisitores, atque collectis omnium vocalium schedulis, ac per d. præsidem in eorum præsentia detectis, declarabitur neo electus; quam electionem d. præses firmam, ratamque nomine, et authoritate sibi delegata pronuntiabit, eidemque cum disquisitoribus manu propria subscribet. Ac denique concrematis schedulis, apertisque templi januis solemnis fiat hujus canonicæ electionis publicatio; postea hymno *Te Deum* pro gratiarum actione solemniter decantato neo electus præpositus generalis flexis genibus ad altare sanctissimi Sacramenti tenens regulam, et constitutiones ordinis juramentum præstabit in manibus d. præsidis capituli hoc modo= Ego NN. ju-

ro, et promitto coram Deo, Conceptionem Immaculatam beatæ Mariæ virginis tueri, ac defendere; nec non meæ religionis regulam, et disciplinam propagare, et s. Sedi apostolicæ cum omnibus meis religiosis fidem, et obedientiam semper præstare. Postea faciet professionem fidei juxta formam præscriptam a s. Pio V. Denique d. præses capituli tradet sigillum, et dabit locum neo-electo, cui vocales, et cæteri religiosi obedientiam, et reverentiam per osculum manus contestabuntur.

De electione aliorum superiorum.

§. 57. V. Peracta electione reverendissimi præpositi generalis, mox die sequenti, præside ipso neo-electo in loco capitulari, modo quo supra, per vota secreta fiat electio a. r. p. commissarii, et procuratoris generalis mm. rr. pp. assistentium, et secretarii ordinis, quorum omnium electiones legitime factæ publicentur. In proxima denique sessione eligantur rr. pp. præsidentes conventuum, nisi forte aliquando in provincias dividantur. Ac deinde etiam reliqui officiales, inter quos procurator provinciæ, magistri novitiorum, vice-præsidentes, lectores, aut professores, prædicatores, confessarii, et singuli omnes ad alia quævis munia recte obeunda pro suo merito, et capacitate, de consilio, et consensu assessorii, per reverendissimum præpositum generalem deputentur; qui vero promovendi sunt pro officio lectoratus, aut prædicationis verbi divini, prius omnino ante promotionem de capacitate sua examinentur; et sic etiam qui ad excipiendas sacramentales confessiones deputantur tam pro ordine nostro, quam ut præsententur ordinario pro secularibus, nec tam facile, (nisi aliquando necessitas, vel alia causa justa postulaverit) in suis officiis distrahantur; aut aliquam mutationem locorum subeant; sed tam ipsi præsidentes, quam alii officiales conventuum, saltem per triennium, majores vero officiales per totum sexennium munia sibi commissa digne administrabunt. Cætera tandem serventur de more, et jure servanda.

CAPUT X.

De superioribus.

§. 58. I. Universam reverendissimus præpositus generalis cum consilio discretorum, et majorum officialium reget congregationem, immediate ipse cum tota sua congregatione subjacens semper sanctæ Sedi apostolicæ, et ejus respective legatis, cæteri autem omnes eidem, et aliis canonice electis superioribus, et officialibus, sine confusione regiminis, fideliter obediant. Visitare conventus aut domos semel in anno, vel quoties opus fuerit, sive per se, sive per sui ordinis commissarium, præsertim ante quodlibet capitulum generale, pro vigore instituti, et observantiæ regulæ, statutorum, aliarumque constitutionum, et ordinationum capitularium in flore retinendo ad eumdem reverendissimum præpositum generalem spectabit, et in fine sexennii dabit rationem sui regiminis venerabili capitulo generali.

De munere præpositi generalis.

§. 59. II. Ipsius etiam muneris erit novitios admittere, eosque ad professionem per se, vel per alium suscipere, ad ordines promovendos, et confessiones secularium excipiendas illustrissimis, ac reverendissimis locorum ordinariis præsentare, missiones instituere, fundationes acceptare, servatis servandis, cæteraque omnia, quæ superioribus generalibus de jure competunt cum consilio suorum discretorum, et officialium ordinare, agere, et exequi, atque congregationis Marianæ augmento sedulo insistere, et in omnibus debitæ observantiæ, ac regulari disciplinæ invigilare. Quapropter quolibet triennio habebit congregationem, seu intermedium capitulum pro aliquo bono statuendo, aut malo avertendo; quæcumque autem alias ordinaverit, solum tempore ejus officii durare, ac valere debent, nisi per capitulum generale in perpetuum recipiantur.

Idem ut supra

§. 60. III. In ea domo, vel conventu, ubi fixe reverendissimus præpositus generalis residebit, habeatur archivum, in quo scripturæ ad congregationem pertinentes, acta capitulorum, decreta, ordinationes, fundationum erectiones, admissiones, professiones, dimissiones, obitus religiosorum sui ordinis, ac benefactorum, et quævis alia statum congregationis concernentia, per secretarium fideliter annotata conserventur. Quod si contingat, reverendissimum præpositum generalem intra

De archivio congregationis

tempus sui officii, aut mori, aut resignare, aut deponi, (de resignatione autem, aut depositione servatis servandis videbit commissarius cum definitorio generali) prædicta omnia adimplebit commissarius, seu vicarius generalis, qui absque nova electione usque ad capitulum, plenum congregationis regimen retinebit.

De superioribus localibus.

§. 61. IV. Denique superiores locales sint moribus, et observantia regulari præditi, non solum spiritualium, sed etiam secularium negotiorum, et rei familiaris peritia bene instructi, charitate paterna, ac vigilantia in omnibus, tam ad corpus, quam ad spiritum erga subditos suos se gerant, domum suæ curæ commissam, et animas fratrum cum consilio duorum discretorum semper gubernent. Bona etiam conventuum non per se, sed per coadjutores fratres administrent. Archivum conventus bene ordinatum teneant, in quo inventaria ecclesiæ, domus, et aliarum officinarum diligenter conscripta, et quævis alia monumenta ad illum conventum pertinentia ordinate conservent. In omnibus demum conventibus habeantur decreta reformationis regularium fel. rec. Clementis pp. VIII. bis omni mense in loco capitulari legenda.

De depositario

§. 62. V. In quolibet conventu sit depositarius, apud quem pecuniæ deponantur, dispensaturus pro necessitatibus ejusdem conventus ex mandato r. p. præsidentis, uterque tandem tam perceptarum, quam expensarum, quovis mense, et anno in præsentia discretorum calculum facturus; ac proinde in singulis conventibus duo, vel plures ex dignioribus patribus discreti eligantur, quorum consilio, et assistentia rr. pp. præsidentes ad gubernium sui conventus utantur.

Monitum ad superiores.

§. 63. VI. Caveant superiores, ne aggravent suos subditos rigidis pœnitentiis, aut mandatis, sed conformia viribus, talentis, qualitatibus cuique imponant; cum enim teneantur subditi cæca, et voluntaria obedientia, parere; providendum est imperanti, ut talia injungat, quibus cum gloria Dei, et suo merito quisque satisfacere possit. Quilibet superiorum meminerit illius divini Spiritus moniti: *Rectorem te posuerunt? Noli extolli. Esto in illis tamquam ex ipsis. Curam illorum habe.* Non dominator igitur, sed forma gregis effectus, prius faciens exemplo, quod imperaturus est verbo, idem in omnibus legum servator, non tantum custos; pietate, discretione, prudentia præditus, zelum lenitate, lenitatem zelo attemperans, ut neque per conniventiam, neque per nimium rigorem magis obsit instituto, quam prosit. In omnibus igitur se suis subditis ita exhibere curent, quales ipsi libenter etiam alios erga se habere vellent, si essent subditi. Diligenti circumspectione ad eorum necessitates attendant, et tempestive easdem providere studeant, ut qualibet etiam hora promptam benefaciendi voluntatem accedentes experiantur; sit superiorum cum cæteris religiosis conversatio viva cunctis prædicatio, diligant omnes absque partialitate in Christo, nam personarum acceptio numquam fit sine scandalo, sed cum maximo semper communis vitæ detrimento. Vitium autem proprietatis omnino abscindant, nec permittant aliquem habere aliquid sine prævie obtenta ab eis licentia, sed nec ipsi secum dispensare audeant, quocumque exquisito colore, memoresque sint illius prohibitionis quam s. concilium Tridentinum ses. 25. cap. 21. de regular. indixit, a cujus observantia, et a pœnis ibidem inflictis nullus eximitur. Propterea non patiantur se respectibus privatis induci, ut horum intuitu ea admittant, quæ contra instituti disciplinam, ejusque felices progressus pugnant. Curent itaque omnes esse seduli in observantia non minus mandatorum Dei, quam regula decem Beneplacitorum beatæ Mariæ virginis, nec non prædictorum statutorum, (quæ tamen non obligant sub gravi peccato essentialibus exceptis, nisi contemptus adsit) et in eorum exacta adimpletione usque in finem perseverent, ut salvi fiant.

Decretum s. congregationis Episcoporum, et Regularium pro confirmatione constitutionum.

§. 64. Emanavit deinde a congregatione eorumdem cardinalium, re undique mature discussa, decretum tenoris, qui sequitur = Sacra congregatio eminentissimorum, et reverendissimorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præposita, referente eminentissimo domino cardinali de Zelada ponente, censuit rescribendum, prout rescripsit. Attenta reformatione constitutionum facta juxta modum insinuatum a dominis præsulibus revisoribus ad formam rescripti die xi augusti proxime præteriti, pro approbatione earumdem reformatarum constitutionum, et instituti, facto verbo cum Sanctissimo Romæ xv. septembris MDCCLXXXVI. Quare præfatus

Norbertus procurator generalis nomine etiam dilecti filii Raymundi Nowicki præpositi generalis, aliorumque clericorum, et coadjutorum ordinis, seu congregationis præfatæ Nobis humiliter supplicari fecit, ut suum institutum, ac præinsertas constitutiones apostolicæ confirmationis patrocinio communiri de benignitate apostolica dignaremur.

Confirmatio apostolica.

§. 65. Nos igitur ipsius præpositi, ac procuratoris generalis, aliorumque clericorum regularium prædictorum votis hac in re, quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati; tum institutum præfatum, tum præinsertas constitutiones, ac in eis contenta quæcumque auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 66. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice-legatos, dictæque Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et authoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 67. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac ordinis, seu congregationis hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima martii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCXLVII.

Dat. die 27. martii 1787. Anno XIII.

Privilegia a Pio papa VI. ordini Marianorum concessa.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Injuncti Nobis cælitus pastoralis officii ratio postulat, ut paternam sacrarum religionum, et congregationum christianæ charitatis, et misericordiæ operibus ex professo laudabiliter incumbentium curam gerentes, pium illarum exercitium, et institutum, quo labores expeditius suscipiendo, illud alacrius continueot, ferventius exequantur, liberalibus gratiarum, et privilegiorum muneribus confoveamus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum itaque, sicut dilectus filius Norbertus Golkowski ordinis, seu congregationis clericorum regularium Marianorum nuncupatorum regni Poloniæ in Romana curia procurator generalis Nobis nuper exponi fecit, clerici regulares dicti ordinis, seu congregationis nuper a Nobis de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negociis præpositorum consilio fuerint ab ordine fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum sejuncti, et dismembrati, cumque etiam de ejusdem congregationis, pariter consilio per alias Nostras desuper in simili forma Brevis hac die expeditas literas eorumdem clericorum Marianorum nuncupatorum constitutiones, et institutum fuerint confirmata, et approbata, ac tria substantialia vota in illo ad instar cæterorum ordinum, et institutorum a Sede apostolica confirmatorum emittant, alia-

que multiplicia, ac insignia pietatis, et misericordiæ opera pro parochorum adjumento, ac juventutis in fidei, ac literarum rudimentis instructione exercuerint, et in dies exercere non desinant; ut autem illa semper impensius, et indefessi obeant, et continuent, ipse Norbertus gratias, et privilegia ordinis mendicantium, quam non mendicantium utrinsque sexus suo ordini, seu congregationi a Nobis communicari, et concedi plurimum cupiat.

Concessionis tenor.

§. 3. Nos eorumdem ordinem, seu congregationem clericorum regularium Marianorum, et pia illius instituta confovere, et promovere, ac proinde dictum Norbertum, et dilectos filios clericos, et coadjutores ordinis, seu congregationis hujusmodi specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus a dicto Norberto hisce desuper humiliter porrectis inclinati: attentis narratis omnia, et singula privilegia, prærogativas, concessiones, favores, facultates, declarationes, conservatorias, immunitates, et exemptiones, libertates, cæterasque gratias, præeminentias, et indulta cujuscumque generis existentia, spiritualia, et temporalia, qualiacumque illa sint, dummodo tamen sint in usu, et non sint revocata, nec sub aliquibus revocationibus comprehensa, ac sacris canonibus, et concilii Tridentini decretis, et apostolicis constitutionibus, et ordinationibus, vel memoratis clericis regularibus dicti ordinis, seu congregationis non adversantur prædictis ordinibus mendicantium, et non mendicantium, eorumque conventibus, domibus, et aliis locis regularibus, ac ordinum hujusmodi generalibus, præsidentibus, et quibusvis aliis superioribus prælatis, et capitulis etiam generalibus, provincialibusque, seu intermediis, eorumque definitoribus, prioribus, novitiis, fratribus, conversis, donatis, et quibusvis eorumque regularibus personis, tam in urbe, quam etiam in quibuscumque mundi partibus existentibus, et illorum intuitu, aut alias quomodolibet per quoscumque Romanos pontifices prædecessores Nostros, aut alias auctoritatem habentes concessa sunt, et conceduntur, ac quibus de jure, usu, vel consuetudine, privilegio, sive concessione apostolica, in genere, vel in specie, ac tam conjunctim, quam divisim, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt in futurum ad præfatum ordinem, seu congregationem clericorum regularium Marianorum nuncupatorum, et singulos illius conventus, domos, et alia loca regularia, illorumque superiores, prælatos, et quascumque regulares personas auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo extendimus, illaque ei communicavimus, et denuo concedimus, ac suffragari volumus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper, et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice-legatos, dictæque Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Commissio pro executione literarum apostolicarum.

§. 5. Quocirca venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, et episcopis, aliisque locorum ordinariis quibuscumque, nec non dilecto filio causarum curiæ cameræ apostolicæ generali auditori per præsentes committimus, ac mandamus, quatenus quilibet eorum per se, vel per alium, seu alios præsentes literas, et in eis contenta quæcumque ubi, et quando opus fuerit, et quoties pro parte generalis, et clericorum regularium dicti ordinis, seu congregationis fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate Nostra easdem plenum earum effectum sortiri, et obtinere, illosque omnes, quos concernunt, pacifice frui, et gaudere, non permittentes quemquam desuper contra illarum tenorem sub quovis prætextu, et causa, etiam defectu intentionis Nostræ, per quoscumque quomodolibet

indebite molestari; quinimo quidquid in contrarium attentari, vel fieri contiget, omnino semper in pristinum reponi; contradictores quoslibet, et rebelles, etiam per quascumque de quibus eis videbitur, censuras, et pœnas ecclesiasticas, et alia opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis, servatis processibus, censuras, et pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac fel. record. Bonifacii pp. VIII. prædecessoris Nostri de una, et in concilio generali edita de duabus, dummodo ultra tres dietas, aliquis vigore præsentium in judicium non trahatur, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac ordinum, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides habenda transumptis.

§. 7. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dicti ordinis, seu congregationis munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima martii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCXLVIII.

Dat. die 30 martii 1787 anno XIII.

Erectio conservatorii in civitate Interamnensi.

Venerabili fratri Laurentio episcopo Nucerino.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Laudatur episcopi consilium in curanda conservatorii erectione.

§. 1. Quam vigilanter, quamque sollicite nedum pro spirituali, sed etiam pro temporali gregis tuæ curæ commissi utilitate fraternitas tua quotidie excubet, inter multa hæc ipsa tua petitio ostendit. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod in tua diœcesi nullum conservatorium existit, in quo puellæ orphanæ recipi, cæteræque adolescentulæ a pudicitiæ discrimine, in quo interdum versantur, eripi possint, ut inibi ad religionem, ac pietatem efformentur, ac ad muliebres artes instituantur. Quo itaque spirituali, et temporali bono, earumdem puellarum consulas, conservatorium hujusmodi tuis sumptibus constituere intendis; verum nisi etiam congruo vectigali instruatur, omne tuum incœptum, ac consilium, quod in irritum cesset, necesse prorsus erit. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur mutuam tuo consilio opem, ac præsidium, prout in Domino possumus, præstare volentes, omnibus mature, ac sedulo perpensis, sic ut infra eidem conservatorio providere statuimus.

Eidem propterea erectionis cura committitur ex bonis ad mensam episcopalem pertinentibus.

§. 2. Fraternitati itaque tuæ, de cujus prudentia, fide, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, ac mandamus, ut in primis agellum quemdam in hac Nostra civitate Nucerina existentem, et ad tuam

mensam episcopalem spectantem, in quo commode novum orphanotrophium erigi, aptaque, ac necessaria ædificia, et hortus constitui potest, auctoritate Nostra apostolica eidem orphanotrophio cedas; ut insuper conservatorium hujusmodi, et apta supellectili, et opportunis prælis textoriis instruatur, cum ad id haud tenues requirantur sumptus, tibi omnes arbores, quæ in tuæ mensæ episcopalis bonis superfluæ, ac inutiles sunt, cedendi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Conservatorio assignantur bona relicta a sororibus Giuntoli.

§. 3. Præterea, sicut accepimus, Thecla, et Anna Maria sorores Giuntoli sub die decima nona januarii 1779 sibi mutuam exararunt donationem, qua disponitur, ut ultima ex donatricibus quandocumque deficiente ex bonis ad illarum patrimonium spectantibus nova domus presbyterorum sæcularium congregationis sancti Philippi Nerii in oppido Validi Nucerinæ diœcesis erigatur; quatenus vero domus hujusmodi institui nequeat, ut domus magistrarum piarum sub directione, ac electione vicarii foranei, et prioris congregationis presbyterorum ejusdem oppidi Validi instruatur, et hac quoque deficiente dispositione, voluerunt, ut ex suis bonis orphanotrophium pro pauperibus puellis dicti oppidi sub cura, ac regimine eorumdem vicarii foranei, et congregationis constitueretur. Itaque præterquam quod superior congregationis prædictæ Nucerinæ huic dispositioni jam renunciavit, cum insuper redditus, ac proventus dicti patrimonii Giuntoli vix ascendant ad annua scuta centum vigintiquinque, eaque propter necessariis sumptibus tum pro ædificatione ecclesiæ, et domus, tum pro congrui presbyterorum ejusdem congregationis numeri substentatione impares omnino sint, puellarum vero educatio utilius in orphanotrophio, quam a magistris piis assequi possit: hinc tibi injungimus, ut bona omnia, jura, et actiones ad dictum patrimonium spectantia eidem erigendo conservatorio auctoritate prædicta unias, et applices, prout auctoritate, et tenore prædictis unimus, et applicamus, et unitum, et applicatum esse volumus, ac declaramus; ita tamen ut præ cæteris quatuor puellæ orphanæ, seu periclitantes dicti oppidi Validi in eodem conservatorio semper recipiantur, et supertiti Theclæ alteri ex dictis sororibus Giuntoli, quæ annum agit octogesimum quartum, omnia ad ejus exhibitionem necessaria subministrentur, quinimo tibi permittimus, ut quandocumque ipsa decesserit de omni dumtaxat supellectili in suam famulam, familiamque pauperem elargiri libere, ac licite possis, et valeas; ex redditibus porro, ac proventibus dicti patrimonii, qui interim, et usque ad conservatorii prædicti institutionem percipientur, multiplicum in ejusdem patrimonii augumentum, ac conservatorii utilitatem erit constituendum.

Super bonis mensæ annua pensio scutorum biscentum vigintiquinque imponitur favore ipsius conservatorii.

§. 4. Quippe autem sicut a te accepimus, ex tua industria, tuaque recta bonorum mensæ episcopalis administratione sui redditus valde adaucti sint, super fructibus, redditibus, et proventibus ejusdem mensæ ad hoc quippæ sponte assentiris, perpetuam annuam præstationem, seu taxam ducentorum viginti quinque scutorum eidem conservatorio in duabus, aut pluribus ratis a te, et ab episcopis Nucerinis pro tempore existentibus in futurum persolvendam auctoritate, et tenore prædictis reservamus, constituimus, et assignamus.

Item præstatio decernitur imponenda super bonis confraternitatum.

§. 5. Tandem cum in hac tua diœcesi plures sint confraternitates, quæ multis redditibus affluunt, hinc facultatem tibi imponendi aliquam præstationem in perpetuum super bonis, fructibus, redditibus, ac proventibus earumdem confraternitatum favore dicti erigendi conservatorii auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et impertimur. Quoniam vero præstatio hujusmodi ita statuenda erit, ut conveniat quantitati redditnum earumdem confraternitatum; Nos quatenus opus sit, facultatem quoque tibi impertimur, sub pœnis arbitrio tuo imponendis, ac etiam per censuras ecclesiasticas cogendi rectores, priores, confratres, et administratores confraternitatum hujusmodi ad exhibitionem librorum, et status redditnum, ac respective onerum cujuslibet ex dictis confraternitatibus ad hoc, ut introitus cum exitu, justa proportione habita, comparari possit, indeque præstatio in ea quantitate, quæ viribus cujuslibet ex eis conveniat, statuatur.

Puellis in conservatorio degentibus præstatio conceditur in assignatione subsidiorum dotalium

§. 6. Ut autem puellis in conservatorio prædicto pro tempore degentibus aperiatur via, unde facilius in Domino, aut in sæculo nubere valeant, secus enim in eodem conservatorio cum publicæ utilitatis detrimento consenescent, tibi propterea injungimus, ut quoad Nucerinas puellas in dicto conservatorio degentes confratres confra-

ternitatis, seu societatis *delle Pupille* nuncupatæ ad unum annuum subsidium dotale scutorum vigintiquinque puellas ejusdem conservatorii cæteris præferre teneantur, auctoritate prædicta edicas, et mandes; sicque pariter quoad dotes oppidi de Fossato, quæ ab hæredibus Serafini, Fioravanti, et Bocchini dantur favore puellarum ejusdem oppidi, suique districtus in conservatorio degentium quoad unam ex dotibus, quæ ab eis singulo quoque anno dantur, statuas; volumus etiam, ut episcopi Nucerini, quibus jus competit eligendi puellam ex oppido Saxiferrati oriundam ad dotem scutorum vigintiquinque, alteram ex puellis dicti oppidi in conservatorio commorantibus ad eamdem dotem singulis annis nominare teneantur. Et cum puella ad dotem hujusmodi nominata ex pii testatoris dispositione certas expressas ecclesias in certis designatis diebus visitare deberet, quod commode a puella in conservatorio commoranti exequi haud potest, hinc tibi mandamus, ut pro ecclesiis prædictis alias in hac civitate Nucerina ecclesias, quas ad formam dictæ fundationis in præscriptis diebus puellæ prædictæ visitare omnino teneantur, designes: Nos enim pii disponentis voluntati in hac parte expresse, et ad prædictum effectum tantum harum serie derogamus. In oppido Validi cum quolibet triennio dari soleat dos scutorum quinquaginta, hæc dos in duabus pro puellis oppidanis hujusmodi in conservatorio commorantibus erit dividenda. Quoad orphanas vero oppidi Sigilli, et Domus Castaldæ, et Fabrianensis, cum nulla sint inibi assignanda subsidia dotalia, tibi injungimus, ut a confraternitatibus dicti oppidi Sigilli quolibet anno ex superextantibus suis redditibus, vel subsidium dotale pro suis oppidanis præstetur, vel etiam fundus ad dictam summam edendam idoneus pariatim assignetur, omnino cures, et studeas; orphanas autem dictæ Domus Castaldæ, et Fabrianensis ad obtinenda omnia subsidia, quæ, ut præfertur, ad alia oppida tuæ diœcesis pertinent, quatenus nulla existat in eodem conservatorio ex suis oppidanis, quæ capax sit dictæ dotis, auctoritate prædicta habilites, ac capaces facias, atque declares. Quod si interdum oppidanæ in locum aliarum pro hujusmodi effectu subingredi nequeant, harum serie decernimus, ut ex emolumentis ab opificiis in conservatorio factis percipiendis alteri illarum qualibet vice, et anno dotale subsidium in summa scutorum viginti ei constituatur.

§. 7. Quoad vero vestes puellis prædictis suppeditandas, aliaque hujusmodi, tibi facultatem omnia ea, quæ pro tua prudentia utiliora futura erunt arbitraberis, disponendi auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et impertimur; Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent, faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur. *De vestibus puellis suppeditandis.*

§. 8. Decernentes has præsentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ ullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali; sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, aut quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata, etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, et facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, vel impetrato quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempo- *Omne juris remedium submovetur contra executionem præsentium apostolicarum literarum.*

re quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 9. Sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictorum piorum locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus; cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die trigesima martii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCIL.

Dat. die 30. martii 1787 anno XIII.

Conservatorium in civitate Asculana erectum bonis, ac redditibus ditatur, dotes puellis in eo recipiendis assignantur, ac mandatur, ut cannabinæ xylinæ telæ inibi texantur.

Dilecto filio Nostro Philippo
Santæ Romanæ Ecclesiæ diacono
cardinali Carandini nuncupato

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Licet ex apostolici Nostri ministerii officio omnes omnino Christifideles paterna charitate prosequi teneamur, quos tamen Nostros, et Romanæ Ecclesiæ etiam in temporalibus subditos esse dignoscimus, quasi Nostros peculiares, eximieque caros, et acceptos, ac præ cæteris dilectos filios speciali quadam, et propria paterni amoris prærogativa complecti æquum esse censemus; eaque propter nedum de spirituali, sed etiam de illorum temporali commodo, et utilitate singularem curam semper a Nobis esse gerendam intelleximus.

Ratio concessionis.

§. 2. Quamobrem cum in variis ecclesiasticæ ditionis partibus modo una, modo altera ratione defectas artes revocare, ac civium industriam fovere conati simus, Nostræ paternæ providentiæ intuitum ad civitatem Nostram Asculi in Piceno convertendum quoque esse duximus, ac conservatorium sancti Josephi alias in eadem Nostra civitate Asculana erectum nedum bonis, ac redditibus, sed etiam novis legibus augere constituimus, ut ex profitendis in eo artibus novus commercii ramus ad horum civium solertiam patefiat: sperantes fore novum hoc paternæ Nostræ sollicitudinis testimonium suam fidem, ac erga Romanam Sedem illorum dominam, et matrem studium magis magisque intendat.

Commissio pro restauratione conservatorii.

§. 3. Circumspectioni itaque tuæ congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium super Bono Regimine communitatum, ac universitatum status Nostri ecclesiastici præfecto, de cujus prudentia, et zelo, ac summa in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, in primis

ut ædes dicti conservatorii sancti Josephi, in quo nunc vix quinque feminæ nuncupatæ moniales ætate provectæ degunt, restaures, ac ad plures in eo recipiendas puellas præsertim orphanas, telæ lineæ, cannabinæ, et xylinæ textrices adaptes.

Applicatio bonorum hæreditatis Josephi Conti, sub certis legibus, et conditionibus.

§. 4. Ut autem congruo vectigali conservatorium hujusmodi instruatur; cum alias quidam Jacobus Conti civis Asculanus per suas testamentarias tabulas anno MDCCXXX. exaratas per Nicolaum Taddei notarium Florentinum erigi voluerit cathedram sacræ theologiæ in eadem civitate Asculana, illique assignaverit annuum stipendium scutorum sexaginta ex suorum bonorum redditibus persolvendum; cumque insuper tres administratores constituerit suorum bonorum, inter quos priorem pro tempore existentem fratrum ordinis prædicatorum conventus sancti Petri martyris Asculi, cui quidem annua scuta triginta, aliis vero duobus administratoribus, et cuilibet illorum annua scuta quindecim monetæ Romanæ assignavit, ac demum annua summa scutorum circiter sexagenorum ex ejusdem hæreditatis Conti redditibus ad solemnem novendialium diei festo sancti Æmigdii præcedentium celebrationem dicto testatore exoptatam impendi soleat; tibi per præsentes injungimus, ut cum jampridem aliæ duæ cathedræ sacræ facultatis fuerint in dicta civitate erectæ, quarum professores alter a seminario, alter publico stipendio sunt conducti, ac redditus dictæ hæreditatis Conti variis emergentibus de causis valde imminuti facilis sint exactionis, quod in LL. MM. consistunt, ideoque unus satis superque sit administrator, nempe prior dicti conventus, cui annuum stipendium scutorum dumtaxat quindecim injuncto oneri congruum videtur, prævia suppressione, ac extinctione cathedræ sacræ theologiæ ab hæreditate Conti, ut præfertur, institutæ, nec non prævia declaratione, quod in posterum unus dumtaxat sit dictæ hæreditatis Conti administrator, prior scilicet dicti conventus fratrum ordinis Prædicatorum, qui pro scutis triginta sibi legatis, annuis scutis quindecim dumtaxat contentus erit, tum assignatum stipendium dictæ cathedræ professori, tum legatum dictis duobus administratoribus, tum annua scuta quindecim, quæ ex legato assignamento priori prædicto superextant, tum demum dictam summam ad celebranda novendialia diei festo sancti Æmigdii præcedentia, ut præfertur, impendi solitam dicto conservatorio auctoritate Nostra apostolica unias, et incorpores, ac unita, et incorporata esse statuas, atque declares. Ne porro sancti Æmigdii cultus tantulum imminuatur, tibi mandamus, ut prævia exemptione ab onere distribuendi quotannis in pauperes tritici mensuram, quam vocant rubbio, quo gravatur cappellanus pro tempore existens cappellaniæ Felici, jus exigendi pretium mensuræ tritici hujusmodi ab eodem cappellano in dilectos filios canonicos, et capitulum ecclesiæ cathedralis Asculanæ ad hoc ut novendialia hujusmodi diei festo sancti Æmigdii præcedentia quotannis, quo poterit modo, solemniter celebrare teneantur, dicta auctoritate transferas.

Concessio prædii relicti a canonico Palucci, et aliorum piorum legatorum.

§. 5. Volumus præterea, ut eidem conservatorio tum prædium a canonico Palucci in suo sub die xxxi. januarii MDCCLXXXV. exarato testamento legatum, ut illius redditus in eleemosynas panis pauperibus erogentur, tum aliud legatum, quo summa scutorum triginta sex parochianis viæ Chiarna di s. Angelo nuncupatæ in pauperes, ac in possidentes æque dividitur, tum legatum eleemosynæ unius rubbio tritici, quod capitaneus Ferrucci solvit, tum summam annuorum scutorum decem, quæ a domo extinctæ, ac suppressæ societatis Jesu pauperibus loci de Appignano ex testamento cujusdam Alexandrini quotannis præstatur, tum fructus quinque LL. MM. ex oblationibus mirificæ Jeoni alias factis emptorum; tum bona hæreditatis Cornacchia cum onere tamen exhibendi in omnibus etiam intra septa dicti conservatorii valitudinariam hæredem usufructuariam, quæ quidem bona ex testamento die xvii. novembris MDCCLXIX. ex codicillis diei xi septembris MDCCLXXII. per acta Paschalis Christophori rogato post dictæ hæredis usufructuariæ cessum, vel decessum primum in constructionem urnæ, seu thecæ ad tegendum venerabile corpus sancti Æmigdii essent eroganda, deinde publico Asculano xenodochio applicarentur; quibus, et singulis dispositionibus per præsentes auctoritate apostolica derogamus, et derogare intendimus, tum legatum Pellini ex testamento anno MDCCLVI. notario Paschali Christophori debitum in missiones, aliaqua pia opera erogandum, cum onere tamen in singulo quoque anno celebrationis decem missarum, tum summam, quæ ex legato

Francisci Parisani Liverotti in testamento anni MDCCLXXXIII. per acta Seraphini Relucenti in exponendo singulis dominicis diebus sanctissimo Eucharistiæ sacramento, duobus triduis celebrandis impendenda esset, tum demum legatum unius rubbio cum dimidio tritici in pauperes in die festo sanctæ Margaritæ a comite Petro Saladini præstandum auctoritate prædicta attribuas, atque concedas.

Concessio juris imponendi taxam, super bonis confraternitatum.

§. 6. Insuper facultatem quoque favore dicti conservatorii imponendi aliquam annuam præstationem, seu taxam super omnibus bonis, fructibus, redditibus, ac proventibus inscriptarum confraternitatum laicalium, scilicet sancti Erasmi scutorum quindecim, Ieona nuncupat. scutorum pariter quindecim; confraternitatis Charitatis nuncupatæ scutorum decem pro duobus mensuris tritici rubbia nuncupat. quas in pauperes quotannis dividit, a qua erogatione per præsentes eximimus, et liberamus, ac exemptam, et liberatam esse auctoritate prædicta decernimus, et declaramus; confraternitatis Suffragii scutorum quinquaginta eam, quatenus opus sit, ab onere, quo gravatur in quatuor anni temporibus exponendi Christifidelium adorationi sanctissimæ Eucharistiæ sacramentum, etiam liberando; ita tamen, ut episcopus regulares in eadem civitate Asculana degentes hortari studeat, ac curet, ut huic devotioni suppleant; a confraternitate vero Rosarii præter scuta septendecim, quæ quinque, aut sex ab hinc annis ad ea deponenda essent in dotem nobilis puellæ, quæ in Domino nubere exoptaret, alia etiam scuta quadraginta sex, et obul. quinquaginta erunt pro taxa, seu præstatione hujusmodi solvenda, quæ ab ea fratribus ordinis Prædicatorum conventus sancti Petri martyris Asculi præstari solent. Nam cum eadem confraternitas ad suam ecclesiam nuper constructam una cum sua sacra supellectili prævia renunciatione altaris, quod in dicta ecclesia sancti Petri martyris retinet, sit transferenda, contributio prædicta, quæ pro suffragiis a dictis fratribus ad sepulchrum confraternitatis semel in mense fieri solitis, ac cera, olio, aliisque sumptibus in die festo beatæ virginis Mariæ sub invocatione sanctissimi Rosarii faciendis exolvebatur, post translationem hujusmodi non erit amplius debita: super bonis tandem ad congregationem presbyterorum sæcularium sancti Philippi Nerii Asculan. taxam scutorum centum ad annos viginti dumtaxat, eos ab onere reintegrationis summæ scutorum duorum millium, ad quam alias tenerentur, absolventes, auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Concessio præstationis in ven ditione lini, et cannabis.

§. 7. Non solum autem præstationem, seu præstationes prædictas per te imponi posse volumus ad constituendum annuum redditum eidem conservatorio, verum etiam ut nova opera, ac artes texendi telas, tum lineas, et cannabinas, cum etiam xylinas in conservatorio facilius induci possint tibi facultatem, qua ditiores possidentes ad subministrandam per singulos annos linum, ac cannabim jam netam pro quantitate tua, ac præsidum dicti conservatorii prudentia præfigenda ad prela textoria sustendanda necessaria sub spe exigendi ab eodem conservatorio soluto minupretio alteram tantum telam, quam aut in suos usus convertere, aut alteri vendere pro arbitrio eis licebit auctoritate prædicta cogere, ac compellere valeas auctoritate, et tenore prædictis pariter concedimus, et impertimur.

Prælatio conceditur etiam puellis in conservatorio degentibus in distributione dotium.

§. 8. Præterea cum in hac civitate Nostra Asculana a dilectis filiis canonicis, et capitulo cathedralis ecclesiæ quolibet biennio dos, seu subsidium dotale scutorum triginta, a presbyteris secularibus congregationis sancti Philippi Nerii quolibet pariter biennio, altera dos, seu subsidium dotale scutorum quatuordecim, a confraternitate della Morte nuncupata, et a familia Arpini alternatim quolibet anno dos scutorum quindecim, ac ab administratoribus legati Morgantini quolibet anno duæ dotes scutorum viginti in singulas respective, distribui soleant, ut puellæ in conservatorio pro tempore degentes facilius in Domino, aut in sæculo nubere possint, tibi committimus, ut in harum dotium distributione puellas hujusmodi semper præferendas esse, ac inter eas vero præsertim illas, quæ juxta præsidum consilium digniores sunt, licet semel, ac iterum eædem dotes fuerint adeptæ auctoritate apostolica edicas, et mandes, prout auctoritate, et tenore prædictis edicimus, et mandamus.

Concessio juris imponendi census super bonis conservatorii.

§. 9. Ut tandem impensis, ac sumptibus, qui ad hæc omnia perficienda erunt necessarii fieri satis possit, tibi facultatem super bonis ad conservatorium prædictum quomodolibet pertinentibus unum, aut plures census pro summa scutorum duorum mil-

lium vendendi, cum onere tamen illum, aut illos redimendi, ex quæstu, qui in opificiis dicti conservatorii erit faciendus auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur. Demum cum nimis grave, ac ob munera, quibus apud Nos fungeris, difficile nimis tibi erit civitatem ipsam Asculi, ut omnia tuæ vigilantiæ, ac prudentiæ a Nobis commissa perficias adire, hinc tibi dilectos filios advocatum Lazzari præceptorem, seu commendatorem Saladini, et marchionem Brutum Odoardi, qui tuo nomine omnia prædicta exequantur, subdelegandi, ac deputandi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Consulitur rectæ administrationi bonorum, et institutioni puellarum.

§. 10. Volumus præterea, ut rectæ bonorum administrationi, et puellarum ad religionem, et artes institutioni consulatur, ut tres prædictos cives nobiles Asculanos, salva semper episcopi pro tempore existentis jurisdictione, eidem conservatorio præsint; quorum altero deficiente, jus eligendi nobilem civem in locum defuncti sufficiendum superextantibus eadem auctoritate concedimus. Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent, faciendi, geredi, et exequendi, ac exequi maudandi ea omnia, quæ pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Omne juris remedium sub movetur adversus præsentes apostolicas literas.

§. 11. Decernentes easdem præsentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad eas vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ nullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali: sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, et quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, aut impetrato, quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 12. Sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictorum piorum locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene

et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die trigesima martii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 30. martii 1787 anno XIII.

DCL.

Numerus aromatariorum urbis præfinitur.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Si quam in promovendis artibus hominum societati proficuis curam, et sollicitudinem huc usque impendimus, ut ampliora inde commoda, et ornamenta populis temporali Nostro dominio subditis promanarent, eamdem multoque majorem impendere æquum ducimus, cum de iis artibus agitur, quæ ad tuendam corporis sanitatem maxime sunt necessariæ. Hinc est, quod Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum vestigiis insistentes, qui aromatariorum artem, præparandis, componendisque medicamentis destinatam, variis gratiis cumularunt, et privilegiis, ipsam Nos quoque benigno favore prosequimur, ejusque professores quandocumque protectionis Nostræ opem implorant, paterna charitate complectimur.

Expositio precum.

§. 2. Exposito siquidem Nobis alias pro parte dilectorum filiorum collegii, et aromatariorum almæ urbis Nostræ, eorum artem in deterius abiisse, partim ob nimium aromatariarum numerum in eadem urbe existentium, quibus inserviendis, et administrandis nullius ingenii, studiique homines adsciscebantur, partim ex eo, quod medicamentis ab ipsis ut plurimum alienæ fidei traditis, si in judicium eorum credita deducerentur, post quinquennii lapsum præscriptioni subjecta erant, ideoque nulla amplius ratione exigi poterant: Nos eorum precibus annuentes sub die septima augusti proxime elapsi, auditis relatione, et voto dilecti filii Nostri Karoli Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis Rezzonico nuncupati apud Nos, et Sedem apostolicam dicti collegii protectoris, nec non visitatoris apostolica auctoritate deputati, hujusmodi preces remisimus ad eumdem Karolum cardinalem cum facultatibus necessariis, et opportunis, ad effectum, ut in posterum, aromatarias almæ urbis Nostræ ad numerum quadraginta tantum, modo, et forma in hujusmodi reductionibus usque adhuc servatis, reducere; ac insuper, ut quinquennii tempus ad exigenda credita in libris tam prædictorum exponentium, quam aliorum aromatariorum status Nostri ecclesiastici, descripta, præfinitum, ad annos decem in totum extendere, et ampliare libere, et licite respective posset, et valeret; qui quidem Karolus cardinalis re mature perpensa rescriptum edidit, tenoris sequentis videlicet.

Decretum cardinalis Rezzonico, qui numerum cohibuit ad quadraginta, et præscriptio decennalis præfinivit pro creditis aromatariarum.

§. 3. Utendo facultatibus etc. aromatarias hujus almæ urbis ad petitum numerum quadraginta tantum reducimus, servata tamen in reductionibus hujusmodi in posterum faciendis forma præscripta in cap. LI. statutorum ab eodem sanctissimo per literas in forma Brevis sub annulo piscatoris die ii. augusti MDCCLXXXV. expeditas approbatorum. Item quinquennii tempus ad exigenda credita tam oratorum, quam aliorum aromatariorum status ecclesiastici in ipsorum libris descripta juxta formam motus proprii sanctæ memoriæ Julii pp. III. et cap. LIII. statutorum ad annos decem extendimus, atque ampliamus. Datum Romæ ex ædibus Nostris prope basilicam ss. xii. Apostolorum hac die 5. decembris 1786.

C. card. Rezzonico protector, et visitator.

Loco ✠ Signi

Preces porrectæ pro confirmatione decreti.

§. 4. Cum autem sicut iidem collegium, et aromatarii nuper exponi fecerunt ipsi, quo rescriptum hujusmodi firmius subsistat, et servetur exactius, apostolicæ Nostræ confirmationis patrocinio communiri sommopere desiderent: Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor confirmationis apostolicæ.

§. 5. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis quovis mo-

do, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, præinsertum rescriptum memorati Karoli cardinalis cum omnibus, et singulis in eo contentis auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictisque exponentibus, et collegio in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus feliçis recordationis Gregorii XIII. Clementis VIII. et Pauli V. Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti collegii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 8. Volumus autem, ut earundem literarum transumptis, etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die trigesima martii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimotertio.

DCLI.

Dat. die 8. aprilis 1787. anno XIII.

Separatio septem parochialium ecclesiarum a diœcesi Faventina, illarumque addictio Ravennatensi diœcesi.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Incumbens Nobis pro summi apostolatus officio sollicitudo quotidiana omnium ecclesiarum postulat, ut pro locorum, temporumque ratione sic ecclesiarum earumdem statui, ac finibus moderemur, ut venerabilibus fratribus Nostris episcopis expeditior fiat functio muneris, et animarum eorum curæ creditarum saluti quam commodissime consulatur.

Ratio separationis, et respective additionis.

§. 2. His pridem Nos moti causis ecclesias parochiales nonnullas, quæ ad Ravennatensem diœcesim pertinebant ab illius archiepiscopi sede Ravenna urbe longius dissitas inde abstraximus, et diœcesi Cæsenatensi, cui propinquitate adhærebant adjunximus, easdemque nunc ob causas parochiales item ecclesias aliquot Ravennatensi territorio comprehensas, illique adjacentes, quas Faventina late dispersa diœcesis hactenus amplexa est; vacante modo episcopali sede Faventina, priusquam novus ei a Nobis præficiatur episcopus, inde divellere, et præfatæ vicissim Ravennatensi diœcesi multo commodius contribuere decrevimus.

Declaratio ecclesiarum dismembratarum, et respective unitarum.

§. 3. Nos itaque motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine septem parochiales ecclesias unam videlicet sancti Michaelis in Lacimago, alteram sancti Joannis Evangelistæ in Villa Nova Ravennæ,

tertiam sancti Stephani de Godo, quartam sanctæ Mariæ di Piangipane, quintam sancti Xisti in Santerno, sextam sancti Christophori in Mezzano, ac septimam sanctæ Mariæ de Savarna respective nuncupatas, earumque circuitus, et ambitus parochiales per integros eorum limites cum omnibus, et singulis aliis ecclesiis, oratoriis, conventibus, hospitiis regularium, piisque locis, si qua infra limites ipsarum parochialium ecclesiarum existant, nec non earumdem parochialium ecclesiarum rectores, et quoscumque presbyteros, clerum omnem, et populum infra eosdem limites commorantes, quæ et qui ante Faventini episcopi ordinariæ jurisdictioni subjectæ, et subjecti, atque de ejus diœcesi fuerunt, ab omni episcopi Faventini jurisdictione, et ab illius diœcesi penitus apostolica Nostra auctoritate harum vigore præsentium perpetuo dismembramus, sejungimus, separamus, ac dividimus, atque ab episcopi Faventini superioritate, jurisdictione, potestate, subjectione, visitatione, correctione, et quibusvis aliis juribus Faventinæ ecclesiæ etiam decimas quascumque, et proventus, aliaque jura persolvendi omnino perpetuo pariter eximimus, et liberamus.

Concessio jurisdictionis pro archiepiscopo Ravennatensi.

§. 4. Iisque, ut præfertur, dismembratis, septem enunciatas parochiales ecclesias, earumque circuitus, et ambitus per integros ipsarum limites cum omnibus, et singulis aliis ecclesiis, oratoriis, conventibus, hospitiis regularium, piisque locis infra limites earumdem ecclesiarum parochialium, si qua modo sint, vel in futurum existent, itidem modernos, et pro tempore existentes præfatarum septem parochialium ecclesiarum rectores, et quoscumque presbyteros, ac omnem clerum, et populum inibi nunc et pro tempore degentes Ravennatensi metropolitanæ ecclesiæ, illiusque venerabili fratri Nostro moderno, et pro tempore existenti archiepiscopo Ravennatensi, et illius ordinariæ jurisdictioni, auctoritati, et potestati, collationi quoque, ac visitationi, et correctioni, nec non quibusvis omnibus, et singulis actibus, qui episcopalis ordinis sunt, et episcopi in sua quilibet diœcesi de jure, usu, consuetudine, aut alias quomodolibet agere, facere, et quibus uti solent, et possunt, nec non etiam cum quibuscumque juribus, decimis, et proventibus ex memoratis ecclesiis ab antedicto episcopo Faventino hactenus percipi solitis etiam perpetuo assignamus, subiicimus, subponimus, et plenarie concedimus, præfatisque septem parochialium ecclesiarum rectoribus, presbyteris, clericis, et incolis quibuscumque, ut ipsi moderno, et pro tempore existenti archiepiscopo Ravennatensi tamquam proprio eorum ordinario in omnibus pareant, et obediant præcipimus pariter et mandamus. E converso vero eidem venerabili fratri Nostro archiepiscopo Ravennatensi clerum, populumque ipsius spirituali regimini, et curæ a Nobis in præsens addictum specialiter in Domino commendamus magnopere exoptantes, ut ipse eo, quo flagrat cleri disciplinæ, et animarum salutis zelo, ac in diœcesanos suos paterno amore novos itidem hosce subditos peramanter excipiat, sibique in fratres, ac filios adsciscat.

Derogatur cuilibet juris remedio, quod competeret adversus præsentes literas.

§. 5. Præsentes autem literas etiam ex eo quod quicumque in præmissis interesse habentes, vel habere prætendentes ad id vocati, et auditi non fuerint, seu etiam ex eo, quod Faventina ecclesia modo pastoris solatio destituta existit, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, seu in jus, vel controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque juris, vel facti remedium impetrari posse, nec illas sub quibusvis generalibus derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, si quæ fierent, comprehendi, sed tamquam ad prosperum populorum spirituale regimen in salutem animarum editas, et emanatas semper ab illis excipi, validasque, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, sicque ab omnibus censeri; ita quoque per quoscumque judices ordinarios, et delegatos quavis auctoritate fungentes etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et vice legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Et omnibus aliis in contrarium facientibus.

§. 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, et de unionibus, et dismembrationibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac de præstando consensu in similibus unionibus,

et dismembrationibus, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis ac etiam in universalibus, et provincialibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, ecclesiæque Faventinæ privilegiis, indultis quoque, et literis apostolicis, illique, ejusque præsuli, ac capitulo, et canonicis, ac civitati Faventinæ etiam specifica, et expressa, atque individua mentione dignis sub quibuscumque tenoribus, ac formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, et irritantibus, ac aliis decretis in genere, vel in specie etiam motu simili, ac consistorialiter in contrarium præmissorum forsan concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia quævis exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas, et clausulas præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat latissime, et plenissime, atque specialiter, et expresse auctoritatis Nostræ plenitudine harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 7. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostræ dismembrationis, sejunctionis, separationis, divisionis, exemptionis, liberationis, assignationis, subjectionis, subpositionis, concessionis, præcepti, mandati, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, quarto nonas aprilis, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLII.

Dat. die 17 aprilis 1787 anno XIII.

Progatio muneris commissarii generalis pro monasteriis s. Mariæ Gryptæ Ferratæ, s. Mariæ Inviolatæ Veliternensis, et s. Basilii Magni de urbe, favore procuratoris generalis ordinis sancti Basilii.

Pius PP. VI.

Dilecto filio Josepho Muscari monacho, et abbati ordinis s. Basilii magni expresse professo

Dilecte fili
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum porrectarum a procuratore generali.

§. 1. Religionis zelus, vitæ, ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis, ac virtutum merita, Nos inducunt, ut tibi reddamur ad gratiam liberales. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod tu, qui (ut asseris) monachus ordinis s. Basilii magni expresse professus, ac abbas procurator generalis ejusdem ordinis existis, in capitulo generali tui ordinis prædicti propediem celebrando tum munus procuratoris generalis, tum officium commissarii generalis quoad monasteria s. Mariæ de Crypta Ferrata, et s. Mariæ Inviolatæ Veliternensis, quod quidem officium muneri procuratoris generalis a Nobis alias per organum congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negotiis præpositorum per decretum diei xxvii. februarii MDCCLXXXIV. fuit perpetuo unitum, et adjunctum deponere debes, eaque propter a te, ac dilecto filio Joanne Baptista Nicoletti monacho tui ordinis expresse professo, qui usque adhuc munus officialis a secretis procuratoris generalis laudabiliter exercuit, tuisque duobus laicis, seu conversis vestra provincia esset concedenda.

Ratio concessionis.

§. 2. Verum cum ob heu nimium notas calamitates, quibus Calabria ultra novissimis temporibus, et adhuc etiam conflictatur, tria vix monasteria ex quatuordecim, quæ in ea provincia tuus ordo obtinebat, supersint, eaque adeo diruta, ut nisi post sumptuosissimas reparationes ea habitare fas erit: hinc ne tu in tua satis provecta ætate, tuique consocii ad alterius provinciæ monasteria adire cogemini, tibi, tuisque sociis

aliquo modo per Nos consuli summopere desideras; Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur te, tuosque socios prædictos specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, ac vestras singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi non obstan. memorato decreto dictæ congregationis die xxvii. februarii MDCCLXXXIV. emanato, cui per præsentes ad infrascriptum effectum tantum derogamus, et per præsentes derogare intendimus, tum meritorum, ac religiosorum laborum tuorum intuitu, tum etiam ob monasteriorum Cryptæ Ferratæ, et Veliternensis, ac s. Basilii magni de urbe utilitatem munus commissarii generalis quoad dicta monasteria s. Mariæ Cryptæ Ferratæ, et s. Mariæ Inviolatæ Veliternensis, nec non gubernium monasterii s. Basilii magni Nostræ almæ urbis tamquam visitator apostolicus, prout usque adhuc gubernium hujusmodi gessisti, adeo ut tibi, dictisque tribus tuis sociis in eo residere liceat, etiam expleto munere procuratoris generalis ad Nostrum, et Sedis apostolicæ beneplacitum, et usque dum monasteria tuæ provinciæ erunt reparata, auctoritate apostolica tenore præsentium prorogamus, extendimus, et ampliamus, teque, quatenus opus sit, in commissarium generalem, et apostolicum visitatorem hujusmodi de novo constituimus, et deputamus, tibique propterea ut omnibus, et singulis juribus, privilegiis, honoribus, et gratiis, quibus alias veluti commissarius generalis ac visitator apostolicus hujusmodi usus, gavisus, et potitus es, ac uti, frui, et gaudere potuisti, pari modo uti, frui, et gaudere libere, ac licite possis, et valeas in omnibus, et per omnia, perinde ac si adhuc munere procuratoris generalis fungeris, auctoritate apostolica tenore præsentium de speciali dono gratiæ concedimus, et indulgemus.

Poenæ contra inobedientes.

§. 4. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, ac indignationis Nostræ, aliisque arbitrio Nostro infligendis pœnis, omnibus, et singulis abbatibus, prioribus, ac superioribus quibuscumque, cæterisque monachis, et personis, ad quos spectat, et spectabit in futurum, ut te in veluti commissarium generalem, et visitatorem apostolicum hujusmodi durante tempore prædicto recognoscant, in dictis muneribus juxta earumdem tenorem præsentium continuare, et perseverare sinant, et permittant, tibique in omnibus eadem munera concernentibus faveant, et assistant, pareantque, et obediant.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes ipsas præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac tibi, tuisque consociis prædictis in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sedis apostolicæ nuncios, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dicti ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima septima aprilis MDCCLXXXVII. pontificatus Nostri anno decimotertio.

Dat. die 20. aprilis 1787 anno XIII.

DCLIII.

Instante congregatione Oratorii sancti Philippi Nerii civitatis Bracharensis, reducuntur onera missarum eidem congregationi incumbentium.

Venerabili fratri archiepiscopo Bracharensi, seu dilecto filio ejus officiali.

Pius pp. VI.

Venerabilis frater, seu dilecte fili Salutem, et apostolicam benedictionem.

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii præpositus, et presbyteri sæculares congregationis Oratorii sancti Philippi Nerii civitatis Bracharensis, quod ipsi ad cætera charitatis officia, quæ ex instituto ejusdem congregationis exercent, addidere sacrarum missionum exercitia, prædicationem divini verbi in festis diebus, morientium tutelam quos adeunt quandocumque vocati, lectionem denique publicam tum in rethoricis, ac philosophicis facultatibus, tum etiam in gravioribus theologiæ speculativæ, atque moralis disciplinis, ideoque haud pauci necessarii sunt ministri, qui nomen eorum congregationi dantes, hujusmodi exercitationibus alacri animo ad christianæ societatis bonum præsto sint.

Ratio concessionis.

§. 2. Verum exiguum patrimonium quique ex eo parvus redit census, insufficiens ad alimoniam congregatorum reperitur, si considerentur missarum onera, quæ antiqui ejusdem congregationis alumni susceperunt, ac, stipulatione contractuum, ferre promiserunt; quibus si addantur infortunia temporis, ac victualium caritas, hæc omnia in unum collecta efficiunt, ut eorum domus æs alienum quotannis contrahere

[redacted]

cogatur, ita ut aliquando eamdem congregationem fore interituram non sine gravi spirituali damno timendum sit. Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut ad occurrendum hujusmodi malis, reductionem missarum, qualem felicis recordationis Benedictus XIV. prædecessor Noster fratribus ordinis sanctissimæ Trinitatis redemptionis captivorum regni Lusitaniæ per suas in simili forma Brevis die xii. martii MDCCXLIV. expeditas literas impertitus fuit, Nos quoque ipsis elargiri de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; attentis tua, fili officialis, ac dilecti etiam filii magistri Julii Gabrielli congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum secretarii relationibus, perpensoque voto dilecti filii Nostri Hiacynthi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis de Gerdil nuncupati ad hujusmodi negocium examinandum deputati: fraternitati tuæ frater archiepiscope, seu discretioni tuæ, fili officialis, per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, petitam reductionem quorumcumque onerum missarum eidem congregationi incumbentium, in omnibus juxta formam prædictarum literarum Benedicti pp. XIV. nec exceptis iis, quæ per contractum acceptata fuere, iisdem exponentibus auctoritate Nostra apostolica pro tuo arbitrio, et conscientia gratis indulgeas; ita tamen, ut applicatio sacrificii specialiter fiat pro iis benefactoribus, quorum bona ab aliis secreta reperiri, seu discerni possunt; generice autem, seu collective quoad eos, quorum fundi commixti, et confusi possidentur, et dummodo quoad futurum missæ non acceptentur, nisi recepto fundo sufficienti pro celebratione missarum ad taxam eleemosynæ perpetuæ; et fundi missarum onere gravati non alienentur, sub pœnis contra alienantes bona ecclesiastica inflictis.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus quorumcumque testatorum etiam ultima voluntate, quam quoad præmissa sufficienter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut quoniam iidem exponentes in scientiis tradendis operam suam utiliter impendunt, ipsos in Domino, tu venerabilis frater archiepiscope, seu dilecte fili officialis, horteris, et pro eo, quo in Deum amore flagrant, vehementer obsecres, ut discipulos suos, cæterosque Christifideles pascant salutari alimonia Christianæ doctrinæ, dum illos erudiunt, et verbum Dei festis diebus an-

nuntiant, atque ita fiat, ut fidei, et sanctitati morum servientes inveniantur, ac benefactoribus, qui facultates suas ad sacrificia celebranda contulere, suffragia salutarium operum piissime ministrent. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 24. aprilis 1787 anno XIII.

DCLIV.

Constitutio ad tollendas quæstiones circa jurisdictionem monasterii sanctæ Susannæ de urbe.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Status controversiarum.

§. 1. Ubi primum protectore caruit per obitum cardinalis Joannis Baptistæ Rezzonico monasterium Benedictinum, quod sancti Bernardi nomen accepit, utpote erectum a confraternitate sancti Bernardi in ecclesia sanctorum Viti, et Modesti, ex qua ecclesia translatum deinde fuit ad ecclesiam sanctæ Susannæ una cum collegio puellarum, et viduarum sub cura, et regimine, ac libera administratione, tam in temporalibus, quam in spiritualibus cardinalis protectoris, prioris, custodum, et officialium, juxta literas in forma Brevis sanctæ memoriæ Sixti papæ V. Nostri prædecessoris datas die xiii februarii anni MDLXXXV., et diebus x julii, ac v octobris MDLXXXVII., opportunum duxit venerabilis frater Noster cardinalis Marcus Antonius Columna episcopus Prænestinus, quam urbis vicarius ad Nos eas omnes difficultates referre, quas ratione muneris sui proponendas sibi esse necessarium putavit. Fatebatur ille quidem, fuisse per literas Sixtinas confraternitatem, monasterium, et collegium declaratum exemptum ab omni jurisdictione, superioritate, visitatione, correctione, dominio, et potestate pro tempore existentis in eadem urbe vicarii, et illius vicesgerentis, ac locumtenentium, et officialium quorumcumque, nec non abbatum, visitatorum, et superiorum totius ordinis sancti Benedicti. Fatebatur quoque Sixtum V. concessisse regimen temporale confratribus, spirituale vero tribus sacerdotibus auctoritate, et rerum gerendarum experientia, pietateque gravibus, eligendis per ipsos confratres ad triennium, aut ad aliud tempus pro ipsorum arbitrio, et confirmandis, aut per summum pontificem, aut per cardinalem protectorem, qui visitatores nuncupentur, et Nostras, dicti vicarii, vicesgerentis, locumtenentium, et illius officialium hujusmodi vices gerant. Animadvertebat tamen, privilegium hujusmodi, *sub certa forma* confraternitati indultum, extinctum videri posse, semel ac confraternitas, cui datum fuit, dici potest extincta; utpote quæ modo non amplius confraternitatis, sed cujusdam congregationis speciem exhibet, quæ ex paucis quibusdam officialibus, et deputatis coalescit; cum præsertim, qui nunc visitatores eliguntur pro spirituali regimine, et qui œconomus pro temporali administratione constituitur, si non a confratribus, seu a cardinali protectore constituantur, et eligantur. Illud quoque addebat, quod vigente etiam privilegio jurisdictionis in temporalibus, et spiritualibus penes cardinalem protectorem, et præsentes visitatores, ac deputatos, non posset tamen vicario denegari exercitium *jurisdictionis ordinariæ* in iis, quæ concernunt curam animarum eidem monasterio, licet exempto, adnexam per literas in forma Brevis san: me: Pauli pp. V. datas die xxi maii anni MDCX. attenta dispositione tam juris communis, quam Tridentinæ synodi juxta veriorem opinionem, quam prævio voto rotali, sequuta est congregatio Concilii in Firmana jurisdictionis sub die vii julii, et xviii augusti anni MDCCIII. Item non posset denegari eidem vicario super monasterio, collegio, personis, et bonis exercitium *jurisdictionis delegatæ*, quæ spectat ad ordinarios super locis, et personis exemptis in omnibus casibus expressis a Tridentino concilio, et in constitutione Gregorii XV. commemoratis, quæ incipit *Inscrutabili*, data die v februarii anni MDCXXII., nec non in decreto generali sanctæ memoriæ Alexandri pp. VIII. diei xxix septembris anni MDCLX., et in aliis constitutionibus apostolicis, et in decretis congregationum Concilii, Episcoporum, ac Regularium, et Visitationis: quæ quidem delegata jurisdictio si semper favore ordinariorum præservata intelligitur, quotiescumque non fuerit eidem peculiari indulto deroga-

tum, multo sane magis in hoc casu salva, et intacta remansisse censeri debeat, in quo Sixtus V. expresse declaravit, velle se salvam in omnibus supradictis jurisdictionem urbis vicarii in casibus, in quibus episcopi, tamquam Sedis apostolicæ delegati, auctoritate concilii Tridentini in monasteria, quantumvis exempta, et præcipue circa clausuram, jurisdictionem exercent; absque eo, quod opponi, obiicique possit quæcumque contraria observantia, utpote quæ attendi minime debeat, cum in memoratis constitutionibus consuetudo quælibet etiam immemorabilis, abrogetur, ac de medio tollatur.

Providentiæ a cardinali vicario postulatæ ad tollendas ambiguitates.

§. 2. Quemadmodum autem hæc a cardinali vicario proponebantur non contendendi animo, sed ut per Nos, quæcumque ambiguitas tolleretur super validitate actuum jurisdictionis, qui modo a congregatione sancti Bernardi exercentur, ita postulare non prætermisit, quod a Nobis declararetur, ad eum, et successores suos pertinere totius monasterii curam, quoties, et quamdiu protector desit. Hæc autem a cardinali vicario exposita, cum Nobis digna visa essent Nostro judicio, et deliberatione jubendum duximus congregationi, et monialibus, ut scripto consignarent, quæ vel ad sua tuenda jura, vel ad jura cardinalis vicarii quoquomodo elevanda, aut avertenda conducere posse arbitrarentur; nec non mandavimus, ut titulum exhiberent, quo putant jus sibi esse seligendi cardinalem protectorem, petita solummodo a sancta Sede ejus confirmatione.

Deductiones propositæ a congregatione, et a monialibus.

§. 3. Ex iis vero, quæ a congregatione, et a monialibus allata sunt in medium, satis intelleximus, eorum, quæ a cardinali vicario expetuntur, quædam autem ultro admitti. Negant extinctum dici privilegium posse, tum quia confraternitas sancti Bernardi extincta non est, semel ac existit congregatio, quæ illam re, et nomine repræsentat, et in qua pauci nunc officiales eadem obeunt munera, quæ olim sodales frequentiores obibant; quod quidem privilegii continuationi non adversatur, cum notum sit, jus universitatis, vel capituli remanere etiam in uno; tum quia privilegium non uni confraternitati datum, sed æque, ac principaliter fuit collegio, et monasterio tributum, ut verba literarum apostolicarum præseferunt. Et quamvis jusserit Sixtus V., ut a confratribus fieret electio trium visitatorum, qui auctoritate pollerent in spiritualibus, ex literis tamen ipsis perspicue liquet, non id a pontifice tamquam pro lege fuisse præceptum, ita ut electio aliter facta inanis, et irrita esset; idem enim pontifex statuit, ut jurisdictio tam spiritualis, quam temporalis præcipue penes cardinalem protectorem resideret, utque ab ejus penderent auctoritate, tam qui in curam rerum temporalium, quam qui in curam rerum spiritualium incumberent, utque demum eidem facultas esset approbandi visitatores a confratribus electos, vel, quoties » sibi videbitur, finito triennio, seu » alio tempore deputationis hujusmodi, » illos prout tempus, et necessitas ex» postulaverit, confirmandi, ac etiam » amovendi, et illorum loco alios col» locandi, et deputandi = Hinc congregatio, et moniales perspicuum esse ajunt, quod si cardinalis protector independenter a confratribus elegit modo visitatores, ea utitur facultate, quam in illum Sixtus V. expresse contulit, ita ut visitatores ab eo electi sint legitimi superiores non secus, ac legitimi erant, qui a confratribus eligebantur, uno tantum inter utrosque intercedente discrimine, quod qui a protectore eliguntur, nulla indigent confirmatione, cum e contra, qui a confratribus eligebantur, tunc tantum pro legitimis haberentur, et essent, cum vel a cardinali protectore, vel a sancta Sede confirmabantur. Et ne quidem vera pergunt congregatio, et moniales animadvertere, confraternitatis reductionem in eum statum, in quo nunc est, non recenter factam, sed antiquissimam esse, ita ut jam inde ab anno MDCXCIV. necesse eidem fuerit, ecclesiam suam apud Columnam Trajanam, in qua fuerat canonice erecta, emphyteusis titulo cedere archiconfraternitati, quæ a sanctissimo Mariæ nomine nuncupatur, in qua alienatione jus sibi reservavit accedendi semel in anno ad dictam ecclesiam in pervigilio diei festi sancti Bernardi, ibique sacrum in ara ejusdem sancti per sacerdotem ab ea deputandum celebrandi. Hac autem antiqua immutatione non obstante, integrum semper mansit exemptionis privilegium, et sub oculis summorum pontificum, scientibus, et acquiescentibus cardinalibus vicariis, ea omnis a cardinali protectore, et a congregatione jurisdictio ad hunc usque diem exercita fuit, quæ ab initio exercebatur. Firmo itaque manente exemptionis privilegio ultro concedunt congre-

gatio, et moniales exclusam non esse jurisdictionem delegatam, quæ cardinali vicario in eodem privilegio præservatur, sed contendunt delegatam hanc jurisdictionem coercendam esse ad solam custodiam clausuræ, et ad confessarii, et parochi approbationem; eo quod Sixtus V., dum illam favore cardinalis vicarii præservavit, præcipuam fecit de clausura mentionem, et eo etiam, quod longo duorum sæculorum intervallo nullam cardinales vicarii jurisdictionem exercuerunt super monasterio, sed illius regimen tam in temporalibus, quam in spiritualibus pleno jure exercitum a cardinali protectore, et a congregatione fuit approbatum a Gregorio XIV. sub anno MDXCI., cum confraternitatem sancti Bernardi in archiconfraternitatem erexit, a Paulo V. cum sancti Sebastiani curam monasterio adjunxit, et ab Urbano VIII. cum exorta lite inter cardinalem Ginnettum urbis vicarium, et cardinalem Franciscum Barbarinum monasterii protectorem, restitui jussit visitatores, qui pridem suspensi fuerant, præcepitque, ut quo in statu res antea fuerant, in eodem permanerent, quemadmodum habetur ex antiquo commentario Joannis Baptistæ confalonerii in archivio monasterii asservato. Quæ omnia simul juncta vim obtinere possunt peculiaris Sedis apostolicæ indulti. Illud præterea impugnant congregatio, et moniales, quod deficiente cardinali protectore, donec novi protectoris deputatio fiat, monasterium jurisdictioni cardinalis vicarii subiici debeat; si enim deest tunc cardinalis protector, non desunt tamen pro regimine spirituali visitatores, et œconomus pro regimine temporali, aliique ministri a Sixto V. ad sua quæque obeunda munera expressa facultate donati; eo vel magis, quia prior, aut prælatus monasterii solet a sancta Sede facultatem expetere, et impetrare, quo ipse protectoris vice fungatur. Ad titulum vero, quod spectat, quo foveri se putant congregatio, et moniales circa sui protectoris electionem, illud quidem affirmant ex eo jure manasse, quod omnes confraternitates habent suum sibi protectorem eligendi, quo jure suffulta confraternitas sancti Bernardi ab ipso suæ erectionis initio, usque ad Brevium Sixtinorum tempora ad instar aliarum suum sibi elegit protectorem ab ulla confirmatione, aut approbatione pontificis; hæc enim implorari cœpta est tempore cardinalis Rusticucci, qui in locum successit cardinalis Alexandrini, et implorata postmodum semper fuit ad tempora usque cardinalis Joannis Baptistæ Rezzonico ultimi protectoris, ad confirmandum, atque auctorandum in cardinali electo jurisdictionis temporalis, et spiritualis exercitium, quam in eum literæ Sixtinæ contulerunt.

Tenor apostolicæ declarationis favore cardinalis protectoris congregationis.

§. 4. Nos itaque sedulo perpensis his, aliisque, quæ utrinque allata sunt, cuicumque controversiæ volentes finem imponere, hisce Nostris literis perpetuo valituris decernimus, et declaramus, privilegium exemptionis indultum a Sixto V. æque principaliter confraternitati sancti Bernardi monasterio ejusdem nominis, et adnexo collegio viduarum, ac puellarum, ob immutationem confraternitatis, et ejus reductionem ad formam, et statum congregationis non cessasse, sed in suo robore mansisse, et manere, adeoque omnia, et singula jura per literas Sixtinas concessa in personas, et bona, rite, recteque exerceri posse a cardinali protectore, et ab hodierna congregatione, et signanter jus esse ad formam earumdem literarum cardinali protectori, cui principaliter jurisdictio collata fuit, et cui cæteri subesse debent, eligendi independenter a confraternitate visitatores pro spirituali, œconomum, et alios ministros pro temporali regimine, eosque prout tempus, et necessitas postulaverit, et quoties ei videbitur, amovendi, et alios in eorum locum subrogandi, qui visitatores, œconomus, et ministri respective pro legitimis moderatoribus, et administratoribus habendi erunt, non secus ac si ab eadem congregatione electi essent.

Declarantur jura cardinalis vicarii super monasterio, et congregatione

§. 5. Ita declaramus, et decernimus sub ejusmodi exemptionis privilegio comprehensam non esse curam animarum eidem monasterio unitam, adeoque competere cardinali vicario *ordinariam* jurisdictionem in iis omnibus, quæ ad dictam curam, et sacramentorum administrationem pertinent, reservato tantum deputatis congregationis sancti Bernardi jure nominandi parochum, ab eodem vicario tamen approbandum, juxta dispositionem Brevis Pauli V. Pariter declaramus salvam esse debere cardinali urbis vicario pro tempore jurisdictionem *delegatam*, quæ ab ipso Sixto V. expresse præservata fuit, et cui obnoxia sunt etiam monasteria urbis exempta, tametsi sub protectione sint cardina-

lium juxta generale decretum Alexandri VIII. superius commemoratum. Quo vero ad casus jurisdictionis delegatæ, cum hujusmodi ex parte congregationis, et monialium allata fuerint monumenta, quæ consuetudinis alias abrogatæ, et minime hac in re attendendæ vires excedunt, et fere æquipollent peculiari indulto sanctæ Sedis, post Sixtinas literas supervento; cumque pro omni graviori indigentia facilis sit, et promptus pateat ad Nos, et successores Nostros recursus, ita hisce, et aliis justis, et peculiaribus de causis statuimus, jus tantummodo esse eidem vicario tamquam Sedis apostolicæ delegato, custodiendi clausuram, præcipue illi commendatam a Sixto V. juxta Tridentinum concilium, et dictam constitutionem Gregorianam, iisdemque modo, et forma, quibus clausuræ præest, et de jure præesse debet in aliis monasteriis exemptis, et regularibus subjectis; ita ut licentiæ in scriptis concedendæ pro egressu, et ingressu obtineri debeant tam a vicario, quam a protectore secundum decreta congregationum Concilii, et Episcoporum, nec non jus approbandi confessarios, sive regulares, sive sæculares, tam ordinarios, quam extraordinarios ad formam sæpius dictæ constitutionis Gregorianæ, et constitutionis Benedictinæ, quæ incipit = *Pastoralis curæ* = diei v augusti MDCCXLVIII., omnibus aliis casibus delegatæ jurisdictionis exceptis, et exclusis, confirmantes quoad reliquos casus exceptos, et exclusos favore cardinalis protectoris, congregationis, et monialium peculiare privilegium, seu indultum, et illud quatenus opus sit, eis de novo concedentes, prout concedimus; declarando tamen, et decernendo, ut hæc Nostra confirmatio, seu nova concessio trahi nequeat in exemplum, nec quidquam obesse valeat juri cardinalis vicarii, et aliorum ordinariorum quoad cætera monasteria exempta in omnibus, et singulis casibus præscriptis a Tridentino concilio, et constitutionibus apostolicis, et a congregationum decretis. Declaramus præterea, et decernimus tempore, quo monasterio deest protector, ejus regimen spectare ad cardinalem vicarium, et visitatores prædicti monasterii ab eo dependere debere eodem modo, quo dependere debent a cardinali protectore; quamvis deficiente cardinali protectore, prior, seu præsul monasterii consueverit ejus vices gerere; id enim factum est ex speciali indulto in casibus vacationum a sancta Sede impetrato, ex quo jus non oritur pro futuris vacationibus. Tandem decernimus, titulum productum a congregatione, et a monialibus sancti Bernardi pro electione protectoris, jus scilicet, quod singulæ confraternitates habent eligendi eum, qui illarum patrocinium suscipiat, inane prorsus esse, ubi non agitur de protectore honorifico, cujusmodi sunt protectores aliarum confraternitatum, et qualis erat ante Sixtinas literas protector confraternitatis sancti Bernardi, sed agitur de protectore cum jurisdictione; idque aperte adversari etiam menti, et voluntati Sixti V., qui confraternitati tantum concessit electionem visitatorum, quoties eorum deputatio, cardinali protectori pariter concessa, ab eo non fieret; neque jus hujusmodi, concessione, vel privilegio deficiente, desumi posse ab observantia, cum jus nullum tribuant confirmationes cardinalium electorum per supplicem libellum petitæ, et a sancta Sede ex gratia concessæ, adeoque electionem cardinalis protectoris ad eamdem sanctam Sedem pertinere, a qua, velut a fonte, omnis manat jurisdictio.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 6. Ut autem hæc omnia perpetuo firma sint, volumus præsentes Nostras literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali, sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, et quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, aut impetrato quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et

fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus constitutione Pii IV., aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, aliisve etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis; aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 8. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur; si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostræ voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quarta aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLV.

Dat. die 24. aprilis 1787 anno XIII.

Derogatio capitularis ordinationis anni 1680 qua statuitur, ut eligendi in magistros novitiorum per triennium munere abbatis functi sint.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 1. Nec facilitati, nec inconstantiæ adscribendum est, si quandoque pro rerum necessitate diverso licet modo aliqua disponantur, ea est enim infirmitatis humanæ misera conditio, ut raro contingat, tam scite, tamque prudenter, quæ agenda sunt definire, quin cito ex rerum usu, immutanda, aut penitus etiam sint revocanda; quamobrem cum dilecti filii monachi ordinis sancti Basilii Magni provinciæ Castellæ in capitulo provinciali anno MDCCLXXXVI. habito coacti Nobis nuper exponi fecerint, quod alias in capitulo provinciali eorumdem ordinis, et provinciæ in mense maii anni MDCLXXX. habito de unanimi tunc existentis abbatis generalis commissarii, et visitatoris apostolici, aliorum vocalium consensu inter cætera nedum magistro novitiorum pro tempore existenti monasterii Matritensis jus suffragii in capitulis provincialibus dictæ provinciæ concessum fuit, sed etiam constitutum, ut officium hujusmodi deinceps iis monachis dumtaxat concederetur, qui per solidum triennium munere abbatis laudabiliter functi essent, quæ quidem capitularis ordinatio subinde per organum congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negociis præpositorum sub die xxvii. augusti MDCLXXXIII. fuit auctoritate apostolica confirmata, et ad hæc usque tempora inviolabiliter observata; cum tamen in eadem provincia plurimis de causis ex difficillimis hisce temporibus emergentibus deficiant monachi, qui ad subeundum tam difficile munus idonei sint, eaque propter dicta capitularis ordinatio, qua numerus etiam monachorum ad id munus deputandorum, magis magisque coartatur potius quam utilis, ac proficua, immo exitiosa, ac noxia videatur. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor derogationis.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, memoratam capitularem ordinationem dicti capituli provincialis anni MDCLXXX. in ea tantum parte, qua, ut monachus officio magistri novitiorum præficiendus per solidum triennium munere abbatis functus sit, requiritur, auctoritate apostolica, tenore præsentium annullamus, cassamus, abrogamus, et abolemus, viribusque, et effectu vacuamus; sicque deinceps ab abbate provinciali cum definitoriis, ac in casu obitus, cæterorumque hujusmodi a solo abbate provinciali per modum provisionis usque ad capitulum definitorium illi monachi erunt in magistros novitiorum dicti monasterii Matritensis eligendi, quos ad grave munus hujusmodi subeundum idoneos reputaverit, etiamsi nunquam in abbates fuerunt electi, aut triennium non compleverint.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non capitulari ordinatione prædicta etiam, ut præfertur, auctoritate apostolica confirmata, ac dicti ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quarta aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimotertio.

DCLVI.

Dat. die 27. aprilis 1787. anno XIII.

Confirmantur decreta circa controversias super nonnullis præeminentiis inter linguam provinciæ hospitalis s. Joannis Hierosolymitani ex una, et alias linguas dicti hospitalis ex altera partibus exortas edita.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Memorantur privilegia tributa singulis nationibus, seu linguis ad publicam quietem servandam in ordine

§. 1. Militaris ordo sancti Joannis Hierosolymitani, in quem variarum nationum milites probata generis nobilitate, illustres recipiuntur, ab antiquis temporibus optime novit, quam consonum justitiæ, quam fovendæ, conservandæque tranquillitati opportunum foret, si certis magno magistro attributis prærogativis, et præeminentiis, præcipua alia officia, et munia ita inter ipsas nationes, seu ut vocant, linguas partirentur, ut inde singularum etiam præeminentiæ constitutæ censerentur. Rebus ita dispositis, adeo sollicitus, adeo studiosus quisque eorum fuit in tuendis propriis præeminentiis, ut nil revera magis publicam ordinis quietem turbare potuisset, quam si de aliqua mutatione circa easfacienda actum esset. Hinc Romani pontifices prædecessores Nostri, qui modis omnibus testatam fecerunt paternam in Domino

charitatem erga inclytum hunc ordinem de christiano nomine optime meritum, nedum ratam habuerunt hujusmodi providam regiminis rationem, sed etiam ne quid contra eam a quopiam fieret, opportune præcavere, et prohibere, obortasque quandoque difficultates, et dubia conciliare, et dirimere studuerunt. Et Nos ipsi initio Nostri pontificatus decretum de habendo generali capitulo apostolica quidem auctoritate approbavimus; at Nostris literis in forma Brevis motu proprio die xxi. octobris MDCCLXXV. editis inhibuimus, ne de linguarum, aut magni magistri, et magisterii prærogativis, et præeminentiis in illo tractaretur, aut quidpiam omnino statueretur, et mandavimus ut quidquid de iisdem prærogativis, et præeminentiis tractandum esset, aut si quid circa eas novi, aut dubii, seu difficultatis incidisset, ad Nos, sanctamque Sedem apostolicam quamprimum deferretur.

Referuntur controversiæ novissimæ exortæ, et dubia decidenda.

§. 2. Pari igitur studio, et auctoritate cognoscendas, et decidendas esse censuimus controversias nuper exortas circa præeminentiam linguæ provinciæ, cujus magnus commendatarius est pro sui præeminentia administrator bonorum communis ærarii; itaut ab eo munere amoveri non possit, congregationesque pro tractandis negociis ad idem commune ærarium spectantibus, ab ipso, seu ejus locumtenente convocantur. Cum enim nonnulla dubia inter eos, qui hisce congregationibus intersunt, excitata fuissent circa administrationem bonorum ordinis sancti Antonii Viennensis ordini sancti Joannis Hierosolymitani a Nobis perpetuo uniti, cumque dilecti filii magnus magister, et consilium post relationem commissariorum, quos deputaverant ad hoc negotium examinandum, decrevissent, ut iidem commissarii una convenirent cum procuratoribus communis ærarii, et collatis consiliis deliberarent, ac referrent, qua potissimum ratione minui possent onera peculiaris eorumdem bonorum administrationis, aliæque communis ærarii expensæ, diem præmissæ sessionis indixit bajulivus aliis dignitate antiquior, putans id juris sibi competere ratione suæ antianitatis; at dilectus filius bajulivus Despenoes locumtenens magni commendatarii inde læsam arbitratus istius præeminentiam imploravit magni magistri auctoritatem: verum re delata ad consilium, declaravit, commissionem, de qua agebatur, esse congregationem status; et deinde semel atque iterum decrevit, interpositæ a lingua provinciæ ad consilium completum appellationi non esse deferendum. Cum autem eadem lingua protestationem apud acta dilecti filii inquisitoris Melitensis fecisset, et ad Nos, sanctamque Sedem appellasset, magnus magister, et consilium obsequentem eorum voluntatem erga Nos, ferendumque a Nobis judicium patefecerunt, et in eam devenere sententiam, ut subsequentes sessiones ab ipso magno magistro convocarentur in suo palatio magistrali, ne præeminentiis linguæ, aliorumque, quorum intererat, quidquam præjudicii irrogaretur, et deputarunt in procuratorem ad hoc negotium, nomine totius ordinis apud Nos tractandum, dilectum filium bajulivum Sagramoso, qui demandato sibi munere solerti diligentia incumbere non omisit, ejusque petitionibus, quantum lex Nobis imposita a Deo optimo maximo jus suum unicuique tribuendi pateretur, annuentes, modum, et tempus præfinivimus linguæ provinciæ ad deducenda sua jura, pariterque, ne lis protraheretur, causam avocavimus a quocumque judice, et tribunali, et ad eam cognoscendam, et Nobis referendam deputavimus congregationem particularem compositam ex dilectis filiis Nostris Andrea sanctæ Agathæ in Suburra Negroni nuncupato Nostro pro-datario, Ignatio sanctæ Mariæ ad Martyres Boncompagni pariter nuncupato Nostro secretario status, Carolo sancti Hadriani Livizzani pariter nuncupato congregationis Aquarum præfecto, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalibus diaconis, ac magistro Paulo Aloisio Sylva in utraque Signatura Nostra referendario.

Judicium congregationis specialis deputatæ pro cognitione controversiarum prædictarum.

§. 3. Cum autem eadem congregatio, omnibus accurate perpensis, totius causæ relationem Nobis fecerit, cumque Nos ipsi, quæ hinc inde a partibus scripto proposita fuerunt, expenderimus, non solum, ut quale sit Nostrum circa expositam controversiam judicium, sed etiam, ut quid in posterum observandum sit ab omnibus decernamus, motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, ac de consilio prædictæ congregationis quamcumque litem, seu controversiam inter linguam provinciæ, ac bajulivum Sagramoso, uti procuratorem a magno magistro, et consilio deputatum, motam, seu penden-

tem supprimimus, et extinguimus, ac suppressam, et extinctam esse declaramus, perpetuumque causæ hujusmodi silentium imponimus; ac motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, volumus, præcipimus, et mandamus, ut omnino serventur decreta tenoris, qui sequitur videlicet.

Decreta lata pro definitione controversiarum prædictarum.

§. 4. Cum a statutis, aliisque ordinis legibus pro tractandis quibuscumque negociis, statum etiam quomodolibet respicientibus major, vel minor jurisdictio, et cura concessa, et concredita fuerit, linguis, magistratibus, et congregationibus cujuscumque sint denominationis, et creatus senatus, seu consilium, quod censeri potest consilium status, nunc divisum in ordinarium, et completum, designatique viri consulares, seu consiliarii, quibus una cum magno magistro superior auctoritas pro iisdem negotiis definiendis attributa fuit; hinc provida hujusmodi methodus pro recto totius ordinis regimine, et gubernio, jam legibus constituta, vel legitimis consuetudinibus probata omnino servetur; omniumque auctoritas, jurisdictiones, prærogativæ, et præeminentiæ firmæ, et illæsæ maneant. Magnus vero magister, et consilium, quoties hujusmodi negocia (vel quia aliorum magistratuum tribunalium, et congregationum jurisdictioni, et curæ non sunt commissa, vel quia jam prædicti magistratus, tribunalia, et congregationes suo sunt munere functæ, vel alia a statutis, cæterisque ordinis legibus præscripta ratione) ad ipsos deferuntur, seu devolvuntur, poterunt commissarios, seu commissiones, quæ quandoque ratione peculiaris negotii, de quo agitur, commissiones status dicuntur deputare ad ea examinanda, et consilio referenda; quæ quidem commissiones, si ita constitutæ fuerint, ut omnino sejunctæ ab ordinariis magistratibus injuncto muneri incumbant, sola prærogativa præeminentiæ inter nominatos commissarios attendenda erit. At si electi commissarii convenire debuerint cum aliquibus ex ordinariis magistratibus, ad quos juxta leges ordinis, legitimasque consuetudines pertinet circa eadem negocia jurisdictio, et cura, hujusmodi commissarii adjuncti censeantur, et habeantur iisdem ordinariis magistratibus, ut nullum illatum sit istorum præeminentiis præjudicium, sed omnia peragantur juxta consuetudinem cameræ, tribunalis, seu congregationis, quorum magistratibus adjunguntur. Licitum nihilominus erit magno magistro, si id opportunum aliquando judicaverit, tum commissiones, tum cameram, tribunalia, et congregationes, cum ipsorum magistratibus adjuncti sunt commissarii coram se in palatio magistrali convocare, et pro sui præeminentia dies, et horas sessionum indicere. Quibus ita sancitis nunquam propterea contra præeminentias linguarum, magistratuum, tribunalium, congregationum, et nominatim contra præeminentias magni commendatarii, ipsius locumtenentis, et linguæ provinciæ circa administrationem bonorum communis ærarii, et convocationem sessionum diebus, et horis ab eodem magno commendatario, vel ipsius locumtenente designandis adduci poterunt, quæ quandoque, et præcipue occasione istius controversiæ acta sunt, tamquam earumdem præeminentiarum læsiva; sed hujusmodi præeminentiæ, et prærogativæ juxta legitimas consuetudines, statuta, ordinationes, et decreta omnino servandæ erunt.

[illegible]

Clausulæ salutares, et derogatio contrariorum.

§. 5. Decernentes has præsentes literas, ac præinserta decreta, et quæcumque in eis contenta semper, et perpetuo ab omnibus inviolabiliter observari debere, quibuscumque in contrarium non obstantibus. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima aprilis, millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 18. maii 1787 anno XIII.

DCLVII.

Approbantur lectiones propriae beati Sisebuti abbatis per monachos monasterii de Cardena, et universum clerum civitatis, et dioecesis Burgensis recitandae.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Decretum sacr. congregationis Rituum editum super lectionibus recitandis.

§. 1. Exponi Nobis super fecit venerabilis frater Josephus episcopus Burgensis, quod cum a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacris ritibus praepositorum usque a die XXX. aprilis anni MDCCLXXXV. officium, et missa de communi confessorum non pontificum cum oratione propria beati Sisebuti sancti nuncupati abbatis ordinis sancti Benedicti regii monasterii sancti Petri de Cardena ritu dup. min. pro monachis dicti monasterii, et ritu semiduplici pro universo clero dictae Burgensis civitatis, et dioecesis recitanda singulis annis die XV martii in festo ejusdem beati Sisebuti fuerint concessa, et subinde per apostolicas in simili forma Brevis expeditas literas approbata, et confirmata, idem Josephus archiepiscopus ad fovendam magis magisque devotionem erga dictum beatum Sisebutum in illis partibus vigentem, sequentes lectiones proprias secundi nocturni ejusdem beati Sisebuti, a dilecto filio Nostro Joanne Sanctae Romanae Ecclesiae presbytero cardinali Archinto nuncupato congregationis eorumdem cardinalium praefecto, et dilecto etiam filio magistro Karolo Erskine fidei promotore examinatas, et revisas, per dictos monachos, et clerum recitandas a Nobis adprobari summopere cupiat, quarum quidem lectionum tenor est, qui sequitur videlicet.

In festo beati Sisebuti abbatis

LECTIO I.

Lectio prima.

§. 2. Sisebutus Hispanus, relicta domo, rebusque patris Deo militaturus, coenobium sancti Petri de Caradigna (quod religione, antiquitate, et ducentorum monachorum martyrio, et sepultura etiam hodie spectatissimum est,) petiit, ibique sub sancti Benedicti regula solemnem professionem emisit. Regularis disciplinae exactissimus cultor, sui ipsius, mundique contemptor, eam virtutis laudem fuit adeptus, ut in Gometii abbatis locum monachorum suffragiis suffectus fuerit. Abbas factus nil admodum in vitae ratione mutavit, sed caeteris omnium virtutum exemplar se ipsum exhibens, fratres ad perfectioris vitae studium verbo, et exemplo provocabat; quare sub Sisebuto abbate adeo monasticae vitae observantia viguit, ut non modo reges, sed proceres, caeterique fideles, certatim ad monasterium confluerent, seseque, ipsius, ac monachorum orationibus commendarent, eisque bona sua pro sustentatione fratrum, pauperum, et peregrinorum largirentur.

LECTIO II.

Lectio secunda

§. 3. Itaque ex ipsius monasterii monimentis constat, nullum annum (ex vigintiquinque, quibus eidem praefuit Sisebutus) extitisse, in quo fideles haud parvam donationem non conferrent. Suspiciebant siquidem in eo, praeter virtutes reliquas, morum innocentiam, effusissimam erga pauperes largitatem, atque in omnes inexplebilem charitatem. Hujus vero nobile exemplum dedisse fertur, quum magnum illum virum, catholicae religionis clypeum, Rodericum Diaz de Vibar, id vulgo appellatum, ab Castellae, et Legionis rege Adelfonso exulare coactum, atque a regno suo pulsum, benigne recepit, ipsumque, et suos omni charitatis officio fuit prosecutus. Quare sub Sisebuti tutela, et cura uxorem Scemeriam, et filias in palatio, monasterio proximo, linquere non dubitavit. Verum ad majora intentus Sisebutus, utque Deo liberius serviret, praesulatu se abdicavit, sibique Sebastianum coadjutorem abbatem praeficiendum curavit.

LECTIO III.

Lectio tertia.

§. 4. Sed, eo ad Legionensem sedem provecto, regimen abbatiale resumere cogitur, illudque per annos quinque sancte obivit. Tandem post plura virtutum insigna, sanctitatis fama illustris, ad caelestem patriam, quam unice optaverat, migravit anno Domini millesimo octogesimo sexto. Quae miracula vivens ediderit haud constat; quanti tamen illius aetatis monachi, et fideles ejusdem sanctitatem fecerint, plane testati sunt, dum ipsum in sepulcro lapideo, a caeteris discreto,

atque in arcu cappellæ sancti Jacobi postmodum collocato, condiderant. Mox ad ipsius sepulcrum magnus fieri cœpit hominum concursus, sanitatis petendæ causa propter crebra miracula, quæ per servum suum operabatur Deus, inter quæ illud literis commendatum extat, quod Maria Francha, quæ paralysi laborabat, dum ad sepulcrum ejus devote preces funderet, mirabiliter fuerit sanitati restituta. Hæc, ut acceptum beneficium advenientium oculis etiam repræsentaretur, cappellæ sancti Jacobi, in qua tunc temporis sancti viri corpus colebatur, porticum adjunxit, pictisque imaginibus, miraculum exprimentibus, ornavit, redditus pro lampade, quæ ante corpus ejusdem perpetuo arderet, assignavit.

LECTIO IV.

Lectio quarta. §. 5. Pluribus ab ejus obitu transactis annis ipsius reliquiæ translatæ fuerunt, atque in ara maxima collocatæ: postque varias earumdem translationes demum in cappella sub ipsius Sisebuti nomine Deo dicata, sub aræ mensa in urna ex ligno ebeno, cristallo in antiqua parte ornata conditæ magna fidelium veneratione coluntur. Jampridem, nondum translato corpore, ac deinceps multo tempore, quaque die sabbathi ad vesperas monachi ad colendum Sisebutum cantu antiphonæ, et orationis propriæ conveniebant, atque hunc singulis diebus, quibus Salve Regina in honorem Deiparæ solemniter decantatur, idem cultus beato abbati tribuitur. Quibus rite probatis sanctissimus Dominus Noster Pius Sextus missam, et officium die decima quinta mensis martii quotannis recitandum benigne indulsit.

Approbationis tenor. §. 6. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur dictum Josephum archiepiscopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine prædicti, lectiones præinsertas auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus; illasque in posterum tam a monachis monasterii prædicti, quam ab universo clero civitatis, et diœcesis Burgensis die xv martii in festo ejusdem beati Sisebuti recitari libere, et licite valeant, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans. §. 7. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictique monasterii monachis, et clero plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 8. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non monasterii, et civitatis, ac diœcesis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis aliàs in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima octava maii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 22. maii 1787 anno XIII.

DCLVIII.

Confirmatio donationis alicujus monasterii favore patriarcharum Antiochenorum Syrorum pro tempore existentium.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Expositio precum.

§. 1. Exposuit Nobis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis propagandæ fidei præpositorum congregatio per dilectum filium magistrum Stephanum Borgia suum secretarium, quod venerabilis frater Ignatius Michael Giarve Antiochenus Syrorum patriarcha comparavit, acquisivitque sibi in Monte Libano, in loco Daraon nuncupato, monasterium, cui nomen sanctæ Mariæ Liberatricis imposuit, ibidemque nova construxit ædificia, eo animi sui proposito, ut tam monasterium, quam hæc omnia in perpetuo sint, ac remaneant usu, tam suo, quam eorum, qui sibi deinceps succederent in Antiocheno Syrorum patriarchatu. Idcirco ab eadem congregatione postulavit, quo apud Nos suis verbis ageret a Nobisque imploraret, voluntati huic suæ robur Nostræ auctoritatis adjungeremus.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur præter cætera ejusdem de catholica religione merita, ac etiam piæ liberalitatis causa magnopere in illum propensi, ut ejusdem preces benigne excepimus, ita ipsas hujus sanctæ Sedis gratia prosequendas esse non dubitamus. Itaque per hasce Nostras in forma Brevis literas apostolica auctoritate decernimus, volumus, ac mandamus, ut dictum sanctæ Mariæ Liberatricis monasterium, cæteraque bona ipsi annexa, et attributa ex ejusdem Ignatii Michaelis mente, tam præsentia, quam futura in superius memoratorum patriarcharum usu, et commodo in perpetuum esse, censerique debeant, ipsumque propterea monasterium cum cæteris bonis, quo magis in hac firmitate consistat, in sanctæ hujus Sedis, Nostræque de Propaganda Fide congregationis patrocinium recipimus, receptumque esse declaramus.

Poena impicta contra alienantes bona monasterii.

§. 3. Deinde vero omnibus, et singulis personis, ne ullo unquam tempore quidquam ejus monasterii, et bonorum distrahere, et alienare sub quovis prætextu, causa, et quæsito colore audeant, vel præsumant, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, a qua nemo, nisi a Nobis, seu Romano pontifice pro tempore existente absolutionis beneficium, præterquam in mortis articulo constitutus obtinere valeat, per contrafacientes eo ipso absque alia declaratione, incurrenda, auctoritate apostolica interdicimus, et prohibemus.

Derogatio contrariorum.

§. 4. In contrarium non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima secunda maii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 22. junii 1787 anno XIII.

DCLIX.

Declaratur patentatos quoscumque tribunalis sacræ Inquisitionis in insula Melitæ uti non posse privilegio fori in causis mercimonia, naufragia, et decoctiones concernentibus.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Decet Romanum pontificem, qui æquitatis, et justitiæ est summus assertor, ac vindex privilegia, quæ alias a prædecessoribus suis justis de causis certis personis fuerunt concessa, quatenus ea ob nonnullorum fraudes, et abusus in perniciem reipublicæ, et status convertantur, ea, aut interpretare, aut moderare, aut etiam aliquando penitus abolere, ac tollere, prout pensatis rerum, ac temporum vicibus, in Domino expedire dignoscitur.

Expositio precum, et ratio declarationis.

§. 2. Exponi nuper fecit dilectus filius Emmanuel de Rohan magnus magister hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani mercatores in civitate, et insula Melitæ sibi subjectis commorantes gravissimis incommodis affici ex eo, quod illorum debitores, cæterique sui contradictores cum plerumque sint privilegiati, et patentati tribunalis sacræ Inquisitionis Melitæ etiam in causis commercii ad nectendas in limine, ut in progressu judicii inutiles moras privilegium fori alias a Romanis pon-

tificibus prædecessoribus Nostris patentatis hujusmodi concessum allegare, ac tribunalia ad causarum hujusmodi promptam decisionem, et definitionem, prout controversiæ qualitas exigere videtur, Melitæ erecta declinare solent. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat publicæ utilitati, ac mercatorum tum nationalium, tum exterorum utilitati quam maxime intersit, ut causæ hujusmodi citius, quo fieri potest, juxta illarum indolem, et naturam finiantur; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Declarationis tenor.

§. 3. Nos igitur, ut eidem Emmanueli magno magistro paternæ Nostræ charitatis, qua illum in Domino prosequimur, testimonia identidem præstemus, eumque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, ut in posterum, ac futuris perpetuis temporibus privilegiatis, seu patentatis hujusmodi cujuscumque generis sint, etiamsi de illorum specialis mentio esset facienda, ac nemini illorum in causis, et negociis mercimonium, naufragia, et foro cessionem concernentibus, cum illarum annexis, connexis, emergentibus, incidentibus, et dependentibus fori privilegium eis, ut præfertur, quomodolibet concessum allegare, ac a tribunalibus ordinariis Melitæ erectis declinare minime liceat, auctoritate apostolica tenore præsentium declaramus, constituimus, atque mandamus.

Derogatur cuilibet remedio juris, quod invocari posset adversus præsentes literas.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod generalis, et alii inquisitores, cæterique prædicti, et alii quicumque etiam specifica, et individua mentione, et expressione digni, in præmissis jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, vel auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarint, sufficienter adductæ, specificatæ, verificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quacumque etiam quantumvis legitima, juridica, pia, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensu, aliove quolibet etiam quantumvis magno, et substantiali, individuamque expressionem requirente, ac inexcogitato, et inexcogitabili defectu notari, impugnari, modificari, limitari, infringi, retractari, vel invalidari, ad terminos juris reduci, sive in controversiam vocari, aut adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, vel intentari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus concesso, vel emanato quempiam in judicio, seu extra illud uti, seu se juvare nullo modo posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac sibi in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis, ad quos spectat, et in posterum quandocumque spectabit inviolabiliter, et inconcusse observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, nec non generalem, cæterosque inquisitores prædictos, et alios quoslibet quacumque præeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula, de jure quæsito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, stylis, usibus, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis etiam in favorem sancti Officii Melitæ, illiusque, inquisitorum etiam generalium, ac officialium, et ministrorum quorumlibet, per quoscumque Romanos pontifices prædecessores Nostros, ac Nos, et Sedem prædictam sub quibuscum-

que verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, et quantiscumque vicibus approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis. §. 7. Volumus, autem, ut earumdem literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima secunda junii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLX.

Dat. die 10. julii 1787. Anno XIII.

Facultates ad perficiendum nosocomium Imolense cardinali Chiaramonte episcopo Imolensi tributum.

Dilecto filio Nostro Gregorio Barnabæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Chiaramonte nuncupato ex indulto, et dispensatione apostolica episcopo Imolensi.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Laudes cardinalis Bandi episcopi Imolensis qui nosocomium pro infirmis erexit. §. 1. Inter multa, eaque splendida pietatis, religionis, ac pastoralis sollicitudinis monumenta, quibus de ista ecclesia Imolensi, ac gregi sibi credito, Joannes Karolus dum vixit, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis Bandi nuncupatus ex indulto, et dispensatione apostolica episcopus Imolensis bene, optimeque meritus fuit, animi sui charitas, et misericordia in ægrotos, ac infirmos prætereunda profecto non est, qua petentibus omnium ordinum civibus nosocomium, seu valetudinarium Imolense, quod nimis angustum, incommodum, ipsique infirmorum saluti perniciosum esset, in ampliorem, ac salubriorem locum transferre constituit.

Facultates concessæ pro colligenda pecunia ad incœptum opus perficiendum necessaria. §. 2. Cum autem Nos, voti, ac consilii sui hujusmodi participes fecerit, ut ea facile ad exitum producere posset opem gravissimis sumptibus fere non recusavimus, eaque propter per Nostras in simili forma Brevis diei decimæ aprilis MDCCLXXXI. expeditas literas plures, atque plures facultates ei impertiti sumus, prout in eisdem literis uberius continetur. Ast morte præventus, tam utile, ac pium incœptum consummare non potuit; itaque cum circumspectionem tuam interim eidem ecclesiæ Imolensi in episcopum præfecerimus, tuum hinc erit nosocomium, seu valetudinarium hujusmodi, quo memoratus Joannes Karolus modo aggressus fuerat, perficere licet longe grandior summa in id requiratur, quam a primo calculata fuerit, utque facilius opus hujusmodi a te perfici possit, Nos de tua prudentia, integritate, fide, religionis zelo, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confisi, supplicationibus tuo Nomine hisce desuper humiliter por-

rectis inclinati; circumspectioni tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut omni cura, ac sollicitudine nosocomium, seu valetudinarium hujusmodi omnino absolvi, et adimpleri studeas. Nos enim amplam tibi facultatem concedimus, ut fœnebrem pecuniam ea de re libere, ac licite contrahas, et accipias, totque in prædiis, fundisque veteris nosocomii, quod vocant sanctæ Mariæ de Scaletta alios passivos census imponas, quot scilicet necessaria totius perficiendi, absolvendique valetudinarii ratio exigere videatur.

Conditiones adjectæ.

§. 3. Præcipimus tamen, ut annui passivorum censuum fructus quam diligenter persolvantur, et non nihil etiam quotannis adhibeatur in sortis, capitisque diminutionem. Potes quoque delegata auctoritate Nostra, quatenus jam a dicto Joanne Karolo cardinali factum non fuerit, fundos ejusdem loci pii sanctæ Mariæ de Scaletta permutare cum aliis, quos ad novum ædificium, ejusque arcam, ambitumque construendum, perficiendumque opportunos esse cognosces, atque ipsum potes vetus nosocomium distrahere, ecclesiamque ejus servata sacrorum canonum forma, prophanare, quin tenearis ullam in his omnibus veniam, et placitum impetrare.

Omnes sodalitates, et loca pia dioecesis, et civitatis subiiciuntur taxæ imponendæ pro erectione nosocomii.

§. 4. Insuper omnimodam tibi potestatem facimus, ut sodalitia, et loca pia civitatis, et diœcesis Imolensis ad aliam annuam contributionem cogas, quæ in expensas, sumptusque ædificationis, vel in fructus censuum, ærisque alieni restitutionem cedere debeat. Nulla sodalitia, et loca pia (exceptis regularibus) immunia esse volumus ab eo tributo, licet posita sint in oppidis, ubi propria existunt valetudinaria, modo tamen hæc ipsa extraordinariis subsidiis non egeant. Si quæ vero loca pia, et sodalitia, illudque præsertim, quod nomine sanctissimæ Crucis in civitate Imolensi, et in parochia sancti Ægydii, quatenus jam suppressum non sit, supprimenda, atque aliis unienda tibi videbuntur, id sane facias permittimus pro arbitrio, et prudentia tua. Curatores denique vero operi, aut jam a memorato Joanne Carolo cardinali deputatos confirmes, vel alios præficias, quos magis putabis idoneos quin eos debeas a cœtu, et collegio eorum adscire, qui veteri præpositi erunt nosocomio. Nos enim tibi omnes, et singulas facultates, quas alias dicto Joanni Karolo cardinali in dictis Nostris literis impertiti sumus, ac quamcumque aliam necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad opus prædictum perficiendum pertinent, faciendi, gerendi, dicendi, et exequendi, ac exequi mandandi facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore; suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus iis omnibus, quæ in dictis Nostris literis non obstare voluimus. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima julii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXI.

Dat. die 24. julii 1787 anno XIII.

Confirmantur quædam articula ab apostolico nuntio apud Helvetios conventa de ac super provisionibus canonicatuum ecclesiæ collegiatæ sancti Petri, et Stephani de Berinzona Comensis diœcesis.

Dilectis filiis magistratibus pagorum Switensis, et Sottoselve.

Pius PP. VI.

Dilecti filii
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Romanus pontifex commisso sibi pastoralis officii debito, ubi ob exortas christianam charitatem controversias inter fideles perturbatam esse animadvertit, ut ea omnia tollantur, quæ animorum abalienationibus occasionem præbuere, curare tenetur. Quid porro si interdum aliqua adversus jura

Romanæ Ecclesiæ meditentur? tunc Jesu Christi Domini Nostri mandata sectans petenti tunicam ei et pallium dimittit, prout in Domino salubriter expedire arbitratur.

Memorantur contentiones subortæ circa distributionem provisionum inter capitulares.

§. 2. Quamobrem simul ac ad audientiam Nostram pervenerunt turbæ, ac contentiones, quæ circa provisiones dignitatis archipresbyteralis, ac præbendarum, seu canonicatuum collegiatæ ecclesiæ sanctorum Petri, et Stephani de Berinzona Comensis diœcesis, tum ab illis capitularibus, tum a vobis, et a magistratu pagi Uraniensis dicti loci de Berinzona condominis eo excitatæ sunt, quod vacanti canonicatui dictæ ecclesiæ per obitum bonæ memoriæ Francisci Sereni in mense maii anni MDCCLXXXII. de persona dilecti filii Bernardi Rusconi providimus, licet capitulum dictæ collegiatæ ecclesiæ, cui nominatio canonicatuum in quatuor mensibus ordinariis dumtaxat spectabat, dilectum etiam filium cognominatum de Cusa illegitime nominaverit, cumque etiam in dicti canonicatus possessionem immiserit, ex eo tempore nihil Nobis potius fuit, quam ut motus hujusmodi, ut fieri a Nobis poterat cohiberemus, et penitus extingueremus.

Mandatum concessum nuncio apostolico de re componenda.

§. 3. Hinc in mandatis dedimus venerabili fratri Joanni Baptistæ archiepiscopo Iconensi tunc Nostri, et Sedis apostolicæ in dominio Helvetiorum, et Rhetorum nuncii munere fungenti, ut de re componenda sedulo ageret, et cum interim memoratus Joannes Baptista archiepiscopus in Nostrum, et Sedis apostolicæ apud carissimum in Christo filium Nostrum Josephum archiducem Austriæ Romanorum Bohemiæ, et Hungariæ regem apostolicum, et imperatorem electum nuncius designatus fuerit, venerabili fratri Josepho archiepiscopo Berytensi in locum dicti Joannis Baptistæ archiepiscopi suffecto omnes facultates etiam plenipotentiarias tribuimus, et impertiti sumus, ut tandem susceptam concordiam perficiceret, et quidem sub die decima quarta mensis aprilis anni millesimi septingentesimi octuagesimi sexti a vestris deputatis articula præliminaria conventam pactionem concernentia, inter quæ præsertim pactum fuit, ut memoratus Bernardus Rusconi in possessionem canonicatus, de quo fuerat a Nobis provisus, deduceretur, utque vobis de cætero, et magistratui pagi Uraniensis dicti loci de Berinzona condominis jus esset nominandi, ac præsentandi Nobis, et Romanis pontificibus pro tempore existentibus successoribus Nostris ad canonicatus, seu præbendas vacaturas dictæ collegiatæ ecclesiæ sanctorum Petri, et Stephani, subscripta utrinque fuere, quæ sunt tenoris, qui sequitur.

Tenor initæ conventionis.

§. 4. I. Che sia a carico dei signori lodevoli cantoni di dare il pieno possesso al canonico Bernardo Rusconi nel canonicato conferitogli dalla santa Sede, rimettendolo in grazia dei suoi sovrani.

II. Che Sua Santità si degni conferire al signor canonico Sacchi la vacante arcipretura; e i restanti canonicati, che vacano, siano di libera collazione de'tre lodevoli cantoni condomini.

III. Che l'arcipretura come dignità principale della collegiata sia sempre riservata alla santa Sede; ma essendovi un soggetto capace in quel capitolo, venga questi prescelto dalla Santità Sua, altrimenti sia eletto un cittadino di Bellinzona.

IV. La Santità di Nostro Signore cederà graziosamente gli otto mesi apostolici a lui riservati, alla libera collazione degli illustrissimi tre lodevoli cantoni, Urania, Suitto, e Sottoselva.

V. Che li nominandi alli canonicati da vacare in appresso, e da conferirsi dai tre lodevoli cantoni condomini debbano esser forniti delle testimoniali dell'ordinario, e debbano spedir le Bolle nella Dateria Apostolica, e per minorare la somma di detta spedizione dei canonicati, non meno, che dell'arcipretura, si accorda l'espressione nella supplica di ducati d'oro ventiquattro di camera di fruttato.

VI. Si eccettua però nella graziosa cessione, che fa la Santità di Nostro Signore ai tre lodevoli cantoni i casi di affezione, e di morte in curia.

VII. Che non nominando i detti tre lodevoli cantoni ai canonicati da vacare nello spazio di quattro mesi, s'intenda devoluta liberamente la nomina de'medesimi alla santa Sede.

VIII. Le coadjutorie, o rassegne di qualunque canonicato non si ammetteranno dalla santa Sede, senza il pieno consenso dei tre lodevoli cantoni, e del capitolo, o della maggior parte di esso.

IX. Che gl' illustrissimi signori deputati de' lodevoli due cantoni Suitto, e Sottoselva qui presenti a nome delle

rispettive loro supreme, si obblighino di garantire il presente trattato, seguita che ne sia l'pprovazione delle suddette supreme.

X. Che in termine di due mesi debbano li signori deputati qui sottoscritti riportare l'approvazione delle prelodate rispettive loro supreme, come altresì monsignor nunzio dovrà riportare quella di Sua Santità.

Dato in Lucerna nel palazzo di residenza di S. E. R. monsignor nunzio li 24 aprile 1786.

G. arcivescovo di Berito, e nunzio apostolico.
F. L. V. Weber
T. V. H. Gedlinza
C. R. Kezsot
Franc. Ant. Wyrschyra

Confirmatio apostolica pro observantia conventionis.

§. 5. Quapropter cum Nos articula hujusmodi rata itidem habere, stabilique firmitate subsistere, et inviolabiliter servari cupiamus, motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine præinserta articula a vestris deputatis subscripta, ut præfertur, tenore præsentium ratificamus, ac rata habemus, ac promissa per ipsum Josephum archiepiscopum, et nuncium Nostrum, et apostolicæ Sedis plenipotentiarium in articulis prædictis sincere, et inviolabiliter ex Nostra, ejusdemque Sedis parte adimpletum, et servatum iri in verbo Romani pontificis promittimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis Nostræ, aut alio quocumque quantumvis magno, et inexcogitato defectu notari, et impugnari posse, sed semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus Nostris, et apostolicæ cancellariæ de jure quæsito non tollendo, aliisque regulis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum specialiter derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quarta junii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXII.

Dat. die 24. julii 1787 anno XIII.

Ad restituendam pacem in congregatione sancti Mauri Galliarum ordinis sancti Benedicti mandatur, ut extraordinarium capitulum non servatis statutis dictæ congregationis cogatur.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Nuper pro parte carissimi in Christo filii Nostri Ludovici Francorum regis christianissimi Nobis expositum fuit, quod, cum dissidia, quæ jamdiu ordinem sancti Benedicti congregationis sancti Mauri Galliarum in plures partes miserrime scindunt, eo pervenerint, ut regularis disciplina in eo penitus collapsa jaceat, in summum propterea congregatio hujusmodi, cæteroqui optime de Ecclesia merita, ruinæ discrimen versatur, nisi prompte, ac efficaciter huic malo consulatur. Hinc cum hisce temporibus, nisi difficillime capitulum generale juxta præscriptum statutorum, ac ordinationum dictæ congregationis pacifice convocari, et omnibus numeris absolutum haberi posset, cumque insuper, quæ ad tranquillitatem restituendam hucusque adhibita sunt remedia in irritum cesserint.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos pro paterna charitate, qua congregationem prædictam in Domino prosequimur, illius conservationi, et augumento consulere, ac piis memorati Ludovici regis christianissimi votis annuere volentes, motu proprio, ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium constituimus, ac mandamus, ut hac vice dumtaxat, et in exemplum non trahenda extraordinarium capitulum generale, non servatis constitutionibus, et statutis congregationis prædictæ cogatur; utque in qualibet provincia dictæ

congregationis in domo ejusdem provinciæ designanda capitulum provinciale ex omnibus alumnis dictæ provinciæ sacerdotibus habeatur, qui jam ab octo annis regularem professionem emiserint, cui antiquior professione præsidere debeat; in capitulo autem hujusmodi eligentur octo deputati, qui suffragium in proximo dicto capitulo generali ferant, fuerint nec ne, vel actu sint priores, dummodo tamen eorum electioni dictæ constitutiones aliter non adversentur.

Præfinitio numeri vocalium admittendorum in capitulo.

§. 2. Cum primum omnes hi deputati insimul congregati erunt ab antiquiori professione capitulum generale aperietur, quod ex quadraginta octo vocalibus per sex provincias dictæ congregationis, ut præfertur, deputandis erit constitutum, quin aliquis quocumque jure, aut privilegio, vel prætextu suffultus in eo jus suffragii haberi possit. Volumus præterea, ut dilecti filii modernus superior generalis, nec non sui assistentes, ac visitatores actuales dictæ congregationis ad locum, seu domum, in qua capitulum generale extraordinarium hujusmodi fuerit indictum, accedere omnino teneantur; ita tamen, ut eis capitulum ingredi minime fas sit, nisi sint ex deputatis, aut fuerint ab ipso capitulo acciti, ut de congregationis generatim, aut de provinciarum singillatim statu capitulum instruant. Tandem, ut in eodem capitulo generali sic coacto omnia regulariter fiant, ipsi omnes, et singulas facultates, quæ a dictis constitutionibus capitulis generalibus attribuuntur motu, scientia, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et impertimur.

Cavetur ne novæ reclamationes excitentur pro administratione habenda usque ad convocationem novi capituli.

§. 4. Et ne ex juris, vel facti defectibus, qui circa gubernium, et administrationem spiritualem usque ad dictum proximum capitulum generale forsan intervenerint, aut intervenisse dici, censeri, aut prætendi poterit, novis reclamationibus occasio præbeatur: Nos, certa scientia, et auctoritate paribus tenore præsentium supplemus, ac penitus sanamus; volentes, ut postquam dictum capitulum generale fuerit absolutum, constitutiones ejusdem congregationis iterum vigeant, utque futura comitia, ac capitula juxta dictarum constitutionum præscriptum omnino convocentur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ congregationis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quarta julii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 27. julii 1787 anno XIII.

DCLXIII.

Unio bonorum seminario ecclesiastico civitatis Castelli.

Venerabili fratri Petro episcopo civitatis Castelli.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Proemium.

§. 1. Expedit quam maxime animarum Christifidelium saluti, ut ad ecclesiarum parochialium regimen, qui digni sunt, quorumque prior vita, et in sacris disciplinis exercitatio spem afferat, eos non mercenariorum, sed vigilantium pastorum more sibi commissis ovibus sollicite consulturos, assumantur. Id autem tuto perficitur, si adolescentes, qui in sortem Dei sunt vocati, ad pietatem, et sacrarum doctrinarum studia in seminariis efformentur, bonisque moribus imbuantur. Itaque quum pastoralem fraternitatis tuæ vigilantiam, ac sollicitudinem, dum in omnibus ministerium tuum imples, in Domino plurimum commendamus, tuis justis petitionibus libenti animo assensum præbemus.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod quoties alicujus parochialis ecclesiæ vacatio inter multas, quæ in tua satis ampla diœcesi consistunt, contingit, admodum difficulter de idoneis rectoribus eis providetur, cujus incommodi originem in eo maxime statuendam esse jure arbitraris; quod tui diœcesani, cum tenuissimis, ac fere nullis opibus sint, suos filios in studia mittere nequeunt, ac episcopale tuum seminarium, ut in ædibus magnificum, ita bonis, ac redditibus valde inops, cum ea singulo quoque anno vix scuta ducenta annui vectigalis detractis oneribus fundant. Quod si auctis ejusdem seminarii redditibus major inde alumnorum numerus in eo recipi poterit, facile huic malo consultum itur, quandoquidem in seminario adolescentes, quorum indoles, et voluntas præseferat ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros, ceu novellæ plantæ benigniori cura educati, et ad pietatem, religionem, ac literarum scientiam a teneris annis informati, cum postea ad laboriosa Ecclesiæ officia vocati erunt, tamquam boni Christi ministri enutriti verbis fidei, et bonæ doctrinæ, quam assecuti sunt, Christifideles exhortari in sana doctrina, et eos, qui contradicunt, arguere, utilesque se exhibere poterunt. Quocirca gregis tuæ curæ commissi spirituale bonum quotidie excubas, humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur, qui illorum curis, ac desideriis, qui in Nostros cooperatores in vineam Sabaoth vocati sunt, quantum in Domino possumus adesse exoptamus, tuisque votis annuere volentes, teque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, integritate, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, ac mandamus, ut salvo jure, quo dilecti filii consilium, seu magistratus istius civitatis Nostræ Castelli, ut asseritur, utuntur, potiuntur, et gaudent, nominandi scilicet, ac deputandi magistros grammaticæ, humanitatis, rethoricæ, et philosophiæ, ac salvo pariter stipendio ab eodem magistratu antecessoribus prædictis solvi consueto, hi deinceps non amplius ad publicum gymnasium convenire, sed seminarium ad instituendos, quilibet juxta suam disciplinam, tum illius alumnos, tum cæteros adolescentes inibi convenientes adire debeant, reservato tibi dumtaxat, et episcopis civitatis Castelli successoribus tuis pro tempore existentibus privativo jure scholas hujusmodi visitandi, methodum a præceptoribus in suis institutionibus tenendam præscribendi, ac horas, et dies, in quibus erunt habendæ prælectiones assignandi auctoritate Nostra apostolica edicas, et statuas. Inper, cum sicut accepimus, in loco, seu oppido de Citerna tuæ diœcesis erecta existat confraternitas sæcularis sub invocatione, seu titulo sancti Antonii, cujus onus est per annum aliquas solemnitates ecclesiasticas peragere, ac etiam sit quædam hæreditas Marrani nuncupata, cujus redditus ab episcopo civitatis Castelli pro tempore existente administrati in sacras missiones per dictam diœcesim expendas, et in spiritualia exercitia pro sacerdotibus in singulos annos facienda sunt erogandi,

harum serie tibi injungimus, ut præscripto, præfinitoque numero sacrarum missionum, ac spiritualium exercitiorum, quæ juxta dicti testatoris dispositionem in singulos annos per hanc tuam diœcesim erunt explenda, assignataque ea annua fructuum quantitate ad dictorum, aliorumque onerum satisfactionem, quibus dicta confraternitas gravatur, quæ tibi in Domino congrua, ac conveniens videbitur, quidquid inde ex confraternitatis, et hæreditatis prædictarum proventibus supersit, tuo seminario, auctoritate prædicta perpetuo unias, ac incorpores, prout unitum, et incorporatum esse auctoritate, et tenore prædictis statuimus, ac mandamus. Tandem cum parochiali ecclesiæ del Vingone nuncupatæ haud valde dissitæ ab hac civitate, licet vix quinquaginarum, aut sexagenarum animarum cura illi incumbat, nihilominus redditus, ac proventus annui valoris circiter scutorum tercentorum monetæ Romanæ sint, hinc quandocumque per cessum, vel decessum moderni rectoris dictæ parochialis ecclesiæ, aut alias quomodolibet ex illius persona parochia hujusmodi vacare contigerit, ex nunc prout ex tunc, et e contra illius congruam portionem ad annua scuta octoginta dumtaxat auctoritate, et tenore prædictis coarctamus, ac superextantes redditus eidem seminario addicimus, ac incorporamus. Quocirca deputatis, seu administratoribus seminario, ut vix sequuto obitu moderni rectoris dictæ ecclesiæ, vel sequuta alias quomodolibet ejusdem parochiæ vacatione bonorum, et jurium quorumcumque ad illam quomodolibet spectantium possessionem seu quasi possessionem, cum onere tamen persolvendi in duas, aut plures ratas novo rectori dumtaxat annua scuta octoginta monetæ Romanæ, per se apprehendere libere, ac licite possint, et valeant eadem auctoritate, et tenore concedimus, et indulgemus. Nos enim tibi quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent, faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ ullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali, sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, aut quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, aut impetrato quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinatio-

nibus, ac confraternitatis, et parochialis ecclesiæ, aliorumque etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima septima julii millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 5. augusti 1787 Anno XIII.

DCLXIV.

Declaratur obtinentes canonicatus, quibus juxta indultum san: mem: Pauli pp. III. adnexa est cathedra medica absque irregularitatis ecclesiasticæ in cursu artem medicam profiteri posse.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Sacrosancti apostolatus officium superni dispositione consilii humilitati Nostræ nullo licet meritorum Nostrorum suffragio, impositum salubriter exequi, adjuvante Domino jugiter satagentes, quæ a Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris concessa fuere, quatenus ea dubia sint, declarare, vel etiam ea extendere, et ampliare non recusamus, ubi præsertim, et summorum principum vota, et Christifidelium utilitas accedant, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Memorantur constitutiones ad rem editæ a Paulo III. et Leone X.

§. 2. Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Stanislai Augusti regis Poloniæ illustris Nobis expositum fuit, quod alias felicis recordationis Paulus pp. III. prædecessor Noster precibus Sigismundi, dum vixit, regis Poloniæ illustris annuens indultum alias a felicis recordationis Leone pp. X. prædecessore itidem Nostro ejusdem Sigismundi regis votis suffragans capitulo metropolitanæ ecclesiæ Gnesnensis, et illius suffraganearum Cracoviensis, Uladislaviensis, Posnaniensis, et Plocensis ecclesiarum concessum, quod scilicet, de canonicatibus, præbendis, ac dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis earumdem ecclesiarum nemo in posterum provideretur, nisi qui de nobili genere ex utroque parente procreatos, et de legitimo matrimonio natos esse docerent, exceptis tamen quatuor canonicatibus, seu præbendis cujuslibet capituli hujusmodi, quos duobus in theologia magistris, et duobus in utroque jure, vel altero jurium doctoribus, et peritis, ac ad magisterii, et doctoratus gradus in aliqua universitate studii generalis promotis etiam non nobilibus reservavit, declarando, et ampliando voluit, ut alium etiam canonicatum, seu præbendam non nobili, sed in facultate medicinæ magistro in singulis capitulis conferri deberet, prout in literis hisce desuper in simili forma Brevis die decima sexta octobris MDXLIII. expeditis, quarum tenores præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

Preces porrectæ a rege Poloniæ pro obtinenda executione prædictarum constitutionum apostolicarum.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, licet indultum hujusmodi in regnis Poloniæ vigeat, ac eo consilio concessum fuisse videatur, ut, nempe quemadmodum cæteri quatuor præbendati, seu canonici ad formam dictæ concessionis a memorato Leone prædecessore factæ, suas facultates docere tenebantur, sic etiam canonicus medicus in proximi utilitatem medicinam profitere deberet, nihilominus factum est, ut canonici hujusmodi scientes a sacris canonibus, et ecclesiasticis sanctionibus facultatem hanc exercere sine speciali Nostra, et hujus sanctæ Sedis dispensatione clericis districte esse interdictum, ab illius professione se abstinuerunt; verum cum in regnis Poloniæ admodum rari sunt medici, ut Christifideles accersere medicos hæ-

breos cogantur, a quibus ut plurimum illuc ars hujusmodi profitetur, hinc cum incommodo hujusmodi aliquod opportunum remedium memoratus Stanislaus Augustus rex per Nos afferri summopere desideret; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis, cum suis adnexis conditionibus.

§. 4. Nos igitur ejusdem Stanislai Augusti regis precibus, quantum cum Domino possumus, annuere volentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, canonicis, seu præbendatis, nunc, et pro tempore existentes canonicatus, seu præbendas medicas, ut præfertur, a dicto Paulo prædecessore institutas in singulis dictis capitulis obtinentibus, ut ipsi perpetuis futuris temporibus artem medicam juxta illius præcepta (citra tamen membrorum incisionem, et adustionem, ac in regnis Poloniæ dumtaxat) exercere, ac medicamenta, et alia necessaria præbere, et adhibere libere, ac licite, ac sine ullo conscientiæ scrupulo, vel irregularitatis, alteriusque pœnæ, et censuræ ecclesiasticæ incursu possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus apostolicis, ac in univesalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictarum cathedralium ecclesiarum, quatenus opus sit, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus tamen, ut canonici, seu præbendati hujusmodi, quoties ipsi artem medicam hujusmodi profiteri contingat, nihil petant, sed a sponte dantibus dumtaxat, et a pauperibus vero admodum nihil recipiant, secus præsentes literæ nullæ sint, eique minime suffragentur. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die tertia augusti millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXV.

Dat. die 24. augusti 1787. anno XIII.

Privilegium exemptionis a jurisdictione parochiali, sacramenta ministrandi, et cadavera sepeliendi alias universitati Sartorum civitatis Tudertinæ concessum confirmatur.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerant dilecti filii universitas Sartorum civitatis Tudertinæ, quod ad cætera privilegia eidem universitati a diversis Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris alias concessa, accessit etiam illud, ut eorum ecclesia sub invocatione sancti Jacobi apostoli una cum domo, et hospitale pauperibus peregrinis excipiendis destinato a jurisdictione parochialis ecclesiæ exempta esset, data insuper eisdem facultate, ut cum approbatione pro tempore existentis ordinarii in eadem ecclesia cappellanum retinerent, qui Christifidelibus in dicta domo habitantibus, nec non peregrinis prædictis sacramenta cum in vita, tum in morte administraret, ac cum jure in ipsa ecclesia cadavera sepeliendi. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ipsi exponentes, quo supradictum privilegium firmius subsistat, et servetur exactius, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent.

Tenor confirmationis privilegiorum.

§. 2. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ac eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, prædictum privilegium exemptionis vide-

licet, ut præfertur, a jurisdictione ecclesiæ parochialis, sacramenta administrandi, et cadavera sepeliendi, dummodo ea omnia sint in usu, auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique apostolicæ firmitatis robur adiicimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vigesima quarta augusti millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 24. augusti 1787 anno XIII.

DCLXVI.

Confirmatio statutorum civitatis Trebii

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Exponitur quomodo publicum regimen male esset pertractatum in Trebensi territorio.

§. 1. Nil decet magis, quam ut quæ oppida civitatis honore, tituloque cohonestata sunt, civili quoque cultu, certoque ordinum discrimine, ac politici regiminis distributione in reipublicæ ornamentum, atque in rectam publicorum munerum administrationem componantur. Hinc cum primum per Nostras in simili forma Brevis die xxviii. septembris MDCCLXXXIV. expeditas literas oppidum Trebii ad antiquum, quo olim splenduit, civitatis honorem restituimus, visum est Nobis non modo opportunum, verum etiam necessarium novam methodum præstituere, qua in publica negocia, concinna quadam consensione cuncti collimarent, recto quidem uniuscujusque ordinis constituto discrimine. Nam cum antea nulla cætuum, nulla ordinum instituta distinctione cuncti tum et civitatis indigenæ, cum et accolæ pagorum, qui in Trebiensi territorio versantur, turmatim ad publica comitia confluerent, adeo perturbata erant omnia, et cæco quodam impetu pertractata, ut vix publici regiminis, concinnæque rerum publicarum moderationis vestigium reperiretur; quod non modo dedecori erat civitatis, sed et maximo etiam detrimento, cum omnia perturbatione potius animorum, quam certo, maturoque consilio perficerentur.

Memoratur quanto maturo consilio processum fuerit in componendo novarum legum codice.

§. 2. Huic idcirco avertendo dedecori, incommodoque animum sedulo intendentes mandavimus dilecto filio Nostro Romualdo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diacono cardinali Braschio de Honestis, dum adhuc sac. palatii apostolici præfecti munere fungebatur, et ejusdem oppidi civitatis nuncupat. Trebii patrono, ut auditis probe singulis ordinibus, quibus coalescit tum oppidum, tum et territorium Trebanum institutaque recta, ac consentanea ratione jurium, quæ in rebus publicis ad singulos spectarent, eam Nobis proponeret concinniorem methodum politici regiminis ipsius civitatis, quæ cum quantum fieri posset minus læderet eadem jura, tum vero averteret incommoda, ac vitia inordinati illius, perturbatique systematis, quo res publicæ Trebani populi agebantur. Cum vero memoratus Romualdus cardinalis, ut commisso sibi munere rectius faceret satis, geminos curaverit in publicis comitiis eligi actores, alterum ab incolis civitatis, alterum ab accolis territorii, qui eorum jura tuerentur, atque pro re nata exponerent, assiduam, vigilemque deinceps præstitit operam, ut illis, post iteratos sæpe congressus, auditis, specimen enuclearet publici regiminis, quod commodius, atque utilius videretur. Opere tandem perfecto multo studio, exquisitaque diligentia, illud Nobis proposuit. Ne tamen quid in re adeo gravi prætermissum esset, dilecto filio magistro Philippo Campanelli auditori Nostro injunximus, ut specimen publici regiminis Trebani populi ita concinnatum, digestumque examini iterum, auditis denuo actoribus electis a civibus, et paganis, subiiceret, atque animadverteret, si quid esset, ex quo respublica detrimenti aliquid capere posset. Rebus probe rimatis, accersitisque sæpe tum actore accolarum territorii, cum etiam dilecto filio Camillo de nobili familia de Valentibus a

civitate ad urbem misso, ut hæc negocia procuraret, idem Philippus auditor Noster retulit Nobis quidquid ipse ex diligenti, solertique pervestigatione animadverterat, ex quibus omnibus pro recta reipublicæ administratione novarum legum codex compositus est tenoris, qui sequitur.

Tenor novissimarum municipalium legum.

§. 3. Lo stabile mantenimento di un lustro proporzionato all' onore di città, cui l' antica terra di Trevi è stata per beneficenza di Vostra Santità reintegrata, e le funeste conseguenze ivi sperimentate fino ad ora della niuna distinzione de' ceti, e della promiscua, e tumultuosa ingerenza di tutti nell' amministrazione degli affari publici, hanno dimostrato la necessità di un nuovo sistema di polizia. La Santità Vostra si è degnata di commettermi che formassi il piano, imponendomi nella combinazione di esso tre condizioni. La prima di sentire le parti; la seconda di avere un proporzionato riflesso ai dritti dei nobili, dei cittadini, e degli abitatori delle ville; la terza di non ledere la giurisdizione di quei, che presiedono al regime sì ecclesiastico, che secolare. Avendo sempre presenti questi venerati comandi della Santità Vostra, dopo intese in voce, ed anche esaminate in scritto le riflessioni esibitemi, non solo a nome degli abitatori della città, e del contado, ma eziandio degl' individui, e dopo aver considerato l' antico sistema di polizia, ed il di lui stato attuale, ho creduto necessario di cominciare dal fissare in prima stabilmente gli ordini, ed i ceti diversi per proporzionare a ciascuno l' influsso nella polizia, e negli affari publici, in coerenza della provida legge della Santità Vostra di non privare affatto alcun ceto della partecipazione delle publiche cose.

CAPITOLO PRIMO

Divisione generale delli ceti.

Divisio civium in tres classes.

§. 4. Mi sembra a questo proposito assai fondata la massima preliminare, approvata in ogni sistema di ben regolato governo, di formare cioè tre ceti primario, medio, ed ultimo, il primo dei quali sia composto di patrizj, o sia di primari cittadini, il secondo di cittadini semplici; ed il terzo di contadini, o sia abitatori delle ville.

Exceptio proposita contra prædictam distributionem.

§. 5. Si è fatta per altro da taluno qualche rappresentanza contro questa divisione, pretendendosi, che avendo da prima la terra, ora città di Trevi formato un solo corpo politico, ed una sola comunità con le sue ville, dovesse anche al presente considerarsi nella stessa maniera, e perciò senza distinguere il ceto dei contadini, ed abitatori dei castelli dagli altri, soli due ceti formare si dovessero di tutto il complesso degli abitanti della città, e del contado: il primo di patrizj ammesso alle magistrature, il secondo di consiglieri semplici, col restringere il numero di questi a sessanta, per evitare il tumulto dell' antico sistema, in cui tutti avevano luogo in consiglio.

Solvitur objectio.

§. 6. Io per altro crederei di non dovere in alcuna guisa valutare queste riflessioni, e di non abbandonare il piano della divisione dei tre ceti: primo perchè non dovendosi ora Trevi considerare come una terra, ma come una città, quantunque riguardo agli effetti territoriali, ed economici seguiti a formare un corpo con le ville; non ostante riguardo alla polizia, ed agli effetti civici, viene ad essere distinta, e separata da quelle. Secondo perchè sarebbe cosa mostruosa l' ammettere al godimento delle prerogative nobili, e civiche gli abitanti delle ville, e di considerare in sì fatta guisa per città egualmente, che Trevi, anche tutto il contado. Terzo: perchè questa promiscuità distruggerebbe quel sistema di polizia, di decenza, e di nobiltà, che si è avuto anche in vista d' introdurre in Trevi, con sublimarla al grado di città. Quarto finalmente, perchè la divisione di due soli ceti porterebbe l' immediato passaggio dall' ultimo al primo, senza passare per un grado intermedio troppo necessario al buon' ordine, ed all' equilibrio del sistema politico. In vista di ciò mi sono confermato nell' idea della necessità dei tre ceti di sopra accennati, sottoponendo peraltro sempre questo mio sentimento ai lumi della Santità Vostra.

CAPITOLO SECONDO

Del ceto dei patrizj.

De patriciis.

§. 7. Per quello, che riguarda il presente stabilimento del primo ceto, cioè de' patrizj, ho creduto di fissare le seguenti massime nel presciergli cioè:

Primo. Che dovessero trovarsi già domiciliati, e stabiliti con decorosa abitazione, e trattamento nella città.

Secondo. Che le loro famiglie avessero una possidenza in Trevi, o anche altrove rispettabile, e sufficiente per continuare un decoroso trattamento lungi dall' esercizio di qualunque professione non liberale.

Terzo. Che avessero per lo passato esercitate le pubbliche magistrature, e li primarj impieghi, e che si fossero distinti dagli altri, o perchè decorate di titolo feudale, e per l' esercizio d' illustri impieghi, o perchè di già ascritti alla nobiltà, e primaria cittadinanza di altre città.

Fattomi presentare l' elenco delle famiglie domiciliate in Trevi, ho trovato, che questi requisiti si verificano bastantemente, e con giusto compenso di qualche accidentale mancanza in quelle che sono descritte nel seguente elenco, onde crederei opportuno per ora di formare con esse il ceto primario, e patrizio della città, cosicchè li gentiluomini di esse famiglie descritti nel medesimo elenco s' intendano al primario ordine predetto attualmente, e contemporaneamente aggregati.

Cathalogus familiarum patriciarum.

§. 8. ELENCO DELLE FAMIGLIE

grado, e nomi.

Amici dottore Giuseppe.
Amici tenente Domenico.
Bovarini Michele.
Bovarini dottore Anton Maria.
Brunamonti Angelo.
Carrara Rodiani conte Innocenzo.
Carrara Rodiani conte Francesco.
Carrara Rodiani conte Mariano.
Cristallini dottore Mariano.
Cristallini Tommaso.
Mannarini tenente Carlo.
Natalucci Giuseppe.
Paglioni dottore Paolo.
Paolelli dottore Luigi.
Parriani dottore Francesco.
Petroni capitano Flaminio.
Piccini Angelo.
Piccini capitano Luigi Asdrubale.
Toni Venturini capitano Anton Maria.
Valenti Alfonso.
Valenti capitano Pio.
Valenti conte Gio. Battista.
Valenti conte Filiberto.
Valenti conte Francesco.
Valenti conte Bolghero.
Valenti conte Tommaso.
Valenti conte Gio. Paolo.
Valenti conte di Rio Secco Paolo.
Valenti conte di Rio Secco Cammillo.
Valentini Arredi Antonio.
Valentini Arredi Giovanni.

De requisitis exhibendis ab eis, qui sunt recipiendi in ordinem patriciorum.

§. 9. Stabilito per ora sì fattamente il ceto nobile, per provvedere alle aggregazioni, che si dovranno in avvenire fare al medesimo ordine, credo necessaria l' osservanza esatta delle seguenti condizioni:

Primo. Che quello, il quale domanda di essere aggregato all' ordine patrizio giustifichi di aver compiuta l'età di anni venticinque.

Secondo. Che li suoi antenati non abbiano esercitata arte infame, nè contratta nota alcuna ignominiosa, e disonorante.

Terzo. Che esso non solo non eserciti alcun mestiere infame, ma nemmeno eserciti verun' altra professione non liberale.

Quarto. Che sia attualmente domiciliato in Trevi; che viva, vesta, e si tratti al pari delle altre famiglie del ceto patrizio.

Quinto. Che oltre il domicilio debba giustificare, che la sua famiglia per lo spazio di anni cinquanta sia dimorata in Trevi, ed ivi abbia goduto il grado di consigliere, o sia di cittadino del second' ordine, avendo esercitato i pubblici offizj a detto grado corrispondenti, senza permettere, che alcuno del terzo ceto, o sia degli abitanti del contado possa essere aggregato al primo, senza passaggio all' ordine intermedio, cosicchè niuno di essi possa essere ascritto al patriziato, se prima la di lui famiglia non sia stata ascritta all' ordine civico, ed ivi abbia esercitati gli uffizi per il suddetto spazio di anni cinquanta.

Sesto. Finalmente, che dovrà giustificare di possedere in qualunque sia luogo un capitale fruttifero non minore di scudi cinquemila, oltre la casa di propria abitazione.

De aggregatione alienigenarum.

§. 10. Riguardano queste condizioni gli stessi cittadini Trevani, che volessero passare all' ordine patrizio. Rispetto ai forastieri poi, che parimenti volessero domiciliarsi in Trevi, ed aspirare a questo grado, oltre i tre primi requisiti, ed il sesto comune a tutti, dovranno giustificare primieramente di avere acquistata una conveniente, e nobile abitazione nella città di Trevi, ed ivi essersi trasferiti; ed in secondo luogo, che la loro famiglia goda il

grado di nobiltà, o almeno di cittadinanza continuata per lo spazio di anni cinquanta in quella città, da cui deriva, e derivando da una terra illustre, che sia una delle primarie famiglie della sua patria.

Consilio nuncupato „ di Credenza „ conceditur jus concedendi patriciatum.

§. 11. L'esecuzione delle suddette aggregazioni, osservando inviolabilmente l'enunciate leggi, apparterrà al consiglio di Credenza, come che composto di soli nobili, come si dirà a suo luogo, ed il medesimo averà anche la libertà di concedere le aggregazioni meramente onorarie alle famiglie forastiere, le quali per tali aggregazioni di onore saranno esenti dalla prova del quarto, e del quinto requisito, dovendo però giustificare gli altri unitamente a quello di esser nobili, o cittadini, quando siano domiciliati in città; o primarj della loro patria, quando questa sia una terra illustre, come si è detto di sopra delle famiglie, che in Trevi si trasferissero.

Quomodo ordo patriciorum augeri possit.

§. 12. Potrà siffattamente l'ordine patrizio accrescersi in appresso a qualunque numero, osservando gli accennati requisiti. Gl'individui per altro delle famiglie ascritti a quest'ordine (non intendendo mai di parlare delle onorarie, le quali niuna parte possono avere nelle cose pubbliche) non potranno essere ammessi all'esercizio se non arrivati all'età di anni venticinque, e con che proseguano a vivere, ed a trattarsi nobilmente, ed al pari degli altri del medesimo ordine patrizio.

Monitum peculiare.

§. 13. È da riflettersi per altro prima di terminare questo capitolo, che oltre le famiglie descritte nell'elenco de' patrizi, ve ne sono delle altre, le quali hanno fatta istanza di essere fino da ora ammesse a questo primario ceto. Ad alcuna però di esse manca il requisito di abitare in città, ad altre si contrastano gli altri requisiti. Sarebbe a queste grave la legge di aspettare cinquant'anni prima di potere essere ammesse al suddetto primario ceto. Perciò sembra opportuno di abilitarli a potere, senza aspettare questo lasso di tempo, essere immediatamente ammesse a quest'ordine, qualora si portassero ad abitare la città, e rispettivamente dimostrati quei requisiti, che loro si contrastano, si potessero spurgare da quelle objezioni, che loro si oppongono. Sono queste famiglie, che ambiscono a siffatto onore di un numero assai ristretto, e qualora piacesse a Vostra Santità, per evitare qualunque disordine, sarebbe opportuno, che desse facoltà al protettore della città di potere cotai famiglie, verificati i suddetti requisiti, aggregarle, anche dopo l'esecuzione di questo piano, immediatamente al primario ceto, con accrescere l'elenco delle suddette famiglie patrizie di sopra riferito.

CAPITOLO TERZO

Del secondo ceto dei cittadini.

De civium ordine.

§. 14. Nel formare questo secondo ceto si è avuto in vista di non ammettere al medesimo, se non quelle famiglie della città, che se bene lontane dall'esercizio di arti vili, e provvedute di un mediocre censo, abbiano goduto nel sistema passato l'onore delle pubbliche magistrature, non hanno per altro o quel lustro, o quella possidenza, o quella specchiata, ed antica politezza, di cui sono fornite le famiglie di primo rango, ed ho ritrovato esser le seguenti, che però ad oggetto di formare ora il ceto medio si riferiscono nel seguente elenco.

Cathalogus familiarum civium ordini adscriptarum.

§. 15. *Famiglie prescelte nel formare l'ordine dei cittadini consiglieri della città di Trevi.*

Bartolini notaro Emidio
Bartolini dottore Luigi
Catasti Vincenzo.
Ciccaglia Antonio.
Ciccaglia Salvatore.
Ciccaglia Crispolte.
Ciccaglia Angelo.
Corradi Giacomo.
Natili notaro Pietro.
Pariani notaro Loreto.
Pariani Domenico.
Palura Innocenzo.
Passarini notaro Gio. Battista.
Passarini Domenico.
Rossi Giuseppe.
Rossi Francesco.
Rossi alfiere Donato.
Tetti Giuseppe.
Tetti Antonio.
Tetti Vincenzo.
Ubaldi Francesco.
Velletrani Angelo.

Reservatio jurium favore eorum qui ad primam classem pertinere debere contendunt.

§. 16. Siccome per altro tra queste famiglie alcune ve ne sono, che allegando delle ragioni, contrastate per altro d'altronde, le quali non si sono potute peranche appurare, e richiedono come si è accennato di sopra, di essere ammesse al primo ceto; perciò

senza derogare niente ai loro diritti si potranno riservare al più maturo esame le loro ragioni, ed i loro meriti, e quando da questo esame risulti la ragionevolezza della loro petizione, in conformità dei principj stabiliti si potranno, come si è detto nel fine del capitolo precedente, immediatamente trasportare nella classe dei patrizi togliendoli da questa, nella quale per ora si collocano.

De requisitis exhibendis ab eis, qui inter cives recipi cupiunt.

§. 17. Fissate in simil guisa per ora le famiglie, e gl'individui componenti il secondo ceto, per ciò, che riguarda l'aggregazione da farsi in avvenire al medesimo di novi soggetti, si potranno stabilire le seguenti condizioni da osservarsi inviolabilmente dal generale consiglio, a cui apparterranno le suddette aggregazioni.

Primo. Di avere l'età di anni venticinque.

Secondo. Di non discendere da genitori poco onorati, ed infami.

Terzo. Di non esercitare personalmente arti meccaniche, ed abbiette, e di vivere, e trattarsi decentemente.

Quarto. Di essere domiciliato in Trevi, o almeno di avere ivi una comoda abitazione abitata da qualche individuo della famiglia.

Quinto. Finalmente di possedere dovunque siasi un capitale di scudi duemila almeno.

Gl' individui poi delle famiglie ascritte a questo secondo ceto, non potranno essere ammessi all'esercizio dell' impieghi annessi al medesimo, se non avranno l' età di anni venticinque, e non proseguiranno a trattarsi, e vivere onoratamente, e civilmente.

CAPITOLO QUARTO

Del terzo ceto degli abitanti nelle ville.

De tertio abitatorum cœtu.

§. 18. Secondando in questa parte il passato sistema si è creduto di escludere da ogni pubblica rappresentanza quei, che esercitano arti meccaniche, e mestiere, e di formare perciò un terzo ceto cogli abitanti delle ville, e del contado Trevano, ad oggetto ancora di non spogliare affatto quest' ordine di persone, dell' influsso che ha avuto finora nella polizia, ed economia pubblica.

Ratio constitutionis tertii cœtus hujusmodi.

§. 19. L' oggetto fondamentale nello stabilire questo terzo ceto dei contadini, è stato di escludere quella moltiplicità d' individui, che tanta perturbazione ha prodotto nell' antico sistema, e di restringere il numero di quelli, che al consiglio generale, ed alle magistrature potessero aver luogo. Quindi si è creduto opportuno di formare questo terzo ceto di quei soggetti, che i quindici comuni, o siano castelli, e ville del territorio di Trevi crederanno espediente di sciegliere, e presentare ad effetto d' intervenire alli consigli generali di Trevi, e ad occupare il quarto posto nella magistratura di cui si ragionerà a suo luogo.

Communitates et castra Trebensi territorio adnexa.

§. 20. Quindici sono li comuni, o sian castelli, e ville del territorio di Trevi, e sono.

Primo Fabbri Secondo Fratta. Terzo Picciche. Quarto s. Lorenzo. Quinto Cannajola. Sesto san Luca.	Castelli
Settimo Pigge. Ottavo Bovara. Nono Pettino. Decimo Coste. Undecimo Ponze Duodecimo Manciano. Decimoterzo s. Maria in Valle Decimoquarto Parrano. Decimoquinto Matigge	Ville

Eorum jus in consiliis generalibus.

§. 21. Questi quindici castelli, e ville avranno parte nei consigli generali, e nella magistratura della città di Trevi, e perciò manderanno due deputati per ciascun comune, ad oggetto di assistere a loro nome ai consigli generali, ed esercitare la magistratura.

De peculiaribus conventibus ab eis habendis.

§. 22. Ognuno degl'indicati castelli, e ville due mesi innanzi, che dalla città di Trevi si venga alla rinnovazione del bussolo dovrà adunarsi nella maniera che è stata solita da essi castelli praticarsi sino ad ora negli affari risguardanti il loro comune. Ad oggetto però di facilitare questa adunanza, dovrà il segretario pubblico della città, prima del tempo suddetto notificarlo ai massari di ciascun comune, e questi poi dovranno intimarla agl' individui di esso. Quest' adunanza particolare dovrà tenersi, come appunto si è usato per lo passato, avanti il governatore di Trevi, coll' intervento del segretario pubblico di essa città, li quali *ex officio* presteranno la loro assistenza senz' alcun particolare emolumento.

De iis, qui activam vocem habent in peculiari conventu.

§. 23. In questa avranno luogo tutti i capi di famiglia, o pure uno per ciascheduna famiglia non minore dell' età di anni venticinque, purchè dimorino nel distretto del respettivo castello, o villa che costituisce l' adunanza suddetta. Interverranno eziandio non solo tutti quelli che sono originari di esso castello, o villa, ma ancora tutti quelli, che da cinque anni almeno sono in esso castello, o villa stabiliti. Non potranno bensì aver luogo quelli, che sebbene abitino nel distretto, pure non posseggono nè casa, nè terreni, ma sono semplici coloni, e pigionanti; come ancora restano esclusi dall' adunanza suddetta coloro, che esercitano mestieri infami.

De electione deputatorum.

§. 24. Formata, che averanno la loro adunanza, la quale sarà valida allorchè sarà composta almeno della metà di coloro, che hanno diritto d' intervenirvi, i loro nomi verranno imbussolati, ed estraendone a sorte due, questi averanno il diritto di presentare i due deputati, quali dovranno intervenire ai generali consigli, ed esercitare la pubblica rappresentanza. Presentati in questa guisa i soggetti uno dopo l' altro si porranno a partito, e qualora vi sia chi ottenga più della metà dei voti, questi si avrà per legalmente eletto; qualora poi non vi sia chi ottenga i voti necessarj, o che uno, ovvero ambedue i nominati non vogliono accettare, dovranno i nominati proporre altri soggetti, fintantochè si ottenga l' inclusiva. In caso poi che fra di loro nell' adunanza suddetta non convenissero nella scielta dei soggetti, e sia giunto il tempo della rinnovazione del bussolo, senza che l' adunanza suddetta sia venuta alla scielta dei deputati, sarà in libertà per quella volta soltanto del governatore di scegliere *ex officio* quello, o quei deputati, che gli sembreranno più idonei all' esercizio dei pubblici offici.

Conditiones servandæ pro validitate electionis.

§. 25. Affinchè per altro la nomina, e la scielta dei soggetti sia valida, dovranno i comunisti suddetti le seguenti prescrizioni osservare.

Primo. Che non possa essere nominato chi è minore di anni venticinque.

Secondo. Che il nominato possegga almeno un capitale di scudi cinquecento.

Terzo. Che sia domiciliato nel territorio della città di Trevi, dando la libertà a ciascuna villa, di eleggere il deputato, o deputati anche di un' altro castello, o villa, purchè nella medesima persona non concorrino più deputazioni.

De exercitio muneris deputatorum.

§. 26. Scielti in tal guisa legalmente i deputati, saranno subito all' incominciare degl' officj abilitati ai loro rispettivi impieghi, e parlando dei consigli generali, tutte le volte che questi dovranno adunarsi, ognuno di essi deputati sarà intimato, per ordine del magistrato *pro tempore*, in sequela di che dovranno i rispettivi deputati ritrovarsi nel palazzo priorale all' ora, che loro verrà prescritta nel suddetto intimo, ed ivi dovranno intervenire colla maggiore possibile decenza; ed adunato il consiglio generale, allorchè saranno proposte le materie avranno diritto di dare il voto, come ancora se ad essi piacerà di dire il loro sentimento, con buon' ordine, e senza far confusione, dopo però che gli arringatori avranno parlato. Le deputazioni dureranno due anni soltanto, vale a dire per tutto il tempo che durerà il bussolo della città. Terminato il biennio i rispettivi comuni si aduneranno di nuovo, e verranno alla scielta di altri deputati, ovvero confermeranno, qualora ad essi piaccia, i medesimi rispettivi soggetti.

De subrogandis deputatis defunctis, vel impeditis.

§. 27. In caso poi che durante il biennio alcuno dei deputati o per morte, o per inabilità di vecchiaja, malattia, o altro legittimo impedimento venisse a mancare, sarà in libertà del rispettivo comune lo sciegliere nella maniera descritta, un nuovo deputato da supplire a quello, che manca fino alla rinnovazione del bussolo.

Monitum speciale.

§. 28. Questi diritti, e queste prerogative, che apparterranno per ora a ciascuna delle quindici descritte comunità del territorio di Trevi, potranno ancora appartenere a qualunque altro castello, o villa, che in appresso per qualunque altra ragione, o accidente potesse esser compreso nel territorio suddetto.

CAPITOLO QUINTO

Della magistratura.

De magistratu

§. 29. Fissati i ceti componenti il corpo della città, il primo oggetto deve esser quello di stabilire la magistratura, che presiede alli medesimi ceti, ed al buon regolamento delle cose pubbliche comunitative. Per compire quest' oggetto secondo le viste manifestate nel provido rescritto della Santità Vostra, ho fissato per regola preliminare

che ognuno delli suddetti tre ceti dovesse aver parte in questa pubblica rappresentanza; perlochè ho creduto di proporre il seguente piano.

De prioribus.

§. 30. Il corpo priorale verrà costituito da quattro soggetti; li primi due saranno indispensabilmente dell' ordine patrizio, il terzo dell' ordine dei consiglieri, o siano cittadini, il quarto ed ultimo sarà dell' ordine de' contadini. Quello dei due priori patrizi, che sarà il primo nella rappresentanza, verrà distinto col nome di gonfaloniere, il quale godrà di tutti gli onori, e distinzioni, che al capo della rappresentanza convengono: gli altri tre pubblici rappresentanti verranno chiamati secondo, terzo, e quarto priore, ed il loro ufficio durerà un trimestre.

De juribus magistratus.

§. 31. Apparterrà al magistrato dei mesi di ottobre, novembre, e decembre il diritto di proporre nei consigli di credenza, i soggetti che crederà idonei all'esercizio dei pubblici ufficj per l'anno venturo, nominando uno, o più soggetti a suo arbitrio, li quali per altro dovranno avere l' approvazione del consiglio minore detto di credenza per esser ammessi, di modo che, se li nominati non otterranno due terzi de' voti, s' intenderanno esclusi, e il magistrato suddetto avrà il jus di nominare degli altri, e variare anche più volte, fintantochè si ottengano i voti necessarj per la inclusione, come meglio si specificherà in appresso, parlandosi dei consigli generali, e di credenza.

Idem ut supra

§. 32. Alli pubblici residenti *pro tempore* apparterranno eziandio tutti gli onori, emolumenti, e privilegi; ed altresì incomberranno tutti i pesi, ed uffici che godono, ed incombe alle magistrature di altre città, e che sono stati soliti di godere in passato, purchè alcuna delle dette cose non si opponga al presente sistema, il quale dovrà a qualunque altra consuetudine preferirsi.

Idem ut supra

§. 33. Da essi immediatamente, e non da altri dipenderanno tutti i famigli al loro servizio addetti, come ancora essi averanno il diritto privativo della convocazione dei consigli generali e di credenza per tutte quelle volte che il bisogno lo esigga, e che essi crederanno espediente di convocarli, dovendosi una tale convocazione fare per organo dello stesso magistrato, quando anche il consiglio generale, o di credenza dovesse convocarsi per ordine supremo; conchè per altro volendosi dal sig. governatore convocare un consiglio debbano i medesimi magistrati ciò immediatamente eseguire.

De loco in quo magistratus convenire debet.

§. 34. Dovrà il magistrato adunarsi continuamente nel publico palazzo, ed ivi attendere a tutto ciò, che sarà di utile, e di decoro del pubblico, eseguendo le determinazioni dei consigli tanto generali, che di credenza, ed invigilando sopra i pubblici ministri, officiali, e proventieri, e sopra qualunque altro oggetto della polizia, ed economia pubblica affine di farne le opportune relazioni ai consigli generali, e di credenza, i quali dovranno rimediare a tutto quello, che col decorso del tempo potesse insorgere di disordine, dentro i limiti per altro dell' autorità, che può competere ad una comunità suddita, e dei suoi rappresentanti.

CAPITOLO SESTO

Del consiglio di credenza

De consilio nuncupato *di Credenza*.

§. 35. Resta dopo tutto ciò a determinare la maniera di risolvere gli affari comunitativi nelle pubbliche adunanze. È sembrato a questo oggetto necessario di stabilire due consigli; uno minore per gli affari correnti, e che esigono sollecite determinazioni, chiamato perciò consiglio di credenza: l'altro maggiore, o sia generale per la risoluzione degli affari più interessanti. Il consiglio di credenza sarà composto di soli patrizi, aggiuntivi i quattro del magistrato, ed il governatore. Sarà esso formato di diciotto soggetti, dodici dei quali interverranno attualmente al consiglio, gli altri sei saranno gli spicciolati, che serviranno di supplemento in mancanza di qualcuno dei primi. Per la prima volta dopo la publicazione del presente piano, si crede opportuno di formare il consiglio di credenza coi seguenti soggetti da durare un biennio.

Conte Paolo Valenti.
Dottor Anton Maria Bovarini.
Giuseppe Natalucci.
Capitano Pio Valenti.
Dottore Giuseppe Amici.
Dottore Gaetano Cristallini.
Conte Gio. Battista Valenti.
Michele Bovarini.
Capitano Anton Maria Toni Venturini.
Conte Innocenzo Carrara Rodiani.
Capitano Asdrubale Piccinini.
Angelo Brunamonti.

Gli ultimi sei che potranno supplire, allorquando il consiglio minore non possa in sufficiente numero adunarsi, saranno i seguenti

Dottor Paolo Paglioni.
Carlo Mannarini.
Dottor Francesco Parriani.
Dottor Luigi Paolelli.
Conte Cammillo Valenti.
Antonio Valentini Arredi.

De electione consiliariorum

§. 36. In tutti gli altri bienni successivi però, si dovranno essi consiglieri presciegliere nel modo che segue. Nell' ultimo trimestre di ogni biennio si adunerà il consiglio di credenza: si nominerà dal magistrato, e consiglieri presenti un soggetto per ciascheduno, e dallo stesso magistrato si nominerà il resto dei soggetti fino al compimento di diciotto, tutti dell' ordine patrizio: questi si dovranno mettere in un bussolo, poi si estrarranno tutti a sorte; li dodici che sortiranno i primi saranno i credenzieri del biennio prossimo futuro, da incominciare sempre dal mese di gennajo; gli altri secondo l' ordine col quale saranno estratti, subentreranno in detto biennio nell' officio di credenzieri a quello, o quelli dei dodici che non potessero esercitare o per morte, o per inabilità di malattia, vecchiaja, o altro legittimo impedimento, per cui il detto consiglio non potesse in sufficiente numero adunarsi; si avvertirà per altro che in ogni biennio successivo, debbano essere nominati fra i diciotto primieramente quelli, che non hanno avuto luogo nel biennio passato, e rispetto agli altri che rimarranno sia in libertà la nomina come sopra. Si avvertirà inoltre che qualora mancasse il numero dei diciotto, allora si potrà restringere quello del supplemento, con fare che in vece di sei spicciolati ve ne siano di meno.

De excludendis a consilio.

§. 37. A questo consiglio non potranno essere imbussolati due fratelli, o altri di una istessa casa che vivono *pro indiviso*, ma se avranno formalmente diviso, potranno due, o più fratelli, ed altri essere contemporaneamente credenzieri, e considerarsi come individui di differenti famiglie.

De legitima consilii congregatione.

§. 38. Il detto consiglio di credenza non s' intenda legittimamente congregato, nè possa prendere determinazione alcuna, se non sarà in numero di dieci almeno, compresovi in detto numero il magistrato *pro tempore*, ed il governatore; e niuna cosa s' intenda legalmente risoluta, se da due terzi dei voti non sarà stata approvata. Bensì anche il governatore che presiede al detto consiglio avrà la facoltà di dare il suo voto, come si è costumato fino ad ora.

De juribus competentibus consilio.

§. 39. Apparterrà al detto consiglio l' elezione dei soggetti che si giudicheranno idonei alle seguenti deputazioni, come di revisore de' conti, avvocato, grascieri, maestri di strade, deputati dei sgravj. Queste deputazioni potranno essere comuni anche alli cittadini. Saranno privativi però dell' ordine patrizio li due officj di capocaccia, e di capitano della fiera, quali officj dureranno secondo il solito.

Idem ut supra.

§. 40. Al detto consiglio di credenza sarà addossata l' immediata cura sopra il sagro monte di Pietà; ed essendo questa una delle cose più importanti, che interessa particolarmente il pubblico, la di lui amministrazione verrà affidata a due deputati o del primo, o del secondo ceto, da proporsi dal consiglio di credenza a nomina del magistrato, e da approvarsi in seguito dal consiglio generale, con due terzi de' voti, in guisa che non venendo approvati da questo, il consiglio di credenza ne debba proporre altri finchè si abbia l' inclusiva. Questi deputati poi o si obligheranno solidalmente per la sicurezza del monte, prestando anche idonea sicurtà, oppure ciascuno di essi si obbligherà particolarmente, e darà un idonea sicurtà per il suo rispettivo dipartimento. Il loro ufficio durerà un biennio, e goderanno di quegli onori ed emolumenti, che hanno sempre goduto; proibendo per altro di confermare nel suddetto impiego la medesima persona per due bienni successivi. Nel fine poi del biennio saranno tenuti render conto della loro amministrazione, non escludendo per questo, che il consiglio di credenza non possa invigilare su di essi con chiamarli alli conti, prima ancora che spiri il detto biennio, e quando ve ne fosse bisogno,

De electione præceptorum, et concionatorum.

§. 41. Lo stesso metodo indicato rispetto alla nomina, e rispettive elezioni dei deputati del monte di Pietà, dovrà osservarsi riguardo alli maestri di scuola, predicatori, come ancora riguardo alli pubblici salariati, ognuno dei quali verrà proposto dal consiglio di credenza, per esser quindi approvato dal consiglio generale.

De negociis in consilio pertractandis.

§. 42. Ed affinchè resti pienamente provveduto a tuttociò che può contribuire al buon regolamento ed ordine degli affari publici, potrà stabilirsi, che nella prima settimana di

ciaschedun mese debba adunarsi il consiglio di credenza per esaminare tutti gli affari correnti, e vedere se i ministri, agenti, procuratori, ed altri subalterni abbiano adempiuto esattamente alle incombenze loro addossate, ed al dovere che seco porta il rispettivo officio di ognuno, e specialmente per quello riguarda alle liti, ed altri affari che ben spesso per indolenza sono trasandati. Perciò in ognuna di queste congregazioni dovrà darsi sfogo dell' adempimento di qualche incombenza addossata nella precedente congregazione, per il quale effetto si dovrà formare un libro particolare, nel quale ogni volta venga registrato tutto ciò che si propone di fare, e ciò che si è fatto in esecuzione di quanto nella precedente congregazione erasi stabilito. Dovrà ancora in essa congregazione l' istesso magistrato render conto di avere eseguite tutte le risoluzioni consiliari, e darà sfogo dell' adempimento esatto dell' officio, che gli è addossato; avendo riflesso a tutto ciò che riguarda l'economia, la polizia, e buon servizio del pubblico, quali cose tutte dovranno esaminarsi in detto consiglio, e prendere in seguito le corrispondenti determinazioni.

Idem ut supra

§. 43. Sarà ufficio altresì di questo consiglio l' esaminare, e stabilire tutte le materie da proporsi nei generali consigli, ed in oltre avrà la facoltà di risolvere tutte quelle cose, che sono di poco momento, o che esigono un temporaneo, ed istantaneo provedimento.

Idem ut supra

§. 44. A questo medesimo consiglio apparterrà non solo l' esame dei requisiti di quelli, che domandano l'aggregazione all' ordine patrizio, e di aggregarli trovando il tutto ben giustificato in un processo da formarsi da due deputati a quest' effetto scielti, e destinati dal medesimo consiglio; ma ancora goderà delle facoltà di accordare l' aggregazione puramente personale a qualche soggetto, al quale sebbene mancasse alcuno dei prescritti requisiti tuttavia si giudicasse cosa onorevole, e vantaggiosa lo aggregarlo per i suoi meriti personali, o per qualificazioni ecclesiastiche, civili, o militari ed altri titoli onorevoli, e decorosi, giacchè in questi casi un requisito luminoso equivale a tutti gli altri.

Idem ut supra

§. 45. Incomberà finalmente ai credenzieri di venir prima, che termini il biennio all' elezione ancora degl' imbussolatori. A questo effetto li credenzieri col magistrato, e col governatore *pro tempore* nel consiglio di credenza, che dovranno radunare dentro l' ultimo trimestre precedente ad ogni biennio, procederanno all' elezioni per voti segreti di sei gentiluomini dell' ordine patrizio dei più abili, e distinti. Sarà questa la forma dell' elezione. Ognuno delli priori nominerà successivamente un soggetto, il quale ottenendo l' inclusiva delli voti sarà imbussolatore, e così proseguirà finchè si venga a compire il numero di sei.

Idem ut supra

§. 46. Se poi alcuno, o più di uno rimanesse escluso, dovrà il priore nominante, venire alla nomina di altro soggetto, fintantochè si giunga alla legittima elezione dei sei imbussolatori suddetti.

De ordine servando in electionibus faciendis.

§. 47. In queste nomine dovrà sempre cominciarsi dal gonfaloniere, e quindi si farà gradatamente passaggio agli altri secondo l' ordine di precedenza che ad ognuno compete, avvertendo che terminato il numero dei quattro del magistrato, si dovrà ricominciare collo stess' ordine, lo che si osserverà in tutte le nomine di questa specie.

CAPITOLO SETTIMO

Del consiglio generale.

De consilio generali.

§. 48. Questo consiglio sarà costituito primieramente da tutti li patrizi abili per l' età ad interloquire ne' publici affari con la legge, che vivendo più d' uno di una istessa famiglia *pro indiviso*, uno solo possa intervenire, e dare il voto in detti consigli generali; se poi avranno formalmente diviso, sebbene più fratelli abitino la medesima casa, si considereranno come tanti individui di famiglie separate, e potranno tutti intervenire a detti consigli, e dare il voto. Interverranno ancora a detto consiglio tutti li cittadini, che a quest' ordine saranno stati aggregati, serbando però le stesse regole, come si è detto di sopra, stabilite per li patrizi, che a detto consiglio generale devono intervenire. Finalmente avranno luogo in detto consiglio generale i trenta deputati, o sian li rappresentanti che saranno stati prescelti dalli rispettivi castelli, e ville del territorio di Trevi, come di sopra si è specificato.

De deputatis ecclesiasticis.

§. 49. Finalmente per le sole materie, che appartengono al loro ceto, interverranno eziandio due deputati ecclesiastici dell' uno, e dell' altro clero, e prima di tutto dovranno proporsi le materie su di cui potranno i medesimi

avere interesse, e su di esso avranno il voto consultivo secondo il solito, e terminato l'esame di esse dovranno dal detto consiglio partire, affinchè questo possa liberamente di tutte le altre materie da proporsi discorrere, e deliberare.

De numero eorum qui in generali consilio sunt admittendi.

§. 50. Il numero degli ascritti a quest'ordine, compresi i trenta rappresentanti del contado di Trevi, non dovrà esser minore di quaranta, bensì potrà accrescersi senza prefinizione alcuna, purchè nelle aggregazioni si osservino gli ordini sopra enunciati, e però incomberà al detto general consiglio nelle occasioni, che vi saranno di coloro che faranno istanza per essere aggregati al ceto de' consiglieri, o sia dei cittadini, lo scegliere due deputati, i quali esaminino i loro requisiti, e riconosciutili conforme a quanto su tal proposito si prescrive, ne faranno l'opportuna relazione al general consiglio, da cui si prenderà, in vista della medesima relazione, la corrispondente risoluzione.

De legitima consiliorum generalium congregatione.

§. 51. I generali consigli non s' intendano validamente congregati, se li consiglieri non saranno almeno in numero di ventiquattro compresi li priori, ed il governatore pro tempore, il quale dovrà sopraintendere a tutti li consigli, ed avrà in essi il solito voto in ogni proposizione, e risoluzione; e nessuna cosa s' intenda legittimamente risoluta, se prima non avrà riportato due terzi dei voti favorevoli.

De negociis in generalibus consiliis pertractandis.

§. 52. Nel general consiglio si risolveranno gli affari pubblici tanto nell' economico, quanto nel politico; ed affinchè le cose tutte procedano con buon ordine e metodo, e non nascano tumulti, e confusioni, ogni consiglio generale dovrà essere preceduto dal consiglio minore, o sia di credenza, ed in esso si proporranno, e discuteranno gli affari ordinari da risolversi in detto general consiglio, con che per altro ad ognuno del magistrato, sia lecito di fare nel consiglio generale qualunque proposta *super publica utilitate*. Dal numero dei credenzieri si estrarranno ancora due arringatori, cioè il primo ed il secondo, e questi cominceranno i loro arringhi nel consiglio generale: dopo li medesimi potrà ognuno dei consiglieri fare un' altra arringa, e dire il suo parere sulla materia proposta, bensì un dopo l' altro con ordine, e senza tumulto, al che dovrà singolarmente provvedere il governatore.

CAPITOLO OTTAVO

Del bussolo, e degl' imbussolatori

De bussolo efformando pro magistraturis.

§. 53. Dovrà formarsi il bussolo da servire per le magistrature di un biennio, e gl' imbussolatori saranno come si è detto sei gentiluomini dell' ordine patrizio, o sia de' gonfalonieri, fra li quali per questa prima volta, si nominano li seguenti.

Conte Cammillo Valenti.
Conte Innocenzo Carrara Rodiani.
Conte Gio. Battista Valenti.
Capitano Antonio Maria Toni Venturini.
Dottor Giuseppe Amici.
Dottore Anton Maria Bovarini.

In mancanza poi di alcuno degli sei indicati imbussolatori, si surrogheranno altri da estraersi a sorte dal suddetto ordine patrizio nella già divisata maniera.

De interventione superiorum pro legitima bussoli compositione.

§. 54. Dovranno intervenire alla formazione del bussolo quei superiori che sono stati soliti intervenirvi per lo passato, e singolarmente il governatore di Perugia, o per se stesso, o per mezzo di un suo deputato. Tutti gl' intervenienti per altro, e principalmente il segretario, dovranno prestare il giuramento di mantenere il segreto, e di non palesare mai nè ciò che si fà nella congregazione bussolare, nè i soggetti che sono stati imbussolati, e ciò a fine di evitare qualunque litigio, e motivo di gravame a quelli, che in qualunque maniera non avranno avuto luogo negli impieghi da distribuirsi in detta formazione di bussolo.

De duratione bussoli.

§. 55. La durata di esso bussolo sarà di due anni, e la magistratura, o sia pubblica rappresentanza varierà ogni tre mesi. Ad effetto però di ben regolare le magistrature, e provvedere al maggior vantaggio della comunità dovranno gl' imbussolatori distribuirle in guisa, che il secondo priore del primo trimestre passi sempre ad essere gonfaloniere nel secondo trimestre, e così procedendo in infinito di trimestre in trimestre sempre il secondo priore del trimestre antecedente sia gonfaloniere del trimestre che segue. In questa guisa vi sarà tra i pubblici rappresentanti sempre almeno uno, che sia inteso degli affari, che si erano incominciati a trattare, e non si correrà il rischio, che questi venghino trascurati, per non esservi alcuno tra i nuovi priori, che ne sia pienamente informato. Ed ecco (oltre la convenienza di qualche pre-

rogativa per cui distinguasi il primo ceto dagli altri) il motivo pel quale si è proposto di formare di quattro persone il magistrato, e due di queste sceglierle tra i patrizi.

De vexillifero et prioribus.

§. 56. E siccome si è avvertito nel capitolo delle magistrature, che il corpo priorale debba essere costituito di quattro soggetti, vale a dire del gonfaloniere, e secondo priore dell' ordine patrizio, del terzo priore preso dall' ordine de' cittadini consiglieri, e del quarto preso dall'ordine de'contadini, così gl' imbussolatori dovranno aver presente l' elenco di tutti i patrizj, che avendo l'età richiesta possono essere imbussolati per gonfalonieri, e secondi priori; come ancora l'elenco dei cittadini, che hanno i requisiti per essere imbussolati, ed occupare il terzo posto della magistratura, e finalmente l'elenco dei contadini presentato dai respettivi comuni del contado di Trevi ad effetto di occupare il quarto, ed ultimo posto della magistratura,

De numero priorum.

§. 57. Per compiere il numero dei priori, che nello spazio di due anni ripartitamente di trimestre, in trimestre devono costituire il corpo priorale, si richieggono ventiquattro soggetti sciegliendone otto dal ceto patrizio, otto dal ceto de' consiglieri, o sia cittadini: otto finalmente dal ceto de' contadini, che per l' appunto formano il pieno di ventiquattro soggetti.

De distributione priorum.

§. 58. Questi ventiquattro soggetti devono essere ripartiti in otto distinte palle, in ognuna delle quali dovranno esservi descritti tre soggetti, vale a dire secondo priore del ceto dei patrizi, il terzo priore del ceto de' consiglieri cittadini, il quarto priore del ceto dei contadini, e formate in questa guisa le otto palle resteranno per un biennio impiegati ventiquattro soggetti, come si è di sopra avvertito.

De primo priore.

§. 59. Nelle palle suddette non si troverà registrato il gonfaloniere, o sia primo priore, e la ragione si è che il gonfaloniere, secondo ciò che si è detto, sempre sarà il secondo priore del trimestre antecedente.

Monitum peculiare.

§. 60. Dovranno per altro avvertire gl' imbussolatori, e sommamente invigilare nella distribuzione, e ripartimento de' soggetti che formano le otto palle, ed avere in vista la capacità, ed idoneità dei medesimi, ripartendoli con un tale equilibrio, relativamente all' abilità rispettiva di ciascheduno dei componenti, onde per ogni trimestre resti ben provveduto al vantaggio, e convenienza del pubblico.

De ordine servando in nominationibus peragendis.

§. 61. Rispetto alla nomina dei soggetti da imbussolarsi, ed alla respettiva precedenza fra gl' imbussolatori, dovrà serbarsi l' ordine che siegue cioè: quello fra gl' imbussolatori, che nel consiglio di credenza sarà stato il primo ad essere nominato, ed approvato, incomincierà a nominare li soggetti da imbussolarsi, e secondo l' ordine con cui gl' imbussolatori sono stati nel consiglio di credenza scielti tutti ed approvati, faranno ancora le rispettive nomine, nominando un soggetto per cadauno, ed incominciandosi a scegliere i primi otto che dovranno essere gonfalonieri, si passerà poi alla nomina degli otto cittadini, e finalmente degli otto contadini, i quali tutti uniti compiono il numero dei ventiquattro. I nominati resteranno approvati tutte le volte, che fra li sei imbussolatori non ci sia chi faccia opposizione; ma se alcuno di essi si opporrà alla scelta di qualche soggetto, allora si porterà a partito il soggetto controverso, e dandosi un voto dal governatore di Perugia presente, e dai sei imbussolatori, se il nominato otterrà la pluralità dei voti, cioè quattro voti resterà approvato, in caso diverso sarà per quella volta escluso, ed il nominante dovrà indispensabilmente venire alla nomina di altro soggetto, senza ammettere perciò ricorso, appellazione, ed altro, volendosi che l' affare resti terminato nell' istessa congregazione, e se mai il nominante, al quale non si è approvato, ed ammesso un soggetto da lui proposto, non volesse perciò venire alla nomina di altro soggetto, allora il governatore *ex officio* nominerà per quello, che in qualunque maniera non vorrà nominare, non potendo assolutamente restar sospesa sotto qualsivoglia pretesto la rinnovazione del bussolo suddetto, la quale dovrà effettuarsi, non ostante tutte le opposizioni, che potessero nascere, rimettendo però alla saviezza, e prudenza di chi presiede, prendere nei casi che potranno darsi quei temperamenti economici, che si crederanno più espedienti.

Nominatio primi magistratus

§. 62. Per rendere vieppiù chiaro il presente sistema si potrà nominare fin da ora il primo magistrato, che dovrà esercitare la pubblica rappresentanza per quel tempo che vi resterà dal momento in cui si dà esecuzione al presente sistema, fino al termine del corrente anno 1787., dichiarando che il corpo priorale per il tempo suddetto

sarà costituito dagl' infrascritti individui cioè:

Gonfaloniere
Alfonso Valenti.
Secondo priore
Cammillo Valenti de' conti di Rio Secco.
Terzo priore
Innocenzo Palura.
Quarto priore
Giuseppe Bonilli.

Nominationes subsequentes.

§. 63. Volendosi poi, che il nuovo bussolo coll' incominciare dell'anno 1788 abbia il suo effetto, perciò per questa prima volta, quanto più presto si potrà si adunerà la congregazione bussolare, e colle regole enunciate si formeranno le otto palle, dalle quali una se n' estrarrà, ed i soggetti in essa descritti eserciteranno la pubblica rappresentanza nel trimestre di gennajo 1788. in compagnia del conte Cammillo Valenti, il quale essendo stato secondo priore nel trimestre antecedente passerà allora ad essere gonfaloniere.

De trimestralibus electionibus.

§. 64. Formate le otto palle suddette dovranno queste chiudersi dentro un bussolo, dal quale se ne dovrà estrarre a sorte una ogni tre mesi, cioè un mese in circa avanti che cominci ogni trimestre, e gl' individui in essa palla descritti eserciteranno la pubblica rappresentanza del trimestre prossimo futuro. Se mai accadesse che estraendosi una palla in essa venga descritto in qualità di secondo priore un fratello, o altro simile congiunto di quello, che nel medesimo trimestre deve essere gonfaloniere, per avere esercitato antecedentemente l' officio di secondo priore, affine di non vedere due fratelli, o simili congiunti in primo grado esercitare simultaneamente la magistratura, dovrà la detta palla riporsi nel bussolo, e venire all' estrazione di un' altra; se poi questo caso si dasse nell' ultimo trimestre in cui non vi è altra palla da surrogare, in quel caso dal bussolo de' spicciolati dovrà estrarsi altro soggetto in luogo di quello che non potrà esercitare per essere il suo congiunto nel grado di gonfaloniere.

De admissione fratrum de eadem familia.

§. 65. Se in una famiglia istessa vi saranno due, o più fratelli, che vivono *pro indiviso*, o altri stretti congiunti sia in libertà degl' imbussolatori, se vorranno, includerli nel bussolo, bensì in palle distinte, bastando per la magistratura, che il nominato sia di quelle famiglie aggregate al ceto patrizio, e respettivamente quello de' consiglieri, e de' contadini.

De subrogationibus faciendis in coetu consiliariorum.

§. 66. Se nel decorso del tempo si dasse il caso, che nel ceto de' cittadini consiglieri mancassero le famiglie, e per conseguenza de' soggetti abili all' esercizio della magistratura, cosicchè non si trovassero fra essi degl' individui abili ad occupare il terzo luogo della magistratura suddetta, si potrà in quel caso avere riflesso prima di tutti alle famiglie di campagna, acciò vengano prescielte quelle, che avendo una possidenza di scudi due mila non esercitano altro mestiere, che quello di coltivare i propri terreni, e questi in mancanza di famiglie di cittadini siano anteposti ancora ad altre famiglie, benchè dimoranti in Trevi, le quali però esercitando qualche mestiere abbietto, perciò non hanno ottenuto l' aggregazione a detto secondo ceto.

De bussolo nuncupatorum *spicciolati*.

§. 67. Tutti quei gentiluomini poi, e consiglieri, e contadini che nel bussolo della magistratura non avranno avuto luogo, dovranno essere in bussoli separati tutti inclusi per spicciolati, facendo tanto il bussolo de' spicciolati dell' ordine patrizio, quanto quello de' consiglieri, e dei contadini da estrarsi rispettivamente secondo le occasioni, e le occorrenze. Ciò che è detto del bussolo risguardante la pubblica rappresentanza, dovrà parimente dirsi di tutti gli altri officj pubblici, per i quali oltre li soggetti nominati nelle debite forme di sopra indicate, dovranno eziandio esservi i spicciolati per supplire a quelli, che per legittime cause non potranno esercitare, ed i nomi di essi spicciolati verranno racchiusi in tanti bussoli separati, relativamente ognuno alli proprj officj, e tutti questi ben custoditi nella solita cassa potranno all' occorrenze essere estratti.

Monitum speciale.

§. 68. Terminato in questa guisa il bussolo, e chiuso nelle solite forme, come si è praticato per lo passato dovranno conservarsi gli atti del medesimo; e siccome per l' introduzione di questo nuovo sistema è necessario, che si formi il nuovo bussolo, per li due anni avvenire, perciò al consiglio di credenza, ed al magistrato per la prima volta nominato, si potrà dare la facoltà di adunarsi, e venire alla nomina di tutti gli officiali, come di sopra si è avvertito nella maniera, e forma già enunciata per il biennio avvenire, come ancora agl' imbussolatori si potrà concedere la medesima facoltà di

potersi adunare nelle debite forme per la creazione del nuovo bussolo coll' assistenza del governatore di Perugia, o di qualunque altro verrà per questa prima volta delegato.

Conclusio.

§. 69. Questo è il sistema politico, che io ho creduto di sottomettere al purgato discernimento della S. V., da cui dipenderà di stabilire in appresso ciò, che crederà più opportuno. Avverto soltanto, che qualora piacesse alla S. V. di approvare il presente piano, gioverà il primo stabilimento, e la prima esecuzione del medesimo farla in maniera, che tutti i pubblici uffici soliti a durare un biennio, ancorchè nelle divisate maniere si conferiscano prima dell' entrante anno, debbano peraltro portarsi fino al termine dell' anno 1789. Nè sarà meno necessario il dare anche, a chi si crederà dalla S. V. più opportuno, la facoltà per provveder sul principio alla convocazione dei consigli, ed a tutte le altre cose necessarie per la prima introduzione del medesimo sistema; come altresì potrà qualora lo creda la *S. V.*, dare le medesime facoltà ad oggetto di aggiungere, e di moderare qualche cosa di minor momento, che potesse ravvisarsi necessaria per l' attuale esecuzione del presente sistema.

R. BRASCHI ONESTI

Confirmatio apostolica.

§. 70. Cum vero ex antedicta adeo accurata, novaque inquisitione perspeximus rite, recteque cuncta fuisse digesta, atque enucleata, quibus consultissima publici regiminis methodus constitueretur, si modo ea in divisione ordinum, in magistratuum electione, in publicis comitiis, cæterisque hujusmodi rebus spectantibus ad publicum regimen servarentur, quæ in præinserto specimine fuerunt proposita, ut hæc firmius subsistant, ac serventur exactius, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communienda esse arbitramur. Nos igitur motu proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine præinsertum novarum de publica administratione legum specimen, et quæcumque in eo contenta tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabile apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus. Quocirca memorato Romualdo cardinali motu, scientia, auctoritate, et tenore præfatis mandamus, ut eamdem methodum publici regiminis per se, vel per alium ab ipso deputandum exequtioni committat. Quoniam vero animadvertimus non ita omnia posse animo præverti, atque præmeditari, quin aliqua sint, quæ elabantur, nonnulla etiam, quæ vel cum res exequutioni committitur, vel temporum vicissitudinibus, aut minus opportuna, aut noxia, aut moderatione dignissima videantur, hinc eidem Romualdo cardinali, quæ in eadem methodo proposita sunt, si opportunum videbitur, augendi, minuendi, et pro rerum, temporumque circumstantiis moderandi, excepto tamen numero consiliariorum castrorum, et villarum territorii, nec non excepto jure consilio generali attributo confirmandi ministros mercede conductos, ac demum excepta conservatione, et custodia actuum, qui in electione magistratuum peraguntur, in quibus nullam volumus fieri posse in posterum mutationem, plenam, et amplam facultatem motu, scientia, auctoritate, et tenore præfatis concedimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 71. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 72. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non oppidi civitatis nuncupat. præfatæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo, ad

verbum nihil penitus ommisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur, præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alia in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expreese derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 73. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, ea prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quarta augusti MDCCLXXXVII. pontificatus Nostri anno decimotertio.

Dat. die 8. augusti 1787 anno XIII.

DCLXVII.

Approbatio, et confirmatio nonnullorum decretorum editorum a cardinali Migazzi archiepiscopo Vacciensi pro meliori guberaio suæ diœcesis.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Ex injuncto Nobis apostolicæ servitutis officio super universas orbis ecclesias intuitum Nostrum extendentes in eis libenter, quæ a præsulibus ecclesiarum hujusmodi pro eorum diœcesum utilitate, ac catholicæ religionis incremento provide ordinata, et ad effectum pariter demandata esse comperimus, ut firma semper, et inconcussa persistant apostolicæ approbationis, maxime si in iis personarum regia potestate fulgentium vota adjungantur firmitatem adjicimus, prout in Domino conspicimus expedire.

Expositio precum porrectarum a regina Bohemiæ, et Hungariæ.

§. 2. Cum itaque Nobis nuper charissima in Christo filia Nostra Maria Theresia imperatrix vidua, ac Boemiæ, et Hungariæ regina apostolica per suas regias literas exposuerit, quod dilectus filius Noster Christophorus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis Migazzi nuncupatus, ac ex concessione, et dispensatione apostolicis modernus archiepiscopus Viennensis Austriæ, et ecclesiæ Vacciensis administrator apostolica auctoritate deputatus, undequaque perspectis uberrimis fructibus, et suscepto studio prædictæ Mariæ Theresiæ reginæ apostolicæ in procurandis, et respective factis ab apostolica Sede nonnullorum in Hungariæ regno, illiusque annexis provinciis consistentium archiepiscopatuum, et episcopatuum dismembratione, et novarum respective cathedralium ecclesiarum erectione meliori quadam circa eas in orthodoxæ religionis bonum desuper facta ordinatione, et attendens, quod in sua diœcesi Vacciensi nonnulla fieri desunt, quæ ad illius decorem, promovendamque concrediti sibi Dominici gregis animarum sal tem, et ad meliorem ipsius Vacciensis diœcesis administrationem plurimum conferrent, ac præsertim, quod capitulum cathedralis ecclesiæ Vacciensis haud sufficienti canonicorum ad ministeria dictæ diœcesis rite peragenda necessariorum numero fundatum sit, et in ipsa Vacciensi diœcesi multi reperiantur pauperes, et omni spe destituti orphani majori ex parte ab hæresi ad orthodoxam religionem conversi, cathedralis ecclesia vero præfata magaifico, licet opere per ipsum Christophorum cardinalem archiepiscopum, et administratorem constructa congrua tamen dote destituatur, et seminarium ecclesiasticum junioris cleri civitatis, et diœcesis Vacciensis educandi causa institutum, nec non emeriti in curæ animarum exercitio eorumdem civitatis, et diœcesis parochi ampliori subsidio, respective indigeant, ac necessitatem denique inspiciens numerum parochialium ecclesiarum in dicta Vacciensi diœcesi heterodoxis admodum referta adaugendi, nec non xenodochio, et collegio nobilium Theresiano nuncupato, ac scholæ vernaculæ Vacciensis respective, ut infra providendi pro suo eximio, quo de catholicæ religionis incremento fertur zelo ex redditibus, et proventibus mensæ episcopalis Vacciensis quamdam fructuum partem summam quatuordecim millium florenorum Rhenesium constituentem in infrascriptas ratas devidendam, ac per eumdem Christophorum cardinalem, ut præfertur modernum, et pro tempore existentes administratores, seu præsules Vacciensis ecclesiæ in infrascripta pia instituta singulis annis impedenda ordinaria ejus auctoritate perpetuo dismembravit, illaque sic dismembrata in eadem cathedrali ecclesia Vacciensi alios sex ca-

nonicatus, totidemque præbendas pro aliis sex clericis, seu presbyteris idoneis futuris ejusdem cathedralis ecclesiæ Vacciensis canonicis, qui omnia, et singula officia ad diœcesanam administrationem spectantia arbitrio ordinarii Vacciensis eis pro tempore imponenda promptе suscipere, ac respective adimplere, et exequi teneantur, prout in instrumento fundationis, seu erectionis infrascriptæ desuper confecto clarius dicitur explicari itidem perpetuo fundavit, et erexit, ac cuilibet ex dictis sex canonicis pro sui respective canonicatus, sic fundati, et erecti præbenda, seu congrua substentatione, ac prædictorum, et aliorum eis pro tempore incumbentium onerum supportatione annuam summam mille florenorum Rhenensium hujusmodi præter gratuitum hospitium in domo eatenus ædificanda, insimul summam annuam sexmillium florenorum hujusmodi conficiendam perpetuo respective attribuit. Ac insuper in constitutionem, seu institutionem unius suæ domus, suis loco, et tempore faciendam pro duodecim ex supradictis adolescentibus pauperibus, et orphanis, seu ad fidem catholicam, ut præfertur, conversis in ea alendis, atque educandis, qui præter studia per eos frequentanda ad obsequia etiam dictæ cathedralis Vacciensis juxta tenorem fundationalium præstanda applicentur, et teneantur annuam quoque summam duorum millium florenorum hujusmodi perpetuo solvendam esse destinavit, et statuit, eamque respective eidem domui, ex nunc pro tunc postquam tamen illa erecta fuerit perpetuo applicavit. Eidemque cathedrali ecclesiæ, sive illius fabricæ annuam quoque summam mille, et quingentorum florenorum similium dispositione tamen de illa, scilicet circa modum, seu rationem eam impendendi sibi, suisque successoribus ecclesiæ Vacciensis prædictæ præsulibus, seu administratoribus pro tempore existentibus juxta sæpedictam declarationem in eodem fundationis, et institutionis prædictarum instrumento factam reservata similiter perpetuo univit. Seminario autem prædicto, ut junior clerus hujusmodi commodius educari valeat, et prædicti parochi amplius quoddam subsidium obtineant annuam pariter summam millium florenorum parium perpetuo adjunxit, et respective assignavit. Ac præterea ad hoc, ut in eadem Vacciensi diœcesi parochiales ecclesiæ augeri, earumque melior subsistentia procurari possint eisdem parochialibus ecclesiis sic augendis ex nunc, prout ex ea die postquam tamen auctæ, seu erectæ fuerint summam itidem annuam duorum millium florenorum similium perpetuo quoque addixit, et appropriavit. Ulterius quoque supradicto xenodochio in illius subventionem quingentos, ac prædicto collegio pro meliori illius professorum subsistentia, et augmento octingentos, ac prædictæ demum scholæ vernaculæ ducentos respective florenos pares ultra præhabitas fundationes, annuatim respective concessit, et adjecit. Ac deinde ab eadem Maria Theresia regina apostolica Nobis fuerit subjunctum, quod ipsa summopere in votis habeat, ut tam pia hæc instituta firmitatem obtineant, et prædictum onus antedictas summas annuatim solvendi, illasque, ut supra, ad formam prædictæ fundationis impendendi pro tempore existenti ejusdem ecclesiæ Vacciensis præsuli, seu administratori in hujusmodi redditnum dismembratione a prædicta mensa episcopali Vacciensi a prædicto Christophoro cardinali archiepiscopo, et administratore, ut præfertur, facta impositum omni tempore observetur, et adimpleatur, proindeque ipsa Maria Theresia regina apostolica, Nobis humiliter supplicaverit, quatenus dismembrationem, unionem, applicationem, et alia præmissa ab eodem Christophoro cardinali archiepiscopo, et administratore ordinario, ejus auctoritate, ut præfertur facta, ut firma semper, et inconcussa persistant perpetuo per Nos, et Sedem apostolicam, ut infra approbare, et confirmare dignaremur.

§.3. Nos igitur habita prius super hoc matura deliberatione prospicientes, quod ex præmissis omnibus divini cultus honor, ac prædictæ Vacciensis diœcesis spiritualis, et temporalis utilitas, ac varia commoda erunt in Domino uberius obventura, votis, et supplicationibus prædictæ Mariæ Theresiæ reginæ apostolicæ hac in parte annuere volentes motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine dismembrationem redditunm hujusmodi, nec non fundationem, et erectionem dictorum sex canonicatuum, totidemque præbendarum supradictarum, ac attributionem, destinationem, applicationem, unionem, assignationem, appropriationem, concessionem, et adjectionem supradictorum fructuum sic dismembratorum portionum ab ipso Christophoro cardinale archiepiscopo, et

Tenor apostolicæ confirmationis.

administratore ejus auctoritate respective, ut præfertur, factam cum omnibus, et singulis, jam tamen inde legitime sequutis, et sequendis quibuscumque apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, et confirmamus, illisque perpetuæ inviolabilis, et infragabilis apostolicæ firmitatis robur, vim, et efficaciam adjicimus, omnesque, et singulos tam juris, quam facti, et solemnitatum, aliosve quantumvis substantiales defectus, si qui desuper in eisdem dismembratione, fundatione, erectione, attributione, destinatione, applicatione, unione, assignatione, appropriatione, concessione, et adjectione, ut præfertur, factis principaliter, vel accessione, aut alias quomodolibet intervenerint, aut intervenisse dici, censeri, intelligi, aut prætendi possent in eisdem supplemus, et sanamus, ac penitus, et omnino tollimus, et abolemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque integros, et plenarios effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, et singulis, ad quos nunc spectat, et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, ac nullo umquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet causa quantumvis juridica, et legitima, etiam ex eo quod causæ, propter quas eædem præsentes emanarunt adductæ, verificatæ non fuerint, vel invaliditatis vitio, aut intentionis Nostræ, seu quovis alio quamtumvis magno, substantiali, inexcogitato, et inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, seu ex eo quod in præmissis, eorumque aliquo solemnitates, et quævis servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite de jure, vel facto, seu statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, totalisque læsionis aut quocumque alio colore, prætextu, aliaque ratione, vel causa, etiam quantumvis justa, rationabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, et tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra, et aliis superius expressis nullibi appareret, seu alias probari posset notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, et impetrato, vel emanato quempiam uti, seu se juvari in judicio, vel extra illud posse, neque easdem præsentes sub quibusvis similium, vel ad similium gratiarum prædictarum revocationibus, suspensionibus, simulationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus per quascumque literas, et constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apostolicæ regulas quandocumque, etiam in crastinum assumptionis Nostræ, et successorum Nostrorum Romanorum pontificum ad summi apostolatus apicem, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter ex quibuslibet causis, et sub quibuscumque verborum expressionibus, tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, et si in eis de eisdem præsentibus, earumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat editas, et in posterum edendas comprehendi, sed semper, et omnino ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas fore, et esse; sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum sacri palatii apostolici auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, dictæque Sedis nuncios, aliosve quoscumque quavis auctoritate, potestate, facultate, prærogativa, ac privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate in quocumque judicio, et in quacumque instantia judicari, et definiri debere, irritum quoque, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus, si opus sit, Nostra, et cancellariæ prædictæ regula de jure quæsito non tollendo, ac de unionibus, earumque confirmationibus ad partes committendis, ac Lateranensis concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque in contrarium præmissorum quomodolibet etiam in synodalibus, provincialibus,

generalibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis, quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus pro tempore concessis, et concedendis; quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, earumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata etiam inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum validissimum effectum specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide hac vice dumtaxat motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus harum quoque serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod ratione dismembrationis prædictæ taxa prædictæ ecclesiæ Vacciensis in libris cameræ apostolicæ ad præsens descripta nullatenus minuatur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ approbationis, confirmationis, roboris adjectionis, defectuum suppletionis, sanationis, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, octavo idus augusti, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXVIII.

Dat. die 24. augusti 1787 anno XIII.

Suppressio canonicorum regularium ordinis sancti Antonii Viennensis in Hispania.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Preemium.

§. 1. Compertum est regulares ordines diversis inter se disciplinis in Ecclesia Dei militanti, ideo susceptos, et institutos fuisse, ut eorum varietate non solum illi ornamento, et præsidio essent, verum etiam, ut pro diversis eorum propositis christianæ charitatis officiis sese mancipantes Christifideles ad virtutes suo exemplo provocarent, iisque ad salutem assequendam opitularentur. Ast cum ex misera rerum humanarum conditione non raro eveniat, ut quod optimum ab initio fuit, tractu temporis perturbetur, ipsi quoque regulares ordines rerum humanarum cursu interdum pertracti statutos sibi fines adimplere, aut exequi nequaquam valeant; hinc quemadmodum Romanus pontifex regulares personas in prioris vitæ candore persistentes suo patrocinio fovere, ita ab instituto aberrantes, ne quod ad ornamentum fuerat excogitatum in dedecus, quod ad salutem in offensionem convertatur, aut ad suam regularem disciplinam modis omnibus revocare, aut si fieri nequeat illorum aliter statui consulere tenetur, prout omnibus rerum, ac temporum mature pensatis circumstantiis in Domino salubriter expedire conspicit.

Expositio precum, et ratio decernendæ suppressionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit carissimus in Christo filius Noster Carolus Hispaniarum rex catholicus, quod licet alias canonici regulares ordinis sancti Antonii Viennensis, præter aliarum virtutum exercitium charitatem egenis pauperibus præsertim igne sauciatis in nosocomiis ad id erectis, cum summa Christifidelium utilitate juxta illorum institutum in Hispaniarum regnis impendere non destiterint, nihilominus postmodum factum est, ut in eisdem regnis defervescente hominum erga dictum ordinem studio, ac devotione paulatim ita noscatur imminutus, ut illius professores, qui cum plerumque laici sint, seu conversi, longe ab eorum domibus, seu monasteriis mendicandi causa totum fere annum vivant, viginti tres domos, seu

monasteria, quæ in regnis Castellæ, et Legionis, et alia quatuordecim, quæ in regnis Aragoniæ, et Navarræ comprehenso romitorio, seu recessu de Orihuela, ac domum, quæ in regno Mexicano obtinent, habitare, ac ibi regularem disciplinam retinere, haud satis habeantur, præsertim cum ordinis prædicti redditus, ac fidelium oblationes adeo decreverint, ut domibus, seu monasteriis regnorum Castellæ, et Legionis sit annum vectigal, detractis detrahendis, scutorum duorum millium quingentorum septnaginta trium monetæ Romanæ, quæ quidem tenuis summa vix sat esse videtur ad congruam exhibitionem unius dumtaxat domus, seu monasterii dicti ordinis, in quo regularis disciplina, ac hospitalitas eidem ordini propria sit servanda, nedum ad viginti tres domos, seu monasteria sustentanda; redditus vero ad alias domos regnorum Aragoniæ, et Navarræ, qui tum ex eleemosynis, tum ex bonis quotannis percipiuntur, vix constituant summam circiter scutorum unius de viginti millium quingentorum octogintaduorum ejusdem monetæ; et quamvis alias ipsimet præceptores, seu commendatarii majores ordinis prædicti cum ad deserviendum hospitalibus, aliaque munera juxta illorum institutum obeunda, dictasque triginta octo domos, seu monasteria sui ordinis incolenda numero impares sese agnoscerent earumdem domorum, seu monasteriorum numerum ad duo de viginti dumtaxat monasteria, seu domos contrahere cogitaverint, nunquam tamen consilium hujusmodi executioni commissum fuit, quod usque dum eædem vigerent causæ, quæ confusionem, et regularis disciplinæ, et instituti neglectum dicto ordini intulerunt; paucitas nempe professorum, ac tenuitas census, irritos fore in id quoscumque conatus intellexerunt. Cum itaque, sicut eadem expositio subjungebat, ex hisce omnibus constet, tum ob valde imminutum alumnorum numerum, tum præcipue ob tenues redditus, ac proventus, quos dictus ordo in regnis Hispaniarum obtinet, sui professores ab instituto jam descivisse, ac nisi frustra adhiberentur remedia ad revocandam inter eos pristinam regularem disciplinam, restat, ut eorumdem alumnorum statui aliter consulatur; et quoniam salubrius, ac reipublicæ utilius foret, quatenus, prævia dictarum omnium domorum, seu monasteriorum in ditione eidem regi catholico subjecta existentium suppressione, bona, jura, et actiones ad dicta monasteria spectantia, et ibibi existentia in alios pios, ac proficuos usus applicarentur, hinc ut ea sic applicare, ac unire posset, memoratus rex catholicus sibi a Nobis concedi plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor suppressionis ordinis, et monasteriorum, in Hispania existentium.

§. 3. Nos igitur serio perpensis, consideratisque omnibus rerum, ac temporum circumstantiis, cum ex supra enarratis causis, nulla spes restituendi in dictis domibus regularem vivendi rationem, ac orthodoxorum principum votis quantum in Domino possumus, annuere volentes, omnesque, et singulas personas, quarum favore præsentes Nostræ literæ concernunt a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, dictum ordinem canonicorum regularium sancti Antonii in regnis Hispaniarum existentem, nec non triginta octo domos, seu monasteria ab illo dependentia, nempe viginti tria in regnis Castellæ, et Legionis, et quatordecim in regnis Aragoniæ, comprehenso romitorio, seu recessu de Orihuela, et domum in regno Mexicano respective erecta auctoritate apostolica tenore præsentium supprimimus, atque extinguimus; sicuti pariter præceptores, seu commendatarios majores definitorium, seu definitores dicti ordinis, cæterosque præceptores, seu commendatarios, aliaque officia, seu munia ejusdem ordinis quomodolibet nuncupata; et singula illius decreta, et consuetudines, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel alia quacumque firmitate munita, et pariter privilegia, et indulta generalia, et specialia, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, habemus pro expressis, quibuscumque illa concepta sint formulis, nec non irritantibus, aliisque decretis, clausulis, et vinculis roborata tollimus, et abolemus.

Superiores privantur omni jurisdictione, et administratione bonorum

§. 4. Præterea præceptorem, seu commendatarium majorem, vel aliter nuncupatum superiorem generalem, aliosque superiores, seu generales, seu locales, ac officiales, et canonicos regulares ordinis prædicti omnibus officiis sibi demandatis, ac auctoritate, supe-

rioritate, nec non administratione quorumcumque bonorum per dictum ordinem, seu illius respective domos, et monasteria possessorum, in quibusvis rebus consistentium, ac ecclesiis, domibus, seu monasteriis, et locis quibuscumque immobilibus, et mobilibus, ac semoventibus, ubicumque intra dicta regna constitutis, ac censibus cujuscumque speciei, qualitatis, et quantitatis, sacra quoque, et profana, ac communi suppellectili, ipsorumque omnium usu, usufructu, possessione temporali, et spirituali, et administratione, sive per statuta, sive alias quomodolibet pertinentibus, et ad dictum ordinem, seu illius domos, et monasteria quomodolibet spectantibus auctoritate pariter, et tenore prædictis privamus.

Bona, et jura ordinis in alios pios usus eroganda conceduntur regi Hispaniarum.

§. 5. Quæ quidem omnia bona, jura, et actiones universas ad dictum ordinem in eisdem regnis spectantia cujuscumque generis, et speciei sint, in alios pios, ac utiliores usus a memorato Karolo rege catholico pro sua prudentia, et religione designandos, cujus conscientiam hisce desuper oneramus; ita tamen ut missarum, aliorumque legatorum piorum onera, quibus eadem bona gravantur, ex fructibus eorumdem bonorum sint prius satisfacienda, auctoritate, et tenore prædictis applicamus, et assignamus.

Monachi in habitu presbyterorum subjiciuntur jurisdictioni ordinarii dioecesani.

§. 6. Quoad vero omnes, et singulos dicti ordinis sancti Antonii hactenus alumnos, et professores, qui in dictis Hispaniarum regnis solemnem emiserunt professionem ipsis, vel permanendi, quoad vixerint in domibus, seu monasteriis dicti sic suppressi ordinis ad instar communitatis in habitu presbyterorum sæcularium, et sub obedientia diœcesani domus, seu monasterii, in quo pro tempore eos commorari contigerit cum congruo assignamento, et cum onere usque dum in dictis domibus degant satisfaciendi oneribus eidem domui, seu monasterio adnexis, vel etiam si alter eorum, quatenus sit presbyter, vel sacris, aut minoribus ordinibus initiatus regularis vitæ studiosus ad aliam religionem convolare maluit, quam in dictis domibus, seu monasteriis permanere, ad illam transeundi, et quatenus laicus sit, seu conversus, si ei in dictis domibus, seu monasteriis commorari non arrideat, in sæculo in habitu sæculari cum congrua pensione ei ex dictis bonis persolvenda vivendi, plenam, liberam, et amplam facultatem dicta auctoritate harum serie concedimus, et indulgemus.

Consulitur collationi duarum commendarum de Olite in regno Navarræ et s. Antonii Viennensis in civitate Majoricensi.

§. 7. Ad amovendam tandem quamlibet dubitandi causam, quæ circa collationem duarum præceptoriarum, seu commendarum, quarum altera de Olite in regno Navarræ, altera sancti Antonii Viennensis in civitate Majoricensi consistunt, et quarum collatio juxta formam concordati inter fel. rec. Benedictum XIV. prædecessorem Nostrum, et claræ memoriæ Ferdinandum VI. regem catholicum stipulati, et per literas sub plumbo die nona junii 1753 confirmati ad apostolicam Sedem pertinet, exoriri in posterum posset prævia earumdem præceptoriarum, seu commendarum sæcularizatione, et exemptione a quavis jurisdictione, seu superioritate regulari harum serie declaramus. Deinceps easdem præceptorias, seu commendas conventionibus, ac pactis in dicto concordato statutis subjectas esse, et fore, ita ut ceu cœteræ quinquaginta dignitates in eodem concordato expressæ, nisi a Sede apostolica eædem præceptoriæ, seu commendæ provideri posse, ita tamen, ut illæ ecclesiasticis sæcularibus juxta canonicas regulas non autem regularibus in futurum sint conferendæ. Quocirca venerabili fratri Hyppolito archiepiscopo Corinthiensi Nostro, et apostolicæ Sedis apud eumdem Karolum regem catholicum nuncio per præsentes committimus, et mandamus, ut primum eisdem præceptoribus, seu commendatariis majoribus, aliisque superioribus, cæterisque omnibus, et singulis professoribus, seu alumnis dicti, sic suppressi, ordinis sancti Antonii Viennensis in Hispaniarum regnis existentis presbyteris, et laicis, seu conversis, aliisque quibusvis personis dicti ordinis notum faciat, declaret, et indicat ordinem hujusmodi per Nos suppressum, et extinctum, eosque ad statum vel presbyterorum sæcularium, vel laicorum respective juxta earumdem præsentium tenorem translatos fuisse, esse, et fore; deinde ut omnia bona mobilia, ac immobilia, et semoventia, annuosque redditus, et proventus, aliaque quæcumque in ditione eidem regi catholico existentia, et ad ordinem, et domos, ac monasteria, sic per præsentes suppressa quomodolibet spectantia eidem Karolo regi catholico in alios pios, ac utiles usus eroganda concedat; ita tamen ut memoratus rex catholicus missarum, aliorumque piorum legatorum

satisfactionem, nec non ecclesiarum ejusdem ordinis, quæ nec profanari, nec aliis concedi posse existimabuntur, manutentionem omnino curet, et studeat.

Omne remedium juris submovetur quod retardare posset executionem literarum apostolicarum.

§. 8. Decernentes has præsentes literas, ac omnia, et singula in illis contenta etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, ac ad ea vocati, citati, et auditi, seu causæ propter quas præsentes emanarint, adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ non fuerint, aut ex alia quavis quamtumlibet legittima, pia, juridica, et privilegiata causa, colore prætextu, occasione, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quorumvis interesse habentium consensu, aut alio quovis quamtumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse, sed ipsas præsentes literas, et in eis contenta quæcumque firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 9. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, et quosvis alios quacumque præeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, ac fel. rec. Benedicti XIV. de divisione materiarum, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quarta augusti anno millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXIX.

Dat. die 28. augusti 1787 anno XIII.

Confirmatio erectionis confraternitatis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo in villa sancti Joannis del Rey delle Mine cum concessione indulgentiarum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Pietatis, et christianæ charitatis opera, quæ Salvator, et Dominus Noster Jesus Christus, cujus vices, licet immeriti, gerimus in terris, fidelibus suis instanter commendavit, ubique cum divini cultus incremento, et erga augustissimum cœli reginam beatam virginem Mariam veneratione, atque animarum salute exercere cupientes spiritualibus gratiarum muneribus prosequimur, ut inde ferventius ipsi Deo inservire, atque immarcescibilem æternæ beatitudinis gloriam sibi valeant comparare.

Expositio precum porrectarum a sodalibus congregationis.

§. 2. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum officialium, ac confratrum confraternitatis, seu congregationis, vel societatis sub titulo beatæ Mariæ virginis de monte do Carmo nuncupatæ in villa sancti Joannis del Rey delle Mine do Rio das Montes intra limites parœciæ Nostræ Dominæ do Pilar nuncupatæ Mariannensis diœcesis expositum fuit, quod ut cultus beatæ Mariæ virginis magis magisque augeatur, dicti exponentes unam virorum, non autem unius specialis artis, ac mulierum confraternitatem sub invocatione beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo tertii ordinis nuncupatæ in loco prædicto de consensu venerabilis fratris episcopi Marianennsis erectam, seu erigendam, quamvis in dicta villa forsan alia similis confraternitas canonice erecta reperiatur per Nos confirmari, et approbari plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut erectioni, et institutioni prædictis apostolicæ firmitatis robur adiicere, ac alias in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur, qui devotionem, et piorum operum, ac divini cultus incrementum, nec non animarum salutem sinceris desideramus affectibus, ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati, licet in prædicta villa alia forsan similis confraternitas canonice jam erecta existat, ut præfertur, nihilominus erectionem, et institutionem unius confraternitatis sub invocatione beatæ Mariæ virginis de monte do Carmo nuncupatæ utriusque sexus, non tamen unius specialis artis prædictis, quatenus canonice de licentia moderni episcopi Mariannensis prædicti factæ fuerint, vel faciendæ sint auctoritate apostolica tenore præsentium adprobamus, et confirmamus, illisque apostolicæ, et inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui desuper in præmissis quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus, ac pariter nihilominus in prædicta villa unam confraternitatem sub invocatione ejusdem beatæ Mariæ virginis de monte do Carmo cujus confratres processionaliter incedere, divina officia decantare, sese congregare, et cœtera, quæ per confratres aliarum confraternitatum fieri solent, facere libere, ac licite valeant, sine alicujus præjudicio, et dummodo ordinarii loci ad id accedat assensus auctoritate, et tenore prædictis perpetuo erigimus, et instituimus.

Privilegia concessa.

§. 4. Nec non confratribus dictæ confraternitatis sive erectæ, seu erigendæ pro tempore existentibus, ut quæcumque capitula, statuta, decreta, et ordinationes, pro salubri eorum, et dictæ confraternitatis gubernio, et directione necessaria, et opportuna, licita tamen, et honesta, ac sacris canonibus, et concilii Tridentini decretis non contraria, ac per ordinarium loci examinanda, et approbanda facere, et edere, illaque pro tempore, prout eis videbitur, et expediens fuerit, prævia tamen examinatione, et approbatione hujusmodi mutare, alterare, corrigere, et in melius reformare, ac insuper omnia, et singula legata relicta, res, et bona quomodolibet qualificata, mobilia, et immobilia per quoscumque Christifideles dictæ confraternitatis data, et relicta recipere, illaque per ejus officiales, seu deputatos regere, et gubernare, ac administrare, et in ipsius confraternitatis, et illius piorum operum usus convertere, ita tamen, ut de receptis, et administratis per eos ordinario loci juxta

decreta concilii Tridentini rationem reddere teneantur, libere, ac licite possint, et valeant auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Indulgentiæ pariter concessæ.

§. 5. Ac insuper, ut dicta confraternitas sic erecta, seu erigenda majora in dies suscipiat incrementa confratribus, vel consororibus vere pœnitentibus, et confessis, qui in festo principali commemorationis beatæ Mariæ virginis die xvi mensis julii, aut juxta ritum nonnullorum locorum die dominica immediate sequente celebrari solito sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sumpserint, ac pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint plenariam: iisdem confratribus, et consororibus prædictis, qui in articulo mortis pœnitentes, et confessi, ac sanctissima communione refecti nomen Jesu ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint, etiam plenariam: insuper confratribus, et consororibus memoratis, qui pœnitentes, et confessi, ac sancta communione refecti processioni in una dominica cujuslibet mensis per dictam confraternitatem de ordinarii loci licentia faciendæ devote interfuerint, et ibi, ut præfertur, oraverint, plenariam: insuper quoque confratribus, et consororibus, qui ab æsu carnium iis diebus, in quibus confratres dictæ confraternitatis ex illius instituto vesci non solent, abstinebunt, tercentum dies, et qui qualibet die septies orationem Dominicam, et toties salutationem angelicam ad honorem gaudiorum ejusdem virginis recitaverint, quadraginta dies; et qui ex confratribus ejusdem confraternitatis pœnitentes, et confessi semel in mense sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sumpserint, et ut præfertur, oraverint, quinque annos, et totidem quadragenas; præterea qui vere pœnitentes, et confessi in qualibet ex festivitatibus ejusdem beatæ Mariæ virginis sanctissimum Eucharistiæ sacramentum in ecclesia, seu cappella dictæ confraternitatis devote sumpserint, ut supra dictum est, oraverint tres annos, et totidem quadragenas; nec non qui cum lumine sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, quando ad infirmos defertur comitati fuerint, et pro eisdem infirmis pias ad Deum preces effuderint, quinque annos, et totidem quadragenas; insuper qui corpora defunctorum quorumcumque ad sepulturam associaverint, et pro eorum animabus ad Deum oraverint centum dies; et qui officium beatæ Mariæ virginis devote recitaverint pariter centum dies; qui vero missis, et aliis divinis officiis in ecclesia, seu cappella confraternitatis hujusmodi pro tempore celebrandis, recitandis, seu congregationibus publicis, vel privatis ejusdem confraternitatis ubivis faciendis intervenerint, aut pauperes hospitio susceperint, aut eis in eorum necessitatibus, et periculo peccandi existentibus auxiliati fuerint, aut eleemosynas temporales, vel spirituales eis dederint, vel pacem cum inimicis propriis, vel alienis composuerint, seu componi fecerint, aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint, aut ignorantes Dei præcepta, et ea quæ ad salutem sunt, docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet prædictorum piorum operum centum dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxamus; omnesque supradictas indulgentias, peccatorum remissiones, ac pœnitentiarum relaxationes etiam animabus Christifidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari posse pariter concedimus. Ac præterea, ut confratres, et consorores dictæ confraternitatis sic erectæ, qui processioni in una dominica cujuslibet mensis ab ipsis fieri solitæ commode interesse non potuerint, si vere pœnitentes, et confessi, ac sancta communione refecti cappellam prædictæ confraternitatis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum prexes effuderint, eamdem plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem, illis, qui processioni hujusmodi intersunt, concessam pariformiter consequentur, et similiter infirmi, captivi, et peregrinantes, qui cappellam hujusmodi dicta dominica visitare nequiverint, si officium parvum beatæ Mariæ virginis, aut quinquies orationem Dominicam, et salutationem angelicam recitaverint, et saltem contriti fuerint cum proposito confitendi, et sacram communionem recipiendi, quam primum potuerint, quod adimplere omnino teneantur, præfatam plenariam indulgentiam, et peccatorum remissionem etiam consequantur.

Consulitur magis decoræ celebrationi festi principa-

§. 6. Insuper ut festum principale commemorationis beatæ Mariæ virginis die xvi mensis julii, vel dominica

lis B. M. Virginis.

immediate sequenti quotannis celebrari solitum, ob majorem devotionem, et commoditatem Christifidelium, quando eadem die occurret alia solemnitas in aliam dominicam ejusdem mensis transferri possit, indulgemus. Ad hæc facultatem rectori, sive cappellano, sive quomodocumque aliter nuncupato sacerdoti primario dictæ confraternitatis, ejusque successoribus, benedicendi sacrum scapulare, et illud imponendi utriusque sexus Christifidelibus (quorum nomina describi debeant in libris confraternitatis hujusmodi) ipsique in mortis articulo constitutis absolutionem, et indulgentiam plenariam impertiendi, cum facultate substituendi quemcumcumque alterum sacerdotem sibi benevisum, in casu quo ipse legitimo impedimento detineatur, tribuimus, et elargimur. Præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Derogatio contrariorum.

§. 7. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Volumus autem, quod si dicta confraternitas alicui confraternitati aggregata jam sit, vel in posterum aggregetur, aut quavis alia ratione uniatur, vel etiam quomodolibet instituatur priores, et quavis aliæ literæ apostolicæ quoad indulgentias illis nullatenus suffragentur, sed ex tunc eo ipso nullæ sint. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima octava augusti anno millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXX.

Dat. die 31. augusti 1787 anno XIII.

Statuuntur nonnulla pro bono regimine conventus terræ Corinaldi Senogalliensis diœcesis ordinis minimorum Conventualium sancti Francisci.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Tenor precum porrectarum.

§. 1. Aliàs pro parte dilecti filii Francisci Antonii Porfirii ordinis minimorum sancti Francisci Conventualium nuncupatorum expresse professi, in sacra theologia magistri, definitoris perpetui, et filii conventus fratrum ejusdem ordinis oppidi civitatis nuncupat. Corinaldi Senogalliensis diœcesis supplicatione Nobis humiliter porrecta, et per Nos ad congregationem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum et regularium præpositorum remissa, exposito; conventum prædictum diversis ex causis, etiam ex deficientia alumnorum habilium, et necessariorum non modicum cum in temporalibus, tum in spiritualibus subiisse dispendium; ejus enim familiam ad præsens nonnisi ex viginti alumnis constare, comprehensis etiam studentibus, et laicis, eumdemque filiationes duodecim tantum tribuere, ex quibus novem pro presbyteris, reliquos pro laicis, nunc vero (excepto guardiano, lectore, cum quatuor clericis studentibus, nec non confessario, et tribus laicis exteris) sex tantum presbyteros in eo degere, laicos tres, et unum supranumerarium; eosque omnes ætate nimis graves, et valetudinarios; et in eadem expositione subjecto, prædictum conventum, in quo cum sui ordinis, dictique oppidi laude studia semper floruerunt, licet redditibus ad hujusmodi familiæ substentationem satis superque instructum, nihilominus debito decore, ejusque ecclesiam, ac fideles, ad eam confluentes spirituali servitio fere destitutos reperiri, nec melius hujusmodi incommodis occurri posse, nisi cum augmento duarum filiationum pro presbyteris, et unius pro laicis, itaut in posterum quatuordecim filii ejusdem conventus numerentur, decem nempe presbyteri, in hisce comprehenso dilecto filio itidem Francisco Giacomini presbytero ejusdem ordinis expresse professo, et a conventuali capitulo inter filios jam cooptato, quatuor vero

laici; ablato jure pro hac vice tantum dicto conventuali capitulo nominandi ad novas filiationes hujusmodi, eoque collato vel moderno generali ministro ejusdem ordinis, vel provinciali ministro provinciæ Marchiæ, adjecta insuper lege, ut in hujusmodi sacerdotum familia, quatuor semper existant ad fidelium sacramentales confessiones excipiendas idonei; utque in prædicto conventu studium pro clericis professis ejusdem ordinis omni tempore retineatur: ac subinde humiliter supplicato, ut ad sæpedicti ordinis splendorem, fidelium ædificationem, divinique cultus augmentum proposita remedia hujusmodi approbarentur perpetuo, et confirmarentur; eadem cardinalium congregatio, re mature perpensa, decretum edidit tenoris sequentis.

Tenor decreti editi a sacra congregatione episcoporum, et regularium.

§. 2. Sacra congregatio eminentissimorum, et reverendissimorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præposita, ad quam sanctissimus dominus Noster supplicem libellum remisit, referente eminentissimo Salviati ponente, ac attenta relatione patris procuratoris generalis, censuit rescribendum, prout rescripsit. Pro gratia, et ad patrem provincialem Marchiæ pro executione aggregationis, de qua in precibus, cum facultate sacræ congregationis; ita tamen ut provincia Lauretana exempta sit ab omni pecuniarum contributione. Romæ 15. junii 1787.

F. card. Canoxa præfectus

Cum autem, sicut idem Franciscus Antonius Nobis nuper exponi fecit, ipse decretum hujusmodi: quo firmius subsistat, et servetur exactius, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desideret.

Confirmatio prædicti decreti sacræ congregationis

§. 3. Nos igitur dictum Franciscum Antonium specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, decretum præinsertum auctoritate apostolica tenore præsentium adprobamus, et confirmamus, illique perpetuæ, et inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque et singulos juris, et facti defectus si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper, et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque et non alias in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis et conventus hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, et cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die trigesima prima augusti millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimotertio.

DCLXXI.

Dat. die 7. septembris 1787 anno XIII.

Una ex principalibus dignitatibus patriarchalis ecclesiæ Lisbonensis perpetuo addicitur muneri inquisitoris generalis contra hæreticam pravitatem civitatis prædictæ.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Cum apostolatus officium humeris Nostris licet immerito a Christo Domino impositum a Nobis exigat, ut ad omnes officii hujusmodi partes adimplendas, nulla ex iis prætermissa, nulla neglecta, curas Nostras dirigere debeamus, atque omnibus occurrentibus in vinea Domini necessitatibus manum præbere opportunam. Cumque harum partium inter præcipuas postrema non sit ecclesiasticis illis viris, qui pro tuenda catholica religione, eademque vinea Domini pro excolenda solummodo, sed et infestis in ea succrescentibus herbis convellendis, atque extirpandis strenuam operam impendunt, firma, stabilique mercedis assignatione alacritatem addere, et animum laudabilibus proinde personarum regia potestate fulgentium, votisque cuivis in id operis viribus propensius student incumbere, apostolicæ Sedis gratia favere summopere in Domino oblectamur,

Preces porrectæ a regina Portugalliæ, et Algarbiorum.

§. 2. Sane pro parte dilecti filii Josephi Pereira Santiago equitis ordinis sancti Jacobi de Spatha carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ apud Nos, et Sedem apostolicam suis regiis negociis præpositi, ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum ipsa serio perpenderit, quod pro tempore existentibus generalibus inquisitoribus tribunalis sacræ Inquisitionis contra hæreticam pravitatem in Portugalliæ, et Algarbiorum hujusmodi regnis existentis ad hocut ipsi, tam conspicuum ecclesiasticum munus decentius substinere valerent per pro tempore existentes eorumdem Portugalliæ, et Algarbiorum reges fidelissimos ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ prædecessores ex propriis regiis redditibus gratuitas subventiones subministrari hactenus oportuisse, propterea que, ac ob ejus commendabilem religionis zelum, et pro ea, qua erga ecclesiasticos viros præsertim in tam insigni dignitate constitutos fertur benignitate summopere cupiat infrascripti moderni, et pro tempore existentium generalium inquisitorum hujusmodi statui decenter, et firmiter providere, et ad hunc effectum perspectum habeat, quod si ex nunc deinceps una ex dignitatibus principalibus nuncupatis patriarchalis ecclesiæ Lisbonensis, quæ, sicut accepimus, prout etiam aliæ ejusdem patriarchalis ecclesiæ dignitates prælaturæ similiter nuncupatæ, ac omnes canonicatus, et præbendæ, cæteraque beneficia ecclesiastica in dicta patriarchali ecclesia existentia de jurepatronatus prædictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ ex fundatione, vel dotatione existunt, muneri inquisitoris generalis pro tempore existentis hujusmodi perpetuo addiceretur, et hoc profecto illius statui, et decenti substentationi juxta ejusdem muneris exigentiam, ac tam pia dictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ vota opportune consuleretur. Quare pro parte dicti Josephi ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ nomine supradicto Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ipsius Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ justis, ac piis votis prædictis favorabiliter annuere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur, qui regias dispositiones ad stabilimentum status personarum ecclesiasticarum provide factas benigno favore prosequi studemus, specialem gratiam facere volentes, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus una ex dictis dignitatibus principalibus, ut præfertur, nuncupatis dictæ patriarchalis ecclesiæ pro tempore quovis modo vacans muneri pro tempore existentis generalis inquisitoris contra hæreticam pravitatem hujusmodi in eisdem regnis vere, et realiter, et cum effectu addicta, et affecta existat, ita ut venerabilis frater Noster Ignatius a sancto Cajetano modernus archiepiscopus Thessalonicensis in partibus infidelium modernus, et pro tempore existens generalis inquisitor prædictus dignitatem prædictam muneri hujusmodi sic addictam, et affectam cum omnibus, et singulis privilegiis, honoribus, indultis, prærogativis, præeminentiis, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, et emolumentis hujusmodi dignitatibus principalibus, ut præfertur, nuncupatis quomodolibet competentibus, et debitis, ac per illas pro tempore obtinentes perci-

pi solitis, pari modo, et absque ulla prorsus differentia, aut imminutione, prout eadem Maria Francisca regina fidelissima provide statuit, ex nunc deinceps, ac semper, et perpetuo, prævia tamen in illa desuper habenda canonica institutione, assequi, et retinere debeat apostolica auctoritate perpetuo declaramus.

Submovetur omne remedium juris quod officere posset executioni præsentium apostolicarum literarum.

§. 4. Ac easdem præsentes semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, et singulis, ad quos nunc spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, nec ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis quantumvis magno, substantiali, substantialissimo, inexcogitato, inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, aut expressionem requirente defectu, aut ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel etiam in corpore juris clausa occasione, vel alia causa, etiam quantumvis justa, rationabili, juridica, legitima, pia, privilegiata etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra, aut aliis superius expressis nullibi appareret, seu alias probari non posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, retardari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet etiam motu proprio, et ex certa scientia concesso, et impetrato, aut emanato quempiam uti, seu se juvari in judicio, et extra illud posse, neque easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus etiam per Nos, et successores Nostros Romanos pontifices pro tempore existentes, ac Sedem eamdem etiam motu, et scientia similibus etiam consistorialiter ex quibuslibet causis, et sub quibusvis verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, ut decretis etiamsi in eis de eisdem præsentibus, eorumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat, pro tempore factis, et faciendis; ac concessis, et concedendis minime comprehendi, sed semper ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas esse, et fore.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Sicque ab omnibus censeri, et ita per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice legatos, dictæque Sedis nuncios, aliosque quoscumque quavis auctoritate, potestate, prærogativa, et privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes in quocumque judicio, et in quacumque instantia judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus quibusvis etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis specialibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, et scientia similibus pro tempore concessis, et concedendis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, illorumque omnium, et singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum validissimum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide harum quoque serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ declarationis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præ-

sumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, idus septembris, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 7. septembris 1787 anno XIII.

DCLXXII.

Erectio cappellaniæ curatæ pro hominibus nonnullarum villarum Cingulanæ diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Decet Romanum pontificem ex pastoralis officii sibi commissi debito ea, quæ pro animarum Christifidelium salute, divinique cultus augmento provide, ac maturo consilio statuta sunt, si id præsertim petatur, approbationis suæ munimine consolidare, iisque robur adiicere, prout in Domino salubriter expedire arbitratur.

Exponitur per conventionem initam inter episcopum Cingulanum, et abbatem commendatarium S. Crucis erectam fuisse novam cappellaniam curatam.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii homines villarum Fluminis, sanctorum Victoris, et Coronæ, Marcianelli, Taviniani, et Codardæ respective nuncupatarum adjacentium ecclesiæ abbatiæ sanctorum Victoris, et Coronæ Cingulanæ diœcesis, quod cum ipsæ, et parochialis ecclesia sancti Joannis de Strada intra cujus limites sitæ sunt vel duo, vel tria, vel etiam quatuor millia passuum circiter itinere respective dirimantur, tum etiam pro viarum, ac trajectionis amnis Musonis nuncupati hyemali præsertim tempore difficultate pluries spiritualibus subsidiis, ac ecclesiæ sacramentis dum magis ipsa necessitas urget, orbati fuerint, dilectus filius Noster Guido Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis Calcagninus nuncupatus ex indulto, et dispensatione apostolica episcopus Auximanus, et Cingulanus pro grege sibi commisso jugiter excubans, ac populorum villarum hujusmodi clamores, ac querelas paterne excipiens, dilectum itidem filium Nostrum Leonardum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyterum cardinalem Antonelli nuncupatum dictæ abbatiæ sanctorum Victoris, et Coronæ modernum abbatem commendatarium, quæ intra fines dictæ parœciæ sancti Joannis de Strada sita est, instetit, ut in ecclesia ejusdem abbatiæ cappellaniam curatam in subsidium parochi dictæ parœciæ de Strada erigi, et institui ei permitteret, qui cum pro sua pietate, ac religionis zelo, quibus apud omnes commendabilis est, nedum lubenter erectioni cappellaniæ curatæ hujusmodi in abbatiali ecclesia sanctorum Victoris, et Coronæ consensum præstiterit, verum etiam moderno emphyteutæ bonorum dictæ abbatiæ Paschali Schelini, accedente apostolica auctoritate, onus solvendi quotannis cappellano curato hujusmodi scuta quadraginta, eique decentem habitationem in ædibus abbatialibus assignandi, aliaque ei præstandi, prout in instrumento hisce desuper die IX. maii anni MDCCLXXXIV. stipulato uberius dicitur contineri, injunxerit, dictus Guido cardinalis, et episcopus in realem dictæ cappellaniæ erectionem descendit per suum decretum tenoris, qui sequitur.

Tenor decreti ad rem editi ab episcopo Auximano, et Cingulano.

§. 3. Guido miseratione divina tituli sanctæ Mariæ Transpontinæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis Calcagninus episcopus Auximanus, et Cingulanus.

Quum nobis curiæ nostræ episcopalis promotor fiscalis exposuerit, parochiam villæ de Strada in hac diœcesi Cingulana sitam sub titulo sancti Joannis, et capitulo cathedralis ecclesiæ a sanctæ memoriæ Clemente VII. cum jure decimandi, et decimas ipsas a parochianis effective percipiendi unitam, et incorporatam satis amplam, et populosam, ut ad octo fere millia passuum extendatur, uno tantum parocho ab eodem capitulo cathedralis nominando, et præsentando cum denominatione vicarii perpetui, unoque cappellano curato esse provisam, qui universis animarum sibi commissarum necessitatibus partim locorum, et viarum longe dissitarum, et hyemali potissimum tempore asperarum, cœnosarumque incommodo, partim interjecti fluminis Musonis impedimento vetiti absque maxima difficultate, et vitæ propriæ discrimine occurrere nequeunt, unde plurima in parochianos ipsos efflorescunt detrimenta, in eos præsertim, qui vicos fluminis sanctorum Victoris, et Coronæ, Marcianelli, Taviniani, et Codardæ nuncupat. incolunt, a dicta ec-

clesia parochiali sancti Joannis ad duo, tria, et quatuor respective millia passuum distantes.

Accessit in erectione consensus eminentissimi abbatis sanctæ Crucis assignato etiam annuo stipendio pro cappellano.

§. 4. Cumque eminentissimus, et reverendissimus dominus cardinalis Leonardus Antonellius abbas commendatarius ecclesiæ sanctorum Victoris, et Coronæ intra fines ejusdem parœciæ de Strada sitæ, de ejusdem nimia amplitudine per nos edoctus, ac propterea requisitus, ut in eadem ecclesia sanctorum Victoris, et Coronæ cappellaniam curatam erigi, ac constitui permitteret in auxilium, et solatium parochi de Strada, cumque etiam eidem eminentissimus cardinalis abbas jam in prædicta ecclesia sacrosanctum missæ sacrificium singulis diebus festis totius anni celebrari facere consueverit in commodum agricolarum, qui bonis ejusdem abbatiæ operam suam impendunt; idcirco pro ea, qua præstat pietate, ac zelo salutis animarum non modo erectioni prædictæ cappellaniæ curatæ in ecclesia sanctorum Victoris, et Coronæ consensum suum libentissime præstiterit, verum etiam, ut ipse quoque pro sua liberalitate aliquo modo novi cappellani curati substentationi consuleret in instrumento emphyteusis bonorum ejusdem abbatiæ cum domino Paschale Schelini stipulato die iv. maii anni MDCCLXXXIV. pactum inierit, quod idem emphyteuta, ejusque successores scutata quadraginta singulis annis cappellano curato, quatenus præfata cappellania curata canonice erecta fuisset, persolvere, et habitationem in ædibus abbatialibus assignare, ac præstare tenerentur, cum aliis conditionibus, et pactis prout liquet ex eodem instrumento emphyteusis apostolicis literis confirmato, ad quod, et quam propterea idem procurator fiscalis apud Nos institerit, ut in supradicta abbatiali ecclesia sanctorum Victoris, et Coronæ sacerdotem aliquem cum qualitate cappellani curati in adjutorium parochi villæ de Strada decreto nostro constitueremus, et quatenus opus sit, pro spirituali bono omnium, et singularum quadraginta familiarum, quæ nunc existunt, et aliarum, quæ tractu temporis existere poterunt in repetitis vicis Fluminis, sanctorum Victoris, et Coronæ, Marcianelli, Taviniani, et Codardæ cappellaniam curatam amovibilem non ab ecclesia parochiali sejunctam, sed ab ea perpetuo dependentem, et subordinatam erigeremus sub infrascriptis legibus, declarationibus, et conditionibus.

Tenor, et leges erectionis peractæ ab ordinario.

§. 5. Nos idcirco cum omnia per promotorem Nostrum fiscalem superius exposita veritate fulciri invenerimus, animarum commodo incumbentes pro divini cultus augmento, et præsertim pro bono spirituali quadraginta familiarum, quæ nunc existunt, et aliarum, quæ in posterum existere poterunt in vicis Fluminis, sanctorum Victoris, et Coronæ, Marcianelli, Taviniani, et Codardæ auctoritate nostra ordinaria, et Sedis apostolicæ delegata per sacri concilii Tridentini cap. IV. ses. XXI. de ref. ac omni meliori modo etc. attento consensu nedum capituli cathedralis ecclesiæ Cingulanæ jam præstito, verum etiam moderni parochi villæ de Strada in subsidium istiusmodi parœciæ erigimus, et constituimus in præfata ecclesia abbatiali sanctorum Victoris, et Coronæ cappellaniam curatam amovibilem, non vero ab ecclesia parochiali villæ de Strada sejunctam, sed ab ea dependentem, et subordinatam, et pro erecta, et constituta haberi volumus, et mandamus, cum qualitate cappellani amovibilis, et cum adjectis legibus, conditionibus, et declarationibus hic inferius expressis, ac omnino observandis, et non alias etc.

Conditiones adnexæ.

§. 6. Volumus itaque, ut cappellani pro tempore existentes, et nominati diu noctuque ad instar parochorum in designata habitatione teneantur residere, missas celebrare, easque diebus festis in satisfactionem onerum, quæ sunt ejusdem abbatialis ecclesiæ applicare, evangelium præmemorato populo explanare, doctrinam christianam docere, sacramenta administrare, assistentiam infirmis, et morti proximis præstare, sine tamen onere associandi cadavera ad ecclesiam parochialem, sanctissimæ Eucharistiæ sacramentum, et oleum sanctum in eadem abbatiali ecclesia semper retinere; matrimoniis inter personas prædictorum vicorum contrahendis cum intelligentia parochi villæ de Strada, et præviis publicationibus in ecclesia matrici sancti Joannis semper peragendis, cum perceptione emolumentorum pro medietate tantum, assistere; de contractis in faciem ecclesiæ publicam ad eumdem parochum sancti Joannis fidem quam primum transmittendam proprio charactere exarare; benedictionem domorum in sæpedictis vicis sitarum, prævia pariter ejusdem parochi intelligentia, cum perceptione incertorum paschali tempore peragere, ac iis, qui fuerint legitime impediti communionem pa-

schalem de mandato parochi administrare, salvo semper, ac reservato favore capituli cathedralis ecclesiæ jure decimandi, ac decimas ipsas percipiendi, ac salvo pariter favore parochi villæ de Strada, consentiente eminentissimo abbate commendatario, jure peragendi functiones ecclesiasticas, si quas in dicta abbatiali ecclesia solemniter celebrari contigerit, nec non percipiendi eleemosynas pro hujusmodi functionibus largiri solitas.

Reservatio juris patronatus favore abbatis commendatarii

§. 7. Reservamus autem moderno, ac pro tempore existentibus abbatibus commendatariis liberum jus nominationis, et præsentationis cappellani prædicti juxta tenorem præcitati instrumenti emphyteusis, et nobis, et successoribus nostris jus approbationis, expeditionis literarum patentialium pro audiendis confessionibus, et in omnibus, et singulis vacationibus (donec nova fiat alterius cappellani præsentatio) deputationis œconomi, cum facultate percipiendi proportionabiliter pro rata mensium emolumentum, et cum expressa declaratione, quod cappellanus prædictus debeat esse semper amovibilis tam ad nutum abbatum commendatariorum, quam ad nutum nostrum, ordinariorumque pro tempore, prævia tamen in quibuscumque casibus remotionis mutua eorum intelligentia.

Stipendii assignatio favore cappellani.

§. 8. Pro prædicti autem cappellani amovibilis annua congrua substentatione præter usum habitationis in ædibus abbatialibus eidem ab eminentissimo abbate commendatario sine tamen ullo sui, aut suorum successorum onere manutentionis assignandæ, et ab emphyteuta ejusdem abbatiæ præstandæ juxta pactum num. 7. instrumenti emphyteusis, ad quod, et præter etiam usum prædictæ ecclesiæ sanctorum Victoris, et Coronæ ab eminentissimo domino cardinali Leonardo Antonellio moderno commendatario benigne concessum (præservata tamen sibi, ejusque in eadem abbatia successoribus ejusdem ecclesiæ proprietate, juribus, ac præeminentiis quomodocumque de jure competentibus) assignamus quadraginta scutata monetæ Romanæ quotannis ab eodem emphyteuta persolvenda juxta ejus obligationem emissam in supradicto instrumento emphyteusis die iv. maii MDCCLXXXIV. ad quod etc. Et cum declaratione, quod præter præfatam summam nihil ultra persolvere teneatur etiam in casu, quo dicta congrua scutatorum quadraginta pro ejusdem cappellani substentatione impar esse comperiatur.

Assignatio redditus annui pro supellectilibus ecclesiæ.

§. 9. Pro suppellectilibus vero ecclesiæ idem eminentissimus abbas eas, quæ nunc extant, novo cappellano curato, prævia earum descriptione, ut quandocumque de illis rationem reddere teneatur, tradere mandabit; pro earumdem vero conservatione, et renovatione, nec non pro lampadis, et cerarum subministratione summam assignamus scutatorum decem quotannis persolvendam venerabili societati sanctissimi Sacramenti in dicta abbatiali ecclesia auctoritate nostra ordinaria jam erectæ per capita domorum in locis, ut supra descriptis, existentium juxta eorum obligationem per publicum instrumentum firmatam, ad quod ec.

Decretum.

§. 10. Et ita erigimus, et constituimus cum omnibus, et singulis supra recensitis honoribus, oneribus, emolumentis, legibus, conditionibus, et reservationibus, salva tamen nostra, nostrorumque successorum auctoritate.

Executio decreti.

§. 11. Exequutionem autem præmissorum omnium, ac publicationem præsentis committimus vicario nostro generali Cingulano cum facultatibus necessariis, et opportunis peragendi, et exequendi, quæ vigore præsentis nostri decreti statuimus. Et ita etc. omni etc.

Datum Cinguli ex nostro episcopali palatio hac die octava augusti 1787.

G. Card. episcopus.

Joannes Franciscus Torretanus cancellarius episcopalis.

Loco ✠ Sigilli.

Lat. datum, lectum, et promulgatum fuit præsens supradictum decretum per eminentissimum, et reverendissimum dominum cardinalem episcopum Auximanum, et Cingulanum die, mense, et anno supradictis etc.

Ita est Joannes Franciscus Torretanus de Cingulo notarius, et cancellarius episcopalis rogatus.

Concordat præsens copia publica cum decreto originali in hac cancellaria episcopali Cinguli existente, salva semper etc. in fidem etc. Cinguli ex cancelleria prædicta hac die 16. augusti 1787.

Ita est Joannes Franciscus Torretanus de Cingulo notarius, et cancellarius episcopalis rogatus.

Preces porrectæ pro confirmatione erectionis.

§. 12. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut præinsertum decretum firmius subsistat, et servetur

exactius memorati exponentes apostolicæ auctoritatis patrocinio communiri summopere desiderent; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 13. Nos igitur piis petentium votis annuere, ac memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et illorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, præsens insertum decretum, ac omnia, et singula in eo contenta auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eis quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 14. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, aliosve quoslibet quacumque præeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 15. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ ecclesiæ Cingulanæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die septima septembris millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimotertio.

DCLXXIII.

Dat. die 11 septembris 1787 anno XIII.

Confirmatur erectio confraternitatis s. Philippi Nerii in parochiali ecclesia s. Antonii abbatis oppidi civitatis nuncupatæ la Valletta Melevitanæ diœcesis de licentia ordinarii alias facta.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Pietatis, ac Christianæ charitatis opera, quæ Salvator, ac Dominus Noster Jesus Christus, cujus vices, licet immeriti, gerimus in terris, fidelibus suis instanter commendavit, ubique cum divini cultus incremento, atque animarum salute exercere cupientes, spiritualibus gratiarum muneribus prosequimur, ut inde ferventius ipsi Deo inservire, atque immarcescibilem æternæ beatitudinis gloriam sibi valeant comparare.

Expositio precum.

§. 2. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum officialium, ac confratrum confraternitatis, seu congregationis, vel societatis sub titulo, ac invocatione sancti Philippi Nerii in parochiali ecclesia sancti Antonii abbatis la Vittoria nuncupat. oppidi civitatis pariter nuncupat. la Valletta Melevitanæ diœcesis expositum fuit, quod alias ab anno nempe MDCXLVIII. aliqui familiares fratrum militum hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, qui tunc numerum sexdecim non excedebant, ut devotio erga sanctum Philippum Nerium magis magisque augeretur, unam virorum, non autem unius specialis artis, ac mulierum confraternitatem sub titulo sancti Philippi Nerii in parochiali ecclesia prædicta de consensu ordinarii loci erigi curarunt; verum cum

postmodum devotio erga eumdem sanctum Philippum exardescerit, ac numerus etiam confratrum, et consororum valde adauctus sit, quo devotio hujusmodi in dies ad Dei gloriam, et animarum salutem crescat, erectionem hujusmodi per Nos confirmari, et approbari plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut erectioni, et institutioni prædictis apostolicæ firmitatis robur adiicere, ac alias in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 3. Nos igitur, qui devotionem, et piorum operum, ac divini cultus incrementum, nec non animarum salutem sinceris desideramus affectibus, ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, erectionem, et institutionem dictæ confraternitatis sub invocatione sancti Philippi Nerii utriusque sexus, non tamen unius specialis artis in parochiali ecclesia sancti Antonii Abbatis la Vittoria nuncupat. oppidi civitatis pariter nuncupat. la Valletta Melevitanæ diœcesis, quatenus canonice de licentia ordinarii dictæ parochialis ecclesiæ factæ sint, auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque apostolicæ, et inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in præmissis quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus; nec non confratribus dictæ confraternitatis pro tempore existentibus, ut processionaliter incedere, divina officia in suo oratorio recitare, et pro ipsius confraternitatis negotiis se congregare, ac quæcumque statuta, capitula, et ordinationes, ac decreta pro salubri dictæ confraternitatis regimine, et directione necessaria, et opportuna, licita tamen, et honesta, sacrisque canonibus, et concilii Tridentini decretis, ac constitutionibus apostolicis non contraria per suum ordinarium examinanda, et approbanda, facere, et edere, illaque pro tempore, prout eis videbitur, ac expediens fuerit, prævia simili examinatione, et approbatione, mutare, alterare, corrigere, et in melius reformare, ac insuper omnia, et singula legata relicta, res, et bona mobilia, et immobilia per quoscumque Christifideles dictæ confraternitati per viam testamenti, donationis, aut alias quomodolibet pro tempore elargita, et relicta recipere, illaque per eorum officiales, et deputatos regere, gubernare, et administrare, ac in ipsius confraternitatis, et ejus piorum operum usus convertere libere similiter, et licite valeant, ita tamen, ut de receptis, et administratis per eos suo ordinario juxta decreta concilii Tridentini rationem reddere teneantur, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die undecima septembris millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimotertio.

Dat. die 14 septembris 1787 anno XIII.

DCLXXIV.

Suppressio trium conventuum ordinis Servorum beatæ Mariæ virginis in regno Sardiniæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Expedit quammaxime animarum saluti, ut qui in sortem Domini sunt vocati, quique cæteris Christifidelibus dum in clerum erunt assumpti verbo, et exemplo præire tenentur a teneris annis ad pietatem, et religionem efformentur, ac ecclesiasticis studiis instituantur; his siquidem ab adolescentia talibus instructi disciplinis nemini dabunt ullam offensionem, sed exhibentes semetipsos sicut ministros Dei, ac recte tractantes verbum veritatis, laicos, quoties id opportunum erit, de ipsorum vitiis redarguere, ipsosque libere, ac fortiter corripere poterunt. Hoc sane consilio sancta œcumenica Tridentina synodus seminariorum erectiones episcopis, cæterisque locorum ordinariis in suis singulis diœcesibus tantopere commendavit, ac Nos, prædecessoresque Nostri Romani pontifices, quoad integrum Nobis fuit, apostolicæ providentiæ partes in illorum utilitatem, ac incrementum collocare non destitimus, prout in Domino salubriter expedire arbitrati sumus.

Expositio precum porrectarum a rege Sardiniæ.

§. 2. Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Victorii Amadei Sardiniæ regis illustris expositum fuit, quod ipse non ignorans quantum ex pia institutione, ac recta educatione illorum, qui divino cultui se mancipare desiderant, in Ecclesia Dei splendoris, atque in Christifideles utilitatis oriatur, in ea parte diœcesis Papiensis, quæ sibi in temporalibus subjecta est, scilicet in oppido civitate nuncupat. Fori Fulvii nedum annuente, sed in id suadente etiam venerabili fratri Bartholomæo archiepiscopo episcopo Papiensi, novum episcopale seminarium pro suis subditis erigere, ac instituere constituit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quo erigendum seminarium hujusmodi congruis ditetur redditibus, tum ad inibi excipiendos, substentandosque alumnos, tum ad magistros conducendos, aliisque inservientibus danda stipendia considerans memoratus Victorius Amadeus, quod in eadem diœcesis Papiensis parte, quæ sub suo imperio est, tres exigui reperiuntur conventus religiosorum, quorum alter est fratrum ordinis Servorum beatæ Mariæ virginis sub titulo sanctissimæ Annuntiatæ de Monte, in quo vix unus sacerdos cum suo laico, seu converso commoratur; alter fratrum ordinis sancti Francisci de Paula minimorum nuncupatorum sub titulo beatæ Mariæ de Tinella loci de Costigliole di Asti Papiensis diœcesis, ubi tres tantum sacerdotes cum suis laicis, seu conversis resident; tertius demum fratrum tertii ordinis sancti Francisci de Pœnitentia nuncupati sub titulo beatæ Mariæ virginis de Gratia loci di Borgo Franco ejusdem Papiensis diœcesis, ubi pariter nisi quatuor sacerdotes, et duo laici, seu conversi degunt, in quibus omnibus conventibus vel ob tenuem individuorum numerum, vel etiam maxime ob incommodam, ac pene desertam illorum positionem regularis disciplina minime custoditur, imo etiam potius quam aliquid commodi, aut utilitatis finitimis populis afferant, ipsis non raro offensionis causas præbent, quodque propterea neque commodius, neque utilius eidem seminario consuli posset, quam si prævia eorumdem trium conventuum suppresione, quorum secundus, et tertius, ut asseritur, retroacto sæculo vigore constitutionis felicis recordationis Innocentii pp. X. incipien. *Instaurandæ* apostolica auctoritate primum perpetuo suppressi, deinde vero ad pristinum statum restituti, atque hucusque ex apostolicæ Sedis indulgentia permissi respective fuerunt, bona, jura, et actiones ad illos quomodolibet spectantia, et pertinentia in seminarii hujusmodi erectionem, et institutionem applicentur, et uniantur, prout applicari, et uniri memoratus Victorius Amadeus rex plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Supprimuntur tres conventus prædicti ordinis.

§. 3. Nos igitur piis ejusdem Sardiniæ regis votis annuere volentes, omnesque, et singulas personas, quarum favorem præsentes Nostræ literæ concernunt, a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, tres dictos conventus; nempe sanctissimæ Annuntia-

tæ de Monte fratrum ordinis Servorum beatæ Mariæ Virginis, sanctæ Mariæ de Tinella loci di Costigliole di Asti fratrum ordinis sancti Francisci de Paula minimorum; et beatæ Mariæ virginis de Gratia loci di Borgo Franco fratrum tertii ordinis sancti Francisci respective nuncupat. auctoritate apostolica tenore præsentium supprimimus, et penitus extinguimus, illorumque omnem conventualitatem, ac regularitatem tollimus, ac abolemus.

Bona applicantur aliis piis usibus.

§. 4. Bona vero mobilia, ac immobilia, et semoventia, annuosque redditus, et proventus, jura, et actiones quomodolibet ad dictos conventus spectantia, et pertinentia, salvis missarum, aliorumque legatorum piorum oneribus, quibus gravantur, salvaque ecclesiarum eisdem conventibus adnexarum manutentione, erigendo dicto seminario auctoritate, et tenore prædictis unimus, atque applicamus, et unita, et applicata esse, et fore statuimus, atque decernimus.

Consulitur professoribus suppressorum conventuum.

§. 5. Omnes porro dictorum trium ordinum professores cujuscumque gradus, et qualitatis existentes, et quocumque officio, et superioritate fungentes, in hisce sic suppressis conventibus commorantes, quoad sacerdotem, ac laicum, seu conversum conventus sanctissimæ Annuntiatæ de Monte fratrum ordinis Servorum beatæ Mariæ virginis ad alium conventum sancti Antonii ejusdem ordinis loci sancti Salvatoris in Monte Ferrato; quoad tres vero sacerdotes cum suis laicis, seu conversis conventus sanctæ Mariæ de Tinella loci di Costigliole di Asti ad alium conventum sancti Francisci ejusdem ordinis civitatis Alexandrinæ provinciæ Mediolanensis; demum quoad alios quatuor sacerdotes, ac duos laicos conventus beatæ Mariæ virginis de Gratia ad alium conventum, seu conventus ejusdem ordinis a superiori generali eligendum, seu eligendos etiam extra ejusdem Victorii Amadei ditionem existentem, seu existentes, ea tamen conditione, et lege, ut unicuique ex professoribus dictorum trium conventuum annua congrua vitalitia pensio conventibus, ad quos erunt ipsi translati ex bonis, et redditibus dictorum suppressorum conventuum, ut præfertur, seminario prædicto applicatis ab illius administratoribus persolvenda assignetur, auctoritate, et tenore prædictis transferimus.

Deputatio executoris apostolici.

§. 6. Quocirca dilecto filio Horatio Cavalli de Sale utriusque juris doctori, et archiepiscopi, episcopi Papiensis in ditione memorato Victorio Amadeo regi subjecta generali in temporalibus vicario per præsentes committimus, et mandamus, primum, ut prædictos tres conventus, nempe sanctissimæ Annuntiatæ de Monte fratrum ordinis servorum beatæ Mariæ Virginis, sanctæ Mariæ de Tinella loci de Costigliole d'Asti fratrum ordinis sancti Francisci de Paula minimorum nuncupat., et beatæ Mariæ Virginis de Gratia loci Borgo Franco fratrum tertii ordinis sancti Francisci respective nuncupat. fuisse, esse, et fore suppressos, atque extinctos auctoritate Nostra apostolica statuat, atque decernat; deinde ut translationem, seu translationes dictorum fratrum in dictos conventus faciendam assignata eis annua vitalitia pensione arbitrio suo, ac prudentia præfigenda, re ipsa juxta formam, ac tenorem præsentium fieri, et exequi curet, et faciat; ac tandem, ut omnia bona mobilia, atque immobilia, et semoventia, jura, et actiones ad eosdem conventus quomodolibet spectantia, et pertinentia, ita tamen, ut administratores pro tempore existentes dicti seminarii omnia missarum, et legatorum piorum onera, quibus dicti conventus ac adnexæ ecclesiæ gravantur, adimplere, ac decentem manutentionem, et earum ecclesiarum decorem studere teneantur, auctoritate, et tenore prædictis uniat, et applicet, ac unita, et applicata fuisse, esse, et fore mandet, atque declaret. Nos enim eidem Horatio omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent, faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac constituere pro sua prudentia magis in Domino salubriter expedire arbitrabitur, facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Submovetur omne remedium juris, quod impedire posset executionem literarum apostolicarum.

§. 7. Decernentes has præsentes literas, ac omnia, et singula in illis contenta etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, ac ad ea vocati, citati, et auditi, seu causæ propter quas præsentes emanarint, adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ non fuerint, aut ex alia quavis quantumlibet legitima, pia, juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, occasione, et capite etiam in corpore juris clauso etiam

enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quorumvis interesse habentium consensus, aut alio quovis quantumvis magno ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse, sed ipsas præsentes literas, et in eis contenta quæcumque firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 8. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac Sedis apostolicæ nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, ac felicis recordationis Benedicti pp. XIV. prædecessoris Nostri de divisione materiarum, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac ordinum prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbo insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima quarta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimotertio.

DCLXXV.

Dat. die 12 septembris 1787. anno XIII.

Supprimuntur nonnulla hospitia, et conventus nec non canonicatus, et beneficia cathedralis Belemensis, et eorum bona applicantur seminario, et collegio.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Ingeniosa reginarum illustrium, ac præsertim harum, quæ apostolicæ Sedi sunt fidelitate conjunctæ pietas iterum iterumque perspecta modo in divini cultus honore undique promovendo, quandoque vero in populorum eis subjectorum, quibus jugiter spiritualiter æque, ac etiam temporaliter flagranti animo adlaborant, et student felicitate modis omnibus pro curanda paterna viscera Nostra adeo allicit, atque in Domino oblectat, ut ipsis ad Nos postremo recurrentibus, et nova piorum locorum maxime pro adolescentium humanarum, divinarumque literarum scientia imbuendorum, tum etiam puellarum respectiva educatione, infirmorumque demum cura, et solamine institutionum concepta vota, et opportuna media exhibentibus Nos junctis Deo manibus, qui tam sanctas cogitationes excitat, gratulanter annuentes obviam ire non immoramur ea concedentes, quæ et petitioni Nobis factæ respondeant, ac cæteros etiam Christianos principes ad tam utilia catholicæ religioni opera fovenda, ac pertractanda sub harum exemplo benedicente Domino efficacius accendere valeant.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum itaque sicut accepimus per dilectum filium Josephum Pereira Santiago equitem ordinis sancti Jacobi de Spatha apud Nos, et Sedem apostolicam carissimæ in Christo filiæ No-

stræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ regalibus negociis præpositum populus Belemensis de Parà civitatis, et diœcesis in parte magis septentrionali Americæ meridionalis, et Brasiliæ regni sub dominio tamen dictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ consistens adeo considerabili numero modo adauctus reperiatur, ut illis stabilimentis, et mediis indigeat, quæ ad religiose, civiliterque vivendum sunt necessaria, dicta Maria Francisca regina fidelissima pro eximia ejus, et quod optimum principem decet, spiritualis, et temporalis suorum subditorum utilitatis procurandæ vigilantia, unum seminarium, seu collegium, ubi pueri pie, et religiose educari, ac bonis moribus, humanioribusque literis imbui valeant, ac unum xenodochium pro pauperibus infirmis inibi curandis, nec non unam piam domum pro recta puellarum educatione in dicta civitate, vel diœcesi Belemensi de Parà respective fundanda, atque instituenda, et fundandam, atque instituendam fore duxit valde proficuum, et opportunum, proindeque hac salutari per dictam Mariam Franciscam reginam fidelissimam super præmissis capta deliberatione ad procuranda media magis accomodata, et ad optatum finem facilius conducentia animum suum adjecit. Cumque pro constituenda firma, stabilique dotatione ejusdem seminarii, seu collegii, ac prædicti xenodochii, et dictæ piæ domus sic, ut præfertur, respective fundandorum, atque instituendorum æque firma, et stabilia requirantur subsidia; provide idcirco dicta Maria Francisca regina fidelissima considerans, quod in prædicta civitate Belemensi de Parà unus adest conventus religiosorum ordinis fratrum calceatorum beatæ Mariæ virginis de Mercede redemptionis captivorum nuncupatorum, ac unum in villa de Camerà, et alterum in villa de Vigia dictæ diœcesis parva fratrum ejusdem ordinis existunt hospitia, quorum individui in eis degentes regularia negligunt sui ordinis instituta, adeo ut non solum nihil utilitatis, et commodi christiano populo afferant, sed etiam (prout ex habitis informationibus certo constat) gravaminis sint intollerabilis. Capitulum vero majoris ecclesiæ Belemensis de Parà quatuor dignitatibus, et decem canonicatibus, totidemque presbyteratibus, ac sex aliis canonicatibus totidemque diaconatibus, et quatuor etiam aliis canonicatibus, totidemque subdiaconatibus respective nuncupatis præbendis, et sexdecim perpetuis simplicipus personalem tamen residentiam requirentibus beneficiis ecclesiasticis, beneficiatibus etiam nuncupatis, nec non viginti et una perpetuis sine cura, dictam tamen residentiam requirentibus, cappellaniis, ac decem pueris choro dictæ majoris ecclesiæ addictis, aliisque illi inservientibus constat; quæ quidem dignitates, nec non canonicatus, et præbendæ, ac beneficia prædicta, et cappellaniæ prædictæ, ut etiam accepimus, de jurepatronatus dictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ, ejusque Portugalliæ, et Algarbiorum hujusmodi successorum regum fidelissimorum pro tempore existentium ex fundatione, vel dotatione existunt, optime intellexerit, quod si conventus hujusmodi, et duo hospitia prædicta, prout etiam quatuor ex canonicatibus, et presbyteratibus, ac duo ex aliis canonicatibus, et diaconatibus respective nuncupatis præbendis hujusmodi; nec non octo ex prædictis beneficiis ad præsens si qui, et quæ sint quovis modo respective vacantes, et vacantia, seu primo loco, et quovis modo respective vacaturi, et vacatura per Nos, ut infra respective supprimerentur, et extinguerentur, ita ut dictæ majoris ecclesiæ canonicatus, et præbendæ ad quatuordecim, beneficia vero hujusmodi ad octo respective numerum pro exacto ipsius majoris ecclesiæ servitio, atque in ea sacris functionibus, divinisque officiis decenter peragendis, et celebrandis sufficientem reduci debeantur, firmis tamen remanentibus, et in hujusmodi reductione non comprehensis quatuor dignitatibus, ac viginti, et unam cappellaniis prædictis: nec non ejusdem conventus, et duorum hospitiorum, nec non canonicatuum, et præbendarum, ac beneficiorum sic per Nos, ut infra supprimendorum, et extinguendorum hujusmodi respective bona, fructus, redditus, et proventus seminario, seu collegio, ac xenodochio, et piæ domui prædictis, ut præfertur, respective fundandis, et instituendis, ac pro ædificiis ad hujusmodi effectum aptis, et necessariis construendis, illorumque manutentione, prout etiam præceptorum, aliorumque ministrorum, et inservientium stipendiis, aliisque stabilimentis æque necessaria modo, et forma infrascriptis applicarentur id opportunum sane foret medium, quo ad seminarii, seu collegii, ac xenodochii, et piæ domus prædictorum respective fundationem, et institutionem prædictas, ac

fundorum pro illorum respective subsistentia, et dotatione necessariorum, aliorumque stabilimentorum hujusmodi constructionem facilius posset deveniri. Ad quem suppressionis, et applicationis effectum dictus Josephus ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ nomine Nostram, et Sedis apostolicæ auctoritatem desuper imploravit.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur tam piis ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ votis obsecundare volentes, motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine ex nunc supradictum conventum, et duo hospitia prædicta cum omnibus illorum officiis, ministeriis, omnique conventualitate, eorumque respective titulo, essentia, et denominatione, ac etiam ex nunc, si qui, et quæ quovis, quem Nos præsentibus haberi volumus pro expressis, modo vacantes, et vacantia existant, seu ex nunc prout ex tunc, et e contra quatenus tamen illi, et illa ad præsens vacantes, et vacantia minime existant, postquam tamen illi, et illa ex personis eos, et ea ad praesens respective obtinentibus quovis modo respective vacaverint. Quatuor canonicatus, totidemque presbyterales, ac alios duos canonicatus, totidemque diaconales respective nuncupatas præbendas ex supradictis viginti canonicatibus, et præbendis, nec non octo ex beneficiis prædictis, illorumque respective titulos collativos, nomina, denominationes, naturas, et essentias canonicatuum, et præbendarum, ac beneficiorum collativorum, ita quod illi, et illa ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativi, et collativa esse desinant, et de cætero uti tales, et talia in titulum quavis auctoritate conferri, aut impetrari, vel alias de illis quovis modo etiam ad nominationem dictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ, ejusque successorum regum fidelissimorum prædictorum pro tempore existentium nullatenus unquam disponi possit, et si illos, et illa deinceps ullo unquam tempore conferri, aut impetrari, vel alias de illis quovis modo disponi contigerit, collationes, provisiones, impetrationes, et quævis aliæ dispositiones de illis pro tempore quomodolibet respective factæ, nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec cuiquam coloratum titulum possidendi tribuant apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo respective supprimimus, et extinguimus.

Assignatio bonorum suppressis conventibus, et hospitiis pertinentium.

§. 4. Illisque sic suppressis, et extinctis, ex nunc omnes, et singulos conventus, et duorum hospitiorum, ac si qui, et quæ ad præsens vacent, seu quatenus illi, et illa minime vacantes, vel vacantia existant in eventum præmissum tantum, et non alias canonicatuum, et præbendarum, ac beneficiorum, sic ut præfertur, suppressorum, et extinctorum respective fructus, redditus, proventus, res, proprietates, obventiones, et emolumenta quæcumque, dictique conventus, et duorum hospitiorum respective bona mobilia, et immobilia, tam sacra, quam profana, domos, vineas, prædia, canones, responsiones, introitus, et jura quæcumque ubicumque locorum existant, seminario, seu collegio, ac xenodochio, et piæ domui, aliisque stabilimentis prædictis, ut præfertur respective fundandis, atque instituendis, ita quod liceat illorum futuris œconomis, seu deputatis pro tempore extituris per se, vel alium, seu alios eorum, ac seminarii, seu collegii, ac xenodochii, et piæ domus sic, ut præfertur, fundandæ et instituendæ nomine ex nunc conventus, et duorum hospitiorum, ac vacantium, et statim ac casus illorum respective vacationis evenerit, minime ad præsens vacantium respective canonicatuum, et præbendarum, ac beneficiorum prædictorum sic, ut præfertur, suppressorum, et extinctorum, illorumque respective rerum, bonorum, proprietatum, bonorum, vinearum, prædiorum, canonum, responsionum, introitorum, et jurium prædictorum veram, realem, corporalem, et actualem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam hujusmodi perpetuo retinere, dictaque bona, res, proprietates, domos, vineas, et prædia hujusmodi respective locare, dislocare, arrendare, illorumque fructus, redditus, proventus, obventiones, et emolumenta, canones, responsiones, et introita hujusmodi respective percipere, exigere, levare, ac supportatis tamen prius per seminarii, seu collegii, ac xenodochii, et piæ domus sic, ut præfertur, fundandæ, atque instituendæ œconomos, seu deputatos pro tempore extituros prædictos manutentionis ecclesiarum, conventus, et duorum hospitiorum, ac canonicatuum, et præbendarum, et beneficiorum per Nos, ut præfertur, suppressorum, et extinctorum hujusmodi, ac piarum fundationum respective oneribus, et detracta quoque prius ex illis congrua

portione convertenda in tot annua assignamenta favore individuorum conventus, et duorum hospitiorum per Nos, ut præfertur, suppressorum, et extinctorum hujusmodi per infrascriptum executorem discrete, prævia ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ approbatione, et prout indigentia postulabit, constituenda, et per œconomos, seu deputatos prædictos pro tempore extituros individuis prædictis ad alium conventum ejusdem ordinis in præfectura, vulgo capitania do Maranhao nuncupata sancti Ludovici de Maranhao civitatis, vel diœcesis sub ditione dictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ etiam consistente, ut infra, transferendis, quatenus tamen conventus secundo dictus sufficientes non habeat redditus pro dictorum individuorum, ut præfertur, transferendorum alimonia, et manutentione, seu etiam in eventum, in quem aliqui ex individuis prædictis indultum vivendi in sæculo in habitu presbyterorum sæcularium a Sede apostolica impetraverint ad eorum respective vitam, et non alias persolvendi apostolica auctoritate prædicta etiam perpetuo proportionabiliter applicamus, et appropriamus. Ac propterea fratres primodicti conventus, et duorum hospitiorum per Nos, ut præfertur, suppressorum, et extinctorum hujusmodi ad secundo dictum alium conventum dicti ordinis eadem apostolica auctoritate transferimus.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 5. Decernentes præsentes Nostras literas apostolicas etiam ex eo, quod fratres primodicti conventus, et duorum hospitiorum per Nos ut præfertur suppressorum, et extinctorum hujusmodi, eorumque ordinis prædicti superiores, et cæteri quicumque in præmissis interesse habentes, seu quomodolibet habere prætendentes illis non consenserint, nec ad id vocati, et auditi, neque causæ propter quas eædem præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ nullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, vel intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali: sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, et quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerint, vel a quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, et quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata, etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, vel gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, et impetrato quemquam uti, seu se juvari posse, neque debere, ac easdem præsentes semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, et singulis, ad quos spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum inviolabiliter observari; sicque, et non alias in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, dictæque Sedis nuncios, aliosve quoscumque quavis facultate, auctoritate, potestate, prærogativa, et privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari, et definiri debere, irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero annuo beneficiorum, aliorumque fructuum, redditunm, et proventuum ecclesiasticorum valore in suppressionibus, et applicationibus perpetuis, hisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati, uniones, et applicationes perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, et quatenus opus sit felicis recordationis Pauli pp. II. prædecessoris Nostri de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, universalibusque conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non supradicti conventus, dictæque majoris ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia robo-

ratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis prædictæ majori ecclesiæ, illiusque præsuli, capitulo, et canonicis, dictoque ordini, illiusque superioribus, religiosis, et personis quibuslibet sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, et irritantibus, ac aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet forsan concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis pro illorum sufficienti derogatione aliter de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut quælibet alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, etiam inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et plenissime ad præmissorum validissimum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Deputatio exequutoris apostolici.

§. 7. Per easdem vero præsentes venerabilem fratrem Nostrum modernum archiepiscopum Thessalonicensem in partibus infidelium in civitate Lisbonensi commorantem in exequutorem earumdem præsentium literarum apostolicarum dicta apostolica auctoritate deputamus. Eidemque archiepiscopo, ut ipse quamcumque personam in dignitate ecclesiastica constitutam in hujusmodi exequutione subdelegare libere, et licite valeat eadem apostolica auctoritate facultatem concedimus, et impertimur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, applicationis, appropriationis, translationis, decreti, derogationis, deputationis, et facultatis concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pridie idus novembris, pontificatus Nostri anno tertiodecimo.

DCLXXVI.

Dat. die 17 novembris 1787 anno XIII.

Suppressio unius ex dignitatibus principalibus patriarchalis ecclesiæ Lisbonensis, illiusque fructuum applicatio muneri generalis inquisitoris tribunalis sacræ inquisitionis in regno Portugalliæ.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Venerabili fratri
archiepiscopo Lacædemoniensi
in partibus infidelium
Lisbonæ commoranti
salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Cum apostolatus officium humeris Nostris licet immerito a Christo Domino impositum a Nobis exigat, ut ad omnes officii hujusmodi partes adimplendas nulla ex iis prætermissa, nulla neglecta curas Nostras dirigere debeamus, atque omnibus occurrentibus in vinea Domini necessitatibus manum præbere opportunam. Cumque harum partium inter præcipuas postrema non sit ecclesiasticis illis viris, qui pro tuenda catholica religione, eademque vinea Domini non excolenda solummodo, sed et infestis in ea succrescentibus herbis evellendis, atque extirpandis strenuam operam impendunt firma, stabilique mercedis assignatione alacritatem addere, et animum, laudabilibus proinde personarum regia potestate fulgentium, votisque in id operis viribus propensius student incumbere apostolicæ Sedis gratia fovere summopere in Domino oblectamur.

Tenor precum porrectarum a regina Portugalliæ, et Algarbiorum.

§. 2. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilecti filii Josephi Pereira Santiago equitis ordinis sancti Jacobi de Spatha, ac carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ apud Nos, et Sedem apostolicam suis regiis negociis præpositi, ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ nomine petitio continebat, quod cum ipsa serio perpenderit pro tem-

pore existentibus generalibus inquisitoribus tribunalis sacræ inquisitionis contra hæreticam pravitatem in Portugalliæ, et Algarbiorum hujusmodi regnis existentibus, ad hoc ut ipsi tam conspicuum ecclesiasticum munus decentius substinere valerent per pro tempore existentes eorumdem Portugalliæ, et Algarbiorum reges fidelissimos ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ prædecessores ex propriis regiis redditibus gratuitas substentationes subministrari hactenus oportuisse, propptereaque, ac ob ejus commendabilem religionis zelum, et pro ea, qua erga ecclesiasticos viros præsertim in tam insigni dignitate constitutos fertur benignitate summopere cupiant, infrascripti moderni, et pro tempore existentium generalium inquisitorum hujusmodi statui decenter, ac firmiter providere, ed ad hunc effectum perspectum habeat, quod si ex nunc deinceps omnes, et singuli fructus, jura, obventiones, et emolumenta unius ex dignitatibus generalibus nuncupatis patriarchalis ecclesiæ Lisbonensis ad præsens certo, quem præsentibus haberi volumus pro expresso modo, extra Romanam curiam vacantibus, quæ sicut accepimus, prout etiam aliæ ejusdem patriarchalis ecclesiæ dignitates, prælaturæ similiter nuncupatæ; ac canonicatus, et præbendæ, cæteraque beneficia ecclesiastica in dicta patriarchali ecclesia existentia de jurepatronatus prædictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ ex fundatione, vel dotatione existunt (prævia tamen illius tituli collativi perpetua suppressione, et extinctione) muneri generalis inquisitoris pro tempore existentis hujusmodi perpetuo applicarentur, et appropriarentur, et hoc profecto illius statui, ac decenti substentationi juxta ejusdem muneris exigentiam, ac tam pia dictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ vota opportune consuleretur. Quare pro parte dicti Josephi ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ nomine supradicto Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ipsius Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ justis, ac piis votis, et desideriis prædictis favorabiliter annuere de benignitate apostolica dignaremur.

Ratio concessionis, et mandatum ad peragendam suppressionem dignitatis in ecclesia patriarchali Lisbonensi.

§. 3. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum communem æstimationem tam beneficii uniendi, quam illius, cui uniri petitur, et in unionibus, seu applicationibus hujusmodi semper commissio fieret ad partes, vocatis, quorum interest, idemque servaretur in quibusvis suppressionibus, perpetuis dismembrationibus, ac concessionibus etiam de quibuscumque fructibus ecclesiasticis, quique regias dispositiones ad stabilimentum status personarum ecclesiasticarum provide factas benigno favore prosequi studemus, specialem gratiam facere volentes, nec non aliarum applicationum prædicto muneri generalis inquisitoris hactenus forsan factarum, si quæ sint tenores etiam veriores, ac datas præsentibus pro expresse habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint ad id evocandi, dignitatem prædictam, sive ut præfertur, alias quovis modo, aut ex cujuscumque persona, seu per liberam cujusvis resignationem de illa extra dictam curiam etiam coram notario publico, et testibus sponte factam, aut assecutionem alterius beneficii ecclesiastici ordinaria auctoritate collati vacet, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranensis statuta concilii ad Sedem prædictam legitime devoluta, ac dignitas prædicta dispositioni apostolicæ specialiter reservata existat, et super ea inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore datæ præsentium non sit in ea alicui specialiter jus quæsitum, dictæque dignitatis titulum collativum, nomen, denominationem, naturam, et essentiam dignitatis collativæ, ita quod illa ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativa esse desinat, et de cætero uti talis in titulum collativum quavis auctoritate conferri, aut impetrari, vel alias de illa quovis modo etiam ad nominationem, seu præsentationem dictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ, ejusque successorum regum fidelissimorum pro tempore existentium disponi nullatenus unquam possit, et si illam deinceps ullo unquam tempore conferri, aut impetrari, vel alias de illa quovis modo disponi contigerit, collationes, provisiones, impetrationes, et quævis aliæ dispositiones de illa pro tempore quomodolibet factæ nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec cuiquam coloratum titulum possidendi tribuant auctoritate Nostra perpetuo supprimas, et extinguas.

Applicatio bonorum spectantium ad dignitatem supprimendam.

§. 4. Illaque sic suppressa, et extincta omnes, et singulos ejusdem dignitatis per te, ut præfertur, supprimendæ, et extinguendæ fructus, redditus, et proventus certos, et incertos, distributiones quotidianas, jura, et emolumenta quæcumque ad eamdem dignitatem per te, ut præfertur, supprimendam, et extinguendam quomodolibet spectantia prædicto muneri generalis inquisitoris hujusmodi, ita quod liceat venerabili fratri Nostro Ignatio a sancto Cajetano moderno archiepiscopo Thessalonicensi in partibus infidelium moderno ex nunc, ac perpetuis futuris temporibus ipsius Ignatii archiepiscopi in munere prædicto successoribus generalibus inquisitoribus pro tempore existentibus per se, vel per alium, seu alios eorum, ejusdemque muneris nomine prædictæ dignitatis per te, ut præfertur, supprimendæ, et extinguendæ, illiusque bonorum, rerum, proprietatum, fructuum, redditnum, et proventuum certorum, jurium, obventionum, et emolumentorum prædictorum veram, realem, corporalem, et actualem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, dictaque bona, res, et proprietates locare, dislocare, arrendare, fructus quoque, et emolumenta prædicta percipere, exigere, levare, ac supportatis tamen prius per dictum Ignatium archiepiscopum ut præfertur, modernum, et pro tempore existentem generalem inquisitorem hujusmodi prædictæ dignitatis per te, ut præfertur, supprimendæ, et extinguendæ missarum, aliisque, si quæ sint illius oneribus in eorum respective usus, et utilitatem convertere, et de illis absque ulla prorsus differentia, aut imminutione, prout eadem Maria Francisca regina fidelissima provide statuit, libere gaudere diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita auctoritate Nostra prædicta, et sine alicujus præjudicio etiam perpetuo applices, et appropries.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 5. Nos enim si suppressionem, extinctionem, applicationem, et appropriationes hujusmodi, aliaque per te earumdem præsentium vigore fieri contigerit, ut præfertur, easdem præsentes semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et ab omnibus, et singulis, ad quos nunc spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum firmiter, et inviolabiliter observari, et adimpleri debere, nec ullo unquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet causa etiam quantumvis juridica, et legitima, pia, et privilegiata, ac speciali nota digna, etiam ex eo, quod causæ propter quas præmissa emanarunt, adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, vel intentionis Nostræ, aut quovis alio quantumvis magno, substantiali, substantialissimo, inexcogitato, inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, aut quocumque alio capite notari, impugnari, aut alias quomodolibet infringi, retardari, annullari, seu per Nos, et successores Nostros Romanos pontifices pro tempore existentes, ac Sedem eamdem, etiam motu proprio, et ex certa scientia, seu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice legatos, dictæque Sedis nuncios, vel quosvis alios quavis auctoritate fungentes revocari, suspendi, restringi, limitari, ad viam, et terminos juris reduci, seu adversus illas restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, vel facti, seu gratiæ, aut justitiæ remedium impetrari, seu illis in aliquo derogari, aut quidquam aliud in contrarium disponi nullatenus unquam posse, nec illas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per quascumque literas, et constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apostolicæ regulas etiam quandocumque, etiam in crastinum assumptionis successorum Nostrorum Romanorum pontificum pro tempore existentium, et cujuslibet illorum ad summi apostolatus apicem, ac alias sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis etiamsi de eisdem præsentibus, earumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat in posterum edendas comprehendi, sed semper ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, ac validissimum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data quandocumque eligenda concessas esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, ad quos nunc spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum firmiter, et inviolabiliter

observari. Sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, vice legatos, dictæque Sedis nuncios judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus priori voluntate Nostra prædicta, ac Lateranensis concilii novissime celebrati suppressiones, et applicationes perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque quibusvis etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet forsan concessis, confirmatis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, etiam inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide, hac vice dumtaxat harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo septimo quintodecimo kalendas decembris, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXXVII.

Dat. die 23. novembris 1787. Anno XIII.

Confirmatio capituli provincialis ordinis s. Augustini Eremitarum nuncupatorum provinciæ Limanæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Injuncti Nobis per abundantiam divinæ misericordiæ pastoralis officii sollicitudo postulat, ut ad ea, per quæ prospero illorum Christifidelium, qui Deo proprius in religione famulari susceperunt, statui, quoad Nobis integrum est, opportune consulitur, ejusdem officii partes sedulo intendamus, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Expositio precum porrectarum a rege catholico.

§. 2. Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici expositum fuit, quod licet alias bonæ memoriæ Joannes de Raya, dum vixit, visitator, et reformator legitime deputatus dilectorum filiorum fratrum ordinis sancti Augustini Eremitarum nuncupat. provinciæ Limanæ inter cætera dilectum itidem filium Michaelem Munatriz fratrem dicti ordinis sancti Augustini expresse professum utriusque suffragii expertem esse declaraverit, seu voce activa, et passiva privaverit, nihilominus in capitulo provinciali anno MDCCLXXXII. habito memoratus Michael a pluralitate vocalium in provincialem hujusmodi nulliter, atque invalide fuit electus, de qua irregularitate a pro-rege Peruviano commoniti vocales prædicti nondum post ad novam electionem processerunt, ac iterato scrutinio, electio in dilectum filium Laurentium Rodriguez fratrem provinciæ, et ordinis prædictorum expresse professum devenit, qui muneris hujusmodi possessionem nactus, illud laudabiliter functus est, ea etiam, quæ pro ejusdem provinciæ reformatione jam fuerunt constituta exequendo. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, memoratus Karolus rex catholicus ad omnem arcendam dubitationem, ac scrupulum ex animo vocalium hujusmodi, quæ circa legitimam electionem dicti Laurentii Rodriguez in provincialem provinciæ Limanæ prædictæ forsan exorta sunt, capitulum provinciale prædictum, cum etiam in eo factam electionem, cæteraque inde sequuta per Nos confirmari, et quatenus opus sit,

sanari, aliaque pro ejusdem provinciæ utilitate disponere summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 3. Nos igitur licet capitulum provinciale prædictum, nec non electio dicti Laurentii alias a dilecto filio magistro generali dicti ordinis fratrum sancti Augustini Eremitarum nuncupat. fuerint confirmata, nihilominus cum nil desideremus impensius, nilque Nobis magis cordi sit, quam inter eos præsertim Christifideles, qui e fluctibus sæculi erepti ad tranquillum religionis portum confugerunt, omnes dissentionum, ac disceptationum causas adimere, ac piis ejusdem Karoli regis catholici votis annuere volentes, dictæque provinciæ vocalium singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi Nobis humiliter porrectis inclinati, capitulum provinciale prædictum anno MDCCLXXXII. habitum, seu celebratum, ut præmittitur, nec non electionem dicti Laurentii in provincialem provinciæ hujusmodi in eo factam, atque omnia inde sequuta auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et validamus, et quatenus opus sit, omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eisdem intervenerint, supplemus, et sanamus.

Conditiones adnexæ.

§. 4. Atque ut in proximo futuro capitulo provinciali provinciæ prædictæ omnia juxta ordinis prædicti statuta, et dictæ provinciæ consuetudines in pace fiant, venerabilem fratrem Joannem Dominicum archiepiscopum Limanum, de cujus prudentia, integritate, et religionis zelo plurimum in Domino confidimus, in dicto capitulo provinciali Nostro, et Sedis apostolicæ nomine præsidentem cum auctoritate, facultatibus, jurisdictione, honoribus, et oneribus similibus præsidentibus competentibus, aliisque solitis, et consuetis, ac cum facultate, ut si, et quando definitorum nominationibus, ac superiorum localium electionibus, aliisque actibus capitularibus hujusmodi interesse non poterit, suum in spiritualibus vicarium in sui locum ad hujusmodi præsidentis munus obeundum cum auctoritate, et facultatibus illi per præsentes concessis substituendi auctoritate, et tenore prædictis facimus, constituimus, et deputamus. Quod si interim, quod Deus avertat, memoratus Joannes Dominicus archiepiscopus ex hac vita migrare contigerit, in sui locum in præsidentem hujusmodi cum auctoritate, facultate, et jurisdictione prædictis vicarium capitularem legitime deputatum sufficimus, ac constituimus. Præterea eidem Joanni Dominico archiepiscopo per præsentes committimus, et mandamus, ut duos fratres ordinis, et provinciæ prædictorum expresse professos sibi benevisos, qui cæteroquin prudentia, ac religionis zelo maxime commendabiles sint, deputet, ut accepti, et expensi conventus Limani dicti ordinis initium sumendo a provincialatu dilecti filii Thomæ Artuis usque ad modernum priorem Limanum, a tempore scilicet, quo vita communis in dicto conventu fuit inducta, rationes petant, easque, quatenus rectæ reperiantur, approbent, et confirment.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac apostolicæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et provinciæ prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approba-

tis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima tertia novembris millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXXVIII.

Dat. die 27. novembris 1787 anno XIII.

Ad felicius regimen custodiæ Terræ Sanctæ ordinis fratrum minorum observantium nova præscribitur custodis, officialium, et discretorum eligendorum forma.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Inter multiplices, gravissimasque sacrosancti apostolatus officii Nobis divinitus commissi curas, in id præcipue pastoralem Nostram omnium ecclesiarum sollicitudinem incumbere oportere intelligimus, ut salubriori directioni, feliciorique progressui sacrorum operariorum, quos ad Dominicum agrum excolendum mittimus, consulamus.

Memorantur privilegia concessa a Romanis pontificibus favore religiosorum ordinis minorum.

§. 2. Dudum siquidem prædecessores Nostri Romani pontifices religiosos viros ordinis minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum, in civitate Hierusalem, aliisque sanctis Palestinæ locis, in quibus Christus Dominus humanæ redemptionis mysteria ortu, vita, et morte sua consummavit divino cultui, et proximorum, ac peregrinorum saluti famulantium, pluribus privilegiis, facultatibus, exemptionibus, gratiis, et indulgentiis exornarunt, ad quos omnes magnus profecto cumulus accessit concessionibus prædecessorum Nostrorum Benedicti XIII., et Benedicti XIV. quorum alter constitutione, quæ incipit *Loca sancta*, data quinto nonas martias MDCCCXXVII. omnia, et singula privilegia a Romanis pontificibus decessoribus Nostris custodiæ Terræ Sanctæ in genere, et in specie, aut alias quinque ab hinc sæculis quomodolibet tributa, iterum concessit, amplissimaque in forma innovavit; alter per quasdam suas in simili forma Brevis literas, quorum initium: In *supremo militantis Ecclesiæ solio*: die VII januarii MDCCCXXVI. expeditas, statuta, et decreta pro felici ejusdem custodiæ guberaio, a tunc temporis existente ministro generali supradicti ordinis, in duas familias Cismontanam, et Ultramontanam dictas, jam diu divisi ipsius pontificis mandato, et auctoritate compilata, et per Nostram congregationem de Propaganda Fide revisa, et mature perpensa, approbavit, et apostolicæ confirmationis robore communivit; quibus in statutis rata habebetur vetustissima illa consuetudo usque ab anno MDCCCLXIV. in generalibus prædicti ordinis comitiis confirmata, de tribus præcipuis ejusdem custodiæ officiis guardianatu, scilicet sancti montis Sion, vicariatus sanctissimi Salvatoris, et procuratione rerum temporalium ad custodiam pertinentium in utriusque familiæ religiosos, ita dividendis, ut guardianatus Cismontano, vicariatus Gallo, procuratio Hispano, semper, et privative deferri debeat.

Expositio precum porrectarum.

§. 3. Quum autem nuper dilectus filius eques Joseph de Azara charissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici apud Nos, Sedemque apostolicam minister plenipotentiarius, exponi Nobis curaverit regio nomine magis convenire spirituali ac temporali regimini supradictæ custodiæ Terræ Sanctæ, et ad animos religiosorum variarum nationum, ex quibus eadem custodia conflatur, mutuæ charitatis vinculo devinciendas, ut ad prædicta tria præcipua officia, et munera promiscue, atque alternatim aditus pateat religiosis familiæ, tam Cismontanæ, quam Ultramontanæ, et quoad Ultramontanam familiam Hispanis, Gallis, et Lusitanis, juxta methodum a laudato equite Josepho de Azara scripto traditam, ac dilectum filium magistrum Stephanum Borgia congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis propagandæ fidei præpositorum a secretis Nobis relatam; proindeque petierit, ut novam hanc dictorum trium officiorum in religiosos prædictarum nationum distribuendorum formam auctoritate apostolica constitueremus.

Tenor concessionis.

§. 4. Hinc est quod Nos desiderio flagrantes satisfaciendi petitioni inclyti regis, cui vera Dei religio, non modo

in suis florentissimis regnis, atque provinciis ipsius pietate, et opibus diligentissime communita, verum, et ubique terrarum fulta præsidio, officiisque ac beneficiis suis defensa, aucta, et propagata, tantum debet, quantum commemorari vix potest, simulque feliciorum gubernationi religiosorum prædictæ custodiæ, et accuratiori administrationi pecuniarum, quæ ad loca sancta manutenenda, et conservanda impenduntur, prospicere volentes, audito prius dilecto filio Paschale a Varisio ministro generali supradicti ordinis, motu proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione, deque apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium mandamus, decernimus, et constituimus, ut in posterum dicta tria officia, et munera guardiani, vicarii, et procuratoris Terræ Sanctæ, sexennii spatio duratura, quacumque confirmationis spe prorsus sublata, ab Hispanis, Gallis, Lusitanis, et Cismontanæ familiæ religiosis promiscue, et per turnum, sic exerceri debeant, ut et nunc, primo nempe sexennio, quod proxime immediate subsequitur, eligatur ad officium guardianatus, quod in præsens, jam vacat per obitum bo: mem: fr: Joan. Dominici a Laviglianno ejusdem Terræ Sanctæ, dum viveret guardiani religiosus Hispanus, ad vicariatum Cismontanus, ad procurationem Gallus; secundo vero sexennio ad guardianatum Cismontanus, et vicariatum Gallus, ad procurationem Lusitanus; tertio sexennio ad guardianatum Gallus, ad vicariatum Lusitanus, ad procurationem Hispanus; quarto sexennio ad guardianatum Lusitanus, ad vicariatum Hispanus, ad procurationem Cismontanus respective assumantur, et eligantur; et sic deinceps de sexennio in sexennium eodem ordine mox constituto.

Conditiones adnexæ.

§. 5. Electio autem dictorum trium officiorum fiat a capitulo provinciali totius custodiæ Terræ Sanctæ eo, qui sequitur modo. Minister, seu superior generalis instituat, atque eligat opportuno tempore in præsidentem capituli mox indicendi religiosum ejusdem custodiæ, vel ex alia quacumque provincia, qui tamen sit ex ea natione, seu familia, cujus nulla haberi potest ratio in prædictis officiis demandandis, juxta turnum, atque ordinem supra propositum, proindeque talis præsidens per superiorem generalem nominandus primo sexennio Lusitanus, altero Hispanus, tertio Cismontanus, quarto demum sexennio Gallus esse debebit. Huic porro præsidenti, sic electo, idem superior ordinis communicabit omnes, et singulas facultates, et jura, quæ ordinis constitutiones, et consuetudines præsidentibus capitulorum tribui solent, illo dumtaxat excepto, vocis passivæ, sive elegibilitatis ad prædicta tria officia, quo perfrui nullo modo debet juxta ea, quæ paulo ante constituimus; ejusdem præsidentis officium erit capitulum per literas convocatorias anno circiter ante expediendas ad constitutam diem indicere in præcipuo totius custodiæ cœnobio, vel si inibi pestis grassetur, in alio quocumque ejusdem custodiæ conventu, celebrandum. Ad hoc autem capitulum omnes guardiani conventuum, et præsidentes actuales hospitiorum Terræ Sanctæ tenebuntur accedere, nisi infirmitas valetudinis, vel epidemica contagio occupans loca, in quibus degunt, vel per quæ iter agere debebunt, fuerit impedimento, iisque impeditis liceat religioso sacerdoti suæ respectivæ nationis ex eadem Terræ Sanctæ custodia per legitimum procuræ mandatum a præsidente capituli cum discretorio recognoscendum, et admittendum proprii suffragii prærogativam deferre. Hi igitur guardiani conventuum, et præsidentes hospitiorum una cum præsidente capituli, et discretorio Terræ Sanctæ, quod ex septem religiosis coalescit, nempe ex guardiano, vicario, procuratore, aliisque quatuor, qui discreti appellantur, capitulariter congregati, per procuratoris, tum ad triennalia officia quatuor discretorum ex totidem nationibus, Italica nempe, Hispanica, Gallica, et Germanica semper assumendorum, etiamsi munus decurrente triennio ex obitu, vel dimissione alicujus discreti vacet (qui tamen poterunt ad aliud triennium, aut antea continuare, si ita expediens discretorio videbitur, et dummodo per secreta suffragia quatuor ad minus concurrant pro continuatione) totidemque alios religiosos illarum nationum, ex quibus quoad tria potiora tenore præsentium; quoad cætera vero juxta Terræ Sanctæ statuta, sunt assumendi, sicque electi, et de novo instituti respectivorum officiorum possessionem illico capiant una cum electo in guardianum s. montis Sion, cui habita ratione distantiæ locorum concedimus, et indulgemus, ut jurisdictionem suam in omnes, et singulos fratres in custodia Terræ Sanctæ commorantes exercere possit, et valeat, etiam antequam ad eam pervenerint,

tum confirmatoriæ superioris generalis sui, tum patentes literæ, et facultates præfecti missionum a custodia Terræ Sanctæ dependentium per supradictam congregationem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negociis propagandæ fidei præpositorum ipsi concedendæ, quas literas statim post electionem petere, et obtinere tenebitur, obtentasque formiter publicare: concesso etiam interim usu facultatum, tam ordinariarum, quam extraordinariarum, quæ per organum ejusdem congregationis eidem guardiano concedi solent. Præsidens autem capituli, novusque guardianus, vicarius, et procurator tribunal component, quo coram singillatim discutientur rationes, et merita illorum religiosorum, qui tribus hisce sexennalibus muneribus nuper perfuncti fuerant, talisque sindicatus explebitur per judiciale decretum approbationis, seu reprobationis, sive ex toto, sive ex parte rerum a singulis gestarum in respectivi exercitatione muneris; cujus quidem decreti authenticum exemplar quatuor virali prædictorum judicum subscriptione munitum, transmittent ad superiorem generalem ordinis, qui pro excussis in prædicto sindicatu rationibus, debitas cuilibet, vel pro meritis laudes, et præmia, vel pro defectibus pœnas, reprehensionesque sua auctoritate constituet.

Reservationes specialis.

§. 6. Vacante tandem per obitum, vel alia quacumque de causa in sexennii, aut triennii decursu aliquo, sive ex tribus majoribus officiis, guardianatus, vicariatus, et procurationis, sive ex quatuor minoribus, discretorii partes erunt illico subrogare, et eligere ad muneris complementum, videlicet ad tempus sexennalis, vel triennalis spatii, quod remanet, alium religiosum illius nationis, quæ vacans officium occupabat, adeo ut quolibet sexennio, vel triennio unaquæque natio suum respective munus juxta turnum supra præfixum, integre occupare debeat. Talis autem subrogatio, et electio sub nullitatis pœna fiat, ut sequitur. Proponantur ab officiali illius nationis, ex qua novus est assumendus tres religiosi, ac si contigerit, ut vacante officio quod Lusitanus occupabat, nullus adsit Lusitanus inter sex viros, qui supersunt, tunc trium Lusitanorum præsentatio ad digniorem officialem Hispanum pertineat. Deinde facta in discretorio discussione meritorum de singulis: guardianus, vel vicarius, si de guardiano eligendo agatur, eligendum discretorio proponet, quem magis dignum, et idoneum in Domino judicaverit; editoque ab electoribus jurejurando coram imagine Christi Domini cruci affixi de meliore eligendo, subrogatio, seu electio fiat per secretas ballottationes, ut ajunt, sive suffragia, ac si majorem suffragiorum numerum tulerit, pro officiali, vel discretum legitime electo habeatur: sin vero alium ex tribus proponet idem guardianus, vel vicarius, ubi de guardianatu conferendo agitur, usque dum per votorum pluralitatem contigat electio.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 7. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, nec de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam substantiali, et formali, ac incogitato, vel inexcogitabili necessariam expressionem requirente defectu, notari, impugnari, infringi, retractari, aut in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci ullo modo unquam posse; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque præeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet qualibet aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, aliisque apostolicis, atque in conciliis, et capitulis, tam generalibus, quam provincialibus editis generricis, et specificis constitutionibus, decretis, et ordinationibus, ac nominatim, quatenus opus sit, dictæ custodiæ Terræ Sanctæ, aliisve quibuscumque, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, decretis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis personis, et locis sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque effi-

cacioribus efficacissimis, et insolitis, clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, seu alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, et pluries innovatis. Quibus omnibus, et singulis tametsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur, præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xxvii novembris MDCCLXXXVII., pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXXIX.

Dat. die 7. decembris 1787 anno XIII.

Exemptio hospitalis pro mentecaptis civitatis Alexandrinæ provinciæ Mediolanensis, eique inservientium et ministrorum a jurisdictione parochi intra cujus jurisdictionis septa existit, cum facultate illius rectori administrandi sacramenta, et gerendi curam animarum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Piis fidelium votis, quæ ad religionis propositum, et animarum salutem pertinere monstrantur, animo Nos decet libenti petentium desideriis congruum concedere suffragium, prout in Domino salubriter expedire conspicimus. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii priores, et confratres confraternitatis sanctissimæ Trinitatis nuncupat. civitatis Alexandrinæ provinciæ Taurinensis administratores xenodochii, seu hospitalis in eadem civitate Alexandrina pro mentecaptis ordinaria, et regia auctoritate instituti, quod utile, imo forsan, et necessarium foret, si sacerdos ab eis in rectorem hospitalis prædicti eligendus, et ab ordinario approbandus independenter a parocho collegiatæ, et parochialis ecclesiæ sanctorum Petri, et Dalmatii, intra cujus jurisdictionis limites dictum hospitale existit, tum infirmis pro tempore in eo existentibus, tum ejusdem hospitalis ministris, et inservientibus omnia sacramenta administrare, spiritualiter ipsis adesse, cæteraque omnia, quæ curam animarum spectant, gerere, libere, ac licite posset, et valeret, eaque propter in ecclesia prope hospitale prædictum, et in illius utilitatem, et commodum ædificanda sacrosanctum Eucharistiæ sacramentum, ac sacrum infirmorum oleum retinere, ac servari, in eaque tumulari liceret; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, audita dilecti filii moderni vicarii capitularis vacantis ecclesiæ Alexandrinæ legitime deputati relatione, supplicationibus hujusmodi inclinati, hospitale prædictum, illiusque rectorem, ministros, et inservientes, inter ejus septa commorantes, ac in eo pro tempore degentes infirmos, seu mentecaptos a quibusvis juribus parochialibus dictæ collegiatæ, et parochialis ecclesiæ sanctorum Petri, et Dalmatii, et ab illius parochi cura, et subjectione auctoritate apostolica tenore præsentium totaliter eximimus, et liberamus, ac curam animarum tum infirmorum, tum ejusdem hospitalis ministrorum, et inservientium sacerdoti pro tempore existenti in dicti hospitalis rectorem ab eadem confraternitate deputatum, et ab ordinario approbatum committimus, et demandamus, eumque in ipsorum parochum, et animarum suarum rectorem constituimus, illique in iis, quæ ad administrationem sanctissimæ Eucharistiæ etiam pro viatico, ac extremæ unctionis sacramentorum prædictorum, servatis tamen sacris ritibus, et cæremoniis a rituali Romano præscriptis,

aliisque omnibus, quæ ad animarum curam spectant, penitus, et omnino eas subiicimus, ita ut cura personarum sic exemptarum, ad rectorem hujusmodi privative quoad dictum parochum tam super administratione omnium sacramentorum, quam jure sepeliendi in ecclesia dicti hospitalis, ut præfertur, construenda, et ædificanda, absque ulla quartæ, vel aliorum jurium parochialium, etiamsi in alia ecclesia sepultura electa fuerit, præstatione, seu solutione spectet, et pertineat, ac spectare, et pertinere debeat; ac in ecclesia prædicta sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, ac sacrum infirmorum oleum servare libere, ac licite possit, et valeat concedimus, et impertimur.

Prohibitio ne parochus in hospitalis administratione sese immiscere præsumat.

§. 3. Quapropter moderno, et pro tempore existenti parocho, seu rectori dictæ collegiatæ, et parochialis ecclesiæ sanctorum Petri, et Dalmatii districtius inhibemus, ne in eorumdem sacramentorum (excepto dumtaxat sacramento matrimonii, quoad ministros et alios inservientes, qui hac tantum ratione parocho, et parœciæ hujusmodi subsint) in dicti hospitalis administratione se ingerere, aut defunctorum sepulturæ, seu exequiis inibi faciendis interesse, ullumve pro funere, aut aliud quodlibet jus, vel emolumentum parochiale petere, et prætendere, ac desuper hospitale, personas rectorum, seu eorum aliquem molestare audeat, seu quovis modo præsumat. Ne porro ob exemptionem hujusmodi eidem parocho aliquod inferatur damnum volumus, ac edicimus, ut a dicta confraternitate annua pensio eidem parocho ab ordinario juxta quantitatem emolumentorum, quæ annuatim a dicto hospitale, ejusque ministris, et inservientibus percipere consueverat, taxanda omnino solvatur. Volumus præterea, ut si ab aliis extraneis ejusdem confraternitatis ecclesiastica sepultura eligatur, constitutiones synodales circa ea omnino serventur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas, et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod parochus dictæ collegiatæ, et parochialis ecclesiæ, seu alii in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ, et dignitatis, seu alias speciali, et individua mentione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causæ propter quas eædem præsentes literæ emanarint adductæ, specificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis justa, legitima, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensu, aliove quolibet etiam quantumvis magno, et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad viam, seu terminos juris reduci, aut in controversiam vocari, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti posse, sed ipsas præsentes literas, et in eis contenta hujusmodi semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab illis inviolabiliter, et inconcusse observari; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis apostolicæ nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, et in conciliis etiam universalibus editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non collegiatæ, et parochialis ecclesiæ prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis eidem parochiali, et collegiatæ ecclesiæ, dictoque illius rectori, seu parocho, aliisque quibusvis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præ-

missorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 17. decembris 1787 anno XIII.

DCLXXX.

Erectio archiepiscopalis sedis Camerinensis.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quemadmodum apostolica Romana Sedes, in ecclesiæ universalis regimine, nil habuit antiquius, quam ecclesiasticæ hierarchiæ decori, et ornamento prospicere, quod ut facilius assequeretur, eorum, qui in partem apostolicæ sollicitudinis vocati sunt, sedes ad varios per orbem catholicum gradus sustollere consuevit; ita et Nos ad supremam pontificiam dignitatem, divina bonitate, evecti, aliquam ex iis sedibus, cujus præclara, quæ extant monumenta, atque immortalia in Ecclesiam universam promerita recensuimus, sublimiori tituli incremento decorare, et peculiaria illi insignia elargiri in Domino arbitramur.

Laudes civitatis Camerinensis.

§. 2. Camerinensis quidem, Umbriæ inter, Piceni que confinia sita antiquissima civitas, non modo ob agrorum fæcunditatem, rerumque omnium copiam, ac oppidorum illi adjacentium frequentiam, sed etiam ob inclytam suorum gloriam civium, quos omni virtutum genere præstantes singulis ætatibus edidit, celeberrima semper habita fuit.

Viri sanctitate præstantes, qui in ea vixerunt memorantur.

§. 3. Verum illius gloria quammaxime adaucta est ex eo, quod ab anno salutis CCXLVIII. ad eam per sanctum Porphirium evangelii luce delata, subinde Leontius primus episcopus in crudelissima Decii imperatoris persecutione, qua durante, sanctus Venantius adhuc adolescens subiit martyrium; Christifideles confirmavit, et cives, qui ethnicæ superstitionis erroribus tenebantur, ad christianam religionem perduxit, multisque in illius ecclesiæ regimine, laboribus, et ærumnis usque ad extremum vitæ spiritum perlatis, postremo in Domino quievit.

Episcopi qui illius gubernio præpositi fuerunt, quos inter Clemens papa decimus recensetur.

§. 4. Ab eo tempore constituta in ea civitate episcopalis sedes jugiter viguit, apostolicæ Sedi immediate subjecta, quam sacri præsules, cum generis nobilitate, tum doctrina, et morum eximia probitate præstantes integre, sancteque non solum administrarunt, sed etiam mirum in modum illustrarunt. Illorum vero sex inter Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales cooptati fuere. Ac præcipue ecclesia illa felicis recordationis Clementem papam decimum prædecessorem Nostrum, ante sui ad supremi pontificatus assumptionem, in episcopum habuisse omni ævo gloriari debet.

Ampla ejus dioecesis declaratur.

§. 5. Adeo tamen Camerinensis episcopi diœcesis longe, lateque diffusa erat, ac tot civitates, et oppida complectebatur, ut ex ea Tolentini, sancti Severini, et Mathilicæ, ac Fabriani episcopatus, variis inde temporibus, apostolica authoritate instituti fuerint. Verum, præter præmissas separationes, ea, quæ Camerinensi episcopo adhuc regenda superest diœcesis, ampla satis, et celebribus oppidis, terris, pagisque, ac locis est referta.

Præstantia ecclesiæ cathedralis, et cleri ornamentum laudibus extollitur.

§. 6. Huic autem civitatis splendori, et pervetustæ sedis episcopalis dignitati accedit etiam, ad divini cultus decorem magis magisque augendum, cathedralis ecclesia eleganter illa quidem, et magnifice extructa, quæ in honorem beatæ Mariæ virginis Deo dicata plurium beatorum cælitum servat reliquias, præsertim vero corpora sanctorum Ansovini episcopi, et Victorini eremitæ. In ea duæ dignitates, ac octodecim canonici rocchetto, et oblongis cappis, magnis nuncupatis, ex similis recordationis Urbani VIII. prædecessoris pariter Nostri privilegio utentes, sacra

persolvunt. Nec ad cleri ornamentum desunt presbyteri, et clerici doctrinæ etiam laude, et morum integritate præstantes: ii plerumque ex episcopali seminario prodeunt, ubi dum ad omnes bonas artes, et scientias, ac pietatem, ecclesiasticamque disciplinam informantur, ut eos decet, qui in sortem Domini vocati sunt; ecclesiæ pariter deserviunt, ac solemnibus in functionibus cum splendidiori divino cultu, populique admiratione, et spirituali solatio sedulam operam navant.

Peculiaris collegiata in honorem s. Venantii memoratur.

§. 7. In ipsa præterea civitate insignis extat collegiata ecclesia, ubi corpus sancti Venantii martyris asservatum pie colitur, variisque apostolicis, ut accepimus, privilegiis locupletata.

Erectionis tenor, et privilegiorum communicatio.

§. 8. Quare tot tantisque titulis, ac prærogativis cumulatam ecclesiam, cujus regimini venerabilis frater Noster Aloisius Amici pari prudentia, et zelo jamdiu laudabiliter præest: inspectis etiam præcipuis illius meritis, cum dignam esse animo reputaverimus, ut tandem ad archiepiscopalis gradum, et honorem eveheremus: cum venerabilibus fratribus Nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalibus, in consistorio Nostro secreto hodie habito, de hac re verba fecimus, auditoque ab ipsis unanimi eorum consilio, motu propterea proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine, ecclesiam Camerinensem, ad laudem, et gloriam omnipotentis Dei, et beatissimæ virginis Mariæ, ac sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, nec non fidei catholicæ exaltationem, totiusque militantis ecclesiæ decus, in ecclesiam archiepiscopalem tantum, et Sedem illam usquemodo episcopalem, in archiepiscopalem præsulis archiepiscopi sedem, pro uno archiepiscopo, qui pallii, et crucis usum aliorum more archiepiscoporum habeat, cum aliis privilegiis, honoribus, et prærogativis similibus archiepiscopis debitis, et concessis, quibus pro tempore existens illius ecclesiæ archiepiscopus uti, frui, potiri, et gaudere libere, et licite possit, et valeat, ac etiam debeat, apostolica Nostra authoritate, ipsarum tenore præsentium perpetuo erigimus, et instituimus, ac nomine, titulo, et honore archiepiscopali decoramus. Nec non dictum Aloisium usquemodo episcopum, et pro tempore existentem ecclesiæ Camerinensis præsulem in archiepiscopum declaramus; ita quod dictus Aloisius, absque alia de ejus ecclesiæ Camerinensis de novo facienda provisione, et præfectione in archiepiscopum Camerinensem præfectum esse intelligatur. Præterea eidem Aloisio archiepiscopo, ejusque successoribus, ut ipse, et illorum singuli omnia, et singula quæcumque, quæ ad similes archiepiscopos in eorum civitatibus, et diœcesibus, et ad archiepiscopale munus de jure, vel consuetudine, aut alias quoquomodo spectare, et pertinere solent, et debent gerere, facere, exercereque libere, et licite possit, ac possint; plenam, et omnimodam authoritatem, earumdem tenore præsentium, concedimus, et indulgemus.

Præsentes literæ eximuntur a quavis revisione, sub lato quovis remedio juris.

§. 9. Præsentes autem literas, et in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore, etiam ex eo, quod causæ, propter quas hæc omnia gesta fuere, examinatæ, verificatæ, et approbatæ, et quicumque in eis interesse habentes ad id vocati non fuerint, nec præmissis consenserint, sive alias ex quibuscumque causis juridicis, et legitimis, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, vel adversus illas quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ remedium etiam aperitionis oris, impetrari posse; nec sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, seu Romanos pontifices successores Nostros sub quibusvis verborum expressionibus, et formis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus pro tempore faciendis, comprehendi, sed tamquam pro divini cultus, et ecclesiastici ordinis decore, et augmento concessas semper ab illis excipi, suosque plenarios, et integros effectus sortiri debere; sicque per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac præfatæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, et vicelegatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis authoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum prorsus, et inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, nec non quorumcumque Ro-

manorum pontificum prædecessorum Nostrorum super authoritate, et usu pallii editis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ejusdemque ecclesiæ Camerinensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis eidem ecclesiæ Camerinensi, illiusque præsulibus, nec non dilectis filiis illius ecclesiæ capitulo, et canonicis, aliisque personis etiam speciali mentione dignis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, nec non irritantibus, et aliis decretis, etiam motu pari, et consistorialiter, aut alias, quomodolibet etiam pluries concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua mentio, seu quævis alia expressio habenda foret; tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, præsentibus inserti forent, pro sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse motu pari derogamus contrariis quibuscumque.

Declaratio specians.

§. 11. Per præsentes autem non intendimus juribus dictæ collegiatæ ecclesiæ sancti Venantii in aliquo, prout de jure, præjudicium inferre.

Fides habenda transumptis.

§. 12. Volumus præterea quod earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, caracthere notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ iisdem præsentibus adhiberetur, si exhibitæ forent, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostræ erectionis, institutionis, decorationis, declarationis, concessionis, indulti, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ, apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ, millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, sextodecimo kal. januarii, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXXXI.

Dat. die 18. decembris 1787 anno XIII.

Licentia administratoribus, cæterisque inservientibus hospitalis loci sancti Idelphunsi nullius diœcesis, provinciæ Toletanæ perpetuo vescendi carnibus temporibus prohibitis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Pia loca quæcumque, præsertim vero illa, in quibus cum spiritus profectu misericordiæ opera, ægris nempe solamen præstando, exercentur, Nos decet apostolicæ providentiæ favoribus prosequi, atque ad ea libenter intendere, per quæ locorum eorumdem prospero, ac felici incremento una cum ministrorum, eisque quomodolibet inservientium incolumitati consulatur.

Expositio precum.

§. 2. Exponi Nobis siquidem nuper fecit carissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus, quod cum in xenodochio, seu hospitali sancti Ferdinandi loci sancti Idelphunsi nullius diœcesis provinciæ Toletanæ plures infirmos excipiantur, hinc ut administratorum, ministrorum, aliorumque omnium eidem xenodochio quomodolibet inservientium, sæpe ex lethali halitu infirmorum in adversam valetudinem incidentium incolumitati per Nos provide prospiciatur summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur memoratum Karolum regem catholicum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ac administratorum, aliorumque inservientium hujusmodi singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati; modernis, et pro tempore existentibus, tam inservientibus, et in dicto hospitali conviventibus, quam aliis ejus ministris, sive ex mercede, sive gratis servitium præstantibus, nec non administratoribus prædictis, eorumque familiis, ut donec, et quousque munera inserviendi, aut ministrandi, vel alias, ut præfertur, obierint, quadra-

gesimalibus, aliisque per annum temporibus, et diebus, quibus carnium, ovorum, et lacticinorum æsus est prohibitus (majori hebdomada tantum excepta) carnibus sine tamen scandalo vesci libere, et licite, et absque ullo conscientiæ scrupulo possint, et valeant, ac quilibet eorum possit, et valeat, licentiam auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, dictique xenodochii, seu hospitalis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Reservationes speciales.

§. 5. Cæterum per præsentes non intendimus a lege jejunii inservientes, ministros, aliosque quoscumque prædictos, seu eorum aliquem exemptum, et solutum esse, imo, nulla valetudinis causa intercedente, ad jejunium servandum obstrictos esse declaramus. Volumus præterea, ut moderni cappellani dicti xenodochii, seu hospitalis, qui, ut accepimus, sunt fratres ordinis sancti Francisci, cæterique pro tempore existentes, qui ex voto ad ciborum quadragesimalium æsum in certis anni diebus obstringuntur, votum hujusmodi non obstante hoc indulto omnino servari teneantur per præsentes quippe hisce desuper nullo modo eos dispensatos esse dici, aut censeri posse decernimus. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima octava decembris millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, pontificatus Nostri anno decimotertio.

DCLXXXII.

Dat. die 19. januarii 1788 anno XIII.

Confirmantur exemptiones a gabellis, et quæcumque alia privilegia latifundio Mesulæ, ac vallibus Volani bonis præpositeræ Pomposianæ, cæterisque nuper a camera emptis alias competentia, illaque jurisdictioni thesaurarii generalis subjiciuntur.

Pius pp. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Consueverunt Romani pontifices patrimonium apostolicæ Sedis sibi concreditum sedulo custodire, atque opportune prospicere, ne ulli in damnum illius, ac contra fisci, et cameræ apostolicæ jura invehantur abusus, et si qui invecti forte fuerint, tollantur. Præter permulta, quæ pontificium ærarium habet in civitate, et provincia Nostra Ferrariæ, de quibus Ferrarienses cives investire consuevit, alia etiam insignis valoris bona possidet pretio recenter comparata, quæ suo nomine, suoque commodo retinet, atque administrat.

Narrat quomodo coemptum fuerit prædium, et quibus privilegiis donatum.

§. 2. Et quidem non multis ab hinc annis, dum Nos in minoribus constituti munere thesaurarii generalis fungeremur, grandi pecunia emit amplum latifundium nuncupatum la Sammartina, quod olim allodiale erat ducum Estensium, quodque positum est prope alteram ex portis civitatis Ferrariæ. Ut vero integra manerent cuncta privilegia, immunitates, et exemptiones, quibus antea idem latifundium fruebatur, et quæ eidem, postquam evaserat cameræ apostolicæ proprium, potiori jure competebant, Nos ipsi ad summum apostolatum, divina disponente providentia, subinde evecti, dum per Nostras literas in forma Brevis die xv. novembris MDCCLXXVII., signatas quamplura statuimus, meliorem jurium fisci, et cameræ in provincia Nostra Ferrariensi administrationem respicientia, illud quoque sancivimus, quod in omnibus causis civilibus, criminalibus, et mixtis ad memoratum latifundium la Sammartina quomodolibet pertinentibus, tam activis, quam passivis affictuariorum, sociorum, comparticipum, ministrorum, colonorum, livellariorum, artificum, et aliarum omnium personarum eidem latifundio inservientium judex primæ instantiæ privative, quoad omnes, esset commissarius No-

stræ cameræ residens in civitate Ferrariæ cum facultate eas reassumendi a quocumque judice, e tribunali, itemque œconomicam exerceret privativam jurisdictionem super eodem latifundio, ac super rebus, et personis illius; judex vero secundæ instantiæ esset thesaurarius pro tempore generalis Cameræ Apostolicæ.

Referuntur dubietates subortæ super applicatione concessorum privilegiorum.

§. 3. Et quoniam dubitatum postea fuit, num in omnibus indistincte causis criminalibus personarum prædicto latifundio addictarum, ac in iis quoque, quæ pœnis contra reos gravioribus expediendæ erant jus reddere deberet solus commissarius Ferrariæ residens, Nos intentionem Nostram declarantes, mandavimus, eas tantum criminales causas a commissario ipso judicandas esse, quarum titulus pœnam corporis afflictivam non importaret; has vero cognoscendas esse a thesaurario generali, qui suam habet congregationem criminalem in urbe, proindeque in causis istis criminalibus pœnam afflictivam corporis præseferentibus commissarium Ferrariæ non sententiam dicere, sed compilare dumtaxat debere processum ab eo subinde ad eumdem thesaurarium generalem transmittendum, quemadmodum in sua de mandato Nostro ad commissarium data epistola diei xxxi. januarii MDCCLXXXIV. explicavit dilectus filius Noster Guillelmus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis Pallotta, qui eo tempore pro thesaurarii munus gerebat. Scimus autem ex his, quæ tam quoad memoratum latifundium, quam quoad cætera jura cameralia in prædicto Nostro Brevi disposuimus, optimum in ea provincia invectum fuisse cameralis administrationis ordinem, omnemque sine ullo publicæ quietis detrimento, sublatam inter cameræ, ac legationis ministros, jurisdictionis quæstionem, sicuti lapsi inde temporis ad hanc diem perpetua tranquillitas confirmavit.

Refertur alia emptio facta ab imperatore Romanorum latifundii Mesulæ cum suis adnexis juribus.

§. 4. Cum itaque nuper Nos prægrandi pretio scutorum nongentorum millium pro Nostra Camera Apostolica, Nostroque pontificio ærario emerimus ab Augusto imperatore filio Nostro dilectissimo Josepho Secundo amplissimum latifundium Mesulæ, ac valles Volani, et quæ in eis sunt, omnia item, quæ ipse habeat jura super bonis Pomposianis, palatium Ferrariæ positum, aliaque per multa, quæ olim Estenses duces, mox vero idem imperator privato jure allodii in Nostra civitate, et provincia Ferrariæ possidebat, et quæ late descripta sunt in publico emptionis, et venditionis instrumento, quod stipulatum fuit Mediolani die prima decembris anni MDCCLXXXV. rogitu Karoli de Nigris notarii Mediolanensis, quodque subinde fuit tum a Nobis, cum a prælaudato imperatore Josepho Secundo ratificatum, consonum rationi Nobis visum est, ut quomodo ad conservanda jura, et privilegia cameralis latifundii la Sammartina peculiares Nostras literas in forma Brevis superius memoratas signavimus, eodem literas similes signaremus ad ea decernenda, quæ pro juribus, et privilegiis Mesulæ, vallium Volani, aliorumque bonorum nuper pro Nostra Camera Apostolica emptorum pariter conservandis perpetuo observanda erunt.

Tenor concessionis exemptionum pro bonis, et emptoribus fructuum ab illis colligendorum.

§. 5. Motu itaque proprio, atque ex certa scientia, et matura deliberatione Nostra, deque apostolicæ potestatis plenitudine volumus, atque mandamus, ut prædicta bona omnia, illorumque fructus, itemque eorumdem bonorum, et fructuum emptores, nec non livellarii, coloni, affictuarii, ministri, cæterique eisdem bonis inservientes omnimoda fruantur exemptione ab omnibus, et singulis datiis, et gabellis, terraticis, taxis, aliisque oneribus quocumque nomine nuncupatis realibus, personalibus, et mixtis, tam cameralibus, quam communitativis, sive jam impositis, sive in futurum quocumque titulo, ac auctoritate imponendis eo penitus modo, et non alias, quo hujusmodi exemptione, immunitate, ac privilegiis, juxta etiam concordiam Faentinam inter Petrum cardinalem Aldobrandinum nomine sanctæ Sedis, et ducem Cæsarem d'Este initam die xii januarii MDXCVIII. et a prædecessore Nostro Clemente VIII. solemniter ratificatam, supradicta bona, fructus, ac memoratæ personæ gaudebant, dum allodiali jure bona ipsa erant, tum apud serenissimam familiam d' Este, tum penes Augustum imperatorem Josephum Secundum, quarum quidem immunitatum, exemptionum, et privilegiorum nolumus ullam censeri factam ex memorato emptionis contractu, aut mutationem, aut imminutionem.

Concessio privativæ jurisdictionis cameralis.

§. 6. Præterea bona ipsa, omnesque superius enunciatas personas ab omni alia eximentes jurisdictione subiicimus privativæ jurisdictioni Cameræ Apostolicæ, illiusque pro tempore thesaurarii generalis, ac respective commissarii No-

stræ cameræ in civitate Ferrariensi residentis, ita quidem, ut in omnibus causis ad eadem bona quomodolibet pertinentibus, tam activis, quam passivis, atque etiam in illis, in quibus de bonorum, personarumque supradictarum privilegiis, et exemptionibus a datiis, et oneribus superius indicatis agatur, tametsi de ipsamet privilegiorum, ac exemptionis competentia disputari principaliter contingat, sive illæ agi velint actione civili, sive etiam actione criminali contraventionis quorumcumque bannimentorum, judex primæ instantiæ privative quoad omnes, ac etiam quoad cardinalem legatum, et pro legatum Ferrariæ sit, et esse debeat commissarius Nostræ cameræ pro tempore residens in civitate Ferrariæ cum facultate eas reassumendi a quocumque judice, et tribunali; judex autem secundæ instantiæ sit, et esse debeat thesaurarius pro tempore generalis cameræ apostolicæ; quo vero ad causas proprie criminales ob delicta livellariorum, colonorum, affictuariorum, ministrorum, aliorumque omnium cum patentalibus cameræ apostolicæ literis tenutæ Mesulæ, vallibus Volani, bonis præposituræ Pomposianæ, cæteris nuper a camera, ut supra acquisitis inservientium, illorum cognitio privative in prima instantia pertineat ad eumdem commissarium cameræ residentem Ferrariæ, ubi causæ ipsæ criminales leviores sint, nempe ubi titulus delicti pœnam corporis afflictivam non importet, ac deinde in gradu appellationis spectet ad thesaurarium generalem: si vero causæ sint graviores, et titulo delicti pœna afflictiva corporis sit adscripta, cognitio illarum etiam in prima instantia privative competat thesaurario generali, qui eas non aliter expedire debebit, quam cum sua congregatione criminali, quoad etiam in causis similibus alterius latifundii la Sammartina ab ipso thesaurario generali fieri debere, jam mandavimus, iterumque modo jubemus.

§. 7. Atque in causis hujusmodi commissarius cameræ residens Ferrariæ compilare solummodo debebit, consulto in occurrentibus ipsius compilationis dubietatibus eodem thesaurario generali, processum, illumque postea ad eum transmittere. Licet autem cæteri incolæ, et habitatores Mesulæ, vallium Volani, ac bonorum Pomposianorum, qui Cameræ Apostolicæ, ut supra non inserviunt, neque ab ea dependent, subjecti in omnibus esse debeant jurisdictioni judicum ordinariorum provinciæ Ferrariæ.

§. 8. Volumus tamen, quod ubi contingat, sive in civilibus, sive in criminalibus causis executiones in locis illis committendas esse tam reales, quam personales, non aliter illæ fiant, nisi cum intelligentia, et consensu commissarii Nostræ cameræ residentis Ferrariæ, qui cæteroquin mandati, seu decreti justitiam ad examen revocare non debebit, atque executiones secus factæ sint omnino nullæ: volumusque insuper, quod non obstantibus quibuscumque ordinibus in contrarium fortasse vigentibus, eædem executiones in memoratis locis, seu latifundiis in posterum fiant non medio birrauriorum, aliorumque executorum tribunalium provinciæ, et legationis Ferrariensis, sed medio dumtaxat custodum, seu guardianorum cameralium circumdarii Mesulæ, vallium Volani, et bonorum Pomposianorum, prout in altero latifundio camerali la Sammartina huc usque observatum est: et quoniam ea est Nostra voluntas, quod in circumdario illo nunquam admittantur, aut retineantur rei publicorum delictorum pœna corporis afflictiva expiandorum ubicumque illa patrata sint; idcirco tum hodierno Nostræ cameræ commissario residenti in civitate Ferrariæ, tum futuris omnibus commissariis similibus expresse injungimus, ac sub pœna Nostræ, et sanctæ Sedis apostolicæ indignatione præcipimus, ut hanc Nostram voluntatem diligenter observent, et exequantur, atque ab omnibus, qui bonis illis inserviunt observari, et exequi curent; præcipueque a custodibus, et guardianis illius circumdarii, quibus imponent, ut reos hujusmodi de fuga suspectos ex abrupto arrestent, sibique postea denuncient: præterea commissarii ipsi non modo statim, ac fuerint ab aliis tribunalibus, et judicibus requisiti, sed etiam ex officio demandare debebunt capturam a custodibus, ut supra faciendam supradictorum reorum, qui vel in circumdario ipso deliquerint, vel ad aliud unquam accesserint, sive sint livellarii, affictuarii, coloni, ministri, aliique inservientes camerales, sive meri habitatores, incolæ, aliæque personæ extraneæ, nullam habentes a camera apostolica dependentiam, eosdemque reos tradere extra memoratum circumdarium facient birruariis, cum lege eos illico deponendi in publicis carceribus, vel Ferrariæ, vel aliorum locorum pro-

Declarationes speciales.

vinciæ ad dispositionem thesaurarii generalis, si de livellariis, affictuariis, colonis, ministris, aliisque inservientibus cameralibus memoratorum criminum reis agatur, ut respective ad dispositionem tribunalium provinciæ, et legationis Ferrariensis, si res sit de cæteris reis, ut omnes a respective suis judicibus condigna pœna plectentur, secus ipsi Nostræ cameræ commissariis strictam reddituri Nobis, et successoribus Nostris erunt de sua culpa, et obscitantia rationem.

Cavetur ne impunitatis spe fraudetur privativa jurisdictio cameralis.

§. 9. Et ne ullo in loco criminum reis supersit impunitatis spes, cui ex sua exemptione ab ordinaria jurisdictione judicum provinciæ fortasse confiderent, id quoque volumus, et ordinariis ipsius provinciæ judicibus concedimus, ut extra latifundium Mesulæ, valles Volani, ac bona præpositurae Pomposianæ livellarii olim Estenses, et imperiales, nunc vero camerales, itemque affictuarii, coloni, ministri, omnesque alii inservientes bonis nuper a camera emptis arrestari pro quibuscumque delictis de eorum mandato, et ab ipsorum executoribus possint, dummodo tamen illico deponantur in carceribus ad dispositionem commissarii cameræ in civitate Ferrariæ residentis, ac respective thesaurarii generalis, alias processus, et quæcumque acta contra ipsos facta irrita omnino sint, et nulla, excepta captura, quæ perinde habebitur, ac si facta esset de mandato judicis cameralis. Quo vero spectat ad consules ad victualia sive civitatis, sive provinciæ Ferrariensis eos nihil auctis hebere volumus in latifundio Mesulæ, vallibusque Volani, ac bonis Pomposianis, totoque illo circumdario, cum in eo universa omnium etiam proventuum inspectio, et gubernium penes commissarium cameræ, itemque penes thesaurarium generalem residere debeant.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 10. Decernimusque autem præsentes Nostras literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod interesse habentes, seu habere prætendentes vocati, et auditi non fuerint, de subreptionis, aut obreptionis vitio, aut intentionis Nostræ, seu alio quocumque defectu notari, impugnari, et redargui, in controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti, remedium intentari, vel impetrari, nullatenus posse, sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque præeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Non obstantibus Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis de jure quæsito non tollendo, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, itemque statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima januarii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

Dat. die 15. januarii 1788 anno XIII.

DCLXXXIII.

Confirmatio unionis factæ nonnullorum bonorum spectantium fratribus ordinis sancti Benedicti congregationis Olivetanæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Procmium.

§. 1. Postquam Deo placuit omnipotenti, qui ex summa misericordia, et bonitate sua vocat ea, quæ non sunt tamquam ea, quæ sunt humilitatem Nostram ad universalis Ecclesiæ regimen vocare, ex eo tempore officii Nostri partes esse plane intelleximus, ut studia, vigiliasque Nostras ad ea quoque, per quæ prospero illorum Christifidelium, qui Deo propius in religione famulari susceperunt, statui consulitur, impenderemus; quamobrem desideriis, quæ ad ordinum, ac congregationum regularium bonum pertinere dignoscuntur, congruum Nos libenter impertimur suffragium.

Expositio precum porrectarum ab abbate generali.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Antonius Maria Griffi abbas generalis monachorum ordinis sancti Benedicti congregationis Olivetanæ, ac abbas monasterii montis Oliveti Nullius diœcesis provinciæ Senensis, quod cum post maturum examen sui definitorii intellexerit utile, quam maxime, ac proficuum futurum fore ordini, et congregationi prædictis, si tum parvum monasterium sancti Michaelis Archangeli de Gaiffa nuncupati diœcesis Urbinatensis cum suis bonis, ac redditibus monasterio sancti Petri civitatis Eugubinæ, cum monasterium sancti Antonii civitatis Perusinæ, cui adnexa est cura animarum, alteri monasterio sanctæ Mariæ de monte Morcino nuncupato ejusdem civitatis Perusinæ, cum suis pariter bonis, et redditibus respective unirentur, ac incorporarentur; quod insuper, posita unione dicti monasterii de Gaiffa alteri monasterio Eugubino, quum nationi Eugubinæ unum dumtaxat remaneret monasterium, illud scilicet sancti Petri civitatis Eugubinæ, et eidem nationi, et monasterii sanctæ Catharinæ Fabrianensis firmitati, cui est satis tenuis census, et observantiæ regulari, quæ prout ex assiduo usu compertum est, magis viget in iis nationibus, quæ variis constant monasteriis, opportune consuleretur, si sub certis modo, et forma dictum monasterium Fabrianense nationi Eugubinæ incorporatur, ut inde ex duobus hisce monasteriis una constituatur natio Eugubina; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 3. Nos igitur pro ea paterna charitate, qua ordinem, et congregationem prædictos jugiter prosequimur, ac memoratum Antonium Mariam abbatem specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negociis, et consultationibus præpositorum consilio, prævia tum monasterii sancti Michaelis Archangeli de Gaiffa nuncupati diœcesis Urbinatensis, cum monasterii sancti Antonii civitatis Perusinæ congregationis, ac ordinis prædictorum suppressione, ac extinctione bona mobilia, et immobilia, redditus, proventus, jura, et actiones quascumque, nec non ipsam domum regularem, et ecclesiam primodicti monasterii de Gaiffa alteri monasterio sancti Petri civitatis Eugubinæ, secundo vero dicti monasterii sancti Antonii civitatis Perusinæ monasterio de monte Morcino nuncupato ejusdem civitatis Perusinæ auctoritate apostolica tenore præsentium respective unimus, incorporamus, atque adnectimus, ac perpetuis futuris temporibus respective unita, incorporata, et adnexa esse statuimus, et declaramus, ita tamen ut missarum, aliaque quæcumque onera dictis extinguendis monasteriis incumbentia ad enunciata respective monasteria transferantur, et de hujusmodi translatione in tabella in sacrario retinenda fiat descriptio.

Præceptum de deputando vicario ad nutum amovibili.

§. 4. Ne porro ex extinctione dicti monasterii sancti Antonii civitatis Perusinæ, cura animarum illi adnexa cum animarum Christifidelium detrimento negligatur, harum serie volumus, atque præcipimus, ut imposterum ab abbate pro tempore existenti dicti monasterii de monte Morcino nuncupato vicarius ad nutum amovibilis

ei assignata congrua fructuum portione ex dictis bonis alias ad extinctum monasterium sancti Antonii spectantibus persolvenda juxta Tridentini concilii formam nominetur, qui curam animarum prædictam omni sedulitate, ac diligentia gerat.

Conservatio privilegiorum ad vitam pro abbatibus monasteriorum suppressorum.

§. 5. Præterea, ut abbatum dd. extinguendorum monasteriorum jura sarta, et tecta serventur, atque omnis intercludatur controversiæ occasio, illis non obstantibus suppressionibus hujusmodi, ut omnibus, et singulis juribus, prærogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, et indultis, quibus usque adhuc usi, potiti, et gavisi sunt, vel abbates de gubernio ordinis, et congregationis prædictorum utuntur, fruuntur, et gaudent, vel uti, frui, et gaudere possunt, vel poterunt in futurum, uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant in omnibus, et per omnia perinde, ac si adhuc dictorum monasteriorum gubernium gererent auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur. Volumus tamen ut defuncto quolibet nationum Eugubinæ, vel Perusinæ abbate alter subrogari non possit titulo dictorum monasteriorum de Gaiffa, et sancti Antonii.

Provisio favore monasterii s. Catharinæ Fabriani.

§. 6. Tandem, ut monasterio sanctæ Catharinæ Fabrianensis ad cujus status firmitatem, ut probatur, aliquod subsidium opus est, consulatur, nationi Eugubinæ ordinis, ac congregationis prædictorum auctoritate prædicta incorporamus, et adnectimus, eique in posterum incorporatum, ac adnexum esse, et fore, itaut deinceps ex duobus hisce monasteriis, una dumtaxat constituatur natio Eugubina, cui adscripti censeantur, ac censeri, et haberi debeant omnes, et singuli professi dicti monasterii Fabrianensis decernimus, et mandamus, ea tamen lege, ut monasterio sancti Petri civitatis Eugubinæ onus incumbat solvendi in singulos annos annua scuta centum monetæ Romanæ capsæ publicæ urbis dicti tui ordinis, et congregationis in decessionem de oneribus annualibus dicti monasterii Fabrianensis, quin tamen sors respondens dictis annuis scutis centum usurarum a monasterio Eugubino, sed a monasterio Fabrianensi semper debeatur.

Suppressio monasteriorum s. Michaelis Arcangeli de Gaiffa, et s. Antonii Perusini.

§. 7. Quocirca eidem Antonio Maria abbati per præsentes committimus, et mandamus, ut primum dictum monasterium sancti Michaelis Archangeli de Gaiffa, cum alterum sancti Antonii Perusiæ respective fuisse, esse, et fore extincta auctoritate Nostra apostolica statuat, atque decernat; deinde omnia bona mobilia, atque immobilia, et semoventia, jura, et actiones, nec non domus regulares, et ecclesias ad dicta duo monasteria quomodolibet pertinentia monasteris sancti Petri Eugubini, et sanctæ Mariæ de monte Morcino juxta earumdem præsentium tenorem respective uniat, et applicet, et unita, et applicata esse declaret.

Incorporatio monasterii s. Catharinæ Fabrianensis nationi Eugubinæ.

§. 8. Eidem Antonio abbati insuper injungimus, ut monasterium sanctæ Catharinæ Fabrianensis nationi Eugubinæ incorporet, atque adnectet, atque in futurum incorporatum, et adnexum esse, et fore declaret; cæteraque omnia, quæ ut præmissa ad optatum finem perducantur statuenda, decernenda, et declaranda esse, et fore in Domino salubriter expedire conspexerit, statuat, decernat, atque declaret. Nos enim illi omnem quamcumque necessariam, et opportunam faciendi, gerendi, et exequendi, et exequi mandandi ea omnia, quæ pro rerum circumstantiis constituere in Domino arbitrabitur facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Tollitur omne juris remedium ne harum literarum executio retardetur.

§. 9. Decernentes has præsentes literas, ac omnia, et singula in illis contenta etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, ac ad ea vocati, citati, et auditi, seu causæ propter quas præsentes emanaverint adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ non fuerint, aut ex alia quavis quantumlibet legitima, pia, juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, occasione, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quorumvis interesse habentes, consensus, aut alio quovis quantumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus con-

cesso quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes literas, et in eis contenta quæcumque firma, et efficacia existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat in omnibus, et per omnia inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 10. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 11. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, ac fel. record. Benedicti pp. XIV. prædecessoris Nostri de divisione materiarum, aliisque constitutionibus, et ordinationibus, apostolicis, ac ordinis, et congregationis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quantumlibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 12. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo procuratoris generalis ejusdem ordinis munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xv januarii MDCCLXXXVIII. pontificatus Nostri anno decimo tertio.

DCLXXXIV.

Dat. die 25. januarii 1788. anno XIII.

Cessio juris nominandi ad certam parochialem Ferrariensis diœcesis per fratres conventus ordinis Servorum civitatis Foroliviensis archiepiscopo Ferrariensi facta.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exposuit Nobis nuper dilectus filius Alexander Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis Matthejus nuncupatus ecclesiæ Ferrariensis ex concessione, et dispensatione apostolica præsul, quod alias attenta suppressione conventus Consolationis nuncupati fratrum ordinis Servorum beatæ Mariæ virginis civitatis Ferrariensis auctoritate Nostra apostolica facta, dilecti filii prior, et fratres conventus sanctæ Mariæ ejusdem ordinis civitatis Foroliviensis in juribus, et actionibus suppressi conventus hujusmodi, ac propterea in jure nominandi, seu præsentandi personam idoneam ad parochialem ecclesiam sanctæ Blanchæ Ferrariensis, dum ea pro tempore vacaret, successerunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, prior, et fratres prædicti de consilio dilecti etiam filii moderni prioris generalis prædicti ordinis ad evitandas lites, et controversias, quæ super dicto jure nominandi, et præsentandi inter eos, et archiepiscopalem curiam Ferrariensem oriri poterant, atque ob alias causas eorum animos moventes, die 27. decembris anni mox elapsi capitulariter congregati ad renunciationem, et abdicationem juris hujusmodi sub Nostro, et apostolicæ Sedis beneplacito devenerint, prout requiritur videlicet.

Al Nome di Dio Amen

Questo dì 27. dicembre mille settecento ottantasette. Forlì.

Tenor abdicationis factæ capitulariter a fratribus ordinis Servorum.

§. 2. Noi sottoscritti vocali del venerabile convento di santa Maria de' Servi di questa città di Forlì qui capitolarmente convocati, e congregati secondo il solito ec. secondando i consigli, e le insinuazioni dateci dal reverendissimo nostro padre generale con sua lettera in data di Roma li 15 del cadente mese diretta a questo padre maestro priore, e per evitare insieme qua-

lunque questione, e controversia, che potesse insorgere tra di noi; come successori ne'diritti del convento della Consolazione già soppresso in Ferrara, e la curia arcivescovile di quella città, e per altri prudenti, e giusti motivi, che hanno mosso, e muovono l'animo nostro spontaneamente, ed in ogni miglior modo ec., salvo però sempre, e riservato, quatenus opus sit, il beneplacito apostolico, e non altrimenti ec. ita ut etc. rinunciamo espressamente, e per sempre al jus, e diritto, che a noi, come successori nelle ragioni del detto convento della Consolazione competeva, e poteva competere di nominare, e presentare il rettore, o sia parroco curato della chiesa di santa Bianca diocesi di Ferrara in qualunque caso di vacanza abdicando noi sin d'adesso qualunque jus, e diritto, che avessimo, o potessimo mai avere ec. nella detta nomina, e presentazione ec. acconsentendo, che l'eminentissimo, e reverendissimo signor cardinale arcivescovo pro tempore di detta città di Ferrara, e di lui legittimi successori possa, e possino servatis servandis provedere di rettore, o sia parroco la mentovata chiesa di santa Bianca in qualunque caso ec., e come se noi non avessimo mai avuto, nè avessimo jus, e diritto alcuno; promettendo altresì sotto però sempre la detta riserva del beneplacito apostolico, quando faccia di mestieri, e non altrimenti ec. di avere la presente rinuncia, ed abdicazione sempre mai rata, grata, e ferma, nè di mai opporsi, o contradire alla medesima, nè direttamente, nè indirettamente, nè in giudizio, nè fuori ec. sotto qualunque pretesto, titolo, o causa alias etc. et ad damna etc.

E per osservanza maggiore ec. obblighiamo li beni, ed effetti tutti di questo nostro convento di santa Maria de'Servi presenti, e futuri nella forma della reverenda camera apostolica con tutte le solite clausole, e riserve ec. In fede ec.

Fr. Angelus M. Massavotti prior.
Fr. Giannangelo M. Scazza
Fr. Buonag. Tazzi
Fr. Aloisius M. Paselli
Fr. Pietro Ladorini
Tommaso Rosetti fui presente a quanto sopra.
Io Antonio Martinez fui presente.

In Dei nomine Amen.

Anno Domini 1787., die vero vigesima septima mensis decembris.

§. 3. In mei ec. testiumque ec. capitulariter congregati, et de more coadunati supradicti admodum reverendi patres prior, et sacerdotes vocales venerabilis conventus sanctæ Mariæ Servorum hujus civitatis Foroliviensis mihi etc. optime cogniti etc. sponte, ac omni etc., medio eorum juramento tactis pectoribus more etc. ad mei etc. recognoverunt retroscriptum renunciationis documentum fuisse ab eis factum, et propriis respectivis manibus in calce subscriptum, omniaque in eo contenta ec. confirmarunt, et ratificarunt in forma etc. Et ita etc. super quibus etc. omni etc.

Recognitio subscriptionum factarum a vocalibus conventus, qui suffragium in capitulo tulerunt.

Actum, et recognitum Forolivii in prædicto venerabili conventu sanctæ Mariæ Servorum in mansionibus prædicti patris magistri Scazza posita etc.

Præsentibus ibidem repetitis dominis Thoma Rosetti de Forolivio, et Antonio Martinez de regno Hispaniarum, multis ab hinc annis in hac civitate commorantibus, testibus etc.

Ita est Vincentius Felix Pantoli publicus apostolica auctoritate Foroliviensis notarius rogatus etc. In fidem etc.

Loco ✠ signi.

§. 4. Nobis propterea dictus Alexander cardinalis, et præsul humiliter supplicavit, ut præinsertam juris nominandi, et præsentandi cessionem, et abdicationem confirmare de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur dictum Alexandrum cardinalem, et præsulem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: præinsertam renuntiationem, et abdicationem juris nominandi, et præsentandi auctoritate apostolica prædicta tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Confirmatio apostolicæ peractæ cessionis.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictique conventus Foroliviensis, et ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo pircatoris die vigesima quinta januarii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo tertio.

PIUS VI.

ANNO DECIMO QUARTO

Dat. die 19. februarii 1788 anno XIV.

DCLXXXV.

Indulgetur presbyteris sæcularibus congregationis oratorii sancti Philippi Nerii civitatis Goanæ in Indiis, ut in posterum loco cantus, quem vocant alla Cappuccina, cantu Gregoriano, uti valeant.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii præpositus, aliique presbyteri sæculares congregationis oratorii sancti Philippi Nerii civitatis Goanæ in Indiis orientalibus, quod per constitutiones suæ congregationis prædictæ ab apostolica Sede approbatas cautum reperitur, ut eadem congregatio in missis, et conventualibus officiis, aliisque ecclesiasticis functionibus cantu, quo fratres ordinis minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum utuntur, ipsa pariter utatur.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, exponentes probe noscant, cantum hujusmodi ad præsens irreverentiam potius, quam devotionem excitare, ac propterea reliquis illarum partium ecclesiasticis, tam sæcularibus, quam regularibus, qui cantu Gregoriano utuntur, se conformari posse summopere cupiant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, moderno, ac pro tempore existente præposito, aliisque dictæ congregationis presbyteris: ut in posterum, tam in missis, et divinis officiis, quam in aliis ecclesiasticis functionibus persolvendis cantu Gregoriano uti libere, et licite possint, ac valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus præmissis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima nona februarii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

DCLXXXVI.

Dat. die 29. februarii 1788 anno XIV.

Imminutio festorum in civitate, et diœcesi Santanderiensi.

Venerabili fratri
episcopo Santanderiensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Proemium.

§. 1. Cum, sicut, quædam sunt, ut inquit s. Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in iis, quæ vel dubia fuerint, aut obscura id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum; ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quo ad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur; aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Ratio concessionis.

§. 2. Quoniam autem, sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuæ innotuit, quod in civitate, et diœcesi Santanderiensi, adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illarum habitatores, incolæque, ac præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt persæpissime cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis sese addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contingit ob excretum dierum festorum numerum, ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus quantum cum Domino possumus, salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste subsistendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulare personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus earumdem civitatis, et diœcesis Santanderiensis existentibus, ut deinceps, exceptis omnibus diebus dominicis, nec non Natalis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Paschatis Resurrectionis, et sequenti, Pentecostes, et sequenti, ac corporis Christi, et Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, atque sanctorum Petri, et Pauli, et Jacobi apostolorum, et celebritatis omnium sanctorum; præterea quinque dicatis beatæ Mariæ virgini immaculatæ, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales earumdem civitatis, et diœcesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem quoque auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, et statuas præcipias, et mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non civitatis, et diœcesis prædictarum, illorumque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam

derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima nona februarii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 7. martii 1788 anno XIV.

DCLXXXVII.

Bona cujusdam hæreditatis applicantur hospitali, seu brephotrophio Tudertino.

Dilecto filio Nostro Francisco Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Carrara nuncupato.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Derogatio testamentariæ dispositionis a Petro Dominici conditæ, et erogatio hæreditatis favore brephotrophii.

§. 1. Cum Nos alias, ut prospero plurium hospitalium, seu brephotrophiorum, aut caratrophiorum in ditione Nostra existentium, in quibus tum expositos, vulgo projetti, tum pauperes infirmos recipere, alere, educare, ac etiam respective mederi solent, statui consulerimus, te in illorum apostolicum visitatorem, ac commissarium per Nostras in simili forma brevis die x januarii MDCCLXXXVI. expeditas literas deputavimus; hinc cum ad audientiam Nostram nuper pervenerit, alias in civitate Nostra Tudertina supremum clausisse diem bo: mem: Petrum Dominicum quondam Angeli sub cura sancti Nicolai ejusdem civitatis Tudertinæ scriptis prius testamentariis tabulis, in quibus suam universalem hæredem nuncupavit unicam suam filiam Claram, qua defuncta, voluit, ut per tunc nominatos executores testamentarios omnibus divenditis suis bonis, tum mobilibus, tum immobilibus quibuscumque pretium percipiendum in tot sacrificia, seu missas pro animæ suæ, suorumque ascendentium expiatione, et suffragio insumeretur. Nuper vero e vita decesserit dicta Clara hæres instituta, eaque propter jam ab executoribus testamentariis prædictis quoad bona mobilia hæreditaria voluntati memorati testatoris fuerit plenissime paritum, Nos hospitali, seu brephotrophio Tudertino omni ratione subvenire cupientes, ac testamentariam dispositionem prædictam, illiusque tenorem hisce præsentibus pro satis expressa haberi volentes, circumspectioni tuæ, de cujus prudentia, fide, ac religionis zelo plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, et mandamus, ut prævia derogatione dictæ testamentariæ dispositioni, omnia bona mobilia, si quæ adhuc existant, seu eorum pretium, immobilia, jura, et actiones quascumque ad illam quomodolibet spectantia dicto hospitali, seu brephotrophio Tudertino auctoritate Nostra apostolica unias, incorpores, atque adnectes, eaque unita, incorporata, atque adnexa esse, et fore dicta auctoritate declares.

Suppletur de ecclesiæ thesauro missarum oneribus a testatore præscriptis.

§. 2. Ne vero animæ pii testatoris, suorumque ascendentium congruo suffragio defraudentur, tibi pariter injungimus, ut medietatem redditus ex dictis bonis percipiendi, habita ratione quatuor scutorum in singula centena illorum existimationis juxta consuetam taxam missarum perpetuarum in tot missas, seu suffragia in ecclesia, seu oratorio ejusdem hospitalis, seu brephotrophii celebranda ab illius administratoribus pro tempore existentibus esse, et fore impendendam eadem auctoritate decernas, ac statuas. Nos enim tibi omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent, faciendi, gerendi, et exequendi, et exequi mandandi pro tua prudentia arbitraberis facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur. Mandantes propterea dictis executoribus testamentariis, ne sub indignationis Nostræ, aliisque arbitrio Nostro infligendis pœnis dictæ hæreditati se amplius immiscere audeant, teque in nihilo hisce desuper molestari, aut inquietari præsumant.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 3. Decernentes ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque ple-

narios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, dicti pii testatoris testamento, dispositione, seu codicillo, ac ultima voluntate, quæ quoad præmissa sufficienter, ac expresse commutamus, nec non constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima martii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 8. martii 1788 anno XIV.

DCLXXXVIII.

Erectio ecclesiæ Labacensis in metropolitanam

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. In universa gregis Dominici cura ab ipso pastore Christo Domino licet immerentes constituti, illud ex debito apostolicæ servitutis animadvertere satagimus, ut ovile quodlibet unicum habeat, suique climatis pastorem, cui nedum fontium, et herbarum ovibus suis aptata qualitas, sed et ferarum lustra innotescant, quique si ovem aliquam longe aberrare contingat, aut lupus insidiator eam voraturus accedat, voce sua, quam usu illa cognoscit facilius reducere, ac valide in ejus ire possit occursum, ac ubi propterea gregis hujusmodi uniformitati variorum usum dignoscitur præesse pastoris Nostri muneris est, ut alter eorum per apostolicæ suppressionis ministerium ab exercitio pastoris ita removeatur, ut universa animarum jurisdictio, et auctoritas in unum tantum pro salubriori earum spirituali gubernio, consolatione, et tranquillitate prout decet, coalescere videatur; eo magis vero convenit, ut Nos aciem considerationis Nostræ ad id intendamus, cum supremorum, et de orthodoxa fide optime meritorum principum pia vota conspiciamus efflagitare.

Expositio precum porrectarum ab imperatore Romanorum pro assequenda nova erectione ecclesiæ Labacensis.

§. 2. Cum itaque, sicut dilectus filius Noster Franciscus tituli sanctorum Nerei, et Achillei Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis Herzan de Harras nuncupatus, carissimi in Christo filii Nostri Josephi Secundi in imperatorem electi, et Romanorum, Bohemiæ, et Hungariæ regis apud Nos, et Sedem apostolicam administer plenipotentiarius Nobis nuper exposuit, quod ipse Josephus imperator, et rex pro catholici principis debito, sedulo expendens, ut ad divinum suis in ditionibus cultum adaugendum, animarumque simul subditorum suorum salutem impensius promovendam, legum et pastorum uniformitas conferre plurimum soleat; ac proinde suæ considerationis intuitum ad Christifideles omnes in infrascripto ducatu comprehensos extendens, quos eædem ne dum indoles, mores, et consuetudines, sed et ipsius linguæ vernaculæ usus uniunt, atque conjungunt, ut illi quidem sub uno pariter eodemque pabulo, atque pastore instruantur, et gubernentur probe noverit expedire, idque scilicet mediante metropolitanæ ecclesiæ ad præsens pastoris solatio destitutæ opportuna suppressione, et extinctione obtineri posse, ad hoc ut episcopalis ecclesia Labacensis Sedi apostolicæ immediate subjecta in Carniolæ ducatu existens, quæ pariter ad præsens simili pastoris solatio destituta reperitur, relicto, et suppresso quoque in ea cathedralitatis titulo, et ad archiepiscopalis metropolitanæ ecclesiæ honorem illius futurus, et pro tempore existens Labacensis archiepiscopus universas sibi committendas oves tam sub Goritiensi, ut infra supprimenda, et extinguenda quam Labacensi diœcesibus existentes unicus pascendas habeat, propterea que per ipsum Franciscum cardinalem dicti Josephi imperatoris, et regis nomine Nobis fuerit humiliter supplicatum quatenus ipsam Goritiensem ecclesiam, illiusque sedem, et dignitatem, ac mensam archiepiscopales nec non capitulum, illudque componentes dignitates, ac singulos canonicatus, et præbendas, una cum diœcesi etiam Goritiensi; modo tamen et forma infrascriptis perpetuo supprimere,

et exstinguere, illisque sic suppressis, et extinctis eamdem Labacensem ecclesiam prævia pariter in ea cathedralitatis, et capituli cathedralis suppressione, in metropolitanam ecclesiam Labacensem, cui infrascriptæ episcopales ecclesiæ jure metropolitico subsint, ut infra etiam perpetuo erigere, et instituere, ipsumque suum cathedrale capitulum sic supprimendum, una tantum in ea etiam, ut infra erigenda addita dignitate, in capitulum quoque metropolitanum Labacense subrogata, aliaque infrascripta per eumdem Josephum imperatorem, et regem provide excogitata, et disposita ut infra ordinare, et concedere dignaremur.

Processus adhibitus super novæ erectionis utilitate.

§. 3. Nos igitur, quibus de cætero post hujusmodi susceptam dicti Francisci cardinalis instantiam ex processu a Nostro, et Sedis apostolicæ nuncio in civitate Viennæ Austriæ commorante vigore decreti Nostri sub die decima mensis decembris anni Domini proxime præteriti editi super ipsius expetitæ suppressionis, et erectionis præfatarum necessitate, et utilitate confecto, et ad urbem nuperrime transmisso, plane constitit, quod si præmissa per Nos, et dictam Sedem apostolicam fierent plurimis revera incommodis obviaretur, simulque speciali populorum ipsorum in supradicto ducatu existentium utilitati, feliciorique guberoio peropportune consuleretur, atque etiam attendentes quod omnes, et singuli, qui in eisdem præmissis interesse quomodolibet habent per ipsum apostolicum nuncium auditi ad opus tam utile rite perficiendum libenti animo consentientes accesserunt, votis, et petitionibus dicti Josephi imperatoris, et regis hac in parte annuere volentes.

Suppressio ecclesiæ Goritiensis, et capituli illius.

§. 4. Motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine archiepiscopalem cathedram, dignitatem, mensam, et sedem archiepiscopi Goritiensis nuncupati, nec non metropolitanam ecclesiam Goritiensem, illiusque capitulum, dignitates, ac singulos canonicatus, et præbendas, illarumque, et illorum respective titulos collativos, nomina, denominationes, naturas, et essentias dignitatum, ac canonicatuum, et præbendarum, ita quod illa, et illi, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativæ, et collativi esse desinant, ac de cætero uti tales in titulum collativum quavis auctoritate conferri, aut impetrari, seu alias de illis quovis titulo disponi nullatenus umquam possit, et si illas, et illos ullo unquam tempore a quoquam quavis auctoritate conferri, aut impetrari, vel alias de illis quovis modo disponi contigerit, collationes; provisiones, impetrationes, aliæque dispositiones de illis pro tempore quomodolibet factæ, nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec cuiquam jus, vel coloratum titulum possidendi tribuant, universamque ecclesiam Goritiensem apostolica auctoritate perpetuo supprimimus, et extinguimus, ipsamque civitatem Goritiensem civitatis itidem archiepiscopalis honore, titulo, et denominatione dicta apostolica auctoritate etiam perpetuo destituimus.

Consulitur canonicis, et dignitatibus suppressi capituli Goritiensis.

§. 5. Ac ne dum pro aliorum hujusmodi spirituali bono laborare studemus, aliquis ex dilectis pariter filiis ejusdem metropolitanæ ecclesiæ Goritiensis per Nos, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ, nuper canonicis, seu qui dignitates in ea respective hactenus obtinuerunt, in hujusmodi canonicatuum, et præbendarum, nec non supradictarum dignitatum suppressione, et extinctione per Nos, ut præfertur, factis hujusmodi præjudicium aliquod in temporalibus pati valeat, quinimo in eis de suæ quisque præbendæ, sic ut præfertur suppressæ amissis fructibus, redditibus, ac proventibus integram indemnitatem accipiat. Nos propterea cuilibet ex præfatis dictæ metropolitanæ ecclesiæ Goritiensis, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ nuper canonicis, seu qui dignitates hujusmodi, etiam ut præfertur suppressas, et extinctas in ea hactenus obtinuerunt pensionem annuam ab omnibus, et quibuscumque oneribus prorsus liberam, immunem, exemptam, quæ reddituum cujuslibet per eos respective obtentæ præbendæ valorem annuum æquiparet eis eorum cuilibet quoad usque vixerint, et respective vixerit, vel eorum respective procuratori legitimo per ipsum Josephum imperatorem et regem, cujus expressa ad hoc accedit intentio, ejusque in regno successores in numerata pecunia annuatim respective persolvendam, donec aliunde eisdem dictæ metropolitanæ ecclesiæ, ut præfertur suppressæ, et extinctæ nuper canonicos, seu qui dignitates etiam, ut præfertur, suppressas in ea ut supra obtinuerunt, et eorum cuilibet de aliis beneficiis ecclesiasticis in posterum vacaturis non minoris tamen summæ respective pensionis hujusmodi canonicæ etiam respective provisum fuerit, motu, scientia, et potesta-

tis plenitudine paribus respective reservamus, constituimus, et assignamus.

Tenor erectionis novæ, cum designatione nominis novæ cathedralis ecclesiæ.

§. 6. His vero præmissis episcopalem, et cathedralem ecclesiam Labacensem prædictam sub invocatione sancti Nicolai episcopi, Sedique apostolicæ prædictæ hactenus immediante subjectam existentem, prævia pariter in ea, illiusque capitulo, nec non civitate, et diœcesi tituli, nominis, denominationis, et essentiæ cathedralitatis, ac sedis dignitatis, ac mensæ episcopalium, nec non capituli cathedralis, et civitatis, et diœcesis pariter episcopalis Labacensis perpetua itidem suppressione, et extinctione motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus in archiepiscopalem, et metropolitanam ecclesiam Labacensem nuncupandam sub eadem sancti Nicolai episcopi præfati invocatione, ut antea, extituram, et in ea sedem, et dignitatem archiepiscopalem pro uno deinceps archiepiscopo Labacensi nuncupando, qui pallii, et crucis usum, aliorumque archiepiscoporum more habeat, cum suis capitulo infrascripto, ac sigillo, arca, mensa archiepiscopali, omnibusque aliis archiepiscopalibus signis, et insigniis, nec non privilegiis, honoribus, et prærogativis archiepiscopis debitis, et concessis, ac juribus, jurisdictionibus, facultatibus, præeminentiis, gratiis, favoribus, et indultis realibus, personalibus, et mixtis, quibus aliæ metropolitanæ ecclesiæ, earumque præsules quomodolibet, non tamen titulo oneroso, aut ex indulto, vel privilegio particulari, utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum. Nec non in præfata ut infra erigenda metropolitana ecclesia Labacensi unam dignitatem per ipsum nuncium apostolicum in infrascriptæ executionis actu suis propriis titulo, denominatione, ac omnibus illi pro tempore incumbentibus, juxta mentem dicti Josephi imperatoris, ac regis declarandam, quæ uni ex canonicatibus, et præbendis infrascripti capituli prout et cæteræ aliæ dignitates etiam infrascriptæ perpetuo adjuncta, et annexa, ac dictæ metropolitanæ ecclesiæ ut infra erigendæ tertia dignitas existat, ad solam laudem, et honorem Omnipotentis Dei, ac sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, ac ejusdem sancti Nicolai episcopi, nec non fidei catholicæ exaltationem, ac totius militantis ecclesiæ gloriam, apostolica auctoritate prædicta itidem perpetuo erigimus, et instituimus.

Declaratur Labacensis ecclesia archiepiscopalis.

§. 7. Nec non pro tempore existentem ecclesiæ Labacensis prædictæ per Nos ut præfertur erectæ præsulem, ac civitatem ipsam Labacensem in archiepiscopum et metropolitanum, ac respective in civitatem archiepiscopalem Labacensem dicta apostolica auctoritate perpetuo quoque declaramus, eidemque futuro Labacensi archiepiscopo, ut ipse cætera singula prout metropolitanis in eorum civitatibus, et diœcesibus, et provinciis a jure indultum existit, facere, exercere, administrare et exequi possit eadem apostolica auctoritate similiter perpetuo concedimus, et indulgemus.

Eidem archiepiscopali ecclesiæ uniuntur et incorporantur aliæ ecclesiæ dismembratæ a diœcesi Colocensi

§. 8. Præterea eidem metropolitanæ ecclesiæ Labacensi, ut præfertur, erectæ unam Segniensem, et aliam Modrusiensem invicem perpetuo canonice unitas, et metropolitanæ ecclesiæ Colocensi hactenus metropolitico jure subjectas, nec non reliquam Gradiscanam, per Nos quam primum erigendam, episcopales ecclesias (prævia tamen quoad Segniensem, et Modrusiensem ecclesias prædictas illarum a jurisdictione metropolitica Colocensi dismembratione, et sejunctione, de dilectorum etiam filiorum modernorum capituli, et canonicorum dictæ metropolitanæ ecclesiæ Colocensis, illius sede archiepiscopali ad præsens vacante præstito consensu) earumque futuros respective episcopos pro tempore existentes, pro ejusdem futuri archiepiscopi Labacensis pro tempore existentis suffraganeis, qui tamquam membra capiti eidem archiepiscopo Labacensi jure metropolitico subsint, ita quod archiepiscopus Labacensis pro tempore existens prædictus in Segniensi, et Modrusiensi, ac postquam per Nos, ut præfertur erecta fuerit, etiam Gradiscana civitatibus, et diœcesibus jus metropoliticum sibi vindicet, nec non Segniensis, et Modrusiensis, et postquam erecta fuerit, ut præfertur, etiam Gradiscana ecclesiæ prædictæ eidem archiepiscopo, et metropolitano Labacensi ad omnia, et singula teneantur, et obligatæ sint, nec non judicentur secundum canonicas sanctiones apostolica auctoritate prædicta pariter perpetuo concedimus, et assignamus.

Jurisdictionis concessio pro archiepiscopo Labacensi.

§. 9. Ac eidem pro tempore futuro archiepiscopo Labacensi, suos suffraganeos consecrandi, ac provinciales synodos evocandi, et cum eis etiam publica negocia terminandi, et causas quarumcumque appellationum, sive quærelas alias ad eum tamquam metro-

politanum juxta decreta concilii Tridentini, ac alias juxta sacrorum canonum statuta spectantes agnoscendi, omniaque alia, et singula, quæ de jure, vel consuetudine, aut alias quoquomodo ad archiepiscopos, et archiepiscopale munus spectare, et pertinere solent, et debent gerendi, faciendi, et exercendi plenam, liberam, et omnimodam auctoritatem concedimus, et facultatem.

Efformatio novæ dioecesis.

§. 10. Ac insuper ut novi archiepiscopatus Labacensis diœcesis efformari, et constitui possit, prævia itidem omnium, et singulorum decanatuum, ac sub eis respective comprehensarum parœciarum, aliarumque ecclesiarum, beneficiorum, monasteriorum, conventuum, ac utriusque sexus personarum tam laicorum, quam clericorum, et presbyterorum secularium, et regularium, non tamen exemptorum, cujusvis ordinis, status, et conditionis perpetua segregatione, ac disjunctione a diœcesi, ac jurisdictione archiepiscopali ejusdem ecclesiæ Goritiensis per Nos, ut præfertur, suppressæ, et extinctæ decanatus ipsos, et sub eis, ut præfertur comprehensas parœcias, aliasque ecclesias, monasteria, conventus, et omnes, et singulas personas supradictas eidem ecclesiæ archiepiscopali Labacensi, ut præfertur erectæ, et institutæ, illiusque novæ diœcesi, ut infra constituendæ apostolica auctoritate prædicta itidem perpetuo incorporamus, et adjungimus, ac respective civitatem ipsam Labacensem, ac omnes, et singulos decanatus infrascriptos, et in eis pariter comprehensas infrascriptas parœcias, aliasque ecclesias, inter quos et quas pariter decanatus illi, et parœciæ ad diœcesim Goritiensem, ut præfertur suppressam antea spectantes, ac etiam, ut præfertur sejuncti, et incorporati, ac sejunctæ, et incorporatæ reperiuntur videlicet, unam s. Nicolai episcopi in civitate Labaci, et alteram parœciam s. Jacobi apostoli in dicta civitate, ac decanatum ad s. Petrum extra muros, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam s. Petri in suburbio extra muros, ac aliam b. Mariæ Virginis Annuntiatæ in suburbio, ac aliam s. Joannis Baptistæ Tyrnavia, ac aliam Assumptionis b. Mariæ Virginis in Campo, ac aliam b. Mariæ Virginis Dobrova, ac aliam s. Nicolai episcopi Lippoglau, ac aliam s. Annæ Tavor, ac aliam s. Uldarici episcopi Dabruim, ac aliam ss. Simonis, et Judæ apostolorum Rudrig, ac aliam s. Canciani martyris Jezezza, ac aliam s. Antonii abbatis Bresoviz, ac aliam sancti Viti martyris supra Labacum, ac reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Catharinæ Hartembeg respective nuncupatas hujusmodi. Ac decanatum Ayctensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas, videlicet, unam sancti Martini episcopi Aych, ac aliam beatæ Mariæ Virginis Egg, ac aliam s. Magdalenæ Gondelfeld, ac aliam s. Thomæ apostoli Krazen, ac aliam s. Petri apostoli Glogaviez, ac aliam beatæ Mariæ Virginis Ischeschenza, ac aliam s. Osvaldi ad s. Osvaldum, ac aliam s. Martini episcopi sub Kallemberg, ac aliam s. Margarithæ Vodigz, ac aliam s. Uldarici episcopi Hodnig, ac reliquas parœcias, seu alias ecclesias beatæ Mariæ Virginis Terbojæ respective nuncupatas hujusmodi. Ac decanatum Kronaviensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam B. M. Virginis Kronau, ac aliam s. Leonardi Veissenfels, ac aliam s. Spiritus Ratschach, ac aliam s. Michaelis Lonfled, ac aliam s. Leonardi Aspling, ac aliam ss. Albuini, et Ingenuini Karnervellach, et reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Crucis Planina respective nuncupatas. Ac decanatum Obergoriachensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam s. Georgii martyris Obergoriach, ac aliam s. Martini episcopi Veldescum insula Vert, et aliam s. Jacobi apostoli Geiffen, et aliam s. Margarithæ Wokinervellach, et aliam s. Joannis Baptistæ apostoli, et aliam s. Martini episcopi Voain cum Gotinsche, ac aliam s. Nicolai episcopi Feistriz, et aliam sancti Petri apostoli Raimanotroff, ac aliam sancti Clementis Rodain, ac aliam sancti Uldarici episcopi Vigaune, ac aliam beatæ Mariæ Virginis Lees, ac aliam s. Jacobi apostoli Leschach, ac aliam sanctissimæ Trinitatis Staibibiskel, ac aliam s. Andreæ apostoli Moschnach, ac parœcias seu alias ecclesias s. Crucis Dobrova respective nuncupatas hujusmodi. Ac decanatum Crainburgensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas, videlicet unam ss. Crucis, et Canciani Crainburgum, ac aliam s. Petri Apostoli Hofflein, ac aliam s. Sixti papæ et martyris Prædassl, ac aliam B. M. Virginis Kankex, ac aliam s. Martini episcopi Terstenig, ac aliam s. Crucis penes Hesimarhtt, ac aliam s. Jacobi

apostoli Prinhendorf, ac aliam b. Mariæ Virginis Lauffen, et aliam s. Petri apostoli Kahles et aliam s. Andreæ Gorische, et reliquas parœcias, seu alias ecclesias sancti Viti martyris Unter, Dupplach respective nuncupatas hujusmodi. Ac decanctum s. Martini extra Crainburg, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam s. Martini episcopi ad s. Martinum penes Crainburg, et aliam s. Pauli apostoli Mintschitsch, et aliam s. Sadoci in Monte, ac aliam s. Nicolai episcopi Onschische, et aliam s. Ægidii abbatis Festnitz, et sancti Stephani protomartyris Zier, et aliam s. Joannis Baptistæ Presha, et aliam s. Nicolai Eberg, et reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Leonardi respective nuncupatas hujusmodi. Ac decanatum Kyperlabacensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam s. Pauli apostoli Ky per Labacum, et aliam b. Mariæ Virginis Lohitsch, et aliam sancti Joannis Baptistæ Hotederschitz, et aliam s. Urbani papæ Godowitsch, et aliam sancti Michaelis Greith, et aliam s. Brictii episcopi Pællippo, et aliam s. Crucis Venhe, et aliam s. Joannis Baptistæ Freydenthal, ac aliam s. Uldarici episcopi Sapplane, et aliam Nativitatis b. Mariæ virginis Pillichgraiw, et aliam b. Mariæ virginis Assumptæ Horiul prope templum Sconbrun, et aliam s. Jodoci supra Pillicgraz, ac reliquas parœcias, seu ecclesias s. Leonardi Schuarzenberg respective nuncupatas supradictas. Ac decanatum Iggensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas, videlicet, unam s. Martini episcopi Igg, et aliam Nativitatis B. Mariæ Virginis Chomisch, et aliam sanctæ Margarithæ Gollo, et aliam s. Viti martyris Schelimb, et reliquas parœcias, seu alias ecclesias b. Mariæ Virginis Kuresche respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum sancti Bartholomæi in Campestribus, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam sancti Bartholomæi apostoli in Campestribus, et aliam b. Mariæ virginis Londstrass, et aliam s. Georgii martyris Obernusdorf, et aliam s. Crucis Prassnrussniz, et aliam sanctissimæ Trinitatis Pleteriach, et aliam s. Crucis Scharffenberg, et aliam s. Annæ Dobonz, et aliam s. Georgii martyris ad s. Georgium, ac reliquas parœcias, seu alias ecclesias sancti Bartholomæi apostoli Kosseza respective nuncupatas. Ac decanatum Listopolitanum, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam b. Mariæ Virginis Litopolis, et aliam b. M. Virginis Minhendorf, et aliam sancti Georgii martyris, et aliam s. Martini episcopi Unter Fuschain, et aliam b. M. Virginis Ober Fuchain, ac aliam sancti Antonii abbatis Heythal, et aliam s. Margarithæ Kadomle, ac aliam s. Annæ Goist, et aliam s. Agnetis V. Sello, et aliam sancti Udarici episcopi Kabensperg, et aliam s. Martini episcopi Moraiitsheum Grosdorff, ac aliam sanctissimæ Trinitatis ad sanctissimam Trinitatem, et aliam s. Laurentii martyris Goreina, ac aliam s. Andreæ apostoli Petsch, ac reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Georgii martyris Jauchien respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Michel Theinitz, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam b. M. Virginis Michestetren, et aliam b. M. Virginis Tirhlach, et aliam s. Uldarici episcopi Ulrichsberg, et aliam s. Mathiæ apostoli Sallach, et aliam s. Georgii martyris ad s. Georgium in Campo; ac aliam s. Michaelis Oshenich, et aliam s. Petri apostoli commendam ordinis Melitensis, et aliam s. Annæ Teyniz, et aliam s. Nicolai episcopi Leppach, et aliam b. M. Virginis Neismarhtl, et aliam sanctæ Catharinæ virginis, et martyris Lom, ac reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Annæ Loibl respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Locopolitanum, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam s. Georgii martyris Altenlah, et aliam s. Jacobi apostoli Locopolio, et aliam b. Mariæ Virginis Erenburgen, et aliam s. Thomæ apostoli Furten, et aliam sancti Leonardi ad s. Leonardum, et aliam s. Clementis Wuhonshitza, et aliam s. Luciæ virginis, et martyris Drashgosch, et aliam s. Nicolai episcopi Fravz, et aliam b. Mariæ Virginis Salliloch cum Als, et aliam s. Antonii abbatis Eisnen, et aliam s. Martini episcopi Pollandt, et aliam s. Joannis Baptistæ Tractia, et aliam s. Viti martyris Lutschne, et aliam s. Pauli apostoli Altostliz, et aliam s. Uldarici episcopi Itafelbach, et aliam s. Martini episcopi Seirach, et aliam s. Uldarici episcopi Sauraz, et aliam ss. trium Regum Verch, et reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Joannis Nepomuceni Hegestlitz respecti-

ve nuncupatas prædictas. Ac decanatum Vallis Jocofe, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam b. Mariæ virginis Tirhniz, et aliam s. Margarithæ virginis, et martyris Alben, et aliam s. Antonii de Padua Haasberg, et aliam s. Martini episcopi Mauniz, et aliam s. Pauli apostoli Scherouniza, et aliam sancti Viti martyris Presser, et aliam b. M. Virginis Travemberb, et aliam s. Margarithæ virginis, et martyris Tranzdorf, ac reliquas parœcias seu alias ecclesias s. Crucis Ka Wtina respective nuncupatas præfatas. Ac decanatum Siticensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam s. Andreæ apostoli Alba, ac aliam sancti Laurentii martyris Urch, ac aliam s. Canciani martyris Gutienwert cum Istrovashiarod, ac aliam s. Jacobi apostoli Tentsche, et aliam s. Georgii martyris Dobernig, ac aliam sanctissimæ Trinitatis Unteraudoviz, et aliam s. Joannis Baptistæ Sella Subschongerg, et aliam s. Margarithæ virginis, et martyris Lasthal, et aliam s. Helenæ ad s. Helenam, ac aliam s. Margarithæ virginis, et martyris prope Klingenfels, et aliam s. Martini episcopi penes Lithai, et aliam ss. Hermagore et Fortunati martyrum Liberga, et aliam s. Antonii abbatis Stangenwald, et aliam s. Michaelis Monspurg, et aliam b. Mariæ virginis Kiungallenberg seu Homez, et aliam ss. Cosmæ, et Damiani Olbergurk, ac aliam b. Mariæ virginis Hamer Gur, et aliam ss. Petri et Pauli apostolorum Sagor, et aliam b. M. virginis Haarlan vel Samariæ, et aliam s. Georgii martyris ad s. Georgium, et aliam B. M. virginis Koppain, et aliam s. Jacobi apostoli Pollitz, et aliam b. M. virginis Cressen, et aliam ss. Hermagore, et Fortunati martyrum Seissenberg, et aliam s. Michaelis penes Seissenberg, et aliam b. Mariæ virginis Tschemschenig, et aliam sancti Viti martyris ad s. Vitum penes Sitich cum Oscredeg, et aliam b. Mariæ virginis Sitticium, et aliam s. Andreæ apostoli Watisch, et aliam b. Mariæ virginis in Monte, et aliam s. Nicolai episcopi Sava, et aliam s. Helenæ Hottisch, et aliam s. Bartholomæi apostoli Ambruss, et aliam s. Crucis penes Thum, et aliam sancti Michaelis Ischatesch, et aliam sancti Gotlardi Trojana, et aliam s. Nicolai episcopi Hinach, et aliam s. Laurentii martyris Collobrah, et aliam sancti Benedicti Krosniz, et aliam s. Laurentii martyris Temeniz, et aliam s. Petri apostoli penes Vemhof, et aliam s. Joannis Baptistæ Heycleh, et aliam s. Margarithæ virginis, et martyris Preschgain, et aliam sancti Nicolai episcopi Tantschberg, et aliam b. M. Virginis Primshan, et aliam b. Mariæ virginis Prindl, et aliam ss. Simonis et Judæ apostolorum Ischernutrch, et aliam b. Mariæ virginis in Alpibus, et alia s. Leonardi Sostran, ac reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Lamberti ad s. Lambertum respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Tudolphswertensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam sancti Nicolai episcopi Neostadium, ac alia sancti Ruperti ad s. Rupertum, ac aliam s. Crucis et sancti Leonardi Grossirnig vel Gabriele, ac aliam sancti Canciani martyris Honigstein, ac aliam s. Ursulæ Taubenberg, ac aliam s. Michaelis penes Rudolphsvert, ac aliam s. Josephi Pollandt, ac aliam b. M. Virginis Unterbuytschau, ac aliam s. Petri apostoli Unterlaah, ac aliam s. Ægidii abbatis Unternasonfur, ac aliam s. Crucis Savenstain, ac aliam b. M. Virginis Gillichberg, ac aliam b. Mariæ Virginis Maichau, et aliam sanctorum Cosmæ et Damiani Dousch, et aliam s. Erasmi martyris Einhod, et aliam b. Mariæ virginis in Termis, et aliam s. Jacobi apostoli Waltendorf, et aliam s. Eliæ prophetæ Prestchua, et aliam b. Mariæ virginis in Thal, et aliam s. Joannis Baptistæ in Valle, et aliam sanctissimæ Trinitatis ad sanctissimam Trinitatem, et aliam s. Joannis Baptistæ Scheveinberg, et reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Viti martyris, et aliam b. Mariæ virginis Stoppitrch, alias ecclesias s. Petri apostoli Ratschach respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Reiffnicensem, et sub eo comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas, videlicet, unam sancti Stephani prothomartyris Reiffniz, et aliam sanctæ Margarithæ virginis, et martyris de Kirler, et aliam s. Thomæ apostoli Polland, et aliam ss. Primi, et Feliciani Myssem, et aliam s. Magdalenæ Soderschiz, ac reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Marci evangelistæ Soppotah respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Gutenfeldensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas, videlicet, unam sanctæ Crucis Guttenfeld, et aliam s. Georgii ad s. Georgium, ac aliam sancti Augustini epi-

scopi Struh, ac aliam b. M. Virginis Catschitsch, et aliam sancti Canciani martyris penes Castrum Aversperg, ac reliquas parœcias, seu alias ecclesias b. Mariæ virginis Roob respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Gurhfeldensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam b. M. virginis Haselbach, et aliam ss. Primi, et Feliciani martyris Scondorf, ac aliam sancti Viti martyris Haunc, et aliam s. Pauli apostoli Goritza, ac aliam s. Joannis Baptistæ Gurhfeld, ac reliquam parœciam, seu alias ecclesias s. Marci evangelistæ Tirhle respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Gotischeviensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam sancti Floriani martyris Gottsch, et aliam b. Mariæ virginis Mittendorf, et aliam s. Leonardi Mossel, et aliam s. Crucis Unterhul, et aliam sancti Joannis Baptistæ Ricg, et aliam b. Mariæ virginis Obergrass, et aliam sancti Jacobi apostoli Hessental, et aliam beatæ Mariæ virginis Ischermoschniz, ac aliam s. Andreæ et b. Mariæ virginis Pollandt, et aliam s. Antonii Klotsch, et aliam s Margarithæ virginis, et martyris Altlah, et aliam ss. Petri et Pauli Ossinniz, et aliam b. Mariæ virginis Hostel, ac reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Jacobi apostoli Lania Loha respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Laosfrensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam s. Georgii martyris Altenmahii Laass, et aliam s. Petri apostoli Laass, et aliam sancti Antonii Batna Poliza, et aliam sancti Michaelis Oblah, et aliam sanctissimæ Trinitatis Schinze, et aliam sancti Viti martyris Schiltsche, et reliquas parœcias, seu alias ecclesias s. Leonardi Laserbach respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Londstraffensem et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam s. Jacobi apostoli Landestras, et aliam s. Crucis ad s. Crucem, et aliam b. Mariæ virginis Guschendorf, et aliam sanctæ Catharinæ virginis, et martyris Verlugg, et aliam s. Petri apostoli Obernassenfurs, et aliam sancti Antonii Tescheuza, et aliam s. Georgii martyris Ischatesch, et aliam b. M. Virginis Grosdolina, et reliquas parœcias seu alias ecclesias sancti Joannis Baptistæ Kayer respective nuncupatas prædictas. Ac decanatum Mottingensem, et sub eo respective comprehensas parœcias, seu alias ecclesias infrascriptas videlicet, unam sancti Nicolai episcopi Mottling, et aliam sancti Marci evangelistæ Puschiusdorff, et aliam sancti Stephani prothomartyris Semiz, et aliam sancti Nicolai episcopi Grandnig, et aliam sancti Petri apostoli Ischernembl, et aliam sancti Joannis evangelistæ Doblitsch, et aliam sancti Bartholomæi apostoli Ottavez, et aliam s. Crucis Veiniz, et aliam sanctissimæ Trinitatis Preloha, et aliam sanctæ Annæ Navaiz, et aliam sancti Martini episcopi Podsemel, et aliam s. Joannis Baptistæ Tributsche, et reliquas parœcias, seu alias ecclesias sancti Nicolai episcopi Adleschitz respective nuncupatas hujusmodi. Ac sub eisdem superius expressis decanatibus, ac parœciis consistentes, et incolas tam laicos quam clericos, presbyteros, beneficiatos, et religiosos quoscumque non tamen exemptos eidem metropolitanæ ecclesiæ Labacensi, ut præfertur erectæ, illiusque futuro præsuli pro suis civitate, territorio, diœcesi, ac clero, et populo Stagadd, licet personæ eidem metropolitanæ ecclesiæ Labacensi tam nunc a primæva illius erectione, quam deinceps pro tempore quomodolibet pastoris solatio destitutæ in archiepiscopum præficiendæ per se, vel alium, seu alios ejus nomine veram, realem, actualem, et corporalem possessionem, seu quasi administrationis spiritualis, et omnimodi juris diœcesani in dicta civitate Labacensi, ac præfatis omnibus decanatibus, et parœciis superius expressis propria auctoritate apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere cujusvis licentia desuper minime requisita pari apostolica auctoritate similiter perpetuo constituimus, et assignamus; illiusque ordinariæ, et metropolitanæ jurisdictioni, superioritati, et auctoritati respective supponimus atque subjicimus.

Assignatio mensæ.

§. 11. Ut autem idem futurus archiepiscopus Labacensis pro tempore existens præsulis dignitatem decentius tenere valeat novæ mensæ archiepiscopali Labacensi, ut præfertur, erectæ, eosdem redditus, quibus ipsa episcopalis mensa Labacensis, sic suppressa, dotata reperiebatur, et episcopi Labacenses ante hac percipiebant pro illius dotatione apostolica auctoritate præfata, similiter perpetuo attribuimus, applicamus, et appropriamus. Itemque palatium prope cathedralem ecclesiam Labacensem, ut præfertur erectam existens, quod pro episcoporum habitatione

Labacensium hactenus inservit. eidem futuro archiepiscopo Labacensi pro tempore existenti pro simili sui decenti habitatione, dicta apostolica auctoritate perpetuo adscribimus, et concedimus.

Erectio capituli novæ cathedralis ecclesiæ.

§. 12. Ulterius quoque ipsius cathedralis ecclesiæ Labacensis, sic ut præfertur, suppressæ capitulum in capitulum metropolitanum novæ archiepiscopalis ecclesiæ Labacensis etiam, ut præfertur, erectæ, illudque respective componentes, præposituram videlicet cum uno, et una in majorem post pontificalem, ac decanatum cum alio, et alia in secundam, ac aliam per præsentes erectam, et per eumdem nuncium apostolicum, ut supra declarandam cum alio, et aliis canonicatibus, et præbendis infrascriptis dignitatibus respective adnexis in tertiam respective dignitates, ac cæteros novem canonicatus, et præbendas, earumque, et eorum respective possessores nunc, et pro tempore existentes, nec non quatuor beneficiatos, et quatuor itidem clericos, nec non sacristam, et cathechetam, qui omnes eidem suppressæ cathedrali ecclesiæ Labacensi inservierunt, et de cætero inservire debebunt in totidem dignitarios, et canonicos, nec non cooperatores, levitas, cappellanos, beneficiatos, clericos, sacristam, et cathechetam dictæ metropolitanæ ecclesiæ Labacensis per Nos, ut præfertur erectæ eadem apostolica auctoritate perpetuo quoque subrogamus. Ita tamen, ut dilectus etiam filius modernus, et pro tempore existens præpositus ejusdem metropolitanæ ecclesiæ, per Nos, ut præfertur erectæ, sic subrogatus iis omnibus præeminentiis, quæ sibi de jure debentur deinceps perpetuo frui debeat, et tam ipsi quam cæteræ aliæ dignitates, ac canonicatus, et præbendæ nunc, et pro tempore existentes hujusmodi metropolitanæ ecclesiæ Labacensi, ut præfertur erectæ inservientes prædicti pro suis respective præbenda, redditibus, et stipendiis eosdem fructus, seu proventus, quos quilibet eorum videlicet hæc usque percepit, etiam in posterum perpetuis futuris temporibus, ut antea respective percipere valeant.

Canonicis, et dignitatibus privilegia conceduntur, et jus condendi statuta.

§. 13. Ac præterea eisdem futuris capitulo, et canonicis ejusdem metropolitanæ ecclesiæ Labacensis, ut præfertur erectæ, ut ipsi quoties id expediens eis videbitur capitulariter congregati pro dictæ metropolitanæ ecclesiæ Labacensis, sic erectæ, illiusque mensæ capitularis, sacristiæ, fabricæ, earumque rerum, et bonorum tam spiritualium, quam temporalium prospero, felicique novo regimine, gubernio, et directione, ac onerum eis respective pro tempore de novo incumbentium supportatione, missarum, horarum canonicarum diurnarum, et nocturnarum, aliorumque divinorum officiorum, processionum, funeralium, et anniversariorum celebratione, ac dignitatibus, canonicatibus, et præbendis sic subrogatis præfatis, aliisque ministeriis ecclesiasticis inibi pro tempore providendorum receptione, et admissione, personali residentia distributionum quotidianarum, et emolumentorum quorumcumque repartitione, et administratione, ac pœnarum per absentes, ac divinis officiis, et functionibus præfatis suis loco, et tempore non interessentes, seu onera, et ministeria eis respective incumbentia subire negligentes incurrendarum impositione, atque incursu, ac singulorum præsentiis, et absentiis notandis a cæremoniis, et ritibus in præfata metropolitana ecclesia Labacensi, ut præfertur erecta, illiusque choro, capitulo, processionibus, et aliis actibus servandis, nec non illius ministris, et inservientibus deputandis, et amovendis salariis, et stipendiis eorum cuilibet assignandis, et quibusvis aliis rebus in præmissis, et circa ea quomodolibet necessariis, et opportunis quæcumque statuta, ordinationes, capitula, et decreta ejusdem episcopalis ecclesiæ Labacensis suppressæ hactenus observata reformare, mutare, et corrigere, ac etiam alia de novo licita tamen, et honesta, ac sacris canonibus, et præfati concilii Tridentini decretis, et constitutionibus apostolicis non contraria condere, et edere, conditaque et edita pro tempore, et rerum variatione, et qualitate etiam limitare, declarare, et interpretari, ac in meliorem formam redigere, seu pariter de novo, et ex integro, cum approbatione tamen semper, et consensu dicti futuri pro tempore existentis archiepiscopi Labacensis condere, et per eos ad quos pro tempore spectabit sub pœnis in contrafacientes statuendis observari facere libere, et licite valeant plenam, liberam, et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem, dicta apostolica auctoritate concedimus, et impartimur.

Præcipitur erectio præbendæ theologalis, et poenitentiariæ.

§. 14. Ac pro eo quod sicut accepimus inter canonicatus, et præbendas supradicti capituli sic subrogati theologalis, et pœnitentiaria præbendæ institutæ minime reperiantur manda-

mus propterea, ut futurus archiepiscopus Labacensis in dicta metropolitana ecclesia, ut præfertur erecta easdem theologalem, et pœnitentiariam præbendas ad præscriptum concilii Tridentini prædicti erigat, et instituat, ejusdem futuri archiepiscopi Labacensis conscientiam desuper onerando.

Jus nominandi archiepiscopum, et capitulares conceditur imperatori, et ejus successoribus.

§. 15. Ac postremo eidem Josepho imperatori, et regi, ejusque successoribus regibus jus nominandi ad dictam metropolitanam ecclesiam Labacensem, ut præfertur erectam hac prima vice a primæva illius erectione præfata pastoris solatio destitutam, quam deinceps quoties eam pro tempore quomodolibet etiam pastoris solatio destitui contigerit, infra tempus a jure præfixum, personam idoneam per Nos, et Romanum pontificem pro tempore existentem ad nominationem hujusmodi eidem metropolitanæ ecclesiæ Labacensi, ut præfertur erectæ in archiepiscopum præficiendam pari prorsus modo, quo ad nominationem eandem alias personæ eidem episcopali ecclesiæ Labacensi, ut præfertur suppressæ, et extinctæ in episcopos ab apostolica Sede præfici consueverunt, nec non aliud jus nominandi ad omnes in dicto capitulo, ut præfertur subrogato existentes canonicatus, et præbendas, eisque respective annexas dignitates, et quævis alia beneficia hujusmodi, dum illos, et illas, ac illa ex personis eis, et eas, ac ea nunc, et pro tempore quomodolibet obtinentium vacare contigerit personas eisdem modo, et forma, quibus eidem Josepho imperatori ac regi ad eosdem canonicatus, et præbendas, ac dignitates, et beneficia hujusmodi ante illorum, et illarum respective subrogationem prædictam competebat de simili apostolica auctoritate etiam perpetuo reservamus. Decernentes jus nominandi hujusmodi, tam ad metropolitanam ecclesiam Labacensem præfatam per Nos, ut præfertur erectam, quam ad illius canonicatus, et præbendas, eisque adnexas dignitates, cæteraqua beneficia hujusmodi, sic subrogatos, subrogatas, ac subrogata regium existere, eidemque Josepho imperatori, et regi, ejusque successoribus regibus præfatis; prout alias ad episcopalem Labacensem ecclesiam sic suppressam, et ad illius canonicatus, dignitates, et beneficia hujusmodi ante illorum, et illarum subrogationem prælatam competebat, etiam in posterum competere, illudque vim, effectum, naturam, substantiam, essentiam, qualitatem, et roboris firmitatem juris nominandi regis hujusmodi obtinere, ac uti tale sub quacumque derogatione, etiam cum efficacissimis clausulis, et decretis in quacumque dispositione, etiam per viam constitutionis, legis, regulæ cancellariæ apostolicæ, aut alias quomodocumque facta nullatenus comprehendi, neque illi ullo umquam tempore, et ex quavis causa derogari posse neque debere.

Submovetur omne juris remedium contra plenam literarum apostolicarum executionem.

§. 16. Ac præsentem Nostrum motum proprium, et easdem præsentes semper, et perpetuo validum, et efficacem, ac validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, nec ullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, vel intentionis Nostræ, aut alio quamtumvis magno, substantiali, inexcogitato, et inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, seu etiam ex eo, quod in præmissis eorumque aliquo solemnitates, et quævis alia servanda, et adimplenda, servata, et adimpleta non fuerit, aut ex alio quocumque capite, de jure, vel de facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, aut quocumque alio colore, prætextu, ratione, vel causa etiam quamtumvis pia, privilegiata, legitima, et juridica, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra hujusmodi, et aliis superius expressis nullibi appareret, aut alias probari posset notari, impugnari, invalidari, retractari, infringi, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illum, et illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu alias quomodolibet etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus concesso, et impetrato quempiam uti, seu se juvare in judicio, vel extra illud umquam posse, neque eumdem Nostrum motum proprium, et easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, et Sedem apostolicam præfatam per quascumque literas, et constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apostolicæ regulas quandocumque, et sub quibuscumque tenoribus, et formis,

ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus pro tempore quomodolibet factis, et faciendis comprehendi, vel confundi, sed tamquam ad fidei catholicæ exaltationem, divinique cultus incrementum, et animarum ædificationem, et solatium factas, et emanatas semper ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per futuros archiepiscopum Labacensem, ac capitulum, et canonicos dictæ metropolitanæ ecclesiæ Labacensis nunc, et pro tempore existentes, ac alios quorum favorem eædem præsentes quomodolibet concernunt quandocumque eligenda concessas, et validas fore, et esse, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et sic ab omnibus censeri, et ita, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos etiam quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, dictæque Sedis nuncios, et quoslibet alios quavis prærogativa, et privilegio pariter fungentes sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate in quocumque judicio, et quacumque instantia judicari, et definiri debere, irritumque decernimus, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 17. Non obstantibus quatenus opus sit Nostræ, et cancellariæ apostolicæ præfatæ regula de jure quæsito non tollendo, ac Lateranensis concilii novissime celebrati uniones, et applicationes perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri, et ab ecclesiis membra dividi, aut distingui prohibentis, a iisque in contrarium facientibus, etiam synodalibus, provincialibus generalibus, universalibusque conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, deque archiepiscopalis ecclesiæ Goritiensis, ut præfertur suppressæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, et quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus pro tempore quomodolibet etiam consistorialiter, aut alias etiam pluries, et iteratis vicibus concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata præsentibus inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum omnium, et singulorum validissimum effectum specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide hac vice dumtaxat motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus harum serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præceptum de inscribendis ecclesiæ redditibus in libris cameræ.

§. 18. Volumus autem quod dictæ metropolitanæ ecclesiæ Labacensis per Nos, ut præfertur, erectæ fructus, redditus, et proventus ad quingentos florenos auri de more taxari, et hujusmodi taxa in libris cameræ apostolicæ describi respective debeat.

Deputatio executoris apostolici.

§. 19. Nos autem per præsentes nuncium apostolicum præfatum in dicta civitate Viennensi Austriæ, ut præfertur commorantem in executorem earumdem literarum quoad illarum executionem tantum apostolica auctoritate deputamus, eidemque nuncio apostolico Viennensi facultatem, ut ipse quamcumque personam in dignitate ecclesiastica constitutam pro hujusmodi executionis effectu subdelegare libere possit, ac tam nuncio prefato, quam personæ illi per eum sic subdelegandæ facultatem quoque, ut ipse, seu ipsa integram præmissorum observantiam sub quibuscumque sententiis, censuris, et pœnis ecclesiasticis præcipere, ac super quacumque oppositione adversus eadem præmissa quomodolibet occurrente, servatis tamen de jure servandis definitive pronunciare etiam libere, et licite possit, et valeat dicta auctoritate apostolica pariter respective concedimus, atque impartimur.

Sanctio poenalis.

§. 20. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, destinationis, declarationis, concessionis, indulti, dismembrationis, assignationis, facultatis alterius concessionis, segregationis, disjunctionis, incorporationis, adjunctionis, constitutionis, alterius assignationis, suppositionis, subjectionis, subrogationis, mandati, reservationis, decreti, derogationis, et voluntatis, ac alterius etiam concessionis, et impartitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo, septingentesimo octuagesimo octavo, octavo idus martii, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

DCLXXXIX.

Dat. die 11. martii 1788 anno XIV.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab eis, qui occasione capituli generalis visitaverint ecclesias ordinis sancti Augustini.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, Salutem, et apostolicam benedictionem

Tenor concessionis.

§. 1. Cum sicut accepimus capitulum generale canonicorum regularium sanctissimi Salvatoris ordinis sancti Augustini in ecclesia, seu domo sancti Salvatoris canonicorum regularium hujusmodi civitatis Bononiensis propediem benedicente Domino celebrandum sit, Nos, ut opus tam pium majori cum fructu fiat, et ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris, pia charitate intenti, omnibus utriusque sexus Christifidelibus, vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui prædictam, vel aliquam ex ecclesiis domorum canonicorum regularium sanctissimi Salvatoris ordinis sancti Augustini, ac singulis diebus actualis illius celebrationis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel dumtaxat omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus; præsentibus post celebrationem dicti capituli generalis minime valituris.

Conditiones adnexæ, et fides habenda transumptis.

§. 2. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur præsentes nullæ sint, utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dicti ordinis munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xi martii MDCCLXXXVIII., pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCXC.

Dat. die 11. martii 1788 anno XIV.

Committitur nuntio Poloniæ, ut veris existentibus narratis mensæ abbatiali monasterii Tremesnensis canonicorum ordinis sancti Augustini Gnesnensis diœcesis onus imponat præstandi quotannis florenos quinque mille monetæ Poloniæ pro firmandis fundationibus ab abbate monasterii prædicti factis.

Venerabili fratri Ferdinando archiepiscopo Carthaginensi Nostro, et apostolicæ Sedis apud carissimum in Christo filium Nostrum Stanislaum Augustum Poloniæ regem illustrem.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Prœmium.

§. 1. Decet Romanum pontificem votis illis suum præstare assensum, per quæ divinus augetur cultus, religio propagatur, et animarum saluti provida ratione consulitur, quamobrem Nos ad apostolicæ Sedis apicem divina disponente clementia assumpti his, quæ propterea facta comperimus, Nostræ approbationis robur, cum id a Nobis

petitur, libenter adjicere non recusamus, sicut in Domino salubriter expedire conspicimus.

Expositio precum porrectarum.

§. 2. Sane pro parte dilecti filii Michaelis Kosmowki canonici expresse professi, ac moderni abbatis claustralis monasterii Tremesnensis canonicorum regularium congregationis Lateranensis ordinis sancti Augustini diœcesis Gnesnensis expositum Nobis nuper fuit, quod ipse alias ecclesiam sui monasterii e fundamentis extruxit, publicas aperuit scholas, et propriis sumptibus eleganti opere collegium ædificavit, in quo duodecim adolescentes pauperes nobiles aluntur, et bonis moribus, et disciplinis instituuntur; quodque etiam ad hæc omnia stabilienda, præposituram Nistoviensem nuncupatam dictæ diœcesis, ordinis, et congregationis prædictorum mensæ abbatiali claustrali prædicti monasterii Tremesnensis per Nos uniri, adnecti, et incorporari obtinuit; prout in Nostris literis sub plumbo anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo primo pridie nonas septembris pontificatus Nostri anno septimo datis uberius continetur. Postmodum tamen cum in novum suæ religionis, ac pietatis argumentum, et nosocomium Tremesnense restauraverit, atque ampliaverit, adeo, ut etiam pauperes invalidi in eo sustentari possint, ac scholas etiam ad excipiendas instituendasque puellas adjunxerit, cappellanum, qui de eis spiritualem curam gerat, ac rectorem, qui temporalibus præsit, constituere in præsentiarum intendit.

Ratio concessionis.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat memoratus Michael abbas annuos redditus suæ mensæ abbatialis claustralis jamdiu tum laudabili rei familiaris administratione, tum etiam paludes exsiccando, atque vasta nemora cedendo in grandem summam florenorum quatuordecim millium circiter monetæ Polonæ auxerit; hinc fundationis hujusmodi prævio sui capituli, nec non moderni abbatis coadjutoris cum futura successione in dicta abbatia Tremesnensi in ævum firmare consensu desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 4. Nos igitur memorati Michaelis abbatis pietati, quantum cum Domino possumus favere, eumque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, religione, ac summa in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, ac mandamus, ut quatenus vera sint narrata, mensæ abbatiali claustrali dicti monasterii Tremesnensis onus erogandi annuos florenos duomille ex redditibus dictæ præposituræ Nistoviensis, ei, ut præfertur, perpetuo unitæ, mille scilicet ad præstanda alimenta duobus alumnis dicti sui monasterii, qui in accademia Craconviensi studiis sedulam dent operam, ut inde sententias in publico lyceo, et collegio, ut præfertur, erectis profiteri valeant; et mille in ædificiorum dicti collegii, et nosocomii conservationem auctoritate Nostra apostolica imponas. Tibi insuper injungimus, ut abbates pro tempore existentes dicti monasterii Tremesnensis teneri quotannis solvere in manibus prioris pro tempore existentis ejusdem monasterii florenos termille ex quatuordecim mille annuorum redituum a dicto Michaele abbate auctis; quorum mille pro dote, seu pensione fundandi muneris rectoris hospitalis prædicti cum iis oneribus in instrumento pro illius fundatione stipulando injungendi erunt assignandi, mille vero communitati ejusdem monasterii ad alendum dictum cappellanum, qui quotidie in oratorio, seu cappella ejusdem hospitalis sacrum facere, rudimenta christianæ religionis docere, ac infirmis spiritualiter adesse teneatur, erunt persolvendi; cœteri autem floreni mille pro summa quingentorum in celebratione unius missæ in feriis sextis cujuslibet hebdomadæ pro moribundis, et post ipsius Michaelis abbatis funus in animæ suæ piaculum erunt insumendi; ducenti quinquaginta in utilitatem ecclesiæ abbatialis in compensationem deperditorum redituum cedent; tandem cœteri floreni ducenti quinquaginta inter antecessores, qui in monasterio prædicto scientias profitebuntur in laborum suorum præmium erunt distribuendi, eadem auctoritate statuas, atque declares, hæcque omnia confirmes, eisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicias.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et effica-

ces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima martii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCXCI.

Dat. die 13. martii 1788 anno XIV.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab eis, qui visitaverint ecclesiam sancti Caroli ad Catinarios urbis occasione celebrationis capituli generalis a clericis regularibus congregationis sancti Pauli Decollati.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis Salutem, et apostolicam benedictionem

Tenor concessionis.

§. 1. Cum sicut accepimus capitulum generale clericorum congregationis sancti Pauli Decollati Barnabitarum nuncupatorum in ecclesia, seu collegio sancti Caroli a Catinari nuncupat. de urbe prope diem benedicente Domino celebrandum sit; Nos ut opus tam pium majori cum fructu fiat, et ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem, cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti, omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui prædictam, vel aliquam ex ecclesiis congregationis hujusmodi ubicumque existentem, die quo inchohabitur capitulum generale hujusmodi, ac singulis diebus actualis illius celebrationis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel dumtaxat omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus post celebrationem dicti capituli generalis minime valituris.

Conditiones adnexæ, et fides habenda transumptis.

§. 2. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint, atque earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dictæ congregationis munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xiii martii MDCCLXXXVIII. pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 14. martii 1788. Anno XIV.

DCXCII.

Facultas archiepiscopo Gnesnensi applicandi seminario in ditione Borussica erigendo præter beneficia simplicia alia duo beneficia curam animarum habentia.

Venerabili fratri Michaeli archiepiscopo Gnesnensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Quantum pastoralis sollicitudinis, et vigilantiæ in Dominicum gregem, cui fraternitatem tuam Dominus Noster Jesus Christus voluit præsidere, a te semper impendatur, novis hisce etiam postulatis ostenditur.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem nuper Nobis fecisti, quod Nos alias per Nostras in simili forma Brevis diei decimæ quintæ mensis decembris anni MDCCLXXXVI. expeditas literas, ut spirituali tuorum subditorum in ditione regis Borussiæ consistentium utilitati prospectum esset, tibi, prævia monasterii Wysoka canonicorum regularium congregationis Lateranensis ordinis sancti Augustini in dicta ditione, tuaque diœcesi existentis suppressione, bona quæcumque, jura, et actiones ad monasterium hujusmodi spectantia ecclesiastico seminario inibi erigendo sub certis modis, et conditionibus uniendi, et applicandi plenam, et amplam facultatem impertiti sumus; tibique insuper concessimus, ut si redditus, ac proventus bonorum, ac jurium dicti suppressi monasterii ad sufficientem alumnorum numerum sustendandum sat non essent, beneficia sæcularia, ac simplicia dumtaxat, non autem curam animarum adnexam habentia ad formam concilii Tridentini eidem seminario pro tuo arbitrio, ac prudentia unires, et incorporares.

Ratio concessionis.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat ea sit, ut plurimum in hisce partibus beneficiorum natura, et indoles, ut vel minimi sint si simplicia, vel curam animarum adnexam habeant, quæ tamen cum ab illorum rectoribus per vicarios geri soleat, hinc etiam beneficia hujusmodi tamquam simplicia quodammodo reputantur; quamobrem cum ad tam utile inceptum perficiendum, erigendi scilicet seminarii in ditione Borussica redditus, ac proventus alias ad dictum novissime suppressum, ac unitum monasterium spectantes non sufficiant, nullaque sint fortasse beneficia simplicia sæcularia, aut saltem nullius æstimationis, quæ, ut præfertur, illi uniri possint; Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessionis tenor.

§. 4. Nos igitur memores quantum indulgentiæ, et facilitatis iis Nostris cooperatoribus, qui circa Dominicum gregem pondus diei, et æstus quotidie portare non recusant, debeatur, te specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, dictarum Nostrarum literarum diei xv decembris MDCCLXXXVI. tenores etiam veriores pro plene, ac sufficienter insertis, et expressis habentes, supplicationibus hujusmodi Nobis tuo nomine humiliter porrectis inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, ac mandamus, ut præter beneficia sæcularia, ac simplicia, si quæ sint, in ea tuæ diœcesis parte, quæ in ditione Borussica est, et quæ juxta earumdem Nostrarum literarum tenorem dicto seminario essent unienda, duo etiam beneficia curam animarum adnexam habentia in futurum vacatura illuc consistentia, prout juxta datam tibi a Domino prudentiam satius, atque opportunius videbitur, erigendo seminario prædicto auctoritate Nostra apostolica unias, applices, atque incorpores, ac unita, applicata, et incorporata esse, et fore statuas, atque decernas, ita tamen, ut vicariis perpetuis, per quos cura animarum eidem beneficiis adnexa erit exercenda juxta synodales constitutiones certam, ac fixam annuam congruam ex redditibus, ac proventibus eorumdem uniendorum beneficiorum persolvendam eadem auctoritate constituas, et assignes. Volumus propterea, ut postquam hæc omnia confeceris quam primum de hisce Nos, aut Romanos pontifices successores Nostros certiores reddas, atque applicationum, et unionum hujusmodi actus ad urbem transmittas. Nos enim tibi

necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem illa perducenda pertinent faciendi, gerendi, dicendi, et exequi mandandi ea omnia, quæ componere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec vocati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut justificatæ ullatenus fuerint, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, et substantiali: sive etiam ex eo, quod in eisdem præmissis solemnitates, ac quævis alia servanda, et adimplenda, servata et adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite a jure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante etiam in corpore juris clauso, sive etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, et quovis alio prætextu, occasione, vel causa etiam quantumvis justa, rationabilis, et privilegiata etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, et facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concesso, aut impetrato, quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, et aliis Nostræ, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non applicandorum beneficiorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta martii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 21. aprilis 1788 anno XIV.

DCXCIII.

Imminutio festorum in civitate, et diœcesi Abulensi.

Venerabili fratri episcopo Abulensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Procemium.

§. 1. Cum sicut quædam sunt, ut inquit sanctus Leo magnus prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in his, quæ vel dubia fuerint, aut obscura id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inveniatur adversum. Ea propter apostolica hæc Sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quoad integrum sibi fuit supremam suam in iis auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur.

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 2. Quoniam autem sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuæ innotuit, quod in civitate, et diœcesi Abulensi adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illarum habitatores, incolæque, ac præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt præsepissime coguntur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis sese addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contigit ob excretum dierum festorum numerum, ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis, cum suis conditionibus.

§. 3. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substinendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus earumdem civitatis, et diœcesis Abulensis existentibus, ut deinceps exceptis omnibus dominicis, nec non Natalis Domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Epiphaniæ, Paschatis Resurrectionis, et sequenti, Pentecostes, et sequenti, ac Corporis Christi, et Ascensionis, sancti Joannis Baptistæ, sancti Josephi, ac sanctorum Petri, et Pauli, et Jacobi apostolorum, et celebritatis omnium sanctorum, præterea quinque dicatis beatæ Mariæ virgini immaculatæ, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non sancti patroni, aut tutelaris cujuslibet loci pro hominibus ejusdem loci dumtaxat festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis vero festis sive per hanc sanctam Sedem, sive per synodales earumdem civitatis, et diœcesis constitutiones, sive quacumque alia de causa etiam ex causa voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem quoque auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupolo vacare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, ac mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus nec non civitatis, et diœcesis prædictarum, illorumque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet con-

cessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die undecima aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

DCXCIV.

Dat. die 15. aprilis 1788 anno XIV.

Confirmatur resolutio congregationis nationis Illiricæ in ecclesia sancti Hieronymi de urbe institutæ a capitulo, et canonicis dictæ ecclesiæ approbata, qua statuitur, ut archipresbytero dictæ ecclesiæ pro tempore existenti ex massa capitulari assignetur pars duplex ex iis fructibus, quos canonici percipiunt.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum, cum tenore resolutionis captæ a s. congregatione

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii deputati congregationis nationis Illyricæ ecclesiæ collegiatæ sancti Hieronymi Illyricorum nuncupat. de urbe, quod licet ipsi ad majorem Dei cultum in eorum ecclesia promovendum, transactione inita inter capitulum, et canonicos ejusdem ecclesiæ, ac familiam, et gentem Cesarini ipsius patronam, atque per alias Nostras in simili forma Brevis die vicesima secunda mensis martii MDCCLXXXII. expeditas literas confirmata, pro tempore existenti ipsius ecclesiæ archipresbytero ex communi totius capituli massa non amplius duplicem, sicut cautum fuerat in erectionis Bulla a felicis recordationis Xisto papa VI. prædecessore Nostro alias edita, sed tantummodo tertiam partem statuerint ex iis fructibus, quos singuli ex canonicis percipiunt. Nihilo tamen secius cum modernus archipresbyter dilecto filio Nostro Karolo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinali Rezzonico nuncupato ejusdem nationis apud Nos, et Sedem apostolicam protectori rite deputato, ac ipsimet congregationi exposuerit, quod per dictam præbendæ archipresbyteralis imminutionem non solum contra fundationem, sed etiam adversus juris communis dispositionem factam grave detrimentum sibi, et successoribus inferebatur, ac proinde ab illo se eximi deprecabatur, eadem congregatio hujusmodi rationibus attentis, ac perpenso nationis suæ statu in meliorem ex eo tempore verso, ut ad pristinum decus archipresbyteralem dignitatem restitueret, atque insuper dilecto etiam filio Joanni Antonio Pinelli moderno archipresbytero pro curis, et diuturnis sollicitudinibus ab eo cum insigni pii loci utilitate susceptis gratificaretur, statuit, ut favore ipsius, et archipresbyterorum ejusdem successorum prædictum augmentum in posterum fieret; atque communicata universo capitulo ex mandato dilecti pariter filii Nostri Francisci Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis Carrara nuncupati dictæ ecclesiæ titularis, convocato, prædictæ congregationis sententia unanimi consensu, plenisque votis die xiii. januarii currentis anni approbata fuit, atque statutum, ut annuorum redituum capituli supputatione facta in capitularem massam congereretur id totum quod pro augumento hujusmodi faciendo assignaretur, et idem augumentum a vigilia usque Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi tunc proxime elapsa factum computaretur; declaratione insuper adjecta, quod quarta pars ex communi massa ad id conferenda, quotidianis ordinariis, et extraordinariis distributionibus comprehensis ab eadem congregatione in summa scutorum quadraginta monetæ Romanæ assignari deberet. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, præmissa congregationis, et capituli resolutio, ut firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri iidem exponentes summopere desiderent.

§. 2. Nos ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, supradictam congregationis, et capituli resolutionem cum omnibus, et singulis in ea contentis auctoritate apostolica teno- Tenor apostolicæ confirmationis.

re præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus Nostris literis prædictis, quibus quoad ea, quæ præmissa concernunt, sufficienter, et expresse derogamus, aliisque constitutionibus, et ordinationibus, nec non ecclesiæ, et capituli prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quinta aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCXCV.

Dat. die 18. aprilis 1788. anno XIV.

Supprimuntur collegium, cappella, nec non sex cappellaniæ alias a bo: me: Emmanuele de Noronha episcopo Lamacensi erectæ ad effectum erigendi in eadem Lamacensi diœcesi seminarium episcopale, cum aliis ordinationibus.

Venerabili fratri Joanni Antonio episcopo Lamacensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem.

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecisti, quod cum inter cætera, quæ pro reformanda, tuendaque ecclesiastica disciplina a concilio Tridentino statuta fuere, illud per utile visum sit, ut scilicet ab episcopis, unusquisque in sua diœcesi, collegia, seu seminaria erigerentur in quibus ii pueri recipiantur, quorum indoles, et voluntas spem afferet eos ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros esse, ut sic recte instituti, et a teneris annis, et antequam vitiorum habitus totos homines possideret, ad pietatem, et religionem efformati, Deo auxiliante, in disciplina ecclesiastica facilius perseverarent; hinc cum primum tam utile institutum in tua diœcesi prorsus desiderari tibi compertum fuit ad seminarium ecclesiasticum juxta decreta dicti concilii Tridentini pro spirituali bono, ac ecclesiasticæ disciplinæ progressu fundandum, ac ad procuranda media magis accomodata, et ad optatum finem conducentia animum adjecisti.

Ratio concessionis.

§. 2. Et quoniam pro constituenda ad formam ejusdem Tridentini concilii eidem seminario, ut præfertur, erigendo firma, stabilique dotatione, æque firma, ac stabilia requiruntur subsidia tum pro alumnis inibi excipiendis, et sustentandis, cum pro magistris, aliisque inservientibus congrua danda stipendia, idcirco considerans tu, quod alias anno nempe MDXCVI. bo: mem: Emmanuel Noronha, dum vixit, episcopus Lamacensis in ultimo suæ voluntatis elogio non solum sex anniversaria quotannis in animæ suæ expiatione a capitulo cathedralis Lamacensis celebrari voluit, aliaque disposuit, sed etiam fundata cappella sub titulo sancti Nicolai in claustro ejusdem cathedralis ec-

clesiæ, collegium instituit in educationem octo clericorum dictæ diœcesis, qui quotidie officium divinum in eadem cappella recitare, duas missas quotidie juxta pii testatoris intentionem per vices celebrare, nonnullas præscriptas preces fundere, aliaque onera adimplere, præsertim vero in collegio pernoctare, theologiæ morali, ac plano cantici modo, seu *canto fermo* in scholis in id erectis sedulam operam navare deberent; qui cum nunc otio tabescentes neque theologiæ morali, neque cantui vacent, nullam ecclesiæ utilitatem afferunt, immo cum assignati a pio fundatore redditus progressu temporis copiosiores, ac uberiores facti sint, unde deductis sumptibus ad hæc onera adimplenda necessariis, qui in summa scutorum mille, et ducentorum circiter monatæ Romanæ constituuntur, licet ex episcoporum, ac capituli, sede vacante, visitationibus nunc decem anniversaria quotannis fiant, a quolibet ex cathedralis ecclesiæ presbyteris decem missæ pro anima episcopi testatoris celebrentur, emolumenta clericis collegii, et capituli persolvenda pariter aucta sint, ac pro octo, duodecim alantur clerici in dicto collegio, nihilominus superextent annua scuta duomille, et octingenta circiter ejusdem monetæ, neque proinde aptius, neque utilius erigendo seminario consuli posse arbitratus es, quam si retenta quantum fieri potest pii testatoris voluntate, bona, redditus, jura, et actiones ad dictam fundationem pertinentia in id applicarentur. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessionis tenor.

§. 3. Nos igitur dum providum tuum consilium fundandi, atque instituendi ecclesiasticum seminarium in tua diœcesi in Domino plurimum commendamus, tuis justis petitionibus libenter assensum præbere volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, ac religionis zelo quantum maxime confidimus, per præsentes committimus, ac mandamus imprimis, ut dictum collegium, nec non cappellam sancti Nicolai, servitium chori in ea, ut præfertur, faciendum, ac sex ex dictis duodecim cappellanis, qui eidem cappellæ veluti collegiales inserviunt, auctoritate Nostra apostolica supprimas, atque extinguas, ac suppressa, et extincta fore, et esse edicas.

Conditiones adnexæ.

§. 4. Sex vero alios cappellanos dictæ cappellæ inservientes ad tuam cathedralem ecclesiam transferas, illiusque chori servitio perpetuo addicas; ita tamen, ut altera ex duabus missis quotidie in dicta cappella sancti Nicolai, ut præfertur, celebrandis a dictis sex cappellanis ad cathedralem ecclesiam translatis in posterum, aut in eadem cappella, ubi episcopus testator tumulatus est, aut in ecclesia cathedrali, prout statuendum fore opportunius duxeris, altera vero in cappella dicti erigendi seminarii semel ac constituta fuerit juxta intentionem, et modum ab eodem testatore præscriptum sint celebrandæ constituas. Volumus insuper, tibique injungimus, ut anniversaria, quæ in expiationem animæ pii fundatoris nunc in memorata cappella fiunt, in ecclesia cathedrali cum iisdem distributionibus, et emolumentis, ac in eadem summa, et modo, quo nunc a canonicis, aliisque capitularibus percipiuntur, nisi quod ægrotantes quoque distributiones, ac emolumenta hujusmodi lucrabuntur, deinceps haberi debeant dicta auctoritate declares.

Declarationes circa satisfactionem onerum.

§. 5. Ne porro temporis progressu aliqua difficultas exoriri possit quoad omnium onerum prædictorum satisfactionem, si ea ex administratione erigendi seminarii pendeat, tibi propterea mandamus, ut ecclesiam de Fanzeres alias dicto suppresso collegio, ac cappellæ adnexam mensæ capitulari dictæ tuæ ecclesiæ cathedralis ea lege, ut omnia dicta onera adimpleantur eadem auctoritate perpetuo unias, et incorpores, ac unitam, et incorporatam esse, statuas, atque decernas. Verum quia redditus dictæ ecclesiæ de Fanzeres excedunt injuncta onera, volumus idcirco, ut a mensa capitulari prædicta nedum moderno administratori dictæ cappellæ, et collegii integrum quoad vixerit, emolumentum ei alias pro gerenda administratione hujusmodi constitutum solvatur, sed etiam fabricæ ecclesiæ cathedralis annua scuta centum viginti, extincta tamen pensione scutorum septuagintorum, quæ fabricæ prædictæ quotannis de capitulari massa solvebantur, perpetuo assignetur, nec non de hisce ipsis fructibus portio aliqua, sicut præfertur, persolvenda pro congrua pa-

rochi, ac ecclesiæ de Fanzeres prædictæ tuo arbitrio, ac prudentia prætinienda statuatur. Post hæc vero tibi concedimus, ut omnes redditus, ac proventus dicti collegii, ac cappellæ, seu redditus ac proventus ecclesiæ de Orezinho eis unitæ, aliaque jura, actiones, bona mobilia, et immobilia, sacra, et prophana, quomodolibet ad collegium, ac cappellam hujusmodi spectantia, et pertinentia seminario, aut in loco dicti collegii, aut alibi pro tuo arbitrio erigendo, ita tamen ut administratores pro tempore existentes seminarii hujusmodi quotidianæ missæ prædictæ in cappella ejusdem seminarii juxta episcopi testatoris intentionem curare teneantur, dicta auctoritate perpetuo unias, incorpores, atque adnectes, ac unita, incorporata, atque adnexa esse, et fore decernas.

Concessio mandati favore episcopi ad omnia gerenda, quæ petita, et concessa fuerunt.

§. 6. Cum porro Nobis undique perspecta sit tua pastoralis sollicitudo, te hinc enixe hortamur, ut ea omnia, quæ ad formam dicti concilii Tridentini tum pro puerorum in seminario excipiendorum ad pietatem, ac religionem efformatione, ac in ecclesiasticis disciplinis institutione, tum etiam seminarii firmitatem salubriora fore conspexeris, pro tuo arbitrio, ac prudentia statuas; sicque agas, ut seminarium hujusmodi tuæ diœcesi proficuum, ac utile futurum sit. Nos enim tibi omnem et quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent, faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 7. Decernentes has præsentes literas, ac omnia, et singula in illis contenta etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, ac ad ea vocati, citati, et auditi, seu causæ propter quas præsentes emanarint, adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ non fuerint, aut ex alia quavis quamtumlibet legittima, pia, juridica, et privilegiata causa, colore prætextu, occasione, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quorumvis interesse habentium consensu, aut alio quovis quamtumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et petestatis plenitudine paribus concesso, quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse, sed ipsas præsentes literas, et in eis contenta quæcumque firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat in in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari.

Decretum irritans.

§. 8. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus, ac quatenus opus sit, memorati episcopi testatoris dispositione, codicillis, ac ultima voluntate, quam quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, ac felicis recordationis Benedicti pp. XIV. prædecessoris Nostri de divisione materiarum, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contra-

riis quibuscumque. Ut porro te specialioribus gratiis prosequamur, tibi perpetua missarum, aliaque antiqua onera, quibus cappellani cathedralis ecclesiæ gravantur, attenta redditnum imminutione, ac eleemosynarum tenuitate, quæ ex eis percipere solent, reducendi pro tuo arbitrio, et conscientia possis et valeas auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima octava aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

Dat. die 22. aprilis 1788 anno XIV.

DCXCVI.

Sanctitas sua distulit vim, ac observantiam constitutionum fratrum ordinis B. M. de monte Carmelo Excalceatorum congregationis Hispanæ provinciæ sancti Alberti in Indiis quoad electiones superiorum dictæ provinciæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Sedes apostolica veluti pia mater, quæ filiorum uteri sui oblivisci nescit quoties validissimis de causis aliquid de regularis disciplinæ rigore per modicum tempus relaxari petitur, petentium desideriis, mature prius pensatis rerum circumstantiis, congruum suffragium impertiri consuevit, ut vicissim Christifideles, qui despectis hujus sæculi illecebris ad religionem veluti ad portum salutis confugerunt, intentiori deinde studio, atque solertiori cura juxta regularia suorum ordinum instituta viventes gratum Altissimo impendant famulatum, felicioribusque in dies in via Domini proficiant incrementis.

Expositio precum porrectarum, et ratio concessionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Ignatius a sancto Joanne Baptista ordinis fratrum beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo excalceatorum nuncupatorum congregationis Hispanæ expresse professus, definitor generalis, ac procurator provinciæ s. Alberti in Indiis congregationis et ordinis prædictorum, quod posteaquam per Nostras in simili forma Brevis die xiv martii MDCCLXXXVI. expeditas literas prævio accurato, ac diligenti examine novas constitutiones ordinis, et congregationis prædictorum confirmavimus, a quibus inter cœtera quædam ætatis, et graduationis qualitates in iis, qui ad officia sunt designandi prærequiruntur, cum haud facile fore noverimus, tot fratres nunc primum præscriptis requisitis pollere, quot ad omnia ordinis, et congregationis prædictorum munia obeunda essent necessarii, hinc eos etiam, qui qualitatibus hujusmodi essent destituti, si alias sibi demandatis muneribus laudabiliter fuissent defuncti, ad eadem officia quoad essent, qui postulata adjuncta haberent, eligi posse concessimus. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat in dicta provincia s. Alberti in Indiis ordinis, et congregationis prædictorum, nedum eædem vigeant causæ, unde ob minimum fratrum numerum nulla habita ratione ad illorum ætatem, prout a dictis constitutionibus præscribitur, fratres de cathedra ad officia, ac prælaturas omnino deputandi sint, illud insuper urgeat, quod cum ob grassantem pestem in regno Mexicano plures inter eos, qui magis idonei reputabantur, interierint, officia hujusmodi in eos obvenient, qui et si ætate provecti minime tamen apti ad gerenda officia hujusmodi censentur. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur paterna charitate, qua ordinem, et congregationem prædictam prosequimur, suarum provinciarum bono consulere, ac memoratum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis, quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati vim, ac observantiam dictarum novarum constitutionum quoad dictæ provinciæ s. Alberti definitoris generalis, definitoris provinciæ, provincialis, priorum, ac magistrorum novitiorum, ac professorum electiones ad quinque triennia proxime decurrenda auctoritate apostolica tenore præsentium proferimus, ita ut dictam provinciam in hac dumtaxat parte constitutionibus prædictis, durantibus hisce trienniis, minime adstringi, sed statuta ad hæc

Tenor concessionis.

usque tempora retenta observari debere auctoritate, et tenore prædictis constituimus, atque declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, ac Sedis apostolicæ nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet qualibet aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus Nostris literis anno MDCCLXXXVI. in simili forma Brevis expeditis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima secunda aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 22. aprilis 1788. anno XIV.

DCXCVII.

Facultas confratribus archiconfraternitatis sanctissimi Sacramenti loci, seu Castri s. Petri Bononiensis diœcesis elevandi in processionibus proprium vexillum vulgo confalone, o stendardo.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum porrectarum a confraternitate.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii prior, officiales, et confratres archiconfraternitatis sanctissimi Sacramenti in loco, seu in castro sancti Petri istius Bononiensis diœcesis canonice, ut asseritur erectæ, quod cum jamdiu eadem archiconfraternitas in dicto castro instituta, ac inter cœteras ejusdem castri confraternitates ipsa perantiqua, ac ob pia opera, quæ a dictis confratribus exercentur maxime illustris existat, hinc ipsi quemadmodum aliæ confraternitates præsertim sub titulo sanctissimi Sacramenti in hac tua diœcesi solent licentiam elevandi in publicis functionibus, et processionibus per dictum castrum pro tempore habendis proprium vexillum vulgo stendardo, o confalone eis per Nos concedi summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut eis in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, ac mandamus ut veris existentibus narratis, dictæ archiconfraternitati, seu ejus confratribus pro tempore existentibus licentiam elevandi in quibusvis processionibus, et supplicationibus, aliisque publicis functionibus per dictum castrum pro tempore habendis proprium vexillum vulgo stendardo, o confalone nuncupatum auctoritate Nostra apostolica pro tuo arbitrio, et conscientia concedas, et indulgeas.

Clausula sublata, decretum irritans, et derogatio contrariorum.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus in contrarium facientibus quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima secunda aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

Dat. die 20. maii 1788 anno XIV.

DCXCVIII.

Conceditur, ut regii cappellani regis catholici canonici appellari, cappa nigra, et rocchetto, aliisque privilegiis, quibus canonici frui solent, uti libere, ac licite possint, et valeant,

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quoties Nobis postulatur, quod ad ecclesiarum decus, divini cultus augumentum, et ad Christifidelium pietatem, ac devotionem excitandam, promovendamque accomodatum, idoneumque videtur, Nos decet libenter concedere, et petentium sublimorum præsertim principum desideriis congruum impertiri suffragium.

Ipse rex indultum pro regiis cappellanis impetravit.

§. 2. Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Caroli Hispaniarum regis catholici Nobis expositum fuit, quod cum alias anno scilicet MDCCLXIX. capitulum suorum regiorum cappellanorum ad regiam ecclesiam sancti Isidori oppidi civitatis nuncupatæ Matriti Toletanæ diœcesis transferri curaverit, illorumque numerum usque ad viginti quatuor præter cappellanum majorem, quæ dignitas archiepiscopis Toletanis pro tempore existentibus est in perpetuum unita, ac præter suum vicarium, seu tenentem, eis statutis congruis redditibus cum onere tum interessendi, cum etiam suscipiendi spiritualem animarum Christifidelium curam, vel concionando, vel sacramentales confessiones excipiendo, auxerit, itaut nemo nisi prius per difficile examen ad formam canonicatuum ecclesiarum cathedralium regnorum Hispaniæ, quos vocant de officio, de illis idoneitate constet inter cappellanos hujusmodi adscribatur; hinc, ut cappellanos hujusmodi, ac ipsam regiam ecclesiam sancti Isidori novi oneris prærogativa exornet Nobis memoratus rex catholicus humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessi privilegii

§. 3. Nos igitur piis ejusdem Caroli regis catholici votis annuere, ac cappellanos prædictos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, ut deinceps, et perpetuis futuris temporibus cappellani regii hujusmodi canonici regiæ ecclesiæ sancti Isidori oppidi civitatis nuncupatæ Matriti Toletanæ diœcesis appellari, ac cappas chorales nigras, et rocchettum ad instar, et juxta consuetudinem aliarum ecclesiarum cathedralium, et collegiatarum regnorum Castellæ tam in prædicta ecclesia sancti Isidori, ejusque choro, et capitulo, quam extra, cum in processionibus, aliisque functionibus, et actibus publicis quibuscumque gestare, illisque uti, ac cœteris dicti oppidi civitatis nuncupatæ Matriti ecclesiasticis, vel cleri corporalibus præcedere, nec non omnibus, et singulis aliis juribus, prærogativis, præeminentiis, honoribus, gratiis, et indultis, quibus aliarum cathedralium, et collegiatarum canonici uti, frui, et gaudere solent, pariter uti, et frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus; eosque desuper a quoquam impediri, molestari, vel perturbari nullatenus posse, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vigesima maii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto. Derogatio contrariorum.

Dat. die 10. junii 1788 anno XIV.

DCIC.

Unio conventus fratrum eremitarum ordinis sancti Augustini excalceatorum nuncupatorum civitatis Placentinæ provinciæ Bononiensis, provinciæ Ferrariensi ejusdem ordinis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Sacrosanctum apostolatus ministerium humilitati Nostræ, nullo licet meritorum Nostrorum suffragio divinitus commissum postulat, ut inter multiplices apostolicæ servitutis curas, illam peculiari studio suscipiamus, per quam Christifideles sub suavi religionis jugo divini numinis obsequiis insistentes, felicioribus in dies proficiant incrementis.

Expositio precum porrectarum et ratio concessionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectissimus in Christo filius Noster Ferdinandus regius Hispaniarum infans, quod cum ad bonum, ac utilitatem conventus fratrum eremitarum ordinis sancti Augustini excalceatorum nuncupatorum civitatis Placentinæ provinciæ Bononiensis ad illius regularem disciplinam magis, magisque fovendam, conservandamque quammaxime spectaret, si prævia illius dismembratione, ac separatione a conventibus ordinis prædicti quibus usque adhuc unitus, ac incorporatus fuit, ille conventibus provinciæ Ferrariensis uniretur, et incorporaretur, prout ille dictis conventibus uniri, et incorporari summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor decretæ dismembrationis, et respective unionis.

§. 3. Nos igitur piis memorati Ferdinandi infantis votis quantum cum Domino possumus annuere, dictique conventus fratres specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ac singulares eorum personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratum conventum civitatis Placentinæ provinciæ Bononiensis, prævia illius dismembratione, ac segregatione a conventu, seu conventibus ordinis prædicti, cui usque adhuc addictum extitit, cum omnibus suis bonis, domibus, juribus, ac actionibus quibuscumque conventibus provinciæ Ferrariensis auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo unimus, conjungimus, adnectimus, et incorporamus, ac perpetuo unitum, conjunctum, annexum, et incorporatum esse, et fore dicimus, et mandamus. Ita ut conventus hujusmodi deinceps cum aliis conventibus provinciæ prædictæ unum dumtaxat corpus, seu provinciam efformet.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti conventus ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, et cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima junii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCC.

Dat. die 17. junii 1788. anno XIV.

Instantibus monachis monasterii sancti Hieronymi oppidi Matriti Toletanæ diœcesis applicantur fructus simplicis beneficii de Pruna duabus parochiis ejusdem oppidi.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Injuncti Nobis per abundantiam divinæ gratiæ pastoralis officii sollicitudo postulat, ut in his, quæ monasteriorum, et ecclesiarum omnium prospero statui firmiter, atque utiliter consulitur, ejusdem officii partes sedulo intendamus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii modernus prior, et monachi monasterii sancti Hieronymi oppidi civitatis nuncupatæ Matriti Toletanæ diœcesis, quod cum alias carissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus fructus, redditus, ac proventus simplicis ecclesiastici beneficii de Pruna nuncupati parochialı ecclesiæ etiam de Pruna Hispalensis erecti, et jam tunc vacantis de suo, ut asseritur, regio patronatu pro illorum medietate ad statuendam congruam parochis de Pruna, et Alzamillas Hispalensis diœcesis cedere, alteram vero medietatem ad augendam totam dicti monasterii, repeudendaque sua jura ei forsan competentia assignari, ac perpetuo uniri, ac applicare voluerit, venerabilis frater modernus archiepiscopus Hispalensis unionem, assignationem, ac applicationem medietatis fructuum, ac proventuum dicti beneficii memoratis duabus parochiis per suum decretum canonice perficit; hinc, ut memorati regis catholici desiderium, etiam quoad alterius dictorum fructuum, ac proventuum medietatis unionem dicto monasterio faciendam impleatur. Nobis propterea dicti exponentes supplicari fecerunt, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur eosdem priorem, ac monachos dicti monasterii specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, prævia, quatenus opus sit, confirmatione unionis medietatis fructuum, ac proventuum dicti simplicis beneficii duabus parochiis jam, ut præfertur, ab archiepiscopo Hispalensi canonice factæ, alteram eorumdem fructuum, redditunm, ac proventuum medietatem dicto monasterio sancti Hieronymi oppidi civitatis nuncupatæ Matriti pro illius dote, rependendisque juribus ei forsan competentibus auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo unimus, addicimus, ac incorporamus, medietatem fructuum, ac proventuum beneficii hujusmodi dicto monasterio perpetuis futuris temporibus unitam, addictam, et incorporatam esse, et fore statuimus, atque mandamus.

Liberatio beneficii ab omnibus oneribus.

§. 4. Ne autem portio hujusmodi ullo unquam tempore imminuatur, eam ab omni prorsus onere, quo dictum beneficium ante unionem hujusmodi gravabatur, exemptam, et liberam esse, et fore declaramus, immo monasterium hujusmodi nihil conferre pro ipsius beneficii servitio teneri, ita tamen, ut vicissim ab eodem monasterio nulla unquam contributio a dictis parochis, qui beneficio prædicto inserviunt, et quibus alia eorumdem fructuum medietas cum suis oneribus, ut præfertur, unita fuit, postulari possit, auctoritate, et tenore prædictis volumus, atque concedimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, atque sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generali-

bus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dicti monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima septima junii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCI.

Dat. die 20. junii 1788 Anno XIV.

Instante abbatissa capituli de Nevenheerse Paderbonensis diœcesis, uniuntur duo beneficia ejus mensæ capitulari.

Venerabili fratri Friderico Willelmo episcopo Paderbonensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Procemium.

§. 1. Ad ecclesiarum omnium statum salubriter, et utiliter providendum paterna sollicitudine vigilantes, illa eis favorabiliter concedimus, quæ eorum necessitatibus fore conspicimus opportuna.

Ratio concessionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilecta in Christo filia baronissa cognominata de Dalwegh moderna abbatissa collegii, seu capituli utriusque sexus de Nevenheerse tuæ Paderbonensis diœcesis, quod cum sua ecclesia de Nevenheerse vetustate fatiscens, promptis, ac sumptuosis reparationibus indigeat; mensa communis, seu capitularis impar omnino est necessarios ad id sumptus sustinere, tum ob suorum redditnum tenuitatem, tum maxime ob æs alienum alias ad reparanda damna ex bello Germanico anni MDCCLVI. sibi allata contractum, quo adhuc gravata reperitur, quamobrem si nova nomina essent facienda adeo annuus suus census extenuaretur, ut quæ ad ipsius ecclesiæ servitium necessaria forent, prorsus quasi deessent, sicque paullatim ex divino cultu in dicta ecclesia multum derogaretur. Itaque desiderans memorata abbatissa decori, et necessitati suæ ecclesiæ provide consulere, ac nolens nova onera suis capitularibus imponere ad procurandas vias omnes magis accomodatas, et ad optatum finem conducentes, animum suum adjecit; et quoniam capitulum, seu collegium prædictum nedum constat ex undecim canonissis præter abbatissam, et aliis duobus canonicis, qui curam animarum in pago de Nevenheerse gerunt, verum etiam eidem capitulo, seu collegio alii quatuordecim vicarii, seu beneficiati adsunt, qui alternatim missam conventualem in prædicta ecclesia celebrando, ac diurnas, et vespertinas preces in diebus festivis canendo ecclesiæ hujusmodi inserviunt, quique præter assignatam portionem ex communi, seu capitulari mensa persolvendam, suas etiam habent peculiares præbendas a piis fundatoribus erectas, quarum collatio, ut asseritur, dum vacant, quomodocumque ea vacent, ad abbatissam pro tempore existentem dicti capituli, seu collegii libere semper spectat; provide idcirco considerans prædicta abbatissa, quod si suppressis duobus ex dictis quatuordecim vicariis, seu beneficiatis primo vacaturis bona, ac redditus ad illa quomodolibet spectantia in hanc causam applicarentur, non solum præsentibus, sed etiam futuris prædictæ ecclesiæ necessariis reparationibus optime consultum esset. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Mandatum de supprimendis vicariis.

§. 3. Nos igitur reparationi, ac decori dictæ ecclesiæ, illiusque mensæ capitulari, nec non divino cultui consulere, memoratamque exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et ejus singularem personam a quibusvis excommunicationis,

et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutam fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, ac mandamus, ut veris existentibus narratis, duas primo vacaturas vicarias, seu beneficia ex quatuordecim vicariis, seu benificiatis in dicta ecclesia de Nevenheerse, ut præfertur, fundatis, dummodo tamen tempore datæ præsentium nemini sit in eis specialiter jus quæsitum, auctoritate Nostra apostolica nunc prout ex tunc, dum scilicet ea vacare contigerit, supprimas, et extinguas, ac suppressa, et extincta esse, et fore decernas, atque declares, ita ut vicariæ, seu beneficia hujusmodi ex nunc collativa esse desinant, et de cætero uti talia in titulum collativum quavis auctoritate conferri, seu de illis disponi amplius nequeat, et si illa deinceps conferri, aut impetrari, aut alias de illis disponi contingat, collationes, provisiones, et aliæ quævis dispositiones de illis quomodolibet faciendæ nullæ, et inanes, nulliusque roboris, et momenti existant, nullique suffragentur, nec coloratum titulum possidendi cuiquam tribuant.

Applicatio fructuum vicariarum suppressarum favore mensæ capitularis.

§. 4. Insuper omnes, et singulos dictarum vicariarum, seu beneficiorum primo vacaturorum, ut præfertur, supprimendorum, et extinguendorum fructus, redditus, et proventus certos, et incertos, jura, obventiones, et emolumenta quæcumque, ac distributiones festivas, ac quotidianas, si quæ sunt, ad easdem vicarias, seu beneficia hujusmodi, seu ad illorum possessores pro tempore existentes spectantia, et pertinentia, et in quibusvis rebus consistentia, et undecumque provenientia mensæ communi, seu capitulari dictæ ecclesiæ de Nevenheerse in reparationem, et fabricam ejusdem ecclesiæ, aliasque necessitates omnino erogandos, ita ut postquam unum, aut utrumque ex beneficiis, seu vicariis hujusmodi primo vacaverit dictæ modernæ, et pro tempore existentes abbatissa, capitulum, seu collegium, ac canonissæ, et canonici omnes, et singulos fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, et distributiones etiam quotidianas, et festivas, si quæ sunt hujusmodi beneficiorum, seu vicariarum, per te, ut præfertur, supprimendorum, et extinguendorum percipere, exigere, et levare, ac supportatis tamen prius per dictam mensam communem, seu capitularem eorumdem beneficiorum, seu vicariarum, ut præfertur supprimendorum, et extinguendorum missarum, aliisque, si existunt, piis oneribus in dictam causam erogare libere, ac licite possint, et valeant auctoritate prædicta perpetuo unias, applices, et appropries, ac nunc pro ut ex tunc unita, applicata, et appropriata esse, et fore mandes, ac statuas.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis suncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, quorumcumque piorum fundatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, et applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, et aliis Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac felicis recordationis Benedicti pp. XIV. prædecessoris Nostri super divisione materiarum constitutione, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non præfati capituli, seu collegii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficaciori-

bus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus; cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima junii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCII.

Dat. die 27. junii 1788. Anno XIV.

Instantibus episcopo, et capitulo cathedralis ecclesiæ de Cuenca in Indiis confirmatur quædam conventio inter ipsos facta.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Romanus pontifex, cui major cunctis Christianæ religionis zelus, ac divinorum præceptorum incumbit custodia, cum nil frequentius, nilque enixius a Christo Domino, dum adhuc vitam ageret in terris, discipulis suis inculcatum fuisse legitur, quam ut pacem, et unitatem diligerent, circa ea omnia, quæ ad sedandas, compescendasque controversias, et dissidia præsertim inter Dei, et Ecclesiæ ministros disposita esse noscuntur, auctoritatem suam præsertim, si id ab eo petatur, interponere tenetur, pro ut in Domino salubriter expedire arbitratur.

Expositio precum porrectarum a transigentibus.

§. 2. Nuper siquidem pro parte venerabilis fratris episcopi de Cuenca in Indiis, et dilectorum filiorum capituli dictæ cathedralis ecclesiæ de Cuenca expositum fuit, quod cum alias episcopos, et capitulum simul præbendas ejusdem cathedralis ecclesiæ in mensibus ordinariis vacantes conferre consueverint, hinc plures, atque plures inter episcopos pro tempore existentes, et capitulum simultates, et controversiæ sæpissime exortæ sunt. Ad has præcidendas, suadente quoque carissimo in Christo filio nostro carolo Hispaniarum rege catholico, unanimi consensu statuerunt, ut in posterum episcopus, et capitulum huiusmodi alternis vicibus, et de per se præbendis in mensibus ordinariis vacaturis providerent, ita ut primam præbendam in mensibus ordinariis vacaturam episcopus, alteram capitulum, sicque vicissim quoties aliqua præbenda vacaverit, respective conferrent. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut conventio, seu transactio hujusmodi firmius subsistat, et servetur exactius, exponentes prædicti illam apostolicæ firmitatis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati; transactionem, et conventionem hujusmodi cujusvis deinceps, et perpetuis futuris temporibus episcopus pro tempore existens de Cuenca in Indiis, et suum capitulum alternis vicibus præbendis ecclesiæ cathedralis in mensibus ordinariis in posterum vacaturis de idoneis personis providebunt, auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus si qui desuper quomodolibet intervenerint, seu intervenisse dici, et censeri posset supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus et per omnia plenissime suf-

fragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, ac Sedis apostolicæ nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus apostolicis constitutionibus, et ordinationibus, nec non ecclesiæ, et capituli prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima junii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

DCCIII.

Dat. die 27. junii 1788 anno XIV.

Confirmatur quædam donatio ad instantiam fratrum ordinis Prædicatorum conventus Calvariensis Samogitiensis diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Ad uberes fructus, quos fratres ordinis Prædicatorum in agro Dominico quotidie faciunt, attente respicientes, æquum quin potius debitum reputamus, ut ea, quæ in illorum favorem concessa fuerunt, approbamus.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii prior, et fratres conventus Calvariensis nuncupati ordinis fratrum Prædicatorum Samogitiensis diœcesis, quod alias anno scilicet MDCCLII. a tunc in humanis agente episcopo Samogitiensi Antonio Tyszkiewicz pro parva ruinosa ecclesia quam tunc fratres prædicti obtinebant eis nova, eaque amplior suis sumptibus e fundamentis extructa fuit, et quoniam ipsi, quorum conventus in bonis ad mensam episcopalem alias spectantibus fundatus reperiebatur, magno studio, magnoque zelo cultum passionis Domini Nostri Jesu Christi favebant, memoratus Antonius episcopus ad augendum illorum numerum, eorumque ad promovendum divinum cultum, ardorem magis magisque confovendum, illustria suorum prædecessorum episcoporum Samogitientium exempla sectans, qui plura eidem conventui largiti sunt bona, ut sunt Casimirus Pac anno MDCLXXII. Joannes Zaiorski anno MDCCXI. et Alexander Korain anno MDCCXXV. nedum illorum donationes confirmavit, verum etiam in mense julii anni MDCCLII. approbante, ac consentiente capitulo ecclesiæ Samogitiensis nonnulla alia bona ad suam episcopalem mensam spectantia eis donavit, prout constat ex actu ipso donationis tenoris, qui sequitur.

Tenor donationis factæ ab episcopo Samogitiensi.

§. 3. Antonius Dominicus comes in Zohoysk et Bardyezou Tyszhicwicz Dei, et apostolicæ Sedis gratia episcopus Samogitiæ, eques ordinis albæ aquilæ in regno Poloniæ.

Universis et singulis, quorum interest, aut quomodolibet in futurum interesse poterit, præsentes literas nostras perpetuo valituras lecturis, audituris, aut visuris salutem in Domino. Spatia dilatatæ erga cultum Dominicum

charitatis, et piæ vestigia largitatis optatissimæ recordationis Georgii Tyskiewicz primum Samogitiensis deinde Vilnensis episcopi proavi nostri pro modulo sectantes in conventu Calvariensi ordinis Prædicatorum loco antiquæ angustioris lapsu temporum ad ruinam inclinatæ angustiorem et ampliorem ecclesiam excitavimus, et dedicavimus. Sed cum ipsi admodum reverendi patres ordinis Prædicatorum in bonis mensæ episcopalis Gordy, seu Calvaria nuncupatis fundati inibi degentes memoriam passionis Domini Nostri Jesu Christi sedulo promoventes ad commoditatem populi numerose illuc confluentis ipsi in vinea hujusmodi strenui operarii numero augeri cupiant, prout et auctos hac donatione nostra volumus, angustias vero loci summas patiantur: *ad exemplum illustrissimorum prædecessorum Nostrorum Casimiri Pac sub dato anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo mensis aprilis quinta die, Joannis Zaiorskii sub dato anno Domini millesimo septingentesimo undecimo die quinta augusti, Alexandri Korain sub dato anno millesimo septingentesimo vigesimo tertio aprilis vicesima quarta die factæ ampliationis auctoritate nostra ordinaria confirmantes, requisito, et obtento consensu venerabili capituli nostri* Pascua aulæ episcopalis Gordensis patribus ordinis Prædicatorum Calvariensibus communia, et indistincta facimus, fundumque protendimus, et ævum attribuimus in hac circumferentia: ab occasu solis hyemali a flumine Vardava dicto penes montem, ubi sita est cappella Ananiæ cum eodem monte inclusivo, ab aquilone via veteri, quæ ducit Siaclos pergendo non ita procul ad aliam viam Gordos ad dexteram tendentem directe ad collem nativa lingua Sakata Kalnas vocitatum, ab ortu ab eodem colle prope Pascua aulæ directe ad fluvium superius nuncupatum Vardava, qui et a primæva fundatione possessionem pp. Calvariensium cum aula limitat, a meridie idem fluvius ad pontem sub palatio nostro erectum limites agit, prout fusius, et expressius circumscribitur, scopulisque indicatur in literis dislimitationis authenticis per commissarios, alterum ex latere nostro videlicet illustrissimum dominum Karolum de Henning vexilliferum S. R. Majestatis Calvariensem, et Elsiadensem gubernatorem, alterum perillustrem et admodum reverendissimum dominum Matthiam Stecki canonicum cathedralis Samogitiensem procuratorem pro tunc capituli a capitulo designatos sub dato anni millesimi septingentesimi quinquagesimi secundi mensis julii quarta die factæ. In hac itaque circumferentia terras utiles, et inutiles perpetuo dedimus, donavimus, et attribuimus, volumusque, ut præsentes nostræ robur perpetuæ firmitatis habeant. In quorum fidem dabantur Elsiadis in palatio nostro episcopali anno Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo mensis julii sexta die.

Antonius Tyszkiewicz episcopus Samogitiæ.

Anno Domini MDCCLII. in generali capitulo pro festo sanctorum Petri, et Pauli apostolorum celebrari solito die 8. julii hocce privilegium per reverendum patrem priorem præsentatum, et subscriptum manibus nostris subscribimus.

Josephus Ciechanowiscki canonicus cathedralis Samogitiæ nomine venerabilis capituli.

Matthias Stecky uti præsidens m. p. canonicus cathedralis Samogitiensis procurator reverendissimi capituli præpositus Turronensis.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut memorati prior, ac fratres ultimam, cæterasque in ea confirmatas donationes ad apostolicarum constitutionum præscriptum apostolico indulto, ac auctoritate, ut firmius subsistant, et serventur exactius communiri summopere desiderent. Nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur eosdem exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, præinsertum actum donationis, omniaque in ea contenta auctoritate apostolica confirmamus, illisque perpetuæ, et inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, te facti defectus, si qui hisce desuper quomodolibet intervenerint, vel in- Tenor apostolicæ confirmationis.

tervenisse dici, et censeri posset, supplemus, atque sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictæ ecclesiæ Samogitiensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima junii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

DCCIV.

Dat. die 27. junii 1788 anno XIV.

Collegio missionum fratrum minorum sancti Francisci observantium in oppido de Vinhaes in diœcesi Brigantiensi tribuuntur privilegia, quibus potiuntur collegia de Bracannes, et de Varatojo.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 1. Alias pro parte dilectorum filiorum superioris, et fratrum collegii missionariorum oppidi de Vinhaes ordinis minorum sancti Francisci de observantia excalceatorum nuncupatorum Brigantiensis diœcesis congregationi venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis propagandæ fidei præpositorum exposito, collegium hujusmodi cujus erectio a fel. rec. Benedicto pp. XIV. prædecessore Nostro per apostolicas suas in simili forma Brevis die 20 februarii 1755 expeditionem, et disciplinam necessariæ sunt jam instructum reperiri, ac propterea, nec non ad magis magisque excitandum missionariorum hujusmodi studium valde profuturum si privilegia, quibus ex apostolica largitate gaudent collegia de Bracannes, et de Varatojo dicti ordinis in Portugalliæ regno, nec non missionarii Hispaniarum, et Indiarum in favorem primodicti collegii extenderentur eadem cardinalium congregatio, referente dilecto filio magistro Stephano Borgia ejus secretario, et audito voto dilecti filii Nostri Vincentii Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis Ranzzi nuncupati tunc Nostri, et apostolicæ Sedis in regnis Portugalliæ, et Algarbiorum nuntii censuit Nobis esse supplicandum, ut ad prædictum collegium de Vinhaes, privilegia omnia, gratias, et indulta a rec. mem. Innocentio XI. Clemente etiam XI. et Benedicto XIV. prædicto Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris missionum collegiis concessa, et quibus conventus de Varatojo, et de Bracannes actu potiuntur, et gaudent, dummodo tamen in eo statuta, leges, et conditiones pro memoratis duobus collegiis de Varatojo, et Bracannes præscriptæ, ea qua decet sedulitate servarentur extendere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur superiorem, et fratres prædictos specialibus gratiis, et

favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas incurrerunt, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus desuper Nobis nuper porrectis inclinati privilegia omnia, gratias, et indulta, quæ memorati Innocentius XI. Clemens XI. et Benedictus XIV. Romani pontifices prædecessores Nostri collegiis missionum concesserunt, et quibus conventus de Varatojo, et de Bracannes actu potiuntur, et gaudent ad primodictum collegium de Vinhaes, dummodo tamen in eo statuta, leges, et conditiones pro memoratis duobus collegiis de Varatojo, et de Bracannes præscripta ea qua decet sedulitate serventur auctoritate apostolica tenore præsentium extendimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dicti ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima junii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCV.

Dat. die 4. julii 1788 anno XIV.

Suppressio congregationis antiquæ, seu communis observantiæ in ditione regis christianissimi existentis.

Venerabilibus fratribus archiepiscopis, et episcopis in regnis christianissimi Galliarum regis.

Pius PP. VI.

Venerabiles fratres
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Permulta, atque præclara regularium ordinum in christianam rempublicam merita, quæ, et in salutem animarum, et in religionis cultum, et in proximorum ædificationem longe, lateque dimanant, ita summorum pontificum curam, atque sollicitudinem in omni tempore excitarunt, ut et ad illorum decus amplificandum propagandumque, et ad nominis celebritatem tuendam, et ad instaurandum, restituendumque, si quid aut vetustate imminutum, aut rerum humanarum vicissitudine contractum sit modis omnibus adlaboraverint, nec illum unquam ex dictis religiosorum cœtibus, atque familiis funditus interire, penitusque extingui passi sunt, nisi cum aut in angusto versari, aut eorum res, spesque omnes adeo pessundatas, labefactasque cognoverint, ut nullo prorsus pacto possent ulterius consistere.

Laudes, et privilegia congregationis Cluniacensis narrantur, et simul refertur status novissimæ dispersionis quo reperitur in universa Gallia.

§. 2. Nuper quidem accepimus ex parte carissimi in Christo filii Nostri Ludovici Galliarum regis christianissimi pervetustam, multisque nominibus insignem ordinis Cluniacensis congregationem antiquæ, seu communis observantiæ nuncupatam ab ordinariorum jurisdictione exemptam, et sanctæ Sedi immediate subjectam, unde plures Romani pontifices, et innumeri pene sanctitatis, doctrinæ, omniumque virtutum laude præstantes viri prodiere, de qua non immerito dici posset mille clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, temporum injuria, omniumque rerum inopia eo ferme compulsam, ut quamquam felicis recordationis Clemens XIV. prædecessor Noster impendentem illius interitum perspexerit, et licet ipsi religiosi, quo studio, et pietate erga ipsam congregationem adhuc fervent, opera, consilio, habitisque desuper comitiis generalibus die sexta maii MDCCLXXXVII. sibi ipsis non defue-

rint, quo tantum malum averterent prout etiam si licuisset, intra pauca monasteria secedere, ut totius congregationis eversio, si fieri posset, impediretur, tamen nulla spes affulserit, ad illius instaurandas rationes, servandumque regularem statum, tum quia biscentum fere religiosi impares prorsus habentur ad incolenda triginta octo monasteria in Galliis dispersa, et ad ea implenda munia, quibus juxta votorum nuncupationem regularis vitæ disciplinam, et instituti leges tenentur, tum quia fatiscentibus ejusdem congregationis ædibus, atque monasteriis, neque satis tutum exhibent religiosis hospitium, neque sine maximo sumptu refici, habitarique possunt, tum demum quia tenues admodum, implexique ejusdem congregationis redditus immanibus prope reparationis ædificiorum sumptibus, aliisque impensis pro restituenda in pristinum conventualitate, vitaque communi, necessariis, novisque oneribus ob auctam in Galliis parochorum congruam sustinendis nequaquam suppetunt; proindeque prædictus rex christianissimus Nobis significaverit optimum fore, si ejusdem congregationis Cluniacensis antiquæ observantiæ religiosos in tot ærumnis, ac calamitatibus constitutos congrua ad singulis vitam præfinita pensione ab instituti regularis lege absolvere, et bona ad dictam congregationem quomodolibet pertinentia in alios pios usus convertere, ac præcipue illarum diœcesum, ubi eadem bona sita sunt, commoditati, atque utilitati attribuere, et consignare de benignitate apostolica dignaremur.

Suppressio, et extinctio ipsius congregationis.

§. 3. Nos igitur prædicti regis christianissimi de catholica religione non secus, ac de Sede apostolica egregie meriti, votis, quantum cum Domino possumus, obsequi volentes, cum palam sit, prædictam congregationem Cluniacensem antiquæ observantiæ ab ordinariorum jurisdictione exemptam, et sanctæ Sedi immediate subjectam religiosorum numero valde imminuto modico censu ditatam, collabentibus ædibus, ac monasteriis, disjectisque bonis, eo prorsus redactam, ut deficiente præsertim conventualitate, ac vita communi, sine quibus neque statuta ordinis exequi, neque claustralia officia obire licet, præclusoque undique disciplinæ regulari aditu, non posset amplius subsistere, attendentes insuper in irritum cessisse consilia, conatusque omnes, quibus et fel. rec. Clemens XIV. prædecessor Noster, et præsentes monachi periclitanti congregationi opem ferre, eamque fulcire, atque erigere frustra adnisi sunt, freti quoque quorumdam venerabilium fratrum episcoporum testimonio, atque in præmissis dilecti filii Nostri Dominici Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis de la Rochefoucauld nuncupati ex indulto, et dispensatione apostolica archiepiscopi Rothomagensis, qui cum abbatiam caput ejusdem ordinis Cluniacensis strictioris observantiæ addictam in commendam obtineat, eadem prorsus de monachorum congregationis antiquæ observantiæ, paucitate, conventualitatis defectu, aliisque supra præmissis Nobis retulit; animo demum reputantes, quod extincta etiam, atque suppressa dicta congregatione antiquæ observantiæ, non omnis propterea intercidat, pereatque Cluniacensis ordinis laus, atque memoria, cum ad illius nomen, decusque sustinendum, reparandumque jamdiu succreverit in Galliis, modoque floreat, et vigeat, alia Cluniacensis congregatio strictioris observantiæ nuncupata; hinc supradictis omnibus causis, rationibusque adducti, atque permoti conciliorum generalium decretis innixi, et prædecessorum Nostrorum in hujusmodi casibus exempla sectantes, omnesque, et singulas personas, quorum favorem præsentes Nostræ literæ spectant, atque concernere possunt a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, ac memorati Ludovici regis christianissimi precibus hisce desuper Nobis humiliter porrectis inclinati, fraternitatibus vestris, in quarum prudentia, fide, religione plurimum in Domino confidimus per præsentes committimus, et mandamus, ut unusquisque vestrum accersitis omnibus, quorum interest, domos, seu monasteria ordinis, et observantiæ præfatorum in vestris respective diœcesibus existentia, illorumque conventualitates ac mensas capitulares auctoritate Nostra apostolica supprimatis, ac extinguatis, ac suppressa, et extincta esse, et fore decernatis. Nos enim ordinem communis, seu antiquæ observantiæ, prædictum una cum omnibus ejus claustralibus ministeriis, omnique conventualitate, titulo, essentia, institutis,

regularibus, denominatione, tenore præsentium perpetuo extinguimus, supprimimus, et abolemus.

Provisiones captæ favore monachorum.

§. 4. Vobisque præterea eadem auctoritate injungimus, ut omnes, et singulos sic suppressi ordinis, et congregationis religiosos, seu monachos, qui alias in eam professionem regularem emiserunt ab omni statutorum, ac constitutionum, regularumque quarumlibet observatione, onere, ac statu regulari respective eximatis, et liberetis, ac exemptos, et liberos esse, et fore declaretis; ita tamen ut sarta tectaque eis serventur privilegia omnia, indulta, exemptiones, libertates, prærogativæ, honores, emolumenta, ac gratiæ quæcumque spirituales, temporales, et mixtæ, quæ a sancta Sede, aut aliter concessæ fuere monasteriis dictæ observantiæ, aut illius religiosis, et iis, qui ad ea quomodocumque spectant, dummodo tamen revocatæ non sint, neque sacris canonibus, aut constitutionibus apostolicis, et concilio Tridentino, et illarum statui sæculari, vel præsentium Nostrarum literarum dispositioni contrarium non sit, cum omnibus fructibus, redditibus, proventibus, juribus, proprietatibus, actionibus, quæ alias in illorum utilitatem canonice applicata fuere, quæque ad eos pertinent in regnis christianissimi Galliarum regis, vel inibi in futurum per apostolicas concessiones quomodolibet pertinere poterunt, eisque, ut dimisso habitu regulari ordinis, et observantiæ præfatorum omissio, jejuniis, aliisque usibus, ac legibus a regula, quem professi sunt præscriptis, retento dumtaxat voto castitatis, institutaque vivendi ratione, divinorumque officiorum celebratione, quæ a presbyteris sæcularibus servari solent in habitu presbyterorum sæcularium hujusmodi sub jurisdictione, ac obedientia episcopo debita, intra cujus diœcesis fines juxta illorum beneplacitum commorari contigerit, nec non annuas, ac vitalitias pensiones eis, ut infra assignandas, atque omnes ecclesiasticos redditus, quos nunc obtinent in prædictis regnis, utendi, fruendi, ac in suos usus, ac utilitatem convertendi plenam, et omnimodam facultatem eadem auctoritate concedatis.

Distributio beneficiorum a monachis possessorum.

§. 5. Insuper ex speciali favore, et sanctæ Sedis gratia religiosis hujusmodi, ut etiam postquam erunt ad statum presbyterorum sæcularium translati, omnia beneficia ad dictum ordinem Cluniacensem, et sancti Benedicti, ut supra extinctum, atque suppressum, vel quomodolibet nunc canonice spectantia, et ab ipsis religiosis ad præsens possessa, vel ad quæ jus habent in iisdem regnis sint ea monasteriis, in quibus ipsi resident spectantia, sive monasteriis jam pridem legitime suppressis, aut unitis spectaverint, ac etiam nova in titulum, et commendam apostolica concessione adhuc, ut prius retinere, nec non ut omnibus annuis pensionibus, quæ alias super fructibus, redditibus, ac proventibus quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum eis fuerunt reservatæ, ac constitutæ, ut prius frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium indulgemus. Præterea eosdem religiosos post secularizationem prædictam ad omnia alia, ac quæcumque obtinenda beneficia ecclesiastica cum cura, et sine cura animarum sint ea sæcularia, vel cujuscumque ordinis regularia, dummodo tamen sæcularia in titulum, et regularia, prævia apostolica dispensatione in commendam eis conferantur, et non excedant numerum a concilio Tridentino præscriptum, etiam si quoad beneficia sæcularia essent canonicatus, præbendæ, dignitates majores, personatus, administrationes, et officia cum cura animarum, et electiva in cathedralibus, et metropolitanis, capitulis, et ecclesiis parochialibus, aut vicariis perpetuis consistentia, et quoad beneficia regularia, licet essent abbatiæ, prioratus conventuales, et electivi, dummodo ad illos sint canonice electi, vel præsentati, et instituti, et in commendam auctoritate apostolica, ut præfertur, collata; ita ut illorum fructus, ac redditus percipere, exigere, ac in suos usus, et utilitatem convertere libere, ac licite possint, et valeant, non secus, ac presbyteri seculares habiles, ac capaces dicta auctoritate tenore præsentium facimus, et declaramus; immo ut omnes omnino pensiones, quas in posterum eis ex apostolica auctoritate super fructibus, redditibus, ac proventibus, nec non quotidianis distributionibus omnium, et quorumcumque beneficiorum reservari, constitui, et assignari, seu in eos transferri contigerit consequi, et obtinere libere, ac licite possint et valeant auctoritate, et tenore præsentium concedimus.

Concessio juris disponendi de bonis ad monachos spectantibus, et non compre-

§. 6. Ipsis tandem, ut de omnibus bonis suis, tam acquisitis, quam in futurum etiam ex voluntariis specialibus, singularibusque dispositionibus acqui-

bensis in renunciationibus emissis occasione professionis monasticæ.

rendis, quin tamen succedere ab intestato, aut legitimam, aliaque jura, quæ vel jam sunt purificata, vel in futurum favore propinquorum ob emissam ab eis regularem professionem erunt purificanda petere possint, tam inter vivos, quam causa mortis, etiam in ultima voluntate, ac in una, seu pluribus vicibus favore quorumlibet factionem passivam testamenti habentium quandocumque eis videbitur testari, seu disponere valeant, quamcumque necessariam, et opportunam facultatem tribuimus, et impertimur.

Applicatio bonorum spectatorum suppressæ congregationi.

§. 7. Post vero vobis mandamus, ut omnia bona, fructus, redditus, jura, emolumenta, actiones quomodolibet ad supradictas suppressas mensas conventuales, nec non officia claustralia eis unita quomodolibet spectantia in regnis tamen ejusdem regis christianissimi consistentia variis ecclesiasticis, seu mixtis institutis ope aliqua, aut dotatione indigentibus, ac in vestris respective diœcesibus existentibus auctoritate præfata applicetis, ac uniatis, ac dicta instituta ecclesiastica, seu mixta, cuilibet ex dictis religiosis, sequuta sæcularizatione hujusmodi, annuam vitalitiam congruam pensionem, quæ habita ratione ad illorum ætatem, infirmitates, dignitatesque, et officia, quibus functi sunt in religione, erit præfinienda, persolvere, nec non onera fundationum, tum mensarum, ac officiorum conventualium adimplere salvo jure tertii teneantur. Nos enim vobis omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem eadem perducenda pertinent faciendi, gerendi, atque exequendi, ac exequi mandandi, quæcumque pro locorum, rerumque circumstantiis componere, ac constituere, pro vestra prudentia magis in Domino salubriter expedire cognoveritis, nec non personas vobis benevisas, et in ecclesiastica dignitate constitutas subdelegandi facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 8. Decernentes has præsentes literas, ac omnia, et singula in illis contenta etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, ac ad ea vocati, citati, et auditi, seu causæ propter quas præsentes emanarint, adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ non fuerint, aut ex alia quavis quantumlibet legitima, pia, juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, occasione, et capite etiam in corpore juris clauso etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quorumvis interesse habentium consensus, aut alio quovis quantumvis magno ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse, sed ipsas præsentes literas, et in eis contenta quæcumque firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac Sedis apostolicæ nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula, ac quatenus opus sit de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac felicis recordationis Benedicti papæ XIV. super divisione materiarum, ac aliis constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et congregationis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum

derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 10. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die quarta julii millemo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCVI.

Dat. die 4. julii 1788 anno XIV.

Providentiæ pro utili manutentione bonificationis expletæ in terris comprehensis in sic dictis = *Paludi Pontine* =

Pius PP. VI.

Motu proprio ec.

Memoratur quomodo restituta fuerit via Appia, et prædia nuncupata *Paludi Pontine* ad pristinam utilitatem revocata sint.

§. 1. La via Appia, e li terreni nelle Pontine restituiti all'antichissimo stato di utilità dopo essere stati per tanti secoli infelice preda delle acque stagnanti, non lasciano di tenere sempre più l'animo Nostro occupato a rivolgervi ogni particolar cura, e vigilanza. Quindi se ad onta dell'estreme difficoltà, un'opera sì vasta, e malagevole sarà compita in tutte le sue parti mediante le ulteriori idrostatiche operazioni entro il circondario Pontino, sarà oggetto di non minore importanza, ed a cui per tempo debbano diriggersi i più serj provvedimenti la successiva manutenzione di questa impresa, per la quale in appresso si determineranno gli opportuni regolamenti, e sulla quale dovranno anche interessarsi non solo gli enfiteuti delle terre Pontine tanto presenti, che futuri, ma ancora i contribuenti di diversi gradi, per il qual' effetto s' istituirà una sistemata congregazione, che incessantemente invigili alla esecuzione degli opportuni lavori.

Indigitantur remedia adhibenda ne opus tam momentosum negligentia custodiæ iterum in præceps prolabetur.

§. 2. Ma antivedendo, che qualunque più esatta diligenza si pratichi per mantenere espurgati gli alvei, e spedito il corso de'fiumi per ricetto, e scarico delle acque entro il circondario della prescritta bonificazione, non sarà mai sufficiente, se eguale non venga usata da coloro che posseggono le terre fuori del circondario medesimo presso ai fiumi tributari, come rilevasi dalla pianta ultimamente incisa da Carlo Antonini, e designata da Gaetano Astolfi, e non usino ogni maggiore, e preventiva attenzione, onde le acque di quelli vengano ben raccolte, e con regolarità incassate per sgorgare nei recettacoli a tal'effetto destinati sino al limite del detto circondario, che, come parte la più bassa, erasi perciò resa palude, altrimenti potrebbe l'opera di leggieri venir distrutta dall'altrui trascuratezza, o malizia.

Præcipitur ut omnes cujuscumque gradus subjiciant jurisdictioni congregationis specialis deputandæ.

§. 3. Pertanto volendo Noi seriamente impedire sì fatti pregiudizi, abbiamo giudicato cosa sommamente espediente alla più stabile conservazione dell' impresa, che dovunque si estendono le relazioni della bonificazione Pontina, e tutti coloro, che o per l' interesse vi contribuiscono, o per l'adiacenza suddetta vi potrebbero recare anche mediatamente qualche guasto, ed impedimento; perciò tutti i detti fiumi, canali, fosse, e scoli influenti nel circondario Pontino, e tutte le persone, alle quali incombe di custodirle siano ecclesiastiche privilegiate, privilegiatissime, e degne di espressa, e special menzione si assoggettano al descritto effetto in perpetuo, ed una sola economica, e privativa giurisdizione, onde nei modi più proficui possano prendersi le opportune risoluzioni, e vengano senza alcuna remora, ed ostacolo puntualmente da per tutto eseguiti.

Pro nunc jurisdictio privativa conceditur commissario, et R. P. D. thesaurario in gradu appellationis.

§. 4. Quindi di Nostro motu proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra podestà vogliamo, che non solo tutti gli enfiteuti, e tutti i possessori, coloni, lavoratori, e ministri, che sono, o saranno nel circondario della bonificazione Pontina, e tutti i siti compresi entro il circondario medesimo, e tutti i contribuenti, ma altresì tutti i possessori adiacenti ai fiumi, fossi, o ru-

scelli posti fuori del circondario, e per dovunque le acque o presentemente, o in qualunque tempo avvenire possono, o potranno in qualsivoglia modo conferire al vantaggio, o al pregiudizio, ed imbarazzo della bonificazione, o per l'espansione delle acque medesime, o per la irregolarità de'loro scoli, o per qualunque altra cagione tutte le suddette persone, e tutti i suddetti luoghi siano privativamente soggetti sempre al premesso effetto, e non altrimenti alla giurisdizione del commissario della bonificazione Pontina, da cui soltanto (ne' casi, ne'quali di ragione è permesso il ricorso, o l'appellazione) si potrà ricorrere, o appellare rispettivamente al Nostro tesoriere generale pro tempore senza ulteriore appellazione, o ricorso. A tale oggetto ancora concediamo al medesimo Nostro tesoriere generale pro tempore tutte le opportune facoltà, anche economiche, onde possa senza alcun'ostacolo procedere in ogni occorrenza contro tutti gli enfiteuti, loro ministri o coloni, e contro tutti i contribuenti, ed anche possessori adjacenti come sopra ad esclusione di qualunque altro tribunale anche privilegiatissimo, onde i suoi giudicati, ordini, precetti, risoluzioni, tanto giudiziali quanto estragiudiziali, ed economici, ed anche per via criminale, ove occorra, vengano esattamente, e puntualmente eseguiti.

Eisdem conceditur etiam facultas perficiendi reparationes, sumptibus cujus de jure, et cum privilegio manus regiae pro recuperatione impensarum.

§. 5. E siccome alcune operazioni per le manutenzioni dei fiumi, e canali esiggono una pronta espeditezza, così trascurandosi nell'eseguire, o porvi gli opportuni ripari, e rimedj dopo il primo avviso, che loro verrà avanzato estragiudizialmente in scritto dal giudice commissario per la bonificazione, o da monsignor tesoriere generale, diamo, e concediamo ogni facoltà di farli subito eseguire a spese di chi contraverrà agli ordini datigli facendo chiudere, riparare, rimuovere dagli alvei, e fondi di detti fiumi, canali, e scoli ogni impedimento, e tutt'altro che possa occorrere a scanso di ogni pericolo di espansione di acque con astringere gl' interessati adiacenti, ed ogni altro a cui incomberà tal peso al pronto pagamento con mano regia more camerali, senza che debba precedere altra giudiziale interpellazione, acciocchè dalla loro indolenza, o mancanza non venga danno all' inferior circondario. Confermando Noi fin da ora, conforme rinnoviamo, e confermiamo la privativa giurisdizione nel commissario pro tempore, le medesime facoltà, immunità, privilegi, giurisdizioni, autorità, e tutt' altro specialmente, ed ampiamente accordato, e conceduto nelle deputazioni e suddelegazioni col Nostro oracolo fatto li 20 marzo 1778. il 12 giugno detto anno alle quali ec.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Volendo, e decretando, che la presente Nostra cedola di motu proprio, benchè non sia ammessa, nè registrata in camera, e ne'suoi libri secondo la Bolla di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis* vaglia, e debba aver sempre in futuro tempo il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla Nostra semplice sottoscrizione, e che non gli si possa mai opporre di surrezione, e di alcun'altro vizio, o difetto della Nostra volontà, o intenzione, e che così, e non altrimenti debba sempre giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi da qualunque giudice, e tribunale benchè collegiale, e composto dei reverendissimi cardinali, togliendo loro ogni facoltà, ed autorità di giudicare, ed interpretare diversamente, e fin da ora dichiariamo nullo quanto si giudicasse, interpretasse, e facesse in contrario, ancorchè non ci sia stato chiamato, nè sentito, nè ci abbiano prestato l'assenso monsignor commissario della Nostra camera, le comunità, università, loro uomini, e consiglieri, e difensori, che potessero aver cause riguardanti i loro interessi relativamente al detto circondario Pontino, tanto universalmente, che specialmente, ed altre qualsisieno persone.

Derogatio contrariorum.

§. 7. E non ostante ancora la citata Bolla di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis*, la regola della Nostra cancelleria *de jure quaesito non tollendo*, e qualsivogliano altre costituzioni, ed ordinazioni apostoliche Nostre, e de' Nostri predecessori con qualsisiano clausole insolite, e derogatorie, e delle quali abbisognasse farne individua menzione, usi, e stili, consuetudini, e qualunque altra cosa che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali cose tutte, e singole avendone il tenore qui espresso, e di parola in parola inserto, e supplendo Noi colla pienezza della Nostra podestà ad ogni vizio, e difetto, anche sostanziale, che potesse mai in avvenire incontrarsi all'effetto suddetto pienamente, ed espressamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico Quirinale questo dì 4 luglio 1788.

PIUS PP. VI.

Dat. die 8. julii 1788 anno XIV.

DCCVII.

Confirmantur quædam capitula, et decretum provinciæ utriusque Castellæ fratrum ordinis B. M. V. de Monte Carmelo.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Postquam Deo placuit omnipotenti, qui ex summa misericordia, et bonitate sua vocat ea, quæ non sunt, tamquam ea, quæ sunt humilitatem Nostram ad universalis Ecclesiæ regimen vocare, ex eo tempore officii nostri partes esse intelleximus, ut studia, vigiliasque Nostras ad ea quoque, per quæ prospero illorum Christifidelium, qui in religione Deo proprius famulari susceperunt, statui consulitur, impenderemus. Quamobrem illis petitionibus, quæ ad alicujus regularis ordinis bonum pertinere noscuntur, congruum Nos libenter impertimur suffragium.

Expositio precum.

§. 2. Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Karoli Hispaniarum regis catholici expositum fuit, quod Nos alias ejusdem regis catholici precibus annuentes, quo in capitulo provinciali fratrum ordinis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo de observantia nuncupat. provinciæ utriusque Castellæ 1785. habendo, sed postmodum ad aliud tempus protracto, omnia in pace fierent, et quo insuper aliæ Nostræ in simili forma Brevis die xxi. januarii MDCCLXXXIII. expeditæ literæ, in quibus tripartita in officiis dictæ provinciæ statuebatur ad plenum ac optatum finem adducerentur dilectum filium Petrum Joachinum de Marcia archidiaconum sancti Philippi, quæ est dignitas metropolitanæ ecclesiæ Valentiæ regium a consiliis in supremo consilio Castellæ, et collectorem generalem spoliorum, et vacantium beneficiorum in præsidentem dicti capituli deputavimus, eique insuper præter facultates solitas, et consuetas, quatenus provinciæ prædictæ utile futurum fore pro sua prudentia arbitraretur, etiam provincialem, et definitores dictæ provinciæ pro illa vice tantum auctoritate Nostra apostolica nominandi, et deputandi, aliaque omnia, quæ ad rectam ejusdem provinciæ administrationem, et pacificam capituli prædicti celebrationem quomodolibet spectare possent, faciendi, gerendi, exequendi, et exequi mandandi plenam, et amplam facultatem impertiti sumus, prout in Nostris hisce desuper in simili forma Brevis die decima nona aprilis MDCCLXXXV. expeditis literis, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, fusius continetur.

Actus præparatorii capituli generalis.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quo memoratus Petrus Joachimus huic a Nobis, ut præfertur, sibi injuncto oneri sedulo, accurateque faceret satis in primis commissionem suam hujusmodi per magistrum priorem provincialem tunc existentem, quibus intererat significavit, subinde capitulum provinciale hujusmodi tertia dominica post Pascha Resurrectionis anni MDCCLXXXVI. in conventu de Valdemoro juxta inductam consuetudinem, ubi ex communi sententia futurus magister provincialis de Castella Nova assumendus sit, indixit, ac per organum ejusdem provincialis supplicationes in conventibus utriusque sexus dictæ provinciæ, et exercitia spiritualia ad felicem dicti capituli exitum, ac pacis, et tranquillitatis in eadem provincia reintegrationem obtinendam decrevit. Congregatis porro vocalibus in aula capitulari dicti conventus de Valdemoro die quinta maii MDCCLXXXVI. publicatisque prædictis Nostris apostolicis literis, omnes se faciles, et alacres ad ea, quæ ab iisdem literis erant præscripta præbuerunt, quapropter ea, qua par erat methodo acceptum est, agi conventus capitulo præparatorios, et primum quidem ipso Petro Joachimo proponente, in judices causarum civilium dilecti filii Michael de Azero, et Franciscus Antonius Salinero: in judices criminales Eugenius Jordan, et Christophorus Guitierez; in tabellarum missarum defunctorum revisores Hieronymus Hernandez, et Michael Ronda omnes fratres dicti ordinis expresse professi, ac magistri, et demum a secretis capituli Franciscus Perez frater itidem expresse professus, ac dicti ordinis magister, nec non theologiæ antecessor in universitate studiorum Salamantin. electi fuere; dati, et accepti rationes postmodum ab omnibus prioribus fuerunt requisitæ, ac discussæ; altera vero die postquam solemni ritu missa votiva sancti Spiritus decantata fuerat, effusis consuetis precibus, cæterisque servatis canonicis formalitatibus, dictus capituli præses Petrus Joachimus dilectos filios dicti ordinis pro-

fessores, et magistros Joannes de Arteaga in primum definitorem; Hieronymum Galan in secundum definitorem; Leonem Gonzalez in tertium definitorem, et Josephum Alvarino in quartum definitorem; ac tandem Martinum Diaz in priorem provincialem dictæ provinciæ auctoritate Nostra apostolica nominavit, deputavitque, immo nomine etiam ipsius provincialis, qui eidem præsidenti suum jus nominandi socium, seu ab epistolis dicti officii permisit in socium hujusmodi dilectum etiam filium Stephanum de Bajas constituit; sicque omnia tranquille, ac concorditer in dicto capitulo peracta sunt. In proximis autem sessionibus in lectores pro tunc futuro capitulo generali dicti ordinis nominati fuerunt dilecti filii Michael de Acero, et Franciscus Garcia Cañivano, utrique ejusdem ordinis professores, ac magistri, et quorum primus in universitate Complutensi, alter in universitate Salamantina antecessores, seu cathedratici erant, ac in eventu, quod alter eorum, vel utrique ante capitulum generale hujusmodi mortem obiissent, in locum demortui dilecti itidem filii Didacus Cano pro Castella Nova, Joannes Baptista Gonzalez pro Castella Veteri cooptati sunt; in custodem vero dilectus itidem Jacobus Montes electus est, et in locum prioris provincialis, si contingeret eum mori, designatus est dilectus filius Christophorus Gutierez, qui omnes professores erant, ac magistri dicti ordinis. Posthæc definitorium provinciale simul cum dicto præsidente de providendis prioratibus, et subprioratibus, aliisque officiis dictæ provinciæ consuluit; unanimique consensu pro Castella Veteri dilectos filios fratres Joannem Lopez del Pozzo magistrum in priorem conventus Segobiensis, et Augustinum Miqueles in subpriorem; Julianum Martinez magistrum in priorem conventus Salamantini, et Isidorum Gutierez in subpriorem; Emmanuelem Petit prædicatorem jubilatum in priorem conventus de Valderas, et Franciscum Zambranos in subpriorem, Matthæum Revordinos in priorem conventus nostræ Dominæ de los Valles, et Joannem Arias in subpriorem; Emmanuelem Arias lectorem in priorem conventus de Medina, et Gregorium Gonzalez Castaño in subpriorem; Emmanuelem Serrano magistrum in priorem conventus sancti Pauli de la Moralesa, et Josephum a sancta Helena in subpriorem; Antonium Recaman magistrum in priorem conventus Vallisoletani, et Franciscum Roso in subpriorem; Emmanuelem Fernandez magistrum in priorem conventus Abulensis, et Aloisium Gomez in subpriorem pro Castella Nova; Didacum Cano magistrum in priorem conventus Matritensis, et Justum Ortes in subpriorem; Franciscum Lopez Bustos in priorem conventus de la Alverca, et Franciscum Barchino prædicatorem in subpriorem; Franciscum Salinero magistrum in priorem conventus Toletani, et Franciscum Rueda in subpriorem; Didacum Cuebas magistrum in priorem conventus de Valdeolibas, et Joannem Perez in subpriorem; Gabrielem Gallego magistrum in priorem conventus de Requena, et Blasium Ravâdan in subpriorem; tandem Joannem Mota in priorem conventus Complutensis, et Raymundum Rodriquez in subpriorem respective constituit, atque deputavit. Quibus omnibus rite confectis quo modo, et qua methodo, quibusve legibus conventus recollectorum ad tollendas graves inordinationes, quæ ab aliquibus suis consuetudinibus inferebantur, forent deinceps administrandi actum est; quamobrem cum in provincia Castellæ Novæ duo dumtaxat existerent conventus recollectorum de Pielago scilicet, et Valdemoro, quibus vigore dictarum nostrarum literarum de ac super tripartita anno MDCCLXXXIII. expeditarum alter conventus sancti Pauli de Moralesa pro Castella Veteri esset adjunctus, illud compertum fuit, quod dum aliqui a die usque sui ingressus dictis conventibus addicebantur, ipsis facilitas, ac commodum suscipiendi cursum literarium deerat, quodque non raro in eis religionis studium, ac vires, quæ ad custodiendam regularem disciplinam in hisce conventibus necessario prærequiruntur desiderabantur; contra vero, cum pro iis fratribus, qui religionis zelo incensi strictiorem vitæ rationem suscipere, illucque confugere desiderassent, ac in illorum defectu propriis, qui cæteroquin regulariter, ac prudenter viventes dictis conventibus a suis superioribus ob rerum circumstantias essent destinati, vel etiam pro iis, qui ob illorum degenerem vitam sub rigidiorem regularis disciplinæ observantiam essent redigendi conventus hujusmodi constituti viderentur: hinc provinciale definitorium prædictum omnes fratres conventus de Valdemoro collegio, seu conventui Matritensi, conventus de Pielago collegio, seu conventui Toletano univit, atque aggrega-

vit; statuitque præterea, ut in posterum nullæ filiationes pro conventibus recollectionis essent admittendæ, ut hinc facilius fas esset omnibus fratribus dictæ provinciæ, ut præfertur, approbantibus suis provincialibus, et intra congruum viribus dictorum conventuum numerum, illuc confugere; ac tandem ob novam formam, quæ hisce conventibus recollectionis constituta erat, et ad præcavenda incommoda, anxietates, et regularis observantiæ defectus, quæ ab electionibus suorum priorum, ac communitatibus conventuum de Pielago, et Valdemoro factis hucusque exorta erant, decrevit dictum definitorium, ut his communitatibus nullum deinceps jus esset nominandi, et eligendi suos priores, ac subpriores, sed illi a definitoribus provinciæ, sicuti semper, et in more adhuc erat pro conventu recollectorum sancti Pauli de la Moralesa, in posterum nominarentur. Dein vero dilectos filios Franciscum de sancto Francisco in priorem conventus de Valdemoro, et Joannem de sancto Antonio in subpriorem, Cirillum de Sancto Bartholomæo in priorem conventus de Pielago, et Bartholomæum de Angelis in subpriorem deputati fuerunt; ac eventui, quo alter ex dictis quatuor definitoribus, ut supra deputatis e vivis decederet, consulere volens memoratus Petrus Joachimus dilectos filios magistrum Emmanuelem Huerta in locum primi definitoris; Augustinum Vidal in locum secundi, magistrum Chistophorum Gutierez in locum tertii, et Petrum Galan in locum quarti definitoris suffecit. De reformationis autem articulis, de debita regularium, ac constitutionum custodia, deque aliis rebus meliorem conventuum administrationem; studiorum, ac applicationis religiosorum methodum spectantibus, cum tandem aliquando sermo factus sit, toties memoratus Petrus Joachimus præsidens aliqua gravia capitula quæ debitum Dei cultum, in regem observantiam, ordinis bonum, et reipublicæ utilitatem respiciebant, ut de iis definitorium provinciale sedulo, ac diligenter cognosceret, exposuit, quorum discussio, ut res postulabat, cum maturate fieri non posset, unanimi consensu definitorium provinciale ad conventum Matritensem translatum est, ubi omnibus perpensis, primum quidem definitorium prædictum die prima septembris anni MDCCLXXXVI. definite declaravit, dein memoratus Petrus Joachimus per suum decretum die duodecima ejusdem mensis evulgatum statuit perpetuis futuris temporibus servanda esse proposita capitula, ac decretum de ac super studiis, ac in concessionibus jubilationis, et graduum cathedræ, et pulpiti publicatum, quæ sunt tenoris qui sequitur.

CAPUT I.

De observantia regulæ, et statutorum quoad assistentiam horis canonicis, cæterisque spiritualibus exercitiis.

§. 4. Cum sit adeo justa, et necessaria religiosorum assistentia horis canonicis, missæ conventuali, et anniversariis, orationi mentali, cæterisque spiritualibus exercitiis, prioribus, et subprioribus minime exceptis, qui excusationes voluntarias, vel simulatas ullius religiosi carentis legitima exceptione sibi a legibus ordinis concessa, ac pro vera, non autem voluntaria necessitate minime admittant, admodum reverendissimum definitorium statuit, quod in posterum quidquid nostræ sanctæ leges præceperunt, atque mandarunt, servetur, injunxitque, prout revera districte injungit patribus prioribus, et subprioribus quotidianum mentalis orationis exercitium utpote præcipuum nostri instituti objectum, ac etiam quod habeantur capitula culparum ad regulæ præscriptum: decrevit insuper, quod in conventibus recollectionis præter generalem observantiam cuncta adimpleantur religiosa exercitia, quæ pridem in usu erant, tum quoad vitam perfecte communem, tum quoad majorem clausuram, abstractionem, ac chori protractionem; et pro executione omnium, quæ in præsenti resolutione quoad hujusmodi caput statuta sunt, præ oculis habeantur, serventur, et custodiantur sanctiones nostri reverendissimi Chizola in suis decretis de reformatione pro provinciis Hispaniæ cap. 1. numeri 2. 3. 10. et 11., nec non constitutiones generales reverendissimi nostri Carnales cap. III. parte I. uti etiam cap. VII. et XI. Regulæ denique decreta de reformatione ejusdem reverendissimi Chizola cap. III. num. 6. super quibus sedulo vigilet admodum reverendus pater provinciæ moderator in visitationibus, hic enim admodum reverendum definitorium certiorare debet, quinam sit superior ab eo in aliqua supradictorum omissione deprehensus, ut irrimisibiliter privationis pœna puniatur.

De observantia regulæ, et statutorum quoad assistentiam horis canonicis, cæterisque spiritualibus exercitiis.

CAPUT II.

De gravitate, et modestia in celebratione divinorum officiorum servanda, ac de providentiis suscipiendis pro hujusmodi observantia.

De gravitate, et modestia in celebratione divinorum officiorum servanda, ac de providentiis suscipiendis pro hujusmodi observantia.

§. 5. Super hoc decrevit admodum reverendum definitorium patres priores, et subpriores majori quo poterunt zelo, et vigilantia curare debere, ut missæ cum cantu, horæque canonicæ debita pausa, modestia, et gravitate persolvantur, servando, et servari faciendo quidquid in rubricis, et cæremoniis ordinis legitur præscriptum.

Sancivit pariter, quod patres priores studeant quoque, ut singuli religiosi sacrum peragant cum gravitate, et modestia insumendo saltem viginti minutorum spatium in missis lectis, acriterque moneant eos, qui in hoc cum detrimento propriæ conscientiæ, et magno populorum scandalo deficiant.

Statuit etiam, quod patres priores peculiarem curam habeant, ne in functionibus, quæ in eorum conventibus habentur, et celebrantur, ulla irrepat irreverentia, et confusio in ecclesiis cum abusu, et sub falso cultus, et devotionis prætextu.

Demum admodum reverendum definitorium stantibus indecentiis, perturbationibus, et abusibus expertis in hoc Matritensi conventu in die festo, et per totam octavam nostræ sanctissimæ genitricis de Monte Carmelo ratione musicæ, decrevit, ne perpetuis futuris temporibus quacumque ex causa, licet aliquis devotionis gratia, de proprio expensas pro musica persolvere intendat, vel musici gratis concurrere velint, musica aliqua cum instrumentis, et vocibus habeatur in præfata die nostræ sanctissimæ genitricis de Monte Carmelo, et in aliquo alio die infra ejus octavam, sed horæ canonicæ, missæ, et reliqua a communitate cum organo canantur, prout hoc anno evenit, sublata reverendis patribus provincialibus, et definitoriis super hoc dispensandi facultate.

CAPUT III.

De religiosorum egressibus, de modo, et circumstantiis, quibus eisdem egressus permitti poterit, et de religiosorum assistentia penes confessionalia, et apud morti proximos.

De religiosorum egressibus, de modo et circumstantiis, quibus eisdem egressus permitti poterit, et de religiosorum assistentia penes confessionalia, et apud morti proximos.

§. 6. Super hoc decrevit admodum reverendum definitorium, ne religiosi egrediantur ad sacra peragenda extra ecclesias nostras, dummodo communitati ipsi onus non incumbat, nonnullas fundationes explendi, prout contingit communitati Vallisoletanæ quoad conventus Spiritus Sancti, et Lauræ, cum prohibitio religiosis egrediendi e conventibus ad celebrandas missas sit consentanea decretis laudati reverendissimi Chizola cap. IX. n. 7. et reverendissimi Rubeo pag. 12. n. 18.

Insuper statuit, nullum religiosum egredi posse sine socio a prælato designando prout decernunt decreta sanctæ memoriæ Clementis pp. VIII. de reformatione n. XIX. XX. et XXI.

Sancivit itidem neminem egredi posse, et deambulare per loca incolis frequentia cum cappa nigra, sed cum cappa, et capucio albo quemadmodum præscribunt constitutiones generales parte I. cap. VII. n. I. et III.

Statuit etiam nullum religiosum egredi posse e conventibus ultra duas vices per hebdomadam non jam diebus continuatis, nec sine justa causa, multoque minus in dominicis et festis diebus absque gravi necessitate prout injungunt constitutiones generales cap. VII. n. 2.

Decrevit insuper, ne ullus religiosus approbatus Christifidelium cujuscumque conditionis confessiones sacramentaliter excipere recuset juxta decreta reverendissimi Chizola de reformatione capite octavo numero decimo, quodque patres priores, cæterique superiores peculiari studio, et zelo curent, ne in singulis diebus, et præsertim in diebus festis, et dominicis desit in ecclesiis congruus confessariorum numerus prout tam populi, quam diei circumstantiæ exegerint, nullusque religiosus licet lector ille sit, vel magister, quatenus a priore, vel superiore destinetur, ab assistentia confessionali præstanda excusari ullimode se possit.

Denique decrevit, quod in qualibet hebdomada designentur, et adnotentur in tabella communi, cujuscumque conventus, duo confessarii pro as-

sistentia fidelibus in extremis laborantibus, quorum unus sit ex jubilatis, et magistris, et hic pro horis diurnis, et alter mediæ ætatis, et sufficienter validus pro horis nocturnis; semper autem pergant, in quantum fieri possit, cum socio. Totum enim id in hoc capite expressum omni studio ab admodum reverendo patre provinciali in visitationibus investigetur, significando quidquid super hoc ipse inspexerit, ut irremissibiliter officio privetur prior, vel subprior, qui ea omnia, quæ in præsenti capite statuta leguntur, in toto, vel in parte servari facere neglexerit.

CAP. IV.

De iis, quæ ministranda sunt sacerdotibus missæ celebrationi impeditis, uti etiam clericis, laicisque, et de cibo parando communitatibus.

De iis, quæ ministranda sunt sacerdotibus missæ celebrationi impeditis, uti etiam clericis, laicisque, et de cibo parando communitatibus.

§. 7. Hac in re decrevit admodum reverendum definitorium, quod religiosis laicis, et clericis carentibus eleemosyna missarum, quæ conceduntur sacerdotibus pro vestiario, et communibus expensis singuli priores opitulentur eis, suppeditando quid quid necesse fuerit pro vestibus interioribus, et exterioribus, ac pro expensis non solum prioris, sed et clavariorum judicio necessariis, quæ quidem methodus servetur erga sacerdotes, qui ex infirmitate, vel alia de causa a celebratione missæ impediantur, et ad hujusmodi effectum innotescat prioribus, et clavariis pro adimplemento cum advertentia, quod in visitationibus conventuum ab admodum reverendis patribus provincialibus explendis, et in definitorio annuali priores exhibere debeant testimonium a cunctis sacerdotibus impeditis, clericis, et laicis signatum de exacto hujus decreti adimplemento, et in casu contraventionis, admodum reverendus pater provincialis una cum definitorio irremissibiliter priorem, et clavarios ab officio deponat; totum enim nostræ sanctæ regulæ capite nono, ac decretis Clementis pp. VIII. numero octo congruit.

Pariter statuit admodum reverendum definitorium, quod religiosis universæ provinciæ ministretur victus in quantitate, et forma prout moris fuit in nova Castella, et huic quantitati se conforment veteris Castellæ priores etiam quoad acetaria cœnæ, et disculum prandii in feriis sextis, et in diebus abstinentiæ, sedulo curantibus superioribus, ut bene cibi condiantur, et panis ministretur bonæ qualitatis, ne religiosi molestia afficiantur; cum hæc omnia revera sint consona decretis Clementis VIII. numero decimo, constitutionibus generalibus parte prima, capite quarto, numero quarto, decretis de reformatione capite secundo, numero decimo sexto, et decretis reverendissimi Rubeo pagina trigesimaquarta numero quinquagesimo quinto; erit autem patris provincialis in definitoriis significare quid emergat ad hoc, ut prior, vel subprior, qui in præscriptis in hujusmodi capite defecerit, irremissibiliter officio privetur.

CAP. V.

Cuncti religiosi comedant in refectorio, eisque absque ulla differentia communis apponatur cibus, et de jejuniorum observantia.

Cuncti religiosi comedant in refectorio, eisque absque ulla differentia communis apponatur cibus, et de jejuniorum observantia.

§. 8. Admodum reverendum definitorium super hujusmodi re decrevit, quod singuli religiosi, licet graduati, et hospites ipsi sint, tam de mane, quam de sero pro prandio, et cœna sumenda in refectorium descendant, quodque cunctis idem cibus in qualitate, et quantitate ministretur; ita enim expresse legitur dispositum in nostra sancta regula capite quarto, et in decretis Clementis papæ octavi numero decimo, ac in illis nostri reverendissimi Soreth capite sexto pagina trigesima octava numero quarto: curentque sedulo priores ne quis religiosus quomodolibet graduatus comedat in sua cella sub prætextu, quod cibus extra conventum paratus illi afferatur; magistris autem de numero, qui insimul quinquagesimum ab habitus susceptione annum agant, et cathedraticis publicarum universitatum sumendi cœnam, vel refectionem communitatis in suis cellis poterit esse facultas; primis quidem ob provectam ætatem, alteris vero ut diutius valeant elucubrari.

Statuit quoque, et decrevit, ut in diebus jejunii prælati sedulam ponant diligentiam in visitandis coquinis, ne paretur cœna pro aliquo religioso, nec ipsi permittatur comestio carnis diebus a regula, et constitutionibus vetitis, dummodo non adsit declaratio medici de necessitate testantis, prout præcipitur in constitutionibus nostri reverendissimi Soreth de jejunio, et comestione fratrum capite quarto, numero secundo, pagina quinquagesima secunda,

ac in decretis de reformatione capite tertio, numere trigesimo septimo.

Denique statuit, et decrevit, ut infirmorum, et convalescentium indigentiis omni prorsus charitate occurratur (ita enim præscribunt constitutiones parte prima capite vigesimo) utque super omnibus in hoc capite contentis admodum reverendus pater provincialis in visitationibus invigilet, definitorium monendo de prælatis, quos in hoc defecisse deprehendat ad hoc, ut qualibet exclusione rejecta, priventur officio.

CAP. VI.

Non sint religiosis famuli, neque sæculares in conventibus pernoctent.

De exclusione famulorum, et vetita sæcularium pernoctatione in conventibus.

§. 9. Statuit admodum reverendum definitorium, quod nullus religiosus habeat famulum, quodque sæculares licet religiosorum propinqui in conventibus minime pernoctent, idque curetur quam diligentissime a prioribus, et subprioribus, secus enim in visitationibus acriter in illos animadvertetur, et pro modo negligentiæ, vel dissimulationis ab iis in hoc habitæ ad eorum privationem ab officiis devenietur, totum enim id statutis capituli generalis quinquagesimi septimi de anno 1575. pagina quinta, ac etiam constitutionibus generalibus parte prima capite decimonono numero decimo, demum decretis de reformatione capite quarto numero vigesimo quinto respondet.

CAP. VII.

De spolio a religiosis annuatim explendo, ac de reliquis, quæ debitam voti paupertatis respiciunt observantiam.

De spolio a religiosis annuatim explendo, ac de reliquis, quæ debitam voti paupertatis respiciunt observantiam.

§. 10. In hujusmodi re statuit admodum reverendum definitorium, quod singuli religiosi immittant in depositum, seu arcam communitatis sub clavibus prioris, et clavariorum totam, quæ ipsis sit, pecuniam quocumque titulo acquisitam, vel ex patrimonio, vel ex cathedris, prædicatione, missis, donationibus, sive eleemosynis, et hoc præstare teneantur infra terminum viginti quatuor horarum a pecuniæ receptione computandum, secus pœnis contra proprietarios plectantur; hoc enim, et paupertatis voto, et constitutionibus generalibus parte tertia, capite undecimo, numero tertio, decretis Clementis pp. VIII. numero tertio, et quarto, decretis capituli generalis de anno 1645. pagina vigesima septima, appendici comitiorum generalium, paragrapho decimo quinto, numero centesimo tertio omnino respondet: permissum vero volumus cuilibet religioso a suo respectivo deposito extrahere, penes se retinere, et insumere de prioris licentia aliquam modicam summam habito respectu indigentiis, ejusque personalibus qualitatibus. Ab hujusmodi vero depositis religiosorum priores, cæterique prælati sub pœna excommunicationis juxta decreta relata in appendici 15. numero centesimoquarto aliquid pro communitatis expensis, nequeant extrahere.

Pariter sancivit admodum reverendum definitorium, ut quotannis de mense decembris ante festum Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi unusquisque ex religiosis inventarium rerum, quæ pro usu retinet, conficiat, et hujusmodi inventarium juxta præscriptum constitutionum generalium parte tertia, capite undecimo, numero sexto in arca communi trium clavium ponatur, et superiores invigilent, curentque de hujusmodi inventariorum integritate, ac sinceritate, super quo in casu negligentiæ, ex parte eorumdem priorum, et subpriorum contra eos inquiratur, et recurrentibus annuis definitoriis testimonium mittant omnino comprobans singulos religiosos prædicta inventaria confecisse.

Insuper decrevit, ne ullus religiosus absque expressa sui prælati localis licentia ad præscriptum constitutionum generalium parte tertia, capite undecimo numero primo, et sequentibus, et appendicis decretorum generalium aliquid recipere, vel dare valeat.

Denique admodum reverendum definitorium statuit quod cuncti patres priores majori, quo fieri possit studio, et diligentia curent impedire, et eliminare quemcumque abusum, et prophanitatem in vestibus interioribus religiosorum, tum in qualitate, tum in colore, ac etiam in calceamentis, ne utantur calceis ex aluta, vel alterius speciei extraneæ, ac mellis, vel parum decentis, et simplicitati, modestiæ, et humilitati religiosæ nullimode coherentis; idemque intelligendum de mobilibus pretiosis, nempe de capsulis, horologiis, aliisque rebus, totum enim id oppositum omnino est paupertati, et honestati instituti Nostri, et a nostris legibus prohibetur, ut apparet ex decretis summi pontificis Clementis octavi, ex constitutionibus generalibus capite duodecimo, ex decretis de-

reformatione capite tertio, numero vigesimo sexto, et ex constitutionibus nostri reverendissimi Soreth capite septimo numero sexto. Quælibet autem priorum, et subpriorum in hoc omissio severe corrigatur in visitationibus ab admodum reverendo patre provinciali habendis, qui de consensu admodum reverendi definitorii prælatis negligentibus privationem, violatoribus vero pœnas pro modo culpæ infliget.

CAP. VIII.

De accurata methodo servanda in conscribendis libris introitus, et exitus reddituum fixorum, et eventualium, et de, depositis explendis in qualibet hebdomada, quin priores, cœterique superiores ullam pecuniæ quantitatem penes se valeant retinere.

De methodo servanda in conscribendis libris introitus, et exitus, et de depositis.

§. 11. Quoad hoc decrevit admodum reverendum definitorium, quod in quolibet conventu majori, qua poterit diligentia, et studio exarentur libri, in quibus adnotentur computa introitus, et exitus reddituum fixorum, et eventualium, ac deposita fiant in qualibet hebdomada, prævia ratione dati, et accepti, quin priores disponere valeant de quacumque pecuniæ summa sub pœna privationis ab officio, quam ipso facto irremissibiliter incurrant æque ac prior, vel subprior, qui penes se ultra diem quamcumque pecuniæ quantitatem retineat, quin certiores de ea reddat clavarios, eamque conferat immediate in depositum communitatis uti præscribunt decreta Clementis papæ octavi numero duodecimo, et decreta reformationis pagina quadragesima prima.

CAP. IX.

Computa habenda de missis, quœ a conventibus recipiuntur, et de earum numero, qui recipi possit.

De missis recipiendis, de ratione habenda de earum proventu.

§. 12. Hac in re decrevit admodum reverendum definitorium, quod religiosi sacristæ syngraphas eleemosynarum pro missis acceptarum dare possint, dummodo hisce nequiescant oblatores; infra autem ipsius diei terminum prædicti sacristæ tradant prioribus coram clavariis, et non aliter, nec alio modo pecuniam hujusmodi eleemosynarum cum expressione numeri missarum, uti etiam personarum, quæ illas detulerunt, et pro quibus debeant applicari, et cum hac individua explicatione in librum arcæ conferendæ sunt partitæ, in quibus describatur hujusmodi eleemosynarum quantitas; si vero oblatores syngraphas in ampliori forma exaratas exquirerent, hæ dari debeant non jam a solo priore, sed ab isto, et clavariis; totum ergo id servent religiosi sacristæ, et priores sub irremissibili pœna privationis ab officiis.

Insuper sancivit admodum reverendum definitorium, quod in nullo conventu recipiantur missæ, quæ a respectiva communitate infra triginta dies a die accepti stipendii computandos, nequeant celebrari; si vero dum celebrantur missæ jam acceptæ, aliæ superveniant, admitti tantum poterunt, quæ infra triginta dies satisfieri valeant, computatis iis, quæ supersunt de jam acceptis; id enim cohæret decretis Clementis papæ VIII.; uti etiam illis de reformatione capite quinto, declarationi sacræ congregationis Concilii relatæ a Benedicto papa XIV. in institutione quinquagesima sexta numero decimo quarto, et regulis, ac sensibus bonæ moralis. Si quis autem prior, vel subprior missas ultra præfinitum numerum admiserit, irremissibiliter officio privetur.

Denique statuit admodum reverendum definitorium, quod in singulis conventibus infra terminum omnino sex mensium a die, in quo hujusmodi acta inibi recipiantur, computandum, efformentur tabellæ missarum perpetuarum unicuique incumbentium cum expressione illarum, quæ cum cantu, et quæ sine sunt explendæ, an ad designatum altare, et statuto die cum reliquis circumstantiis, et conditionibus cujuslibet fundationis. Hujusmodi autem tabellarum, duo affiguntur exempla, in cella priorali unum, in sacrario alterum injungendo, prout injungitur admodum reverendis patribus provincialibus, ut in visitationibus curent, quod duæ prædictæ tabellæ appensæ continuo remaneant, et ab iis examinetur, utrum respondeat veris obligationibus cujuslibet conventus, et satisfiat exacte omnino relatis missis perpetuis, quarum numerus juxta tempus propriæ fundationis imminuere debet illas, quæ recipi possint, et sunt explendæ omnino infra terminum triginta dierum jam præscriptum pro missis manualibus, quæ valent admitti.

CAP. X.

De dimissione, et solutione æris alieni, quo onerati reperiuntur nonnulli conventus, vetiturque, ne in posterum absque evidenti necessitate æs alienum quomodolibet contrahatur.

De dimissione æris alieni.

§. 13. Super hoc decrevit admodum reverendum definitorium, quod priores singulorum conventuum noviter electi, ut primum possessionem ceperint, una cum clavariis inspiciant computa suorum immediate antecessorum, et officinas perlustrent una cum eisdem clavariis ad comprobandum an existant effectus descripti in prædictis computis, seu rationibus, nulla interposita mora, mittendo admodum reverendo patri provinciali testimonium factæ inspectionis subscriptum ab actuali priore, et clavariis ad hoc, ut in definitorio districte inquiratur contra priorem prædecessorem, si fortasse in aliquo defecerit, uti etiam exquirant, et investigent, an priores antecessores absque licentia communitatis, et admodum reverendi patris provincialis extraxerint ab arcis communibus aliquam pecuniæ quantitatem, vel aliquo alio modo acceperint aliquam summam ab administratoribus, vel ex fundis alicujus fundationis, et an de hisce omnibus, ac de pecunia hujusmodi inversione rationem reddiderint in computis ad capitulum directis, uti etiam an justum, et absolute necessarium fuerit æs alienum in quacumque summa ab antecessoribus prædictis contractum exprimentibus actualibus prioribus, et clavariis quantitatem æris alieni, itemque necessitatem, quæ hujusmodi contractionem urgebat. Totum autem id examinetur in primo definitorio, ut ab eo congrue provideatur.

CAP. XI.

Quotannis intra Pascha Resurrectionis Dominicæ, et Pentecostes habeatur definitorium.

De tempore, quo erit habendum definitorium.

§. 14. Sancivit admodum reverendum definitorium, quod singulis annis die ab admodum reverendo patre provinciali designanda intra Pascha Resurrectionis Dominicæ, et Pentecostes in conventu nostro Matritensi semper, ac admodum reverendus pater provincialis sit ex nova Castella, si vero ex veteri in conventu Segobiensi habeatur definitorium, et in illo agatur de omnibus, quæ spirituali, et temporali conventuum bono conducant; et quomodo prælati proprii officii obligationibus satisfaciant, dato pro qualitate necessitatis prompto remedio, nullaque auctoritas poterit dispensare, vel mandare, ne hujusmodi definitoria annualia habeantur, si hæc dispensatio exhibita minime fuerit supremo Castellæ senatui, a quo ejus exequutio fuerit præscripta.

CAP. XII.

Ex nunc suspensæ remaneant literæ patentes pro lectoribus, et concionatoribus, et quæcumque aliæ a reverendissimo nostro patre generali, vel ab alia qualibet auctoritate concessæ, dummodo datæ non fuerint ad præscriptum constitutionum ordinis, et mandatorum supremi senatus.

§. 15. Decrevit admodum reverendum definitorium, quod ex nunc remaneant, prout remanent revocatæ, et suspensæ quæcumque institutiones, et patentes literæ pro lectoribus, et concionatoribus, et quælibet aliæ a reverendissimo nostro generali, vel ab alia quacumque auctoritate in quinquennio proxime præterito concessæ, instituendo, et creando lectores philosophiæ, et theologiæ, ac alia munera attribuendo non servato concursu, aliisque circumstantiis a statutis præscriptis, decrevitque, quod literæ patentes ita emanatæ nullius sint roboris, vel valoris in futurum, nec etiam quoad præteritum pro consequenda jubilatione, vel pro quacumque alia causa. Totum enim cohæret actis reunionis conditione quarta, numero tertio, decretis reverendissimi Villalobos ab Innocentio papa XII. confirmatis pagina nonagesima quinta, numero sexto, et septimo, statutis reverendissimi nostri Ximenez §. 11. num. xx., et Brevi Sanctitatis suæ Pii papæ VI. dicta tripartita conditione sexta, et octava.

De literis patentalibus relaxandis pro lectoribus, et concionatoribus.

CAP. XIII.

De conferentiis theologiæ moralis in singulis conventibus, et de examine confessariorum.

§. 16. Hac in re statuit admodum reverendum definitorium, quod in singulis conventibus, non exceptis domibus, sive collegiis studiorum, in secunda, et quinta cujuslibet hebdomadæ feriis, quatenus in eas non incidat fe-

De conferentiis theologiæ moralis, et de examine confessariorum.

stus dies, secus diebus immediate sequentibus habeantur conferentiæ theologiæ moralis per horam immediate ante cœnam, in quibus a concionatore, vel eo impedito, a religioso per prælatum designando legatur, et explicetur consecutive aliquis ex auctoribus bonæ moralis, et concionator, vel præses cunctos religiosos super rebus, quas indicaverit, interroget, quodque super celebratione hujusmodi conferentiarum, ac interventu omnium religiosorum quacumque de causa nequeat dispensari, quandoquidem debet esse formale capitulum in visitationibus peragendis ab admodum reverendo patre provinciali, qui definitori significabit quid animadverterit, ut ad privationem prælati, qui in hoc defecerit, deveniatur.

Insuper admodum reverendum definitorium sancivit, quod admodum reverendus pater provincialis per se ipsum, et quatenus aliquo detineatur impedimento, per præsidem ab eo deputandum una cum patre priore, magistris, et lectoribus, ac concionatore conventus, qui actu visitatur per suum secretarium provincialem examini subiiciat super materiis moralibus cunctos religiosos, qui actu fuerint confessarii, et quinquagesimum ab habitus susceptione annum minime expleverint, nec gradum magisterii obtinuerint; si quis autem ab hujusmodi concursu se excusaret ipso facto suspensionem incurrat, et ab admodum reverendo patre provinciali compelli valeat ad examen hujusmodi habendum antequam visitatio expleatur, vocatis etiam absentibus, cum totum id decretis reverendissimi nostri Soreth capite nono paragrapho secundo sit conforme.

CAP. XIV.

Cuncti religiosi præsentes filiationem in certis conventibus, et de novo recipiendi in eorum professione admittantur pro designato conventu juxta cujuscumque communitatis necessitatem, pariterque recipiantur cum assignatione determinato collegio.

De filiatione habenda a singulis confratribus.

§. 17. Admodum reverendum definitorium sancivit, ut in posterum duæ tantummodo sint novitiatus domus, conventus scilicet Matritensis pro nova Castella, et pro veteri conventus Vallisoletanus, quodque religiosus nullus choro addictus, vel laicus in alio conventu novitiatum valeat peragere.

Sancivit quoque, quod dum agatur de admissione alicujus ad habitum, illico in ipso novitiatus ingressu destinetur isti unum ex tribus collegiis pro turnum: primus enim, qui recipietur, adscribendus erit collegio Matritensi, alter collegio Vallisoletano, tertius vero Toletano hoc ordine in perpetuum servato cum admittendis ad habitum, qui quidem ordo pro expleto habebitur si novitius professionem emittat, et non aliter, et in admissione cujuslibet novitii constare debebit collegium, cui ipse adscribatur, et super hoc competens regestrum, seu codex etiam est conficiendum.

Quilibet novitius, qui in posterum ad professionem admittetur, vel qua clericus, vel qua laicus admittatur omnino cum filiatione, et assignatione præfinito conventui juxta numerum, et competentiam cujuscumque communitatis, quod quidem similiter constare debeat, ac etiam ex libris cujuslibet communitatis.

Quilibet conventus exsolvere teneatur quotidie duo regalia domui novitiatus, et domibus studii pro unoquoque ex suis novitiis, et studentibus, durante tempore studiorum, licet studentes in sacro presbyteratus ordine constituti existant, in hoc enim casu missam pro conventu proprio applicare debebunt.

Demum admodum reverendum definitorium statuit peragi filiationes religiosorum ad præsens existentium destinando unumquemque ad correspondentes effectus, et illum designando certo provinciæ conventui sine præjudicio, seu quin admodum reverendi patres provinciales, et definitoria justis de causis cuicumque religioso aliam conventualitatem ad tempus dare possint, quod quidem semper intelligendum est sine præjudicio propriæ filiationis. Filiationes vero, et assignationes, quæ nunc fiunt religiosorum actu in provincia existentium disponuntur, et sunt tenoris sequentis.

IN VETERI CASTELLA

§. 18. Filiationes religiosorum Carmelitarum observantium respectivis veteris Castellæ conventibus. Nomina fratrum filiationes obtinentium in conventibus veteris Castellæ.

CONVENTUI ABULENSI AFFILIANTUR

P. magister Fr. Josephus Calvo
P. magister Fr. Emmanuel Fernandez
P. magister Fr. Joseph Alvariño
P. magister Fr. Emmanuel Serrano
P. magister Fr. Emmanuel Cantero.
P. magister Fr. Cajetanus Sanchez
P. Fr. Aloisius Gomez
P. Fr. Bartholomæus Revilla
P. Fr. Michael Tuarez
P. Fr. Vincentius Rodriguez
P. Fr. Antonius Alonzo
P. Fr. Matthæus Gomez
P. Fr. Basilius Garcia
P. Fr. Leander Gomez
P. Fr. Petrus Perez
P. Fr. Isidorus Gutierez
P. Fr. Matthias Sobrino
P. Fr. Vincentius Perez
P. Fr. Augustinus Merino
P. Fr. Augustinus Gil
P. Fr. Baldus Perez
P. Fr. Balthassar Nicolas
P. Fr. Michael Hernandez

Fratres laici

Fr. Joseph Vallesa
Fr. Franciscus a sancto Josepho Montalvo.
Fr. Sebastianus Zazo
Fr. Josephus Carrasco
Fr. Antonius Andrés
Fr. Franciscus Garci Nuño
Fr. Sylvester Perez
Pater Fr. Petrus Galicia

CONVENTUI SANCTI PAULI DE LA MORALEJA

P. magister Fr. Stephanus Bargas
P. magister Fr. Petrus Migueles
P. Fr. Bonaventura Castro
P. Fr. Antonius Cerca
P. Fr. Matthias Carpio
P. Fr. Franciscus Amigo
P. Fr. Antonius Finistrosa
P. Fr. Laurentius a s. Josepho
P. Fr. Felix Cano
P. Fr. Thomas Gratos
P. Fr. Petrus Martinus Sevillano
P. Fr. Isidorus Serrano
P. Fr. Emmanuel Petit
P. Fr. Bernardinus Rivera
P. Fr. Raymundus Sant'Anna
P. Fr. Bernardus Sacristan
P. Fr. Michael de la Parta
P. Fr. Vincentius Olivares
P. Fr. Felix Meneses
P. Fr. Augustinus Migueles

Fratres laici

Fr. Matthias Diaz
Fr. Emmanuel Oreson
Fr. Joseph Garcia
Fr. Joannes Vizcayno

CONVENTUI NOSTRÆ DOMINÆ DE LOS VALLES

P. magister Fr. Michael Ronda.
P. lector Fr. Idelphonsus Serrano
P. Fr. Dionysius Losada
P. Fr. Matthias Ruiz
P. Fr. Franciscus Cañivano
P. Fr. Andreas Garcia
P. Fr. Anicetus Francia
P. Fr. Franciscus Zorto
P. Fr. Joannes a Royo
P. Fr. Petrus Miguelez
P. Fr. Augustinus Petit
P. Fr. Emmanuel Puga
P. Fr. Paschalis Ravanal
P. Fr. Joseph Palencia
P. Fr. Antonius Zambranus
P. Fr. Thomas Fernandez

Fratres laici

Fr. Romualdus Tesetor
Fr. Joannes Roman
Fr. Joseph Benito

CONVENTUI SALAMANTINO

P. magister Fr. Paulus Colmenero
P. magister Fr. Franciscus Perez
P. magister Fr. Franciscus Garcia Cañivano
P. Fr. Aloisius Montero
P. Fr. Joannes Ayuso.
P. Fr. Gregorius Rivera
P. lector Fr. Emmanuel Axias
P. Fr. Franciscus Perez Blasco.

Fratres laici

Fr. Thomas Quiros
Fr. Antonius Gallesa
Fr. Joseph Martin
Fr. Bartholomæus Lopes

CONVENTUI VALLISOLETANO

Noster admodum Reverendus Pater magister Fr. Augustinus Torres ex-provincialis
P. magister Fr. Emmanuel Martinus de los Ojos.

P. magister Fr. Antonius Recaman
P. lector Fr. Bernardus Bartolomé
P. lector Fr. Emmanuel Leyundo Serano
P. Fr. Joseph a Rosa
P. Fr. Franciscus Xaverius Dominguez
P. Fr. Leander Gomez
P. Fr. Paulus Cordero
P. Fr. Joannes Dominguez
P. Fr. Turibius Mayo
P. Fr. Franciscus Dominguez Fernandez
P. Fr. Bernardus Moure
P. Fr. Petrus Fernandez
P. Fr. Bernardus Cañal
P. Fr. Petrus Sanchez
P. Fr. Vincentius Conde
P. Fr. Romualdus Negrilla
P. Fr. Thomas Barbero

Fratres laici

Fr. Joseph Canivaño
Fr. Cajetanus Carnicero
Fr. Emmanuel Ballesa
Fr. Emmanuel Hurtado
Fr. Joannes Cuartero
Duo fratres laici novitii

CONVENTUI DE VALDERAS

P. magister Fr. Franciscus Gonzalez Osorio
P. lector Fr. Petrus Galan
P. lector Fr. Gregorius Manzon
P. Fr. Jacobus Garcia
P. Fr. Matthæus Pelaez
P. Fr. Barnabas Millan
P. Fr. Emmanuel Astorga
P. Fr. Joseph Belbez
P. Fr. Carolus de la Penna
P. Fr. Joannes Antonius Calvo
P. Fr. Franciscus Calvo
P. Fr. Joannes Arias
P. Fr. Ambrosius Valduena
P. Fr. Andreas Martin
P. Fr. Gregorius Gonzalez
P. Fr. Franciscus Zambrane
P. Fr. Matthias Blanco
P. Fr. Joseph a Conceptione
P. Fr. Ignatius Muha
P. Fr. Antonius Villagarcia
P. Fr. Augustinus Ronda

Fratres laici

Fr. Emmanuel Valdespino
Fr. Hiacynthus del Valle
Fr. Antonius Perez

CONVENTUI METINÆ CAMPI

P. magister Fr. Julianus Martinez
P. magister Fr. Hieronymus Hernandez
P. lector Fr. Dominicus Aloisius Grande
P. Fr. Fernandus Crospo
P. Fr. Aloisius de Sancta Pazzis
P. Fr. Franciscus Royo
P. Fr. Joannes Villal
P. Fr. Augustinus Rodriguez
P. Fr. Matthias Revordinos
P. Fr. Joseph Silva
P. Fr. Franciscus Xaverius
P. Fr. Joannes Garcia Calderon
P. Fr. Josephus Cacho
P. Fr. Raymundus Estevez
P. Fr. Balthassar Perez
P. Fr. Franciscus Fernandez
P. Fr. Julianus Entero
P. Fr. Joseph Martin
P. Fr. Petrus Anton
P. Fr. Emmanuel Fuentes

Fratres laici

Fr. Michael Berben
Fr. Emmanuel Colinas
Fr. Didacus Andres

CONVENTUI SEGOBIENSI

Noster admodum reverendus pater magister Fr. Joseph Flores exprovincialis
P. magister Fr. Emmanuel Alvarez
P. magister Joannes Baptista Gonzalez
P. Fr. Joannes Santos
P. Fr. Gabriel Martin
P. Fr. Joseph Coello
P. lector Fr. Joannes Montero
P. Fr. Joannes Cangias
P. Fr. Sylvester a sancto Stephano
P. Fr. Augustinus Vidal
P. Fr. Laurentius Segovia
P. Fr. Joseph Rodriguez
P. Fr. Dominicus Moreno
P. Fr. Matthias Revoll
P. Fr. Philippus Falcon
P. Fr. Joachim Espinosa
P. Fr. Joannes Vidales
P. Fr. Petrus Clemente
P. Fr. Felix Garcia
P. Fr. Joseph Secescun
P. Fr. Bernardus Najera

Fratres laici

Fr. Petrus Fuertes
Fr. Emmanuel Benito
Fr. Pastor Gonzalez
Fr. Jacobus Gil
Fr. Vincentius Conde

IN NOVA CASTELLA

Similia pro conventibus novæ Castellæ

§. 19. Filiationes religiosorum Carmelitarum observantium respectivis conventibus Castellæ Novæ, affiliantur conventui Matritensi.

Admodum reverendus P. magister Fr. Martinus Diaz provincialis
P. magister Bernardus Residor
P. magister Fr. Jacobus Montes
P. magister Fr. Joannes Arteaga
P. magister Fr. Eugenius Jordan
P. magister Fr. Christophorus Gutierez
P. magister Fr. Gabriel Huete
P. magister Fr. Leo Gonzalez
P. magister Fr. Emmanuel Huerta
P. magister Fr. Joannes Antonius Moda
P. magister Fr. Joseph Nunez
P. magister Fr. Gabriel Gallego
P. lector Fr. Joannes Urda
P. lector Fr. Emmanuel Luna
P. lector Fr. Franciscus Cuesta
P. Fr. Emmanuel Rodrigo
P. Fr. Joseph Rugnilla
P. Fr. Joseph Romo
P. Fr. Joseph Arcos
P. Fr. Franciscus Rueda
P. Fr. Ignatius Pardo
P. Fr. Augustinus Lopez
P. Fr. Bartholomæus Cavello
P. Fr. Thaddeus Hernandez
P. Fr. Antonius Duennas
P. Fr. Antonius Garcia
P. Fr. Ambrosius Perez
P. Fr. Joseph Flores
P. Fr. Franciscus Yglesias
P. Fr. Benedictus Alvarez
P. Fr. Emmanuel Garcia
P. Fr. Petrus Campillo
P. Fr. Gregorius Diaz
P. Fr. Justus Ortes
P. Fr. Candidus Ruiz
P. Fr. Petrus Carrera
P. Fr. Petrus Fortuna
P. Fr. Ignatius Cruz
P. Fr. Antonius Raposo
P. Fr. Vincentius Palacios
P. Fr. Benedictus Huerta
P. Fr. Thomas Manzano
P. Fr. Prudentius Delgado
P. Fr. Aloisius Sanchez
P. Fr. Emmanuel Garcia
P. Fr. Narcisus Romero
P. Fr. Josephus Antonius Pallares.
P. Fr. Hieronymus Pennalver
P. Fr. Christophorus Higueras
P. Fr. Franciscus Olias
P. Fr. Raphael Mora
P. Fr. Valentinus Matallana
P. Fr. Antonius Zenzerado
P. Fr. Emmanuel Residor
P. Fr. Petrus Manzilla
P. Fr. Matthæus Ruiz
P. Fr. Claudius Morago
P. Fr. Joseph Lopez Gil
P. Fr. Claudius Alvarez

Clerici

Fr. Raphael Garcia
Fr. Josephus Artejaga
Fr. Joseph de la Fuente
Fr. Joannes Antonius Alpuente

Fratres Laici

Fr. Thomas Tubar
Fr. Thomas Thelar
Fr. Joseph Cuesta
Fr. Petrus Fajardo
Fr. Eusebius Barionuebo
Fr. Michael Royas
Fr. Vincentius Guerrero
Fr. Joseph Rodriguez
Fr. Georgius Arana
Fr. Michael Uria
Fr. Emmanuel Conde
Fr. Eulogius Deza
Fr. Petrus Fernandez

CONVENTUI TOLETANO

P. magister fr. Didacus Cano
P. magister Fr. Joannes Freyanes
P. magister Fr. Joannes Ignatius Zurida
P. magister Fr. Vincentius Gavaltero.
P. magister Fr. Franciscus Montesinos.
P. lector Fr. Emmanuel Rincon.
P. lector Fr. Antonius Paris
P. lector Fr. Andreas Huerta
P. Fr. Emmanuel Aguilora
P. Fr. Michael Roldan
P. Fr. Franciscus Cuebas
P. Fr. Martinus Escobedo
P. Fr. Franciscus Montes
P. Fr. Clemens Scolar
P. Fr. Ildephonsus Espadas
P. Fr. Joannes Navarro
P. Fr. Joannes Muñoz
P. Fr. Gavinus Navarro

P. Fr. Matthias Carasco
P. Fr. Bernardus Cano
P. Fr. Franciscus Gavaldon
P. Fr. Didacus Ruiz
P. Fr. Joseph Criado
P. Fr. Franciscus Galledo
P. Fr. Antonius Alarcon
P. Fr. Emmanuel Cannaveral
P. Fr. Joseph Cano
P. Fr. Franciscus Patino
P. Fr. Thomas Ximenez
P. Fr. Raymundus Perez
P. Fr. Emmanuel Zerezeda
P. Fr. Petrus Calderon
P. Fr. Joannes Burgos
P. Fr. Joseph Salas.

Novitius choro addictus

Fr. Joannes Christophorus Dellalamo.

Fratres laici

Fr. Philippus Berito organista
Fr. Petrus Pinneiro
Fr. Antonius Sanchez

CONVENTUI REQUENÆ

P. concionator Fr. Blasius Ravadan
P. Fr. Thomas Ximenez
P. Fr. Didacus Salvador
P. Fr. Salvator Martinez
P. Fr. Julianus Coronado
P. Fr. Hiacynthus Ybanez
P. Fr. Angelus Hzdalgo
P. Fr. Julianus Fuentes
P. Fr. Michael Rincon
P. lector Fr. Emmanuel Martinez
P. Fr. Michael Casero
P. Fr. Albertus Palao
P. Fr. Joannes Sanchez
P. Fr. Benedictus Martinez
P. Fr. Joannes Fernandez
P. Fr. Joannes Yzquierdo
P. Fr. Franciscus Maribella chorista
Fr. Eugenius Granatos
P. Fr. Antonius Briguega
P. Fr. Petrus Portillo
Fr. Eugenius Montalve chorista

Fratres laici

Fr. Andreas Cebrian
Fr. Jacobus Cafons
Fr. Joseph Garcia
Fr. Emmanuel Penen
Fr. Emmanuel Albores
Fr. Emmanuel Saiz
Fr. Dominicus Navarro

Fr. Joseph Ximenez
Fr. Petrus Caxa

CONVENTUI ALVERCIÆ

P. Fr. Franciscus Barchino
P. lector Fr. Emmanuel Plaza
P. lector Fr. Petrus Romero
P. Fr. Stephanus Yzquierdo
P. Fr. Benedictus Sanchez de Urda
P. Fr. Vincentius Dell' Olmo
P. Fr. Bartholomæus Rodriquez
P. Fr. Julianus Sarria
P. Fr. Antonius Valladolid
P. Fr. Emmanuel Martinez
P. Fr. Petrus Moragon
P. Fr. Franciscus a Senso
P. Fr. Antonius Gabaldon
P. Fr. Franciscus Rozarren
Fr. Joseph Garcia Casarrubios
P. Fr. Emmanuel Montes

Fratres laici

Fr. Ignatius Gomez

CONVENTUI PIELAGI

P. Fr. Cirillus a s. Bartholomæo
P. Fr. Bartholomæus ab Angelis
P. Fr. Emmanuel a s. Anna
P. Fr. Joseph a s. Bartholomæo
P. Fr. Joseph a s. Theresia
P. Fr. Paulus a s. Josepho
P. Fr. Joseph a s. Catharina
P. Fr. Hieronymus ab Ascensione
P. Fr. Emmanuel a Jesu
P. Fr. Emmanuel a Virgine del Prado
P. Fr. Eulogius a s. Elia
P. Fr. Gregorius a s. Antonio
P. Fr. Melchior a s. Gregorio chorista
Fr. Petrus a Conceptione chorista
Fr. Emmanuel a Cruce chorista
Fr. Antonius a Trinitate chorista.

Fratres laici

Fr. Raymundus a s. Secundo
Fr. Franciscus a ss. Sacramento
Fr. Emmanuel a s. Josepho
Fr. Antonius a Conceptione
Fr. Petrus a Solitudine
Fr. Michael a s. Josepho

CONVENTUI DE VALDEMORA

P. Fr. Franciscus a s. Francisco
P. Fr. Joannes a s. Antonio
P. Fr. Matthias a s. Elia

P. Fr. Elias a Carmelo
P. Fr. Aloisius De Remediis
P. Fr. Josephus a sancta Pazzis
P. Fr. Joannes de Christo
P. Fr. Felix a s. Joanne
P. Fr. Eugenius a s. Paschale
P. Fr. Michael de Cruce
P. Fr. Petrus Romero
P. Fr. Bernardus Gomez chorista
P. Fr. Vincentius a s. Dominico

Fratres laici

Fr. Jacobus a Carmelo
F. Andreas a s. Josepho
Fr. Joseph a s. Theresia
Fr. Joannes Ortiz
Fr. Remigius a Carmelo
Fr. Joannes de Christo

CONVENTUI COMPLUTENSI

P. magister Fr. Michael de Azero cathedraticus
P. magister Fr. Franciscus Salinero graduatus
P. Fr. Raymundus Rodriguez
P. Fr. Joseph Petiego
P. Fr. Antonius Martinez
P. Fr. Antonius Plazza
P. Fr. Christophorus Velincon
P. Fr. Emmanuel Martin
P. Fr. Michael Azero, et Aldovera cathedraticus pro lingua Græca
P. Fr. Joannes Hieronymus Palacius
P. Fr. Cosmas Sendin

Fratres laici

Fr. Andreas Crespo
Fr. Joannes Morales
Fr. Franciscus Lopez
Fr. Petrus Rodriquez

CONVENTUI DE VALDEOLIVAS

P. magister Fr. Didacus Cuevas
P. Fr. Joannes Perez
P. Fr. Elias Rincon
P. Fr. Joannes a s. Alberto
P. Fr. Franciscus Cidde
P. Fr. Joannes Alonso
P. Fr. Petrus Palacios
P. Fr. Petrus Alegria
P. Fr. Petrus Montoja
P. Fr. Franciscus Espinae
P. Fr. Matthias Tavalera
P. Fr. Henricus Serrano
P. Fr. Paulus Abad
P. Fr. Dominicus Velez
P. Fr. Aloisius Sanchez

P. Fr. Raymundus de la Encina chorista
P. Fr. Thomas Perez
P. Fr. Joannes Malo
P. Fr. Athanasius Ponce
P. Fr. Martinus Montesinos
P. Fr. Ildelphonsus de la Encina
P. Fr. Cajetanus Cavallero
P. Fr. Raymundus Velasco
Fr. Matthias Ruiz novitius clericus

Fratres laici

Fr. Blasius Perez
Fr. Franciscus Bagas
Fr. Antonius Checa
Fr. Antonius Serrano
Fr. Leo Vindel
Fr. Celidonius Cannaveras

CAPUT XV.

Majori, quo fieri poterit studio caveatur, ne quis religiosus fraudes perpetret; quique in hoc deliquerit severe puniatur æque ac superior, qui vigilare, et evitare hujusmodi crimina omiserit, et de doctrina, quæ hac in re sit evulganda in pulpito, et confessionale.

§. 20. Cum eo ipso tempore, quo sessiones præsentis definitorii habebantur, contigerit fraudem tabaci deprehensam fuisse in conventu nostro Requenæ rex dominus noster jussit, ut dominus præses capituli de hujusmodi causa cognosceret ea, qua par esset severitate puniret, ac encyclicas dare literas prælatis, iisdem injungendo districtam obligationem justitiæ, et conscientiæ qua tenentur cuncti religiosi nullimode cooperandi in hisce criminibus, quodque et in concionibus, et in excipiendis Christifidelium Sacramentalibus confessionibus doctrinam, quæ illa detestatur, abominaturque, debeant edocere; hinc dominus præses ad singulos hujusce conventus hanc, quæ sequitur epistolam misit. De punitione delinquentium.

Reverende pater prior

Inter cætera, quæ in sacris literis, præsertim in Evangelio, et epistolis principum apostolorum magis magisque commendantur, et repetuntur obedientia, quam nostris supremis principibus præstare debemus, adnumeratur; ad exclusionem autem cujuscumque cavillationis, et effugii, nobis præcipit

Paulus apostolus obedientiam, quam Nobis commendat non esse solum formidine pœnæ, sed propter conscientiam; omnis enim summa potestas a Deo provenit, et qui legitimæ auctoritati resistit, ordinationi, et præcepto Deo resistit.

Divina hæc doctrina expresse continetur, et commendatur in iisdem sacris literis quoad leges humanas, quæ imponunt tributa; et interrogatus divinus Salvator respondit solvendum esse tributum Cæsari; aliter nec status subsistere, nec tranquillitas regnorum servari, nec vera defendi posset religio, quapropter a sapiente theologo Ildephonso de Castro clandestina, et occulta tributorum solutionis subtractio error pestilentialis dicitur edocendo, non solum esse grave peccatum, verum etiam obligationem restitutionis importare.

Hac generali posita regula in materia tributorum inspiciatur modo, quantum augeatur obligatio, et conscientiæ gravamen quoad leges prohibentes fraudes, quæ non perpetrantur occulte, et absque periculo aliarum fatalium circumstantiarum, sed viceversa cum manifesta, et scandalosa resistentia supremi principis voluntati, cum ruina plurium familiarum, et cum imminenti vitæ ipsorum fraudatorum, ac eorum, qui custodiæ reddituum præsunt periculo.

Profecto non existimamus religiosos Carmelitas observantes provinciæ utriusque Castellæ, cujus capitulo vigore literarum apostolicarum in forma Brevis ad instantiam regis domini nostri expeditarum præfuimus, et cujus dispositio pro omnimoda rerum exigentia a summo pontifice nobis est demandata, Christifideles et in concionibus et in eorum sacramentalibus excipiendis confessionibus contrariam supradictæ edocuisse doctrinam, immo nobis peculiari gaudio constat, scriptores Carmelitas, quæ superius diximus, defendisse, et magna edocuisse eruditione, et ad hoc sufficiat sapientissimus Henricus a sancto Ignatio, qui accuratissima methodo moralem theologiam conscripsit.

Magno autem mœrore vidimus in conventu Requenæ ejusdem provinciæ repertos esse nonnullos religiosos, qui in hisce diebus receptarunt, et insumpserunt tabacum ex fraude, cujus quidem fraudis ingens quantitas fuit deprehensa; super quo præter obligationem nostri muneris de speciali regiæ majestatis mandato actu de correctione quoad præteritum, et de providentia quoad futurum curamus.

Magno, inquam, animi mœrore hujusmodi vidimus excessus; quis enim non contristaretur, inspiciendo sanctuarium in dissolutionis asylum conversum, quodque religiosi alumni, qui tantis de causis majorem fidem Deo, et regi servare debent, obedientiam utrique majestati debitam frangant?

Cognita est universis pietas, et devotio regis domini nostri in religiosos ordines sui regni, et quantis illos favoribus assidue cumulet. Nihil profecto religiosi ordines remittunt de existimatione, ac merito propriæ fidelitatis, si aliqui ex suis individuis tanto honore indigni, hujusmodi perpetrent scelera. Hi autem, et prælati, qui ex negligentia, et defectu zeli, ac curæ erga suos subditos, similibus criminibus locum præbent, erubescant, oportet se vocari Hispanos, fideles enim non sunt supremo principi, nec illius grati beneficiis.

In actis capituli provincialis, quæ una cum admodum reverendo definitorio de præsenti conficimus, occasione supradictæ fraudis dabimus ea providentiæ remedia, quæ opportuna judicabimus; interim vero utile, et necessarium Dei, et regis servitio, atque hujus sanctæ provinciæ decori fore duximus hanc encyclicam dare cunctis prælatis, eisdem commendando, prout commendamus, quod statim ac tradita ipsis fuerit, convocent communitatem, et coram illa encyclicam ipsam perlegant, præcipiendo, et mandando, prout mandamus, et præcipimus singulis religiosis, ne in concionibus, et in excipiendis sacramentalibus Cristifidelium confessionibus æque ac in privatis colloquiis aliam doctrinam in materia fraudum præter eam, quam supra adduximus doceant, vel defendant, imo curent eam prædicare, et Christifideles in quacumque occasione edocere, magni enim Dei servitium, et status interest utilitatem.

Pariter mandamus singulis ejusdem provinciæ religiosis, ut ab ullimoda cooperatione in quacumque fraude, vel eam occultando, vel insumendo, vel favorem præstando fraudatoribus se abstineant, et religiosus, qui in hoc defecerit severe puniatur æque ac prælatus, qui in hoc ex omissione, ac negligentia defecisse deprehendatur, et ex legitima præsumptione dignoscatur,

perpetuo enim privabitur prælatus iste voce activa, et passiva, eique ulteriores pro merito culpæ infligentur pœnæ.

Ad præmissos igitur effectus reverentiæ vestræ, qua alteri ex prælatis hujusce provinciæ hanc epistolam damus, qua communitati recitata, asservari eam faciet in archivio hujus conventus, nosque de exequutione monitos reddat.

Dominus noster paternitatem vestram per plures annos incolumem servet.

Datum Matriti die decima septima junii 1786.

Dominus Petrus Joachim de Murcia R. P. priori conventus N.

Confirmatio decreta per definitorium.

§. 21. Inhærendo itaque adeo justæ et debitæ providentiæ decernit admodum reverendum definitorium, quod in posterum perpetuo impleatur, exequutioni demandetur, atque servetur quidquid statutum legitur in eadem epistola, quæ typis impressa extra provinciam regiæ majestatis jussu est evulgata, quodque admodum reverendi patres provinciales in suis visitationibus investigent, verificentque, an aliquis religiosus directe, vel indirecte cooperationem præbuerit alicui fraudi, vel doctrinam oppositam illi in dicta epistola præscriptam edocuerit, religiosus autem, qui fraudis crimen admiserit, genus vetitum vendendo, emendo, insumendo, vel receptando per triennium recludatur, cunctisque honoribus magisterii, vel jubilationis, quibus gauderet, sive frui posset, ac voce activa, et passiva perpetuo privatus existat, et in quartis, et sextis feriis, durante eodem triennio in pane, et aqua jejunet. Decrevit demum quod prælatus, qui ex omissione, et culpabili negligentia locum dederit alicui ex suis subditis, ut se immisceret in fraude, omni honore magisterii, vel jubilationis, quo gauderet, vel frui posset, ac etiam voce activa, et passiva perpetuo careat. Si vero ad sui pervenisset notitiam subditum perpetrandæ fraudi operam dare, nec eum redarguisset, et castigasset impediens quominus dicta fraus insumeretur, in hujusmodi casu dictus prælatus easdem incurrat pœnas, quæ statutæ sunt contra delinquentem illum, qui emit, vendit, insumit, vel receptat fraudem, et semper prælatus iste ultimus sedeat inter sacerdotes illius conventus, in quo sedem habeat: hæ autem pœnæ irremissibiliter infligentur, sublata admodum reverendis patribus provincialibus, et definitoriis super his dispensandi, easque pœnas imminuendi facultate.

J. M. J.

Decretum præsidis capituli provinciæ utriusque Castellæ fratrum Carmelitarum observantium complectens studiorum methodum in posterum servandam, aliaque hoc idem respicientia, et præsertim super jubilationibus, cæterisque cathedræ, et pulpiti gradibus.

De methodo studiorum.

§. 22. Methodus studiorum, ad dispositiones ad illam spectantes in provincia fratrum Carmelitarum observantium utriusque Castellæ in exequutionem plurium literarum apostolicarum, et pro exigentia status, et circumstantiarum ejusdem provinciæ implendæ, et observandæ.

Dominus Petrus Joachim de Murcia, et Cordova archidiaconus sancti Philippi dignitas sanctæ metropolitanæ ecclesiæ Valentinæ a consiliis regiæ majestatis in supremo Castellæ senatu, collector generalis spoliorum, et vacantium ecclesiarum in hisce regnis exactor generalis mediarum annatarum ecclesiasticarum in iisdem, et Indiarum regnis generalis administrator fundi pii beneficialis, et præses, vigore apostolici Brevis ad instantiam catholici regis expediti, capituli provinciæ fratrum Carmelitarum observantium utriusque Castellæ.

Cum pro executione, et debita observantia apostolici Brevis sanctissimi domini nostri Pii papæ sexti ad instantiam catholicæ majestatis diei 19. aprilis anni MDCCLXXXV. expediti non solum prædicto capitulo provinciali præfuerimus, præscriptis in illo iis providentiis, quas congruas judicavimus, verum etiam, ut exactæ adimpleremus quidquid ab ipsa Sanctitate Sua nobis præcipiebatur peragendum, et exequi faciendum cætera, quæ sint, vel forent quomodolibet necessaria pro bono ejusdem provinciæ regimine, solerter omnino curaverimus nos constructos reddere de ejus spirituali, et œconomico statu, et gubernio, ac etiam de studiis, et literariis exercitationibus, jubilationibus, et gradibus, nec non de generalibus ordinis constitutionibus, ac de apostolicis decretis ad id pertinentibus; cognitis, quæ œconomicum, et spirituale respiciunt, admodum reverendo definitorio nonnulla valde quidem consideratu digna proposuimus, super quibus ejusdem definitorii deliberationes, et resolutiones emanarunt a

nobis vigore nostrarum facultatum decreto diei 12. hujus mensis approbatæ, et confirmatæ. Hoc posito, et considerantes majori providentia, et sedulitate curandum esse pro utriusque majestatis servitio, honore provinciæ, et publica utilitate de methodo, et tempore studiorum, cursuumque literariorum quos in posterum decet expleri ab alumnis religiosis hujus provinciæ, nec non de modo, et circumstantiis, quibus jubilationes, et gradus sint assequendi; ut id tuto assequi possemus, varias cum admodum reverendo definitorio conferentias habuimus, in quibus sequentes animadversiones factæ sunt.

Et primo animadversum est exiguum, vel nullum literarum humaniorum, quod pluribus ab hinc annis in provincia peractum est studium, ex quo gravia quidem damna profecta sunt, siquidem adolescentes novitiatum, et deinde philosophiæ studium in latinitate parum instructi inchoantes, plerique eorum fastidiunt aridam philosophicarum scholasticarum rerum lectionem, literasque negligunt ob non gustatam perfectam literaturam, tabescunt optima ingenia, quæ in suas successive propagassent cognitiones, et literis amœno humaniorum studio se applicassent, præstantissima utique evasissent.

Perpensum est in cunctis ecclesiæ sæculis quamplures ex præstantioribus viris in sacris literis fundamentum, et principium hausisse ab humanioribus, in quibus et præstantissimi erant; qua quidem veritate in sanctorum patrum, qui humaniores literas summopere laudarunt, easque magni fecerunt, scriptis aperte cognita, notari poterunt, postremis temporibus eximii in singulis theologiæ facultatibus magistri, in quibus sublimitas scientiæ sacræ super fundamento humaniorum literarum firmata videbitur, et inter cæteros, qui medium afferri possent, fr. Ludovicus de Granada, Fr. Melchior Cano, et fr. Ludovicus de Leon sufficiant.

Huic est, quod constitutiones ordinis parte prima capite XVIII. singulis prælatis sub pœna privationis ab officiis præcipiunt, ut in conventibus urbium, aliorumque locorum magistros grammaticæ religiosos, vel iis deficientibus, sæculares instituant, qui novitios, cæterosque adolescentes grammaticam edoceant, ut bene instructi evadant.

Ad id accedit quod cum adeo congruum, et conveniens sit statui religioso prædicationis munus, difficillime munus hoc cum laude impleri possit absque studio rhetoricæ, magni enim sancti patres, Græci, et Latini illam faciebant.

Sapienter hinc reverendissimus pater fr. Emmanuel Maria Trujllo ordinis sancti Francisci actualis dignus commissarius pro Indiis, cum provinciæ Granatensis moderator existeret, paucis ab hinc annis in illam literarum humaniorum perfectæ latinitatis rhetoricæ, et poeseos studium invexit, felici adeo successu, qui ex publicis exercitationibus a pluribus religiosis adolescentibus illius provinciæ peractis, et deinde typis impressis apparet.

Secundo animadversum est nullum studium, quod in aulis provinciæ expletum est, et expletur Græcæ, et Hæbraicæ linguarum adeo utilium ad intelligentiam sacrarum literarum, licet enim exiguo ab hinc tempore honori sibi attribuerit provincia, suos habere religiosos in cathedris linguæ Græcæ in duobus insignibus universitatibus, Salamantina nempe, et Complutensi, quorum alter anno proxime præterito diem clausit extremum, alter vero hactenus cathedram moderatur, hoc tamen evenit ex peculiari utriusque religiosi applicatione, non autem ex instructione illorum in provinciæ studiis demandata.

Quod quidem respiciendum valde est, non solum, quia provincia habet conventus, ubi consistunt enunciatæ universitates, in quibus linguæ prædictæ docentur, verum etiam, quia earum studium in variis apostolicis decretis injungitur, et præcipitur in constitutionibus ordinis peculiari præcepto, et præf retia per ea, quæ sequuntur verba = *Itidem* inhærendo decretis felicis recordationis Pauli papæ quinti, et sacræ congregationis de Propaganda Fide instituimus, et mandamus, ut in singulis conventibus, in quibus religiosi nostri artibus, et theologiæ student, stabiliantur, et sedulo serventur studia linguarum exterarum scilicet Illyricæ, Græcæ vulgaris, Hæbraicæ, Arabicæ, cæterarumque, designando magistros, qui eas doceant, et discipulos, qui eas addiscant. Ac ut singuli majori hilaritate, et diligentia ad hujusmodi studia incitentur r. p. generalis ad tramites decreti sagræ congregationis curabit, ut in promotionibus ad munia, gradus, et dignitates ordinis illi, qui sese exercuerint in eodem studio linguarum paribus concurrentibus circumstantiis præ-

ferantur eis, qui studio hujusmodi operam non dederint.

Tertio animadversum est exiguum esse tempus duodecim annorum; quod de more provinciæ sufficit ad acquirendas cathedræ, et pulpiti jubilationes, et magisteria, ex hoc enim provenit maximus numerus illorum, qui a frequenti assistentia choro se eximunt, et multiplicatio individuorum communitatis ultra vires conventuum ne deficiant, qui hebdomadæ, cæterisque oneribus satisfaciant, dum plures individui in ætate ad laborandum magis accommodata eximuntur.

Hi abusus, et præjudicia ab eo comprobantur, quod de præsenti accidit in hoc Matritensi conventu, in quo actu quatuordecim jubilati cathedræ, et quinque pro pulpito resident, ita ut exceptis his ratione proprii privilegii, exceptisque etiam quatuordecim quadragenariis ab habitus susceptione, nec non officialibus conventus, in communitate quinquagintatrium sacerdotum, duodecim tantum hebdomadarii supersunt.

Quarto demum animadversum est, prædicationis munus in tanto pretio non fuisse, quod illius merito convenit, si congrua dignitate fungatur: pro illo enim minor non requiritur instructio, quam pro lectura theologiæ, cujus magisterium totam, vel fere totam attentionem promeruit; nam pro dicto prædicationis munere præter superius adnotatam institutionem exiguntur aliæ naturales, et acquisitæ dotes, quæ præstantibus theologis possunt deficere. Ab hujusmodi autem inferiori æstimatione gravissimæ promanant incongruentiæ, cum pauco ordinis decore, et magno Ecclesiæ præjudicio, non enim sunt multi, qui studeant, et adlaborent pro assequenda instructione, et dotibus ad sublime adeo, et utile ministerium necessariis.

Hisce igitur, pluribusque aliis in definitorialibus conferentiis, quibus interfui, ponderatis, et utendo facultatibus per enunciatum apostolicum Breve nobis tributis ad disponendum, exequendum, exercendum, et exequi faciendi quidquid sit, vel foret quomodolibet necessarium, pro hujusce provinciæ regimine, præ oculis habentes Brevia, et decreta apostolica, quæ id concernunt, et præsertim enunciatum Breve nuncupatum *Tripartita* sub datum 21 februarii 1783. injungimus, et mandamus, ut in hac provincia capita, et quæ sequuntur dispositiones perpetuo serventur, impleantur, et exequutioni demandentur.

I. In novitiatu curent magistri, ut novitii singulis diebus saltem per horam, et si fieri possit per duas horas in studio Latinæ linguæ se exerceant.

II. Emissa professione studio literarum humaniorum, et Græcæ, ac Hæbraicæ linguarum religiosi operam dent, quo in studio per triennium se occupent, insumptis primævis mensibus decem, et octo in grammatica Latina, rhetorica, et poesi perfecte addiscenda; reliquis vero decem, et octo mensibus, quin negligatur studium præsertim rhetoricæ in deliberandis principiis, et syntaxibus linguarum Græcæ et Hæbraicæ: superata enim tali modo gravi difficultate horum idiomatum poterunt deinde juxta cujuslibet individui inclinationem in illis summopere proficere.

III. In primo anno cum dimidio studeant rhetoricæ juxta elementa patris Calixti Hornero Scholarum Piarum, vel alterius brevis, et methodici auctoris; memoriæ mandent discipuli artem poeticam Horatii, quæ quam plura principia ad recte sententiandum accommodata, et excellentes philosophiæ, tum vitæ civilis sententias complectitur, simulque ipsis aliqua ex bonis hujusmodi operis interpretationibus ostendatur, præsertim, quæ a D. Thoma de Triarte confecta est, eximia plane, et notis instructa per quam appositis. Perlegendæ ipsis dentur selectæ orationes, et declamationes Ciceronis, et opera Salluxtii, Titi Livii, aliorumque bonorum auctorum, et explicata prius illis mensura, et numero præcipuorum metrorum latinæ poeseos perlegendi pariter illis porrigantur aliqui ex melioribus poetis, præsertim Virgilius, et Horatius, ac curetur, ut videant aliquot partes operum utriusque auctoris a magistro fr. Ludovico de Leon vernaculo sermone redditas, uti etiam aliquos psalmos, et capita Job ab eodem eximio viro in carmina Castellana conversa, ipsisque indicetur in illis operum latinorum partibus tam versu, quam soluta oratione, in quonam consistat excellentia, lepor, et elegantia, hic enim est melior docendi modus, prout admonet sapiens Rollin in tractatu de studiis, curentque magistri, ut ab ipso exordio, durante hujusce studii tempore in familiaribus colloquiis religiosi adolescentes latine loquantur emendate tamen, et eleganter, quo diversi tractatus Ludovici Vives ad hujusmodi materiam spectantes haud

parum conducunt, et præsertim ille cui titulus *Exercitatio linguæ latinæ, et alter de conscribendis epistolis*, et postquam fuerint in Latina lingua sufficienter exercitati, lucubrationes exarent eloquentes in materia morali, et sacra, dividendo partes cujuscumque lucubrationis, ipsasque explicando, uti etiam opportunam troporum, et figurarum juxta argumentum applicationem, cujus rei causa methodus, et exempla rhethoricæ ipsis inservient.

IV. Illico destinentur duo instructi religiosi, unus pro antiqua, et alter pro nova Castella, qui jam philosophiam legerint, quorum unus ad Complutensem conventum, alterum ad Salmaticensem continuo se conferat, ut in linguis Græca, et Hæbraica se instruant, quo in studio, itemque in literis humanioribus tres annos insumant, hocque tempus, et illud per quod legitimis muniti patentalibus literis philosophiam docuerint ipsis pro quindennio necessario ad obtinendam jubilationem, et magisterium erit computandum.

V. In prædicto triennio non inchoetur in provincia philosophicus cursus, et choristæ, qui dictæ facultati sub lectoribus legitime institutis actu non studeant, choristæ inquam veteris Castellæ ad Salamantinum, qui autem ex nova sunt ad Complutensem respective conventus proficiscantur, ut per idem tempus magistris præfixum prædictarum linguarum, literarumque humaniorum studio incumbant, et utrique vivant sub directione antiquioris ordinis magistri, qui in quacumque ex præfatis universitatibus sit cathedraticus.

VI. Choristæ, qui tam in veteri, quam in nova Castella sub lectoribus legitimas patentales habentibus philosophiæ studio actu incumbant, expleto cursu, choristæ itidem veteris Castellæ Salamanticam, reliqui autem Complutum contendant, ut per reliquum triennii tempus præfixi pro illis, qui magistri esse debebunt, literarum humaniorum, et linguarum studium prosequantur, tum rursus choristæ veteris Castellæ ad Segobiæ, cæteri e nova ad Matriti respective conventus una cum suo magistro pergant ibi explendo triennium literarum humaniorum, et linguarum, et hi duo conventus pro hujusmodi studio perpetuo designati sunt.

VII. Ita absoluto literarum humaniorum, et linguarum studio inchoent discipuli curriculum philosophiæ, cui per aliud triennium incumbent, utentes per duos primos annos interea, ut usque dum melior non prodeat cursu philosophico ab Altieri conscripto, in postremo autem anno præter repetitionem cursus præfati studeant alicui compendio philosophiæ moralis illi ex: gr: a Petro Schwaan confecto, vel alii huic simili, in quo clara, et scholastica methodus effulgeat; et perpetuo itidem destinati sunt pro domibus philosophiæ in nova Castella Requenæ, et in veteri nostræ Dominæ de los Valles respective conventus, ac inter eos pro proportione sine differentia trium collegiorum provinciæ dividantur discipuli.

VIII. Expleto philosophiæ cursu per sexennium vacabunt studio theologiæ, scholasticæ, et moralis divisi in conventus, Complutensem, Toletanum, Salamantinum, et Vallisoletanum, et in unoquoque ipsorum duo tantummodo erunt theologiæ lectores, unus pro scholastica, quæ matutinis, et alter pro morali, quæ vespertinis respective horis tradi debent: sequentur vero pro nunc quoad primam cursum Carmelitæ Gaucci, et quoad secundam cursum Henrici a sancto Ignatio, nisi aliquod obvenerit impedimentum, vel alterius auctoris bonæ moralis, et in quolibet cursu, qui, ut supra dictum est, ad sexennium extenditur in schola moralis detur juris canonici compendium, idque interea poterit esse, quod a patre Remigio Maschat Scholarum Piarum est exaratum; jus enim canonicum firmum est moralis theologiæ fundamentum, et nusquam in quocumque alio conventu aliæ cathedræ thologiæ scholasticæ, vel moralis esse debent.

IX. Absente, et infirmitate detento aliquo ex lectoribus theologiæ, vel philosophiæ, et humaniorum literarum magister studentium, qui pro quolibet ex dictis cursibus eligetur non aliter nominandus, quam hactenus factum est, vices illius suppleat, quin tempus magisterii studentium ad jubilationem ei suffragetur, id tamen pro speciali merito ipsi erit assequendam cathedram, si durante hujusmodi magisterii munere fungatur suo exacte præsidendo conferentiis ad eumdem spectantibus, discipulosque instituendo sollicite omnino, et diligenter respectivum lectorem coadjuvando.

X. Ad præscriptum constitutionum ordinis in singulis conventibus, in quibus literarum humaniorum, vel philosophiæ, aut theologiæ adsit studium construantur professoria, sive mansio-

nes professis, ubi studentes, durante toto studiorum tempore; vel saltem usque dum presbyteri sint seorsum a reliqua communitate vivant; cum enim districta clausura, et abstractio, ratio, et via utilissima sint non solum ad bene vivendum, sed etiam ad proficiendum in literis decet eos durante toto tempore studii superius præfinito in professorio immorari.

XI. In dictis professoriis versari debent et lectores, et magistri studentium, ac inibi lector antiquior, et ipso deficiente, qui in antiquitate ei proximus est, utrisque autem deficientibus, magister studentium præsideat.

XII. Absoluto triennio studii literarum humaniorum coram admodum reverendo patre provinciali, magistris pulpiti, et cathedræ lectoribus actualibus domus, et concionatore conventuali conventus per eumdem admodum reverendum patrem provincialem designandi, qui quidem conventus omnino esse debet domus studii theologiæ studentes religiosi concursum expleant, adnotatis in libro huic rei destinato censuris, quas unusquisque proferet, idemque servetur expleto philosophiæ, et theologiæ respective studio; prædictæ autem censuræ ab admodum reverendo patre provinciali, ejusque secretario, aliisque examinatoribus debeant subscribi, et in illis major eorumdem judicum suffragantium numerus prævaleat.

XIII. Singuli choristæ ad studium cogantur, quique in literis humanioribus, et linguis minime profecerint ad eumdem cursum explendum rursus contemplantur, et ita intelligatur quoad philosophiæ, et theologiæ cursus, licet religiosi prædicti in sacro presbyteratus ordine constituti reperiantur, eos pœnis pro merito cogendo, ut studeant pœna numquam alicui inflicta privationis, cursus literarum, poterunt tamen cathedræ, et pulpiti exercitio privari, qui ob malam vitæ rationem, vel abstractionem a studio ministeriis hujusmodi privari, et expoliari meruerint.

XIV. Cum sit deputandus lector literarum humaniorum, et linguarum pro veteri, et alter pro nova Castella, hujusmodi nominatio fiat in religioso filio alterius ex conventibus respective Castellæ, et hoc idem servetur quoad geminos philosophiæ lectores, utque quantum fieri possit tripartitas distributio vigeat, illi collegio novæ Castellæ, cui non sit lector literarum humaniorum, vel philosophiæ assignetur omnino una ex octo theologiæ cathedris jam præstitutis ultra designatas collegio Vallisoletano, quod est in veteri Castella; hoc enim collegium juxta superius præscripta habere debet duas cathedras, alteram literarum humaniorum, et philosophiæ alteram: si quod vero ex duobus prædictis collegiis novæ Castellæ remaneret sine cathedra literarum humaniorum, et philosophiæ, ipsi dandi erunt alii duo ex octo prænotatis lectores theologiæ, quo in tribus collegiis numeri cathedrarum æqualitas servetur.

XV. Lectores literarum humaniorum, et linguarum æque ac illi philosophiæ tres cursus continuatos, scilicet per novem annos in supradictis facultatibus expleant omnino antequam theologiæ cathedram conscendant, tali methodo viri hujusmodi facultatibus versati minime deficiant. Effluxo vero novennio theologiæ cursum incipiant per sexennium tantummodo duraturum, necessarium utique ad complementum quindennii pro magisterio obtinendo in prima ex qualibet chathedra utriusque Castellæ, quæ sit vacatura, nulla habita differentia, nulloque concursu, ac prælatione data in casu concurrentiæ antiquiori in religiosa professione.

XVI. Jubilationes, et magisteria in futurum pro pulpito æque, ac pro cathedra obtineantur, ea tamen adjecta necessaria conditione, ut concionator conventualis in unoquoque assignati quindennii annos triginta saltem conciones methodo, et doctrina approbatione dignas habuerit; quoad numerum vero concionum a suo respectivo priore quotannis testimonium accipiet, et admodum reverendus pater provincialis, et definitoria certiora se reddant, qua ratione libuerit in conciones, vel sermones sint doctrina, et spiritu probabiles.

XVII. Ad obtinendas jubilationes, et magisteria pulpiti sit quoque conditio necessaria, ut concionatores fuerint conventuales saltem per sexennium in aliquo ex conventibus, nempe Matritensi, Toletano, Segobiensi, Abulensi, Vallisoletano, Salamantino, et Complutensi, in quibus æque ac in reliquis provinciæ conventibus unus tantum concionator conventualis esse possit.

XVIII. Ut quis assequatur titulum concionatoris conventualis in aliquo ex supradictis conventibus statim ac vacatio occurrat, fiat concursus coram

admodum reverendo patre provinciali ejusque secretario, patribus magistris cathedræ, et pulpiti lectoribus theologiæ, et concionatore conventuali illius conventus ubi concursus instituitur, qui quidem conventus domus studii theologiæ necessario esse debet. Huic autem examini poterunt etiam concionatores conventuales aliorum conventuum se se subiicere, qui examinentur in oratoria sacra, et rursus super libris canonicis utriusque Testamenti, et controversiis quoad eorum authenticitatem, super sensibus divinæ Scripturæ æque, ac super translationibus majorem habentibus authenticitatem, et sanctis patribus, qui super aliquibus ex libris sacrarum paginarum scripserunt, denique super interpretibus majoris notæ. Interrogationes vero et responsa sint in scriptis. Demum in præfinito viginti quatuor horarum termino conficiant oportet brevem orationem de argumento ipsis proposito, quam quidem scriptam tradent, illamque coram examinatoribus proferrent ad hoc, ut hi dotes exteriores, quibus unusquisque sit præditus, valeant dignoscere, quin oporteat, ut concio hæc memoriter recitetur, et prædicatura vacans per majorem suffragiorum numerum conferatur.

XIX. Jubilationes, et magisteria quoad lecturam enunciatarum facultatum literarum humaniorum, philosophiæ, ac theologiæ, et quoad pulpitum sint æqualia, et absque ullo honoris voti in capitulo, cæterarumque prærogativarum discrimine. Inter graduatos autem in hujusmodi facultatibus, et in pulpito antiquior præcedat, et hoc ordine servato, connumerentur absque differentia cathedræ, et pulpiti novem magistri antiquiores cujuslibet ex utraque Castella, qui votum habere debent in capitulo provinciali, exclusis, prout usque adhuc exclusi fuerunt concionatores, qui jubilationem obtinuerint, et obtineant, quin studium concursus examina, et reliqua quoad futurum, ut supra præscripta minime expleverint.

XX. Ad assequendum magisterium cathedræ æque, ac pulpiti quindennium lecturæ, vel prædicationis conventualis modo superius adnotato præcedat oportet, quique actu legunt theologiam legitimis muniti patentalibus literis prosequi debent in conventibus, in quibus existunt usque dum præfinitum quindennium expleatur, quod pariformiter explere debent actuales concionatores de conventu pro sua jubilatione, quæ nullam differentiam ab illa, quam usque adhuc obtinuerunt; præseferat. Magisterium autem prædictum pulpiti obtinebunt, qui in posterum cursum literarum humaniorum, et linguarum, philosophiæ, et thologiæ fuerint prosequuti, prævio examine in cunctis hisce facultatibus, et dummodo prædicationis munere in præfatis conventibus fungantur, idque juxta superius disposita.

XXI. Cum per quindennium igitur facultates literarum humanarum philosophiæ, et theologiæ, methodo ut supra præscripta legerint, ac cursum pulpiti fuerint prosequuti absoluto duodecim anno studii literarum humanarum philosophiæ, et theologiæ, et peractis competentibus examinibus, sic in posterum magisterium cathedræ, et pulpiti obtinebunt; in proximo quippe definitorio provinciali erit in primis declarandum candidatum, seu postulantem omnia ad obtinendum magisterium adamussim exolvisse; subinde provincialis intra quindecim dies omnimode a facta declaratione hujusmodi computandis per eum, qui erit ab epistolis sui officii provincialis mittet magistro generali ordinis pro tempore existenti exemplar ejusdem declarationis manu propria signatum, ac interim in libris sui officii hujusmodi diem, in qua exemplar hujusmodi ordinario tabellario traditum fuit, accurate adnotabit. Quod si intra quadrimestre ab hac die computandum proxime futurum magister generalis omiserit literas patentales novi magistri dare, tunc provinciales literas hujusmodi ab eo, qui est ab epistolis provinciæ signatas, nullo soluto stipendio, concedet; ita tamen, ut candidatus a conventu, in quo commoratur minime discedet, sed in utroque eventu de manu prioris conventus hujusmodi nulla soluta propina, aut facto sumptu, aut servata solemnitate gradum hujusmodi suscipiet, ac ubi contingat, patentales hasce literas, ut præfertur, dari, a provinciali tunc hæc omnia ab eo peragi censetur veluti delegatus a magistro generali in vim absolutæ delegationis ab hisce statutis auctoritate apostolica confirmatis præsumptæ.

XXII. Si quis religiosus provinciæ obtineret, vel obtinuisset cathedram cujuscumque classis literarum humaniorum ex: gr: philosophiæ moralis, et linguæ Græcæ, et Hæbraicæ in aliqua ex universitatibus, scilicet Salamantina, Vallisoletana, et Compluten-

si, idemque intelligendum est de philosophia scholastica, theologia, jure canonico, sacra Scriptura, vel alia qualibet facultate, lingua, vel scientia, pro qua in dictis universitatibus cathedra existat, semper ac verificetur legisse per quindecim annos scholasticos in universitate magisterium ordinis assequatur, cum iisdem honoribus, voto, et prærogativis æque, ac religiosi, qui in ipso ordine per simile tempus cursus cathedræ, et pulpiti, ut supra statutum est explent. Et pro relato quindennio ii etiam computentur anni, per quos jam legerit in cathedra ordinis, licet hoc contigerit in facultate distincta ab illa, quam in universitate docuerit.

XXIII. Si qui religiosi confessarii, licet cursum concionum conventualium non fuerint sequuti, sint tamen probatæ vitæ, et doctrinæ, ac quadragenario majores dedicare se vellent sancto missionum exercitio, pariformiter examinentur, et accedente approbatione, pro majori suffragiorum parte, proficisci valeant ad hujusmodi sanctum exercitium, dummodo solus non pergat, et veniam domini episcopi in cujus diœcesi habendæ sint missiones obtinuerint, et quatenus in missionibus præfatis per viginti annos continuatos, vel interpolatos, et quotannis per duos saltem menses continuatos se se exercuerint, quod constare debeat testimoniis parochorum respective locorum magisterium pulpiti cum iisdem prærogativis æque ac cæteri magistri obtineant.

XXIV. Admodum reverendi patres provinciales nulli religioso, qui literarum humaniorum philosophiæ, et theologiæ concursum seu appositiones cum approbatione non substinuerit, patentes literas concionatoris valeant concedere.

XXV. Licentias itidem pro confessariis dare nequeant nisi postulantes fuerint examinati, et approbati majori suffragiorum parte in aliqua ex domibus studiorum.

XXVI. Denique in posterum duo antiquiores confessarii vocem non habeant in capitulo. Experientia enim comprobavit graves molestias, et vitæ periculum, quod in itineribus subire cogebantur, ipsi enim in valde provecta ætate necessario constituti esse debent.

Quidquid igitur statutum legitur in anterioribus XXVI. capitibus utriusque majestatis servitio, majori hujus sanctæ provinciæ decori, publicæque utilitati congruum esse dignovimus, hinc, utendo facultatibus nobis attributis, mandamus, ut in posterum quidquid in prædictis XXVI. capitibus continetur, quin in toto, vel parte ullo modo variari possit, perpetuo servetur, impleatur, et executioni demandetur. Tempore autem opportuno admodum reverendo definitorio hoc decretum intimabimus, et significabimus. Datum Matriti 14 augusti 1786.

D. Petrus Joachim de Murcia
Magister Fr. Franciscus Perez secretarius capitularis.

Confirmatio apostolica.

§. 23. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, memoratus Karolus rex catholicus quo, ut præfertur, in capitulo gesta nullo unquam tempore obliterari possint, ac præinserta capitula, ac decretum firmius subsistant, et serventur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, qui rectam dictæ provinciæ administrationem, et felices progressus sinceris exoptamus affectibus, piis dicti Karoli regis catholici votis quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, omnes, et singulas personas, quarum favore præsentes Nostræ literæ concernunt, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, omnia, quæ in dicto capitulo provinciali gesta esse noscuntur, seu non præinserta capitula, et decretum, ac quæcumque in eis contenta auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis infirmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus. Præterea, ut facilius omnia, et singula in dictis capitulis, et decreto disposita exequantur, ejusdem Karoli regis catholici precibus etiam hisce desuper porrectis suffragantes, eidem Petro Joachimo de Murcia, nec non dilectis filiis Idelphunso Camacho archidiacono de Talavera ecclesiæ Toletanæ, et a confessionibus dilectissimi filii Nostri principis Asturicensis, et magistro Franci-

sco de Azedo e Torres prælato Nostro domestico, ac canonico ejusdem ecclesiæ Toletanæ, ac altero ex consiliariis regii consilii Castellæ de quorum fide, prudentia, ac in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus per præsentes in earumdem Nostrarum literarum exequutores ad quinquennium auctoritate apostolica constituimus, et deputamus, illisque propterea per easdem præsentes committimus, ac mandamus, ut omni diligentia, ac sedulitate quæcumque in præinsertis capitulis, ac decreto disposita sunt, a fratribus dictæ provinciæ solerter adimpleri, ac exequi procurent. Nos enim eis præter omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa capitula, et decretum, et circa illa, quæ ad optatam observantiam ea perducenda pertinent, faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi ea omnia, quæ pro locorum, ac rerum circumstantiis componere, et constituere pro illorum prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexerint, facultatem, quam illis auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur; illis insuper durante quinquennio prædicto jus omnes, et singulos scientiarum, quæ in dicta provincia docebuntur, lectores nominandi auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et impertimur.

Mandatum de observando statuta, et poenæ contra inobedientes.

§. 24. Mandantes propterea omnibus, et singulis prioribus, superioribus, fratribus, aliisque personis provinciæ, et ordinis prædictorum in virtute sanctæ obedientiæ, et sub indignationis Nostræ, aliisque arbitrio Nostro infligendis pœnis, ut memoratis Petro Joachimo, Idelphunso, et Francisco in præmissis omnibus, et singulis prompte pareant, et obediant, illorumque salubria monita, et mandata humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam, sive pœnas, quam, seu quas ipsi rite tulerint, seu statuerint, in rebelles ratam, seu ratas habebimus, et faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 25. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 26. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non provinciæ, et ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam majorem sub annulo piscatoris die octava julii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 15. julii 1788 Anno XIV.

DCCVIII.

Confirmatio, et approbatio codicis legum, et statutorum pro recta administratione archigymnasii Romani.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium

§. 1. Postquam divinæ sapientiæ consilio ad Ecclesiæ catholicæ per universum orbem diffusæ regimen, nullo licet meritorum Nostrorum suffragio, evecti fuimus, ex eo tempore Nos, divina afflante gratia, nedum de iis specialem curam suscipere non destitimus, quæ, sicut officii Nostri ratio præsertim postulat ad divinum ubique cultum promovendum, Ecclesiæ disciplinam incorruptam servandam, ac animarum Christifidelium sollicitudini Nostræ concreditarum salutem procurandam maxime cognovimus pertinere; verum etiam a Nobis ea desiderari passi non sumus, quæ ut temporali Nostrorum in primis huic sanctæ Sedi subditorum bono consuleretur apprime necessaria esse intelleximus.

Memorantur opera in utilitatem ipsius archigymnasii [illegible] ordinata.

§. 2. Quamobrem suavissimos, atque uberes fructus a viris literarum scientia præditis in agro Dominico in dies produci, atque tum pro spiritualium, tum etiam pro temporalium rerum administratione in hac vita tenebris, et ambagibus plena utilem, immo necessarium esse illarum usum serio perpendentes; nec non Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum, et præsertim felicis recordationis Leonis pp. X. et Benedicti pp. XIV., qui vel ob auctum in hujus almæ urbis Nostræ archigymnasio, et studio generali antecessorum numerum, vel ob præscriptas in eo leges de literis, ac studiis sunt optime meriti, exempla animo revolventes, quoties Nobis occasio oblata est, excitandi studiosam iuventutem, ut omni diligentia, ac sedulitate scientiis vacaret, illam libenter tenuimus, neque facile omisimus. Hinc tres novas cathedras in eodem archigymnasio, de locis scilicet Theologicis, de arte Obstetricia, et de Chirurgia practica, et forensi novissime ereximus; ac etiam desideriis, quæ ad ipsius archigymnasii utilitatem pertinere dignoscuntur congruum præstandum esse suffragium arbitramur.

Collegio advocatorum consistorialium competit jus condendi statuta pro eodem archigymnasio.

§. 3. Dilecti siquidem filii collegium advocatorum consistoralium, quibus juxta fel. rec. Sixti pp. V. Clementis pp. VIII. Alexandri pp. VII., et Benedicti pp. XIV. prædecessorum Nostrorum concessiones competit statuta, et ordinationes pro meliori ejusdem archigymnasii regimine, et administratione condere, facere, et publicare, atque illa, seu illas toties quoties eisdem, seu eorum majori parti expedire videbitur mutare, et innovare, exponi Nobis nuper fecerunt, quod dilectus filius Carolus Aloisius Constantinus sacræ consistorialis aulæ, et pauperum advocatus, ac dicti archigymnasii rector deputatus, ut Nostræ suffragaretur voluntati, tum ex antiquis, et vigentibus, tum ex novis dicti archigymnasii legibus, quas Nobis annuentibus, propositis novis præmiis illis, qui in literariis quotannis iterandis periculis victores evasissent, præscripserat, approbantibus etiam duobus advocatis consistorialibus, dilectis nempe filiis magistro Prospero Bottinio utriusque signaturæ Nostræ referendario, et altero ex prælatis ponentibus congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium super consultationibus civitatum, terrarum, et locorum status Nostri ecclesiastici auctoritate apostolica deputatorum, et Josepho Benetti fisci, et cameræ apostolicæ advocato, quos sibi in consilium ab initio usque sui rectoratus assumpserat, novum concinnavit pro recta ipsius archigymnasii administratione legum, ac statutorum codicem tenoris; qui sequitur videlicet.

REGOLAMENTO

DELL'ARCHIGINNASIO ROMANO

Memorantur pontificum beneficentiæ erga Romanam universitatem.

§. 4. L'insigni benefizj accumulati dalla Santità di nostro signore felicemente regnante sulla Romana università dimostrano all'evidenza, che se devesi a Leone X. la ristorazione, ed a Benedetto XIV. la riforma; a Pio VI. si deve la perfezione dell'archiginnasio Romano. Le scuole collocate tutte ad un piano per servire al decoro, ed al comodo dei professori, e delli studenti: la tranquillità restituita con rinnuovare efficacemente la proibizione d'ogni strepito nella strada soggetta: le regole ristabilite nella loro esatta osservanza: il calendario adattato al pubblico vantaggio: le ore, e le materie divise in guisa, che tutto possa insegnarsi con ordine senza complicazione di tempi: gli sperimenti chimici, e fisici, le dimostrazioni anatomiche, e botaniche, e le operazioni di chirurgia distribuite

nei giorni vacanti, acciocchè servano al profitto dei giovani senza distrarli dalle lezioni catedratriche; e finalmente la nuova fondazione delle tre catedre quotidiane dei luoghi Teologici, dell' Ostetricia, e della Chirurgia anche forense, formano un complesso di beneficenze, che esiggono dal pubblico un' eterna gratitudine, e dalli studenti un' impegno costante per trarne il corrispondente profitto.

Etiam collegia urbis nonnihil c adendum duxerunt favore eorum qui studia colunt in archigymnasio Romano.

§. 5. L' esempio del sovrano ha risvegliato in tutti lo zelo di contribuire a gara all' eccitamento della studiosa gioventù. Il collegio rettorale degli avvocati concistoriali, ritenuto fermo il solito premio annuo delle quattro lauree ad onore, due in legge, una in s. teologia, ed una in medicina, ha stabilito di addottorare gratis a titolo di premio tutti quelli, che compito il corso legale saranno approvati nell' esame da farsi dai professori della classe, che hanno generosamente condonati tutti gli emolumenti dovuti loro dagli addottorandi: ha voluto altresì, che si conferiscano gratis nel modo suddetto li rispettivi magisterj di premio nella facoltà criminale, nelle arti, e nelle lingue; ed al premio della medaglia d' oro per l' ostetricia ha aggiunto un premio con un' attestato onorifico per la chirurgia. L' insigne collegio teologico si è ancora egli segnalato, decretando il gratuito dottorato di premio a tutti quelli, che compito il corso delle materie sagre, si presenteranno all' esame, e saranno ritrovati degni d' ottenerlo. E se l' eccellentissimo collegio Medico, atteso il corso triennale della sua facoltà, non ha potuto fare altrettanto, ha voluto però aggiungere al solito dottorato ad onore una laurea di premio da conferirsi ogni anno a quel soggetto, che nel concorso alla laurea ad onore si troverà degno di questa seconda onorificenza.

Divisio statutorum.

§. 6. Dai regolamenti, che si pubblicano potrà ognuno riconoscere tutto il piano dell' università Romana. Per uso dei professori, e degli studenti si è creduto di riunire cotesti regolamenti in un solo punto di vista. Si vedrà così, che tutto pienamente s' insegna col miglior ordine, e metodo nell' archiginnasio Romano. Il merito dei chiari professori è tanto conosciuto, che si farebbe loro un torto se si volesse annunziarlo. Il loro nome è abbastanza celebre; ed il rigore, con cui si procede nel conferire le cattedre assicura all' università la continuazione d' una serie d' uomini incomparabili. Nulla manca alla studiosa gioventù nella Sapienza di Roma, e per compimento di comodo la biblioteca Alessandrina accresciuta, ordinata, ed arricchita d'un nuovo esattissimo indice somministra loro la continua opportunità di maturare sui libri ciò, che imparano nelle scuole, per rendersi degni di ottenere quei premj, che si sono destinati a tutti quelli, che saranno meritevoli di conseguirli.

In quattro capitoli si divide questo regolamento.

Il primo tratta delle solenni funzioni, del calendario, e della biblioteca.

Il secondo del numero, elezione, stipendj, e doveri dei professori.

Il terzo delle materie, che si leggono nell' archiginnasio Romano.

Il quarto dei privilegj dei professori, e degli scolari, della matricola, e dei diversi premj, ed onori, che si conferiscono agli studenti.

CAPITOLO I.

Delle solenni funzioni, del calendario, e della biblioteca.

Tenor statutorum, ac primum de functionibus solemnibus, de calendario, et bibliotheca.

§. 7. Si aprirà l' archiginnasio ogni anno la mattina dei 3. novembre, con la celebrazione di una messa solenne nella propria pubblica chiesa, alla presenza di tutto il corpo dell' università; dopo di che si pubblicherà dal bidello il rotolo, l' editto, ed il calendario.

Se per essere giorno di domenica li 2. novembre la commemorazione dei fedeli defonti caderà nel giorno 3. si anticiperà la suddetta funzione alla giornata precedente.

La mattina dei 4. novembre tutto il corpo dei lettori farà la solenne professione della s. fede avanti all' eminentissimo, e reverendissimo signor cardinal camerlengo, ed al rettore deputato.

Il giorno 25. di novembre si reciterà da un professore, che il rettore avrà destinato, l' orazione inauguratoria dei nuovi studj nella chiesa dell' università.

Nei giorni di mercoledì, venerdì, e sabbato ultimi di carnevale si celebreranno li solenni anniversarj di papa X., degli avvocati concistoriali, e dei professori defonti: e nel primo dei suddetti giorni si reciterà un' orazione in lode del suddetto pontefice da un professore destinato dal rettore.

Per la festa di s. Ivo titolare della chiesa, e protettore del collegio rettorale degl' illustrissimi, e reverendissimi signori cardinali.

Il giorno 22. luglio, se sarà feriale, e cadendo in domenica il giorno precedente, si conferiranno pubblicamente li gradi di onore, e di premio alli studenti nella gran sala; d' onde tutto il corpo dell' università passerà alla chiesa per assistere alla solenne messa di ringraziamento all'Altissimo per l'anno scolastico felicemente terminato.

Interverrà tutto il corpo dell' università alle pubbliche dispute, che dai nuovi uditori di Rota, e dai nuovi avvocati concistoriali si sosterranno nella gran sala della cancellaria apostolica, con il permesso, e l' approvazione del rettore deputato.

Le scuole incominceranno sempre la mattina dei 5. novembre, ancorchè cadesse in giovedì, e cadendo in domenica si salirà in catedra il giorno 6.

L' ultima lezione sarà sempre il dì 27. giugno, e cadendo in domenica il giorno 26.

Fra questi due termini si distribuiranno annualmente nel calendario 137 *docetur* per realizzare poi lezioni 135. effettive, lasciando li due *docetur* di più al caso di qualche vacanza straordinaria.

Per ottenere il suddetto numero di *docetur* nello spazio prescritto, e nelle diverse rivoluzioni degli anni, le vacanze ordinarie saranno ridotte invariabilmente come segue.

Sarà vacanza tutte le domeniche, ed altre feste di precetto.

Il giovedì sarà vacanza solamente quando sarà necessario per impedire la quarta lezione consecutiva.

Sarà vacanza altresì nei giorni dedicati a s. Caterina v. e m. a s. Ivo; e così pure nel giorno anniversario della elezione, o della coronazione del sommo pontefice, secondo che sarà più opportuno per il numero stabilito di *docetur*.

Sarà vacanza per il ss. Natale dalli 24. decembre inclusivamente a tutto il primo di gennajo. Per carnevale dal primo sabato a tutto il giorno delle Ceneri. Per pasqua di Resurrezione dalla domenica delle palme alla terza festa.

Sarà vacanza straordinaria.

1. In occasioni di processioni solenni, alle quali intervenga il sommo pontefice con il s. collegio per l' apertura di un solenne giubileo.

2. Nel giorno di concistoro pubblico, e non mai di concistoro segreto, ancorchè si creassero, e si pubblicassero dei nuovi cardinali.

3. Nel giorno d'ingresso pubblico di un nuovo cardinale, o di un legato a latere.

4. Nel giorno finalmente delle pubbliche dispute di un nuovo uditore di Rota, o avvocato concistoriale.

Nei casi non preveduti, che potessero sembrare degni di una straordinaria vacanza, dovrà ottenersi la licenza in scritto dal rettore deputato da affiggersi il giorno avanti nella sala dei professori, senza di che non potrà mai cessarsi dal leggere.

Se l' anno caderà in modo, che con queste regole si dasse luogo a più di 137. *docetur*, per quell' anno solamente si segneranno tante vacanze di più in quei giorni, che sembreranno opportuni, quante se ne ricercheranno per non oltrepassare li 137. *docetur*.

Quando inoltrato verso il suo termine l' anno scolastico si vedrà escluso in tutto, o in parte il caso delle vacanze straordinarie, il rettore dichiarerà vacanti uno, o due giorni secondo occorrerà per non eccedere mai il numero prescritto di 135. lezioni nette, ed effettive.

Li professori di notomìa, di chimica, di fisica, e di chirurgìa, che hanno il peso degli sperimenti, operazioni, o dimostrazioni, siccome l'eseguiscono nei giorni di vacanza, prenderanno così il riposo nel giorno avanti alli sperimenti, o dimostrazioni rispettive, che si valuteranno in luogo di lezione.

Con la stessa regola procederà il lettore di botanica, che nell' ostensioni delle piante recitando 24. dissertazioni, ed alcune di queste, dopo finite le scuole, dovrà dare cento undici lezioni, che con le 24. dissertazioni compiranno il prescritto numero di 135.

In ogni giorno di scuola suonerà la campana alle ore seguenti:

La mattina.

Dalli 5. novembre a tutto gennajo alle ore 14.

Dal primo all' ultimo febbrajo alle ore 13. e mezza.

Dal primo di marzo a tutti li 15. dello stesso mese alle ore 13.

Dalli 16. marzo a tutto quel mese alle ore 12. e mezza.

Dal primo all' ultimo d' aprile alle ore 12.

Dal primo all' ultimo di maggio alle ore 11. e mezza.

Dal primo alli 27. di giugno alle ore 11.

Il dopo pranzo

Dalli 5. novembre alle vacanze di carnevale alle ore 20.

Dal secondo giorno di quadragesima alli 27. di giugno alle ore 19. e mezza.

Le scuole incominceranno sempre un' ora in punto dopo l' ora assegnata al suono della campana.

Tutte le mattine di scuola mezz' ora prima dell' ingresso si celebrerà la s. messa nella pubblica chiesa per comodo delli studenti, e dei professori.

In tutto il tempo delle lezioni tanto quotidiane, che straordinarie saranno tirate le catene ai due capi della strada sottoposta alle scuole per impedire il passaggio alle carrozze, ed ai carri: e non sarà ivi permesso strepito, o clamore di qualunque sorta, sia per esercizio di qualsivoglia arte, o per qualsisia altra cagione, a forma dell' editto pubblicato li 13. settembre 1787.

Le ore di scuola saranno tre la mattina, e due dopo il pranzo.

Non permettendo la distribuzione, ed il numero delle scuole, e dei professori, che si assegni ad ogni lezione lo spazio d' un ora, e mezza, o almeno d' un ora, ed un quarto, come stilasi in altre università, dovrà assolutamente essere intiera, e compita l'ora prescritta, senza alcuna benchè menoma tolleranza, nel modo, e con le multe stabilite dalla costituzione di Leone X., dal chirografo di Benedetto XIV., e dal moto proprio segnato a piè del rotolo dalla Santità di nostro signore papa Pio VI.

Perciò li signori professori si troveranno adunati nella loro sala, e vestiti in zimarra prima che suoni l'ora destinata. Al toccare dell' orologio il bidello puntatore, che sarà in abito, pronuncierà le parole *est ora DD.* e preso il caduceo, sortirà subito dalla sala, darà il segno con la campanella, e servirà li signori professori, precedendoli senza ritardo fino alla porta delle rispettive scuole, d' onde ricondurrà alla sala suddetta quelli, che dovranno allora finire di leggere. Noterà immediatamente li professori, che non fossero saliti in catedra nel tempo prescritto, o ne fossero discesi prima del segno suddetto, ed aggiungerà all' arrivo dei primi il tempo preciso del ritardo. Suonata la mezza d' ogni ora di scuola le visiterà tutte distintamente, e scriverà nel libretto delle puntature il numero degli studenti di quelle scuole, che non arrivassero ad averne sette. Mancando in qualunque cosa al suo uffizio egli per la prima volta sarà multato ad arbitrio: per la seconda sarà privato del salario, e di tutti gli emolumenti per un semestre; e per la terza negligenza sarà privato dell' impiego, e diverrà inabile ad ottenerlo di nuovo, a tenore della costituzione di Leone X.

La biblioteca dell' università si aprirà a pubblico comodo in tutti li giorni di scuola mezz' ora prima dell' ingresso tanto la mattina, che il dopo pranzo: e resterà aperta la mattina quattr' ore continue, ed il dopo pranzo due ore e mezza.

Acciocchè nelle ferie estive possano li studenti coltivare le scienze, e facoltà apprese nelle scuole, la libreria continuerà a tenersi aperta ogni mattina per quattr' ore continue dalla festa dei ss. apostoli Pietro, e Paolo a tutti li 15. settembre, e si chiuderà mezz' ora prima del mezzo dì.

Lo stesso sarà nei primi tre giorni di carnevale, e nei primi tre giorni della settimana santa.

Dopo li 27. giugno si terrà chiusa non solo in tutte le feste di precetto, ma ancora in tutti li giovedì, nei giorni di s. Pietro ai Vincoli, e di s. Agostino, nel giorno della collazione dei gradi d' onore, e di merito, e nei giorni, che vi sarà funzione nella chiesa dell' archiginnasio.

CAPITOLO II.

Del numero, elezione, stipendi, e doveri de' professori.

De numero, electione, stipendiis, ac muneribus professorum.

§. 7. Li professori dell' archiginnasio Romano sono trentuno, oltre li due soprannumeri uno per la classe legale, e l' altro per la classe medica.

Di questi cinque si prendono da alcuni ordini regolari: gli altri tutti sono di libera scelta.

Le catedre di libera collazione si provedono per concorso a tenore della costituzione Benedettina *Inter conspicuos* e del chirografo della stessa san: mem: di Benedetto XIV.

Sarà riservato alla suprema sovrana autorità, esclusivamente ad ogni altra,

l' arbitrio di eleggere qualche lettore senza concorso, quando vi sia un soggetto così noto, specialmente per le opere pubblicate, che non vi sia bisogno di fare altra prova della sua abilità detto chirografo §. *Perchè poi.*

Per la classe legale il concorso riguarderà la lettura soprannumeraria, il di cui possessore passerà sempre alla catedra vacante per rimanervi stabilmente. Lo stesso sarà per la classe medica, eccettuate le catedre di chirurgia, e d' ostetricia, per le quali dovrà farsi in ogni vacanza un particolare concorso. Finalmente nella classe delle materie sacre, arti, e lingue si farà pure il concorso ad ogni catedra vacante, non avendo questa classe il lettore soprannumero, attesa la diversità totale delle materie, che la compongono.

Li professori delle suddette catedre di libera collazione potranno sperare la grazia della giubilazione nel modo, e forma, e colla distinzione stabilita nel lodato chirografo del continuo, e diligente esercizio per 20. o per 30. o per 40. anni da contarsi dal giorno, in cui ciascheduno sarà stato ammesso per lettore di numero.

Il professore però d' ostetricia, che senza avere il peso d' essere prima soprannumerario ha il vantaggio d' ottare ai maggiori emolumenti della classe, rilascerà al successore, anche in caso di giubilazione dopo il servizio di 40. anni, la quota dell' onorario stabilita nella fondazione.

Le catedre, che si occupano da alcuni ordini regolari si conferiscono senza concorso, e sono le seguenti.

La prima di s. teologia suole concedersi al padre procurator generale dei Predicatori, colla facoltà di far leggere in sua vece un maestro dell' ordine da approvarsi dal rettore deputato.

La seconda parimenti di s. teologia suole conferirsi ad un maestro dei minori Conventuali.

Quella di teologia morale ad un maestro dell' ordine Carmelitano.

Quella d' etica ad un lettore dei Chierici Minori.

Quella finalmente di s. Scrittura ad un maestro dell' ordine Agostiniano.

Per la prima di queste il nuovo p. procurator generale presenterà al rettore deputato un memoriale diretto a sua Santità, nel quale chiederà la grazia della collazione della catedra. Ottenuta questa, pregherà il rettore medesimo ad abilitare in iscritto il sostituto maestro, ch' egli nominerà per esercitarla.

Vacando alcuna delle altre quattro catedre suddette, il p. generale del rispettivo ordine presenterà al sommo pontefice per mezzo del rettore deputato una supplica con nota di quattro soggetti qualificati, acciocchè sua Santità possa prescegliere uno a suo arbitrio, e lo stesso dovrà farsi allorchè o per l' avanzata età, o per la cattiva salute, o per qualunque altra ragione vorrà concedersi il riposo al lettore esercente, destinandole un coadjutore con la futura successione.

Le multe, che il coadjutore incorresse, anderanno allora a carico del coadjuto; ed in caso di vacanza l' onorario passerà nel coadjutore senza gli accrescimenti conseguiti, che ricaderanno alla classe per distribuirsi secondo il solito.

Gli appuntamenti delle catedre di legge, e di medicina, e di quella delle matematiche miste saranno quelli stabiliti nel chirografo Benedettino, nella costituzione *Quanta reipublicœ*, e nelle fondazioni della chirurgia, e dell' ostetricia. Rapporto a tutte le altre catedre saranno quelli, che si sono finora osservati.

Lo stesso sarà degli accrescimenti, che secondo il solito si conseguiranno dai soli professori titolari attualmente esercenti.

L' anzianità per gli accrescimenti dovrà desumersi dal tempo, in cui si divenne professore titolare, come si è detto per l' effetto della giubilazione: ma il soprannumero della classe medica la conterà dal giorno del concorso quanto agli accrescimenti, per non essere posposto al lettore d' ostetricia, nel caso, che questi fosse stato eletto professore dopo di lui.

Sarà peso d' ogni professore di leggere per se medesimo la materia a lui destinata per un' ora intiera in ogni giorno segnato nel calendario nel modo, e con la precisione espressa nel capitolo primo. S'impiegherà mezz' ora nel dettare, e mezz' ora nello spiegare, e si eserciteranno li studenti una volta la settimana nelle cose fino allora insegnate, nel modo, e forma, che si crederà più utile.

La sola infermità sarà per li professori una legitima causa per cessare dal leggere senza alcuna perdita d' onorario. Chirografo Benedettino §. *Dichiariamo*, §. *E benchè*, e §. *Per lo stesso fine*. Dovrà però il professore in-

fermo darne subito avviso, mandando in tempo al bidello puntatore li suoi scritti, acciocchè nemmeno per una lezione si cessi dal dettare: altrimenti non sarà esente dalla multa.

Il bidello consegnerà gli scritti allo scolare di maggiore età, che dovrà dettare per quella volta, e restituire gli scritti allo stesso bidello, a cui apparterrà di notificare immediatamente al rettore deputato l'infermità del professore, acciocchè possa provedere al servizio della catedra per il seguente giorno con l'opportuno supplemento.

Nelle classi di legge, e di medicina dovrà supplire il lettore soprannumero a tenore del chirografo Benedettino. In quella delle arti apparterrà al rettore la scelta.

Quanto però alle catedre addette agli ordini regolari, il superiore generale dovrà deputare subito tra' suoi individui un soggetto, da approvarsi dal rettore, che faccia le veci del professore infermo senza alcun dispendio dell' università.

Lo stesso sarà dei lettori di chirurgia, e d' ostetricia, che secondo la legge delle fondazioni, dovranno nominare un chirurgo da approvarsi, come sopra, a tutto loro carico.

Ogni altra causa qualunque, eccettuata quella d' infermità, non meriterà alcun riguardo, benchè fosse degna di espressa menzione. Quindi il servizio del coro, il tempo piovoso, o nevoso, gli affari di qualsisia specie, le chiamate di qualunque personaggio, e gli obblighi di qualsivoglia altro uffizio anche pubblico non otterranno la minima considerazione, come nemmeno l' ottengono per li canonici, e benefiziati delle più distinti patriarcali nel continuo e reiterato giornaliero servizio, benchè taluno di loro mancando non ne siegua nel coro quel vuoto totale, che produce nella rispettiva scuola la mancanza d' un pubblico professore.

Perciò non sarà permesso ad alcun professore di partire da Roma nell'anno scolastico senza licenza del rettore deputato, che la concederà con la sola legge di lasciare gli scritti quando con fede giurata del medico si provi la causa di salute; ed in ogni altro caso, in cui concorra una causa grave, o ragionevole, ancorchè fosse di servizio pubblico, e del principato, darà il permesso d' assentarsi lasciando, come sopra gli scritti, e con la condizione di soddisfare intieramente del proprio il soprannumero, o altro professore, che supplirà le veci del lettore impedito: secondo la chiara disposizione del detto chirografo Benedettino §. *Di più*, §. *E benchè*, e §. *Per lo stesso fine*.

Dovrà pure ogni professore dentro l' anno scolastico compire tutto intiero il suo corso, o di elementi, o di trattati, non solo dettando, ma spiegando ugualmente tutto ciò che avrà dettato secondo la distribuzione del capitolo seguente.

Interverranno li professori a tutte le funzioni dell' università riferite distintamente nel cap. primo, e si presteranno agli esami, dei quali si parlerà nel cap. quarto.

Quei professori, che avranno recitata l' orazione inauguratoria degli studi, o l' altra in lode di Leone X. dovranno darne copia al rettore, che la farà collocare in archivio.

Li professori, che vorranno stampare qualche libro col proprio nome, dovranno prima presentarlo al rettore per ottenerne da lui la licenza in iscritto, e darne poi un' esemplare alla biblioteca Alessandrina, a tenore dell' editto annuo del rettorato.

Per il chirografo Benedettino §. *In questo modo* il rettore deputato, considerati prima li pesi fissi certi, ed incerti addossati alla cassa del rettorato dallo stesso chirografo, dai sopravanzi, che vi potessero essere sarà facile a dare, quando si creda convenevole, qualche sovvenimento a quei lettori, che pubblicheranno alle stampe qualche opera da essi composta.

Si presteranno li professori a firmare nel fine d' ogni terzeria li rincontri della matricola ai loro studenti nel modo, che si dirà nel cap. quarto. Non sarà però lecito d' impiegare in questo il tempo destinato alla lezione, ma potranno li professori ricevere li suddetti rincontri nel sortire di scuola per restituirli firmati il seguente giorno ovvero assegnare un' ora di loro comodo, acciocchè gli studenti possano portarsi a questo oggetto alle lore abitazioni.

Tutte le puntature per qualunque titolo incorse si riterranno sempre per tutto l' anno scolastico antecedente dallo stipendio della seguente terzeria di Natale, e datane una quarta parte al bidello puntatore, si dividerà il rimanente tra tutti li professori della rispettiva classe in proporzione dello stipendio di ciascheduno.

Per le puntature farà piena prova il registro del bidello, che dovrà scri-

versi da lui seguitamente d'ora in ora, e tenersi esposto nella sala dei professori, acciocchè ognuno di loro possa vedere l'occorrente a suo piacere. Perciò se per accidente un professore giungesse dopo l'ingresso della sua ora, si presenterà nella detta sala prima d'entrare in scuola, perchè il bidello possa notare giustamente il ritardo, senza darli carico d'una più lunga mancanza: in diverso caso si avrà per assente finchè il bidello potrà vederlo in catedra nella visita, che farà delle scuole dopo la mezz'ora.

La legge delle puntature essendo spettante alla giustizia commutativa, obbliga strettamente li professori, nè punto dipende dall'esattezza, o dalla connivenza del bidello. Manca anzi intieramente allo stesso rettore deputato ogni facoltà, per poterla dispensare, o interpretare: giacchè il chirografo Benedettino confermato nel moto proprio segnato dalla Santità di nostro signore a piè del rotolo, mitigando in parte la costituzione di Leone X. che proibiva ai lettori ogni altro impiego, e segnatamente l'avvocatura, e stabiliva le multe nel doppio della rata corrispondente dello stipendio, prescrive, che assumendo in avvenire alcun lettore altro impiego, o carica, per cui resti impedito di esercitare per se medesimo la sua lettura, questa vachi *ipso facto, et ipso jure*, ed insieme ordina, e comanda al rettore, che quante volte un lettore lascierà di leggere, o non sarà pronto a salire in catedra all'ora destinata, dobbiate voi, e li vostri successori assolutamente, senza riguardo alcuno ritenergli quella parte di salario, che corrisponde alla lettura di quel giorno; e così puntarlo tante volte, quante mancherà di leggere, o di essere pronto a leggere, eccettuato il solo caso d'infermità.

Siccome poi per le giubilazioni, e per gli accrescimenti (beneficenze non comuni in tutta la loro ampiezza all'altre primarie università) deve considerarsi non la sola anzianità, ma ancora la diligenza usata nel pubblico servizio; così in esecuzione del chirografo suddetto §. *In ultimo* dovrà il rettore umiliare alla Santità di nostro signore nel fine d'ogni anno scolastico la nota distinta delle puntature delle tre terzerie, e farà presente alla Santità sua lo zelo, e l'applicazione, che ogni professore impiega nell'adempimento dei suoi doveri; collocando la relazione in archivio, ove se ne conserverà la serie da riassumersi sempre nei casi suddetti.

Si è dovuto dettagliare tutto questo con precisione, acciocchè il decorso del tempo non riconduca gli abusi deplorati con tanto zelo dai professori attuali. Questi che in voce, ed in scritto hanno formalmente richiesto al rettore deputato il ristabilimento dell'ora intiera prescritta ad ogni lezione, ed il numero fisso di 135 lezioni annue, sono ugualmente lontani dall'aver bisogno di queste leggi, e dal disapprovarne la più esatta osservanza; e comprendono per esperienza, che ogni tolleranza qualunque richiamerebbe il detestato disordine. Abbandonato una sola volta il punto stabilito dei segni della campana non si troverebbe più quel momento, che nell'angusto spazio di un'ora dovrebbe decidere della mancanza.

CAPITOLO III.

Delle materie, che si leggono nell' archiginnasio Romano.

§. 9. Riflettendo la san: mem: di Benedetto XIV. che era un punto di gravissima importanza per il buon regolamento dello studio, e profitto della gioventù, che ciò, s'insegna da un lettore in una facoltà sia di strada, e preparamento all'altra facoltà superiore; e che all'incontro non si consumi il tempo in materie poco utili, o poco adattate all'esigenza dei tempi nostri, volle che fosse cura principale dei rettori pro tempore lo stabilire non solo li giorni, ed ore, nelle quali dovrà leggersi, ma ancora le materie, che dovrà leggere ciascun lettore; e l'ordine, e metodo, col quale dovrà leggere chirogr. §. *Ed essendo*. De materiis in archigymnasio Romano legendis.

Quindi dopo le più serie, e mature considerazioni, con il consiglio di persone assai illuminate, ed esperte, si è stabilita la seguente distribuzione delle materie, scuole, ed ore nell'archiginnasio Romano.

Le materie, che si leggono, si dividono in cinque classi.

I. Materie sacre.
II. Giurisprudenza.
III. Medicina, e chirurgia.
IV. Filosofia, ed arti.
V. Lingue.

Materie sacre.

La classe delle materie sacre ha sei professori.

1. Il professore di s. Scrittura legge nella seconda ora della mattina, e finisce in tre anni il suo corso.

Nel primo anno legge. *De sacro textu veteris et novi testamenti, ejusque præcipuis versionibus, deque singulorum sacrorum voluminum canonicitate, et inspiratione.*

Nel secondo. *De singulorum librorum tam veteris, quam novi testamenti genuinitate.*

Del terzo. *De variis s. Scripturæ sensibus: de regulis interpretandi sacras Scripturas; deque præcipuis veteris, et novi testamenti idiotismis.*

Li quattro professori di sacra teologia leggono come siegue.

2. Uno di loro nella seconda ora del dopo pranzo detta ogn' anno l' intiero trattato *de Locis Theologicis* per introdurre li nuovi studenti nella teologia.

3. Un' altro nella stessa ora spiega in tre anni la morale.

Nel primo anno legge. *De morum norma, et natura: ac de officiis hominis erga Deum.*

Nel secondo. *Absolvuntur officia in Deum. Tum de officiis hominis erga seipsum.*

Nel terzo. *De mutuis inter homines officiis.*

Gli altri due professori di sacra teologia danno in quattro anni tutti li trattati particolari.

4. Uno di loro nella prima ora della mattina legge.

Nel primo anno. *De Deo, et divinis proprietatibus.*

Nel secondo. *De Deo trino, et Angelis, et rerum creatione.*

Nel terzo. *De gratia, et justificatione: ubi de fide, spe, et charitate.*

Nel quarto. *De incarnatione.*

5. L' altro nella prima ora del dopo pranzo legge.

Nel primo anno. *De sacramentis in genere. De baptismo, et confirmatione.*

Nel secondo. *De eucharistia.*

Nel terzo. *De poenitentia: de indulgentiis; et extrema unctione.*

Nel quarto. *De ordine, et matrimonio.*

6. Il professore di storia ecclesiastica compisce parimenti il suo corso in quattro anni leggendo nella terza ora della mattina.

Nel primo anno. *Ab adventu Christi ad concilium Nicænum primum.*

Nel secondo. *A concilio Nicæno ad Carolum Magnum.*

Nel terzo. *A Carolo Magno ad concilium Lateranense primum.*

Nel quarto. *A concilio Lateranensi primo ad concilium Tridentinum.*

In questa classe può aversi l' intiero corso in quattro anni frequentandosi per tre anni le cinque ore nelle rispettive scuole, e l' anno quarto la prima, e la terza ora della mattina, e le due del dopo pranzo.

Giurisprudenza.

La classe d' ambedue le giurisprudenze ha sei professori.

1. Il lettore d' istituzioni di gius canonico legge alla prima ora del dopo pranzo.

2. Quello d'istituzioni di gius civile legge alla prima ora della mattina.

3. Quello d' istituzioni criminali legge alla terza ora della mattina.

Questi tre professori danno l' intiero loro rispettivo corso in ogni anno.

4. Il lettore di gius ecclesiastico legge alla seconda ora del dopo pranzo e compisce in cinque anni il suo corso, dando

Nel primo anno. *Prolegomena in jus canonicum, et de fontibus ejusdem juris.*

Nel secondo. *De jure personarum.*

Nel terzo. *De rebus, ac præsertim de septem ecclesiæ sacramentis tum in genere, tum in specie.*

Nel quarto. *De sacramento matrimonii.*

Nel quinto. *De judiciis ecclesiasticis.*

Li professori di gius civile leggono uno alla seconda, e l' altro alla terza ora della mattina, combinano con quelle del gius comune le disposizioni del gius statutario, e finiscono il loro corso parimenti in cinque anni.

5. Uno di loro nel primo anno legge. *De origine, et progressu juris civilis, et de ratione universas leges, et statuta interpretandi.*

Nel secondo. *De diversis regulis juris.*

Nel terzo. *De jure personarum, et de jure dotium, et alimentis.*

Nel quarto. *De servitutibus prædiorum: de usufructu, usu, et habitatione; et de pignoribus, et hypothecis.*

Nel quinto. *De actionibus, et interdictis: De judiciis, et rejudicata.*

6. L' altro legge nel primo anno. *De rerum divisione, et acquirendo earum dominio: De usucapionibus, et præscriptionibus.*

Nel secondo. *De hæreditate, quæ vel ex testamento, vel ab intestato defertur.*

Nel terzo. *De legatis, et fideicommissis: De mortis causa, aliisque donationibus; et de jure codicillorum.*

Nel quarto. *De obligationibus, quæ ex contractu nascuntur.*

Nel quinto. *De obligationibus quæ ex quasi contractu, ex delicto, aut quasi ex delicto nascuntur; et de feudis.*

Il corso intiero di questa classe porta cinque anni frequentando il primo anno le istituzioni civili alla prima ora della mattina; le canoniche alla prima ora del dopo pranzo; e nelle ore seconda, e terza della mattina le due catedre del gius civile per cinque anni: come pure quella del gius canonico alla seconda ora del dopo pranzo. Possono aversi le istituzioni criminali surrogandole per un' anno al gius civile nella terza ora della mattina.

Medicina, e Chirurgia

Questa classe conta nove lettori.

1. Il lettore di notomia legge alla prima ora della mattina, e dà in ogni anno l' intiero suo corso.

In sedici giorni festivi e vacanti incominciando dopo l' Epifania, dà in teatro altrettante dissertazioni, con le parti presenti, e disposte per le corrispondenti dimostrazioni, che si eseguiscono dall' incisore anatomico.

Li due lettori d' istituzioni medico-teoriche, e medico pratiche si dividono gli elementi di medicina nel modo seguente.

2. Il professore delle medico-teoriche legge alla seconda ora della mattina l' istituzione di fisiologia, e patologia, con la semiotica, ed igiene.

3. Il professore delle medico-pratiche legge alla seconda ora del dopo pranzo l' istituzioni di terapeutica col metodo di medicare, e con la spiegazione d'Ippocrate.

Ancora questi due professori finiscono in ogni anno intieramente il loro corso.

Li due professori di materie mediche danno in due anni li loro trattati.

4. Uno legge alla terza ora della mattina.

Nel primo anno. *De morbis capitis, et de morbis puerorum.*

Nel secondo anno. *De morbis pectoris, et aneurismatibus.*

5. L' altro legge all' ora prima del dopo pranzo.

Nel primo anno. *De morbis ventris, et de morbis mulierum.*

Nel secondo. *De morbis universalibus, et de febribus.*

6. Il professore di chimica legge alla prima ora della mattina, e dà in ogni anno le intiere istituzioni generali. Quanto alle particolari le divide in tre anni, dando nel primo il regno animale, nel secondo il minerale, e nel terzo il vegetabile.

In quindici vacanze distribuite per l' anno scolastico legge alla terza ora della mattina nel laboratorio chimico altrettante dissertazioni relative alli corrispondenti sperimenti, che si eseguiscono in presenza degli uditori dall' operatore destinato. Ogni anno nelle prime sperienze si replica tuttociò, che riguarda l' apparato chimico, e le sue operazioni generali su i quattro elementi: e si passa in appresso alli sperimenti riguardanti quel regno, di cui in quell' anno si tratta.

7. Il professore di botanica legge alla seconda ora della mattina, e dà in ogni anno l' intiero suo corso.

Dagli ultimi giorni di aprile incomincia a leggere in tutte le domeniche, e vacanze le sue dissertazioni fino al numero di ventiquattro, che terminano prima dei 22. di luglio. Fino alli 27. di giugno legge all' orto medico sul monte Gianicolo alle ore 22. in seguito legge in Sapienza alle ore 21. e mezza nella prima scuola. L' ispettore dell' orto dimostra agli uditori contemporaneamente le piante, delle quali si tratta.

8. Il professore di chirurgia legge nel teatro anatomico alla seconda ora della mattina, e dà in ogni anno il corso intiero delle sue istituzioni, servendo ancora all' uso forense per li giudizj, e perizie.

Nei giorni vacanti tanto prima dell' Epifania, che dopo compite le sedici dimostrazioni anatomiche, eseguisce alla seconda ora della mattina nello stesso teatro quindici operazioni, che in due anni ne formano la serie compita.

9. Il professore d' ostetricia legge alla prima ora del dopo pranzo l' intiero suo corso in ogni anno, che per gli studenti di chirurgia finisce a tutto

aprile. Passa quindi ad istruire le levatrici nella scuola destinata nell' ospedale di s. Rocco. Agli uni, ed alle altre dimostra l'occorrente con l'opportuno fantoccio: ma agli studenti di chirurgia insegna ancora l'operazioni con gli stromenti corrispondenti.

Quindi in tre anni può compirsi l'intiero corso medico, frequentando nel primo anno alla prima ora della mattina la notomia, ed alla seconda le istituzioni medico-teoriche. Nel secondo anno alle ore medesime la chimica, e la botanica, (delle quali può ancora riservarsene una per il terzo anno) all' ora terza della mattina, ed alla prima del dopo pranzo le due catedre di materie mediche, ed alla seconda parimenti del dopo pranzo, le istituzioni medico-pratiche: continuando nell' anno terzo le due suddette catedre di materie mediche con unirvi nella mattina la chimica, o la botanica, che non si fosse studiata nell' anno secondo.

Essendo però necessaria alla medicina la cognizione della fisica, e delle matematiche si vedrà nella classe delle arti, come siasi proveduto anche in questa parte, al comodo della studiosa gioventù.

Il corso chirurgico esigge la notomia teorica, e pratica nel primo anno, e nell' anno seguente le istituzioni chirurgiche la mattina, con frequentare però le operazioni nel primo, e nel secondo anno: potendosi ancora studiare l' ostetricia nella prima ora del dopo pranzo.

Filosofia, ed Arti

Questa classe conta cinque professori.

1. Il lettore d' etica alla prima ora della mattina ogni anno intieramente la legge, e derivandola dai principi del dritto naturale, e delle genti dà realmenmente gli elementi del gius publico.

2. Quello di logica, e di metafisica legge alla seconda ora della mattina, e dà in ogni anno l' intiero suo corso, lasciando però l' etica al professore particolare.

3. Il professore d' aritmetica, geometria, ed algebra legge alla terza ora della mattina ed in ogni anno porta il suo corso fin dove è necessario per introdurre gli studenti nelle matematiche miste.

4. Quello di fisica ha parimenti il corso annuale, e legge alla prima ora della sera.

In quindici vacanze distribuite per l' anno scolastico alternativamente con quelle dell' esperienze chimiche, alla terza ora della mattina legge nel teatero fisico altrettante dissertazioni, che comprendono tutti gli sperimenti, li quali si eseguiscono in presenza degli uditori con l'opera del machinista destinato. Dal mese di maggio però, dopo finite le operazioni di chirurgia, si uniscono negli stessi giorni li sperimenti chimici, e li fisici per compire il prescritto numero degli uni, e degli altri prima dei 27 giugno; ed allora lasciando gli sperimenti chimici all' ora terza, quelli di fisica si eseguiscono all'ora seconda.

5. Il professore di matematiche miste alla seconda ora del dopo pranzo legge la meccanica, la statica, l' idrostatica, e le altre parti di matematica mista, che si credono più opportune, secondo la distribuzione, che ogni anno ne fa il rettore deputato.

Frequentandosi in questa classe nel primo anno le tre ore della mattina per studiare l'etica, e la logica, e metafisica, e l' aritmetica, geometria, ed algebra, e nel secondo anno le due ore della sera per apprendere la fisica, e le matematiche miste da continuarsi negli anni seguenti a proporzione del desiderio di approfittarne, si ha il corso delle arti; alle quali si possono aggiungere nel secondo anno, e nelle ore della mattina la lingua Greca, e l'eloquenza Latina.

E siccome per gli studenti di medicina è necessaria la cognizione della fisica, e delle matematiche; così le tre catedre corrispondenti si sono distribuite nella terza ora della mattina, e nelle due della sera, che sono libere nel primo anno per quelli che attendono al corso medico, ai quali anche nell'anno terzo resta libera la seconda ora della sera.

Lingue

Cinque lettori si contano in questa classe, ognuno dei quali dà annualmente il suo corso, ed unisce ai precetti grammaticali le seguenti materie.

1. Il professore di lingua Greca legge alla prima ora della mattina, e si estende ai principii dell' umanità, e belle lettere.

2. Quello di lingua Araba parla altresì degli assurdi dell' Alcorano, e legge alla seconda ora della mattina.

3. Quello di eloquenza Latina leggendo all'ora terza analizza gli scrittori classici, e dà in ogni anno una compita idea della polizia dei Romani, avendo in vista di servire all'intelligenza delle leggi per gli studenti di giurisprudenza.

4. Il professore di lingua Siro-Caldea legge alla prima ora della sera, e tratta ancora delle liturgie orientali.

5. Quello di lingua Ebraica legge all'ultima ora, e convince gl'errori della perfidia Giudaica.

Possono frequentarsi le lingue con la stessa facilità delle arti, essendo distribuite in modo da profittarne in due anni.

La distribuzione di tutte le materie nelle rispettive ore, e scuole è la seguente.

CLASSE PRIMA

SCUOLA PRIMA

Materie Sacre

La mattina
ora I. Sacra teologia
II. Sacra Scrittura.
III. Storia ecclesiastica.
La sera
ora I. Sacra teologia.
II. Teologia morale.

CLASSE SECONDA

SCUOLA SECONDA

Giurisprudenza

La mattina
ora I. Istituzioni del gius civile.
II. Gius civile, e statutario.
III. Gius civile, e statutario.
La sera
ora I. Istituzioni del gius ecclesiastico.
II. Gius ecclesiastico.

CLASSE TERZA

SCUOLA TERZA

Medicina

La mattina
ora I. Notomia.
II. Istituzioni medico-teoriche.
III. Medicina pratica.
La sera
ora I. Medicina pratica.
II. Istituzioni medico-pratiche con la spiegazione d'Ippocrate.

SUPPLEMENTO ALLE PRIME TRE CLASSI

SCUOLA QUARTA

Miscellanee

La mattina
ora I. Chimica
II. Botanica.
III. Istituzione del gius criminale.
La sera
ora I. Ostetricia.
II. Sacra teologia dei luoghi teologici.

CLASSE QUARTA

SCUOLA QUINTA

Filosofia, ed arti

La mattina
ora I. Etica del gius naturale, e delle genti.
II. Logica, e metafisica.
III. Aritmetica, geometria, ed algebra.
La sera
ora I. Fisica
II. Matematiche miste.

CLASSE QUINTA

SCUOLA SESTA

Lingue

La mattina
ora I. Lingua, ed umanità Greca.
II. Lingua Araba, e degli assurdi dell'Alcorano.
III. Eloquenza Latina, e storia Romana.
La sera
ora I. Lingua Caldaico-Sira, e delle sacre liturgie orientali.
II. Lingua Ebraica, e della perfidia Giudaica.

Teatro anatomico

La mattina
ora II. Istituzioni di chirurgia anche forense.

CAP. IV.

Dei privilegi dei professori, e degli scolari dell' archiginnasio : della matricola, delle lauree ad onore, e delle laure, magisteri, ed altri premj, che si conferiscono agli studenti.

De privilegiis professorum, et discipulorum archigymnasii Romani.

§. 10. Li professori, e gli scolari dell' archiginnasio Romano godono le seguenti prerogative.

1. Sono a loro comuni tutti li privilegi, che si trovano conceduti ai professori, ed agli scolari di qualunque altra università, niuna affatto eccettuata *Cap. cum diversis de privileg. in sexto.*

2. Sono esenti da tutte le taglie, e pedagi per concessione di Bonifazio VIII. di Giovanni XXII. e di Leone X. lo che al presente è comune a gran parte dello stato ecclesiastico per la gloriosa abolizione di coteste gravezze ordinata dalla Santità di nostro signore felicemente regnante coi providissimi chirografi segnati li 9. aprile, e li 7. giugno 1777.

3. Li professori, e scolari, che ottengono canonicati, o altri benefizi corali sono dispensati dalla residenza nel modo, e forma, che dispongono la costituzione *In supremæ* di Bonifazio VIII. e l' altra *Dum suavissimos* di Leone X.

4. Il privilegio del foro tanto in civile, che in criminale li rende esenti da ogni giurisdizione, e soggetti a quella del rettore deputato a tenore delle suddette costituzioni confermate dalla santa memoria di Benedetto XIV. nel chirografo dei 14. ottobre 1748. §. *Sopratutto*, e §. *Ordiniamo*.

5. Per il detto chirografo Benedettino §. *Ordiniamo* tanto li lettori, che li scolari sono preferiti ad ogn' altro nel conseguimento dei benefizj, e dignità ecclesiastiche, che si danno per concorso, o che sono di libera collazione della santa Sede, e rispettivamente nelle cariche, governi, ed impieghi pubblici anche negli ospedali di Roma ciascuno secondo la sua professione, e capacità.

6. Finalmente li scolari tanto dottori ad onore, quanto dottori, o maestri di premio godono d' una speciale considerazione, e a cose uguali, d'una positiva prelazione sopra tutti per conseguire le catedre corrispondenti della stessa università, anche per concorso.

A quest' effetto, e perchè in esecuzione del chirografo Benedettino sempre apparisca quali sieno quelli, che debbono godere dei suddetti privilegi si farà la matricola, ed elenco degli scolari in ogni principio dell' anno scolastico nel modo seguente.

Ogni studente, che voglia partecipare dei privilegj riferiti, ed aspirare agli onori, che si diranno in appresso, dovrà scriversi di proprio carattere nel libro della matricola, che si riterrà dal bidello puntatore, notando il nome, il cognome, l' età, la patria, la parrocchia, e la precisa abitazione, e spiegando le scuole che intende di frequentare in quell' anno.

Si chiuderà la matricola il giorno 24. novembre, portandone il libro al rettore deputato, e dopo quel tempo niuno più potrà descriversi nella matricola senza un' espressa licenza del rettore medesimo, che esaminati li motivi del ritardo, potrà dispensare trovandoli giusti, purchè però non sia compita la terzeria del Natale.

Nei giorni dopo li 25. novembre ogni scolare ritirerà dal bidello puntatore il rincontro della matricola, che troverà presso di lui in un foglio stampato sottoscritto dal rettore, nel quale sarà espresso il nome dello studente, e la facoltà, che avrà detto di volere apprendere.

Nel fine d' ogni terzeria si esibiranno questi rincontri ai rispettivi professori, che, come si dirà in appresso, li segneranno di proprio pugno restituendoli alli scolari.

Tanto a quest' oggetto, quanto per le ricadenze degli stipendj nei casi di morte, rinuncia, o giubilazione dei professori, le terzerie saranno divise come siegue.

La prima del santissimo Natale incomincierà il dì 5. novembre, e finirà il dì 23. dicembre.

La seconda della s. Pasqua incomincerà il dì 2. gennajo, e finirà il sabbato avanti la domenica delle palme.

La terza di san Giovan Battista incomincerà il mercoledì dopo la terza festa di pasqua, e finirà il giorno 27. di giugno: comprendendo per il professore di botanica tutte le dissertazioni posteriori fino alli 21. di luglio.

Li professori dell' università nelle annotazioni, che faranno in dorso del rincontro in ogni terzeria avranno presente non solo la frequenza materiale alla scuola, ma il profitto dimostrato negli esercizj d' ogni settimana, che dovranno assolutamente praticarsi; e così pure la morigeratezza, e tutto ciò, che è necessario in uno studente, per-

chè si concepisca di lui una buona speranza.

La sola infermità potrà scusare presso li professori il difetto di frequenza, purchè si giustifichi loro con attestato del medico, altrimenti si negherà di segnare il rincontro.

Nel nuovo anno scolastico dovrà sempre rinnuovarsi la matricola, ed il rincontro, anche per quelli scolari, che l'avranno goduta nell' anno precedente.

Finito il rispettivo corso, dovrà ogni studente esibire ad ogni professore, dal quale desideri l' attestato, tutti li rincontri originali delle passate matricole; acciocchè possa il lettore con fondamento attestare la verità in quei termini, che egli crederà proporzionati. Volendosi poi concorrere ai premj si dovranno presentare al rettore tanto gli attestati dei professori, che li suddetti rincontri.

De præmiis ad meritum, et ad honorem impertiendis.

§. 11. Le graduazioni, e premj, che si conferiranno al merito degli studenti nel fine d' ogn' anno scolastico saranno li seguenti.

I. Li dottorati ad onore, e quelli di premio.

1. In s. teologia, e filosofia.
2. In gius canonico, e civile.
3. In filosofia, e medicina.

II. Li magisteri di premio.

1. In giurisprudenza criminale.
2. Nella filosofia, ed arti.
3. Nelle lingue.

III. Li premi, ed attestati d' idoneità.

1. In chirurgia.
2. In ostetricia.

Per li dottorati ad onore sarà necessario lo studio di tre anni almeno nelle rispettive classi, cioè

Per il dottorato di teologia dovranno frequentarsi per un triennio le due catedre di s. teologia, con unirvi per un' anno quella dei luoghi teologici, e per gl' altri due anni una dell' altre tre catedre della classe delle materie sacre: ovvero dovranno frequentarsi per un triennio le tre catedre suddette della s. Scrittura, e della morale, e della storia ecclesiastica.

Per li due dottorati di legge si frequenteranno nel primo anno le istituzioni del gius canonico, quelle di gius civile, e la catedra della storia Romana, e nel secondo, e nel terzo le tre catedre di gius ecclesiastico, e di gius civile.

Per il dottorato di filosofia, e medicina si farà costare d' avere applicato alla filosofia, e nel primo anno si studierà la notomia, e le istituzioni medico-teoriche, e negli altri due si frequenteranno assiduamente le due catedre di materia medica, con unirvi ripartitamente per un' anno quelle d' istituzioni medico pratiche, di chimica, e di botanica.

Tutti quelli, che dopo acquistati li requisiti necessarj per concorrere alle lauree d' onore in s. teologia, ovvero in legge canonica, e civile continueranno a frequentare per due altri anni tre catedre della rispettiva classe, come appresso, saranno ammessi all' esame dei dottorati di premio, che si daranno gratis, salvi (a differenza dei dottorati ad onore) li soli emolumenti ai ministri dai quali non sono esenti nemmeno li poveri.

Quanto alla classe delle materie sacre, quelli, che avranno frequentate nel triennio le catedre di s. teologia dovranno continuarle il quarto anno per compire il corso, frequentando nello stesso tempo per terza catedra o la s. Scrittura, o la storia ecclesiastica, o la morale: le quali tre catedre unitamente dovranno frequentare nell' anno quinto; ed al contrario quelli, che avranno frequentate queste tre catedre nel triennio, dovranno nelli due anni seguenti frequentare le due catedre di s. teologia, unendovi nel primo anno la storia ecclesiastica per compirne il corso, e nel secondo anno quella dei luoghi teologici. Quelli però, che avessero in quattro anni compito l' intiero corso delle materie sacre, come si è espresso nel cap. 3. non avranno bisogno dell' anno quinto per essere ricevuti all' esame delle lauree di premio.

Quanto poi alla classe di ambedue le giurisprudenze, quelli, che vorranno conseguire le lauree di premio, dopo avere acquistati li requisiti prescritti per concorrere ai dottorati ad onore, dovranno frequentare per altri due anni le due catedre di gius civile, e quella del gius ecclesiastico.

Finalmente nella classe medica si distinguerà col dottorato di premio quello studente, che tra gli ammessi al concorso dell' unica laurea ad onore sarà reputato degno di conseguire questa seconda graduazione, non avendo potuto ottenere la prima.

In avvenire però non si abiliterà più alcuno a poter concorrere per la seconda volta alle laure ad onore con dispensa dal continuare la frequenza delle scuole delle rispettive classi;

e quanto alle lauree di legge per i poveri, si osserverà esattamente la costituzione di Sisto IV., e perciò dovranno questi giustificare gli studi fatti del gius civile, e canonico, e soggettarsi ad un rigoroso esame d'un publico professore avanti a quell'avvocato concistoriale, a cui sarà stato commesso il processo.

Quelli, che avranno frequentato per un'anno le istituzioni canoniche, e le civili, e per un altr'anno l'etica, e le istituzioni criminali si ammetteranno all'esame dei magisteri di premio nella facoltà criminale.

Quelli altresì, che avranno studiato nel primo anno l'etica, la logica, e metafisica, e l'aritmetica, geometria, ed algebra, e nel secondo la fisica, e le matematiche miste, da continuarsi almeno per un'altr'anno: saranno ammessi all'esame dei magisteri di filosofia, ed arti, nei quali saranno distinti quelli, che avranno applicato ancora alla lingua Greca, ed all'eloquenza Latina come si è detto nel cap 3.

Quelli, che avranno atteso all'eloquenza Latina, ed alle lingue Ebraica, Greca, e Siro-Caldea, ed Araba impiegando in questi studi almeno due anni, si ammetteranno all'esame dei magisteri delle lingue.

Quelli, che si saranno applicati alla notomia, ed alla chirurgia, prendendo l'intiero corso dell'una, e dell'altra, con frequentare però per due anni il teatro tanto per le dimostrazioni anatomiche, che per le operazioni chirurgiche, concorreranno all'attestato di premio, che si darà a quelli, che se ne troveranno degni; aggiungendo per il più meritevole il dono d'un opera di chirurgia.

Finalmente quelli, che avranno frequentato per un'intiero corso la scuola d'ostetricia potranno concorrere agli attestati d'idoneità, ed alla medaglia d'oro.

Questi ultimi due premj potranno ottarsi, e conseguirsi dallo stesso studente, quando in lui concorrano li sopra espressi requisiti.

Li dottorati di premio in s. teologia, ed in giurisprudenza, li magisteri di premio nella facoltà criminale, nelle arti, e nelle lingue, e gli attestati d'idoneità in chirurgia, ed in ostetricia non avranno un numero limitato: ma si conferiranno a tutti quelli, che forniti delle qualità sopra espresse, si troveranno degni di conseguirli nell'esame da farsene.

Per essere ammessi agli esami dovranno li concorrenti presentarsi al rettore deputato il primo giorno di luglio con tutti li rincontri delle matricole, e con gli attestati dei rispettivi professori non solo della diligente, ed assidua frequenza, ma del profitto dimostrato negli esercizj scolastici.

Per la teologia, e medicina il rettore ammetterà al concorso quelli, che avranno li requisiti prescritti, rimettendoli ai rispettivi collegi per l'esame, e collazione delle lauree tanto ad onore, che di premio.

Per le lauree ad onore in legge s'intimerà subito il concorso, che dovrà ultimarsi al più in termine di sei ore senza alcuna maggiore tolleranza; e considerate le dissertazioni, apparterrà al congresso rettorale il prescegliere li due concorrenti più degni.

Per li dottorati di premio in legge si farà l'esame dai professori della classe legale avanti al rettore deputato, e suoi due colleghi. L'istesso sarà degli esami per li diversi magisteri, che si eseguiranno dai professori delle rispettive classi.

Per gli attestati, e premio di chirurgia, e per gli attestati, e medaglia d'oro in ostetricia si farà l'esame avanti al rettore, e suoi colleghi dai professori di medicina coll'intervento dei professori di chirurgia, ed ostetricia. Secondo il consiglio degli esaminatori suddetti si ordinerà, che si diano gli attestati della frequenza, ed abilità a quelli soltanto, che si crederanno sufficientemente istruiti. A quello studente poi, che a giudizio dei medesimi sarà il più abile in chirurgia, si darà un attestato assai onorifico, ed un premio d'un corpo di libri, come si è detto; ed al più abile in ostetricia si darà la medaglia d'oro.

Tutti questi esami, e concorsi dovranno ultimarsi prima del giorno 16. di luglio.

Il giorno 21. o 22. di luglio all'occasione, che il collegio rettorale degli illustrissimi, e reverendissimi signori avvocati concistoriali si adunerà nella gran sala dell'università per conferire solennemente li due dottorati d'onore, e le lauree di premio in giurisprudenza, si ritroveranno presenti tutti quelli, che avranno conseguite le altre suddette graduazioni, sederanno in luoghi distinti, e verranno pubblicamente encomiati dal decano del lodato collegio. Saranno altresì stampati, ed affissi li loro nomi, ed il bidello li pubbliche-

rà dal pulpito. Dopo di che tutto il corpo dell' università discenderà nella chiesa per assistere alla messa solenne in ringraziamento all' Altissimo.

CARLO LUIGI COSTANTINI

Avvocato concistoriale, e dei poveri, e rettore deputato dell' archiginnasio Romano.

Il regolamento dell' archiginnasio Romano, che presenta le leggi antiche, e veglianti combinate coi nuovi provvedimenti prescritti per espresso oracolo della Santità di nostro signore, essendo stato, dopo un maturo esame, pienamente approvato dagl' illustrissimi, e reverendissimi signori avvocati concistoriali monsignor Prospero Bottini ponente di s. Consulta, e monsignor Giuseppe Benetti avvocato del Fisco, e della Reverenda Camera Apostolica colleghi assunti dal principio del rettorato per la buona direzione dell' università a tenore del chirografo Benedettino §. *Ed essendo*: avrà il suo intiero effetto, e la sua totale esecuzione dal nuovo anno scolastico in virtù dello stesso chirografo §. *In esecuzione*; ed in luogo della consueta affissione, verrà distribuito a tutti li signori professori dal bidello puntatore, che ne farà la dovuta relazione in scritto nell' esemplare da conservarsi in archivio.

Dato dalla gran sala della Sapienza li 21. aprile 1788.

C. L. Costantini rettore deputato.

Preces porrectæ pro confirmatione statutorum.

§. 12. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut præinserta statuta, et leges firmius subsistant, et serventur exactius, memorati exponentes apostolicæ firmitatis patrocinio per Nos communiri summopere desiderent, Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor confirmationis.

§. 13. Nos igitur ipsos exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quodolibet innodatæ existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus hujusmodi inclinati, præinserta statuta et leges auctoritate Nostra apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 14. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 15. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, prædicti archigymnasii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die xv. julii MDCCLXXXVIII. pontificatus Nostri anno docimoquarto.

Dat. die 21 julii 1788 anno XIV.

DCCIX.

Indulgetur capellanis obedientiæ magistralis hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, ut gestare valeant rocchettum cum mozzetta in eorum ecclesia conventuali.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis postulatur, quod ad ecclesiarum, suorumque inservientium decus, divinique cultus augmentum, et ad Christifidelium pietatem, ac religionem excitandam, promovendamque accommodatum, idoneumque videtur, Nos decet libenter concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum exhibitarum a procuratore ordinis.

§. 2. Nuper siquidem pro parte dilecti filii Stephani Pajla fratris cappuccini obedientiæ magistralis expresse professi hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani procuratorio etiam nomine aliorum fratrum Cappuccinorum obedientiæ magistralis dicti hospitalis in conventu residentium expositum fuit, quod suæ ecclesiæ splendor admodum conciliaretur, et divinus quoque cultus quodammodo incrementum susciperet, ubi eosdem fratres Cappuccinos illuc residentes aliqua honoris prærogativa in ecclesiastico habitu, quam gestare solent donaremus. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur memoratum exponentem, aliosque Cappuccinos nunc in conventu dicti hospitalis residentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, ac etiam dilecti filii Antonii de Guiraola Brillane fratris militis expresse professi, ac bajulivi Aquilæ dicti hospitalis, ac apud Nos, et hanc sanctam Sedem dilecti filii magni magistri, ac totius ordinis hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani oratoris precibus hisce desuper Nobis humiliter porrectis suffragantes, supplicationibus hujusmodi inclinati, ut deinceps, et perpetuis futuris temporibus Cappuccini obedientiæ magistralis dicti hospitalis pro tempore in conventu residentes rocchettum cum mozzetta nigri coloris serico rubro subsuta cum suis asolis, et globulis pariter rubris tam in sua ecclesia, ejusque choro, quam extra eum in processionibus, aliisque functionibus, et actibus publicis quibuscumque gestare, illisque uti libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus, eosque desuper a quoquam impediri, molestari, vel perturbari nullatenus posse, ac irritum, et inane, si secus super his a quolibet quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit dicti hospitalis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vigesima prima julii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCX.

Dat. die 26. julii 1788 anno XIV.

Approbatio operum factarum in constructione canalis in flumine Eridani ad Spineticum ostium a civitate Faentiæ usque ad mare Adriaticum.

Pius PP. VI.

Motu proprio ec.

Laudat pontifex opus a Zanellio expletum.

§. 1. Ci è ben noto il felice principio, e progresso, che previa la Nostra sovrana approvazione, ha avuta la grandiosa opera del canale Naviglio coraggiosamente, e con molto dispendio proprio intrapresa da Scipione Zanelli patrizio Faentino, e Nostro suddito, da Faenza fino al Po di Primaro. Con questo canale, che comincia dalla detta città di Faenza, e traversando li territorj di Cottignola, di Bagnacavallo, e di Ravenna, va ad imboccare nel fiume Primaro, ha egli introdotto un facile, e commodo commercio per acqua fino al mare Adriatico, in cui entra il Primaro stesso; ed abbiamo dai più accertati rincontri con molta Nostra sodisfazione rilevato essere già da alcuni anni indietro questo canale di navigazione talmente bene in azione, che vedesi frequentemente coperto da barche, generi, e mercanzie o inviate al mare Adriatico, o di là procedenti, e che in conseguenza in quella parte del Nostro stato, e nei vicini luoghi fiorisce già, e giornalmente cresce un commercio di cui antecedentemente non ve n'era idea, ed il quale riesce di molto vantaggio a quei Nostri sudditi.

Memorat quomodo adjutrices præbuerit manus, ut opus ad bonum exitum veniret.

§. 2. Siamo Noi ben memori di aver data più volte la Nostra mano adiutrice a quest'opera per animare chi con tanto zelo, e con esporre tutto il pingue suo patrimonio, ne aveva assunto l'impresa. Allorchè nell'anno 1776 col sentimento di una congregazione particolare de'reverendissimi cardinali da Noi deputata, concedessimo al succennato Scipione Zanelli la facoltà di scavare il suddetto nuovo canale di navigazione col mezzo dell'acqua già derivata superiormente alla città di Faenza dal fiume Lamone per uso de'molini, e di altri publici di lei edifizi, e d'incominciare lo scavo di esso canale dal molino di detta città denominato il molino della Croce, e di condurlo lungo la strada, che porta a Bagnacavallo, indi per i prati di Bagnacavallo medesimo, e successivamente lungo il fosso vecchio fino in Po di Primario nelle vicinanze di sant'Alberto giusta la linea, e metodo indicati dal perito idrostatico Romualdo Bertaglia nella sua relazione sottoscritta li 18 agosto 1754, credessimo opportuno di segnare sotto li due giugno del ridetto anno 1776 un chirografo, in cui accordassimo al medesimo Scipione Zanelli, e suoi in infinito la libera pertinenza di esso nuovo canale di navigazione, che aveva da aprirsi, e dei prodotti qualunqne, che dal medesimo tanto per la navigazione, e per gli edificj da costruirvisi, quanto in qualunque altra maniera si fossero ricavati, e così ancora gli accordassimo la facoltà di gravare di una discreta contribuzione quelle merci, e prodotti, che si trasportassero per barca coll'uso di detto canal Naviglio a similitudine di quello, che si costuma nel Naviglio di Bologna, ed in altri simili canali manofatti: gli concedessimo altresì di poter lungo il canale medesimo costruire molini, ed altre fabriche, ed edificj e di piantarvi alberi di qualunque sorta: dassimo a lui, e suoi il dominio dell' acqua, che, dopo aver servito agli edificj della città di Faenza, dovea presso il molino della Croce introdursi nel Naviglio, proibendone la diversione, e diminuzione, fuori del caso dello spurgo della chiusa della città, da farsi anche questo con alcune cautele da Noi prescritte: esentammo l'intraprendente Zanelli di qualunque spesa, o contribuzione per il mantenimento della chiusa, e canale inserviente alla città, volendo bensì, che a di lui carico fossero tutte le spese, che potessero occorrere, non solo per la costruzione, ma ancora per la conservazione, e manutenzione del canal Naviglio dal suo principio sino al suo termine; come altresì, che dovesse egli co' proprj denari comprare tutta quella quantità di terreno, che fosse necessaria per formare il medesimo Naviglio, suoi argini, sostegni, fabriche, e strade laterali, coll'obligazione a tutti li padroni de'terreni, ancorchè proprj degli ecclesiastici, e di altri privilegiati, di venderne a lui la quantità occorrente per il prezzo da fissarsi da due periti, e coll'obbligo rispettivamente all'intraprendente Zanelli di reintegrarli di tutti li danni, che potessero irrogarglisi dall' atterramento delle fabriche, che avessero a demolirsi: proibissimo, che potesse alcuno pascere l' erbe, o percepire verun frutto proveniente da'terreni comprati dallo stesso Zanelli, e cosi pure, che o per personal comodo, o

per trasporto potesse ritenere tanto lungo il canale quanto dall'una, e l'altra sponda barche nel nuovo naviglio senza l'espressa licenza in iscritto dell'intraprendente Zanelli, e suoi: ordinassimo inoltre che il nuovo Naviglio non fosse soggetto a veruna imposizione per causa de'lavorieri fatti, e da farsi nei fiumi, e fosso vecchio; o per qualunque altra causa; e che non fosse lecito a veruna comunità, per il di cui territorio era per passare il canale, d' imporre veruna gabella di transito sulle barche, e loro carico, dichiarando però che restassero ferme tutte le gabelle, dazj, e pedagj, che per la roba, la quale s'introduceva, o si estraeva, o transitava per terra, si esiggevano allora dalle medesime comunità, senza che per altro potessero tali dazj aumentarsi, o potessero imporsene dei nuovi sopra la roba da trasportarsi per esso canale. Deputammo in fine il reverendissimo cardinale legato della provincia di Romagna *pro tempore* per commissario, ed esecutore della suddetta opera del naviglio Faentino, e di tutte le altre cose da Noi disposte tanto dentro, quanto fuori dei limiti della legazione di Romagna, e conseguentemente anche dentro i limiti della legazione di Ferrara per quel tratto, che veniva dal nuovo canale ad intersecarsi, concedendo alli medesimi cardinali legati di Romagna tutte le facoltà opportune, fra le quali anche quella di fare qualche cambiamento dell'approvata linea del dottor Bertaglia, qualora per parte dell' intraprendente Zanelli gli si facesse costare essere la variazione stessa più commoda per la costruzione del Naviglio, meno dispendiosa, e più sicura per li scoli, e più utile ai possessori adjacenti.

Privilegia novissime concessa ipsi Zanellio memorantur.

§. 3. A questo primo chirografo altro ne aggiungessimo da Noi segnato li 20 marzo 1778. diretto al fu cardinal Casali prefetto allora della Nostra congregazione de' Sgravj, e Buon Governo: in esso, tornando Noi a concedere al Zanelli l' apertura di un canal Naviglio da Faenza fino al mare Adriatico per mezzo del Po di Primaro con tutte le grazie, privilegj, ed esenzioni accordategli nel succennato primo Nostro chirografo dei 2 giugno 1776., specialmente gli confermassimo la facoltà di gravare di quell' onesta contribuzione, e ricognizione, che al medesimo paresse, tutte le merci, e generi, che si fossero trasportati per detto canale in correspettività della grave spesa, di cui egli si era caricato, e del commodo, e vantaggio, che era per riceverne chi facesse uso del detto canale, il quale avrebbe dovuto altrimenti spendere molto di più trasportando le merci, e generi per terra. Gli confermassimo ancora l'altra facoltà di piantare alberi di qualunque sorta lungo gli argini, ed anche all'orlo de'fossi nell'uno, e nell'altro lato di ciascuna delle strade da farsi di nuovo, e da stabilirsi da lui, e di disporre sempre a piacer suo di tali alberi: confermassimo in fine, e rinovassimo l' espressa proibizione alle comunità, per il territorio delle quali doveva passare il canal Naviglio, d' imporre in avvenire gabella alcuna su le barche, e loro carico, quali volemmo, che non dovessero esser gravati di alcun dazio, gabella, pedagio, transito, passo, e sotto qualunque altro titolo, e l' esentassimo anche dal dazio denominato il passo di sant'Alberto, circa il quale ordinassimo, che si destinasse, coll' intelligenza, e consenso del tesoriere di Ferrara, un sito sopra lo sbocco del nuovo Naviglio al Po di Primaro, ove fossero tenuti pagare al medesimo tesoriere la consueta gabella, che si pagava a s. Alberto, tutti quei carichi, e barche, che non fossero dirette, o non provenissero dal nuovo Naviglio. Di più essendosi in vista del vantaggio, che da quest'opera fondatamente si sperava, impegnata la comunità di Faenza di facilitare all'intraprendente Scipione Zanelli suo concittadino la reperizione del denaro occorrente per la medesima, risolvette nel pubblico consiglio dei 9 novembre 1777., di prestare il nome, e la solidale obbligazione de'cittadini, ed astanti del territorio *uti singuli* nel debito di scudi cinquantamila, che avrebbe contratto il medesimo Zanelli, per erogarli nella suddetta impressa: onde Noi informati di questa risoluzione consigliare, dopo aver sentito il parere del cardinal prefetto del Buon Governo, l'approvassimo col detto Nostro chirografo dei 20 marzo 1778., e commettessimo allo stesso cardinal prefetto di ammettere la comunità di Faenza al monte comunità nuovo per luoghi cinquecento da crearsi per via d'aggiunta, dandogli la facoltà di venderli, e rassegnarli per trasmetterne il prezzo in Faenza, e farlo depositare nel monte di Pietà di quella città coll'espressione della provenienza, e per erogarlo con ordini da sottoscriversi tanto dal Zanelli, quanto dal capo del magistrato *pro tempore* nelle spese di detta opera, e non in altre cause; con legge, e condizione, che sul Naviglio, suo fondo, argini,

alberi, ponti, molini, ed edificj, e sopra tutt'altro, che facesse il Zanelli fabricare, o stabilire sul medesimo Naviglio, e suoi annessi, come ancora sulle rendite, prodotti, ragioni, ed azioni qualunque da esso provenienti niun creditore ancorchè privilegiato, e privilegiatissimo di detto Zanelli potesse acquistarvi azione alcuna fino che non fosse intieramente estinto il detto debito di scudi cinquantamila, ed intieramente saldati li frutti: e commettessimo altresì al medesimo cardinal prefetto la stipolazione del pubblico istromento, nel quale Scipione Zanelli dovesse obbligarsi depositare l'importo de'frutti di detti luoghi cinquecento nella depositeria generale della camera in Roma di bimestre in bimestre anticipato; di terminar inoltre l'opera nel termine di anni sei; di estinguere affatto il debito nel termine di anni trenta successivi, dovendo però cominciare l'estinzione non più tardi degl'anni venti; di rilevare in fine la comunità di ogni danno, spesa, e molestia tanto coll'ipoteca, ed obbligo generale di tutti i suoi beni, quanto coll'ipoteca speciale de' beni assegnati al consiglio comunitativo di Faenza, e dal medesimo accettati del valore di scudi cinquantamila duecento quarantadue o3. 6., derogando e sospendendo per tal effetto qualunque fidecommisso, che vi potesse essere su di essi fino all'estinzione di detto debito, e coll'obligo solidale de'cittadini, ed astanti nel territorio di Faenza *uti singuli*, a norma della suddetta risoluzione consigliare, e procura, che formata ne aveva il magistrato.

Enumerantur omnia quæ a Zanellio gesta sunt, ut opus ad exitum perducere posset.

§. 4. Stipolatosi per tanto in esecuzione di questo Nostro secondo chirografo avanti il cardinal prefetto del Buon Governo li 21 marzo 1778 il publico istromento a'rogiti del Pace notaro di quella congregazione, si pose dal Zanelli la mano all'opera, comprando tutti li terreni occorrenti, scavando il canale, facendo gli argini di esso, alzando ponti, fabricando sostegni, molini, ed altri edifizj correlativi, aprendo finalmente le necessarie strade ai lati di esso, talchè l'impresa andava felicemente, e con sollecitudine inoltrandosi al suo compimento. Ma come suole in tali opere accadere, non potè quella nella lunga sua estensione di miglia venticinque, non incontrare delle non previste disgrazie prima della sua ultimazione, e queste poi non solamente fecero all'intraprendente Scipione Zanelli consumare molto tempo per rimediarvi; ma l'obbligarono anche a caricarsi di nuove ben sensibili spese per giungere al compimento della sua impresa: una improvisa rotta di fondo, e di argini accaduta alla destra del non molto distante fiume Senio li 28 ottobre 1780, la quale mondò per l'estensione di dieci miglia il nuovo canal Naviglio, ed in parte l'interrì, disfacendo pure se non ben per anche assodate arginature del medesimo; e così ancora due straordinarissime inondazioni del Po di Primaro, che accaddero nei primi mesi dell'anno 1784, per mezzo di cui furono devastati agli argini a lui vicini del nuovo canale Naviglio di recente fatti, furono due cagioni, per le quali il Zanelli non solo dovette giunger più tardi all'ultimazione, ma dovette ancora caricarsi di due nuovi debiti, uno cioè di scudi venticinque mila, e l'altro di scudi quindicimila, per cui essendosi esibita la comunità di Faenza di prestare per lui il suo nome, e l'obbligazione solidale di tutti i consiglieri, cittadini, ed astanti del territorio *uti singuli* nell'ammissione della comunità stessa prima a luoghi duecento cinquanta, e poi ad altri luoghi cento cinquanta del monte nuovo Comunità nella medesima maniera, e colle sicurezze consimili a quelle, con cui aveva acconsentito alla precedente sua ammissione per gli altri luoghi cinquecento, perchè potese il Zanelli erogarne il prezzo nella ristorazione degli argini, e negli altri lavori necessarj al compimento del canal Naviglio, Noi, che avevamo a cuore la perfezione di un'opera diretta al sollievo, e profitto dei Nostri sudditi, non incontrammo difficoltà di approvare le risoluzioni su di ciò prese dal publico consiglio di Faenza, e con due Nostri chirografi diretti al cardinal Casali prefetto del Buon Governo, uno segnato li 27 settembre 1781, e l'altro li 26 aprile 1784. dassimo a lui la facoltà di ammettere la comunità di Faenza prima a luoghi duecento cinquanta, e poi a luoghi cento cinquanta del monte Comunità nuovo a tutto commodo, e pericolo di Scipione Zanelli, e di stipolare col medesimo gl' istromenti occorrenti tanto per sicurezza de'montisti, quanto per rilevazione, ed indennità della comunità, con tutte quelle cautele, condizioni, patti, dichiarazioni, e deroghe, che Noi avevamo prescritte per la prima ammissione della comunità ai luoghi cinquecento coll'altro Nostro chirografo dei 20 marzo 1778., e che erano state

poi col Zanelli stesso nell' istromento su di ciò stipolato formalmente convenute. In forza pertanto di tutte queste Nostre provvidenze, ed ajuti potè felicemente proseguirsi, e condursi poi al suo termine la costruzione del canal Naviglio, degli edifici, ed altri lavori al medesimo spettanti.

Jus privativum ipsi Zanellio concessum fuisse narratur construendi pontes in canali.

§. 5. Siccome però nell' inoltrarsi, che faceva l'opera, ci si fece avvertire, che sarebbe stato di molto imbarazzo, e di gran ritardo alla navigazione per il detto canale, se fosse stato lecito ad ognuno, che possedeva in vicinanza di esso canale, il far su di quello dei ponti levatori, conforme col Nostro primo chirografo dei 2 giugno 1776 glie ne avevamo lasciata la facoltà; perciò essendocisi offerto Scipione Zanelli di costruire egli a spese proprie sul medesimo canale diecisette ponti per commodo di tutti quei, che avessero voluto passarvi, e trasportarvi le loro robe, Noi con un rescritto di Nostro carattere firmato li 5 ottobre 1782. rivocassimo questa facoltà data ai possidenti suddetti nel succennato chirografo, ed ordinassimo, che niuno di loro potesse fare a traverso del canal Naviglio ponte alcuno di qualunque specie di struttura; e qualora avesse qualcuno attentato di farvelo, concedessimo la facoltà a Scipione Zanelli di devastarlo, e demolirlo per via di fatto senza alcuna interpellazione, senza bisogno d'implorare l'autorità di alcun giudice, e senza obbligo di rifare alcun danno, ordinando di più, che in questa Nostra disposizione fossero compresi li luoghi pii, ecclesiastici, camerali, ed in qualsivoglia altra maniera privilegiati, e così anche le persone dell' uno, e l' altro clero, e quelle altresì costituite in qualunque mai dignità, e degne di special menzione.

Opus bene extructum adprobare velle pontifex declarat.

§. 6. Ora dunque che vedesi da qualche anno indietro compito già tutto ciò, che riguarda il canal Naviglio, e che fiorisce in esso, come dicemmo da principio, una felice, e commoda navigazione, e commercio da Faenza al mare Adriatico per mezzo del Po di Primaro, abbiamo creduto conveniente di dare la Nostra sovrana approvazione a tutta l' opera fatta, e di non solamente confermare le grazie da Noi già in passato accordate al benemerito Nostro suddito Scipione Zanelli, ma di concedergliene ancora delle altre da esso lui richiesteci, parte in dichiarazione delle precedenti, e parte anche di nuovo, acciò egli abbia così da Noi un ulterior attestato della Nostra soddisfazione, e gradimento di quello, che egli ha per il pubblico bene con tanto zelo, incommodo, e dispendio proprio operato, ed acciò altresì ritragga un' onesto compenso dalle moltissime fatiche, e dalle gravissime spese da lui incontrate per riuscire in una sì lodevol impresa.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 7. Avendo pertanto Noi per qui presente, ed esattamente espresso tutto lo stato attuale del canal Naviglio, come ancora tutti li soprannominati Nostri chirografi, e rescritti, ed ogni altra cosa necessaria ad esprimersi, di Nostro moto proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra suprema potestà approviamo in primo luogo, l' intiera opera del canal Naviglio coi suoi argini, sostegni, ponti, strade laterali, ed edificj nella maniera, con cui è stata eseguita, sebbene esso canale nel territorio di Bagnacavallo, e di Ravenna si vegga per un poco variare dalla linea, e metodo proposto nella sua relazione dei 18. agosto 1754 dell' idrostatico Romualdo Bertaglia, ed approvato nel 1776. dalla congregazione particolare da Noi deputata, poichè sappiamo, che tal piccola, ed innocua variazione fu fatta per maggior commodo, ed utile dei possessori adjacenti, e per maggior sicurezza della linea medesima, previo l' esame, e l' approvazione del reverendissimo cardinal Valenti Gonzaga mentre era legato in Romagna, a cui nel primo Nostro chirografo dei 2. giugno 1776. ne avevamo concessa la facoltà. Confermiamo in secondo luogo, e quando faccia di bisogno nuovamente concediamo a Scipione Zanelli, e suoi tutte le esenzioni, privilegj, facoltà, diritti, concessioni, e grazie diffusamente espresse non solo nel succennato chirografo dei 2. giugno 1776. diretto al reverendissimo cardinal Vitaliano Borromeo allora legato di Romagna, ma anche nell'altro segnato li 20. marzo 1778. e diretto al defonto cardinal Antonio Casali prefetto della congregazione del Buon Governo. E così ancora l' ammissione della communità di Faenza ai luoghi novecento del monte Comunità fatta a tutto commodo, e pericolo di Scipione Zanelli con tutte però le obbligazioni, ipoteche, e sicurezze da esso date per di lei indennità, e da Noi prescritte tanto nell' ora nominato Nostro chirografo dei 20. marzo 1778. quanto nei due altri chirografi posteriori da Noi segnati li 27. settembre 1781. e li 26. aprile 1784.

già pienamente eseguiti. Confermiamo altresì il rescritto di Nostro pugno firmato li 5. ottobre 1782. onde ordiniamo, e comandiamo di nuovo che niuno, ancorchè possidente vicino al canal Naviglio, possa eriger ponti levatori, o di qualunque altra sorta, sebben fossero pedagne, e passi, a traverso del medesimo Naviglio; e ciò perchè con tali ponti, pedagne, e passi si viene a recare un danno gravissimo alla di lui navigazione per l' impedimento, e ritardo, che gli apportano: che però, non ostante qualunque permesso, o facoltà accordatagli col primo Nostro chirografo dei 2. giugno 1776. proibiamo ad ogni persona tanto laica, quanto ecclesiastica, ancorchè regolare quanto si voglia privilegiata, costituita anche in dignità, e degna di special menzione, e così a qualunque luogo pio, ed anche camerale, di erigere ponte alcuno, pedagna, o passo per attraversare il canal Naviglio, e nel caso, che ve l' erigessero, concediamo a Scipione Zanelli la facoltà di demolirli per via di fatto senza alcuna interpellazione, senza implorare alcuna autorità, e senza obbligo di rifare alcun danno conforme già Noi comandassimo col suddetto Nostro rescritto dei 5. ottobre 1782.

Declarationes speciales circa pontes.

§. 8. Vogliamo bensì, e comandiamo, che i ponti sul detto canal Naviglio siano in numero di diecisette, quanti di fatti in esso rescritto noi ordinassimo a Scipione Zanelli di costruirvene, e che sia a tutti sempre libero il passo su di quelli anche con bestie, e con carri per trasportare la loro roba dall' una all' altra parte del Naviglio stesso; come ancora vogliamo che tanto Scipione Zanelli, quanto li di lui successori siano in obbligo di perpetuamente mantenerli a proprie spese tutti e diecissette sempre aperti, e transitabili a pubblica commodità, senza che possano esigere cosa veruna nè a titolo di pedagio, nè a titolo della costruzione, e mantenimento de' ponti medesimi.

Prohibitio utendi aqua jam ipsi Zanellio concessa, et poenae contra inobedientes inflictae.

§. 9. Oltre tutto ciò, avendoci ora rappresentato lo stesso Scipione Zanelli, che sebbene Noi col primo Nostro chirografo dei 2. giugno 1776. concedessimo ad esso lui, e suoi la proprietà, e dominio dell' acqua, che uscita dalla città di Faenza fosse introdotta nel canal Naviglio, e ciò non solo per poter sostenere in esso canale la navigazione, ma anche per costruire lungo quello qualunque sorta di edificio, che avesse creduto opportuno: conforme in fatti egli vi costruì fin da principio dei molini, e dei maceratori di lini, e di canape; tuttavia si sono alcuni presa la libertà di fare dei maceratori simili vicino al canale medesimo, tirando da quello l' acqua non sua, a pregiudizio non meno della navigazione, che dell' interesse del supplicante Zanelli, perciò Noi considerando non esser giusto, che altri si prevalghino dell' acqua, che abbiamo data in proprietà al Zanelli; nè potendosi permettere che con tali opere si esponghino a pericoli la navigazione, il canale, e gli argini, ordiniamo, e comandiamo, che entro il termine di tre mesi dopo che ne saranno stati da Scipione Zanelli interpellati i loro padroni, si demolischino tutti li maceratori dei lini, e canape, che dai possidenti vicino il canal Naviglio, siano laici, siano ecclesiastici, e regolari ancorchè privilegiati, e privilegiatissimi, e quantunque degni di special menzione, siano luoghi pii, e camerali, sono stati costruiti dopo l' apertura di esso nella distanza di sessanta pertiche Ravennati dalla base del medesimo come quelli, che per mancanza di acqua sorgiva in quei luoghi, non con altr' acqua si alimentano che con quella del detto canal Naviglio: e qualora dentro tal termine non siano stati dai possidenti stessi demoliti, diamo al medesimo scipione Zanelli la facoltà di fargli egli demolire di fatto, e di autorità propria, in tutto, e per tutto, conforme abbiamo or ora ordinato relativamente ai ponti.

Prohibitio construendi quodcumque novum opus in damnum novi canalis.

§. 10. Proibiamo altresì a tutte le persone, e luoghi pii, e camerali sunnominati, sotto la stessa pena dell' immediata demolizione da farsi coll' indicata libertà da Scipione Zanelli, e suoi il costruire, entro la suddetta distanza di sessanta pertiche Ravennati da misurarsi sempre dalla base degli argini del canale, maceratori nuovi, e così anche lo scavar fossi, far fornaci, inaffiamenti, e qualunque altra opera, che porti trapelo, diminuzione di acqua, ed altra qualunque lesione del canal Naviglio, volendo, che al solo Scipione Zanelli, e suoi sia permesso fare tali edificj entro la suddetta distanza: comandiamo bensì, che debbano restar in azione tutti quei maceratori, ed edifiej sebbene non distanti sessanta pertiche, che esistevano prima che si costruisse il canal Naviglio; come ancora vogliamo, che a ciascuno dei possidenti vicino al canale sia lecito, anche dentro la suddetta distanza, scavare dei

pozzi per servizio dei loro beni, e del loro bestiame.

Providentiæ circa solutionem datiorum impositorum pro transvectione segetum

§. 11. Essendosi poi da qualche vicina comunità specialmente della provincia di Ferrara, o dai loro appaltatori voluto esigere un insolito dazio di transito per quelle biade, che passano per il loro territorio allorchè vanno a macinarsi ai molini di Zanelli posti lungo il canal Naviglio, o da quelli si riconduchino già macinate; perciò condannando Noi questo abuso come lesivo della libertà, e dei privilegj da Noi accordati a Scipione Zanelli, espressamente comandiamo, che pagati che siano li soliti dazj del macinato da quei che conducono, o riportano le loro biade dai molini del canale, non debbano quelle esser da qualsisia comunità, o loro appaltatori assoggettate sì nell'andare, che nel ritornare a qualunque altro pagamento sotto nome di dazio, bolletta, passo, o altro titolo. Comandiamo parimente, che li grani, e minuti, che rimarranno al Zanelli per mercede delle moliture ne' suoi molini, siano sempre esenti dal pagare il dazio, o dazj del macinato, per averli già preventivamente pagati chi le conduce a quei molini: che però sempre che costi esser dette biade mercede di molitura, vogliamo, che si possino liberamente vendere tanto sode, quanto in farina senz' alcun altro pagamento di nuova bolletta del macinato. Per la quantità poi di mille rubbia di grano, e di rubbia seicento di marzatelli in quegli anni però, in cui tal quantità si ricavi dalla mercede delle moliture fatte nei molini del canal Naviglio, e non ricavandosi, per quella quantità, che realmente da essa si ritrarrà, concediamo a Scipione Zanelli, e suoi la tratta privilegiata per fuori di stato, tanto per mare, che per terra, da conseguirsi per altro in quei soli anni, in cui nella provincia di Romagna si concedino le tratte, e vogliamo, che tale tratta gli si dia fra le prime privilegiate, giacchè intendiamo di accordargliela in compenso delle gravissime spese da esso fatte nell' opera del Naviglio.

Jus retinendi custodem Zanellio concessum pro obtinenda executione omnium concessionum eidem factarum

§. 12. Ad effetto poi, che lo stesso Scipione Zanelli non sia pregiudicato nel diritto, che nei Nostri due primi chirografi gli accordassimo di piantar alberi tanto sopra gli argini, quanto sopra il labro de' fossi adjacenti al Naviglio, e di raccoglier erba, e fieno nascente in detti luoghi, come pure ad effetto di evitare li furti, e danni, che spesso gli vengono fatti dagli uomini, e dai bestiami, e di conservare le arginature, ed il commodo per il tiro delle barche coi cavalli, o con altri animali, concediamo al medesimo la facoltà di poter ritenere due guardiani, che invigilino alla custodia di tutto il Naviglio, de' suoi prodotti, arginature, ed edifizj, quali guardiani, che averanno la facoltà di portare le consuete armi, dovranno, prima di principiare ad esercitare il loro impiego, esibire la loro patente alla legazione di Romagna, e farla ivi registrare, e dovranno altresì percepire per loro emolumento la terza parte delle pene, che coll' editto del reverendissimo cardinal Valenti Gonzaga legato di Romagna dei 24. luglio 1779. furono imposte contro li dannificanti, e contraventori, tornando quì Noi a confermare, e quando faccia di bisogno a concedere di nuovo alli reverendissimi cardinali legati della provincia di Romagna la facoltà datagli nel Nostro primo chirografo dei 2. giugno 1776. di far loro eseguire tutte le disposizioni da Noi fatte sul più volte nominato canal Naviglio non solo per quel tratto, che esso ha dentro la Romagna, ma anche per quella parte, che va ad intersecare la legazione di Ferrara. Per questa stessa ragione poi che tutto il Naviglio dovrà sempre considerarsi come esistente nella legazione di Romagna, vogliamo, che tutti i grani, e marzatelli, che si ritraggono dai molini del medesimo Naviglio, possano sempre trasportarsi liberamente per il Naviglio stesso da uno all' altro dei di lui magazzeni posti tanto nella provincia di Romagna, quanto in quella di Ferrara indistintamente senza dover incontrare o nell' una, o nell' altra provincia difficoltà alcuna.

Concessio terreni olim occupati a viis nuncupatis *la Forma* et *il Cogollo* favore ejusdem Zanelli.

§. 13. Avendo il Zanelli nel costruire il nuovo Naviglio in vicinanza della terra di Bagnacavallo dovuto intersecare due strade, una detta la *Forma* e l' altra il *Cogollo*, che conducevano alla strada, e porta denominata dei Cappuccini di detta terra, ed avendo alle medesime sostituita un' altra nuova strada alla destra lungo il Naviglio, che conduce al ponte da lui fatto sopra il medesimo, ed alla porta di s. Domenico, sono restati, da che il Naviglio fu fatto, inoperosi affatto, ed abbandonati quei due tronchi delle succennate due strade, le quali non hanno mai data in passato comunicazione ad alcuno dei campi adjacenti dei particolari, i quali hanno tutti l' accesso, e le case sopra la strada de' Cappuccini.

Siccome dunque detti due tronchi di strada pubblica sono di pertinenza Nostra, conforme lo sono sempre stati in addietro, e siccome altresì dal ritenersi così aperti, e derelitti ne deriva, che tutti vi mandano a pascere li bestiami, li quali poi vanno a danneggiare l'arginatura del Naviglio, che con quei tronchi confina, e li piantamenti fattivi; così avendoci Scipione Zanelli supplicato di concederglieli in proprietà, ad effetto di poterli far chiudere all'imbocco, che essi hanno sulla strada dei Cappuccini, perchè non vi entrino più nè uomini, nè bestie a far danno non meno a lui, che ai vicini campi, Noi ben volentieri gli concediamo in proprietà li detti due tronchi di strada denominati la *Forma*, ed il *Cogollo*; con che però debba mantenere li fossi laterali alli medesimi per scolo delle campagne adjacenti.

Indulgetur ut nova janua *Pia* nuncupata aperiri possit in civitate Faentiæ.

§. 14. Fin da quando nel Nostro passaggio da Faenza seguito nell'anno 1782., allorchè ritornavamo dal viaggio di Vienna, fossimo Noi a vedere l'opera già molto inoltrata del nuovo canal Naviglio, Scipione Zanelli ci supplicò di dargli la facoltà di aprire a sue spese una nuova porta sotto il Nostro nome nelle mura della città incontro allo stesso canale. Non isdegnassimo di accordargli fin'allora questa grazia a voce; ed avendocene ora replicata l'istanza, siamo condiscesi ad aderirci; e però concediamo ad esso la facoltà di aprire, e costruire a tutte sue spese questa porta in prospetto, e per uso del detto canal Naviglio, senza che per altro con ciò s'intenda a lui accordato alcun dritto di percepir dazio, o corrisposta veruna sotto qualunque pretesto da chi passerà per la medesima, e senza altresì possa impedire di porvisi dalla pubblica autorità la guardia ogni volta che vorrà, e quando si porranno alle altre porte di Faenza; con dichiarazione inoltre, che debba la medesima porta esser soggetta a tutte quelle leggi, a cui saranno soggette le altre porte di quella città.

Prorogatio termini ad effectum perficiendi opera omnia, et ædificia ipsi canali adnexa.

§. 15. Mentre era per ispirare il termine da Noi prefisso al Zanelli prima di un sessennio col Nostro chirografo dei 20 marzo 1778., e poi di un quadriennio col Nostro rescritto dei 25 maggio 1784. per compire non solo il canal Naviglio, ma anche tutti gli edificj annessi al medesimo, che avesse egli creduto conveniente di fare, per i quali gli dassimo col primo Nostro chirografo dei 2 giugno 1776. la facoltà di obbligare li possessori adjacenti alla vendita del terreno occorrente per il giusto suo prezzo, ci fece egli vedere, che per la grandezza dell'opera, e per le disgrazie di rotte, ed inondazioni incontrate nel formarla, gli era mancato il tempo materiale per ultimare tutte le diverse fabriche di molini, di magazzeni, ed altre da esso fin da principio stabilite: e però avendoci supplicato di una nuova proroga, ci siamo indotti a intercedergliela, onde gli torniamo ora a prorogare il termine del compimento degl'edificj ad altri quattro anni solamente, dopo li quali non potrà più egli godere di quei Nostri beneficj, e grazie, che per la loro costruzione in principio dell'opera gli accordassimo.

Exemptiones ipsi Zanellio concessæ in gratiam operis facti.

§. 16. Finalmente essendosi nel nuovo sistema delle dogane ai confini cominciato ad eseguire l'anno 1786, imposto il dazio di transito in ragione di un paolo per ogni cento libre, sopra tutti li generi, e merci estere, che transitassero per lo stato Pontificio, ci ha supplicato Scipione Zanelli di voler Noi esimere da questo dazio tutte quelle merci, e generi esteri, che saranno diretti al suo canal Naviglio, e passeranno per il medesimo, e ciò in riflesso delle tante spese da esso fatte per aprirlo: e Noi volendo anche in questa parte usare un'atto della Nostra sovrana clemenza verso il medesimo, gli concediamo, di lui vita soltanto naturale durante, la richiesta esenzione, che già monsignor tesoriere gli aveva provisionalmente, e fino che fosse sopravenuto il Nostro oracolo, accordata. E perciò ordiniamo allo stesso monsignore Tesoriere generale, che durante la vita di Scipione Zanelli, non faccia esigere dai ministri delle dogane dazio alcuno di transito imposto col nuovo sistema delle Finanze per quelle merci, e generi esteri, che, volendo transitare per il Nostro stato Pontificio, saranno diretti, e passeranno realmente per il di lui canale Naviglio: ben'inteso, che le gabelle d'introduzione, e di estrazione dal medesimo Pontificio stato si dovranno pagare ugualmente, che nel rimanente dello stato stesso, escluse le provincie di Bologna, e di Ferrara fin tanto che a Noi piacerà di considerarle non comprese nel succennato nuovo sistema delle Finanze; siccome ancora non potranno i mercanti, e transitanti chiunque ricusare d'osservare, anche per il transito, le leggi delle dogane, prendendo i bollettoni, sottoponendosi alle visite, dando le occurrenti sicurtà, e facendo tutt'al-

tro prescritto nellè ordinazioni tanto generali, che particolari della Finanza per il miglior governo della medesima, e soggiacendo in caso d'inosservanza alle penali stabilite nelle leggi, che saranno veglianti, sempre però senza pagamento alcuno relativamente a tutto ciò, che riguarderà il transito suddetto.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 17. Tutte le cose pertanto da Noi disposte in questo Nostro moto proprio vogliamo, e commandiamo, che siano adempite, ed eseguite rispettivamente da chi spetta senza il più piccolo ritardo essendo questa la mente, e volontà Nostra espressa. Volendo, e decretando, che al presente Nostro moto proprio, benchè non esibito, nè ammesso, o registrato in camera, e ne'suoi libri a tenore della Bolla di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis*, non possa in alcun tempo, nè per alcun capo, o causa opporsi di surrezzione, orrezzione, nè di alcun vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, nè che mai sotto questi, o altri qualunque pretesti possa essere impugnato, moderato, o rivocato; e che così, e non altrimenti debba sempre nelle premesse cose giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi dalla Nostra congregazione dell'Acque da quella del Buon Governo, e da qualunque altra congregazione simile, come pure da'reverendissimi cardinali legati, e da qualunque giudice, e tribunale, benchè collegiale, camerlengo di santa Chiesa, tesoriere generale, rota, camera, e qualsivoglia altro giudice, e tribunale quanto si voglia qualificato, togliendo a ciascun di loro ogni facoltà di giudicare, definire, ed interpretare in contrario, e dichiarando Noi fin d'adesso preventivamente nullo, irrito, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno di essi scientemente, ed ignorantemente fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse giudicare contro la forma, e disposizione del presente Nostro moto proprio, il quale vogliamo debba avere il suo pieno effetto, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione, ancorchè non siano stati chiamati, citati, e sentiti monsignor commissario della Nostra camera, le comunità, per il territorio delle quali passa il canal Naviglio, li possessori dei terreni vicini al medesimo, ed ogni altra persona benchè privilegiata, privilegiatissima anche ecclesiastica, e luogo pio, ed altri qualunque, che vi avessero, o pretendessero avervi interesse, e che per comprenderli esigessero una special menzione.

Derogatio contrariorum.

§. 18, Non ostante la suddetta Bolla di Pio IV. *de registrandis*, la regola della Nostra cancelleria *de jure quæsito non tollendo*, e qualsivoglia altra costituzione, ed ordinazione apostolica non meno Nostra, che de'Nostri predecessori, leggi, statuti, e riforme, benchè confermate dalla santa Sede, privilegi, immunità, ed esenzioni a qualsivoglia persona, ed ordine anche militare, ed alle undici congregazioni, per qualunque titolo, anche oneroso, concedute, ed ogni altra cosa, che potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole avendone il tenore qui espresso, e di parola in parola inserto, colla pienezza della Nostra pontificia podestà, per questa sol volta, e per la piena, e totale esecuzione di quanto si contiene nel presente Nostro motu proprio ampiamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico quirinale li 26 luglio 1788.

Pius PP. Sextus

DCCXI.

Dat. die 29. julii 1788 Anno XIV.

Indulgetur, ut in ecclesia collegii sanctissimi Rosarii civitatis sanctæ Fidei in Indiis festum sanctissimi Rosarii ad diem xviii decembris quotannis transferri possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut dilecti filii rector, ac deputati collegii majoris nuncupati civitatis sanctæ Fidei de Bogota sub titulo sanctissimi Rosarii Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi pro eo, quem erga beatam Mariam virginem de Rosario gerunt devotionis affectum, festum ejusdem beatæ Mariæ virginis de Rosario ad diem xviii decembris cum celebratione missæ votivæ ejusdem festi in eorum ecclesia quotannis transferre, nec non ut in eadem ecclesia celebrari possit sabatho sancto post missam solemnem, alia missa lecta, vel votiva ejusdem beatæ Mariæ virginis de Rosario, vel saltem de tempore, plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in

præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, et attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii, ut in posterum festum tantummodo sanctissimi Rosarii prædicti ad diem xviii decembris quotannis in ecclesia dicti collegii transferri, et celebrari libere, et licite valeat, auctoritate apostolica, tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dicti collegii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vigesima nona julii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCXII.

Dat. die 29 julii 1788 anno XIV.

Indultum, ut certis diebus intra octavam Conceptionis beatæ Mariæ virginis immaculatæ missa solemnis de die in ecclesia monasterii monialium s. Jacobi oppidi Matriti Toletanæ diœcesis valeat celebrari licet diversum occurrat officium.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut dilectæ in Christo filiæ moderna commendatrix nuncupata, ac moniales regalis monasterii ordinis militaris sancti Jacobi de Spatha oppidi Matriti Toletanæ diœcesis Nobis nuper exponi fecerunt, pro singulari, quem tum ipsæ, tum dilecti filii constituentes, et repræsentantes consilium ordinum militarium Hispaniarum erga beatam Mariam virginem Immaculatam gerunt devotionis affectum missam solemnem Conceptionis ejusdem beatæ Mariæ virginis Immaculatæ in ecclesia dicti monasterii diebus infra octavam festi ejusdem Conceptionis, in quibus ad eam repræsentantes prædicti collegialiter accedere solent, celebrari facere posse plurimum desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati, et attenta relatione dilecti etiam filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii, ut in posterum in ecclesia dicti monasterii, iis diebus infra octavam Conceptionis beatæ Mariæ virginis Immaculatæ, in quibus regale consilium ordinum militarium Hispaniarum ad eam collegialiter accedet, ut præfertur, missa solemnis ejusdem Conceptionis beatæ Mariæ virginis Immaculatæ, prout in ejus die, licet diversum occurrat officium, celebrari libere, et licite pos-

sit, ac valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum. §. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ecclesiæ, et ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima nona julii millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCXIII.

Dat. die 8. augusti 1788 anno XIV.

Instante rege catholico confirmatur decretum episcopi Oxomensis, nec non regis catholici, ut in posterum beneficia curata, quæ in mensibus, tum ordinariis, tum reservatis erunt vacatura, nisi Oxomensibus conferri possint.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium. §. 1. Supernæ majestatis præsidio, cujus ineffabilem providentiam cœlestia simul, et terrena diriguntur, super gregem Dominicum Nobis commissum, speculatoris officium, quantum imbecillitati Nostræ conceditur, exercentes ea, quæ pro populi christiani utilitate, divinique cultus augmento prudenter disposita esse noscuntur, quoties a Nobis petitur, confirmare non dedignamur, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Expositio precum. §. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit venerabilis frater Joachim archiepiscopus episcopus Oxomensis, quod ipse intelligens, quanti Christifidelium saluti intersit, ut qui ad animarum curam vocantur, morum honestate, doctrina, probitate, prudentia, et vitæ exemplaritate se manifestentur veluti Dei ministri, ut in omnibus se ipsos præbentes exemplum bonorum operum potentes sint exhortari in sana doctrina, et eos, qui contradicunt arguere, pro sua idcirco pastorali vigilantia, et quo clerici in novo episcopali seminario recipiendi libentius studiis, sacrisque disciplinis omnem navent operam, die xvii julii elapsi anni MDCCLXXXVII. statuit, ut nemo deinceps, qui non sit ex diœcesanis Oxomensibus beneficia curata, seu parochiæ dictæ diœcesis in mensibus ordinariis vacatura petere, aut ad petitionem hujusmodi recipi, et vocari possit; quod quidem consilium, ac decretum cum a carissimo in Christo filio Nostro Karolo Hispaniarum rege catholico probatum fuerit, voluit propterea ipse ad beneficia quoque curata in mensibus reservatis vacatura, et quorum collatio ad ipsum libere spectare, dignoscitur, solos diœcesanos Oxomenses fore præsentandos, et nominandos, ita ut ipsis dumtaxat deficientibus alienigenæ nominari possint. Cum autem sicut pro parte ejusdem Karoli regis catholici Nobis expositum fuit, ut hæc omnia, ut præfertur, statuta firmius subsistant, et serventur exactius apostolicæ firmitatis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis. §. 3. Nos igitur ejusdem Karoli regis catholici votis, quantum cum Domino possumus annuere volentes, ac illorum, quorum favorem concernunt præsentes Nostræ literæ, singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memorata statuta, seu decreta auctoritate apostolica, tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et

facti defectus, si qui desuper in eisdem quomodolibet intervenerint, supplemus, ita ut omnia, et singula beneficia curata dictæ diœcesis Oxomensis, quæ in posterum erunt in mensibus tum ordinariis, tum reservatis vacatura, nisi Oxomenses nominari, præsentari, aut illis conferri, et vel alias de eis, in alios quoquomodo, præterquam si nullus habilis, ac capax ad ea obtinenda existeret, disponi nullimode possit, collationes, provisiones, et aliæ quævis dispositiones de illis nullius fore roboris, vel momenti, nullumque alicui etiam coloratum tribuere titulum possidendi, auctoritate, et tenore prædictis mandamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictæ Oxomensis diœcesis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die octava augusti millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCXIV.

Dat. die 19. augusti 1788 anno XIV.

Erectio ecclesiæ metropolitanæ Gradiscanæ in regno Austriæ.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Super specula militantis Ecclesiæ, illo sic disponente Domino, qui rebus cunctis imperat, cuique omnia semper obediunt, licet nullis suffragantibus meritis Nostris constituti ad universas orbis ecclesias aciem Nostræ mentis intendentes, quid insignium locorum splendori, quidve incolarum commoditati, et felici statui, eorumque animarum saluti magis congruat potissimum contemplamur, ut et in locis ipsis prout necessitas postulat, salus animarum exigit, et supremorum principum de orthodoxa religione optime meritorum, illorumque præsertim, qui communem christianæ reipublicæ censura adversus illius teterrimos hostes temporibus hisce totis conatibus hostes adjuvare satagunt, vota exposcunt, novas episcopales sedes juxta circumstantiarum opportunitatem, per viam etiam alicujus suppressionis, et translationis erigamus, ut per novas erectiones hujusmodi nova etiam populorum eidem militanti ecclesiæ augeatur adhæsio, fideique catholicæ professio inibi validius efflorescat, eademque loca dignioribus titulis illustrentur, nec non illorum incolæ, et personæ honorabilium, vigilumque præsulum assistentia, doctrina, et regimine suffulti proficiant semper in fide cum divini cultus propagatione, et non careant in spiritualibus incremento.

Preces porrectæ ab ipso imperatore pro obtinenda nova erectione.

§. 2. Cum itaque sicut ex insinuatione charissimi in Christo filii Nostri Josephi secundi in imperatorem electi, et Romanorum, ac Bohemiæ, et Hungariæ regis apostolici per dilectum filium Nostrum Franciscum tituli sanctæ

Crucis in Hierusalem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyterum cardinalem Herzan de Harras nuncupatum apud Nos, et Sedem apostolicam administrum plenipotentiarium nuper facta accepimus, ipse Josephus imperator, et rex ad populorum in ditionibus sibi subjectis existentium spirituale bonum, sive promovendum, gravioremque animarum pastoribus curam allevandam operæ pretium existimet, ut variæ nonnullarum diœcesum portiones in dictis ditionibus sparsim, vel mixtim hinc inde existentes inordinatum ambitum sub vigili unius tantum capitis inspectione claudantur, ac propterea attendens, quod ex sequuta nuper metropolitanæ ecclesiæ Goritiensis suppressione apostolica auctoritate perpetuo facta infrascripti illius diœcesis districtus ecclesiastici pars aliqua, de qua nondum dispositum extitit, illisque finitimæ Dergestinæ, et Petinensis diœcesum integri respective etiam districtus ecclesiastici in temporalibus Austriæ ditioni respective subjecta, et subjecti reperiuntur, quæ, et qui ad hujusmodi finem obtinendum, simul cum reliqua Parentinæ, et Polensis diœcesum, et respective districtus parte in Histria Austriaca existere mererentur unum, et in unam tantum diœcesim, ut infra costitui, quodque hoc idem sentientes, atque ut opus, tam utile perficiatur animo hærentes venerabilis frater Noster modernus episcopus Dergestinus, illiusque episcopalis ecclesiæ Dergestinæ, nec non etiam illius sede episcopali Petinensis ecclesiæ ad præsens vacante respective moderni capitula, et canonici dilecti filii infrascriptis suppressioni, erectioni consenserunt, et quo ad dictum episcopum Dergestinum regimini, et administrationi ipsius Dergestinæ ecclesiæ, cui præest ad eumdem infrascriptæ erectionis effectum, in manibus Nostris sponte, et libere cessit, summo proinde desiderio flagret idem Josephus imperator, et rex, ut prævia ipsa cum Dergestinæ, et Petinensis ecclesiarum unione, illarumque respective sedis, et dignitatis, nec non utriusque mensæ episcopalis, atque respectivorum capitulorum hujusmodi, illaque respective componentium dignitatum, et singulorum canonicatuum, ac præbendarum, et quantumvis aliorum in eis respective existentium beneficiorum ecclesiasticorum una cum Dergestina, et Petinensi respective diœcesibus, modo tamen, et forma infrascriptis, et non alias facienda suppressione, et Parentinæ, ac Polensis diœcesum prædictarum respective districtus infrascriptæ partis dismembratione de simili venerabilium etiam Nostrorum modernorum Petrinensis, et Polensis episcoporum dilectorum itidem filiorum modernorum Parentinæ, et Palensis ecclesiarum, capitulorum, et canonicorum jam præstito consensu, etiam infra facienda oppidum Gradiscæ sub diœcesi Dergestina, ut infra sic supprimenda existens civitatis episcopalis Gradiscæ titulo, et honore decoretur, ac in eo sita parochialis, et alia sanctorum Petri, et Pauli apostolorum, prævia itidem illius tituli collativi suppressione, et extinctione de dilecti pariter filii moderni illius rectoris, simili consensu, perpetuo, ut infra etiam facienda in cathedralem ecclesiam Gradiscanam nuncupandam, ut infra quoque, perpetuo erigatur, aliaque infrascripta, per Nos, et Sedem apostolicam fiant, atque ordinentur.

§. 3. Nos igitur, quibus post susceptam dicti Francisci cardinalis instantiam, et processu a dilecto, etiam filio Nostro, et Sedis apostolicæ prædictæ nuncio in civitate Viennensi Austriæ commorante vigore decreti Nostri sub die decima mensis decembris anni Domini proxime præteriti, editi super ipsis expetitis suppressione, et dismembratione, ac erectione confecto, et ad urbem nuperrime transmisso, plane constitit, quod præmissorum necessitate, ac etiam utilitate revera existentibus, si supradicta omnia per Nos, et Sedem eamdem, ut infra concederentur ecclesiastica quidem disciplina in eisdem partibus cum ulteriori animarum hujusmodi fausto Catholicæ religionis progressu cohordinaretur, et Christifidelium pietas in dies etiam augeretur votis, et supplicationibus dicti Josephi imperatoris, et regis ejus nomine Nobis per dictum Franciscum cardinalem humiliter super hoc porrectis annuere volentes, ac cessionem ab ipso Dergestino episcopo ad eumdem infrascriptum effectum, ut præfertur factam hujusmodi admittentes, ipsumque episcopum Dergestinum vinculo, quo Dergestinæ ecclesiæ prædictæ, cui præest tenetur apostolica auctoritate, motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine in Dergestina, et Petinensi respective civitatibus cathedrales ecclesias Dergestinam, et Petinensem, illarumque cathedras, et dignitates, ac sedes, nec non mensas episcopales cum universis Dergestina, ac Petinensi diœcesibus, nec non titulum, et denominationem Dergestinæ, et Petinensis re-

Suppressio nonnullarum ecclesiarum uniendarum novæ Sedi.

spective civitatis, et civitatum episcopalium, dictarumque cathedralium ecclesiarum respective capitula, et dignitates, ac singulos canonicatus, et præbendas, et quævis alia inibi respective existentia, et utrumque concernentia beneficia ecclesiastica, quovis nomine nuncupata, dictamque insuper parochialem ecclesiam eorumdem sanctorum Petri, et Pauli in dicto oppido, ut infra existentem, illius æque, ac dignitatum hujusmodi, nec non canonicatuum, et præbendarum, aliorumque sanctorum Petri, et Pauli prædictorum respective titulos collativos, nomina, denominationes, naturas, et essentias dignitatum, ac canonicatuum, beneficiorum, ac parochialis ecclesiæ hujusmodi collativarum, ac collativæ hujusmodi, ita quod illæ, et illi, nec non illa, et nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativæ, et collativarum non collativa esse desinant, ac de cætero uti tales, et talia, ac talis in titulum collativum; quavis auctoritate conferri, aut impetrari, aut alias de illis, et illo quovis modo disponi contigerit collationes, impetrationes, aliæque dispositiones de illis, et illa pro tempore quomodolibet factæ nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, nullique suffragentur, nec cuiquam jus, vel coloratum titulum possidendi tribuant, apostolica pariter auctoritate, perpetuo respective supprimimus, et extinguimus. Ac ne alicui ex dictarum Dergestinæ, et Petinensis ecclesiarum, sic suppressarum, et extinctarum super respective canonicis, ac qui dignitates in earum utrumque simul hactenus respective obtinuerunt; dictæque parochialis ecclesiæ, itidem sic suppressæ, et extinctæ super etiam rectore prædicto, in hujusmodi dignitatum, et canonicatuum, et præbendarum, nec non dictæ parochialis ecclesiæ, respective facta abdicatione præjudicium aliquod inferri valeat, quinimo eorum quilibet in ea de suæ respective sic suppressæ præbendæ amissis fructibus, et quoad ipsum insuper rectorem parochialis ecclesiæ, ut præfertur suppressæ, et extinctæ, etiam de suis juribus parochialibus huc usque per eum percipi solitis integram respective indemnitatem accipiat, Nos propterea, cuilibet ex prædictis Dergestinæ, et Petinensis ecclesiarum, ut præfertur suppressarum, et extinctarum hujusmodi nuper canonicis, ac qui dignitates in illis simul, ut præfertur respective obtinuerunt, dictæque, sic suppressæ, et extinctæ parochialis ecclesiæ, nuper rectori prædicto pensionem annuam, quæ cujusque per eos respective obtentæ præbendæ, ac jurium parochialium hujusmodi, ad ipsum insuper rectorem spectantium annuis redditibus æquivaleat eis eorum cuilibet, quoad vixerit, et respective vixerint, et eisdem præbendis, ac parochialis ecclesiæ prædictæ, ut præfertur suppressis, et suppressa, jam alias assignatis, per eos, et eorum quemlibet respective percipiendam, semper ipsum Josephum imperatorem, et regem cujus expressa ad hoc accessit assentio in numerata pecunia, donec aliunde eisdem, sic suppressarum Dergestinæ, et Petinensis respective ecclesiarum hujusmodi nuper canonicis, et qui dignitates in illis, ut præfertur obtinuerunt, dictæque parochialis ecclesiæ, itidem, ut prefertur suppressæ, et extinctæ nuper rectori prædicto de aliquibus beneficiis ecclesiasticis, respectivi annui redditus, non minoris singuli eorum canonice provisum fuerit annuatim persolvendam dicta apostolica auctoritate ipsarum, tenore præsentium reservamus, constituimus, et assignamus.

Declaratur oppidum Gradiscæ civitatis honore frui debere, et ecclesia ss. Petri, et Pauli in cathedralem erigitur.

§. 4. His vero præmissis prædictum oppidum Gradiscæ in civitatem episcopalem Grandiscanam, ut antea nuncupandam cum omnibus, et singulis juribus, honoribus, præeminentiis, privilegiis, et prærogativis, quibus aliæ civitates pontificali cathedra insignitæ, et earum cives utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum; dictam vero parochialem ecclesiam eorumdem sanctorum Petri, et Pauli in eodem oppido, ut præfertur existentem, ac etiam, ut præfertur suppressam, et extinctam, in cathedralem ecclesiam archiepiscopo Labacensi pro tempore existenti suffraganeam, eique metropolitico jure subjectam sub invocatione sanctorum Petri, et Pauli apostolorum, et parochialem, ut antea extituram, et in ea sedem, et dignitatem episcopalem, pro uno deinceps episcopo Gradiscano nuncupando, qui eidem ecclesiæ Gradiscanæ, illiusque civitati prefatæ, ac diœcesi, ut infra constituendæ præsit, abbates, inferiores prælatos, et alios ad synodum convocet, et omnia, ac singula jura, judicia, et munia episcopalia habeat, et exerceat, cum suis capitulo infrascripto, sigillo, arca, mensa episcopali, cæterisque pontificalibus signis, insigniis, nec non juribus, et jurisdictionibus, facultatibus, præeminentiis, prærogativis, privilegiis,

honoribus, gratiis, favoribus, et indultis realibus, et personalibus, ac mixtis, quibus cæteræ nationis Germanicæ episcopales ecclesiæ, earumque præsules quomodolibet, non tamen titulo oneroso, aut ex privilegio particulari, similiter utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum.

Creantur dignitates capituli.

§. 5. In ipsa autem cathedrali ecclesia Gradiscana, unam præposituram, quæ post pastoralem hujusmodi major, cum uno canonicatu, et alia præbenda pro uno canonico præposito nuncupando, qui caput infrascripti capituli existat, iisque gaudeat præeminentiis, quæ sibi de jure competere debent. Ac unum decanatum, qui secundo cum alio pariter canonicatu, et alia præbenda pro alio pariter canonico decano, ac unam scholasticam, quæ tertia inibi respective dignitates existant cum alio itidem canonicatu, et alia præbenda eisdem dignitatibus respective invicem perpetuo unitis extituris pro uno canonico scholastico, ac alium, et aliam quartam nuncupandam, quibus vicarii generalis pro tempore futuri Gradiscani episcopi munus incumbat pro uno presbytero quarto canonico vicario generali etiam nuncupando, ac alium, et aliam quintam pariter nuncupandam, quibus cura animarum parochianorum dictæ cathedralis, quæ, ut præfertur, etiam parochialis existat ecclesiæ Grandiscanæ immineat pro alio presbytero quinto canonico, parocho similiter nuncupando, ac reliquos duos respective canonicatus, totidemque præbendas pro duobus aliis futuris mere canonicis dictæ cathedralis ecclesiæ illius capitulum componentibus, similiter cum choro, stallo, arca, et sigillo cum omnibus, aliisque signis, et insigniis cathedralibus, ac cum omnibus prærogativis, honoribus, privilegiis, exemptionibus, quibus aliæ cathedrales in Austriaca ditione existentes, non tamen titulo oneroso, aut ex privilegio particulari, similibus acquisitis gaudere solent, ac possunt; nec non sex perpetuas vicarias chorales, et curatas mansionariatus nuncupandas pro totidem presbyteris vicariis choralibus mansionariis itidem nuncupandis, quibus pariter servitium chori dictæ cathedralis ecclesiæ Gradiscanæ onus quoque, curam animarum parochianorum hujusmodi, una cum quinto canonico parocho, ut præfertur nuncupando pro tempore existente, ipsius cathedralis ecclesiæ Gradiscanæ exercendi incumbat, et quatuor sine cura personalem tamen residentiam requirentes, ac servitium choro annexum habentes, cappellanias, minime tamen collativas, pro totidem clericis, seu presbyteris futuris in eadem ecclesia Gradiscana cappellanis, qui eidem in divinis inservire teneantur, et ad nutum pro tempore existentium illius capituli, et canonicorum ad cappellanias hujusmodi, tum hac prima vice, et a primæva illarum erectione infrarcripta vacantes, quam etiam, deinceps, quovis modo vacaturas eligi, et assumi, ac respective ab eisdem constitui possint, et debeant ad Dei omnipotentis laudem, et gloriam, eorumdemque sanctorum Petri, et Pauli apostolorum honorem, fideique catholicæ exaltationem, apostolica auctoritate prædicta, itidem perpetuo respective erigimus, et instituimus, volentes quod futurus episcopus Gradiscanus in dicta cathedrali ecclesia per Nos, ut præfertur, erecta theologalem, et pœnitentiariam præbendas ad præscriptum concilii Tridentini instituat, ejusdem futuri episcopi Gradiscani conscientia desuper onerata remanente.

Constituitur diœcesis novi episcopatus.

§. 6. Ac insuper, ut prædictæ episcopali ecclesiæ Gradiscanæ, ut præfertur erectæ diœcesis constitui possit, prævia unius Parentinæ, et alterius Polentinæ diœcesum respective districtuum partium in Histria Austriaca, ut præfertur sitarum, et in eis respective existentium parochialium ecclesiarum inferius exprimendarum per eosdem modernos Parentinum, et Polentinum episcopos, eorumque respective capitula, et canonicos prædictos respective perpetuo cessarum ab una, et altera eorum diœcesibus prædictis perpetua dismembratione, et disjunctione præfatum oppidum Gradiscanum in civitatem episcopalem, ut præfertur erectum, ac totos, et integros actuales Dergestinæ, et Petinensis diœcesum, ut præfertur suppressarum districtus. Ac unam Goritiensem, nuper similiter, ut præfertur, et aliam, ac reliquam, ut supra dismembratas Parentinæ, et Polentinæ, respective diœcesum, etiam respective districtuum partes hujusmodi, et in eisdem districtibus, ac districtuum partibus supradictis respective consistentes, non tamen infrascriptas de Umago, et Matterada nuncupatas dictæ Dergestinæ diœcesis in Histria Veneta ecclesias, quæ sequuntur videlicet. In districtu suppressi Dergestini unam beatæ Mariæ virginis Dergestinæ in civitate veteri; et aliam sancti Antonii Dergestini in civitate nova

Theresiana, et aliam sancti Bartholomæi Opehina, et aliam sancti Uldarici Bollina, ac aliam sancti Stephani Bresoniz, ac aliam sancti Petri apostoli Thomai, ac aliam sancti Bartholomæi Senoscisch, ac aliam beatæ Mariæ virginis Urem, ac aliam sancti Stephani Coshana, et aliam beatæ Mariæ virginis Felshanæ, et aliam sancti Petri apostoli Bornegg, et aliam beatæ Mariæ virginis Havina, et aliam sancti Martini Hrenoviz, et aliam sancti Chrisogoni Hrushioza, et aliam sancti Petri apostoli Pover, et reliquam parochiales, seu alias ecclesias sancti Joannis Baptistæ Rodigg, respective nuncupatas. Ac in alio districtu suppressi episcopatus Petinensis, unam beatæ Mariæ virginis Pedenæ, et aliam sancti Viti Gallicanæ, et aliam sancti Michaelis Novago, et aliam beatæ Mariæ virginis Ceroule, et aliam sancti Joannis Baptistæ Corbune, et aliam sancti Giorgii Bendo; et aliam sanctorum Petri, et Pauli Gallogorizia, et aliam sanctorum Hermagoræ, et Fortunati Lindaro, et aliam sanctissimæ Trinitatis Zepitsch, et aliam beatæ Mariæ virginis St. Zuaniz, ac reliquam parochiales, seu alias sanctorum Cosmæ, et Damiani Hernisla respective nuncupatas. Ac in parte districtus metropolitanæ, et archiepiscopalis jam suppressæ ecclesiæ Goritiensis, unam sancti Hilarii in civitate Goritiæ, et aliam sancti Ignatii in civitate Goritiæ, et aliam sanctorum Petri, et Pauli in oppido Gradiscæ; et aliam sancti Adalberti Carmons, et aliam sancti Uldarici Ajello, et aliam beatæ Mariæ virginis Farra, et aliam sancti Michaelis Chiopris, et aliam beatæ Mariæ virginis Romans, et aliam beatæ Mariæ virginis Visio, et aliam sancti Stephani Ruda, et aliam beatæ Mariæ virginis villa Vicontina, seu Ventina, et aliam sancti Laurentii Firumulto, et aliam sancti Joannis apostoli Aquilejæ, et aliam sancti Martini de Terzo, et aliam sancti Michaelis Cervignano, et aliam sanctorum Vincentii, et Anastasii Porpetto, et aliam sancti Michaelis Antognano, et aliam sancti Lanciani Gonars, et aliam beatæ Mariæ virginis Zuins, et aliam sancti Thomæ apostoli Carlino, et aliam sancti Marci Drolassa, et aliam beatæ Mariæ virginis Hanbruzzo, et aliam sancti Michaelis Campomolle, et aliam sancti Gregorii Rivarotta, et aliam sancti Martini Præcenico, et aliam sancti Uldarici Hitsch, et aliam beatæ Mariæ virginis Talmein, et aliam beatæ Mariæ virginis Podmenz, et aliam sancti Lamberti Sremo Kerouth, et aliam sanctæ Annæ Kiroheim, et aliam sancti Georgii Shebrelie, et aliam sancti Viti, St. Veitsberg, et aliam sancti Leonardi Waltschah, et aliam beatæ Mariæ virginis Karfreit, et aliam beatæ Mariæ virginis Canal, et aliam beatæ Mariæ virginis Karfreit, et aliam sancti Stephani Salcan, et aliam sancti Michaelis Bigliana, et aliam sancti Andreæ Mossan, et aliam sancti Georgii Lucenico, et aliam sancti Justi Ungersbach, et aliam sancti Silvestri Sohonpass, et aliam sancti Viti Cerniza, et aliam sancti Petri St. Peter, et aliam sanctorum Hermagoræ, et Fortunati Ranciano, et aliam sancti Andreæ Præbacina, et aliam sancti Danielis Dorberg, et aliam sancti Uldarici Reifenberg, et aliam sancti Michaelis Camgne, et aliam sanctissimi Crucifixi Neihgen Kreiz, et aliam sancti Petri Comen, et aliam sancti Georgii Merna, et aliam sanctæ Barbaræ Oberidria, et aliam beatæ Mariæ virginis Unteridria, et aliam sancti Stephani Wippach, et reliquam parochiales, seu alias ecclesias sancti Joannis Baptistæ Tibein, respective nuncupatas. Ac in parte districtus ab episcopali ecclesia Parentina dismembrata, unam sancti Nicolai præposituram Pirini nuncupatam, et aliam sancti Georgii Pirino vecchio, et aliam sancti Michaelis Pirino collegiatam, et aliam sancti Petri St. Perer in Vald, et aliam sanctorum Petri, et Pauli Corridigo, et aliam sanctorum Simonis, et Judæ Antignana collegiatam, et aliam sancti Martini Vermo, et aliam beatæ Mariæ virginis Terviso, et aliam sancti Michaelis Zumesco, et aliam beatæ Mariæ virginis Gerdosella, et reliquam parochiales, seu alias ecclesias sancti Marci Kas Kerga, respective nuncupatas. Ac in parte districtus ab episcopali ecclesia Palentina dismembrata, unam sancti Marci Neprinæ, et aliam sancti Georgii Laurana, et aliam sancti Rochi Paas, et aliam sancti Andreæ Moscheniz, et aliam sancti Georgii Berrez collegiatam, et aliam sanctorum Petri, et Pauli Uragne, et aliam sancti Andriani Cargliaco, et aliam sancti Antonii abbatis Cersano, et aliam sancti Hieronymi Cluva, et aliam sanctæ Helenæ Castua collegiatam, et aliam sancti Martini Lippoglau, et aliam sanctorum Petri, et Pauli Sumberg, et aliam sancti Spiritus Villanova, ac reliquam parochiales, seu alias ecclesias sancti Georgii Boglino, respective nuncupatas.

Declaratur jurisdictio novi episcopi.

§. 7. Nec non sub prædictis districtibus, districtuumque partibus, ac singulis parochialibus, seu aliis ecclesiis supradictis, respective comprehensas utriusque sexus personas, habitatores, et incolas, tam laicos, quam clericos, presbyteros, beneficiatos, et religiosos quoscumque, non tamen exemptos, cujuscumque gradus, status, ordinis, et conditionis existant (illos ab ordinaria jurisdictione Dergestinæ, et Petinensis, nec non Goritiensis, ac Parentinæ, et Polensis perpetuo, respective disjugendo, et eximendo) novæ ecclesiæ episcopali Gradiscanæ, ut præfertur erectæ, illiusque futuro præsuli pro suis civitate, et territorio, ac diœcesi, nec non clero, et populo, ita quod liceat personæ, eidem ecclesiæ Gradiscanæ, tam nunc a primæva illius erectione, et institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet, etiam pastoris solatio destitutæ in episcopum præfici, inde per se, vel alium, seu alios ejus nomine veram, realem, actualem, ac corporalem possessionem, seu quasi possessionem administrationis spiritualis, et omnimodi juris diœcesani in prædicto oppido in civitatem episcopalem a Nobis per præsentes erecto, nec non omnibus, et singulis districtibus, districtuumque partibus, et parochialibus ecclesiis supradictis propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam hujusmodi perpetuo retinere, venerabilis quoque fratris Nostri moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Labacensis, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita pari apostolica auctoritate, similiter perpetuo constituimus, et concedimus, et respective ordinariæ ejusdem pro tempore existentis episcopi Gradiscani jurisdictione, potestate, et auctoritate, similiter perpetuo supponimus, atque subiicimus.

Assignatur mensa episcopo, et ecclesiæ metropolitanæ

§. 8. Mensæ autem episcopali Gradiscanæ per Nos, ut præfertur erectæ pro illius dotatione, et ad hoc, ut idem pro tempore episcopus Gradiscanus statum suum juxta pontificalis dignitatis exigentiam, decentius tenere valeat annuam summam decem millium florenorum monetæ Rhenensium mille, et quadringentos, ac nonaginta sex florenos pares ex redditibus mensæ archiepiscopalis ejusdem metropolitanæ ecclesiæ Goritiensis nuper, ut præfertur suppressæ, et extinctæ, reliquas vero termille quingentos quatuor florenos similes ex redditibus actuales mensæ episcopalis ipsius ecclesiæ Dergestinæ per Nos, ut præfertur itidem suppressæ, et extinctæ respective percipiendas, eamque ab omni onere liberam, immunem, et exemptam a prædicto Josepho imperatore, et rege eidem pro tempore futuro episcopo Gradiscano, ut similiter accepimus assignatam, ita ut idem Josephus imperator, et rex expensis consistorii, illiusque expeditionibus, jam aliunde prospexerit, similiter perpetuo attribuimus, atque incorporamus. Ipsique pro tempore futuro episcopo Gradiscano pro sui decenti habitatione domum amplam, prope dictam parochialem ecclesiam, ut præfertur, suppressam, et extinctam, et in cathedralem ecclesiam, etiam per Nos, ut præfertur erectam existentem; et ab eodem Josepho imperatore, et rege, ut pariter accepimus, jam designatam, quæ ad hujusmodi habitationis effectum reparabitur, perpetuo quoque addicimus, atque concedimus. Ac præterea, ut dignitates, et canonicatus, ac præbendæ, nec non præfatæ vicariæ ejusdem cathedralis ecclesiæ Gradiscanæ, per Nos, ut præfertur erectæ, et erecti de congrua respective etiam dotatione provideantur, illasque, et illos pro tempore obtinentes onera eis, et eorum cuilibet pro tempore respective incumbentia supportare valeant dictæ præposituræ, eique adnexæ, videlicet unam millium, ac dicto decanatui, eique pariter annexo, aliam octingentorum, ac prædictæ scholasticæ, eique similiter annexo canonicatui, aliam aliud eum octingentorum, ac quarto cui munus vicarii generalis hujusmodi, ut præfertur incumbit aliam duorum millium, et quingentorum, ac quinto, nec non sexto, et septimo canonicatibus per Nos, ut præfertur erectis hujusmodi, cuilibet eorum videlicet, aliam sexcentorum, unicuique vero ex prædictis vicariis, similiter per Nos, ut præfertur erectis ducentorum, et quinquaginta florenorum similium respective annuas summas ab ipso Josepho imperatore, et rege, ut quoque accepimus, jam pariter designatas, seu constitutas pro illarum, et illorum respective præbenda simili apostolica auctoritate, etiam perpetuo applicamus, et assignamus, exceptis tamen futuris quatuor ejusdem cathedralis ecclesiæ Gradiscanæ, ut præfertur erectæ cappellanis, qui sicuti ab eisdem illius capitulo, et canonicis, ut præfertur eligendi, ita pariter eorum sumptibus, et arbitrio manutenendi erunt.

Capitulo jus conceditur condendi statuta.

§. 9. Ac insuper eisdem futuris, ac pro tempore existentibus capitulo, et canonicis dictæ cathedralis ecclesiæ Gradiscanæ, ut ipsi capitulariter congregati

pro dictæ ecclesiæ Gradiscanæ, ac illius mensæ, sacristiæ, et fabricæ, eorumque rerum, et bonorum, tam spiritualium, quam temporalium prospero, felicique statu, regimine, et gubernio, ac directione onerum eis pro tempore respective incumbentium supportatione, ac missa cum horarum canonicarum diurnarum, et nocturnarum, aliorumque divinorum officiorum, processionum funeralium, et anniversariorum celebratione, ac de dignitatibus, canonicatibus, et præbendis, ac vicariis, et cappellaniis prædictis, aliisque ministeriis ecclesiasticis inibi pro tempore providendorum receptione, et admissione, personali residentia distributionum, etiam quotidianarum, et emolumentorum quorumcumque retentione, et administratione pœnarum per absentes, ac divinis officiis, et functionibus suis loco, et tempore non interessentes, seu onera, et ministeria eis respective incumbentia subire negligentes incurrendarum impositione, atque incurrendarum singulorum præsentiis, et absentiis notandis, cæremoniis, et ritibus in prædicta cathedrali ecclesia Gradiscana, ut præfertur erecta, illiusque choro, capitulo, processionibus, et aliis actibus servandis, nec non illius ministris deputandis, et amovendis salariis, et stipendiis eorum cuilibet assignandis, et quibusvis aliis rebus in præmissis, et circa ea quomodolibet necessariis, et opportunis quæcumque statuta, ordinationes, capitula, et decreta justa tamen, et sacris canonibus, ac concilii Tridentini decretis, et constitutionibus apostolicis, non contraria condendi, et edendi, conditaque, et edita pro temporum variatione, et qualitate mutare, limitare, corrigere, declarare, et interpretare, ac in meliorem formam redigere, seu alias de novo, etiam ex integro de consensu semper, et cum approbatione pro tempore existentis episcopi Gradiscani condere, et per eos, ad quos pro tempore spectabit sub pœnis statuendis observari facere libere, et licite valeant, plenam, liberam, et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem eadem apostolica auctoritate, similiter concedimus, et impartimur.

Jus præsentandi episcopum, et canonicos ipsi imperatori, et successoribus ejus reservatur.

§. 10. Ulterius eidem Josepho imperatori, et regi, ejusque successoribus jus nominandi, seu præsentandi Nobis, et Romano pontifici pro tempore existenti infra tempus a jure præfixum ad dictam ecclesiam Gradiscanam, tam hac prima vice a primæva illius erectione, et institutione a Nobis, ut præfertur factis hujusmodi pastoris solatio destitutam, quam deinceps quotiescumque pro tempore quomodolibet, etiam pastoris solatio destitui contigerit personam idoneam per Nos, et Romanum pontificem pro tempore existentem, prædictum eidem ecclesiæ Gradiscanæ in episcopum præficiendam, pari prorsus modo quoad nominationem, seu præsentationem eamdem aliis episcopis ecclesiarum in dominiis Austriæ etiam existentium ab apostolica Sede præfici consueverunt. Ac præterea aliud jus nominandi, seu præsentandi ad dignitates, ac canonicatus, et præbendas, nec non vicarias ejusdem cathedralis ecclesiæ Gradiscanæ per Nos, etiam ut præfertur erectos, et erectas hujusmodi, tam pariter hac prima vice a primæva illarum, et illorum erectione, et institutione hujusmodi vacantes, quam etiam in posterum, quovis modo vacaturos, et vacaturas personas itidem idoneas, respective apostolica auctoritate prædicta itidem perpetuo reservamus; ac dictum jus nominandi, tam ad prædictam ecclesiam Gradiscanam, quam ad dignitates, ac canonicatus, et præbendas, nec non vicarias per Nos, ut præfertur erectam, et erectas, ac erectos, et erectas hujusmodi regium existere, illudque vim, effectum, naturam, substantiam, assentiam, qualitatem, validitatem, et roboris firmitatem juris nominandi regii hujusmodi obtinere, ac uti tale sub quacumque derogatione etiam cum quibusvis efficacioribus, et efficacissimis clausulis, ac decretis in quacumque dispositione, etiam per vias constitutionis, et legis, regulæ cancellariæ apostolicæ, aut alias quomodocumque facta nullatenus comprehendi, neque illi ullo unquam tempore, et ex quavis causa derogari posse, neque deberi, ac collationes, provisiones, et quasvis alias dispositiones de dignitatibus, et canonicatibus, et præbendis, ac vicariis, per Nos, ut præfertur erectis hujusmodi absque ipsius Josephi imperatoris, et regis, ejusque successorum consensu, seu nominatione, aut præsentatione pro tempore factas, processusque desuper habendos, ac inde sequenda quæcumque nulla, et invalida nulliusque roboris, vel momenti esse, et fore; ac pro nullis, et invalidis, et infectis haberi, et reputari, nec jus, vel coloratum titulum possidendi, cuiquam per illa tribui, vel acquiri posse dicta apostolica auctoritate decernimus.

Nonnullæ parochiales ecclesiæ segregantur a diœcesi

§. 11. Nos vero in præmissis, cum sicut pariter accepimus sub eadem diœcesi Dergestina per Nos, ut præfertur

Dergestina, et incorporantur dioecesi Emoniensi.

suppressæ, et extincta una de Umago, et altera Matherada, respective nuncupatæ paochiales ecclesiæ reperiuntur, quæ utpote in Histria Veneta existentes, a prædicto nuper episcopo Dergestino, et ejusdem Josephi imperatoris, et regis voto, etiam in hoc impleantur favore, etiam venerabilis fratris Nostri moderni et pro tempore existentis episcopi Enoniensis sub Nostro, et Sedis apostoliæ beneplacito perpetuo cessæ extiterunt. Nos propterea unam, et alteram parochiales ecclesias ultimo dictas, sic ut præfertur cessas, et in eis, respective etiam contentas utriusque sexus personas, et incolas, tam laicos, quam clericos, presbyteros, et beneficiatos, ac religiosos quoscumque, non tamen exemptos, ut præfertur ab ordinaria prædicti episcopi Dergestini jurisdictone perpetuo dismembrantes, illas, et illos ecclesiæ episcopali, nec non diœcesi Emoniensi, illiusque clero, et populo eadem apostolica auctoritate itidem perpetuo adjungimus, et incorporamus, ac respective ordinariæ ipsius moderni, et pro tempore existentis episcopi Emoniensis jurisdictioni, potestati, superioritati, et auctoritati, similiter perpetuo subjicimus, atque supponimus.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 12. Ac insuper easdem præsentes semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et ab omnibus, et singulis ad quos spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, ac nullo umquam tempore, ex quocumque capite, vel qualibet causa quantumvis juridica, pia, legitima, et privilegiata, etiam ex eo quod causæ, propter quas eædem præsentes emanaverint adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vel invalidatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel quovis alio defectu, notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, seu adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus concesso, et emanato quempiam uti, seu se juvari in judicio, vel extra illud posse, neque debere; ac easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per quascumque constitutiones apostolicas, aut cancellariæ prædictæ regulas, quandocumque, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter editas, et imposterum edendas comprehendi, sed semper ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, ac plenarie reintegratas fore, et esse, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere debere; sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis actoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales de latere legatos, vice-legatos, dictæque Sedis nuncios, judicari, et definiri debere, irritumque decernimus, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus quatenus opus sit Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula, de jure quæsito non tollendo, ac Lateranensis concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri, nec non ab ecclesiis membra dividi, ac distingui, et beneficia ecclesiastica unius diœcesis, alterius diœcesis beneficiis uniri prohibentis, aliisque in contrarium præmissorum quomodolibet, etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis; quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et individua mentio habenda, seu aliqua alia, etiam exquisita forma ad hoc servanda foret tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præceptum de inscribendis mensæ bonis

§. 14. Volumus autem, quod dicta episcopalis ecclesia Gradiscana, ut præ-

In libris cameræ apostolicæ.

fertur erecta ad quingentos florenos auri tantum taxari, et hujusmodi taxa in libris cameræ apostolicæ respective describi debeat. Cum hoc tamen, quod alia episcopalis ecclesia Labacensis nuper apostolica auctoritate suppressa, et in metropolitanam ecclesiam, etiam Labacensem eadem apostolica auctoritate perpetuo erecta, et similiter ad quingentos florenos auri pares in eisdem libris cameræ apostolicæ hujusmodi descripta in aliis biscentum florenis similibus augeatur, ita ut imposterum perpetuis futuris temporibus ad septingentos florenos pares taxata remaneat.

Deputatio executoris apostolici.

§. 15. Nosque autem per easdem præsentes supradictum Nostrum, et Sedis apostolicæ prædictæ nuncium in civitate Viennensi Austriæ, ut præfertur, commorantem in exequutorem earumdem præsentium quo ad illorum executionem tantum dicta apostolica auctoritate deputamus, eique facultatem, ut ipse quamcumque personam in dignitate ecclesiastica constitutam pro hujusmodi exequutionis effectu subdelegare libere, et licite valeat; ac eidem nuncio, seu personæ ab eo sic subdegandæ prædictæ, etiam facultatem, ut ipse integram præmissorum observantiam sub quibuscumque sententiis, censuris, et pœnis cuilibet præcipere, et super quacumque oppositione adversus eadem præmissa in ipsius executionis actu quomodolibet oritura, et occurrenda, servatis tamen, quæ fuerint de jure servanda definitive pronunciare etiam libere, et licite possit, et valeat, apostolica auctoritate prædicta, specialiter, et expresse respective concedimus, atque impertimur.

Sanctio poenalis.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, reservationis, constitutionis, assignationis, erectionis, institutionis, voluntatis, dismembrationis, exemptionis, possessionis, constitutionis, attributionis, incorporationis, applicationis, assignationis, facultatis, impartitionis, ac posteriorum, etiam reservationis, dismembrationis, subjectionis, et suppositionis, ac decreti, derogationis, voluntatis, deputationis, posteriorisque facultatis, concessionis infringere, atque ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ, millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, tertiodecimo kalendas septembris, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCXV.

Dat. die 22. augusti 1788 anno XIV.

Statuitur, ut in posterum officum primiceriatus universitatis Avenionensis titulum nobilitatis ad descendentes transmissibilem constituat sub diversis conditionibus.

Pius pp. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Postquam Deo placuit omnipotenti, qui ex summa misericordia, et bonitate sua vocat ea, quæ non sunt, tamquam ea, quæ sunt, humilitatem Nostram ad universalis Ecclesiæ regimen vocare, licet prorsus immerito, ex eo tempore sublimorum principum votis quantum res tulerunt, et in Nobis fuit suffragandum esse plane intelleximus, ut qui devotione, ac fide erga hanc sanctam Sedem commendabiles erant, hisce novis devincti beneficiis, et in eadem devotione, ac fide erga ipsam apostolicam Sedem sincere persisterent, et in difficillimis præsertim hisce Ecclesiæ temporibus illam pro viribus defenderent, atque tuerentur.

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 2. Alias siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Ludovici Galliarum regis christianissimi Nobis expositum fuit, quod alias felicis recordationis Benedictus pp. XIII. prædecessor Noster per suas in simili forma Brevis diei xvii. septembris anni MDCCXXVIII. expeditas literas declaravit, primiceriatum universitatis studii generalis civitatis Nostræ tunc suæ Avenionensis, tam de præterito, quam in posterum esse, et fuisse, et constituere, ac constituisse titulum primordialem veræ nobilitatis ad descendentes transmissibilem. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, per costitutiones, ac statuta dictæ universitatis a felicis recordationis Bonifatio pp. VIII. et Joanne pp. XXIII. ac Leone pp. X. prædecessoribus itidem Nostris præsertim confirmata cautum, præscriptumque sit officium hujusmodi ad annum dumtaxat durare, nobiles vero Avenionenses, et comitatus nostri Venayssini

æque nobiles in Galliarum regnis habeantur, atque reputentur, ne nimium multi prærogativam hanc obtineant, idcirco officium hujusmodi in posterum ad vitam dumtaxat esse concedendum declarari, aut aliter huic incommodo per Nos occurri summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessionis tenor, cum suis adnexis conditionibus.

§. 3. Nos igitur considerantes, quod si officium primiceriatus dictæ universitatis deinceps ad vitam tantum concedatur, hinc penitus quasi everteretur optima dictæ universitatis methodus, contra vero ejusdem Ludovici regis christianissimi votis, quantum in Domino possumus annuere volentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratas Benedectinas literas per præsentes plene, et sufficienter expressas, ac de verbo ad verbum insertas habentes, primiceriatum dictæ universitatis in posterum non constituere titulum primordialem veræ nobilitatis ad descendentes transmissibilem, semperque ab iis omnibus ad omnes, et quoscumque effectus ad formam earumdem literarum Benedicti prædecessoris allegabilem, nisi dum quis, aut ipsemet, aut pater, et filius, vel alter per rectam lineam descendens per duas disjunctas vices ad officium hujusmodi electus, illoque functus fuerit, unde eadem familia semel ac iterum officium hujusmodi obtinuerit, ita tamen, ut titula primordialia nobilitatis, quæ ab iis, qui officium hujusmodi exercuerunt, et ab illorum descendentibus ad formam dictæ constitutionis Benedectinæ hucusque acquisita sunt, salva, et illæsa permaneant, auctoritate apostolica tenore præsentium declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vice legatos, et sanctæ Sedis nuncios, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annolo piscatoris die vicesima secunda augusti millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

DCCXVI.

Dat. die 2. septembris 1788. Anno XIV.

Confirmatio erectionis monasterii monialium corporis Christi nuncupati civitatis Foroliviensis.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Quæ ad felicem sacrarum virginum Altissimi obsequiis sub suavi religionis jugo mancipatarum directionem, et statum, vel jamdiu constituta, vel de novo constitui contingat, ut suum robur obtineant, et effectum, utque firma semper, et illibata persistant, apostolici muniminis Nostri, cum a Nobis petitur, patrocinio libenter constabilimus.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilectæ in Christo filiæ abbatissa, seu priorissa, et moniales monasterii corporis Domini nuncupati civitatis Foroliviensis, quod alias, nempe de anno MDCXXX. quondam Fabritius Dallasse, dum viveret, presbyter congregationis Oratorii dictæ civitatis quamdam domum ubi nunc dictum existit monasterium, ad periclitantes mulieres excipiendas construxit, quæ quidem mulieres postmodum, quo jure ignoratur, regularem habitum induere, vota insuper juxta regulam s. Claræ emittere, ac formam quamdam clausuræ servare ceperunt, prout constat ex pastorali visitatione ejusdem monasterii, tunc temporis sub invocatione s. Mariæ Magdalenæ, habita, ut asseritur, anno MDCXXXIII. Progressu autem temporis, censu, ædificiis, numero monialium adeo crevit monasterium hujusmodi, ut tamquam canonice erectum jamdiu existimetur, respectu enim donis pro monachandis, hæc ad formam constitutionum fel. rec. Clementis pp. VIII. et Gregorii pp. XV. prædecessorum Nostrorum desuper editarum requi-

ritur; respectu redditūum, habet unde tres supra triginta moniales substentare possit, pro quibus ædes satis sunt accomodæ, præter quam quod instructum est officinis ad præscriptum per canon. monasteria puellarum 18. quæst. 1. quibus accedit, quod et juxta dictum canonem, ab aliis religiosorum distat monasteriis, et ordinariæ jurisdictioni semper extitit subjectum, itaut ex octo Foroliviensibus antistitibus, quotquot a prædicto anno MDCXXX. usquæ in præsens (ut etiam asseritur) numerantur, nemo de ejus canonica erectione dubitaverit. Perpendentes itaque abbatissa, et moniales prædictæ, quod si institutum per eas imposterum servandum certis contineretur limitibus, certisque constaret legibus, suum profecto monasterium felicioribus in Domino proficeret incrementis, hinc ad sequentia sex capita illud redigere censuerunt videlicet. I. Quod ipsæ, et pro tempore existentes dicti monasterii moniales regulam s. Claræ a memorato Urbano pp. IV. prædecessore Nostro declaratam, et adprobatam, quæque ab ipsis primordiis inibi servari cepit, ita et imposterum servare teneantur, quo indulgentiis, et privilegiis ordinis perfrui valeant. II. Quod vita, quæ dicitur communis, omni tempore in dicto monasterio observari debeat. III. Quod in eo, prout ab initio cautum fuit, moniales conversæ nunquam recipiantur. IV. Quod puellæ educationis causa in eo admitti possint, verum non ultra sex. V. Et quoad moniales professas, quod earum numerus tres supra triginta non excedat. VI. Denique quod constitutio per moniales ejusdem monasterii usque adhuc laudabiliter servata, orandi nimirum alternatim per earum singulas, aut etiam plures coram augustissimo Sacramento ab hora, qua de mane surgere, ad horam qua de sero cubitum ire eis mos est, perpetuo etiam servetur. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, abbatissa, et moniales prædictæ pro sui monasterii decore, suique spiritus profectu, non modo præinsertum institutum, verum etiam ejusdem monasterii erectionem per Nos adprobari, et confirmari summopere cupiant; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, ac, ut infra, indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur ipsas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes supplicationibus earum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: erectionem prædicti monasterii, ac præinsertum ejus institutum, (non tamen quoad puellarum educationis causa in eo recipiendarum numerum, hunc enim volumus pro rerum, et temporum circumstantiis variari posse) auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et adprobamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque et singulos juris, et facti defectus, siqui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictisque nunc, et pro tempore existentibus prædicti monasterii monialibus in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub anulo piscatoris die secunda septembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 2. septembris 1768 anno XIV.

DCCXVII.

Confirmatio methodi excogitati ab episcopo Oxomensi pro augumento congruæ nonnullarum parœciarum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis petitur, quod ad religionem, divinique cultus augmentum, ac Christifidelium salutem procurandam spectare dignoscitur, animo Nos decet libenti concedere, ac petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem nobis nuper fecit venerabilis frater Joachim archiepiscopus episcopus Oxomensis, quod ubi primum placuit Deo illum ad insulam Oxomensem vocare, quale onus, angelicis etiam humeris formidandum, foret ipsi suscipiendum intellexit; quamobrem ne, quæ officii sui erant, prætermitteret, cum maximi momenti sit, ab eoque pendere videatur fructuosa plebium gubernatio, ut nempe, qui animarum curam gerunt; neque segnes sint, neque remissi, neque desides in fidelem populum docendo, in viam salutis dirigendo, illumque ad Christianas virtutes incitando, quod quidem assequi posse videtur, si tum iis cura animarum committatur, qui doctrina, pietate, castis moribus, et illustribus bonorum operum exemplis cœteris præluceant, ut vere lux, et sal populi sint, et habeantur, tum congregationis quoque dotentur redditibus, aliosque habeant in ejusmodi officio adjutores. Hinc, cum nemo melius, quam episcopus inter suos subditos ad hoc officium aptiores cognoscere teneatur, alias statuit, ut deinceps nemo præter sui diœcesani Oxomenses ad petitionem beneficiorum cum cura animarum vacantium recipi possint, prout in Nostris hisce desuper die viii. mox præteriti augusti expeditis literis uberius continetur. Nuper vero, ut aliquas parochiales ecclesias congruis redditibus augeret, alias vero de opportunis adjutoribus provideret, prout visum est necessarium, Tridentinæ synodus decretis in cap. 6. sess. 21. adhærens, ac de carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici consensu, nonnulla beneficia, ac portiones, seu præstimonia parochialibus ecclesiis univit, aliquas vicarias perpetuas erexit, alias etiam parochias suppressit, ac tandem certis designatis beneficiis curæ animarum onus imposuit, prout ex hisce desuper confecta die xiv. maii currentis anni nova methodo, seu *piano* tenoris, qui sequitur.

Archipresbyteratus Oxomæ

Tenor methodi excogitati ab episcopi, in quo primitus agitur de loco de Boos nuncupatur.

§. 3. Locus de Boos ex octoginta quinque incolis constat, ejusque parœciæ, cui est annexus locus de Escobusa, quem duodecim homines inhabitant, fructus in summa quatuor mille quinquaginta unius regalium computantur. Vacuum existit in loco de Boos beneficium servitorium valoris regalium bismille trecentorum nonaginta quatuor. Utile, et necessarium censeo, quod beneficium hujusmodi supprimatur, ejusque valor applicetur vicariæ perpetuæ cum animarum cura in loco annexo de Escobosa erigendæ, cui insuper uniantur decimæ primitiæ emolumenta vulgo *pie de altar* juxta morem diœcesis, nec non decimæ deserti de Boyllos, per quam unionem novæ vicariæ fructus erunt bismille quatuor centum nonaginta quatuor regales, ejusque provisio æque ac cæteræ parœciæ per concursum, et ternariam propositionem fieri debebit.

Agitur de loco nuncupato de Ontoria del Pinar.

§. 4. Locus de Ontoria del Pinar ex centum sexaginta quatuor, eique annexus locus de la Aldea ex sexaginta sex hominibus respective constat. Parœciæ fructus in quatuor mille quingentis sexaginta tribus regalibus computantur. Adest beneficium servitorium valoris quatuor mille ducentorum octuaginta unius regalium per dominum Ferdinandum Ximenez obtentum. Utile et necessarium judico, quod hujusmodi beneficio onus administrandi sacramenta cum animarum cura adjungatur, ejusque provisio per concursum, et examen synodale fiat. Pro uberiori autem spirituali pabulo incolarum loci de la Aldea decens mihi videtur rectorem, et beneficiatum loci de Ontoria adstringi ad subministrandum quid quid opus sit pro manutentione vice parochi perpetui episcopo benevisi in enunciato loco annexo de la Aldea.

Item de loco nuncupa to de Ravaner a del Pinar.

§. 5. In loco de Ravanera del Pinar centum, et triginta incolæ numerantur, ejusque parœciæ fructus sunt bismille octingenti octuaginta septem regales. Erectum reperitur beneficium quod dominus Dominicus de Valasco obtinet valoris bismille quingentorum quinquaginta, et octo regalium. Necesse mihi videtur, attento non exiguo in-

colarum numero, hujusmodi beneficio onus imponere administrationis sacramentorum cum cura animarum, ejusque provisionem concursui coram examinatoribus synodalibus explendo subiicere.

Idem de loco nuncupato de Valdenarros.

§. 6. Locus de Valdenarros ex quinquaginta uno, eique annexus Lodares ex triginta, et octo respective constant hominibus. Fructus parœciæ in termille ducentis, et quadraginta septem regalibus computantur. Adest beneficium servitorium per dominum Josephum Troncoso obtentum valoris bismille quadringentorum, et triginta duorum regalium; perutile censeo, ut ex hujusmodi beneficio in loco annexo Lodares vicaria perpetua cum cura animarum erigatur, illam pro tempore obtinentibus, emolumentum vulgo *pie de Altar* concedendo, ejusque provisio per concursum, et ternariam propositionem fiat.

Item de loco nuncupato de Cantalucia.

§. 7. Numerus fixus incolarum loci de Cantalucia ignoratur. Ejus parœciæ fructus sunt quatuor mille quingenti, et nonaginta sex regales; cumque annexa habeat loca Cubillos, et Cubilla, satis inter se dissita, attenta regionis asperitate necesse mihi videtur, quod in loco de Cubilla vicaria perpetua curata erigatur, applicatis pro sui dotatione cunctis decimis, primitiis, et emolumentis ejusdem loci de Cubilla, et insuper præstimonio de Caltannazor, quod dominus Emmanuel de Arce obtinet valoris mille octingentorum, et nonaginta regalium, ex quo vicario decens congrua pertinget, nullumque præjudicium inferetur loco Caltannazor, cui ministri bene provisi minime desunt.

Item de loco dicto de Fuencaliente.

§. 8. In loco de Fuencaliente nonaginta duo habitatores numerantur, ejusque vicariæ fructus mille, et quingenti regales sunt. Necessaria mihi videtur eidem unio præstimonii di Valdeante, valoris mille centum, et quinquaginta quatuor regalium, per quam quidem unionem ejus congrua integraliter esset regalium bismille sexcentorum, et quinquaginta quatuor, et valde facile foret vicario fructuum recollectio, unus enim ab alio loco parum distat.

Archipresbyteratus sancti Stephani

Item de loco nuncupato de Alcozar.

§. 9. Locus de Alcozar ex septuaginta quatuor, eique annexus Velilla ex viginti duobus hominibus respective constant. Parœciæ fructus in quatuor mille centum, et viginti tribus regalibus computantur. Adest beneficium servitorium per dominum Bonaventuram Rosillo obtentum quatuor mille centum, et viginti duorum, nec non præstimonium vacans sexcentorum septuaginta novem regalium respective valoris. Utile, et necessarium censeo hujusmodi præstimonium uniri parœciæ, per quam quidem unionem redditus ejusdem parœciæ ad quatuor mille octingentos, et duos regales ascendent, et beneficium in vicariam perpetuam loci annexi Velilla, subiiciendo ejus provisionem concursui coram examinatoribus synodalibus explendo, erigatur.

Item de loco nuncupato de Roagas.

§. 10. In loco de Roagas sexaginta quatuor parochiani commorantur, ejusque parœciæ fructus sunt tres mille sexcenti sexaginta quatuor regales. Erectum inibi reperitur beneficium servitorium per dominum Theodorum Rodriguez obtentum valoris bis mille septingentorum, et unius regalium. Perutile mihi videtur si huic beneficio onus imponatur administrationis sacramentorum cum cura animarum, et imposterum per concursum æque, ac parœciæ conferatur.

Item de loco nuncupato de Mino.

§. 11. Locus de Miño ex quadraginta, et octo incolis constat, ejusque parœciæ fructus quatuor mille, et sexcenti regales sunt. Adest beneficium redditus septingentorum, et viginti regalium. Utile credo fore, si parœciæ uniatur, per quam quidem unionem quinquemille tercenti, et viginti reales eidem parœciæ erunt.

Item de loco nuncupato de Pennalva s. Stephani.

§. 12. Locum de Pennalva sancti Stephani triginta novem, eique annexum Aldea de Pennalva viginti, et octo homines respective incolant. Parœciæ fructus ad quinque mille nonigentos viginti, et octo regales ascendunt. In loco de Pennalva adest beneficium servitorium per dominum Martinum Tamayo obtentum valoris quinque mille quadrigentorum septuaginta sex regalium. Valde justum, et æquitati consonum mihi videtur, quod ex dicti beneficii redditibus erigatur vicaria perpetua curata in loco annexo la Aldea de Pennalva, quæ sit concursui, et ternariæ propositioni subjecta.

Item de villa nuncupata sancti Stephani.

§. 13. Villa sancti Stephani ex centum triginta quinque incolis constat, tresque ibi recensentur parœciæ, prima sub sancti Stephani bis mille ducentorum et sex, altera sub sancti Michaelis cum ei annexa Quintanilla quatuor mille nonigentorum sexaginta quinque, tertia vero sub sanctæ Mariæ del Rivero respective invocatione quatuor mille centum nonaginta quatuor regalium respective valoris. In prima ex dictis parœciis adsunt duo beneficia vacantia, unum

mille ducentorum sexaginta septem, et alterum mille centum quinquaginta novem regalium annui redditus, et tam pro dotatione utriusque beneficii hujusmodi, quam pro dotatione parœciæ sancti Stephani unitum ipsis reperiebatur præstimonium, quod ex parœciæ di Matama dismembratur octingentorum septuaginta trium regalium valoris. In altera vero reperitur beneficium servitorium, quod dominus Martinus Manene obtinet valoris mille ducentorum nonaginta quinque regalium. In tertia denique existit itidem aliud beneficium servitorium valoris ter mille ducentorum sexaginta trium regalium. Attenta angustia villæ, et animadverso quod inibi existit conventus fratrum sancti Francisci de observantia, valde conveniens, et per utile censeo, quod paræcia sancti Stephani supprimatur, trasferendo ad ecclesiam, quæ actu existit, immaginem nostræ Dominæ del Rivero, qui imposterum erit illi titulus; parœciæ autem, quæ modo venit sub hujusmodi titulo nostræ Dominæ del Rivero, erit eremitorium ad hoc, ut in casibus necessitatis valeat supplere, et valor enunciatæ parœciæ nostræ Dominæ del Rivero, quæ transfertur ad illam sancti Stephani, quæ est supprimenda, quatuor mille centum nonaginta quatuor regalium remaneat, prout hactenus pro congrua rectoris parœciæ translatæ; beneficio autem in dicta parœcia del Rivero existenti onus sacramentorum, et cura animarum superaddatur, cumque ex redditu ter mille ducentorum sexaginta trium regalium sese manutenere valeat rector, existimo, quod ejus provisio concursui, et ternariæ propositioni subiici debeat. Per utile etiam erit si in parœcia quæ remanet sancti Michaelis erigatur itidem beneficium cum dicto onere administrationis sacramentorum, et cum animarum cura, quodque pariformiter provideatur, ejusque congrua ex mille ducentis nonaginta quinque regalibus beneficii existentis in hac parœcia, et cum aliis bismille, ex quibus constat parœcia suppressa sancti Stephani poterit integrari, ita ut beneficium hujusmodi ex ter mille ducentis nonaginta quinque regalibus constet. Necesse etiam existimo, et valde decens quod cum bis mille regalibus ex quibus constant duo beneficia vacantia parœciæ suppressæ, et cum decimis, primitiis privativis, et emolumento vulgo *pie de Altar* loci de Quintanilla annexi alteri sancti Michaelis in dicto loco de Quintanilla erigatur vicaria perpetua cum cura animarum concursui, et examini synodali subjecta, quæ ita ex decenti congrua constabit. Utile quoque censeo, præstimonium di Matanza valoris octingentorum septuaginta trium regalium alias applicatum dotationi curæ, et beneficiorum parœciæ sancti Stephani, quæ deductio in assignatione valoris eorumdem a me est peracta, uniri curæ di Matanza, quæ tali ratione ex decem mille, et noningentis regalibus constabit, et a valore dictæ curæ di Matanza termille, et tercentum regales separari, et cum iis erigi vicariam perpetuam curatam in loco ei annexo Villalvaro, et ita sufficiens erit rectori, et vicario dotatio. Supellectilia, mobilia, anniversaria, et memoriæ ex dotatione parœciæ, quæ supprimitur sancti Stephani inter duas, quæ remanent nostræ Dominæ del Rivero, et sancti Michaelis pro æquali dividantur.

Archipresbyteratus de Coruña

§. 14. Villa de Arauzo de Miel ex centum sexaginta sex incolis constat, ejusque parœciæ fructus computantur in termille quadringentis viginti quinque regalibus. Adsunt duo beneficia, unum nimirum quod dominus Martinus Laviano bismille sexcentorum quatuor, et alterum bismille quingentorum quadraginta trium regalium respective valoris, quod dominus Thomas Navas respective obtinent. Attenta incolarum multiplicitate utile existimo hujusmodi beneficiis onus administrationis sacramentorum cum cura animarum, eorum provisionem concursui, et ternariæ propositioni subciendo, imponi. Item de villa de Arauzo de Miel.

§. 15. In villa de Coruña del Conde triginta homines recensentur, et parœciæ fructus sunt termille ducenti nonaginta tres regales. Existit beneficium valoris bismille trecentorum, et trium regalium, quod ad præsens dominus Josephus Rodrigo Garralda, et præstimonium majus valoris septingentorum nonaginta quinque regalium, quod dominus Emmanuel Aragon respective obtinent. Utilis, et conveniens mihi videtur hujusmodi præstimonii suppressio, ejusque fructuum, qui pro æquali dividantur, applicatio parœciæ et beneficio, et ita parœcia termille sexcentorum nonaginta; beneficium autem bismille septingentorum regalium dotationem respective consequentur. Pariterque utile existimo quod beneficium hujusmodi in concursu, et per examen synodale provideatur, onere administra- Item de villa de Coruna del Conde.

tionis sacramentorum cum cura animarum ipsi super addito.

Item de villa de Castrillo de la Reyna.

§. 16. In villa de Castrillo de la Reyna centum et quadraginta homines commorantur, et parœciæ fructus sunt quatuor mille centum, et quadraginta regales. Existit beneficium servitorium per dominum Josephum Hipolytum de Urrutia obtentum valoris termille septingentorum octoginta septem regalium. Utile, et necessarium existimo, quod hujusmodi beneficio administrationis sacramentorum cum cura animarum onus adjungatur, quodque per concursum, et ternariam propositionem ejus provisio fiat.

Item de villa de Palacios.

§. 17. Villa de Palacios ex ducentis, et quindecim incolis constat inibi duæ existunt parœciæ, una videlicet sub sanctæ Eulaliæ, et altera sub sanctæ Mariæ respective invocatione. In primo adest vicarius, et vicariæ bismille trecentorum, et triginta quinque. Parœciæ autem valor bismille quadringentorum triginta quatuor regalium annuatim respective computatur. In prima erectum reperitur beneficium servitorium, quod obtinet dominus Antonius Martinez Mancio valoris mille octingentorum, et sexdecim regalium, nonnullis manualibus minime comprehensis, quæ quatenus comprehendantur, bismille regalium valorem excedet. Utile, et necessarium censeo, quod hujusmodi beneficio attento considerabili incolarum numero administrationis sacramentorum cum cura animarum onus imponatur, et ejus provisio in concursu, et per examen synodale fiat.

Item de villa de Quintanarrya.

§. 18. Villa de Quintanarrya ex sexaginta, et octo incolis constat, et parœciæ fructus sunt termille quingenti regales. Adest beneficium servitorium, quod obtinet dominus Joannes Emmanuel Rubio, cujus fructus bismille trecenti, et quadraginta septem regales computantur; decet prout mihi videtur, quod provideatur per concursum, et ternariam propositionem, quodque eidem administratio sacramentorum cum cura animarum adjungatur.

Archipresbyteratus de Andaluz

Item de loco de Valderrueda.

§. 19. Locum de Valderrueda viginti septem homines inhabitant; et vicariæ fructus sunt bismille, et ducenti regales, cum autem hujusmodi redditus tenuis sit, idcirco dismembrato ab illa præstimonio, quod ad præsens vacat valoris noningentorum, et quadraginta regalium, necesse existimo fore, ut dictæ vicariæ ad complementum congruæ in summa termille centum, et quadraginta regalium illud applicetur.

Archipresbyteratus de Aranda

Item de villa de Aranda.

§. 20. Villa hujus tituli ex noningentis, et septuaginta tribus incolis constat. Duæ inibi recensentur parochiales ecclesiæ, una sub sanctæ Mariæ, cujus fructus quinque mille centum, et tresdecim regales sunt, et quinque in ea erecta reperiuntur beneficia, cumque ipsa late pateat, mihi videtur conveniens applicare huic parœciæ beneficium ad præsens vacans mille sexcentorum, et quadraginta duorum, et aliud per dominum Dominicum Perez obtentum bismille sexcentorum sexaginta quinque regalium respective valoris, utrumque in eadem paræcia, per quas applicationes ipsius parœciæ fructus ex novem mille quadringentis, et viginti regalibus constabunt; altera vero sub sancti Joannis respective invocatione, cujus fructus sunt bismille trecenti nonaginta septem regales. Inibi tria beneficia, totidemque præstimonia existunt; necesse vero existimo curæ hujusmodi applicari duo beneficia unum nimirum, quod ad præsens vacat mille nonigentorum triginta septem regalium, et alterum ejusdem valoris, quod obtinet dominus Bernardus Carranza, et ita rectori sancti Joannis erit integraliter congrua sexmille ducentorum, et septuaginta unius regalium. Necesse itidem censeo attento multiplici villæ incolarum numero, quod beneficiis servitoriis in unione, seu applicatione hujusmodi non comprehensis, administrationis sacramentorum cum cura animarum onus imponatur, et per concursum, et examen synodale provideantur, infimum enim ex illis parœciæ sanctæ Mariæ ex termille trecentis octoginta, et octo regalibus constat. Beneficio autem in parœcia sancti Joannis existenti modo obtento a domino Francisco Trevilla, cujus fructus tantummodo sunt mille noningenti, et triginta septem regales, et cui idem adjungitur onus, uniri, seu applicari oportet duo, quæ in eadem parœcia ad prærens vacant præstimonia, quorum utrumque est valoris sexcentorum, et triginta unius regalium, per quod quidem augmentum beneficium sancti Joannis ex termille centum nonaginta novem regalibus constabit.

Item de villa de Gumiel de Izan.

§. 21. In villa de Gumiel de Izan tercentis, et quinquaginta sex incolæ adnumerantur, fructus autem parœciæ in quatuormille quingentis, et tribus regalibus computantur. Adest beneficium cum administratione sacramentorum per dominum Simonem Terradillos obtentum valoris bismille sexaginta quatuor regalium, et insuper in eadem parochiali ecclesia quatuor alia beneficia servitoria erecta reperiuntur, unum videlicet, quod dominus Emmanuel Miron quatuormille centum viginti, et octo, aliud quod dominus Martinus Nuño termille sexcentorum, et quatuordecim, aliud quod Dominus Emmanuel Romero respective obtinent, termille sexcentorum, et quatuordecim regalium respective valoris, et reliquum similis redditus, quod ad præsens vacat. Existunt itidem in eadem ecclesia duo præstimonia, unum, videlicet per Dominum Felicem Venantium Vergara, cujus fructus sunt mille quadrigenti, et octoginta quinque regales, et alterum per Dominum Emmanuel Machin, respective obtenta valoris ducentorum, et quinque regalium. Utile mihi videtur beneficium vacans, cujus fructus sunt termille sexcenti, et quatuordecim regales parœciæ applicare, talique methodo ejusdem parœciæ redditus ad regales octo mille centum, et septemdecim ascendet, et rite factum iri pariter extimo, quod duo præstimonia valoris insimul mille sexcentorum, et nonaginta regalium beneficio cum administratione sacramentorum per dominum Simonem Terradillos obtentum uniantur, per quam incorporationem valor hujusce beneficii erit termille septingentorum, et quinquaginta quatuor regalium, et attento magno parochianorum numero necessarium censeo beneficio hujusmodi, cui onus incumbit administrandi sacramenta, aliud etiam superaddatur curæ animarum, et id ipsum simili methodo expleatur, quoad alia tria, quæ superestant in dicta parochiali ecclesia; et omnia hæc quatuor beneficia per concursum, et ternariam propositionem provideantur.

Item de villa de la Aquilera

§. 22. Villa de la Aquilera ex nonaginta, vel centum incolis constat, et ejus parœcia est valoris quatuor mille septingentorum, et nonaginta regalium. Inibi adest beneficium servitorium, per dominum Franciscum Garcia Vinuesa obtentum valoris termille ducentorum, et triginta unius regalium, et erectum in eadem parochiali ecclesia, etiam reperitur præstimonium, quod possidet dominus Franciscus Xaverius Aparicio valoris regalium quingentorum, et quinquaginta novem; oportet dictum præstimonium beneficio servitorio uniri, et tunc ejus valor erit termille septingentorum, et nonaginta regalium, adjuncto tamen huic beneficio onere administrandi sacramenta cum cura animarum, ejusque provisionem fieri per concursum, et examen synodale.

Item de loco nuncupato de Banos.

§. 23. Parochiani loci de Baños numerum conflant septuagesimum tertium, et ejus parœciæ valor est quatuor mille trecentorum, et quinquaginta regalium. Adest beneficium servitorium valoris termille septingentorum viginti septem regalium, quod obtinet dominus Paulus Pozal. Perutile censeo, quod huic beneficio onus imponatur administrandi sacramenta cum cura animarum, quodque per concursum, et ternariam propositionem provideatur.

Item de loco nuncupato de Aquillas.

§. 24. In loco de Aquillas octodecim adnumerantur incolæ, ejusque parœciæ valor erit bismille octingentorum nonaginta quinque regalium. Tria inibi existunt præstimonia ad præsens vacantia, quorum insimul valor regalium sexcentorum, et tredecim summam constituit. Necessaria mihi videtur illorum unio parœciæ, quæ ita ex termille quingentis, et octo regalibus constabit.

Item de loco nuncupato de Pinilla de Trasmonte.

§. 25. In loco de Pinilla de Trasmonte existunt trecenti quadraginta septem parochiani, ejusque parœciæ fructus in summa bismille sexcentorum octoginta septem regalium computantur. Erectum inibi reperitur beneficium servitorium per dominum Emmanuelem Gonzalez Hortiz obtentum valoris bismille ducentorum, et triginta duorum regalium, uti etiam præstimonium, quod dominus Franciscus Xaverius Aparicio obtinet valoris quingentorum quadraginta trium regalium. Utile existimo dictum præstimonium parœciæ applicari, qua applicatione illius redditus ex termille ducentis, et triginta regalibus constabit, et beneficio onus superaddi administrationis sacramentorum cum cura animarum, ejusque provisionem in concursu, et per examen synodale fieri.

Archipresbyteratus de Roa

Item de loco nuncupato de Anguix.

§. 26. Locus de Anguix ex centum, et quatuordecim incolis constat, ejusque parœciæ fructus in quatuormille quingentis, et nonaginta tribus regalibus computantur. Adest beneficium servitorium, quod obtinet dominus Joannes Nemesius Garrido valoris quatuormille

quadringentis octuaginta, et octo regalium. Utile, et necesse mihi videtur, quod huic beneficio onus administrandi sacramenta cum cura animarum superaddatur, ejusque provisio per concursum, et ternariam propositionem fiat.

Item de villa de Gumiel de Mercado nuncupata.

§. 27. Villa de Gumiel de Mercado ex centum, et nonaginta septem hominibus constat. Duæ inibi existunt parochiales ecclesiæ, una scilicet sub sanctæ Mariæ, cujus fructus in quatuor mille, et quinquaginta sex regalibus computantur, et in ea erectum reperitur beneficium valoris regalium termille quingentorum, et trium supra decem, quod dominus Didacus Cañas obtinet, altera vero sub sancti Petri respective invocatione cujus fructus sunt quinque mille quingenti, et septuaginta tres regales, in qua erectum pariter existit beneficium per dominum Alexandrum Aparicio obtentum valoris termille quadringentorum, et sex regalium. Utile, et necessarium mihi videtur, quod utrique beneficio hujusmodi onus imponatur sacramenta administrandi cum cura animarum, et in concursu, et per examen synodale provideatur.

Item de loco nuncupato de Gusman.

§. 28. In loco de Gusman octuaginta novem parochiani degunt, et parœciæ fructus sunt termille quadringenti, et novem regales. Adest inibi beneficium servitorium valoris termille, et septuaginta quatuor regalium hujusmodi, illudque obtinet dominus Didacus Bernardus de Oruña. Utile existimo, quod hujusmodi beneficium in concursu, et per examen synodale provideatur, eidemque administratio sacramentorum cum cura animarum superaddatur.

Item de loco nuncupato de Olmedillo.

§. 29. Locus de Olmedillo ex centum quinquaginta, et uno incolis constat. Duo beneficia inibi erecta existunt, unum nimirum valoris bismille nonigentorum, nonaginta quinque regalium, quod obtinet dominus Thomas Rodriguez, et alterum similis valoris, quod possidet dominus Antonius Hurtado: valor autem parœciæ est termille trecentorum, et triginta novem regalium. Utile, et conveniens existimo, quod alterum ex hisce duobus beneficiis supprimatur, ejusque fructus in tres partes dividantur, duas applicando parœciæ, quæ hoc additamento augebitur usque ad quinque mille trecentos, et triginta quinque regales, reliqua autem pars uniatur beneficio, quod remanet ad hoc, ut congruam termille nonigentorum nonaginta trium regalium constituat, et necesse etiam existimo huic beneficio administrationem sacramentorum cum cura animarum superaddere, ejusque provisionem, æque ac parochialium ecclesiarum in concursu, et per examen synodale fieri.

Item de loco nuncupato de Pinillos

§. 30. In loco de Pinillos triginta novem incolæ adnumerantur, ejusque parœciæ fructus mille quingenti, et duodecim regales computantur. Adest inibi beneficium, quod ad præsens vacat valoris octingentorum vigintiquinque regalium, utilis mihi videtur ejus unio parœciæ, quæ tali pacto ex bismille trecentis, et triginta septem regalibus constabit.

Item de villa de Roa.

§. 31. In villa de Roa quadringenti homines connumerantur. Adsunt inibi tres parochiales ecclesiæ una, videlicet unita canonicatui suæ ecclesiæ collegiatæ, altera sub sancti Stephani quinque mille centum, et triginta novem, et reliqua sub sanctissimæ Trinitatis, respective invocatione quinque mille quadringentorum triginta trium regalium, etiam respective valoris. In hac ultima dicta ecclesia erecta reperiuntur duo beneficia servitoria, unum majus nuncupatum, quod dominus Ferdinandus Yzquierdo obtinet bismille septingentorum octuaginta novem, alterum minus pariter nuncupatum per dominum Joannem Josephum Zapatero obtentum bismille, et octuaginta octo regalium respective valoris. Existit insuper in eadem parochiali ecclesia præstimonium valoris quingentorum, et triginta duorum regalium, et attento multiplici parochianorum numero necesse mihi videtur, quod præstimonium hujusmodi beneficio minori nuncupato uniatur, cujus dotatio, ita erit valoris bismille sexcentorum, et viginti regalium, quodque tam huic beneficio minori, quam alii majori onus superaddatur administrationis sacramentorum cum cura animarum, et utrumque in concursu, et per examen synodale provideatur.

Item de loco nuncupato sancti Martini de Rubiales.

§. 32. Locus sancti Martini de Rubiales ex centum, et octuaginta hominibus constat, et ejus parœciæ fructus sunt quinque mille, et ducenti regales. Erecta inibi reperiuntur duo beneficia servitoria; unum nimirum per dominum Joannem Emmanuelem Venavente valoris termille centum, et novemdecim regalium, et alterum per dominum Raymundum Fernandez Salcedo respective obtentum valoris bismille nonigentorum, et triginta novem regalium. Attento animarum numero, conveniens, et necessarium existimo hujusmodi beneficia in concursu, et per

ternariam propositionem conferri, ipsisque onus administrandi sacramenta cum cura animarum superaddi.

Item de villa dicta de Sotillo.

§. 33. Villa de Sotillo ex trecentis duodecim incolis constat, et ejus parœciæ fructus in decem mille ducentis, et triginta quatuor regalibus computantur. Adest inibi beneficium valoris novem mille sexcentorum quinquaginta, et octo regalium. Decens existimo pro majori pabuli spiritualis abbundantia fructus hujusmodi beneficii, ex æquo dividi, ut duo instituantur beneficia valoris quatuor mille octingentorum, et novem regalium pro unoquoque superaddito utrique onere administrandi sacramenta cum cura animarum,et utrumque æque, ac cæteræ parochiales ecclesiæ in concursu, et per examen synodale provideri.

Item de loco nuncupato de Terradillos.

§. 34. Locus de Terradillos ex triginta tribus hominibus constat, ejusque parœciæ valor est mille octingentorum, et novemdecim regalium. Adest inibi præstimonium ad præsens vacans valoris centum, et triginta unius regalium; necesse est ut hoc parœciæ uniatur, et ita ejus redditus erunt mille noningenti, et quinquaginta regales.

Item de loco dicto de villa Escusa.

§. 35. Locus de villa Escusa ex quadraginta novem incolis constat, ejusque parœciæ fructus sunt bismille, et viginti septem regales. Erectum inibi reperitur beneficium servitorium valoris mille octingentorum, et viginti quinque regalium, quod obtinet dominus Emmanuel Romero. Utile existimo fore, ut præstimonium hujusmodi parœciæ uniatur ad hoc, ut ipsius congrua in termille octingentis, et quinquaginta duobus regalibus constituatur.

Item de loco nuncupato de villa Tuelda.

§. 36. In loco de villa Tuelda quadraginta septem incolæ numerantur, cujus paræciæ fructus sunt bismille centum, et quinquaginta duo regales. Adest inibi præstimonium ad præsens vacans valoris trecentorum, et quindecim regalium. Valde æquum mihi videtur, quod parœciæ uniatur pro suæ dotationis augumento, quæ tunc ex bismille quadringentis, et sexaginta septem regalibus constabit.

Item de loco de Villovela.

§. 37. Locum de Villovela triginta novem homines inhabitant. Ejus parœciæ fructus termille centum viginti, et octo regales connumerantur. Erectum inibi reperitur beneficium servitorium, quod obtinet dominus Isidorus Espinosa valoris bismille noningentorum, et quatuor regalium: convenientem, et æquitati valde consonam existimo ejus applicationem parœciæ, cujus fructus tali methodo ex sexmille, ac triginta duobus regalibus constabunt.

Archipresbyteratus de Aza

Item de villa de Aza.

§. 38. In villa hujus tituli viginti quinque adnumerantur homines, ejusque vicariæ fructus mille nonigenti, et sexdecim regales sunt. In dicta villa nullum aliud præter archipresbyteratum, cujus valor est regalium octingentorum septuaginta quatuor, beneficium ecclesiasticum erectum reperitur. Utilem existimo archipresbyteratus hujusmodi unionem parœciæ, aut vicariæ, cujus fructus tali pacto ex bismille septingentis, et nonaginta regalibus integraliter constabunt, et rector vicarius hac condecoratione fruebatur.

Item de villa de Castrillo de la Vega.

§. 39. In villa de Castrillo de la Vega sub eodem archipresbyteratu, cujus quidem incolarum numerus sufficiens est, adest præstimonium valoris mille centum, et sexaginta unius regalium, quod ad præsens vacat. Cum autem redditus parœciæ supradictæ villæ sint sex mille noningenti, et quadraginta duo regales mihi videatur, ut plures sint ministri, decere ex fructibus parœciæ applicari quotannis præstimonio summam mille quadringentorum quadraginta duorum regalium, et ita præstimonium hujusmodi ex bismille sexcentis, et tribus regalibus constabit, superextantibus paræciæ pro sui congrua manutentione quinque mille, et quingentis regalibus, et idem præstimonium cum indicata unione erigi beneficium, cui administratio incumbat sacramentorum cum cura animarum, ejusque provisionem concursui, et ternariæ propositioni subjici.

Item de loco nuncupato de Aldeanuera de la Serrezuela.

§. 40. Locus de Aldeanuera de la Serrezuela ex triginta, et octo hominibus constat, ejusque parœciæ fructus sunt regales mille noningenti triginta, et octo. In dicto loco nullum adest beneficium ecclesiasticum. Habito autem respectu ad exiguos parœciæ redditus, eiusque proximitatem loco de Fuentelisendro, in cujus parochiali ecclesia existit præstimonium valoris mille quadringentorum, et triginta sex regalium, quod obtinet dominus Didacus Bernardus de Oruña, uti etiam animadverso præstimonium hujusmodi necessarium non esse in dicto loco de Fuentelisendro, cujus paræciæ fructus sunt quindecim mille, ac quadraginta tres regales, utile existimo enunciatum præstimonium parœciæ loci de Aldeanueva de la Serrezuela uniri, quæ tali pacto

ex termille trecentis septuaginta quatuor regalibus constabit.

Item de villa de Moradillo. §. 41. In villa de Moradillo centum, et sex homines numerantur, ejusque paræciæ fructus sunt quinque mille regales. Erectum inibi reperitur beneficium servitorium valoris quatuormille ducentorum, et viginti quinque regalium, quod obtinet dominus Petrus Membrive. Utile, et conveniens existimo beneficium hujusmodi provideri in concursu, et per examen synodale superaddito eidem onere administrandi sacramenta cum cura animarum.

Archipresbyteratus de Gormaz

Item de loco nuncupato de Mosaresos. §. 42. Locus de Mosaresos ex triginta, eique adnexus Galapagares ex viginti quinque hominibus respective constant. Parœciæ fructus sunt termille trecenti, et quadraginta regales. Erectum inibi reperitur præstimonium valoris trecentorum octuaginta trium regalium ad præsens vacans. Decet, ut mihi videtur præstimonium hujusmodi applicari parœciæ, cujus quidem fructus per hanc applicationem erunt termille septingenti, et viginti tres regales.

Item de loco de Villanueva de Gormaz. §. 43. In loco de Villanueva de Gormaz quinquaginta connumerantur incolæ, ejusque parœciæ fructus sunt termille trecenti, et quatuor regales. Erectum inibi reperitur præstimonium valoris quingentorum viginti duorum regalium, quod obtinet dominus Petrus Garcia. Existimo conveniens esse idem applicari parœciæ cujus fructus, tunc ad summam termille octingentorum viginti sex regalium ascendent.

Archipresbyteratus de Caltanazor

Item de villa de Caltanazor §. 44. Villa hujus nuncupationis ex centum incolis constat. Valor autem ipsius parœciæ termille septingentis nonaginta septem regalibus consistit. Ei annexus reperitur locus de Aldehuela, in quo triginta connumerantur homines. In loco de Caltanazor tria beneficia erecta reperiuntur æque, ac præstimonium. Primum quod obtinet dominus Josephus Hernandez reddit termille sexcentos septuaginta quatuor regales; alterum per dominum Didacum Antonium Garcia obtentum est valoris regalium, etiam termille sexcentorum septuaginta quatuor; reliquum vero, quod obtinet dominus Didacus Bernardus de Oruña computatur valoris termille octingentorum triginta duorum regalium. Præstimonium denique, quod possidet dominus Emmanuel de Arce ad summam mille octingentorum, et nonaginta regalium ascendit; necesse existimo quod in loco adnexo de la Aldequela vicaria perpetua curata per concursum erigatur, assignatis eidem pro sui dotatione fructibus, et valore beneficii per dominum Didacum Bernardum de Oruña obtenti, quodque aliis duobus beneficiis servitoriis onus imponatur administrandi sacramenta cum cura animarum, illorum provisionem concursui, et ternariæ propositioni subiicendo.

Item de loco de la Mallona. §. 45. Locus de la Mallona constat ex triginta octo hominibus. Ejus parœcia est vicaria de novo erecta valoris mille noningentorum, ac duodecim regalium. In dicto loco nullum reperitur beneficium ecclesiasticum; cum autem in loco de la Cuenca ab illo de la Mallona parum dissito præstimonium valoris quadringentorum triginta sex regalium existat, et ab enunciato loco de la Cuenca separata fuerit vicaria, utile judico, quod præstimonium hujusmodi ad præsens vacans indicatæ vicariæ de la Mallona uniatur, ad hoc, ut ejus dotatio, ex bismille trecentis quadraginta, et octo regalibus constet.

Archipresbyteratus de Soria

Item de civitate Soriæ. §. 46. Civitas Soriæ octingentos, aut mille incolas enumerat. Duodecim inibi existunt parochiales ecclesiæ, quæ non per regiones, vel finium assignationem, sed tantummodo per familias distributæ reperiuntur. Ex hoc summum rectoribus incommodum oboritur, et major difficultas in bono pabuli spiritualis administratione, necessarium existimo præcipere finium assignationem fieri, et dispositionem hac in parte; cum autem sit opus satis difficile, et longum, arbitror, quod pro nunc deceat, et necesse sit dotare parœcias, quæ majori premuntur egestate, idque fieri tali methodo.

Item de vicaria dicta nostræ Dominæ del Azogue. §. 47. Vicaria nostræ Dominæ del Azogue intra limites collegiatæ ecclesiæ est valoris regalium quinque mille, et centum. Duo beneficia, et præstimonium erectum inibi reperiuntur. Primum est valoris bismille, et ducentorum regalium, illudque possidet dominus Aloisius de Morales. Alterum ad præsens vacat, ejusque valor in octingentis regalibus consistit, reliquum vero, quod etiam vacat computatur valoris regalium centum, et triginta. Utile, et conveniens existimo beneficium, et præstimonium ut supra vacantia uniri beneficio quod

obtinet dominus Aloisius de Morales per quam unionem beneficium hujusmodi reddet quotannis termille centum, et triginta regales, super imposito tamen illi onere administrandi sacramenta cum cura animarum, ejusque provisionem concursui, et examini synodali subiiciendo.

Item de parœcia sancti Salvatoris.

§. 48. Parœciæ sancti Salvatoris cujus fructus computantur termille quadringenti regales, utile existimo uniri dimidium beneficium, et præstimonium, quæ ad præsens vacant in parœcia nostræ Dominæ del Espino ejusdem civitatis, valoris insimul mille ducentorum, et quinquaginta regalium, et ita dotatio parœciæ sancti Salvatoris esset quatuormille sexcentorum, et quinquaginta regalium.

Item de parœcia nostræ Dominæ de Barnuevo.

§. 49. Parœciæ nostræ Dominæ de Barnuevo fructus in termille, et trecentis regalibus computantur, cumque nullum beneficium ecclesiasticum in hujusmodi ecclesia erectum reperiatur pro suæ dotationis augumento mihi videtur augumentum hujusmodi expleri debere ipsi parœciæ uniendo beneficium sub invocatione sancti Ægydii valoris centum quadraginta quinque regalium, ac præstimonium sancti Bartholomæi, cujus fructus nonaginta quinque regalibus existimantur, et utrumque ad præsens vacat, ea dismembrando a parochiali ecclesia nostræ Dominæ vulgo la Major ejusdem civitatis; per hujusmodi enim unionem fructus parœciæ nostræ Dominæ de Barnuevo ex termille quingentis, et quadraginta regalibus constabunt.

Item de parœcia sancti Nicolai.

§. 50. In parœcia sancti Nicolai, cujus fructus in termille, et ducentis regalibus computantur erectum reperitur beneficium, quod obtinet dominus Franciscus Saborido valoris bismille regalium. Per utile existimo beneficium hujusmodi applicari parœciæ cujus fructus tunc ad quinque mille, et ducentos regales ascendent.

Item de parœcia sancti Joannis.

§. 51. In parœcia sancti Joannis, cujus fructus sunt termille, et quinquaginta regales existit præstimonium valoris regalium centum, et quinquaginta, quod ad præsens vacat. Decet prout mihi videtur præstimonium hujusmodi parœciæ applicari, ad hoc ut illius dotationem regalium termille et ducentorum constituat.

Item de vicaria, et parœcia sanctæ Crucis.

§. 52. In vicaria, et parœcia sanctæ Crucis valoris mille ducentorum, et quinquaginta regalium adest beneficium per dominum Josephum Gonzalez obtentum, cujus fructus sunt mille ducenti, et quinquaginta regales, et præstimonium ad præsens vacans valoris centum, et octo regalium. Necessariam censeo applicationem hujusmodi beneficii, et præstimonii huic vicariæ; pariterque utile agnosco, quod vicaria sancti Clementis ejusdem civitatis, quæ usque, et a die prima julii millesimi septingentesimi septuagesimi octavi vacans reperitur sub obtutu suæ suppressionis ex nunc supprimatur, ejusque valor in mille, et centum regalibus consistens uniatur quoque vicariæ sanctæ Crucis per quam unionem una cum illa desuper proposita beneficii, et præstimonii dotatio enunciatæ vicariæ sanctæ Crucis ex termille septingentis, et octo regalibus constabit.

Item de parœcia sancti Clementis.

§. 53. Animadvertendum pariter est, quod existente in parœcia sancti Clementis, quæ supprimi debet, præstimonio valoris ducentorum septuaginta quinque regalium per dominum Dominicum Elorra obtento convenit, et est per utile præstimonium hujusmodi applicari vicariæ del Barrio de las Casas, quæ per dimidium leucæ Soria distat, et ita ejus fructus cum applicatione præstimonii summam bismille ducentorum septuaginta quinque regalium constituent.

Archipresbyteratus de Gomara

Item de loco de Aldea de la Fuente.

§. 54. In loco de Aldea de la Fuente quadraginta, et sex homines enumerantur, et ejus vicariæ fructus in regalibus bismille nonigentis, et nonaginta computantur; loca de Bivvaroya, et Tapiela illi sunt annexa. In loco de Aldea de la Fuente duo præstimonia existunt, unum, quod vacat, valoris quingentorum et octuaginta regalium, alterum vero trecentorum octuaginta sex, quod dominus Didacus Bernardus Oruña obtinet. Utriusque applicationem vicariæ convenientem existimo, cujus quidem dotatio tunc ex termille noningentis quinquaginta regalibus constabit.

Item de loco de Almazul.

§. 55. Locum de Almazul septuaginta novem incolæ inhabitant, ejusque parœciæ fructus sunt valoris termille ducentorum triginta quinque regalium, Præstimonium inibi vacat valoris mille et triginta trium regalium. Conveniens, et utile censeo præstimonium hujusmodi uniri, seu applicari parœciæ, cujus fructus tunc erunt quatuormille ducentorum sexaginta, et octo regalium.

Item de loco de Abion.

§. 56. Locus de Abion ex sexaginta hominibus constat, ejusque parœciæ valor in termille centum nonaginta tribus regalibus computatur. Adest inibi præstimonium valoris octingentorum vi-

ginti quinque regalium, quod possidet dominus Bernardus de Oruña, et ejus applicationem parœciæ necessariam existimo, ad hoc ut dotationem ejusdem ex quatuor mille, et octodecim regalibus integraliter constet.

Item de loco de Canos.

§. 57. In loco de Canos quadraginta quinque incolæ adnumerantur, et ejus parœciæ fructus in termille trecentis septuaginta septem regalibus consistere existimantur. Adest inibi præstimonium valoris trecentorum octuaginta quatuor regalium per dominum Petrum Ortega obtentum. Conveniens mihi videtur illud applicari parœciæ, cujus fructus tali pacto ex termille septingentis sexaginta, et uno regalibus constabit.

Item de loco de Cardeson.

§. 58. Locum de Cardeson quadraginta novem homines inhabitant. Fructus parœciæ in bismille trecentis quinquaginta sex regalibus computantur. In hujusmodi parœcia nullum ecclesiasticum beneficium, quod eidem applicari valeat existit. Cum autem parum distet a loco Mazateron, cujus parœcia augmento minime indiget, et dismembrato ab illa præstimonio majore valoris mille sexcentorum, et septemdecim regalium, utile censeo hujusmodi majus præstimonium loci de Mazateron de cujus vacatione dubitatur applicari parœciæ de Cardeson, ad hoc ut ejus congrua ex termille nonigentis septuaginta tribus regalibus constet.

Item de loco de Fuentetecha.

§. 59. In loco de Fuentetecha, eique annexis Cabresuelas, et Duañe triginta sex quoad primum, novendecim quoad secundum, et duo quoad reliquum incolæ respective adnumerantur, et parœciæ fructus sunt bismille octingenti, et sexaginta quatuor regales. In loco Fuentetecha tria præstimonia existunt, quæ vacant ad præsens, unum nimirum ducentorum septuaginta, et octo, aliud centum, et viginti quinque, et alterum sexaginta duorum regalium respective valoris. Utile et conveniens existimo, quod cuncta hæc præstimonia parœciæ uniantur, ad hoc ut ejus dotatio in summa termille trecentorum, et viginti novem regalium expleatur.

Item de loco de Fuenseanco

§. 60. Locus de Fuenseanco ex triginta, ipsi autem annexus Riocabado ex sex hominibus respective constat. Ejus parœciæ fructus termille quadrigenti, et quatuor regales computantur, et inibi erectum reperitur præstimonium, quod obtinet dominus Franciscus Xaverius Pharicio valoris regalium trecentorum viginti trium. Hujus præstimonii necessariam censeo applicationem parœciæ, cujus fructus per hujusmodi applicationem in termille septingentis viginti septem regalibus consistent.

Item de loco de Mazalete.

§. 61. Locus de Mazaluete quinquaginta incolas habet, et parœciæ fructus sunt bismille ducenti nonaginta quatuor regales. Adest inibi præstimonium, quod vacat, valoris regalium sexcentorum et quatuor. Conveniens existimo præstimonium hujusmodi applicari parœciæ, cujus dotatio per hoc augumentum ex bismille octingentis nonaginta et octo regalibus constabit.

Item de loco de Minana.

§. 62. In loco de Miñana quadraginta sex incolæ numerantur; valor autem ipsius parœciæ est regalium bismille nonigentorum quadraginta et octo: præstimonium inibi existit, quod obtinet decanus de Locroño valoris mille et sexaginta unius regalium. Utile, et necessarium mihi videtur, præstimonium hujusmodi applicari parœciæ ad hoc, ut ejus congrua in quatuor mille, et novem regalibus constituatur.

Item de villa de Monte Acuto.

§. 63. 63. Villam de Monte Acuto centum et quadraginta sex homines inhabitant, et fructus ejus parœciæ sunt bismille quingenti, et duodecim regales. Erectum inibi reperitur beneficium obtentum per dominum Josephum Gutierrez Torrova mille noningentorum quadraginta trium. Præstimonium majus vacans septingentorum, et quadraginta quinque, et aliud præstimonium minus, quod obtinet dominus Bernardus de Prao trecentorum et septuaginta unius regalium respective valoris. Necessariam existimo unionem præstimonii minoris per dominum Bernardum de Prao obtenti parœciæ, cujus quidem fructus per hanc unionem ex bismille octingentis octuaginta tribus regalibus constabunt, et habito respectu multiplici inhabitantium numero, necesse etiam censeo, ut præstimonium majus vacans beneficio uniatur per dominum Josephum Gutierrez Torrova obtento, cujus quidem fructus erunt bismille sexcenti octuaginta, et octo regales, ejusque provisio fiat in concursu, et per examen synodale, onus administrandi sacramenta cum cura animarum hujusmodi beneficio superaddendo.

Item de loco de Nomparedes.

§. 64. Locus de Nomparedes ex quadraginta tribus habitatoribus constat, fructusque ejus parœciæ sunt bismille quadringenti nonaginta duo regales. Erectum inibi reperitur præstimonium vacans valoris noningentorum quinquaginta sex regalium, et utilis mihi videtur ejus applicatio parœciæ, ad hoc ut per hu-

jusmodi augumentum ejus fructus termille quadringentorum quadraginta, et octo regalium summam constituant.

Item de villa de Noviercas.

§. 65. In villa de Noviercas ducenti, et septuaginta incolæ numerantur, ejusque parœciæ fructus sunt regales sex mille quingenti quinquaginta duo. Beneficium inibi existit per dominum Joannem Antonium Ruiz obtentum, valoris quatuormille quingentorum nonaginta unius regalium. Conveniens, et necesse existimo, attento multiplici inhabitantium numero, eidem beneficio onus administrandi sacramenta cum cura animarum superaddi, ejusque provisionem concursui, et synodo subiici.

Item de loco de Peroniel.

§. 66. Locum de Peroniel sexagintaquinque homines inhabitant, fructusque ejus parœciæ computantur bismille septingenti octoginta tres regales. Adest inibi præstimonium valoris octingentorum vigintiquatuor regalium, quod possidet dominus Nicolaus Almagro. Utilem considero ejus unionem parœciæ, per quam fructus ejusdem erunt termille sexcenti, et septem regales.

Item de loco de Pinilla del Campo.

§. 67. Locus de Pinilla del Campo ex triginta duobus incolis constat, et fructus ejus parœciæ sunt bismille noningenti et nonaginta regales. Nullum inibi adest beneficium ecclesiasticum ipsi uniendum. Cum autem in Pezalmoro, qui locus est *illi* proximus præstimonium vacans valoris quingentorum quinquaginta quatuor regalium existat, cumque præstimonium hujusmodi necessarium minime sit in secundo dicto loco de Pezalmoro, fructus enim ejus parœciæ sunt septem mille centum nonaginta quinque regales, utile mihi videtur hujusmodi præstimonium uniri, seu applicari parœciæ primodicti loci de Pinilla, cujus quidem fructus tali ratione ex termille quingentis, et quadraginta quatuor regalibus constabunt.

Item de villa de Seron.

§ 68. Villam de Seron centum nonaginta habitatores incolant. Inibi una tantummodo existit ecclesia, et in hac tres parœciæ sub sanctæ Mariæ, sanctæ Crucis, et sancti Jacobi respective invocationibus erectæ reperiuntur. Primæ termille sexcenti octuaginta tres; secundæ mille noningenti quadraginta et unus; tertiæ vero bis mille, et viginti tres regales respective fructus sunt. Necesse censeo, ut prima, quæ vacaverit supprimatur, fructusque cunctarum trium una cum oneribus anniversariis, cæterisque obligationibus pro æquali inter duas, quæ supererunt, dividantur, distribuanturque, et tali methodo unaquæque ex hisce parœciis ex termille octingentis viginti tribus regalibus cum dimidio regalis hujusmodi constabit.

Item de loco de Torlengua.

§. 69. Locus de Torlengua ex centum nonaginta incolis constat, ejusque parœciæ fructus sunt termille, et sexdecim regales. Præstimonium inibi adest vacans valoris quadrigentorum, et quinquaginta unius regalium. Utilis mihi videtur unio ejusdem parœciæ, quæ tali pacto ex termille quadringentis sexaginta septem regalibus constabit.

Item de loco de Tozalmoro.

§. 70. Locum de Tozalmoro viginti septem homines inhabitant, ejusque parœciæ fructus bismille septuaginta septem regales existimantur. Duo inibi sunt præstimonia, unum vacans trecentorum, et undecim, alterum vero per dominum Franciscum Montes Nava obtentum trecentorum, et quadraginta duorum regalium respective valoris. Conveniens, et necesse censeo, ut utraque hæc præstimonia uniantur parœciæ, et tunc ejus fructus ex bismille septingentis et triginta regalibus constabunt.

Item de loco de Villaseca.

§. 71. In loco de Villaseca octodecim homines numerantur, fructusque ejus parœciæ in bismille quingentis, et septuaginta regalibus computantur. Præstimonium inibi existit, quod vacat, cujus valor sexcentis octoginta, et uno regalibus consistit. Utilem, et necessariam applicationem parœciæ existimo, per quam ipsa ex termille ducentis quinquaginta, et uno regalibus constabit.

Item de loco de Paredes Roya.

§. 72. Locum de Paredes Roya triginta incolæ, locumque de Torralba *illi* annexum septemdecim incolæ respective inhabitant. Parœciæ fructus quatuor mille septingenti quadraginta quatuor regales existimantur. Præstimonium, quod vacat, inibi existit, ejusque unionem parœciæ necessariam censeo, cum enim sit valor hujusmodi præstimonii trecentorum, et triginta trium regalium, parœciæ fructus ex quinque mille, et septuaginta septem regalibus constabunt.

Item de loco de Renieblas.

§. 73. In loco de Renieblas septuaginta novem, et in loco eidem annexo de Ventosilla novem respective homines adnumerantur, ejus parœciæ fructus sunt quatuor mille trecenti quadraginta et octo regales. Præstimonium, quod vacat, inibi existit, valoris septingentorum et decem regalium; necessaria mihi videtur ejus applicatio parœciæ, cujus dotatio tunc ex quinque mille quinquaginta, et octo regalibus constabit.

Item de loco de Sanquillo de Bonices.

§. 74. In loco de Sanquillo de Bonices viginti; et in alio de Aparrache sex homines respective adnumerantur. Fructus parœciæ in quatuormille ducen-

tis, et quadraginta sex regalibus existimantur. Inibi existit præstimonium vacans valoris quingentorum, et triginta duorum regalium. Utilem censeo ejus unionem parœciæ, per quam ejus congrua ex quatuor mille septingentis septuaginta, et octo regalibus constabit.

Archipresbyteratus del Campo

Item de loco de Buytrago.

§. 75. Locus de Buyutrago ex quadraginta, ei autem adnexa Pedraza, et Ayllon, ex triginta respective hominibus constant. Parœciæ fructus sunt regales termille ducenti sexaginta tres. Erectum inibi reperitur beneficium servitorium, quod obtinet dominus Andreas Corsino bismille trecentorum, et trium, et præstimonium per dominum Josephum Larrad obtentum centum quadraginta duorum regalium respective valoris. Conveniens mihi videtur in locis adnexis Petraza, et Ayllon vicariam curatam perpetuam concursui subjectam erigi, et pro sui dotatione beneficium, et præstimonium supradicta una cum decimis majoribus, et minoribus, primitiis privatis, cæterisque proventibus quos incolæ, et habitantes locorum adnexorum hujusmodi solvunt, et parochus, et beneficiatus actu percipiunt ipsi uniri; tali enim ratione novæ vicariæ congrua ex bismille, et sexcentis regalibus constabit, rectorque loci de Buytrago cum redditus termille centum, et undecim, et quinquaginta quinque regales subtrahantur per hanc novam erectionem considerabile nihilominus levamen assequitur.

Item de loco de Aldealices.

§. 76. In loco de Aldealices viginti duo homines numerantur. Est vicaria, cujus fructus sunt mille noningenti quinquaginta quinque regales, et dismembrata fuit a parœcia loci de Castilfrio, quæ ex tresdecim mille trecentis viginti sex regalibus constat. Cum adeo tenuis sit vicariæ dotatio, viceque versa adeo pinguis illa paræciæ, necesse existimo, ut concedantur, et applicentur vicariæ cunctæ decimæ vulgo *Cillares*, et primitiæ loci Aldealices, quas hodie percipit parochus de Castilfrio, injuncto tamen onere vicariæ quotannis conferendi paræciæ de Castilfrio medimnum vulgo *Fanega* tritici, quæ sit agnitio, seu probatio hunc locum fuisse caput, et matricem loci de Aldealices. Hac ratione vicaria decentem dotationem assequetur parœcia, aut plus quam mediocriter dotata existet.

Item de loco de Garay.

§. 77. Locus de Garay ex quadraginta et uno, illique adnexus Tardesillas ex viginti quinque hominibus respective constat. Vicaria de Garay per rectorem parochialis ecclesiæ nostræ Dominæ del Espino civitatis Soriæ provideri solet, ejusque fructus sunt bismille sexcenti octuaginta, et octo regales. In loco annexo Tordesillas adest vice parochus, cui rector, et beneficiati parochialis ecclesiæ del Espino, qui duas ex tribus decimarum partes percipiunt summam sexcentorum regalium quotannis persolvunt; trecentorum vero vicarius de Garay, opportunum et necesse mihi videtur imponere parœciæ del Espino, cujus fructus sunt sexmille et ducenti regales, onus præstandi dicto vice parocho ultra summam, quæ actu persolvit alios regales septingentos, beneficiatis vero, qui de decimis participant trecentos, ultra etiam contributionem, quam actu explent, quin eximatur vicarius, quatenus ex sui parte ducentos regales conferat; tali enim ratione vice parochus congruam mille octingentorum regalium assequetur. Animadvertendum tamen est hujus vice parochi munus esse debere perpetuum æque ac contributiones, obtentoremque esse episcopo benevisum.

§. 78. Locus de Poveda ex septuaginta octo, illique annexa Barrio Martin e los Sanctos ex triginta tribus hominibus constat. Parœciæ fructus in quatuor mille trecentis quinquaginta duobus regalibus existimantur. Adest beneficium servitorium per dominum Emmanuelem Gonzalez obtentum valoris bismille quadringentorum septuaginta septem regalium. Utile, et necessarium censeo quod hujusmodi beneficio suppresso, ex ejus valore erigatur vicaria perpetua curata in loco annexo Barrio Martin, cujus quidem provisio concursui subiiciatur, adjuncto novæ vicariæ onere spiritualem assistentiam loco annexo los Sanctos præbendi. Item de loco de Poveda.

§. 79. Locus de los Molinos de Razon ex sexaginta tribus incolis constat, fructusque ejus parœciæ in mille sexcentis, et sexaginta quinque regalibus computantur, cumque nullum adsit ecclesiasticum beneficium in hac parœcia ipsi uniendum, utile et necessarium videtur quod præstimonium de Valdeavellano per dominum Paschalem Raymundum Sanz obtentum valoris mille centum, et quinquaginta sex regalium ipsi applicetur; uterque enim locus parum distat inter se, nullumque parœciæ de Valdeavellano infertur præjudicium, cujus fructus sunt quinque mille septingentorum quinquaginta, et unus regales. Per hanc unionem redditus paræciæ Item de loco de los Molinos de Razon.

de los Molinos de Razon ad bismille, octingentos, viginti et unum regales ascendent.

Item de loco de Panilla de Cariduena.

§. 80. In loco de Pinilla de Carideña sexdecim, in annexo autem ipsi la Rubia viginti quinque homines respective adnumerantur. Parœciæ fructus sunt termille quingenti vigintiquatuor regales, et dismembrato ab illa præstimonio, quod obtinet dominus Antonius Fernandez Guilarte valoris centum, et quinquaginta regalium valde conveniens existimo ipsum applicari parœciæ, quæ tali ratione ex tribus mille sexcentis, et septuaginta quatuor regalibus constabit.

Item de loco de Villarraso.

§. 81. Locum de Villarraso viginti tres incolæ inhabitant, ejusque parœciæ fructus mille septingenti et septuaginta regales computantur. Nullum inibi existit præstimonium, vel beneficium ipsi uniendum. Cum autem in loco de los Narros parum dissito erectum reperiatur præstimonium valoris bismille, et quadraginta sex regalium per dominum Dominicum Josephum de Velasio obtentum, necessaria mihi videtur præstimonii hujusmodi unio parœciæ de Villaraso; parœcia enim supradicti loci de los Narros augumento minime indiget, quia ejus fructus sunt decem mille septingenti, et viginti regales. Per hanc autem unionem parœcia loci de Villaraso congruam termille octingentorum, et sexdecim regalium assequetur.

Archipresbyteratus de Ravanera

Item de loco de Lubia.

§. 82. In loco de Lubia triginta quatuor sunt homines, et in annexis Navalcavallo, et Camparanôn existit vice parochia perpetua, cujus fructus in termille sexcentis nonaginta septem regalibus computantur. Cumque dotatio parœciæ summam bismille trecentorum, et triginta novem regalium minime excedat, et in supradictis locis annexis erectum reperiatur beneficium valoris mille, et triginta novem regalium, quod dominus Josephus Gonzalez obtinet, necessariam censeo ejus applicationem parœciæ de Lubia, quæ tali pacto congruam termille trecentorum septuaginta et octo regalium habebit, utileque pariter judico, quod vice parochia hujusmodi in vicariam perpetuam curatam de Navalcavallo, et Camparanôn erigatur.

Item de villa de Vinuesa.

§. 83. Villa de Vinuesa ex ducentis quadraginta sex habitatoribus constat, ejusque parœciæ fructus sunt quinque mille centum et decem regales. Adest inibi beneficium servitorum per dominum Calixtum Ramos de la Mensa obtentum valoris quatuor mille sexcentorum viginti quinque regalium. Valde conveniens, et necesse mihi videtur, ut præter onera dicto beneficio incumbentia illud ei superaddatur administrandi sacramenta cum cura animarum, et per concursum, et ternariam propositionem ejus provisio fiat.

Item de vicaria de Cascasosa, et Osonilla

§. 84. Vicaria de novo erecta in locis de Cascasosa, et Osonilla in tenui summa regalium mille ducentorum quinquaginta septem dotata reperitur; cumque præfata duo loca, ut supra annexa separata fuerint a parœcia loci di Taldelquende, et in ipsa existat præstimonium valoris sexcentorum, et nonaginta trium regalium per dominum Vincentium Casquete obtentum, necessariam existimo ejus unionem vicariæ de Cascacosa, et Osonilla, quæ tali pacto ex mille noningentis et quinquaginta regalibus constabit.

Exponuntur quæ sint servanda pro statuta unione.

§. 85. Posita peculiari, et generali applicatione, seu unione a me desuper statuta, mihi videtur, quod pro majori legalitate universæ illius extentionis ea omnia, quæ sequentur servari debeant.

De provisionibus faciendis circa beneficia habentia adnexam sacramentorum administrationem.

§. 86. Primo: quod ille in quem provisio beneficii, cui annexa sit sacramentorum administratio ceciderit, approbatus sit oportet ad curam animarum in examine, et concursu synodali, prout fit, et agitur, quoad cœteras parochiales ecclesias, et vicarias diœcesis subiecta ejus præsentationi, consultationi, vel ternariæ propositioni juxta menses in quibus vacaverit, cumque ejusmodi beneficia sint curata de illis provideantur naturales diœcesis, prout statuitur, et præscribitur in regali cedula majestatis vestræ sub datum sancti Ildephonsi duodecima augusti anni proxime præteriti millesimi septingentesimi octuagesimi septimi, sub cujus censura comprehensa illa remaneant.

De domicilio beneficiatorum statuendo

§. 87. Secundo: quod beneficiatus suum statuat domicilium in loco, alternet cum parocho per hebdomadas celebrationem missarum pro populo, anniversaria, responsoria, novemdialia, et explanationem evangelii, et doctrinæ Christianæ, administret vicissim sacramenta pœnitentiæ et eucharistiæ per totum anni tempus, quin idcirco exemptus censeatur ab hujusmodi onere parochus, licet non illius sit hebdomadæ.

De forma servanda in celebratione missarum, et in processionibus

§. 88. Tertio: quod ubi celebranda sit aliqua missa, et habenda processio cum subdiacono, et diacono (preter illas, quas infra excipiam, quæque regulariter celebrari et fieri assolent in cunctis parochialibus ecclesiis, in quibus rector,

et beneficiatus existunt) ad populi instantiam, vel ob aliam causam, et necessitatem id exigentem, functio expleatur a primo, nempe a rectore, licet non contingat in ejus hebdomada; alter vero, scilicet beneficiatus, cum alio quocumque ecclesiastico, si adsit, vel invitetur, illi administret; fas enim minime est quod rector uti minister inserviat; si autem hic in hujusmodi functione, vel functionibus concionem habuerit, missam tunc celebret beneficiatus, vel quilibet alter presbyter, aut parochus, qui intersit, vel invitatus accesserit, et in hujusmodi casibus fraterne se gerant, ut dissensiones, et jurgia amoveantur, et comendabile parœciæ populo præbeatur exemplum.

De administratione Eucharistiæ tempore paschali.

§. 89. Quarto: quod eucharistiam tempore paschali, nec non viaticum, et extremam unctionem ministrare, prout etiam infirmis assistere, baptisma conferre, matrimonia celebrare, regimen, et directionem librorum parochialium habere; christianam doctrinam docere, et examen annuale parochianorum desuper explere proprium, peculiare, et privativum sit rectorum parœciarum, nisi in infirmitatibus duplicetur necessitas, et urgentia, aut infirmi pro majori fiducia, et satisfactione beneficiatum petant, et instanter postulent; in hisce enim casibus necesse est ut beneficiatus sacramenta infirmis administret, in ultimo agone illis adsit statim ac in periculo constituantur, prout parochus tenetur, quin iste quidem illum impedire, ille vero sub quocumque prætextu se excusare possit, et valeat. Ad rectorem parœciæ etiam spectabit celebratio officiorum in majori hebdomada, missarum in diebus per annum solemnioribus, videlicet in prima die paschatis resurrectionis Dominicæ, et pentecostes, nec non in sancti titularis parœciæ patronorum, regni, loci, et diœcesis, omnium sanctorum, epiphaniæ, et ascensionis, nativitatis Domini nostri Jesu Christi, circumcisionis Dominicæ, corporis Christi, sancti Petri apostoli, assumptionis, et nativitatis beatæ Mariæ virginis, litaniarum majorum, uti etiam in benedictionis candelarum, cinerum, et palmarum festis diebus, quibus omnibus intersit oportet super pelliceo indutus beneficiatus, sit nec ne hebdomadarius, qui etiam pro majori solemnitate in missis conventualibus canat epistolam, quoties tamen deficiat alter minister, qui cum illis missam celebret.

De substitutione beneficiatorum in casu absentiæ, vel infirmitatis

§. 90. Quinto: quod si per duos menses, prout a sacrosanta Tridentina synodo permittitur, vel per aliud tempus, de licentia tamen, et probata necessitate abfuerint, æque ac in infirmitatibus quibus laborent nequeant sese invicem substituere per ulterius tempus plus quam per octo dies; debent enim in casu majoris absentiæ constituere alium distinctum ministrum, qui pro ipsis respectiva illorum munia obeat, ad hoc ut parœcia ministro, ac spirituali pabulo, quod uterque ministrare debet, minime careat.

De oneribus implendis a beneficiatis tempore vacationis ecclesiarum parochialium.

§. 91. Sexto: quoties vacaverit parochialis ecclesia, munus erit beneficiati adimplere onera, quæ uti propria privativa, et peculiaria reservantur parocho sub numero quarto; beneficiatus enim qua proprius minister vice parochum nominandum præcellat oportet, hicque satisfaciet oneribus beneficiato incumbentibus, dum parochus existit. Adveniente autem vacatione beneficii, a curia mea ecclesiastica constituatur persona, quæ necessariis munita licentiis onera adimpleat, prout fieri assolet, dum aliqua parochialis ecclesia, vel vicaria vacat, assignato ipsi stipendio, quod respondere videbitur occupationi, et labori ab eodem substinendo.

Confirmatio apostolica.

§. 92. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat præinsertam methodum, seu piano memoratus Carolus rex catholicus, ut eidem Oxomensi diœcesi per utilem agnoverit, eamque omnem vim obtinere desideret, hinc memoratus exponens, ut ea firmius subsistat, et servetur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere exoptat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur Nostris in agro Dominico cooperatoribus in suo ministerio, quantum cum Domino possumus, adesse satagentes, ac ejusdem Joachimi archiepiscopi episcopi precibus annuere volentes eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti aliisque ecclesiasticis censuris sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, præinsertam methodum, seu piano auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis

robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui hisce desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 93. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 94. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictæ diœcesis Oxomensis, ac parochialium, beneficiorum, et præstimoniorum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Quoniam vero justum, ac æquum est, ut hæc omnia sine præjudicio obtinentium fiant, hinc harum serie statuimus, ac mandamus, ut uniones, suppressiones, cæteraque, ut præfertur, disposita in præsentiarum, nisi quoad eas ecclesias parochiales, beneficia, ac præstimonia, quæ nunc vacant, perfici possint, quoad cœtera vero nisi dum pro tempore vacabunt, methodus prædicta obtinebit, secus nulla, irrita, ac inania, nulliusque roboris, et valoris esse, et fore decernimus. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die secunda septembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCXVIII.

Dat. die 12. septembris 1788 anno XIV.

Instante rege Sardiniæ supprimuntur tres conventus, eorumque bona applicantur seminario episcopali.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Memoratur quomodo ad eumdem effectum jam alii tres conventus fuerint suppressi, applicatis eorum bonis seminario.

§. 1. Cum Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die decima quarta septembris anni MDCCLXXXVII. expeditas literas piissimis carissimi in Christo filii Nostri Victorii Amadei Sardiniæ regis illustris votis annuentes tres conventus, alterum scilicet fratrum ordinis Servorum beatæ Mariæ virginis sub titulo sanctissimæ Annuntiatæ de Monte, alterum fratrum ordinis sancti Francisci de Paula minimorum nuncupatorum sub titulo beatæ Mariæ de Tinella, tertium demum fratrum tertii ordinis sancti Francisci de Pœnitentia nuncupat. sub titulo beatæ Mariæ virginis de Gratia, omnes in ea Papiensis diœcesis parte, quæ sub imperio est ejusdem Victorii Amadei regis, consistentes propterea suppresserimus, ut ex illorum redditibus, atque proventibus congrua constitueretur dos episcopali seminario, quod pro suis subditis Fori Fulvii instituere intendebat, decet hinc, ut si rationibus ejusdem seminarii satis hoc modo consultum non sit, ne in suis ipsis primordiis tam utile, tamque proficuum inceptum cadat, ea insuper concedamus, quæ magis accomodata, atque ad optatum finem assequendum magis conducentia esse dignoscuntur, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Exponitur necessitas, et utilitas supprimendi alios tres conventus ut digne ditari possit seminarium ad tramites præscriptio

§. 2. Nuper siquidem pro parte memorati Victorii Amadei regis Nobis expositum fuit, quod posteaquam dictæ Nostræ literæ fuerunt executæ, ac episcopale seminarium hujusmodi cum magna multorum suorum subditorum il-

nis concilii Tridentini.

luc jam confluentium utilitate fuit erectum, animadversum est, fructus, ac redditus bonorum, ut præfertur, applicatorum impares omnino esse oneribus fabricæ, et sustentationis ejusdem seminarii, quippe qui nedum tenues sunt, verum etiam illorum non minima portio partim in annuas pensiones fratribus in suppressis conventibus alias commorantibus persolvendas, partim in missarum, aliorumque legatorum piorum satisfactionem, ac ecclesiarum conservationem est eroganda. Quamobrem considerans ipse vias, quas Tridentina synodus ad constituendam dotem episcopalibus seminariis ostendit, ut nunc quidem res illuc se habent, minime convenire, contra vero alios duos præter tres jam dictos suppressos reperiri in eadem Papiensis diœcesis parte parvos conventus, alterum scilicet fratrum ordinis Servorum beatæ Mariæ virginis in pago sancti Salvatoris provinciæ montis Ferrati, in quo vix quatuor, ad summum quinque individui, seu fratres dumtaxat residere solent, alterum fratrum ordinis Prædicatorum in loco Pecetto prope dictum oppidum civitatem nuncupat. Fori Fulvii, qui ad præsens unico tantum individuo, seu fratre constans est, ac in hisce duobus conventibus ob fratrum paucitatem disciplina regularis minime custodiri. Hinc ut firmius, ac stabilius ejusdem seminarii dotationi provideatur, suppressis hisce quoque duobus conventibus bona ad illos spectantia eidem seminario per Nos applicari summopere desiderat. Insuper animadvertens, quod Fori Fulvii alius conventus fratrum ordinis Prædicatorum existit, cujus ædes, cum amplæ sint, nullo quasi sumptu ad excipiendos tot alumnos, quot imposterum ad novum seminarium confluent optari possent, quodque cum in eo tres fratres vivant, qui vel senes, vel tenui admodum sunt valetudine, utile propterea quo maxime foret, gravique impendio ad novam excitandam idoneam domum pro seminario parceretur, si prævia suppressione dicti conventus, translatisque tribus fratribus hujusmodi simul cum suis bonis ad alium inter varios conventus ejusdem ordinis in sua ditione jam erectos ædes, seu conventus hujusmodi, ac adnexa ecclesia eidem seminario adjungeretur. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ac in id preces quoque venerabilis fratris Bartholomæi archiepiscopi episcopi Papiensis accedant, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Regis consilium laudatur, et optata decernitur suppressio monasteriorum.

§. 3. Nos igitur commendantes in primis ejusdem Victorii Amadei regis propositum, qui ad promovendam in prædicto seminario germanam Thomisticam doctrinam in ea est intentione, ut ibidem, vel theologiæ dogmaticæ, aut moralis, seu historiæ ecclesiasticæ unus lector aligatur ex ordine fratrum prædictorum, ac toties memorati Victorii Amadei regis desideriis, quantum cum Domino possumus suffragari, eumque spcialioribus gratiis, et favoribus prosequi volentes, omnesque, et singulas personas, quarum favore præsentes Nostræ literæ concernunt a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati tres dictos conventus, alterum scilicet fratrum ordinis Servorum beatæ Mariæ virginis pagi sancti Salvatoris provinciæ Montis Ferrati, alterum fratrum ordinis Prædicatorum loci de Pecetto, tertium denique fratrum ejusdem ordinis Prædicatorum Fori Fulvii respective existentes, auctoritate apostolica tenore præsentium supprimimus, ac penitus extinguimus, illorumque omnem conventualitatem, ac regularitatem tollimus, et abolemus.

Bona eorum seminario assignantur, salvis oneribus, et conservatione adnexarum ecclesiarum.

§. 4. Bona vero mobilia, et immobilia, ac semoventia, annuosque redditus, ac proventus, jura, et actiones quascumque ad primo dictos duos conventus fratrum videlicet ordinis Servorum beatæ Mariæ virginis in pago sancti Salvatoris, et fratrum ordinis Prædicatorum loci de Pecetto quomodolibet spectantia, et pertinentia, salvis missarum, aliorumque legatorum piorum oneribus, quibus in præsentiarum gravantur, salvaque adnexarum ecclesiarum conservatione, quorum omnium pondus ab administratoribus seminarii pro tempore existentibus erit sustinendum, ita tamen ut deinceps onera prædicta in ecclesia eidem seminario, ut infra, assignanda ab iisdem administratoribus sint adimplenda, desuper eorum conscientiam districte onerando, dicto jam erecto seminario auctoritate, et tenore prædictis perpetuo unimus, atque applicamus, et unita, atque applicata esse, et fore statuimus, et declaramus. Bona porro mobilia, atque

immobilia, et semoventia, annuosque redditus, et proventus, jura, et actiones quomodolibet ad alterum fratrum ordinis Prædicatorum Fori Fulvii, ut præfertur suppressum conventum quomodolibet spectantia, et pertinentia, detracta prius ea suorum bonorum quantitate, quæ pro missarum, aliorumque piorum onerum satisfactione legata fuere, detractisque etiam ædibus dicti conventus, et adnexa ecclesia, quæ erecto seminario hujusmodi, auctoritate, et tenore prædictis adjungimus, atque applicamus, ac adjuncta, et applicata fore, et esse volumus, atque mandamus; ita tamen, ut onera hujusmodi in dicta ecclesia sic seminario unita per suos administratores adimpleri debeant. Conventui ejusdem ordinis intra limites ditionis dicti Victorii Amadei regis existenti, ad quem erunt, ut infra transferendi dicti fratres auctoritate, et tenore prædictis unimus pariter, et incorporamus, ac unita, et incorporata esse, et fore decernimus.

Consulitur monachis in dictis conventibus morantibus.

§. 5. Quotquot autem sunt omnes dictorum trium conventuum, ac ordinum professores cujuscumque gradus, et qualitatis existentes, et quocumque officio, et superioritate fungentes ad alios conventus eorumdem respective ordinum intra status eidem Victorio Amadeo regi subjectos existentes a superioribus respective generalibus de ejusdem Sardiniæ regis consensu designandos, ea tamen lege, ac conditione, ut unicuique ex fratribus primodictorum duorum conventuum, pagi scilicet sancti Salvatoris, et loci de Pecetto quoniam fratribus conventus oppidi civitatis nuncupatæ Fori Fulvii jam satis provisum videtur per unionem bonorum hujus conventus alteri, ad quem erunt translati annua congrua vitalitia pensio conventibus, ad quos migrabunt ex bonis, et redditibus eorumdem suppressorum conventuum, ut præfertur seminario applicatis ab illius administratoribus persolvenda assignetur, transferendos fore, et esse auctoritate, et tenore prædictis statuimus, et quatenus opus sit, nunc prout ex tunc cum suppressiones hujusmodi ad effectum erunt adductæ transferimus.

Archiepiscopus Papiensis deputatur in executorem apostolicum, ut suppressionem et assignationem peragat, cum superius relatis conditionibus.

§. 6. Quocirca dilecto filio Horatio Cavalli de Sale utriusque juris doctori, ac archiepiscopi episcopi Papiensis in ditione memorato Victorio Amadeo regi subjecta generali in temporalibus vicario per præsentes committimus, ac mandamus, ut prædictos tres conventus nempe fratrum ordinis servorum beatæ Mariæ virginis pagi s. Salvatoris provinciæ Montis Ferrati, alterum fratrum ordinis Prædicatorum loci de Pecetto, tertium denique fratrum ejusdem ordinis Prædicatorum Fori Fulvii esse, et fore suppressos, et extinctos auctoritate Nostra apostolica statuat, atque decernat; deinde, ut translationem, seu translationes juxta formam, et tenorem præsentium in alios conventus faciendam, assignata fratribus in primis dictis duobus conventibus commorantibus annua vitalitia pensione arbitrio suo, ac prudentia præfigenda reipsa fieri, et exequi curet, et faciat, ac tandem, ut omnia bona mobilia, atque immobilia, et semoventia, actiones, et jura quæcumque ad eosdem duos conventus quomodolibet spectantia, et pertinentia juxta earumdem præsentium dispositionem dicto seminario, aut aliter auctoritate, et tenore prædictis uniat, et applicet, ac unita, et applicata esse, et fore mandet, reservatis perpetuo bonis omnibus, et juribus quibuscumque conventus Fori Fulvii favore, ut supra alterius conventus, ad quem transferendi erunt religiosi in eo existentes. Insuper administratores pro tempore existentes dicti seminarii omnia missarum, et piorum legatorum onera, quibus dicti conventus, et adnexæ ecclesiæ gravantur adimplere, ac decentem manutentionem, et earum ecclesiarum decorem studere teneri declarat. Nos enim eidem Horatio omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent, faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi pro sua prudentia magis in Domino salubriter expedire arbitrabitur, facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Removetur quodcumque juris remedium, ad retardandam literarum executionem idoneum.

§. 7. Decernentes has præsentes literas, ac omnia, et singula in illis contenta etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, ac ad ea vocati, citati, et auditi, seu causæ propter quas præsentes emanarint, adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ non fuerint, aut ex alia quavis quantumlibet legittima, pia, juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, occasione, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis nullo unquam tempore de

subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quorumvis interesse habentium consensu, aut alio quovis quamtumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et petestatis plenitudine paribus concesso, quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse, sed ipsas præsentes literas, et in eis contenta quæcumque firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 8. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, ac fel. rec. Benedicti XIV. prædecessoris Nostri de divisione materiarum, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac ordinum prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die duodecima septembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCXIX.

Dat. die 23. septembris 1788 anno XIV.

Facultas erigendi tria conservatoria puellarum in civitate Ravennatensi existentia in unum tantum.

Venerabili fratri Antonio archiepiscopo Ravennatensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Quantum pastoralis sollicitudinis, et vigilantiæ in Dominicum gregem cui fraternitatem tuam Dominus Noster Jesus Christus voluit præsidere, a te quotidie impendatur, ex precibus, quæ Nobis tuo nomine oblatæ fuerunt, satis manifeste ostenditur.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod in hac Nostra civitate Ravennatensi tria jampridem erecta existunt conservatoria, seu orphanotrophia, quorum primum *delle orfanelle* nuncupatur, pro puellis, quæ uno, aut altero, vel etiam utroque parente orphanæ sunt; alterum *delle mendicanti* pro eis, quæ licet parentibus non careant, omni tamen ope, et præsidio sunt destitutæ; tertium denique *della providenza*, pro puellis, quæ nedum parentibus orphanæ existunt, verum etiam in aperto versantur pudicitiæ discrimine. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, plura, atque plura sint incommoda, quæ exinde existunt, quæque uno veluti ictu e medio auferentur, si in unum majus conservatorium, seu orphanotrophium minora hæc tria coalescerent; præterquam quod enim parum id a piis fundatorum dispositionibus abhorret, quotidiano præterea sumptui parceretur in plurium consortio, et divisis domesticis curis, et officiis puellæ rarius iis distentæ artibus sedulo vacabunt, orphanotrophium hujusmodi plurimum hinc lucri reportabit; Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indul-

gere de benignitate apostolica dignaremur.

Episcopo facultates tribuuntur, ut prævia suppressione trium conservatoriorum unum erigat auctoritate apostolica.

§. 3. Nos igitur tuis votis, quantum cum Domino possumus, libenter annuere, teque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, ac in rebus gerendis summa dexteritate plurimum in Domino confidimus per præsentes committimus, et mandamus, ut prævia trium conservatoriorum hujusmodi suppressione, ac extinctione, illa in unum auctoritate Nostra apostolica erigas, atque instituas, cui omnia bona mobilia, et immobilia, jura, et actiones ad illa quomodolibet, spectantia, et pertinentia attribues, et adnectes.

Eidem injungitur, ut citius quo fieri possit omnes puellas in aliis degentes ad novum adducat.

§. 4. Tibi præterea injungimus, ut neque novis constructis, neque aliis coemptis ædibus, sed una, aut alia, quam malueris ex tribus domibus ad eadem conservatoria spectantibus ad majorem puellarum numerum excipiendum sufficienter instructa, atque accomodata ad noviter erectum conservatorium, cum primum licebit, tum omnes puellas in aliis nunc degentes transferas, tum alias pro annui vectigalis viribus in illud recipias, atque admittas, inter quas, si tibi opportunum in Domino videbitur, diversas classes juxta varias piorum fundatorum voluntates, ac dispositiones constitues.

Onera missarum reducuntur, et simul conservantur a novo conservatorio ferenda.

§. 5. Insuper cum præter alia legata pia, onera etiam annuæ celebrationis missarum mille ducentarum nonaginta septem tria dicta conservatoria graventur, hinc, ut necessariæ novi erigendi conservatorii exhibitioni, ut nunc res ferunt, succurratur, retentis legatis missarum octoginta quinque in variis regularium ecclesiis celebrandis, alia onera prædicta ad unam quotidianam cappellaniam cum uno annuo anniversario juxta datam tibi a Domino prudentiam, conscientiamque loco assignatorum per testatores, seu fundatores celebrandorum onerum, applicatis interim superextantibus fructibus in ejusdem conservatorii utilitatem redigendi plenam, et amplam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Præceptum de erigenda publica schola, etiam pro puellis non admissis in conservatorio.

§. 6. Volumus tandem, ut in eodem erigendo conservatorio publicæ scholæ pro puellis, quæ in eo admitti nequeunt, aperiantur. Nos enim tibi omnem et quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent faciendi, gerendi, et exequendi, ac exequi mandandi pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire arbitraberis, facultatem auctoritate et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Submovetur omne juris remedium, quod retardare posset executionem literarum apostolicarum.

§. 7. Decernentes has præsentes literas, ac omnia, et singula in illis contenta, etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, ac ad ea vocati, citati, et auditi, seu causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ non fuerint, aut ex alia quavis quamtumlibet legitima, pia, juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, occasione, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vitio, seu intentionis Nostræ, vel quorumvis interesse habentium consensus, aut alio quovis quantumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes literas, et in in eis contenta quæcumque firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 8. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi,

et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 9. Non obstantibus, quatenus opus sit quorumcumque piorum testatorum, ac fundatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas, quoad præmissa, sufficienter, et expresse commutamus, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, et applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis, quorum interest, et aliis Nostræ, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac fel. recordationis Benedicti papæ decimi quarti prædecessoris Nostri super divisione materiarum, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictorum conservatoriorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima tertia septembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCXX.

Dat. die 23. septembris 1788 anno XIV.

Instante rege catholico, declaratur circa indultum Benedictinum vescendi carnibus in diebus sabbathis totius anni.

Venerabilibus fratribus archiepiscopis, et episcopis, ac dilectis filiis abbatibus, seu ordinariis civitatum, ac locorum in regnis Castellæ, Legionis, Aragoniæ, et partis Navarræ, ac in ditionibus Indiarum carissimo in Christo filio Nostro Karolo Hispaniarum regi catholico subjectis existentibus.

Pius PP. VI.

Venerabiles fratres, ac dilecti filii Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Decet Romanum pontificem ex pastoralis officii sibi commissi debito ea, quæ alias ad tollendos ex fidelium animis molestos conscientiæ scrupulos provide, ac maturo consilio statuta fuere, si ex intempestiva aliquorum cunctatione fideles nondum ab omni sollicitudine, ac metu erepti sunt, ita declarare, ac illorum executionem urgere, ut amota quavis ficta, et ulteriori dubitandi causa, quæ ab apostolica Sede disposita sunt, et convenienti recipiantur reverentia, et omnino impleantur, prout in Domino salubriter expedire conspicit.

Expositio precum, in quibus mentio excidit consuetudinis obtinentis circa esum ciborum vetitorum die sabbathi in regnis regi catholico subjectis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit carissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus, quod cum alias felicis recordationis Benedictus pp. XIV. prædecessor Noster accepisset in regnis Castellæ, Legionis, atque Indiarum eidem regi catholico subjectis veterem obtinuisse consuetudinem, ut in sabbathis simplicibus, in quibus scilicet nullum jejunii, aut quadragesimæ præceptum indicitur edere liceret extremas partes animalium, pedes nempe, alas, colla, atque intestina, ac cum arduum prorsus, ac difficile esset licitas animalium partes satis accurate, ac diligenter a vetitis secernere, Deum timentes in maximas hinc adduci angustias, et anxietates, cœteris vero, qui parum de Ecclesiæ disciplina solliciti erant religionem non esse, quominus omnes indiscriminatim carnes comederent, ut fidelium conscientiæ securitati provide consuleret, ac plurimis scandalis aditus intercluderetur cla: mem: Philippi, dum vixit,

regis catholici precibus absecundans benigne indulsit, ut in regnis prædictis Christifideles per quoslibet dies sabbathi simplices, in quibus nempe, aut quadragesimæ, aut aliud jejunium non esset præceptum omnibus animalium partibus vesci libere, ac licite possent, prout in suis in simili forma Brevis xxiii januarii MDCCXLV. expeditis literis uberius continetur; et quum dictis regnis Castellæ, et Legionis alia regna coronæ Aragoniæ, et partis Navarræ eidem regi catholico subjecta limitropha sint, quorum confinia non adeo certa, ac distincta sint, ut facile definiri possit, quibus vel non Benedictinum indultum prædictum prodesset, adeout piorum hominum conscientia semper esset in ancipiti, ac propterea eadem regna gravi piscium penuria laborent.

Indultum, et consuetudo fuerat etiam apostolica auctoritate confirmata.

§. 3. Nos memorati Karoli regis catholici precibus Nobis hisce desuper humiliter porrectis annuentes, ac omnes dubietates in animis fidelium sedare, immo tollere cupientes ad dicta regna coronæ Aragoniæ, et partis Navarræ toties memorato Karolo regi catholico subjecta Benedectinum indultum hujusmodi extendimus, et ampliavimus, prout in Nostris sub die ix februarii anni MDCCLXXIX. expeditis literis uberius continetur. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, aliqui inter eos, qui Christifidelium animas spiritualiter dirigunt quoad Benedictini indulti prædicti interpretationem in diversas abeant opiniones, et sententias præsertim vero in oppido civitate nuncupat. sancti Christophori Havanna Cubanæ diœcesis, in qua non sine gravi bonorum omnium dolore, ac fidelium scandalo tot, et tantæ turbæ suscitatæ sunt, ut ejusdem oppidi civitatis nuncupatæ gubernator, et magistratus e re sua putarunt, incommoda, quæ exinde proficiscebantur, eidem Karolo regi catholico referre: hinc desiderans ipse pro sua pietate, ac religione, ut ex suorum subditorum animo quivis scrupulus evellatur, utque ipsis certum, exploratumque sit, quid in re tam gravi tenendum, quidve faciendum sit: Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Ast subortis dubitationibus quieti animarum consulitur præcepta ipsius indulti executione.

§. 4. Nos igitur justis, ac piis memorati Karoli regis catholici votis quantum cum Domino possumus annuere, eumque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, per præsentes fraternitatibus, ac discretionibus vestris committimus, et mandamus, ut quatenus in vestris respective diœcesibus opus sit, quavis seposita circa memorati Benedictini indulti interpretationem dubitandi ratione Christifideles vestrum vigilantiæ respective commissos, ac in memoratis regnis Castellæ, Legionis, Aragoniæ, et partis Navarræ, ac in omnibus ditionibus Indiarum dicto Karolo regi catholico subjectis commorantes per quoscumque dies sabbathi simplicis, citra nempe quadragesimam, aliasque sabbathi dies, in quibus ecclesiasticum jejunium præcipitur, quibuscumque animalium carnibus libere, ac licite vesci sinatis, nullique in posterum fas esse fictis rationibus Benedictinum indultum prædictum adversari auctoritate Nostra apostolica statuatis. Nos enim scientes quædam esse, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa esse, quæ pro rerum necessitate oporteat temperari, malumus aliquid de rigore disciplinæ ecclesiasticæ relaxari, quam illius custodiam nimis urgendo vobis concreditas plebes circa æsum carnium per dies simplices sabbathi cum gravi animarum suarum periculo, et bonorum scandalo in novas anxietates, et dubitationes adducere.

Derogatio contrariorum, et fides habenda transumptis.

§. 5. Non obstantibus quibuscumque in contrarium præmissorum facientibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima tertia septembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 30. septembris 1788 anno XIV.

DCCXXI.

Confirmatur consuetudo immemorabilis, qua capitulum cathedralis ecclesiæ civitatis Castelli utitur, habendi scilicet in omnibus functionibus scabella tapeto induta.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

§. 1. Dum singularem fidei constantiam, et eximiæ devotionis affectum, quod dilecti filii capitulum, et canonici cathedralis ecclesiæ civitatis Castelli erga Nos, et hanc sanctam Sedem gerere comprobantur, pensamus, dignum ac justum arbitramur illorum petitionibus, quæ ad ipsius ecclesiæ splendorem magis, magisque firmandum, stabiliendumque, ac illius canonicos in suis prærogativis, ac honoribus sartos, tectosque servandos pertinere dignoscuntur, congruum impertiri suffragium, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Expositio precum porrectarum pro obtinenda confirmatione consuetudinis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt capitulum, et canonici prædicti, quod ipsi per immemorabilem consuetudinem in quasi sunt possessione habendi scabella, seu genuflexoria tapeto induta, cum pulvinaribus tam sub genibus, quam sub brachiis hinc, et illinc altaribus efformatim duas quasi alas tam præsente, quam absente episcopo in omnibus prioralibus regularium, monialium, ac confraternitatum quoque laicalium, aliisque quibusvis ecclesiis, ac in ipsa met ecclesia cathedrali, non autem in choro, et in quibusvis functionibus, in quibus aliquod altare existit, nedum etiam episcopus deferens sanctissimum Eucharistiæ sacramentum ingressurus cathedralem ecclesiam, super decretum adstantem populum benedictio impertitur, et licet ex synodali constitutione anno MDCLXV. a Joanne Baptista dum vixit episcopo civitatis Castelli prohibitus fuerit usus similium pulvinarium, nihilominus iisdem canonicis a dicto Joanne Baptista episcopo copia facta fuit eadem prærogativa utendi. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quamvis immemorabilis consuetudo hujusmodi adeo certa, ac pacifica sit, ut nullimode concuti possit, nihilominus memorati exponentes ea omnia ne ullo unquam tempore perfringantur apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio illum communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor confirmationis apostolicæ.

§. 3. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et illorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, audita prius venerabilis fratris Petri episcopi civitatis Castelli relatione, dictam immemorabilem consuetudinem qua memorati capitulum, et canonici cathedralis ecclesiæ civitatis Castelli in præsenti, ut præfertur, utuntur, habendi scilicet præsente, vel absente episcopo in quibusvis ecclesiasticis functionibus, in quibus capitulum universum adest, scabella, seu genuflexoria, tapeto induta cum pulvinaribus sub genibus, et sub brachiis, hinc, et illinc altaribus sic composita, ut quasi duas alas efforment eo prorsus modo, quo nunc in more positum est auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, dicta synodali constitutione anni MDCCLXV. aliisque dictæ diœcesis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis

decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die trigesima septembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 30. septembris 1788 anno XIV.

DCCXXII.

Confirmantur nonnulla rescripta, et concessiones circa manipulum quinquaginta militum in civitate Cæsenatensi institutum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium, et laudes civitatis Coesenatensis.

§. 1. Inter multiplices, atque gravissimas sollicitudines, quibus pro communi universi Christiani gregis, vigilantiæ Nostræ divina dispositione commissi regimine, ac utilitate in hisce præsertim difficillissimis temporibus quotidie urgemur, de temporali etiam sanctæ Romanæ Ecclesiæ subditorum commodo, et utilitate, quod illos quasi Nostros peculiares, eximieque caros, et acceptos, ac præ cæteris dilectos filios in Nostram, et hujus sanctæ Sedis clientelam, et fidem receptos censemus, peculiarem curam a Nobis esse gerendam agnovimus. Quo quidem paterni amoris sensu, si cœteras omnes pontificiæ ditionis civitates merito respicimus, dignum profecto, justumque est, ut civitatem Nostram Cœsenatensem, ubi vitæ limen attigimus, apud quam et solidæ pietatis, orthodoxæque religionis cultus, ac summa in Romanos pontifices, et apostolicam Sedem observantia, et studium semper enituit, propensiori quodam affectu, natura ipsa dictante, prosequamur.

Memoratur erectio magistratus nuncupat. octuaginta virorum Pacificorum, et describuntur privilegia eidem concessa

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Joannes Jacobus Bandi, et Joannes Franciscus Fattiboni nobiles cives Cœsenatenses, quod cum pro parte dilectorum itidem filiorum magistratus Cœsenatensis Nobis alias humiliter expositum fuerit, quod fel. rec. Paulus pp. III. prædecessor Noster quasdam constitutiones, ordinationes, et capitula, quæ ut factionibus, inimicitiis, et intestinis odiis, quibus civitas Cœsenatensis tunc temporis laborabat, occurreretur, bo: mem: Benedictus, dum vixit episcopus Aesinus, et tunc Romandiolæ provinciæ, et exarchatus Ravennæ præsidens collegerat, apostolica sua auctoritate de verbo ad verbum per suas in simili forma Brevis die decima sexta maii MDXLV expeditas literas confirmans magistratum octuaginta virorum Pacificorum nuncupatorum in eadem civitate Cœsenatensi erexit, atque instituit, qui publicæ consulerent tranquillitati, eisque stipendia assignavit, nec non pluribus privilegiis, ac gratiis eos donavit, inter quæ, ut unam cohortem centum, et ultra juvenum, quos de numero vocavit, qui gubernatori, et ipsi magistratui in omnibus præsto essent, ac aliam pariter cohortem ducentorum in districtu, aliam ducentorum virorum in comitatu Cœsenatensi conscribere possent, cui magistratui præterea ad instar Pacificorum Foroliviensium retinendi viginti pedites pro ipsius custodia facultatem indulsit: quas concessiones, capitula, et ordinationes fel. rec. Julius pp. III. et Pius pp. IV. prædecessores itidem Nostri per suas in simili forma Brevis die duodecima septembris MDL. et duodecima julii MDLIX. expeditas literas pacifice confirmarunt, prout in eisdem Pauli, Julii, et Pii literis uberius dicitur contineri.

Preces porrectæ pro novis privilegiis tribuendis quinquaginta militibus ex quavis cohorte.

§. 3. Quodque insuper, dum anno MDLXXXI. generali consilio civitatis Cœsenatensis adjunctus fuit magistratus octoginta virorum Pacificorum, cohors prædicta, quæ de numero vocabatur, et ex ducentis tunc erat composita militibus, suis officiis fungi, ac iisdem vexillo, ac militaribus signis, quibus jam honestabatur, in bimestralibus ejusdem cohortis recensionibus, ac dum magistratus suum capessebant munus uti porrexit, novi ei fuerunt constituti proventus, ac primus conservator dictus fuit prior numeri, aliaque fuerunt disposita pro perenni, ac recto ejusdem cohortis gubernio, et regimine, quæ cum adhuc ita essent anno MDCCLXXVI. magistratus prædictus Nobis humiliter supplicari fecit, ut delectis quinquaginta militibus ex omni dicta cohorte, eos

nonnullis peculiaribus privilegiis donaremus.

Tenor novorum privilegiorum.

§. 4. Nos hisce precibus annuentes per organum officii commissariatus generalibus armorum status ecclesiastici sub die xii julii MDCCLXXVI, eidem magistratui concessimus, ut ipse ex omnibus militibus de numero, quos vocant, Pacificos, liceret seligere quinquaginta probos honestos, non miserabiles milites, ex quibus selectus erigeretur manipulus quinquaginta militum Pacificorum, qui militares induerent vestes, atque arma, cæteraque ornamenta propriis sumptibus sibi parassent, eidem magistratui adessent, dum conservatores designati suum munus in solemni pompa ineunt, aliaque præstarent, quæ a militibus de numero, seu Pacificis, alias præstari solebant; ita tamen ut nihil exinde detractum censeretur de acquisito jure cohortibus civitatis in iis functionibus cujuscumque essent generis, in quibus hucusque ipsæ officium suum præbebant, volumusque propterea, ut quinquaginta milites erigendi manipuli numero biscentorum militum Pacificorum sub directione magistratus continerentur. Hisce porro militibus, suisque majoribus, et minoribus officialibus nedum privilegium pacis eo prorsus modo, et forma, quibus cœteri milites status ecclesiastici utuntur, indulsimus, verum etiam sub vexillo sanctæ Sedis recepimus, ac jurisdictioni officii commissariatus armorum subjecimus.

Aliæ preces propositæ pro obtinenda assignatione stipendii pro militibus, quod conceditur imposita taxa speciali.

§. 5. Hæc autem cum grata, et accepta essent eidem magistratui, ab eo deputati fuerunt memorati exponentes Joannes Jacobus Bandi, et Joannes Franciscus Fattiboni, quos commissarios vocavit, ut armorum, aliorumque ad dictos delectos milites spectantium curam gererent, ac cum primo conservatore priore dictæ cohortis de numero nuncupato omnia emergentia, dependentia, adnexa, atque connexa dicto selecto manipulo provide definirent. Ut autem firma, ac stabilis esset hæc Nostra concessio, ac privilegium magistratus hujusmodi novas Nobis obtulit preces, obtinuitque, ut hisce quinquaginta militibus, suisque officialibus majoribus, et minoribus congruum a Nobis assignaretur stipendium, cœterisque necessariis consuleretur sumptibus. Siquidem cum in territorio Cœsenatensi vigeat consuetudo, ut possidentes viis publicis adjacentes pro fronte illorum possessionis jus habeant conserendi arbores, hinc de speciali Nostro mandato, ac voluntate per organum secretariæ Nostræ status sub die decima quarta junii MDCCLXXX dilecto filio Nostro Aloisio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Valenti Gonzaga nuncupato tunc provinciæ Romandiolæ, et exarchatus Ravennæ Nostro, et Sedis apostolicæ de latere legato communicato, unum annuum vectigal, seu taxam duorum quadrantium, seu *quattrini* monetæ Romanæ pro qualibet mensura vulgo canna, seu pertica Cæsenatensi linearis longitudinis viarum publicarum ad communitatem spectantium a possidentibus etiam ecclesiasticis quibuscumque speciali quoque mentione dignis, qui secundum easdem vias pro fronte prædiorum suorum arbores serere solent, solvendam, et more camerali exigendam, ita tamen, ut publicæ viæ per latitudinem saltem decem palmorum, seu unius perticæ agrimensoriæ non occuparentur, ad mensuram viarum territorialium a Dionisio Carrara publico decem pedatore Cæsenatensi factam auctoritate Nostra apostolica memoratus Aloisius cardinalis legatus indixit, ac cœtera, quæ pro recta ejusdem taxæ exactione, et administratione opportuna erant, disposuit; ast cum post iteratam a dicto Dionisio Carrara mensuram earumdem viarum deprehensum fuerit, taxam hujusmodi ad congrua stipendia militibus solvenda, aliosque necessarios sumptus explendos haud satis esse, de speciali pariter Nostro mandato, ac voluntate dilectus filius Noster Nicolaus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis Columna de Hostiliano nuncupatus modernus dictæ provinciæ Romandiolæ, et exarchatus Ravennæ de latere legatus per organum congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium boni regiminis communitatum, et universitatum status Nostri ecclesiastici præpositorum ei communicato per ædicta, ac notificationes a gubernatore Cœsenatensi die xxvii octobris, et iii novembris anni MDCCLXXXVII. publicata eamdem taxam ad eas quoque territoriales vias, quæ angustiores essent decem palmis, seu una pertica agrimensoria juxta aliam mensuram earumdem viarum jam anno MDCCLXXX. a memorato Dionisio Carrara factam, extendit, et ampliavit, decrevit ut intra terminum unius anni cuilibet possidenti integrum esset, aut eamdem taxam acceptare, eamque imposterum sine mora solvere, vel renunciando juri arbores prædictas conserendi, se ab ea

vindicare, ut inde jus hujusmodi majoribus oblatoribus locari liceret; aliaque subinde pro ejusdem taxæ exactione, et erogatione statuit.

Statuta condita pro gubernio agminis quinquaginta militum confirmantur.

§. 6. Quæ dum agebatur, ut nihil desideraretur ad firmandam, stabiliendamque erectionem dicti agminis quinquaginta militum, ut nempe sua propria haberent statuta, quibus omnia sua officia, ac jura dirigerentur, magistratus Cœsenatensis nonnulla concinnavit statuta in diversa capitula distincta, quæ post maturum examen a dilecto filio magistro Joanne Baptista Bussi de Pretis cameræ Nostræ apostolicæ clerico præsidente, ac commissario generali armorum sub die xxx maii MDCCLXXXVI. approbata, ac confirmata fuere. Tandem cum ob plura latrocinia, aliaque crimina in civitate Cœsenatensi patrata a cardinali legato Romandiolæ concessum fuerit, ut milites prædicti per aliquod tempus vigilias agerent, hinc cum consilii hujusmodi exitus fuerit, qualis optabatur, a Nobis deprecatum fuit, ut etiam in hac parte Cœsenatensium civium securitati, et utilitati consuleremus.

Confirmantur etiam omnia, quæ pertinent ad dependentiam ipsorum militum, capsam militarem, exactionem vectigalis ad formam resolutionis sacræ congregationis Boni Regiminis.

§. 7. Itaque Nos audita prius memorati Joannis Baptistæ commissarii generalis relatione jam assignatos annuos proventus dictæ taxæ stipendia, aliosque necessarios explendos sumptus, ut certus eorumdem militum numerus diu, noctuque per turnum in statione esset, sufficere, supplicibus votis annuentes per organum ejusdem officii commissariatus generalis armorum sub die decima sexta julii currentis anni MDCCLXXXVIII. indulsimus, ut agmen delectorum militum prædictorum non modo ad diurnas agendas excubias, sed etiam ad nocturnas vigilias circumeundas sub dependentia gubernatoris Cœsenatensis constitueretur. Voluimusque præterea, ut militaris capsa, seu exactio, ac dispositio jam indicti vectigalis, suusque depositarius a jurisdictione dicti officii commissariatus omnino penderet, sub conditionibus inter memoratam congregationem Boni Regiminis, et eumdem Joannem Baptistam commissarium generalem armorum statuendis; eidemque officio commissariatus generalis sub die decima septembris currentis anni privilegium manus regiæ more camerali pro creatione dictæ taxæ communicavimus; conditiones porro inter congregationem prædictam, seu illius præfectum dilectum filium Nostrum Philippum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconum cardinalem Carandini nuncupatum ex una, ac dictum Joannem Baptistam commissarium generalem armorum ex altera parte sub die nona mox præteriti septembris sunt tenoris qui sequitur.

CAPITOLI

Approvati dalla sagra congregazione del Buon Governo per la cessione degli assegnamenti alla cassa militare di Cesena.

Tenor capitulorum a s. congregatione approbatorum super cessione assignamentorum capsæ militaris Coesenatensis.

§. 8. 1. Che a carico degli assegnamenti da Nostro Signore stabiliti colle consapute tasse rimanga qualunque debito, che possa avere la cassa militare contratto per servizio della cassa medesima; qual debito dovrà con detta cassa soddisfarsi in tante rate alla ragione di scudi cento annui; come già dichiarò essa sagra congregazione.

2. Che mai per qualunque titolo, causa, e variazione, che potesse accadere non possa la compagnia de' scelti affacciare pretensioni contro le casse pubbliche.

3. Che siccome è piaciuto a sua Beatitudine di fissare la guardia continua di otto individui, di turnare nella suddetta compagnia de'scelti, e di assegnare a'medesimi il giornale stipendio sulla cassa militare, sia detta guardia tenuta di prestare al magistrato, ed al pubblico i servigi, che finora ha prestati, nell' intelligenza, che impiegandosi ne'servizj suddetti secondo gli ordini de'superiori, e circostanze maggior numero di soldati, ed uffiziali, debba il di più de'suddetti otto individui esser soddisfatto dalla cassa della comunità, e da' quei particolari che ne facessero l'istanza con quel soldo stabilito ne'regolamenti militari secondo la graduazione di essi.

4. Che si continui dalla comunità la somministrazione tabellata di scudi ventisette e bajocchi novanta per il necessario mantenimento dell' armeria appartenente alla stessa comunità.

5. Finalmente, che dichiarandosi separata la cassa militare dalle altre casse comunitative, rimanga anche separato, e disgiunto il depositario di essa cassa militare, la quale insieme collo stesso depositario militare da eleggersi da monsignor commissario generale dell' armi coll' intelligenza dei cavalieri deputati rimarranno sotto la privativa giurisdizione di esso monsignor commissario.

Novæ preces porrectæ pro assequenda nova confirmatione apostolica circa singula capita superius relata.

§. 9. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, memorati Joannes Jacobus Bandi, et Joannes Franciscus Fattiboni commissarii a magistratu Cœsenatensi ad hoc negocium deputati pro majori substantia, firmiorique observantia omnium, et singularum gratiarum, indultorum, statutorumque, conditionum, per Nos ad custodiendum, stabiliendumque dictum manipulum quinquaginta delectorum militum ad decus, et ornamentum civitatis Cœsenatensis erectum, ut præfertur, concessarum cum omnibus, et singulis in eis contentis, et expressis, omniaque in vim, ac in executionem Nostræ voluntatis subsequuta per Nos confirmari, et apostolicæ firmitatis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea supplicari fecerunt, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 10. Nos igitur attendentes firmiora esse, quibus Sedis apostolicæ sæpius intercedit auctoritas, ac eamdem civitatem Nostram Cœsenatensem, suumque magistratum, ac deputatos prædictos, specialibus favoribus, et gratiis prosequi, et ornare volentes, ac singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, privilegia, ac gratias militibus de numero nuncupatis a memoratis Paulo III. Julio III. et Pio IV. Romanis pontificibus prædessoribus Nostris, ut præfertur concessas, nec non erectionem dicti manipuli ex quinquaginta militibus de numero, dicti vectigalis impositionem, eorumdem delectorum militum qui diu, noctuque excubias, et vigilias agant, agminis constitutionem, capitula, et statuta, ad eorumdem militum officia, et stipendia directionem tendentia, ut præfertur, a commissario generali approbata, ac præinsertas conditiones in cessione administrationis capsæ militaris a congregatione Boni Regiminis volitas, cœteraque omnia, quæ circa erectionem ejusdem manipuli militum, vectigalis impositionem, ejusque exactionem, capsæ militaris administrationem, aut per edicta, et notificationes voluntatem Nostram exequentes, aut per rescripta disposita, statuta, et firmata, aut in eis contenta sunt, auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eis intervenerint, supplemus, quinimmo omnia, et singula in omnibus memoratis concessionibus, ac rescriptis contenta denuo statuimus, sancimus, et ordinamus, ac ab omnibus quibuscumque etiam speciali, ac individua nota dignis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit in futurum exacte, inconcusse, ac inviolabiliter perpetuo observari, volumus, decernimus, et mandamus.

Concessio tituli militaris favore commissariorum pro tempore deputandorum a magistratu.

§. 11. Præterea cum justum ac dignum reputemus, ut memorati Joannes Jacobus Bandi, et Joannes Franciscus Fattiboni, cæterique pro tempore veluti ab eodem magistratu Cœsenatensi commissarii deputati, qui huic delectorum militum manipulo præerunt, sub jurisdictione tamen dicti officii commissariatus generalis armorum aliquo titulo militari utantur; hinc eisdem Joanni Francisco, cæterisque, ut præfertur, deputandis ut militari titulo, ac prærogativis vulgo di comandanti uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus. Volumus insuper, ut ipsi alternatim sex per sex menses munere prædicto sibi a magistratu concesso fungantur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 12. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ civitatis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis

contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die trigesima septembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCXXIII.

Dat. die 18. novembris 1788 Anno XIV.

Damnatio, et prohibitio libri, cui titulus= *Seconda memoria cattolica contenente il trionfo della Fede, e Chiesa, de' monarchi, e monarchie, e della compagnia di Gesù, e sue apologie collo sterminio de' lor nemici da presentarsi a sua Santità, ed alli principi cristiani.*

Pius pp. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Exponitur improbum librum contumeliis, maledictis, falsitatibus, aliisque notis refertum, esse penitus exitialem.

§. 1. Cum primum accepimus in lucem clanculum prodiisse, ac per manus hominum versari quemdam librum, cujus in fronte scriptum = *Seconda memoria cattolica contenente il trionfo della Fede, e Chiesa, de' monarchi, e monarchie, e della compagnia di Gesù, e sue apologie collo sterminio de' loro nemici, da presentarsi a sua Santità, ed ai principi cristiani. Opera divisa in tre tomi, e parti, e postuma in una richiesta, e gradita da Clemente XIII. nella nuova Stamperia Camerale di Buon' aria MDCCLXXXIII. MDCCLXXXIV.* = Statim Nostra interesse putavimus certiores fieri, et percontari, an hoc revera illud esset opus, quale Nobis renunciatum fuerat, et deprehendi non immerito poterat, ex comparatione, et similitudine tituli alterius opusculi inscripti = *Memoria cattolica da presentarsi a sua Santità, opera postuma Cosmopoli MCCCLXXX. fol.* 188. = quod ementitis pariter typis evulgatum octo circiter ab hinc annis per Nostras literas in forma Brevis datas die xiii junii anni MDCCXXXI., uti flagitiosum, et impium damnavimus, ac reprobavimus. Nobismetipsis igitur præfatum librum sedulo in examen revocantibus, facile innotuit de una, eademque re cum illo opusculo tractantem, illiusque se præbentem vindicem, aut unum, eumdemque habere auctorem, aut certe alterum, qui hujus vestigiis hærere, imo audaciæ, et improbitatis palmam præripere studuit. Novimus enim hunc librum = *Seconda memoria cattolica ec.* = ab odio, et nequitia progenitum, totum fuisse contextum ex maledictis, conviciis, mendaciis, calumniis, atque assertionibus, quæ procul a veritate abberrantes, nihil aliud redolent, nisi falsitatem, injuriam, aut satyram, quibus undique in viros potestate supremos, pietate eximios, prudentia conspicuos, nefarie, et turpiter grassatur. Eo temeritatis, et malitiæ sæpius devenit auctor, ut nunc Romanos pontifices apostolico munere abutentes, veluti ligios homines alienæ voluntati perperam, et absque defectu obsecundasse referat; nunc turpi simulationi indulgentes uno, eodemque ductu probasse, ac fovisse, quæ palam improbare ac destruere demonstrabant; nunc piissimos reges impiorum consiliis conniventes credulitatem, atque tyrannidem tantum habuisse in deliciis: nunc amplissimos Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales criminum, et fraudum factos fuisse participes, nunc demum administros Nostros, ipsorumque regum privatæ eorum utilitati, ac voluptatibus unice consulentes, conspiratione facta, salutem reipublicæ quasi auro vendidisse, idque aliquot ex iis, quasi stimulis conscientiæ adactos vulgo profiteri postmodum non dubitasse. Hisce omnibus improbus iste detractor animum suum præcipue adjecit, ac summam diligentiam, et studium adhibuit, ut sacerdotii, et imperii maiestatem, ac potestatem imminueret, pacem, et tranquillitatem populorum perturbaret: officia hominum erga principes, et erga se ipsos pessumdaret; contra decreta, et sanctiones pontificum, et regum turbas cieret; famam denique, decus, et nomen tot illustrium virorum obscuraret, atque furore percitus quaquaversum penitus laceraret.

His agnitis illius proscriptio illico decreta fuit per edictum gubernatoris urbis.

§. 2. Quibus agnitis decrevimus illico, quæ Nostra esse deberet agendi ratio. Nihil prius, nihil antiquius habuere legum latores, et præcipue

summi pontifices, quam pravam hanc maledicendi, scribendi, sentiendique libidinem opprimere, ac retundere, potissimum vero cavere ne istiusmodi libri bonorum scandalo, ac detrimento serpant in vulgus. Hanc, quam præstitimus curam adversus præfatum opusculum, vel maxime contra librum, de quo nunc actum est, habendam esse existimamus; quanto detestabilior post illius damnationem hujus contumacia, ac nequitia omnibus plane videri debet. Volentes itaque debitum pastoralis officii Nostri, cui jam in parte satisfactum est per edictum desuper latum sub hac ipsa die a venerabili fratre Ignatio archiepiscopo Emiseno almæ urbis Nostræ gubernatore, plenius, ac firmius adimplere.

Plenius damnatur liber etiam plenitudine apostolicæ potestatis, ac sub poenis jam hac in re sancitis.

§. 3. Motu proprio, certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine sæpedictum librum, cui titulus = *Seconda memoria cattolica ec.* = tres in partes, totidemque tomos distinctum, uti contumeliis, maledictis, calumniis, falsitatibus, cæterisque notis, jam supra allatis, undique refertum, præcipue vero sanctæ huic Sedi, Romanis pontificibus catholicis, principibus, eorumque magistratibus, et administris summopere injuriosum, et tamquam verum libellum infamatorium damnamus, et reprobamus, ejusque divulgationem, lectionem, ac retentionem interdicimus, ac prohibemus sub pœnis per leges tam civiles, quam canonicas, ac per constitutiones prædecessorum Nostrorum hac in re sancitis: mandantes propterea, ut quicumque librum hunc penes se habuerint, illum statim, ac præsentes literæ eis innotuerint, locorum ordinariis tradere, atque consignare teneantur; hi vero exemplaria sibi sic tradita illico flammis abolere curent.

Derogatio contrariorum.

§. 4. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Ut autem eædem præsentes literæ ad omnium notitiam facilius perducantur, nec quisquam illarum ignorantiam allegare possit, volumus, et auctoritate prædicta decernimus, illas ad valvas basilicæ Principis Apostolorum, ac cancellariæ apostolicæ, nec non curiæ generalis in Monte Citatorio, et in acie campi Floræ de urbe, per aliquem ex cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibidem affixa relinqui; sic vero publicatas, omnes, et singulos, quos concernunt, perinde afficere, et arctare, ac si unicuique illorum personaliter notificatæ, et intimatæ fuissent.

Fides habenda transumptis.

§. 5. Ipsarum autem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eamdem fidem tam in judicio, quam extra illud, ubicumque locorum haberi, quæ iisdem præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, et ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima octava novembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

DCCXXIV.

Dat. die 28. novembris 1788. Anno XIV.

Facultas creandi cambia, et census pro communitatibus ex officio ad effectum reficiendi vias consulares.

CHIROGRAFO

Reverendissimo cardinal Carandini prefetto della Nostra congregazione de' Sgravj, e Buon Governo.

Ratio concessionis.

§. 1. Avendoci voi rappresentato, che per supplire alle spese del riattamento delle stade consolari vi troviate spesse volte in necessità di permettere alle comunità l'imposizione di qualche censo, o cambio, e che una tal permissione rimanga inoperosa per la renitenza de' consiglieri di consentire all' obbligazione *uti singuli, et in solidum*, che dai censuarj, o cambisti si desidera per maggior loro cautela, dimodochè viene perciò a prolungarsi la confezione dell'opera con svantaggio non meno dei fabricatori, che delle strade medesime.

Tenor concessionis.

§. 2. Ai quali disordini volendo Noi dare un pronto, ed efficace provvedimento: quindi col presente Nostro chirografo di Nostro moto proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra podestà vi diamo, e concediamo la facoltà d' imporre ex officio a nome di qualunque comunità, o provincia, ed alla possibile minore usura quei censi, o cambj, che voi crederete necessarj per supplire alle spese, che occorrono per tali riattamenti, o per soddisfare quelle

tasse, che per questa causa sono state, o saranno imposte da voi, o dal Nostro tribunale delle Strade, con facoltà d'ipotecare i beni, e ragioni delle comunità, e provincie, e quelli de'consiglieri *uti singuli*, *et in solidum*.

Declaratio specialis.

§. 3. Volendo Noi che il vostro semplice rescritto facoltativo abbia forza, e valore, come se fosse stato convocato il publico consiglio con l'intervento dei deputati ecclesiastici, e come se l'imposizione del censo, o la creazione del cambio fosse stata consigliarmente proposta, e risoluta con l'obbligazione de'consiglieri *uti singuli*, *et in solidum*.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Volendo, e decretando, che il presente Nostro chirografo, benchè non ammesso, nè registrato in camera a tenore della Bolla di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis* vaglia, e debba avere il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla Nostra semplice sottoscrizione, e che non gli si possa opporre di orrezione, o sorrezione, nè di altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, e che così, e non altrimenti debba giudicarsi dalla detta Nostra congregazione del Buon Governo, dal tribunale della Nostra camera, e da qualsisia altro giudice, o tribunale, togliendo loro ogni facoltà di giudicare diversamente; dichiarando Noi adesso, e preventivamente nullo, ed invalido tutto ciò, che si decretasse in contrario, benchè non vi sieno stati citati, nè sentiti il commissario di detta Nostra camera, li consiglieri, e pubblici rappresentanti delle comunità, ed altri, che vi avessero, o potessero avervi interesse.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non ostante la regola della Nostra cancelleria *de jure quaesito non tollendo*, leggi civili, e canoniche, statuti locali, o provinciali, riforme, consuetudini, ed ogni altra cosa, che far potesse in contrario, alle quali per il solo effetto delle cose premesse amplamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico Vaticano questo dì 28 novembre 1788.

Pius pp. VI.

Supplicata la Santità di Nostro Signore nell'udienza dei 28 gennaro 1789 di estendere l'anzidetta facoltà di creare censi, e cambj *ex officio* a nome delle comunità ancora per altre cause, e spese delle stesse comunità, oltre la causa delle strade, si degnò la Santità sua di prescrivere come appresso.

Ex audientia sanctissimi die 28 januarii 1789.

Ampliatio ejusdem concessionis, etiam ad alias causas.

§. 6. Sanctissimus facultatem eminentissimo praefecto sacrae congregationis Boni Regiminis in chirographo diei 28 novembris 1788. jam datam supplendi expensis pro restauratione viarum cum creatione censuum, et cambiorum, nomine communitatum ex officio, modo, et cum effectu, de quo in eodem chirographo benigne extendit etiam ad creationem censuum, et cambiorum etiam ex officio pro aliis expensis, ex quavis alia causa a communitatibus subeundis in omnibus, et per omnia modo, et cum effectu in eodem chirographo expressis, quibuscumque non obstantibus.

DCCXXV.

Dat. die 6. decembris 1788. Anno XIV.

Declaratur ecclesiastica immunitate non gaudere illos, qui in civitate, et in principatu Leodiensi fraudolenter bona cesserunt.

Venerabili fratri Francisco Costantiensi episcopo Leodiensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio legis.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecisti, quod hujus civitatis, et principatus Leodiensis ejusmodi est situs, ut veluti quasi exterarum nationum emporium censeri possit, plures quippe tum ex Gallia, tum ex Hollandia, Anglia, et Germania istuc conveniunt, ut praecipue mercium vernacularum commercia habeant. Quoniam tamen non raro aliqui dolose, ac fraudolenter foro cedunt, idque etiam saepius contingere videtur, quod rei ad ecclesiam, caeteraque loca immunia, quae in hac civitate, ac principatu plura, atque plura esse compertum est, non sine gravi commercii detrimento, ac damno, confugientes, legum rigorem declinare confidunt: intersit vero quam

plurimum reipublicæ ne hujusmodi alienarum facultatum raptores pœnas a canonicis, et civilibus legibus adversus dolosos decoctores inflictas devitent, ac magistratus sæculares, ad compescendas istiusmodi fraudes quotidie a te hosce reos tradi expectant. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Legis tenor quæ derogat juri ecclesiastico super immunitate non servanda pro dolosis debitoribus.

§. 2. Nos igitur ne scelesti, perditique homines prædicti causam facilius suis creditoribus dolose decoquendi ex præsenti spe confugii, et ecclesiarum immunitate desumant, utque tam exitiosum crimen coerceatur, ac in illius reos digne, ut oportet, animadvertatur, teque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, de apostolicæ potestatis plenitudine sequentes regulas pro immunitate locali in posterum observandas præscribimus. Si quis laicus reus dolose foro cessionis in locum immunem intra civitatis, ac principatus Leodiensis fines consistentem confugerit, instante sæculari magistratu cum indiciis ad capturam de episcopi Leodiensis, aut sui vicarii generalis in civitate, in aliis vero locis de personæ ecclesiasticæ, ad id ab episcopo deputatæ licentia extrahatur a loco immuni cum præsentia personæ ecclesiasticæ, et juxta apostolicarum constitutionum formam, et præscriptum et curiæ sæculari tradatur, præstito juramento in scriptis retinendi reum nomine ecclesiæ, eumque reddendi, si illum ecclesiastica immunitate gaudere decisum fuerit, et reo non redito episcopus contra sæcularem magistratum ad canonicas pœnas adversus ecclesiasticæ immunitatis violatores inflictas procedat. Quod si postulata, modo quo supra licentia extrahendi denegetur, liceat judici laico absque censurarum timore, reum a loco immuni extrahere, eumque, facta, ut supra, jurata declaratione episcopo transmittenda retinere, proviso, ne scandala oriantur. Reo in laicales carceres detruso studeat judex sæcularis intra quatuor menses processum informativum super crimine omnino conficere, et episcopo exhibere, qui intra mensem num concurrant inditia ad torturam, propterea que num reus ecclesiastica immunitate, nec ne gaudeat, declarabit; quod si infra quatuor menses a judice laico processus prædictus curiæ ecclesiasticæ non fuerit exhibitus tunc episcopus instabit pro restitutione rei ad ecclesiam juxta obligationem a judice laico in actu consignationis rei factam. Si porro episcopus reum ecclesiastica immunitate non gaudere pronunciaverit, obligatio prædicta cessabit, quæ rursus modo, quo supra, facienda erit, reddendi scilicet reum ecclesiæ, si iste in suis defensionibus super qualitate excepti delicti indicia purgaverit, et super hoc ipsius judicis laici conscientiam oneramus.

In causis agendis super immunitate vel concedenda, vel deneganda, recursus ad s. Sedem, et s. congregationem Immunitatis reservatur.

§. 3. Ab ejusmodi vero episcopi judicio nullum competere recursum decernimus, præterquam si ad apostolicam Sedem, et congregationem prædictam Immunitatis deferatur, quæ postmodum omnibus perpensis ea decernet, quæ magis justitiæ consona videbuntur. Tandem appellatio hujusmodi prosequenda erit ab iis, quibus intererit intra tres menses computandos a die interpositæ appellationis, secus termino hujusmodi elapso, quatenus non legitime constet de prosequuta appellatione, eo casu episcopi, seu curiæ episcopalis sententia suum integrum, ac plenum obtinebit effectum.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, ac aliis quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus;

privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die sexta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 10. decembris 1788. anno XIV.

DCCXXVI.

Derogatio statutorum fratrum ordinis Bethlemitarum in Indiis accidentalibus quoad sacerdotum ejusdem ordinis promotionem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Decet Romanum pontificem in iis auctoritatis suæ partes libenter interponere, per quæ et divinus augeatur cultus, et religiosorum statui, eorumque instituto promovendo opportune consulitur.

Declaratur quid in statutis dispositum inveniatur ad rem.

§. 2. Sane pro parte dilecti filii Gregorii a Conceptione procuratoris generalis ordinis fratrum Bethlemitarum nuncupatorum in Indiis occidentalibus instituti expositum Nobis fuit, quod per statuta, seu constitutiones dicti ordinis auctoritate apostolica confirmata inter cœtera, quæ circa promovendos ad sacerdotium statuuntur expresse cavetur, ne quis ad sacrum presbyteratus ordinem promoveatur, nisi post lapsum decennium a die ingressus in religionem.

Ratio petendæ derogationis statutorum.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ordo hujusmodi sufficienti fratrum sacerdotum numero deficiat, ita ut non raro sacerdotum sæcularium opera in sacramentorum administratione non sine gravi ejusdem ordinis incommodo uti cogantur, Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor indulti derogationis.

§. 4. Nos igitur felici, prosperoque dicti ordinis gubernio consulere cupientes, ac eumdem Gregorium specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, præfatis, aliisque justis de causis animum Nostrum moventibus adducti de voto dilecti filii nostri Francisci Xaverii presbyteri cardinalis de Zelada nuncupati ejusdem ordinis fratrum Bethlemitarum apud Nos, et apostolicam hanc Sedem protectoris, dilecto filio moderno, et pro tempore existenti præfecto generali dicti ordinis, ut ipse de cœtero aliquos ex fratribus ordinis prædicti etiam post lapsum dumtaxat sexennium a die ingressus in religionem quot scilicet ipsi pro sua prudentia, et conscientia, ut singula illorum hospitalia convalescentibus, et infirmis inibi existentibus ecclesiæ sacramenta administrentur in Domino opportunum, et necessarium videbitur ad sacros ordines promoveri permittere libere ac licite possit, et valeat auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, felicis recordationis Benedicti pp. XIII. prædecessoris in simili forma Brevis die xiii. septembris MDCCXXVIII. expeditis literis, aliisque ordinationibus et constitutionibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmita-

te alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 19. decembris 1788 anno XIV.

DCCXXVII.

Erectio sex vicariarum curatarum in perpetuas, illarumque subjectio episcopo Fabrianensi.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Posteaquam plura ad Christifidelium spirituale regimen promptius procurandum a Nobis fuere jampridem constituta, novis subinde emergentibus causis nonnulla, aliaque consentanea sunt addere, prout rerum conditio requirit opportunum censemus.

Memoratur dismembratio peracta mensæ Fabrianensis a mensa Camerinensi.

§. 2. Nuper siquidem ex pluribus, gravissimisque causis, quæ animum Nostrum digne moverunt, ad majorem Dei gloriam erectionem ecclesiæ Fabrianensis in cathedralem, illiusque immediatam apostolicæ Sedi subjectionem felicis recordationis Benedicto XIII. prædecessore Nostro cum assignatione illius diœcesis factam confirmantes, et innovantes, illius tamen unionem Camerinensi ecclesiæ æque principaliter etiam demandatam dissolventes eam a quacumque jurisdictione ordinaria, et delegata episcopi, et capituli Camerinensis ecclesiæ, tam in spiritualibus, quam in temporalibus perpetuo abdicavimus. Pariterque civitatem Mathelicæ, ejusque territorium a quacumque ejusdem Camerinensis episcopi jurisdictione plenarie dismembravimus. Iisque gestis civitatem Mathelicæ ad episcopalis civitatis gradum redintegravimus, et quatenus opus esset sub certis, amplissimisque modo, et forma de novo ereximus, illiusque diœcesim assignavimus, eamdemque ecclesiam Mathelicensem una cum Fabrianensi ecclesia æque principaliter univimus.

Refertur quomodo sublato jure monachorum aliæ novem cappellaniæ factæ fuerint de collatione episcopi Fabrianensis.

§. 3. Ac insuper quia compertum habuimus in diœcesi Fabrianensi novem existere ecclesias vicarias nuncupatas per totidem presbyteros sæculares regi solitas, qui animarum curam in illis exercebant, et usque eo ad nominationem, seu collationem abbatis monachorum monasterii ordinis sancti Benedicti congregationis Camaldulensium in monasterio sancti Blasii ejusdem civitatis degentis, cui forsan ecclesiæ illæ unitæ fuerant, vel alias quomodolibet pertinebant ecclesiis prædictis semper provideri soliti fuerint sine concursu. Nos pro salubriori animarum regimine deleto, et abrogato quovis abbatis, et monachorum jure, sive nominandi, sive conferendi novem supradictas ecclesias in vicarias perpetuas ereximus, et sub libera pro tempore existentis episcopi Fabrianensis collatione, et provisione constituimus ad hoc ut prævio concursu, servata forma a sacro concilio Tridentino, et a constitutione sanctæ memoriæ Pii papæ pariter prædecessoris Nostri præscripta occurrentibus earum vacationibus ad illarum collationem procederet.

Declarantur jura imposita possessoribus cappellaniarum.

§. 4. Pariterque voluimus, ut loco stipendii, quod annuatim illis presbyteris curam animarum inibi exercentibus præstare consueverat abbas, et monasterium sancti Blasii teneretur in futurum, et in perpetuum supradictum monasterium singulis dictarum ecclesiarum parochis, seu vicariis curatis præstare annua scuta quinquaginta monetæ Romanæ pro congrua singulorum substentatione imposito singulis vicariis onere perpetuo manutenendi lampadem assidue accensam in eorum ecclesiis ante sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, et pro hujusmodi effectu mandavimus, ut pro solutione ejusdem taxæ annuorum scutorum quinquaginta cuilibet ex supradictis novem ecclesiarum vicariis curatis persolvendæ bona omnia ejusdem monasterii sancti Blasii semper, et in perpetuum obligata esse

deberent, prout in Nostris sub datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo quinto, octavo idus julii, pontificatus Nostri anno undecimo desuper expeditis literis plenius continetur.

Episcopus flagitat, ut etiam super sex aliis cappellaniis jura monachorum deleantur, et fiant de libera episcopi collatione.

§. 5. Quum autem venerabilis frater Noster Nicolaus Zoppetti ecclesiarum Fabrianensis, et Mathilicensis episcopus a Nobis constitutus sibi commissum pastorale munus pari sedulitate, ac zelo exequi, ac diœceses perlustrare cepisset, Nobis retulit in eadem Fabrianensi diœcesi præter enunciatas novem, alias sex in totidem pagis, seu vicis enumerari ecclesias, ad quas inibi cura pertinet animarum; illam vero a presbyteris, qui ab abbatibus regularibus deputari solent, et ad eorum nutum amovibiles sunt exerceri, videlicet.

Descriptio cappellaniarum.

§. 6. In loco, seu vico de Pierosana ecclesia hactenus fuit nominationis abbatis monasterii monachorum congregationis Montis Oliveti. In loco, seu vico de Castelletta similiter deputatio vicarii curati extitit usque modo abbatis monasterii sancti Benedicti congregationis Silvestrinorum. Ac demum alias quatuor ecclesias locorum, seu pagorum unius nimirum de Tranquelli, et alius de Civita, et Ciresola*, ac alius de Avenale, ac reliqui la Rocchetta di mezzo nuncupati. Jus nominandi presbyteros, qui in eis respective curam garent animarum abbas monasterii sanctæ Crucis de Saxofesrato Nucerinæ diœcesis exercere solet. Insuper ab eodem Nicolao episcopo percepimus deesse in civitate Mathelicæ archivium scripturarum, quæ cancellariam civilem, et criminalem respiciunt: quin imo neque Fabriani curiam codicibus, quæ ad illam pertinent satis, esse instructam.

Pontifex indulget juxta preces,

§. 7. Quibus sane a Nobis perceptis animo reputantes utriusque ecclesiæ regimen, et plenum episcopale jus cumulate minime expletum fore nisi, et omnium parochorum selectui, ac etiam utriusque curiæ institutioni consuleremus. Motu itaque proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine quemadmodum Nobis circa novem alias vicarias in eadem Fabrianensi diœcesi vigore priorum literarum Nostrarum sancitum, et ordinatum fuit, ita per præsentes, deleto prorsus dictorum abbatum quovis nominandi, vel deputandi jure, quovis titulo respective competente etiamsi alias dictæ sex ecclesiæ monasteriis præfatis apostolica auctoritate, aut alias canonice unitæ fuissent, dictas sex vicarias in perpetuas erigimus, et instituimus, atque præcipimus modo, et mandamus, ut illæ in perpetuas erectæ sub ordinaria, plenaque episcopi Fabrianensis jurisdictione in titulum perpetuum ad instar aliarum parochialium ecclesiarum juxta canonicas sanctiones, ac prævio concursu, servata forma concilii Tridentini præfati, ac præmissæ constitutionis sancti Pii papæ quinti prædecessoris forma conferri debeant.

Declarationes addit speciales

§. 8. Expresse tamen declaramus eadem monasteria, eorumque bona nedum obnoxia, et obligata fore annuæ præstationi, prout antea, scutorum quinquaginta monetæ Romanæ singulis vicariis præfatis, injuncto tamen eis onere servandi lampadem assidue ardentem ante sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, verum etiam eadem monasteria censeri minime debeant exempta ab onere supellectilium fabricæ, campanæ, seu campanarum, aliisque omnibus oneribus, ita ut ea omnia pariter subire debeant donec, et quousque servatis servandis probaverint insufficientiam bonorum ex pia fidelium largitione acquisitorum, aut alio quovis titulo, et capite possessorum. Cæterum in hac parte jura omnia desumpta sive ex consuetudine, sive ex contractu, sive ex alio quovis titulo, et causa in quæstione coram congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis episcoporum, et regularium præposita inter abbatem, et monachos supradicti monasterii sancti Blasii ex una, et populos castri Domi et Rotursii ex altera partibus pendente, prout de jure præservamus. Ex his asserta plenius ordinaria episcopi Fabrianensis, et Mathilicensis jurisdictione ad formandas, et componendas utriusque ecclesiæ episcopales curias animum Nostrum convertentes in ulteriorem priorum Nostrarum literarum supraenunciatarum executionem, harum quoque serie districte præcipimus, et mandamus, ut infra trium mensium terminum ex scripturis, et documentis omnibus, quæ in cancellaria archiepiscopali Camerinensi extant, illa secernantur, quæ Fabrianensis, et Mathilicensis ecclesiarum, et utriusque cleri, et populi interesse concernunt, et peracta diligenti descriptione, quæ ad Fabrianensem illius cancellariæ, quæ vero ad Mathelicensem respective ecclesias spectant pariter cancellariæ denuo erectæ respective tradantur. Et si quæ scripturæ, et documenta,

vel quia agant etiam de juribus ecclesiæ Camerinensis, ejusque populi, vel quia alia rationabili de causa tradi nequirent, tunc transcribi, et tradi debeant copiæ, seu authentica exempla, soluta a cancellario alterutrius ecclesiæ, ad quam spectant, consueta mercede.

Mandat præsentes literas esse exequendas sublato quovis juris remedio.

§. 9. Præsentes autem literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo quod dictorum monasteriorum abbates, seu enunciatarum congregationum superiores, aliique in præmissis interesse habentes, seu habere prætendentes ad id vocati, citati, et auditi non fuerint, aut alia quavis de causa de subreptionis, vel obreptionis, sive nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, seu in jus, vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque juris, vel facti remedium impetrari posse, nec illas sub quibusvis generalibus derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, si quæ fierent, comprehendi, sed tamquam ad prosperum populorum spirituale regimen in salutem animarum editas, et emanatas semper ab illis excipi, validasque, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; sicque ab omnibus censeri.

Irritum declarat quidquid in contrarium decerneretur.

§. 10. Ita quoque per quoscumque judices ordinarios, et delegatos quavis auctoritate fungentes etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Omnibus in contrarium facientibus derogat.

§. 11. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, et de unionibus, et dismembrationibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac de præstando consensu in similibus, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis etiam in universalibus, et provincialibus conciliis editis, nec non dictorum monasteriorum, ac ordinum, et congregationum privilegiis, indultis quoque, et literis apostolicis etiam specifica, expressa, et individua mentione dignis, et sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu simili, et consistorialiter in contrarium præmissorum forsan concessis, confirmatis, et innovatis; quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia quævis exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, et singulorum tenores, formas, et clausulas præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, latissime, et plenissime, atque specialiter, et expresse auctoritatis Nostræ plenitudine harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Etiam transumptis fidem habendam esse decernit.

§. 12. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostræ dismembrationis, sejunctionis, separationis, divisionis, exemptionis, liberationis, assignationis, subjectionis, subpositionis, concessionis, præcepti, mandati, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud s. Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, quartodecimo kalendas januarii, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 20. decembris 1788 anno XIV.

DCCXXVIII.

Facultas confratribus confraternitatis tertii ordinis sancti Francisci civitatis Brigatiensis eligendi sibi presbyterum sæcularem in visitatorem commissarium.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Expositio precum porrectarum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii minister, et confratres confraternitatis tertii ordinis de Pœnitentia sancti Francisci Tertiariorum nuncupatorum in civitate Brigatiensi canonice, ut asseritur, erectæ, quod cum fratres ordinis minorum ejusdem sancti Francisci de observantia nuncupat. sub quorum gubernio, ac regimine ipsi erant post longam litem, quam fratres prædicti perdiderunt, memoratos exponentes ab illorum fraternitate, et subjectione dimiserint, suspenso interim ab officio commissarii visitatoris fratre, qui officio hujusmodi fungebatur, ipsi ad episcopum Brigantiensem confugerunt, ut ordinaria sua auctoritate ipsis consuleret; quamobrem ipse inter cœtera, quæ pro illorum existentia decrevit, dilectum etiam filium Emmanuelem Andream Guarrido presbyterum sæcularem, quem ipsi in suum commissarium visitatorem in locum commissarii visitatoris regularis sibi elegerunt, in officium hujusmodi confirmavit, eique omnes, et singulas facultates, quidus visitator commissarius regularis prædictus, dum ipsi sub gubernio, ac regimine dictorum fratrum existebant, fruebatur ipsi impertitus est. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut hæc canonice fierent memoratus episcopus Brigantiensis ipsis injunxerit, ut de hisce omnibus confirmationem a Sede apostolica impetrare deberent, ac insuper memorati exponentes de cætero novos commissarios visitatores, qui presbyteri sæculares sint, quique omnibus facultatibus prædictis muniti sint eligere summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, ministro, et officialibus, aliisque, ad quos spectat, dictæ confraternitatis pro tempore existentibus jus, ac facultatem presbyterum sæcularem sibi in commissarium visitatorem cæteroquin ab ordinario approbandum, eligendi plenam, et amplam facultatem tenore præsentium concedimus, et indulgemus. Commissario vero visitatori hujusmodi sic canonice electo, et ab ordinario approbato nunc, et pro tempore existenti, donec munus hujusmodi fungatur, ut omnibus, et singulis juribus, auctoritate, et privilegiis, prærogativis, et gratiis, ac indultis, quibus commissarii visitatores regulares ejusdem confraternitatis alias utebantur, fruebantur, et gaudebant, vel uti, frui, et gaudere libere, ac licite possit, et valeat in omnibus, et per omnia perinde ac si eidem commissario visitatori presbytero sæculari ab initio concessæ fuissent, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, ordinis, atque confraternitatis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die duodecima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo octavo, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

Dat. die 9 januarii 1789 anno XIV.

DCCXXIX.

Committitur episcopo Prænestino, ut quamdam cappellaniam confraternitatis Annunciationis B. M. V. J. oppidi Paleani Prænestinæ diœcesis, cum quolibet residentiali beneficio incompatibilem esse declaret.

Venerabili fratri Nostro Marco Antonio episcopo Prænestino Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinali Columna nuncupato.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales, et confratres confraternitatis, seu sodalitii Annuntiationis beatæ Mariæ virginis immaculatæ oppidi Paleani istius Prænestinæ diœcesis, quod anno MDCLXXIX. quondam Rosaria de Franciscis, extincta suorum descendentium linea, eorum confraternitatem substituit, cum onere sex missarum hebdomadalium. Post purificatam substitutionem hujusmodi, sicuti per confratres dictæ confraternitatis tunc existentes actum fuit in publicis comitiis per eos anno MDCCXV habitis de perpetua erigenda cappellania ex hæreditariis bonis dictæ Rosariæ, proinde statuerunt, quod cappellanus sex missas hebdomadales a testatrice injuncta, et unam ex eisdem ad commodum confratrum singulis diebus festis celebrare deberet immediate post recitationem officii; rursus, quod sacramentales confessiones die communionis generalis singulis quibusque mensibus, et festis beatæ Mariæ virginis faciendæ excipere teneretur; quodque demum si cappellanus pro tempore aliud ecclesiasticum beneficium, aut perpetuam cappellaniam obtinuisset, prædicta cappellania vacare censeretur eo ipso, possentque dicti confratres alteri presbytero et confessario eam libere conferre. Itaque pro confirmatione seu approbatione erectionis cappellaniæ hujusmodi habito per tunc existentes dictæ confraternitatis confratres recursu ad congregationem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum, eadem congregatio die xvi maii MDCCXVI. erectionem prædictam approbavit cum oneribus tantum missarum, et excipiendi confessiones; nam reticita in precibus tunc eidem congregationi porrectis postrema incompatibilitatis conditio, cum jure comprehendi hæc nequiret sub simplici dictæ congregationis ea super re edito rescripto, videlicet = *Pro facultate arbitrio eminentissimi episcopi* = nulla quoque de ea in apostolicis literis desuper subinde expeditis habita fuit mentio, ac propterea sæpe evenit, ut cappellanus aliud assecutus residentiale beneficium, oratorii et confraternitatis servitium vel neglexerit, vel pene deseruerit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, memorata cappellania ad præsens vacet, novusque propterea cappellanus nominandus sit, exponentes autem prædictam cappellaniam, cum alio residentiali beneficio etiam ad nutum amovibili esse incompatibilem, juxta primævam dictæ confraternitatis mentem, per Nos declarari summopere cupiant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati: de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium dictæ congregationis, qui relationem tuam super præmissis ad eosdem cardinales transmissam attenderunt, consilio: fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, sæpedictam cappellaniam, cum alio residentiali beneficio etiam ad nutum amovibili incompatibilem esse auctoritate Nostra apostolica arbitrio, et prudentia tua declares. — Tenor declarationis ab episcopo edenda.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ confraternitatis, ejusque oratorii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis — Derogatio contrariorum.

apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die nona januarii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

Dat. die 3. februarii 1789 anno XIV.

DCCXXX.

Confirmatio transactionis inter principem Columnam ac communitates civitatis Alatrinæ et Collepardi super finibus territorialibus initæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Romanus pontifex cui major cunctis christianæ religionis zelus, ac divinorum præceptorum incumbit custodia, cum nil frequentius, nilque enixius a Christo Domino, dum adhuc vitam ageret in terris discipulis suis inculcatum fuisse legatur, quam, ut pacem, et unitatem diligerent, servarentque; hinc circa ea omnia, quæ ad pacem hanc, ac unitatem retinendam, illamque perturbatam restituendam disposita esse noscuntur, auctoritatem suam, præsertim si id ab eo petatur, interponere tenetur, prout in Domino salubriter expedire arbitratur.

Expositio precum.

§. 2. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum nobilis viri Philippi Columna principis Palliani, regiique in regno Neapolitano stabuli comitis, et hominum communitatis pagi de Collepardo, qui est sui principatus Palliani membrum, nec non omnium communistarum civitatis Nostræ Alatrinæ expositum fuit, quod cum plures lites, ac controversiæ, quæ de ac super territorialibus confinibus in causarum palatii Nostri apostolici auditorio inter easdem communitates actæ fuerunt, hæc per transactionem die prima mensis februarii mox præteriti anni MDCCLXXXVIII. stipulatam, reservata tamen pro illius firmitate apostolica confirmatione, novissime definitæ fuerunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut instrumentum hisce desuper confectum firmius subsistat, et servetur exactius prædicti exponentes apostolicæ firmitatis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, audito prius dilecti filii Nostri Philippi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis Carandini nuncupati congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium Boni Regiminis communitatum, et universitatus status Nostri ecclesiastici præpositorum præfecti consilio eamdem transactionem auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus pariter, et approbamus, eique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in ea quomodolibet intervenerint supplemus. Mandantes propterea, ut quidquid ab eadem transactione constitutum fuit, nullo unquam prætextu, causa, colore, ac juris remedio, vel etiam enormis, enormissimæ læsionis impugnari, retractari, vel in controversiam revocari possit, sed semper ac perpetuo inviolabiliter ab omnibus ad quos spectat, et quomodolibet spectabit observari omnino debeat.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas validas, et efficaces existere, et fore, suosque plena-

rios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictarum communitatum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia februarii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

DCCXXXI.

Dat. die 3. februari 1789 anno XIV.

Facultas fratribus ordinis minorum sancti Francisci de observantia civitatis sancti Jacobi de Cuba in Indiis celebrandi unam missam sanctissimi Rosarii per quindecim continuos dies.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 1. Cum, sicut dilecti filii superiores, et fratres ordinis minorum sancti Francisci de observantia reformatorum nuncupatorum civitatis sancti Jacobi de Cuba in Indiis Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi pro eo, quem erga sanctissimum rosarium beatæ Mariæ virginis gerunt devotionis affectu, unam missam sanctissimi rosarii ejusdem beatæ Mariæ virginis cum cantu per dies quindecim continuos incipiendo a dominica prima octobris, celebrare posse summopere cupiunt. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: audito dilecto filio magistro Dominico Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretario; modernis, et pro tempore existentibus fratribus ordinis minorum sancti Francisci de observantia reformatorum nuncupatorum civitatis prædictæ, ut in posterum per dies quindecim continuos incipiendo a prima dominica octobris, in qua festum sanctissimi rosarii agitur, quotidie unam missam sanctissimi rosarii beatæ Mariæ virginis cum cantu (non omissa tamen conventuali de sancto occurrente, quatenus ex dispositione rubricarum sit dicenda) celebrare libere, et licite possint, ac valeant, auctori-

tate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictique ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia februarii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimoquarto.

DCCXXXII.

Dat. die 3. februari 1789. anno XIV.

Confirmatio transactionis inter principem Columnam, et communitatem Alatrinam, et Vici initæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis petitur, ut circa ea, quæ ad tollendas controversias, dirimendasque lites, ex quibus plerumque christiana charitas perturbatur, scite, prudenterque conventa, ac statuta fuere providentiæ Nostræ partes interponamus. Animo Nos decet libenti petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio initæ transactionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii nobilis vir Philippus Columna princeps Palliani, regiique in regno Neapolitano stabuli comes, et homines communitatis Vici, quod est pagus sui principatus Palliani, et civitatis Nostræ Alatrinæ, quod post longam litem intet easdem communitates de ac super confinibus territorialibus etiam in causarum palatii Nostri apostolici auditorio magno sumptu sustentatam, tandem omnem controversiam transactione decernere statuerunt, quæ die prima mensis februarii mox præteriti anni MDCCLXXXVIII. inter partes stipulata fuit, ac hisce desuper confectum legale instrumentum. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut prædicta transactio firmius subsistat, et servetur exactius, prædicti exponentes apostolicæ firmitatis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, audito prius dilecti filii Nostri Philippi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis Carandini nuncupati congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium boni regiminis communitatum, et universitatum status Nostri ecclesiastici præpositorum præfecti consilio, eamdem transactionem auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, eique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in ea quomodolibet intervenerint, supplemus. Mandantes propterea, ut quidquid ab eadem transactione constitutum fuit nullo unquam prætextu, causa, colore, ac juris remedio, vel etiam enormissimæ læsionis impugnari, retractari, vel in controversiam revocari possit, sed semper, ac perpetuo inviolabiliter ab omnibus, ad quos spectat, et quomodolibet spectabit observari omnino debeat.

Clausulæ sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmis-

sis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictarum communitatum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia februarii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quarto.

PIUS VI.

ANNO DECIMO QUINTO

Dat. die 6. martii 1789 anno XIV.

DCCXXXIII.

Subsidia dotalia Ruspoli nuncupata per archiconfraternitatem sanctissimæ Annuntiatæ urbis distribui solita de summa scut. 50 ad triginta scuta tantum pro unoquoque reducuntur.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii priores, et officiales archiconfraternitatis Annuntiationis beatæ Mariæ virginis de Urbe, quod cum alias in executionem testamentariæ dispositionis quondam Alexandri Ruspoli fructus ejus hæreditatis, cui fuerat ipsa substituta in tot subsidia dotalia, quorum unumquodque esset octoginta scutorum monetæ Romanæ ab ipsa essent distribuendi, felicis recordationis Alexander pp. VIII. prædecessor Noster, cum ex toto contextu testamentariæ dispositionis memorati Alexandri compertum esset non solum a confratribus prædictis in distributione subsidiorum dotalium hujusmodi modum, ac methodum ab eis in aliorum subsidiorum dotalium distributione servatam, in hisce quoque esse servandam, verum etiam ideo ipsum Alexandrum constituisse singula subsidia dotalia hujusmodi in prædicta summa scutorum octoginta, quia eadem archiconfraternitas eo tempore, nempe tam anno MDCVIII., quo ipse testamentum condidit, quam anno MDCXI., quo ex hac vita migravit, alia subsidia dotalia ejusdem summæ distribuere solebat, precibus ab iisdem confratribus sibi oblatis benigne annuens, ut facilius majori puellarum concurrentium numero consuli fas esset dicta subsidia dotalia Ruspoli ad summam scutorum quinquaginta ultra unum florenum juliorum quinque, et vestem pro qualibet puella auctoritate apostolica reduxit prout ex ipsius Alexandri prædecessoris in simili forma Brevis ii decembris MDCXC. expeditis literis uberius dicitur contineri. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat numerus puellarum ad subsidia dotalia concurrentium præter modum excreverit, ut licet ab eadem archiconfraternitate nullum dotale subsidium concedatur majoris summæ scutorum triginta, nihilominus puellæ hujusmodi subsidia dotalia prompte consequi nequeant, et inde earum matrimonium, vel monachatum differre cogantur, hinc subsidia dotalia Ruspoli ad summam scutorum triginta, ut majori puellarum numero cum evidenti publica utilitate subveniri quotannis possit per Nos reduci summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor declarationis.

§. 2. Nos eorumdem exponentium votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, ac prædicti testamenti tenorem, et alia quæcumque etiam specificam, et individuam mentionem, et expressionem requirentia præsentibus pro plene, et sufficienter expressis habentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, et audita super præmissis venerabilis fratris

Nostri Andreæ episcopi Sabinensis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis Corsini nuncupati dictæ archiconfraternitatis protectoris relatione summam quinquaginta scutorum monetæ pro singulis subsidiis supradictis a memorato Alexandro prædecessore Nostro, ut præfertur, præfinitam, ad triginta scuta similia auctoritate apostolica tenore præsentium reducimus, et moderamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

De ogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus dicti Alexandri testatoris etiam ultima voluntate, quam quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, nec non quatenus opus sit, memoratis Alexandri prædecessoris Nostri prædicti literis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, et ejusdem archiconfraternitatis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die sexta martii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCXXXIV.

Dat. die 20. martii 1789 Anno XV.

Confirmantur privilegia pagi di Calvi vulgo nuncupati Narniensis diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii magistratus, et homines terræ pagi di Calvi Narniensis diœcesis, quod ipsi ab immemorabili non solum diem festum sancti Pancratii martyris principalis ejusdem terræ protectoris pluribus ecclesiasticis functionibus agere consueverunt, verum etiam in quasi sunt possessione, ut in dicta die publicæ nundinæ, quas vocant *Fiera franca* habeantur, ac per quatuor dies antecedentes, et quatuor sequentes festum hujusmodi curia laicalis omni civili, et criminali judicio penitus supersedeat; totaque jurisdictio tum in terra, tum in nundinis in dictis novem diebus a quatuor offitialibus, quos dicunt *contestabili* a magistratu electi exerceatur, qui præstita per publicum actum de pacifice vivendo, ac nemine lædendo legali cautione alios offitiales subalternos, ac inferiores ad exequendas quasdam suas antiquas, ac licitas consuetudines nominant; utque in factis interim emergentibus summarie, ac veluti judices, de consilio tamen gubernatoris ejusdem terræ, a quo nullum exigitur emolumentum procedant, ac hisce durantibus nundinis, et festo lictores vulgo *Birri* non compareant, sed provinciales milites easdem nundinas defendunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, licet alias anno MDCCLXXIII. gubernator tunc existens dictæ terræ huic immemorabili consuetudini obsistere tentaverit, et a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium super consultationibus civitatum, terrarum, et locorum status Nostri ecclesiastici præpositorum sub die xxv februarii sequentis anni decretum fuerit, servari solitum, attamen cum privilegia pontificia, quibus innititur consuetudo hujusmodi immemorabilis, fuerint interim subrepta, hinc ne tam singulare privilegium in posterum in controversiam amplius adducatur; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut in-

infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, audita prius dilecti filii moderni ejusdem terræ gubernatoris relatione, memoratum privilegium, quatenus illud adhuc in suo robore permaneat, et in nihil eis sit derogatum auctoritate Nostra apostolica tenore præsentium perpetuo approbamus, et confirmamus, et quatenus opus sit de novo concedimus, illique apostolicæ firmitatis robur, et efficaciam injungimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quadocumque spectabit in omnibus, et per omnia pleuissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

[Dero]gatio con[tra]riorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit, dictæ terræ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima martii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCXXXV.

Dat. die 20. martii 1789 anno XV.

Declaratio literarum apostolicarum diei xxx. septembris 1788. expeditarum super erectione manipuli quinquaginta hominum civitatis Cœsenatensis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Memorantur præcedentes apostolicæ literæ.

§. 1. Nos alias precibus dilectorum filiorum magistratus civitatis, et patriæ Nostræ Cœsenatensis annuentes per Nostras in simili forma Brevis die xxx. septembris mox elapsi anni MDCCLXXXVIII. expeditas literas nonnullas gratias, ac indulta, quæ pro erectione manipuli quinquagintorum militum, qui in dicta civitate Cœsenatensi diu, noctuque excubias, ac vigilias agerent per varia rescripta alias concesserimus, ex quibus gratiis, privilegiis, ac ordinationibus apprime constat, mentem ac voluntatem fuisse Nostram eumdem militum manipulum in verum, ac regularem agmen, seu, ut ajunt, *in truppa regolata* erigere, ac constituere prout reapse illum in militiam hujusmodi ereximus, ac constituimus, ut firmius subsisterent, ac servarentur exactius auctoritate apostolica confirmavimus. Verum cum in eisdem literis in rerum gestarum narratione erronea irrepserit enunciativa, quod nempe per ædicta, et notificationes a gubernatore Cœsenatensi die xxvii octobris, et iii novembris anni MDCCLXXXVII. publicata, dilectus filius Noster Nicolaus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis Columna de Hostiliano modernus provinciæ Romandiolæ, et exarchatus Ravennæ de latere legatus in executionem mandati, et voluntatis Nostræ illi per organum congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium boni regiminis, et universitatum status ecclesiastici præpositorum communitati concesserit terminum unius anni cuilibet possidenti, tunc impositam taxam

acceptare, vel renunciando juri conserendi arbores in vias publicas juxta frontem suorum prædiorum se ab ea vindicare, cum revera per edicta, ac notificationes prædictas possidentibus nil aliud eis fuerit concessum, quam jus intra annum deducendi errores, in quos Dionysius Carrara esset forsan raptus dum publicas vias comitatus Cœsenatensis anno MDCCLXXX. metitus est.

Tenor declarationis.

§. 2. Hinc licet enunciativa hujusmodi nil aliud disponat, præterquod jam fuerat per dicta edicta, et notificationes a gubernatore Cœsenatensi publicata constitutum, ad quæ refertur, et idcirco nullum novum jus possidentibus sit acquisitum, ne tamen exinde aliquod creetur præjudicium magistratus Cœsenatensis prædicti precibus hisce desuper Nobis humiliter porrectis inclinati erroneam enunciativam prædictam auctoritate apostolica tenore præsentium omnino inducimus, ac cassamus. Ac propterea terminum prædictum unius anni ad formam, et juxta liberam dictorum edictorum, ac notificationum diei xxvii. octobris, et iii. novembris MDCCLXXXVII. ut præfertur publicatorum ad deducenda nempe gravamina, et errores, quæ in dicta mensura forsan irrepserant concessum fuisse intelligi debere, auctoritate, et tenore prædictis statuimus, atque decernimus. Præterea cum sicut accepimus plures possidentes errore forsan ducti, sed repugnantibus dictis edictis, ac notificationibus, postquam memoratæ Nostræ apostolicæ literæ fuerunt publicatæ juri conserendi arbores in viis publicis juxta suorum prædiorum frontem renunciaverint; Nos omnes renunciationes, quas post diem trigesimam septembris dicti mox præteriti anni MDCCLXXXVIII. emissas fuisse constabit, cassamus, annullamus, ac viribus, et effectu penitus vacuas, nulliusque roboris fore, et esse declaramus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus memoratis Nostris literis diei xxx. septembris MDCCXXXVIII. aliisque ordinationibus, et constitutionibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima martii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCXXXVI.

Dat. die 24. martii 1789. Anno XV.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab eis, qui occasione capituli generalis visitaverint ecclesias clericorum regularium congregationis sancti Pauli decollati Barnabitarum.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis Salutem, et apostolicam benedictionem

Tenor concessionis cum suis conditionibus.

§. 1. Cum sicut accepimus capitulum generale clericorum regularium congregationis sancti Pauli decollati Barnabitarum nuncupatorum in ecclesia, seu domo collegii sanctæ Luciæ clericorum regularium hujusmodi civitatis Bononiensis propediem benedicente Domino celebrandum sit. Nos, ut opus tam pium majori cum fructu fiat, et ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris, pia charitate intenti; omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sancta communione refectis, qui prædictam, vel aliquam ex ecclesiis domorum clericorum regularium congregationis hujusmodi ubicumque existentem die quo incohabitur capitulum generale hujusmodi, ac singulis diebus actualis illius celebrationis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel dumtaxat omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Fides habenda transumptis.

§. 2. Præsentibus post celebrationem dicti capituli generalis minime valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur præsentes nullæ sint, utque earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dictæ congregationis munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xxiv martii MDCCLXXXIX., pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 26. martii 1789. Anno XV.

DCCXXXVII.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab eis; qui occasione capituli generalis visitaverint ecclesias fratrum ordinis sancti Hieronymi congregationis beati Petri de Pisis.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis Salutem, et apostolicam benedictionem

Tenor concessionis, cum suis conditionibus.

§. 1. Cum sicut accepimus capitulum generale fratrum ordinis sancti Hieronymi congregationis beati Petri de Pisis in ecclesia sancti Michaelis civitatis Foroliviensis tertia dominica post Pascha (benedicente Domino) celebrandum sit. Nos, ut opus tam pium majori rum fructu fiat, et ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris, pia charitate intenti; omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sancta communione refectis, qui prædictam sancti Michaelis, vel aliquam ex ecclesiis conventuum fratrum ordinis hujusmodi ubique existentem die prædicto, et singulis diebus actualis illius celebrationis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel duntaxat omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus post celebrationem dicti capituli generalis minime valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur præsentes nullæ sint.

Fides habenda transumptis.

§. 2. Utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dicti ordinis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xxvi martii MDCCLXXXIX., pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 17. martii 1779. anno XV.

DCCXXXVIII.

Beatificatio servi Dei Sebastiani ab Aparitio.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Benedictus Deus, et pater Domini Nostri Jesu Christi, qui ut ostenderet vias suas, non esse vias hominum, nec cogitationes suas, ut cogitationes eorum, ad Ecclesiam suam super primo angulari lapide Domino Nostro Jesu Christo ædificatam, longe, lateque diffundendam, ac in ævum firmandam ab ipsis usque incunabulis, non sapientes secundum carnem, non potentes, non nobiles, sed quæ stulta sunt mundi eligit, ut fortes, ac sapientes confundens fides nostra non impersuasibilibus esset humanæ sapientiæ verbis, sed in ostensione spiritus, et virtutis suæ, subsequentibus quoque temporibus plurimos voluit esse homines, qui licet ignobiles, licet contemptibiles, licet omni humano præsidio destituti, nihilominus veluti micantia sydera per totum catholicum orbem refulgerent, ac sapientibus, et prudentibus hujus sæculi comprobarent omnem sapientiam, et justitiam, ac sanctificationem, nisi a Deo esse, ut non glorietur omnis caro in conspectu ejus. Nam hi sacris charismatibus abundanter perfusi, omniumque virtutum genere præstantes, fide servata, absolutoque divinorum mandatorum cursu, coronam justitiæ sunt consecuti, quam promisit Deus diligentibus se.

Laudes servi Dei.

§. 2. Quod cum in pluribus electis cernere est, sic præsertim duobus ab hinc sæculis in servo suo Sebastiano ab Apparitio splendidissime Deus demonstravit, qui ex agricolis, atque pauperibus parentibus in humili Galeciæ regni loco natus, in patria domo prima exacta ætate, hac illac variis circumcursis Hispaniæ regionibus, ut sudore vultus se substentaret, a cœlesti patrefamilias ad vineam suam, quam recens Americæ plantaverat, est vocatus, non ut illam doctrina, aut literis, quibus prorsus erat ignarus, excoleret, sed ut profunda humilitate, ac singulari bonorum contemptu illos novos fideles suo exemplo ad christianam perfectionem inflammaret; siquidem postquam ad non exiguas opes proprio labore, et industria processerat, in satis

provecta ætate septuaginta circiter annorum, dum scilicet divitiæ expetunt, abdicata omni substantia sua, quam collegerat, eaque in pauperes distributa, nudus ad humilem seraphicam sancti Francisci familiam, quam vocant de Observantia, convolavit, in eaque inter laicos professus amplissimum virtutum studium ingressus, obliviscens, quæ retro erant, cœpit mirabili pœnitentia, ac simplicitate cordis, oratione, ac fide, omnique corporis, et spiritus contentione usque ad ultimum senium annorum nonaginta octo in magis abjectis, ac laboriosis regularis vitæ exercitiis persequi divina suffragante gratia supernæ vocationis bravium, quod licet novissimus operarius par tamen in die ævi meruit accipere a patrefamilias, quam illi, qui primo mane fuerunt conducti.

Judicium sacræ congregationis Rituum super ipsius vitæ sanctitate, et virtutibus.

§. 3. Cum itaque mature, diligenterque discussis, et perpensis per congregationem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum processibus de hujus sanctæ Sedis apostolicæ licentia confectis super vitæ sanctitate, et virtutibus tam theologicis, quam moralibus in gradu heroico, quibus Dei servum Sebastianum ab Apparitio laicum professum ordinis fratrum minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum multipliciter claruisse, et super miraculis, quæ ad ejus intercessionem, ad manifestandam hominibus ejus sanctitatem a Deo edita, et patrata fuisse dicebantur, eadem congregatio coram Nobis constituta, auditis etiam consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuerit, posse, quandocumque Nobis videretur, prædictum Dei servum, donec ad actum solemnis illius canonizationis deveniatur, publice beatum declarari cum solitis indultis.

Tenor beatificationis.

§. 4. Hinc est, quod Nos piis enixisque plurium regum catholicorum, et nonnullorum venerabilium fratrum Nostrorum archiepiscoporum, episcoporum tum regni Hispaniarum, tum etiam Americæ, nec non capitulorum, civitatum senatuum, atque insuper memorati totius ordinis fratrum minorum s. Francisci de Observantia nuncupatorum iteratis precibus, ac supplicationibus Nobis, aut Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris super hoc humiliter porrectis inclinati, de eorumdem cardinalium consilio auctoritate apostolica tenore præsentium facultatem concedimus, atque impertimur, ut idem servus Sebastianus ab Apparitio beati nomine nuncupari, ejusque corpus, et reliquias venerationi fidelium (non tamen in processionibus circumferendas) exponi; imagines quoque radiis, et splendoribus exornari; officiumque, et missam de eo singulis annis die felicissimi ejus obitus, vel si hæc fuerit impedita, alia die ab episcopo designanda de communi confessorum non pontificum cum orationibus propriis a Nobis approbandi juxta ritum missalis, et breviarii Romani recitari libere, ac licite possit, et valeat.

Concessio missæ et officii.

§. 5. Porro recitationem officii, et missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus dumtaxat in universo ordine fratrum minorum s. Francisci de Observantia nuncupatorum utriusque sexus, in civitate Angelopolitana ubi venerabile ejus corpus requiescit, in oppido Gudinæ Orensis diœcesis, in quo ortum habuit, nec non in diœcesi Mexicana, ubi per longum vitæ cursum commoratus est ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui ad horas canonicas tenentur, et quatenus ad missas attinet, etiam ab omnibus sacerdotibus ad ecclesias, in quibus festum peragetur, confluentibus. Præterea hoc anno dumtaxat, videlicet post præsentes literas emanatas, et quoad Indias a die, quæ eædem literæ pervenerint illuc incohando, in ecclesiis ordinis, et prædictarum civitatum solemnia beatificationis ejusdem servi Dei cum officio, et missa sub ritu duplici majori ab ordinariis respective constituta, postquam tamen in basilica Principis Apostolorum de urbe celebrata fuerint eadem solemnia, proqua re diem decimam septimam maii assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem.

Derogatio contrariorum, et fides habenda transumptis.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu secretarii prædictæ congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo præfecti ejusdem congregationis munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xxvii. martii MDCCLXXXIX pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 27. martii 1789 anno XV.

DCCXXXIX.

Confirmatio transactionis inter tribunal Viarum, et capitulum collegiatæ ecclesiæ sanctæ Mariæ ad Martyres de urbe de ac super privativo jure quod dictum capitulum in platea della Rotonda autumabat, initæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis id petitur, quod ad dirimendas, tollendasque lites, et controversias, quibus plerumque christiana charitas turbatur appositæ conventum esse dignoscitur, omnino Nos decet libenter concedere, et petentium desideriis congruum suffragium impertiri.

Status controversiæ, et tenor initæ transactionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii archipresbyter, et canonici collegiatæ ecclesiæ sanctæ Mariæ ad Martyres hujus almæ Nostræ urbis, quod cum alias inter tribunal Viarum ex una, et capitulum dictæ collegiatæ ecclesiæ ex altera parte de ac super juribus, quæ ob indulta a Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris eidem capitulo concessa in platea della Rotonda sibi asserebat gravis, et sumptuosa exarserit lis, quam in eodem tribunali, vel coram ejus præsidente, de voto tamen sacri palatii Nostri apostolici auditorii in signatura gratiæ a Nobis die ix septembris anni MDCCLXXXIII. habita definiri debere decrevimus, licet vota rotalia, quæ sub die xiv junii MDCCLXXXIV., et xxix aprilis MDCCLXXXV. ponente magistro Karolo Origo hisce desuper publicata fuere jura capituli probarint, immo die viii julii ejusdem anni MDCCLXXXV. ab eodem sacro auditorio emanatum fuerit rescriptum = expediatur = nihilominus auctore dilecto filio Nostro Ignatio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diacono cardinali Boncompagni ejusdem collegiatæ ecclesiæ titulari, et Nostro a secretis status, ipsoque annuente capitulo ad dirimendam tum præsentem litem, tum etiam ad compescendas omnes alias controversias, quæ forsan in futurum exoriri possent, post plures congressus, atque maturam rei discussionem inter capitulum, et tribunal prædicta, fuit stipulatum instrumentum transactionis cum reservatione beneplaciti apostolici; priusquam tamen præinsertum transactionis instrumentum fuerit stipulatum, licet pacta transactionis fuerint jam conventa, immo ipsa transactio, et illius capitula verbaliter statuta, cum ad audientiam Nostram pervenerit transactio hujusmodi, Nos ea supposita, ac in illius intuitu tribunali Viarum prædicto, ut in platea della Rotonda juxta fontem, ac ecclesiam collegiatam prædictam contra sex loca ad aviarii, seu gallinarii usum retinere libere, ac licite posset auctoritate Nostra apostolica benigne indulsimus per chirographum manu Nostra die xi februarii currentis anni MDCCLXXXIX. signatum. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat,, quo transactionis instrumentum, et chirographum prædicta firmius subsistant, et serventur exactius novo apostolicæ firmitatis patrocinio communiri memorati exponentes summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Confirmatio apostolica.

§. 3. Nos igitur memorati Ignatii cardinalis votis hisce desuper Nobis humiliter porrectis annuere, ac memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus hujusmodi inclinati, tum dictæ transactionis instrumentum, tum Nostrum chirographum prædicta auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, ac apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eisdem intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus quatenus opus sit felicis recordationis Alexandri VII., et Clementis XI. aliisque apostolicis constitutionibus, et ordinationibus, nec non tribunalis, et capituli prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum, sub annulo piscatoris die vicesima septima martii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 21 aprilis 1789 anno XV.

DCCXL.

Indultum ut milites ordinis Karoli III. Hispaniarum in tribunali aliorum ordinum militarium dicti regis sedere, et jus suffragii habere valeant.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Postquam Deo placuit omnipotenti, qui ex summa misericordia, et bonitate sua vocat ea, quæ non sunt tamquam ea, quæ sunt humilitatem Nostram ad universalis Ecclesiæ regimen vocare ex eo tempore sublimorum principum votis quantum res tulerunt, et in Nobis fuit, suffragandum esse plane intelleximus, ut qui devotione, ac fide erga hanc sanctam Sedem commendabiles sunt, aut fore speratur, hisce novis devincti beneficiis in eadem devotione, et fide erga ipsam apostolicam Sedem sincere persisterent, ac in difficillimis præsertim hisce Ecclesiæ temporibus illam pro viribus defenderent, atque tuerentur.

Expositio precum porrectarum a rege catholico.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus, quod alias bo: mem: Karolus III. dum vixit, rex catholicus parens suus militiam, seu ordinem ab ejus nomine Karoli tertii nuncupandum sub invocatione beatæ Mariæ Virginis immaculatæ apostolica accedente auctoritate erexit, illumque ex bonis aliorum militarium ordinum, seu militiarum regnorum Hispaniarum dotavit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat in actu fundationis ordinis, seu militiæ hujusmodi, qui etiam benemeritis militaribus conferri potest, nulla fuerit facta mentio, ut illius milites in ministros eligi, aut jus suffragii haberi in tribunali, seu consilio jamdudum in regnis Hispaniarum ad decernenda, ac finienda negocia omnia, ac causas ad quatuor alios ordines militares prædictos spectantia instituto. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremus.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur memoratum Karolum regem catholicum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ac omnes, et singulas personas, quarum favore præsentes Nostræ literæ concernunt, a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, militibus dicti ordinis Karoli tertii nuncupati nunc, et pro tempore existentibus, ut in ministros dicti tribunalis, seu consilii eligi, in eoque licet inter milites aliorum quatuor ordinum militarium dictorum regnorum Hispaniæ nunquam cooptati sint, aut illis nomen dederint, vel aliter capaces, et habiles facti sint, adesse, jus suffragii habere, ac omnes omnino causas, et negocia ad illud ex statuto, vel ex privilegio, aut aliter quomodolibet spectantia definire libere, ac licite possint, et valeant in omnibus, et per omnia perinde ac si ex lege fundationis in ministros ejusdem consilii, seu tribunalis eligi, in eoque jus suffragii habere posse reperirentur, apostolica auctoritate, tenore præsentium statuimus, et declaramus, ac respective concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non consilii, seu tribunalis, ac militiarum, seu ordinum militarium prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima prima aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCXLI.

Dat. die 28. aprilis 1789 anno XV.

Indulgetur, ut cappellanus confraternitatis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo oppidi Seynensis Vilnensis diœcesis illas omnes indulgentias spirituales, quas si ipse frater ordinis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo existeret, concedere posset, indulgere valeat.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii confratres, et consorores confraternitatis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo in ecclesia sancti Georgii fratrum ordinis Prædicatorum oppidi civitatis nuncupatæ Seyne Vilnensis diœcesis, ut asseritur, erectæ, quod cum in viciniis nullus existat conventus fratrum ordinis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo, ac spiritualis illorum rector, seu cappellanus sit alter ex fratribus ordinis Prædicatorum dicti conventus, propterea omnibus indulgentiis, ac gratiis spiritualibus, quæ addictæ sunt specialibus rectoribus, seu cappellanis fratribus dicti ordinis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo carent; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur ipsorum exponentium votis quantum cum Domino possumus annuere volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, dilecto filio moderno, et pro tempore existenti speciali rectori, seu cappellano dictæ confraternitatis, ut dictis exponentibus easdem indulgentias, ac gratias spirituales, quibus ipsi fruerentur, potirentur, ac gauderent si rector, aut cappellanus hujusmodi esset frater ordinis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo in omnibus, et per omnia perinde ac si rector, seu cappellanus hujusmodi esset frater ordinis prædicti beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo pro sua conscientia, et arbitrio auctoritate Nostra

apostolica concedendi plenam, et amplam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die vicesima octava aprilis millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCXLII.

Dat. die 15. maii 1789 anno XV.

Beatificatio venerabilis servi Dei Joannis Josephi a Cruce.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Inter assiduas curas, ac sollicitudines, quibus hisce præsertim difficillimis temporibus catholica afficitur Ecclesia, atque inter juges lacrymas, quibus animarum quotidie pereuntium jacturam deplorat, pater misericordiarum, et Deus totius consolationis mœrorem piæ matris solari, ac lacrymas abstergere triumphis filiorum suorum non desinit, qui carnem suam crucifigentes cum vitiis, et concupiscentiis, ac mortificationem Jesu semper in corpore suo circumferentes præclaram de seipsis, de mundo, deque antiquo hoste victoriam retulerunt.

Laudes venerabilis servi Dei.

§. 2 Hos inter, memoria Nostra, floruit Dei servus Joannes Josephus a Cruce, qui nobilibus parentibus Isclæ natus nobilitatem generis virtutum præstantia longe superavit. Siquidem ab ipsa adolescentia suave Christi jugum portare assuetus ordinem fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupat. sub reformatione sancti Petri de Alcantara ingressus, et a Cruce nuncupatus, ut in nulla alia re magis sibi gloriandum esse ostenderet, quam in cruce Domini Nostri Jesu Christi, per quam illi mundus crucifixus erat, et ille mundo, emissa expleto anno tyrocinii solemni professione in admirabili, ac prope singulari humilitate, et prudentia sanctum Petrum de Alcantara patrem quodamodo suum, ac sui ordinis reformatorem sibi imitandum proposuit, ejusque virtutes mirabiliter in se expressit; nam et ipse concupiscentiæ carnis, concupiscentiæ oculorum, et superbiæ vitæ renuncians ex animo ob raram modestiam, silentii rigorem, assiduam orationem, regularem disciplinam, omnium cruciatuum desiderium, ac senilem in juvenili ætate prudentiam inter suos adeo enituit, ut non secus ac sanctus Petrus, vigesimo nondum aut vix exacto ætatis suæ anno ad fundandum novum sui ordinis, ac reformationis cœnobium sub titulo beatæ Mariæ virginis *Occorrevole* in oppido civitate nuncupat. Piedemonte Aliphensis diœcesis delectus fuerit, in quo dein sacerdos ex obedientia factus non solum arctissimam sui instituti regulam induxit, verum etiam, ut magis placere Deo posset, in eo strictioris, ac quasi anachoreticæ vitæ recessum instituit, ubi cum cæteris ejusdem cœnobii, ac recessus etiam ferventioribus alumnis tamquam lucerna super candelabrum semper præluceret diu latere non potuit, quin ad plurima, eaque difficillima suæ religionis munera fuerit vocatus, quibus ita perfunctus est, ut nihil laboris, diligentiæ, industriæ, ac sollicitudinis, sicut insignia ejus facta testantur, quod strenuus Dei athleta inter asperrimum ab eo amplexum vitæ genus, ad sui ordinis institutum promovendum, proximi salutem procurandam, ac divinum cultum augendum non impenderit, donec senio confectus bono certamine decertato, cursu consumato, et fide servata mercedem laborum suorum, et coronam justitiæ a justo judice consecuturus mortalibus relictis exuviis tertio nonas martii anni MDCCXXXIV. migravit in cœlum.

Judicium s. congregationis Rituum super virtutibus venerabilis servi Dei.

§. 3. Quo autem tot virtutum, ac christianæ perfectionis exempla quemadmodum hominibus in diebus peregrinationis suæ viventibus, sic etiam posteris prodesse possint, Nos, qui ex inscrutabili divinæ bonitatis consilio Dominico gregi licet nullis Nostris suffragantibus meritis præpositi sumus, apostolicæ servitutis Nostræ partes esse ducimus, tanti viri honorem, atque venerationem ad omnipotentis Dei gloriam, et Ecclesiæ suæ decus, ac spiritualem Christifidelium ædificationem, quantum Nobis ex alto conceditur promovere. Cum itaque mature, diligenterque discussis, et perpensis per congregationem venerabilium fratrum No-

strorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum processibus de hujus sanctæ Sedis apostolicæ licentia confectis super vitæ sanctitate, et virtutibus tam theologicis, quam moralibus in gradu heroico, quibus Dei servum Joannem Josephum a Cruce sacerdotem professum ordinis fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupat. multipliciter claruisse, et super miraculis, quæ ad ejus intercessionem, ad manifestandam hominibus ejus sanctitatem a Deo edita, et patrata fuisse dicebantur, eadem congregatio coram Nobis constituta, auditis etiam consultorum suffragiis, uno spiritu, unaque voce censuerit, posse, quandocumque Nobis videretur, prædictum Dei servum, donec ad actum solemnis illius canonizationis deveniatur, publice beatum declarari cum solitis indultis.

Beatificatio illius.

§. 4. Hinc est, quod Nos piis, enixisque fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum sub reformatione sancti Petri de Alcantara provinciæ Neapolitanæ, nec non civitatis Isclanæ, et omnium incolarum utriusque Siciliæ regni precibus inclinati, de eorumdem cardinalium consilio, auctoritate apostolica tenore præsentium facultatem concedimus, et impertimur; ut idem Dei servus Joannes Josephus a Cruce beati nomine nuncupari, ejusque corpus, et reliquias venerationi fidelium (non tamen in processionibus circumferendas) exponi; imagines quoque radiis, et splendoribus exornari; officiumque, et missam de eo in singulis annis die felicissimi ejus obitus, vel si hæc fuerit impedita, alia die ab episcopo designanda *de communi confessorum non pontificum* cum suis orationibus juxta ritum missalis, et breviarii Romani recitari libere, ac licite possit, et valeat.

Concessio officii et missæ propriæ.

§. 5. Porro recitationem officii, et missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus dumtaxat in universo ordine fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum utriusque sexus, in civitate Neapolitana, ubi venerabile ejus corpus requiescit, et in civitate Isclana, in qua ortum habuit, ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam sæcularibus, quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, et quantum ad missas attinet, etiam ab omnibus sacerdotibus ad ecclesias, in quibus festum peragetur, confluentibus. Præterea hoc anno dumtaxat, videlicet post præsentes literas emanatas, et quoad Indias a die, qua eædem literæ illuc pervenerint, incohando, in ecclesiis ordinis, et præfatarum civitatum solemnia beatificationis ejusdem servi Dei cum officio, et missa sub ritu duplici majori ab ordinariis respective constituta, postquam tamen in basilica principis apostolorum de urbe celebrata fuerint eadem solemnia, pro qua re diem vigesimam quartam currentis mensis maii assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu secretarii prædictæ congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo præfecti ejusdem congregationis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xv maii MDCCLXXXIX., pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCXLIII.

Dat. die 15. maii 1789 anno XV.

Indulgetur dignitatibus, et canonicis, ac portionariis metropolitanæ ecclesiæ Bracharensis, ut pileum cum aliis insigniis gestare valeant.

Pius PP. Sextus

Ad futuram rei memoriam

Laudes metropolitanæ ecclesiæ Bracharensis.

§. 1. Dum insignem metropolitanæ ecclesiæ Bracharensis, quæ inter cæteras Portugalliæ regni conspicua videtur, dignitatem, ac singularem fidei constantiam, et eximiæ devotionis affectum, quo dilecti filii ejusdem metropolitanæ ecclesiæ canonici erga Nos, et hanc sanctam Sedem gerere comprobantur, adeo ut alias etiam a felicis recordationis Benedicto papa XIV. prædecessore Nostro ipsi, ac dignitates ejusdem ecclesiæ Bracharensis sub certis modo, et forma usum utendi berettino obtinuerint, pensamus, dignum arbitramur illorum petionibus, quæ ad ipsius ecclesiæ splendorem augendum, illiusque canonicos novis hono-

ribus honestandos pertinere dignoscuntur, congruum dare suffragium; prout in Domino salubriter expedire cognoscimus.

Tenor concessionis cum suis legibus, et conditionibus.

§. 2. Nos igitur eosdem canonicos specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, ut omnes, et singulæ dignitates præbendatæ, et canonici dictæ metropolitanæ ecclesiæ Bracharensis, nec non dignitatum, ac canonicorum hujusmodi coadjutores pro tempore legitime existentes, et deputati perpetuis futuris temporibus pileum ornatum tondo cum lemniscis viridis coloris, nec non zonam cum lemniscis, et caligas violacei coloris in quibusvis functionibus, et actibus publicis, et privatis sive in eadem civitate Bracharensi, sive extra illam, et ubique locorum gerere, ac gestare, ut portionarii, seu tertionarii tantum in dictæ ecclesiæ metropolitanæ Bracharensis servitio residentes, eisdemque signis nigri tamen coloris uti libere, ac licite respective possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ metropolitanæ ecclesiæ Bracharensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quinta maii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCXLIV.

Dat. die 15. maii 1789 anno XV.

Confirmatio instrumenti hospitale Perusinum respicientis.

Dilecto filio Nostro Francisco Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Carrara nuncupato.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Quoties animo perpendimus a bono illo, æternoque pastore humilitatem Nostram ad ejus vices in terris gerendas fuisse electam, qui cum charitas sit pro ovibus suis in ara crucis immolari voluit, quique cum in tremendo novissimæ discussionis judicio in sede majestatis suæ advenerit singula in proximum pietatis, et charitatis opera tamquam ipsi facta, et erogata rependet, illaque electis, qui ea exercuerunt, reminiscetur, et retribuet in præmium, et gloriam sempiternam; reprobis autem, qui ea omiserunt, imperabit acriter eos damnando ad æternam perditionem, et pœnam; magno quidem timore corripimur, ne Nos qui plus cæteris in hoc mundo accepisse aliquid cernimur ab ipso gravius inde judicemur quatenus præcipuam ministerii Nostri sollicitudinem, et curam ad miserabilium, personarum morbo præsertim laborantium necessitatibus occurrendum non impendamus. Quamobrem piis tuis desideriis, quæ huic Nostræ consonant

voluntati, et debito, ut optatum sortiantur effectum præclara Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum exempla, quibus ecclesiastica monumenta sunt referta imitando, opem, et auxilium Nostrum præbemus, atque omnia, et singula, quæ ad illorum executionem firmitatem, ac felicem, faustumque successum conducere, utcumque possunt quantum Nobis ex alto permittitur ultro libenterque tibi elargimur.

Expositio rationum, quæ episcopum ad componendam brephotrophii negocia per concordiam compulerunt.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod cum primum ex officio tibi concreditæ dispensationis brephotrophii sanctæ Mariæ della Misericordia nuncupati civitatis Nostræ Perusinæ visitationem institueris non sine gravi animi tui mœrore intellixisti, duo in valetudinario eidem brephotrophio adnexo esse icommoda, quæ promptum, et sollicitum requirebant remedium; quorum alterum a mercenariorum inservientium incuria, et socordia exoriebatur, alterum ab ipso valetudinarii situ, qui cum lucis, et ventilationis prorsus sit expers in eo aer crassus, et gravis incumbat, qui quantum sit morbo decumbentibus exitialis, quisque percipit; hincque evenit, quod infirmi etiam miserabiles ad illud deferri recusent, ac domi potius remediis, aliisque necessariis rebus destituti eligant manere, quam, ut ajunt, ac certam mortem traduci. Ad hæc quoque civium omnium accedebat desiderium, ut in salubriori, ac separato civitatis loco novum construeretur nosocomium, quo præsenti subducerentur periculo, ne superveniente aliqua populari, et miseranda lue, illa ex aeris impulsu ad propinquas domos delata per totam inde sæviret civitatem; hisce itaque mature, ac serio perpensis in primis illud unum juste tibi, et prudenter proposuisti, ut ægrotorum curationi firmiter consuleres, illam dilectis filiis fratribus ordinis sancti Joannis de Deo concrederes, qui cum ex suæ vocationis instituto hanc christianæ charitatis partem curandorum nempe infirmorum profiteantur, omni diligentia, ac sedulitate eam semper impleverunt; quamobrem re acta cum generali ejusdem ordinis, tandem te inter et dictum generalem nonnulla fuerunt conventa, ac stipulata capitula, quibus cura, et gubernium dicti nosocomii sub tua tamen, vel cardinalis illius visitatoris, et protectoris pro tempore existentis jurisdictione, atque auctoritate religiosis prædictis concredita sit, et sic omnia sublata fuerunt incommoda, quæ ex mercenariorum inservientium negligentia proficisci constabat. Locus, et ædes, hinc quærendæ erant, in quibus non solum nosocomium pro febricitantibus, sed aliud etiam pro phtisi laborantibus, nec non et pro mentecaptis commode collocari possent. Deprehendenti, quod ad tam pium, Deoque acceptum, ac necessarium opus perficiendum aptissimum erat monasterium, ecclesia, et ædes canonicales sanctæ Mariæ Fovearum nuncupat. cum suis adnexis alias ad monasterium sanctimonialium montis Lucis civitatis Perusinæ spectantibus, et ab eisdem sanctimonialibus canonicis regularibus sanctissimi Salvatoris ordinis sancti Augustini congregationis Renanæ ab anno MCCCCLXVIII. sub certis conditionibus, et pactis cessæ in aprico, et salubri loco extra portam Romanam prope tamen mœnia dictæ civitatis Perusinæ sitæ, in quibus abbas, et duo sacerdotes cum laico dicti ordinis tantum ob reddituum tenuitatem commorari solent. Dum tamen hæc animo versabas, ac multa perpendebas, quæ adimplendo huic consilio difficultatem facere poterant, procurator generalis ordinis prædicti ex sententia, et cum consensu congregationis suæ ultra Nobis obtulit preces, quibus ejusdem monasterii sanctæ Mariæ Fovearum ad novum erigendum nosocomium prædictum cessionem pollicebatur, si jura, actiones, et bona quæcumque ad monasterium hujusmodi quomodolibet spectantia alteri parvo monasterio sancti Joannis evangelistæ ejusdem ordinis civitatis Nostræ Urbevetanæ auctoritate apostolica unirentur, et incorporarentur, ut inde ex duobus parvis unum constitueretur monasterium, in quo sex continuo retinerentur sacerdotes, ut regularis observantia, et servitium ecclesiæ religiose exerceri posset. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat promissa cessio licet eidem ordini utilis sit ex eo, quod regularis disciplina, et canonicale servitium, quæ in utroque monasterio ob tenuem illorum censum, et canonicorum inservientium parvum numerum minus constitutionibus apostolicis cohærenter observari poterant, sequuta unione prædicta in altero ex prædictis monasteris restituerentur, et quamvis ipsa in maximum insuper evasura sit commodum, et beneficium civitatis Perusinæ quatenus avertit cujuscumque contagii periculum, suum tamen sortiri non posset effectum, tum quia nemini licet suppressionem dicti

monasterii sanctæ Mariæ Fovearum perficere, illiusque bona alteri monasterio Urbevetano unire, nisi Nostra accedente apostolica auctoritate, tum maxime quia eadem cessio difformis est a pactis in instrumento anni MCCCCLXVIII. inter sanctimoniales montis Lucis cedentes ex una, et canonicos regulares dicti ordinis cessionarios ex altera parte stipulatis, ac felicis recordationis Paulo II. per suas literas sub plumbo datas, quæ incipiunt *Apostolica servitutis* confirmatis. Cumque insuper tum ob reservatum beneplacitum apostolicum, tum etiam ut firmius subsistant, ac serventur exactius apostolicæ auctoritatis patrocinio communiri debeat memoratum instrumentum de ac super conventis capitulis cum generali dicti ordinis sancti Joannis de Deo die xxxi julii anni MDCCLXXXVII. stipulatum tenoris qui-sequitur.

In nomine Domini. Amen

Tenor instrumenti.

§. 3. Præsenti publico concessionis custodiæ, et curæ infirmeriarum instrumento cunctis ubique pateat evidenter, notumque sit, quod anno a salutifera Domini Nostri Jesu Christi nativitate millesimo septingentesimo octuagesimo septimo, inditione Romana quinta, die vero trigesima prima *julii*, pontificatus autem sanctissimi Domini Nostri Pii divina providentia pp. VI. anno ejus decimo tertio.

Cura brephotrophii conceditur religiosis ordinis s. Joannis Dei.

§. 4. Essendo che dalla religione ed ordine di san Giovanni di Dio sì da gran tempo dimostrato siasi vivo desiderio di avere, e ricevere dall'opera pia di santa Maria della Misericordia della città di Perugia la cura, e custodia dell'infermerie presentemente es stenti presso la medema lodevolmente amministrate, e custodite dagl'illustrissimi signori priori di quella, per il che abbia più e più volte per il mezzo del molto reverendo padre Gioan Battista Porena già provinciale del detto ordine pregato l'eminentissimo, e reverendissimo signor cardinal Francesco Carrara degnissimo visitatore apostolico, e protettore vigilantissimo della prefata opera pia, e gl'illustrissimi signori canonico don Giacomo Mancini, Carlo cavalier Baldeschi, Ludovico Oddi, e Francesco Giovio moderni priori di quella, acciocchè compiaciuti si fossero di darle, e concederle la suddetta cura, e custodia, alla quale istanza dopo molti, e diversi colloquj, trattati, e progetti hinc inde fatti siano il lodato eminentissimo signor cardinale, e li suddetti illustrissimi signori benignamente condiscesi di aderire, al quale effetto tanto dalli suddetti signori priori, che dal detto padre Porena come procuratore, dal reverendissimo padre Vincenzo Maria Salerno priore generale di detto ordine legittimamente come in appresso costituito si sottoscrivessero, ed approvassero i capitoli concernenti la concessione di detta cura, e custodia, che si danno a me notaro ad effetto d'inserirli al presente istromento del tenore seguente.

Capitoli convenuti, e patti stabiliti tra l'opera pia di santa Maria della Misericordia di Perugia, ed i religiosi di san Giovanni di Dio detto comunemente = *Fate bene fratelli* per la consegna da farsi alli religiosi di detto istituto dell'infermerie, che ora esistono presso la detta opera pia.

§. 5. I. Che il reverendissimo padre generale di detto istituto sia obbligato di ritenere permanenti in Perugia per servizio degl' infermi dieci religiosi compreso il priore, e due sacerdoti, giacchè detto numero si crede assolutamente necessario per la buona assistenza, o governo degl' infermi. Præfinitur numerus religiosorum.

§. 6. II. Che i detti religiosi siano tenuti, ed obbligati a mantenere continuamante quaranta letti per uso dei poveri infermi uomini, e donne della città, e territorio, e forestieri di passaggio, che venissero sorpresi da qualche casuale malattia bisognosi non meno di cura medica, che chirurgica, febbricitanti, invalidi, idropici, tisici, accidentati, mentecatti, notabilmente impediti, e travagliati da male anche cronico, e da piaghe incurabili, purchè avessero bisogno di essere trattenuti in letto, ad esclusione però delle persone solamente incomodate da vecchiaja, o cecità, alle indigenze de'quali deve provvedere la venerabile compagnia di san Martino. Declarantur onera eis imposita.

§. 7. III. Che i detti religiosi siano tenuti di ritenere i tisici, e mentecatti in luogo, e quartiere separato in guisa che non rechino fastidio, e pregiudizio al rimanente dell' infermeria, e la stessa separazione, e divisione saranno tenuti, ed obbligati di fare di tutto il corredo di biancheria, fornitura di letto, e tutti gli altri utensili necessarj per curare i tisici, restando espressamente inibito di potere usare la detta supellettile per gli altri infermi, ed inservienti all'ospedale, e perciò li detti religiosi dovranno servirsi per curare i Idem ut supra

tisici, ed i mentecatti non solo di quei letti, e biancheria, che si troverà destinata per servizio dei medemi nell'atto, che riceveranno la consegna dell'infermerie, ma anche di una porzione di tutti gli altri letti, e biancheria usata ora esistente nelle due infermerie, che per l'effetto suddetto gli verrà assegnata da signori priori dell'opera pia, riservando i quaranta letti nuovi, che a detti religiosi si dovranno somministrare come in appresso per distribuirli parte nell'infermerie degli uomini, e parte nell'altre delle donne per uso degli ammalati comuni.

De infirmis non recipiendis sine licentia priorum.

§. 8. IV. Che i detti religiosi non possano ricevere qualsisia infermo senza l'espressa licenza di uno dei signori priori dell'opera pia da destinarsi dalla congregazione de'medesimi, ed in di lui assenza da chi farà le sue veci, il quale signor priore prima di dare la detta licenza, previa l'informazione da prendersi da' respettivi parrochi dovrà conoscere se l'infermo per la sua effettiva povertà, e bisogno meriti di essere ammesso all'ospedale come anche dichiarare se le indisposizioni alle quali è soggetto l'infermo siano di quelle sopra espresse, e questa dichiarazione sarà tenuto fare con il consiglio di uno, de'medici o chirurgi, che assisteranno alla cura degl'infermi dell'ospedale, o di altro medico, o chirurgo a sua scelta, ed arbitrio.

De infirmis ad urgentiam recipiendis.

§. 9. V. Avendo in vista il bisogno, e bene de'poveri infermi si dichiara, che ne'casi notturni improvisi, e che ricercano un'istantaneo provvedimento, possa il padre de'religiosi Benfratelli ricevere l'infermo, o infermi, che gli si presenteranno anche senza l'espressa licenza del signor priore dell'opera pia con obbligo però di darne in seguito avviso al medemo, il quale seguendo le regole fissate nel precedente capitolo dovrà conoscere, se detto infermo, o infermi meritino di essere ricevuti, o dimessi dall'ospedale.

De notulis infirmorum conservandis.

§. 10. VI. Che li religiosi suddetti siano tenuti nelli primi tre giorni di ciascun mese dare al detto signor priore dell'opera pia un registro o sia nota mensuale, in cui saranno descritti, e numerati tutti gl'infermi esistenti nell'ospedale, li morti, e quelli, che per la guarigione sono stati dimessi nel precedente mese, indicando il giorno della seguita morte, o dimissione dell'infermo, ed il numero del letto, in cui è stato curato, e ciò perchè il medemo abbia sempre certa scienza del numero degli ammalati esistenti nell'ospedale, e sarà cura del signor priore, che nella computisteria dell'opera pia di santa Maria della Misericordia nello stesso modo che è stato fin'ora osservato, si continui a tenere un'esatto registro degli ammalati, che si mandano all'ospedale per esser curati, come anche della morte, o dimissione de'medemi per ragione di guarigione, con indicare precisamente il numero del letto, nel quale si cura, il giorno, mese, ed anno, in cui sono stati ammessi, e rispettivamente licenziati, o morti.

De annuali taxa solvenda.

§. 11. VII. Che alli suddetti religiosi l'opera pia di santa Maria della Misericordia debba somministrare annui scudi quaranta moneta Romana di paoli dieci per scudo per ciascun di detti quaranta letti, e che la detta prestazione di scudi quaranta per letto debba immancabilmente somministrarsi quantunque accadesse, che in qualche anno scemasse notabilmente il numero degli ammalati; ma siccome monsignor Ercolani vescovo di Perugia istituì in detta città un'ospedale per curare gl'infermi, e gl'invalidi, e fin dall'anno 1584. ne dette la cura alli religiosi Benfratelli con l'espressa condizione, che trascurando essi di esercitare quell'atto di cristiana carità, e proprio del loro istituto si devolvesse a favore di detta opera pia di santa Maria della Misericordia non meno la fabbrica dello stesso ospedale, che li fondi assegnati per mantenerlo, ed inoltre nella contribuzione generale ordinata da monsignor Macedonio nell'anno 1760 a tutti li regolari della detta città di Perugia per supplire alli bisogni della detta opera pia di santa Maria della Misericordia, furono tassati li detti religiosi Benfratelli dell'annua contribuzione di scudi venti; quindi è, che avutasi in vista la tassa suddetta, e la disposizione di monsignor Ercolani, resta tra le parti convenuto, e stabilito, che l'assegnamento di scudi quaranta per letto, che in tutto formerebbe l'annua somma di scudi mille, e seicento, debba ridursi a scudi mille cinquecento trenta, poichè per scudi venti annui della tassa di monsignor Macedonio si dichiarano assoluti li detti religiosi, e per altri scudi cinquanta annui si dichiara, che siano, e vadano in compenso del legato di monsignor Ercolani.

De modo solvendi annuam prædictam taxam.

§. 12. VIII. Che detto annuo assegnamento fissato, e ridotto, come sopra nella somma totale di scudi mille

cinquecento trenta debba somministrarsi alli religiosi suddetti dall'opera pia di santa Maria della Misericordia di semestre in semestre anticipatamente; e detta somministrazione dovrà farsi per due terze parti, che formano la somma di scudi mille venti in danaro effettivo, e per l'altra terza parte, che ascende a scudi cinquecento dieci sia in arbitrio, ed in libertà degl'illustrissimi signori priori pro tempore di detta opera pia pagarli o in denaro contante, o vero in grascie, cioè grano, vino, olio, e legna da fuoco a condizione però, che dette grascie debbano essere mercantili, e che il prezzo del grano, e dell'olio debba regolarsi a seconda di quello, che annualmente resterà fissato dal publico a tali generi, e che il prezzo del vino, e legna da fuoco debba corrispondere al prezzo, che farà la piazza con obbligo alli detti signori priori di far precedere al padre priore delli religiosi Benfratelli nel termine di un mese seguita, che sarà la raccolta de' sopradetti generi la dichiarazione se intendano di pagare in quell'anno la terza parte del detto assegnamento o in denaro effettivo, ovvero nelle sopra divisate specie di grascie, colla espressa riserva a favore della detta opera pia di consegnare, o cedere alli religiosi suddetti almeno per la metà dell'annua stabilita contribuzione tanti stabili, e capitali, quanti si giudicassero capaci a produrre un' annua rendita alla medesima contribuzione corrispondente, e detta cessione debba farsi premessa la stima di due periti da sciegliersi uno per parte, i quali dovranno riconoscere, e riferire l'annue rendite de' beni, che si volessero assegnare.

De oneribus implendis in correspectivitatem taxæ.

§. 13. IX. Che i religiosi suddetti con la detta contribuzione siano tenuti pensare a proprie spese al proprio mantenimento, alla manutenzione della chiesa, sagrestia, e fabrica del nuovo ospedale ad eccezione de' danni, che fossero cagionati dai terremoti, o fulmini soltanto, a tutti e singoli medicinali, che dovranno apprestarsi agl' infermi, e che saranno prescritti dai loro professori, ed inoltre al vitto da somministrarsi agl' infermi nella malattia, e nella convalescenza nella quantità, e qualità, e per il tempo, che sarà ordinato da' medici, o chirurgi inservienti all' ospedale.

Idem ut supra

§. 14. X. Che colla stessa contribuzione siano tenuti i suddetti religiosi di stipendiare il cuoco secolare, garzone, spazzini, e qualunque altra persona, che bisognasse per servizio degl' infermi uomini, ed inoltre siano tenuti, ed obbligati a stipendiare continuamente due, o tre donne, che saranno necessarie per servizio delle donne inferme.

Idem ut supra

§. 15. XI. Che colla sopra espressa contribuzione i religiosi suddetti siano obbligati continuamente di tenere stipendiati due medici secolari dei più abili della città, e di questi uno sia per gli uomini soli, l'altro per le sole donne, con l' assegnamento annuo di scudi trenta al primo, e scudi venti al secondo, con obbligo alli detti medici di fare due volte al giorno la visita alle respettive infermerie nell' ore che saranno stabilite dalli religiosi inservienti all' ospedale in occasione di loro malattia, senza che possano pretendere maggiore assegnamento, o ricognizione. Accadendo, che uno di detti due medici per ragione d' infermità non potesse adempire al suo dovere verso quella porzione dipendente dalla sua cura, in tal caso, e per quei giorni, che durerà l' accennato impedimento, dovrà l' altro medico visitare gli ammalati, che sono di pertinenza del medico infermo. Oltre i due medici doveranno i religiosi suddetti stipendiare uno dei più abili chirurgi della città con l' annuo onorario di scudi diecíotto, e questi per ordinario sarà tenuto di fare la visita una volta al giorno, straordinariamente poi tutte le volte, che o la qualità del male richiedesse assistenza, o che dalli religiosi fosse chiamato per i casi repentini inopinati, e di urgente bisogno.

Idem ut supra

§. 16. XII. Che colla stessa contribuzione come sopra, e premessa la consegna delle robbe da descriversi in appresso, siano ancora obligati i religiosi suddetti alla manutenzione, e nuove provisioni di materazzi, pagliacci, coperte, ornato de' letti, biancheria, utensili, supellettili, e tutte l' altre cose, che potranno occorrere, e bisognare per le infermerie, e servizio degl' infermi dell' uno, e dell' altro sesso compresi anche li tisici, e li mentecatti.

De infirmis qui ad brephotrophium accedere non valent.

§. 17. XIII. Che in ordine agl' infermi, o inferme della città, che non sono in istato di condursi da per se stessi per la forza del male, o di farsi condurre per la loro povertà allo spedale, dovrà esser pensiere, ed incombenza di detti religiosi Benfratelli di mandarli a prendere a proprie spese

con la sedia, o letticino portatile; come si è sempre praticato per lo passato dall' opera pia di s. Maria della Misericordia.

De custodia rerum ad locum pium spectantium.

§. 18. XIV. Che l' opera pia suddetta debba consegnare alli religiosi nel loro ingresso allo spedale non solo i sopraddetti quaranta letti nel modo, e maniera, che si dichiarerà nel seguente capitolo, ma tutto quel maggior numero di letti, e quelle cariole, che di quel tempo si troveranno esistenti nelle due infermerie tali quali sono, e questa consegna s' intende farla, perchè i suddetti religiosi, tolto quel numero di letti, e quantità di biancheria usata, che dalli signori priori nell' atto della consegna dell' infermeria gli verrà assegnata per uso de' tisici, e mentecatti con il numero rimanente di detti letti, e biancheria possano supplire agli ammalati, nel caso, che sormontassero il numero di quaranta come sopra stabilito.

De consignatione facienda religiosis.

§. 19. XV. Che il numero di quaranta letti, che i religiosi si obbligano di mantenere, si doveranno consegnare dall' opera pia di santa Maria della Misericordia con il loro cielo, cortinaggio, banchi, e due colonne di ferro per ciascun letto per una sol volta, a similitudine di quelle, che usano negli altri loro spedali, ed inoltre con i seguenti fornimenti per ciascheduno di essi letti, cioè due pagliacci, due materazzi, due capezzali, due cuscini, due para di lenzuola, due foderette, due coperte, due berrettini, due salviette, la veste lunga di lana, di cui si serve l' ammalato nelle sue indigenze fuori di letto, un pajo di pianelle, venti piccioli tavolini, e venti cassette, delle quali ognuna serve per due letti, il tutto nuovo, ed in ottimo stato, e ciò per una sol volta.

Idem ut supra

§. 20. XVI. Che la stessa opera pia di santa Maria della Misericordia debba consegnare ai religiosi suddetti la sedia, o sia letto portatile per mandare a prendere gl' infermi come si è convenuto nel cap. XIII., ed inoltre tutti gli attrezzi necessarj per uso della cucina, dell' infermeria, come anche li due altari da collocarsi nell' infermerie suddette, e ciò per una sol volta, coll' obbligo delli detti religiosi di mantenerli, e di rinnovarli quando sarà di bisogno.

Idem ut supra

§. 21. XVII. Che l' opera pia di santa Maria della Misericordia sia tenuta, ed obbligata di consegnare alli religiosi Benfratelli per una sol volta i mobili necessarj sufficienti a guarnire cinque stanze, che i medesimi dovranno abitare, allorchè si farà a loro la consegna dell' infermeria, giacchè per i mobili dell' altre cinque stanze, che formano il pieno del numero di dieci religiosi, doveranno essi supplire con quella mobilia, che presentemente si trovano avere del proprio nello spedale di san Nicola dove ora dimorano.

De celebratione missarum.

§. 22. XVIII. Che li due religiosi Benfratelli sacerdoti siano tenuti di celebrare ogni giorno la messa in ambedue le infermerie, e per quest' effetto l' opera pia suddetta si obbliga di passare alli medesimi l' elemosina manuale alla ragione di scudi trentasei l' anno per ciascheduno di detti due religiosi sacerdoti, e scudi otto l'anno per consumo degli utensili sagri, cera, ed altro, che bisogna per la celebrazione di dette messe, e li surriferiti religiosi saranno obbligati di applicare il s. sacrificio in adempimento del legato istituito da Giuseppe Landriani, e terminata la soddisfazione di detto legato in adempimento degli altri obblighi di messe, che dall' opera pia gli verranno assegnati, ed in oltre dovranno apprestare agl' infermi tutti quei ajuti spirituali, che saranno nece sarj dal momento del loro ingresso, fino al regresso, o alla morte, come si costuma in ogni spedale.

De pharmacopea.

§. 23. XIX. Che sia lecito alli detti religiosi dopo un discreto tempo dal loro ingresso nello spedale aprire a proprie spese la spezieria, ed in quel caso gli si dovranno consegnare per inventario tutti i vasi, stigli, ed attrezzi ad uso della medesima spezieria propij della detta opera pia di santa Maria della Misericordia, e ritenuti presentemente in affitto dal signor Bernardino Meniconi, che ha obbligo di somministrare alla detta opera pia li medicinali con la tara della metà del prezzo; qual consegna però si conviene fra le parti, che non si debba fare, se non dopo terminato il detto affitto, e durante il tempo dell' affitto di detta spezieria i predetti religiosi saranno obbligati di prendere dal Meniconi li medicinali per uso, e servizio dell' infermerie con gli stessi patti, e condizioni, che dall' opera pia sono stati con il medesimo stabilite, e convenute per istromento rogato dal fu notaro signor Girolamo Leonzi li 26. gennaro 1753. E perchè il presente capitolo possa avere il suo pieno effetto si obbligano li signori priori di far correre al Menico-

ni nel termine stabilito nell' istromento la disdetta per la rescissione dell' affitto.

De medicamentis subministrandis.

§. 24. XX. Seguita, che sarà la consegna della suddetta spezieria alli religiosi Benfratelli, li medesimi si obbligano di somministrare all' opera pia di santa Maria della Misericordia quella qualità di medicinali, che sarà di bisogno per uso del conservatorio delle esposte, e seminario dei projetti con fare il defalco, che almeno superi la metà del prezzo di detti medicinali.

De infirmis extra numerum.

§. 25. XXI. Prevedendo il caso di un affluenza di ammalati; la quale sorpassi il numero di quaranta di sopra convenuto, si stabilisce d' accordo tra le parti, che per il numero di dieci infermi sopra li quaranta stabiliti, che manterranno per il corso di tre mesi continui dentro l'anno, non debbano li religiosi Benfratelli pretendere alcun compenso. Per gli altri infermi poi, che sopravenissero oltre li quaranta, e dieci, come sopra, si debba computare la quantità e numero dei giorni, nei quali gli ammalati soprannumeri saranno stati in cura dell' ospedale, calcolare tutti li giorni della loro permanenza, e vedere quanti mesi ed anni formano insieme uniti, perchè l' opera pia di santa Maria della Misericordia debba alli medesimi religiosi proporzionatamente corrispondere quaranta scudi per ogni anno ed infermo in tutto, e per tutto come si e convenuto per li quaranta letti fissi, e stabili.

De eorum verificatione.

§. 26. XXII. Che per verificare il numero degl' infermi maggiore delli quaranta curati nello spedale dalli religiosi Benfratelli per cui dovessero essi conseguire il compenso concordato nel precedente capitolo XXI. Si conviene, che premessa l' esibizione delli biglietti, con i quali dal signor priore sono stati trasmessi gli ammalati, e respettive le note mensuali ricevute dal superiore di detti religiosi, della morte, o dimissione degl' infermi, debba confrontarsi tanto il libro esistente nella computisteria di santa Maria della Misericordia prescritto nel capo VI. quanto anche l' altro libro, che a forma dell' istituto di san Giovan di Dio dovranno tenere i religiosi suddetti per il buon regolamento degli ospedali affidati alla loro cura, nel qual libro si debba notare ciascun ammalato con l' indicazione del numero del letto, in cui viene curato, e con l'espressione del giorno nel quale entra, e quello, in cui o muore, o esce guarito, e per quel numero di ammalati, oltre i quaranta, che risulterà dal detto confronto, dovrà darsi ad essi religiosi la compensazione, nel modo però, e forma convenuta, e stabilita nel detto capitolo XXI.

De rebus subministrandis ab opera pia s. Mariae pro infirmis extra numerum.

§. 27. XXIII. Che l' opera pia di santa Maria della Misericordia tanto in occasione di un naturale accrescimento di ammalati, quanto nel strordinario di un epidemia, dovrà somministrare per una sol volta quelle maggiori guarnizioni, e fornimenti di letti, che occorreranno, ed anche i letti medesimi (senza però alcun estrinseco ornamento) qualora non bastassero i letti, e le cariole, che all' ingresso gli verranno consegnate superiori al numero di quaranta come sopra concordato, con obbligo bensì alli religiosi di doverne fare la restituzione terminato il tempo dell' influenza, o epidemia.

De cura infirmorum non pauperum.

§. 28. XXIV. Quantunque espressamente si convenga nei presenti capitoli di non ricevere nello spedale se non gl' infermi veramente poveri, tuttavia si dichiara, che i religiosi possino continuare le stufe da essi fin ora praticate, ed accettare gli altri infermi di condizione non povera, purchè le cure suddette si faccino a proprie spese, o a spese degl' infermi stessi, e senza far uso dei letti, ed altra mobilia destinata per curare gl' infermi poveri, che si trasmettono dall' opera pia di santa Maria della Misericordia, e senza trascurare l' assistenza da prestarsi alli medesimi.

De erogatione piorum legatorum.

§. 29. XXV. Che facendosi per l' avvenire da pii benefattori legati, o lascite libere alli detti religiosi Benfratelli, debbano essi in tal caso accrescere il numero dei letti a proporzione delle rendite, che acquisteranno, corrispondenti alli scudi quaranta per letto già fissato e stabilito.

De incrementis faciendis ab opera pia.

§. 30. XXVI. Che volendo l' opera pia di santa Maria della Misericordia accrescere stabilmente il numero dei letti, oltre i quaranta già convenuti, possa ciò fare con il solo assegnamento di scudi trentacinque moneta suddetta per ciascun letto, che aumenterà sopra il primitivo numero di letti quaranta.

De visitatore et protectore hospitalis, aliisque superioribus.

§. 31. XXVII. Che l' ospedale, e sue respettive infermerie da collocarsi sotto la cura, e direzione delli detti religiosi Benfratelli, ricevendo il loro stabilimento dalle rendite, e proventi dell' opera pia di santa Maria della Misericordia, debbano sempre in perpetuo ed in qualunque tempo essere di

pieno dominio, come sono di presente della medesima, e soggetto alla giurisdizione, autorità, e visita formale dell' eminentissimo cardinal protettore, e visitatore apostolico destinato dalla santità di nostro signore papa Pio VI. felicemente regnante, e degli altri protettori, e visitatori apostolici, che in appresso verranno deputati, i quali avranno sempre il libero esercizio della loro giurisdizione, ed autorità sopra detto spedale, eccettuato quello, che risguarda la disciplina regolare de' religiosi, e loro stato economico, purchè l' una, o l' altra di queste cose non abbia relazione, ed influenza alla retta amministrazione dell' ospedale, cura, e custodia degl' infermi, nel qual caso dovranno le suddette cose essere sottoposte alla visita dell' eminentissimo, e reverendissimo protettore, e visitatore, come anche per la stessa ragione sarà soggetto, e dipendente dai signori priori pro tempore di detta opera pia, i quali avranno tutta la libertà di visitare le dette infermerie nei tempi e nelle ore, che più gli sembreranno opportune, e necessarie, ed invigilare, che le leggi, e convenzioni stabilite pienamente si osservino, e di badare, che non nascano disordini, e di toglierli, se mai fossero insorti coll' intelligenza del padre priore, e degli altri superiori; quante volte però i disordini siano tali, che ammettano dilazione a poter consultare i superiori assenti, mentre in caso di un sollecito, e pronto riparo, dovrà bastare l' intelligenza del padre priore o superiore locale, e non altrimenti, si dichiara, che non resta perciò impedito il reverendissimo padre generale, e padre provinciale di fare la loro respettiva visita.

De cura mulierculárum.

§. 32. XXVIII. Avendo in vista l'eminentissimo, e reverendissimo signor cardinal protettore, e visitatore apostolico di detta opera pia la maggior custodia dell'infermeria delle donne, e delle inservienti alla medesima, l'eminenza sua seguendo in questa parte l'esempio di monsignog Cantori prima vescovo di Faenza, e poi degnissimo arcivescovo di Ravenna, e li stabilimenti da esso presi nella fondazione dello spedale della detta città di Faenza seguita li 26 febraro 1765, rapporto alla detta infermeria si riserva il diritto di dare le regole necessarie, ed opportune tanto per la custodia dell' infermeria suddetta quanto anche per l' ammissione delle donne inservienti alla medema, le quali donne non potranno riceversi al servizio senza l'espressa licenza delli signori priori dell'opera pia, quale riserva non s'intende di fare rapporto agl'inservienti uomini, li quali potranno li religiosi prendere, e dimettere secondo la loro prudenza, e coscienza.

De tyronibus admittendis.

§. 33. XXIX. Come pure avendosi in mira il vantaggio della gioventù, ed il publico bene, si dichiara, e stabilisce per convenzione espressa, che dai religiosi ad ogni richiesta dei signori priori pro tempore dell'opera pia di santa Maria della Misericordia debba prestarsi tutto il commodo, perchè i giovani paesani, e forastieri possano accedere all' ospedale ad apprendere la pratica medica e chierurgica, e far quivi l'osservazioni opportune, ed intervenire alle operazioni, ed a tutt'altro, che si dovrà fare agli ammalati, ed alle sezioni de' cadaveri per approfittarsi praticamente nelle cose, che appartengono alla medicina, e chierurgia, senza che per altro i religiosi debbano soffrire alcun, benchè minimo aggravio, e perchè li giovani siano morigerati, e savj, e non diano motivo di disgusto, per cui meritino di essere esclusi, il che potranno liberamente fare i detti religiosi.

De exemptionibus, et privilegiis.

§. 34. XXX. Si dichiara ancora, ed espressamente si conviene, che i religiosi inservienti alle più volte ridette infermerie debbano subentrare nel privilegio accordato dalla città all'opera pia di santa Maria della Misericordia, e dalla medema fino a questo tempo pacificamente goduto di pagare la carne salubre un quatrino meno per libra del prezzo che annualmente si fissa dal pubblico, poichè per il secondo quatrino per ogni libra, che è solito di condonare il macellaro, che serve l'opera pia, procureranno li signori priori, che di tale benefizio ne godano anche li detti religiosi, senza però assumere obbligo di mantenere detto ribasso, o di compensarlo nel caso, che il macellaro ricusasse di farlo, o non volesse comprendervi li religiosi Benfratelli per il consumo delle carni, che essi faranno per le infermerie; e rapporto al privilegio del sale si conviene ancora, che il padre priore sia obbligato di trasmettere ogni anno agl'illustrissimi signori priori di detta opera pia un'attestato giurato di tutte le persone, che mantengono per servire, ed assistere le dette infermerie, compresi anche gli ammalati; i quali signori priori in seguito avranno il debito di

somministrare al medemo padre priore quella quantità di sale nel modo, e condizione istessa, che dalla reverenda camera per l'effetto suddetto gli verrà accordato all'opera pia.

De inventario faciendo.

§. 35. XXXI. Si stabilisce, che nell'atto della consegna dell'infermerie alli suddetti religiosi si debba fare un esatto, e distinto inventario per mezzo del notajo dell' opera pia di tutti i letti, loro fornimenti, ornato, cortinaggio, cariole, biancherie, attrezzi di cucina, tavolini, cassette, mobilio per le cinque camere de' religiosi, e tutt' altro tanto nuovo, che usato da somministrarsi alli detti religiosi, come si è convenuto ne' precedenti capitoli, indicando non solo il numero, e specie precisa di dette robbe, ma ancora la qualità respettiva di esse, e lo stato, in cui si trovano nell'atto della consegna, con notare a capo per capo il valore, che verrà giudicato da periti da eleggersi uno per parte, ed in seguito fare a piedi di detto inventario la formale ricevuta del totale dal padre priore dei religiosi Benfratelli. Lo stesso inventario dovrà farsi se col tratto successivo si farà luogo alla consegna di altra robba per servizio dell' infermerie in occasione di affluenza di ammalati, o di epidemia a tenore di quanto è stato concordato nel capitolo XXIII.

De habitatione religiosorum.

§. 36. XXXII. Che fin a tanto non sarà destinato, e reso servibile altro luogo ad uso di ospedale con tutti i commodi necessari tanto per gl' infermi dell'uno, e l'altro sesso, quanto per gl' istessi religiosi, siano essi tenuti, subito che saranno stati approvati dalla Santità di Nostro Signore i presenti capitoli, di accedere, e trasferirsi per modo di provisione nello stesso numero di dieci, come sopra stabilito nel luogo, e nel quartiere, dove adesso rimangono collocate le infermerie, contentandosi di ricevere per abitazione quelle stanze, che godono presentemente gl'inservienti all' infermeria degli uomini, e le altre, che sono annesse alle infermerie medesime per assistere, e curare gl'infermi con gl' istessi patti, e condizioni già convenute, e stabilite.

Idem ut supra

§. 37. XXXIII. Che nel tempo, che essi religiosi sequiteranno a stare per modo di provisione nel luogo dove presentemente esistono le infermerie, sia ad essi lecito di esigere nella stanza presentemente abitata dal signor dottor Santi, un'altare, ed ivi ritenere l'augustissimo Sacramento dell'eucaristia, ad effetto di amministrarlo secondo l'occorrente agl' infermi delle dette infermerie.

De exequiis defunctorum.

§. 38. XXXIV. Che durante anche la provisionale permanenza di detti religiosi nel luogo sopra espresso, si conviene tra le parti, che rapporto alli funerali, ed esequie degl' infermi, ed inferme, che moriranno nello spedale, questi si dovranno fare come si è costumato per lo passato dalli preti di santa Maria della Misericordia senza alcuna assistenza, o intervento dei religiosi Benfratelli, con dichiarazione espressa, che con questo provisionale provedimento non s'intende di derogare alli privilegi accordati sul tal particolare alli religiosi Benfratelli dalla santa Sede, ma soltanto per ovviare qualunque disputa, e litigio, che insorger potesse tra il parroco, e li religiosi per l'esercizio di dette funzioni nella chiesa parrocchiale, giacchè trasferite che saranno le infermerie nel luogo da destinarsi, avranno la libertà li detti religiosi di fare li funerali, e mortuori degl' infermi defonti nello spedale a tenore de' loro privilegi.

De furiosis, et mente captis.

§. 39. XXXV. Siccome però per l'angustia del sito, dove presentemente sono le infermerie, si è dovuto trovare altro luogo per curare i tisici, e custodire li mentecatti, quindi è, che fintanto non sarà reso atto, ed abile il nuovo ospedale, tanto li tisici, che li mentecatti si dovranno ritenere nell' abitazione, dove presentemente sono, a condizione però, che il mantenimento dei medesimi, cura spirituale, e temporale debba essere a carico dei religiosi Benfratelli, e soltanto l'opera pia di santa Maria della Misericordia sarà tenuta a stipendiare la donna, che attualmente li custodisce, e di questa spesa, che ora provisionalmente si obliga di fare la detta opera pia, ne dovrà esser libera, ed esente, subito che si farà luogo alla traslazione di detti infermi all' ospedale comune, nel qual caso li religiosi suddetti saranno tenuti di soccombere al mantenimento di quelle persone, che dovranno aver cura di detti infermi.

De observantia pactorum, et onerum susceptorum.

§. 40. XXXVI. Rimane espressamente convenuto, che per la mutua inosservanza de' patti tutti, e singoli chiaramente sopra espressi, ed accordati, e specialmente rispetto alli religiosi per l' inadempimento in assistere con fervore, e zelo, carità, ed impegno, sì nel temporale, che spirituale li poveri infermi, sia in libertà dell'opera pia, e per essa dell' illu-

strissimi signori priori suddetti sempre ed in qualunque tempo di fare, che pienamente, ed inviolabilmente in tutto in ogni benchè minima parte si adempia dalli religiosi, ovvero con la partecipazione, ed approvazione dell'eminentissimo signor cardinal protettore, e visitatore apostolico pro tempore di rescindere, ed annullare affatto il presente contratto, e nello stesso modo s'intenda convenuto, e stipolato a favore dei religiosi, nel caso, che dall' opera pia non si mantenesse, e non si dasse puntualmente quel tanto, che ha promesso, rimossa affatto ogni eccezione.

De rescissione contractus, et ejus effectibus

41. XXXVII. Che accadendo il caso della rescissione del contratto, siano li religiosi sunnominati tenuti ed obligati non solo di partirsene dallo spedale, e renderlo interamente, ed affatto libero, e vacuo, ma ancora restituire tutte, e singole robbe, che gli saranno state consegnate dall'opera pia nell' istessa qualità, quantità, genere, e specie, e valore, e nella medema forma, che l'averanno ricevute, e che appariranno dall' inventario sottoscritto dal padre priore de' religiosi, senza potere i religiosi addurre ragione, se le robbe consegnate per il lasso del tempo saranno posteriormente deteriorate, o consunte. Qual restituzione dovrà regolarsi nella maniera medesima, che si terrà in ogni tempo, che seguirà la consegna delle robbe alli religiosi, e che opportunamente si è proveduto al capitolo XXXI; e mancando i religiosi o in tutto, o in parte di restituirle come sopra, oltre l'esser astretti a renderle, siano tenuti alla rifazione di tutti li danni, che per deficenza di quelle robbe potesse soffrire l' opera pia, de'quali ec., e non altrimenti ec. in ogni ec.

Io Giacomo canonico Mancini uno dei priori del venerabile ospedale approvo quanto si contiene ne' presenti capitoli, riserbato il beneplacito di Nostro signore mano propria.

Io Carlo cavalier Baldeschi altro priore colle suddette riserve approvo quanto sopra mano propria.

Io Ludovico Oddi altro priore colle suddette riserve approvo quanto sopra mano propria.

Io Francesco Giovio altro priore colle suddette riserve approvo quanto sopra mano propria.

Fr: Gio: Battista Porena provinciale dell'ordine di san Giovan di Dio approvo quanto sopra riserbato il beneplacito di Nostro signore e l'approvazione del mio padre reverendissimo generale mano propria.

Essendo state a me infrascritto communicate dal reverendissimo padre generale tutte le facoltà necessarie, ed opportune di approvare a di lui nome i presenti capitoli come costa da publico istromento rogato li 30 aprile prossimo passato per gli atti del signor Vannoj; quindi è che facendo uso di tali facoltà a nome del predetto reverendissimo padre generale approvo, confermo, e ratifico il tutto, e per tutto i retroscritti capitoli, da ridursi a publico istromento subito che si sarà ottenuto il beneplacito apostolico obbligando la religione tutta in forma della reverenda camera apostolica. Roma questo dì 15 maggio 1787.

Fr: Gio: Battista Porena priore del detto reverendissimo padre generale.

Io Giorgio Alvares de Castro fui presente, e testimonio a quanto sopra.

Io sacerdote d. Pietro Saverio Nogal fui presente e testimonio a quanto sopra.

Reductio pactorum ad publicam formam.

§. 42. E volendosi ora per reciproca cautela ridursi a publico istromento, acciò sempre apparisca la verità; laonde = Il prelodato eminentissimo, e reverendissimo signor cardinal Francesco Carrara come visitatore apostolico, e protettore della suddetta opera pia di santa Maria della Misericordia di detta città di Perugia di sua spontanea volontà, ed in ogni altro miglior modo ec., colla riserva del beneplacito apostolico, da doversi inserire al presente istromento, per ottenere il quale ne ha gia umiliata supplica alla santità di Nostro Signore Pio papa VI. ha dato, e conceduto alla religione di san Giovan di Dio per essa presente, accettante, e stipolante il suddetto molto reverendo padre Gio: Battista Porena priore come sopra a quest'effetto specialmente costituito, e deputato dal reverendissimo padre Vincenzo Maria Salerno priore generale del medesimo ordine a tenore dell' istromento di procura da me notaro rogato il dì 30 aprile prossimo passato, di cui fede publica qui s'inserisce del tenore seguente.

Fidem facio per præsentes ego notarius publicus infrascriptus qualiter sub die 30 aprilis 1787 fuit in actis mei ec. rogatum instrumentum publicum mandati procuræ tenoris sequentis.

Avanti di me notaro, e testimonj infrascritti ec. presente, e personalmente costituito il reverendissimo pa-

dre Vincenzo Maria Salerno priore generale dell'ordine di san Giovan di Dio a me cognito, attesa la imminente partenza da questa dominante per la città di Napoli spontaneamente, ed in ogni altro miglior modo ec. ha costituito, e deputato suo special procuratore il molto reverendo padre Giovan Battista Porena ex provinciale, e priore del venerabile convento di san Nicolò della città di Perugia a poter in di lui nome, e della religione del suddetto ordine stipolare coll'opera pia della Misericordia di Perugia, o sia coll'eminentissimo, e reverendissimo signor cardinal Francesco Carrara protettore, e visitatore apostolico della medesima opera pia l'istromento della consegna che sua eminenza si è degnata d'accordare, e che farà alli religiosi dell'istituto di detto ordine dell'infermerie, che ora esistono presso la suddetta opera pia con tutti quei patti, capitoli, obblighi, e convenzioni stabilite, e prescritte dal lodato eminentissimo signor cardinale, come dai fogli, o sia minuta del medesimo istromento, che in numero di trentasette capitoli sono stati communicati tanto al predetto reverendissimo padre generale, quanto al divisato molto reverendo padre Porena, e dai medesimi maturatamente letti, e considerati, e con altri patti, dichiarazioni, ed obblighi, che tra il prelodato eminentissimo signor cardinal, ed il succennato padre Porena rimarranno concordati, communicando a tal'effetto, e trasferendo il succennato reverendissimo padre generale al detto molto reverendo padre Porena tutte, e singole facoltà necessarie, ed opportune, anche colla clausola ut alter ego ec. e di obbligare all'osservanza di quanto sarà convenuto in detto istromento la religione di detto ordine, e li beni, e ragioni di essa siccome pure li successori generali pro tempore del medemo, promettendo tutto ciò, e quanto, che dal detto padre Porena si farà aver rato, grato, valido, e fermo, promettendo ec. rilevando ec., non solo in questo, ma in ogni altro miglior modo ec. super quibus ec.

Actum Romæ in venerabili conventu sancti Joannis Calibithæ urbis, in ædibus domini reverendissimi patris generalis ibidem præsentibus dd. Vincentio Marinelli fil. quondam Josephi de Ariccia Albanensis, diœcesis et Aloisio Curti fil. quondam Dominici Neapolitano testibus; prout latius apparet ex dicto instrumento mandati procuræ, actisque mei etc. ad quæ etc. In quorum fidem etc. Datum Romæ ex officio mei etc. hac die 11 maii 1787. Ita est Joannes Laurentius Vannoj caus. cur. cap. notarius.

La cura, e custodia dell'infermerie, che ora esistono presso la detta opera pia, la qual custodia, e cura peraltro dal lodato eminentissimo si è fatta, e respettivamente dalla prefata religione si è accettata con tutti li sopraddetti patti, obblighi, convenzioni, condizioni, e dichiarazioni contenute nei presenti capitoli, che dal principio sino al fine sono stati da me notaro letti. Promettendo ambe le parti il presente istromento, e tutte, e singole convenzioni, ed obligazioni come sopra fatte, e stabilite nei sopradetti preinserti capitoli sempre attendere, ed inviolabilmente osservare, averle rate, grate, valide, e ferme ec. altrimenti ec. quæ omnia etc. alias etc. de quibus etc. quod etc., pro quibus etc. prælaudatus eminentissimus, et reverendissimus dominus cardinalis Carrara uti visitator apostolicus, et protector ut bona, et jura præfati operis pii sanctæ Mariæ Misericordiæ Perusiæ, dictus vero admodum reverendus pater Joannes Baptista Porena religionem sui ordinis sanctissimi Joannis de Deo, ac bona, et jura illius; nec non præsentem generalem, aliosque generales pro tempore in ampliori reverendæ cameræ apostolicæ forma solitis cum clausulis, ec. citra etc., obligarunt etc., renunciantes ec., omnia etc., sicque tactis sacra purpura, et scripturis respective jurar. etc. super quibus omnibus, et singulis præmissis petitum fuit a me notario publico, ut unum, seu plura, publicum, seu publica instrumentum, seu instrumenta conficerem, atque traderem, prout opus fuerit, et requisitus ero omni ec. = Actum Romæ in palatio excellentissimæ domus Altemps solitæ residentiæ memorati eminentissimi domini cardinalis Carrara prope venerabilem ecclesiam sancti Apollinaris; ibidem præsentibus, audientibus, beneque intelligentibus dd. Josepho Mattioli fil. bo. me. Pauli Romano, et Francisco Cerego fil. quondam Dominici Veneto testibus ad præmissa omnia, et singula vocatis, habitis specialiter, atque rogatis etc.

Loco ✠ Signi

Ita est Joannes Laurenss Vannoi civis Romanus Dei, et Sedis apostolicæ gratia curiæ Capitolinæ, et almæ urbis notarius publicus de collegio.

Confirmatio apostolica.

§. 43. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur serio præinsertis capitulis, et præmissa monasterii cessione perpensis, cognitaque illorum utilitate, tuis votis annuere volentes, omnesque, et singulares personas quarum favore præsentes nostræ literæ concernunt, á quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, in primis præinserta capitula auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque apostolicæ firmitatis robur adiicimus, atque omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eisdem quomodolibet intervenerint, supplemus et sanamus.

Declarationes speciales.

§. 44. Præterea prævia cassatione, irritatione, et annullatione cujuscumque pacti inter memoratas sanctimoniales montis Lucis Perusiæ, et canonicos regulares ordinis prædicti in instrumento cessionis monasterii sanctæ Mariæ Fovearum extra, et prope mœnia civitatis Perusinæ die prima decembris MCDLXVIII. stipulato, et subinde a memorato Paulo II. prædecessore Nostro, ut præfertur, confirmato conventi, quod præsentibus Nostris literis adversetur, cujus tenorem pro expresso, et veluti de verbo ad verbum insertum haberi volumus, nec non cujuscumque causæ quæ ab anno usque MDCCLIX. coram auditore cameræ Nostræ apostolicæ generali ab iisdem monialibus de ac super observatione pactorum in dicto instrumento anni MCDLXVIII. stipulatorum contra canonicos regulares prædictos mota fuit, in statu, ac terminis in quibus de præsenti reperitur a dicto tribunali A. C. ad nos avocatione, suppressione, et estinctione, ac eisdem monialibus perpetui desuper silentii impositione, circumspectioni tuæ, de cujus fide, religionis zelo, ac summa in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus per easdem præsentes committimus, ac mandamus, ut toties dictum monasterium sanctæ Mariæ Fovearum nuncupat. extra, et prope mœnia civitatis Perusinæ auctoritate Nostra apostolica supprimas, ac penitus extinguas, illiusque omnem conventualitatem, atque regularitatem tollas, et deleas, prout auctoritate apostolica tenore præsentium respective supprimimus, et penitus extinguimus, tollimus, et delemus.

Concessio bonorum stabilium, et mobilium pro brephotrophio.

§. 45. Ædes vero canonicales sic extincti, et suppressi monasterii cum ecclesia, campanis, tabulis pictis, et ea suppellectili, quæ tam ædibus dicti monasterii, quam ecclesiæ altaribus, et sacrario stabiliter inhærent, nec non adnexa, et adhærentia, hortum nempe, vineam, terras, molendinum olearium cum suis instrumentis, et quidquid aliud eisdem canonicalibus ædibus connexum brephotrophio, seu hospitali sanctæ Mariæ della Misericordia prædicto, ut inibi novum valetudinarium tum pro febricitantibus, tum pro pthisi laborantibus, et mentecaptis aptetur, et amplificetur auctoritate prædicta perpetuo applices, unias, et incorpores, prout applicata, unita, et incorporata esse, et fore statuimus, atque decernimus. Cætera porro bona cujuscumque generis sint, et ubicumque sita ad dictum sic suppressum, et extinctum monasterium sanctæ Mariæ Fovearum quomodolibet spectantia, et pertinentia alteri monasterio sancti Joannis Evangelistæ civitatis Urbevetanæ ejusdem ordinis Canonicorum Regularium sancti Augustini congregationis Rhenanæ cum onere continuo retinendi in eodem monasterio sex presbyteros, seu canonicos prædicti instituti perpetuo pariter unias, et adnectas, prout tenore præsentium perpetuo unimus, et adnectimus.

Onera adnexa et implenda.

§. 46. Ita tamen ut bona hujusmodi simul cum suis missarum, aliorumque piorum legatorum, cæterisque oneribus quibus ea gravata existunt, aut eisdem bonis inhærentibus ad monasterium sancti Joannis evangelistæ transire debeant, eaque propter dictum monasterium missarum, aliorumque legatorum piorum hujusmodi, quæ alias in ecclesia sanctæ Mariæ Fovearum, vel ab ejus monasterio adimplebantur satisfacere teneatur. Quod si missæ, aut anniversaria hujusmodi fuerint legata ab aliquo testatore, seu alias disponente ex familiis nobilibus Perusinæ, cujus agnati, seu descendentes legitimi, ac naturales adhuc supersint tunc, et eo casu legata pia hujusmodi a monasterio Urbevetano prædicto in ecclesia sanctæ Mariæ Fovearum juxta dispositionem cardinalis pro tempore existentis dicti brephotrophii della Misericordia protectoris soluta per dictum monasterium sancti Joannis Evangelistæ Urbevetanum taxa juliorum duorum pro qualibet missa

lecta, et juliorum sex pro quolibet anniversario comprehensis utensilibus, adimplenda esse statuimus, atque declaramus. Tandem a dicto monasterio Urbevetano persolvendam esse annuam taxam scutorum quadraginta hospitali sanctæ Mariæ de Misericordiæ Perusinæ, quæ taxa a monasterio, ut præfertur, extincto, et suppresso persolvebatur, reservato dumtaxat eidem monasterio jure de ac super prætensæ excessivitate taxæ reclamandi, auctoritate et tenore prædictis decernimus. Nos enim tibi omnem, et quamcumque necessariam, et opportunam ad præmissa omnia et circa ea, quæ ad optatum finem illa perducenda pertinent faciendi, gerendi et exequendi, et exequi mandandi, pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire arbitraveris facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 47. Decernentes has præsentes literas, ac omnia, et singula in illis contenta, etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, ac ad ea vocati, citati, et auditi, seu causæ propter quas præsentes emanarunt, adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ non fuerint, aut ex alia quavis quamtumlibet legitima, pia, juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, occasione, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quorumvis interesse habentium consensus, aut alio quovis quantumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, quemquam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes literas, et in in eis contenta quæcumque firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectos sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spect t, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 48. Non obstantibus præmissis ac quatenus opus sit, quorumcumque piorum benefactorum, seu testatorum testamentis, dispositionibus, codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, seu applicationibus, illisque committendis ad partes, vocatis, quorum interest, et aliis Nostræ et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, nec non fel. rec. Pauli II. memoratis literis, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non confraternitatum, monasteriorum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro pleno, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quinta maii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 15. maii 1789 anno XV.

DCCXLV.

Permutatio parochialium ecclesiarum sanctæ Mariæ de Spinello Burgi sancti Sepulchri, et sancti Michaelis Archangeli de Verganeto Sarsinatensis respective diœcesum, et attributio primodictæ Sarsinatensi secundodictæ vero parochialium ecclesiarum Burgi sancti Sepulchri respective episcopis.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Præcipua pastoralis officii, quod supremi dispositione consilii gerimus cura Nos admonet, ut ea, quæ in divini cultus incrementum, et animarum regimen, et salutem facilius procurandam cessura esse dignoscimus, prompto, alacrique animo exequamur, et apostolicæ auctoritatis robore firmemus.

Ratio concessionis.

§. 2. Nuper quidem venerabilium fratrum Nostrorum Sarsinatensium, et Burgi sancti Sepulchri episcoporum nomine ad Nos delatum fuit infra eorum diœcesum fines duas recenseri parochiales ecclesias, utramque ad proprium episcopum nimium accessu difficiles; etenim illa, quæ sanctæ Mariæ de Spinello denominatur in diœcesi Burgi sancti Sepulchri existens talis esse noscitur, altera vero sancti Michaelis Archangeli de Verganeto diœcesis Sarsinatensis inter montes sita ab episcopali sede valde distat. Cumque e converso quatenus illa de Verganeto Burgi sancti Sepulchri, et altera de Spinello parochiales ecclesiæ Sarsinatensi respective diœcesibus attributæ forent, utraque nedum proprio episcopo proprior, et commoda esset ad pastorales visitationes, atque incolarum facile ad pastorem pateret confugium. Ideo pro parte eorumdem episcoporum, qui de hac permutatione inter sese egerunt unanimi eorum consensu preces Nobis porrectæ fuere, ut illam suprema auctoritate Nostra impertiri dignaremur.

Tenor decretæ permutationis.

§. 3. Nos igitur, ut magis apposita sit parochialium ecclesiarum distributio in unaquaque diœcesi, et præsulum cum incolis constans, facilisque sit communio illorum, qui in partem sollicitudinis Nostræ vocati sunt, votis obsecundare cupientes, primodictam nempe sanctæ Mariæ de Spinello hactenus Burgi sancti Sepulchri, et secundodictam sancti Michaelis Archangeli de Verganeto parochiales ecclesias usque modo Sarsinatensis respective diœcesum cum earum circuitu, et ambitu parochiali per integros eorum limites, atque cum omnibus, et singulis aliis ecclesiis, et oratoriis, conventibus, hospitiis regularium, piisque locis, si quæ infra limites ipsarum parochialium ecclesiarum modo sint, et in futurum existent: nec non ipsarum parochialium ecclesiarum rectores, ac quoscumque presbyteros, et clerum omnem, ac populum infra eosdem limites de præsenti commorantes, et commoraturos, quæ, et qui Burgi sancti Sepulchri, et Sarsinatensi episcopis, eorumque ordinariæ jurisdictioni subjectæ, et subjecti, atque de eorum respective diœcesibus fuere ab omni eorum episcoporum jurisdictione, et ab illorum respective diœcesibus penitus, et omnino apostolica Nostra auctoritate ipsarum præsentium vigore, ad effectum tamen infrascriptæ permutationis perpetuo dismembramus, sejungimus, et separamus, illisque, ut præfertur, dismembratis, enunciatas parochiales ecclesias cum earum circuitu, ambitu per integros earum limites, ac omnibus, et singulis aliis ecclesiis, oratoriis, conventibus, hospitiis regularium, piisque locis infra eosdem limites, si qua sint, et in futurum extiterint.

Consulitur respectivis episcoporum jurisdictionibus.

§. 4. Itidemque modernos, et pro tempore existentes earumdem parochialium ecclesiarum rectores, et quoscumque presbyteros, ac clerum omnem, et populum inibi nunc, et pro tempore existentem quoad videlicet illam sancti Michaelis Archangeli de Verganeto Burgi sancti Sepulchri ecclesiæ, illiusque episcopo; quo vero ad aliam sanctæ Mariæ de Spinello parochiales ecclesias Sarsinatensi ecclesiæ, illiusque respective episcopo nunc, et pro tempore existenti, ac illorum etiam respective jurisdictioni, auctoritati, et potestati, collationi quoque, et visitationi, ac correctioni; nec non quibusvis omnibus, et singulis actibus, qui episcopalis ordinis sunt, et episcopi in sua quisque diœcesi de jure, usu, consuetudine; aut alias quomodolibet agere, ac quibus uti solent, et possunt, ipsarum tenore præsentium perpetuo respective pariter assignamus, subponimus, et plenarie concedimus. Ita quod primodicta sancti Michaelis Archangeli de Verganeto Burgi sancti Sepulchri, et secundodicta sanctæ Mariæ de Spinello parochiales ecclesiæ Sarsinatensis

respective diœcesum vigore præsentium affectæ sint, et censeri debeant; illarumque respective rectoribus, presbyteris, et clero, nec non incolis, ut ipsi modernis, et pro tempore existentibus Burgi sancti Sepulchri, ac Sarsinatensi episcopis tamquam propriis eorum ordinariis in omnibus pareant, et obediant etiam præcipimus, et mandamus. E converso vero eosdem Burgi sancti Sepulchri, et Sarsinatensem episcopos enixe in Domino hortamur, ut clerum, populumque eorum regimini, spiritualique jurisdictioni, et curæ a Nobis respective addictum peramanter recipiant, ac pro vobis commendatos habentes eo, quo flagrant cleri disciplinæ, et animarum salutis zelo, prout cumulate in eorum diœcesibus exercere solent, illos sibi in fratres, et filios adsciscant.

Removetur omne juris remedium ne literarum executio retardetur.

§. 5. Præsentes autem literas etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, vel habere prætendentes ad id vocati, et auditi non fuerint de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, seu in jus, vel controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque juris, vel facti remedium impetrari posse, nec illas sub quibusvis generalibus derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, si quæ fierent, comprehendi, sed tamquam ad prosperum populorum spirituale regimen in salutem animarum editas, et emanatas, semper ab illis excipi, validasque, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, sicque ab omnibus censeri.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Ita quoque per quoscumque judices ordinarios, et delegatos quavis auctoritate fungentes etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et vicelegatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus quatenus opus sit Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis, de jure quæsito non tollendo, ac dismembrationibus, et unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac de præstando consensu in similibus, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; ac etiam in universalibus, et provincialibus conciliis editis generalibus, ac specialibus constitutionibus, ac etiam ecclesiarum Burgi sancti Sepulchri, et Sarsinatensis privilegiis; indultis quoque, ac literis apostolicis illis, earumque episcopis, ac capitulis, et canonicis etiam specifica, et expressa, atque individua mentione dignis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, et irritantibus, ac aliis decretis in genere, vel in specie etiam motu proprio, et consistorialiter in contrarium præmissorum forsan concessis, et confirmatis, ac innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia quævis exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, et singulorum tenores, formas, et clausulas præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse auctoritatis Nostræ plenitudine harum serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 8. Volumus autem, ut earumdem præsentium transumptis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostræ dismembrationis, sejunctionis, separationis, permutationis, assignationis, subjectionis, concessionis, præcepti, mandati, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ, millesimo septingentesimo octuagesimo nono, idibus maii, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 15 maii. 1789 anno XV.

DCCXLVI.

Instante procuratore generali ordinis Cluniacensis confirmantur constitutiones, et statuta ejusdem ordinis.

Pius pp. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Apostolatus officium, quod inscrutabilis divinæ sapientiæ, atque bonitatis altitudo humilitati Nostræ meritis licet, et viribus longe imparibus, committere dignata est, salubriter exequi, adjuvante Domino, jugiter satagentes, monasticos ordines, ac cœtus in Ecclesia Dei pie sancteque institutos, ac prisca, celeberrimaque sanctitatis, et religiositatis laude fulgentes in salutari eorum vivendi norma regularique observantia confovere, atque conservare omni studio connitimur, ac proinde ea, quæ pro felici, prosperoque illorum regimine, et gubernio provide, prudenterque facta, et ordinata esse noscuntur, ut serventur exactius, et perenni soliditate persistant, apostolici muniminis patrocinio libenter, cum a Nobis petitur, corroboramus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, religionis, piorumque institutorum incrementum, et animarum salutem in Domino expedire arbitramur.

Expositio precum porrectarum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius modernus procurator generalis monachorum ordinis Cluniacensis nomine totius sui ordinis; quod cum omnes ordinationes, et statuta, quæ pro strictiore sui instituti observantia hinc illinc sparsa erant, ut facilius ordinis hujusmodi alumni ad illorum regulam suos mores componere possent in unum fuerint collecta, ac per ordinem redacta in comitiis generalibus totius sui ordinis die xxvi augusti MDCCLXXXVIII. tum a dilecto filio Nostro Dominico Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinali de la Rochefoucaulc nuncupato abbate generali ejusdem ordinis, tum etiam ab omnibus monachis inibi conventis communi plausu accepta, et probata fuere, quarum tenor est hujusmodi.

Statuta et constitutiones ordinis Cluniacensis

PRAEFATIO

§. 3. Ea est rerum humanarum conditio, ut optima quæque temporum decursu, sive hominum incuria, sive prava ad malum natura languescant, et deficiant, inde diversis temporibus imminutam a filiis hominum veritatem de novo inquirere, refrigescentem charitatem accendere, collapsamque restituere disciplinam sæpius necesse fuit; nec hujus detrimenti expers fuit ordo monasticus, qui in paradiso ecclesiæ dextera Dei plantatus suos longe lateque extendens palmites, honoris, virtutum, et honestatis fructus protulit uberes; sed illo fervore paulatim imminuto, et deficiente, Deus optimus summeque beneficus spiritus Sancti calore ignitos viros excitavit, virtute prudentiaque præditos, disciplinæ regularis sagacissimos propagatores, qui diversis sæculis ad monastici propositi fervorem pristinum revocandum, insigniter allaborarent, ac feliciter exequerentur. — Tenor statutorum.

§. 4. Hæc ordini nostro Cluniacensi contigisse testantur historiæ monumenta, in magno primum fervore constitutus ille ordo, brevi ad omnium specimina virtutum, et ad perfectionis cumulum excrevit: erat velut odor agri pleni, cui benedixit Dominus, ubi acervus erat cælestium segetum, et chorus in charitate degentium monachorum; sed matre omnium virtutum disciplina tepescente, a primis sancti Benedicti institutionibus declinavit, et a primævo defecit statu. Non defuere tamen pietatis viri, domus Dei zelo succensi, qui otio torpentes vanis, ac sæpe noxiis occupatas animas excitarent, qui diruta reparare, et ea, quæ ceciderant reædificare curarent, et exsiccatam monachorum devotionem reflorescere læti viderent. — Monumenta historica ordinis Cluniacensis.

§. 5. Ad eorum zelum corroborandum et augendum accessere auctoritas, vigilantia, et sollicitudo summorum pontificum, regum pietas, capitulorum generalium studium, abbatum Cluniacensium labor, et præsidium; inde multæ Bullæ pontificiæ, comitiorum generalium ordinationes, et abbatum statuta, ut sancti Benedicti disciplina ad primævum fervorem in ordine Cluniacensi tot annorum circulis tanta laude clarescentem, revocaretur. — Idem ut supra

Ratio cur nova statuta fuerint edita.

§. 6. Cum autem in tanto ordinationum, statutorumque numero per longissimam annorum seriem a variis hominibus, pro rerum, personarum, ac temporum congruentia, in his, quæ sunt virtutum adjumenta æditorum reperta fuerint nonnulla, quæ vel minus bene invicem cohærentia, vel primario regulæ fervori non satis proxima, vel etiam mitiora quibusdam viderentur, extitere plurimi, quos ardentium perfectionis studium eo impulit, ut renovatis quibusdam rigidioribus regulæ observantiis, et exercitationibus, strictioris disciplinæ jugo se se subjicerent. Hinc prodiit stricta observantia, quæ suis propriis innixa legibus, et adjuta ad morum integritatem servandam, ad peregrinationis vitæ præsentis terminum, patriamque cœlestem per charitatem in divinæ militiæ studio progredi studet, ac contendit.

Idem ut supra

§. 7. Ne vero senescant, aut memoria excidant, aut quis maneat incertus, vel dubius in sua agendi ratione, et ut mores ad regulam componere possit, ordinationes, et statuta, quæ distinctis in locis sparsa leguntur per ordinem redegimus, et in unum colligemus, ut quisque ea primo intuitu, quibus tenetur, et se obstrinxit, inspicere, discere, et meditari possit, quidve vitandum, et quid agendum probe sciat.

Invocatio divini nominis.

§. 8. Nihil deerit operi nostro si Deum, et salutem animarum unice prospicientes, quæ vestræ pietatis, et officii judicamus, libenter auscultetis, opere compleatis. Deum, qui vos vocavit vocatione sua sancta supplices invocate, ut vos aptet in omni bono, et faciatis ejus voluntatem corde magno, et animo volenti, ut quæcumque vovistis, reddatis pro salute vestra Domino, gloriamque magnam, et nomen æternum accipiatis.

Statuta, de quibus admonere vos, et quorum memoriam renovare peroptamus, bipartita complectetur expositio. Prima pars tractabit de regimine generali ordinis: secunda de regimine particulari.

De regimine generali ordinis Cluniacensis

PARS I. CAPUT I.

De abbate Cluniacensi

§. 9. Abbas Cluniacensis eligitur, et postulatur a solo conventu Cluniacensi, qui non tantum componitur ex priore majore, et cæteris officiariis, in titulum abbatiæ Cluniacensis, sed etiam ex monachis conventus, qui quidem prior major, et alii officiarii licet in alio degant monasterio, sede abbatiali vacante, juxta juris regulam convocati, ad futuram electionem faciendam jus habent. Agnoscitur abbas Cluniacensis ut caput superior generalis, et administrator perpetuus totius ordinis; illi competunt jus, et possessio jurisdictionem exercendi in toto ordine, per vicarium generalem a definitoribus in capitulo generali electum, qui titulo superioris vicarii generalis reverendissimi domini d. abbatis insignitum, eorum omnium, quæ ad bonum, et utilitatem ordinis pertinent, curam gerit, et quæ ordinanda sunt, ordinat.

De abbate; ejus electione, et munere.

§. 10. Si obierit dictus superior vicarius generalis, et alius in ejus locum a diæta sit eligendus, ipsa diæta ab eo visitatore, qui erit antiquior professione convocabitur, petito prius, et obtento reverendissimi domini d. abbatis mandato.

De illius subrogatione post obitum.

§. 11. Superiores omnes inter capitulorum intervalla instituentur a reverendissimo domino d. abbate, qui unum a superiori vicario generali, et visitatoribus, vel a diæta ipsi præsentatum assumet: servata dd. abbati facultate approbandi, aut reiiciendi dictum præsentatum.

De superioribus ab abbate instituendis.

CAPUT II.

De capitulo generali

§. 12. Patres nostri attendentes salutem ibi esse ubi multa consilia, haberi voluere singulis annis totius ordinis comitia, quæ tamen temporum successu sæpe per plures annos intermissa fuere. Nos autem experientia edocti, quantum detrimenti patiatur regularis disciplina, vel ex diuturna generalium capitulorum intermissione, vel ex frequentiori a suis monasteriis superiorum absentia, ut utrique incommodo occurratur, statutum est juxta sacros cano-

De capitulo generali.

nes, et sanctam synodum Tridentinam, nec non et capitulum generale anni 1693 de triennio in triennium generale capitulum celebrari debere in sacra abbatia Cluniacensi ordinis capite, dominica tertia post Pascha, in qua cantatur in Dei Ecclesia pro introitu missæ, *Jubilate*, præsentique statuto futuris temporibus perpetuo censeatur convocatum, et a definitoribus in quolibet capitulo generali ipsa convocatio ad sequens triennium proxime futurum actis capituli inseratur, ac publicetur.

De clausulis adhibendis in capitulo ad urgentiam convocato.

§. 13. Si vero contingat propter urgentem necessitatem capitulum generale in alio monasterio celebrari, inseratur in mandato, et processu verbali hæc clausula = pro hac vice, et sine præjudicio juris matricis ecclesiæ Cluniacensis = Si autem contigerit ex legitima causa capitulum differri, vel anticipari, abbas in suo pro indictione capituli mandato hujusce causæ mentionem faciet.

De interventione religiosorum ad capitulum.

§. 14. Omnes itaque, qui ad capitulum generale venire tenentur, ita rebus suis provideant, ut pridie illius diei, quo inchoandum est, nempe die sabbati post vesperas ad minus occurrant.

Idem ut supra

§. 15. Quoniam ubi nimia multitudo est, ibi plerumque solet esse confusio, et difficultas veritatis habendæ; idcirco ordinamus, ut tantum infrascripti ad capitulum generale venire teneantur: videlicet vicarius generalis, visitatores, priores, et procurator generalis; ad illud etiam venire poterunt conventuales, seu deputati monasteriorum, qui ad id a superioribus suis respective facultatem obtinuerint in forma inferius inscribenda. Sicut et priores in titulum prioratuum actu conventualium, dummodo prius scriptis licentiam a superiore vicario generali obtinuerint.

De legitime impeditis.

§. 16. Qui legitime impediti venire nequiverint xonium suum mittant, superior vicarius generalis, visitatores, et procurator generalis acta ordinationum, visitationum, et negotiorum a se gestorum difinitoribus mittant immediate per epistolam. Priores vero xonium suum cum iis omnibus, quæ secum deferre tenebantur, per aliquem ad capitulum venientem emittant, ut plena, et integra omnium, quæ ad ipsa monasteria, et monachos pertinent, cognitio possit haberi.

De iis, qui sine causa non veniunt.

§. 17. Qui sine justa causa non venerint, aut qui se legitime non excusaverint, definitorum judicio emendentur.

De rebus notabilibus adnotandis a superioribus.

§. 18. Superior vicarius generalis, et visitatores ordinationum, et visitationum, omniumque rerum notabilium, quas ab ultimo capitulo generali gesserint, breve secum deferant; priores pariter scriptis exhibeant primo nomina fratrum secum in monasterio degentium sicut et fugitivorum (si qui sint) cum processibus contra eos confectis, secundo statum temporalem suorum monasteriorum, illorum redditus, et onera, tertio computa, rationes annuatim a capitula generali ultimo factas, debita activa, et passiva; omnia hæc a semetipsis, senioribusque examinata, et certificata. Afferant etiam prædictorum statuum temporalium simul, et actuum notabilium a tempore ultimi capituli generalis confectorum duplicata, unum authenticum in archivio procuratoris generalis deponendum, alterum vero per definitores visum ad relationem auditorum causarum monasterii asservandum.

Idem ut supra

§. 19. Prætera si qui ex ordine monachi justa quædam, et ordinis utilitati necessaria, aut monasteria, suasve proprias personas spectantia, judicaverint capitulo generali notificanda, per aliquem ad capitulum generale venientem vel definitoribus scribendo, rem breviter, et clare cum rationibus sui dicti propria manu subscriptis, exponere poterunt; qui vero sine propria subscriptione memorialia miserint, præterquamquod hisce memorialibus, et literis nulla adhibebitur fides, si cogniti fuerint definitorum judicio punientur.

CAPUT III.

De inchoatione capituli generalis.

De inchoatione capituli generalis.

§. 20. Sabbato ante diem dominicam, qua inchoandum est capitulum generale, post vesperas pulsabitur per spatium sesqui horæ campana capituli pro significanda capitulantium adventatione. Sequenti die dominica summo mane affigatur foribus capituli modus, seu ratio, quo quisque durante capitulo se habere debeat, et ad valvas ecclesiæ ordo cæremoniarum, quæ in ritu missæ solemnis servanda sunt, pulseturque campana capituli hora sexta matutina pro inchoatione capituli generalis.

De ... ne a ...

§. 21. Hora sesqui septima omnes conveniant in chorum, et celebretur

missa a rr. d. d. abbate; ipso vero absente, vel impedito a priore majore.

De oratione latina a priore recitanda.

§. 22. Post sextam præeunte, et per chorum transeunte rr. dd. abbate, sequentibus immediate sex pueris, omnes tam de capitulo, quam de conventu Cluniacensi ad capitulum accedant. Abbas sedens in sella ad hoc parata, a dextra, et a sinistra duos habens digniores ex capitulantibus, cœteris sedentibus, prior, vel unus ab ipso selectus orationem latinam habeat, quam rr. dd. abbas, si ei visum fuerit, excipiet.

De electione definitorum.

§. 23. His peractis, vocabuntur sigillatim ab uno scribarum præcedentis capituli, aut ipsis absentibus, ab uno definitorum ultimi capituli generalis, definitores, qui in cameram definitorii se se recipient, præsentis capituli definitores canonice electuri. Antequam autem hujus electionis tractatum ineant, polliceantur se bona fide sine personarum acceptione electuros definitores viros probos, Deum timentes, zelum communis utilitatis habentes.

De suffragiis faciendis, et lectione sermonis s. Basilii magni.

§. 24. Interim dum novorum definitorum fit electio, breve defunctorum in capitulo legatur, et suffragia consueta a præsidente fiant, et si forte tempus supersit, legatur unus, aut alter sermo sancti Basilii Magni de monachorum institutionibus donec definitores de camera definitorii revertantur novos definitores publicaturi.

De precibus recitandis in quolibet monasterio.

§. 25. Quoniam autem omne datum optimum, et omne donum perfectum desursum est, descendens a patre luminum, statuimus ad implorandam divinam clementiam, quatenus mentes patrum generale capitulum celebrantium secundum beneplacitum suum dirigere dignetur, ut tempore capituli generalis singulis diebus in abbatia Cluniacensi, et per octo dies in aliis monasteriis ordinis a prima die qua inchoatur capitulum generale, preces post matutinas laudes fiant, prout in fine psalteriorum notantur.

De ordine in sedendo servando.

§. 26. In omni loco, ubi congregati fuerint, durante capitulo generali, hunc ordinem teneant, post rr. dd. abbatem Cluniacensem, abbates, prior major, superior vicarius generalis, deinde visitatores, prior claustralis abbatiæ Cluniacensis, priores B. M. de Charitate, sancti Martini in Campis, sanctorum Petri, et Pauli de Silviniaco, et sanctorum Petri, et Pauli de Celsiniis, et alii priores secundum suæ professionis ordinem; post hos omnes procurator generalis et conventus Cluniacensis.

De vetito egressu a monasterio durante capitulo.

§. 27. Nullus ex iis, qui ad capitulum generale venerint, e monasterio Cluniacensi, durante capitulo, sine licentia præsidentis e claustro egrediatur.

CAPUT IV.

De electione definitorum.

De forma servanda in electione definitorum.

§. 28. Cum definitores se se in cameram definitorii receperint rr. dd. abbate præsidente, primum divinum auxilium invocent, proptereaque rr. dd. abbas, vel eo absente, primus definitorum, flexis genibus dicat *Veni sancte Spiritus etc.* ℣. *Emitte etc. Mitte nobis etc. Dominus vobiscum etc. Deus qui corda fidelium etc. Actiones etc.* quem orandi modum servabunt quotiescumque in cameram definitorii de negotiis ordinis tractabunt. Tunc dicti definitores, tres monachos in scrutatores, et duos in janitores nominabunt, et septem postea novos eligent definitores hoc modo: quilibet definitor præcedentis capituli scribat in charta: *eligo in definitores* capituli generalis Cluniacensis reverendos dominos NN. isti porro definitores eligantur de munere vicarii generalis, et priorum tam titularium conventum habentium, quam claustralium. R. dominus abbas semper præerit, vocemque activam habebit. Scrutatores schedulas complicatas in pixide recipiant, et palam eos numerent, ut videant utrum tot sint schedulæ, quot electores; legant has coram definitoribus; notent quot quisque suffragia habuerit, et electi censeantur isti, qui unum saltem super medietatem habuerint, posteaque alta voce a scrutatoribus pronuntietur dicendo: *Canonice electi sint in definitores capituli generalis ordinis Cluniacensis NN.* et a scriba in charta notentur.

Quod si non omnes primo scrutinio fuerint electi, scrutatores eos, qui suffragia supra medietatem habuerint, tamquam canonice electos scribant, eosdemque scriba notent in charta, alios vero, qui aliquot vota habuerint, scrutatores nominent, ac de ipsis interim habeatur scrutinium non per schedulas, sed per calculos secretos.

Quod si nec secunda vice ipsi fuerint electi, ita ut eligendorum numerus nondum completus sit, iterum fiat scrutinium, semper deinceps excludendo eum, qui pauciora habuerit vota,

ut ad electionis consumationem facilius perveniri possit, quapropter tunc declarandus erit a scrutatoribus is, qui pauciores voces habuerit.

Quod si tandem duo fuerint pares in votis, adhuc semel fiat scrutinium; et si etiam in hoc ultimo scrutinio fuerint pares in votis, qui antiquior est in ordine Cluniacensi electus censeatur.

Si aliquem ex definitoribus capituli præcedentis, ad quos spectat definitorum electio, habesse contigerit, reliqui qui præsentes fuerint nihilominus ad electionem procedere non omittant, dummodo sint ad minus tres. Si vero pauciores quam tres fuerint præsentes, superior vicarius generalis, visitatores simul et priores cum superextitibus definitoribus per viam scrutinii definitores eligant.

De non eligendis. §. 29. Definitores capituli præcedentis in proxime sequenti capitulo, definitores eligi non poterunt.

De registratione electionum §. 30. Peractis definitorum electionibus, scriba in charta notabit definitores, et in capitulo electionem eorum coram omnibus publice leget.

De potestate definitorum. §. 31. Definitores sic canonice electi totum ordinem auctoritate apostolica repræsentant, habeantque potestatem tum ordinandi quidquid ad bonum ordinis spectat, tum definiendi, et statuendi secundum beati Benedicti regulam, et ordinis statuta, quidquid pro animarum salute, ordinis conservatione, excessuum correctione, atque domorum indemnitate, utile ac necessarium judicaverint.

CAPUT V.

De rebus in definitorii camera peragendis.

De rebus in definitorii camera peragendis. §. 32. Definitores electi suum eligant scribam de numero ipsorum definitorum, duos postea auditores causarum ex patribus qui non sint definitores viros discretos, et in rebus agendis peritos, qui causas, et temporalia tractent negotia; duos pariter auditores excusationum, qui absentium xonia examinent. Eligant etiam ex prioribus duos visitatores ad visitandam abbatiam Cluniacensem, et præsidem claustri; nominent denique duos janitores. Horum omnium officialium nomina ad valvas capituli affigantur.

Idem ut supra §. 33. Consumatis prædictis electionibus, res, et negotia ordinis examinentur, et quod ex votorum pluralitate sancitum erit, in definitoribus capituli generalis inscribatur ipsius auctoritate executioni mandandum.

§. 34. Priusquam res ullæ in definitorio tractentur, superior vicarius generalis, visitatores, procurator generalis, et omnes priores commissiones, vel institutiones pro administratione monasteriorum habent, in cameram definitorii veniant, et commissiones, aut institutiones definitoribus consignent. Idem ut supra

§. 35. Et ut perfecta, et integra monasteriorum, monachorum, et omnium ordinis negotiorum habeatur notitia, audiantur in camera definitorii vicarius generalis, et visitatores, qui ea, quæ ab ultimo capitulo generali gesserint, referant, quæ de statu spirituali, et temporali monasteriorum noverint; maxime quæ emendatione indigent, tam quoad superiores, quam quoad inferiores sincere exponant, acta visitationum, et ordinationum suarum cum brevi supradictorum memoriali, sua manu scripta tractent: insuper scriba capituli notet in charta quidquid notabile in sua relatione dixerint, a definitoribus examinandum (quod in aliorum relationibus erit observandum). Dum autem superior vicarius generalis, aut visitatores de statu monasteriorum referant, si de monasterio, cui præest aliquis ex definitoribus, agitur, ille de cujus monasterio tractatur, e definitorii camera recedat. Idem ut supra

§. 36. Post superiorem vicarium generalem et visitatores, audiatur procurator generalis omnium negotiorum ad curam ipsius spectantium rationem redditurus, sequantur monasteriorum deputati, si qui venerint, qui, probatis per literas testimoniales suis deputationibus, audiantur super iis, quæ habuerint in mandatis, tradantque definitoribus breve suarum petitionum propria manu subsignatum cum memorialibus originalibus eorum, quæ ipsis a conventibus suis mandata fuerint, alioquin nulla eis adhibeatur fides, et nisi suas deputationes debite probaverint, reiiciantur, et judicio definitorum emendentur. Idem ut supra

§. 37. His auditis legantur a scriba capituli epistolæ ad definitores directæ, et quæ venerint notanda ab ipso scriba notentur, maturius postmodum examinanda. Idem ut supra

§. 38. Vocentur tandem priores status spiritualis, et temporalis monasteriorum rationem redditori. Insuper catalogum suorum monasteriorum secundum ordinem, quem in monasterio tenent, definitoribus tradant, quosve Idem ut supra

ad sacros ordines promovendos, vel ad aliqua munia ecclesiastica obeunda approbandos, vel ad studia mittendos judicaverint, indicent.

Idem ut supra. §. 39. Ut autem omnes, qui in camera definitorii audiendi sunt, sint parati, et ordine debito accedant, duæ fiant a scriba capituli schedulæ nomina monasteriorum continentes, quarum una foribus definitorii appendatur, altera vero sit penes definitores.

Post hoc audiantur causarum auditores de causis, et negotiis temporalibus, et auditores excusationum de absentium excusationibus relaturi, postea visitatores abbatiæ Cluniacensis in præsenti capitulo deputati.

Idem ut supra §. 40 His omnibus relatis, et peractis, de iis tractent inter se definitores coram Deo, sine personarum acceptione secundum regulam sancti Benedicti, et ordinis statuta, corrigant delinquentium excessus, statuant quæ fuerint regulariter statuenda, et omnia, quæ fuerint per ipsos definita, inviolabiliter observentur ab omnibus fratribus ordinis.

Idem ut supra §. 41. Insuper designent definitores monasteria pro novitiis instituendis, nec liceat alibi quam in dictis monasteriis a capitulo generali designatis probationem novitiorum fieri. Duo eligantur visitatores ad omnia ordinis monasteria perlustranda, viri sint discreti, Deum timentes, ac zelum religionis habentes, quorum visitatorum officia, ac functiones infra describuntur; eligant superiorem vicarium generalem rr. dd. abbatis, et istorum electio fiat per viam scrutinii, quique unam, aut plures supra medietatem voces habuerint, censeantur electi.

Idem ut supra §. 42. Visitatores electi coram definitoribus promittant, quod prout eis possibile fuerit visitationis officium exercebunt secundum Deum, et beati Benedicti regulam.

Idem ut supra §. 43. Tractent inter se definitores de prioribus claustralibus eligendis via scrutinii: deinde eligant procuratorem generalem virum discretum, et in rebus agendis peritum ad prosequendum, agendum, et defendendum omnia, et singula negotia urgentia pro bono, et utilitate ordinis ubilibet locorum per se, vel per alios a se substitutos; omnibus autem superioribus, et officiariis a capitulo generali electis, institutiones tradant definitores a scriba de mandato capituli subsignandas, et sigillandas.

Idem ut supra §. 44. Definitores poterunt aliquibus ex se ipsis in loco capituli remanentibus, si ipsis expedire videatur, suam committere potestatem per aliquod tempus, ut levis momenti negotia dijudicent.

De campana pulsanda. §. 45. Peractis omnibus negotiis, et statutis, omnia coram rr. dd. abbate, et definitoribus adunatis legenda, et a singulis subsignanda, referantur; deinde pulsetur per sesqui horam campana pro capitulo generali pulsari solita, eaque cessante, pulsetur tribus vicibus distinctis ea, quæ pro convocando conventu loci pulsari consuevit ad cujus sonum omnes definitores, et cœteri tam de capitulo, quam de conventu, in capitulum conveniant, ibique præsidente rr. dd. abbate, aut, ipso absente, priore majori, omnibus suis in locis residentibus, præsentibus notario apostolico, et testibus acta capituli generalis a scriba publicentur.

CAPUT VI.

De officio scribæ capituli generalis.

De scriba, ejusque officio §. 46. Scribat capituli secretarius, annum, et diem celebrationis capituli generalis sub hac forma: anno Domini N. dominica tertia post pascha, qua cantatur in sancta Dei Ecclesia pro introitu missæ *Jubilate*, die vero N. celebratum est capitulum generale ordinis Cluniacensis indictum secundum morem a præcedenti capitulo generali, (vel si fiat indictio jussu regis, de hoc habeatur mentio) in quo factæ fuerunt definitiones sequentes in camera definitorii abbatiæ Cluniacensis, et fuerunt definitores hi, qui sequuntur, auctoritate apostolica electi, et deputati, præsidente N. videlicet R. D. N., R. D. N. et scribat nomina auditorum causarum, et excusationum, visitatorum abbatiæ Cluniacensis juxta ordinem eorumdem dignitatis, aut professionis, et præsidis claustri.

Idem ut supra §. 47. Ad ipsius scribæ capituli officium pertinet, officiarios capituli generalis publicare, epistolas capitulo generali directas, et memorialia coram definitoribus legere, et si quæ fuerint in iis alicujus momenti, sicut et in relationibus vicarii generalis, visitatorum, priorum, et aliorum, in charta notare, ut a difinitoribus examinentur ad eumdem scribam pertinet, definitiones, et statuta a definitoribus condita, et omnia capituli acta scribere, li-

teras nomine capituli generalis pariter scribere, et quidquid fuerit ab auditoribus causarum, et excusationum in definitorio relatum, et definitorum judicio terminatum, vel ordinatum, chirographo suo muniat, atque ubi necessum fuerit, sigillum ordinis apponat, institutiones, et commissiones in capitulo generali datas expediat, atque chirographo, et sigillo muniat; peragat etiam literas obedientiales pro mutatione monachorum, et cuilibet superiori monachorum suorum catalogum tradat.

Idem ut supra. §. 48. Tandem ad scribam pertinet capituli generalis acta coram definitoribus, et omnibus patribus, præsente notario apostolico cum testibus publicare, sicut et authentica capituli generalis, visitationum, et omnium actorum notabilium, et monasteriis juxta statuta ordinis allatorum; authentica pariter status temporalibus monasteriorum ab auditoribus causarum visa, et examinata, in archivio abbatiæ Cluniacensis deponere.

Idem ut supra §. 49. Definitores pro monasteriis factas visitatoribus, et prioribus tradat ante decessum horum ex abbatia Cluniacensi, aut provideat, ut quamprimum ad hos mittantur, ne quis de ignorantia se excusare possit.

CAPUT VII.

De auditoribus causarum.

De auditoribus causarum. §. 50. Omnes causæ, et lites, seu negotia quævis temporalia, et controversiæ inter personas, et monasteria ordinis subortæ ad auditores causarum deferantur examinandæ; qui processus omnes necessarios faciant, coram se vocent, aut citent, quos vocandos, aut citandos judicaverint, omniaque præstent ad plenam, et integram cognitionem causarum, et negotiorum ad se deductorum habendam necessaria.

De sententia definitorum exquirenda. §. 51. Habita autem de omnibus sufficienti instructione, quid censuerint scriptis redigant, ut omnia negotia a definitoribus sententia definitiva terminanda referant, nisi ob aliquam justam, et necessariam rationem, aut pleniorem informationem, ipsi definitores sententiam definitivam duxerint differendam, et tunc visitatoribus, aut aliis idoneis causas illas committant definitores, ut eas citius judicent, et terminent: cum autem definitores causam aliquam definierint, ipsi auditores causarum in suo registro sententiam scribant, propria manu subscribant, et hanc scriba capituli, sicut et expeditiones alias sigillo muniat. Si quæ fuerint causæ criminales a vicario generali, visitatoribus et prioribus tempore medio inter capitula generalia judicatæ, nihilominus sententiæ, et causarum motiva coram definitoribus referantur, ab eis, dictante æquitate, confirmandæ, aut emendandæ.

De contractibus, et transactionibus. §. 52. Ad eosdem causarum auditores referantur omnes transactiones, contractus, et actus notabiles a monasteriis facti, et initi a tempore capituli ultimo præteriti, ut hos examinent, utrum in bonum, et utilitatem monasteriorum ordinis in forma debita, et cum solemnitatibus requisitis sint celebrati; de iisque omnibus coram definitoribus referant, ut vel confirmentur, vel emendentur, vel rejiciantur, prout justum, et æquum fuerit, quorum definitiones pariter in registro scribant causarum auditores, eisque secretarius capituli subscribat.

De licentia capituli generalis obtinenda in gravibus negociis agendis. §. 53. Si qui priores, vel monasteria quælibet, alienationes, permutationes, aut alia majoris momenti negotia temporalia duxerint facienda, e capitulo generali licentiam petant, dato definitoribus supplici libello; sed auditores causarum totum negotium ad se a definitoribus remissum examinent, et coram eisdem definitoribus referant, ut quod justum, et utile fuerit, determinent, eorumque definitio in auditorum causarum registro inseratur.

De computis excipiendis a procuratore generali. §. 54. Ad officium tandem auditorum causarum pertinet, procuratoris generalis computa audire, status temporales, monasteriorum redditus, onera, debita, et expensas examinare; et si quæ monasteria debitis gravari cognoverint, quibus creditoribus obligata fuit, qua ratione debita solvi possint inquirant, et de prædictis omnibus ad definitores referant.

De asservatione actorum in archivio. §. 55. Omnia acta auditorum causarum cum ipsorum registro post capitulum in abbatiæ Cluniacensis archivio deponantur.

CAPUT VIII.

De auditoribus excusationum

De auditoribus excusationum. §. 56. Ad auditores excusationum pertinent xonia absentium examinare, an legitimam, justam, sufficienterque probatam habeant suæ absentiæ causam.

De catalogo monasteriorum conficiendo.

§. 57. Auditores excusationum debent catalogum omnium monasteriorum conficere, sicut et omnium priorum, et monachorum.

CAPUT IX.

De conventuali ad capitulum generale deputando

De conventuali deputando.

§. 58. Conventus, qui pro necessitate, vel utilitate quempiam e suis monachis ad capitulum generale mittendum duxerit, suam aperiat mentem priori, qui capitulum sui monasterii convocabit ante capituli generalis celebrationem, et inibi de motivis, et rationibus aliquem e conventu ad capitulum generale mittendi, tractabit, et si mittendum major pars censuerit, deliberatio ab omnibus subsignata, et in libro actuum capitularium inscripta, ad superiorem vicarium generalem mittatur, qui ponderata necessitate, vel utilitate, licentiam poterit concedere, vel denegare; ea vero obtenta in scriptis, via scrutinii, a conventu aliquis eligatur, quatuor ad minus, et ad summum octo diebus ante secessum suum, habita consideratione distantiæ monasterii a loco capituli, nisi tamen de consensu majoris partis seniorum electio censeatur anticipanda. Nullam autem habeant conventualem vocem deliberativam in capitulo generali.

[illegible]

De nominibus monachorum eligibilium describendis in schedis.

§. 59. Omnium monachorum eligibilium nomina in tot schedis describat electionis præses, quot fuerint electores, relicto spatio inter nomina singula, ut facile separari possint, ita tamen, ut schedis vocem habentium tum activam, tum passivam, non inscribatur nomen illius, cui datur scheda, cæterorum omnium nomina complectens. Monachos duos in scrutatores prior assumat, ex eorum quantum fieri possit numero, qui carent voce passiva; scrutatores ab unoquoque complicatam schedulam accipiant continentem nomen illius, quem in conventualem quisque eligit; sicque schedulas in unum collectas una cum præside numerent, ut possit cognosci an desit, vel supersit aliqua, videantque, et annotent in charta quot quisque suffragia habuerit.

De electo per majora suffragia.

§. 60. Is in cujus favorem supra medietatem vota convenerint, in conventualem electus denuntietur. Si qui pares in votorum numero fuerint, secretis calculis subiiciantur; si fuerint iterum pares professione antiquior habeatur electus.

Voce passiva carent ii

De iis, qui voce passiva carent.

§. 61. 1. Qui nondum a professione quartum annum implevere, quique vigesimum quintum a nativitate annum non attigerunt, quique ad diaconatus dignitatem nondum fuere promoti.

2. Qui per duos menses ante capituli generalis celebrationem inter fratres non permanserint.

3. Subprior monasterii, nisi prior detineatur legitimo impedimento, et ad capitulum generale se transferre nequeat, tunc enim in conventualem eligi poterit, sicut et subprior monasterii, in quo capitulum generale celebratur.

De juramento præbendo ab electo.

62. Conventualis electus jurabit se fideliter munere sibi imposito functurum; secretarius vero monasterii testimoniales electionis ejusdem, sigillo conventus munitas conscribet literas, ipsi conventuali tradendas, ut definitoribus exhibeantur; et insuper actum electionis in libro capitularium actuum monasterii conficiet.

De secreto ab eo servando.

§. 63. Teneat conventualis secretissima ea, quæ ipsi tradentur in scriptis, solis definitoribus ferenda, et verbo enuntianda, ac etiam ea, ex quorum relatione notabile oriretur scandalum, aut verisimiliter oriri posset.

CAPUT X.

De superiore vicario generali rr. dd. abbatis

De electione vicarii generalis.

§. 64. Superior vicarius generalis a solis definitoribus via scrutinii eligatur; quod si tempore medio inter capitula generalia obierit, tunc visitator e duobus professione antiquior, superioris vicarii generalis officio fungatur, donec in capitulo generali, vel a diæta alter superior vicarius generalis fuerit electus.

De titulo superioris vicario competente.

§. 65. Superior vicarius generalis in omnibus, quæ exercet, actis tamquam superior vicarius generalis sic se intitulabit: ego N. superior vicarius generalis rr. dd. abbatis.

De officio vicarii generalis.

§. 66. Nullum mandatum, seu ordinationem faciat sine necessitate, et tunc agat tamquam vicarius generalis dd. abbatis. Ad illum pertinet monachos ex uno monasterio ad aliud mittere causa utilitatis, vel necessitatis, seu obedientias dare; commissarios in

casu necessitatis nominare, etiam quando visitatores peragent visitationes.

Idem ut supra

§. 67. Ejusdem est, et quidem solius literas dimissorias promovendis ad ordines dare, qui eas non concedet, nisi viso in scriptis seniorum monasterii consensu; scholares ad studia mittere, professores approbare extra tempus capituli generalis, et diætæ; si qui fuerint judicio medicorum ad balnea mittendi, eis facultatem concedere, omniaque pro bono observantiæ perficere.

De subrogatione illius occurrente morte.

§. 68. Morte occurrente, vel cessione accepta alicujus prioris, providebit rr. dd. abbas, qui a superiori vicario generali de consensu visitatorum ipsi præsentatum nominabit.

De reverentia superioribus debita.

§. 69. Sicut præceptum est in regula ss. patris nostri Benedicti, seniores venerandos esse, et maxime decet superioritatis generalis officio functis, tamque de ordine benemeritis, aliquam prærogativam in veluti præmium rependere; ideo statuimus superiorem vicarium generalem expletis sex superioritatis annis, immunem fore ab onerosis functionibus monasterii, in quo commorabitur, insuper famulum ipsi concedendum esse; et si non fuerit assistens locum honoris post assistentes, in quocumque loco convenerit regimen habiturum, et soli superiori vicario generali obtemperaturum. Insuper declaramus, quod in superiorem vicarium generalem possit eligi, qui functus fuerit prioris officio vel per triennium, vel sexennium, licet peracto in hac superiori dignitate sexennio, vacet ab omni alia prælatura.

CAPUT XI.

De assistentibus

De assistentibus.

§. 70. Quoniam ubi multa consilia, ibi salus, superior vicarius generalis duos consiliarios sibi assistentes juxta antiqua ordinis statuta habeat, a definitoribus capituli generalis, vel a diætis nominandos, quibuscum consilium habebit ad tractandum de negotiis ordinis.

De gradu tenendo ab assistentibus.

§. 71. In omnibus publicis sessionibus gradum teneant post priores, quando ipsi priores non fuerint; superiori vicario generali immediate subiiciantur, et conventus, in quo degunt, ministrent eis sanis, et infirmis quæcumque sunt pro victu, vestituque necessaria, sicut et alia ad honestam sustentationem requisita, nullam tamen vocem habeant in congregationibus supradicti conventus.

CAPUT XII.

De visitatoribus

§. 72. Visitatores semel intra triennium monasteria visitare tenentur ante capituli generalis celebrationem, ut certius de statu spirituali, et temporali monasteriorum ad generale capitulum, et diætam referre possint. De visitatoribus.

§. 73. In decursu visitationum r. d. superiorem vicarium generalem de negotiis, quæ in monasteriis occurrerent, epistolis, vel quocumque alio modo, instruere non omittant. De muneribus visitatorum.

§. 74. Visitatores conjunctim omnia perlustrare debent monasteria, nec unus quædam debet visitare, alter alia; sed si unus obierit, vel aliquo impedimento, puta morbi, vel simili casu teneatur, ita ut cum alio monasteria perlustrare non possit, tunc superior vic. generalis de consensu alterius visitatoris priorem eligat, qui visitatoris gerat officium, et ad tempus subrogetur. Poterit tamen visitator ex officio in decursu visitationum sibi priorem assumere, loco alterius legitime impediti visitatoris. Idem ut supra

§. 75. Superiores honorifice, et quo decet obsequio visitatores excipiant propter reverentiam apostolicæ Sedi debitam, iisque tamquam a capitulo generali delegatis parere sub inobedientiæ pœna teneantur. Idem ut supra

§. 76. Antequam ad aliquod monasterium visitandum accedant visitatores, suum priori significent adventum, ubi vero ad monasterium pervenerint, convocatis superiore, et monachis, adventus sui causam exponant, eosque breviter exhortentur, ut quæ pro bono ordinis, et monasterii eis notificanda judicaverint, libere, et sincere indicent, tunc visitationem a sanctissimo sacramento Eucharistiæ incipiant, ecclesiam, reliquias, ornamenta, vasa sacra, sacrarium visitent; ac omnia, qua decet reverentia habeantur, diligenter attendant; sigillatim, et secreto superiorem audiant, et monachos; inquirant sedulo an diu noctuque divinum reverenter agatur officium; de numero, et qualitate monachorum, de officiariorum administratione, de statutorum ordinis, et regulæ observatione, nec non capituli generalis definitionibus, ac præcedentium visitationum ordinationibus, de monasterii statu spirituali, et temporali inquirant; rationes, Idem ut supra

et computa ponderent, ædificia, monachorumque cellas visitent, quos invenerint negligentes arguant; inquirant etiam a superioribus, et a novitiorum, ac scholarium magistris de majori, vel minori monachorum sufficientia, ingenii sagacitate, morumque probitate, ut de iis certiores facti, quos ad professorum munus idoneos, quos ad ordines promovendos, quosve præ aliis ad collegium Cluniacense Parisiis mittendos judicaverint, et capitulo generali proximo, vel diætæ, aut superiori vicario generali significent.

Idem ut supra.

§. 77. Investigabunt sedulo visitatores utrum serventur vestimentorum uniformitas, debitum in locis regularibus silentium; num extra monasterii septa frequentior sit exeundi licentia; tandem fungendo sibi visitationis officio, Deum præ oculis semper habeant.

De correctionibus a visitatoribus sine personarum acceptione faciendis.

§. 78. Facta de omnibus inquisitione, sine personarum acceptione secundum beati Benedicti regulam, et ordinis statuta: quæ fuerint corrigenda corrigant, disponenda, disponant; rebelles, proprietarios, et inobedientes per regulares sententias constringant, et ad observantiam reducant; nec a locis visitationis recedant, donec quæ statim emendari possunt, emendentur; omnia denique ad capitulum generale, et diætam enuntient.

De vi constitutionum factarum a visitatoribus.

§. 79. Constituta per visitatores, vel etiam superiores in monasteriis suis vim habeant post illorum ab officiis suis amotionem, nisi a superioribus fuerint revocata; quæ quidem revocari non poterunt, nisi justis de causis; ideo transgressores a visitatoribus emendentur, aut ab eisdem ad capitulum generale deferantur, ac definitorium judicio submittantur.

De accordatione servanda in expensis.

§. 80. Moderatas, ut decet, expensas faciant visitatores, superfluis parcant, omnibusque præbeant bonorum operum exemplum. In decursu visitationum, urgente necessitate, aut suadente utilitate, ab uno monasterio ad aliud monachos transferre possunt, licentiam infirmis eundi ad balnea, cæterasque hujusmodi dispensationes, prout expedierit concedere pariter poterunt; si alicui concederint monacho relaxandi animi causa extra monasterium egredi ultra consuetum tempus concedi solitum, superiori locali indulgentiam scriptis relinquant, determinando quot ipsis relaxationis dies concesserint, in hisque omnibus superiorem vicarium generalem semper moneant.

De processu verbali super statu domorum conficiendo.

§. 81. Visitatores duos conficiant processus verbales de statu domorum, tam quoad spirituale, quam quoad temporale; quorum unum ibidem dimittent visitatoribus anni sequentis exhibendum, alterum venientes ad capitulum generale afferant in archivio abbatiæ Cluniacensis asservandum.

CAPUT XIII.

De procuratore generali

De officio procuratoris generalis.

§. 82. Procuratoris generalis officium quanti sit momenti, vel ipso nomine declaratur. Ad tam grave munus eligatur vir spectatæ virtutis, probatæ fidei, rerum administrandarum peritus, et in tractandis negotiis non mediocriter versatus, qui per se, vel per alios negotia gerat, nihil novi suscipiat, nec causæ cuiquam, aut negotio interveniat, nisi de consensu superioris vicarii generalis, capituli generalis, aut diætæ; si aliquando tamen urgens suboriatur negotium, cui statim interveniendum judicaverit, interveniat quidem, sed superiorem vicarium generalem quam primum de ipso negotio certiorem faciat, suæque interventionis causas exponat, illius mandata excepturus, atque prius juris peritorum adhibeat consilium.

Idem ut supra

§. 83. Ad illum pertinet curare, ut impositæ singulis monasteriis, atque prioratibus taxationes sibi tempore opportuno persolvantur, easque expendat, prout sibi a superiore vicario generali, aut a capitulo generali, vel diæta mandatum fuerit.

Idem ut supra

§. 84. Illius est monachorum, et monasteriorum prosequi lites, sed litium expensæ a monasteriis restituentur, nec licet, sub litium prætextu, prioribus vel a monasterio abesse, vel aliquem deputare monachum ad illas lites prosequendas sine superioris vicarii generalis licentia. Invigilare debet monasteriorum utilitati, jura, privilegia pro viribus suis tueri, regularis observantiæ tenorem defendere, et si notitiam habeat, parum in aliquibus monasteriis curari de statutorum, ac regularum exercitio, vel ea omitti, tenetur urgere, ut excessus, et abusus corrigantur, ac in melius reformentur.

Idem ut supra

§. 85. Ad illum pertinet curare, ut decreta, et acta capitulorum generalium, et diætarum typis quam primum mandentur, et ad singula monasteria mittantur, et decretorum ob-

servationi invigilare. Illius est pariter obitum fratris alicujus ordinis nostri monasteriis nuntiare; pecunias ex beneficiis provenientes recipere, quorum quidem beneficiorum titulares vices suas ad ea regenda ipsi committere teneantur; eidemque injungitur, si qui renuerint, ut intimet locatoribus, et aliis beneficiorum administratoribus, ne de redditibus ipsorum alteri quam ipsimet rationem reddant; quod si aliter egerint, illos vi juris compellat; sicut et procuratores, qui taxationes impositas non solverint; isti insuper procuratores a capitulo generali, vel diæta, superiorive vicario generali ad alia mittantur monasteria, et ad quodlibet munus obeundum inhabiles postea declarentur.

Idem ut supra

§. 86. Accepta, et expensas scribat accurate, et eorum omnium rationem capitulo generali, diætæ, vel superiori vicario generali si postulaverit, reddere semper paratus sit.

Idem ut supra

§. 87. Attendere debet procurator generalis ut beneficiorum ædificia, cum opus fuerit, reficiatur, curetque pro directoriis divini officii mittendis, in quibus inserere non omittat defunctorum officium die prima cujusvis mensis non impedita.

Idem ut supra

§. 88. Tandem procuratoris generalis muneri adjuncta sunt ea omnia, quæ juramento, quod ipse præstitit, ex capitulo generali anno 1600 excerpto continentur, quodque juramentum ad appendicem relatum est. Jus est procuratori generali substitutum eligendi, aut revocandi, verumtamen de consensu superioris vicarii generalis, qui jurisdictionem omnem exclusive a priore claustrali, tam in procuratorem generalem, quam in substitutum habebit.

CAPUT XIV.

De diœtis

De diætis.

§. 89. Singulis annis celebrabantur in ordine Cluniacensi capitula generalia, justis autem de causis fuit postea statutum, ut tantum de triennio in triennium habeantur; ne vero tanto temporis intervallo disciplina ragularis dispendium patiatur, providetur, ut tempore medio inter capitula generalia diæta teneatur, in qua de rebus ad disciplinam regularem pertinentibus agetur.

De convocatione diætæ.

§. 90. Hæc porro diæta a superiore vicario generali convocetur de consensu visitatorum, loco, et tempore competentibus; ad eam convocet idem superior vicarius generalis, juxta usum, et capitulorum decreta, cum visitatoribus priores claustrales sacræ abbatiæ Cluniacensis, prioratuum beatæ Mariæ de Charitate, sancti Martini a Campis, sanctorum Petri, et Pauli de Sylviniaco, et si contingat aliquem ex designatis esse visitatorem, vel morbo, aut alio impedimento esse detentum, convocet priorem de Celsiniis; et casu, quo superior vicarius generalis obierit, fiat convocatio ab antiquiore visitatore de consensu alterius visitatoris, petito prius, et obtento rr. dd. abbatis mandato.

De iis quæ sunt facienda, qua die inchoabitur diæta.

§. 91. Die qua inchoabitur diæta, post primam cantabitur missa solemnis a r. d. superiore vicario generali, aut si fuerit impeditus a visitatore, qui erit professione antiquior. Post missam idem superior vicarius generalis, aut alter, cui id munus fuerit impositum, exhortationis sermonem habeat coram patribus diætæ eum conventu congregatis.

Sequitur ut supra.

§. 92. Conveniant deinde patres diætæ in locum ad hoc paratum, ibique præmissis precibus ante sessiones capituli generalis fieri solitis, superior vicarius generalis de quibus sit tractandum in diæta exponat, et electo diætæ secretario, procedant in deliberationibus, ordinationibus, electionibus, cæterisque ritu, et ordine in capitulis generalibus observari solitis.

De dimissionibus acceptandis in diætis.

§. 93. In diætis sessiones, seu spontaneæ dimissiones superioris vicarii generalis, visitatorum, et priorum acceptari possunt, et in eorum, perinde sicut et in defunctorum locum præsentari reverendo domino d. abbati, quos digniores judicaverint diætæ patres, ut domnus abbas eos assumat. Superiorum institutiones intra tres menses coram omnibus legantur in capitulo monasteriorum, et in librum actuum capitularium inserantur.

De poenis decernendis in diætis.

§. 94. Si compertum fuerit, congregatis patribus, priores canonum sancita, ordinis, et observantiæ statuta, in administratione suorum monasteriorum, tam in spiritualibus, quam in temporalibus consulto neglexisse, contra eos suspensionis pœna decerni poterit, quo in casu in eorum locum subrogentur alii tamquam administratores.

De foliis exarandis et de actibus gestis in diætis.

§. 95. Singula folia de iis, quæ aguntur, sive in capitulis generalibus, sive in diætis, seu in monasteriorum conventibus, chirographo annotabuntur, et quodcumque in diætis fuerit definitum, provisorie demandabitur exe-

quntioni usque ad capitulum generale. Diæta monasteria designare potest, in quibus postulantium, et novitiorum fieri possunt probatio, et ad professionem admissio; monachos pariter designet magistros ætate, et moribus maturos, et quos etiam ad prioris, et subrioris munia obeunda digniores judicaverit. Indicabit ex æquo monasteria studiorum accademicis cursibus destinata, monachosve juniores ad ea mittendos, sicut et magistros iis edocendis capaces, et idoneos hos inter juniores, hi soli deputabuntur ad collegium Cluniacense Parisiis gradus accademicos assecuturi, qui erunt moribus, et sagacitate commendabiles.

PARS SECUNDA

De regimine particulari ordinis Cluniacensis

CAPUT I.

De prioribus monasteriorum

De electione priorum monasteriorum.

§. 96. 1. Priores monasteriorium via scrutinii in capitulo generali a definitoribus eligantur, et intra capitulorum intervalla a r. d. abbate instituantur, qui unum a r. d. superiore vicario generali de consensu visitatorum, vel a diæta ipsi præsentatum assumet, servata dd. abbati facultate approbandi, aut rejiciendi dictum præsentatum. Eligantur autem non prece, aut favore humano, sed doctrina, et vitæ merito commendabiles; si quis vero sæcularium personarum gratia, et favore ad aliquem superioritatis gradum pervenire intendat, repellatur, et judicio definitorum pœnæ regulari subjaceat.

De requisitis necessariis in eligendis.

§. 97. 2. Qui priores instituuntur sint presbyteri in regulari observantia exercitati, qui in ordine laudabiliter vixerint, testimonium de idoneitate sua bonum habentes; quod ut facilius dignosci possit, nullus in priorem eligatur, qui non fuerit subprior, aut novitiorum magister, vel theologiam, aut philosophiam per multos annos prælegerit, vel palmam doctoratus adeptus fuerit.

De numero priorum.

§. 98. 3. Priores Christi vices in monasteriis agere creduntur, curent igitur magis prodesse, quam præesse, et plus amari, quam timeri; sicut cuncti in monasteriis debent eis obedire juxta regulam, et constitutiones, ita tenentur juxta regulam, et constitutiones omnia disponere; pecunias nec in accepta, nec in expensas referant, sed rerum temporalium administrationi ita vigilent, ut officiarii sine debita subordinatione nihil agant.

De adventu priorum ad monasteria ejusdem destinata.

§. 99. 4. Cum ad monasteria sibi destinata pervenerint priores, institutiones suas, in conventu capitulariter congregato, scribæ capituli tradant legendas, qui in actorum capitularium codice inscribet, et subsignabit.

De jurisdictione priorum

§. 100. 5. Jurisdictionem in omnes monasteriorum suorum personas habeant priores, visitatoribus autem in actu visitationum suarum, et domno superiori vicario generali omni tempore subordinentur, et licentiis, seu dispensationibus, quæ a visitatoribus, et superiore vicario generali monachis conceduntur, fidem habeant, dummodo subsignatæ sint ejusmodi dispensationes.

De locationibus bonorum a prioribus faciendis.

§. 101. 6. Omnes bonorum ad mensam conventualem pertinentium locationes in conventu proponant priores, et nonnisi de majoris partis consensu fiant, sic et mutationes dare, vel accipere non præsumant, nec nova construenda suscipiant ædificia, nec constructa destruant, aut interrupta resumant, nec pecuniam mutuo accipiant absque pariter consensu conventus in libro capitularium inscribendo, obtenta prius in scripto superioris vicarii generalis licentia, et præadhibitis aliis formis in pari casu necessariis. Qui aliter se gesserint subjaceant pœnis in constitutionibus designatis.

De distributione officiorum a prioribus facienda.

§. 102. 7. Priores convocatis in capitulum fratribus, omnes, et singulos aliquam administrationem, aut officium habentes in eodem monasterio absolutos declarabunt, deinde subpriorem bonum habentem testimonium, et legitime approbatum a capitulo generali, vel diæta, vel etiam a superiore vicario generali nominabunt, nisi continuandum esse præcedentem censuerint; magistrum novitiorum, si opus fuerit, instituant, cæteros vero officiarios, aut ad pristina restituant officia, aut alios de consensu, et consilio majoris partis seniorum eligant. Procuratoribus subprioris officium, vel subprioribus procuratoris munus committere non liceat.

De duratione officii prioris.

§. 103. 8. Per sex annos continuari possunt priores, transactoque sexennio vacent, etiamsi quatuor mensium intervallo post capitulum generale electi fuerint, et nonnisi post duos annos completos superioritatis gradum

aliquem ejusdem generis assequi possint, eligantur tamen, si visum fuerit consentaneum, subpriores, magistri novitiorum, et habiles sint ad alia inferioris gradus munia in quovis monasterio.

De transitu ad majores gradus. §. 104. 9. Juxta literas patentes anni 1779 die 4 januarii, formulis expletis, ad gradum superioris vicarii generalis pervenire possunt priores, transacto sexennio: quæ quidem literæ patentes in capitulo generali anni 1781 visæ fuerunt, simul et approbatæ, quæque ad appendicem subscriptæ sunt.

De officio subprioris. §. 105. 10. Cum subprior sit secundus a priore in monasterii regimine, absente, vel defuncto priore, vel a morbo sic detento, ut communibus exercitiis interesse non possit, regimen, et curam monasterii suscipiat, in omnibusque se prudenter gerat.

De xonio mittendo a priore ad capitulum. §. 106. 11. Quod si prior ad capitulum accedere nequeat, xonium mittat, ut ad appendicem refertur.

CAPUT II.

De adhibendis ad consilium fratribus.

De fratribus adhibendis ad consilium. §. 107. 1. Quoties præcipua agenda sunt, superior senioribus suis ea prius proponat quam conventui, et de consilio, et assensu saltem majoris partis eorum, rem ad totum deferat conventum rursus examinandam. Fratres vero a cœtu sine rationabili causa abesse non præsumant, et quid sibi utilius, ac melius videbitur, modeste aperiant. Major supra mediam pars in omnibus prævaleat, si vota fuerint æqualia, prævaleat pars, quam superior tenebit, ac in ejus absentia subprior, non vero post eum alius: conclusioni autem subscribant omnes etiam illi, qui aliter forte censuerint; alioquin voce activa, et passiva per sex menses priventur.

De iis, qui conventum repræsentant. §. 108. 2. Conventus nomine professi intelliguntur monachi choro addicti, qui de eodem sunt monasterio, non vero conversi, nec fratres nostri hospites.

De proponendis in capitulo §. 109. 3. Inter præcipua capitulo proponenda, declaramus esse receptionem novitiorum ad professionem; locationes dominiorum, bonorum conventus, et officiorum, quæ nonnisi de consilio, et assensu majoris partis fieri debent, sic et commissiones procuratorias pro gerendis beneficiis, et negotiis ad conventum pertinentibus.

De alienationibus non faciendis. § 110. 4. Quia vero ex bonorum alienatione grave damnum plerumque patiuntur monasteria, statuimus, quod priores, vel conventus nullas alienationes, vel obligationes de rebus immobilibus, vel etiam de mobilibus pretiosis faciant, vendendo, permutando, vel alio quovis modo, nisi in casibus per sacros canones permissis, et adhibitis solemnitatibus, jurisque formis observari solitis; advertendo, quod hujusmodi alienationes, obligationes, aut mutationes legales non fuerint, nisi iis peragendis prius petita fuerit, et obtenta licentia a capitulo generali, vel a a diæta, vel a domno superiore vicario generali, extra capitulum, et diætam: quo in casu transmittentur acta authentica a secretario monasterii subscripta, quæ negotii qualitatem, et naturam exponant. Nulla porro fiat immutatio, aut alienatio sub quolibet prætextu, nisi pretium ejus in alia itidem bona convertatur, et formæ juris requisitæ observatæ sint.

De ordine servando in dandis suffragiis. §. 111. 5. In dandis suffragiis subprior primum teneat locum, cœteri vero secundum professionis suæ ordinem in eadem parte suam aperiant sententiam, tum qui primum alterius partis locum tenet, dicat, et cœteri in eodem ordine, nec ullus extra suum ordinem non interrogatus quidquam audeat proferre, nec procaciter defendat sententiam, tunc enim tamquam pacis perturbator expellatur.

De electione secretarii. §. 112. 6. Ne vero memoria excidant quæ capitulariter acta sunt, superior e suis monachorum prudentem de seniorum consilio in secretarium eligat cui actum suæ institutionis, ubi de novo venerit ad monasterium coram conventu publicandum tradet, posteaquæ in librum actuum capitularium cum ipsius, ac seniorum subscriptione consignandum. Secretarius vero plures habeat libros; in primo transcribat acta res temporales spectantia, in secundo acta capitulorum generalium, nec non diœtarum, in tertio ubi novitiatus inscribatur novitiorum ad habitum admissio, suffragia etiam, quæ dantur in favorem novitii quarto, octavo, et decimo mensibus post novitiatus inchoationem, nec professionis actum. Quæcumque vero capitulari deliberatione in acta fuerint relata, cum omnibus, qui deliberationi interfuerint subscribat superior, et apponatur conventus sigillum.

De iis quorum uti consilio debeant supe- §. 113. 7. Declaramus per seniores, quorum consilio uti debent supe-

riores in rebus tractandis.

riores in rebus tractandis, intelligi subpriores, magistros novitiorum, et quosdam alios monachos sacerdotes, qui a superiore cum consilio subprioris eliguntur non tam per ordinem, quam secundum vitæ meritum, et sapientiæ doctrinam. In consilium eos advocet superior, quoties opus fuerit, pro bono, et utilitate conventus; et cum eis agat de mediis disciplinæ regularis conservandæ. Illi autem seniores sint solliciti, ut divinum agatur servitium, regularisque teneatur observantia, et quæ emendanda invenerint, superiori manifestent.

De poenis contra relevantes acta capituli.

§. 114. 8. Si quis fratrum, vel seniorum revelaverit ea, quæ in monasterii capitulo, vel in seniorum consiliis particularibus acta, et proposita fuerint, cum inde præjudicium exoriri possit, per sex menses voce activa, et passiva privetur.

CAPUT III.

De disciplina suscipiendorum fratrum

De magistro novitiorum.

§. 115. 1. Magistri novitiorum sint moribus, et ætate omnino maturi, et apti ad lucrandas animas, quibusque ad instructionem novitiorum scientia non desit, tum in regularibus observantiis, et cæremoniis ordinis; tum in iis, quæ ad obedientiam, humilitatem, cæterasque virtutes spectant, novitios exerceant, a capitulo generali, vel a diætis, vel a superiore vicario generali approbandi sunt.

De admittendis ad susceptionem habitu monachalis.

§. 116. 2. Diligenter invigilent superiores, ut ii tantum recipiantur, qui Dei servitio sint apti, non corpore vitiati, non illegitime nati, nec desponsati, literis sufficienter instructi sint, bonæ indolis, et famæ; qui habitum in alia religione non gestaverint, nisi prævia diligenti informatione causæ propter quam habitum dimiserint; pariter nullus monachus cujuscumque ordinis, absque capituli generalis, vel diætarum, vel superioris vicarii generalis licentia admittatur ad habitum monachalem, et nonnisi expleto novitiatus anno, professionem mittere possit; si qui autem postulantes sint sacerdotes, per omnia probentur, diligenter sint examinati, nec eis officii sacerdotalis exercitium impertiatur, quoadusque pietatis illorum superior ceperit experimentum.

Idem ut supra

§. 117. 3. Postulantes monasterium ingressi, magistri novitiorum curæ tradantur, et per aliquot dies stent in habitu sæculari, quo temporis spatio, officiis divinis intersint, ac regularibus exercitiis, in communi refectorio manducent, in dormitorio decumbant, semel in mense, et ante completorium legant, omnia tandem præstent, quæ sunt novitiorum.

De receptione novitiorum.

§. 118. 4. His præmissis, præhabito majoris partis seniorum consensu, præmissoque chirurgi examine, monasticum habitum per priorem solemniter accipiat, et eo absente, per subpriorem (quod de admissione ad professionem idem intelligendum est). Statuto die post primam in capitulo præhabita brevi exhortatione post lotionem pedum induetur tunica, cingulo, atque scapulari, conventu præsente; in missa vero conventuali adhibitis cæremoniis, et precibus ritualis novitialem cucullam recipiet.

De regestratione receptorum.

§. 119. 5. In libro ad hoc destinato conficiat actum scriba capituli, cujus erit geminum exemplar æqualiter subsignatum, et a duobus testibus sæcularibus, primum ut deponatur in archivio publico, secundum quod remaneat in monasterio juxta edicta regia: in hoc notet novitii nomen, et cognomen, quo appellabatur in sæculo, ætatem, patriam, diœcesim, nomina parentum, locum, diem, mensem, et annum, quibus habitum sumpsit, et quis ei dederit. A die, qua indutus erit novitius, novitiatus tempus computatur.

De examine capacitatis novitiorum.

§. 120. 6. Repetent novitii in conventu lectiones mensæ, ut inde religiosi de horum capacitate judicare valeant, et ut ediscant, quæ sunt ab ipsis, omnibusque professis agenda, et memoriæ mandanda, statuimus, ut post primam, vel tertiam, diebus non feriatis, in capitulum omnibus convenientibus, de regula legatur aliquid, additis declarationibus, vel constitutionibus, idemque repetatur vulgari sermone in refectione serotina; præterea novitii, junioresque professi singulis illis diebus regulam memoriter recitent: loco vero lectionis regulæ, et constitutionum, legatur in solemnitatibus, et festivitatibus homilia in evangelium diei intra annum probationis, tribus vicibus, universo fratrum conventui proponatur novitius quarto scilicet elapso mense, octavo similiter, et tandem decimo: quarto mense, priusquam conventus capitulo proponatur, superior, et novitiorum magister cum senioribus inter se tractent de novitio, an ad religionis statum aptus sit, et si dignum censuerint, eum conventui prior proponat, et in hac pro-

positione singulis liberum erit proferre quid de illo laude, aut vituperatione dignum animadverterint, quid etiam de ejus capacitate, et ad religionem idoneitate censuerint: qui si minus aptus judicatus fuerit, a superiore cum consensu majoris partis dimittatur; sic autem ejectus, ulterius in monasterio non permaneat. Octavo mense idem fiat. Tandem decimo mense de majoris partis seniorum consensu proponatur universo conventui, secretis subiiciatur votis; quæ quidem vota, duo superior habeat, non autem subprior in absentia prioris.

De suffragiis necessariis ad admissionem.

§. 121. 7. Ille tantum habeatur ad professionem emittendam admissus, cui duæ tertiæ partes suffragiorum faverint: in hac autem receptione, sicut in omnibus aliis actibus, ad quos requiritur duarum partium consensus, sexdecim ex viginti quinque, et quatuor ex septem ad validitatem dictorum actuum sufficere declaramus. Absentium vota non suscipiuntur; qui pariter duos ad minus menses de conventu non fuerit, suffragium habere non potest secretum, exceptis superiore, et magistro novitiorum.

De exclusione consanguineorum a ferendo suffragio.

§. 122. 8. Ut liberius, et salva pace omnia fiant, statuimus, ut si fuerit in conventu aliquis dicti novitii consanguineus ad tertium gradum inclusive etiam monasterii superior, tempore ejusdem discussionis e capitulo exeat; idemque sit de magistro novitiorum, ut videlicet non intersit in conventu quando de novitio tractabitur, sed dicto prius simpliciter quid sentiat, egrediatur: in danda autem voce sua secreta, sicut et cæteri fratres, capitulo intersit. Nullus ea, quæ in capitulo dicta fuerint de novitio, maxime quæ scandalum generare possent, ipsis nec aliis audeat revelare; si quis vero contra fecerit, prima vice tribus mensibus voce activa privetur, secunda vice sex mensibus, et si in eamdem culpam inciderit, correctionem incurrat regularem. Novitius vero a conventu sic admissus repudiari non poterit sine conventus licentia, gravibusque causis.

De professione novitiorum.

§. 123. 9. Ipsa die, qua fieri debet professio, idest anno die expletis hora competenti, congregatis omnibus in capitulum ante missam solemnem, superior sacris vestibus indutus, novitio in medio capituli genuflexo petitionem suam facienti, vestes sæculares, et regulares offerat, ut has, vel illas eligat, tunc habita brevi exhortatione de ipsius professione in ecclesiam revertatur cum conventu, et novitius inter missarum solemnia coram omnibus stabilitatem, obedientiam, et conversionem suorum morum secundum regulam sancti Benedicti, et ordinis statuta promittat; professionem vero suam in chartam propria manu descriptam pronuntiat sub hac forma.

Forma professionis

In nomine Domini Nostri
Jesu Christi Amen.

De forma professionis emittendæ.

§. 124. Anno a Nativitate ejusdem N. die N. mensis N. ego frater N. urbis, vel loci N. diœcesis N. promitto stabilitatem, conversionem morum meorum, et obedientiam secundum regulam sancti patris nostri Benedicti, coram Deo, et omnibus sanctis, quorum reliquiæ habentur in hoc monasterio N. urbis N. et diœcesis N. in præsentia R. D. N. prioris claustralis ejusdem monasterii sub ordine Cluniacensi, ad cujus rei fidem hanc petitionem meam manu propria scripsi, et subsignavi die, et anno quibus supra ✠ frater N. ✠

Quod si novitius sit conversus forma professionis erit in lingua vulgari, et post hæc verba, nostri Benedicti, additur in statu conversorum.

De juramento præstando a professore.

§. 125. Immediate post professionem emissam ascendit professus ad altare ad cornu evangelii, ibique tangendo sacrosancta evangelia juramentum præstat sub hac forma, quæ professionem explicat, et ad illam refertur. *Vide ad calcem.*

De subscriptione schedæ professionis.

§. 126. 10. Recens professus præstito hoc juramento illud super altare cum professionis schedula deferat, et utrumque suo subscribat nomine, signum crucis apponendo; et vestibus professorum prius benedictis induatur; utraque autem schedula tam professionis, quam juramenti in archivio abbatiæ Cluniacensis reponatur; sed professus ante, vel post professionem suam transcribat in libro ad hoc destinato eamdem professionis suæ, et juramenti formulam, et subscribat nomine suo, et cognomine; scriba vero capituli subjiciat actum hujus rei fidem facientem, ab eo, qui professionem emisit, duobus senioribus, et duobus testibus sæcularibus ad hoc vocatis, posteaque ab ipso scriba subsignetur. Liber vero in eodem remaneat monasterio.

De duratione novitiatus.

§. 127. 11. Quamdiu expedire judicaverint superiores majores, post professionem maneant professi sub cura magistri novitiorum, et in exercitiis

regularibus, et humaniorum literarum lectione exerceantur, omnibusque novitiorum exercitiis subiiciantur. Conversi autem non admittantur ad professionem, nisi per duos annos in novitiatu remansi fuerint, et emissa professione, nullam vocem activam, et passivam in ulla capitulari deliberatione habeant, utpote qui ad ministerium externum, et activæ vitæ munia solummodo recipiantur. In quolibet monasterio recipi poterunt, præhabito consensu superioris vicarii generalis; omnium bonorum spiritualium comparticipes esse declaramus, et eorum necessitatibus, tam spiritualibus, quam temporalibus provideatur a conventu, in quo degunt. Post eorum obitum pro iis, sicut, et aliis fratribus missæ celebrentur, et nomina eorum in necrologio monasteriorum inscribantur. Curent insuper superiores, ut officiis ipsis assignatis diligenter fungantur, nihilque ex horum actibus vendatur insciis procuratoribus, quibus denarii ex tali venditione provenientes tradantur.

De renovatione votorum.

§. 128. Ut spiritus fervoris excitetur, ac virtutis studium, statuimus, ut quotannis circumcisionis Domini die ante primam, præmissa exhortatione a superiore, vel alio ab ipso superiore designato, in singulis monasteriis habeatur celebris votorum renovatio, juxta formam in rituali præscriptam.

CAPUT IV.

De vitio proprietatis, seu de paupertate

De voto paupertatis.

§. 129. 1. Vitium proprietatis, quod nequissimum appellat sanctus pater Benedictus, non solum in exterioribus est amputandum, sed omnem sollicitudinem impendere debent fratres, ut omnem affectum ad res caducas tollant de cordibus suis; quare serio perpendant, ne aliquam rem nimio affectu possideant, ita ut forte resisterent, si ab eis auferri contingeret; quod ut vitetur, caveant superiores ne alicui concedant aliquid ad usum pro vita, quia talis concessio est valde proprietati similis, sed concedant usque ad beneplacitum superioris.

De vetita pecuniæ retentione.

§. 130. 2. Nulli liceat monacho pecuniam sub quovis prætextu etiam parentum suorum, aut aliorum negotiis applicandam servare, aut aliam rem sub quovis sensu accipere sine licentia superioris, sed pecuniam ad se provenientem deferat superiori suo. Nullus etiam literas absque prioris licentia præsumat accipere, et ut vitetur omnis abusus, statuimus in quolibet monasterio futuram esse arcam ad recipiendas literas idoneam, et solum priorem istius arcæ clavem habiturum.

De usu pecuniæ.

§. 131. 3. Pecuniæ ex pensionibus provenientes a procuratore generali, vel a superiore locali recipiantur, et non impendantur nisi de consensu superiorum. Beneficiarii titulares beneficia sua non administrent per se, nec per procuratores speciales, sed ad ea regenda vices suas procuratori generali committere teneantur; qui vero beneficia possident claustralia, procurationes dare non omittant monasteriorum procuratoribus.

De rebus paupertati adversis non retinendis.

§. 132. 4. Attendant insuper fratres licitum eis non esse res pretii notabilis habere, nec inutiles, ac superfluas, pecuniamque in ludum refundere. Qui aliter se gesserint emendentur: nihil igitur habeant fratres, aut a quoquam recipiant, vel dent, nisi cum licentia superioris. Detestentur tandem fratres usum independentem paupertati adversum, magisque reformident rerum monasterii furtum, de quo si quis fuerit convictum, graviori subjiciatur vindictæ.

CAPUT V.

De stabilitate

De vetito egressu a monasteriis sine licentia superioris.

§. 133. 1. In animarum dispendium, ordinis opprobrium vergunt frequentes discursus, et regularem disciplinam destruunt; unde nullus præsumat septa monasterii egredi sine licentia superioris; per quæ septa intelligimus loca omnia intra clausuram, cujus deferuntur claves post completorium ad superiorem, qui facilem non se præbeat ad licentiam exeundi extra monasterium concedendam. In diebus autem dominicis, et festis licentia exeundi nunquam dari debet, nisi aliqua intersit causa necessaria.

De licentiis a singulis superioribus concedendis.

§. 134. 2. Licentiam exeundi, seu deambulandi ultra mensem unum fratribus non impertiatur superior, et professoribus ultra sex hebdomadas, nisi permiserint r. d. superior vicarius generalis, vel visitatores in actu visitationis; si quis moram ultra terminum traxerit, vel missus ad monasterium, ut ibi demoretur, recta non perrexerit via, superior loci, ad quem missus fuerit, per aliquod tempus extra claustra exeundi facultatem ei deneget.

De licentia in scriptis reportanda Lutetiam adveniendi causa.

§. 135. 3. Nullus Lutetiam advenire præsumat, nisi obtenta in scriptis licentia r. p. superioris vicarii generalis, propriique habitu consensu superioris. Nulli pariter liceat monacho lites prosequi, vel alia suscipere negotia sine causa urgenti a superiore vicario generali approbanda, sicut et nullus commissiones procuratorias ad dirimendas externorum controversias suscipiat inconsulto superiore; nihil enim plus amovet animos a contemplatione, et praxi virtutum, nihilque a proposito vitam agendi in solitudine tam distat.

CAPUT VI.

De ordine congregationis

De ordine congregationis.

§. 136. 1. Ne qua possit suboriri perturbatio ratione ordinis, quem debent inter se retinere monachi, locum cuique proprium sic assignamus: primus ubique r. d. superior vicarius generalis, deinde visitatores, postea priores titulares in monasteriis conventualibus, quorum sint titulares, nisi forte prior claustralis fuerit visitator, quo casu prior claustralis præcedet titularem, etiam in monasterio titularis, nulla tamen iisdem titularibus competit jurisdictio spiritualis, sed solis prioribus claustralibus, aut in eorum absentia subprioribus, aut professione antiquioribus.

De ordine sedendi in congregationibus.

§. 137. 2. Post priores claustrales sedeant consiliarii assistentes r. d. superioris vicarii generalis, prucurator generalis, subpriores, magister novitiorum in monasterio dumtaxat, in quo magistri novitiorum exercet officium, in abbatia Cluniacensi patres, qui vocantur ordinis socii præcedant novitiorum magistrum, inter se suæ professionis ordinem servantes. Hos sequuntur sacerdotes, diaconi, subdiaconi, professi clerici, novitii clerici, et conversi juxta admissionis suæ ordinem, suæque professionis diem.

De antianitate inter eodem die professionem emittentes.

§. 138. 3. Si contingat plures novitios eadem die profiteri in eodem monasterio, qui prior verba professionis pronuntiaverit, priorem locum teneat; si vero in diversis monasteriis professionem emittant, qui in abbatia Cluniacensi emiserint, alios præcedant; idem est intelligendum de iis, qui in aliquo de quatuor prioratibus, aut filialibus vota emiserint; in aliis vero monasteriis, si plures eadem die profiteantur, nunc ordinem inter se teneant, quem ipsi prioratus inter se servant: quamobrem in monasteriis habeatur matricula omnium monachorum, in qua ordo cujuscumque professi, ætas, dies, annus, et locus professionis inscibantur.

CAPUT VII.

De vestimentis fratrum

De vestimentis fratrum.

§. 139. 1. Quoniam monachorum vestis juxta regulæ documentum, non ad vanum ornatum, vel vanitatis materiam nutriendam inservire debeat, sed simplicitatem monasticam, non vero mundanam elegantiam redolere debeat, statuimus, ut omnes in vestibus exterioribus colore nigro utantur, utpote modestiæ magis consentaneo; pro vestimentis autem intrinsecis alio colore uti possint.

De vestimentis vetitis.

§. 140. 2. Invigilent superiores ne monachi aliis utantur indusiis præter ea, quæ ex lana sunt confecta, quæque manicas non habeant explicatas, et globulis clausas. Novitiorum scapularia sint usque ad genua, duabus circiter lata sint palmis. Qui tandem in via diriguntur, nonnisi pallia de modesto colore sine ullo ornatu deferant.

De vestimentis a superiore suppeditandis

§. 141. 3. Schedula nomine suo scripta petat frater a superiore quidquid vestimentorum, vel cujuscumque alterius ipsi opus fuerit. Res cunctas superioris jussu procurator, vel cellerarius præbeant in natura, nunquam vero pro vestiario pecunia concedatur, superioresque emendentur a superiore vicario generali, vel a visitatoribus in actu visitationum, qui hunc introduxerint abusum, et si procuratores inscio superiore, in eodem inveniant casu, eos deponant.

De tonsura capillorum.

§. 142. 4. Sicuti fratres vestibus strictæ observantiæ convenientibus indui debent, ita capillorum suorum tonsuram non negligant; frequenter itaque capillos radant, conversi autem coronam non deferant.

CAPUT VIII.

De silentio

De silentio.

§. 143. 1. Omni tempore, et loco studeant fratres nostri silentio, ex quo pendet monasticæ disciplinæ pars præcipua. In primis maxima cura observetur nocturnum silentium, quod a fine completorii usque ad versum *prætiosa* primæ diei sequentis protrahetur. Lex silentii potissimum tenenda est in ec-

clesia, in choro, dormitorio, refectorio, loco communi, et capitulo, et si in iis locis loquendi necessitas urgeat, id fiat breviter, et submissa voce.

De collocutionibus horis non prohibitis habendis.

§. 144. 2. Indulgemus fratribus nostris, ut omni tempore dominicis diebus, festis de præcepto, et omnibus feriis, quibus non viget jejunium regulare a prandio usque ad horam primam pomeridianam, et a cœna usque ad completorium convenire possint colloquiis mutuis animum relaxaturi: insuper integra hebdomada ante adventum, excepta feria sexta, ita et in hebdomada septuagesimæ feria tertia, quinta, et sabbatho, et in sexagesimæ hebdomada omnibus feriis, excepta sexta fratribus pariter concedantur colloquia, quæ superior ultra horam protendere potest. Caveant omnes ab impulsionibus, aliisque jocis gravitati monasticæ minime congruentibus.

De prohibita armorum gestione.

§. 145. 3. Omnem inhibemus armorum gestionem, omnemque cum armis venationem; prohibemus pariter ne ullus ad commessationes, convivia, nuptiarum, sponsaliumque convocationes accedat, neque infantes de sacro fonte suscipiat absque consensu superiorum majorum: nemo foliis lusoriis unquam, nec quavis alea lucri gratia ludere præsumat. Qui in iis infractores deprehensi fuerint, graviter emendentur.

CAPUT IX.

De dormitorio

De dormitorio

§. 146. 1. Ut fratres nostri lectioni, et meditationi liberius vacare possint, dormitoria in diversas cellas dividantur, et sua unicuique assignetur cella, in qua legat, dormiet, et laboret. Cellæ, quantum fieri potest, pares sint et uniformes, seris ita claudantur, ut uniuscujusque clavis ab aliis sit diversa: omnes autem cellæ clave communi aperiantur, quam clavem habebit apud se superior; et si cujusquam v. gr. procuratoris, aut cellerarii cella particulari clave obseretur, similem habeat superior.

CAPUT X.

De officio divino, et hora officii

De officio divino.

§. 147. 1. Sanctissimus pater Benedictus nullum ex monachis excipit a divino officio dicendo, ideoque quilibet monachus professus officium dicat, etiamsi non sit in sacris.

De assistentia fratrum in choro.

§. 148. 2. Fratres Nostri ad divinum opus vocati, nulla interposita mora, et omnibus posthabitis, ad chorum se conferant; alta semper et intelligibili voce psallatur, seu notis, seu in directum; pariter incipiatur versus, et terminetur, ac pausas observent prout in cæremoniali monastico præscriptum est.

De tempore recitationis officii.

§. 149. 3. Statuimus ad servandam in monasteriis uniformitatem circa divini officii horam, ut omni tempore, diebus ferialibus hora circiter secunda post mediam noctem surgatur ad vigilias, dominicis vero, ac solemnitatibus hora circiter prima post mediam noctem, et ut omnes in chorum una inchoaturi divinum officium conveniant, semiquadrante ante primum signum fratres semper evigilentur.

De convocatione fratrum ad stationem.

§. 150. 4. Media post horam quintam matutinam excitentur fratres, et sonitu campanæ ad stationem convocentur, inde ad signum superioris in chorum descendant, per semihoræ spatium orationi mentali vacaturi. Hora sexta quotidie signum primæ detur, qua finita eatur ad capitulum pro lectione martyrologii, cui diebus privatis adjungetur lectio regulæ sancti Benedicti, et constitutionum ex ordine, nec non commemoratio fratrum familiarium, et benefactorum nostrorum defunctorum. Tertia cantetur ante majorem missam, exceptis diebus jejuniorum, in quibus tertia post primam cantabitur. Post missam conventualem dicantur sexta, et nona.

De vespere, et completorio

§. 151. 5. Ab idibus septembris usque ad pascha sesquisecunda hora pulsabitur primum signum vesperarum, et sesquisexta completorium. A pascha vero usque ad idus septembris hora tertia pulsabitur primum signum vesperarum, horaque septima completorium. In quadragesima ante prandium dicentur vespera.

De oratione mentali in cellis facienda.

§. 152. 5. Inter primum, et secundum vesperarum signum, omnes orationi mentali in cellis suis vacent. Ante completorium sedentibus omnibus in choro, aliquid ex sermonibus sancti Bernardi legat acholytus, et post completorium, in quo semper hymnus cum notis cantabitur, benedictione a superiore data, fiat processio ad sacellum beatæ Mariæ cantando unam de beata antiphonam, dictisque versu, et collecta pulsetur salutatio angelica; postea legatur meditatio pro die sequenti, fiat

tandem aspertio aquæ benedictæ a superiore.

De missa conventuali, et vespere recitando.

§. 153. 7. In omnibus monasteriis missa conventualis, et vesperæ singulis diebus cum notis cantentur, ubi sufficiens erit monachorum numerus. Omnibus dominicis diebus fiat benedictio aquæ lustralis, et processio per claustrum. Hymnus *Te Deum laudamus* in vigiliis cantetur, quoad cæteras ecclesiæ cæremonias, ritualis in singulis monasteriis consulatur.

De magistro cæremoniarum, ejusque officio.

§. 154. 8. Solliciti sint superiores, ut omni tempore ad horas canonicas, tam diurnas, quam nocturnas horis per constitutiones nostras præscriptis, convocentur fratres; quare cæremoniarum instituant magistrum, vel eum, qui sacristiæ præest, qui singulis hebdomadibus, sacerdotem hebdomadarium, diaconum, subdiaconum, acholytos, cantores, aliosve officii divini ministros, lectorem quoque mensæ, ac servitores in tabula ad id in dormitorio appensa, notet; quidque novum fuerit aut legendum, aut cantandum indicare non omittat.

De poena contra eos qui tardius venerint ad officium divinum.

§. 155. 9. Qui ad horas tam diurnas, quam nocturnas tardius venerit, genuflectat in chori medio usque ad signum superioris, quo facto surgat, et locum suum petat. Qui ab officio pariter, vel a mensa, vel ab aliquo exercitio opus habet discedendi, mox rediturus est. Invigilent tandem superiores, ut quisque die, ac nocte opus suum compleat.

CAPUT XI.

De reverentia orationis

De reverentia orationis.

§. 156. 1. Quoties in ecclesiam convenient patres nostri, majestatis, et sanctitatis loci meminerint; ordinatim ingrediantur, coram sanctissimo Eucharistiæ sacramento usque ad terram genuflectant. Sit incessus gravis, totusque corporis habitus sit ita compositus, ut adorationem spiret, et numinis præsentiam testatur. Non ibi colloquantur, nec etiam susurrent, et sic orent, ut alter non inquietetur.

De deprecationibus faciendis coram sanctissimo Sacramento.

§. 157. 2. Curabit superior, vel sacrista, ut coram sanctissimo sacramento, quoties fuerit patenter espositum, ab alioque successive fiant deprecationes, hinc curabit, ut descriptum sit in tabula quibus horis, et diebus cucullæ a fratribus deferri debeant.

De libris parandis pro lectionibus in choro.

§. 158. 3. Lecturi fratres, aut cantaturi prævideant lectiones, præparentque libros tempore congruo, adeo ut scandalum vitetur; negligentes autem puniantur. Si quis frater in choro notabiliter fallitur, ut si, v. gr. sui excessu erroris alios errare fecerit, aut necesse fuerit emendari legendo, aut cantando, mox in medio chori genuflectat usque ad signum superioris.

CAPUT XII.

De oratorio monasterii

§. 159. 1. Sic decorentur ecclesiæ, ut quidquid in eis occurrerit, pietatem excitet, et augusta sint earum ornamenta, quæcumque ad divinum cultum spectant, maxima reverentia tractentur, summoque studio conserventur.

De paramentis adhibendis in ecclesiis.

§. 160. 2. Sanctorum reliquiæ, et vasa pretiosa in sacrario, vel loco tuto clave includentur. Invigilent superiores ne sacristæ sub quocumque prætextu sacras reliquias, vasa, et ornamenta cuique commodent extra monasterium sine licentia superioris; partes reliquiarum, vel minutissimæ neque nostris, neque externis dentur sine capituli generalis licentia, vel urgente necessitate absque superioris vicarii generalis mandato. Nullus pariter sine eadem licentia capsas aperiat. Qui contra fecerit, superior, vel inferior, graviter emendetur.

De conservatione reliquiarum, et vasorum pretiosorum.

§. 161. 3. Diu noctuque lampas ardeat coram sanctissimo sacramento, et ubi sol occuberit, si patens debeat esse ecclesia, ubicumque opus erit, accendantur lucernæ.

De lampadibus adhibendis die noctuque.

§. 162. 4. Post completum officium, fiat brevis mora, singulis in suis locis genibus flexis remanentibus, donec a superiore signum fiat.

De absolutione officii.

CAPUT XIII.

De sacerdotibus monasterii, et de ordinibus suscipiendis

§. 163. 1. Superior de consilio, et assensu seniorum eligat fratres sufficienti literatura instructos, ac bonis moribus ornatos, ad ordines suscipiendos, et quoscumque cum senioribus dignos judicaverit, superiori vicario generali præsentet, et ab eo pro eis promovendis literas petat dimissorias.

De eligendis ad suscipiendos ordines.

§. 164. 2. Promovendi antequam præsententur episcopo a superiore, et senioribus examinentur; qui sacerdotio erit initiandus, ad illud digne susci-

De examine promovendorum.

piendum exercitiis spiritualibus per aliquot dies se præparet; qui vero absque superioris licentia majoribus ordinibus insignitus fuerit, maneat suspensus quoad a capitulo generali absolutus fuerit.

De exclusis ob insufficientiam

§. 165. 3. Quos episcoporum examinatores ad ordines non admiserint ob insufficientiam, vel aliam causam, ante annum integrum elapsum non iterum præsententur, ut promoveantur; ad presbyteratus ordinem suscipiendum non præsententur fratres nisi absoluto theologiæ cursu, et in muniis sacerdotalibus sint versati, unde, qui semel a superiore, et senioribus propositi minime capaces fuerint inventi, ut promoveantur ad ordines, non iterum præsententur, nisi de novo examinentur, et vere sint emendati. Si ordinatus minime fuerit repertus idoneus, suspendatur ab illius ordinis administratione, donec idoneus judicetur; et superior, qui concurrerit ad talem ordinationem, a capitulo, vel diæta, vel superiore vicario generali graviter emendetur.

De celebratione prioris missæ.

§. 166. 4. Nulli liceat extra ecclesias nostrorum monasteriorum primam missam celebrare absque licentia superioris vicarii generalis, nec permittantur solemnes invitationes in prædictarum missarum celebratione. Elapsi quindecim diebus novus sacerdos per sex hebdomadas continuas fungatur munere hebdomadarii, nisi superior ob justam causam dispensaverit. Idem præstent sacerdotes novitii post emissam professionem, cæteroquin omnes sacerdotes, prioribus exceptis, per vices in hebdomada integra hoc officium exequantur, nullusque eximatur, nisi legitime impeditus de licentia superioris, excepsis procuratoribus sacræ abbatiæ Cluniacensis, et sancti Martini a Campis. Qui contra fecerit, tamquam gravis culpæ reus puniatur. Declaramus per missam conventualem non satisfieri nec iis pro quibus accipiuntur stipendia, nec iis in obitu fratrum nostrorum celebrari solitis.

De sacra synaxi frequentanda.

§. 167. 5. Attendant fratres sacerdotibus inferiores, tam novitii, quam conversi, ut singulis diebus dominicis, et festis de præcepto ad sacram synaxim accedant, et ad hoc pia excitentur monitione. Qui frequentius huic sacrosancto mysterio participare voluerint, cum superioris licentia faciant. Cum autem nonnisi maxima cum puritate ad sacrosanctum Eucharistiæ sacramentum accedendum est, et quoniam ex confessionis frequentia major est cordis puritas, delinquendique facilitas augetur ex omissione, commonemus fratres, ut sæpius confiteantur. Confessiones autem audiant prior, vel subprior, aut alii de conventu, quibus hæc cura a superiore fuerit commissa; nullus autem sine speciali licentia superiorum præsumat alios eligere confessarios. Monachi per loca ordinis transeuntes, deputatis ad audiendas confessiones, non aliis confiteantur.

De casibus reservatis non absolvendis sine licentia.

§. 168. 6. Caveant confessarii ne casus superioribus reservatos absolvant sine superiorum majorum licentia, vel prioris, nisi in mortis articulo: caveant pariter ne confessiones audiant per horas refectionis, et alias incompetentes. Quibus autem concessa fuerit potestas in aliquo monasterio excipiendi confessiones non possint ea uti ad aliud monasterium translati, nisi cum expressa secundi superioris licentia, qui hanc revocare poterit. Superior autem vicarius generalis, et visitatores omnium fratrum nostrorum ubique confessiones recipere possunt, et a casibus servatis absolvere.

CAPUT XIV.

De culpis, et poenis

De culpis, et poenis.

§. 169. 1. Quia justum est, ut quos Dei metus, et virtutis amor a malorum revocat, ipsos timor pœnæ coerceat, pro pace bonorum, et ad reprimendam improborum, et temerariorum audaciam, volumus, ac præcipimus ea, quæ pro pœnis, et culpis ordinata, et a superioribus injuncta fuerunt, a transgressoribus inviolabiliter observari: quare si transgressio secreta fuerit, secreto quoque reus taxatam pœnam luere non recuset; si vero transgressio publica fuerit, publice etiam transgressor puniatur. Porro cum sanctus pater Benedictus nullas nequidem leves culpas voluerit esse impunitas, superiores quibusque delinquentibus pro culpæ modo pœnas imponere non negligant: ut autem in omnibus servetur proportio ad normam æqnitatis, et charitatis ordinata, culpas ad quatuor genera, nempe levium, gravium, graviorum, et gravissimarum revocamus, et unicuique illarum generi ita pœnas definimus, ut tamen pro ratione circumstantiarum augeri possint, et minui in eodem genere.

De culpis levibus.

§. 170. 2. Leves culpæ sunt quæ admittuntur, vel in parva materia, vel ex inadvertentia, nimia festinatione,

fragilitate, oblivione, aut ignorantia, v. gr. Si quis audito signo divini officii tarde advenerit, aut ad alia officia regularia statim non accesserit, vel in cæremoniis aliquid deliquerit; pro iis aut similibus culpis reparandis, pœnæ hujusmodi imponi possunt, scilicet psalmus aliquis, vel litaniæ recitandæ, ipsumve caput regulæ, et constitutionum coram sanctissimo sacramento, aut in cellula genibus flexis legendum, aut quid similiter.

De culpis gravibus.

§. 171. 3. Graves culpæ censentur, quæ speciali ratione instituto monastico, sanctæ regulæ, bonis moribus adversantur; ut jejunium regulare sine necessitate, et licentia superioris frangere, cum superioribus procaciter contendere, alicui fratrum opprobrium dicere, e monasterio egredi sine licentia superioris, infractio sigilli superiorum, et alia similia; pro his, et similibus, stet delinquens per aliquod tempus in ultimo ordine, silentium continuum per aliquot dies ei injungatur, aliaque præstet, vel omittat, quæ peccati confusionem, et cæteris metum injiciant.

De culpis gravioribus.

§. 172. 4. Culparum graviorum nomine eas intelligimus, quæ animum vel a Deo adversum, vel in malo pertinaciter obstinatum, vel plurimum arguunt, vel certe malitiam apertam indicant, ut si quis manifesta contumacia obedientiam neget superiori, vel inobedientiam suam proterve defendat; si fratrem se percussurum minatus fuerit, si contra ecclesiam, regem, superiorem, vel ordinem aliquis machinetur, et machinantem non revelet sciens; si de rebus monasterii aliquid alicujus pretii vendiderit, vel sibi appropriaverit; si literas charitati nocentes scripserit; istis, et similibus culpis, pœnæ injungendæ sunt, v. gr. culpam in capitulo dicere, in refectorio genibus flexis reficere, veniam a conventu postulare; per aliquot dies in cella separatim ab omni fratrum consortio remanere, de loco professionis in ultimum dejici ad tempus; ad tempus pariter voce activa, et passiva privari, et alia hujusmodi, et in eodem genere pro majori, aut minori culpæ gravitate subjici.

De culpis gravissimis.

§. 173. 5. Gravissimæ culpæ sunt, falsa atrocis criminis accusatio, vel imputatio; gravis alicujus percussio, violenta in superiorem manuum injectio; violatio castitatis opere perpetrata; desertio a congregatione; apostasia a fide et religione; hæresis, sigillorum falsificatio; et alia hujusmodi dummodo fuerint publica; nec non omnia, quæ si ad tribunalia sæcularia deferrentur, pœnis corporalibus expiarentur. Qui igitur hujus generis crimen aliquod admiserint (quod absit) præmissis inquisitionibus, et instructo processu usque ad sententiam inclusive, præter pœnas prædictas, poterunt ad ordines, officia, et quoscumque gradus pronunciari inhabiles; voce activa, et passiva ad plures annos privari, et si pertinaces fuerint præmissa excommunicatione majori, vel minori habita ratione culpæ, in detentionis domo, idest cubiculo lucido, et salubri includi; in quo quidem cubiculo habitus monasticus fratribus sic detentis tolletur, quamdiu detinebuntur. Ad hos autem mittant superiores quosdam sapientia præditos, qui ejusmodi fratres consolentur, nec non ad pœnitentiam, bonamque frugem adhortentur.

CAPUT XV.

De occupatione diurna, et studiis

De occupatione diurna.

§. 174. 1. Cum plerumque desidia institutum monasticæ vitæ in contemptum, et perniciem adducat, ad regulæ mentem accedet superior, qui noverit monachos in religiosis occupationibus detinere. Quamobrem post divinum opus, quo nihil illis debet esse antiquius, sicut et cæteris regularibus exercitiis, invigilet, ut reliquum tempus in utilia studia, et exercitia insumatur; quare singulis diebus non feriatis post primam fiant preces pro iis, qui occupari debent; quo tempore præterito unusquisque lectioni vacet. Invigilent igitur superiores, ut tempus omnes utiliter impendant.

De studiis colendis in collegiis.

§. 175. 2. Qui ad collegia, vel monasteria studiorum causa mittuntur, per quinquennium studio philosophiæ, et theologiæ vacent; et dum cursum philosophicum, et theologicum percurrunt, qualibet hebdomada in refectorio loco lectionis recitent, quæ a professoribus dictata didicerunt. Singulis sabbatis, aut altera die non impedita judicio superiorum theses privatas, ad tabulam pridie subiiciendas, propugnent; sicut et in fine cujuslibet anni coram omnibus, qui interesse voluerint, theses pariter tueantur. Nullus autem ab inceptis studiis absque superioris vicarii generalis licentia amoveatur. Quod si quis culpa sua fuerit amotus, per triennium ad ordines promovendus non mittatur.

De iis qui Parisiis mittuntur.

§. 176. 3. Qui inter approbatos, et designatos tum a capitulo generali, tum a diæta, tum a superiore vicario generali seliguntur, et mittuntur Parisiis ad collegium Cluniacense, ut studiis vacent, non juxta ordinem professionis, sed juxta morum integritatem, et capacitatem selecti, in omnibus superiori suo obtemperent, sicut et conditionibus, quas studiis apponendas superiores judicaverint. Hos porro amovere, et ad alia monasteria mittere potest superior vicarius generalis, si utile ipsi videatur, nec suæ agendi rationis causas referre tenetur.

De professoribus audiendis a scholaribus.

§. 177. 4. Nullus scholaris sine licentia superioris vicarii generalis linguarum professores audire præsumat, nulli diebus dominicis, vel festivis ultra septa collegii sine necessitate egrediendi facultas concedatur; quoties pariter collationes philosophicas, et theologicas propugnari voluerit superior vicarius generalis coram ipso, vel alio ad id deputato, eas propugnare teneantur scholares, et si quosdam deprehenderit infractores, vel moribus pravos, aut scientiis minus aptos, ad alia statim transferat monasteria.

De examine habendo in universitatibus ad gradus obtinendos.

§. 178. 5. Nullus ex scholaribus sese subiiciat examinibus in universitate, nullus ad aliquos assurgat gradus, sine licentia capituli generalis, aut diætæ, aut superioris vicarii generalis, et nisi literas exhibuerit testimoniales: nullus tam literas magisterii in artibus, tum quinquennii, et alias subsequentes reservare audeat, sed procuratori generali eas apud ipsum servandas tradat, nec ulli tandem liceat, uti talibus literis ad beneficia prosequenda sine superiorum majorum facultate.

Monitum ad priores.

§. 179. 6. Invigilet superior generalis, ut professores morum disciplinam, et regularis observantiæ integritatem habeant; cum doctrina ad id minus necessaria; sanam doctrinam doceant, in probabilibus tutiorem, et magis piam amplectantur sententiam; in iis tandem, quæ ad suum pertinent munus vigiles se præbeant. Invigilet pariter superior vicarius generalis, ut superiori suo subjecti sint, et obedientes, nihil contra ejus voluntatem aggrediantur, nec a petenda permissione exeundi extra septa monasterii se præsumant immunes. Nullus denique professor theses publicare præsumat, nisi prius ab aliquo ex superioribus majoribus, vel ab alio per eos deputato examinatæ fuerint, et approbatæ.

CAPUT XVI.

De bibliotheca

§. 180. 1. Librorum omnium curam specialem habeant monasteriorum superiores, et officium bibliothecarii alicui sollicito fratri, et docto committant. Singulis annis quædam impendatur summa pro facultate monasteriorum in librorum emptionem. Conficiatur catalogus omnium librorum, tam eorum, qui in bibliotheca, quam in cellulis continentur, atque visitatoribus in decursu visitationum exhibeatur, ut ab eis comprobetur. De bibliotheca

§. 181. 2. Fratres nostri libros non habeant in cellis suis nisi quos dederit, aut permiserit superior, nec ullum unquam asportent e bibliotheca, inscio bibliothecario; ne vero aliqui perdantur omnes nomine monasterii, et ordinis inscribantur, externis sine licentia superioris non concedantur, qui contra fecerit emendetur; et si forte libri prohibiti reperiantur in aliqua cella, gravioris pœnæ reus sit monachus eorum lectioni incumbens. Qui libros accipiet de bibliotheca, nomen suum, ac libros acceptos consignet, ac designet in catalogo. De prohibita librorum retentione in cellis.

§. 182. 3. Libri prohibiti, et periculosi sub clave recludantur, quam penes se retinebit superior, vel bibliothecarius; hinc diligentius inquirant superiores si quis libros falsæ doctrinæ, vel professioni monasticæ minus convenientes habeat. De libris prohibitis, et periculosis.

CAPUT XVII.

De hospitibus suscipiendis

§. 183. 1. Hospites cum omni charitatis officio recipiantur. Advertant superiores, ut in dispensatione ciborum et potus honorifice, sed modeste se gerant, sicut decet monachos temperantiæ deditos, et ut ipsi hospites ædificentur. De receptione hospitum.

§. 184. 2. Hospes adveniens superiori enuntietur, et si quis dignitate major ut episcopus, ad nos declinaverit, omnis honor tam in ecclesia, quam refectorio ei exhibeatur, eique deferatur. De enunciatione hospitium advenientem superiori facienda.

§. 185. 3. Si quis frater, dum iter facit, morbo laboret, superior monasterii, ad quod primum pervenerit, ab eo monitus, curabit ut omnia, quibus indigebit solatia, in cella abunde ministrentur. De cura fratrum iter facientium.

De exclusione mulierum a mensa.

§. 186. 4. Nullius sit aliquem invitare nisi solius superioris, aut de ejus licentia. Nullus pariter superior mulieres ad mensam excipiat, nisi raro admodum, et extra locorum regularium septa, strictiusque injungitur quidquid in jure dispositum est. Nullus tandem fratrum nostrorum hospitibus societur, sine licentia superioris.

De eleemosynis faciendis.

§. 187. 5. Hortamur omnes ordinis nostri superiores, ut quatenus induti viscera misericordiæ, pro facultatibus monasteriorum eleemosynas hilari animo, libentique largiantur, præter eas, quæ ex usu, obligatione, et consuetudine fieri solent, attendentes quanti faciat Deus in pauperes liberalitatem, et opera misericordiæ, de quibus præ cæteris in extremo judicio rationem maxime severam exacturus est: quare ad portam monasterii ponatur vir sapiens, qui pauperibus satisfiat, responsum accipere, ac reddere sciat, portam monasterii diligenter claudat, et hora competenti sero ad superiorem claves deferat.

CAPUT XVIII.

De fratribus in via directis

De fratribus in via directis.

§. 188. 1. Fratres ad alia monasteria missi utilitatis, aut necessitatis causa, judicio superiorum majorum, sine mora pareant; salvo horum recursu ad capitulum generale, si injuste se mutatos crediderint. Quod si parere renuerint, ut rebelles emendentur.

De obedientiis monachis datis non retinendis.

§. 189. 2. Superiores locales sub quovis prætextu obedientias monachis suis datas retinere non præsumant, sed eas e contra subito notificent, exequutionique eas demandandi media procurent. Superiores porro, qui monachos sic missos excipere noluerint, ab omni officio suspendantur.

De necessariis ad iter faciendum suppeditandis.

§. 190. 3. Superiores monasteriorum, e quibus mittuntur religiosi, omnia itineri necessaria rationabiliter eis ministrent, superfluum autem dent procuratori cum ad monasterium advenerint; si ita agendo legitime in aliquo monasterio sint detenti, monasterium illud nihil pro expensis ordinariis, nisi ob infirmitatem, expetere potest. Sint autem monachi iter agentes regulariter vestiti, aliter emendentur, sicut et illi, qui secum a bibliotheca libros auferunt.

De vestiario dando monacho, misso ad aliud monasterium.

§. 191. 4. Monachus ad aliud monasterium missus decenter a superiore vestiendus est, nulla vero ei pro vestiario detur pecunia, sed supplementum vestiarii, imo vestiarium integrum, si forte id ratio postulet, inter se repetant superiores.

De licentia necessaria ad beneficia assequenda.

§. 192. 5. Beneficiarii priores etiam titulares, beneficia sua, et horum dependentias sine speciali superioris vicarii generalis licentia non præsumant adire. Nulli pariter religioso etiam priori sine eadem in scriptis licentia Lutetiam adire liceat sub quocumque prætextu. Qui vero hanc obtinuerit licentiam, extra monasterium hospitari non præsumat, sicut et in locis in quibus habentur observantiæ nostræ monasteria, sine expressa in scriptis superioris vicarii generalis licentia, sicut et superioris localis.

De profectu professorum cum scholasticis extra monasterium.

§. 193. 6. In monasteriis, in quibus adsunt philosophiæ, vel theologiæ studia, professores una cum scholasticis aliquoties exeant a prandio usque ad cænam ad arbitrium superioris; novitiis autem, seu junioribus professis non permittant novitiorum magistri extra monasteria egredi, nisi de expresso superioris consensu. Invigilent tandem superiores, ut hæc omnia sedulo observentur.

De iis qui fugitivi reputantur.

§. 194. 7. Si quis monachus octo diebus a monasterio suo abfuerit sine licentia superioris, fugitivus censeatur, et ut talis puniatur.

CAPUT XIX.

De ædificiis

De ædificiis.

§. 195. 1. Ne superiores ad constructionem ædificiorum sine necessitate facile inducantur, statuimus, ne de novo quidquam ædificent, ac fabricent, quin prius ea perfecerint, quæ a prædecessoribus suis, vel a se ipsis incepta fuerint, semper præhabito conventus, ac seniorum consensu.

De monasteriis ære alieno gravatis.

§. 196. 2. In monasteriis ære alieno gravatis, de novo ædificia suscipi non patiantur superiores majores; pariter si operi perficiendo pares non sint monasterii facultates, ne illud perficiatur prohibeant iidem superiores majores.

De restaurationibus magni momenti.

§. 197. 3. Quoties aliquid ædificandum, aut continuandum erit magni momenti, aut sumptus, habita ratione facultatum monasterii, prior præhabito seniorum, et conventus consensu, licentiam a superiore vicario generali postulet, qua scriptis obtenta, ab architecto ædificii construendi linearis fiat designatio; qua iterum a superiore vi-

cario generali approbata, nulli liceat quidquam immutare. Eadem est necessaria superioris vicarii generalis licentia ad ædificium alicujus momenti destruendum. Si vero modici sumptus aliquid construendum sit, illud a superiore de consilio tantum seniorum fiat.

De ecclesiis, aliisque ædificiis publicis restaurandis.

§. 198. 4. Invigilent superiores, ut procuratores sint solliciti in ecclesiis, ædificiis publicis, ac locis regularibus opportuno tempore reficiendis, consulto priore, ne per eorum negligentiam depereant; curentque diligenter ne nova construant, nec repareut quidquam alicujus momenti sine licentia requisita. Invigilent visitatores in actu visitationum, ne priores, aut procuratores contra fecerint, et ne monasteria debitis graventur, quo casu omnes emendentur. Provideant pariter visitatores, aliique superiores, ut ædificia monasteriorum sint regularia, et regulariter viventibus commoda, omnes superfluos ornatus prohibeant.

CAPUT XX.

De cibo, et potu

De cibo, et potu.

§. 199. In senibus, et adolescentibus ætatis infirmitas plurimum consideretur, nec regulæ servituti quoad jejunia adstringantur. Hos igitur benigne tractet superior, horumque valetudini sic indulgeat, ut senes facilius ferant ætatis ingravescentis incommoda; juvenes vero regularem disciplinam integrius, et ferventius observent, cum solidiores fuerint effecti.

Idem ut supra

§. 200. 2. Diebus singulis apponantur in prandio unicuique fratrum jusculum, duo pulmenta cocta, et aliquot fructus, vel aliud loco fructuum, et ad cænam totidem. Excipimus feriam sextam parasceve, in qua pro prandio dabitur pulmentum unicum ex leguminibus. Tempore quadragesimæ nec ova, nec caseum concedere liceat absque debitis licentiis.

De jejuniis ecclesiasticis, et regularibus.

§. 201. n. Cum alia sit in jejuniis ecclesiasticis, alia in jejuniis regularibus hora refectionis ex præscripto regulæ, ordinamus, ut in quadragesima, et diebus jejuniorum ecclesiasticorum, ad meridiem reficiant fratres, aliis vero diebus, sive sit jejunandum ex regulæ præcepto, sive non, hora undecima prandeant. A sancto Pascha usque ad Pentecostem omnibus feriis sextis jejunemus, nisi eadem die occurrat festivitas, vel solemnitas. A die Pentecostes ad idus septembris feriis sextis addantur feriæ quartæ. Cœna toto æstatis tempore fiat hora sesquiquinta; collatio vero hora sexta, et ab idibus septembris usque ad pascha fiant collationes, quo tempore incipit jejunium regulare; excipiuntur tamen solemnitates, ac festivitates. Hyemis tempore hora quinta fit cœna, collatio vero sesquiquinta etiam tempore quadragesimæ.

§. 202. 4. In jejuniis regularibus pro collatione serotina unum apponatur tantum pulmentum ex leguminibus cum fructibus, aut aliud loco fructuum. Jejunium regulare ex indulgentia solvimus per hebdomadam integram ante adventum, excepta feria sexta, in feriis tertia, quinta, et sabbato septuagesimæ hebdomadæ, et per hebdomadam sexagesimæ integram, excepta feria sexta. Idem ut supra

§. 203. 5. Volumus, ut omnes monachi in uno eodemque loco reficiantur, apposita cuilibet sua portione, et sub silentio; nullusque ante, et post refectionem communem sine licentia superioris comedat, vel bibat; audito autem refectionis signo a superiore facto simul exeant, quique tardius advenerit, genuflectat. Post prandium omnes ad capitulum pergant dicendo psalmum *Miserere*, actiones gratiarum postea recitaturi. De refectione omnium monachorum in eodem loco facienda.

§. 204. 6. Mensis fratrum in refectorio edentium lectio deesse non debet, idcirco quilibet ex fratribus choro addictis, integra hebdomada juxta suum ordinem legat, nec ullus eximatur præter procuratores, et hos, qui a servitio mensæ sunt immunes. Qui lectoris officio per hebdomadam functus fuerit, hebdomada consequenti mensis ministret. De lectione in mensis facienda.

§. 205 7. Lector mensæ die dominica, finita majori missa, veniat in medium chori, ubi genibus flexis ter dicet versum *Domine labia mea aperies*; quo dicto, et a choro ter repetito, superior dicat; *Salvum fac servum tuum etc.* ut habetur in fine psalterii, et refectorium petat pro lectione præparanda. Finita porro lectione ad signum superioris, aut præsidentis veniam in medio refectorii petat genuflexus. De lectore mensæ.

§. 206. 8. A servitio mensæ nullus pariter eximatur, nisi qui hanc immunitatem a superiore habuerint. Tempore benedictionis, et gratiarum actionis minister in ultimo loco stet. Egrediens de septimana, dominica die, finitis matutinis, in medio chori genu- De servitio mensæ a singulis faciendo.

flectat, et dicat ter versum *Benedictus es Domine Deus etc.*, quo ter a choro repetito, superior dicat versum, et orationem, ut in fine psalterii. Post hæc statim, qui ingreditur simili modo ter dicat *Deus in adjutorium etc.* quo ter pariter a choro repetito; superior subjungat versus, et orationem, ut in psalterio. Quod duo sint ministraturi, is, qui præcedenti septimana ingressus fuerit, adhuc septimana sequenti secundus in ipso maneat servitio. Curent autem ministri, ut fratribus, et hospitibus cum modestia, et humilitate tamquam Christo serviant.

De ordine sedendi in tabula.

§. 207. 9. Sacrista lectores, et ministros in tabula per ordinem conscribat, ne forte per oblivionem contingat, ut quis eo munere non fungatur.

De ordine servando in lectionibus mensæ.

§. 208. 10. In lectionibus mensæ hic ordo servetur: in prandio legatur primo Scriptura sacra veteris, vel novi testamenti, succedat deinde commentarius in Scripturam sacram, vel liber historiæ ecclesiasticæ; legantur tandem vitæ sanctorum, vel alii pii libri in vulgari. Ad cœnam legatur regula in vulgari, quæ lecta fuerit in capitulo, deinde aut commentarius in Scripturam sacram, aut liber historiæ ecclesiasticæ, et ultimo liber aliquis in vulgari, diebus singulis ad collationem, vel cœnam, postremo a superioris signum fiat lectio crastinæ meditationis.

CAPUT XXI.

De infirmis fratribus

De fratribus infirmis.

§. 209. 1. Nulli labori, nullique impensæ parcatur, ut infirmis necessaria obsequia, tam spiritualia, quam corporalia non desint: quod præsertim attendatur in monasteriis, quæ sunt extra civitatem, in quibus non æque faciliter possunt infirmis necessaria suppeditari, tam respectu medicorum, quam aliarum rerum requisitarum. Cum igitur fratrum nostrorum aliquis infirmus fuerit, superiori infirmitatem suam notam faciat, et ejus jussu medicus statim advocetur, qui ea, quæ sibi videbuntur ordinanda remedia infirmario indicet.

De monitione infirmorum ut Sacramenta suscipiant.

§. 210. 2. Moneatur infirmus, ut sacramentis sanitati provideat spirituali, præsertim si diuturna fuerit ægritudo, ut quo magis vires corporis languor extenuat, eo plus ad virtutum exercitia ex sacramentorum usu reddatur fortior.

De cura infirmorum.

§. 211. 3. Cura infirmorum committatur fratri Deum timenti, ac sapienti, qui omnia cum charitate, patientia, et humilitate præstet eis obsequia. Quoties necesse erit, superiorique videbitur, medicum pro infirmis advocet, et nonnisi de medici consilio quidquam sumat infirmus, et in omnibus infirmario obsequatur.

De usu balneorum.

§. 212. 4. Infirmis usus balneorum, quæ sunt in monasteriis, quoties expedit, offeratur; ad balnea vero, quæ sunt extra monasteria, propter periculum animarum, nemo accedere præsumat, sine speciali licentia capituli generalis, vel diætæ, vel superioris vicarii generalis, modo non sit periculum in mora: licentia porro obtenta, fratri infirmo a monasterio suo omnia provideantur. Eamdem licentiam concedere possunt visitatores in actu visitationum, et tunc superiori vicario generali renuntiare non omittant.

De dispensatione infirmorum a jejunio.

§. 213. 5. Superior a jejunio, lanei indusii usu, et officio canonico dispensare potest, in die qua decuberit frater, a die quo ultima receperit sacramenta, quotidie dicatur in missa conventuali oratio pro infirmo usque dum convaluerit.

De septuagenariis, et infirmis habitualibus.

§. 214. 6. Monachos, qui septuagesimum ætatis annum attigerint, aut infirmitatem contraxerint habitualem ob onerosis functionibus immunes declaramus, ipsisque cubiculum cum foco, et famulus infirmitatibus horum sublevandis idoneus assignentur.

De expensis faciendis pro infirmis in itinere.

§. 215. 7. Si quis frater ab uno monasterio jussu superiorum missus fuerit ad aliud ibi remansurus, et iter agendo in morbum inciderit, expensas pro dicta infirmitate factas solvet monasterium, e quo fuerit egressus.

CAPUT XXII.

De procuratore, cellerario et sacrista

De procuratore, et ejus munere.

§. 216. 1. A superiore de consilio seniorum eligatur procurator, qui sit moribus gravis, probus, et sacerdotio insignitus. Sub moderamine superioris res temporales monasterii ita administret, ut nihil alicujus momenti sine ejus licentia, nec non seniorum consilio moliatur. Omnes redditus tam in singulis frugibus, quam in pecuniis, et alia quæcumque sive ordinaria, sive extraordinaria recipiat. Provideat, ut necessaria, et requisita non desint in monasterio, satagat, ut congruo tem-

pore, et per leges assignato omnes locationes fiant, qua de re superiorem mature moneat. Curet pariter, ut contractus, et acta juxta formam usitatam conficiat; pecunias sub simplici obligatione recipere non præsumat: orationi mentali intersit. Munera tandem gratiosa, quæ a locatoribus quandoque conceduntur, aliaque emolumenta casu provenientia in libro receptorum scribere non omittat.

De redditione rationum ab eo præbenda.

§. 217. 2. Ut fidele computum reddere semper paratus inveniatur, omnia recepta sicut et expensa scribat procurator in diurno cujus folia a primo ad ultimum superioris chirographo adnotentur; quod singulis mensibus superiori exhibebit examinandum, si petierit. Singulo quoque trimestri idem præstet coram superiore, et senioribus congregatis, qui illud pariter examinabunt, et subsignabunt.

De aliis muneribus procuratoris.

§. 218. 3. Ædificiorum curam non negligat procurator, officinas, aliaque regularia monasterii loca frequenter inspiciat, et omnes famulos in officio contineat, et si qui sint famuli vitiosi, monito superiore, eos corripiat, aut ejiciat. In venditione, vel emptione alicujus momenti, sicut et in aliis negotiis ejusdem ponderis ita se gerat, ut a superioris voluntate nullatenus deviet; nullam arborem in possessione monasterii, nullam sylvam, nisi formalitatibus præhabitis, licentiaque requisita scindere præsumat.

De computis generalibus, et particularibus ab eo exhibendis.

§. 219. 4. Coram visitatoribus in actu visitationis computa, tam particularia, quam generalia exhibeat procurator, in quibus omnes redditus, et expensæ, simul et debitæ, ac redditæ pecuniæ fideliter describentur, ut status monasterii cognosci possit, cujus computi generalis duplicatum a priore, et senioribus subsignatum procuratori generali detur. Ad capitulum generale idem est mittendum.

De litibus gendis per procuratorem.

§. 220. 5. Nullas lites movere, ac defendere præsumat procurator absque conventus consensu, et antequam acta hujusmodi rebus tractandis necessaria transmiserit ad procuratorem generalem, qui consultis jurisperitis, et omnibus perpensis, quid agendum sit declarabit. Nihil pariter agant priores, et procuratores circa bona, et jura monasteriorum, nisi prius superiorem vicarium generalem, et procuratorem generalem commonuerit, et ab his responsa acceperint. Procuratoribus insuper sicut, et aliis officiariis stricte prohibetur ne sub negotiorum prætextu foris pernoctent absque licentia superioris.

De cellerario, et thesaurario.

§. 221. 6. Cellerarium, et thesaurarium, si opus sit, eligere potest superior de seniorum consensu, ipsi pecuniæ pro expensis ordinariis necessariæ a procuratore subministrentur. Ad illum porro cellerarium pertinet quidquid hospitum, ac monachorum refectionem spectat, ac vestiarium.

De expensis a cellerario faciendis.

§. 222. 7. Omnia, et singula cellerarii expensa, sicut et recepta singulis mensibus procuratori subministrentur, ut in diurno ad id destinato, illa subscribat, et de illis cum computis suis rationem reddat. A regularibus exercitiis diu noctuque se dispensare non præsumat cellerarius sine superioris licentia.

De sacrista; ejusque electione, et munere.

§. 223. 8. Sacristam eligat superior absque consensu seniorum; ille vero tam de acceptis, quam expensis pecuniis, ac celebratis missis, præter ipsasmet fundationem tribus singulis mensibus coram superiore, et senioribus rationem reddat. Hinc prioribus prohibetur æditui, aut sacristiæ munia obire.

De redditione rationum officii ab omnibus officiariis exhibenda.

§. 224. 9. Cum ad aliud monasterium mitti possint officiarii, de rebus omnibus ipsis commissis rationem reddere semper debent esse parati ad nutum superioris, et ante discessum illam rationem reddere non omittant; qui secus fecerit, inhabilis ad alia deinceps munia obeunda declaretur.

CAPUT XXIII.

De rebus temporalibus monasterii

De inventario faciendo ab officialibus electis.

§. 225. 1. Officiales electi intra mensem a die promulgationis suæ faciant inventarium rerum omnium sibi creditarum; quod quidem inventarium superiori recognoscendum, ac probandum tradent; idem præstent pro inventariis titulorum, ac monumentorum, quæ asserendis monasterii juribus in archivio conservantur. Pro istis porro inventariis tria habeantur registra, in quibus conscribantur, unum pro bibliotheca, aliud pro sacriis reliquiis, et ornamentis ecclesiæ, tertium pro alia supellectili, quæ tempore, vel usu vix minuitur, quæ quidem diligenter asservabuntur in archivio; loco scilicet sano, et ab igne, ac humiditate tuto, in quo omnia in ordine digesta reponantur, et a quo proinde nihil sine superioris licentia extrahatur.

De instrumentis ab archivio extrahendis.

§. 226. 2. Si aliquando ex urgenti necessitate originalia extrahantur instrumenta ex archivio, quam primum ea loco suo restituantur; transferri vero extra monasterium nequeant sine licentia superioris vicarii generalis. Qui contra fecerit emendetur. Hinc sedulo invigilent visitatores in actu visitationum, ut in hac parte regula fideliter observetur.

De iis quæ in archivio sunt asservandæ.

§. 227. 3. Statuimus insuper, ut titulorum originalia tam monasteriorum, quam beneficiorum reponantur in archivio Cluniacensi custodienda, aut in monasteriis, a quibus immediate dependent beneficia. Bullæ pariter apostolicæ, aliaque documenta publicam ordinis utilitatem spectantia, in archivio Cluniacensi reponantur, sed horum habeantur in singulis monasteriis exemplaria authentica, ut cum opus fuerit, originalia transmitti non sit necessarium. Nullus porro hujusmodi titulus sub quocumque prætextu penes se retineat, aliter emendetur.

De sonu campanæ adhibendo in quolibet actu communi.

§. 228. 4. Cum ad totum pertinet conventum rerum temporalium dominium, ideo quoties de eo agendum erit in monasterio, omnem conventum campanæ exercitiorum sonitu convocare non omittat superior. Si autem dato signo aliqui convenire negligant, aut recusent, deliberationi non nocebunt, quominus legitima censeatur, et a toto conventu habita.

De privativo jure capituli monasteriorum super receptione monachorum.

§. 229. 5. Ad capitulum cujusque monasterii pertinet tractare de receptione monachorum ad professionem, de procuratoriis commissionibus pro gerendis negotiis, quæ nomine conventus erunt expediendæ, de locationibus cujusque generis, de bonorum monasterii pretiosorum, tam mobilium, quam immobilium venditione, aut immutatione, seu quovis titulo alienatione, præhabitis civilibus, et ecclesiasticis legibus, de monasterii alicui servituti subjectione, sylvarum excissione, de bonorum monasterii quovis modo concessione, et de aliis ejusmodi generis ad congregatum monasterii capitulum pertinentibus, quæ ab eo ad pluralitatem suffragiorum definiri debent; illas autem deliberationes de his omnibus habitas executioni mandare non licet, nisi prius accedat capituli generalis, vel diætæ, aut superioris vicarii generalis scripto data facultas, et nonnisi deliberationis capitularis actu concessa.

De novis ædificiis construendis, et veteribus restaurandis.

§. 230. 6. Ad capitulum pariter cujusque monasterii pertinet dijudicare utrum nova sint ædificia construenda, aut vetera restauranda, quæ trecentarum librarum summam excederent. Nullus tandem lites movere, aut supra motas pacisci licet, sine ejusdem capituli consensu.

De conservatione actorum.

§. 231. 7. Ne memoria excidant, quæ sic deliberata fuerint, scriba capituli de his omnibus actum conficiat. Si debeat subsequi instrumentum a tabellione factum, non ante ipse vocabitur tabellio, quam actum suum scriba capituli coram capitulo congregato legerit, et subscripserit, et si diversa fuerint in deliberatione opinantium suffragia, volumus omnes, qui illi interfuerunt deliberationi, actui per tabellionem confecto, et publice lecto æqualiter subscribere, quamvis diversa senserint. Qui porro pertinaciter recusaverit, voce activa, et passiva per annum privetur.

CAPUT XXIV.

De suffragiis pro mortuis

De suffragiis pro defunctis

§. 232 1. Frater ubi e vita discesserit, sive conversus, sive novitius in monasterio, in quo defunctus est cum habitu monastico sepeliatur, et ejus celebrentur exequiæ secundum rubricam Cluniacensem. In die funeris integrum persolvatur defunctorum officium, missaque solemnis eadem die, aut sequenti, si commode fieri non eadem die potest; similiter diebus tertio, septimo, trigesimo, et anniversario cantetur, et dicantur insuper triginta missæ privatæ.

De mortis denunciatione.

§. 233. 2. Fratris dormitio procuratori generali denuntietur, qui illam omnibus monasteriis ordinis notam faciat. In quolibet autem monasterio semel missa pro eodem fratre defuncto cum notis cantetur, omnesque ordinis sacerdotes pro eo celebrent; non sacerdotes vero ter officium defunctorum dicant, et communicent. Insuper cujuslibet fratris defuncti nomen in necrologio inscribatur per unius anni circulum, post martyrologii lectionem recitandum; idem faciendum est pro monialibus ordinis.

De loco vacuo servando occupato a defuncto.

§. 234. 3. Statuimus ut in monasterio, in quo frater obierit, per triginta dies locus, in quo vivens sedebat, vacuus maneat, et in eo crux ponatur, ut exinde fratres magis compuncti, attentius novissima sua recogitent, atque pro fratre defuncto ferventius orent, et sanctius vivant. Ordi-

namus pariter, ut per eosdem triginta dies in loco, ubi viveret defunctus, panis, vinum, cibique omnes alii apponantur, omnia pauperibus distribuenda.

De nomine, et dignitates fratris defuncti, die et mense mortis regestrando.

§. 235. 4. Invigilet diligenter superior, ut scriba capituli conventus nomen, dignitatem, diem, mensem, et annum fratris defuncti in libro ad hoc destinato describat. Curet pariter, ut prima die cujuslibet mensis, aut altera die non impedita, dicatur officium defunctorum, vesperæ scilicet, et unum nocturnum post vesperas diei, et matutinæ post completorium, et quotannis post regulares diei octavæ translationis sancti patris Benedicti vesperas, pro omnibus ordinis Nostri fratribus integrum recitetur officium, et postridie missa solemnis decantetur, ab omnibusque sacerdotibus privatæ celebrentur missæ, et a non sacerdotibus septem dicantur psalmi pœnitentiales.

De officiis recitandis pro defunctis.

§. 236. 5. Pariter ex spirituali societate inter Cluniacensem, et Chartusiensem congregationes pro defunctorum solatio inita, post vesperas sancti Brunonis defunctorum officium recitetur integrum, et sequenti die missa solemniter cantetur. Singuli sacerdotes pro iisdem missas celebrent, et non sacerdotes psalterium ex integro recitent; conversi vero trecentas orationes dominicas, et salutationes angelicas.

De anniversario defunctorum.

§. 237. 6. In mense octobri fiat anniversarium pro omnibus utriusque sexus parentibus defunctis universorum ordinis fratrum. Aliud etiam majus sarum de remissione peccatorum celebrabitur pro ipsis parentibus adhuc viventibus. Audita pariter morte patris, vel matris alicujus fratrum nostrorum, missa de defunctis cantabitur pro iisdem in monasterio, in quo idem frater commoratur, aliosque parentes utriusque sexus, tam vivos, quam defunctos ad participationem omnium precum, ac piorum operum, tam præsentium, quam futurorum admittimus.

De missa recitanda pro gratiarum actione

§. 238. 7. Cum autem quodcumque faeimus in verbo, aut in opere, omnia in nomine Domini nostri Jesu Christi facere debeamus, gratias agentes Deo, et Patri per ipsum pro beneficiis acceptis, die mensis octobris non impedita missa in gratiarum actionem celebrabitur.

APPENDIX

Ad constitutiones
Forma xonii

De forma xonii

§. 239. Reverendissimo patri in Christo domino D. N. Dei gratia abbati Cluniacensi, nec non viris venerabilibus, et religiosis definitoribus sacri capituli generalis Cluniacensis frater N. humilis prior domus vestræ N. cum reverentia, et honore obedientiam usque ad mortem, tam debitam, quam devotam. Cum proprii corporis debilitate, vel infirmitate, aut urgentibus, et arduis dictæ domus vestræ negotiis, detentus, et occupatus, ad præsens ad hoc instans capitulum generale Cluniacense, quod die dominica, qua cantatur in missa *Jubilate* anno N. per vos imminet, autore Domino apud Cluniacum celebrandum nequeam, prout vellem, proportionaliter interesse, paternitatem tuam reverendissimam, vestrasque paternitates cum devotione humili requiro, et exoro, quatenus absentiam meam habere dignemini ex causis hujusmodi excusatam; paratus enim sum vestra salubria monita, ordinationes, et præcepta, quæ per vos in dicto capitulo ordinabuntur, et fient, recipere, et servare, recipi, et servare, facere, prout condecet reverenter. Actum in dicta domo vestra die N. mensis N. anni N.

Forma institutionis prioris, aut alterius superioris

De forma institutionis prioris, aut alterius superioris.

§. 240. Notum sit omnibus, quorum interesse poterit, dilectum Nobis in Christo dominum N. canonice electum fuisse in camera definitorii capituli generalis a definitoribus in priorem claustralem abbatiæ, vel monasterii prioratus N. præsentibus usque ad capitulum generale proxime futurum, et non ultra valituris. Datum in sacra abbatia Cluniacensi, vel monasterio N. die N. mensis N. anni Domini N.

Deinde subscribit scriba capituli, seu diætæ, et sigillo ordinis sigillat.

Forma Brevis pro fratribus defunctis

De forma Brevis pro fratribus defunctis.

§. 141. Reverendis in Christo patribus, dilectisque fratribus, et sororibus sacri ordinis Cluniacensis: offerri pro peccatis mortuorum sacrificium 2. Malach. 12. 43. Cum sancta, et salubris sit cogitatio pro defunctis exo-

rare, ut a peccatis solvantur, nolumus vos ignorare de dormitione N., qui obiit in monasterio N. die N. mensis N. anni N. cujus animam vestris sacrificiis, et orationibus plurimum commendamus.

Det illi Dominus invenire misericordiam a Domino in illa die.

2. Tim. 1. 11.

Forma obedientiæ ad mittendum monachum de monasterio ad aliud monasterium.

De forma obedientiæ ad mittendum monachum ad aliud monasterium.

§. 242. Dilecto Nobis in Christo domino N., vel fratri N. ut e monasterio N., in quo nunc degis ad monasterium N. sine mora, et brevissima via te conferas, tibi per præsentes mandamus, ibi sub obedientia r. d. prioris claustralis regulariter victurus, donec de te aliter ordinetur.

Datum in monasterio N. die N. mensis N. anni N.

Subscribit superior, vel secretarius. Deinde sigillatur obedientia sigillo ordinis.

Forma dimissionis monachorum ad ordines.

Illustrissimo, ac reverendissimo domino d. eminentissimo card. N., vel archiepiscopo ecclesiæ principi N. vel episcopo N.

De forma dimissionis monachorum ad ordines.

§. 243. Nos superior vicarius generalis reverendissimi domini D. N. abbatis Cluniacensis pro stricta observantia ordinis Cluniacensis salutem tam humilem, quam devotam, mittimus ad celsitudinem vestram, dilectum Nobis in Christo fratrem N. monachum ejusdem ordinis, et observantiæ expresse professum in monasterio N. commorantem, idoneum, et capacem, bonis moribus imbutum, nullisque censuris ecclesiasticis irretitum; eamdem celsitudinem vestram humiliter deprecantes, quatenus dicto fratri N. tonsuram in Domino clericalem vel etc. . . . . . conferre dignemini, in quorum fidem præsentibus sigillo nostro munitis subsignavimus cum secretario nostro die N. mensis N. anni N.

Forma literarum testimonialium quas secretarius monasterii tradet conventuali ad capitulum generale deputato.

De forma literarum testimonialium tradendarum conventuali deputato ad capitulum generale

§. 244. Reverendi admodum patres definitores præsentis capituli ordinis Cluniacensis, post filialem commendationem, et obedientiam mittimus ad charitates vestras dilectum fratrem Nostrum N. in conventualem secundum constitutiones nostras legitime electum, cui plenam, et indubitatam fidem in his, quæ ordinis observantiæ, et monasterii nostri utilitatem spectant, adhibere dignemini: Valete in Christo ex monasterio N. die N. mensis N. anni N. A tergo. Reverendis admodum patribus definitoribus capituli generalis ordinis Cluniacensis, in abbatia, vel prioratu N. congregatis.

De forma literarum patentalium pro electione vicarii generalis.

§. 245 Literæ patentes regis auctoritatem præbentis inter superiores vacantes eligendi superiorem vicarium generalem, in supremo regis consilio descriptæ.

Lodovicus Dei gratia Franciæ, et Navarræ rex. Dilectis, et fidelibus nostris omnibus supremum consilium nostrum regentibus salutem. Dilectus, et amatus Noster Michael Bruys procurator generalis strictæ observantiæ Cluniacensis Nobis exposuit, de die vigesima nona octobris anni millesimi septingentesimi quadragesimi octavi a consilii nostri commissariis generalibus ad hoc deputatis judicium latum fuisse præscriptum continens circa aliquot capita disciplinæ strictæ observantiæ Cluniacensis, hocque præscriptum nostris literis patentibus de die vigesima nona januarii anni millesimi septingentesimi quadragesimi noni, et die decima octava februarii sequentis, descriptis, confirmatum fuisse; sed ex discrimine, quod reperitur inter dispositiones capitis tertii præfati præscripti, et capitis tertii dictarum literarum patentium, earumdemque dispositionum universalitatem, impedimenta, et incommoda oborta fuisse, quæ ad nihilum reducere expedit. Quod caput tertium enunciati præscripti continet dictos religiosos strictæ observantiæ, qui triennii spatio superiores extiterint, illo durante unica tantum vice prorogari posse, ac subinde biennii saltem cursu nullo munere in aliquo ex monasteriis strictæ observantiæ fungi posse, subprioris, novitiorum magistri, aliisque exceptis inferioribus muniis: quod caput tertium literarum patentium eas-

dem continet dispositiones, sed cum circumscriptione notabilem differentiam agente; ex eo, quod in hoc ultimo declaratur, eos qui superiores extiterint sexennii spatio eligi non posse ad exercendas subprioris, novitiorum magistri, aliorumque inferiorum munerum functiones, nisi in aliis quam monasteriis ubi fuere priores, qua de re juxta præfati præscripti sensum ii, qui durante sexennio superiores extiterant, eligibiles erant ad subpriorum, magistrorum novitiorum, aliorumque inferiorum munerum officia occupanda in monasteriis omnibus strictæ observantiæ, in illis etiam, in quibus nuper priores fuerant; ex adverso autem juxta literas patentes non permittitur illos eligi ad occupanda inferiora munia in monasteriis, in quibus extitere priores, quod præjudicium inducit, et generali strictæ observantiæ bono, et domorum peculiari utilitati, attento quod ii, qui fuerunt priores vias sarciendi damna, ac temporale magis cognoscunt, et consequenter magis apti videntur ad procuratoris, aliaque explendi inferiora officia, quam sint extranei, quos aliquando eligere necessitas urget ad tramites dictarum literarum patentium; quod aliud magis etiam notabile oritur incommodum ex generalibus, et indefinitis dispositionibus, tam præscripti, quam literarum patentium, hujusmodi videlicet, quod principalis superioritas strictæ observantiæ, quæ non uno tantum particulari monasterio restricta, sed omnia amplectitur, illa est superioris vicarii generalis; et quia ex præscripto anni millesimi septingentesimi quadragesimi octavi, et ex literis patentibus anni millesimi septingentesimi quadragesimi noni principalis, et unica ex illarum dispositionibus superioritas hujusmodi non excipitur, consequenter evenit quod superior generalis eligi non potest inter illos, qui sunt actu, vel nuper fuere priores; hinc continuum fere impedimentum illius electioni, qui in sui favorem electorum suffragia, et vota colligeret; prout bonum optimum efficiendi capax, et idoneus; quod religionis simul, et strictæ observantiæ utilitas exigens aliquas hujusce dispositionibus mutationes afferri, tam quoad præscriptum, quam enunciatas literas patentes Nobis preces porrexerat nostras literas ei ad hoc necassarias benigne concedere.

Hisce de causis de nostri consilii mente, a quo visa est copia impressa præfati præscripti de die vicesima nona octobris anni millesimi septingentesimi quadragesimi octavi, dictarumque literarum patentium de die vigesima nona mensis januarii sequentis hic unita, et cancellariæ nostræ sigillo munita, interpretantes præscriptum hujusmodi, dictasque literas patentes mandavimus, ac per præsentes manu nostra subscriptas mandamus, religiosos strictæ observantiæ Cluniacensis, qui triennii, aut sexennii spatio priores extiterint, derelinquendo dicta priorum munia, eligi posse, nullo intermisso tempore, ad occupanda subpriorum, magistrorum novitiorum, aliorumque inferiorum munerum officia in omnibus strictæ observantiæ monasteriis, in illis etiam in quibus nuper priores fuerint; mandamus insuper in posterum superiorem vicarium generalem dicti ordinis eligi posse inter eos, qui priorum munia exercebunt eo quoque tempore, quo superior vicarius generalis eligi debeat, quique ad sexennium consequutivum prorogari poterit, quo peracto tempore prior electus esse non poterit nisi elapso biennio postquam superioris vicarii generalis officium exercere cessaverit. Derogantes ad hunc effectum dicti præscripti, dictarumque literarum patentium dispositionibus in his omnibus, quæ contraria esse possent præsentibus, quas exequi volumus juxta earum tenorem, et formam. Vobis igitur mandamus easdem præsentes describere, illarumque tenorem servare, et exequi facere, quia hæc est nostra voluntas. Datum Versaliis die quarta januarii anni Domini millesimi septingentesimi septuagesimi noni, regni nostri anno quinto. Signatum Ludovicus. Et inferius = De mandato regis Amelot cum signo, sigilloque magni sigilli ceræ flavæ. Descriptæ in registris supremi consilii de procuratoris generalis regis consensu, ut exequutioni demandentur juxta illarum formam, et tenorem, utque de earum effectu, deque in illis contento stricta observantia ordinis Cluniacensis frui possit juxta præsentis diei deliberationem. Datum Parisiis in consilio die vicesima februarii anni millesimi septingentesimi septuagesimi noni. Subscriptum. Pourcin cum signo.

Forma juramenti post professionem

In nomine Domini Nostri Jesu Christi Amen.

De formula juramenti emittendi post professionem.

§. 246. Ne aliqua ambiguitas ex professionis meæ verbis suboriatur per istam clausulam, sub *ordine Cluniacensi*, intelligo, quod in posterum vitam meam, et mores meos instituam secundum regulam sancti patris nostri Benedicti, prout dicta regula nunc observatur in sacra abbatia Cluniacensi: quod etiam nullum officium ecclesiasticum, abbatiam, prioratum, præposituram, administrationis regimen, aut nullum dignitatis gradum mihi conferri curabo, nec oblatum suscipiam sine superiorum meorum licentia, et quod nullius superioritatis, administrationis, aut commissionis mihi concessæ prolongationem, aut perpetuitatem directe, vel indirecte mihi procurari curabo, aut permittam contra voluntatem superiorum meorum; insuper, quod de fructibus quorumlibet beneficiorum, vel claustralium officiorum, vel pensionum quarumcumque non disponam, sed omnimodam horum fructuum dispositionem penes superiores monasteriorum ordinis in communem tantum usum relinquam.

Juro etiam, quod nunquam consentiam, ut aliquis in monachum ordinis admittatur, aut incorporetur, aut ad aliquem superioris gradum, videlicet superioris vicarii generalis, visitatoris, prioris regimen habentis in dicta observantia assumatur, nisi anno novitiatus expleto, et constiterit de ipsius desiderio, et voluntate vivendi secundum præfatam observantiam, et hoc præsens juramentum præstandi, et observandi; in quorum fidem hoc juramentum solemne manu mea subscriptum, et subsignatum, in hoc monasterio N. urbis N. diœcesis N. libere, et sponte præstiti, et pronuntiavi die N. et anno N.

Ita me Deus adjuvet, et hæc sancta ejus evangelia ✠ frater N. ✠

Confirmatio apostolica.

§. 247. Quare prædictus procurator generalis Nobis humiliter supplicari fecit, ut præinsertas constitutiones apostolicæ confirmationis præsidio communiri de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur ordini prædicto hac in re quantum cum Domino possumus annuere volentes, ac memoratum procuratorem generalem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, ut in re tanti momenti mature procederetur, audito prius de, ac super eisdem statutis, et constitutionibus dilecti filii Nostri Francisci Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis de Zelada nuncupat. consilio, supplicationibus hujusmodi inclinati, omnes, et singulas præinsertas constitutiones, et statuta, et in eis contenta quæcumque auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti, et solemnitatum quarumcumque in similibus de necessitate observandarum, aliosve quoslibet etiam formales, et substantiales defectus, si qui in præmissis quomodolibet intervenerint, seu intervenisse dici, censeri, vel prætendi possent penitus, et omnino supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 248. Decernentes ipsas præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 249. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et suf-

ficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quinta maii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 12. junii 1789 anno XV.

DCCXLVII.

Concessio facultatis episcopo Mazariensi subrogandi vicarium generalem pro collatione sacramenti confirmationis in aliquibus locis prædictæ diœcesis.

Venerabili fratri Hugeni episcopo Mazariensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut nobis nuper exponi fecisti, tu ob provectam ætatem tuam, variasque corporis infirmitates, quibus obnoxius reperiris, ad singula diœcesis tuæ Mazariensis loca pro sacramento confirmationis conferendo personaliter te conferre nequeas. Quo autem animarum Christifidelium tuæ curæ commissarum saluti consultum sit aliquem presbyterum, qui sacramentum hujusmodi loco, et vice tua eis conferre valeat, deputare posse summopere cupias.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos spirituali hujusmodi Christifidelium necessitati providere, teque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes supplicationibus Nobis tuo nomine porrectis inclinati; de venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præpositorum consilio: fraternitati tuæ dilectum filium canonicum de Vita modernum, ac pro tempore existentem vicarium tuum in spiritualibus generalem, qui donec vixeris, et dictæ Mazariensi ecclesiæ præfueris, Christifidelibus locorum diœcesis tuæ hujusmodi ad quæ personaliter te conferre non poteris, ut præfertur, dictum confirmationis sacramentum oleo tamen, et chrismate, etiam antiquis, si nova commode haberi non possint, per te, seu per quemcumque catholicum antistitem gratiam, et communionem Sedis apostolicæ habentem benedictis, servatisque alias servandis administrare libere ac licite possit, auctoritate Nostra apostolica constituere, et deputare facultatem pari auctoritate tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus conciliis editis constitutionibus et ordinationibus, cœterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die duodecima junii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo-quinto.

Dat. die 12 junii 1789 anno XV.

DCCXLVIII.

Indultum, ut die decimaquinta novembris, ac duobus subsequentibus missæ in honorem s. Gertrudis virginis in ea quotannis celebrari possint.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut dilectus filius modernus parochus parochialis ecclesiæ sub invocatione sancti Michaelis oppidi civitatis nuncupat. Murciæ Carthaginensis diœcesis Nobis nuper exponi fecit, ipse, una cum aliis Christifidelibus in prædicta parœcia existentibus, pro eo, quem erga sanctam Gertrudem virginem gerunt devotionis affectu, solemne triduum in honorem ejusdem sanctæ Gertrudis die decima quinta novembris, ac duobus diebus immediate sequentibus peragere, ac triduo hujusmodi durante, missas omnes etiam in ejusdem sanctæ honorem celebrare facere posse summopere cupiant.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunica-

tionis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: attenta relatione dilecti filii magistri dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii: ut in prædicta parochiali ecclesia sancti Michaelis die decima quinta novembris, ac duobus diebus immediate sequentibus omnes missæ in honorem dictæ sanctæ Gertrudis virginis quotannis, rubricis tamen servatis, celebrari libere, ac licite possint, et valeant, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque parochialis ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die duodecima junii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimoquinto.

DCCIL.

Dat. die 16. junii 1789 anno XV.

Facultas applicandi in perpetuum fructus, ac redditus præceptoriæ de Santivanez nuncupatæ militiæ de Alcantara collegio ejusdem militiæ universitatis Salamantinæ.

Carissimo in Christo filio Nostro Carolo Hispaniarum regi catholico

Pius PP. VI.

Carissime in Christo fili noster Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum.

§. 1. Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, quod alias fel. rec. Clemens pp. XIII. prædecessor Noster precibus cl: mem: Caroli, dum vixit Hispaniarum regis catholici parentis tui, ac militiæ de Alcantara perpetui administratoris annuens per suas in simili forma Brevis diei xxvii. novembris anni MDCCLXVII. expeditas literas ei, ut præceptoriæ, seu commendæ de Santivanez nuncupatæ militiæ de Alcantara fructus, redditus, ac proventus in constructionem, ac ædificationem novæ fabricæ collegii militaris dictæ militiæ universitatis Salamantinæ sub certis tunc expressis conditionibus ad viginti annos proxime futuros applicandi plenam, et amplam facultatem auctoritate apostolica concessit, et impertitus est; prout in eisdem literis, quarum tenores præsentibus pro expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, fusius continetur. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat memoratus Carolus rex catholicus parens tuus de dilectorum filiorum consilii militarium ordinum consultatione ei sub die trigesima prima januarii anni MDCCLXXXVIII. facta eosdem fructus, redditus, ac proventus dictæ præceptoriæ, seu commendæ cum ad conficiendam fabricam dicti collegii, tum in exhibitionem ejusdem collegii in alumnorum scilicet, rectoris, aliorumque individuorum illi inservientium, ac quomodolibet ab eo dependentium sustentationem non solutis tamen oneribus *della mesata* nuncupatis, quæ titulo mediæ annatæ ecclesiæ præceptoriis, seu commendis, aliisque beneficiis dictorum ordinum est imposita, nec non decennii, et tertiæ partis reddituum primi, et secundi anni assignatorum communi ærario dictæ militiæ, exceptis tantum oneribus re-

giis, et ordinariis, quæ super fructibus, ac redditibus ejusdem præceptoriæ, seu commendæ distribui solent, et prout alias eidem collegio concessum fuerat in perpetuum, applicare intenderet, morte vero præventus consilium suum hujusmodi perficere non potuerit, tu qui ejusdem militiæ perpetuus pariter administrator existis, ac parentis tui votis parere quammaxime intentus es, ut ejusdemque collegii commodo consulas applicationem perpetuam hujusmodi implere desideres, si Nostra, et hujus sanctæ Sedis tibi super his licentia suffragetur, et facultas. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor indultæ facultatis.

§. 2. Nos igitur majestatis tuæ votis quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, ac collegialium, et rectoris dicti collegii singulas personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus hujusmodi inclinati; eidem majestati tuæ fructus, redditus, ac proventus dictæ præceptoriæ, seu commendæ de Santivanez prædicto collegio juxta formam et conditiones supra expressas auctoritate Nostra apostolica in perpetuum uniendi, et applicandi plenam, et amplam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac quibusdam fel. rec. Alexandri pp. VII. prædecessoris Nostris die decima viii. novembris MDCLXI. expeditis literis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non earumdem militiarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum, sub annulo piscatoris die decima sexta junii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCL.

Dat. die 30. junii 1789 anno XV.

Extensio decreti capituli generalis ordinis minorum s. Francisci de observantia ad postulatores causarum servorum Dei.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Matthæus Ximenez ordinis fratrum minorum sancti Francisci de Observantia nuncupat. expresse professus, ac lector sacræ teologiæ, et ex-definitor provinciæ sancti Evangelii de Mexico dicti ordinis, nec non postulator in hac Nostra alma urbe causæ beatificationis beati Sebastiani ab Apparitio, quod alias anno scilicet MDCCL. in comitiis generalibus ordinis in conventu de Aracoeli habitis decretum fuit, ut deinceps postulatores

canonizationum sanctorum, qui completo laudabiliter sexennio easdem causas terminaverint, dummodo tamen prius munere lectoris teologiæ, vel definitoris functi fuissent, titulo, et præcedentia ex provincialium uti, frui, et gaudere deberent. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, licet in causis beatificationum servorum Dei ab illarum postulatoribus, ut plurimum majores sollicitudines, ac labores ferendi exantlandique sint, ut illas ad optatum finem perducant, nihilominus ex litera dicti statuti nullum eis præmium pro toleratis laboribus, ac studiis competat; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut decretum prædictum tum ad sui favorem, qui munere postulatoris in causa beatificationis beati Sebastiani ab Apparitio per integrum sexennium functus est, illamque feliciter confecit, tum etiam ad futuros omnes postulatores familiæ ultramontanæ causarum beatificationum servorum Dei in Romana curia degentes, qui expleto sexennio sui muneris hujusmodi easdem causas usque ad eorum servorum Dei solemnem beatificationem deinceps terminaverint, concurrentibus tamen in eis requisitis ab eodem decreto præscriptis, extendere, et ampliare de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur memoratum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, audito prius dilecto filio moderno ministro generali ordinis prædicti, memoratum capitulare decretum anni MDCCL. ad eumdem Matthæum, ac omnes futuros postulatores familiæ ultramontanæ dicti ordinis, qui in hac alma urbe Nostra causas beatificationum servorum Dei deinceps per integrum sexennium curabunt, easque ad solemnem usque eorumdem servorum Dei beatificationem perduxerint, concurrentibus cæteroqui in eis requisitis ab eodem decreto præscriptis, auctoritate apostolica tenore præsentium extendimus, et ampliamus; eidemque Matthæo, cæterisque postulatoribus prædictis, ut titulo, et præcedentia ex provincialium suarum provinciarum familiæ ultramontanæ cum omnibus, et singulis privilegiis, prærogativis, præeminentiis, honoribus, gratiis, et indultis, quibus alii ex provinciales tam de jure, usu, vel consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, et gaudent, ac uti, frui, et gaudere possunt, ac poterunt quomodolibet in futurum pari modo, et absque ulla prosus distinctione, uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant in omnibus, et per omnia perinde ac si munus provincialis jam functi fuissent auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Petrum sub annulo piscatoris die trigesima junii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 3. julii 1789. Anno XV.

DCCLI.

Confirmatio conventionum inter ordinem fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum ex una, et ducem Sermonetæ, ejusque natum principem de Theano pro erectione novi conventus in pago trium Tabernarum, seu de Cisterna Veliternensis diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

§. 1. Quoties a Nobis petitur, quod ad pietatem fovendam, animarum Christifidelium salutem procurandam, ac divinum cultum augendum apposite statutum, ac conventum esse dignoscitur, ex pastoralis officii Nostri debito piis petentium desideriis congruum impertiri tenemur suffragium.

Expositio precum porrectarum a ducibus Caetani.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii nobiles viri Franciscus Caetani dux Sermonetæ, suusque natus Philippus Caetani princeps Theani, quod cum ob aeris vitium, quod in pago trium Tabernarum, vulgo Cisterna Veliternensis diœcesis, qui est feudum ad eosdem exponentes, ut asseritur, spectans, suisque viciniis, æstivis præsertim temporibus incubat dilecti filii presbyteri seculares congregationis sanctissimi Redemptoris domum, seu conventum sancti Antonii inibi erectum deserere coacti fuerint, memorati exponentes, ut animarum suorum subditorum saluti consultum esset, conventum hujusmodi cum adnexa ecclesia, et hortu dilectis filiis fratribus ordinis minorum sancti Francisci de observantia nuncupatis sub certis pactis, et conditionibus concedere rati sunt: et quidem re acta inter dilectum filium Nostrum Romualdum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconum cardinalem Braschium de Honestis nuncupatum Nostrum ex germana sorore secundum carnem nepotem dicti ordinis apud Nos, et Sanctam Sedem protectorem, nec non dilectum filium Paschalem a Varitio ministrum generalem ejusdem ordinis ex una, et memoratos exponentes ex altera parte nonnulla conventa sunt pacta, quibus, et fratrum in dictum conventum deinceps commorantium saluti, ac illorum sustentationi perbelle prospectum fuit tenoris, qui sequitur,

Tenor initæ transactionis.

§. 3. Desiderando gli eccellentissimi signori il signor duca di Sermoneta, ed il signor principe di Teano di lui figlio di appagare le brame ed istanze, e di promovere la spirituale coltura, e utilità del popolo di Cisterna loro feudo in diocesi di Velletri, che per l'evacuazione fatta da'Liguoristi del convento di sant'Antonio di Padova bramava che vi fossero surrogati i padri minori osservanti: non hanno mancato di passarne i più efficaci uffizi all'eminentissimo signor cardinal D. Romualdo Braschi Onesti come a protettore vigilantissimo dell'ordine Francescano.

Ed infatti non solo si è egli degnato di prestare l'autorevole suo consenso per la traslazione de'minori osservanti nell'evacuato convento; ma richiesti prima gli opportuni soggetti al padre provinciale della provincia Romana, il quale per iscarsezza di religiosi scusossi di compiacerlo, ed essendosegli a tal'uopo offerto il padre Domenicò di Solerio ex-lettore di sacra teologia e guardiano attuale di san Fortunato di Montefalco con altri tre sacerdoti della provincia dell'Umbria, il padre Pietro di Saluzzo, il padre lettore Angelfrancesco di Castellazzo, ed il padre Bonaventura di Solerio, e con due laici, ed un terziario: il benignissimo porporato ha richiesta, ed ottenuta dal reverendissimo padre generale dell'ordine il padre Pasquale da Varese l'assegnazione da' medesimi religiosi ad abitare il convento, ed uffiziare la chiesa di sant'Antonio di Padova di Cisterna. Al che si è poi divenuto sotto i segnenti patti, ed obblighi vicendevoli da approvarsi però dalla santa Sede apostolica.

Onera suscepta ab fratribus ordinis s. Francisci.

§. 4. Il reverendissimo padre generale accettando, e prendendo sotto l' immediata sua giurisdizione cotesto convento, il dichiara convento generalizio, e indipendente dalla potestà di qualunque provinciale; e vi nomina e costituisce a primo guardiano con tutte le solite ordinarie facoltà e preminenze secondo le leggi dell' ordine il padre Domenico di Solerio per un intiero sessennio da cominciare dal punto del possesso, qualora siavi l'approvazione di sua Santità colla deroga a qualunque cosa contraria; avendo tutta la cognizione e fiducia della singolare di lui probità, dottrina, e religiosa prudenza: e per vicario nominavi il padre Pietro di Saluzzo; siccome vi colloca ancora di famiglia il padre let-

tore Angelfrancesco di Castellazzo, ed il padre Bonaventura di Solerio con due laici, ed un terziario ad arbitrio; dichiarando però che per tale destinazione nè essi, nè i futuri loro successori restino smembrati, e divisi dalle rispettive loro provincie, a cui potranno avere ognora il regresso, e goder nei capitoli i diritti di voce attiva, e passiva, giusta il loro grado, e le loro qualifiche. E promette di mantenere sempre mai in detto convento la famiglia di almeno quattro sacerdoti, due laici, ed un terziario dell' ordine de' minori osservanti, col prenderli da qualunque provincia glie ne paja meglio, alla quale qualora poi essi vogliano far ritorno dopo d'essere per sei anni consecutivi dimorati in Cisterna, godranno il privilegio, ed il jus d' eleggersi a piacer loro il convento di loro stanza, e permanenza, d' onde non potranno esser rimossi.

Traditio monasterii facta monachis a ducibus Sermonetæ.

§. 5. II. Gli eccellentissimi signori il signor duca di Sermoneta, ed il signor principe di Teano di lui figlio consegnano al padre guardiano il convento di sant'Antonio di Padova di Cisterna fornito di tutte le necessarie suppellettili di camere, di refettorio, di cucina, e di cantina, ed una sufficiente libreria, secondo l'inventario da farsene alla presenza delle parti per ripeterne il conto a qualunque uopo: prendendo ancora a loro carico il risarcimento della fabbrica, dove per avventura abbisognassene. Consegnano pure la chiesa annessa al convento con tutti gli arredi e paramenti sacri giusta la descrizione da farsene, la cui fabbrica si obbligano ugualmente di ristorare ad ogni occorrenza: e perciò e sul convento e sulla chiesa riserbano a se stessi, e a lor successori il diretto dominio, e la proprietà, non meno che il libero arbitrio di rimoverne, ed escluderne pienamente i nuovi coloni, e posseditori.

Assignatio bonorum pro manutentione monasterii.

§. 6. III. Per mantenimento poi e limosina di essi, gli eccellentissimi signori duca, e principe oltre l'orto annesso al convenuto, e gli ulivi posti al contorno della chiesa, che lasciansi al loro godimento, con proibizione però, che possano mai tagliarli, promettono, e si obbligano di passar loro quindici scudi al mese, e altri dodici scudi annui per prezzo così accordato, ed in vece di due majali; e pel pronto pagamento di tali somme hanno dato gli ordini al loro ministro, ed erario della terra stessa di Cisterna. Di più danno ai religiosi la licenza e libertà per la legna necessaria al loro uso, e per la questua in tutto il territorio; e al primo loro ingresso si obbligano di consegnare un cavallo per servizio di essi, e per uso della questua; siccome pure un calesse coperto, che col detto cavallo servir possa di comodo per andare, e venire nelle feste dei mesi di aria sospetta, nei quali dimoreranno in Velletri, od in Cori, e finalmente pel caso di malattie si obbligano di appaltare lo speziale della terra per la somministrazione de' dicevoli medicinali, e di incaricare il medico, ed il chirurgo condotto a curarli, ed assisterli senza altra pretenzione.

Dotatio pro manutentione ecclesiæ.

§. 7. IV. In quanto alla chiesa i medesimi signori duca, e principe promettono di somministrare annualmente libbre ottanta di cera, e dodici bocali di olio per la lampada, e di rilasciare a vantaggio della sagrestia quella cera, che avanzi nella festa di sant'Antonio, e nelle altre feste, ed esposizioni che l'eccellentissima casa soglia, o voglia farvi celebrare.

Alia onera suscepta a fratribus in correspectivitatem assignationum prædictarum.

§. 8. V. In correspettività il padre guardiano, ed i religiosi promettono, e si obbligano di procurare il vantaggio spirituale del popolo, uffiziare la chiesa, assistere al confessionario, e continuare gli esercizi di pietà introdotti, e specialmente di celebrare in ogni mese, pel tempo che dimoreranno in Cisterna, una messa cantata per la felicitazione dell' eccellentissima casa, ed un'altra di requie pei defunti della medesima, e di fare nel dopo pranzo di ogni terza domenica l' esposizione del santissimo Sagramento col recitare un *Pater*, *Ave*, e *Gloria* in onore del patriarca san Giuseppe, e di prestarsi alle altre opere pie, che agli eccellentissimi signori patroni piacesse introdurre, senza però gravarli di veruna spesa. Siccome ancora promettono di non fare assumere obblighi perpetui a qualunque titolo, e che venendo alcuno ad esser tumolato nella chiesa, lascieranno ad arbitrio degli stessi eccellentissimi signori patroni l'investire a favore della chiesa e sagrestia gli scudi dieci di diritto della tumulazione.

Promissio de reportanda apostolica confirmatione erectionis.

§. 9. VI. Finalmente gli eccellentissimi signori duca, e principe promettono di procurare a loro spese dalla santità di Nostro signore il Breve di approvazione, e conferma non meno della fondazione del nuovo convento de'minori osservanti in Cisterna, che

dei patti, e delle convenzioni finora esposte col fare ancora dichiarare che tale convento, benchè non abitato da dodici religiosi di famiglia, resti tuttavia esente da qualunque ispezione vescovile, ed immediatamente soggetto alla santa Sede come tutti gli altri conventi: oltre il consenso già benignamente prestatovi dall'eminentissimo signor cardinal protettore dell' ordine. Roma questo dì 3 aprile 1789.

R. cardinale Braschi Onesti protettore.

F. Pasquale da Varese ministro generale.

Io Francesco Caetani duca di Sermoneta prometto, e mi obbligo come sopra mano propria.

Io Filippo Caetani principe di Teano prometto, e mi obbligo come sopra mano propria

Preces porrectæ pro obtinenda apostolica confirmatione.

§. 10. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut præinsertæ conventiones, et pacta firmius subsistant et serventur exactius, neve ob defectum requisitorum in hujusmodi conventus erectione, quæ alias Romanis pontificibus, et præsertim fel. rec. Clemente VIII., Gregorio XV. Urbano VIII., et Innocentio X. prædecessoribus Nostris circa hujusmodi novorum conventuum erectiones præscripta sunt, illius prompta exequutio præpediatur, apostolicæ Nostræ firmitatis robore, ac patrocinio memorati exponentes communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 11. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, prævia memoratarum Clementis, Gregorii, Urbani, et Innocentii, aliarumque Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum constitutionum, quæ forsan circa præmissa præinserta pacta, et conventiones contraria sunt, quæ de verbo ad verbum inserta habemus derogatione, eadem pacta, et conventiones auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eis quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 12. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 13. Non obstantibus memoratis Clementis, Gregorii, Urbani, et Innocentii, aliisque apostolicis constitutionibus, et ordinationibus, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 3. julii 1789 anno XV.

DCCLII.

Indulgetur canonicis ecclesiæ collegiatæ Nursiæ Spoletanæ diœcesis, ut rocchettum, et mozzettam sericam violacei coloris subsutam coloris coccinei gestare valeant.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Quanta cum utilitate ad venerationem, majestatemque divinarum rerum in Christifidelium animis ingerendam conducant ipsa sacrorum indumentorum, vestiumque ornamenta, experientia magistra, compertum habens sacrosancta Mater Ecclesia, hinc instituit ipsa, ut non solum ministri in diversos ordines distributi, præcipuis unicuique ordini, et ministerio congruentibus vestibus uterentur, verum etiam voluit, ut clerici, dum canonicas horas persolvunt certis suis vestibus induerentur. Quamobrem in majorem divinæ gloriæ cultum, et in sacrorum ministrorum decus cessurum fore confidentes, si insignia, quæ aliis concessa fuisse dignoscitur, canonicis quoque illustrium ecclesiarum impertiantur, libenti animo congruum petentium votis impertimur suffragium.

Tenor precum porrectarum a capitulo.

§. 2. Nuper pro parte dilectorum filiorum canonicorum collegiatæ ecclesiæ sanctæ Mariæ oppidi civitatis nuncupat. Nursiæ Spoletanæ diœcesis Nobis expositum fuit, quod licet ecclesia hujusmodi jampridem, et a s. Feliciano primo episcopo Fulginatensi, ut asseritur, fuerit erecta, ac matrix non solum in dicto oppido civitate nuncupata Nursiæ, sed aliarum etiam ecclesiarum existat, ac ipsi exponentes pluribus privilegiis sint decorati, nulla tamen habent insignia, quibus cæteri ecclesiarum collegiatarum canonici passim utuntur, Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, modernis, et pro tempore existentibus canonicis collegiatæ ecclesiæ prædictæ, ut rochettum, et mozzettam sericam cum cocullo violacei coloris, ita tamen ut sericus subsutus pannus noduli, et fissuræ sint coloris coccinei hyberno, æstivo vero tempore rocchettum cum superpelliceo, tam in ecclesia prædicta, ejusque choro, et capitulo, quam extra eam in processionibus, et actibus publicis quibuscumque gestare, illisque uti libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus, ac eosdem canonicos desuper a quoquam impediri, molestari, vel perturbari respective nullatenus posse, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis autoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ collegiatæ ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die tertia julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 3. julii 1789 anno XIV.

DCCLIII.

Facultas Antonio Nunes Gaviano Elborensis diœcesis applicandi hospitali de Coruche dictæ diœcesis certam summam ex quadam hæreditate provenientem, et in suffragium animæ testatricis erogandam.

Venerabili fratri
archiepiscopo Elborensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum porrectarum ab Antonio Nunes.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Antonius Nunes Gavianus loci, seu terræ Coruche istius Elborensis diœcesis, quod alias quondam Maria a Nostra Domina de Doloribus in suo, sub quo ab humanis decessit, condito testamento, cujus exequutorem eumdem exponentem constituit, inter cætera voluit, ut soluto ære alieno, quo ipsa gravabatur, ac satisfactis quibusdam legatis, reliqua bona pro anima sua, quam ideo scripsit hæredem, applicarentur, prout in testamento prædicto, cujus tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius dicitur contineri. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, in dicto loco Coruche quoddam hospitale de Misericordia nuncupatum valde pauper existat, in quo non solum frequentes excipiuntur infirmi, verum et multifariam eorum occurritur necessitatibus, aliis videlicet eorumdem curam demandando, vel cum necessitas id expostulet, ad alia hospitalia sua impensa eos remittendo; ipse vero exponens probe noscens infirmorum curam, et hospitalitatem, utpote corporum, animarumque saluti prospicientia opera Deo maxime accepta esse, atque idcirco, si reliqua dictæ hæreditatis bona, quæ quatuorcentum sexaginta quinque scutorum monetæ Romanæ summam magis minusve, ut asseritur, attingunt dicto hospitali adijcerentur, et applicarentur, optime testatricis voluntati, ejusque animæ foret consultum; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, ac indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor indultæ facultatis.

§. 2. Nos igitur ejusdem exponentis zelum plurimum in Domino commendantes, eumque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, ac soluto per exponentem ære alieno prædicto, satisfactisque legatis, reliqua superextantia dictæ hæreditatis bona memorato hospitali de Misericordia adijciendi, et applicandi licentiam, et facultatem auctoritate Nostra apostolica eidem exponenti concedas, et indulgeas.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus quatenus opus sit memeratæ testatricis ultima voluntate prædicta, quam quo ad præmissa sufficienter, et expresse derogamus, dictique hospitalis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die tertia julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 10. julii 1789 anno XV.

DCCLIV.

Facultas episcopo civitatis Castellanæ confirmandi annuam præstationem sc. 50 favore hospitalis terræ Vallerani factam.

Venerabili fratri episcopo civitatis Castellanæ.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum porrectarum a confraternitate ss. Sacramenti Vallerani.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales, et confratres confraternitatis sub titulo sanctissimi Sacramenti in parochiali, seu alia ecclesia terræ di Vallerano istius civitatis Castellanæ diœcesis, quod obtenta per eos a congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum sub die viii februarii anni MDCCLXXXIV. licentia constituendi censum ad tercenta septuaginta scuta monetæ Romanæ in erectionem hospitalis pro excipiendis pauperibus dictæ terræ eroganda, et subinde hujusmodi opera usque ab anno MDCCLXXXVII. ad optatum finem perducto, cum ipsi exponentes per id tempus de quotidianis necessariisque sumptibus ad manutentionem dicti hospitalis serio cogitarent, et satis exploratos haberent redditus amplos ecclesiæ de Ruscello nuncupatæ ejusdem terræ, supplices idcirco confratribus deputatis congregationis œconomicæ in ista ecclesia existentis petierunt, ut operi adeo pio se præberent liberales, ac propterea de superextantibus suæ ecclesiæ redditibus, summam scutorum quinquaginta similium in quotidianas necessariasque prædicti hospitalis impensas erogandam assignarent; quæ quidem petitio utpote æquitati, et rationi innixa felicem sortita est effectum, nemine enim discrepante, plenisque suffragiis memorata congregatio annuam præstationem, seu subsidium quinquaginta scutorum hujusmodi dicto hospitali assignavit. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, tu probe existimans apostolicum Nostrum requiri beneplacitum, quo annuum subsidium hujusmodi perpetuo valiturum sit, ideoque sub die xxiv mensis augusti dicti anni MDCCLXXXV. nonnisi ad annuam resolutionem prædictæ congregationis adprobaveris, Nobis propterea iidem exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, ac ut infra, indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: de eorumdem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium, qui relationem tuam super præmissis ad se transmissam attenderunt, consilio; fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, et adimpletis prius oneribus confraternitati in sæpedicta ecclesia sanctæ Mariæ de Ruscello adnexis, resolutionem prædictæ congregationis, et assignationem annuæ summæ scutorum quinquaginta memorato hospitali, ut præfertur factam, auctoritate Nostra apostolica, pro tuo arbitrio, et conscientia gratis perpetuo adprobes, atque confirmes.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non secundo dictæ confraternitatis, ejusque ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 18. julii 1789 anno XV.

DCCLV.

LUCANA ET PISANA

Dismembratio, et unio ecclesiarum parochialium.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Humanarum rerum ea est incerta conditio, ut nihil tam provide statutum, atque dispositum sit, quod interdum novis rationibus, et causis exigentibus immutandum, atque in aliam formam redigendum non appareat. Hanc sane agendi rationem pro recto ecclesiarum omnium, præsertim parochialium regimine, quæ aliqua in cura animarum illarum parochianorum exercitio incommodo pati noscuntur pro pastoralis officii Nostri debito ad opportunitatem adhibentes, dum præmissa Nobis deferuntur ecclesiarum ipsarum statu, et aptiori illarum curæ hujusmodi exercitio per dismembrationis, et unionis ministerium consulere studemus, prout consentaneum esse in Domino arbitramur.

Ratio decernendæ dismembrationis declaratur.

§. 2. Cum itaque pro parte dilecti filii Joannis Gianni sancti Stephani equitis apud Nos, et Sedem apostolicam dilectissimi in Christo filii Petri Leopoldi regii Hungariæ, et Bohemiæ principis archiducis Austriæ, et Etruriæ sibi subjectæ magni ducis illius negociis præpositi, ejusdem Petri Leopoldi archiducis, et magni ducis hujusmodi nomine, Nobis nuper exposita fuerint incommoda, quæ in quibusdam parochialibus ecclesiis in ditione illius magni ducatus existentibus, et in spiritualibus pro tempore existenti archiepiscopo Lucano, respective subjectis oriebantur, et respectu habito majori utilitati, et commodo, ac præsertim spiritualis populorum regiminis aptiori exercitio, quod eidem Petro Leopoldo archiduci, et magno duci hujusmodi, quam maxime cordi esse debet, proindeque prædictus Joannes nomine supradicto apud Nos institerit, quatenus ad præmissis consulendum, prævia hujusmodi parochialium ecclesiarum, ac pro tempore existentis archiepiscopi Lucani prædicti, nec non aliarum similiter parochialium ecclesiarum, ut infra exprimendarum in ditione reipublicæ Lucanæ existentium, et in spiritualibus venerabili fratri Nostro moderno, et pro tempore quoque existenti archiepiscopo Pisano, subjectarum ab ejusmodi archiepiscopi Pisani respectiva jurisdictione per Nos, ut infra facienda dismembratione parochiales ecclesias hujusmodi per viam permutationis eorum respective diœcesibus, ut infra respective unire, atque incorporare de benignitate apostolica dignaremur.

Dismembratio, et respectiva unio indulgetur de consensu reipublicæ Lucanæ, episcoporum, et respectivorum capitulorum.

§. 3. Nos igitur attento consensu reipublicæ Lucanæ, et dilectorum quoque filiorum moderni capituli, et canonicorum metropolitanæ ecclesiæ Lucanæ prædictæ, illius sede archiepiscopali pastoris solatio ad præsens destituta, ac venerabilis fratris Nostri moderni archiepiscopi, et dilectorum quoque filiorum modernorum capituli, et canonicorum metropolitanæ ecclesiæ Pisanæ a singulis eorum respective præstito, perpensisque aliis peculiaribus circumstantiis ad id concurrentibus ipsius Petri Leopoldi archiducis, et magni ducis hujusmodi votis benigne annuere volentes, ipsumque Joannem a quibusvis censuris ex gratia speciali, motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine unam plebaniam nuncupatam di Ripafratta, et aliam beatæ Mariæ virginis in cœlum assumptæ, di Cardoso, et aliam beatæ Mariæ virginis etiam in cœlum assumptæ di Starzema, et aliam beatæ Mariæ virginis pariter in cœlum assumptæ di Loppia, ac aliam sacti Bartholomei di Ripafratta, ac aliam sancti Christophori di Barga, ac aliam sancti Frediani di Sommo Cologna, ac aliam sancti Justi di Tiglio, ac aliam santi Joannis Baptistæ, et sanctæ Felicitæ di Val di Castello, ac aliam sancti Michaelis di Farnocchia, ac aliam sancti Martini di Pietra Sancta, ac aliam sancti Michaelis d' Albiano, ac aliam sancti Nicolai di Pruno, ac aliam sancti Nicolai di Castel Vecchio di Barga, ac aliam sancti Petri di Rebignano, ac aliam sancti Petri in Campo di Barga, ac aliam sancti Salvatoris fuor di Pietra Santa, ac aliam sancti Sixti di Pomerzana, nec non reliquam sancti Antonii abbatis di Starzema, vulgo respective nuncupatas intra fines ditionis magni Etruriæ ducatus prædicti, nec non aliam plebaniam nuncupatam sancti Laurentii di Massacciuccoli, ac aliam sancti Prosperi di Borzano, ac aliam sancti Donati di Balbano, ac aliam sancti Justi de'Chiabri, ac aliam sancti Stephani di Quiesa, ac aliam

sancti Martini di Castiglioncello, nec non reliquam sancti Josephi alla Torre del Lago di Massacciuccoli vulgo, et respective nuncupatas intra fines Lucanæ reipublicæ ditionis respective sitas parœcias, illarumque respective rectores, una cum omnibus in eis degentibus utriusque sexus personis, et incolis, tam laicis, quam ecclesiasticis primo, secundo, tertio, quarto, quinto, sexto, septimo, octavo, nono, decimo, undecimo, duodecimo, tertiodecimo, quartodecimo, quintodecimo, sextodecimo, decimoseptimo, decimoctavo, ac decimonono dictas priores, videlicet intra fines ducatus prædicti, et in diœcesi Lucana prædicta respective existentes, ejusdemque pro tempore existentis archiepiscopi Lucani jurisdictioni subjectas a Lucana, et illius pro tempore existentis archiepiscopi Lucani, reliquas vero vigesimo, ac vigesimo primo, vigesimosecundo, vigesimotertiô, vigesimoquarto, vigesimo quinto, ac vigesimo sexto, et ultimo dictas posteriores parœcias prædictas intra fines ditionis reipublicæ prædictæ quoque existentes, et in spiritualibus archiepiscopo Pisano modo pariter subjectas a Pisana respective diœcesibus, ac moderni, et pro tempore quoque existentis archiepiscopi Pisani, respective ordinaria auctoritate, et jurisdictione apostolica auctoritate tenore præsentium, perpetuo dismembramus, dividimus, sejungimus, et separamus, illasque sic per Nos dismembratas, divisas, sejunctas, et separatas a quibusvis pro tempore existentis Lucani prædicti, et moderni quoque, ac pro tempore, etiam existentium Pisanorum archiepiscoporum prædictorum, respective juribus, et jurisdictione hujusmodi prorsus, et omnino eadem apostolica auctoritate, et perpetuo eximimus, ac ex dictis parœciis, sic ut præfertur dismembratis, divisis, sejunctis, et separatis, ac a juribus, et jurisdictione hujusmodi, ut præfertur exemptis, et liberatis illas, videlicet priores plebaniam nuncupatam de Ripafratta, ac beatæ Mariæ virginis in cœlum assumptæ de Cardoso, ac beatæ Mariæ virginis etiam in cœlum assumptæ de Starzema, ac beatæ Mariæ virginis, similiter in cœlum assumptæ di Loppia, ac sancti Bartholomei di Ripafratta, ac sancti Christophori di Barga, ac sancti Frediani di Sommo Cologna, ac sancti Justi di Tiglio, ac sanctorum Joannis Baptistæ, et Felicitæ di Val di Castello, ac sancti Michaelis di Farnocchia, ac sancti Martini di Pietra Sancta, ac sancti Michaelis d'Albiano, ac sancti Nicolai di Castelvecchio di Barga, ac sancti Petri de Rebignano, ac sancti Petri in Campo di Barga, ac sancti Salvatoris fuor di Pietra Santa, ac sancti Sixti di Pomerzana, et sancti Antonii abbatis di Starzema diœcesi Pisanæ, reliquas vero posteriores videlicet; plebaniam nuncupatam sancti Laurentii di Massaciuccoli, et sancti Prosperi di Bozzano, et sancti Donati di Babbano, et sancti Justi di Chiabri, et sancti Stephani di Quiesa, et sancti Martini di Castiglioncello, ac sancti Josephi alla Torre del Lago di Massaciuccoli, ut præfertur respective nuncupatas parœcias diœcesi Lucanæ, illas venerabilium fratrum Nostrorum modernorum, et pro tempore existentium Pisanorum, et Lucanorum archiepiscoporum respective ordinariæ jurisdictioni, per viam permutationis perpetuo, ut infra, subjiciendo, una cum omnibus bonis, et juribus ad easdem parœcias, respective spectantibus, et pertinentibus, ac beneficiis ecclesiasticis ibidem canonice respective erectis, quæ tamen jura, bona, et beneficia hujusmodi obnoxia remaneant canonicis sanctionibus, et cunctis oneribus, quibus ex dispositione, sive legis, sive hominum subjecta reperiuntur, nec ullum ex hoc præjudicium sentiant, vel qui prædicta beneficia actu obtinent, et pro tempore quomodolibet obtinebunt, vel qui eorum jurepatronatus potiuntur pari apostolica auctoritate, et perpetuo respective adjicimus, applicamus, et incorporamus, ac ex dictis parœciis, sic ut præfertur dismembratis, ac etiam ut præfertur addictis, et applicatis eas, videlicet plebaniam nuncupatam di Ripafratta, ac beatæ Mariæ virginis in cœlum assumptæ di Cardoso, ac beatæ Mariæ virginis, etiam in cœlum assumptæ di Starzema, ac beatæ Mariæ virginis itidem in cœlum assumptæ di Loppia, ac sancti Bartholomei di Ripafratta, ac sancti Christophori di Barga, ac sancti Frediani di Sommo Cologna, ac sancti Justi di Tiglio, ac sancti Joannis Baptistæ, et sanctæ Felicitæ di Val di Castello, ac sancti Michaelis di Farnocchia, ac sancti Martini di Pietra Santa, ac sancti Michaelis d'Albiano, ac sancti Nicolai di Pruno, ac sancti Nicolai di Castelvecchio di Barga, ac sancti Petri di Rebignano, ac sancti Petri in Campo di Barga, ac sancti Salvatoris fuor di Pietra Santa, ac san-

cti Sixti di Pomerzana, et sancti Antonii abbatis di Starzema, respective, ut præfertur nuncupatas parœcias hujusmodi prædicti moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Pisani, reliquas vero plebaniam sancti Laurentii di Massacciuccoli, et sancti Prosperi di Bozzano, et sancti Donati di Balbano, et sancti Justi di Chiabri, et sancti Stephani di Quiesa, et sancti Martini di Castiglioncello, et sancti Josephi alla Torre del Lago di Massaciuccoli, ut præfertur respective nuncupatas parœcias supradictas, una cum illarum respective rectoribus, personis, et incolis hujusmodi ejusdem pariter pro tempore existentis archiepiscopi Lucani respective ordinariæ jurisdictioni, et auctoritati eadem apostolica auctoritate, etiam perpetuo supponimus, atque subjicimus.

Submovetur omne remedium juris, quod facere posset pro retardanda executione literarum apostolicarum.

§. 4. Ac easdem præsentes nullo unquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet causa quantumvis juridica, et legitima etiam ex eo quod causæ, propter quas præmissa emanarunt adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint de subreptionis, vel nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, seu quopiam alio quantumvis magno, substantiali, inexcogitato, inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, ac expressionem requirente defectu, aut ex quocumque alio capite, jure, vel facto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, totalisque læsionis, aut quocumque alio colore, prætextu, aliqua ratione, vel causa quantumvis justa, rationabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, etiam talis, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illam, et illos restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus concesso, et impetrato quempiam uti, seu se juvari posse in judicio, et extra illud, neque easdem præsentes sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per quascumque literas, et constitutiones apostolicas sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiamsi in eis de eisdem præsentibus, eorumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat editas, et in posterum edendas comprehendi, sed semper ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas esse, et fore, ac ab omnibus, ad quos nunc spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum firmiter, et inviolabiliter observari.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 5. Sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, et Sedis apostolicæ prædictæ nuncios, aliosve quoscumque, quavis auctoritate, potestate, facultate, prærogativa, ac privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari motu scientia, et potestatis plenitudine paribus irritum, et inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus Nostris, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, ac de dismembrationibus, unionibus, et applicationibus ad partes committendis, ac de exprimendo in eis vero annuo beneficiorum ecclesiasticorum valore, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati uniones, et applicationes perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri, et ab ecclesiis membra distingui, ac dividi, ac conciliorum generalium beneficia unius diœcesis alterius diœcesis beneficiis uniri prohibentium, et quatenus opus sit fel. rec. Pauli II. prædecessoris Nostri de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus prædictis, universalibusque conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet forsan concessis, approbatis confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis,

eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut quælibet alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis aliter in suo robore permansuris latissime, et plenissime ad præmissorum validissimum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo nono, decimo quinto kalendas augusti, pontificatus Nostri anno quinto decimo.

DCCLVI.

Dat. die 28. julii 1789 Anno XV.

Ut in diœcesi Ilascalensi in Indiis officium, et missa propria de s. Philippo Nerio recitari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit venerabilis frater modernus episcopus Ilascalensis in Indiis, quod cum in suis civitate, et diœcesi Ilascalensi maxima vigeat devotio erga s. Philippum Nerium, idcirco ad suam, suique populi spiritualem consolationem, indultum favore cleri sæcularis, et regularis utriusque sexus civitatis, et diœcesis hujusmodi, recitandi officium proprium, missamque propriam de eodem sancto ejus festo die celebrandi, prout a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti Philippi Nerii in regnis Hispaniarum existentibus recitatur, et respective celebratur, etiam cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava per Nos concedi plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, et attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii: ut imposterum a clero sæculari, et regulari utriusque sexus prædictarum civitatis, et diœcesis Ilascalensis officium proprium, et missa propria de sancto Philippo Nerio ejus festo die, prout a presbyteris secularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti in Hispaniarum regnis existentibus recitatur, et respective celebratur (non tamen cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava) recitari pariter, et celebrare libere, ac licite possit, et valeat auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non prædictarum civitatis, et diœcesis Ilascalensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima octava julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimoquinto.

Dat. die 28. julii 1789 anno XV.

DCCLVII.

Ut in diœcesi de Merida in Indiis officium, et missa de s. Philippo Nerio celebrari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum porrectarum pro obtinenda facultate celebrationis.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit, venerabilis frater modernus episcopus de Merida in Indiis, quod cum in suis civitate, et diœcesi de Merida hujusmodi maxima vigeat erga sanctum Philippum Nerium devotio, idcirco ad suam, suique populi spiritualem consolationem indultum favore cleri sæcularis, et regularis utriusque sexus, civitatis, et diœcesis hujusmodi recitandi officium proprium, missamque propriam de eodem sancto ejus festo die celebrandi, prout a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti Philippi Nerii in regnis Hispaniarum existentibus recitatur, et respective celebratur, etiam cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava per Nos concedi plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, et attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii, ut imposterum a clero sæculari, et regulari utriusque sexus prædictarum civitatis, et diœcesis de Merida officium proprium, et missa propria de sancto Philippo Nerio ejus festo die, prout a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti in Hispaniarum regnis existentibus recitatur, et respective celebratur (non tamen cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava) recitari pariter, et celebrari libere, ac licite possit, et valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non prædictarum civitatis, et diœcesis de Merida etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima octava julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 28. junii 1789 anno XV.

DCCLVIII.

Indultum alias clero sæculari civitatis, et diœcesis Mexicanæ in Indiis recitandi officium, et celebrandi missam propriam de sancto Philippo Nerio extenditur ad clerum quoque regularem.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit venerabilis frater modernus archiepiscopus Mexicanus in Indiis, quod alias Nos per binas Nostras in simili forma Brevis die xviii septembris anni MDCCLXXIX. expeditas literas ob singularem devotionem in suis civitate, et diœcesi Mexicana vigentem clero sæculari ejusdem civitatis, et diœcesis indulsimus, ut ex tunc, et in posterum officium proprium cum missa propria ejusdem s. Philippi Nerii, jam adprobat. die ejus festo sub ritu dupl. secundæ classis sine octava recitare, et respective celebrare libere, et licite posset, ac valeret, ac alias prout in literis prædictis, quarum tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus fusius continetur. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ad magis magisque augendam, firmandamque devotionem prædictam, id modernus archiepiscopus, memoratum indultum recitandi officium, et celebrandi missam de s. Philippo Nerio ejus seculari clero, ut præfertur, concesso ad clerum regularem, etiam cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis per Nos extendi summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; et attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii; ut imposterum a clero regulari utriusque sexus prædictarum civitatis, et diœcesis Mexicanæ officium proprium, et missa propria de dicto s. Philippo Nerio, prout a clero sæculari prædicto recitatur, et celebratur (non tamen cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis) celebrari, et recitari libere, et licite valeat, auctoritate apostolica, tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; nec non prædictarum civitatis, et diœcesis Mexicanæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vigesima octava julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 28. julii 1789 anno XV.

DCCLIX.

Ut in civitate, et diœcesi Mechoacana in Indiis officium, et missa de s. Philippo Nerio celebrari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit venerabilis frater modernus episcopus Mechoacanus in Indiis, quod cum in suis civitate, et diœcesi Mechoacana hujusmodi maxima vigeat erga sanctum Philippum Nerium devotio, idcirco ad suam, suique populi spiritualem consolationem indultum favore cleri sæcularis, et regularis utriusque sexus, civitatis, et diœcesis hujusmodi recitandi officium proprium, missamque propriam de eodem sancto ejus festo die celebrandi, prout a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti Philippi Nerii in regnis Hispaniarum existentibus recitatur, et respective celebratur, etiam cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava per Nos concedi plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, et attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii, ut imposterum a clero sæculari, et regulari utriusque sexus prædictarum civitatis, et diœcesis Mechoacanæ officium proprium, et missa propria de sancto Philippo Nerio ejus festo die, prout a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti in Hispaniarum regnis existentibus recitatur, et respective celebratur (non tamen cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava) recitari pariter, et celebrari libere, ac licite possit, et valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non prædictarum civitatis, et diœcesis Mechoacanæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima octava julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 28. julii 1789 anno XV.

DCCLX.

Ut in civitate, et diœcesi Guadalaxarensi in Indiis officium, et missa de s. Philippo Nerio celebrari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit, venerabilis frater modernus episcopus Guadalaxarensis in Indiis, quod cum in suis civitate, et diœcesi Guadalaxarensi hujusmodi maxima vigeat erga sanctum Philippum Nerium devotio, idcirco ad suam, suique populi spiritualem consolationem indultum favore cleri sæcularis, et regularis utriusque sexus, civitatis, et diœcesis hujusmodi recitandi officium proprium, missamque propriam de eodem sancto ejus festo die celebrandi, prout a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti Philippi Nerii in regnis Hispaniarum existentibus recitatur, et respective celebratur, etiam cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava per Nos concedi plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, et attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii, ut imposterum a clero sæculari, et regulari utriusque sexus prædictarum civitatis, et diœcesis Guadalaxarensis officium proprium, et missa propria de sancto Philippo Nerio ejus festo die, prout à presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti in Hispaniarum regnis existentibus recitatur, et respective celebratur (non amen cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava) recitari pariter, et celebrari libere, ac licite possit, et valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non prædictarum civitatis, et diœcesis Guadalaxarensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima octava julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 28. julii 1789 anno XV.

DCCLXI.

Ut in civitate, et diœcesi Antequirensi in Indiis officium, et missa de s. Philippo Nerio celebrari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit, venerabilis frater modernus episcopus Antequirensis in Indiis, quod cum in suis civitate, et diœcesi Antequirensi hujusmodi maxima vigeat erga sanctum Philippum Nerium devotio, idcirco ad suam, suique populi spiritualem consolationem indultum favore cleri sæcularis, et regularis utriusque sexus, civitatis, et diœcesis hujusmodi recitandi officium proprium, missamque propriam de eodem sancto ejus festo die celebrandi, prout a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti Philippi Nerii in regnis Hispaniarum existentibus recitatur, et respective celebratur, etiam cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava per Nos concedi plurimum desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, et attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii, ut imposterum a clero sæculari, et regulari utriusque sexus prædictarum civitatis, et diœcesis Antequirensis officium proprium, et missa propria de sancto Philippo Nerio ejus festo die, prout a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti in Hispaniarum regnis existentibus recitatur, et respective celebratur (non tamen cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava) recitari pariter, et celebrari libere, ac licite possit, et valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non prædictarum civitatis, et diœcesis Antequirensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima octava julii millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 6. augusti 1789 anno XV.

DCCLXII.

Concessio nundinarum faciendarum in tenimento Mesulæ nuncupato diœcesis Ferrariensis.

EDITTO

Fabrizio Ruffo della santità di Nostro signore, e sua reverenda camera apostolica tesoriere generale.

Memoratur concessio facta.

§. 1. Si è degnata la Santità di Nostro signore Pio papa sesto felicemente regnante di concedere alla reverenda camera apostolica come padrona della tenuta della Mesola posta nella provincia di Ferrara la facoltà di potere settimanalmente, o se, così a noi, e Nostri successori piacerà, due volte il mese, celebrare in detta tenuta un pubblico mercato, sempre però nel giorno di mercoldì, quando non sia festivo, altrimenti nel martedì precedente; e si è degnata parimente di concedergli la celebrazione annuale in perpetuo di una pubblica fiera nel mese di settembre da principiare ogni anno il giorno feriale immediatamente seguente alla festività della Natività della santissima Vergine, e da durare per altri due giorni successivi parimente feriali, con molte franchigie, esenzioni, privilegj, e concessioni diffusamente espresse nel chirografo della medesima Santità sua segnato li 29 luglio prossimo passato, ed originalmente esistente negli atti dell' infrascritto segretario, e cancelliere di camera del tenore seguente, cioè

Monsignor Fabrizio Ruffo nostro, e della nostra camera tesoriere generale.

Tenor chirographi vi cujus concessio facta fuit.

§. 2. » La vasta tenuta della Mesola situata nella Nostra provincia di » Ferrara, che nell'anno 1785 a nome, » e commodo della camera apostolica » Noi comprassimo da sua maestà » Cesarea l'imperatore Giuseppe secondo come un di lui privato allodiale, » sebbene fosse già sufficientemente abbondante di case, abitatori, e di prodotti di ogni genere, è andata in ciascun » di questi oggetti di giorno in giorno » crescendo, e mostra di volersi anche » più aumentare in avvenire. Abbiamo » Noi a ciò dato tutto l'adito dopo » l'acquisto, che ne facessimo, e vi » abbiamo aperte tutte le vie, facendo » impiegare alla Nostra camera vistose » somme nel migliorare in tutte le sue » parti la condizione di quella tenuta » camerale. Col rinforzo pertanto e rialzatura degli argini per tutta la lunga » estensione, che la tenuta costeggia » il Pò di Ariano fino al mare, l'assicurassimo al possibile dalle inondazioni di quel grosso fiume reale, e col » mezzo tanto di questi argini, quanto » di un altro grosso argine traversagno » elevato a fronte del mare medesimo, » liberata abbiamo dalle acque una grande estensione di terreni sul Bonello » chiamato di Goro, che è un adjacenza della tenuta, riducendoli a buoni pascoli per il bestiame, ed in » stato altresì di ricever nuove case, e » nuovi abitatori, di cui prima mancava: e tutto ciò oltre l'incassatura, » che abbiamo fatta anche fare del canal Bianco, che coll'espansione delle » sue acque inondava una parte inferiore della tenuta. Ritirassimo altresì » dalla famiglia Trotti la pesca del Pò » morto, ossia del canale intestato del » Pò, di cui era stata da Benedetto XIV. » Nostro predecessore investita; e ciò » perchè potessero in questo canale liberamente introdursi, conforme di » fatto vi sono stati già introdotti, li » principali scoli della tenuta, molti » de'quali abbiamo fatti aprire di nuovo, e potessero portarsi non meno » con facilità, che con totale asciugamento della tenuta medesima le di » lei acque al mare, in vicinanza del » quale facessimo anche con molta spesa » erigere una chiavica, che impedisse opportunamente il rigurgito delle » acque marine nel canale del Pò morto » recipiente di quasi tutti gli scoli della » tenuta, e però potessero questi essere » operativi anche in tempo di mare » grosso, conforme in fatti felicemente » già accade. Facessimo in accrescimento di quel fondo fiscale coltivare » vicino al mare una valle pescareccia, » che prima la tenuta non avea: ricuperassimo dalla comunità di Ariano tutte le ragioni, che a lei in vigore di antiche investiture competevano tanto alla sponda destra, quanto » alla sinistra del Pò di Ariano, o sia » di Goro fino al mare, e così ancora » acquistassimo il diritto dell'ancoraggio, ossia armiragliato con molte fabbriche, che essa possedeva al porto » di Goro, unendo tutto alla Mesola. » Aggiungessimo case, ed abitazioni » in più luoghi della tenuta, come » ancora facessimo a pubblico commodo » elevare molte fabbriche di nuovo, fra

» le quali anche il forno pubblico in » servizio della medesima. Facessimo » erigere da monsignor vescovo di Adria, » nella di cui diocesi la tenuta esiste, » in vera, e propria parochiale la chie- » sa, ch' è nel recinto della Mesola, » la quale prima era semplice chiesa » figliale della parrocchia di Ariano di- » stante da essa nove miglia, prove- » dendo coi denari della Nostra camera » di una giusta congrua il nuovo par- » roco, e di un conveniente onorario » li due cappellani curati, come pure » la chiesa coi suoi cinque altari di » tutto il bisognevole, e perfino anche » di uno spazioso cimiterio, avendo Noi » voluto con tutti questi mezzi prestare » a quei molti abitatori della tenuta un » più pronto, ed efficace ajuto spiri- » tuale per la coltivazione delle anime » loro, e per l'amministrazione dei sa- » gramenti da farglisi dal proprio par- » roco ivi residente colla cooperazione » anche di un numero di sacerdoti » maggiore di prima. Assicurassimo agli » abitanti stessi della Mesola, e delle » sue adiacenze soggette a quella nuo- » va parrocchia il commodo di poter » gratuitamente far istruire nelle scienze » i loro figliuoli nel seminario vesco- » vile di Adria in Rovigo, con acqui- » stare, mediante lo sborso di scudi » 1500.; che abbiamo fatto fare alla » Nostra camera per la nuova fabbrica » di quel seminario, un posto gratuito, » e perpetuo di alunno per un giovane » studente parrocchiano della Mesola » da nominarsi in ogni vacanza da » monsignor tesoriere generale pro tem- » pore, del qual posto ne godono già » i mesolani il beneficio, essendo at- » tualmente empito da uno dei mede- » simi. In fine perchè nulla mancasse » al bene di quella tenuta, con No- » stro Breve segnato li 11 gennaro 1788 » confermassimo tutti li privilegj, ed » esenzioni, che quella tenuta avea per » l'avanti in vigore della celebre con- » cordia Faentina godute tanto in tempo, » in cui la possedevano con privata » ragione di allodio i duchi d'Este, » quanto in tempo, che fu presso la » corte imperiale, e sua maestà Cesa- » rea nei loro diritti succedute, depu- » tando il Nostro commissario della ca- » mera residente in Ferrara per giudi- » ce privativo di prima istanza in tutte » le cause civili, ed anche in alcune » delle cause criminali dei livellarj, » affittuarj, coloni, ministri, ed altri » inservienti a quella tenuta, e voi » come tesoriere generale per giudice » di appellazione, e rispettivamente di » prima istanza, ove la giurisdizione » data al detto commissario non giun- » gesse, e prendendo inoltre molte al- » tre providenze, che stimassimo op- » portune a promovere il vantaggio di » quel fondo fiscale, ed a mantenerne » la quiete di quella popolazione.

§. 3. » Abbiamo Noi intenzione di » fare in appresso molte altre cose a » benefizio di quel luogo, che per tutti » i titoli merita l'impiego della mano » del sovrano: ma fra questi vogliamo, » che la prima presentemente sia la « concessione di un libero mercato set- » timanale, e di una annual fiera an- » cor essa libera, e franca. Egli è evi- » dente l'utile, che ogni luogo ben go- » vernato risente da tali mercati, e fie- » re, poichè col mezzo di questi si » presta agli abitatori non solo di quel » luogo, ma anche a quei dei luoghi » vicini, il commodo di smerciare il » loro bestiame, le loro derrate, ed » i loro generi, come pure di prove- » dersi degli altri, che o affatto gli man- » cano, o di cui scarseggiano, condot- » tigli colà dai forastieri, che vi con- » corrono. Nella stessa provincia di Fer- » rara sono in molto uso, e vigore li » mercanti settimanali, che si fanno » in varie terre, e ville di essa, e sap- » piamo altresì, che il sommo ponte- » fice Clemente XIII. Nostro predeces- » sore con suo chirografo segnato li 24 » novembre 1768., e diretto al reve- » rendissimo cardinal camerlengo, che » esiste negli atti del Saliani uno de'se- » gretarj, e cancellieri della Nostra ca- » mera, concesse al marchese Luigi » Bevilacqua il fare mercati settimanali, » e fiera annuale nella Nostra terra, o » sia villa delle Papozze posta sul Pò » di Lombardia nella provincia Fer- » rarese accordandogli molti privilegj. » Il recinto della Mesola è un sito molto » adattato all'uno, e l'altro oggetto: » ed in fatti nel 1753. quando questo » luogo era posseduto come un suo » allodiale dal serenissimo duca di Mo- » dena, vi s'introdusse coll'autorità del » cardinal Barni allora legato di Fer- » rara un mercato settimanale, che poi » per non curanza dei ministri di quell' » azienda andò in disuso, e presente- » mente ancora vi si fa ogni anno nel » mese di settembre una fiera per la » festività della nascita di Maria san- » tissima. Volendo dunque Noi ora, » che la tenuta della Mesola è divenuta » propria della Nostra camera, ed è » cotanto cresciuta non men' in esten-

Ratio concessionis.

» zione di terra, di diritti, e di pro- » dotti, che in numero di abitatori, » porre nuovamente in azione i mer- » cati, che in essa una volta si face- » vano, e dare una conveniente forma » alla di lei fiera annuale, ci siamo » determinati di dirigere a voi come » superiore con privativa giurisdizione » da Noi destinato a quella cameral » tenuta, la Nostra disposizione.

Tenor concessionis, et leges, quibus illa fuit alligata.

§. 4. » Di Nostro pertanto moto » proprio, certa scienza, e colla pie- » nezza della Nostra suprema potestà » concediamo in perpetuo alla tenuta » camerale della Mesola, ed alla No- » stra camera apostolica padrona di essa » il privilegio di fare in ciascuna set- » timana, se così alla medesima ca- » mera, o ai tesorieri generali pro tem- » pore piacerà, oppure due volte il » mese, sempre però nel giorno di » mercordì, purchè non sia festivo, » altrimenti nel martedì precedente, » un pubblico mercato, che dovrà ce- » lebrarsi nella piazza avanti il gran » palazzo camerale entro il recinto della » Mesola; e così pure concediamo alla » medesima tenuta, ed alla Nostra ca- » mera in perpetuo il privilegio di con- » vocare ogni anno nel mese di settem- » bre una pubblica fiera nello stesso » luogo da incominciare nel giorno fe- » riale immediatamente susseguente al- » la festività della Natività della santis- » sima Vergine, ch' è il titolo, sotto » cui è eretta quella chiesa parrocchia- » le, e da durare per altri due giorni » successivi parimenti feriali in confor- » mità in tutto, e per tutto della let- » tera enciclica di Benedetto XIV. Nostro » predecessore dei 5 novembre 1745. » Tanto poi il mercato settimanale, » quanto l'annuale fiera vogliamo, che » sian liberi, e franchi da qualunque » dazio, o imposizione nel luogo, ove » l'uno, e l'altra si faranno; come » ancora, che ogni persona dell' uno, » e l'altro sesso possa liberamente an- » darvi, trattenervisi, condurre, nego- » ziare, vendere, comprare, permu- » tare, e contrattare qualunque sorta » di bestiami, di generi, di robbe, e » di merci con facoltà anche di con- » durvele da tutti i luoghi tanto del » distretto, quanto estradistrittuali della » legazione di Ferrara, e possa ciascuno » dal mercato, e rispettivamente dalla » fiera partire con dette, ed altre mer- » ci, generi, animali, e robbe ivi o » portate, o comprate, o permutate, » o contrattate, facendole liberamente » circolare per tutta la provincia, e » possa ancora estrarle dallo stato pon- » tificio, sempre che non si tratti di » formenti, bovi, vacche, e vitelli non » proprj della tenuta della Mesola, ma » colà condotti dagli altri luoghi della » legazione, e provincia di Ferrara, » mentre per questi dovrà dagl'estraenti » implorarsene il consueto permesso » dai reverendissimi cardinali legati. » Bensì siccome vogliamo favorire con » specialità la detta Nostra tenuta ca- » merale della Mesola, ed i mercati, » e fiere, che ivi si faranno; perciò » concediamo per grazia speciale alla » tenuta medesima, ed alla camera apo- » stolica padrona di essa una tratta an- » nuale per fuori stato la più privile- » giata, che soglia concedersi, di quat- » trocento capi di bestiame bovino tra » bovi, vacche, e vitelli portati ai mer- » cati, e fiera di detta tenuta dagli altri » luoghi della provincia: per la qual » tratta annuale di quattrocento capi » bovini portati come sopra, e da con- » sumarsi nei suddetti annuali mercati, » e fiera, dovranno gli agenti di detta te- » nuta ricorrere ogni sei mesi ai re- » verendissimi cardinali legati pro tem- » pore ad effetto di conseguirla, co- » mandando, che, a riserva del caso » di un gravissimo bisogno della pro- » vincia, gli si debba accordare, pa- » gatisi da loro li consueti emolumenti: » peraltro essi a maggior commodo » del commercio dovranno dar gratis » questa tratta col corrispondente at- » testato camerale a quei, che ne ave- » ranno bisogno per estrarre i succen- » nati capi, senza esigere da loro cosa » alcuna: dichiarando Noi, che rap- » porto all'estrazione dei bestiami pro- » prj di essa tenuta della Mesola, e » così degli altri di lei generi, debbano » rimaner salvi, ed illesi tutti quei pri- » vilegj, che quella tenuta finora ha » goduti, e che sono stati da Noi con- » fermati col succennato Nostro Breve » degli 11 gennaro 1788.

Privilegia, et exemptiones concessæ.

§. 5. » Vogliamo inoltre, che il » mercato, e la fiera suddetta godino » tutti gl' indulti, facoltà, franchigia, » prerogative, ed immunità competenti » in qualunque modo agli altri mercati, » e fiere solite farsi nelle città, terre, » e ville della Nostra provincia di Fer- » rara, fra le quali godino anche quel- » la, che nasce dallo statuto di Fer- » rara *lib. 2. rubr.* 76., in forza della » quale tutte le persone, che concor- » reranno alli mercati, e fiera della » Mesola per vendere, o comprare non » debbano, nè possano essere dai loro

» creditori molestate, nè personalmente, » nè realmente nei giorni del mercato, » e della fiera sia nel trattenersi, sia » nell'andare, o ritornare dai medesi- » mi. Non intendiamo però di esi- » merle per li generi, che loro tra- » sporteranno, da tutti quei dazj, e » gabelle, che fossero mai dovute alle » comunità, e loro respettivi appal- » tatori nei soliti luoghi, e passi fuori » della Mesola, e specialmente non in- » tendiamo esimerle dalle gabelle, e » dazj dovuti presentemente alla Nostra » camera, o che fossero per essere a » di lei favore imposti in avvenire: » bensì nel caso, che il sistema de' » dazj, e gabelle per il maggior van- » taggio della provincia di Ferrara si » cambiasse colà secondo le massime » da Noi stabilite nel generale regola- » mento delle Finanze, ci riserviamo » di concedere alla suddetta tenuta ca- » merale della Mesola, ed ai di lei » mercati, e fiera tutti quei maggiori » privilegj, che saranno combinabili » coi stabilimenti della Finanza mede- » sima: e ferma questa dichiarazione » vogliamo, che intanto tutti i generi, » merci, e bestiami di ragione della » medesima tenuta della Mesola, che » secondo li suoi primordiali privilegj » da Noi confermati col sunnominato » Breve delli 11 gennaro 1788 sono af- » fatto esenti da ogni dazio, e gravezza, » se verranno nel mercato, e nella fiera » contrattati, non dovranno, uscendo » dalla tenuta, suggiacere a gabella, o » imposizione veruna, sempre che sia- » no accompagnati da un recapito giu- » stificante la loro provenienza, qual » recapito sottoscritto dagli agenti locali » dovrà da loro darsi gratis, e senza » alcun pagamento. A maggior facili- » tazione poi de' mercati, e fiera sud- » detta ordiniamo, che quel bestiame, » che dal distretto di Ferrara anderà » al detto mercato, e fiera della Me- » sola, dovrà pagare il dazio dell'uscita » alla tesoreria di Ferrara nel solo caso, » che colà rimanesse venduto, o per- » mutato per trasportarsi altrove fuori » del detto distretto; ma non quando » o venduto ivi rimanesse per uso dei » beni della Mesola, a sicurezza di » che dovrà riportarsene un'attestato di » quegli agenti, o che invenduto, fosse » di nuovo dall'estraente riportato nel » medesimo distretto, essendone di ciò » contento l'attual tesoriere marchese » Antonio Gnudi particolarmente da Noi » su di ciò sentito, conforme dovranno » esserlo anche li tesorieri successori; » e perchè non nascano frodi, dovran- » no gli estraenti nell'uscire dal distretto » pagare agli ufficiali camerali dei pri- » mi passi della detta tesoreria in forma » di deposito li dovuti dazj con far » descrivere nella bolletta la qualità, » peso, ed età degl'animali per poter » confrontare nel ritorno l'identità di » quei, che o saranno stati venduti per » uso della Mesola, o ritorneranno nel » distretto invenduti, ad effetto di ri- » tirare dai detti ufficiali il deposito a » quelli corrispondente, riportando pe- » rò, quanto agl'invenduti, la detta » bolletta attergata dagli agenti della » Mesola a verificazione, che realmente » tornano dal mercato, o fiera di quella » tenuta. Gli agenti poi di essa tenuta » da destinarsi da voi presiederanno al » mercato, ed alla fiera col titolo di » proveditori, e dovranno invigilare, » e cooperare alla buona direzione » dell'uno, e dell'altra, sempre pe- » rò colla dovuta subordinazione ai » vostri ordini, o di chi voi a ciò » delegarete, e respettivamente li suc- » cessori vostri delegheranno. Si pren- » deranno altresì da voi, e da vostri » successori tutte quelle savie provi- » denze, che sogliono esser comuni a » tutti gli altri mercati, e fiere special- » mente della provincia di Ferrara per » impedir, che non si comprino per » strada sotto qualunque causa, e pre- » testo polli, ova, butirro, pesce, ani- » mali, ed ogn'altra sorte di robbe, » che si porta al mercato da quelle per- » sone, che nel di lui giorno ve le » conducono; che tutta la robba, che » colà sarà portata, debbano i vendi- » tori tenerla esposta a commodo di » chi vorrà comprarla, senza, che » possano tenerla a parte, o nascosta » col pretesto di averla ad altri pro- » messa, e venduta; che sia proibito » ai rivenditori di comprare cosa al- » cuna nei mercati per tutto quel tem- » po, che sarà esposta la bandiera ad » effetto, che ognuno possa commo- » damente provvedersi di quanto gli » abbisogna per uso proprio, e delle » famiglie; che finalmente niuna per- » sona possa comprare nei mercati al- » cuna sorta di robbe, e mercanzia » per poi ivi rivenderla nello stesso gior- » no a maggior prezzo, dandovi facoltà » d'imporre per tutte queste contra- » venzioni le convenienti pene, delle » quali dovrà esser giudice a forma del » suddetto nostro Breve delli 11 genna- » ro 1788., il commissario della No- » stra camera residente in Ferrara, o

„ chi egli colla vostra intelligenza de„ legherà a questo effetto nella Mesola. „ In esecuzione pertanto di questo No„ stro chirografo pubblicherete gli op„ portuni editti, spedirete li necessarj „ ordini, e farete tutt'altro, che sti„ merete a ciò conveniente essendo que„ sta la mente, e volontà Nostra espressa.

Clausulae salutares, et irritantes.

§. 6. „ Volendo, e decretando, che „ il presente Nostro chirografo sebben „ non ammesso, nè registrato in ca„ mera, vaglia, e debba avere il suo „ pieno effetto, esecuzione, e vigore „ colla semplice Nostra sottoscrizione; „ e che così, e non altrimenti debba „ giudicarsi da tutti i tribunali del No„ stro stato, niuno escluso, ancorchè col„ legiale, e composto di reverendissi„ mi cardinali, togliendo loro la fa„ coltà di giudicare diversamente, ed „ annullando fin da ora ciò, che fa„ cessero, o giudicassero in contrario: „ ancorchè non siano stati chiamati, „ nè sentiti monsignor commissario del„ la Nostra camera, gli abitatori della „ tenuta della Mesola, li rappresen„ tanti delle comunità vicine, ed altri „ qualunque, che vi avessero, o pre„ tendessero avervi interesse: non ostan„ te la regola della Nostra cancelleria „ de jure quaesito non tollendo, la Bolla „ di Pio IV. de registrandis, ed ogni „ altra costituzione sì Nostra, che de' „ Nostri predecessori, leggi, statuti, „ consuesudini, ed ogni altra cosa, che „ ostar potesse, alle quali cose tutte, „ e singole, avendone il loro tenore „ qui per espresso, e di parola in pa„ rola inserto, per il premesso effetto „ specialmente deroghiamo. Dato dal „ Nostro palazzo apostolico Quirinale, „ questo dì 29 luglio 1789.

Pius PP. VI.

Executio literarum apostolicarum.

§. 7. Volendo pertanto Noi, che quanto viene ordinato, ed espresso nel suddetto pontificio chirografo, abbia il suo totale, e pieno effetto: perciò in esecuzione di esso, servendoci in primo luogo della facoltà dataci come sopra, destiniamo per ora li mercati da farsi nella tenuta camerale della Mesola nel primo, e terzo mercordì di ciascun mese, quando non siano festivi, altrimenti nel martedì precedente a detti primo, e terzo mercoldì; cominciando dal prossimo mese di settembre in appresso; e ciò senza pregiudizio di potere o Noi, o li tesorieri generali Nostri successori, far celebrare ogni volta, che così sembrerà, il mercato stesso settimanalmente, conforme si concede nel succennato pontificio chirografo: come ancora destiniamo li tre giorni del mese di settembre in esso chirografo designati per la celebrazione della fiera annuale in perpetuo nella medesima tenuta della Mesola. In secondo luogo poi ordiniamo, ed espressamente commandiamo a' tutte, e singole comunità, e persone di qualsivoglia stato, grado, e condizione, ancorchè ecclesiastica, e privilegiata, e che per comprenderla nel presente editto fosse degna di special menzione, che sotto qualsivoglia causa, titolo, o pretesto non ardiscano di impedire, o in qualunque maniera frastornare la celebrazione dei detti mercati, e fiera, a cui abbiano a prestare ogni ajuto, e favore, come pure l'abbiano a prestare a quelle persone dell'uno, e l'altro sesso, che vi concorreranno, facendo goder loro di tutti quelli privilegj, franchigie, ed esenzioni espresse nel suddetto chirografo pontificio. In caso poi di contravenzione non meno alle ordinazioni suddette, che alle ulteriori savissime providenze, e regolamenti prescritti dalla santità di nostro signore come sopra per il buon ordine de' mercati, e fiere della Mesola, e per il pubblico commodo, e vantaggio dei concorrenti alli medesimi, quali regolamenti, e providenza Noi in vigore della facoltà accordateci, ordiniamo, che siano esattamente, e tali quali espresse sono nel trascritto pontificio chirografo osservate, sia ogni contraventore tenuto pagare la pena di scudi cinquanta per ciascheduna volta, da applicarsi per due terzi alla reverenda camera apostolica, e per l'altro terzo al tribunale, ed esecutori, che procederanno, e sotto altre pene anche corporali a nostro arbitrio. Vogliamo pertanto, che il presente editto affisso, e pubblicato nei luoghi soliti della Mesola, della città, e territorio di Ferrara, e sua legazione astringa ognuno alla plenaria, e totale osservanza del medesimo, come se personalmente gli fosse stato presentato. Dato in Roma dalla nostra solita residenza nel palazzo di Monte Citorio, questo dì 6 agosto 1789.

Dat. die 11. augusti 1789 anno XV.

DCCLXIII.

Reformatio militaris ordinis Jesu Christi.

Pius pp. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quæcumque a majoribus olim præclare inventa, et si egregiis munita institutis, firmissimisque innixa præsidiis ita paulatim ætas, morumque in dies facta conversio elidit, atque debilitat, ut nisi opportuno tempore fulciantur, ac etiam ex integro aliquando instaurentur, sensim prolabi, convelli, ac funditus interire necesse sit: quod quidem humanæ naturæ vitium nedum ea inficit, quæ ad rei publicæ commodum, atque utilitatem excogitata optimis nituntur legibus, sed ad ea quoque non raro pertingit, quæ in religionis subsidium, et divini cultus incrementum, sanctissimis constitutionibus firmata fuere, ut propterea non ultima, nec infrequens Romanorum pontificum cura sit, quæ de vetere instituto defluxa, in pristinum revocare.

Relatio originis, et instituti militaris ordinis.

§. 2. Sane pro parte carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Lusitaniæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ dilectus filius Joannes Almeyda Mello, et Castro in ordine Jesu Christi nuncupato eques professus præfatæ reginæ fidelissimæ consiliarius, ejusque apud Nos, ut sanctam Sedem apostolicam plenipotentiarius administer, exposuit, militarem ordinem Jesu Christi nuncupatum in Lusitaniæ, et Algarbiorum regnis a Joanne XXII. prædecessore Nostro postulante Dionysio Portugalliæ rege, institutum in fratres equites, in fratres presbyteros, et in fratres servientes fuisse distinctum, ea lege, ut equitibus belli munera obire, presbyteris sacra facere in ecclesiis sibi in commenda concessis, nec non sacramenta equitibus administrare, servientibus vero bonorum totius ordinis procuratio ad nutum magni magistri pro tempore imposita fuerit; prout latius continetur in literis præfati Joannis XXII. anno MCCCXIX. Avenione datis, quarum initium est = *Ad ea ex quibus* = et quamquam laudatus pontifex eidem militari ordini regulam, constitutionesque alterius ordinis sancti Jacobi de Calatrava initio servandas præscripserit, mox tamen proprias habere leges permisit, atque probavit, ut liquet ex altera ejusdem pontificis constitutione desuper edita, quæ incipit = *Cum horum bonorum*.

Memorantur abusus irrepti pro quorum remotione nova statuta condita fuerunt, et aliæ capitæ providentiæ.

§. 3. Quoniam vero, ut expositio prædicta prosequebatur interjectis temporibus, plurimi, iique graves in præfatum ordinem militarem abusus irrepserant Eugenius IV. pariter prædecessor Noster, adnitente præsertim Henrico duce Visensi, eodemque magno magistro anno MCCCCXXXIV. Joanni episcopo Lamacensi in mandatis dedit, opportunisque facultatibus munivit, ut novum constitutionum codicem conderet, iisque rite absolutis, aliisque deinde additis anno MDIII. ex capituli generalis ejusdem ordinis præscripto, tandem Julius II. pariter prædecessor Noster, instante potissimum Emmanuele Portugalliæ rege anno MDV. expendit, ratasque habuit: mox vero Joanne III. Portugalliæ regnum obtinente, Adrianus VI. item prædecessor Noster amplissimam ejusdem militaris ordinis administrationem, et gubernium eidem concessit, eamdemque administrationem Julius III. primum ad ipsius regis vitam confirmavit, mox etiam perpetuo addixit Portugalliæ regibus quibuscumque, fœminis etiam comprehensis, quibus et facultates impertitus fuit eumdem militarem ordinem Jesu Christi, una cum duobus aliis ordinibus equestribus, videlicet sancti Jacobi de Spatha, et sancti Benedicti de Aviz pariter unitis, et perpetuo incorporatis Portugalliæ regnis, tam in spiritualibus per ecclesiasticas personas, quam in temporalibus regendi, gubernandi, et administrandi, prout in literis memorati pontificis Julii III. de anno MDLI. datis, fusius continetur.

Exponitur quomodo in monasticum institutum conversus fuerit.

§. 4. Cum autem prædictus Joannes III. Portugalliæ rex, itemque prædicti ordinis Jesu Christi administrator collapsam iterum ejusdem ordinis disciplinam restituere vellet, apostolica fretus auctoritate Antonium ab Ulyssippone monachum congregationis sancti Hieronymi in visitatorem, atque reformatorem deputari obtinuit, a quo licet multa ad instaurandam regularem disciplinam rite constituta fuerint; præcipuum tamen visitatoris opus, studiumque spectavit, ut militaris ordo in monasticum prorsus institutum evaderet; ex quo factum est, ut fratres equites presbyterorum fratrum præsidio nudati sint, totusque militaris ordo Jesu Christi discerptus; adeoque post reformationem prædictam fratres presbyteri one-

ri magis, quam subsidio militari ordini esse ceperunt; cum neque spiritualia munia juxta fundationis leges amplius obire, et majorem bonorum, redituumque partem ab equitum patrimonio avulsam contra instituti formam in proprios usus converterent.

Reformatione deleta ad militarem ordinem iterum restituitur.

§. 5. Porro ad ejusdem reformationis tramites Clemens VII., et Paulus III. pariter prædecessores Nostri paucis additis, atque detractis apostolicis literis desuper editis se conformarunt, ut proinde Sebastiano Portugalliæ regi, ne funditus militaris ordo interiret, necesse fuerit Gregorium XIII. item prædecessorem Nostrum adire, ab eoque prædictæ reformationis revocationem petere, et ut fratres presbyteros ex monastica disciplina ad primævas militaris ordinis leges revocaret; quibus postulatis, et si laudatus pontifex nequaquam per omnia annuendum censuerit, ratus monasticam vitam cum militaris ordinis instituto facile componi posse, multum tamen de reformationis vigore detraxit, eosdemque monachos jussit sacris literis, et ecclesiasticis studiis operam navare, exterarum missionum munera obire, et ibidem animarum curam in propriis paræciis exercere, aliaque in spiritualem proximorum ædificationem, atque utilitatem peragere.

Dispersio ordinis, obventa regnante Philippo III. Portugalliæ rege.

§. 6. Verum Sabastiano rege interea defuncto, neque multo post e vivis etiam erepto Henrico in regnis successore, itemque Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinali, et ad Hispaniæ reges Lusitaniæ regno delato, tanta rerum omnium perturbatio consequuta est, ut quæ a fel. rec. Gregorio XIII. disposita fuerant in irritum cesserint, et militaris ordo Jesu Christi in præceps prorsus abierit, cui quidem erigendo Sixtus V. prædecessor Noster manus admovit, in eamdemque curam Clemens VIII. pariter prædecessor Noster Philippi III. Hispaniarum, et Portugalliæ regis precibus exoratus sedulo incubuit; quin tamen opus propter temporum calamitates ad exitum perduci potuerit, ut liquet ex utriusque prædecessoris Nostri literis.

Preces porrectæ pro obtinenda restitutione ordinis.

§. 7. Quum vero sicut eadem expositio subjungebat abolendæ reformationis causæ exactis ferme duobus sæculis adhuc vigeant, et carissima in Christo filia Nostra Maria Francisca Portugalliæ, et Algarbiorum regina fidelissima religionis studio, et avita pietate fervens augendo divino cultui, et regularium ordinum decori tuendo, restituendoque maxime intenta, a Nobis enixe postulaverit, ut prædictum militarem ordinem Jesu Christi, non obstante reformatione ab Antonio Ulyssipponensi facta, et a prædecessoribus Nostris, ac præsertim a Gregorio XIII. confirmata, ad primævum institutum revocare, aliaque ut infra decernere, ac providere apostolica auctoritate dignaremur.

Administratio ordinis tam in temporalibus, quam in spiritualibus reg concediur, exercenda pe ecclesiasticos viros.

§. 8. Nos igitur eamdem carissimam in Christo filiam Nostram Mariam Franciscam reginam fidelissimam multis nominibus de catholica religione, et de sancta Sede præclare meritam, specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutam fore censentes, supplicationibus ejus nomine a dicto Joanne Almeyda Mello, et Castro equite professo Nobis humiliter porrectis inclinati, eidem reginæ fidelissimæ, ejusque in Portugalliæ, et Algarbiorum regnis successoribus magnum magisterium in primis, regimen, administrationem, et jurisdictionem prædicti militaris ordinis Jesu Christi, nec non aliorum duorum ordinum militarium sancti Jacobi de Spatha, et sancti Benedicti de Aviz, tam in temporalibus, quam in spiritualibus per ecclesiasticas tamen personas exercendam, a fel. rec. Julio III. concessam, aliisque Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris adprobatam perpetuo confirmamus, et quatenus opus sit, tenore præsentium ex integro concedimus, et impertimur.

Reformatio decreta a Gregorio XIII. deletur.

§. 9. Reformationem præterea prædicti ordinis militaris Jesu Christi ab Antonio Ulyssipponensi monacho congregationis sancti Hieronymi expletam a summis pontificibus, ac præsertim a fel. rec. Gregorio XIII confirmatam, et aliquando servatam una cum adjectionibus, limitationibus, modificationibus, et variationibus inde sequutis, et a prædecessoribus Nostris decretis, atque probatis, pariter tenore præsentium, eademque auctoritate apostolica delemus, extinguimus, et funditus tollimus, et pro deleta, extincta, et prorsus sublata haberi volumus, atque decernimus, confirmationibus, approbationibus, et emologationibus prædecessorum Nostrorum, ac potissimum præfati Gregorii XIII quibuscumque non obstantibus; quibus omnibus, et singulis etiam si de iis verbalis insertio, et mentio specifica necessaria fo-

ret, per præsentes derogamus, ac perpetuo derogatum volumus, eidemque propterea Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ, ut in eumdem militarem ordinem antiquum, et primævum institutum per ecclesiasticas personas inducere, et substituere; adeoque illius religiosos viros etiam quascumque alias regulas, et constitutiones pari modo adprobatas profitentes, et in Thomariensi monasterio, aliove degentes, ad pristinas ejusdem ordinis leges revocare posse, pariter tenore præsentium concedimus.

Concessio facultatis condendi nova statuta.

§. 10. Nos enim religiosos viros hujusmodi, postquam prædicti ordinis leges mox instaurandas per solemnem votorum nuncupationem amplexi fuerint a quocumque alio nexu, vinculo, seu obligatione, et observantia, quæ ex quavis reformatione, ejusque regulis, constitutionibus, et ordinationibus et ex professione in aliquo ex dictis monasteriis emissa ab eis debetur, ad præmissum effectum absolvimus, ac cum eis respective dispensamus, ac præterea ut leges, et statuta ejusdem militaris ordinis incrementum, ac personarum in eo degentium decorem respicientia sacris canonibus, et conciliorum generalium decretis consentanea, ut pro temporum, et locorum opportunitate per unam, vel plures ecclesiasticas personas idoneas, sibi benevisas, et ab eadem regina deputandas, aliasque in earum loco substituendas; condere, et ab omnibus, et singulis tam equitibus, quam fratribus presbyteris, ac etiam servientibus ejusdem ordinis omnino observandas, promulgari, numerumque dictorum fratrum constituere, eisque congruam pensionem ac decentem eorum substentationem adsignare, prout etiam, si quos forte contingat ab eodem ordine militari dimitti de congrua, atque decente pensione providere, nec non novas domus, ubi magis expedire judicaverit, easque etiam pro commendatariis dicti ordinis nuncupatis, et ad instar duorum monasteriorum Incarnationis, et de Sanctos militiæ sancti Benedicti de Aviz, et sancti Jacobi de Spatha, respective erigere, et constituere, et aliquam ex erectis, si tamen visum fuerit, supprimere, et post recte constitutam prædicti monasterii rationem, et statum, si quid ex illius bonis, et redditibus supererit, in alios pios usus, etiam extra dictum ordinem, erogare, et applicare, aliaque in præmissis, et circa ea necessaria quomodolibet, et opportuna gerere, exequi libere, et licite valeat, eidem reginæ fidelissimæ, quamcumque licentiam, et facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium permittimus, tribuimus, atque concedimus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 11. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 12. Non obstantibus memoratis prædictorum prædecessorum Nostrorum literis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non militiæ Jesu Christi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die undecima augusti millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 21. augusti 1789 anno XV.

DCCLXIV.

Confirmatio, et ampliatio privilegiorum concessorum congregationi sanctissimi Redemptoris nuncupatæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Sacrosanctum apostolatus officium, quod humilitatem Nostram, nullo licet meritorum Nostrorum suffragio, gerere voluit Altissimus, enixe postulat, ut paternam religiosorum ordinum, atque congregationum uberes, et suaves in vinea Domini fructus in dies suppeditantium curam gerentes, privilegia, gratias, et indulta illis ex apostolicæ Sedis largitate concessa, approbationis, et confirmationis robore muniamus, ac alias desuper opportune provideamus, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Concessiones factæ a Benedicto XIV. memorantur.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus de Paola superior generalis congregationis sanctissimi Redemptoris, quod alias fel. rec. Benedictus XIV. prædecessor Noster, postquam per apostolicas suas in simili forma Brevis, quarum initium » *Ad pastoralis* » die xxv. februarii MDCCXLIX. expeditas literas, institutionem dictæ congregationis cum suis regulis, et constitutionibus approbaverat, per alias suas in pari forma Brevis die xi. augusti MDCCLVII. expeditas literas incipien., » *Pastoris æterni* = eidem congregationi privilegia, indulta, gratias, et indulgentias, quæ congregationibus Doctrinæ Christianæ, et Piorum Operariorum concessa erant quibusque fruebantur, communicavit, prout in dictis literis, quarum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, uberius continetur.

Dubia suborta super efficacia concessionum.

§. 3. Subinde autem, sicut pro parte dilecti filii Isidori Leggio, tunc existentis procuratoris generalis primodictæ congregationis, Nobis fuerat humiliter supplicatum, ut quemadmodum super dubiis, quæ quoad continuationem hujusmodi, inter suæ congregationis alumnos postmodum exorta fuerant, videlicet, num per eam intelligerentur communicata, quæ ad altaria privilegiata, indulgentias, et officia propria Sanctorum pertinent, a fel. rec. Clemente XIII. et itidem Clemente XIV. Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris per favorabile vivæ vocis oraculum consultum fuerat, ita et Nos, qui etiam per simile oraculum, tum plenariam indulgentiam Christifidelibus perag. sacram communionem pluries in mense, tum facultatem dictis alumnis benedicendi cruces, sacra numismata, et coronas precatorias cum applicatione indulgentiarum in forma Ecclesiæ consueta, et ab apostolica Sede præscripta ad numerum per superiores pro tempore dictæ congregationis benevisum, ac tam intra missionum, et exercitiorum spiritualium curriculum, quam extra illud, una cum facultate absolvendi a casibus in Bulla die Cœnæ Domini legi consueta contentis, concessimus, ea omnia confirmare; atque insuper attento, quod congregatio clericorum discalceatorum Crucis, et passionis domini Nostri Jesu Christi vigore aliarum apostolicarum literarum per memoratum Clementem XIV. prædecessorem Nostrum xvi. kal. decembris ann. MDCCLXXIX. sub plumbo æditarum prout cum aliis, ita cum sua congregatione in privilegiis, indulgentiis, aliisque spiritualibus gratiis communicationem habere obtinuerat, propterea vicissim congregationi suæ prædictæ communicationem privilegiorum, indultorum, aliarumque spiritualium gratiarum, quibus dicti clerici excalceati, eorumque congregatio fruuntur, et gaudent, ac uti, frui, et gaudere poterunt concedere dignaremur. Nos hujusmodi supplicationibus inclinati, per Nostrum rescriptum diei x. octobris ann. MDCCLXXXI. annuimus juxta petita, ac propterea omnia et singula privilegia, et indulta enunciatis tribus congregationibus ab apostolica Sede usque tunc concessa, et quæ in posterum concederentur, quamvis speciali mentione digna ad prædictam congregationem sanctissimi Redemptoris extendimus, eaque sub iisdem modo et forma, ac æque principaliter communicavimus, ac communicata esse volumus, prout in dicto rescripto, cujus etiam tenorem præsentibus pro expresso, et inserto haberi voluimus, uberius continetur.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quæ per apostolicam Sedem prædictam concessa sunt, si ab ea confirmari contingat, majorem suscipiunt roboris firmitatem, ideo memoratus superior generalis rescriptum hujusmodi per Nos confirmari, ac alias, ut infra, a Nobis provideri plurimum desiderat; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis op-

Preces porrectæ pro nova confirmatione privilegiorum

portune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 5. Nos igitur eumdem exponentem, ejusque congregationem prædictam specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, ipsorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis si quibus quomodolibet innodatæ existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, rescriptum Nostrum prædictum, omniaque, et singula in eo contenta, et expressa auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus, et sanamus, et quatenus opus sit, privilegia, exemptiones, indulta, aliasque spirituales gratias dictæ congregationi sanctissimi Redemptoris, ejusque superioribus, personis, ecclesiis, et domibus regularibus, tam generaliter, quam specialiter ac per viam communicationis cum supradictis tribus congregationibus, videlicet Piorum Operariorum, Doctrinæ Christianæ, et passionis D. N. J. C., etiam motu proprio, et ex certa scientia, ac alias per Nos, seu quoscumque alios Romanos pontifices prædecessores Nostros concessa, et in posterum pari modo concedenda, quæque specialem requirerent mentionem, ita ut illis prædicta congregatio sanctissimi Redemptoris in posterum uti, frui, et gaudere, libere, ac licite possit, et valeat, perinde ac si specialiter, et expresse, ac pariformiter, et æque principaliter ei concessa fuissent, auctoritate, et tenore præsentis concedimus.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas semper, et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictæque congregationi sanctissimi Redemptoris, ejusque superioribus, personis, aliisque prædictis in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et respective inviolabiliter observari. Sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, ac Sedis apostolicæ nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contingerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac supradictæ congregationis sanctissimi Redemptoris, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, cum quibusvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, et insolitis, clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis tametsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur, præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 8. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis ejusdem congregationis munitis, ea prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur, ipsis præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima prima augusti millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 21. septembris 1789 Anno XV.

DCCLXV.

Suppressio simplicis beneficii sancti Antonii abbatis loci de Busseto s. Donnini dioecesis jurispatronatus Ferdinandi Mariae Borbonii regii Hispaniarum infantis ad effectum illius redditus in pios usus erogandi.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Universa bonorum Ecclesiae administratio Nobis divinitus commissa requirit, ut eorum usum, peculiaribus id suadentibus rationibus, quandoque immutari decernamus quemadmodum divinae gloriae, et animarum aeternae saluti profuturum existimamus.

Ratio ob quam suppressio decernitur.

§. 2. Cum itaque sicut accepimus perpetuum simplex beneficium ecclesiasticum sub titulo, seu invocatione sancti Antonii abbatis nuncupati in parochiali, seu alia ecclesia loci de Busseto sancti Donnini dioecesis, quod, sicut etiam accepimus, de jure patronatus dilectissimi in Christo filii Nostri Ferdinandi Mariae Borbonii regii Hispaniarum infantis ex fundatione, vel dotatione, aut apostolico privilegio, cui non est hactenus in aliquo derogatum, fore dignoscitur, quodque dilectus filius Antonius Santori presbyter nuper obtinebat per liberam ejusdem Antonii dimissionem de illo in manibus ordinarii loci sponte, et libere peractam, et per ipsum ordinarium ejus auctoritate admissam vacaverit, et vacet ad praesens. Atque ejusdem Ferdinandi Mariae regii infantis nomine Nobis fuerit delatum, neque personalem residentiam, vel aliquod ecclesiae servitium, aut pium aliquod opus beneficium illud pro tempore obtinenti fuisse injunctum, seque in votis summopere fovere, ut redditus, quibus abunde fuit instructum pie, ac fideliter erogarentur. Ideo preces suas Nobis obtulit, ut praevia ejusdem beneficii tituli suppressione apostolica suprema auctoritate Nostra facultatem, ut infra impertiremur.

Suppressio decernitur.

§. 3. Nos igitur acceptis, perpensisque personae e regia progenie, atque summa religione, pietate, eximiisque virtutibus ornatae precibus, nec non ob ejus erga Nos, et apostolicam Sedem observantiam, quam ex animo fovet, libenter illius vota Nobis exposita implere deliberavimus. Quare memoratum beneficium, cujus et illi forsan annexorum fructus, redditus, et proventus sexcentorum scutorum monetae Romanae secundum communem extimationem valorem annuum, ut pariter accepimus, non excedunt, sive praemisso, sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque persona, seu aliam dimissionem dicti Antonii, vel cujusvis alterius de illo similiter sponte factam, aut alias quomodocumque vacet: illiusque titulum hactenus collativum, naturam, statum, et assentiam apostolica Nostra auctoritate tenore praesentium perpetuo supprimimus, et extinguimus.

Commutatur voluntas fundatoris, et fructuum erogatio ad pios usus decernitur.

§. 4. Nec non quorumcumque, qui bona memorati beneficii donaverunt, illudque constituerunt, fundatorum voluntates ad effectus tamen infrascriptos praemissa auctoritate commutamus. Illoque suppresso, et extincto eidem Ferdinando Mariae regio infanti etiam per praesentes facultatem tribuimus et impertimur, ut conlatis cum venerabili fratre Nostro Adeodato Turchi episcopo Parmensi consiliis, et cum eo unanimiter omnia, et singula illius beneficii bona, nec non illorum fructus, redditus, et proventus, obventiones, et jura quaecumque in pios usus in perpetuum impendantur, et convertantur, prout idem Ferdinandus Maria regius infans cum eodem Adeodato illa juxta Dei gloriam, et cultum, et animarum salutem, vel pauperum levamen duxerit destinanda, et stabilienda. Ita quod eadem bona, illorumque fructus praefati memoratis piis usibus perpetuis, quibus destinata fuerint, applicata, et appropriata sint, et censeantur, perinde ac si juxta primaevam illorum conditionem, et statum ad usus illos destinata fuissent.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Praesentes quoque Nostras literas etiam ex eo, quod quicumque in praemissis quomodolibet interesse habentes, vel habere praetendentes ad id vocati, citati, et auditi non fuerint, aut ex quacumque causa quantumvis juridica, et legitima de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, invalidari, in jus, vel controversiam revocari, aut adversus eas quodcumque juris, gratiae, vel facti remedium impetrari minime posse. Nec illas sub quibuscumque similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, et successores Nostros Roma-

nos pontifices pro tempore existentes sub quibuscumque tenoribus, et formis pro tempore edendis comprehendi, sed semper ab illis excipi, ac perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; sicque et non alias per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Nostri apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, Sedisque apostolicæ nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi auctoritate, judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane harum quoque vigore decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis de jure quæsito non tollendo, et de exprimendo vero annuo valore beneficiorum in illorum suppressionibus, ac de similibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, nec non postremi Lateranensis concilii suppressiones perpetuas nisi in casibus a jure expressis fieri prohibentis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis specialis mentio habenda foret, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum tantum opportune, et valide derogamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ suppressionis, extinctionis, commutationis, facultatis, impartitionis, applicationis, appropriationis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo octuagesimo nono, undecimo kalendas octobris, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXVI.

Dat. die 25 septembris 1789 anno XV.

Prævia suppressione sex semi præbendarum cathedralis ecclesiæ Pharaonensis, tum duo in præsenti vacantia, tum alia duo primo vacatura in erectionem, et dotem erigendi episcopalis seminarii applicantur.

Venerabili fratri Francisco episcopo Pharaonensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Quantum pastoralis sollicitudinis, et vigilantiæ in Dominicum gregem, cui fraternitatem tuam nuperrime Dominus Noster Jesus Christus voluit præsidere a te impendatur, hæc facile ostendunt postulata.

Expositio precum, in quibus peracta ab episcopo in solamen seminarii referuntur.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod cum omnis ætas ab adolescentia in malum prona sit, ut nihil incertius, quam vita adolescentium, eaque propter Tridentina synodus statuerit, ut omnes omnino episcopi, cœterique locorum ordinarii, unusquisque in sua diœcesi collegium, seu episcopale seminarium erigeret, in quo illi pueri reciperentur, quorum indoles, et voluntas spem afferret, eos ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros, ut a teneris annis, et antequam vitiorum habitus totos homines possideret, ad pietatem, et religionem efformati, et ecclesiasticis disciplinis ab adolescentia instituti, perfecti deinde essent homines Dei ad omne opus bonum instructi, illud præprimis, dum ad hanc ecclesiam Pharaonensem accessisti, tibi curandum esse arbitratus es, ut episcopale seminarium, quod anteactis temporibus fuit semper desideratum, numquam vero constitutum, modis omnibus erigeretur, quo porro sumptibus ad illius erectionem necessariis facere satis possit, illudque congruis etiam redditibus ditetur, considerans tu, quod in tua cathedrali ecclesia præter canonicatus alia sex beneficia existunt, quæ dimidios canonicatus vocant, de quorum fundatione nullum invenitur documentum, et quibus præter chori servitium nullum aliud onus incumbit, quam peragendi officium diaconi in missis conventualibus; hosque inter, et canonicos diuturnæ aluntur contentiones, et dissidia, quodque propterea neque uti-

lius neque commodius eidem erigendo seminario consuli posset, quam si prævia tum duorum ex dictis sex dimidiis canonicatibus, seu semi præbendis, quæ nunc vacant, tum aliorum quatuor dimidiorum canonicatuum hujusmodi suppressione, et extinctione, bona, jura, et actiones ad duo vacantia, et primo duo vacatura beneficia hujusmodi quomodolibet spectantia in seminarii hujusmodi erectionem, ad alia vero duo ultimo pariter vacatura in fundationem quatuor beneficiorum cantorum, quorum præsens numerus minor quam divinus exigat cultus, videtur, applicentur, et uniantur, prout applicari, et uniri summopere desideras. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Pontifex omnia gesta laudat, et sua auc o itate confirmat.

§. 3. Nos igitur dum providum tuum consilium fundandi episcopale seminarium in tua hac diœcesi plurimum in Domino commendamus, ac quantum in Nobis est justis tuis petitionibus libenter suffragari volentes, teque, a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris . sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, ac religionis zelo, quam maxime confidimus, per præsentes committimus, ac mandamus, ut dum duo benificia, seu semi-præbendas, dimidios canonicatus appellata jamdiu in tua cathedrali fundata in præsentiarum, ut præfertur, vacantia, tum alia quatuor deinceps vacatura, nunc prout ex tunc, dum scilicet ea vacare contigerit, auctoritate Nostra apostolica supprimas, et extinguas, ac suppressa, et extincta esse, et fore decernas, atque declares, itaut sex beneficia hujusmodi ex nunc esse desinant, ac de cetero uti talia in titulum collativum quavis auctoritate conferri, seu de illis disponi amplius nequeat, et si illa deinceps conferri, aut impetrari, aut alias de illis disponi contingat, collationes, provisiones, et aliæ quævis dispositiones de illis quomodolibet faciendæ nullæ, et inanes, nulliusque roboris, et momenti existant, nullique suffragentur, nec coloratum titulum possidendi cuique tribuant; insuper omnes, et singulos eorumdem beneficiorum tum vacantium, tum duorum imposterum primo vacaturorum, ut præfertur, supprimendorum, et extinguendorum bona, si quæ sunt, ad illa spectantia, fructus, redditus, proventus certos, et incertos, jura, obventiones, et emolumenta quæcumque quomodolibet nuncupata, etiam distributiones festivas, et quotidianas, si aliquæ habeant, ad eadem beneficia, seu ad illorum possessores pro tempore existentes spectantia, et pertinentia, et in quibusvis rebus consistentia, et undecumque provenientia in erectionem dicti episcopalis seminarii, aliorum vero ultimo loco pariter vacaturorum in quatuor beneficiatorum cantorum ad ejusdem ecclesiæ cathedralis chori servitium juxta leges, et statuta jam ad præsentes existentium erectionem auctoritate prædicta perpetuo unias, applices, et appropries; ac quoad dicta beneficia in futurum vacatura nunc prout ex tunc unita, applicata, et appropriata esse, et fore statuas, atque decernas; ita ut non solum ad præsens vacantium beneficiorum hujusmodi, sed etiam postquam unum, aut alterum, vel omnia dicta supprimenda, et extinguenda beneficia deinceps vacaverint, tu, aut episcopus Pharaonensis pro tempore existens, omnes, et singulos illorum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, et distributiones etiam quotidianas, et festivas, si quæ sunt, in causas prædictas illico erogare, et applicare libere, ac licite possitis, et valeatis, eadem auctoritate tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus quatenus opus sit, quorumcumque piorum fundatorum testamentis, dispositionibus,

codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, ac de exprimendo vero valore in suppressionibus, unionibus, et applicationibus, illisque committendis ad partes vocatis, quorum interest, et aliis Nostræ, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non Lateranensis concilii uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac fel. rec. Benedicti pp. XIV. prædecessoris Nostri super divisione materiarum constitutione, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non prædictæ collegiatæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quinta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimoquinto.

DCCLXVII.

Dat die 25. septembris 1789 anno XV.

Exemptio sanctimonialium Jesus, et Mariæ civitatis Barchinonensis ordinis sancti Francisci de Paula a jurisdictione, et gubernio fratrum ejusdem ordinis, eorumque subjectio episcopo Barchinonensi.

Venerabili fratri Hippolitho archiepiscopo Corinthiensi Nostro et Sedis apostolicæ apud carissimum in Christo filium Nostrum Karolum Hispaniarum regem catholicum nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proœmium.

§. 1. Pastoralis officii humilitati Nostræ divinitus commissi sollicitudo Nos admonet, ut paternam Christifidelium, qui sub suavi jugo, Deo proprius famulari susceperunt, curam gerentes ea, quæ pro tollendis abusibus, animorum studiis, stabiliendaque regulari disciplina, ac christiana charitate accomoda esse dignoscuntur, rerum prius, ac temporum vicibus mature perpensis concedamus, prout in Domino salubriter expedire arbitramur.

Tenor precum porrectarum a rege Hispaniarum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit carissimus in Christo filius Noster Karolus Hispaniarum rex catholicus, quod cum alias major, ac senior pars sanctimonialium monasterii Jesus, et Mariæ nuncupati ordinis sancti Francisci de Paula minimorum pariter nuncupatorum civitatis Barchinonensis sibi referre curaverit multa incommoda, quæ ex gubernio fratrum ordinis prædicti, quorum jurisdictioni, et gubernio subditæ sunt, eidem monasterio proveniebant, ac audito etiam de ac super veritate expositorum venerabili fratre episcopo Barchinonensi de opportuna, ac maxime utili dicti monasterii exemptione ab eorumdem fratrum minimorum jurisdictione, ac gubernio, compertum habuit; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur ejusdem Karoli regis catholici votis annuere, et statui, atque utilitati earumdem monialium consulere volentes fraternitati tuæ de cujus fide, doctrina, vigilantia, et charitate, ac in gerendis negociis dexteritate plurimum in Domino confidimus

per præsentes committimus, et mandamus, ut dictum monasterium Jesus, et Mariæ civitatis Barchinonensis, ejusque moniales a quacumque subjectione, ac regimine, et gubernio dictorum fratrum sancti Francisci de Paula minimorum nuncupatorum auctoritate Nostra apostolica eximas, et liberes, ac exemptum, et liberum esse decernas, atque declares; omnimodæ vero jurisdictioni moderni, et pro tempore existentis episcopi Barchinonensis in spiritualibus subijcias. Eaque propter fratribus prædictis harum serie prohibemus, ne in iis, quæ ad monasterium hujusmodi, et monialium prædictarum speciale gubernium pertinent imposterum, se ullatenus ingerere audeant, seu præsumant. Declarantes tamen, quod licet moniales prædictas quoad spiritualem jurisdictionem a memoratis fratribus segregaverimus, ut præfertur, ac segregatas esse decreverimus, nihilominus gratiis, favoribus, indultis, ac privilegiis, tam spiritualibus, quam temporalibus alias per summos pontifices prædecessores Nostros fratribus ordinis sancti Francisci de Paula minimorum prædictis concessis, uti, frui, et gaudere licite, ac libere possint, et valeant in omnibus, et per omnia perinde, ac si ordini prædicto, ut prius unitæ, ac incorporatæ essent.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis et monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quinta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXVIII.

Dat. die 25 septembris 1789 anno XV.

Commissio episcopo Pharaonensi imponendi taxam perpetuam quadraginta millia reis monetæ Portugalliæ super redditibus cujusque canonicatus cathedralis ecclesiæ Pharaonensis, eamque applicandi fabricæ dictæ ecclesiæ.

Venerabili fratri Francisco
episcopo Pharaonensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Ad ecclesiarum omnium statum salubriter, et utiliter providendum paterna sollicitudine vigilantes, ea illis favorabiliter concedimus, quæ eorum necessitatibus fore conspicimus opportuna.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod cum tua cathedralis ecclesia vetustate fatiscens promptis, ac sumptuosis indigeat reparationibus, nec certos habeat redditus ad illius fabricam, sacramque parandam suppellectilem, ac necessarios sustinendos sumptus specialiter assignatos, propterea ut decori, et necessitati ejusdem ecclesiæ prospiciatur, illique certi annui redditus statuantur, quibus eadem ecclesia exædificari, ac omnibus rebus ad cultum divinum, sacrasque functiones, ut decet peragen-

das requisitis instrui, et ornari possit, cum annui redditus cujusque triginta præbendarum, quæ istius cathedralis ecclesiæ capitulum constituunt, *deducta parte fructuum quæ unaquæque illarum patriarchali ecclesiæ Lisbonensi persolvit*, ad sexcenta millia regalia istius monetæ Portugallensis ascendant considerans tu, quod si ad hoc aliqua annua pensio, seu præstatio super redditibus dictarum præbendarum imponatur, ac præbenda, quæ nunc dignitati thesaurarii majoris ejusdem cathedralis ecclesiæ adnexa est, prævia illius separatione a dicta dignitate, ac suppressione nunc prout ex tunc, dum illa primum vacaverit, eidem fabricæ in perpetuum adjudicetur, ac tandem cum non parva pecuniæ summa ex quibusdam annuis redditibus, qui in missis celebrandis, aliisque in suffragiis juxta testatorum mentem erant impendendi, prout olim impendebantur, coacta fuerit, quod pia onera hujusmodi ob motam hisce desuper litem adimpleta non fuerunt, quibus tamen nunc cum jam lis hujusmodi dirempta sit, esset satisfaciendum si aliqua pecuniæ hujusmodi portio, quæ scilicet, prævia piorum onerum hujusmodi reductione pro tuo arbitrio, et conscientia facienda, supererit in ædificationem, et constructionem ecclesiæ tuæ cathedralis convertatur non solum præsenti, sed etiam futuris ejusdem ecclesiæ necessariis reparationibus, sacræque illius supellectili optime consultum esset. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur reparationi, et decori dictæ cathedralis tuæ ecclesiæ, nunc, et in perpetuis futuris temporibus consulere, teque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, atque mandamus, ut annuam perpetuam taxam quadraginta millia reis monetæ Portugallensis super fructibus, redditibus, proventibus certis, et incertis, juribus, obventionibus, et emolumentis quibuscumque, ac distributionibus festivis, et quotidianis uniuscujusque præbendæ, seu canonicatus dictæ cathedralis ecclesiæ, ita ut quilibet præbendatus pro rata, et prout fuerit divisa, vel conjuncta sua præbenda, et qui duplicem præbendam, seu duas præbendas unitas obtinuerit, *duplicem taxam*; qui vero tantum partem præbendæ obtinet, partem solummodo taxæ persolvere teneatur auctoritate Nostra apostolica indicas, atque imponas; et cum sicut accepimus inter episcopum Pharaonensem pro tempore existentem, et capitulum *fructus mensæ dividantur, ita tamen ut cum a mensa episcopali solvatur quarta pars dictorum fructuum* mensæ patriarchali Lisbonensi; hinc te, ac episcopum Pharaonensem pro tempore existentem ad taxam hujusmodi pro summa octingenta millium reis dictæ monetæ teneri auctoritate apostolica tenore præsentium statuimus, atque declaramus. Hasce porro taxas, seu annuas perpetuas præstationes fabricæ dictæ cathedralis ecclesiæ, ut in perpetuum pariter auctoritate prædicta assignes, et applices, tibi mandamus. Præterea volumus, tibique injungimus ut nunc prout ex tunc, dum scilicet dignitas thesaurarii majoris ejusdem cathedralis ecclesiæ vacaverit prævia a dignitate hujusmodi dismembratione, ac separatione præbendæ, quæ illi alias adnexa fuit eamdem præbendam auctoritate supradicta supprimas, et extinguas, ac suppressam, illamque cum omnibus suis fructibus, redditibus, proventibus, certis et incertis, juribus, obventionibus, et emolumentis, quibuscumque etiam distibutionibus festivis, quotidianis fabricæ prædictæ perpetuo unias, et adnectes, ita tamen ut postquam dismembratio, suppressio, et applicatio hujusmodi perfectæ fuerint, thesaurarium pro tempore existentem ab omni expensarum onere, quo tenetur, et cujus gratia præbenda, ut præfertur dismembranda fuerat eidem dignitati adnexa, exemtum, et solutum omnino esse declares; interea tamen dum hæc dignitas non vacet episcopum, et capitulum tantumdem ad fabricam, ex propriis redditibus subministrare, quantum ex prædicta præbenba, si jam adjudicata foret fabrica acceptura esset, servata inter eumdem episcopum, et capitulum proportione, quam in impositione dictæ taxæ servari voluimus, teneri edicas; hancque secundam præstationem cessare statim ac præbenda prædicta fuerit fabricæ addicta, statues. Ut autem præsenti, ac facili via necessariæ exædificationi, et constructioni

ejusdem cathedralis ecclesiæ prospiciatur, tibi auctoritate, et tenore prædictis concedimus, ut prævia missarum aliorumque piorum onerum, quibus ex pecunia, ut præfertur, deposita, finita jam lite, quæ hisce desuper fuerat alias excitata, esset satis faciendum, reductione pro tuo arbitrio, et conscientia facienda, summa quæ hinc supererit, in hunc usum pro hac vice tantum auctoritate prædicta convertere, et applicare libere, ac licite possis, et valeas.

Declaratio specialis.

§. 4. Volumus tandem, et harum serie decernimus, ut quidquid ex redditibus fabricæ ecclesiæ cathedralis hujusmodi, ut præfertur, applicatis, et quorum administratio tibi, et episcopo Pharaonensi pro tempore existenti cum duobus, seu pluribus canonicis ejusdem ecclesiæ a te, vel ab episcopo hujusmodi eligendis spectabit, si supportatis necessariis impensis pro decenti cathedralis ecclesiæ exhibitione residuum erit in utilitatem, ac reparationem ecclesiarum in diœcesi Pharaonensi existentium erogari omnino debeat.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et ab omnibus, et singulis, ad quos spectat, et spectabit in futurum cujuscumque status, gradus, ordinis, præeminentiæ, dignitatis existant inviolabiliter observari, et adimpleri debere, neque ex eo quod in præmissis quomodolibet interesse habentes, seu habere prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, auditi, neque causæ propter quas eædem præsentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quacumque etiam, quamtumvis justa, legitima, pia, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quamtumvis formali, et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, ad terminos juris reduci, sed adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, seu impetrato, aut etiam motu proprio, et de apostolicæ potestatis plenitudine concesso, vel emanato, quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare unquam posse; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, ac aliis quibusvis apostolicis, ac etiam in provincialibus, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non capituli præfati etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quinta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 25 septembris 1789. Anno XV.

DCCLXIX.

Facultas confraternitati sanctissimæ Ascensionis civitatis Civitatis Castelli liberandi quotannis unum reum ad triremes damnatum.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Proemium.

§. 1. Pias Christifidelium confraternitates, seu societates ad charitatis, et pietatis opera exercenda institutas, ut in eorumdem charitatis, et pietatis operum exercitio magis confoveantur specialibus favoribus, et gratiis prosequimur, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales, et confratres confraternitatis sub invocatione sanctissimæ Ascensionis civitatis Nostræ Civitatis Castelli, canonice, ut asseritur, erectæ, quod ipsi inter quam plurima pietatis, et charitatis opera erga pauperes in publicas carceres ejusdem civitatis detentos, quæ exercere desiderant, illud etiam semel in hebdomada, vel etiam pluries stipem per vicos et plateas dictæ civitatis in sustentationem non solum eorumdem carceratorum, sed etiam suarum familiarum erogare promittunt, quatenus ipsis facultas singulis annis liberandi unum reum ad triremes damnatum per Nos concedatur. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur ipsos exponentes præmissorum meritorum intuitu specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, audito prius fratrum venerabilium Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negociis, et consultationibus status Nostri ecclesiastici præpositorum consilio, et fiscalis Nostri generalis relatione, eidem confraternitati sanctissimæ Ascensionis civitatis Nostræ Civitatis Castelli, et pro ea modernis, et pro tempore existentibus illius officialibus, et confratribus, ut ipsi, donec, et quousque præmissa pietatis, et charitatis opera erga ipsos pauperes in carcere detentos, expleverint, perpetuis futuris temporibus, singulis annis unum reum in carceribus dictæ civitatis existentem, et detentum ex quocumque crimine a dilecto filio moderno, seu pro tempore existente ipsius civitatis gubernatore, seu curia sæculari ad triremes per decennium damnatum, dummodo tamen crimen non sit ex infamiam irrogantibus, aut ex homicidio non per rixam, cujus pœna ad triremes decennium excederent, vel si reus contumax sit contumaciam expleverit, et habita prius pace, sive consensu partis offensæ, et sine ullo fisci Nostri præjudicio ad eorum electionem ex ipsis carceribus educere, et eductum a crimine, et pœna exinde proveniente liberare, et eximere libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Leges, et conditiones adnexæ.

§. 4. Ea tamen lege, et conditione, ut si contingat confraternitatem prædictam, sive illius officiales, et confratres incœptum pietatis, et charitatis erga pauperes prædictos exercitium hujusmodi, quod sicut præmittitur, explere pergunt, intermittere, cessare, et detinere, eo casu præsens gratia nulla sit eo ipso, et nemini suffragari intelligatur.

Clausulæ sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac officialibus, et confratribus dictæ confraternitatis nunc, et pro tempore existentibus plenissime, servata tamen apposita conditione, suffragari, et ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, etiam contra homicidas per Romanos pontifices prædecessores editis, nec non dictæ civitatis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub

quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quinta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXX.

Dat. die 25 septembris 1789 anno XV.

Indultum archipresbytero pro tempore ecclesiæ Guadixensis habendi suffragium in capitulo dictæ ecclesiæ.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Procemium.

§. 1. Suprema apostolicæ charitatis providentiæque Nostræ erga omnes Christifideles adhibenda a Nobis cura maximopere postulat, atque exigit, ut omnes pontificiæ benignitatis, auctoritatisque operam, consiliumque in hoc studiosissime collocemus, ut dissidiis, partiumque studiis procul amotis, atque eliminatis, ubi opus esse constiterit, omnia inter viros præsertim ecclesiasticos in pace fiant, et omnia ad divinum cultum augendum, procurandamque æternam animarum salutem componantur, constabilianturque.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum autem sicut pro parte dilecti filii Juliani Antonii de Casas moderni archipresbyteri cathedralis ecclesiæ Guadixensis expositum Nobis fuit pluribus ab hinc annis, anno nempe MDCCLI. ex rationibus ab archipresbytero Guadixensi tunc existente adductis a cla: me: Ferdinando VI., dum vixit Hispaniarum rege catholico de cujus jure patronatu ex privilegio apostolico, cui non erat tunc in aliquo derogatum, declaratum fuit, eidem archipresbytero, suisque successoribus votum, seu suffragium in capitulis, sive sessionibus capitularibus ejusdem ecclesiæ Guadixensi competere, ita tamen, ut hoc jure uti ipsi minime liceret, nisi obtenta a Romano pontifice ejusdem gratiæ concessione. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, dissensiones, ac dissidia, quæ facile oriri possent, si hæc dignitas jure hujusmodi non polleret, illiusque decori memoratus Julianus Antonius consulere summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessionis tenor.

§. 3. Nos igitur memoratum Julianum Antonium specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, eidem moderno, ac pro tempore existenti archipresbytero dictæ cathedralis ecclesiæ canonice electo, et proviso, ut ipse in quibusvis capitulis, congressibus, et congregationibus capitularibus pro tempore a capitulo, et canonicis prædictis habendis interesse, ac in eis votum, sive suffragium habere, et ferre libere, ac licite possit, et valeat, in omnibus, et per omnia perinde ac si votum prædictum dicto archipresbytero ab initio concessum fuisse reperirentur, auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo concedimus, et assignamus; ea tamen adjecta lege, et conditione, ut modernus, et pro tempore existens archipresbyter prædictus per hujusmodi concessionem nullum jus, nullumque privilegium, nullamve prærogativam acquirat, per quod, seu quam ipse sacras functiones in choro, ac altare peragere, aliaque jura quæcumque, et præsertim emolumenta pecuniaria ad capitulum, et canonicos prædictos spectantia, prætendere possit; quæ quidem jura, et privilegia capitulo, et canonicis ipsis firma, ut antea, ac ad eosdem canonicos dumtaxat privative salva, et illæsa remaneant. Mandantes propterea capitulo, et canonicis hujusmodi, cæterisque, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in virtute sanctæ obedientiæ, ut dictum archipresbyterum præsentis gratiæ commodo, et

effectu pacifice frui, et gaudere sinant, et faciant, nec illum desuper in præmissis a quoquam quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari permittant.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Ac decernentes ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dictæ ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quinta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXI.

Dat. die 25 septembris 1788 Anno XIV.

Indultum recitandi missam, et officium proprium de sancto Sisebuto abbate.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum, sicut dilecti filii diffinitorium majus monachorum ordinis sancti Benedicti congregationis Vallisoletanæ Nobis nuper exponi fecerunt pro eo, quem erga beatum Sisebutum abbatem dicta congregatio gerit devotionis affectu, indultum recitandi quotannis officium cum oratione, et lectionibus propriis secundi nocturni etiam missam ejusdem beati Sisebuti omnibus religiosis utriusque sexus dictæ congregationis per Nos concedi plurimum desiderent.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; ut in posterum ab omnibus religiosis utriusque sexus prædictæ congregationis Vallisoletanæ recitari possit officium cum oratione, et lectionibus propriis secundi nocturni, et missa dicti beati Sisebuti abbatis, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictæque congregationi, ejusque superioribus, et religiosis utriusque sexus plenissime suffragari; sicque et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque congregationis, ejusque ordinis, et monasteriorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superio-

ribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quinta septembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimoquinto.

DCCLXXII.

Dat. die 2, octobris 1789 anno XV.

Facultas nominandi præpositum parochialis ecclesiæ monasterio Zwierzynecensi extra mœnia civitatis Cracoviæ existenti.

Venerabili fratri Ferdinando archiepiscopo Carthaginensi apud carissimum in Christo filium Nostrum Stanislaum Poloniæ regem illustrem Nostro, et Sedis apostolicæ nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt, dilectæ in Christo filiæ moderna abbatissa, et canonissæ regulares monasterii Zwierzynecensis extra mœnia civitatis Cracoviæ ordinis canonicorum regularium Præmonstratentium, quod ipsæ ab ipsa monasterii fundatione ab anno nempe MCXLVI. in ea sint possessione, vel quasi eligendi, seu nominandi præpositum ex ordine prædicto, qui parochialem ecclesiam eidem monasterio prope sitam cum suis cappellanis administret, et regat ad præcavenda ea omnia, quæ deinceps hisce desuper suscitari forsan possent, et quo jus suum prædictum firmius subsistat, et servetur exactius, illudque apostolicæ confirmationis patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur easdem exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ac earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut constito tibi de veritate narratorum, jus, quo dicta abbatissa, et canonissæ de præsenti utuntur, et jam pridem usæ, gavisæ, et potitæ sunt, eligendi scilicet, ac nominandi præpositum, ex dicto suo ordine, qui ecclesiam parochialem ecclesiæ conventuali sui monasterii prope sitam cum suis cappellanis administret, auctoritate Nostra apostolica confirmes, et approbes, ac omne apostolicæ perpetuæ firmitatis robur adiicias.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Nostri apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit dicti ordinis, et monasterii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, et cum quibusvis etiam derogatoriarum derogato-

riis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die secunda octobris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 2. octobris 1789 anno XV.

DCCLXXIII.

Nonnulla mandata circa beneficia curata in diœcesi Giennensi existentia.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

§. 1. Desideriis, quæ ad religionis propositum, et animarum salutem pertinere monstrantur animo Nos decet libenti congruum impertiri suffragium, prout in Domino expedire conspicimus.

Memorantur decreta lata ab episcopo tempore visitationis.

§. 2. Siquidem pro parte venerabilis fratris Augustini episcopi Giennensis expositum Nobis nuper fuit, quod cum alias bonæ memoriæ Stephanus Gabriel, dum vixit, tituli sanctorum Joannis, et Pauli presbyter cardinalis Giennensis nuncupatus, et tunc episcopus Giennensis dum sacram visitationem in ecclesia, civitate, et diœcesi Giennensi expleret, animadvertit, paucissimos esse animarum pastores in sacris disciplinis sufficienter peritos, quamobrem ut huic incommodo occurreretur inter cætera per suum decretum statuit, nullum deinceps ad ecclesiastica beneficia curata, vel curam animarum adnexam habentia admittendum esse, qui ab anno jam, et ultra ad sacrum presbyteratus ordinem non esset promotus; quod quidem decretum, ut in ævum servaretur a felicis recordationis Clemente pp. VII. prædecessore Nostro confirmari obtinuit, et cum interim memoratus Clemens prædecessor Noster supremum expleverit diem, literæque apostolicæ hisce desuper expediri nequiverint, felicis recordationis Paulus pp. III. prædecessor itidem Noster, ejusque in Romano pontificatu immediatus successor per suas pariter literas in forma rationi congrui anno incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo quarto tertio nonas novembris, pontificatus sui anno primo sub plumbo datas decretum prædictum confirmavit prout, in eisdem literis, quarum tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, fusius continetur.

Eadem decreta in parte reprobantur.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ea sit rerum humanarum conditio, ut nil tam scite, tamque prudenter statui possit, quin aliquando rerum usu moderandum, aut penitus reformandum sit, propterea cum decretum prædictum ea in parte, quæ in petentibus beneficia curata, aut curam animarum adnexam habentia qualitatem sacerdotalem requirit exitiosum potius, quam utile deprehendatur, quod numerus petentium plus æquo sic coercetur, ac magis idonei a petitione hujusmodi arceantur; Nobis propterea memoratus Augustinus episcopus humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Et apostolica auctoritate revocantur.

§. 4. Nos igitur memoratum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, dictarumque literarum Pauli prædecessoris Nostri tenores etiam veriores pro plene, et sufficienter insertis, et expressis habentes, literas hujusmodi ea in parte tantum, qua qualitatem sacerdotalem in petentibus parochias, seu beneficia curam animarum adnexam habentia præcipitur, apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo revocamus, rescindimus, et abrogamus, omnesque clericos requisita a sacris canonibus præscripta habentes, licet nondum ad sacros etiam presbyteratus ordines sit promotus ad vacantes parochiales ecclesias, vel beneficia curam animarum adnexam habentia petere,

consequi, et obtinere posse auctoritate, et tenore prædictis declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus felicis recordationis prædictorum Clementis, et Pauli prædecessorum Nostrorum literis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non prædictæ ecclesiæ Giennensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die secunda octobris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXIV.

Dat. die 10. novembris 1789 anno XV.

Facultas archiepiscopo Parisiensi supprimendi duo monasteria monachorum ordinis Cœlestinorum, eorumque bona applicandi.

Venerabili fratri Antonio Eleonoro Leoni archiepiscopo Parisiensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Exponitur quo modo collapsa disciplina in ordine Coelestinorum ejus suppressio decreta fuerit a Clemente XIV.

§. 1. Alias cum pro parte clar: mem: Ludovici XV., dum vixit, francorum regis christianissimi fel: rec: Clementi pp. XIV. prædecessori Nostro delatum fuisset in domibus monachorum Cœlestinorum existentibus in regno Galliarum regularem disciplinam ita esse collapsam, ut nihil ex iis ornamenti, et utilitatis, plurimum vero detrimenti, offensionis, et scandali in christianum populum redundaret, omnemque reformationis spem sublatam fuisse, pro pastoralis officii debito, piissimis ejusdem Ludivici regis votis annuendo, facultatem venerabilibus fratribus archiepiscopis, et episcopis regni Galliarum concessit ad annum duraturam, ut tamquam ejus, et apostolicæ Sedis delegati domos monachorum Cœlestinorum in suis respective diœcesibus existentes visitarent, ac sedulo inquirerent, si qui pravi usus, damnandæque consuetudines irrepsissent, et opportuna remedia adhiberent; quod si vacuum prorsus, et irritum compertum fuisset, quodcumque instaurandæ regularis disciplinæ studium, et conatum modum excogitarent, ac viam proponerent, qua eidem Clementi prædecessori communicata, illud deinde de prædictis monasteriis vel omnibus, vel aliquibus, deque ejusdem ordinis personis decerni posset; quod divino cultui, Christifidelium bono, ac eorumdem monachorum conscientiæ tranquillitati magis profuturum videretur, ac alias prout in ipsius Clementis prædecessoris desuper in simili forma Brevis die prima martii MDCCLXXIII expeditis literis, quarum tenorem præsentibus pro plene, et sufficiènter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur. Quapropter sicut Nobis nuper exponi fecisti, cum bo: mem: Christophorus de Beaumont, dum vixit, archiepiscopus Parisiensis, et im-

mediatus prædecessor tuus vigore earumdem literarum, ea, qua par erat, diligentia, zelo, et charitate duorum monasteriorum ejusdem ordinis, quorum unum in civitate Parisiensi, alterum in loco Marcousy suæ Parisiensis diœcesis consistebant, visitationem susceperit, omniaque periclitatus sit, quæ ad pristinam regularem observantiam, et disciplinam in monasteria hujusmodi instaurandam, ac monachos ad suscipiendam reformationem adducendos opportuna fore conspexerit, quod omnia studia, sollicitudinesque tuæ, quas non solum per annum, sed per integrum septennium adhibuerat, in irritum cesserunt, cum Nos interim pluribus aliis Galliarum archiepiscopis, et episcopis facultatem fecerimus supprimendi monasteria ordinis prædicti intra limites suarum respective diœcesum consistentia, quod omnis conciderat spes ordinem prædictum ad pristinum regularis vivendi methodi candorem restituendi, prout in Nostris literis illorum singulis annis MDCCLXXVI., MDCCLXXVII., MDCCLXXVIII., vel alias respective expeditis, ipse pariter anno MDCCLXXXI. ad prædictorum monasteriorum suppressionem se accinxit, jussitque, ut par erat, inquiri in ea omnia, quæ prævia esse solent solemni suppressionum hujusmodi decreto.

Monasterium Parisiense, et aliud loci Marcousy ejusdem diœcesis supprimit episcopus.

§. 2. Hinc monachi monasterii civitatis Parisiensis demissa honorum suorum administratione a dicto monasterio discesserunt, dum tamen per pauci alterius monasterii loci Marcousy Parisiensis diœcesis in eo permanserunt, expectantes, ut alii regularis disciplinæ studiosi sibi adjungerentur; itaque cum memoratus Christophorus jam meditatam suppressionem a monasterio Parisiensi perficere cœpisset, res nondum expleta, vitam cum morte commutavit: cui cum fraternitas tua fuerit suffecta prædecessoris tui inceptum eo adduxisti, ut jam plenissime, ac juridice notum sit, ne minimam quidem superesse spem in supradictis monasteriis tuæ diœcesis vitam communem, et regularem observantiam restaurandi, omnesque monachos e septis religiosis excessisse, cum jam officiis, et muneribus suis fungendi numero, et viribus impares essent. Quæ cum ita sint, licet ob memorati Christophori archiepiscopi prædecessoris tui pietatem, ac suam in Nos, et hanc sanctam Sedem devotionem, et observantiam censeri debeat, ipsum æque ac cæteros Galliarum episcopos, nisi post impetratas ab hac sancta Sede necessarias facultates suppressiones prædictas aggressum fuisse, nihilominus, cum de hisce nullum extet documentum, ut quæ usque adhuc a te, et a prædecessore tuo circa hæc acta, et gesta sunt, valida sint, ac nullo unquam tempore in dubium revocari possint, ac ea, quæ adhuc indecisa sunt, expleri fas sit. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Suppressionem pontifex confirmat.

§. 3. Nos igitur te specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclitati, cum in id etiam carissimi in Christo filii Nostri Ludovici Galliarum regis christianissimi preces superaccedant, omnia, et singula, quæ circa memoratas suppressiones dictorum monasteriorum Parisiensis, et loci Marcousy tuæ Parisiensis diœcesis ordinis Cœlestinorum prædicti facta, et gesta sunt, auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui hisce desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Conceditur facultas eidem episcopo erogandi bona in pios usus.

§. 4. Præterea fraternitati tuæ facultatem, atque potestatem eadem monasteria ordinis, tum civitatis Parisiensis, tum dicti loci Marcousy supprimendi, ac omnem regularem ejus qualitatem perpetuo in eo extinguendi auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur; tibique, ut bona omnia, tam stabilia, quam mobilia, semoventia, jura, et actiones ad monasteria hujusmodi quomodolibet spectantia, et pertinentia cujusvis generis, et speciei existant, in alios pios tamen usus assignare, et applicare libere, ac licite possis, et valeas auctoritate apostolica tenore præsentium pariter concedimus, et indulgemus.

Consulitur personis monachorum.

§. 5. Quod vero attinet ad personas monachorum integram familiam eorumdem monasteriorum componentium, ut ipsis permanendi, quoad vixerint, extra claustra sui ordinis in habitu presbyterorum sæcularium, et sub obedientia diœcesani loci, in quo

morari contigerit, concedendi facultatem tribuere possis, et valeas pari auctoritate, et tenore impertimur. Volumus autem, et earumdem tenore mandamus, quod ex fructibus, redditibus, et proventibus eorumdem monasteriorum, omnibus, et singulis monachis prædictis in habitu presbyterorum sæcularium extra claustra viventibus ea annua assignetur portio, quoad vixerint duratura, quæ tuo arbitrio, et prudentia sufficiens, atque congrua judicabitur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, et ordinis, ac monasteriorum hujusmodi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima novembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXV.

Dat. die 10. novembris 1789 anno XV.

Indulgetur canonicis cathedralis ecclesiæ Firmanæ, ut abesse possint a servitio chorali per duos menses non omissis distributionibus, præbendatis vero per unum mensem.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

§. 1. Rationi, et æquitati congruit, ut illis, qui in totum anni decursum ecclesiæ servitio diligenter insistunt, per aliquod modicum tempus, et ubi sine divini cultus imminutione fieri liceat ab eadem ecclesia abesse posse permittatur. Preemium.

Expositio precum porrectarum a capitulo

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii canonici, et capitulum metropolitanæ ecclesiæ Firmanæ, quod licet vigore constitutionum capitularium dictæ ecclesiæ ad quotidianum personale chori, et ecclesiæ servitium teneantur, jamdiu tamen suscepit consuetudo, ut per tres menses, vel continuos, vel discretos absque conscientiæ scrupolo ad concilii Tridentini disposita ab eadem ecclesia abesse possint, sed ea lege, ut ab absentibus tertia amittatur fructuum, seu distributionum quotidianarum pars, quæ secus ab ipsis lucrarentur.

Ratio concessionis.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, cathedralis ecclesia Firmana, in vertice collis posita sit, cujus clivus, vel hyemali, vel æstivo præsertim tempore arduus satis, ac incommodus est, præcipua vero redditaum canonicalium summa ex distributionibus quotidianis confletur, hinc severa nimis ac gravis videatur in tam laborioso, ac assiduo debito chori servitio consuetudo prædicta, ut videlicet, neque per modicum tempus ab ecclesia hujusmodi abesse fas sit nisi amissa tertia fructuum parte. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor gratiæ.

§. 4. Nos igitur, ut memorati exponentes alacrius Dei servitium suscipiant, eosque specialibus gratiis et favoribus prosequi volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, audita prius venerabilis fratris Andreæ archiepiscopi Firmani relatione; exponentibus prædictis, cœterisque capitularibus pro tempore existentibus, ut deinceps canonici, et unusquisque eorum per duos solidos menses, præbendati vero, et mansionarii, et unusquisque eorum per unum dumtaxat solidum mensem, aut continuos, aut discretos in quolibet anno, exceptis tamen quadragesimæ, et adventus temporibus, ac diebus, in quibus archiepiscopus Firmanus pro tempore existens in pontificalibus celebrare solet, nisi tamen aliter ab eodem archiepiscopo cognita causa, ac pro sua conscientia censeatur, a prædicta ecclesia, et chori servitio pro suo arbitrio, et conscientia abesse, et nihilominus distributiones horis canonicis, missæ conventuali, aliisque solemnibus missis, nec non defunctorum anniversariis addictas, ac etiam quotidianas, si quæ sunt ordinarias, et extraordinarias quomodolibet qualificatas, et in quibusvis rebus consistentes, et undecumque provenientes, ac etiam solis præsentibus, ac divinis officiis, singulisque diurnis, et nocturnis horis interessentibus dari, præstari, ac per eos percipi, et haberi solitas, et ad eos in dicta ecclesia personaliter residentes, ac officiis, horis, et missis, et anniversariis prædictis assidue interessentes, spectantes, et pertinentes percipere, exigere, et levare, ac in suos usus, et utilitatem convertere, libere ac licite valeant in omnibus, et per omnia periode ac si in ipsis durantibus duobus mensibus pro canonicis, ac mense prædictis pro præbendatis, et mensionariis discretis, aut continuis in dicta ecclesia personaliter residerent, et officiis, horis, missis, ac anniversariis hujusmodi assidue interessent, dummodo tamen hujus indulti causa Dei servitium nullimode imminuatur, cui vel per eumdem Andream archiepiscopum cum capitulo per præscribendam methodum consuletur, vel saltem nisi octo canonici, et sex ex præbendatis, et mansionariis insimul, et per idem tempus indulto hujusmodi uti, ac frui possint, alioquin ii, qui ultra hunc numerum ab ecclesia, et servitio prædicto aberunt, integra distributione multentur, ac iis gratia hujusmodi suffragari nequeat, ac nulla sit eo ipso auctoritate, apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus. Mandantes propterea eidem capitulo, cæterisque ad quos fructuum, et distributionum hujusmodi traditio spectat nunc, et quomodolibet spectabit in futurum in virtute sanctæ obedientiæ, ut omnia, et singula fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, et emolumenta quæcumque, nec non distributiones hujusmodi omni mora, et dilatione postpositis iis, qui indulto hujusmodi uti intendant, seu illorum legitimo procuratori ratione officiorum, horarum, missarum, ac anniversariorum hujusmodi dictis mensibus vel continuis, vel discretis durantibus debita juxta tenorem præsentium realiter, et cum effectu tradant, et consignent, seu ab aliis tradi, et consignari curent, et faciant.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio apostolici executoris

§. 6. Quocirca dilectis filiis causarum curiæ cameræ apostolicæ generali auditori, ac antiquiori canonico cathedralis metropolitanæ ecclesiæ Firmanæ per præsentes committimus, et mandamus, quatenus ipsi, aut unus eorum per se, vel per alium, seu alios præsentes literas, et in eis contenta quæcumque ubi, et quando opus fuerit, et quoties pro parte ejusdem capituli, et canonicorum prædictæ cathedralis fuerint requisiti solemniter publicantes, ipsisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate Nostra eos præmissorum omnium, et singulorum commodo, et effectu pacifice frui, et gaudere non permittentes, eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari

contradictores quoslibet, et rebelles per sententias, censuras, et pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad id quatenus opus sit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, ac ejusdem cathedralis Firmanæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, adprobatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima novembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXVI.

Dat. die 13. novembris 1789 anno XV.

Confirmatio unionis nonnullorum redditnum favore hospitalis mulierum civitatis Beneventanæ factæ.

Dilecto filio Nostro Francisco Mariæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero cardinali Banditi nuncupato ecclesiæ Beneventanæ ex concessione, et dispensatione apostolica præsuli.

Pius PP. VI.

Dilecte fili Noster
Salutem, et apostolicam benedictionem

Expositio precum.

§. 1. Circumspectionis tuæ in Nos, et apostolicam Sedem merita poscunt, ut votis tuis quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuamus. Nuper siquidem Nobis exposuisti, quod alias bonæ memoriæ Pompejus dum vixit Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis Arigonius nuncupatus istius ecclesiæ Beneventanæ præsul, moniales tunc existentes monasterii sancti Adeodati, ad monasterium sancti Victorini dictæ civitatis transtulit, ac in hospitale pro infirmis sub cura fratrum ordinis sancti Joannis Dei primodictum monasterium commutavit, eique redditus aliorum trium inibi existentium hospitalium nempe sancti Spiritus, sanctæ Mariæ Martyrum, et sancti Bartholomæi, quod adhuc extat, univit, onere dictis fratribus injuncto, omnes infirmos, nonnullis tantum exceptis, in eo recipiendi, insuper et administrandi dictum hospitale sancti Bartholomæi ad peregrinos sua impensa in eo excipiendi; voluitque, ut utrique hospitali hujusmodi septem, juxta decretum dictæ unionis die xxv. novembris anni MDCX. editum eligendi præessent deputati. Tractu autem temporis, cum ultimodictum hospitale ob census imminutionem, defectumque manutentionis eo redactum esset, ut peregrinis nil, præter tectum præstare posset, accidit, ut vi terræmotus, qui anno MDCLXXXVIII. prædictam civitatem afflixit, penitus everteretur; verum felicis recordationis Benedictus pp. XIII. prædecessor Noster tunc dictæ Beneventanæ ecclesiæ archiepiscopus passus non est, quod hujusmodi charitatis opus extingueretur; hinc proprio ære illud reædificando, dictos fratres non tantum ab hoc onere levavit, sed etiam insumptis in fabricam ducentis

supra mille ducatis monetæ istarum partium, illud suppellectile omni, aliisque rebus necessariis instructum eisdem fratribus reddidit, prout ex instrumentis, altero die viii. novembris anni MDCLXXXXII. rogato, relatoque in illius diœcesis synodo; altero autem certis ex causis, et de partium consensu in, et super actu consignationis hujusmodi anno MDCLXXXXVII. condito plenius continetur.

Providentiæ captæ ab archiepiscopo favore hospitalis

§. 2. Cupiens interea idem archiepiscopus, et Noster prædecessor perpetuæ pii hujusmodi operis subsistentiæ meliori, qua posset ratione consulere, unam, atque alteram summam mille ducatorum similium eidem hospitali, donatione, quæ dicitur fieri inter vivos, tribuit, quarum prima, utpote in constitutionem census cum ista communitate Beneventana conversa, et reddens annuatim quinquaginta similes ducatos ad peregrinorum cœnam, aliosque usus jam destinatos, postmodum extinctione hujusmodi census sequuta, aliter collocata fuit; altera vero in emptionem domorum favore ejusdem hospitalis fuit erogata, prout in alio instrumento de eodem anno MDCLXXXXVII. rogato etiam plenius continetur; ex quibus aliisque subsidiis adeo amplificatæ sunt hujusmodi hospitalis facultates, ut anno MDCCXVI. ad ducatos centum quadraginta quatuor circiter monetæ prædictæ ascenderent: qua de re bonæ etiam memoriæ . . . . Colombini dum ageret in humanis sæpe dictæ ecclesiæ archiepiscopus probe noscens pietatis, et devotionis spiritum, quo peregrini olim ferebantur ex conditione temporum fere sublatum esse; satius duxit novum hospitale, et quo tunc dicta civitas carebat, videlicet pro indigenis, exterisque mulieribus infirmis erigere, eique dictos redditus unire, et incorporare; manus itaque ad opus admovit, aptum coemit locum, at morte præventus, quod ille imperfectum reliquit, tu perficere cupiens, dictos redditus, illiusque inhærendo vestigiis, novo huic hospitali uniisti cum onere præstandi peregrinis, quos in prædicto sancti Bartholomæi hospitale excipi contigerit, mansionem, et lectum, quotam insuper panis partem in singulis dominicis. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quo unio hujusmodi, aliaque per te, ut præfertur, disposita firmius subsistant, et serventur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desideres, Nobis propterea humiliter supplicasti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Confirmatio apostolica de peractis ab archiepiscopo.

§. 3. Nos igitur circumspectionem tuam specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, audita etiam relatione dilecti filii magistri Julii Gabrielli congregationis venerabilium fratrum Nostrorum ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum secretarii; unionem, et incorporationem redditum hospitalis peregrinorum sub invocatione sancti Bartholomæi alteri hospitali mulierum a te, ut præfertur, factam, nec non onus secundo dicto hospitali de præstanda mansione, lecto, et pane peregrinis pro tempore excipiendis impositum, auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et adprobamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictique hospitalis sancti Bartholomæi etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis

alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima tertia novembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXVII.

Dat. die 24 novembris 1789 Anno XV.

Exemptio monasterii monialium Clarissarum villæ de Alcazar sancti Joannis Toletanæ diœcesis ab omni jurisdictione, et regimine fratrum minorum sancti Francisci de Observantia, et ejus subjectio episcopo Toletano.

Venerabili fratri Hippolitho archiepiscopo Corinthiensi Nostro, et Sedis apostolicæ apud carissimum in Christo filium Nostrum Karolum Hispaniarum regem catholicum nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Pastoralis officii humilitati Nostræ divinitus commissi sollicitudo Nos admonet, ut paternam Christifidelium, qui sub suavi religionis jugo, Deo propius famulari susceperunt, curam gerentes ea, quæ pro tollendis abusibus, animorum studiis, stabiliendaque regulari disciplina, ac christiana charitate accomoda esse dignoscuntur, rerum prius, ac temporum vicibus mature perpensis, concedamus, prout in Domino salubriter expedire arbitramur.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Joseph Antonius Fita fiscalis supremi consilii, et cameræ regnorum Castellæ, quod alias dilectæ itidem in Christo filiæ abbatissa, et moniales clarissæ conventus, seu monasterii de Conceptione villæ de Alcazar sancti Joannis, quæ est præceptoria, seu commenda hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani magni prioratus in provincia della Mancha Toletanæ diœcesis memorato supremo consilio preces obtulerunt, quibus ad evitanda plurima spiritualia, ac etiam temporalia incommoda, quæ eidem conventui, seu monasterio quotidie proficiscebantur ex eo, quod sub regimine, gubernio, et jurisdictione fratrum minorum ordinis sancti Francisci de observantia dictæ provinciæ erant, exorabant, ut prævia ejusdem conventus, seu monasterii exemptione a quolibet dicti ordinis gubernio, et jurisdictione, archiepiscopo Toletano pro tempore existenti subjicierentur. Quæ cum apud consilium prædictum omnia probata fuerint, ideoque opportuna visa sit, maximeque eidem monasterio utilis postulata exemptio, cum in id etiam carissimi in Christo filii Nostri Caroli Hispaniarum regis catholici preces accedant; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur ejusdem Karoli regis catholici votis annuere, et statui, atque utilitati earumdem monialium consulere volentes, fraternitati tuæ, de cujus fide, doctrina, vigilantia, et charitate, ac in gerendis negociis dexteritate plurimum in Domino confidimus per præsentes committimus, ac mandamus, ut dictum conventum, seu monasterium de Conceptione villæ de Alcazar sancti Joannis, ejusque moniales a quacumque subjectione, ac regimine, et gubernio dictorum fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum auctoritate Nostra apostolica eximas, et liberes, ac exemptum, et liberum esse decernas, atque declares; omnimodæ vero jurisdictioni moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Toletani in spiritualibus subiicias: eaque propter fratribus prædictis harum serie prohibemus, ne in iis, quæ ad monasterium hujusmodi, et monialium prædictarum spirituale gubernium pertinent imposterum se ullatenus ingerere audeant, seu præsumant. Declarantes tamen, quod licet moniales prædictas quoad spiritualem jurisdictionem a memoratis fratribus segregaverimus ut præfertur, ac segregatas esse decreverimus, nihilominus gratiis, favoribus, indultis, ac privilegiis, tam spiritualibus, quam temporalibus alias per summos pontifices prædecessores Nostros fratribus ordinis minorum sancti Francisci de observantia nuncupat. prædictis concessis, uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant, in omnibus, et per omnia perinde, ac si ordini prædicto, ut prius unitæ, ac incorporatæ essent.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quarta novembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXVIII.

Dat. die 24. novembris 1789 anno XV.

Unio domus nuncupatæ dell' Infantato prioratui magni hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani existentis in regno Portugalliæ, et reformatio ordinis succedendi in eorum administratione.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Expedit quam maxime, ut familiæ, quæ de catholica religione, deque hac sancta Romana Sede, cui, Deo auctore, et nullis Nostris suffragantibus meritis, præsidemus, ob insignia illa facta sunt optime merita in quam producantur, ut nepotes conspicua progenitorum suorum exempla sectantes, illorumque fidei constantiam, et eximiam in apostolicam Sedem devotionem imitantes Christianam rempublicam, adversus male cordatos homines, qui illam in omni tempore implere satagunt, pro viribus divina favente gratia tueantur, atque defendant.

Exponitur quæ fuerit consuetudo in eligendo rectore domus de infantato et priore magni hospitalis.

§. 2. Itaque cum carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ reginæ fidelissimæ nomine dilectus filius Joannes de Almeida miles militiæ Jesu Christi, ac apud Nos et hanc sanctam Sedem ejusdem reginæ fidelissimæ minister plenipotentiarius exponi nuper fecit, quod licet alias, carissimi prædecessores sui ad conservandam, ac in ævum propagandam suam familiam, quam vocant de Infantato, hoc est infanti secundo genito regiæ domus, congruum constituerint patrimonium, illudque semper novis redditibus, honoribus, et gratiis auxerint; cum tamen in Portugalliæ regno magnus prioratus hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani de Crato nuncupati erectus existat, ad quem ab anno MDCXCVI ad hunc usque diem reges Portugalliæ pro tempore existentes unum ex infantibus regiæ suæ familiæ nominare consueverunt, ac novissime etiam memorata Maria Francisca regina fidelissima dilectissimum filium Nostrum Joannem ejus natum, ac principem Brasiliæ nominavit, quo domus de infantato prædictæ decori, ac congruæ substentationi magis, magisque consulatur prioratum de Crato prædictum eidem domui per Nos in perpetuo uniri summopere desiderat; Nobis propterea humiliter supplicari fecit,

ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Unio domus et prioratus decernitur.

§. 3. Nos igitur eamdem Mariam Franciscam reginam fidelissimam favoribus specialibus prosequi, suisque votis, quantum in Domino possumus, annuere volentes, ac sperantes quod, quanto majoribus beneficiis, et gratiis ipsa ab apostolica Sede se præmunitam, et affectam cognoverit, tanto magis catholicæ Ecclesiæ exuberantes favores, quoties opus fuerit exhibebit; supplicationibus hujusmodi inclinati fel. re. Nicolai III. Cœlestini V. Eugenii IV., aliorumque Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum, qui militares ordines de Aviz, et sancti Jacobi de Velles in regno Castellæ separarunt, ac illorum, et militaris ordinis Jesu Christi administrationem, ac magnum magisterium regibus Portugalliæ pro tempore existentibus, in perpetuum concesserint vestigia sectantes, administrationem dicti magni prioratus de Crato hospitalis prædicti magni prioratus patrimonio, ac domui de infantato, prædicta auctoritate apostolica Nostra præsentium tenore in perpetuum unimus, et incorporamus, ac unitum, et incorporatum esse, et fore statuimus, atque declaramus.

Statuitur novus ordo succedendi in eorum administratione.

§. 4. Ita ut memoratus Joannes infans, et princeps Brasiliæ magnum prioratum hujusmodi obtineat usque dum domum de infantato administraverit; postquam vero ipse in regnum successerit, cum domo prædicta etiam prioratus ad suum secundogenitum transeat, ita ut, qui domus, et status dell' Infantato administraverit, sit pariter magnus prior, absque ulla nova concessione; quod si dictus dominus Joannes infans noluit, habuerit secundogenitum, tunc et domus, et prioratus erunt in administratione, donec aliquis sit secundogenitus regnantis, qui in domum, ac prioratum succedat. Si secundogeniti obtinentes domum, et prioratum prædictos, uxorem duxerint, et filii legitimi, et naturales nati sint, successio in domum, ac prioratum defertur sui primogenitis; si autem descendentes legitimi non habeant, tunc succedant existentes filii secundogeniti lineæ regnantis in domum, et prioratum, vel in administrationem erunt, donec aliqui superveniant filii secundogeniti. In eventum porro, quo domus de Infantato sit ad unicam fœminam redacta, tunc cum illa in suo matrimonio erunt omnia observanda, quæ in constitutione quoad fœminam, quæ in regnum succedit, præscribunt, ut scilicet intra regni limites, et illi viro nubat, cujus favore status in curiam collecti dispensabunt, secus ab omni successionis jure in domum dell' Infantato, et magnum prioratum prædictos decidet, prout jus ad regnum ammitteret fœmina, quæ juxta leges hasce non nupsisset. Tandem si soboles dumtaxat illegitima erit, tunc domus dell' Infantato regreditur ad domum regnantis, cum illegittimi incapaces semper erunt in domum, ac prioratum prædictos succedere, prout ex constitutione in regnum succedere non possint; quapropter semper, et quandocumque qui juxta leges, et dispositiones ab eadem Maria Francisca ad successionem in domum dell' Infantato, ac patrimonium illi, ut præfertur, constitutum, vel illius administrationem pro tempore obtinebunt, nuperrime decernendam, ut præfertur, præscriptas ad domum hujusmodi venerint, vel illius administrationem pro tempore obtinebunt, fructus quoque, redditus, ac proventus dicti prioratus percipere, exigere, et levare, ac in suos usus, et utilitatem, vel alias juxta ejusdem etiam dispositiones, ut præfertur, præscriptas, convertere, omnibusque suis adnexis juribus, prærogativis, præeminentiis, gratiis, indultis, quibus priores dicti prioratus usque in præsens, usi, potiti, et gavisi sunt, aut uti, potiri, et gaudere quomodolibet in futurum possunt, vel poterunt, pari modo absque ulla differentia, uti, potiri, et gaudere, ita ut in ipso temporis articulo, in quo in administrationem, vel possessionem patrimonii, et domus dell' Infantato venient, sin ipse jure, et absque ulla alia concessione nova habeantur dicti prioratus administratores, quin ipsi ad ea, quæ circa qualitatem, professionem, aliaque requisita fratribus militibus, ac professoribus, seu commendatariis hospitalis prædicti a statutis, seu stabilimentis, ac ordinationibus capitularibus dicti ejusdem hospitalis auctoritate apostolica confirmatis sunt præscripta ad hæc teneantur, quia imo una cum administratione hujusmodi præceptorias, seu commendas, ac dignitates aliarum militiarum, seu ordinum equestrium consequi, et obtinere respective libere, ac licite possint, et valeant, reservatis magno magistro hospitalis prædicti, ejus communi ærario non solum consuetis responsionibus, quæ ad annuam summam septem millium, ac quingentorum cruciatorum monetæ Portugalliæ ascendant, sed etiam pro titulo annatæ,

et mortorii annua summa mille cruciatorum monetæ Portugalliæ ab administratione, ac tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, decretum irritans, et derogatio contrariorum.

§. 5. Decernentes etc. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus apostolicis, ac quatenus opus sit Nostræ, et cancellariæ apostolicæ regulis; quibus omnibus, et singulis, etiamsi speciali mentione dignis derogamus. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quarta novembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimoquinto.

Dat. die 1. decembris 1789 anno XV.

DCCLXXIX.

Indulgetur, ut in ecclesia monasterii monialium sanctæ Engratidis Pampilonensis festum dictæ sanctæ titularis cum officio, et missa transferri possit ad feriam quartam post dominicam in Albis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut dilectæ in Christo filiæ abbatissa, seu priorissa, et moniales monasterii monialium sanctæ Engratidis virginis, et martyris extra mœnia civitatis Pampilonensis Nobis nuper exponi fecerunt, ipsæ pro eo, quem erga eamdem sanctam gerunt devotionis affectu, ejus festum cum officio, et missa ritu duplici primæ classis cum octava, ad feriam quartam post dominicam in Albis per Nos transferri summopere cupiant.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos dictas exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus earum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta etiam relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii; ut imposterum in ecclesiam prædicti monasterii sancti Engratidis ejus festum cum officio, et missa ritu duplici primæ classis cum octava, ad feriam quartam post dominicam in Albis transferri libere, et licite possit, et valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium perpetuo concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti monasterii, ejusque ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die prima decembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXX.

Dat. die 4. decembris 1789 anno XV.

Creatio officii assessoris generalis pro administratione vectigalium, et commercii.

Pius PP. VI.

Motu proprio.

Proemium.

§. 1. Il desiderio del maggior bene, e vantaggio de' Nostri amatissimi sudditi, dal quale siamo stati sempre animati fino dai primi momenti del Nostro innalzamento al trono pontificio, ha in special modo richiamata la sovrana Nostra attenzione sull' interessante oggetto della legislazione economica del Nostro stato, affine di rettificarla, e renderla più coerente, e consentanea alle massime fondamentali della pubblica economia, dalle quali l' esperienza fa conoscere, che niuna nazione può in alcun modo allontanarsi, senza che nello stesso tempo si scosti dalla verace prosperità, ed opulenza.

Memorantur providentiæ captæ pro meliori gubernio status ecclesiastici.

§. 2. E certamente nulla abbiamo omesso di ciò che dipendeva dalla Nostra autorità, e dalle Nostre cure per riuscire in un così utile soggetto come ne fanno ampia fede le molte nuove disposizioni da Noi prese sopra le diverse parti della stessa legislazione economica, e particolarmente poi la generale abolizione dei pedagi, la congrua perequazione dei tributi, alla quale sono diretti li nuovi compilati catastri, la riforma del sistema monetario, lo stabilimento delle dogane ai confini, ed il regolamento ultimamente emanato sulla grascia.

Ut quæ constituta utiliter fuerunt perdurent novum officium ereatur

§. 3. Riflettendo Noi però, che col progresso del tempo li più profittevoli stabilimenti sogliono degenerare, e indebolirsi, e desiderando ardentemente per lo stesso fine del pubblico bene, e vantaggio dei Nostri sudditi, che mai avvenga la decadenza delle surriferite nuove determinazioni, ed altre, che potremo prendere, abbiamo creduto di non poter meglio ottenere un tale intento, che col creare, e deputare stabilmente un nuovo ministro, il quale col titolo di assessor generale delle finanze, e del commercio non abbia altra ispezione, che d' invigilare, che in ciascheduno degli oggetti, li quali concernono la pubblica economia, si osservino sempre nel loro più esatto vigore le anzidette massime fondamentali, e che a tal' effetto per la discussione degli affari risguardanti come sopra la stessa economica legislazione debba egli assiduamente occuparsi, ed assistere tutti li primari tribunali di questa città, ai quali incombe il regolamento delle indicate materie economiche, in quella guisa appunto, che per un motivo del tutto simile si trova stabilito, che l'avvocato fiscale nelle materie concernenti l' interesse dell' erario, ed il fiscale generale, e l' avvocato dei poveri per ciò, che risguarda la legislazione criminale, sieno particolarmente addetti a tutti gli anzidetti tribunali di questa capitale.

Declaratur in quo versetur munus assessoris.

§. 4. Abbiamo in oltre osservato, che siccome li principali oggetti, su de' quali si aggira la pubblica economia, quali sono il commercio, l'agricoltura, le manifatture, la moneta, l' annona, ed altri simili, hanno fra di loro una recondita, ma immediata connessione, e tale, che le disposizioni, le quali si prendino sopra uno di essi, non possono non lasciare d' influire eziandio sopra gli altri; così essendovi per l' avvenire un ministro il quale assista a tutti gli anzidetti tribunali nella discussione dei più volte riferiti affari economici, si renderà troppo difficile, che nel provvedere a un' oggetto di pubblica economia se ne sconcerti, e si pregiudichi a un' altro e che un tribunale nell' esercitare le proprie stragiudiziali incombenze venga a contrariare, e si opponga alle viste dell' altro, come diversamente potrebbe di leggieri accadere, ed è pur troppo accaduto per lo passato in molti incontri.

Creatio prædicti officii assessoris generalis.

§. 5. Pertanto in vista di tutti questi riflessi siamo venuti alla determinazione di creare, come in virtù della presente Nostra cedola di moto proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra suprema potestà creamo, e stabilmente deputiamo un nuovo ministro col titolo di assessor generale delle finanze, e del commercio, affinchè nelle discussioni, che in avvenire occorreranno farsi delle materie concernenti oggetti di pubblica economia, servi, ed assista più particolarmente tutti g'i anzidetti tribunali primarj della capitale, ai quali come sopra incombe di disporre di alcuno degli oggetti medesimi, acciò non solo si regolino tutti, e in tutte le occasioni a seconda delle vere massime economiche, ma che eziandio niuno di essi contradica, e si opponga alle viste, ed all' operazioni dell' altro.

Facultates eidem concessæ.

§. 6. Il prefato nuovo ministro perciò dovrà essere destituito di ogni più picciola autorità di agire, e per conseguenza non altererà, o diminuirà in niente la giurisdizione, e le ordinarie facoltà di cadauno dei suddetti tribunali, dovendo egli unicamente restringere le sue incombenze, e le sue cure ad esporre il proprio sentimento su gli oggetti, circa ai quali verrà interpellato dai tribunali medesimi. E questi poi saranno tenuti espressamente di farlo in tutti i casi, nei quali si tratterà d'introdurre qualche nuovo regolamento, che in qualunque maniera abbia relazione alla pubblica economia, ed al commercio, o che interessino lo stato, come di provvedere dagli esteri li generi occorrenti al sostentamento della vita; di modo che nel proporre a Noi, ed ai Nostri successori pro tempore gli anzidetti nuovi regolamenti, ed affari interessanti per ottenere l'approvazione della sovrana autorità, non dovrà ommettersi individuare il voto consultivo, che in ordine ai medesimi nuovi regolamenti avrà fatto il mentovato assessor generale delle finanze, e del commercio. Vogliamo parimenti, che venga interpellato, e richiesto il sentimento del riferito nuovo ministro all'occasione, che da alcuno dei surriferiti tribunali si tratti di stabilire qualche nuova imposizione, o tassa, affinchè non abbia ad accadere, che collo scegliersi delle gravezze incoerenti, ed onerose ai sudditi, si vengano a poco a poco ad impoverire le finanze del principato. Dovrà il riferito assessor generale delle finanze, e del commercio fare senz'essere interpellato ai surriferiti tribunali, ed a Noi, e Nostri successori tutte quelle rappresentanze, che giudicherà espedienti agl'interessi del commercio, e dell'industria, e di qualunque altro oggetto di pubblica economia sia in ordine ai nuovi stabilimenti relativi agli oggetti indicati, sia per migliorare quelli, li quali già esistono.

Assignatio emolumenti in scutis sexcentum quolibet anno.

§. 7. Al predetto nuovo assessor generale delle finanze, e del commercio fissiamo in via di assegnamento l'annua somma di scudi seicento da pagarglisi pro rata in ciascun mese dalla cassa delle finanze stesse, e che dovrà incominciare a decorrere immediatamente dalla data del presente Nostro moto proprio, volendo in oltre, che goda degli onori, ed esenzioni, che godono il fiscale generale, ed il commissario della Nostra camera. E perchè abbiamo sicura esperienza delle cognizioni, di cui in ordine alle surriferite materie è fornito l'abate Paolo Vergani, che perciò con Nostro speciale chirografo segnato li 24. gennaro 1781. deputammo in coadjutore al sotto segretario della congregazione del Buon Governo, e che in seguito con altro Nostro chirografo in data 10. gennaro 1787 abbiamo promosso all'impiego, che presentemente occupa, d'ispettor generale coadjutore delle nuove finanze, onde stante questa sua perizia, e capacità, come pure attese le sicure riprove del di lui zelo, e probità siamo venuti nella risoluzione di accordare al predetto abbate Paolo Vergani l'anzidetto nuovo impiego di assessore generale delle finanze, e del commercio, con tutti gli onori, emolumenti, e pesi di sopra descritti, ripromettendoci, che sarà egli per corrispondere con l'opera sua a questo nuovo tratto della sovrana Nostra clemenza usata a di lui riguardo.

Suppressio officii inspectoris generalis ejusque incorporatio in novo officio assessoris.

§. 8. Accadendo poi la mancanza del cavalier Giò. Cristiano de Miller attuale ispettor generale delle finanze, vogliamo, che una tal carica resti del tutto soppressa, e venga incorporata coll'altra al presente creata di assessor generale delle finanze, e del commercio in virtù della presente Nostra cedola di moto proprio, e colla pienezza della Nostra suprema potestà adesso per allora sopprimiamo, e respettivamente incorporiamo; di modo che seguita, che sarà come sopra la mancanza del predetto attuale ispettore generale delle finanze, tutte le funzioni, ed incombenze di una tal carica, e come più diffusamente si trovano dettagliate nel citato Nostro chirografo dei 10. gennaro 1787. dovranno esercitarsi dal riferito nuovo assessor generale delle finanze, e del commercio, senza che per altro debba per questo conseguire l'annuo assegnamento, di cui in virtù del predetto chirografo gode attualmente il mentovato cavalier Giò. Cristiano de Miller, non dovendo godere che di quello, il quale al presente abbiamo stimato dovergli fissare per ragione di detto impiego di assessor generale delle finanze, e del commercio. Egli dovrà per altro anche in appresso continuare a godere del mensuale assegnamento di scudi quindici, che con altro Nostro chirografo in data dello stesso giorno 10. gennaro 1787. gli abbiamo assegnato per ragione dell'altro impiego d'ispettore dell'agri-

coltura, e delle arti da Noi conferitogli col chirografo medesimo, circa il quale non intendiamo di fare alcuna innovazione, poichè tale è mente, e volontà Nostra espressa.

Clausulæ solutares, et irritantes.

§. 9. Volendo, e decretando, che alla presente Nostra cedola di moto proprio, sebbene non ammessa, nè registrata in camera, e ne' suoi libri secondo dispone la Bolla di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis* non gli si possa mai opporre di sorrezione, orrezione, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, nè di altro vizio, o difetto quantunque sostanziale, e formale, ma vaglia, e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore con la Nostra semplice sottoscrizione, e che il medesimo, e quanto in esso si contiene debba sempre attendersi, ed eseguirsi da tutti li tribunali di Roma, benchè collegiali, e composti di reverendissimi cardinali, e degni di special menzione, togliendo loro qualunque facoltà, ed arbitrio di fare, e regolarsi diversamente, e dichiarando Noi fin da ora nullo, ed invalido tutto ciò, che si facesse, o potesse farsi in contrario, ancorchè non vi sieno stati chiamati, citati, nè sentiti il commissario della Nostra camera, gli anzidetti tribunali di Roma, nè altra qualsivoglia persona, o corpo, che vi avesse, o pretendesse avervi interesse, non ostante la detta costituzione di Pio IV. *de registrandis*, la regola della Nostra cancelleria *de jure quœsito non tollendo*, e qualsisieno altre ordinazioni, e costituzioni apostoliche Nostre, e de' Nostri predecessori, leggi, statuti, decreti, usi stili, consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole, avendone il pieno tenore quì per espresso, e di parola in parola inserto per questa volta sola, e per l'effetto delle cose premesse amplamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico Vaticano questo dì 4. decembre 1789.

PIUS PP. VI.

DCCLXXXI.

Dat. die 9. decembris 1789 anno XV.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab eis, qui tempore quadragesimali visitaverint ecclesias ordinis minorum sancti Francisci.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis Salutem, et apostolicam benedictionem

Tenor concessionis, cum suis conditionibus.

§. 1. Ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem, cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti, omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui orationi quadraginta horarum continuatarum, non autem nisi noctis tempore interpolatarum, de licentia ordinariorum locorum in ecclesiis, in quibus per dilectos filios fratres ordinis minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum tempore quadragesimali verbum Dei prædicari, et sermones fieri contigerit, in Palmarum, dominica, aut die ad hoc magis opportuna instituendæ per aliquod temporis spatium devote interfuerint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Iis vero, qui sacra communione refecti non fuerint, sed vere pœnitentes, et firmum propositum confitendi hebentes, orationi hujusmodi, ut supra faciendæ interfuerint, et ut supra oraverint, decem annos, et totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxamus.

Duratio concessionis, et fides habenda transumptis.

§. 2. Præsentibus ad septennium tantum valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint; utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dicti ordinis munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud

sanctum Petrum sub annulo piscatoris die ix decembris MDCCLXXXIX., pontificatus Nostri anno decimoquinto.

Dat. die 15. decembris 1789 anno XV.

DCCLXXXII.

Instante duce Bavariæ conceduntur nonnullæ facultates ejus cappellano majori, seu magno eleemosynario pro tempore existenti.

Dilectissimo in Christo filio Nostro Theodoro Bavariæ duci, et sacri Romani imperii principi electori, et comiti palatino.

Pius PP. VI.

Dilectissime in Christo fili Noster Salutem, et apostolicam benedictionem.

Proemium.

§. 1. Convenit provide apostolicæ Sedis benignitati facilem se, et liberalem ostendere in gratiis, et favoribus elargiendis Christianis principibus, qui ex praeclaris suis, et majorum suorum meritis, ac virtutibus, pietate erga Deum, devotione, et obsequio erga hanc sanctam Sedem in conspectu omnium splendore noscuntur, piisque eorum votis libenter annuere, quæ ad Dei gloriam, et quietem, ac tranquillitatem sacrorum ministrorum procurandam conducunt, eorum præsertim, qui sacro suarum cappellarum servitio adscripti in aulis versantur, ut Christifidelibus ibidem commorantibus, vel inservientibus sacrosanctæ Ecclesiæ sacramenta administrent, eosque verbo, et exemplo ad pietatem, et religionem instituant, atque informent.

Expositio precum.

§. 2. Sane Nobis nuper exponi fecisti, quod jamdudum, et a tempore, cujus memoria non extat, cappella tua electoralis exempta fuit ab omnimoda episcoporum, seu ordinariorum jurisdictione, siquidem fel: rec: Gregorius pp. XIII. per suas in simili forma Brevis die iii. augusti MDLXXXI., et xii. januarii MDLXXXIII., et fel: rec: Clemens pp. VIII. prædecessores Nostri per alias pariter suas in simili forma Brevis xii. januarii MDLXXXVII. respective expeditas literas ad preces tunc existentium ducum Bavariæ uni ex cappellanis aulicis omnes facultates parochiales, aliaque privilegia cappellæ ducali sub certis tunc expressis modo, et forma concesserunt, prout in eisdem literis uberius dicitur contineri. Cum itaque tua cappella electoralis, et clerus ipsi inserviens nullum habeat ecclesiasticum superiorem, cui obediat; Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi, tuisque successoribus in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Series concessorum privilegiorum.

§. 3. Nos igitur tuis votis, quantum cum Domino possumus annuere volentes, tuisque supplicationibus hujusmodi inclinati moderno eleemosynario, seu capellano majori tuo, ejusque successoribus a te, vel ab electoribus pro tempore existentibus designandis, quatenus in episcopali dignitate sit constitutus, ut in quibusvis civitatibus, oppidis, et locis, in quibus te, ac tuam, tuorumque successorum electoralem curiam pro tempore residere contigerit, continuo, vel ad tempus curam animarum tuæ, ac illorum familiæ, omniumque, et singularum personarum, tum ex tuis, suisque dictionibus originem habentium, quam extraneorum curialium, et dictam curiam sequentium, cujuscumque status, gradus, ordinis, et conditionis, ac præeminentiæ existentium tam ecclesiasticorum, quam sæcularium (archiepiscopis, et episcopis exceptis) exercere, eorumque rector nuncupari, easque corrigere, et visitare, ac in eosdem omnimodam jurisdictionem ordinariam, omniaque, et singula alia, quæ archiepiscopi, et episcopi, ac alii locorum ordinarii in diœcesibus suis de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet facere, et exercere consueverunt, ac per se, vel alios ministros, suam jurisdictionem ordinariam exercere, nec non ministros et offitiales necessarios ad exercendam designare apostolica auctoritate hujusmodi omnimodam jurisdictionem tam curiæ palatii, quam uti judex cappellæ hujusmodi, et aliorum prædictorum, qui ab eo, et ejus mandato nominati exerceant eorum officia, et jurisdictionem suam tam in causis seminariorum cappellanorum servientium oratorii, cappellæ, cantorum, et ministrorum etiam laicorum ejusdem cappellæ, quam aliarum personarum quarumcumque nationum tibi, aliisque prædictis, ac illorum proli servientium in illos tamen, qui vere sunt curiales, nec non capellanorum in ruralibus domibus, seu palatiis tuis existentium nominare, nec non per se, aut ministros suos, confessores regulares de licentia suorum superiorum, aut sæcula-

res pro cura animarum dicti palatii, et curiæ etiam nominare, ac cappellanos, et clericos tibi, tuisque successoribus prædictis, ac tuæ, et illorum domui servientes in dicta cappella, et oratorio ad celebrandas missas, et confessiones audiendas, ac verbum Dei prædicandum ab ordinario prius approbatos, et eis id faciendi licentiam, et facultatem dare, ac etiam prædicatores regulares, aut sæculares in dicta curia, vel extra eam ad prædicandum verbum Dei in dicta cappella, et domo, ubi tu, dictique successores tui, et tua, ac illorum curia erit, ita ut nullus ordinarius loci, in quo dicta curia, seu tu, cæterique prædicti, aut tua, ac illorum domus erit, sive eundo, sive stando, sive etiam recreationis causa prædicationem verbi Dei impedire possit, convocare. Insuper prædictus eleemosynarius, seu cappellanus major, cantores, et scholares in dicta cappella pro tempore existentes propter injectionem manuum violentarum inter se ipsos, aut etiam in clericos de dicta cappella non existentes, extra tamen membrorum mutilationem, aut enormem læsionem excommunicationis sententiam incurrentes, ab eadem sententia, prævia satisfactione, et injunctis injungendis, absolvere, ac cum ipsis super irregularitate si quam hujusmodi sententiis ligati, missas, et alia divina officia, non tamen in contemptu clavium, celebrando, aut illis se immiscendo, contraxerint, dispensare, omnemque inhabilitatis, et infamiæ maculam, sive notam per eos propterea contractam abolere, ac infantes, et turcas, et saracenos, qui in tua, ac successorum tuorum hujusmodi præsentia ex quavis causa, baptizabuntur, baptizare, ac tibi, cœterisque prædictis, ac reliquis, quæ in electorali palatio pro tempore servientibus, et residentibus, aut quacumque de causa, et qualitercumque in eodem palatio, ac in ædibus, intra illius dumtaxat ambitum, et in parœcia electorali, et pro familiæ, et curialium prædictorum habitatione designatis commorantibus, aliisque dictæ curiæ curialibus, inter quos habeantur quicumque tui, ac tuorum successorum sanguinis principes etiam legitimati, ipsorumque soboles, et familiares, sive servientes, et quos pro tempore alienigenas in palatio; aut ipsorum principum hospites haberi, nec non militum copiæ, quæ tuæ, tuorumque successorum, ac tuæ, et illorum familiæ custodiæ perpetuo sunt addictæ quocumque nomine censeantur, et cum iis etiam curiales illi, qui vel senio, vel alia justa de causa a tuo servitio excusantur, et generaliter eorum omnium curialium, et hospitum familiæ, atque servientes, qui in dicto palatio, vel principum familiæ commorantur, penitentiæ, et eucharistiæ, ac alia sacramenta etiam in festo resurrectionis Domini Nostri Jesu Christi absque alicujus licentia ministrare, seu ministrari facere, nec non idem eleemosynarius, seu cappellanus major te, dictosque tuos successores, et omnes curiales, et quoscumque alios curiam sequentes tuam ab omnibus delictis, excessibus, et criminibus etiam casibus episcopalibus injunctis injungendis, absolvere, et interdicti tempore sepolturæ tradere, quodque pro se, et aliis cappellanis prædictis in quacumque ecclesia etiam ordinum fratrum minorum, ad quam te, ac illos pro tempore declinare contigerit, dummodo in ea ipsi cappellani, et cantores divina officia celebrent, et cantent; oblationes etiam si de tua, ac tuorum successorum manu, illorumque filiorum, seu familia procedant, prout in dicta cappella recipere, nec non quæcumque matrimonia, quæ in tua, ac successorum tuorum hujusmodi præsentia contrahentur, solemnizare, ac prædictus eleemosynarius, seu cappellanus major, in episcopali dignitate constitutus tantum, ut præfertur omnibus, et singulis interessentibus missarum solemniis, et verbi Dei prædicationi in tua præsentia vere pœnitentibus, et confessis ducentos dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer in Domino in forma Ecclesiæ consueta relaxare, utque omnium, et singulorum Christifidelium in dicta curia ubicumque residebit continuo, vel ad tempus pro tempore commorantium, et aliorum quorumcumque ad ipsas ecclesias, vel cappellas accedentium per se, vel per alium, seu alios per eum ad id deputandos, a suo ordinario approbatos sacramentales confessiones audire, eosque a peccatis absolvere injunctis eisdem pro commissis pœnitentia salutari, et aliis injungendis, nec non tam ipse, quam ab eo deputatus presbyter sæcularis, vel cujusvis ordinis de superiorum suorum licentia regularis pariter a suo ordinario approbatus omnium, et singulorum in ipso palatio ægrotantium confessiones similiter audire, eisque sacramenta ecclesiastica ministrare, et in mortis articulo omnium peccatorum suorum absolutionem, injunctis pariter injungendis impendere,

ac parochialem ecclesiam viciniorem palatio, ubi te, ac successores tuos prædictos pro tempore morari contigerit, et si fuerint duæ parochiales ecclesiæ æque vicinæ dicto palatio, alteram, quam maluerit eligere, aut si qui curiales in palatio non degant, parochialem ecclesiam illorum habitationi viciniorem, in eaque tam eleemosynarius, seu cappellanus major, quam persona ab eo ad animarum curam deputanda libere ingredi, et exinde sacramenta prædicta accipere, et sibi subditis ministrare, ac ad infirmos tuæ curiæ deferre, et monitiones matrimoniales suorum subditorum juxta decreta concilii Tridentini publicari facere, eosque matrimonio sine tamen præjudicio jurium parochialium conjungere. Præterea si eidem eleemosynario, seu cappellano majori videbitur, considerata decentia, et necessitate, sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, et extremæ unctionis in dicta cappella, ut ad infirmos, et infirmas in palatio prædicto existentes commodius deferatur, et multis incommodis, quæ alias nasci passent, obvietur, reponere, libere, ac licite, et absque ullo conscientiæ scrupolo, aut censurarum ecclesiasticarum incursu valeat licentiam, et facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Declarationes speciales.

§. 4. Ad hæc ut quicumque locorum diœcesani, et alii ordinarii judices in majorem, et cappellanos, cantores, et scholares prædicto actu inservientes, et consueta stipendia percipientes, non autem, qui ad honorem dumtaxat, et simplicem titulum habent, et quoad capitulum collegiatæ ecclesiæ beatæ Mariæ virginis Monachii quoad ea tantum, in quibus uti cappellani prædicti sunt habendi, non vero quoad beneficialia, et personalia; hos enim præsentibus nihil juvari, sed remanere in statu, quo declaramus quos ab illis prorsus, et omnino eximimus, et totaliter liberamus, et quoad majorem Sedi apostolicæ immediate, quo vero ad alios cappellanos, cantores, scholares hujusmodi dicto eleemosynario, seu cappellano majori subesse decernimus, penitus nullam superioritatem, dominium, et jurisdictionem exercere, seu se de illis quomodolibet intromittere valeant, sed dicti cappellani, cantores, et scholares coram ipso eleemosynario, seu cappellano majori, sive legatis, aut delegatis dictæ Sedis dumtaxat teneantur de justitia respondere.

Nova privilegia concessa.

§. 5. Insuper, ut cappellani, cantores, et scholares servientes prædicti a quocumque, quem maluerint, catholico antistite gratiam, et communionem apostolicæ Sedis habente, ordines sacros statutis ad id a jure temporibus, servata tamen forma constitutionis fel: rec: Innocentii pp. XII. prædecessoris Nostri, quoad literas dimissoriales, quæ incipit – *Speculatores* – successive accipere, dictique cappellani etiam religiosi, seu regulares missas, horas canonicas, et divina officia, etiam te, successoribusque tuis prædictis absentibus, juxta tamen ritum Romanæ curiæ etiam in dicta cappella, et in dicta cappella tantum tam alii cappellani, cantores, et scholares dicere, recitare, et canere, easque horas canonicas ex causa tamen, et infra diei terminum, ac privatim, non autem in ipsa cappella anticipare, et postponere, in eaque sacram Eucharistiam in sacra custodia, seu tabernaculo decenter, et cum debito honore, et veneratione retinere, illamque pro gratiarum actione, vel ad divinam opem implorandam, vel pro alia quacumque necessaria causa, et in festo corporis Christi, et per totam octavam publice fidelium venerationi exponere, et in uno ejusdem octavæ die circum eamdem cappellam processionaliter deferre; in quinta autem, et sexta majoris hebdomadæ feriis idem sanctissimum Eucharistiæ sacramentum in dicta cappella in sacrario, seu urna reponere, et ad morem patriæ monumentum, seu tumulum nuncupatum cum luminaribus facere, et tenere, nec non coram te, ac electores tuos successores missas etiam antequam lucescat dies, circa tamen diurnam lucem, et per unam horam post meridiem celebrare, quodque persona loco eleemosynarii, seu cappellani majoris, ut infra deputanda, nec non tum duodecim ex cappellanis prædictis, qui canonici capitulares collegiatæ ecclesiæ sanctæ Mariæ Monachii, prout ex aliis Nostris in simili forma Brevis expeditis literis simul existunt, aliique cappellani hujusmodi, non tamen præbendas theologales, et pœnitentiales obtinentes, fructus, redditus, et proventus quorumcumque beneficiorum suorum ecclesiasticorum, etiamsi canonicatus, et præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, vel officia fuerint, cum ea integritate, distributionibus quotidianis exceptis, percipere possint, cum qua illos perciperent, si in eisdem ecclesiis personaliter residerent, nec ad re-

sidendum interim in eisdem teneantur, auctoritate, et tenore similibus etiam concedimus. Insuper ut Christifideles curiales tui, ac principum electorum prædictorum de licentia ipsius eleemosynarii, seu cappellani majoris dumtaxat quemcumque idoneum presbyterum sæcularem, vel cujusvis ordinis regularem approbatum ab ordinario in suum possint eligere confessarium, qui eorum confessionibus diligenter auditis, eos a peccatis absolvere, et pro commissis pœnitentiam salutarem, et alia injungenda injungere, et sacramenta prædicta etiam in die festo resurrectionis Dominicæ ministrare possit; utque cappellani, cantores, et aliæ ecclesiasticæ personæ deputandæ ad informationes faciendas super puritate sanguinis admittendorum in cappella hujusmodi testes per censuras ecclesiasticas compellere possint juxta sacrorum canonum dispositionem, auctoritate, et tenore prædictis pariter indulgemus. Præterea ut copiæ tuæ, tuorumque successorum prædictorum, quoniam iis dum in præsidiis versantur satis provisum dignoscitur, quoties ad militarem expeditionem proficiscuntur, vel in vagis belli operationibus versantur, vel etiam cum in quibuslibet accidentalibus, et temporaneis, sive hibernis, sive æstivis, aut etiam præsidialibus stationibus pro tempore detinebuntur tam personæ militum, quam duces, cœterique omnes easdem copias sequentes, nec non concionatores, et ipsi legionum cappellani, seu eleemosynarii magno eleemosynario prædicto ad formam, et cum iisdem facultatibus, quas alias fel: rec: Benedictus pp XIV. prædecessor Noster magno eleemosynario exercituum inclytæ domus Austriacæ per suas in simili forma Brevis die xx. martii MDCCXLI. expeditas literas concessit subiiciantur, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et declaramus. Tandem magno eleemosynario prædicto pro tempore existenti, ut vexillis, aliisque ad militiam spectantibus benedictionem in forma Ecclesiæ consueta impertiri libere, ac licite possit, indulgemus, illique ut ex aliqua urgenti dumtaxat causa in aula, ac palatio electorali, et in castris aliquid operis servilis omnes memorati Christifideles dumtaxat etiam in diebus festivis facere absque ullo conscientiæ scrupolo, et servato præcepto audiendi sacrum libere, ac licite possint, et valeant, de apostolica Nostra auctoritate concedendi plenam, et amplam facultatem, eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Eidem duci facultates conceduntur nominandi successores quoties contigerit vacare officium cappellani majoris.

§. 6. Utque hæc omnia, et singula moderno, et pro tempore existenti dictæ cappellæ cappellano majori, seu eleemosynario quamdiu, et quoties in dicta curia personaliter resideret, et eo ab eadem curia absente, seu in illa non residente, aut viam universæ carnis ingresso personæ in presbyteratus ordine constitutæ per te, vel tuos successores prædictos toties quoties tibi, vel illis visum fuerit nominandæ, et per suum ordinarium approbandæ, quam Nos ex nunc prout ex tunc, postquam per te, electores successores tuos nominata, et a tuo ordinario approbata fuerit, deputamus, et approbamus, qua durante absentia dicti eleemosynarii, seu cappellani majoris a curia prædicta, aut quamdiu illi datus sit successor, in quibusvis civitatibus, oppidis, et locis in quibus te, ac tuos in electoratu successores prædictos, tuamque, et illorum curiam pro tempore residere contigerit omnia, et singula alia, quæ archiepiscopi, et episcopi, ac alii locorum ordinarii in diœcesibus tuis de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet facere, et exercere consueverunt (citra tamen exercitium pontificalium, ac ordinum, et beneficiorum collationem) exercere libere, et licite, adeoque si oportuerit subditis tuis etiam intra vacationis annum literas dimissoriales pari modo concedere, ipse cappellanus major, sicut præmissum est, concedere posset, quodque omnibus, et singulis gratiis, favoribus, præeminentiis, et indultis, quibus dictus eleemosynarius, seu cappellanus major diem in curia residet, ratione sui officii gaudet, fruitur, et utitur, ac gaudere, frui, et uti quomodolibet potest, gaudere, frui, et uti possit, et valeat pariformiter, ei æque principaliter, ac tibi, tuisque successoribus prædictis personam hujusmodi nominandi, et eligendi plenam, et omnimodam facultatem apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Declarationes speciales quoad jus funeris, et sepulturæ.

§. 7. Declarantes jus funeris, et sepulturæ quorumcumque curialium apud curiam ubicumque decedentium (archiepiscopis, et episcopis in propria residentia decedentibus exceptis) ipsi quoque cappellano majori, ejusque vicario præ ceteris omnibus, et unice competere, prout etiam quorumcumque in ipso electorali palatio, et ei adnexis ædibus prædictis decedentium. Hoc in-

super addicto, ut si quandoque evenerit te, aut electores successores tuos ab urbe solitæ sedis abesse nullo tempore intercedat, sed continuo exerceri debeat eadem jurisdictio erga tuam, illorumque familiam, personas prædictas omnes, quæ ibi permanserint, idemque servetur etiam in tuis, ac illorum ecclesiis ruralibus, ubi vice-parochi perpetuo resident, erga curiales illos, qui etiam post tui, ac illorum discessum, ibi morantur.

Omne iuris remedium submovetur quod retardare posset exemtionem præsentium literarum

§. 8. Præsentes quoque literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis Nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel invalidari nullatenus posse, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere debere; sicque, et non aliter per quoscumque judices, quavis auctoritate fungentes etiam causarum palatii apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Deputatio executoris apostolici.

§. 9. Quocirca venerabili fratri episcopo Frisingensi, ac dilecto filio pro tempore existenti in ducatu Bavariæ, et palatinatu Nostro, et apostolicæ Sedis nuncio per præsentes committimus, et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios quoties pro tui, ac electorum successorum tuorum pro tempore existentium parte, seu alicujus ex cappellanis, vel cantoribus, et scholaribus prædictis fuerint requisiti, solemniter publicantes, tibique, et illis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra, te, successores tuos, ac cappellanos, et cantores, ac scholares prædictos præmissorum omnium, et singulorum effectu pacifice frui, et gaudere, non permittentes te, aut illos indebite molestari, contradictores quoslibet, et rebelles per censuras, et pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad id, quatenus opus sit auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 10 Non obstantibus rec. mem: Bonifacii pp. VIII. prædecessoris itidem Nostri, qua cavetur, ne quis extra suam civitatem, et diœcesim, nisi in certis tunc expressis casibus, et in illis ultra unam dietam a fine suæ diœcesis ad judicium evocetur, et de duabus dietis in concilio generali editis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, ac aliis constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quibusvis statutis, et consuetudinibus etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis per quoscumque Romanos pontifices etiam prædecessores Nostros, ac Nos, et dictam Sedem etiam per viam generalis legis, ac statuti perpetui, ac motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine etiam cum quibusvis irritantibus annullativis, cassativis, restitutivis, revocativis, præservativis, exceptivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis quomodolibet etiam pluries concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 11. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quinta decembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimoquinto.

Dat. Romæ 18. decembris 1789. anno XVI.

DCCLXXXIII.

Indulgetur magistratui Tiburi, ut in eorum funnctionibus fascibus vulgo mazza cum umbella uti possit.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ratio concessionis.

§. 1. Paterna, quam de Nostris, et apostolicæ Sedis in temporalibus subditis gerimus cura, et sollicitudo Nos urget, ut eorum votis, quantum cum Domino possumus, benigne annuamus, illosque specialibus gratiis, et favoribus libenter prosequamur. Cum itaque inter cæteras ditionis Nostræ ecclesiasticæ civitates antiqua civitas Tiburi populi frequentia, ac constanti in Romanos pontifices, et Sedem prædictam observantia floreat, ac senatum, seu magistratum habeat, in quibus in rebus publicis administrandis prudentia, ac integritas semper enituit.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos qui civitatem prædictam, illiusque universitatem, et homines præmissorum meritorum intuitu propentiori quodam benevolentiæ Nostræ complectimur affectu, dilectos etiam filios senatum, seu magistratum hujusmodi aliquo apostolicæ benevolentiæ Nostræ munere donare, et amplioris honoris prærogativa decorare cupientes, ipsiusque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, ut deinceps perpetuis futuris temporibus magistratui hujusmodi fasces, vulgo mazza cum umbella ad instar aliorum magistratuum ditionis Nostræ ecclesiasticæ præferri libere, ac licite possit auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus; illumque desuper a quoquam impediri, et molestari, vel perturbari nullatenus posse, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis; nec non quatenus opus sit, aliarum civitatum, ac terrarum ditionis Nostræ ecclesiasticæ, aliisque quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima octava decembris millesimo septingentesimo octuagesimo nono, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXXIV.

Dat. die 5. januarii 1790. Anno XIV.

Confirmatio, et declaratio facultatum concessarum sacræ congregationi deputatæ super disciplina regulari.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Exponitur cur erecta fuerit nova congregatio.

§. 1. Singulari providentia Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum factum est, ut nihil jam ad perfectam regularis disciplinæ observantiam deesse videatur, si ea sedulo custodiantur, atque serventur, quæ de admissione, rectaque institutione novitiorum, de professionibus rite emittendis, de religiosa vita communi, deque interiori monasteriorum, et conventuum regimine optime, sapienterque ab iisdem prædecessoribus Nostris constituta sunt, præsertim vero a fel: rec. Clemente VIII. in suis generalibus decretis de reformatione regularium. Quoniam vero congregatio venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium universis negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præposita non

satis commode potuisset tantis rebus præesse, opportunum idcirco visum fuit præcipuam curam reformationis, et disciplinæ regularium alteri congregationi peculiari demandare.

Narratur quomodo erecta fuerit et postea confirmata.

§. 2. Id sane consultum præsertim fuit a summis pontificibus prædecessoribus Nostris Innocentio X., Clemente IX., et Innocentio XII. Quorum primus maxime intentus reformationi regularium intra fines Italiæ, et insularum adjacentium totum hoc dedit negocium congregationi ab eo specialiter deputatæ = super statu regulari= quam, absoluta etiam reformatione, firmam manere voluit ad conservandam regularem disciplinam, editis hac de re duabus constitutionibus alteram sub die xvii decembris MDCIL., quæ incipit = *Inter cætera* = alteram sub die xv. octobris MDCLII., cujus initium est = *Instaurandæ regularis disciplinæ* = hanc eamdem congregationem cum eisdem prorsus facultatibus confirmavit postmodum Clemens pp. IX. per suas literas in forma Brevis datas sub die xi. aprilis MDCLX., quarum initium est = *Injuncti Nobis cœlitus* = verum Innocentius pp. XII. aliam, quam etiam nunc habemus vigentem, deputavit congregationem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium, et dilectorum filiorum Romanæ curiæ prælatorum super disciplina regulari, illamque, editis prius per eam congregationem de ejusdem pontificis mandato nonnullis decretis die xviii juli MDCXCV. quibus certa tradita fuit methodus de novitiatibus rite instituendis, perpetuam effecit, sublata priore altera congregatione super statu regularium per similes literas in forma Brevis die iv augusti MDCXVIII., quarum exordium est = *Debitum pastoralis officii* = non eadem tamen fuit utriusque congregationis potestas. Facultates namque hujus novæ congregationis cohibuit Innocentius XII. ad res disciplinam regularem unice respicientes; cæteras autem, quibus prior congregatio utebatur, transtulit ad alteram congregationem negotiis episcoporum, et regularium præpositam.

Declaratur facultates eidem concessæ certis limitibus bene constitutæ controversiis causam præbuisse, cum alia congregatione Episcoporum, et Regularium.

§. 3. Quæ duæ sapientissimæ congregationes tanto semper studio incubuerunt optimo regimini rerum, personarumque ordinum regularium, ut nihil certe desiderandum reliquerint. Verum quia facultates tributæ congregationi disciplinæ regularis, vel non satis certis limitibus constitutæ fuerunt, vel deinceps per consuetudinem quodammodo ampliatæ sunt, hinc non infrequenter evenit, ut eisdem de rebus modo ad unam, modo ad aliam ex dictis congregationibus delatæ fuerint supplicationes, aut controversiæ; ita ut regulares ipsi quandoque nesciant, utra ex congregationibus sit adeunda. Quod cum non leve afferat incommodum memoratis congregationibus, rectique ordinis perturbationem facile nimis inducat, necessarium idcirco duximus facultates congregationis super disciplina regulari deputatæ intra certos limites coercere, quibus constitutis, facile quisque intelliget, reliqua omnia regularium negotia ad congregationem alteram episcoporum, et regularium omnino pertinere.

Divisio facultatum pro utraque congregatione peragitur.

§. 4. Primo igitur vestigiis memorati prædecessoris Nostri Innocentii pp. XII. inhærentes motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine prædictæ congregationi venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium, ac dilectorum filiorum Romanæ curiæ prælatorum super disciplina regulari specialiter deputatæ confirmamus facultates intra fines Italiæ, et insularum adjacentium designandi, ac deputandi pro novitiatibus, et professoriis conventus, monasteria, collegia, ac domos quorumcumque monachorum, et regularium virorum cujusque ordinis, congregationis, societatis, instituti, tam mendicantium, quam non mendicantium etiam necessario exprimendi, nec non novitiatus, et professoria hujusmodi mutandi, transferendi, suspendendi, et supprimendi, prout utilitas, et necessitas postulare videbitur.

Idem ut supra.

§. 5. Firmas quoque eidem congregationi manere volumus facultates dandi licentias superioribus regularibus, ad quos pertinet, recipiendi in novitiatibus sic deputatis novitios ad habitum, et professionem sub regulis, et formulis jam præscriptis, seu præscribendis, eaque omnia exequendi, quæ de novitiatibus, et professionibus statuta fuere, tum in decretis generalibus Clementis pp. VIII. super reformatione regularium, tum in aliis peculiaribus decretis ab eadem congregatione paulo post suam primævam deputationem editis sub die xviii julii MDCXCV. jussu ejusdem prædecessoris Nostri Innocentii pp. XII.

Idem ut supra

§. 6. Quod autem pertinet ad reliqua omnia, quæ in memoratis decretis generalibus super reformatione regularium statuta sunt, ea tantummodo ad eamdem congregationem pertinere declaramus, quæ respiciunt cujuscumque conventus, monasterii, collegii, ac domus monachorum, et regularium virorum interiorem disciplinam, præsertim circa observantiam perfectæ vitæ communis, et regularum cujusque ordinis, idque tum in conventibus, monasteriis, collegiis, ac domibus supradictis nunc existentibus, tum etiam vero in aliis noviter erigendis.

Idem ut supra

§. 7. Atque in præmissis omnibus liceat quoque eidem congregationi decidere quascumque inde emergentes controversias, nec non procedere etiam pœnis, et censuris ecclesiasticis.

Confirmantur facultates concessæ a Clemente XIV.

§. 8. Præterea cum felicis recordationis Clemens pp. XIV. prædecessor Noster sub die xi junii MDCCLXIX. venerabili fratri Gregorio Lascaris patriarchæ Hierosolymitano tunc ejusdem congregationis secretario specialiter communicaverit facultates, ut posset prædicta congregatio in aliquibus casibus particularibus dispensare ab observantia regularum, et constitutionum cujusque ordinis utcumque confirmatarum auctoritate apostolica etiam cum clausula = *sublata* = et decreto irritanti, easdem quoque facultates intra infrascriptos limites confirmamus, ita ut liceat eidem congregationi concedere hujusmodi dispensationes, quotiescumque de voto superiorum regularium expedire videbitur; ipsas autem regulas, et constitutiones generaliter, ac perpetuo abrogare, aut quomodocumque reformare nunquam liceat, nisi accedente Nostra, et successorum Nostrorum apostolica auctoritate.

Declaratio circa admissionem novitiorum, et officia regularium.

§. 9. Hujusmodi tamen dispensationes, seu habilitationes, et sanationes ab eadem congregatione justis de causis concedi solitas coercendas pariter esse volumus intra limites prædictarum facultatum, ita ut pertinere tantummodo debeant, vel ad novitiorum admissionem, institutionem, et professionem, vel ad officia regularium, qui educationi, et institutioni novitiorum immediate præsunt, vel ad simplicem translationem novitiorum, et regularium professorum de uno ad alium conventum, sive etiam de una ad aliam provinciam ejusdem ordinis, vel demum ad regulas, cujusque ordinis respicientes tamen interiorem regularem disciplinam intra conventus, monasteria, collegia, ac domos apprime servandam.

Conservatio muneris concessi ab Innocentio XII.

§. 10. Has, et non alias facultates proprias esse volumus congregationi venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium, et dilectorum filiorum Romanæ curiæ prælatorum super disciplina regulari deputatæ intra fines Italiæ, et insularum adjacentium quoad monasteria, conventus, collegia, et domos regularium, quorum tamen nomine minime comprehendi volumus monasteria monialium, collegia, conservatoria, et societates mulierum, super quibus nulla unquam data fuit huic congregationi potestas. Cæterum eidem congregationi firmum manere præcipimus alterum etiam singulare munus a memorato prædecessore Nostro Innocentio pp. XII. eidem demandatum proponendi nimirum pro tempore existenti Romano pontifici ea omnia, quæ ad fovendam reparandamque disciplinam regumqum virorum etiam ultra fines Italiæ ubicumque existentium, cujuscumque ordinis, congregationis, societatis, aut instituti sint, necessaria, et opportuna fore in Domino judicaverit.

Declarantur munera spectantia ad s. congregationem Episcoporum, et Regularium

§. 11. Cæteras autem facultates quascumque præter superius expressas; si quas antea dicta congregatio habuerat, aut exercuerat sive circa electiones superiorum regularium in capitulis generalibus, et provincialibus faciendas, sive circa personas regularium quacumque de causa extra claustra degentium, sive circa œconomicum regimen cujusque conventus, monasterii, collegii, ac domus regularis, sive circa numerum regularium in quovis conventu, monasterio, collegio, ac domo pro modo annuorum reddituum constituendum, sive circa fundationes, uniones, dismembrationes, ac suppressiones conventuum, monasteriorum, collegiorum, ac domorum regularium, in quibus neque novitiatus, neque professoria exercentur, sive demum alia quæcumque negotia quorumcumque regularium, eas omnes transferimus, ac pertinere declaramus ad alteram congregationem ven. itidem fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis, et consultationibus episcoporum, et regularium præpositam.

Monitum præfectis, et secretariis super onere remitten di negocia pro earumdem pertinentia.

§. 12. Quamobrem utrique congregationi, præsertim vero earum pro tempore præfectis, et secretariis vehementer commendamus, ut suis quæque utatur facultatibus in tanto hoc,

tamque laborioso regularium regimine, utque petitiones, aut supplicationes omnes alterutri contra superius præscriptam rerum, et munerum partitionem forsan porrectas, et oblatas, seu quandocumque porrigendas, et offerendas unaquæque ad alteram pertinet, fideliter dirigat, et remittat, neque unquam altera alterius munera assumat.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 13. Præsentes autem literas, et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo quod in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, et dignitatis existant, etiam cardinalatus honore fulgentes, et alia specifica, ac individua mentione digni eisdem non consenserint, aut ex alia quantumvis juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel interesse habentium consensus, alioque quolibet quantumvis magno, ac formali, et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, in controversiam revocari, ad terminos juris rereduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari nullatenus posse, sed semper, et perpetuo validas, firmas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere debere, et ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari decernimus.

Decretum irritans.

§. 14. Sicque, et non aliter per easdem congregationes, earumque præfectos, et secretarios, aliosque judices ordinarios, et delegatos quavis auctoritate, aut potestate fungentes, et functuros, etiam causarum palatii apostolici auditores, aliosque Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari, et definiri debere, irritum quoque, et inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 15. Non obstantibus præmissis, et quibuscumque super utriusque congregationis erectione, et facultatibus, Nostraque, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, aliisque apostolicis constitutionibus, et ordinationibus, nec non quarumcumque petitionum, supplicationum, provisionum pendentia in quocumque statu, et terminis, dictarumque congregationum Nostrarum, nec non quorumvis regularium ordinum, congregationum, societatum, et institutorum etiam confirmatione apostolica, seu qualibet firmitate alia roboratis usibus, stilis, et consuetudinibus, etiam antiquis, et immemorabilibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis eisdem Nostris congregationibus, earumque præfectis, secretariis, et officialibus, nec non regularium ordinibus, congregationibus, societatibus, et institutis, illorumque superioribus, et personis sub quibuscumque formis, et verborum tenoribus, clausulis, et decretis, etiam irritantibus, et derogatoriarum derogatoriis in contrarium præmissorum forsitan concessis, ac pluries confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de ipsis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et individua habenda esset mentio, tenores hujusmodi præsentibus pro insertis habentes, motu, scientia, et potestatis plenitudine prædictis, hac vice dumtaxat, et ad præmissorum effectum, illis alias in suo robore permansuris, amplissime derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 16. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem ubique fides in judicio, et extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die v. januarii MDCCXC. pontificatus Nostri anno decimoquinto.

Dat. die 9. januarii. 1790 anno XV.

DCCLXXXV.

Indulgetur magistratui Recinetensi, ut in functionibus uti valeat mazza et fascibus, et stolis aureis in habitu vulgo rubbone.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Paterna, quam de Nostris, et apostolicæ Sedis in temporalibus subditis gerimus cura, et sollicitudo Nos urget, ut eorum votis, quantum cum Domino possumus, benigne annuamus, illosque specialibus gratiis, et favoribus libenter prosequamur.

Laudes civitatis Recinetensis.

§. 2. Cum itaque antiqua Recineti civitas, quæ inter cœteras ditionis Nostræ ecclesiasticæ civitates, tum populi frequentia, tum præsertim singulari fidei constantia, ac eximia in Romanos pontifices prædecessores Nostros, et in hanc sanctam Sedem observantia semper floruit, et adhuc florere dignoscitur, eaque propter iidem Romani pontifices prædecessores suæ devotionis affectum pluries commendarunt, illamque privilegiis, et gratiis donarunt, Nosque etiam nuper ad eminentem cardinalatus dignitatem civem suum dilectum filium Nostrum Thomam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyterum cardinalem Antici nuncupatum propter suæ religionis, aliarumque virtutum merita eveximus, magistratum habeat, in quo in rebus publicis administrandis prudentia, ac integritas semper enituit.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos qui civitatem prædictam, illiusque universitatem, et homines præmissorum meritorum intuitu propentiori quodam benevolentiæ Nostræ complectimur affectu, dilectos etiam filios magistratum hujusmodi aliquo apostolicæ beneficentiæ Nostræ munere donare, et amplioris honoris prærogativa decorare cupientes, ipsiusque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, ut deinceps, ac perpetuis futuris temporibus dictus magistratus non solum fascibus argenteis, vulgo mazza, et umbella uti, sed etiam habitum, vulgo rubbone, quo ipse in publicis functionibus jamdiu vestitur stola aurea ad instar aliorum magistratuum ditionis Nostræ ecclesiasticæ ornare libere, ac licite possit auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus, illumque desuper a quoquam impediri, et molestari, vel perturbari nullatenus posse, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, aliarum civitatum, ac terrarum ditionis Nostræ ecclesiasticæ, aliisque quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, eorumque reformationibus, et novis additionibus, ac stylis, usibus, legibusque etiam imperialibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die nona januarii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 19. januarii 1790 anno XV.

DCCLXXXVI.

Ut in civitate, et diœcesi Gerundensi missa, et officium ab utroque clero recitari possit in honorem sancti Felicis Africani.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Tenor precum porrectarum ab episcopo pro obtinenda facultate, recitationis missæ, et officii.

§. 1. Cum sicut venerabilis frater Thomas episcopus Gerundensis Nobis nuper exponi fecit, ipse in honorem sancti Felicis Africani martyris, in civitate, et diœcesi Gerundensi, ac Cathalauniæ provincia missam, ac officium infrascriptis lectionibus secundi nocturni, et oratione die prima augusti quotannis celebrari, et respective recitari posse summopere cupiat, quarum quidem lectionum, et orationis tenor est qui sequitur, videlicet.

Die prima augusti

In festo

S. FELICIS MARTYRIS

In II. nocturno

LECTIO IV.

Tenor lectionis quartæ recitandæ in honorem s. Felicis.

§. 2. Felix natione Afer, patria Scillitanus, quæ civitas multis olim martyribus floruit, cum Cæsareæ in Mauritania, ubi literarum studiis vacabat, cruentam insectationem Christiano nomini ab imperatoribus Diocletiano, et Maximiano in Hispaniis excitatam audisset, martyrii cupidus, conscensa mercatorum nave Barcinonem appulit. Inde Emporias navigans, et aliquandiu ibi non sine magno multorum profectu, et incremento catholicæ fidei, commoratus, Gerundam se contulit, ubi talem sese docendis, confirmandisque in Christiana fide, ac pietate populis, exhibuit, ut tamquam doctor, et apostolus, et propheta suspiceretur. Ob eam rem, jussu Daciani, a Rufino comprehensus, et frustra ab eo ut Christianam religionem desereret tentatus, virgis crudelissime cæsus, manibus, pedibusque devinctus, in tetrum carcerem, negato cibo, potuque conjicitur. Tum catenis gravioribus onustus, per urbis vias ab indomitis mulis trahitur, laceraturque: sed in carcerem retrursus, ea nocte ab angelo invisitur, et sanatur.

LECTIO V.

Tenor lectionis quintæ.

§. 3. Postridie ejus diei, ad aras idolorum adductus, ut eis immolaret, quum nec minis, nec illecebris, non dicam, expugnari, sed ne minimum quidem labefieri ejus constantia potuisset, ungulis ferreis excarnificatus, inversoque capite ab hora tertia usque ad vesperam, sine ullo doloris indicio suspensus, ad carcerem reducitur. Ea nocte custodes, qui aderant, cœlesti splendore perfusum locum illum squalidum viderunt, et suavissimis angelorum concentibus undique personantem audierunt. Quod quum Rufino nunciatum esset, furore percitus, victumque se martyris tolerantia, et firmitate sentiens, jussit, eum colligatis post tergum manibus in mare demergi. Sed inde etiam quum angelorum ministerio evasisset incolumis, et mirabiliter diruptis vinculis, per maris undas firmo gressu incedens, ad litus venisset, jussus est iterum ferreis ungulis sulcari, atque effodi, et tamdiu usque ad ossa laniari, donec invictum Christo spiritum redderet. Nec vero vicit martyrem tyrannus, quem scilicet torquendo victorem, et occidendo fecit immortalem.

LECTIO VI.

Tenor sextæ lectionis.

§. 4. Corpus beatissimi Felicis Gerundæ conditum fuit, et magna populorum veneratione, cum nostratium, tum exterorum ubique celebratum, uti complurima templa ejus nomini consecrata demonstrant. Rex ipse Gothorum Recaredus tam insigni pietate, et obsequio erga hunc martyrem Gerundensem fuisse memoratur, ut regiam ipsam dignitatem ei devoverit, quum videlicet auream coronam, qua ipse uti consueverat, ad ejus sepulcrum venerabundus donasset. Sacrum martyris caput extat in collegiali basilica ejusdem civitatis titulo sancti Felicis insignita; ubi festo ipsius die recurrente solemni ritu adorandum populis exponitur.

ORATIO

Tenor orationis.

§. 5. Deus, qui beatum Felicem vehementi martyrii studio inflammasti, cordibus nostris cœlestis patriæ amorem infunde, ut ab ea nec prosperis, nec adversis abducamur. Per Dominum etc. = Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Confirmatio, et approbatio apostolica.

§. 6. Nos igitur dictum Thomam episcopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, ac attenta relatione dilecti filii magistri Caroli Erschine fidei promotoris, cui lectiones, et orationem hujusmodi Nobis exhibitas, revidendas commisimus; ut imposterum in civitate, et diœcesi Gerundensi, nec non in Cathaloniæ provincia die prima mensis augusti cujuslibet anni missa, ac officium cum præinsertis lectionibus, et oratione in honorem dicti sancti Felicis Africani martyris ritu duplici se-

cundæ classis pro clero sæculari et regulari prædictæ civitatis Gerundensis, ac ritu primæ classis cum octava pro collegiata ecclesia ejusdem civitatis, ipsius sancti martyris titulo insignita: ritu vero dup: min: pro diœcesi Gerundensi, ac provincia Cathalauniæ, celebrari, et respective recitari possit, ac valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 7. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, aliisque quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima nona januarii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXXVII.

Dat. die 19. januarii 1790. Anno XV.

Instante congregatione Missionis eidem indulgetur, ut suos alumnos ad titulum mensæ communis promovere possit ad ordines.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Piis Christifidelium votis, quæ ad religionis propositum, et animarum salutem pertinere monstrantur, animo Nos decet libenti congruum concedere suffragium, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Exponitur quæ fuerit concessio facta a Benedicto XIV super promotione alumnorum ad ordines

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Joannes Felix Caylà superior generalis presbyterorum sæcularium congregationis Missionis, quod alias fel: rec: Benedictus pp. XIV. per suas in simili forma Brevis diei v. aprilis MDCCXLIV. expeditas literas ad preces tunc existentis superioris generalis ejusdem congregationis, ut non solum in regnis Hiberniæ, Poloniæ, et Hungariæ, ac in Moravia, et Silesia ad vota ejusdem congregationis recipi, et admitti, et successive ad sacros etiam presbyteratus ordines ad titulum mensæ communis clerici illi promoveri possent, qui aliunde non haberent titulum patrimonii, vel ecclesiastici beneficii indulsit, sed præterea, ut in iis domibus dictæ congregationis aliorum regnorum etiam Italiæ, quæ alumnorum, et clericorum penuria ita laborassent, ut solitis, debitisque instituti sui ministeriis minime satisfacere, nec alios ex aliis ejusdem congregationis domibus in subsidium operarios habere possent, de licentia pro tempore existentis superioris generalis ejusdem congregationis, ac dummodo adhibitis prius omnibus necessariis, et opportunis diligentiis evidens quantum conjectari liceret ob spectatam, probatamque adolescentis recipiendi indolem, atque doctrinam utilitas eidem congregationi Missionis redundaret; aliqui clerici etiam sine patrimonio, vel ecclesiastico beneficio recipi, et admitti, et ad sacros etiam presbyteratus ordines ad titulum mensæ communis promoveri libere, ac licite possent, pariter concessit, prout in eisdem literis, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis haberi volumus, uberius continetur.

Expostulatur sanatio promotionum factarum contra præscriptum in Benedictina constitutione.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, in Portugalliæ, et Algarbiorum regnis pluribus de causis numerus alumnorum dictæ congregationis adeo decreverit, ut ob maximam operariorum penuriam aliquos optimæ indolis clericos etiam sine patrimonio, aut beneficio ecclesiastico in eamdem congregationem admitti, atque ad titulum mensæ communis ad sacros ordines promoveri necesse omnino fuerit, nihilominus cum ob conditiones a memoratis Benedictinis literis volitas in nonnullis religio incesserit, ne id satis recte factum fuerit, quo scrupulum hujusmodi ex illorum animo evellatur, ac futuris temporibus provide consulatur; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Conceditur postulata sanatio et providetur futuris casibus per novam concessionem.

§. 4. Nos igitur pro paterna charitate, et speciali affectu, qua congregationem Missionis prædictam complectimur; memoratum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati; illorum, qui jam in domibus Algarbiorum, et Portugalliæ regnorum ad titulum mensæ communis admissi, et ordinati sunt, admissionem, et sacram ordinationem hujusmodi, quatenus opus sit, auctoritate apostolica tenore præsentium validamus, et confirmamus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui hisce desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus. Insuper ut in domibus dictæ congregationis Missionis in Portugalliæ, et Algarbiorum regnis existentibus, adolescentes, quorum indoles, et voluntas spem afferat, eos utiles in vinea Domini operarios fore, ad titulum mensæ communis in eadem congregatione de licentia ejusdem moderni, et pro tempore existentis superioris generalis dictæ congregationis Missionis recipi, et admitti, atque ad omnes sacros etiam presbyteratus ordines sine patrimonio, vel beneficio ecclesiastico a cujusvis domus ordinario, aut cum opportunis literis dimissorialibus a quocumque, quem maluerint, catholico antistite gratiam, et communionem Sedis apostolicæ habente in propria diœcesi residente, vel in aliena de consensu diœcesani loci pontificalia exercente, si ad id alias idonei reperiantur, ad titulum mensæ communis ipsius congregationis servatis alias servandis, promoveri, et promoti in illis etiam in altaris ministeriis libere, ac licite ministrare possint, et valeant auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et impertimur.

Conditio adjecta novæ concessioni.

§. 5. Ita tamen, ut, si aliquando contingat, ut ad prædictos sacros ordines ad hujusmodi mensæ communis titulum promoti dimittantur, vel recedant a dicta congregatione, etiam prævia legitima votorum in ea emissorum dissolutione ad formam literarum apostolicarum in simili forma Brevis diei XVIII. decembris MDCCXLII. ab eodem Benedicto pp. XIV. concessarum ipso eo ipso remaneant suspensi ab exercitio suorum ordinum donec constare faciant ordinariis locorum, sub quorum jurisdictione fuerint, se aliunde commode vivere posse, nec proinde sæpedictam congregationem Missionis, ejusque superiores a die dimissionis, seu recessus cujuslibet clerici, seu presbyteri, ita, ut præfertur, sine patrimonio, vel beneficio ecclesiastico ad titulum mensæ communis initiati teneri, nec obligatam esse ad ullam subministrationem sive congruæ substentationis, sive alimentorum, sive alio quocumque titulo, et causa illis faciendam statuimus, et declaramus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas et in eis contenta quæcumque semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et apostolicæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito

non tollendo, nec non apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, ac dictæ congregationis, illiusque domorum, et aliis quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, adprobatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.

§. 8. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis; eadem prorsus fides in judicio, et extra illud habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima secunda januarii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo quinto.

DCCLXXXVIII.

Dat. die 26 januarii 1790 Anno XV.

Instante rege catholico, statuitur ut deinceps præbendæ ecclesiæ cathedralis Conchensis in mensibus ordinariis vacaturæ alternatim ab episcopo, et capitulo ejusdem ecclesiæ provideantur.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Romanus pontifex, cui major cunctis Christianæ religionis zelus, ac divinorum præceptorum incumbit custodia, cum nil frequentius, ac nil enixius a Christo Domino, dum adhuc mortalem vitam ageret in terris discipulis suis inculcatum fuisse legatur, quam ut pacem, et unitatem diligerent, apostolicam suam auctoritatem interponere tenetur, ut quæ ad sedandas, compescendasque controversias, ac dissidia præsertim inter Dei, et Ecclesiæ ministros maturo consilio disposita fuisse noscuntur, suum sortiantur effectum, prout in Domino salubriter expedire arbitratur.

Exponitur status juris nominandi, et quomodo consopitæ fuerint controversiæ super illo subortæ.

§. 2. Expositum siquidem pro parte carissimi in Christo filii Karoli Hispaniarum regis catholici nuper Nobis fuit, quod cum alias episcopus Conchensis pro tempore existens, et capitulum, seu canonici cathedralis ecclesiæ Conchensis simul præbendas ejusdem cathedralis ecclesiæ in mensibus ordinariis pro tempore vacantes conferre consueverint, plures hinc, atque plures inter episcopos, et capitulum hujusmodi simultates, et controversiæ sæpissime exortæ sunt, ad quas præcidendas claræ memoriæ Karolus, dum vixit, Hispaniarum rex catholicus parens suus, prævio maturo examine, disposuit, ut in posterum episcopus, et capitulum hujusmodi alternis vicibus, et de per se præbendis in mensibus ordinariis deinceps vacaturis providerent; ita ut prima præbenda, ut præfertur, vacatura ab episcopo, altera a capitulo, sicque vicissim quoties aliqua præbenda vacaverit, respective erit conferenda. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, hæc in pacem, et tranquillitatem inter episcopos pro tempore existentes et capitulum hujusmodi in ævum firmandam spectent, memoratus Karolus rex,

catholicus, ut ea suum plenarium sortiantur effectum auctoritate Nostra apostolica communiri summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Confirmantur providentiæ ad rem captæ a rege catholico.

§. 3. Nos igitur memorati Karoli regis catholici voluntati adhærere volentes, ac singulas episcopi, et canonicorum hujusmodi personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, ut in posterum, ac perpetuis futuris temporibus episcopus pro tempore existens Conchensis, ac suum cathedralis ecclesiæ capitulum alternis dumtaxat vicibus præbendis ejusdem cathedralis ecclesiæ pro tempore in mensibus ordinariis vacaturis, de idoneis personis providere possint, ita tamen ut primam præbendam hujusmodi, ut præfertur, vacaturam episcopus, alteram capitulum, sicque deinceps alternatim conferrent auctoritate apostolica, tenore præsentium statuimus, ac mandamus, et respective concedimus, ac indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Nostri apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus apostolicis constitutionibus, et ordinationibus, nec non ecclesiæ, et capituli prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima sexta januarii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimoquinto.

DCCLXXXIX.

Dat. die 29 januarii 1790 anno XV.

Instantibus capitulo, et canonicis cathedalis ecclesiæ Abulensis committitur episcopo Abulensi, ut tempus ad recitationem horarum canonicarum juxta certam methodum ab eodem capitulo propositam valeat commutare.

Venerabili fratri episcopo Abulensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater

Salutem, et apostolicam benedictionem

Memoratur distributio recitationis horarum facta ab episcopo.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii capitulum, et canonici cathedralis ecclesiæ Abulensis, quod cum Abula in frigidiori Hispaniarum loco posita sit, hinc usque ab anno MDCCLIX. tunc existentes canonici dictæ cathedralis ecclesiæ ex indulto bo: mem: Romualdi, dum viveret ejusdem ecclesiæ episcopi, horam nonæ, ejusque recitationem a nativitate Domini Nostri Jesu Christi, ad festum omnium sanctorum per quadrantem vesperis præmiserunt: subinde autem bo: etiam mem:

Michaelis Ferdinandus, tunc in humanis agens pariter prædictæ ecclesiæ episcopus eisdem indulsit, ut a Paschate Resurrectionis, ad octavam solemnitatis sanctissimi corporis Christi, vesperarum mutarent cantum, nempe a pomeridiana hora secunda cum dimidio, ad tertiam, iterumque anno MDCCLXXII. matutinum, et laudes a media nocte, qua recitari consueverant, ad quartam præcedentem horam per sex menses, videlicet a die omnium sanctorum ad primam maii, ac pro reliqua anni parte, ad horam tertiam transferrent. Per hæc autem eorum necessitati haud satis consultum esse censentes, in novam desuper convenerunt methodum, cujus tenor est, qui sequitur videlicet.

I. Recitandi matutinum, et laudes post completorium præcedentis diei, a dominica prima quadragesimæ ad festum omnium sanctorum, et ad vespertinum salutationis angelicæ sonum reliquo anni tempore, exceptis primis diebus Paschatis Resurrectionis, et Pentecostes.

II. Ut nona, quæ nonnullis anni tempestatibus post meridiem cani solet, canenda imposterum sit post sextam de mane.

III. Demum, ut vespere, et completorium, ad justam cum matutino servandam proportionem, incipiant tertia pomeridiana hora a prima quadragesimæ dominica, ad octavam solemnitatis sanctissimi corporis Christi; et hora tertia cum dimidio, ab ea octava, ad festum Dedicationis sancti Michaelis archangeli, quod die xxix septembris celebratur.

Postulatur confirmatio apostolica.

§. 2. Quam quidem methodum utpote eorum incolumitati, ac prædictæ cathedralis ecclesiæ servitio, et decori magis accommodatam per Nos adprobari, et confirmari summopere cupiunt. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, ac indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessæ confirmationis.

§. 3. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati; de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium concilii Tridentini interpretum consilio; fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, ad commutationem recitationis horarum canonicarum per dictos exponentes in posterum servandam, juxta præinsertam methodum, auctoritate Nostra apostolica, arbitrio, et conscentia tua gratis procedas, atque devenias.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ cathedralis ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima nona januarii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimoquinto.

Dat. die 5. februarii 1790 anno XV.

DCCXC.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab eis, qui visitaverint ecclesias ordinis Cisterciensis congregationis reformatæ sancti Bernardi occasione celebrationis capituli generalis.

Pius PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio, et tenor concessionis.

§. 1. Cum, sicut accepimus, capitulum generale monachorum ordinis Cisterciensis congregationis reformatæ sancti Bernardi in ecclesia, seu domo monasterii sancti Gaudentii congregationis hujusmodi civitatis Ariminensis prope diem, benedicente Domino celebrandum sit; Nos, ut opus tam pium majori cum fructu fiat, et ad augendam fidelium religionem, et animarum salutem cœlestibus Ecclesiæ thesauris pia charitate intenti, omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui prædictam, vel aliquam ex ecclesiis domorum monachorum congregationis hujusmodi ubicumque existentem, die quo incohabitur capitulum generale hujusmodi, ac singulis diebus actualis illius celebrationis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam semel dumtaxat omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Conditiones adjectæ, et fides habenda transumptis.

§. 2. Præsentibus post celebrationem dicti capituli generalis minime valituris. Volumus autem, ut si pro inspectione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint; utque earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel procuratoris generalis dictæ congregationis munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die iii. februarii MDCCXC., pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Dat. die 5. februarii 1790 anno XV.

DCCXCI.

Ut in civitate, et diœcesi Burgensi officium Patrocinii sancti Josephi sponsi beatæ Mariæ virginis tertia dominica post Pascha uti die propria, et fixa, celebrari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Expositio precum porrectarum ab archiepiscopo Burgensi, et ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut venerabilis frater modernus archiepiscopus Burgensis Nobis nuper exponi fecit, ipse ad augendum erga sanctum Josephum sponsum beatæ Mariæ virginis cultum, et devotionem, in suis civitate, et diœcesi Burgensi officium Patrocinii ejusdem sancti Josephi tertia dominica post Pascha, uti die propria, et fixa, translatis ad aliam diem officiis etiam altioris ritus quotannis celebrari posse summopere cupiat.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii, ut in posterum in civitate, et diœcesi Burgensi prædictis, officium Patrocinii sancti Josephi sponsi beatæ Mariæ virginis semper celebrari possit dominica tertia post pascha, uti die propria, et fixa, translatis ad aliam diem officiis etiam altioris ritus, quæ in supradicta dominica occurrere possunt auctoritate apostolica, tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque ple-

narios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die quinta februarii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo quinto. Derogatio contrariorum.

PIUS VI.

ANNO DECIMO SEXTO

Dat. die 23. februarii 1790 anno XVI.

DCCXCII.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab religiosis ordinis patrum Cappuccinorum mittendis ad sacras missiones.

PIUS PP. VI.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Cœlestium munerum thesauros, quorum dispensatores esse Nos voluit Altissimus, libenter iis impertimur, quos pro sua in Deum, ac proximos charitate, et Christianæ religionis zelo animarum salutem omni studio procurare intelligimus, quo in genere, cum ordinis fratrum minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum religiosos habeamus, eosque in primis, quos dilecti filii eorumdem fratrum superiores ob hanc causam hoc ipso, et consequentibus annis in diversas Christianæ reipublicæ provincias mittere constituerunt.

Ratio concessionis, illiusque tenor.

§. 2. Nos sane eorumdem religiosorum pietatem, ac operam, eorumque, ad quos illi mittendi erunt, religionem, et devotionem spiritualibus gratiis confovere, atque augere volentes, supplicationibus dilecti filii Tyburtii a Jusseio nuncupati procuratoris, et commissarii generalis ejusdem ordinis nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, piam superiorum prædictorum deliberationem, quantum cum Domino possumus promovere cupientes, de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus auctoritate confisi omnibus, et singulis religiosis dicti ordinis ad missiones in quibusvis locis de ordinariorum licentia respective exercendas in futurum mittendis, (ubi tamen non erunt missionarii congregationis de Propaganda fide), et aliis utriusque sexus Christifidelibus, ad quos ipsi mittendi accesserint, Nostram, et apostolicam benedictionem per præsentes impertimur; nec non eisdem vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui pro Sanctæ Romanæ Ecclesiæ exaltatione, principum Christianorum unione, infidelium conversione, et hæresum extirpatione, prout unicuique suggeret devotio pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem, quam et animabus Christifidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migrarunt, per modum suffragii applicare possint misericorditer in Domino auctoritate apostolica, tenore præsentium una vice dumtaxat pro unaquaque missione de ordinariorum locorum licentia respective facienda concedimus, et elargimur.

Monitum ad ordinarios, et fides habenda transumptis.

§. 3. Hortantes venerabiles fratres, patriarchas, primates, archiepiscopos, episcopos, et alios ecclesiarum Dei prælatos, et rectores, ac verbi Dei prædicatores, ut in suis quisque ecclesiis, cum populus frequentior fuerit, præsentes literas, ac omnia in eis contenta publicent, et publicari faciant, ac omnem eisdem religiosis favorem, et auxilium in præmissis præstent. Præsentibus ad septennium tamen valituris. Volumus autem, ut præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, seu procuratoris generalis dicti ordinis obsignatis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhi-

bitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die xxiii. februarii MDCCXC. pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCXCIII.

Dat. die 24. februarii 1790 anno XVI.

Erectio præfecturæ Hospitii Apostolici, cum concessione privilegiorum, et immunitatum.

PIUS PP. VI.

Motu proprio etc. Fra le più insigni opere di cristiana pietà, istituite in questa Nostra alma città di Roma, quella specialmente risplende dell'Ospizio Apostolico, denominato di san Michele a Ripa, per avere in ogni tempo a se richiamate le più provide cure, e le beneficenze più copiose di tanti Nostri predecessori. Deve questa grande opera la sua origine dalla fel. mem. del pontefice Innocenzo XII. Nostro predecessore, quale con sua Bolla dei 20. maggio 1693., che incomincia = *Ad exercitium* = ne fece l'erezione tanto per i poveri invalidi dell'uno, e dell'altro sesso, quanto per i fanciulli, e zitelle povere, con avere ad esso incorporato, ed unito non solo l'ospedale eretto dall'altro Nostro predecessore Sisto V. con sua Bolla de' 20. maggio 1587., che incomincia = *Quamvis infirma* = e con altra dello stesso pontefice de' 23. settembre 1588., che incomincia « *Postulat ratio* » con tutti i suoi beni, e privilegj, ma altresì anche la casa de' putti, detta del Letterato, fondata da Leonardo Cerusio, e l'altra parimenti istituita per i fanciulli dal canonico Carlo Tommaso Odescalco, aggregandogli tutti i fondi, e concessioni, che a dette due case appartenevano. Ed acciò questa impresa potesse avere il suo stabilimento permanente, l'arricchì di nuove rendite, e fondi, fra' quali il palazzo annesso alla chiesa Lateranense, che donò allo stesso ospizio, riservata soltanto la porzione, che servir dovesse per li sommi pontefici in occasione delle solenni funzioni in detta chiesa. Nè mancò di provedere anche al buon regolamento del luogo pio, con destinare una congregazione di alcuni scelti prelati, compresi li monsignori tesoriere, e commissario generale della camera apostolica, con altri quattro probi, ed abili sogetti perchè vegliassero all'osservanza di quanto avea prescritto, ed ad un' esatta economia. Ma non molto dopo il medesimo pontefice Innocenzo XII. con suo moto proprio dei 15. settembre 1699., che incomincia « *Alias nos* » soppresse la precedente congregazione, formandone una nuova, composta di tre soli cardinali, col titolo di protettori dell'Ospizio Apostolico con facoltà più ampie di quelle aveva avute la congregazione soppressa. Nè diverse furono le intenzioni del pontefice Clemente XI. di fel. mem., giacchè appena assunto al pontificato, pensò a rivolgere sull'Ospizio Apostolico li suoi paterni sguardi. Vedendo egli, che mancava un luogo, ove collocare i ragazzi di cattiva indole, e rei di qualche delitto, prese la lodevole risoluzione di aggiungere alla fabrica da Innocenzo XII. incominciata, l'altra, detta poi della correzione, sotto la protezione, e direzione totale della congregazione di san Michele, in modo che fosse alla medesima talmente unita, ed incorporata, che facesse un solo corpo, come risulta dal di lui moto proprio de' 14. novembre 1703., riservando per altro a se la facoltà di ammettere in detta casa di correzione i figliuoli, e giovani discoli, che ad istanza dei loro padri, e tutori si fossero ivi voluti collocare. Nè qui si arrestò la benefica providenza del pontefice Clemente XI. imperocchè intento a ridurre in un sol luogo tutte le diverse classi di persone, e di ogni sesso, che formano quell'ospizio, immaginò di proseguire la gran fabrica già esistente, per ivi situare le zitelle, che si trovano nel conservatorio di san Giovanni in Laterano, ed a tal fine emanò sotto li 31. gennaro 1708. un suo chirografo, col quale stabilì quanto era necessario per la perfezione di una sì vasta idea, lo che fino ad ora non ha conseguito il suo effetto. Posteriormente poi la fel. mem. di Clemente XII. altro Nostro predecessore, con suo moto proprio delli 20. novembre 1735., avendo conosciuto che la facoltà da Clemente XI. riservatasi, di ordinare l'ammissione, custodia, e dimissione dei figliuoli, e giovani discoli riusciva di assai difficile esecuzione, per i tutori, e genitori, se ne spogliò del tutto, trasferendola interamente nelle persone dei tre cardinali, che componevano la congregazione, al di cui arbitrio rimise non solo il riceverli, ed esperimentarli,

Fondazione dell' Ospizio Apostolico fatta dal pontefice Innocenzo XII. ed incorporazione di altri luoghi pii al medesimo.

Aumento di nuove rendite, e destinazione di una congregazione prelatizia.

Soppressione della predetta congregazione, e fondazione di una nuova composta di tre signori cardinali.

Casa di correzione eretta da Clemente XI., ed unita all' Ospizio Apostolico; colla riserva a se, e suoi successori dell' ammissione dei ragazzi discoli.

Lo stesso pontefice Clemente XI. ordinò la prosecuzione della fabrica dell' Ospizio per collocare in esso le zitelle esistenti nel conservatorio del palazzo Lateranense.

Il pontefice Clemente XII. trasferì alla predetta congregazione dei signori cardinali la facoltà di ammettere, e liberare i ragazzi discoli dalla casa di correzione.

ma anche il dimetterli: e con un tal metodo si è continuato sino al momento, che per morte dell'ultimo dei tre cardinali, de' quali era formata detta congregazione, mancò interamente. Non ostante per altro questi vantaggiosi provedimenti, presi in diversi tempi da Nostri predecessori a beneficio, ed ingrandimento del luogo pio, pure colla esperienza abbiamo veduto, che per esser divisa in più persone l'amministrazione, e perchè niuna di esse risiedeva, nè risieder poteva personalmente nel medesimo ospizio, non si sono ottenuti quegli utili, e felici progressi, che si speravano da sì ottimi stabilimenti: ci determinammo perciò di non più surrogare ai defonti cardinali altri sogetti, che continuassero la predetta congregazione, che anzi, dichiararla soppressa, ed abbolita, con eriggere però, e stabilire perpetuamente in luogo di essa congregazione una presidenza in persona di un prelato della Romana curia a guisa della commenda del Nostro archiospedale di Santo Spirito in Sassia, e con tutte le facoltà necessarie, ed opportune, conforme diremo in appresso, e con l' obbligo al presidente pro tempore di dover personalmente risiedere nell' abitazione da fissarsi in detto ospizio, da cui conseguirne ancora un annuo assegnamento, affinchè possa esser in tutti i tempi presente ai bisogni del luogo pio, ed ottenere in tal modo quegli effetti tanto desiderati. Che perciò, avendo Noi avute ottime riprove della condotta di monsignor Luigi Gazzoli chierico della Nostra Camera sì nel governare le città del Nostro stato ad esso affidate, sì nel saper ben condurre, e felicemente ultimare con Nostra soddisfazione le imprese a lui commesse, e su la certa fiducia, che egli potesse secondare le Nostre intenzioni lo elegemmo, e deputammo presidente del sopraccennato Ospizio Apostolico di san Michele a Ripa, ed annessi, con tutte le infrascritte facoltà, con assegnamento, ed abitazione dal luogo pio. Quindi volendo Noi perpetuamente stabilire la suddetta presidenza nel detto ospizio di san Michele, colla pienezza della Nostra apostolica potestà, e colla presente cedola di moto proprio, in cui vogliamo si abbiano per espresse, ed inserite di parola, in parola tutte, e singole Bolle, Brevi, moti proprj, chirografi, rescritti, e qualunque altra disposizione de' Nostri predecessori, risguardanti la fondazione, facoltà, e giurisdizioni, concessi alli cardinali protettori, segretario, e deputati dell'ospizio suddetto, rivocandoli, e derogandoli in quella parte soltanto, che sono contrarj alla presente Nostra cedola di moto proprio, dichiariamo in primo luogo estinta, ed onninamente abolita la soprannominata congregazione di tre cardinali, segretario, e deputati; eriggiamo in luogo di essa una nuova presidenza in persona di un prelato della Romana curia, e confermiamo a tal'effetto la destinazione da Noi già fatta del detto monsignor Luigi Gazzoli in primo presidente del detto Ospizio Apostolico di s. Michele a Ripa, e suoi annessi, indipendentemente però dal chiericato di Camera, anzi, quante volte sia necessario, nuovamente lo destiniamo come tale, concedendo, e trasferendo in esso, e successori tutte le necessarie, ed opportune facoltà, cioè = di dirigere in tutto e per tutto lo spirituale, e governare il temporale del detto luogo pio = l'assoluta, e libera amministrazione de' beni, capitali, ed opificj ad esso donati, e respettivamente annessi = la privativa giurisdizione economica sopra li commoranti entro a tutto il circondario della fabrica, come ancora su li rilegati nella casa di correzione, eccettuati quelli, che vi sono con ordine de' giudici, ai quali debbano rimanere sogetti = l'autorità di eleggere, e rimuovere qualunque ministro tanto secolare, che ecclesiastico, e regolare (salva però di questi l' ubbidienza al loro superiore dell'ordine) = l' autorità inoltre di affittare ad *longum tempus*, di vendere, ipotecare, e creare vitalizj senza beneplacito apostolico, ma fattane prima relazione, e riportatane la Nostra approvazione, e da Nostri successori, di nominare alle cappellanie, ed altri *Juspatronatus* del luogo pio = di rilasciare una parte de' lucri dei lavori, che si fanno nel luogo pio suddetto a beneficio di quei individui, che vi prestano la loro opera = di procedere alla correzione dei medesimi individui, anche colla pena della carcere interna, riservato però l' ulterior processo al respettivo tribunale = di agire contro quelli che si credessero obbligati a somministrare gli alimenti agli individui esistenti nel detto ospizio, avanti però alli di loro giudici competenti = e finalmente di fare nuove regole, ed ordinazioni ecc. e quelle fatte, moderare, e riformare; salvo sempre il Nostro beneplacito apostolico, e de' Nostri successori. Vogliamo pertanto, che detto monsignor Gazzoli primo presidente del predetto Ospizio Apostolico, come sopra da Noi

Si determinò di eriggere una presidenza prelatizia in luogo della congregazione dei tre cardinali già defonti, e si destinò monsignor Luigi Gazzoli in presidente del detto ospizio.

Si confermano tutte le disposizioni già prese dai pontefici predecessori in vantaggio del luogo pio.

Soppressione della congregazione cardinalizia, erezione della nuova presidenza, e conferma di monsignor Gazzoli primo presidente dell' Ospizio Apostolico.

Ampie facoltà accordate al presidente pro tempore.

Obbligo a monsignor presidente di abitare nel luogo

pio, e fissazione del mensuale assegnamento.

nominato, e gli altri presidenti di lui successori debbano risiedere in esso, ed abitare l'appartamento già fissato, destinandogli il mensuale assegnamento di scudi cento al mese, da pagarglisi colle rendite del detto ospizio, e da incominciare il detto pagamento dal giorno primo marzo del corrente anno 1790. E siccome col presente Nostro moto proprio intendiamo di dare al luogo pio un perpetuo stabile sistema per il buon regolamento del medesimo, dichiariamo perciò, per togliere ogni, e qualunque difficoltà, e dubbiezza, che possa in avvenire insorgere sopra le facoltà del presidente, che l'autorità di esso sia tale, che non abbia ad avere altra dipendenza, che da Noi, e dai Romani pontefici Nostri successori, e che il presidente pro tempore da cui tutti dovranno assolutamente dipendere, abbia la piena ingerenza, come si è detto di sopra, sulla direzione spirituale, e governo temporale, ed economico non meno, che di ammettere, e rimuovere a suo arbitrio non solamente tutti gli ecclesiastici sì regolari, che secolari, ma ancora i ministri tutti, inservienti, ed ogni altro addetti al luogo pio. Inoltre che la facoltà di ricevere, ed ammettere nell'ospizio tanto i ragazzi, che ragazze, ed invalidi dell'uno, e l'altro sesso, spetti, e spettar debba interamente al presidente pro tempore, salvo sempre il diritto delle nomine a quei, che ne sono in legittimo, e pacifico possesso; conforme anche li genitori, e tutori per introdurre nella casa di correzione i loro figli, e giovani discoli, dovranno ricorrere al medsimo presidente pro tempore, dal di cui arbitrio, e volere dipenderà la loro ammissione, e respettiva dimissione, riservata soltanto ai Nostri tribunali di Roma la libertà di trasmettervi i giovani, o ragazzi dai medesimi condannati, e respettivamente liberati, il tutto in conformità del moto proprio di Clemente XII. dei 20. novembre 1735., e non altrimenti. E perchè uno degli oggetti principali, oltre a quello dell'educazione, e conservazione degli individui, deve essere anche l'altro dell'aumento, e perfezione delle manifatture, e delle arti, che sono d'istituto dello stesso luogo pio non meno, che di un maggior vantaggio per il medesimo, vogliamo perciò, che per dare ad esse un migliore, e nuovo sistema, possa il già nominato monsignor Gazzoli presidente rimuovere qualunque ostacolo, che si opponga all'oggetto suddetto, an-

Assoluta, e generale autorità di monsignor presidente sul governo e direzzione del luogo pio, con il diritto di ammettere, e rimovere tutti gli individui sì dall' Ospizio, che dalla casa di correzione.

Si permette la riduzione all' equità, ed anche la totale rescissione dei contratti per l'aumento e perfezione delle arti.

che colla riduzione all'equità di ogni contratto, e qualora il bisogno lo esigesse, colla totale rescissione economicamente, e rimosso ogni ricorso. Affinchè però con più facilità possa conseguire l'intento, e specialmente nell' opificio delle lane esistente in detto Ospizio Apostolico, ordiniamo, che le donne condannate ritenute nella casa di penitenza, annessa all'ospizio, e che finora hanno lavorato per il Nostro consevatorio pio, debbano in avvenire le medesime condannate lavorare per il lanificio di san Michele, derogando a tal'effetto in questa parte al Nostro chirografo dei 9. dicembre 1775., con trasferire nella persona del presidente pro tempore dell'Ospizio Apostolico di san Michele tutte, e singole facoltà da Noi accordate in detto chirografo sopra la nominata casa di penitenza, e suoi ministri, al cardinale amministratore, e sopraintendente del detto Nostro conservatorio pio, quali facoltà vogliamo restino sempre intatte, e nel suo pieno vigore nella stessa persona del detto presidente pro tempore di san Michele. E per meglio poi provedere all'economia del luogo pio, e riparare a quei disordini, che possono derivare, per non trovarsi unite all'ospizio le zitelle, che esistono nel conservatorio di san Giovanni in Laterano. Ordiniamo, che si procuri il trasporto delle medesime nell' ospizio di s. Michele; ma siccome per poter ciò effettuare sarà necessaria la prosecuzione della fabrica adesivamente a quanto aveva già prescritto il pontefice Clemente XI. col predetto chirografo dei 31. gennaro 1708., così vogliamo, che detta fabrica sia fatta colla possibile economia, ma che non detragga alla stabilità, ed in quella maniera, che crederà più utile e necessaria lo stesso presidente pro tempore, al quale, ed ai di lui successori trasferiamo tutte le facoltà, e privilegj concessi in detto chirografo di Clemente XI. E per la pronta esecuzione di detta nuova fabrica, senza aggravio dell'ospizio di san Michele, vogliamo, che gli si debbano fissare, ed assegnare, conforme ora Noi colla presente nostra cedola di moto proprio gli fissiamo, ed assegniamo, scudi quattromila annui, detraendoli dall'assegnamento, che dalla cassa del Lotto di Roma si passa per la costruzione del nuovo braccio del porto di Ancona, che oramai è al suo termine; quali scudi quattromila dovranno servire per pagamento dei frutti di un corrispondente debito a vitalizj, o

Unione dei lavori delle donne condannate nella casa di penitenza a vantaggio del lanificio di s. Michele.

Si ordina la prosecuzione della fabrica dell' Ospizio per trasferire in esso le zitelle del conservatorio di san Giovanni in Laterano.

E si assegnano per detta fabrica scudi quattromila annui in pagamento dei frutti dei vitalizi da crearsi.

sia a fondo perso da crearsi dal detto ospizio di san Michele, e perciò ordiniamo, che detta somma di scudi quattromila resti fin da ora, ed in ogni anno separata dal suddetto assegnamento, ed in deposito nel sacro monte di Pietà, a credito del suddetto ospizio, ed a libera disposizione di monsignor presidente pro tempore di san Michele, per indi poi in proporzione delle ricadenze dei medesimi frutti per morte de' censuarj, diminuirsi relativamente la somministrazione fissata dei suddetti scudi quattromila.

Qualificazione del presidente dell' Ospizio, come uno dei protonotari apostolici onorarj.

Finalmente volendo Noi nello stabilimento di questa nuova presidenza dell'Ospizio Apostolico di san Michele a Ripa, ed annessi, decorare il presidente pro tempore in riflesso della di lui rappresentanza; intendiamo, e vogliamo, che ogni presidente pro tempore sia qualificato come uno de' protonotarj apostolici onorari, godendo a tal'effetto il solito luogo nelle cappelle pontificie, e nelle altre pubbliche funzioni per essere così mente, e volontà Nostra precisa.

Si deroga a tutto ciò, facesse o potesse fare in contrario.

Volendo, e decretando, che alla presente Nostra cedola di moto proprio, benchè non esibita, nè registrata in camera, e nei suoi libri, non possa mai darsi, nè opporsi di surrezione, orrezione, nè di alcun' altro vizio, e difetto della Nostra volontà, ed intenzione, nè che mai sotto tali, o altri qualunque pretesti, quantunque validi, validissimi, o giuridichi, e quantosivoglia sostanziali, anche di jus quesito, e pregiudizio del terzo, possa essere impugnato, moderato, o rivocato, ridotto ad viam juris, o concedersi contro di esso l'aperizione oris, o altro qualunque rimedio di fatto, o di ragione, di grazia, e di giustizia, e che così, e non altrimenti, debba sempre, ed in perpetuo giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi da qualsisia giudice, e tribunale, benchè collegiale, ordinario, commissario, congregazioni anche di reverendissimi cardinali legati a latere, vicelegati, segnatura di grazia, e di giustizia, camerlengo di santa Chiesa, tesoriere, rota, camera, e qualunque altro, togliendo loro ogni facoltà, e giurisdizione di definire, ed interpretare in contrario, dichiarando Noi fin d'adesso preventivamente nullo, irrito, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità scientemente, o ignorantemente fosse in qualsisia tempo giudicato, o si tentasse di giudicare contro la forma, e disposizione del presente Nostro moto proprio, quale vogliamo, che vaglia, e debba avere sempre, ed in perpetuo il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione, benchè non vi siano state chiamate, sentite, nè citate quali siano persone, ancorchè privilegiate, e privilegiatissime, che vi avessero, o pretendessero avervi qualunque interesse, e che per comprenderle si richiedesse farne qui una espressa, ed individua menzione; non ostante la Bolla di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis*, la regola della Nostra cancelleria *de jure quæsito non tollendo*, e qualsisiano altre costituzioni, ed ordinazioni apostoliche Nostre, e de' Nostri predecessori, leggi, statuti, riforme, usi, stilj, consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte e singole avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto, e registrato, e supplendo Noi colla pienezza della Nostra potestà pontificia ad ogni vizio, e difetto, quantunque sostanziale, e formale, che vi potesse intervenire per questa volta sola, e per la piena, e totale esecuzione, ed effetto di quanto si esprime nella presente Nostra cedola di moto proprio ampiamente, ed espressamente in ogni più valida formá deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico Vaticano, questo dì 24. febraro 1790.

Pius pp. VI.

DCCXCIV.

Dat. die 5. martii 1790 anno XVI.

Imminutio festorum in loco de Gazzoldo nullius diœcesis, provinciæ Mediolanensis.

Venerabili fratri episcopo Cremonensi

Pius pp. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Memorantur pares concessiones alias factæ pro diversis dioecesibus

§. 1. Alias Nos gravibus inducti rationibus, venerabili fratri Philippo archiepiscopo Mediolanensi, nec non fraternitati tuæ, aliisque venerabilibus fratribus episcopis in Longobardia Austriacæ ditioni subjecta existentibus per apostolicas Nostras in simili forma Brevis die xvii martii MDCCLXXXVI., expeditas literas commisimus, et mandavimus, ut ad eximendos fideles populos suarum respective civitatum, et diœcesum hujusmodi a præcepto celebrandorum aliquot per annum festorum, quo iis diebus suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus vacare possent, auctoritate Nostra apostolica eis denunciarent, et edicerent, ut retinerentur in posterum, ac celebrarentur festivi dies Resurrectionis cum sequenti, et Pentecostes item cum sequenti, aliique per annum dies Dominici, nec non Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, Circumcisionis, Epiphaniæ, Ascensionis, et corporis Christi; tum quinque dicati beatæ Mariæ virgini, scilicet Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis; præterea sanctorum apostolorum Petri, et Pauli, omnium sanctorum, sancti Stephani prothomartyris; et unius tantum principalioris patroni, ejus scilicet pro universa quavis diœcesi, qui principalior esset patronus civitatis, in qua sit sedes episcopalis, translato tamen ejus festo cum officio, et missa ad dominicam proxime subsequentem; in prædictis igitur omnibus festis diebus pro veteri Catholicæ Ecclesiæ instituto Christifideles sacris adesse, a servilibus operibus abstinere, et jejunium in eorumdem vigiliis, quibus adnexum sit, observare deberent, et tenerentur; permittentes in reliquis festis non solum servilia opera, sed insuper eosdem Christifideles a quacumque vigiliæ, seu jejunii diebus præcedentibus, dummodo aliunde, vel ratione quadragesimæ, vel quatuor temporum non præciperetur, et audiendi missam in prædictis festis, obligationem absolverent, et liberarent, ac alias prout in eisdem literis, quarum tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, fusius continetur.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum autem sicut Nobis nuper expositum fuit in loco de Gazzoldo ejusque territorio, adeo excreverint calamitates, et angustiæ, ut optimum factum esset, si apostolicæ Nostræ literæ prædictæ ad illorum incolas, et habitatores extenderentur.

Concessionis tenor.

§. 3. Nos eosdem incolas, et habitatores specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati fraternitati tuæ, qui (ut asseritur) ordinarius vicinior existis per præsentes committimus, et mandamus, ut omnia, et singula, quæ vigore prædictarum Nostrarum literarum, tam super observantia nonnullorum dierum festorum, et jejunio in eorum vigiliis, quam super indulto vacandi operibus servilibus in aliis festis, et super reliquis omnibus in eisdem literis contentis, concessa, et statuta sunt, in prædicto loco di Gazzoldo, ejusque territorio auctoritate Nostra apostolica prædicta, tenore præsentium denuncies pariter, et edicas.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus omnibus, et singulis, quæ in prædictis Nostris literis concessa sunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die quinta martii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 5. martii 1790. Anno XVI.

DCCXCV.

Facultas canonicis cathedralis ecclesiæ Portugallensis gestandi pileum.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Dum insignis episcopalis ecclesiæ Portugallensis, quæ inter cæteras Portugalliæ regni conspicua videtur, dignitatem, ac singularis fidei constantiam, et eximiæ devotionis affectum, quo dilecti filii ejusdem cathedralis ecclesiæ dignitates, et canonici erga Nos, et hanc sanctam Sedem gerere comprobantur, pensamus, dignum arbitramur, illorumque petitionibus, quæ ad ipsius ecclesiæ splendorem augendum, illius dignitates, et canonicos novis honoribus honestandos pertinere dignoscuntur, congruum dare suffragium, prout in Domino salubriter expedire cognoscimus.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur easdem dignitates, et canonicos, specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, ut omnes, et singulæ octo dignitates, ac duodecim canonici præbendati, et quinque semi præbendati dictæ cathedralis ecclesiæ Portugallensis, nec non dignitatum, ac canonicorum hujusmodi coadjutores pro tempore legitime existentes, et deputati perpetuis futuris temporibus pileum ornatum tondo cum lemniscis, vulgo *de Cordoens comborlas* pendentes viridis coloris, nec non zonam cum lemniscis vulgo *cinto comborlas e mejas*, et caligas violacei coloris in quibusvis functionibus, et actibus publicis, et privatis, sive in eadem civitate Portugallensi, sive extra illam, et ubique locorum gerere, et gestare libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos specat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dictæ cathedralis ecclesiæ Portugallensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die quinta martii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 12. martii 1790 anno XVI.

DCCXCVI.

Instantibus monachis monasterii Wacocesis ordinis Cisterciensis Cracoviensis diœcesis, confirmatur decretum circa methodum in electione eorum prioris claustralis tenendam.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Exponitur quo modo procedi consueverat ad nominationem abbatis, et quæ incomoda ab hac methodo promanaverint.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii monachi monasterii Wacocensis ordinis Cisterciensis Cracoviensis diœcesis, quod cum vi concordati alias inter sanctam Sedem ex una, et claræ memoriæ, dum vixit, Augustum tertium Poloniæ regem illustrem, et rempublicam Polonam ex altera parte super concessione in commendam tredecim abbatiarum in dicto regno consistentium, inter quas etiam abbatia dicti monasterii Wacocensis fuit comprehensa initi, et a felicis recordationis Cle-

mente pp. XII. prædecessore Nostro per suas idibus septembris MDCCXXXVII. expeditas literas confirmati statutum fuit, ut monasteria, quorum redditus impares erant sustentationi abbatis claustralis a simplicibus prioribus deinceps gubernarentur, atque regerentur: quodque cum quidam monachus ejusdem monasterii se in abbatem Wacocensem eligi tentasset, exponentes prædicti, cum redditus mensæ regularis propter dismembrationem bonorum abbati commendatario assignatorum tenues adeo essent, ut ad sustentandos monachos, aliaque onera adimplenda vix, aut ne vix quidem sufficientes essent, supplices preces hisce desuper felicis recordationis Clementi pp. XIV. prædecessori itidem Nostro obtulerunt, qui totius negocii cognitionem congregationi venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negociis præpositorum remisit, a qua subinde rescriptum fuit servari memoratam constitutionem Clementinam anni MDCCXXXVII., quod quidem rescriptum a Nobis etiam per Nostras in simili forma Brevis die iii junii MDCCLXXXV. expeditas literas confirmatum fuit. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, tum in eadem Clementina constitutione, tum in memoratis Nostris literis nihil circa modum, ac methodum in electione prioris servandam disponatur; visitatores inconsultis prorsus monachis in priorem dicti monasterii Wacocensis constituant monachum licet ejusdem ordinis, in alio tamen monasterio professum, atque non ex gremio monachorum dicti monasterii; ex qua quidem methodo cum grave detrimentum eidem monasterio oriatur, quippe quia priores hujusmodi ignari negotiorum, ac jurium dicti monasterii non levia damna etiam nolentes illi inferant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Nova methodus servanda indigitatur.

§. 2. Nos igitur eosdem exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; de eorumdem venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negociis præpositorum consilio, ut deinceps, ac perpetuis futuris temporibus loco abbatis claustralis a monachis dicti monasterii Wacocensis prior triennalis de gremio, ac professus ejusdem monasterii cum assistentia visitatoris provinciæ, vel alterius ab eo cum plena facultate delegati capitulariter, ac servatis alias servandis eligatur, ita ut sic electus prior omnibus, et singulis facultatibus polleat, quibus abbates claustrales, hujusmodi fruebantur; utque insuper omnia onera abbatiæ claustrali hujusmodi adnexa, ac injuncta exequi, et adimplere teneatur, auctoritate apostolica tenore præsentium volumus, atque mandamus; salva tamen semper in omnibus ejusdem congregationis auctoritate.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 3. Decernentes ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dicti ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die

decima secunda martii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 16. martii 1790 Anno XVI.

DCCXCVII.

Sanatio capituli generalis a fratribus ordinis beatæ Mariæ virginis redemptionis captivorum excalceatorum nuncupatorum habiti.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii vicarius, et definitorium generale ordinis fratrum beatæ Mariæ virginis de Redemptione captivorum excalceatorum nuncupatorum, quod cum in pervigilio solemnitatis Pentecostes transacti anni MDCCLXXXIX. habendum esset capitulum generale ordinis præfati ex tribus provinciis, nempe sancti Josephi in Castella, Conceptionis in Andalutia, et sancti Raymundi Nonnati in Italia, quibus ordo prædictus constituitur, pluribus urgentibus de causis duæ dumtaxat provinciæ Hispanæ ad capitulum hujusmodi fuerunt indictæ, ac propterea in superiorum, aliorumque offitialium dicti ordinis haud servata fuit alternativa inter easdem tres provincias a constitutionibus dicti ordinis præscripta, sed inter duas provincias prædictas dumtaxat, omnia munera, ac officia dicti ordinis in capitulo generali eligi solita inter alumnos tantum earumdem provinciarum distributa fuere. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, licet hæc justis suadentibus rationibus gesta fuerint, attamen ne unquam de horum validitate, deque offitialium, ac superiorum in eodem capitulo electorum facultatibus imposterum dubitari, illaque in discrimen revocari possint: Nobis propterea supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor indultæ sanationis irregularitatum occursarum in capitulo generali.

§. 2. Nos igitur eorumdem exponentium votis, quantum cum Domino possumus, annuere volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, omnia, et singula in dicto capitulo generali acta auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et validamus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, qui tum in ipsius capituli generalis indictione, tum in superiorum, aliorumque offitialium electionibus quomodolibet intervenerunt, vel intervenisse dici, et censeri posset, supplemus, ac sanamus, ita ut tam superiores, quam cæteri offitiales hujusmodi suis muneribus fungi libere, ac licite possint, et valeant concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non dicti ordinis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud

sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima sexta martii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

---

dat. die 27 martii 1790 anno XVI.

DCCXCVIII.

Capitulo Coloniensi institutiones opportunæ tribuuntur pro directione in turbarum æstu subortarum in nunciaturas apostolicas.

Dilectis filiis decano, et capitulo cathedralis ecclesiæ Coloniensis.

Pius PP. VI.

Dilecti filii
Salutem, et apostolicam benedictionem

Laudes capituli.

§. 1. Obsequentes illi in Nos, et in apostolicam Sedem vestri animi sensus, quos vestræ literæ ad Nos datæ xiii kalendas hujus mensis martii (1) præseferunt, quosque vos dicitis ex vestris, et antecessorum vestrorum gestis repetendos, magnæ Nobis, ut et decessoribus Nostris semper consolationi fuerunt, et effecerunt, ut Nos, pariterque decessores Nostri acceptam, caramque habuerimus ecclesiam vestram, ejusque alumnos, et filios honore affecerimus, et omni cumulaverimus benevolentiæ, ac studii significatione. Hinc facere omnino non possumus, quin digna commendatione vos prosequamur, quod aperte Nobis declaretis, nullam vos partem habuisse in tanto turbarum æstu, qui nuper in apostolicas nunciaturas efferbuit, imo turbas hujusmodi, et excitatas, et nimis diu fotas fuisse cum vestro non exiguo mœrore. Hæc enim collegii vestri adeo eximii significatio quemadmodum certos Nos facit, non sine calumnia pluribus in libris in vulgus editis jactitatum fuisse, Nostram istam nunciaturam maximum sibi odium conflasse, perinde ac si omnem solitarum facultatum excesserit modum, ita spem fovet Nostram, fore, ut nihil boni a vobis, qui tam bono animo estis, expectari non possit.

---

(1) En harum exemplum, Beatissime pater. Devotio nostra submississima, qua erga Sanctitatem vestram, sanctamque Sedem apostolicam continuo ferimur, æque ac Nostræ intentionis solertia pro publico ecclesiæ Coloniensis bono ex nostris, et antecessorum nostrorum gestis undique innotescit.

Cum nunc dicta ecclesia Coloniensis, quæ ut omnium dignior est, in majori discrimine versetur, si perpendatur declaratio per serenissimum principem electorem Palatino-Bavaricum occasione modernorum dissidiorum super nunciaturis pontificiis cum nostro non exiguo mœrore, et nullam faciendo partem subversantium in publico ordinum imperii congressu facta, qualiter nempe altefatus princeps elector dismembrationem suarum subjectarum provinciarum ab archiepiscopatibus mediante institutione novarum ecclesiarum episcopalium procurare intendat, quod ipsum autem archidiœcesi, et ecclesiæ Coloniensi respectu binorum eidem huc usque subordinatorum ducatuum Juliacensis, et Montiensis summopere nocivum, plenumque periculis, ac insuper pessimæ consequentiæ foret, nostrumque dolorem de antedictis dissidiis augere deberet, quæ tamen ut per amicabilem compositionem terminarentur, nostrum assiduum votum est, et huc usque fuit, quem in finem quoque serenissimum archiepiscopum, et electorem nostrum repetitis vicibus enixe implorare non intermisimus; ast benevolæ ejus voluntati alteram sanctæ Sedis in hac via amicabili plane obstare in responsum accepimus.

Hinc quamvis dubitare non possimus, Sanctitatis vestræ mentem minime esse ad præmemoratum desiderium Palatino-Bavaricum sese inclinatum renunciare, potissimum ob multas, et graves difficultates, quæ nullum videntur relinquere locum huic desiderio satisfaciendi; nihilominus juxta zelum nostrum erga ecclesiam, et pro prævertendis quibuscumque impressionibus contrariis, Sanctitatem vestram hisce ferventissime obsecramus, ut archidiœcesim, et ecclesiam Coloniensem ab ejusdem summopere perniciosa, et periculosa divisione salvam, et liberam conservare, aut in eventum, quo opus fuerit, atque divisionis concessio penes santam Sedem serio ur-

Laudatur ex quo curaverit avertere divisionem ducatuum Juliacensis, et Montiensis.

§. 2. Vestræ sane curæ ac sollicitudines, propter quas ad Nos fidenter confugitis, quo e vestra ista diœcesi divisionem illam arceatis ducatuum Juliacensis, et Montiensis, quam dilectissimus in Christo filius Noster elector Palatinus loci princeps minitatur, ut felicem, optatumque exitum habeant, vos, et venerabilis frater, vester archiepiscopus elector potestis melius efficere, quam Nos ipsi. Et re quidem vera minime vos latent gravissimæ illæ causæ, quibus permotus elector Palatinus dux Bavariæ non vestræ tantum, sed aliis etiam metropolitanorum ecclesiis est divisionem hujusmodi minitatus, utpote quæ satis enucleate in commentario explicantur, quod ipse ad omnes suffragantes comitiorum circumferri jussit, quodque vos etiam vestris in literis commemoratis.

Explicantur incomoda, quæ ab divisione hujusmodi obvenirent.

§. 3. Harum prima est contradictio, quæ non sine omnium bonorum offensione excitata nuper est adversus non Monachiensem modo, sed alias etiam Germaniæ nunciaturas in gravissimum apostolicæ Sedis, et temporarii quoque principatus detrimentum. Altera est violatio præcipuorum jurium ex primatu manantium, et divinitus Nobis concreditorum, suprema in Nos jurisdictione, et potestate collata, tam super agnos, quam super oves, seu quod in idem recidit, super populos æque, ac super pastores œcumenicæ ecclesiæ; quæ jura Nos ipsi exercuimus, quibus decessores Nostri semper usi sunt, quæque imperii leges, et concordata ipsa agnoscunt, ac reverentur. Altera versatur super iis, quæ a metropolitanis in episcoporum, et sanctæ etiam Sedis damnum perpetrantur adversus jura appellationum, et illarum præsertim dispensationum, quæ ab æcumenica ecclesia uni Romano pontifici adjudicantur; unde familiarum pax, et tranquillitas prorsus evertitur: quo in loco doctrinæ etiam genus animadvertitur novum, atque insolens, et errore plenum, quod prædicari, tradique cœptum est. Postrema gravissimas querelas complectitur, quod ultro, ac passim exhibeatur cuilibet religiosæ libertatis studium fallax, deceptionis, et periculi plenum; quod hinc ipsam ob rem domestica regionum quies in discrimen vocetur; quodque luctuosissima discordiarum semina inter supremum Ecclesiæ caput et episcopos, inter episcopos et principes, inter principes et populos eisdem subjectos serantur in vulgus.

Idem ut supra

§. 4. Hæc porro rationum momenta, ex perversis præsertim dogmatibus deprompta, si locum habent quoad diœceses electoris Moguntini, et archiepiscopi Salisburgensis, quorum scripta quædam jussu Nostro examen subibunt particularis congregationis, ut in Nostra responsione declaravimus super nunciaturis cap. VIII. §. 14., et cap. IX. §. 7., suum æque sibi vindicant locum in vestra ista diœcesi. Nota enim vobis est archiepiscopi vestri pastoralis epistola diei 4 februarii 1787, quam pariter examini particularis congregationis subjecimus; multoque magis nota sunt vobis ea doctrinarum portenta, ac monstra, quæ ab Hedderichio, Spiegelio, Weimero, Frotzheimio, p. Thaddæo, Schneidero, aliisque professoribus traduntur in Bonnensi universitate, quam ab ipso suæ institutionis initio improbatam a Nobis fuisse Nostræ literæ ostendunt ad vestrum archiepiscopum datæ die 30 augusti 1783. In cujus quidem universitatis inauguratione Spiegelius, et Hedderichius, eo etiam devenerunt, ut commendatione dignam putarent eam reformationis ecclesiasticæ normam, quam Bucerus, et Melancton invenerant, quam compertum est doctrinæ Lutheri esse consentaneam, quamque Hermannus de Weida archiepiscopus canonicis sui capituli exhibuit, ut in proxima sy-

---

geretur, nobis benignissime indulgere dignetur, ut gravissima incommoda, pericula, et dispendia, in ecclesiam hujatem, totamque archidiœcesim ex sæpedicta divisione, seu dismembratione necessario redundare debent, deinceps plenius exponere, et demonstrare audeamus.

In cujus submississima fiducia beatissimos pedes devotissime exosculamur, et paterni affectus erga Nos, ecclesiamque Coloniensem continuationem humillime precamur, semper permanentes.

Sanctitatis vestræ

Coloniæ 17 februarii 1790.

Devotissimi, et humillimi decanus, et capitulum ecclesiæ metropolitanæ Coloniensis

nodo in illam, tamquam in speculum intuerentur, et exemplum sibi sumerent ad imitandum.

Idem ut supra

§. 5. Nos equidem ejusdem congregationis subjiciemus examini istorum etiam professorum libros, et scripta, nuper ad Nostras manus delata. Sed vos interim, dilecti filii, hanc, quæso, veritatem perpendite, deque illa vos ipsi pro vestri candore animi judicate. Si e medio tollentur hujusmodi causæ, quas memoravimus supra, idest, si nunciorum agnoscetur auctoritas, si apostolicorum jurium violatio cessabit, si dogmata proscribentur, quæ tantam inferunt ecclesiæ, et reipublicæ labem, si professores, quorum adeo sublesta fides est, aut arcebuntur, aut suos errores ejurabunt, nihil vobis erit, quod metuatis, et res in vado videtur esse. Quandoquidem ipse Palatinus elector satis aperte suis scriptis declaravit, se non amplius novam, quam modo meditatur animo curaturum diœcesum divisionem, ubi ea, quæ modo deflet incommoda, et mala, quam longissime e sua ditione emandentur; Nosque semper sperare possemus futurum, ut princeps adeo religiosus, et justus novitatem moliri desinat, cessantibus causis, quæ animum ipsius ad ea nova consilia induxerant.

Idem ut supra

§. 6. Verum si contra spem omnem, expectationemque Nostram minime exulabunt hæ causæ, tum e diœcesi vestra, tum e diœcesibus aliorum archiepiscoporum, si bellum adeo injustum, et vehemens fieri perget adversus apostolica jura, si corrupta, et falsa Emsensis conventiculi dogmata defendenda suscipientur, si denique idem fiet de Hedderichii doctrinis, cujus libri novo prælo cudendi in ista civitate parantur ita, ut homines ad illos coemendos alliciantur, nemo vestrum persuadebit sibi, negari per Nos minime posse ex officio apostolici Nostri ministerii hanc, de qua loquimur, vestræ, aliorumque archiepiscoporum diœcesis divisionem; cum illam petat, flagitetque a Nobis vir princeps, justis, et canonicis causis subnixus, ut pura servetur in sua ditione religio, ut debito obsequio apostolicæ Sedis jura colantur, ut populi sui errorum, et schismatum discrimine liberentur; cum præsertim tum majorum Nostrorum memoria, tum Nostra, tot fuerint in Germania levioribus etiam de causis divisi, novique instituti episcopatus sine ulla imperii contradictione, et non sine episcoporum, metropolitarumque dissensione, uti in Nostra responsione demonstravimus cap. II. §. 10.

Quomodo causæ divisionis hujusce arceri debeant suadetur.

§. 7. Quocirca si vestra interest, ut omne detrimentum cujusvis generis ab ista ecclesia arceatur, vestra opera, collatisque inter vos consiliis in id debetis incumbere, ut tam per vos ipsos, quam per archiepiscopum vestrum novæ isthic causæ omnes eliminentur. Ad vos quod pertinent, dilecti filii, si nullam partem habuistis in iis, in quibus est contradictum nunciaturis, imo si contradictiones hujusmodi graves vobis, et molestæ fuerunt, rem ita se habere opera ipsa demonstretis oportet: et si hactenus collegium vestrum per deputatos viros solitis prosequi officiis apostolicum nuncium neglexit, tum sui ipsius adventus, tum natalitiorum gaudiorum tempore, ne detrectetis modo erga eumdem debito hoc officio perfungi: eo vel magis quia vestris obversatur oculis istius civitatis magistratus exemplum, quem juxta morem noluisse suo erga nuncium apostolicum officio deesse vestrates auctores testantur.

Nonnulla de vicario generali archiepiscopi observantur, et emendanda esse præfinitur.

§. 8. Vicarius archiepiscopi generalis, a quo nullum non datur dispensationis genus, et cujus nomine inscripta tot adversus nuncium mandata, et decreta prodierunt, est collegii vestri canonicus. Ejusdem capituli canonicus est pariter Herrestorff, qui delatum sibi munus officialis in tribunali officialatus exercet, junctusque assessoribus laicis voto decisivo donatis, suam una cum illis sententiam in secunda instantia pronunciat in causis ecclesiasticis: quale judicium et novum est, et ad novam invehendam instantiam excogitatum; vester item collega est canonicus de Merle, qui inter judices pro synodales ab archiepiscopo nominatus, subinde judicum commissariorum effectus est caput, ejusque munere fungitur; nam in tertia, et ultima instantia suum is profert judicium una cum reliquis judicibus pro synodalibus, seu commissariis in gradu revisionis, licet hoc revisionis judicium sit novissime invectum, licet solam habeant hi judices commissionem archiepiscopi, et licet de causis agatur ecclesiasticis, quæ ad sanctam Sedem unice pertinent, quæque juxta Tridentinas sanctiones nequeunt a judicibus pro synodalibus sine speciali ipsius sanctæ Sedis commissione cognosci, ita ut dubitari nequeat, quin vicarius, aliique collegæ vestri suam operam conferant ad sacros canones violandos, et

ad apostolica jura pessumdanda. Si spectabiles isti collegæ vestri eo, quo decet, obsequio significassent archiepiscopo, nequire se hujusmodi invasionibus operam dare, suam profecto archiepiscopus deceptionem, aliorum insidiis sibi paratam, deprehendisset, nec eo ferri illos cœgisset unquam, quo salva conscientia se progredi posse negarent. Hac itaque etiam in parte opus est, ut faciatis vestro muneri satis, monitis edocti Honorii III. a Nobis in responsione Nostra commemoratis cap. IV. §. 7.

Quomodo cum archiepiscopo se gerere debeant significatur.

§. 9. Ad archiepiscopum vero quod attinet, quemadmodum ex vestris literis intelligimus, vos repetitis vicibus ab illo postulasse, ut per amicabilem compositionem terminarentur dissidia omnia, ita debita laude vestrum studium prosequentes, vos etiam atque etiam hortamur, ut ista officia instauretis, utque eo ardentius in tot malorum, de quibus diximus, eversionem incumbatis. Hæc autem per vos studia erga archiepiscopum vestrum eo impendentur utilius, si illa adhibebitis, postquam fuerit officiis vestris, quantum in vobis est, cumulate per vos satisfactum. Convertite oculos ad vestrorum antecessorum exempla, qui metuentes, ne ope reformationis ecclesiasticæ, quæ hodie e pulvere excitatur, et a Bonnensibus professoribus commendatur, exitiales adversus sanam doctrinam errores in istam diœcesim importarentur, nihil habuerunt antiquius, quam ut archiepiscopi animum verbis, obsequio, et constantia plenis sibi demerendum curarent, et ingruentem pestem averterent, ac deprecarentur, ut literæ patefaciunt ad ipsum datæ die 1 octobris anni 1543., quæ ab Arnoldo Meshovio referuntur.

Nihil omissurum pontifex promittit ad pacem, et concordiam assequendam.

§. 10. Ad Nos tandem quod spectat, quantum in Domino possumus, nihil certe ommittemus eorum, quæ fieri valent, ut metropolitanos ad pacis, et concordiæ sententiam reducamus. Tam responsio Nostra, quæ jam vulgata est, quam Nostræ literæ in forma Brevis, modo ad vestrum archiepiscopum conscriptæ, Nostram agendi rationem omnem satis cuique patefaciunt, ostenduntque luculenter, sine ulla Nostra culpa nondum revertisse eam pacem, quam ardenter optamus; nisi contra Nos velit fortasse verti, quod abolitioni nunciaturarum, aliorumque jurium e primatu manantium a Nobis fuerit denegatus assensus: nulla enim alia proposita hactenus est Nobis pacis conciliandæ ratio.

Conclusio.

§. 11. Nostris apostolicis curis si illa etiam accedent, quæ vos præstetis oportet, equidem favente Deo, quem die noctuque flagitamus, atque enixe obsecramus, speramus fore, ut vestri timores penitus dispellantur, et illa reddatur mœrenti Ecclesiæ tranquillitas, quam modo deflet illa sibi adeptam. Hac spe freti Nostræ in vos dilectionis testem, ac pignus apostolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima martii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCIC.

Dat. die 30. martii 1790 anno XVI.

Concessio loci sermocinandi coram Sanctissimo in festo Romanæ cathedræ sancti Petri pro nobilibus in academia ecclesiastica existentibus.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Præstantia cathedræ beati Petri, et honores quibus illam continuo prosequutus fuit catholicus orbis.

§. 1. Romana beati Petri cathedra jam ab antiquis temporibus fuit ubique per catholicum orbem venerata, statoque quotannis die inter fideles tali in honore habita, ut per eam ipsam solemnitatem facile in memoriam cuique revocaretur, Petrum suo in urbem adventu huc intulisse primatus Sedem, in qua plenitudo resideret apostolicæ potestatis, ibidemque Ecclesiæ fundamentum super aspectabilis petræ soliditate posuisse, et episcopalis constituisse corporis caput, unitatis vinculum, regalis sacerdotii principatum, unde cælestis doctrinæ a Deo patre eidem Petro revelatæ, lumen late diffunderetur, universusque Christi Domini grex ab ipso pasceretur, non tantum locorum, sed et temporum spatiis omnibus usque ad sæculi consummationem. Hæc commemorantes non ne huic cathedræ merito sacrata dies est, ac debito pietatis studio, cultuque celebrata?

Usus habendi de ea sermonem quotannis coram sanctissimo,

§. 2. Quod ipsum prædecessores Nostri peculiari ratione præstandum sibi putantes, veterem illum morem perpetuo retinuerunt, ut præter cætera, quæ rite peragi solent; sacri cultus officia, coram summo pontifice sermo de eadem beati Petri Romana cathedra; ipsa ejus die quotannis haberetur, ac dicendo ejus originis, dignitatis, potestatisque memoria restauretur. Nos vero cum primum in hanc Sedem sublati fuimus, ut magis adhuc constaret, quantum hujus consuetudinis rationem habendam duceremus, illud cogitare cœpimus, si quis esset ecclesiasticorum virorum in urbe cætus, cui maxime ea dicendi de hujusmodi argumento provincia conveniret. Neque diu hærendum Nobis in hac investigatione fuit, cum ecclesiasticam nobilium adolescentium academiam præ oculis haberemus, utpote ad quam in pristinum splendorem restituendam curas Nostras, jam tum converteramus. Optimo hæc instituta consilio fuit, ut ibidem recipi, commorarique possent juvenes præsertim ex pontificia ditione, qui ad urbem confluerent eo animo, ut illis imbuerentur disciplinis, per quas apti evaderent ad officia apostolicæ Sedi præstanda, ac deinceps tamquam ex irriguo seminario, ad publicos capessendos honores, ac sacra exercenda munera satis exculti, confirmatique prodire possent. Optimum hoc consilium optimus est exitus consecutus; multi siquidem exinde viri ex umbratili studiorum exercitatione tamquam in pulverem, ac solem educebantur, ecclesiæque inservientes, maximos in eam sui laboris, atque operæ fructus importabant, sed ut plerumque in humanis accidit rebus, paulatim collapsam doluimus a pristino statu academiam, ac illam, tam utilem excolendorum juvenum interceptam cooptationem. Nos igitur jam ab initio pontificatus Nostri cum illam in pristinam laudem, utilitatemque restituere suscepissemus, propterea que attributis novis auxissemus fundis, aptisque legibus munissemus, ac domum ipsam necessaria supellectile, ac ampla bibliotheca instruxissemus, statim non sine plurima voluptate pristinam juvenum frequentiam conspeximus, qui ad nobilitatis suæ decora, propria etiam ex studio, ac virtute collecta adjungerent merita, Nosque excitarent ad peculiaria iis, qui inter alios sua laude excellerent, cumulanda premia. Proinde non dubitavimus interdum aliquos ex illa academia pro opportunitate ad honores provehere, ac gravia iisdem sanctæ hujus Sedis committere sustinenda munera. Cujus consilii Nostri Nos hactenus nequaquam pœnituit, atque in posterum fore confidimus, ut nunquam sit pœnitendum.

Privilegium dicendi sermonem de ea conceditur adolescentibus degentibus in academia ecclesiastica.

§. 3. Nunc vero cum agatur de tradenda perpetua provincia, prout diximus, sermonem de apostolica cathedra quotannis coram Nobis habendi, adhuc magis hujus ipsius academiæ decorandæ, ejusdemque ornandi cœtus datum Nobis esse gaudemus locum, ut ita majora academicis adjungamus incitamenta ad ipsius cathedræ primo cognoscendam originem, naturam, dotes, juraque omnia a Jesu Christo, et per apostolorum scripta, et per traditionis non interruptam seriem ad Nos usque certissime transmissa, porro ad eadem pro suis viribus propugnanda, tuenda, veris extollenda laudibus, ac renovatis stata per annos singulos die præconiis deprædicanda. Hoc pacto illi ipsi, cui sunt operam, laboresque suos addicturi, publicum studiorum suorum, et observantiæ, fideique specimen dare poterunt, ac tam præclaro indicio patefacere sibi viam ad ampliora merita apud Nos, successoresque Nostros comparanda. Itaque dilectis filiis, qui in academia ecclesiastica navant, ac in posterum navabunt operam iis disciplinis, quæ huic urbi, atque huic sacro imperio maxime conveniunt, per hasce Nostras in forma Brevis literas perpetuo tribuimus, addicimus, et assignamus provinciam quotannis habendi sermonem de Romana beati Petri cathedra ejusdem die festo coram Nobis, et successoribus Nostris Romanis pontificibus, ut cujus obsequio se dicaturos profitentur, ejusdem sinu innutritos se esse, doctrinaque excultos perspicere præseferant, eoque ipso alacriores factos, ad propugnandam ipsius auctoritatem non minus verbis, quam officiis suis ipsi præstandis, quo omne oppugnationis genus contra eam non magis adversarii Nostri, quam rebelles filii per summam temeritatem, et palam exercent, et per insidias moliuntur.

Nominatio adolescentis sermonem recitaturi conceditur protectori academiæ.

§. 4. Volumus tamen, ut eorum nemo hunc sibi pro singulis memoratis festivitatibus dicendi locum arroget, atque assumat, nisi quem dilectus filius Noster Joannes Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter cardinalis Archinto, aliique deinceps ejusdem aca-

demiæ apud hanc sanctam Sedem protectores ad hoc munus selegerint, et voce, vel scripto ejusmodi facultatem tribuerint. Decernentes præsentes literas, et in eis contenta quæcumque semper firma, valida, et efficacia existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque, Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die trigesima martii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCC.

Dat. die 13. aprilis 1790. anno XVI.

Indulgetur rectoribus cappellæ beatæ Mariæ virginis civitatis Limanæ, ut celebrare quotannis valeant unam missam cum cantu ejusdem beatæ Mariæ virginis immaculatæ jam approbatam pro ordine fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni rectores cappellæ sub titulo Conceptionis beatæ Mariæ virginis immaculatæ del Miracolo nuncupatæ prope ecclesiam conventus Grande di Gesù etiam nuncupat. fratrum ordinis minorum sancti Francisci de observantia nuncupat. civitatis Limanæ, quod ipsi ad augendum erga eamdem beatam virginem Mariam cultum, et devotionem unam missam cum cantu Conceptionis ejusdem beatæ Mariæ virginis immaculatæ, jam pro ordine minorum sancti Francisci adprobat. per dies novem, nempe a die xxvii novembris, usque ad diem v decembris, tantum exceptis duplicibus primæ, vel secundæ classis, quotannis celebrare, seu celebrari facere posse plurimum desiderant.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii: ut imposterum in prædicta cappella Conceptionis beatæ Mariæ virginis immaculatæ quotannis cum cantu una missa Conceptionis ejusdem beatæ Mariæ virginis immaculatæ, jam pro ordine minorum sancti Francisci adprobat. per dies novem, nempe a die xxvii novembris usque ad diem v decembris, tantum exceptis duplicibus primæ, vel secundæ classis, celebrari libere, et licite possit, ac valeat, auctoritate apostolica, tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus apostolicis, ac in synodalibus, provincialibusque, et generalibus conciliis editis constitutionibus, et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima tertia aprilis millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 23. aprilis 1790 anno XVI.

DCCCI.

Confirmatur erectio confraternitatis sancti Uberti in ecclesia parochiali loci de Zolve Leodiensis diœcesis facta.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Procemium.

§. 1. Pietatis, et Christianæ charitatis opera, quæ Salvator, et Dominus Noster Jesus Christus, cujus vices licet immeriti, gerimus in terris, fidelibus suis instanter commendavit, ubique cum divini cultus incremento, et erga sanctum Ubertum veneratione, atque animarum salute exercere cupientes spiritualibus gratiarum muneribus prosequimur, ut inde ferventius ipsi Deo inservire, atque immarcescibilem æternæ beatitudinis gloriam sibi valeant comparare.

Expositio precum.

§. 2. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum offitialium, ac confratrum confraternitatis, seu congregationis, vel societatis sub titulo sancti Uberti in ecclesia parochiali sancti Vincentii martyris loci de Zolve comitatus Lossensis Leodiensis diœcesis expositum fuit, quod, ut cultus sancti Uberti magis, magisque augeatur, dicti exponentes unam utriusque sexus Christifidelium, non autem unius specialis artis, confraternitatem sub titulo sancti Uberti in ecclesia parochiali supradicta de consensu venerabilis fratris episcopi Leodiensis erectam, seu erigendam, quamvis in dicto loco de Zolve forsan alia similis confraternitas canonice erecta reperiatur, per Nos confirmari, et approbari plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut erectioni, et institutioni prædictis apostolicæ firmitatis robur adiicere, ac alias in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 3. Nos igitur qui devotionem, et piorum operum, ac divini cultus incrementum, nec non animarum salutem sinceris desideramus affectibus, ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati, licet in prædicto loco forsan alia similis confraternitas canonice jam erecta existat, ut præfertur, nihilominus erectionem, et institutionem unius confraternitatis sub titulo sancti Uberti utriusque sexus, non tamen unius specialis artis prædictæ, quatenus canonice de licentia moderni episcopi Leodiensis præfati factæ fuerint, vel faciendæ sint auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque apostolicæ, et inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui desuper in præmissis quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus, ac pariter nihilominus in prædicto loco unam confraternitatem sub titulo ejusdem sancti Uberti, cujus confratres processionaliter incedere, divina officia decantare, se se congregare, et cætera, quæ per confratres aliarum confraternitatum fieri solent, facere libere, ac licite valeant, sine alicujus præjudicio, et dummodo ordinarii loci ad id accedat assensus auctoritate, et tenore prædictis perpetuo erigimus, et instituimus.

Confraternitati jus conceditur condendi statuta.

§. 4. Nec non confratribus dictæ confraternitatis, sive erectæ, sive erigendæ pro tempore existentibus, ut quæcumque capitula, statuta, decreta, et ordinationes, pro salubriori eorum, et dictæ confraternitatis gubernio, et directione necessaria, et opportuna, licita tamen, et honesta, ac sacris canonibus, et concilii Tridentini decretis non contraria, ac per ordinarium loci examinanda, et approbanda, facere, et edere, illaque pro tempore, prout eis videbitur, et expediens fuerit, prævia tamen examinatione, et approbatione hujusmodi mutare, alterare, corrigere, et in melius reformare, ac insuper omnia, et singula legata relicta, res, et bona quomodolibet qualificata, mobilia, et immobilia per quoscumque Christifideles dictæ confraternitati data, et relicta, recipere, illaque per eos offitiales, seu deputatos regere, et gubernare, ac administrare; et in ipsius confraternitatis, et illius piorum operum usus convertere; ita tamen ut de receptis, et administratis per eos ordinario loci juxta decreta concilii Tridentini rationem reddere teneantur libere, ac licite possint, et valeant auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Concessio indulgentiarum assequendarum a confratribus, et consororibus.

§. 5. Ac insuper, ut dicta confraternitas sic erecta, seu erigenda majora in dies suscipiat incrementa confratribus, et consororibus vere pœnitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis, qui dictam ecclesiam die festo ejusdem sancti Uberti a primis vesperis usque ad occasum solis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam: iisdem confratribus, et consororibus prædictis, qui in articulo mortis pœnitentes, et confessi, ac sacra communione refecti; vel quatenus id facere nequiverint, saltem contriti nomen Jesu ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint etiam plenariam; insuper confratribus, et consororibus memoratis, qui pœnitentes, confessi, ac sacra communione refecti processioni in una dominica cujuslibet mensis per dictam confraternitatem de ordinarii loci licentia faciendæ devote interfuerint, et ibi, ut præfertur, oraverint, plenariam: insuper quoque confratribus, et consororibus, qui ab æsu carnium iis diebus, in quibus confratres dictæ confraternitatis ex illius instituto vesci non solent abstinebunt, tercentum dies; et qui qualibet die septies orationem Dominicam, et toties salutationem angelicam recitaverint, quadraginta dies; et qui ex confratribus ejusdem confraternitatis pœnitentes, et confessi semel in mense sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sumpserint, et, ut præfertur, oraverint, quinque annos, et totidem quadragenas; præterea qui vere pœnitentes, et confessi, in qualibet ex festivitatibus beatæ Mariæ virginis immaculatæ sanctissimum Eucharistiæ sacramentum in ecclesia prædicta, seu cappella dictæ confraternitatis sumpserint, et ut supra dictum est, oraverint; tres annos, et totidem quadragenas; nec non qui cum lumine sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, quando ad infirmos defertur, comitati fuerint, et pro eisdem infirmis pias ad Deum preces effuderint, quinque annos, et totidem quadragenas; insuper, qui corpora defunctorum quorumcumque ad sepulturam associaverint, et pro eorum animabus ad Deum oraverint, centum dies; et qui officium beatæ Mariæ virginis devote recitaverint, pariter centum dies; qui vero missis, et aliis divinis officiis in ecclesia, seu cappella confraternitatis hujusmodi pro tempore celebrandis, et recitandis, seu congregationibus publicis, vel privatis ejusdem confraternitatis ubivis faciendis intervenerint, aut pauperes hospitio susceperint, aut eis in eorum necessitatibus, et periculo peccandi existentibus auxiliati fuerint, aut eleemosynas temporales, aut spirituales eis dederint, vel pacem cum inimicis propriis, vel alienis composuerint, seu componi fecerint, aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint, aut ignorantes præcepta Dei, et ea, quæ ad salutem sunt docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet prædictorum piorum operum centum dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxamus, omnesque indulgentias supradictas etiam animabus Christifidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicari posse in Domino concedimus. Ac præterea, ut confratres, et consorores dictæ confraternitatis sic erectæ, qui processioni in una dominica cujuslibet mensis ab ipsis fieri solitæ commodo interesse non potuerint, si vere pœnitentes, et confessi, ac sacra communione refecti cappellam prædictæ confraternitatis devote visitaverint, et ibi pias ad Deum preces effuderint, eamdem plenariam omnium suorum peccatorum indulgentiam, et remissionem, illis qui processioni hujusmodi intersunt, concessam pariformiter consequantur; et similiter infirmi, captivi, et peregrinantes, qui cappellam hujusmodi dicta dominica visitare nequiverint, si officium parvum beatæ Mariæ virginis, aut quinquies orationem Dominicam, et salutationem angelicam recitaverint, et saltem contriti fuerint cum proposito confitendi, et sacram communionem recipiendi, quam primum potuerint, quod adimplere omnino teneantur prædictam plenariam indulgentiam, et peccatorum remissionem etiam consequantur: insuper, ut festum sancti Uberti ob majorem devotionem, et commoditatem Christifidelium, quando eadem die occurret alia solemnitas in unam dominicam ejusdem mensis transferri possit, indulgemus.

Derogatio contrariorum, et declaratio specialis.

§. 6. Præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Volumus autem, quod si dicta confraternitas alicui archiconfraternitati aggregata jam sit, vel in posterum ag-

gregetur, aut quavis alia ratione uniatur, priores, aut quævis aliæ literæ apostolicæ, quoad indulgentias illi nullatenus suffragentur, sed ex tunc eo ipso nullæ sint. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima tertia aprilis millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 27. aprilis 1790. Anno XVI.

DCCCII.

Instante republica Lucensi, conceditur, ut fructus legati Sinibaldi ad erigendum Bononiæ collegium designati, in tot pensiones erogari possint.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum in quibus memoratur erectio collegii Sinibaldi nuncupati, illiusque deperitio.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii nobiles viri senatus reipublicæ Lucensis, quod alias bonæ memoriæ Augustinus Sinibaldi, dum vixit, patritius Lucensis, ut ad rectam, ac liberalem suorum concivium educationem viam aperiret, illosque viros gerendæ reipublicæ scientissimos facilius efficeret, per suas testamentarias tabulas anni MDCV. scuta decem mille legavit, ut ex illorum usuris, quæ tunc ad annua scuta sexcenta ascendebant, Bononiæ collegium a dicto senatu Lucensi erigeretur, in quo concives sui dum adhuc adolescentes erant, ad bonas artes, ac scientias, præsertim vero ad religionem, et pietatem efformarentur; voluitque præterea, ut tum ab alumnis, tum a collegio quædam præscripta pia opera adimplerentur. Quamobrem cum senatus Lucensis probe noverit legatam summam haud sufficientem esse ad collegii hujusmodi instructionem, illiusque annuam exhibitionem, quo firmius pii testatoris voluntas exequeretur, erectionem dicti collegii usque ad annum MDCLVI. distulit, postquam scilicet sors principalis legata ex illius multiplicato fœnore ad conspicuam summam scutorum circiter viginti quinque mille creverat, tunc aptam domum Bononiæ emit, ibique collegium Sinibaldi nuncupatum ad formam dictæ testamentariæ dispositionis revera instituit. Prospero statu semper fuit hoc collegium, ac tamdiu viguit, dum suus tenuis census vilitati annonæ respondebat; ast postmodum, ac novissimis præsertim temporibus quotidie ingravescente annona, ac pluribus de causis imminutis annuis dictæ summæ usuris, factum est, ut licet memoratus senatus pro suo prudenti consilio eamdem summam in LL. MM. Benedictinis Bononiæ erectis collocare studuerit, nihilominus id præpedire non valuit, quominus in easdem reciderit angustias: nam magis magisque aucta annona jam neminem in collegium recipere, magistros, ac inservientes dimittere necesse erat. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat memorati exponentes, neque sperare, neque animo effugere possint firma remedia hisce malis adhibenda, quæ suis civibus sequiora non essent, ipsis vero quam maxime cordi sit, ut iis quoque, qui nunc ætate florent, dicta testamentaria dispositio, ut fas est, utilitatem afferat; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Redditus collegii convertuntur in pensiones concedendas civibus operam navantibus scientiis, et bonis artibus.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, atque illorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutas fore censentes, memoratam testamentariam dispositionem Augustini Sinibaldi hisce præsentibus pro plene, et sufficienter expressam habentes supplicationibus hujusmodi inclinati, eisdem exponentibus, ut non obstante quacumque testamentaria dispositione prædicta redditus dicti legati Sinibaldi, etiam, ut præfertur, aucti, in tot congruas pensiones pro illorum prudenti arbitrio, et juxta rerum vices præfigendas suis civibus, qui scientiis, aliisque bonis artibus in aliquo seminario, aut collegio, sive contubernio, aut publica universitate status Nostri ecclesiastici sedulam navent operam assignandas erogare libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica, tenore præsentium concedimus, et indulgemus. Quoniam quidem difficile satis est, ut officium parvum, aliaque pia onera, quæ testator alumnis in singulos dies, et annos injunxit, religiose a pensionariis in posterum adimpleantur, hinc Nos firmis remanentibus one-

ribus, quæ a collegio satisfacienda sunt, quæ ab alumnis essent explenda in unam missam in singulas hebdomadas celebrandam auctoritate, et tenore prædictis commutamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, memorati Augustini Sinibaldi testamentis, dispositionibus, et codicillis, ac ultimis voluntatibus, quas quoad præmissa sufficienter, et expresse commutamus, de jure quæsito non tollendo, ac aliis Nostræ, et cancellariæ apostolicæ regulis, nec non apostolicis constitutionibus, et ordinationibus, ac quibusvis aliis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, c aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima septima aprilis millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCIII.

Dat. die 14. maii 1790 anno XVI.

Exemptio monialium sanctæ Paulæ ordinis sancti Hieronymi civitatis Granatensis a gubernio monachorum ejusdem ordinis sancti Hieronymi.

Venerabili fratri archiepiscopo Corinthiensi Nostro, et Sedis apostolicæ apud carissimum in Christo filium Nostrum Carolum Hispaniarum regem catholicum nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Pastoralis officii humilitati Nostræ divinitus commissi sollicitudo Nos admonet, ut paternam Christifidelium, qui sub suavi religionis jugo, Deo propius famulari susceperunt, curam gerentes ea, quæ pro tollendis abusibus, animorum studiis, stabiliendaque regulari disciplina, ac christiana charitate accomoda esse dignoscuntur, rerum prius, ac temporum vicibus mature perpensis concedamus, prout in Domino salubriter expedire arbitramur.

Expositio precum exhibitarum a rege catholico.

§. 2. Expositum siquidem Nobis nuper fuit pro parte carissimi in Christo filii Nostri Caroli Hispaniarum regis catholici quod cum nuper ei compertum fuerit plura evenisse scandala, ac incommoda in monasterio, seu conventu sanctimonialium sanctæ Paulæ ordinis sancti Hieronymi civitatis Granatensis, ac ex eo proficisci, quod eædem sanctimoniales sub regimine, gubernio, et jurisdictione monachorum ordinis sancti Hieronymi erant, tunc ut hisce malis promptum, ac præsens remedium adhiberetur illud opportunum visum est, maximeque eidem monasterio utile si monasterium, seu conventus hujusmodi ab omni regimine, gubernio, ac jurisdictione monachorum hujusmodi eximeretur, prout eximi summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor indultæ exemptionis, cum subjectione ordinariæ jurisdictioni episcopi.

§. 3. Nos igitur ejusdem Caroli regis catholici votis annuere, et statui atque utilitati earumdem monialium consulere volentes, fraternitati tuæ, de cujus fide, doctrina, vigilantia, et charitate, ac in gerendis negociis dexteritate plurimum in Domino confidimus,

per præsentes committimus, ac mandamus, ut dictum monasterium, seu conventum sanctæ Paulæ ordinis sancti Hieronymi civitatis Granatensis, ejusque moniales a quacumque subjectione, ac regimine, et gubernio dictorum monachorum ordinis sancti Hieronymi auctoritate Nostra apostolica eximas, et liberes, ac exemptum, et liberum esse decernas, atque declares; omnimodæ vero jurisdictioni moderni, et pro tempore existentis archiepiscopi Granatensis in spiritualibus subiicias; eaque propter monachis prædictis harum serie prohibemus, ne in iis, quæ ad monasterium hujusmodi, et monialium prædictarum spirituale gubernium pertinent imposterum se ullatenus ingerere audeant seu præsumant.

Reservatio privilegiorum favore monialium.

§. 4. Declarantes tamen, quod licet moniales prædictas, quoad spiritualem jurisdictionem a memoratis monachis segregaverimus, ut præfertur, ac segregatas esse decreverimus, nihilominus gratiis, favoribus, indultis, ac privilegiis, tam spiritualibus, quam temporalibus alias per summos pontifices prædecessores Nostros monachis ordinis sancti Hieronymi prædictis concessis, uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et valeant, in omnibus, et per omnia perinde ac si ordini prædicto, ut prius unitæ, ac incorporatæ essent.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta maii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCIV.

Dat. die 14. maii 1790 anno XVI.

Præscribitur, ut si aliquis ex senatoribus Bononiensibus uxorem turpem, aut humilem ducat, a senatorio ordine decidat.

Dilectis filiis nobilibus viris reformatoribus status libertatis civitatis Nostræ Bononiensis.

Pius PP. VI.

Dilecti filii nobiles viri
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio concessionis.

§. 1. Intelleximus nuper a dilecto filio Ulixi Pozzadini vestro apud hanc sanctam Sedem, Nosque oratore, vos quammaxime desiderare, ut quemadmodum felicis recordationis Benedictus pp. XIV. prædecessor Noster ad puram, nitidamque conservandam nobilitatem in nobilibus civitatis Nostræ Bononiensis familiis duo vestra senatus consulta, quibus quædam leges, et conditiones ad obtinenda patriæ vestræ magistratus, honores, et officia nobilium præscribantur auctoritate sua apostolica per suas apostolicas in simili forma Brevis diei xiv februarii MDCCXLIX. expeditas literas confirmavit, ita et Nos, quod memorata senatus consulta, et Benedictinæ literæ, nihil de ordine vestro expresse disponunt, ut etiam quidquid con-

spicuæ illius nobilitati cum semper inter cæteros præcelluerit, alienum esset, arceatur, ea constituamus, quæ illius dignitati consonum fore arbitramur.

Tenor indulti. §. 2. Nos igitur qui libenter vestris indulgendo votis, dilectum filium nobilem virum Aloisium ducem Braschi de Honestis Nostrum ex germana sorore secundum carnem nepotem inter nobilitates vestras novissimis temporibus recensuimus, eximiam ordinis vestri nobilitatem sartam tectam servare cupientes, ac specialem nobilitatibus vestris gratiam facere volentes, vestrumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiascis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristis, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes; supplicationibus vestro nomine Nobis hisce desuper humiliter porrectis inclinati, si quando contingat, aliquem ex ordine vestro adeo se deijcere, ut uxorem scenicam, aut turpis existimationis, vel humilem, et abjectam sibi adjungere non pudeat, hunc nedum illico ab omni nobilitatis honore, et prærogativa, ad formam dictarum Benedicti prædecessoris literarum decidisse, atque a capessendis quibuslibet nobilibus magistratibus prorsus indignum esse, verum etiam ordine, ac dignitate senatoria statim esse abdicatum, auctoritate apostolica tenore præsentium præcipimus, et mandamus.

Expositio peculiaris. §. 3. Verum quia interdum fieri potest, ut hi ex primo haud vulgari matrimonio filios procreaverint, aut illis superstites sint fratres ad hanc dignitatem obtinendam idonei, propterea nobilitatibus vestris, quibus jus Nobis a Romano pontifice pro tempore existenti quosdam certis præscriptis qualitatibus pollentes nominandi, et præsentandi spectare dignoscitur, dummodo aliis non repellantur causis, hosce etiam inter cæteros nominandi, et præsentandi, plenam, et amplam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans. §. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quarta maii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto. Derogatio contrariorum.

DCCCV.

Dat. die 21. maii 1789 anno XVI.

Mandata super præcedentia fratrum choristarum laicis ordinis sancti Francisci de observantia provinciæ Portugalliæ.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

§. 1. Pastoralis officii Nobis divinitus injuncti sollicitudo Nos admonet, ut omni cura, et studio ad ea jugiter intendamus, per quæ Christifidelium sub suavi arctioris religionis jugo mancipatorum, uberesque bonorum operum fructus benedicente Domino proferre satagentium quieti, et tranquillitati consulitur, et per quæ religionem eorum propositum turbantia removentur, ut nulla re præpediti, ac sublatis animorum dissidiis, et emulationibus juxta regularia suorum ordinum instituta in pacis amœnitate gratum Altissimo impendant famulatum, felicioribusque in dies in via Domini proficiant incrementis. Proemium.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Joannes a sancta Clara frater expresse professus ordinis minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum provinciæ Portugalliæ, ut asserit, procurator generalis, quod et si rationi, et æquitati congruum videatur, quod fratres clerici professi choristæ dicti ordinis licet nondum sacris ordinibus initiati, tum publice, tum privatim fratribus laicis, seu conversis ejusdem ordinis præcedant, nihilominus jamdiu laici, et conversi hujusmodi hanc præceden- Memorantur controversiæ subortæ super jure præcedendi inter clericos choristas, et laicos ordinis.

tiam fratribus choristis nondum ad sacros ordines promotis sibi tribuere præsumpserunt, unde novissimis temporibus plures de ac super præcedentia hujusmodi motæ sunt controversiæ, quas tamen inter cætera capitulum generale ejusdem ordinis die decima sexta maii MDCLXXXII. dispositioni motus proprii fel: rec: Urbani pp. VIII. diei xxii decembris MDCXLII. cujus initium est: *Alias pro congregatione* studens dirimere curavit.

Judicium s. congregationis Episcoporum, et Regularium super hoc jure præcedendi

§. 3. Non coniderantes tamen fratres laici, seu conversi ejusmodi quæstiones inter fratres dicti ordinis præsertim, qui vota sua in spiritu paupertatis, et humilitatis sui vere humilis parentis exemplum sectantes Domino exhibere profitentur non decere adversus tam æquum, tamque sanctum decretum novas turbas nectere conati sunt. Ast omne illorum incœptum frustra fuit: siquidem denuo in congregatione generali dicti ordinis in oppido civitate nuncupat. Matriti anno MDCLXXXV. habita, præcedentia fratrum choristarum sancita fuit, ac in congregatione venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium episcoporum, et regularium negociis præpositorum die xxxi augusti anni MDCCXIV. curantibus fratribus laicis, seu conversis provinciæ Andalutiæ, seu Beticæ dicti ordinis propositis tribus dubiis = An scilicet fratres laici ordinis minorum sancti Francisci de observantia provinciæ Beticæ, tam conventuum de observantia, quam recollectorum præcedere debeant fratres clericos non in sacris constitutos, quamvis choristæ receptione juniores, et laici sint receptione antiquiores = An fratres laici denominari debeant patres, et titulo reverentiæ frui, prout denominantur, et fruuntur sacerdotes ejusdem ordinis, et provinciæ, vel potius contenti esse debeant titulo charitatis, sicuti clerici, et choristæ ejusdem ordinis = An sit imponendum perpetuum silentium in casu etc. responsum fuit = ad primum = negative = ad secundum negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam = ad tertium negative, et amplius: quæ quidem resolutio postmodum etiam reclamantibus laicis prædictis a fel: rec: Clemente pp. XI. prædecessore itidem Nostro per suas in simili forma Brevis diei xvi octobris MDCCXIV. expeditas literas ineluctabilis firmitatis robore roborata fuit.

Preces porrectæ pro obtinenda præcedentia favore clericorum choristarum.

§. 4. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat non sine scandalo, ac mutuæ etiam charitatis detrimento laici, seu conversi provinciæ Portugalliæ prædictæ hæc ipsa jura tueantur, ut hisce controversiis finis imponatur memoratas Clementis prædecessoris literas ad suam provinciam per Nos extendi, ac certam, et hac in re ineluctabilem formam a dictis laicis, seu conversis omnino servandam memoratus exponens præscribi summopere desiderat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 5. Nos igitur hisce piis, ac justis memorati exponentis votis annuere, eumque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratas Clementis papæ XI. literas anni MDCCXIV. decreti a dicta congregatione episcoporum, et regularium, ut præfertur emanati confirmatorias ad provinciam Portugalliæ prædictam auctoritate apostolica tenore præsentium extendimus, et ampliamus, eaque propter, ut deinceps clerici professi choristæ licet nondum in sacris ordinibus constituti provinciæ prædictæ ubique in processionibus, aliisque actibus, tum publicis, tum privatis digniorem, ac honorabiliorem locum obtineant, ac ipsos laicos, seu conversos semper præcedant, atque laici, seu conversi prædicti, neque patres denominari, neque titulo reverentiæ uti, aut frui possint, auctoritate, et tenore prædictis statuimus, et ordinamus; districte propterea, ac in virtute sanctæ obedientiæ, et sub excommunicationis majoris latæ sententiæ, eo ipso per contrafacientes incurrenda pœna omnibus, et singulis fratribus laicis, seu conversis provinciæ, et ordinis prædictorum nunc, et pro tempore existentibus inhibentes, ne deinceps super præmissis, eorumve occasione fratres clericos prædictos molestare, inquietare, perturbare, aut quo quomodo impedire audeant, vel presumant.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Nostri apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque

auctoritate, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus,

Poenæ contra rebelles.

§. 7. Quocirca venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, et episcopis, ac dilectis filiis locorum ordinariis per præsentes committimus, et mandamus, quatenus ipsi, vel eorum quilibet, per se, vel alium, seu alios ubi, et quando opus fuerit, et quoties pro parte dictorum fratrum clericorum choristarum fuerint requisiti eis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate Nostra præmissa juxta præsentium continentiam, et dispositionem observari; contradictores quoscumque, et rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, censuras, et pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato, etiam ac hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, cæterisque omnibus, quæ memoratus Clemens prædecessor non obstare voluit, nec non quatenus opus sit provinciæ, et ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima prima maii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCVI.

Dat. die 8. junii 1790 anno XVI.

Instante communitate Veruchii Ariminensis diœcesis, confirmantur nonnulla capitula.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quanti reipublicæ intersit, rem agrariam optimis, ac certis legibus, et institutis temperari, et constitutam esse nemini latere arbitramur. Si itaque postquam plurimum operæ, et laboris ad has leges, et hæc instituta concinnanda, ac tempori accomodanda consumptum est, a Nobis apostolicæ firmitatis robore communiri petitur, decet Nos justis his desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum porrectarum a communitate pro obtinenda confirmatione conditorum statutorum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii priores, ac publici representantes communitatis terræ Nostræ Veruchii Ariminensis diœcesis, quod cum nulla in eadem terra existerent peculiaria statuta, ac leges, quibus prædiornm in suo territorio existentium coloniæ, aut tempus dandi, petendive commeatus ab agricolis præscriberetur, quocirca lites, ac controversiæ quamplurimæ, in dies exoriebantur, a publico generali consilio ejusdem terræ diei vicesimæ primæ mensis decembris proxime elapsi anni MDCCLXXXIX. habito aliqui fuerunt deputati, ut suggererent quomodo hasce questiones facile anteverti possent. Qui cum in generali autem consilio diei xxxi januarii currentis anni MDCCXC. retulerint capitula a civitate Nostra Ariminensi efformata huic communitati limitrophæ et a felicis recordationis Clemente pp. XXIII. prædecessore Nostro confirmata in aliqua parte prout ipsi censuerunt, accomodata, utilia, et apta esse, et fore, ab omnibus communibus suffragiis approbata, et acceptata fuere. Capitula autem sunt tenoris sequentis.

DETERMINAZIONI

Tenor statutorum.

§. 3. Formate, e stabilite dagl' illustrissimi signori eletti prescelti dall'illustrissimo generale consiglio delli ventisette dicembre del mille settecento ottantanove sopra le colonie, ed altro da inviolabilmente osservarsi nel territorio di Verucchio, non ostante qualunque consuetudine in contrario.

De honestate vitæ a colonis servanda.

§. 4. I. Che li coloni de' poderi, possessioni, ed altri di loro famiglia debbano vivere da buoni cristiani col santo timor di Dio, e che non debbano dar ricapito a birbanti, malviventi, ed inquisiti, nè tener biscaccie, nè vender vino al minuto, altrimenti sia lecito al padrone dei poderi di poterli discacciare dalla colonia in qualunque tempo.

De cultura agrorum statutis temporibus perficienda.

§. 5. II. Che sieno tenuti a debiti tempi dare alle terre da sementarsi a grano tre arature, una per rompere, l' altra per rivoltare, e la terza per rimenare; ed oltre a ciò a debito tempo seminarvi il grano, e che i lavori fatti nel seminare le biade nell' anno scaduto, non possino servire per la prima aratura dell' anno susseguente. Come anche siano tenuti durante la colonia a debiti tempi, bene e diligentemente fare tutti gli altri lavori stando lontano da qualunque pianta, e specialmente dalle piante d'olivi, vangare intorno ai medesimi olivi col portarli il necessario stabio, o concime, scavare dove va seminato il grano, e ripulire li fossi, e seminato che avranno, sboccare le lame, vangare i cavedali, ed il sodo da ogni parte delli fossi, e così pure fare li fossi, e mantenerli ben scarichi, mantenere ben folte, e serrate le siepi morte, e boschi vivi in ogni luogo, ed in fine della colonia lasciare dette siepi, e boschi in tale buono stato, onde quelle e questi non potranno tagliare senza licenza del padrone, o suoi ministri, al quale dovranno dare la metà delle fascine de' medesimi; altrimenti contrafacendo i coloni cadano nelle pene, e siano tenuti alla rifazione di tutti i danni, e pregiudizi al padrone.

Idem ut supra

§. 6. III. Che li medesimi coloni siano tenuti nella state prima della mietitura annualmente aver vangati, e sbancati li canneti, e fatti li fossi necessari ai medesimi, e ciò non adempiendo possa il padrone farli vangare, e sbancare, ed accomodare li fossi a spese de' lavoratori, oppure agire per li danni e pregiudizi, e molto più andando quelli a male o in parte, o del tutto per incuria del colono.

De cæsione vinearum, earumque custodia.

§. 7. IV. Che ogni anno a tempo opportuno debbano potare ad uso di arte le viti senza lasciare bacchetti, forcelle, o cornetti superflui, nè seccumi di sorte alcuna, e porre il dovuto numero delle propagini ove abbisognano per mantenimento delle vigne, e filoni sino al numero di venticinque per tornatura a norma del Nostro statuto pag. 21. cap. 27. e portarvi il necessario stabio, o dalla possessione, o da dove il padrone l' avrà proveduto, e trovandosi, che i coloni abbino venduto stabbio possano ipso facto essere discacciati dalla possessione, con incannare altresì bene le viti, al quale effetto mancando le canne, o perchè non esista il canneto, o esistendo non ne produca abbastanza, debbano i coloni pagarne solo la quarta parte, e trasportarle da dove saranno state provedute dal padrone, legare diligentemente le viti, vangarle avanti la mietitura; altrimenti mancando li coloni di vangare le vigne, o altre viti nel prescritto termine, possa il padrone farle vangare a spese delli coloni medesimi, come mancando di fare e ripulire li fossi alle dette vigne, e piantate, almeno di tre in tre anni, possa il padrone per tale mancanza nel terzo anno farli ripulire, e scavare a spese delli coloni come sopra.

De custodia confinium.

§. 8. V. Che siano tenuti li coloni custodire attentamente, e mantenere i confini della colonia, acciò non abbia il padrone a risentirne danno, e pregiudizio, avvisandone il padrone in caso di qualunque usurpazione, o danno fatto dal vicino, e specialmente di nuova servitù: e non avvisando sieno tenuti soddisfare alli danni, e pregiudizi a stima del perito; debbano guardare e far guardare tutti li campi della colonia dagli altrui bestiami, acciò non v' entrino a pascolarvi, o danneggiare, quali trovandosi debba il colono condurli all' ufficio del massarolo, conforme dispone la Bolla Benedettina emanata nel mille settecento cinquantotto.

De semine a colonis præbendo.

§. 9. VI. Che li coloni siano tenuti porre la metà di tutte le sementi, che si semineranno in detta colonia egualmente al padrone.

De impensis necessariis ad recollectionem segetum.

§. 10. VII. Che li coloni debbino fare tutti li lavori spettanti alla mietitura di grano, ed altro a tutte loro spese, nè gli sia permesso, anzi vien proibito di levare dalla massa comune il grano da darsi ai mietitori chiamati in ajuto, ma debba tutto levarsi dalla porzione colonica: siccome loro ancora si proibisce d' ammettere in conto alcuno a spigolare donne de' mietitori, o altre, e neppure proprie se non affatto terminato il taglio della messe in quel tal campo, che si miete, vietando ai coloni di far pagare cosa alcuna per spigolare.

De divisione segetum recollectarum.

§. 11. VIII. Che li lavoratori debbino dare fedelmente la metà di tutte l'entrate, che si riscuoteranno dalla possessione, nella qual legge di divisione resti compresa la semente di lino, e canepa; ortaggi di qualsivoglia specie, e qualità, compresi i meloni, e tabacco, delle quali cose tutte, non meno che d'ogn'altro prodotto della colonia devasi al padrone la metà, o quella porzione, che sarà convenuta tra il padrone, ed il colono da esprimersi nella solita privata scrittura di colonia, e questa ben custodita saranno tenuti li coloni portare alla di lui casa, e riporre dove dal medesimo, o suo ministro, o fattore gli sarà ordinato a tutte loro spese, ed in quanto all' entrata del vino, in mosto, o uva, o con castellate, ad arbitrio del padrone, con che però debba il padrone in tale occasione di trasporto d'entrata somministrargli il vitto.

De foeno, et foliis pro domino agri reservatis.

§. 12. IX. Che non restino comprese nella colonia l'entrate di fieno di prato, e foglia di moro quali sieno riservate tutte al padrone, il quale però volendo godere di tal riserva riguardo al prato, paghi di questo tutto il taglione, e faccia segare, e condurre il fieno ove vuole a proprie spese.

De belluis immittendis a colonis.

§. 13. X. Che li coloni debbino ritenere le bestie necessarie di qualsivoglia specie da pascolo, e giogo, cioè bovi, vacche, vitelli, pecore, porci, ed altre bestie proporzionamente al bisogno della colonia, e questo o a non partito, cioè a metà del loro prezzo col padrone, e non avendo possibilità d'impiegare il colono denaro in quella metà in stima, o a quanto saranno state comprate, o a quanto si giudicherà da uomini periti da eleggersi uno per parte, e del terzo in caso di discordia; al quale le parti dovranno acquietarsi, nè potranno rimuoversi. Pagherà il colono al padrone per le bestie da lavoro il giovatico secondo il convenuto fra loro; ma di dette bestie si dovrà servire da uomo dabbene, e soltanto per coltura delle terre della possessione, e non abusarne fuori del servizio della medesima in careggi ed altre opere, proibendosi espressamente di frittnrare con dette bestie il grano sotto l'infrascritta pena. Nè si vuole che il colono senza espressa licenza del padrone possa ritenere nella colonia bestie di qualunque sorta, e neppure proprie sotto veron pretesto, altrimenti contravenendo il colono potrà ipso facto essere discacciato dalla colonia, e se per di lui colpa, o soverchia fatica, e ciò a decisione de' periti, deteriorerà alcuna bestia, o venisse a morte, sarà tenuto alla rifazione de' danni, e pregiudizj, e nell'ultimo caso interamente del proprio, e così anche se non avrà prontamente avvisato il padrone, allorchè la bestia avrà dato segno di malattia: e similmente non possa il colono tenere gallinacci senza licenza del padrone, e tenendoli s' intenda a metà col padrone medesimo.

De belluis occumbentibus.

§. 14. XI. Che morendo per disgrazia, e senza colpa del colono qualche bestia, che non sia a non partito, debba essere la perdita tutta del padrone. Se poi la bestia fosse tra le accompagnate, come uno delli due bovi, manzi, vacche, vitelli tenuti in istima a coppia, l. morte s'intenda a danno dal padrone per la metà dell' intiera respettiva stima, e poi la bestia sopravvissuta immediatamente si dovrà far stimare, e trovandosi la sua stima eccedere la metà dell' intiera stima a cui stavano ambe le bestie compagne, allora il colono dovrà partecipare della metà dell' utile, e risultando minore dovrà esser tenuto alla metà della perdita della stima suddetta. Che li coloni non possino pretendere far stimare le vacche quando sono pregne a danno del padrone; che le pecore si diano a stima cioè, da principio si stima l' intiero numero delle medesime pecore; se da questa stima ne risulta vantaggio questa sarà la metà del padrone, e l'altra metà delli coloni; se poi ne deriva disutile, proveniente anche da morte naturale, e non causata a colpa de' coloni, del pari vada la metà per il padrone, e la metà per i coloni: subito però fatta la stima da principio, se vi saranno pecore vecchie da vendersi, il ritratto sarà diviso per metà fra il padrone, ed i coloni, restando sempre ferma la regola, che il fruttato di dette pecore proveniente da agnelli, formaggio, lana, e latte debba dividersi per metà col padrone, e coloni.

De vetita duplici coltura agrorum.

§. 15. XII. Che non possa il colono senza espressa licenza del padrone, o suoi ministri ristoppiare alcun pezzo di terra, altrimenti resti privo totalmente dell'entrata colonica di grano avuto sopra il campo ristoppiato, e sia tutto del padrone.

Idem ut supra

§. 16. XIII. Senza espressa licenza, come sopra, non possa il colono seminare, o piantare fermentone, e questa ancora riportata non possa nè l'uno,

nè l'altro eseguire senza il bisognevole letame, ed avuto la raccolta debba subitamente levar via dal terreno i fusti colle sue radici.

De vetita arborum cæsione.

§. 17. XIV. Che il colono non possa tagliare frasche di sorta alcuna, benchè secche, nè branco, o branchi, o zocchi in qualunque luogo posti, e non possa tagliar le legna di scapezzatura prima delli tre anni compiti: e non trovandosi, vendere, o far vendere alcuna benchè minima quantità di legna grossa si possa procedere criminalmente, volendosi che il colono debba riserbarsi qualche parte di fascine di sua porzione per il proprio uso: e che occorrendo al medesimo colono legni per l'aratro, forchetto e biroccio, ed altro debba riportarne licenza dal padrone, quale non possa obligarsi a dargliela, se non se ne'casi, che conoscerà doveroso, e tagliando senza detta licenza possa essere il colono privato ipso facto dalla colonia.

De pabulis superfluis.

§. 18. XV. Riconoscendosi esservi foraggio maggiore al consumo, non possa il colono venderlo senza intelligenza del padrone, il quale in caso di vendita ne debba avere la sua parte, altrimenti ipso facto possa il padrone cacciarlo dalla possessione, e agire per la rifazione del danno.

De recollectione, et trituratione olivarum

§. 19. XVI. Che senza licenza del padrone non possa il colono mietere, battere, vendemiare, raccogliere o far macinare olive, quali anche per la parte colonica sia obbligato far macinare in quel molino, in cui gli ordinerà il padrone, e che non possa cogliere, o far raccogliere le dette olive, nè ascendere sugli olivi, o appoggiarvi scale in tempo di pioggia, o nebbia: altrimenti oltre la perdita dell'oliva, incorra il colono nella pena criminale della rifazione.

De cæsione arborum quovis triennio facienda.

§. 20. XVII. Che il colono non possa scapezzare legna di morollo, d'olmo, e di qualunque altra sorta, se il gettame non sarà di tre anni maturo, come si disse, e che questo debba tagliarsi nei debiti tempi cioè, in febbrajo, e marzo, eccettuate le fascine di fogliata per uso delle pecore, che si faranno in settembre: qual colono, dopo il comiato, non possa scapezzare alcuna sorta di legna, benchè esista nei campi da lui seminati a grano; ma questa tutta debba restare al nuovo colono, il quale dovrà farla a debiti tempi, e dare al padrone la solita metà. Se poi qualche colono (prima delli presenti capitoli) nel primo anno di suo ingresso sulla possessione, non vi avesse trovata simile legna, perchè troppo giusto si è, che gli debba lasciare come trovò: perciò sarà peso del padrone compensare il colono vecchio, e fermare per il nuovo colono questo capitolo comune a tutti gli altri a giudizio de' periti: come pure non possa il colono vecchio raccogliere, o far raccogliere le olive senza la sopraintendenza del nuovo colono, o di qualcuno di sua famiglia, al quale resta la facoltà, per questa raccolta, di destinare li giorni opportuni a tal faccenda, ed il nuovo colono oltre alla presenza, volendo in essa prestare l'opera sua, debba essere soddisfatto della consueta mercede dal colono vecchio, cui appartiene fare la suddetta raccolta.

De disdicta facienda in mense maii ad coloniæ finem imponendum.

§. 21. XVIII. Che il padrone debba dare comiato, e licenza al colono dentro il solo mese di maggio, ed il colono debba partire nel giorno ultimo di novembre dello stesso anno, in cui averà ricevuta la licenza, e non più oltre, e così pure s' intenda per il colono, volendo rinunciare la colonia, di modo che nulli, irriti, ed invalidi debbino essere i comiati dati e ricevuti prima, o dopo il mese di maggio, e per la stessa ragione, nulle, irrite, ed invalide debbino essere le concessioni, e rispettive accettazioni fatte in voce, o in iscritto prima del suddetto mese di maggio; e contravenendo possa il conduttore subito essere cacciato dalla colonia, ed il padrone che gli avrà promessa la possessione, o colonia, ancorchè fatto lo scritto non possa in alcuna maniera riceverlo per colono: restando però sempre la facoltà al padrone di discacciare i coloni dalla colonia in qualunque altro tempo per i casi espressi nei presenti capitoli, e statuti di questa terra.

De consignatione belluarum.

§. 22. XIX. Che la consegna di tutte le bestie debba farsi nel tempo della partenza del colono a stima de' periti da eleggersi uno dal colono che parte, e l'altro dal colono che viene, e nascendovi discordia fra le parti debba eleggersi il periziore, che scoprendosi entro il termine di otto giorni susseguenti alla consegna qualche difetto delli soliti a mantenersi le bestie, debbasi rinnovare la stima delle bestie difettose, e stare a questo. Si stabilisce inoltre, che il nuovo colono debba in agosto portarsi a visitare le bestie di lavoro della possessione, ove anderà a farne anche l'esperimento per riconoscere la

qualità di esse, e ritrovandole poco atte al servizio di tale possessione debba avvertirne il padrone per poterle nelle fiere d'agosto permutare, o vendere affine di provederne altre dovendo tanto alla vendita, quanto alla compra d'altre, o permuta di bestie da lavoro sulla medesima possessione intervenire il vecchio e nuovo colono, e ricusando d'intervenirvi il vecchio possa il padrone far tutto senza di lui, con obbligo al medesimo vecchio colono di tenerle in istima per il prezzo, che saranno state pagate, sino alla partenza, nel qual tempo si rinnoverà la stima a cautela delle parti. Che nell'anno e tempo della partenza debbasi osservare giustamente quanto si prescrive qui sotto.

Rispetto alle ghiande rimaste inconsunte nel tempo della partenza, debbasi dividere per metà tra il lavoratore, od il padrone.

Rispetto allo stabbio avanzato, pula, o cruschi, brulle, e fusti di fave, d'orzo, ceci, cicerchia, lente, fieni di stoppia, ed altri simili rimasti inconsunti, debbasi far stimare la porzione colonica da'periti da eleggersi dal colono, che deve partire, e da quello che deve subentrare, il quale nuovo colono sia tenuto pagare il prezzo di detta porzione delle nominate robe al colono che parte, o al padrone nel caso andasse di lui creditore: e che non possa il colono che parte, nè in quel tempo, nè in qualunque altro sotto qualsivoglia pretesto vendere, o trasportare altrove detti stabbi, fieno, pule, brulli, ed altro come sopra; altrimenti si possa procedere criminalmente, ed alla rifazione de'danni. Che nell'ultima raccolta del grano dopo la partenza dalla possessione, debbasi pagare dal colono partito la quarta parte delli taglioni, e gravezze imposte, e da imporsi da'signori superiori, e l'altra quarta parte dal colono nuovo, e le altre due quarte parti dal padrone a norma del giusto, e consuetudine.

De regaliis.

§. 23. **XX.** Circa poi alle regalie di capponi, e ovi per Natale, galline di carnevale di quell'anno in cui è partito il colono li 30 novembre, questi dovransi pagare dal medesimo intieramente al padrone della colonia lasciata.

De restitutione domus finita colonia.

§. 24. **XXI.** Che in tempo della partenza del colono sia tenuto consegnare al padrone, o a chi per esso la casa non deteriorata per sua colpa, con porte, fenestre, gangheni, ed altro, chiavi di casa, tinacci, tinelle, ed altro ad uso della vendemmia o ad altro uso, al quale effetto nell'ingresso della colonia dovrà formarsene inventario, perchè mancando alcuna delle cose consegnate, o notate nell'inventario sarà tenuto il colono farla a proprie spese.

De licentia colonorum a vineis.

§. 25. **XXII.** Che li coloni delle vigne separate debbano essere licenziati nel mese di maggio, e compita la vendemmia dello stesso anno della licenza, non possano porre più piede nella suddetta vigna: che li lavoratori delli campi spezzati debbano sempre fuori de' casi di mala coltura, infedeltà, taglio di piante, o altri casi citati nè presenti capitoli (ne'quali casi possino essere subito dal campo cacciati) dovranno essere licenziati nel mese di maggio, e se il campo in quell'anno sarà stato seminato a grano, immediatamente avuta la raccolta del grano, strame, e paglia, debbano lasciarlo, e il padrone possa ad altri concederlo, ma se in quell'anno fosse seminato a biada non possa levargliela, se non dopo la raccolta del grano dell' anno venturo immediatamente come sopra, e nella stessa maniera se fosse seminato le metà a grano, e la metà a biade: che li coloni di tali campi spezzati, e vigne separate, sieno tenuti, come gli altri lavoratori delle possessioni a loro spese trasportare canne per incannare le viti, stabbi per ingrassare il terreno, dare la metà di tutte l'entrate, anche della biada, dello strame, e paglia, e condurla alla casa de' padroni, e riporre, ove gli sarà ordinato: inoltre pagare la metà de'taglioni, e gravezze delle vigne, e campi suddetti, e contravenendo alle suddette disposizioni, che onninamente si vogliano osservate, oltre al poter essere discacciati immediatamente dalla colonia, possano essere criminalmente puniti a misura della mancanza, come nei suddetti capitoli.

Sanctio proposita pro observantia statutorum.

§. 26. Quali determinazioni tutte dovranno in avvenire inviolabilmente osservarsi, ed avere il loro pieno effetto, nè possa ostare qualunque patto in passato fatto in occasione d'essere entrati coloni, dovendo essere questa la legge derogatoria di qualunque patto. I presenti capitoli abbino forza di statuti, e nuova legge, e debbano essere inviolabilmente in avvenire osservati da chiunque, anche forastiere possidente, ecclesiastico e secolare, privilegiato, e non privilegiato, cassando, ed annullando tutti gli altri capitoli, e patti intorno a ciò fin'ora fattisi, in quella

parte, che saranno contrarj alla disposizione de'presenti, dovendo questi avere in avvenir il suo pieno vigore, e prevalere in giudizio, e fuori a tutti gli altri; riportata, che si sarà la necessaria approvazione de' signori superiori ec.

Verucchio questo dì 31 gennaro 1790.

Alessandro Fabri capo priore, e deputato.
Giuseppe Franzoni priore
Pietro Giu. Ricci dep.
Francesco Maria Giungi dep.
Giuseppe Fabri dep.
Melchiorre Brocchi dep.
D. Girolamo Brocchi dep. eccl. secolare.
Io F. Niccola Marini priore dep. ecclesiastico regolare.
Giuseppe Miliarini notaro, e segretario.

Confirmatio apostolica.

§. 26. Quo igitur præinserta capitula firmius subsistant, et serventur exactius, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri plurimum desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur ipsos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes; supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, cupientes tam pium, ac salutare opus alias inchoatum perficere præinserta capitula auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adjungimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 27. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ejusdem terræ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die octava junii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 9. junii 1790 anno XVI.

DCCCVII.

Concessio indulgentiæ plenariæ assequendæ ab eis, qui tempore jubilæi, visitaverint ecclesias sive ab ipso pontifice, sive ab ordinariis locorum præfinitas.

Venerabilibus fratribus archiepiscopis, et episcopis quinque provinciarum status Nostri ecclesiastici, et ducatuum Urbini, et Ferrariensis, nec non et legationis Bononiensis.

Pius PP. VI.

Venerabiles fratres

Salutem, et apostolicam benedictionem

Memorantur temporum calamitates, et reproborum hominum molitina pro evertenda catholica unione.

§. 1. In quæ christianæ reipublicæ tempora, quam luctuosa, quam gravia, quam turbulenta incidimus! Vos ipsos, venerabiles fratres, perspicere ac deflere Nobiscum putamus, quæ in dies grassantur mala, quæ offensiones undique circumsonent, qui in populos motus, quæ novitates inducantur. Sed inter hæc præcipue animum Nostrum dolore percellit, atque obruit, quod per multorum hominum perfidiam contenditur, ut catholica profanetur, et contaminetur Ecclesia, ut christianæ religionis dogmata vertantur in ludibrium, ac scandalum, utque divina illa Christi doctrina per summam sentiendi, agendique licentiam oppugnetur. Irridentur, ac plane contemnuntur sanctissima illa præscripta, intellectum subiiciendi revelationi, obsequium præstandi hujus apostolicæ Sedis, conciliorum, sanctorumque patrum decretis, fidei, charitatisque unitas dissolvitur, sacro illi cælestis veritatis deposito impudentissime contradicitur. A suis plurimi concupiscentiis abstracti, et illecti blasphemant, quæ non intelligunt, ac suis ignorantiæ tenebris ultro ne videant, involvuntur; quemadmodum de antiquis dicebatur hæreticis, quod sinum Matris Ecclesiæ, quæ eos genuerat, atque enutrierat, dilacerarent, quod crucis Christi osores essent, omnemque vangelicæ disciplinæ rigorem abiicerent, sic de hisce Nostris temporibus dicendum esse videtur, quod s. apostolus Judas scripsit in sua catholica epistola ad fideles omnes orbis christiani in memoriam redigens, quæ apostolorum princeps admonuerat de hæreticis, qui extremis temporibus venturi sunt.

Proponuntur remedia tantis malis, et præsertim fideles hortantur ad preces continuo effundendas.

§. 2. Dum hæc animo revolvimus, atque inquirimus, si quæ afferri a Nobis possint tantis malis remedia, præsertim ne pravorum hominum errores, ac fraudes in infirmorum, ac debilium mentes insinuentur, eosque misere deceptos a via salutis aberrare faciant, ac dum in eum statum adductas res esse videmus, ut nullis humanis consiliis effici quidquam posse sperandum sit, etsi hæc ipsa adhibere, quantum in Nobis est, pro Nostra apostolica sollicitudine non desistamus, quid jam reliquum est, quo converti nunc unice debeamus, quam preces Nostras ad Deum effundere, potentissimam ejus opem implorare, ut suo populo, suæ Ecclesiæ misereri, ac propitius esse tandem velit. Nunquam profecto jam ab exortis hisce tempestatibus cessavimus ad Christum Dominum respicere, ac supplices manus extollere, ut velut olim in mari Genesareth, ita nunc suæ vocis imperio fluctus hosce maximos, quibus Ecclesiæ navicula jactatur, compesceret. Verum si votis Nostris ejus in Nos clementiam adhuc flecti non videmus, si longius quotidie recedere a Nobis optatam tranquillitatem ac pacem dolemus, id ipsum non nisi peccatis Nostris erit tribuendum, quibus divinam provocare justitiam non intermittimus. Tanto igitur magis instandum votis est, ac assiduis pœnitentiæ vocibus supernæ misericordiæ pulsandæ fores, unde omnipotentis Dei virtus prodeat, per quam tenebrarum potestas omnis, quam ubique tanto desævire furore conspicimus, prorsus conteratur. Itaque, quibus Nosmetipsos excitamus ad Dei placandam iram rationibus, easdem pariter vobis venerabiles fratres, proponimus, vosque in Domino hortamur, ac obsecramus, ut incumbentia in Ecclesiam detrimenta vestris, vestrarumque plebium fletibus avertere contendatis. Quid vestro muneri convenientius, quid magis his tam adversis rebus, temporibusque necessarium, quam ut vestro exemplo, vestra cohortatione concreditos fidei vestræ populos inducatis ad scindenda corda sua, ad suspiria, ad preces, ad lacrymas, ad jejunia, ut patrem misericordiarum, et totius consolationis Deum tandem ad pietatem erga Ecclesiam suam, ad clementiam, ad commiserationem possint inflectere.

Publicatio jubilæi.

§. 3. Hoc sane consilio proxime elapsa Pentecostes solemnitate publicas indicere voluimus in hac alma urbe Nostra per totam octavam peragendas

preces, ac cælestium munerum reserare thesauros, ut spiritus Paraclitus, igne quo apostolorum corda inflammavit, eorum itidem illaberetur in corda, a quibus foventur, corruptionis, impietatis, ac rebellionis cogitationes, ut eas combureret, penitusque consumeret. Itaque desiderantes, ut hæc consilia, ac studia Nostra magis, magisque vestrum omnium adjuventur opera, eorumdem cœlestium munerum thesauros, quorum dispensatio fidei Nostræ commissa est, ad populi vestræ sollicitudini concrediti utilitatem reserare pariter decrevimus.

Concessio indulgentiæ.

§. 4. Ideo omnipotentis Dei misericordia, beatissimæ virginis Mariæ intercessione, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum auctoritate confisi, illa ligandi, atque solvendi potestate, quam Nobis Dominus licet indignis contulit universis, et singulis utriusque sexus Christifidelibus in diœcesibus vestris degentibus, qui quarta, et sexta feriis, et sabbato hebdomadæ a vobis præfigendæ jejunaverint, et ecclesias a vobis designandas per totam octavam ejusdem hebdomadæ per tres disjunctas vices visitaverint, ibique pro Sancta Matre Ecclesia per aliquod temporis spatium Deum oraverint, et peccata sua confessi, sanctissimum Eucharistiæ sacramentum intra idem tempus devote sumpserint, ac pauperibus aliquam eleemosynam, prout sua unicuique suggeret devotio, erogaverint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem, sicut in anno jubilæi visitantibus certas ecclesias intra, et extra urbem concedi consuevit, tenore præsentium concedimus, et elargimur.

Similis pro regularibus.

§. 5. Regularibus vero personis utriusque sexus in claustro perpetuo degentibus, nec non aliis quibuscumque, tam laicis, quam ecclesiasticis, etiam in carcere existentibus, vel aliqua corporis infirmitate, seu alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa, vel eorum aliqua præstare nequiverint, ut illa confessarius ex jam approbatis, seu approbandis, in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaque injungere, quæ ipsi pœnitentes implere poterunt pariter concedimus, et indulgemus.

Facultates extra ordinem concessæ confessariis.

§. 6. Insuper omnibus, et singulis Christifidelibus utriusque sexus, tam laicis, quam ecclesiasticis, sæcularibus, et regularibus cujusque ordinis, congregationis, et instituti in diœcesibus vestris degentibus licentiam concedimus, et facultatem, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum confessarium, tam sæcularem, quam cujusvis ordinis, et instituti regularem ex approbatis, ut præmittitur, qui eos ab excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, seu inflictis, nec non ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, et delictis, quantumcumque gravibus, et enormibus etiam locorum ordinariis, sive Nobis, et Sedi apostolicæ per quascumque Nostras, aut Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum constitutiones, quarum tenores haberi volumus pro expressis, quomodocumque reservatis, in foro conscientiæ, et hac vice tantum absolvere, et liberare valeat: et insuper vota quæcumque (religionis, et castitatis exceptis) in alia pia, et salutaria opera commutare; injuncta tamen eis, et eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus pœnitentia salutari, aliisque pro ejusdem confessarii prudentia injungendis.

Reservationes speciales.

§. 7. Non intendimus autem per præsentes, sicuti prædecessorum Nostrorum nemo in publicatione jubilæi unquam intendit, super aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, incapacitate, seu inhabilitate quoquomodo contracta dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, et in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiæ; neque etiam easdem præsentes iis, qui a Nobis, vel ab aliquo prælato, seu judice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti fuerint, nisi intra ejusdem jubilæi tempus satisfecerint, et cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse, aut debere.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus: quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorum totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores pro sufficienter expressis, ac formam in eis traditam pro servata habentes, hac vice specialiter, nominatim, et expresse ad effectum præmissorum dero-

gamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis. §. 8. Volumus autem, ut præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur, ipsis præsentibus si forent exhibitæ, vel ostensæ. Demum apostolicam benedictionem fraternitatibus vestris peramanter impertimur. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die viii junii MDCCXC., pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 15 junii 1790 anno XVI.

DCCCVIII.

Confirmatio rescripti commissarii generalis armorum, instante civitate Cæsenatensi.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium. §. 1. Postquam ad summi pontificatus dignitatem licet nullis Nostris suffragantibus meritis evecti fuimus ex eo tempore Nostram vere paternam charitatem, qua patriam, ac civitatem Nostram Cæsenatensem prosequimur, indubiis monumentis probare non pretermittimus.

Memorantur ceteræ providentiæ ad rem in antecessum captæ. §. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Joannes Franciscus comes Fattiboni, quod Nos alias per Nostras in simili forma Brevis diei xxx septembris anni MDCCLXXXVIII. expeditas literas non solum, quæ a felicis recordationis Paulo pp. III. prædecessore Nostro pro erectione agminis sexcentum Pacificorum civitatis Nostræ Cæsenatensis constituta, et ordinata fuere, auctoritate apostolica confirmavimus; verum etiam inter cætera voluimus, ut ex ducentis militibus de numero, quos vocant, qui primo magistratui dictæ civitatis, seu priori de numero subjecti erant, selectis quinquaginta militibus inter cætera horum regimen, et directio eidem Joanni Francisco, et dilecto filio Jacobo Bandi, cæterisque juxta earumdem Nostrarum literarum tenorem eligendis, quos titulo *di comandanti*, honestavimus, commissa esset; cum autem sicut eadem expositio subjungebat numerus quinquaginta militum nimis restrictus esse videatur, et nullo modo conveniens dicto ampliori titulo *di comandanti*, quibus ipsi, ut præfertur, utuntur; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur memoratum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati audita dilecti filii magistri Joannis Baptistæ de Pretis cameræ Nostræ apostolicæ clerici præsidentis, ac commissarii generalis armorum status ecclesiastici hisce desuper relatione non solum regimen, et directionem, ... quinquaginta militum excohorti sexcentum Pacificorum selectorum priori numeri antea commissam eisdem Joanni Francisco, et Jacobo Bandi, cæterisque eligendis suis successoribus, ut præfertur, alias cum ampliori titulo *di comandanti* concessam, auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et quatenus opus sit, de novo concedimus; verum etiam illorum regimen, et directionem ad totum agmen sexcentum militum Pacificorum a memorato Paulo prædecessore priori numeri assignata, dummodo tamen nihil detractum censeatur ex jurisdictione armorum commissarii generalis, ac juribus civitatis, et priori numeri competentibus, et dummodo non augeantur privilegia, sed fungantur tantummodo officio, et privilegiis, quibus modo potiuntur, et gaudent, auctoritate, et tenore prædictis extendimus, et ampliamus. Tenor novæ concessionis.

Clausula sublata, et decretum irritans. §. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper, et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis

auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus quatenus opus sit, memorati Pauli prædecessoris, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac cæteris, quæ dictis Nostris literis non obstare voluimus. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima quinta junii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 9. junii 1790 anno XVI.

DCCCIX.

Suppressio redempturæ cancellariarum criminalium status ecclesiastici.

Pius PP. VI.

Motu proprio

Memorantur providentiæ a literum summorum pontificum pro utili gubernio cancellariarum criminalium.

§. 1. Come l'amministrazione di una retta, imparziale, e spedita giustizia è una delle basi principali della tranquillità de'popoli, e del ben'essere de'sudditi, così il conseguimento di questo nobile oggetto dipende in gran parte dall'onesto sostentamento di quei subalterni ministri, che sono destinati a presiedervi. Occupati li Nostri predecessori di questo pensiere ebbero fra le altre cure quella specialmente di provvedere alli bisogni delle cancellarie criminali, e degli esercenti cancellieri del Nostro stato pontificio; in particolare la santa memoria del pontefice Paolo IV. colla sua costituzione, che comincia *Romanus pontifex* pubblicata il dì primo settembre 1556., avendo riconosciuto, che la diminuzione de'salarj soliti a percepirsi una volta da detti cancellieri, e respettivamente l'obbligazione di nuovi pesi li avea ridotti in uno stato tale, che l'induceva sovente ad angariare, ed opprimere li popoli con ingiuste esazioni, ed avendo trovato altresì ragionevole, che a norma della varietà de' tempi, e delle circostanze le umane disposizioni ricevano il dovuto cambiamento, stabilì, che le cancellarie criminali dello stato a qualunque persona, e per qualunque causa concesse, eccettuate quelle derivanti da un titolo veramente oneroso, dovessero applicarsi alla camera apostolica, ed essere in di lei pieno dominio, con avere coerentemente disposte le provvidenze convenienti per rimuovere gli accennati disordini. Altrettanto confermò ancora il suo immediato successore Pio IV. colla costituzione, che comincia *Superna providentia* pubblicata li 6 ottobre 1564. nella quale si leggono aggiunte altre disposizioni tendenti allo stesso fine.

Declaratur providentias ipsas aptas modo non esse ad publicum bonum ob temporum vicissitudines.

§. 2. Tutto questo però, come neppure le misure prese posteriormente da diversi Nostri tribunali sono state sufficienti per mantenere stabilmente un giusto, e regolare sistema nelle cancellarie, poichè appunto coll'andare del tempo, e colla variazione delle circostanze hanno sofferta una tal decadenza nel loro introito, che per una parte frequenti sono stati li reclami non meno degli esercenti cancellieri, ma ben'anche de'governatori, e magistrati locali per ottenere un qualche sussidio, e provvedimento alle attuali indigenze delli medesimi, e per l'altra più frequenti ancora sono stati li ricorsi de' Nostri sudditi per gli aggravj, che in conseguenza da loro ricevevano. Avendo però preso in matura considerazione l'affare, abbiamo veduto di non essere ulteriormente tollerabile il sistema di dare in affitto, come si è praticato finora, le suddette cancellarie, non meno, perchè viene a precludersi in tal guisa la strada alla scelta dei più idonei, ed onorati soggetti, ma ancora perchè a fronte della diminuzione de' loro proventi non è assolutamente compatibile l'aggravio della corrisposta dell' affitto. Quindi ben volentieri abbiamo sin da qualche tempo a questa parte disposto provvisionalmente a favore di alcune di dette cancellarie criminali spettanti alla Nostra camera apostolica, che rimanessero affatto libere dal peso annesso all'affitto, lo che animati da uno stesso zelo di giustizia hanno pure eseguito per altre la Nostra congregazione del Buon Governo, ed alcuni de'baroni del Nostro stato, ove le cancellarie criminali erano di pertinenza o delle comunità, o delli baroni medesimi. L'evidente utilità, ch'è derivata da questo parziale provvedimento, congiunta alla generalità del disordine, ci ha ora determinati a render comune, ed ampliare il provvedimento medesimo a tutte le cancellarie criminali dello stato con sopprimere rapporto a tutte il peso dell' affitto, trovando Noi ben calcolata, e giusta qualunque diminuzione, che

più d'ogn' altro verrà a risentirne il Nostro pubblico erario mediante la cessazione di questo provento, giacchè ogni ragion vuole, che trovandosi presentemente le cancellarie criminali ridotte ad una condizione, che se tale fosse stata nella loro origine, non avrebbe permesso il sistema dell' affitto, così questo non debba ora permettersi ulteriormente in veruna maniera.

Tenor novissimae legis super administratione dictarum cancellariarum criminalium.

§. 3. Pertanto colla pienezza della Nostra autorità, e colla presente cedola di motu proprio, in cui vogliamo, che si abbiano per espresse, ed inserite tutte e singole Bolle, Brevi, motu proprj, chirografi, rescritti, privilegj, concessioni, e qualunque altra disposizione de' Nostri predecessori, o Nostra risguardante l'affitto delle cancellarie criminali, aboliamo, e sopprimiamo in perpetuo simile affitto in tutto il Nostro stato ecclesiastico mediatamente, o immediatamente soggetto, comprese eziandio le legazioni di Romagna, ed Urbino, il ducato di Benevento, e qualunque altro luogo, tribunale, o curia in qualsivoglia modo privilegiata, e che avesse bisogno di una speciale, ed individua menzione, ed a quest'effetto annulliamo, cassiamo, ed irritiamo qualunque istromento, enfiteusi, patto, transazione, apoca, concordia, concessione, acquisto, ed altro qualunque atto, che si trovasse fatto su detto affitto delle cancellarie criminali, in guisa, che tutti li cancellieri del Nostro stato debbano per l'avvenire rimanere affatto esenti, liberi, ed immuni da qualunque anche minimo peso di corrisposta. Questa soppressione, ed abolizione dovrà aver luogo, e principio dal dì primo gennajo dell'anno futuro 1791., e dovrà altresì comprendere tutte, e singole cancellarie criminali, come sopra, comunque, ed a chiunque appartengono, e solessero affittarsi inclusivamente dalla Nostra camera apostolica, dalle comunità dello stato, da'luoghi pii, o da persone particolari, e per qualunque causa, o titolo qualunque veramente oneroso a loro spettassero, riserbando unicamente alli soli luoghi pii, e persone particolari, e non ad altri, che le possedessero a titolo veramente, e propriamente oneroso, e per effettivo sborso di danaro l'azione di dimandarne il dovuto compenso.

Deputatio congregationis specialis pro executione chirographi.

§. 4. A quest'effetto deputiamo, e destiniamo con tutte le facoltà necessarie, ed opportune una congregazione particolare da durare a beneplacito Nostro, e de'Nostri successori composta dei reverendissimi cardinali Francesco Saverio de Zelada come Nostro segretario di stato, e rispettivamente prefetto della Nostra congregazione della Consulta, e Filippo Carandini come prefetto della Nostra congregazione del Buon Governo, e de'monsignori Fabrizio Ruffo come Nostro tesoriere generale, e Giovanni Barberi come procuratore generale del fisco, e della camera apostolica, quale ne sarà anche il segretario: a questa congregazione pertanto dovranno li suddetti luoghi pii, e particolari, che pretendano di possedere le cancellarie criminali sotto l'espresso titolo esibirne entro il termine di tre mesi dalla data del presente li documenti giustificativi, e quando dalla congregazione suddetta si riconosca il titolo dell' indicata indole, e natura, commettiamo alla medesima di stabilire, e determinare quei compensi, e quelle provvidenze, che crederà opportune, affinchè la presente Nostra disposizione abbia il suo pieno effetto. Soppresso così, ed abolito l'affitto delle cancellarie criminali, vogliamo, ed ordiniamo, che per l'avvenire la nomina, ed elezione de' respettivi cancellieri criminali appartenga inclusivamente a quelle, ch' erano di proprietà, e solevano affittarsi dalla Nostra camera apostolica, alle respettive comunità rappresentate dalli consigli, inculcando loro espressamente di tenersi lontani da ogni broglio, o maneggio, e di avere in vista unicamente l'onestà, ed idoneità de'soggetti, giacchè facendosi diversamente Noi le priveremo del diritto ora concessogli. Una tal elezione per questa prima volta dovrà farsi pria del futuro mese di dicembre del corrente anno, ed in avvenire quando ne accaderà la vacanza. Non potranno però l'elezioni nè ora, nè in appresso aver luogo, se prima la persona eletta non riporti l'approvazione del giusdicente locale quando sia indipendente, o del governatore superiore, quando sia a questo subordinato; e quante volte accada, che fra questo, e la comunità eligente nasca discordia sull'elezione dovrà allora conoscersi, e terminarsi la controversia quanto alle cancellarie criminali soggette alle legazioni dai respettivi cardinali legati pro tempore, e quanto a tutte le altre alternativamente rapporto a ciascuno de'luoghi in una vacanza dalla Nostra congregazione della Consulta, ed in altra dalla congregazione del Buon Go-

verno. Dichiariamo per altro, che li cancellieri criminali così eletti dalle comunità non debbano essere amovibili ad nutum delle medesime, nè sottoposti in qualunque tempo a conferma: ma durare nel loro impiego sin tanto che le congregazioni suddette coll'espressa alternativa credano per giuste, e ragionevoli cause di doverli rimuovere, tolta affatto qualunque appellazione, o ricorso dal loro giudizio; e dichiariamo inoltre, che tutti li cancellieri criminali così esentati dal peso della corrisposta dell' affitto debbano rimaner soggetti all' esatta osservanza di tutti gli altri obblighi, pesi, e provvedimenti, che per il fedele, e retto disimpegno del loro uffizio si trovano espressi ne'bandi generali, ed in altre disposizioni. Che se per avventura la soppressione in tal guisa ordinata per le cancellarie criminali non fosse per alcune sufficiente a provvedere al loro attuale bisogno, ed al rispettivo onesto sostentamento degl'individui esercenti, vogliamo, che li respettivi governatori locali ne facciano giungere le loro rappresentanze alla congregazione particolare come sopra da Noi deputata, alla quale privativamente commettiamo d'ideare, e disporre quei piani, che crederà opportuni per dare un sistema conveniente, e stabile secondo le circostanze, e bisogni. Quanto poi alle cancellarie criminali baronali spettanti ai baroni, avendo Noi communicata alla suddetta congregazione quale sia la fiducia, che abbiamo nello zelo, ed impegno de'medesimi per la retta amministrazione della giustizia, incarichiamo la suddetta congregazione di renderli consapevoli de'Nostri sentimenti. Comandiamo in fine, che qualunque lite, controversia, o questione che potesse nascere sull'interpretazione, o esecuzione di queste Nostre disposizioni, unitamente a tutti gl'incidenti, annessi, connessi, o dipendenti, debba pur privativamente conoscersi, e definirsi dalla medesima congregazione particolare come sopra da Noi deputata, rimossa affatto qualunque appellazione, o ricorso a qualsivoglia giudice, e tribunale anche supremo di Roma, o del Nostro stato, lasciando inoltre alla medesima tutta la piena autorità di poter dare, e stabilire tutte quelle ulteriori provvidenze, e disposizioni, che credesse necessarie per mantenere il buon' ordine delle cancellarie criminali, per fare, che i cancellieri delle medesime adempiano fedelmente i doveri del loro impiego, e per rimmoverè così per la parte di essi ogni aggravio de' Nostri sudditi nell'amministrazione della giustizia, tale essendo la mente, e volontà Nostra precisa.

§. 5. Volendo, e decretando, che alla presente Nostra cedola di moto proprio non possa mai opporsi di sorrezione, o orrezione, nè di qualunque altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, ma vaglia, ed abbia sempre il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione (salva la costituzione di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis*, quale vogliamo, che si osservi, pagata solamente la mercede al notaro, e non altro) e che quanto in essa si contiene debba sempre attendersi, ed eseguirsi, togliendo Noi a qualunque tribunale anche di Roma, collegiale, e composto di reverendissimi cardinali, e degno di speciale menzione ogni facoltà di definire, ed interpretare diversamente, e dichiarando fin d'adesso nullo, ed invalido tutto ciò, che si facesse, o potesse fare in contrario, ancorchè non vi sieno stati chiamati, citati, nè sentiti il commissario della Nostra camera; gli anzidetti tribunali, nè altra qualsivoglia persona, comunità, luogo pio, o altro corpo, che vi avesse, o pretendesse avervi interesse, non ostante la regola della Nostra cancellaria *de jure quæsito non tollendo*, e qualsisieno altre ordinazioni, e costituzioni apostoliche Nostre, e de'Nostri predecessori, leggi, statuti, transazioni, riforme, usi, stili, consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario alle quali tutte, e singole avendone il pieno tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto per questa volta sola, e per l'effetto delle cose premesse amplamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo Vaticano questo dì 19 giugno 1790.

Clausulae salutares, et irritantes.

Pius pp. VI.

Dat. die 19 junii anno XVI.

DCCCX.

Providetur, ut melius procedat gubernium locorum ditioni ecclesiasticæ subjectorum, et locumtenentibus, ac gubernatoribus vitalitiæ præstationes proponuntur.

PIUS PP. VI.

Motu proprio etc.

Ratio concessionis.

§. 1. Dopo di avere con altro Nostro contemporaneo moto proprio provveduto alli bisogni delle cancellarie criminali del Nostro stato ecclesiastico abbiamo creduto pur per l' oggetto dell' amministrazione di un esatta, imparziale, e spedita giustizia di rivolgere le Nostre paterne cure alli bisogni di alcuni giusdicenti, e governatori dello stesso Nostro pontificio dominio. Essendo li governi divisi in quattro classi, cioè prelatizi, di breve, liberi, e subordinati, abbiam dovuto conoscere, che una parte di quelli della terza classe, e quasi tutti gli altri della quarta rimangono sforniti affatto de' necessarj stipendi, onde gl' individui esercenti de' medesimi son costretti a ritirare il loro sostentamento da uno scarso fruttato derivante per lo più da incerti, lo che può facilmente trasportarli ad angariare li popoli soggetti alla loro potestà. Volendo Noi dunque apprestare l' opportuno riparo a questo non men grave disordine con fornir li governatori di dette due classi di un mensuale proporzionato stipendio certo, e per non aggravare su di ciò nè il Nostro pubblico erario, nè le casse delle comunità, reputiamo molto utile, ed opportuno di estendere a tutti li governi suddetti il sistema già da gran tempo vigente in alcune provincie del Nostro stato, ch' è quello di riunire ripartitamente li piccoli governi dell' enunciate classi, ed introdotto appunto, perchè nella loro separazione non averebbero potuto somministrare alli rispettivi giusdicenti il congruo dovuto mantenimento.

Tenor concessionis.

§. 2. Quindi è, che colla pienezza della Nostra apostolica autorità, e colla presente cedola di motu proprio avendo per presenti, e come fossero qui inserite tutte le disposizioni concernenti l' erezione de' rispettivi suddetti governi, o podesterie, quantunque avessero bisogno di speciale, ed individua menzione, deputiamo una congregazione particolare composta de' reverendissimi cardinali Francesco Saverio de Zelada Nostro segretario di stato, e respettivamente prefetto della Nostra congregazione della Consulta, e Filippo Carandini prefetto della Nostra congregazione del Buon Governo, e dei monsignori Fabrizio Ruffo Nostro tesorier generale, e Giovanni Barberi procuratore generale del fisco, e della camera apostolica, quale ne sarà anche il segretario, ed alla medesima commettiamo con tutte le facoltà necessarie, ed opportune di disporre, ed eseguire la riunione dei suddetti governi, al quale effetto dovrà essa spedire alli rispettivi cardinali legati, e governatori prelati una circolare dettagliante l' opportuna istruzione, per cui ciascuno dei medesimi nelle provincie, e luoghi alla loro giurisdizione soggetti possa formare un piano di riunione dei rispettivi governi secondo la norma, e volontà Nostra già alla stessa congregazione comunicata, alla quale dovrà poi un tal piano rimettersi, affinchè da lei esaminato, ed a Noi riferito, possa riportare la Nostra approvazione, ed avere in seguito la sua esecuzione.

Declaratio specialis.

§. 3. Dichiariamo però fin da ora: Primo: che la riunione, quale verrà in tal guisa a formarsi, non dovrà essere di pregiudizio agli attuali esercenti governatori, onde niuno di essi dovrà per il solo motivo di questo nuovo sistema restar privo del suo rispettivo governo, ma la riunione avrà luogo di mano in mano, che li governi anderanno vacando o per ascenso, o per morte, o per giubilazione, o per rimozione de' rispettivi governatori, e perciò dopo che sarà formato, ed approvato ciascuno dei piani come sopra non si ammetterà nel giro de' governi alcun nuovo soggetto, sintanto che abbia avuto il suo pieno compimento la riunione ne' medesimi contenuta: Secondo; che collo stesso regolamento, quale si osserva per li governi, che si trovano ora riuniti, debbano li governatori deputare de' vice ne' luoghi nelli quali non faranno la loro residenza, e questi debbano essere approvati respettivamente o da' cardinali legati, o da' governatori superiori, ai quali restano quelli subordinati: Terzo; che la provista de' governi in tal guisa riuniti appartenga a chi n' ha goduto il diritto fin' ora: Quarto finalmente, che quelli governatori, i quali goderanno del vantaggio di questa riunione

sien tenuti a pagare quelle giuste, e convenienti propine, spedizioni, e conferme di patenti, che si pagavano separatamente da ciascun governatore, o podestà per ciascun de' luoghi.

Præmia proposita pro iis qui bene munus sibi concreditum expleverint.

§. 4. Per animare poi sempre più li giusdicenti tutti del Nostro stato ad un' esatto, e lodevole disimpegno del loro uffizio, comandiamo che si erigga una cassa col titolo di cassa di giubilazioni, e gratificazioni, alla quale dovranno contribuire primieramente li prelati governatori con pagare annualmente la somma di scudi dodici, giacchè intendiamo con ciò di ammettere al benefizio della medesima nella maniera, che si dirà in appresso anche quelli, che s' impiegheranno nel giro delle luogotenenze. 2. Tutti li governatori de' brevi per la rata di scudi nove annui. 3. Li governatori liberi per la somma di scudi sei annui. 4. Li governatori subordinati collo sborso di scudi tre annui. L' introito di questa cassa dovrà servire principalmente per fissare le convenienti giubilazioni a quei luogotenenti, e governatori tutti, che dalla sunnominata congregazione particolare se ne riconosceranno meritevoli ed il residuo dovrà di biennio in biennio ripartirsi in rimunerazione a quegli esercenti governatori, che la congregazione medesima giudicherà aver disimpegnato con zelo, diligenza, e giustizia il loro impiego, tanto che l' introito di questa cassa, quale verrà così a formarsi co' loro danari, venga sempre a ricadere in loro vantaggio, e benefizio. Sarà cura di detta congregazione di disporre li mezzi opportuni, per li quali venga fedelmente effettuata una tale esazione, custodita, ed amministrata la somma, che ne risulterà, volendo, che la prescritta contribuzione cominci quanto alli governatori prelati, de' brevi, e liberi dal dì primo gennaro del prossimo futuro anno 1791, per gli altri poi subordinati dal momento, che seguirà la riunione di ciascuno. Rapporto poi alli governi baronali, e di nomina dei baroni, abbiamo anche in questi, come nelle cancellarie criminali, spiegato alla suddetta congregazione quali sieno i Nostri sentimenti di fiducia, che abbiamo nel loro zelo per la retta amministrazione della giustizia, ed incarichiamo la stessa congregazione di renderneli pienamente istrutti.

Deputatio congregationis specialis ad dirimendas lites super interpretatione præsentis constitutionis.

§. 5. Comandiamo in fine, che qualunque lite, controversia, o questione, che potesse nascere sull' interpretazione, o esecuzione di queste Nostre disposizioni unitamente a tutti gl' incidenti, annessi, connessi, emergenti, e dipendenti, debba privativamente conoscersi, e definirsi dalla medesima congregazione particolare come sopra da Noi deputata coll' ulteriore facoltà di poter prendere quelle altre provvidenze, che riputerà necessarie all' oggetto divisato rimossa affatto qualunque appellazione, o ricorso a qualsivoglia giudice, e tribunale, anche supremo di Roma, o del Nostro stato, essendo questa la mente, e volontà Nostra precisa.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 6. Volendo, e decretando che alla presente Nostra cedola di motu proprio non possa mai opporsi di orrezione, o sorrezione, nè di qualunque altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, ma vaglia, ed abbia sempre il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione (salva la costituzione di Pio IV. *de registrandis*, quale vogliamo, che si osservi, pagata solamente la mercede del notaro, e non altro), e che quanto in essa si contiene debba sempre attendersi, ed eseguirsi, togliendo Noi a qualunque tribunale anche di Roma, collegiato, e composto di reverendissimi cardinali, e degno di special menzione ogni facoltà di definire, ed interpretare diversamente, e dichiarando fin d'adesso nullo, ed invalido tuttociò, che si facesse, o potesse fare in contrario, ancorchè non vi sieno stati chiamati, citati, nè sentiti gli anzidetti tribunali, nè altra qualsivoglia persona, o corpo, che vi avesse, o pretendesse avervi interesse, non ostante la regola della Nostra cancellaria *de jure quæsito non tollendo*, e qualsisieno altre ordinazioni, e costituzioni apostoliche dei Nostri predecessori, e Nostre, leggi, statuti, decreti, riforme, usi, stili, consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte e singole, avendone il pieno tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto per questa sola volta, e per l' effetto delle cose premesse amplamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico Vaticano questo dì 19. giugno 1790.

Pius pp. VI.

Dat. die 2. julii 1790 anno XVI.

DCCCXI.

Imminutio denominationis oppidi Montechii, illiusque restitutio in civitatem Trejam nuncupandam cum opportunis decorationibus, et privilegiis, et concessione fori ecclesiastici.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Enixum animi Nostri studium, quo christianæ reipublicæ prospicere satagimus, a Nobis efflagitat, ut detrimenta subditis populis a varia temporum vicissitudine allata reparentur, ipsisque pristinum decus, et ornamentum, quantum fieri potest, restituatur.

Origo civitatis.

§. 2. Nuper quidem a dilectis filiis communitate, et hominibus oppidi Nostri Montechii hactenus denominati, ad Nos delatum fuit, post eversam vetustam civitatem, cui nomen Treja, olim Romanorum municipium, oppidum illud supra proximum, imminentemque montem, quo Trejenses profugi cives sese receperant, jamdudum extructum, bis mille passuum ambitu contineri, et adeo, sive incolarum frequentia, sive ædificiorum forma, sive prærogativis auctum, et ornatum, ut inter magis conspicua Picenæ provinciæ oppida merito censeatur.

Territorii descriptio, et loci insignitas.

§. 3. Etenim territorium ejus amplissimum sex complectitur castra: ager, soli favente ubertate, et colonorum assida cura, omni frugum genere abundat: oppidi habitatores usque ad septem mille numerantur: ædes quamplures elegantis sunt structuræ, præsertim illæ, quæ magistratui assignatæ sunt, ubi communitatis habentur conventus. Præcipue vero oppidi decorem auget insignis collegiata ecclesia sub titulo Annuntiationis beatæ Mariæ virginis, et sancti Joannis Baptistæ ante duodecimum vulgaris æræ sæculum, ut fertur, inibi instituta, in qua et diœcesana synodus anno millesimo septingentesimo vicesimo sexto habita fuit, et præter archipresbyteri dignitatem, quatuordecim canonici mozzetta violacei coloris, et rocchetto exornati, quos inter unus pœnitentiarii, alter theologi munera explent, nec non aliqui mansionarii, et sacellarii, assidue divino cultui incumbunt. Tres in oppido, et quatuor in agro sunt parochiales ecclesiæ, quarum rectores animarum curam exercent. Quatuor in illo numerantur regulares domus, et alia presbyterorum congregationis Oratorii sancti Philippi Nerii, ac duo monialium monasteria. Præter autem hospitalia pro infirmis, projectis, et peregrinis, et sacram ædem montis Pietatis, et alias frumentarias in pauperum levamen, nuper domus correctionis adolescentum designata fuit. Nec desunt variæ laicorum sodalitates multifarie ad pia opera exercenda canonice institutæ.

§. 4. Hisce accedunt, quæ ad efformandam juventutem, et populi valetudinem servandam opportune sunt ordinata: quoniam dudum pubblica literarum gymnasia, et quatuor cathedræ, e quibus superiores traduntur scientiæ, cunctis patent. Duo propterea sunt medicinæ professores, totidem chirurgiæ: artium quoque vigent universitates, et opificia telarum ex lino, et gossipio a Nobis per literas apostolicas diei xv septembris millesimo septingentesimo octogesimo primo, erecta. Idem ut supra

§. 5. Anno demum millesimo septingentesimo septuagesimo octavo in quadam æde ad id selecta, bibliotheca, et museo rerum naturalium instructa, agriculturæ, et commercii societas, cui etiam viri ultra montes degentes nomen dedere, fuit constituta. Magistratui, confalonerio nimirum, et prioribus, qui durante munere, habitum distinctum honoris ergo deferunt, jurisdictio competit in causis de damno dato, et privativa inspectio super abundantia rerum ad victum spectantium. Ex eo demum oppido priscis temporibus ortum duxere aliqui illustres viri, cum sanctitate celebres, tum literarum, et armorum laude præstantes, tum de apostolica Sede, ob munera in ejus servitium exercita, optime meriti. Idem ut supra

§. 6. Quare tot titulis ornatum, et præstans oppidum omni ætate prædecessores Nostri Romani pontifices, nec non in Picena provincia apostolici legati singulari benevolentia prosequuti sunt. Recenter vero fel. rec. Clemens pp. XII. etiam prædecessor Noster per suas apostolicas literas in forma Brevis sub datum iii decembris millesimo septingentesimo trigesimo nono, incipientes. *In sublimi* super approbatione novæ methodi pro publico oppidi regimine, oppidi ejusdem privilegia recensuit. Privilegia oppido concessa.

§. 7. Quoad ecclesiasticum tamen regimen, et jurisdictionis episcopalis exercitium ad archiepiscopum con-

merinensem pertinet, in cujus diœcesi situm est oppidum. Cum vero illud a Camerino ultra vicesimum distet milliarium, et montes Apennini nuncupati medii sint; iter propterea, mitiori etiam anni tempore asperum, et abruptum, sæviente autem hyeme, prorsus impervium, itaut ad archiepiscopalem curiam, vel difficilis, vel nullus pateat accessus; hinc manifesto compertum est, quamplurimas inordinationes, et incommoda obvenire, et præsertim in his, quæ promptum requirunt, remedium, diutius quam par est, justitiæ, et providentiæ differtur administratio. Quare eadem communitas, et incolæ submisse Nobis postularunt, ut illius oppidi honoris augmento, et ecclesiastico etiam regimini consulere dignaremur.

Oppidum denominari Trejam jubetur.

§. 8. Nos igitur, qui subditis Nostris assiduas benevolentiæ significationes tribuere nunquam omisimus, idque libentius præstitimus, quod in eam spem adducti sumus, fore, ut quo majora illis beneficia elargiremur, eo ipsi in Deum pietate, fidelitate, publicæque utilitatis studio præstantiores evadant; eorum votis obsecundare, unaque promptiori ecclesiasticæ potestatis exercitio consulere volentes, audito venerabili fratre Nostro archiepiscopo Camerinensi supplicationibus hujusmodi benigne indulgentes, ac etiam motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine, ipsos exponentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, et pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes; in primis oppidi Montechii denominationem huc usque habitam perpetuis futuris temporibus prorsus tollimus, et delemus, atque illud deinceps ad omnes juris, vel facti effectus Trejam denominari debere suprema auctoritate Nostra decernimus, et statuimus.

Gradus, et honor civitatis eidem conceditur.

§. 9. Porro idem oppidum, Trejam ut præfertur denominandum, ad primævum civitatis gradum, et honorem cum omnibus, et singulis privilegiis, indultis, præeminentiis, gratiis, immunitatibusque suis restituimus, et in antiquum, in quo erat statum, et denominationem denuo ponimus, et ...enarie reintegramus; quatenus autem ...s sit, illud in civitatem perpetuo pariter erigimus, et confirmamus, eique civitatis titulum, et denominationem, cum omnibus honoribus, juribus, prærogativis, et decorationibus, quæ cæteris omnibus ditionis Nostræ pontificiæ civitatibus competere dignoscuntur, tribuimus, et impertimur; incolas vero civium nomine, et titulo decoramus: nec non magistratui consuetis honoribus, et insigniis, quibus aliarum ejusdem ditionis civitatum magistratus, de jure, usu, et consuetudine gaudere, seu uti possunt, pariformiter, et absque ulla differentia gaudere, potiri, et uti posse, et debere, concedimus, et indulgemus.

Omnia sine præjudicio jurisdictionis ecclesiæ Camerinensis.

§. 10. Per hæc autem, quemadmodum in temporali gubernio nihil prorsus immutari, et nullum ordinariæ archiepiscopalis ecclesiæ Camerinensis jurisdictioni præjudicium inferri intendimus; ita eumdem, et pro tempore existentem archiepiscopum ab omni in civitate Trejensi residendi onere, et obligatione penitus exemptum esse, et fore declaramus.

Concessio vicarii foranei, cum speciali jurisdictione.

§. 11. Verum ut incommoda tollantur, quæ in spirituali gubernio evenire hactenus consueverunt, ob maximam civitatis Trejæ a Camerinensi civitate distantiam, vicarium foraneum per ipsum archiepiscopum in nova civitate semper deputari, et retineri volumus, atque ad hoc munus eligi presbyterum, vel saltem clericum sæcularem, probum, et idoneum, ac doctorali laurea in utroque jure insignitum in aliqua universitate: cui quidem vicario foraneo sequentes has in perpetuum tribuimus facultates, nimirum ut causas civiles omnes ad forum ecclesiasticum pertinentes, quæ valorem scutorum centum non excedant, cognoscere, et designare, et definire possit, salva tamen semper appellatione in secunda instantia ad curiam archiepiscopalem Camerinensem, sive ad sanctam Sedem apostolicam: criminales item causas minores, in quibus pœna corporis afflictiva locum non habeat, eodem modo cognoscere, et definire possit; in aliis autem majoribus possit tantummodo querelas excipere, processus conficere, atque etiam, si periculum in mora sit, ad inquisiti capturam procedere, ita tamen, ut de his certiorem faciat archiepiscopalem curiam Camerinesem, ejusque mandata statim exequatur. Possit præterea excipere examen testium super statu libero personarum, itemque examen, et juramentum suppletorium earumdem per-

sonarum, quæ ad illud admittantur auctoritate sacræ congregationis sancti Officii, deinde vero acta hujusmodi transmittere ad eamdem curiam archiepiscopalem. Liceat vero Camerinensi archiepiscopo pro tempore existenti ampliores etiam tribuere facultates, quotiescumque ei ita expedire videatur. Deputandus pariter ab eodem archiepiscopo, et retinendus erit semper notarius foraneus, a quo memorata acta omnia conficiantur, atque serventur.

Honorarium pro vicario, et notario præfinitur.

§. 12. Quia vero fieri potest, ut inter Trejenses cives pro tempore existens archiepiscopus idoneas non inveniat personas, quibus vicarii, et notarii munera recte committere possit, proindeque personas exteras ad ea seligere debeat cum certo congruo honorario; mandamus propterea, ut honoraria hujusmodi persolvantur a civitatis communitate in hunc modum, nempe menstrua scuta decem vicario, notario autem menstrua scuta quinque, quotiescumque eos exteros eligi, et retineri contigerit: eidem præterea vicario parari volumus a communitate, ac semper manuteneri congruam, decentemque habitationem gratuito præstandam in eodem palatio, in quo commoratur ipse archiepiscopus, occasione sui adventus ad civitatem, cui semper reservatæ sint mansiones pro sua, et familiarium habitatione, et commodo hactenus destinatæ. Alteram insuper mansionem eodem loco, et modo præstari volumus notario foraneo, qui in eadem tamquam in cancellaria residere debeat, omniaque memorata acta diligenter custodire. Quod si fortasse eo loco, salva solita habitatione archiepiscopi, hæc fieri non possent, alia loca a communitate parentur, et fiant judicio ejusdem archiepiscopi. Ne autem ex his ullum obveniat detrimentum curiæ, et cancellariæ archiepiscopali Camerinensi, ejusque ministris, quibus juxta ipsius archiepiscopi relationem adimitur hoc pacto annuum emolumentum scutorum quadraginta circiter, mandamus, ut ipsa communitas teneatur quotannis persolvere pro tempore existenti archiepiscopo Camerinensi memoratam summam scutorum quadraginta in duabus ratis, singulis semestribus ratam pensitando.

Omne juris remedium tollitur, ne executio harum literarum retardetur.

§. 13. Præsentes autem literas, et in eis contenta etiam ex eo, quod quicumque interesse habentes, seu habere prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint, aut ex alia quavis causa quamtumvis legitima, et privilegiata, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, alioque quolibet, etiam quantumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato, et inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, concesso in judicio, et extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes literas, semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ camerarium, aliosque cardinales etiam de latere legatos, vice-lagatos, et alios quoscumque quavis præeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari harum quoque serie decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 14. Non obstantibus contrariis quibuscumque, etiam quibusvis apostolicis, et in synodalibus præfatæ ecclesiæ archiepiscopalis Camerinensis constitutionibus, et ordinationibus, ac ejusdem ecclesiæ, et civitatis Camerinensis, ac ipsius civitatis Trejæ, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis quibusvis personis, et locis, sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis in genere, vel in specie, aut alias in con-

trarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, et forma in illis tradita observata præsentibus exprimerentur, et insererentur, pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 15. Nulli ergo hominum liceat paginam hanc Nostræ absolutionis, erectionis, restitutionis, reintegrationis, concessionis, indulti, voluntatis, mandati, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo nonagesimo, sexto nonas julii, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 3. julii 1790. Anno XVI.

DCCCXII.

Injunctio oneris perpetui solvendi annuatim octo mille cruciatos monetæ Portugalliæ, ac suppressio simplicis beneficii ex cujus fructibus una cum dictis cruciatis una massa confici debeat pro congruis tum episcopi, tum capituli Bejensis.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Prædecessorum Nostrorum, qui dudum pio regum inclytorum zelo promoti novas in agro Dominico episcopales, seu totidem fidei tentoria, ac propugnacula invexerunt, disposita prosequentes, ac quæ tunc fuerant earum præsulibus, cæterisque ministris ecclesiasticis pro cujuscumque respective dote perspicientes addicta, ex allato Nobis regio oraculo super tum redditum modicitate, tum etiam haud clara de illorum singularitate facta expressione, seu distinctione, quæcumque vel injunctionis, aut suppressionis exhibita media plane noscimus esse adhibenda per quæ præsulibus ipsis in tot eorum, quibus sepiuntur, oneribus, aliisque personis ecclesiasticis opportune valeat provideri.

Expositio precum porrectarum a regina Portugalliæ.

§. 2. Cum itaque sicut dilectus filius nobilis vir Joannes de Almeida carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ apud Nos, et Sedem apostolicam minister plenipotentiarius ex insinuatione ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ Nobis exposuit alias, videlicet sub die decima mensis julii anni Domini millesimi septingentesimi septuagesimi felicis recordationis Clemens pp. XIV. prædecessor Noster ad supplicationem claræ memoriæ Josephi, dum viveret, Portugalliæ, et Algarbiorum regis fidelissimi antiquum, et illustre oppidum civitatem nuncupatum de Beja, duasque comarchas, unam videlicet de Ourique, alteram vero de Beja respective nuncupatas ab archidiœcesi Elborensi, cujus metropolitana ecclesia, ut accepimus, de jurepatronatus pro tempore existentis Portugalliæ, et Algarbiorum regis fidelissimi ex fundatione, vel dotatione, seu privilegio apostolico, cui non est hactenus derogatum, fore dignoscitur de consensu bonæ memoriæ Joannis tunc existentis archiepiscopi Elborensis ob per amplam ipsius metropolitanæ ecclesiæ archidiœcesim hujusmodi, et pro meliori divino servitio, ac spirituali ecclesiæ, et sibi commissi gregis bono apostolica ejus auctoritate perpetuo dismembraverit, dictumque oppidum de Beja in civitatem episcopalem Bejensem nuncupandam; ac unam ex ecclesiis ibidem existentibus, quam ab eodem Clemente prædecessore literarum apostolicarum desuper expeditarum tunc deputatus exequutor aptiorem, et decentiorem judicasset, in cathedralem ecclesiam pro uno episcopo Bejensi nuncupando cum omnibus præeminentiis, et prærogativis cæteris cathedralibus ecclesiis illarum partium competentibus etiam perpetuo erexerit, et instituerit, ac episcopalis dignitatis honore, et titulo insigniverit. Nec non totum id, quod a prædicta archidiœcesi Elborensi dismembraverat, ut præfertur, jurisdictioni, et superioritati pro tempore existentis episcopi Bejensis

etiam perpetuo subjecerit, ac respective pro suis territorio, et diœcesi Bejensi concesserit, et assignaverit. Ac in dicta cathedrali ecclesia, ut tunc præferebatur erigenda capitulum ex dignitatibus, ac canonicatibus, et præbendis, nec non dimidiis canonicatibus, et semi præbendis, ac cappellaniis in numero tamen juxta redditus, ut infra, applicatos constituendum similiter perpetuo erexerit, et instituerit. Atque viginti octo perpetua simplicia, et personalem residentiam forsan requirentia beneficia ecclesiastica in diversis ecclesiis dicti oppidi respective sita, illorumque respective titulos collativos, postquam tamen ex personis illa respective obtinentibus quovis modo vacavissent, perpetuo itidem suppresserit, et extinxerit. Ac pro ejusdem cathedralis ecclesiæ Bejensis, et illius mensæ capitularis, et sic ut præferebatur, erigendarum, et erigendorum dignitatum, et canonicatuum, et præbendarum, nec non dimidiorum canonicatuum, et semi præbendarum, ac cappellaniarum hujusmodi respective dote, illasque, ac illos, et illas pro tempore respective obtinentes congrua substentatione fructus, redditus, et proventus provenientes ex prædictis duabus comarchis, ut supra dismembratis: nec non in eventum præmissum dictorum beneficiorum, ut præfertur, suppressorum, et seminarii puerorum ecclesiastici Bejensis respective manutentioni, mediante infrascripta rerum ordinatione opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis. §. 3. Nos igitur tam piis ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ votis propensius, ac celerius annuere volentes: motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine, ex nunc prædictis modernis, et pro tempore existentibus capitulo, et canonicis dictæ metropolitanæ ecclesiæ Elborensis onus perpetuo solvendi ex eorum massa capitulari annuos cruciatos octomille monetæ illarum partium prædicto moderno, et pro tempore existenti episcopo Bejensi, consensui prædictorum modernorum capituli, et canonicorum dictæ metropolitanæ ecclesiæ Elborensi, ad hujusmodi effectum quomodolibet necessario, dicta apostolica auctoritate supplendo, eadem apostolica auctoritate etiam perpetuo injungimus, atque imponimus.

Suppressio beneficii nuncupati das Oriolas. §. 4. Ac insuper perpetuum simplex personalem tamen residentiam forsan requirens beneficium ecclesiasticum archidiaconatum das Oriolas nuncupatum in parochiali, seu alia ecclesia prædicti territorii Bejensis fundatum, et ut infra obtentum, illiusque titulum collativum, nomen, denominationem, naturam, et essentiam beneficii collativi; ita quod illud ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus collativum esse desinat, ac de cætero uti tale in titulum collativum quavis auctoritate conferri, aut impetrari, vel alias de illo quovis modo disponi nullatenus unquam possit, et si illud deinceps ullo unquam tempore conferri, aut impetrari, vel alias de illo quovis modo disponi contigerit, collationes, impetrationes, et quævis aliæ dispositiones de illo sic faciendæ nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec jus, vel coloratum titulum possidendi cuiquam tribuant ex nunc prout ex tunc, et e contra cum primum beneficium ultimo dictum ex persona illud ad præsens obtinente per cessum etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu privationem, aut quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, seu religionis ingressum, et professionis in ea emissionem, aut alias quovis modo etiam apud Sedem apostolicam, aut in aliquo ex mensibus Nobis, et Romano pontifici pro tempore existenti, Sedique prædictæ etiam per quascumque constitutiones apostolicas, aut cancellariæ apostolicæ regulas editas, vel edendas, aut alias quomodolibet reservatis, seu ordinariis collatoribus etiam per constitutiones, et regulas easdem, seu literas alternationum, aut quævis alia privilegia, et indulta hactenus concessa, et in posterum concedenda competentibus vacare contigerit, sive usque dum modernus illius possessor de alio competenti beneficio ecclesiastico, aut aliter arbitrio infrascripti præsentium literarum Nostrarum exequutoris ejus vita naturali durante provisus fuerit, et non aliter, nec antea apostolica auctoritate prædicta etiam perpetuo supprimimus, et extinguimus.

Applicatio fructuum ejusdem beneficii favore mensæ cathedralis Bejensis. §. 5. Illisque sic suppressis, et extinctis, ut ex dicta summa dictorum octomillium cruciatorum monetæ prædictæ, ac universis aliorum viginti octo beneficiorum per dictum Clementem prædecessorem, ut præfertur, suppressorum, et extinctorum, eidemque massæ capitulari dictæ cathedralis ecclesiæ Bejensis jam assignatis, videlicet ex nunc, ac ex nunc prout ex tunc, et

e contra in eventum præmissum, et non alias ultimodicti beneficii per Nos, ut præfertur, suppressi, et extincti fructibus, redditibus, juribus, obventionibus, et emolumentis quibuscumque una eademque massa constituatur, et efformetur, ex qua congruæ prædictorum capituli, et canonicorum, ac cappellanorum dictæ cathedralis ecclesiæ Bejensis, illiusque fabricæ, et seminarii puerorum ecclesiastici Bejensis forsan inibi erecti, seu erigendi respectivæ manutentioni arbitrio, et prudentia prædicti moderni, et pro tempore existentis episcopi Bejensis, adimpletis tamen omnibus, et singulis dictorum beneficiorum, ut præfertur, suppressorum, et extinctorum respective oneribus, provideri debeat apostolica auctoritate prædicta statuimus, et ordinamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes propterea easdem præsentes Nostra literas semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, et singulis, ad quos nunc spectat, et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum firmiter, et inviolabiliter observari debere, nec ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, vel intentionis Nostræ, aut alio quantumvis magno, substantiali, inexcogitato, inexcogitabili, ac specialem, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu, aut ex quocumque alio capite, a jure, vel facto, aut statuto, vel alias resultante, vel etiam in corpore juris clausa occasione, aliave causa etiam quantumvis justa, rationabili, juridica, legitima, pia, privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate Nostra, aut aliis superius expressis nullibi appareret, aut alias probari possit notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illas, restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, aut impetrato, vel emanato quempiam uti, seu se juvari in judicio, vel extra illud posse, neque easdem præsentes sub similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus etiam per Nos, et successores Nostros Romanos pontifices pro tempore existentes, ac Sedem eamdem etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus etiam consistorialiter, et quibuslibet ex causis, et sub quibusvis verborum tenore, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiamsi in eis de eisdem præsentibus, eorumque toto tenore, ac data specialis mentio fiat, pro tempore factis, et faciendis, ac concessis, et concedendis comprehendi, sed semper ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas fore, et esse; sicque, et non alias per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, dictæque Sedis nuncios, et alios quoscumque, quavis auctoritate, potestate, prærogativa, et privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate in quocumque judicio, et in quacumque instantia judicari, et definiri debere, irritum quoque, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executoris apostolici

§. 7. Nos enim venerabilem etiam fratrem nostrum modernum archiepiscopum Lacedemoniensem in civitate Lisbonensi commorantem in ipsarum præsentium literarum Nostrarum executorem dicta apostolica auctoritate constituimus, et deputamus. Eidemque archiepiscopo Lacedemoniensi facultatem, ut ipse quamcumque personam in dignitate ecclesiastica constitutam pro hujusmodi exequutionis effectu subdelegare libere, et licite possit, et valeat pari apostolica auctoritate ipsarum tenore præsentium concedimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus Nostris, et cancellariæ prædictæ regulis de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo vero annuo valore in beneficiorum ecclesiasticorum suppressionibus, et unionibus, eorumque fructuum, redditnum, et proventuum dismembrationibus, et applicationibus, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati, suppressiones, et uniones perpetuas nonnisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque etiam in synodalibus, provincialibus, gene-

ralibus, et universalibus conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, prædictæ metropolitanæ ecclesiæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis eidem metropolitanæ ecclesiæ Elborensi, illiusque præsuli, ac capitulo, et canonicis, nec non quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus forsan concessis, approbatis, ac etiam innovatis. Quibus omnibus, et singulis etsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac individua, et de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, seu quævis alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide ad præmissorum validissimum effectum hac vice dumtaxat, motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ oneris injunctionis, impositionis, suppressionis, extinctionis, statuti ordinationis, decreti, constitutionis, deputationis, facultatis, concessionis, impartitionis, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursuram. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo nonagesimo, quinto nonas julii, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXIII.

Dat. die 16. julii 1790 anno XVI.

Mandata pro restauratione seminarii episcopalis civitatis Faventinæ.

Venerabili fratri Dominico episcopo Faventino.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Decet Romanum pontificem in his, per quæ urgentibus episcopalium seminariorum necessitatibus utiliter consulitur, auctoritatis suæ partes interponere, prout in Domino salubriter expedire conspicitur.

Status seminarii describitur.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecisti, quod licet Nos alias per Nostras in simili forma Brevis diei IX julii anni MDCCLXXXIV. expeditas literas, quo fabricæ hujus episcopalis seminarii, quæ tum ob sui vetustatem, tum præsertim ob terremotus, quibus paulo ante tota Faventina civitas concussa fuerat, penitus quasi ruinosa dignoscebatur, in ampliorem, ac solidiorem formam restauraretur, cum annuus seminarii census satis tenuis, ideoque impar esset necessariis reædificationis hujusmodi sumptibus, de venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium Tridentini concilii interpretum consilio bonæ memoriæ Vitali Josepho, dum vixit, episcopo Faventino immediato prædecessori tuo, ut ad formam ejusdem Tridentinæ synodus annuam taxam scutorum decem pro quolibet centenario super fructibus, et proventibus bonorum ecclesiasticorum sub certis tunc expressis conditionibus auctoritate Nostra apostolica imponeret, concesserimus, ac licet præterea memoratus Vitalis Josephus episcopus illico manus operi admoverit, novique seminarii fundamenta sine mora locari curaverit, attamen, cum plura, atque plura impedimenta in hujusce taxæ impositione, et exactione passus sit, morte præventus non solum inceptum suum haud perficere potuit: verum etiam res eo deducta erat, ut præsens, atque efficax postularet remedium: siquidem seminarium vix pro quarta sui parte erat extructum, grandem summam scutorum quinquemillium circiter debeat, ac demum taxæ prædictæ exactio plurimum ha-

beat difficultatis. Hujusmodi erat rerum status, dum ad hujus Faventinæ ecclesiæ administrationem accessisti.

Indigitantur media quæ adhiberi possent ad obtinendam promptam seminarii restaurationem.

§. 3. Quamobrem inter primas pastoralis tuæ vigilantiæ curas audendum tibi esse nosti, ut tantis incommodis occurrere posses. Considerans itaque tu, quod valide repugnante, immo etiam judicialiter contradicente tuæ cathedralis ecclesiæ capitulo, aliisque ex clero primoribus impositioni taxæ prædictæ illam urgere operosa nimis aliæ plena res esset, quodque e converso urgentioribus ipsius seminarii necessitatibus consuli, immo etiam alumnorum numerus augeri posset, si unicuique ex confraternitatibus laicalibus, aliisque locis piis hujus tuæ diœcesis, quorum plures opibus affluunt, quæ seminario summam mille, et quingentorum numerassent unius alumni nominatio perpetuis futuris temporibus sponderetur; nam si viginti quatuor ex eis, ut prudenter sperari potest oblationem hanc accepissent positis in fœnus scutis viginti quatuor mille ad augendum seminarii censum, ut inde alumni nominandi per totum anni cursum etiam mensibus feriatis apud bene constituta seminaria in more est sustentari valeant, reliqua summa, et in æris alieni, quo seminario tenetur dissolutionem, et in fabricam prædictam pro commoda juventutis habitatione esset eroganda; et quidem cum hanc oblationem nonnullis ex dictis confraternitatibus, et locis piis obtuleris, horum aliquæ usque adhuc illam ultro acceperunt, aliæ vero nondum hisce desuper deliberarunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quo hoc tuum consilium firmius subsistat illudque servetur exactius non solum apostolicæ auctoritatis patrocinio communiri, sed etiam, quo tum confraternitates, ac loca pia prædicta, tum cœtera, quæ in posterum oblatam conditionem accipient suum promissum persolvere valeant, tibi omnes, et singulas facultates ad confirmandos, et validandos contractus horum intuitu stipulandos necessarias, et opportunas, tibi, tuisque successoribus episcopis Faventinis per Nos concedi summopere desideres. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Omnia quæ ab episcopo ordinata fuerunt pro reconstructione seminarii; postolica auctoritate confirmantur, et nova mandata conceduntur.

§. 4. Nos igitur tuam, ac confratrum sollicitudinem, qui se tuis desideriis sponte, ac faciles præbuerunt, plurimum in Domino commendantes, aliasque confraternitates hortantes, ut se illorum exemplis ultro addere velint, teque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurristi hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes non solum captum a te consilium quo urgentioribus, ac præsentibus tui episcopalis seminarii necessitatibus, et commodis utiliter prospicias auctoritate apostolica confirmamus, laudamus, et approbamus, illique apostolicæ firmitatis robur adiicimus. Verum etiam, cum tanta non erit præsens pecunia, vel confraternitatibus prædictis, vel aliis locis piis, quæ imposterum alumnorum nominationem ultro accipient, quæ satis sit, ut stipulatam summam persolvere queant, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, zelo, ac summa in rebus gerendis dexteritate summopere in Domino confidimus, tuisque successoribus episcopis Faventinis pro tempore existentibus, tum sponte capta a dictis confraternitatibus, seu locis piis, vel ab aliis confraternitatibus, seu locis piis libere capienda hisce desuper consilia tum omnes, et singulos contractus ad ea præstanda, quæ ab eis pollicita erunt, nunc et in futurum stipulandos, quatenus de illorum utilitate constet, quo desuper tuam, tuorumque sucessorum episcoporum Faventinorum pro tempore existentium conscentiam oneramus, auctoritate Nostra prædicta confirmandi, validandi, et approbandi, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplendi, et sanandi, ita ut contractus hujusmodi postquam fuerint a te, tuisque successoribus, ut præfertur, approbati, et confirmati, validi, ac stabiles intelligantur, ac intelligi debeant in omnibus, et per omnia perinde, ac si in illorum stipulationes omnes, et singulæ solemnitates, ac sacris canonibus, aliisque ecclesiasticis constitutionibus in bonorum ad loca pia spectantium alienationibus præscriptæ observatæ fuissent decernendi, et declarandi plenam, et amplam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, aliisque quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima sexta julii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXIV.

Dat. die 27. junii 1790. anno XVI

Supprimuntur quatuor parochiales ecclesiæ, et in eis existentia beneficia civitatis, et diœcesis Lisbonensis, earumque bona uniuntur cuidam monasterio monialium.

Pius episcopus
Servus servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Exposcit debitum pastoralis officii, cui disponente Domino præsidemus, ut dum de statu monasteriorum quorumlibet dirigendo studemus de illis interdum, quæ pia, celebrique reginarum illustrium fundatione fulgentia prudentes Deo dicare, ac Christo filio sub suavi religionis jugo desponsatæ virgines incolunt sedulo cogitemus, ut ubi redditus ex regia sollicitudine semel, ac iterum constituto nondum sufficere dignoscuntur, ne earum mentes pro rerum temporalium angustia a cœlestium contemplatione arceatur, procurante, et subveniente reginarum hujusmodi dextera auxilii commoda, ac decentior proventuum dotatio valeat tempestive decerni, atque ut id firmius, ac facilius evadat ecclesiasticorum beneficiorum curam etiam animarum annexam habentium unionis media Nobis provide exhibita favorabiliter adhibemus, aliaque circa animarum hujusmodi curæ exercitium opportune disponimus, prout in Domino conspicitur expedire.

Ratio concessionis.

§. 2. Cum itaque sicut ex insinuatione carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ per dilectum filium nobilem virum Joannem de Almeida ejus apud Nos, et Sedem apostolicam ministrum plenipotentiarium Nobis facta accepimus, dicta Maria Francisca regina fidelissima ob eximiam ejus pietatem, et singularem erga Christum Jesum Dominum Nostrum devotionem conspicuam in casali de Estrella nuncupato civitatis Lisbonensis ecclesiam venerationi, et cultui sanctissimi cordis Jesu prope novum amplissimum monasterium pro monialibus ordinis beatæ Mariæ de monte Carmelo reformatis nuncupatis magno quidem ejus sumptu ædificatum solemniter dicaverit: et licet Nos alias prædicto monasterio tum, ut illius constructio commodius perficeretur, tum etiam, ut earumdem

monialium, ac prædicti monasterii inservientium substentationi, et fabricæ dictæ ecclesiæ manutentioni in futurum posset provideri, parochialem ecclesiam de Barcos nuncupatam Lamacensis diœcesis, quæ, sicut etiam accepimus, de jurepatronatus ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ ex fundatione, vel dotatione existit, præviis tamen illius tituli collativi suppressione, et extinctione apostolica auctoritate perpetuo factis una cum suis bonis, ac fructibus, redditibus, proventibus, et oneribus de ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ consensu eadem apostolica auctoritate perpetuo itidem univerimus, ac super plurium parochialium, seu aliarum ecclesiarum (inter quas quatuor infrascriptæ parochiales ecclesiæ ad instar collegiatarum ecclesiarum, ut etiam accepimus deserviri solitæ comprehendantur) unius videlicet sanctæ Mariæ, ac alius sanctissimi Salvatoris, ac alius sancti Petri, et reliquæ parochialium ecclesiarum sancti Jacobi villæ de Torres Novas Lisbonensis respective diœcesis, quæ sicut pariter accepimus de simili jurepatronatus prædictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ etiam ex fundatione, vel dotatione existunt respective fructibus, redditibus, et proventibus nonnullas pensiones annuas in certis tunc expressis respective summis, et in certos etiam tunc expressos respective eventus, etiam respective persolvendas, diversis tamen, et successivis temporibus de simili ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ consensu apostolica auctoritate prædicta favore dicti monasterii etiam perpetuo reservaverimus, et assignaverimus; nihilominus dicta Maria Francisca regina fidelissima plene agnoverit, fructus, redditus, et proventus prædictos, ut præfertur, unitos, dictasque pensiones annuas itidem, ut præfertur, reservatas etiam una cum certis aliis redditibus ex suo regio erario eidem monasterio pariter assignatis non solum impares esse ad supplendum præmissis omnibus, sed etiam tempore procedente aliquo modo deficere, ac propterea aliquod in redditibus prædictis augumentum fieri plurimum expedire, ad quem effectum illud magis opportunum judicavit, si ex nunc una ex dictis quatuor parochialibus ecclesiis, illa videlicet sanctæ Mariæ, quæ certo quem Nos præsentibus haberi volumus pro expresso modo, ut scilicet accepimus, ad præsens vacat.

§. 3. Ac ex nunc prout ex tunc, et e contra cum primum illæ, ut infra vacaverint, aliæ tres parochiales ecclesiæ prædictæ, firma tamen in earum qualibet remanente parochialitate. Ac etiam ex nunc omnia perpetua simplicia, et personalem residentiam non requirentia, vel residentiam hujusmodi etiam requirentia in dictis quatuor parochialibus ecclesiis respective existentia beneficia ecclesiastica sub conditione tamen compensationis illa nunc respective obtinentibus, ut infra præstandæ, et faciendæ. Ac etiam ex nunc unus, et una ex canonicatibus, et præbendis, seu una ex portionibus sæcularis, et insignis collegiatæ Regalis nuncupatæ ecclesiæ sanctæ Mariæ de Oliveira villæ de Guimaraens Bracharensis diœcesis ad præsens forsan vacantes, seu vacans, quos, seu quam de simili jurepatronatus dictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ ex fundatione, vel dotatione fore prætenditur, seu etiam ex nunc prout ex tunc quatenus illi, seu illa ad præsens minime vacent, seu vacet, postquam tamen illi, seu illa primo loco, et quovis modo vacaverint, seu vacaverit. Nec non una similiter ex cathedris, seu scholastriis patriarchalis ecclesiæ Lisbonensis, quæ, ut similiter accepimus, etiam de jurepatronatus ipsius Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ ex fundatione, vel dotatione existunt, ad præsens forsan vacans, seu quatenus minime vacet, etiam primo loco, et quovis modo vacatura per Nos apostolica auctoritate prædicta, ut infra, respective supprimerentur, et extinguerentur, omniaque, et singula bona, et jura, nec non fructus, redditus, proprietates, obventiones, et emolumenta quæcumque dictarum quatuor parochialium ecclesiarum, et beneficiorum, ac canonicatus, et præbendæ, seu portionis, nec non cathedræ, seu scholastriæ prædictorum per Nos, ut præfertur, supprimendorum, et extinguendorum dicto monasterio, etiam ut infra applicarentur, et appropriarentur. Nec non in prædicta sanctæ Mariæ ad præsens, ut præfertur, vacante etiam ex nunc, in qualibet vero ex aliis tribus parochialibus ecclesiis obtentis prædictis similiter, ut præfertur, supprimendis, et extinguendis, ex nunc prout ex tunc, postquam tamen illæ respective vacaverint unus respective rectoratus pro uno presbytero rectore in eis respective nuncupando, cui cura animarum parochianorum, seu

Descriptio ecclesiarum supprimendarum.

respective parochialis ecclesiæ principaliter immineat. Ac pariter ex nunc in qualibet dictarum quatuor parochialium ecclesiarum, ut præfertur, supprimendarum, et extinguendarum, duo perpetua simplicia personalem tamen residentiam requirentia beneficia ecclesiastica pro duobus presbyteris beneficiatis coadjutoribus nuncupandis in exercitio curæ animarum hujusmodi pro tempore existentibus illarum respective rectorem, ut infra coadjuvare debentibus cum infrascripta tamen respectiva congrua cuilibet ex rectoribus, et beneficiatis coadiutoribus, ut præfertur, nuncupandis hujusmodi, et respective, ut infra, assignanda respective erigerentur, et instituerentur, aliaque infrascripta juxta piam prædictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ intentionem per Nos, etiam ut infra fierent, et ordinarentur.

Suppressio ecclesiæ s. Mariæ et aliorum beneficiorum erectorum in quatuor aliis parochialibus ecclesiis.

§. 4. Nos igitur præmissis omnibus matura deliberatione perpensis, ac tam piis ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ votis, et desideriis obsecundare, illiusque supplicationibus per dictum Joannem Nobis ad prædictorum effectum humiliter porrectis annuere volentes motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine primodictam parochialem ecclesiam sanctæ Mariæ, ut præfertur, vacantem quovis modo, aut ex cujuscumque persona, seu per liberam cujusvis resignationem de illa in Romana curia, vel extra eam etiam coram notario publico, et testibus sponte factam, aut constitutionem felicis recordationis Joannis pp. XXII. prædecessoris Nostri, quæ incipit = *Exlis.* vel assequutione alterius beneficii ecclesiastici quavis auctoritate collati vacet, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranensis statuta concilii ad sedem prædictam legitime devoluta, primodictaque parochialis ecclesia sanctæ Mariæ dispositioni apostolicæ specialiter, vel generaliter reservata existat, et super ea inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso pendeat indecisa, dummodo tempore datæ præsentium non sit in ea alicui specialiter jus quæsitum. Nec non omnia, et singula beneficia prædicta in eisdem quatuor parochialibus ecclesiis respective existentia: et quatenus canonicatus, et præbenda, seu portio, et cathedra, seu scholastria hujusmodi ad præsens vacent (quorum seu, et cujus pariter respective vacationis modus eisdem præsentibus etiam haberi volumus pro expresso) canonicatum, et præbendam, seu portionem, ac cathedram, seu scholastriam hujusmodi videlicet ex nunc, ac ex nunc, prout ex tunc, et e contra, postquam tamen alia sanctissimi Salvatoris, ac alia sancti Petri, et reliqua sancti Jacobi respective parochiales ecclesiæ prædictæ ex personis illas nunc respective obtinentibus quovis modo vacaverint, easdem tres parochiales ecclesias, et quatenus canonicatus, et præbenda, seu portio, ac cathedra, seu scholastria hujusmodi ad præsens minime vacent, postqnam tamen illas, seu et illam ex personis eas, seu et eam ad præsens respective obtinentibus quovis modo primo loco vacare contigerit, canonicatum, et præbendam, seu portionem, ac cathedram, seu scholastriam hujusmodi, illorumque respective titulos collativos, nomina, denominationes, naturas, et essentias parochialium ecclesiarum, et beneficiorum, nec non canonicatus, et præbendæ, seu portionis, ac cathedræ, sen scholastriæ collativorum, et collativarum.

Extinctio titulorum collativorum dictorum beneficiorum.

§. 5. Ita quod illæ, et illa, nec non illi, seu et illæ ex nunc deinceps pepetuis futuris temporibus collativæ, et collativa, nec non collativi, seu et collativæ esse desint. Ac de cætero uti tales, et talia in titulum collativum quavis auctoritate conferri, aut impetrari, vel alias de illis quovis modo etiam ad nominationem prædictæ Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ, ejusque successorum eorumdem Portugalliæ, et Algarbiorum regum fidelissimorum pro tempore existentium nullatenus unquam disponi possit, et si illas, et illa, seu et illas deinceps ullo unquam tempore conferri, aut impetrari, vel alias de illis quovis modo disponi contigerit, collationes, provisiones, impetrationes, et quævis aliæ dispositiones de illis pro tempore quomodolibet factæ, nullæ, et invalidæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, neminique suffragentur, nec jus, vel coloratum titulum possidendi cuiquam tribuant, firma tamen in eisdem parochialibus ecclesiis earum respective parochialitate occasione, vel causa quantumvis justa, rationabili, et privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad viam, et terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in in-

tegrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, et terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, aut quomodolibet concesso, et impetrato quempiam uti, seu se juvari posse, sed illas semper firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, et singulis, ad quos nunc spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum inviolabiliter observari; sicque, et non alias in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, dictæque Sedis nuncios, aliosve quoscumque quavis facultate, auctoritate, potestate, prærogativa, et privilegio fungentes, ac honore, et præeminentia fulgentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari, et definiri debere, irritum quoque, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis de jure quæsito non tollendo, ac de exprimendo in suppressionibus, et unionibus perpetuis, beneficiorum ecclesiasticorum vero illorum annuo valore, illisque committendis ad partes, vocatis quorum interest, nec non Lateranensis concilii novissime celebrati uniones, et applicationes perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri, et beneficia unius diœcesis beneficiis alterius diœcesis uniri respective prohibentis; et quatenus opus sit felicis recordationis Pauli II. etiam prædecessoris Nostri de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque etiam in synodalibus, provincialibus, generalibus, universalibusque conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non patriarchalis, et collegiatæ ecclesiarum prædictarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis patriarchali, et collegiatæ ecclesiæ prædictis, ac quibusvis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet forsan concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent eisdem præsentibus pro plene, et sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et plenissime ad præmissorum omnium validissimum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide harum quoque serie, motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Deputatio executoris apostolici.

§. 7. Nos enim cupientes, ut præmissa omnia, sic per Nos, ut præfertur disposita suum rite sortiantur effectum, eumdem propterea Josephum Franciscum cardinalem, et patriarcham in earumdem præsentium Nostrarum literarum executorem motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus deputamus. Eidemque Josepho Francisco cardinali, et patriarchæ facultatem, ut ipse in earumdem præsentium executione prædicta quamcumque personam sibi benevisam, in ecclesiastica tamen dignitate constitutam subdelegare libere possit. Nec non tam eidem Josepho Francisco cardinali, et patriarchæ, quam personæ prædictæ per eum, ut præfertur, subdelegandæ, et modernis promotori curiæ patriarchalis Lisbonensis, et officiali ipsius Josephi Francisci cardinalis, et patriarchæ etiam facultatem, ut ipsi, et eorum cuilibet super quacumque oppositione in actu exequutionis hujusmodi quomodolibet oritura servatis, tamen quæ fuerint de jure servanda definitive pronunciare licite valeant, et respective valeat apostolica auctoritate prædicta respective concedimus, et impertimur.

Sanctio poenalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam suppressionis, extinctionis, applicationis, assignationis, erectionis, institutionis, addictionis, posterioris assignationis, statuti, ordinationis, prioris facultatis, concessionis, decreti, derogationis, deputationis, et posteriorum facultatum impartitionis in-

fringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo nonagesimo, sexto kalendas julii, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 27. julii 1790 anno XVI.

DCCCXV.

Instante Nicolao de Oleza fratre milite hospitalis s. Joannis Hierosolymitani ac bajulivo prioratus Majoricensis dicti hospitalis approbatur quædam transactio ipsum inter et religionem prædictam inita de, ac super præstatione nonnullorum censuum.

Dilecto filio magno magistro hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani.

Pius PP. VI.

Dilecte fili
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Religionis zelus, vitæ, ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis, et virtutum merita super quibus apud Nos dilectus filius Nicolaus de Oleza frater miles expresse professus prioratus Cathalauniæ,ac bajulivus Majoricensis istius hospitalis s. Joannis Hierosolymitani fide dignis commendatur testimoniis, Nos inducunt, ut eum specialibus favoribus, et gratiis libenter prosequamur.

Preces oblatæ pro confirmatione transactionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dictus Nicolaus, quod cum alias inter suam familiam de Oleza ex una, et bajulivatum Majoricensem hospitalis prædicti ex altera parte a bonæ memoriæ bajulivo de Ribas prædecessore suo gravis excitata esset lis, eam per transactionem dirimere, et quod de re familiari agebatur ab omni illius tamen procuratione se abstinere desiderans, curavit alium fratrem militem hospitalis prædicti deputari, qui hoc negotium in se susciperet, et quidem cum illud dilecto filio Petro Hieronymo Net fratri militi expresse professo, præceptori, seu comendatario, nec non procuratori communis ærarii hospitalis prædicti commissum fuerit non diu post transactio hujusmodi hinc inde conventa fuit, quam subinde, et duo commissarii ad id deputati, et assemblea prioratus Cathalauniæ, cui dicta transactio exhibita fuerat, ratam habuerunt, immo etiam a te, et a dilectis filiis consilio dicti hospitalis reservato beneplacito apostolico, approbari obtinuit, prout constat ex supplici libello tibi a memorato exponente porrecto, et a decreto, cui inserta est transactio subinde facto, tenoris qui sequitur.

Die decima quinta mensis januarii millesimo septingentesimo octogesimo nono ab incarnatione. Perlecto supplici libello venerandi bajulivi fratris d. Nicolai de Oleza una cum chirographo venerandorum procuratorum communis ærarii, quorum tenor hic est, ut sequitur nempe.

Altezza eminentissima

Acta præmissa pro plena validitate transactionis.

§. 3. Il balì di Majorca fra don Nicolò de Oleza umilissimo servitore, e religioso ubbidientissimo di vostra altezza eminentissima con pieno ossequio rappresenta, che promosso alla detta dignità ha trovato pendente una lite tra la sua famiglia de Oleza, ed il baliaggio, la quale fin da tempi del venerando balì de Ribas suo antecessore si propose di finire con una transazione. L' oratore trattandosi di una pendenza colla sua famiglia si astenne di operare, e supplicò, che s' incaricasse altro cavaliere per agire a nome della sagra nostra religione, e fu infatti incaricato il commendatore fra don Pietro Girolamo Net procuratore del venerando comune tesoro. Fatti tutti i passi convenienti, e deputati due altri cavalieri commissari si stese colle dovute facoltà la transazione, la quale fu in seguito presentata in Barcellona alla veneranda assemblea del priorato, da cui fu intieramente approvata. L'oratore si dà l' onore di presentare all' altezza vostra eminentissima la detta transazione, affinchè riconoscendola utile si degni col sagro suo consiglio ratificarla, e lo riceverà a grazia ec.

Magister hospitalis Hierusalem communiceotur preces venerandis procuratoribus nostri communis ærarii, et venerando prioratui Catalauniæ.

Datum in palatio die tertia octobris millesimo septingentesimo octuagesimo nono.

R. C. Xerri auditor.

Eminentissimo signore

Ci sembra essere più che ragionevole la domanda del venerando balì di Majorca fra don Nicolò de Oleza, e perciò uniformandoci alla deliberazione del venerando priorato di Catalogna, siamo di sentimento, che vostra eminenza si degni col suo sagro consiglio ratificare la transazione presentata dal venerando oratore, rimettendosi però sempre a quanto sarà per ordinare l' eminenza vostra, alla quale facciamo profondissimo inchino.

Dal tesoro li ventotto novembre mille settecento ottantanove.

Borrendon de Rensyat segretario del comune tesoro,

Magister hospitalis Hierusalem.

Porrigantur preces Nostro venerando concilio.

Datum in palatio die quarta decembris millesimo septingentesimo octogesimo nono.

Fr. Cajetanus Bruno auditor.

Eminentissimus ac reverendissimus dominus magnus magister et venerandum concilium visa deliberatione venerandi prioratus Cathalauniæ desuper capta inhærentes præinserto chirographo juxta ejusdem tenorem unanimiter decreverunt, et ratum habuerunt, reservato beneplacito apostolico.

Tenor autem prædictæ transactionis est ut sequitur nempe.

Io fra don Antonio de Ponsich cavaliere di giustizia della sagra, e militare religione di san Giovanni di Gerusalemme, e segretario del venerando capitolo provinciale, ed assemblea di Catalogna infrascritto.

Attesto, che nell' assemblea tenuta col mio intervento nel giorno sei del corrente mese di dicembre nell' archivio priorale, che la detta sagra, e militare religione ha sopra la sagrestia della chiesa di san Giovanni di Gerusalemme di questa città, in cui intervennero l' illustre signor commendatore, e ricevitore fra don Salvatore de Xatmar presidente, il cavaliere fra don Raimondo de Ponsich, il cavaliere fra don Antonio de Oril, ed il procuratore, e commendatore fra don Domenico Valmanna fra gli altri affari, che si trattarono vi fu il seguente.

Inoltre fu presentata ai commissari deputati la relazione della concordia fatta fra la famiglia de Oleza, ed il venerando balì di Majorca fra don Nicolò de Oleza, e la veneranda assemblea, e collo scrutinio delle palle, nemine discrepante, è stata approvata la detta relazione, ordinando, che tutto si trasmettesse a sua altezza eminentissima, e venerando priorato di Catalogna, per dare compimento a quanto era stato disposto dalla superiorità: della quale relazione dei detti signori commissarj insieme colla relazione, e sentenza degli avvocati, e della concordia di sopra accennata, secondo il loro ordine, eccone il tenore.

§. 3. Li dottori in ambe le leggi don Nicolò Bennassar, e don Nicolò Cava avvocati delli reali consigli di sua maestà cattolica (che Iddio conservi) intervenendo il primo per parte della illustre casa di don Salvatore de Oleza, ed il secondo per parte dell' illustrissimo, e venerando signor balì di Majorca fra don Nicolò de Oleza, e per parte puranche dell' illustre fra don Pietro Girolamo Net procuratore del comune tesoro della sagra e militare religione di san Giovanni di Malta nel regno di Majorca. *Tenor ipsius concordiæ.*

Riflettendo, che la sagra, e militare religione di san Giovanni, ed il suo balì in Majorca esigeva dall' illustre don Salvatore de Oleza trenta quarte vulgo *quarteras* di grano, e ventiquattro libre censo senza alcuna riduzzione, trovandosi tali censi correnti, e pagata l' ultima pensione dell' anno mille settecento settantasei si suscitarono due liti dal detto don Salvatore, l' una nella regia udienza sul censo delle ventiquattro libre, e l' altra nella curia de' censi sulle trenta quarte vulgo *quarteras* di grano, ed in entrambe le giudiciarie istanze del detto don Salvatore fu richiesto, che si manifestasse l' istromento radicale, in forza del quale pretendevano di esigere questi censi, perchè intendeva di non doverli pagare, ed in qualunque maniera non potevano esigersi colla qualità di allodiali. L' illustrissimo, e venerando fra don Lorenzo Despuig gran priore di Catalogna, e procuratore dell' illustrissimo, e venerando signor balì di Majorca, fra don Antonio Ribas informato di queste giuridiche istanze si abboccò con il detto don Salvatore de Oleza, ed entrambi risolverono, che all' amiche-

vole per mezzo di avvocati si vedessero, ed esaminassero i documenti, che aveva la religione per esigere li detti censi, e la loro qualità appoggiando ad Antonio Estada procuratore sostituito da detto illustrissimo, e venerando signor gran priore, ed a Giovanni Rossello, e Quintana notaro scrivano della casa sagra, e curia del Temple la ricerca, e manifestazione de' documenti, od istromenti concernenti la esazione, e qualità di detti censi ad effetto di presentarli agli avvocati onde, previo il loro esame, dassero il loro parere.

Nell' atto che praticavansi queste diligenze morirono gl' illustrisrimi, e venerandi signori don Lorenzo Despuig, e don Antonio Ribas, e ricadendo il baliaggio di Majorca in persona dell' illustrissimo, e venerando signor don Nicolò de Oleza fratello di don Salvatore, questi, cioè don Nicolò desistè da tale dipendenza, e la religione l' appoggiò all' illustrissimo fra don Pietro Girolamo Net procuratore del comune tesoro in questo regno, che si contradistinse, procurando efficacemente, che si rivedessero le scritture, che eransi trovate concernenti li detti censi, ed a tenore di quanto fosse per rilevarsi dalle medesime gli avvocati dassero il loro parere, ed ove sembrasse loro opportuno proponessero l'accomodamento, o concordia ragionevole, che potesse convenire, ed accomodare questa dipendenza; quindi fu, che questi in seguito esaminarono le scritture, e istromenti, e diedero il loro parere, come giù appresso si dirà.

Essendosi tenuti diversi congressi, esaminati varj istromenti, lette varie sentenze, e considerato l' emergente colla maggiore maturità nel congresso tenutosi nel dì quattro di febbrajo prossimo passato si promossero le seguenti difficoltà.

Dubia proposita et super quibus transactio cecidit.

§. 4. Che la religione di san Giovanni rispetto alle trenta quarte vulgo *quarteras* di grano censo meramente, ha prodotto l' istromento dei dieci di novembre del mille trecento sessantasei stipolato nella curia del Temple, dal quale risulta essere stato fatto nuovo stabilimento del predio vulgo *lo hospital* mediante la retenzione, che anteriormente era stata fatta dallo stesso predio perchè trovavasi rovinata la casa, la vigna andata a male, e quasi tutto inculto, lo che proveniva dall' eccessivo censo, che nel pristino stabilimento pagavasi » ibi » Sciens, et attendens » dictam domum habere, et possidere, » in parochia de Manecor insulæ memoratæ quamdam Alqueriam nuncupatam del Hospital, quam a viginti annis circa in eadem aliquis minime stetit, seu habitavit, immo per emphiteutas, qui ipsam tenebant propter onerationem census reddita fuit, et per incultam est hierma, et vinea ejusdem omnino deperdita, et devorata, et hospitium habitationis ipsius minatur ruina taliter, quod aliquis in eodem non habitat, seu habitare potest, imo extat sterilis, et inculta, et sit magis utile, et expediens ipsam Alqueriam ad censum subscriptum, seu ad perpetuam emphyteusim concedere, quod ad proprium vomum, seu culturam tenere, cum distet a civitate per septem leucas, et amplius ».

Per questo diedero, e stabilirono in perpetua enfiteusi al venerando Guglielmo de Homo il detto predio con tale patto, e condizione, che per il censo, e miglioramenti da farsi dasse, e pagasse cinquanta quarte vulgo *quarteras* di grano buono, bello, nuovo, tritato, e recettibile in tempo della sua raccolta in detto predio, oltre alla decima di tutti i frutti.

Don Salvatore Ballester de Oleza meramente possiede in allodio della casa sagra del Temple il predio *Son Seyard*, che fu descritto nella stessa curia da don Nicolò de Oleza suo padre come libero da ogni censo, secondo la denunzia giurata degli undici di giugno del mille settecento due, mentre abbenchè si dica, che pagava anticipatamente due partite di censo fromentario una di due quarte, vulgo *quarteras*, agli eredi del sacerdote maestro Ballester, e l'altra di due quarte vulgo *quarteras*, e quattro scorsi vulgo *barcillas* senza nominare a chi; si consideravano per altro tolte per non essersi pagate in tempo immemarabile. E fra li confini se ne nomina meramente uno dello stesso denunziante, che è il predio *Son Boga* il quale secondo altra descrizione, ossia assegna de' ventidue di dicembre del mille settecento trenta fatta dallo stesso denunziante nella curia del regio patrimonio rilevasi essere in allodio di sua maestà, e passando ai titoli, e documenti di pertinenza, e successione del predio *Son Seyard* va questo a terminare per i suoi mezzi nell'onorato giovanotto Ballester, il quale aveva il detto predio *Son Seyard* per compra *sub hasta fiscali* firmatagli da detta

curia della casa sagra del Temple ad istanza dei creditori a tenore dell' atto stipolato nella stessa curia li diecisette di maggio del mille cinquecento venticinque.

Costa da questo istromento, che il detto predio essendo di Antonio Seyard fu subastato ad istanza de'creditori, e che previe le solite formalità legali fu deliberato all'oratore giovanotto Ballester sotto l'allodio della casa sagra del Temple, e con il peso di pagare, ossia prestare le anzidette due partite di censo fromentario, una agli eredi dell' indicato sacerdote maestro Ballester, e l'altra senza esprimere a chi, nominando per confini da una parte la possessione vulgo *Rafal* dell' onorato Francesco Ballester, dall' altra quella degli eredi di Guimet Modra, dall'altra il predio *Son Promet*, dall'altra il terreno che fu di Pietro Ferrer, ed allora possedevasi da Francesco Ballester, e dall'altra il predio *Son Ravanell.*

Da detto istromento di acquisto non può risultare alcuna prova per obbligare l' indicato don Salvatore de Oleza come possessore del predio Son Seyard al pagamento ossia prestazione di alcuna partita di censo delle cinquanta quarte vulgo *quarteras*, e quello che rende vie maggiormente dubbio un tale obbligo si è la descrizione vulgo *Cabreo* dei censi del baliaggio, che fu fatta nell'anno mille cinquecento sei; ed a carte cento cinquanta due del detto libro trovansi descritte le persone, che pagavano le cinquanta quarte vulgo *quarteras* tre scorsi vulgo *barcillas* fra le quali non si nomina Antonio Seyard come possessore del predio *Son Seyard*, nè trovasi caricato di alcuna partita delle dette cinquanta quarte vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas*, ed essendo una tale descrizione, o sia libro vulgo *Cabreo* meramente anteriore alla vendita di *Son Seyard* di diciannove anni ove fosse vero, che a questo predio annesso fosse l'obbligo di qualche partita delle cinquanta *quarte* vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas* di grano si troverebbe descritto, come uno dei tanti, che prestavano, ossia pagavano le cinquanta *quarte* vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas*, od almeno combinerebbe alcuna di quelle partite, che pagavansi, o prestavansi da detti individui colle due quarte vulgo *quarteras* quattro scorsi vulgo *barcillas*, che si descrivono nel riferito istromento senza espressione del soggetto, ossia persona, che le percepiva.

Nè serve, che in altra descrizione, ossia libro vulgo *Cabreo* del mille cinquecento ottantasei leggasi la partita seguente = ibi = Fra don Francesco Ballester per il suo predio detto *Son Salord*, ed altri tre terreni in allodio del baliaggio trenta quarte vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas* di grano censo nella festa di san Pietro, e san Felice = sono trenta quarte vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas* = Parimente perchè questa denunzia non fu fatta da detto Francesco Ballester, ma bensì dal balì: In secondo luogo, perchè era per il predio *Son Salord* e non *Son Seyard*, e don Salvatore de Oleza, nè li suoi autori giammai hanno posseduto il predio *Son Salord*. In terzo luogo perchè unicamente si rammentavano due acquisti di terreni fatti dal dottore Raffaele Ballester, uno di sei moggi vulgo *quarteradas* con istromento dei ventiquattro marzo mille cinquecento cinquantotto sottoscritto da Giacomo Girard, e Caterina sua moglie con il peso di una quarta vulgo *quartera* cinque scorsi vulgo *barcillas*, e tre quartuccie vulgo *almudes* grano censo alla casa del Temple, e l' altro di altri sei moggi vulgo *quarteradas* con istromento de'ventitre di luglio del mille cinquecento sessantuno sottoscritto da Antonio Corredor con il peso di due quarte vulgo *quarteras* due scorsi vulgo *barcillas* grano censo alla detta casa sagra del Temple, li quali censi oltre che non diconsi allodiali, non combinano punto con quelli, che pagavano il censo di cinquanta quarte vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas* descritti nel libro vulgo *Cabreo* de' censi del mille cinquecento sei, dacchè la partita di una quarta vulgo *quartera* cinque scorsi vulgo *barcillas* tre *quartuccie* vulgo *almudes* che pagava Giovanni Ballester oltre che non può essere il giovanotto Ballester acquirente del predio *Son Seyard* per essere seguito un tale acquisto diciannove anni dopo dell'indicata descrizione, o sia assegna vulgo *Cabreo* il detto don Raffaele Ballester l'acquistò da Giacomo Girard, e non già da alcun Ballester. E l'altra partita delle due quarte vulgo *quarteras*, due scorsi vulgo *barcillas*, non trovasi alcuno nella detta descrizione, ossia libro vulgo *Cabreo* del mille cinquecento sei, chè paghi, o dia simile partita.

Manco è compatibile, lo che si aggiungne dallo scrivano della curia del Temple, cioè che le trenta quarte vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas* vengono costituite da quelle, che pagavano, o davasi secondo l'indicata descrizione, o sia libro *Cabreo* del mille cinquecento sei, cioè Guglielmo Llodrà quattro quarte, vulgo *quarteras*, uno scorso vulgo *barcillas*, Giovanni Ballester una quarta vulgo *quartera* cinque scorsi vulgo *barcillas*, tre quartuccie vulgo *almudes*, don Binimilis sette quarte vulgo *quarteras*, uno scorso vulgo *barcilla*, tre quartuccie vulgo *almudes*; Michele Badia sette quarte vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas*, Antonio Juan tre quarte vulgo *quarteras*, e Tommaso Rossello una quarta, vulgo *quartera* quattro scorsi vulgo *barcillas*, perchè oltre che non si giustifica acquisto alcuno fatto dagli autori di detto Ballester degli anzidetti debitori censualisti, per li quali acquisti si potesse caricare delle dette partite di censo, egli è molto contrario a quanto si dice, e suppone nelle visite priorali del mille seicento sessantuno, mille seicento ottantacinque, mille settecento diecisette, e mille settecento quarantanove, in cui oltre il divario del censo delle cinquanta quarte vulgo *quarteras*, alcune volte asserendosi di quarantanove quarte vulgo *quarteras* tre scorsi vulgo *barcillas* di grano, oltre di cinquanta quarte vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas*; delle quali unicamente se ne riscuotevano quaranta sei vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas*, e tre quartuccie vulgo *almudes*, altre volte supponendosi aggregazioni al predio *Son Seyard*, ed in quella del mille settecento cinquanta quattro, si dice trenta quarte vulgo *quarteras* sul predio *Son Seyard* e terreni aggregati, che sono circa settanta moggi, vulgo *quarteradas* denominati *las campo den Taulari*, che gli autori di Giovanni Soler, e prima di Pietro Llull, che fu padrone di detto predio vulgo lo *Hospital* venderono agli autori di don Nicolò de Oleza coll' obbligo di trenta quarte vulgo *quarteras*, tre scorsi vulgo *barcillas* grano, e ventiquattro libre censo, lo che oltre a non essere fiancheggiato da alcuna giustificazione è certamente opposto alla nota, che fa lo scrivano in calce della descrizione, ossia assegna vulgo *Cabreo* de' censi del mille cinquecento sei supponendo, che le dette trenta quarte vulgo *quarteras* grano venissero costituite dagli acquisti fatti da quelli già indicati, deducendosi da tutto ciò non solo la niuna prova, che fa il balì nelle scritture che sono state esibite, ma puranche la ripugnanza, e contradizione, che patiscono le pretese giustificazioni.

Riguardo però alle ventiquattro libre, che pretende allodiali il balì in forza dell'istromento degli undici luglio mille quattrocento novantuno del predio chiamato lo *Hospital* a favore di Raffaele Ballester non si scorgono motivi sufficienti, che comprovino questa qualità, che anzi sono molti quelli, che rendono dubbiosa l'esistenza del censo, perchè ove bene si consideri l'indicato istromento del mille quattrocento novantuno, si vede che le dieci libre di canone che si pagarono, intitolansi censo usuale, e portato alle case di baliaggio entro della città = ibi = Dare, solvere, atque præstare pro anno censu ex canone videlicet ex pacto in primo venturo festo nativitatis beati Joannis Baptistæ, quod de mense junii colitur, et celebratur, et ab inde annis singulis perpetuo in eodem festo decem libras usuales monetæ . . . . . atque latine dictæ regalium Majoricarum minutorum censuales rendales, ac perpetuales, et emphiteutales allatas, solutas, positas, et portatas ad artem, et domos principales, quas ipsa bajulia habet, et possidet intus præsentem civitatem Majoricarum = Circostanze ed espressioni direttamente opposte alle qualità di censo allodiale. A ciò si aggiunge, che avendo don Matteo de Oleza, sacerdote e canonico della santa chiesa cattedrale di questo regno, e don Giacomo de Oleza e la Zafortza con istromento degli otto di luglio del mille seicento quaranta nove serbato presso Antonio Moll notaro, costituito in dote a donna Beatrice de Oleza figlia, e sorella respettivamente in contemplazione del matrimonio con don Giovanni Antonio Truyols dieci mila libre, in conto delle quali gli consegnarono il predio vulgo *lo Hospitalet* nel territorio di Manecor libero da censo, indubitatamente il balì di Majorca dimandò le ventiquattro libre censo a detto Truyols, come apparisce dalli mandati delli diciotto di luglio mille seicento novanta, e delli tre di marzo mille seicento novantuno, ed infatti con decreto, ossia provisione formale delli ventiquattro delli sopradetti mese, ed anno emanata nella curia del Temple fu condannato don Salvatore Truyols a pagare al balì di Majorca le pensioni vere dovute delle

sopraccennate ventiquattro libre censo, ed a pagarlo in avvenire come detentore dell'indicato predio lo *Hospitalet* riservandogli le ragioni per ripeterlo contro di don Giacomo de Oleza come successore del suddetto don Giacomo de Oleza e Zafortza suo nonno. Ed in seguito di questo decreto fece istanza il detto Truyols per il risarcimento, ossia reintegrazione contro il mentovato de Oleza nella curia della regia udienza, ed informato indubitatamente, che il detto balì pagava il detto censo all diale lo pretese come tale per computo di detta reintegrazione, ed apparisce, che il balì gli somministrasse tutti li documenti, che potè trovare nella sua curia, per qualificare, e provare, che il censo era allodiale; secondo risulta dal tenore della sentenza, e degli istromenti con cui si documenta, lo che nulla ostante la regia udienza con sentenza pubblicata nel dì trenta di gennajo del mille seincento novantanove quantunque dichiarasse a favore di detto Tryols e contro il riferito Oleza la reintegrazione del danno che quello risentiva per ragione delle dette ventiquattro libre censo, niegò bensì a questo la qualità di allodiale, che pretendevasi da detto don Salvatore Treyols. Ed avendo il succennato de Oleza appellato da tale giudicato di appellazione comparve il balì di Majorca insistendo perchè un tale censo venisse dichiarato allodiale, e la regia udienza con sentenza pubblicata li venti di febbrajo mille settecento sei confermò la prima sentenza, da cui era stato appellato, ed impose silenzio al balì rimettendolo ad altro giudizio, e fino d'allora non costa, che il detto balì abbia fatta istanza alcuna giuridica, in cui pretendesse il citato censo per allodiale; qualità, che egli non ha giustificata, essendo dichiarato in detta sentenza ad esso incombere il giustificarlo, e la diuturnità di tale tempo ha prescritta la istanza incominciata in allora, ed anche il diritto di chiedere, essendo pur noto, che le istanze si terminano e prescrivono per il lasso di anni trenta, od al più al più per quello di anni quaranta, siccome anche ogni qualunque azione.

Pacta proposita pro forma transactionis.

§. 5. In vista pertanto di tali difficoltà od obietti risolverono li succennati avvocati nel sopraddetto anteriore congresso, che per parte della religione si praticassero le diligenze, e si osservassero i libri della curia affine di acquistare una maggiore giustificazione, ossia prova relativamente al gius, che aveva il balì di esigere li censi, e loro qualità, ed essendosi effettuata una tale perquisizione, lo scrivano riferì di non essersi ritrovati altri documenti concernenti l'assunto, e fatto maturo riflesso su di tutto, e colla massima della buona armonia, cui aspirano le parti, ed attese le dimostrazioni, ed espressioni, che hanno sempre fatte dirette a procurare, che si terminasse all'amichevole questa dipendenza è parso, che l'unico mezzo fosse di troncare le pretensioni, siccome hanno risoluto nella seguente maniera.

Don Salvatore de Oleza venderà terreni di pertinenza del predio *Son Seyard* coll'obbligo di dare al baliaggio quindici quarte vulgo *quarteras* grano, e dodici libre tutto censo allodiale con il prezzo pronto sufficiente, che assicuri la stabilità della vendita, e che le dette quindici quarte vulgo *quarteras* di grano, e dodici libre annuali si ricevono dal balì, e sua religione per pagamento, e soddisfazione di tutte, e singole pretensioni che possa avere detta religione contro del sopraccennato don Salvatore per ragione delli pretesi censi, dandosi egualmente soddisfatta di tutte le pensioni, che forsan potesse pretendere, dovendo pur anche il succennato don Salvatore rinunziare ad ogni diritto, che abbia, e possa avere per ricuperare le pensioni di detti censi indebitamente esatte, per il che aveva già istruito il giudizio, facendosi reciproca donazione di quanto forsan l'uno possa avere più dell'altro, e rinunziando a tutte le pretensioni, che di presente, ed in avvenire dedurre possano rapporto, e relativamente alli sopraccennati censi, di modo che con questa concordia, e transazione rimanga perpetuamente determinata questa dipendenza; ed in prova di averlo così di concerto risoluto senza pregiudizio della superiorità ci soscriviamo in Palma questo dì 6 di marzo del mille settecento ottantaquattro.

Dottore don Nicolò Bennassar
Dottore don Nicolò Cava

Nella città di Palma capitale del regno di Majorca a dì sedici del mese di agosto del mille settecento ottantotto. Sia a tutti noto, qualmente noi fra don Nicolò de Oleza cavaliere Gran-Croce della sagra, e militare religione di san Giovanni, e balì di Majorca, ed il commendatore fra don Pietro Girolamo Net procuratore del comune tesoro di detta sagra e mili_

tare religione in questo regno da una parte, e dall'altra don Giacomo Ignazio Ballester de Oleza conservatore perpetuo di questa città, e successore del signor don Salvatore Ballester de Oleza fu mio germano tutti abitanti di questa capitale riflettendo, che per parte di detto don Salvatore si suscitarono due cause contro la citata militare religione mediante due processi l'uno, che correva per la regia udienza per gli atti dello scrivano don Michele Soves sulle ventiquattro libre, e sua qualità, e l'altro nella curia de' censi per gli atti dello scrivano Michele Sustre sulle trenta quarte vulgo *quarteras* grano censo, e sua qualità chiedendosi in ambe le cause del detto don Salvatore, che si manifestasse l'istromento radicale, con cui pretendeva la religione di esigere questi censi, mentre intendeva di non doverli pagare, ed in qualunque concetto, ossia maniera non potersi esigere in qualità di allodiali: l'illustrissimo e venerando signore don Lorenzo Despuig gran priore di Catalogna, e procuratore dell'illustrissimo, e venerando signor balì di Majorca fra don Antonio Ribes ragguagliato di queste istanze giudiziali si abboccò con il detto don Salvatore de Oleza, ed entrambi risolvettero, che all'amichevole per mezzo di avvocati, si vedessero ed esaminassero li titoli o documenti, che aveva la religione per esigere detti censi, e loro qualità, commettendo ad Antonio Estade procuratore sostituito da detto signor gran priore, ed a Giovanni Rossello, e Quintana notaro scrivano della curia della casa sagra del Temple di ricercare in archivio di detta curia, e manifestare li titoli, o istromenti concernenti l'esigenza e qualità di ambi li censi ad effetto di presentarli agli avvocati, acciò in vista de'medesimi potessero dare il loro parere. Praticandosi queste diligenze morirono gli indicati illustrissimi e venerandi signori don Lorenzo Despuig, e don Antonio Ribes, e ricadendo il baliaggio di Majorca in persona di me stesso fra don Nicolò de Oleza germano del predetto don Salvatore, come tale germano desistei da questa dipendenza, e la religione la commise a me suddetto fra don Pietro Girolamo Net procuratore del comune tesoro in questo regno, e contradistinguendomi per quanto ho potuto, e procurando con tutta l'attività, che si rivedessero le scritture, che si erano trovate concernenti li detti censi, e secondo il loro risultato dassero il loro parere gli avvocati deputati delle parti, e furono da quella della religione il dottore in ambe le leggi Nicolò Cava, e per l'altra di detto don Salvatore il dottore pur egli in ambe le leggi don Nicolò Bannassar, ed ove fosse a questi sembrato opportuno proponessero l'accommodamento, o concordia ragionevole, che potesse convenire, ed accommodare questa dipendenza, come di fatti in vista delle une, ed altre pretenzioni, delli documenti, che furono ad essi presentati, e delle difficoltà, ed obiezzioni da ambe le parti promosse in varj congressi, e segnatamente in quello, che si tenne nel dì quattro di febbrajo del mille settecento ottanta quattro diedero effettivamente nel dì sei di marzo del mille settecento ottanta quattro il loro parere, che ad literam si è come siegue.

Che don Salvatore de Oleza vendesse terreni di pertinenza del predio *Son Seyard* coll'obligo di dare al baliaggio quindici quarte vulgo *quarteras* grano, e dodici libre tutto censo allodiale con il prezzo pronto sufficiente, che assicuri la stabilità della vendita, e che dette quindici quarte vulgo *quarteras* grano, e dodici libre annue si ricevano dal balì, e sua religione per pagamento, ed in soddisfazione di tutte, e singole pretensioni, che possa avere detta religione contro del sopraccennato don Salvatore per ragione delli pretesi censi, dandosi egualmente per soddisfatta di tutte le pretensioni, che forsan potesse pretendere, come anche il mentovato don Salvatore debba rinunziare ogni diritto, che abbia, e possa avere per ricuperare le pensioni di detti censi indebitamente esatte per il che aveva istruito il giudizio, facendosi reciproca donazione di quanto l'uno possa avere più dell'altro, e rinunziando a tutte le pretenzioni, che di presente, ed in avvenire dedurre possano rapporto, e relativamente alli mentovati censi, di modo che con questa concordia e transazione rimanga perpetuamente determinata questa dipendenza, ed in prova di averlo così di concerto risoluto, senza pregiudizio della superiorità ci sottoscriviamo in Palma questo dì sei marzo del mille settecento ottantaquattro.

Dottore don Nicolò Bennassar
Dottore don Nicolò Cava

Un tale sentimento, e parere fu trasmesso all'eminentissimo signore gran maestro, e venerando consiglio della

sua sagra, e militare religione in Malta pella sua intelligenza, ed approvazione essendo così di suo piacimento. In vista di che mediante le bolle spedite in Malta nel dì quattordici di agosto del mille settecento ottantasei il detto eminentissimo signor gran maestro si degnò dare la facoltà a me detto fra don Nicolò de Oleza balì di Majorca di deputare due di quelli cavalieri commendatori, che prescrivevansi in dette bolle in commissarj per esaminare il sentimento e parere degli avvocati, dovendo pure essi dare il proprio loro parere da presentarsi alla veneranda assemblea e capitolo del priorato di Catalogna, affinchè essendo opportuno il contenuto accommodamento proposto, ed acconsentito dalle parti si potesse ridurre al dovuto effetto; in esecuzione, e adempimento delle riferite bolle con decreto de' ventidue dicembre del mille settecento ottantasei da me detto balì furono deputati in commissarj li commendatori fra don Giorgio Serra, e fra don Nicolò de Armengol, li quali essendosi informati con li dottori in ambe le leggi don Michele Frontera, e don Bernardo Contesti veduto, ed esaminato il tutto, diedero il loro parere nel dì dieci di febbrajo del mille settecento ottantotto del tenore seguente.

Transactio confirmatur ab interesse habentibus.

§. 6. Nella città di Palma capitale del regno di Majorca li dieci del mese di febbrajo, ed anno mille settecento ottantotto li signori commendatori fra don Giorgio Serra, e fra don Nicolò de Armengol commissarj deputati del venerando signor balì di Majorca in virtù delle bolle trasmessegli di sopra accennate, essendosi informati colli dottori in ambe le leggi don Michele Frontera, e don Bernardo Contesti, e seguendo il loro parere, che diedero nel dì sette del corrente mese, ed anno, ed è il seguente = Noi infrascritti dottore don Michele Frontera, e dottore don Bernardo Contesti avendo veduto, ed esaminato il parere dato dalli dottori don Nicolò Bennassar, don Nicolò Cava nell'anno mille settecento ottanta quattro sulla pretensione, che ha il venerando molto illustre signor balì di Majorca sulle due partite di censo, che pretende in qualità d'allodiale; l' una di trenta quarte vulgo *quarteras* di grano, e l'altra di ventiquattro libre contro di don Giacomo Ignazio de Oleza sul predio *Son Seyard* della villa di Manecor, e terreni aggregati, ossiano annessi detti volgarmente *Can Taulari*, nel quale propone una transazione, per di cui mezzo si assicura al baliaggio il percipimento di quindici quarte vulgo *quarteras* di grano, e dodici libre annue, entrambi allodiali colla rinunzia del dippiù, che contiene quel foglio, e fatte le riflessioni sulli suoi motivi, e le carte, e notizie, che l'accompagnano, che secondo le loro informazioni sono le uniche, che fino ad ora si sono potute acquistare, ci sembra prudente, ed equitativa la detta transazione, e che si possa formare dalle persone che vi hanno interesse colla circostanza, che trovandosi l'istromento radicale, ed altri documenti equivalenti, da'quali si provasse l'allodialità, o la negativa di dette due partite di censo di ventiquattro libre, e trenta quarte vulgo *quarteras* di grano si debba stare ad essi fino dal giorno della sua reperizione.

Palma sette di febbrajo del mille settecento ottantotto.

Dottore don Michele Frontera

Dottore don Bernardo Contesti

Sono di parere li detti signori commissarj, che la riferita transazione, che si è proposta dalle parti, sia equitativa colle condizioni, che si prescrivono nello stesso parere degli avvocati, e che si possa devenire all' estenzione di detta transazione nel modo proposto salvo sempre il migliore parere di sua altezza eminentissima, e venerando capitolo di Catalogna: e così si sono sottoscritti dinnanzi a me notaro infrascritto, di che ne faccio fede.

Il commendatore fra Giorgio Serra

Il commendatore fra Nicolò Armengol.

Ita est Michele Giovanni Rossello, e Quintana notaro, e scrivano della curia della casa sagra del Temple.

Attesto tutto ciò, e non ostante, che sia stato trasmesso il succennato parere a sua altezza eminentissima pella sua approvazione, di che tutt' ora non si ha notizia Noi li succennati fra don Nicolò de Oleza balì di Majorca, ed il commendatore fra don Pietro Girolamo Net come procuratore del comune tesoro di detta religione, e don Giacomo Ignazio Ballester de Oleza come successore nella eredità del signor don Nicolò Ballester de Oleza cavaliere dell'ordine di Alcantara mio defonto genitore per morte del signor don Salvatore mio germano di buon grado, e di nostra certa scienza, libera, e spontanea volontà con il te-

nore del presente atto confermiamo di essere venuti alla presente transazione, e concordia dell'une, e dell'altre reciproche pretensioni, ed eccezioni in ragione delle differenze di sopra espresse tanto come cosa dubbia, lite incerta, ed incominciata nel modo, e forma seguente.

Primieramente in riguardo al sentimento, e parere dato dalli signori avvocati deputati da noi parti suddette sulle nostre respettive dipendenze, e sottoscritto li sei di marzo mille settecento ottanta quattro, e parere dato dalli detti signori commendatori commissarj circa quanto è stato risoluto dalli detti signori avvocati loro consultori nel dì sette di febbrajo dell'anno corrente colla circostanza, o sia condizione nello stesso parere espresso, in virtù del presente atto rinunziamo gli uni, e gli altri, e per rinunziare vogliamo avere le reciproche nostre pretensioni tanto quelle suscitate dal defonto signor don Salvatore nelle cause, che aveva incominciato nella regia udienza, e curia de'censi sulla riduzione, e preesistenza di detti censi, ed espressamente acconsentiamo di stare, ed ammettere quanto è stato risoluto, e determinato mediante li patti seguenti

Item egli è patto, che noi detti fra don Nicolò de Oleza come balì di Majorca, e fra don Pietro Girolamo Net come procuratore del comune tesoro di detta nostra religione ammettiamo il progetto fatto dal mentovato don Salvatore de Oleza di vendere terreni del predio *Son Seyard* coll' obbligo di dare al baliaggio di Majorca quindici quarte vulgo *quarteras* di grano, e dodici libre tutto censo allodiale, pagabile ogni anno nel dì primo di agosto con il prezzo pronto sufficiente per assicurare la stabilità della vendita in soddisfazione e pagamento di tutte, e singole pretensioni, che possa avere detta religione contro il mentovato don Giacomo Ignazio de Oleza per ragione delli pretesi censi. Ed egualmente ci diamo per soddisfatti di tutte le pensioni, che forsan potremmo pretendere. Ed io detto don Giacomo Ignazio de Oleza rinunzio a tutto il gius, che ho, e posso avere, come successore di detto signor don Salvatore mio germano per ricuperare le pensioni di detti censi indebitamente esatti, per il che si era proposta la giuridica istanza, e ci facciamo gli uni, e gli altri nelli detti nomi scambievole donazione di ciò, che forsan uno possa avere più dell' altro, e rinunziamo a tutte le nostre scambievoli pretensioni, che ora, ed in avvenire si potessero dedurre rapporto, e relativamente alli mentovati censi, come se da noi non si fossero dedotte, nè suscitate tali pretensioni, mentre di tutto ciò c' imponiamo perpetuo silenzio.

Item che io detto don Giacomo Ignazio Ballester de Oleza non solo come successore del mentovato signore don Salvatore fu mio germano, ma puranche come successore nell' eredità del precitato signore don Nicolò Ballester de Oleza mio defonto genitore prometto, e mi obbligo per me, e miei successori, che immediatamente, che venga approvata, e confermata da sua altezza eminentissima questa transazione, e concordia venderò li terreni di pertinenza del predio *Son Seyard*, in allodio della casa sagra del Temple coll' obbligo di dare ogni anno nel dì primo d' agosto al baliaggio di Majorca le dette due partite di censo in qualità di allodiali, ed inestinguibile, cioè quindici quarte vulgo *quarteras* di grano, e dodici libre moneta di Majorca, siccome è stato già prescritto e stabilito nella citata ed inserta risoluzione, e parere degli avvocati approvato dalli detti signori commendatori, e commissarj fra don Giorgio Serra, e fra don Nicolò de Armengol.

§. 7. E per ultimo egli è patto fra noi convenuto, che la presente concordia, e transazione avrà il suo dovuto effetto sempre, che rimanga approvata da sua altezza eminentissima il signor gran maestro, venerando consiglio della camera della sagra, e militare religione, e venerando priorato di Catalogna, della quale si trasmetterà copia alla veneranda assemblea di detto priorato in Barcellona, ad oggetto che questa dopo di averla osservata la trasmetta al venerando priorato di Catalogna in Malta. Ed una tale transazione, e concordia si fa fra di noi anzidette parti delle nostre scambievoli pretensioni, e differenze già espresse nel modo, e forma di sopra detta nella miglior maniera più utile, ed efficace che si possa dire, dettare, ed intendere a tutto vantaggio nostro, e de' nostri successori respettivamente. Promettendo una parte di noi all' altra scambievolmente, e reciprocamente, ed alli nostri respettivi successori ed invicem di avere per rato, fermo, e valido tutto il di sopra detto pattuito, ed accordato, ed in niun

Reservationes speciales.

tempo rivocarlo, nè contradirlo per alcuna causa, via, ragione e forma. Per tutte le quali cose, e cadauna di quelle in particolare così avere, ed inviolabilmente osservare obblighiamo l'uno, e l'altro di noi all' altro fra noi vale a dire: Noi detti fra Nicolò de Oleza come balì di Majorca, ed io detto commendatore fra don Pietro Girolamo Net, come procuratore del comune tesoro di detta mia religione tutti li beni tanto di detto baliaggio, quanto della stessa religione; ed io detto don Giacomo de Oleza tutti i miei beni tanto mobili, che stabili in qualunque parte esistenti presenti, e futuri. Rinunziamo gli uni, e gli altri nelli detti nomi al beneficio di errore di conteggio, mediante il quale si possa ritrattare, e di nuovo tornarlo a formare. Deducendo tutte, e singole le sopraddette cose dalla Aquiliana stipolazione precedente, ed accettazione susseguente interposta colle parole legitime, le quali tolgono, e rimuovono tutti gli obblighi, ed egualmente qualunque lesione ancorchè enorme, ed enormissima, ed al beneficio della restituzione in integrum accordata tanto al minore per speciale privilegio, quanto alli maggiori pella clausula generale *si quà mihi justa causa*; ed alla legge, che prescrive, che nella generale transazione non si contengono se non quelle cose, delle quali espressamente si tratta, e non s' intendono le incognite, mentre vogliamo, che le une, e le altre restino intese, e comprese nella presente transazione, ed a tutte le altre leggi, e diritti, che suffragano per l' osservanza di tutto il di sopra detto fra noi concordato, come pure alla legge, che prescrive di non essere di alcun valore la rinunzia generale, non precedendo la speciale, mentre noi dette parti vogliamo, ed acconsentiamo, che in questa transazione generale s' intendano, e comprendino tutte e singole le nostre pretensioni, che relativamente a tutto il di sopra detto si potessero suscitare; ed in quanto questo istromento possa avere forza di donazione rinunziamo nelli detti nomi gli uni, gli altri a tutte le ragioni d' ingratitudine, medianti li quali le donazioni inter vivos, et irrevocabili de jure si possono rivocare, ed annullare; come pure alla legge, che dice che la donazione, che eccede la somma di cinquecento ducati di oro fatta senza decreto, ed autorità del giudice non valga, mentre vogliamo, che questa abbia la stessa forza, e valore, come se fatta fosse d' innanzi al nostro giudice ordinario, e corroborata con il suo decreto, ed autorità, e specialmente io detto don Giacomo Ignazio de Oleza rinunzio alla legge *si inquam* codice *de revocandis donationibus*, nella quale si dispone, che si possa rivocare la donazione per sopravvenienza di figli al donante, mentre di quelli già mi ricordo, ed io li ho in memoria, e per ultimo gli uni, e gli altri nelli detti nomi rinunciamo alla esibita del libello e citazione, alla risoluzione di un giorno, alla sottoscrizione legale, al beneficio di dare pegni entro il termine di sei giorni, ed al tempo di quattro mesi in Majorca accordato a quella che non hanno beni mobili per subastare, e vendere li stabili, alle ferie della mietitura, e delle vendemmie, ed al nostro respective proprio foro, e privilegio dello stesso. E ci sottomettiamo al foro, e giurisdizione di quel tribunale, ove una parte può costringere l' altra per l' osservanza di quanto si è convenuto fra noi in questo atto, o sia istromento; ed una tale giurisdizione proroghiamo, ed acconsentiamo; e si è fatto noto alli succennati signori costituenti dal notaro infrascritto di doversi registrare il presente atto, ed istromento nelle officine delle ipoteche corrispondenti nel termine prescritto nella regia prammatica pubblicata li sedici di aprile dell' anno mille settecento sessantotto, di che ne faccio fede.

Così hanno dichiarato sottoscrivendosi il detto illustrissimo, e venerando signor balì di Majorca fra don Nicolò de Oleza, ed il succennato illustre signore commendatore fra don Pietro Net come procuratore della sua religione, ed il nobile signore don Giacomo Ignazio de Oleza, che sono a me infrascritto notaro e scrivano cogniti, di che ne faccio fede, essendo a ciò presenti per testimonj Giovanni Verd, e Vincenzo Ammannese, e Tommaso Sastre servo di casa di detto signor balì in questa capitale ad un tale effetto chiamati, e richiesti, di tutto lo che io notaro e scrivano infrascritto ne faccio fede.

Il balì di Majorca fra don Nicolò de Oleza.

Commendatore fra don Pietro Girolamo Net in detto nome.

Don Giacomo Ignazio de Oleza.

Ita est Michele Giovanni Rossello, e Quintana notaro e scrivano della curia della casa sagra del Temple.

Legalitates adhibitæ pro integritate actus muniendа.

§. 8. Concorda la presente copia con il suo originale, che rimane serbato nel libro degli istromenti della presente curia della casa sagra del Temple della religione di san Giovanni, del che io notaro, e scrivano infrascritto faccio fede. In attestato di che mi sottoscrivo, e vi appongo il segno di cui usa la detta curia in questo plico del regio primo bollo con inserzione di cinque fogli di carta comune intermedi.

In Palma capitale del regno di Majorca li diecissette dello stesso mese ed anno.

Michele Giovanni Rossello e Quintana notaro e scrivano della curia della casa sagra del Temple.

Loco ✠ del sigillo.

Noi sottoscritti notari, e scrivani pubblici di questa città, e regno di Majorca attestiamo, e facciamo fede che l'anzidetto Michele Giovanni Rossello, e Quintana notaro, dal cui pugno trovasi sottoscritta la presente copia egli è scrivano della curia della casa sagra del Temple, che ha la religione di san Giovanni in questa città, e regno quale si intitola fedele, e legale, ed a simili copie firmate da lui come scrivano, e munite del sigillo, che ha la detta curia, come la presente sempre si è prestata, e tuttora prestasi piena fede, e credito tanto in giudizio, che fuori. In attestato di che ci sottoscriviamo di nostro pugno, e vi apponiamo li segni.

In Palma capitale del regno di Majorca nel giorno, mese, ed anno suddetti.

In attestato di verità

Giovanni Oliver ed Oliver notaro.

In attestato di verità.

Loco ✠ signi

Michele Font notaro

In attestato di verità

Loco ✠ Signi

Gabriele Rossello e Zabater notaro. Registrato nell'officio delle ipoteche della popolazione della villa di Manecor a carte cinquantatre questo di ventuno del mese di agosto del mille settecento ottantotto.

Giovanni Adrover segretario, e scrivano delle ipoteche della villa di Zelanit.

Abbiamo veduta la relazione, ed estratto del fatto circa il pagamento delle trenta quarte vulgo *quarteras* di grano, e venticinque libre di censo annuo in qualità di allodiali con il parere degli avvocati, e la premeditazione, con cui si è trattato, e condotto dalle persone, che vi hanno interesse; e troviamo che la concordia che è stata stipolata e regolata, è appieno conforme non solamente al citato parere, ma puranche a quello che diedero gli avvocati deputati dalli signori commissari; e che oltre ad essere equitativa, è vantaggiosa alla religione. Per altro ci sembra che sarebbe opportuno che dopo approvata la detta concordia si prefigesse un certo e determinato tempo, per farsi la vendita delli terreni, che indica, oppure che fra di tanto, passato un tale termine si pagassero le quindici quarte vulgo *quarteras* di grano, e le dodici libre di censo come sopra concordate, e che verificandosi questa si presenti alla veneranda assemblea.

Fra don Raimondo Ponsich

Il cavaliere fra don Antonio de Cril

Siccome le sopradette, ed altre cose risultano dal registro corrente delle assemblee, di cui io sono incaricato, ed a quello mi riporto. Ed affinchè costi faccio il presente attestato scritto di mano altrui, sottoscritto di mio pugno, e munito del sigillo della medesima veneranda assemblea nella città di Barcellona questo dì dodici del mese di dicembre dell' anno mille settecento ottantotto.

Fra don Antonio de Ponsich segretario del venerando capitolo provinciale, ed assemblea di Catalogna.

Loco ✠ sigilli

Confirmatio apostolica.

§. 9. Cum sicut eadem expositio subjungebat, ut præinsertum decretum ac præinserta transactio suum sortiantur effectum, illaque firmius subsistant, et serventur exactius apostolicæ firmitatis robore communiri memoratus exponens summopere desideret. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur eumdem exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, tibi præinsertum decretum,

et præinsertam transactionem, ac omnia, et singula in eis contenta auctoritate Nostra apostolica confirmandi, et approbandi, illique apostolicæ firmitatis robur adiiciendi, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper in eisdem quomodolibet intervenerint, supplendi, et sanandi plenam, et amplam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non hospitalis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima septima julii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXVI.

Dat. die 30. julii 1790 Anno XVI.

Terra Montis Bodii Senogalliensis diœcesis erigitur in civitatem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Apostolicæ Sedis majestati convenit temporalis suæ ditionis oppida, quæ temporum cursu, et civium industria ad insignem amplitudinem excrevisse dignoscuntur, splendidioribus titulis, et honoribus decorare, ut fidelium subditorum animi, virtutis, et devotionis suæ præmium agnoscant, locorumque opibus, et virtutibus paria dignitatis, et ordinis ornamenta respondeant.

Descriptio præstantiæ loci, et terræ Montis Bodii.

§. 2. Sane pro parte dilectorum filiorum communitatis, et hominum Nostræ terræ Montis Bodii Senogalliensis diœcesis expositum Nobis nuper fuit, quod cum dicta terra, quam ex Ostræ municipii reliquiis emersisse consentiens fama est, sex circiter millibus incolarum referto non solum in decimo quinto sæculo sibi judicem, ac gubernatorem eligeret, sed etiam ab antiquis neque temporibus cives habuerit nobilitatis gradu decoratos, adeo ut cardinalis Ægidius Albonatius in sua constitutione Ægidiana primariis Piceni civitatibus terram hanc coæquari non dubitaverit, plurimi quoque in ea literarum, et armorum laude illustres viri, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales ecclesiarum præsules, ac Romanæ curiæ prælati, nec non hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani milites, ac militaris ordinis sanctorum Mauritii, et Lazari, et sanctissimæ Conceptionis equites, cujus insignia ducibus Mantuæ, ut asseritur, concedebantur, ortum duxerint, ita ut, et hac Nostra ipsa ætate inter suos ordini prædicto sanctorum Mauritii, et Lazari adscripti, mulieres insignibus della Crociera nuncupat. decoratæ recenseantur; ibique adsint familiæ inter nobiles aliarum status Nostri ecclesiastici civitatum numeratæ, ac cum aliis nobilibus familiis jampridem affinitatibus, et cognationibus junctæ, nec ei desit annonæ ubertas, ac rerum omnium copia, quæ ad vitæ urbanæ commoda opportuna videntur; duæ quoque urbanorum militum, et equitum existant cohortes, quibus ut asseritur, viciniorum locorum milites subjiciuntur; præterea et

mons Pietatis, ac plura hospitalia fundata sint, inibi quoque resideant vicarius Lateranensis, et vicarius tribunalis sancti Officii, cujus jurisdictio satis late patet, copiosus etiam sit tam secularis, quam regularis clerus, tres parochiales ecclesiæ jamdiu erectæ reperiuntur, quarum altera abbatialis est, quatuor item virorum regularium cœnobia, unum sanctimonialium monasterium, nonnullæ laicorum confraternitates numerentur, ac demum tum ædificiorum elegantia, tum ecclesiarum copia inter cæteras Piceni terras præcellat, hinc memorati exponentes, quo ipsis, et eorum patriæ præmissis dotatæ titulis novum decoris addatur incrementum eamdem terram civitatis titulo, et nomine condecorari summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Erectio ejusdem terræ in civitatem.

§. 3. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis nuper porrectis inclinati, atque etiam motu proprio, ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, terram Montis Bodii prædictam in civitatem tenore præsentium perpetuo erigimus, et instituimus, eique civitatis titulum, et denominationem cum omnibus honoribus, juribus, prærogativis, ac decorationibus, quæ cæteris omnibus ditionis Nostræ pontificiæ civitatibus competere dignoscuntur, nec non confalonerio, et prioribus, seu magistratui ejusdem terræ in civitatem, ut præmittitur, erectæ, consuetis honoribus, et insigniis, quibus aliarum ejusdem ditionis civitatum magistratus, de jure, usu, et consuetudine gaudere, seu uti possunt, pariformiter, ac pari modo, et absque ulla differentia, gaudere, potiri, et uti concedimus pariter, et impertimur, ac ejusdem terræ incolas, et habitatores civium nomine decoramus, ita tamen, ut nunc, et pro tempore existens episcopus Senogalliensis in dicta terra per Nos in civitatem erecta residere minime teneatur; sed illa ecclesiæ Senogalliensi, ut prius, subjecta remaneat, ac ex honore ejusmodi etiam in gubernium temporale nulla inducetur innovatio.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod quicumque in præmissis jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarint sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quamtumvis justa, legitima, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, ac totalis læsionis, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quamtumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato, et inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, aut adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, et emanato, quempiam in judicio, vel extra uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ prædictæ camerarium, et alios cardinales etiam de latere legatos, vicelegatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit dictæ terræ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis

apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die trigesima julii millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXVII.

Dat. die 3. augusti 1790 anno XVI.

Ad pristinum statum restituendum seminarium fratrum ordinis minorum sancti Francisci de observantia in diœcesi Portugallensi fundatum committitur nuncio apostolico apud reginam fidelissimam degenti, ut illud eximat a jurisdictione provincialis dicti ordinis, et subiiciat jurisdictioni sui, suorumque in eadem nuntiatura successorum.

Venerabili fratri Karolo archiepiscopo Thianensi apud carissimam in Christo filiam Nostram Mariam Franciscam Portugalliæ, et Algarbiorum reginam fidelissimam Nostro, et apostolicæ Sedis nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proœmium.

§. 1. Inter multiplices, gravissimasque sacrosancti apostolatus officii Nobis divinitus commissi curas in id præcipue patronalem Nostram omnium Christifidelium sollicitudinem incumbere oportere intelligimus, ut salubriori directioni, feliciorique progressui sacrorum operariorum, quos ad agrum Dominicum excolendum quotidie mittimus, consulamus.

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit carissima in Christo filia Nostra Maria Francisca Portugalliæ, et Algarbiorum regina fidelissima, quod alias, ut ad pietatem, et literarum studia fratres ordinis minorum sancti Francisci, qui ad apostolicas missiones mittendi erant, informarentur, atque ad tam difficile onus instituerentur, seminarium Nostræ Dominæ Pietatis nuncupat. de Mezat Frio diœcesis Portugallensis sub jurisdictione, et potestate provincialis pro tempore existentis provinciæ sancti Francisci ordinis prædicti erectum, atque fundatum fuit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, seminarium hujusmodi a primæva sui fundatione postmodum desciverit, neque eos, qui ex recta missionariorum institutione sperabantur, fructus præbuerit, quin immo brevi, nisi remedio aliquo auctoritate apostolica illi consulatur, ad interitum, et ruinam sit delapsurum. Nobis propterea memorata Maria Francisca regina fidelissima humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate Nostra apostolica dignaremur.

Tenor mandati concessi nuncio apostolico

§. 3. Nos igitur ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ catholicæ religionis studium plurimum in Domino commendantes, suumque desiderium pro illius propagatione, et incremento, quantum in Domino possumus adjuvare, illamque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, de dilecti filii Nostri Leonardi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteri cardinalis Antonelli nuncupati congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis de propaganda fide præpositorum præfecti consilio, fraternitati tuæ de cujus fide, doctrina, vigilantia, et charitate, atque in gerendis negociis dexteritate, maxime in Domino confidimus per præsentes committimus, ac mandamus, in primis seminarium hujusmodi a quacumque subjectione, regimine, jurisdictione, potestate, ac gubernio dicti provincialis provinciæ sancti Francisci ordinis prædicti ad Nostrum, et Sedis apostolicæ beneplacitum auctoritate Nostra apostolica eximas, et liberes, ac exemptum, et liberum esse decernas, ac statuas, ejusque superiores, et alumnos sub immediata apostolicæ Sedis clientela, ac protectione recipias, ac propterea omnimodæ jurisdictioni, pote-

stati, et directioni tuæ, tuorumque in Portugalliæ, et Algarbiorum regnis successorum apud reges fidelissimos apostolicæ Sedis nunciorum in spiritualibus, et temporalibus subiicias, provinciali vero prædicto harum serie prohibemus, ne in iis, quæ ad seminarium prædictum, illiusque spirituale, et temporale gubernium, regimen, et directionem pertinent imposterum, donec scilicet, ut præfertur, a Nobis, vel ab apostolica Sede aliter provideatur, se ullatenus ingerere, aut immiscere audeat, seu præsumat. Ut autem seminarium hujusmodi citius, quantum fieri potest, in pristinum statum restituatur, novisque regulis, ac statutis muniatur, et optatissimus rectæ missonariorum apostolicorum institutionis finis consequi tandem possit, eamdem fraternitatem tuam in visitatorem apostolicum, et reformatorem seminarii prædicti auctoritate, et tenore prædictis constituimus, et deputamus.

Jus visitandi seminarium conceditur archiepiscopo Bracharensi.

§. 4. Verum quia ob munus, quo fungeris, illo venire ad visitationem hujusmodi per te ipsum explendam minime possis, propterea venerabili fratri Cajetano archiepiscopo Bracharensi per præsentes committimus, ac mandamus, ut ad idem seminarium quam primum accedat, illudque, ac suam domum, atque alia loca ad illud spectantia, nec non illius superiores, et alumnos, et personas cujuscumque status, gradus, qualitatis, conditionis, præeminentiæ, et dignitatis existant, tam in capite, quam in membris Nostra auctoritate visitet, et reformet; ac in alumnorum hujusmodi statum, vitam, mores, ritus, aliamque vitæ rationem, tam quoad ad ea, quæ ad regularem disciplinam spectant, quam quod ad ea, quæ rectam missionariorum institutionem quomodolibet pertinere possunt, tam conjunctim, quam divisim inquirat: eidemque Cajetano archiepiscopo injungimus, ut quæcumque pro meliori, ac salubriori ejusdem seminarii directione, ac regimine, mutatione, correctione, emendatione, renovatione, revocatione, et reformatione indigere cognoverit juxta datam sibi a Domino prudentiam corrigat, emendet, renovet, revocet, ac etiam de novo condat, et reformet. Volumus tamen, ut actis visitationis hujusmodi confectis prius quam executioni demandentur illa, vel ad te remittat, vel ad Nos quantocitius transmitti curet, et, ex re, et tempore consilium capiemus, et Deum omnipotentem effusis precibus orabimus, et obsecrabimur, ut quod inde statuendum sit, matura deliberatione decernamus.

Poenæ contra inhobedientes

§. 5. Mandantes propterea omnibus, et singulis superioribus, alumnis, aliisque personis seminarii hujusmodi sub excommunicationis latæ sententiæ Nobis, et Romanis pontificibus successoribus Nostris reservatæ, præterquam in mortis articulo, ac suspensionibus a divinis, et privationis officiorum, aliisque arbitrio Nostro infligendis pœnis ipso facto incurrendis, ut tibi, ac memorato Cajetano archiepiscopo in præmissis omnibus, et singulis prompte pareant, et obediant, illiusque salubria monita, et mandata humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam, seu pœnam, quam rite tulerit, seu statuerit in rebelles ratam habebimus, et faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus quibusvis apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non quatenus opus sit ordinis, et seminarii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis de-

cretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vicedumtaxat specialiter, et expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris, die tertia augusti millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 3. augusti 1790 anno XVI.

DCCCXVIII.

Instante regina fidelissima conceduntur episcopo Titulari Pharaonensi nonnullæ facultates ad restituendam regularem disciplinam tum inter moniales, tum inter regulares in ditionibus ultra marinis dictæ reginæ fidelissimæ existentes.

Venerabili fratri Josepho Mariæ episcopo Titulari Pharaonensi.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

m. §. 1. Ad apostolici ministerii humilitati Nostræ ex alto concrediti pertinet sollicitudinem, ut ea omnia, per quæ regulari disciplinæ inter eos Christifideles, qui Deo proprius famulari susceperunt, consulitur, impensi studeamus, ut hinc annis sperata ex ordinibus regularibus in Ecclesia Dei utilitas, et splendor sua quodamodo sponte oriatur.

Providentiæ captæ a regina fidelissima pro obtinenda reintegratione regularis observantiæ in monasteriis suæ ditioni subjectis. §. 2. Nuper siquidem a dilecto filio Joanne d'Almeida de Melo e Castro carissimæ in Christo filiæ Nostræ Mariæ Franciscæ Portugalliæ, et Algarbiorum reginæ fidelissimæ apud Nos, et hanc sanctam Sedem ministro plenipotentiario, ac militiæ Jesu Christi milite, regio nomine Nobis expositum fuit, quod cum memorata Maria Francisca regina fidelissima ex multorum relationibus comperiisset, monasteria, conventus, aliasque religiosas domus, quæ in suis ditionibus intra, et ultra marinis existunt, non iis bonis, redditibusque fundata reperiri, quæ virorum, vel feminarum inibi degentium sustentationi sufficerent, eaque propter neque vitam communem, cæteroquin summopere utilem ad disciplinam regularem custodiendam teneri, neque regulas instituti, quod professi sunt, servari, aliaque etiam, eaque gravissima exoriri incommoda; pro suo pietate desiderans ipsa hisce malis aliquod promptum, atque efficax adhibere remedium, omnibus, et singulis superioribus monachorum ordinum regularium, et sæcularium mandavit, ut de numero domorum sibi subjectarum, tam personarum utriusque sexus, quæ in eis commorarentur, deque bonis cujusque generis, oneribus piis, vel profanis ære alieno debitorum nominibus, cæterisque actionibus, ac juribus ad officium secretariæ suæ status negotiorum sui regni accurate referrent; deinde deputatis aliquibus in ecclesiastica dignitate constitutis, aliisque, quorum prudentia, ac doctrina maxime ipsi perspecta erat, constitutoque tribunali *Giunta* nuncupato = *per l'esame dello stato attuale, e per il miglioramento temporale degli ordini regolari* =, cui fraternitatem tuam præfecit, istud negotii tribunali hujusmodi dedit; voluitque præterea, ut re tanti consilii omnibus mature, ac serio perpensis quid faciendum dicti deputati existimassent ipsi aperirent; quamobrem cum deputati hujusmodi ex factis inquisitionibus, aliisque adhibitis diligentiis, eidem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ retulerint, hæc incommoda ex eo maxime proficisci, quod quamplures regulares domus propter magnitudinem æris alieni, ac grave piorum onerum pondus summis rei familiaris laborantur angustiis, adeout nisi hisce desuper apostolicæ Sedis auctoritas intercedat, difficile plane erit tot, tantisque malis firmiter consulere; siquidem factum est, ut ex illorum imprudentia, qui alias regularibus domibus hujusmodi præerant, ut infinitis quasi missarum, officiorum nocturnorum, responsorum oneribus nullo, aut satis exiguo, nec perpetuo emolumento suæ domus gravatæ sint: quibus, ut facerent satis plures, atque plures ad habitum, et professionem ideo admittendos esse existimarunt, ut scilicet pia hæc onera adimplere possent, qui hisce distenti occupationibus, serio, et ut par erat, sacris studiis,

aliisque ministeriis ecclesiæ, et statui proficuis vacare haud poterant.

Votis reginæ adhæsit quoque sollicitudo s. m. Benedicti XIV. expeditis literis ad diem 23 augusti 1756.

§. 3. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, alias felicis recordationis Benedictus pp. XIV. prædecessor Noster, ut precibus claræ memoriæ Josephi, dum vixit, Portugalliæ, et Algarbiorum regis fidelissimi sibi oblatis annueret, ac similibus quasi incommodis, quæ inter sanctimoniales regnorum prædictorum paulatim irrepserant occurreret, per suas in simili forma Brevis diei xxiii augusti anni MDCCLVI. expeditas literas, quæ incipiunt = *Injuncti Nobis* =, patriarchæ Lisbonensi pro tempore existenti amplissimas concesserit facultates, quibus, tum ordinaria, tum delegata auctoritate, ubi necessitas, ac utilitas id suaderet, monasteria hujusmodi invicem unire, ac incorporare, moniales ad alia monasteria ejusdem ordinis, et instituti transferre, atque alia, quæ tum ad æris alieni dissolutionem, tum ad onerum satisfactionem, tum denique ad regularis disciplinæ restaurationem, ac ipsarum monialium commodum quomodolibet spectare possent disponere, ac statuere ei integrum erat, prout in eisdem literis uberius continetur, quas per præsentes hic veluti de verbo ad verbum haberi, et censeri volumus.

Preces propositæ pro extensione Benedictinæ constitutionis etiam ad ditiones ultramarinas.

§. 4. Propterea memorata Maria Francisca regina fidelissima cupiens, ut non tantum monialibus suorum Portugalliæ, et Algarbiorum regnorum consultum sit: verum etiam, ut regularibus, aut sæcularibus vitam vel in communi, vel sub aliquo instituto, aut regula agentibus eorumdem regnorum, cæterisque sexus pariter regularibus, aut sæcularibus in suis ditionibus ultramarinis degentibus prospiciatur; quod facile consequi posset, quatenus eædem facultates, quas memoratus Benedictus prædecessor pro monialibus dumtaxat in Portugalliæ, et Algarbiorum regnis existentibus patriarchæ Lisbonensi, ut præfertur, concesserat, tibi pariter pro cæteris utriusque sexus regularibus, ac sæcularibus prædictis impertitæ fuissent.

Mandat pontifex episcopo Pharaonensi, ut dicta Benedictina constitutio extendatur ad ditiones etiam ultramarinas.

§. 5. Hinc est quod Nos, qui omnes, et singulos utriusque sexus regulares ordines paterno in Domino prosequimur amore, eosque in vocatione, qua vocati sunt, permanere, suaque respectiva instituta in eo pristino candore ubi collapsa sunt, restituere, omnesque propterea inordinationes, abusus, atque incommoda, quæ ex rerum humanarum conditione illorum detererunt utilitatem prorsus tollere summopere cupimus tot, tantisque malis occurrere volentes, supplicationibus etiam ejusdem Mariæ Franciscæ reginæ fidelissimæ Nobis hisce desuper humiliter porrectis inclinati motu proprio ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, religionis zelo, ac summa in rebus gerendis dexteritate in Domino confidimus per præsentes committimus, et mandamus, tibi omnes, et singulas facultates tribuimus, quas memoratus Benedictus prædecessor patriarchæ Lisbonensi pro tempore existenti, veluti delegato apostolico ad restaurandam disciplinam regularem inter moniales in Portugalliæ, et Algarbiorum regnis existentes, monasteria vel supprimendo, vel invicem uniendo, vel aliter illarum temporali regimini etiam consulendo concesserat, ut de ipsius reginæ fidelissimæ assensu omnibus, et singulis regularibus, vel sæcularibus vitam vel in communi, vel sub aliqua regula, seu instituto agentibus in Portugalliæ et Algarbiorum regnis, vel etiam utriusque sexus pariter regularibus, vel sæcularibus hujusmodi in suis ultramarinis ditionibus consistentibus, quorum, vel regularis disciplina collapsa, vel monasteria, conventus, et regulares domus adeo ære alieno, ac piis oneribus gravata sunt, ut summis angustiis rerum necessariarum premantur, vel aliis justis de causis alicujus reformationis indigent, salubriter, ac provide consulas in omnibus, et per omnia perinde eædem Benedictinæ literæ pro regularibus, ac sæcularibus hujusmodi impetratæ, tibi usque ab initio concessæ fuissent. Quocirca vero per memoratas Benedictinas literas inter cætera monialium monasteria, quæ tamen sint ejusdem instituti, ipsiusque nec laxioris, nec strictioris observantiæ, quantum commode fieri poterit insimul uniendi, et incorporandi patriarchæ Lisbonensi facultas impertitur. Nos hanc ipsam facultatem, quam inter cætera, ut præfertur, per præsentes tibi concessimus, tam de observantia, quam de ipso instituto intelligendam esse declaramus. Præterea volumus, ut bona monasteriorum, conventuum, ac domorum regularium, quæ juxta tenorem præsentium juxta tibi a Domino datam prudentiam erunt, vel supprimenda, vel aliis monasteriis,

conventibus, ac domibus regularibus unienda, non solum monasteriis, conventibus, ac domibus, ad quæ viri, feminæve in suppressis, vel unitis antea commorantes, transferentur quemadmodum in dictis Benedictinis literis cavetur, sed aliis etiam monasteriis, conventibus, ac regularibus domibus, quæ magis hujus auxilii indigere videantur, et aliis itidem insignis pietatis operibus veluti erectioni, aut dotationi alicujus ecclesiastici seminarii, quod in ea provincia, vel regione, ubi bona sita, erigi, dotarive oporteat, assignare, et applicare libere, ac licite possis, et valeas, motu, scientia, et auctoritate prædictis concedimus, et indulgemus. Insuper de tua pietate, ac prudentia plurimum in Domino confisi, tibi etiam missarum onera, atque alia legata pia prædicta, quibus monasteria, conventus, ac domus prædictæ gravantur, præter ea, quæ in toties memoratis Benedictinis literis expresse disponuntur, quatenus vel assignata bona non amplius existant, supprimendi, vel ea minoris sint valoris, quam satisfacienda pia onera, vel aliter grave nimis sit illorum adimplementum caute, et consideratim ea etiam reducendi, imminuendique plenam, et amplam facultatem motu, scientia, et potestate prædictis tribuimus, et impertimur. Sicuti pariter decernendi, ut quod ad inductam consuetudinem munerum spectat propinæ nuncupat. ita deinceps intelligenda, et servanda sit, ut munera hujusmodi imminui quidem, et penitus tolli, si id opportunum visum erit, augeri autem nullo modo possint.

Eidem jus omnia peragendi conceditur de consensu reginæ fidelissimæ, et ordinario Lisbonensi.

§. 6. Tandem cum venerabilis frater modernus, ac pro tempore existens patriarcha Lisbonensis sæpe sæpius pastoralibus, gravibusque officii sui curis detineatur, tibi motu, scientia, et potestate prædictis per præsentes committimus, et mandamus, ac omnes, et singulas facultates a memorato Benedicto prædecessore patriarchæ Lisbonensi pro monialibus in Portugalliæ, et Algarbiorum regnis existentibus, ut præfertur, concessas, tibi pariter tribuimus, et impertimur, ut simul cum eodem patriarcha Lisbonensi hoc etiam tam grave negotium, et quisque vestrum separatim accedente ipsius reginæ fidelissimæ assensu, curetis, atque ea, quæ opportuna forent per eos, aut per alios statuatis. Quod si interdum contingat te, vel aliquo morbo vexatum, vel aliis curis detentum hoc tibi demandato munere fungi minime posse, omnes, et singulas facultates per præsentes tibi concessas in personam ecclesiasticam, quæ in præsidentem dicti tribunalis Giunta nuncupati erit a memorata regina fidelissima deputata harum serie transferimus, illamque in tui locum sufficimus, et subrogamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 7. Decernentes easdem præsentes literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod quilibet etiam cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, et dignitatis, aut alias etiam specifica, et individua mentione, et expressione digni in præmissis forsan jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, auditi, neque causæ propter quas ipsæ præsentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quacumque quamtumvis juridica, pia, legitima, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quamtumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato, et inexcogitabili defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, ad terminos juris reduci, sed adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, seu impetrato, vel etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato, quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, et adimpleri; sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum,

et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, ac quorumcumque testatorum, et piorum benefactorum etiam ultimis voluntatibus, aliisque piis dispositionibus, testamentis, et codicilliis, quas et quoad præmissa commutamus, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac dictorum monasteriorum, illorumque ordinum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prosus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die tertia augusti millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXIX.

Dat. die 3. augusti 1790 anno XVI.

Confirmantur constitutiones pro monialibus ordinis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo excalceatis in regno Portugalliæ existentibus.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Ex injuncto cœlitus apostolicæ servitutis munere ea, quæ pro felici sacrarum virginum, quæ ut animum a sæculi contagione intactum conservent etiam domicilio ab eo se segregant, et voluntarie moriuntur mundo, ut sanctæ corpore, et spiritu soli Deo vivant regimine, salubrique directione provide statuta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper, atque inviolata persistant apostolici munimiminis Nostri, cum id a Nobis petitur, præsidio libenter constabilimus.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Antonius do Nascimento frater expresse professus ordinis beatæ Mariæ virginis de monte Carmelo excalceatorum nuncupatorum, ac prior generalis ordinis prædicti congregationis Portugallensis, quod cum sanctimoniales ordinis prædicti regnorum Portugalliæ sub ejus jurisdictione, ac regimine existentes uniforme institutum non haberent, quod separata auctoritate apostolica congregatione Portugallensi ordinis prædicti a congregatione Hispana ejusdem ordinis, illarum gubernium, et regimen mutatum est, in capitulo ordinis, et congregationis prædictorum in conventu dos Remedios Ulysipponensi die vicesima julii anni MDCCLXXXVII. habito statutum fuit, ut translatis suis regulis, ac constitutionibus e Hispano in Lusitanum sermonem adjectis cuilibet capitulo iis declarationibus, quæ ex rerum usu necessariæ fuerunt, imposterum, regulæ, ac constitutiones hujusmodi a sanctimonialibus prædictis omnino servandæ essent. Regulæ vero, constitutiones, et declarationes sunt tenoris qui sequitur.

REGOLA PRIMITIVA

Tenor constitutionum.

§. 3. Che santo Alberto patriarca di Gerusalemme diede agli eremiti del monte Carmelo; approvata, e confermata dal santissimo padre Innocenzo quarto in Lione di Francia nel primo di settembre mille settecento

quarantotto, o quinto del suo pontificato: la quale devono osservare le religiose scalze della gloriosissima vergine Maria del monte Carmelo.

Alberto per grazia di Dio patriarca della chiesa di Gerusalemme agli amati figli Brocardo, ed altri religiosi eremiti, che stanno sotto la sua ubbidienza nel monte Carmelo vicino alla fontana di Elia salute, e benedizione dello Spirito Santo.

In molte, e diverse maniere stabilirono i santissimi padri il modo che ognuno in qualunque ordine, o forma di vita religiosa, che abbracciata abbia, deve tener per vivere in ossequio di Gesù Cristo, e per servirlo fedelmente con un cuore puro, e retta coscienza. Essendo io da voi pregato, per darvi secondo la vostra resoluzione, e proposito una regola, o formola di vita, obbligandovi ad osservarla di qua innanzi, l'ordiniamo nella seguente forma, restando a voi l'obbligo della sua osservanza.

CAP. I.

Dell'elezione del priore, e de'tre voti, che gli si devono promettere.

De electione prioris.

§. 4. Determiniamo in primo luogo, che abbiate uno di voi medesimi per priore, il quale deve essere eletto per comune, ed unanime consenso di tutti, o della maggiore, e più rispettabil parte. Al quale ognuno deve promettere ubbidienza, e dopo d'avergliela promessa, cerchi serio, e veramente di osservarla con castità, e povertà.

CAP. II.

Della scelta de'luoghi per la fondazione de'conventi.

De electione locorum pro erectione conventuum.

§. 5. Potrete abitare negli eremi, o luoghi, che vi saranno dati, disposti, ed accomodati per la guardia, ed osservanza della vostra religione, secondo quello, che parerà più conveniente al priore, e religiosi.

CAP. III.

Delle stanze de' religiosi, e della refezione comune.

De cubiculis religiosorum, et communi refectione.

§. 6. Ne' luoghi dove abiterete, ognuno di voi abbia una stanza separata, la quale dal priore gli sarà assegnata col consenso degli altri religiosi, o della parte più prudente. Di tal maniera però che mangiate tutti insieme nel refettorio comune quello, che vi sarà dato legendosi sempre qualche lezione della sacra Scrittura, dove questo commodamente si possa osservare. A nessun religioso sia lecito senza licenza del priore attuale mutare, o cambiare con un altro il luogo, che gli fu assegnato. La stanza del priore deve stare nell'entrare del convento per essere il primo a ricevere quelli, che da lui verranno, e che tutto quello, che si farà, dipenda dal suo arbitrio e disposizione.

CAP. IV.

Dell'orazione perenne, e continua permanenza nella stanza.

§. 7. Perseveri ognuno nella sua stanza, o vicino ad essa, meditando di giorno, e di notte la legge del Signore, vigilando sempre in orazione, caso che non sia giustamente occupato. De oratione continua.

CAP. V.

Delle ore canoniche

§. 8. Quelli, che sapranno dire le ore canoniche con i sacerdoti, le diranno secondo gli statuti de' santi padri, e l'uso approvato dalla chiesa. Quelli, che non le sapranno dire, in vece del matutino, diranno venticinque volte il *Pater Noster*: eccettuando le domeniche, e feste solenni, nelle quali si raddoppierà il numero de'*Pater Noster*. Per le laudi sette volte, ed altre sette volte per ognuna dell'ore minori, e quindici volte per il vespero. De horis canonicis.

CAP. VI.

Di non tenere cosa propria

§. 9. Nessuno de'religiosi dica, che ha qualche cosa propria; ma tutto fra di voi sia comune, e si distribuisca per le mani del priore, o d'altro religioso da lui nominato, attese, e considerate l'età, e necessità d'ognuno. De vita communi.

CAP. VII.

Delle cose, che vi sono lecite in comune.

De rebus licitis in communi

§. 10. Vi sia lecito, e permesso il servirvi di giumenti, o muli, secondo lo chiederà la vostra necessità; come ancora d'alcuni altri animali, o augelli per vostro sostentamento.

CAP. VIII.

Dell' oratorio, e della messa, che in questo si deve sentire.

De oratorio, et missa.

§. 11. Sia eretto un oratorio nel mezzo delle stanze colla comodità che sia possibile, nel quale tutti i giorni alla mattina vi adunerete per sentire, ed assistere alle solennità delle messe, dove questo commodamente si possa fare.

CAP. IX.

Del capitolo, e correzione de' religiosi

De correctione religiosorum.

§. 12. In ogni domenica, o in altri giorni secondo la necessità tratterete della conservazione dell' ordine, e della salute dell' anime: dove ancora mediante la carità siano corretti i religiosi di quegl'eccessi, e colpe, nelle quali siano incorsi.

CAP. X.

Del digiuno de' religiosi

§. 13. Digiunerete ogni giorno cominciando dalla festa dell' esaltazione della santa Croce sino al giorno della Resurrezione di Nostro Signore, eccettuando le domeniche, caso che alcuna infermità, o debilità di corpo, o qualunque altra causa persuada a tralasciare il digiuno, per quanto la necessità non è sottoposta alla legge.

CAP. XI.

Dell'astinenza della carne

De abstinentia a carnibus.

§. 14. Astenetevi di mangiare la carne non servendo, o essendo per causa d'infermità, o debilità del corpo. Ma facendovisi necessario il mendicare con più frequenza per non incomodare quelle persone, che vi ricevono quando viaggiate, potrete fuor delle vostre case mangiare robba cotta colla carne, e navigando, vi sia lecito mangiare nel mare della carne.

CAP. XII.

Esortazioni

Exhortationes.

§. 15. Essendo la vita dell' uomo sulla terra una continua tentazione, e quelli, che piamente vogliono vivere in Cristo soffrino delle persecuzioni, e perchè ancora il demonio come un leone ruggendo va in continuo giro cercando a chi possa divorare, per tanto voi procurate colla maggior cura vestirvi coll'arme di Dio, acciò possiate resistere ai suoi assalti. Cingete il vostro corpo col cingolo della castità: fortificate il vostro petto coi pensieri santi, trovandosi scritto = *la considerazione santa vi difenderà* = Dovete vestire la cotta della giustizia, perchè così con tutto il vostro cuore, con tutta la vostra anima, e con tutte le vostre forze possiate amare il Signore vostro Iddio, ed il prossimo, come voi medesimi. In tutte le occasioni dovreste armarvi collo scudo della fede per ribattere, ed estinguere gl'infuocati colpi del nemico, perchè senza la fede è impossibile piacere a Dio. Ancora dovete coprire la vostra testa coll'elmo salutevole della speranza: perchè solamente dal Salvatore, che salva il suo popolo di tutti i peccati sperar dovete la vostra salvezza. La spada però dello spirito, che è la parola di Dio stia sempre nella vostra bocca, e ne' vostri cuori: e quanto opererete sia sempre fatto in nome del Signore. Impiegarvi dovete ancora in qualche fatica, perchè trovandovi il demonio occupati sempre, non prenda occasione dalla vostra oziosità per introdursi nelle vostre anime. A questo fine avete l' istruzione, ed esempio dell'apostolo san Paolo, per bocca di cui parlava Gesù Cristo, il quale Dio costituì predicatore, e dottore delle genti nella fede, e nella verità: e se seguirete le sue pedate non potrete errare, nè sbagliare. In travagli, e fatiche, dice egli, siamo stati fra di voi, lavorando di giorno, e di notte per non servirvi di peso, o incomodo; non perchè non lo potessimo fare, ma per darvi esempio di quello, che dovete imitare. Questo medesimo v' intimiamo, quando stando con voi, vi abbiamo detto = *Che chi non vuol faticare non deve mangiare*. E perchè abbiamo sentito che fra di voi ci sono degli oziosi, che niente vogliono fati-

care, e questi ammoniamo, e preghiamo il nostro Signore Gesù Cristo, che lavorando in silenzio mangino il suo pane. È una strada buona e santa, caminate per essa.

CAP. XIII.

Del silenzio

De silentio. §. 16. Raccomanda l'apostolo il silenzio, quando nel medesimo tempo comanda lavorare, e faticare. Siccome il profeta testifica: Che l'abellimento della giustizia è il silenzio, e che nell'istesso silenzio, e speranza starà la vostra virtù, e forza. Per questo vi ordino che dopo la compieta si osservi il silenzio fin alla fine della prima del seguente giorno del rimanente dell'altro tempo, ancorchè non sia tanto rigorosa la sua osservanza, con tutto ciò si deve sfuggire qualunque eccesso nel parlare. Perchè secondo si trova scritto, ed insegna l'esperimento, il molto parlare non è libero di peccato. E chi non considera le sue parole esperimenterà de' danni, siccome offende l'anima sua quello che parla troppo. E Cristo dice nel vangelo. *D'ogni oziosa parola, che diranno gli uomini daranno conto nel giorno del giudizio.* Ognuno di voi deve fare una bilancia per le sue parole, ed un giusto freno per la sua bocca, affine di non peccare, nè cadere per la sua lingua di maniera, che resti incurabile, e mortale la sua ferita. Guardi con il profeta le sue strade per non peccare colla sua lingua, e procuri con ogni diligenza, e cautela d'osservare il silenzio, nel quale stà tutto l'abbellimento, ed ornato della giustizia.

CAP. XIV.

Esortazione al priore per l'esercizio dell'umiltà.

Monitum ad priorem pro exercitio humilitatis. §. 17. Tu però Brocardo, e qualunque altro, che dopo di te sarà eletto in priore, abbia sempre nella memoria, e metta in opera quello, che il Signore dice nel vangelo ogni qualunque vorrà essere il maggior fra di voi, sarà il vostro ministro: e quello, che fra voi vorrà essere il primo sarà vostro servo.

CAP. XV.

Esortazione ai religiosi per rispettare, ed onorare il suo priore.

§. 18. Voi ancora, o religiosi, onorate con umiltà il vostro priore rispettando, e considerando in lui a Gesù Cristo che l'ha messo sopra di voi, e dice ai prelati della Chiesa. Chi vi sente, sente a me, e chi vi disprezza a me disprezza, perchè non siate giudicati per il disprezzo, ma per l'ubbidienza possiate meritare il premio della vita eterna. Monitum ad religiosos super obsequio debito priori.

Tutto questo vi scriviamo brevemente, determinando la forma, e regola del vostro istituto, secodo la quale dovete vivere. Ma se alcuno di voi farà più di questo, quando il Signore verrà a giudicarci, gli renderà il suo premio. Si usi però di discrezione, moderazione, e prudenza, che è la regola di tutte le virtù. Data in Ancona tredici genuaro mille cento sessantuno, e confermata in Lione di Francia nell'anno del Signore mille duecento quarantotto, e del pontificato del santissimo papa Innocenzo quarto anno quinto nel primo settembre.

COSTITUZIONI

Delle religiose scalze di nostra Signora del Carmine.

CAP. I.

Dell'ubbidienza: dell'elezione delle superiore e della visita.

§. 19. I. Primieramente si determina, che il prelato superiore della nostra congregazione (*) regoli, e governi, così nel temporale, come nello spirituale tutte le religiose della stessa congregazione: Che le visiti almeno De præsule superiore, ejusque munere.

(*) Nell'originale stampato in Madrid nel mille settecento quaranta quattro, e nelle antecedenti edizioni si trova la parola provinciali, perchè a questi appartiene nella congregazione di Spagna il governo temporale, e spirituale delle nostre religiose; ma toccando questo in quella di Portogallo al n. m. r. p. priore generale, sotto di questo nome, o di prelato superiore si tradusse la parola provinciali con quanto gli è rispettivo.

una volta ogn'anno, e che le possa correggere, e castigare o con processo, o senza di questo, secondo lo chiederà la giustizia, e l'equità di qualunque colpa, eccettuando quella, che nelle costituzioni si chiama *gravissima*, la quale sarà rimessa al n. m. r. p. priore generale, ed ai definitori per esser giudicata per voto decisivo da tutti, o dalla maggior parte, secondo si dichiarò con autorità apostolica respettivamente ad altri affari del nostro ordine.

De forma servanda in electionibus.

§. 20. II. Tutte l'elezioni saranno fatte per cedole segrete, conforme la determinazione del sacro concilio di Trento, le quali, fatte l'elezioni, si abbraccieranno in presenza di tutte le religiose capitolari, perchè in verun modo si manifesti il nome delle votanti (1). In nessuna di queste elezioni potrà dare il voto il prelato superiore, che la farà, nè quello a chi l'istesso prelato darà la commissione per il medesimo effetto. Con tutto ciò potrà nominare, o proporre a tutto il monastero alcune religiose in particolare perchè di queste possano eleggere quella, che meglio gli parrà, senza che per questo le costringa ad eleggere alcuna delle già proposte, ma restandogli libera la facoltà di potere eleggere qualunque altra giudichino più degna (2). Il prelato superiore, o commissario da lui nominato per l'elezione regolerà i voti col suo segretario, o col compagno, che seco porterà. L'istesso prelato, o il commissario, che farà le sue veci confermerà, o invaliderà l'elezione, secondo giudicherà esser giusto.

De exclusione novissime electarum, a ferendo suffragio.

§. 21. III. Essendo conveniente che le recenti professe trattino unicamente del suo profitto spirituale, senza occuparsi in altre cose, determiniamo, che queste non abbiano voto in alcuna elezione, senza che prima non siano decorsi due anni intieri dopo la sua professione, e per l'istesso spazio di tempo non assisteranno al segreto del capitolo conventuale, ma dette le sue colpe dopo le sorelle del velo bianco usciranno fuori dell'istesso capitolo. Nelle nuove fondazioni però dove non si trovano sette vocali, potranno supplire sino a questo numero le recenti professe, per la sua anzianità, avendo voto nelle elezioni, ed assistendo al segreto del capitolo, come si pratica nei conventi dei nostri religiosi con quelli, che entrano già fatti sacerdoti. Le medesime recenti professe, cominciando dal giorno della sua professione per lo spazio di un anno staranno soggette alla maestra delle novizie come nell'anno del noviziato, seguendo la comunità, come l'altre religiose con totale soggezione alla prelata.

De votis ab infirmis emittendis.

§. 22. IV. Per ricevere i voti delle religiose, che per infermità non possano venire alla grata, il prelato, che farà l'elezione, determinerà due religiose delle più riguardevoli in età, e costumi per ricevere i voti di queste ammalate, i quali saranno dalle medesime messi dentro ad una bussola serrata, e chiusa, che per questo effetto ogni monastero averà la sua, la quale nella parte di sopra deve avere una apertura stretta, e proporzionata per dove possa entrare la cedola, e la chiave si conserverà nel luogo, dove si fa l'elezione. Questa bussola si aprirà in presenza di tutte, e cavata la cedola piegata, senza che possa esser veduta si consegnerà al prelato, che fa l'elezione.

De duratione muneris superiorissæ.

§. 23. V. L'uffizio della prelata durerà per lo spazio di tre anni, e non potranno essere nuovamente elette ne' medesimi monasteri, dove prima fecero l'uffizio di priora, o superiora, senza che passino altri tre anni. Con tutto ciò possono presiedere nei suoi rispettivi conventi, ancorchè siano compiti i tre anni del suo impiego sino a tanto che le sue successore prendano il possesso, caso che il prelato superiore non nomini per questo effetto vicaria, o presidente (3).

De concordia servanda.

§. 24. VI. Per levar qualunque occasione, che disturbar possa l'amore, e concordia delle religiose, ordiniamo, che dopo della visita, o elezione, nessuna religiosa si ardisca di parlare, o trattare delle cose, che in quella furono proposte, e trattate di modo che si possa sturbare la pace. E quella che controverrà, se sarà corista, resterà privata del velo, e di voce attiva, e passiva per tempo di un mese, e se sarà sorella del velo bianco, resterà privata dello scapolario per un mese, e digiunerà due venerdì in pane, ed acqua.

De revelationibus faciendis.

§. 25. VII. Essendo in se tanto eccellente l'esercizio dell'orazione, e strada spirituale, tanto è più soggetto ad illusioni, ed inganni, principalmente nelle donne. Perciò ordiniamo stretto, e rigorosamente a tutte le nostre religiose per li meriti della santa ubbidienza, incaricandogli quanto possiamo le coscienze, che nelle visite, o fuor di quelle occorrendo un simil caso, diano esatto e fedel conto al n. m. r. p. priore ge-

nerale, o visitatore di tutto quello, che di qualunque religiosa sapranno di rivelazione, visioni, estasi, ratti, o qualunque altra cosa che denoti spirito particolare, e fuor delle strade comuni, ed ordinarie. Perchè procedendosi in questo punto con sincerità, e fedeltà dovuta ai prelati, dai quali gli deve venire la luce del disinganno, s' evitino i gravissimi danni, che dal contrario si possano seguire in religiose dedite all' orazione. Questo stesso obbligo imponiamo con più rigore alle prelate, alle quali riprenderanno, e castigheranno i superiori, trovando che trascurano questo punto.

ADDIZIONI AL CAPITOLO I.

Additiones ad caput primum

§. 26. (1) Quelle religiose, che per mancanza di vista, o per qualche altra causa non possano votare per scritto e possano venire alla grata, o luogo dell' elezione, in questo esprimeranno verbalmente il suo voto in segreto al presidente, o suo segretario. Non daranno però voto alcuno quelle, che fuor della detta impossibilità di votar per scritto non possono venire alla grata, o al luogo dell' elezione.

(2) Non potranno le elettore votar per essere priora quella religiosa, che attualmente mangia la carne, eccettuando il caso che non ci sia un' altra con simili qualità, che possa essere eletta.

(3) Non potrà il prelato superiore nominare vicaria o presidente quella che finirà l' esser priora senza urgente causa, e questo solamente per quattro mesi, ma dandosi giusta causa potrà proseguire per più tempo con la permissione del diffinitorio, o del n. m. r. p. priore generale.

CAP. II.

Dell' accettazione, e professione delle novizie, e del numero, che deve avere ogni monastero.

De qualitatibus necessariis pro admissione.

§. 27. I. Si avverta con ogni diligenza che le persone, che avranno da ricevere l' abito siano oneste, ed amanti del raccoglimento: che aspirino alla perfezione religiosa, ed amino il disprezzo del mondo, perchè non avendo tutti i suoi desiderii allontanati da questo, non potranno facilmente praticare l' osservanze religiose, essendo meglio attendere a tutto questo prima di ricevere le pretendenti, che licenziarle dopo che saranno ricevute. Quelle che saranno ammesse devono avere diciasette anni di età almeno, nè più di quaranta. Che siano di buona salute: che siano di giudizio, e capaci di dire l'uffizio divino, e di eseguire gli altri esercizi del coro. Per questa ragione non si riceverà pretendente alcuna per corista senza che prima non sappia legere il latino. Potrà però il n. m. r. p. priore generale dispensare con alcuna, che avrà più di quaranta anni, o meno di diecisette, avendo però compiti i quindici.

De exclusione novitiarum, vitam regularem non custodientium de tempore novitiatus.

§. 28. II. Nessuna novizia sia ammessa alla professione, se nel tempo del noviziato si conoscerà non avere tutte le condizioni e buone qualità, che si richiedono per la vita regolare, talmente, che mancandogli qualcheduna delle dette qualità non gli si dia la professione, eccetto conoscendosi in lei una grande e particolare virtù, o una grande utilità del monastero, senza che per questa causa abbia da seguir nel monastero qualche disturbo, o inquietudine: perchè in questo caso colla dispensa del prelato, o chi secondo le nostre costituzioni appartiene, si potrà ammettere alla professione. Di nessuna maniera però potrà essere ammessa, se a tutte l' esposte qualità non aggiungerà la vocazione di Nostro Signore data a conoscere ne' suoi ardenti, ed efficaci desiderii.

De dote afferenda.

§. 29. III. Quando si trovassero tutte le suddette qualità in alcuna delle pretendenti, ancorchè non abbia tutta l' intiera dote per questo non si lasci di ricevere: con tanto che il monastero per questa causa non patisca danno, o necessità, potendo supplire con l'entrate, e limosine ordinarie quel tanto che da questa parte gli manchi. Il giudicar però, quando convenga ricevere alcuna pretendente, nella quale concorrono tutte le qualità, e condizioni già ponderate, senza la dote, o tanto limitata, che non arrivi alla metà di quello, che ordinariamente riceve il monastero, appartiene al definitorio, senza la licenza del quale nessuna potrà in tali circostanze essere ammessa, e ricevuta (1). Non professerà ancora novizia alcuna senza che il monastero riceva effettivamente la dote; o gli si dia con una indubitabile sicurtà, e questa alla soddisfazione, e volontà del prelato superiore, e del medesimo monastero.

De virtutibus eligendarum.

§. 30. IV. Nell' accettare o ricevere la novizia non si attenderà tanto alla quantità della dote, quanto alla virtù della pretendente, perchè poco a

poco non si dia luogo all' ambizione, facendo vedere, che più si attende alla quantità, che all' esenziali qualità delle persone, che si ricevono. Per questa causa devono le nostre religiose portar sempre nella memoria la povertà, che professano in tutte le cose, tenendo per certo, che si devono alimentare, e sostentare più della fede, della perfezione religiosa, e della speranza posta unicamente in Dio, che delle limosine, e de' quattrini delle doti. Questa costituzione si leggerà molte volte alle religiose per essere da loro osservata con ogni cura, e diligenza.

De aporobatione votorum

§. 31. V. Non potranno i prelati ammettere all' abito, o professione novizia alcuna senza che prima sia approvata per la maggior parte de' voti del capitolo conventuale delle religiose (3). Come ancora non potranno ammettere qualunque religiose di diverso ordine, ancorchè siano di quelle, che osservano la regola mitigata dell' istesso ordine Carmelitano.

De approbatione capituli conventualis.

§. 32. VI. Determiniamo che per essere ammesse le novizie così alla vestizione, come alla professione siano approvate per la maggior parte del capitolo conventuale, votando le capitolari per mezzo di fave bianche, e nere. Ma prima della sua professione saranno le sue volontà esaminate, e conosciute per il vescovo, o per il suo vicario, o per altra persona da loro destinata per quell' effetto, secondo ordinano i decreti del sacro concilio di Trento.

De religiosis nuncupatis de velo albo.

§. 33. VII. Le religiose di velo bianco, che si ammetteranno, non saranno più di tre, le quali siano forti, e robuste, e con efficace desiderio, e volontà di servire a Dio. Queste staranno per un anno nel monastero prima che gli sia dato l' abito della religione, per meglio conoscersi se hanno le qualità necessarie per esercitare i misterj della sua professione, e mai gli si conceda il velo nero. Finito l' anno intiero dal giorno, che ricevettero l'abito, si ammettano alla professione. E così per quel che tocca al suo sostentamento, come al vestiario gli si assisterà caritatevolmente in tutto, come all' altre religiose. Quando però le dette sorelle di velo bianco si ricevono nel monastero, deve essere per la maggior parte de' voti segreti delle vocali. L' istesso si farà nel caso di licenziarle dentro del detto anno, in che ancora non sono vestite del detto abito dell' ordine, come si pratica colle novizie. Nella medesima forma saranno ammesse per la maggior parte de' voti segreti, quando passato il detto anno, o prima, essendo dispensate, gli si darà il santo abito. Dopo di riceverlo saranno provate al sesto, ed al decimo mese, come si fa colle novizie di velo nero.

De qualitatibus personalibus.

§. 34. VIII. Prima di ricevere le novizie si esamini con tutta la cura, e diligenza, se sono di buona salute, capacità, ed intelletto, e se ci è la speranza, che facilmente possino perseverare colle fatiche dell' osservanza regolare. E come dopo di professate non gli si possono applicare i rimedj per l' infermità, e debolezza, a questo si deve scrupolosamente attendere nell' anno del noviziato. E in nessun modo siano ammesse alla professione quelle delle quali non può sperare l' ordine nessun aumento, o profitto. E questo l' incarichiamo molto sopra le coscienze della madre priora, maestra di novizie, ed altre religiose del monastero.

De visitatione parentum.

§. 35. IX. Le novizie potranno essere visitate da suoi genitori, e parenti (il che si concede, come alle professe) perchè più facilmente si conosca, se sentono qualche molestia, sturbo, o tristezza. Essendo che le religiose non devono ammettere, nè voler in sua compagnia come per forza, e contro volontà, ma che stiano allegre, e contente, e se non vorranno perseverare nella religione, gli sia data tutta la libertà, e licenza, perchè possino manifestare la sua volontà a chi converrà (4).

De exclusione novitiarum pro quolibet monasterio servanda.

§. 36. X. La novizia, che una volta fu licenziata d' alcun monastero delle nostre religiose non sarà ammessa, nè ricevuta in nessun' altro delle medesime religiose senza il voto, e parere delle due parti de' voti tanto del monastero dove uscì, come di quello, dove pretende entrare. Fuor di questo, deve precedere la licenza del n. m. r. p. priore generale essendo ben esaminata la causa, perchè lasciò il primo monastero. Ma non potrà mai essere ammessa nel monastero, dove uscì, senza costare che fu per motivo d' infermità, e non per qualsivoglia altra causa. Questo supposto, avendo ricuperata la sua salute può la seconda volta essere ammessa nel medesimo monastero, data prima la licenza del n. m. r. p. priore generale, a cui raccomandiamo, che esamini colla dovuta diligenza il caso prima di concedere la licenza (5).

De numero religiosarum pro quolibet monasterio.

§. 37. XI. Come il sacro concilio di Trento ordina, che in nessun monastero, o convento si ricevano più religiose di quelle, che comodamente si possono mantenere, e sostentare colle sue entrate, e limosine per vivere con più quiete, e senza tanti pensieri sopra le cose temporali, comandiamo, cho in nessun monastero delle nostre religiose siano più di venti, entrando in questo numero le tre sorelle del velo bianco. Nel caso però che si offerisca alcuna di singolare virtù, e fervore di spirito, e che sia approvata da tutti i voti del capitolo conventuale senza discordanza alcuna, in tal caso potrà essere ammessa fuor del suddetto numero con tanto che non serva d'incomodo al monastero, e porti con se la dote conveniente. Si dichiara, che questa approvazione totale solamente si vuol per ricever l'abito, quando nell'altra approvazione basterà che abbia la maggior parte de' voti, siccome l'altre novizie. Questo detto luogo di vent'una non potrà essere proveduto in altra religiosa di quelle del coro, in quanto non resterà vacante.

De admissione novissimæ supra numerum viginti

§. 38. XII. Per levar qualunque dubbio di quale dovrà entrare nel numero di ventuno, dichiariamo, che non tutte le religiose, che entreranno dopo compito il numero venti, occupano il luogo di ventuna, ma solamente quella, che prima fu ricevuta nel detto numero: talmente che in quanto questa non muore, o non esce dal convento per alcuna delle cause permesse nel diritto, non si deve riputare vacante il detto luogo di quella prima. Dopo la sua morte, o uscita dal monastero per le suddette cause quella che al suo luogo si riceverà, questa entrerà nel numero di ventuna, bisognando di tutti i voti delle religiose, siccome tutte l'altre, che successivamente entreranno nel suo luogo. Fuor di queste nessuna dell'altre, che seguiteranno ad entrare si giudicherà ricader nel numero di ventuno, ancorchè entrasse dopo compito il numero venti, nè bisognerà dell'approvazione totale del capitolo; ma gli basterà aver la maggior parte di quello. Ne'monasteri, dove non è stato mai compito il numero di ventuna, quella si giudicherà tale, che la prima volta l'ha compito, e quelle, che per la sua morte, o uscita dal monastero saranno ammesse, e gli anderanno succedendo nel modo, che sopra resta dichiarato.

De translatione monialium ab uno ad aliud monasterium.

§. 39. XIII. Quando per qualche giusta causa delle dichiarate nel diritto, o nelle nostre costituzioni accaderà mutarsi qualche religiosa d'un monastero ad un'altro, nel quale resti per sempre, o per lungo spazio di tempo, potrà il monastero dove è uscita ricevere un'altra in suo luogo (6)

Exceptio super admissione religiosarum.

§. 40. XIV. Ordiniamo, che fra tanto che i monasterj delle nostre religiose non avranno l'entrata sufficientemente per la congrua sostentazione del detto numero di vent'una, non stiano, nè si ricevano, in quel tale monastero più di quattordici religiose, eccettuando però il caso di riceversi all'abito qualche novizia, che porti una dote bastante per sostentare maggior numero. E nè il prelato superiore, e molto meno le madri priore potranno operare in contrario sotto pena della privazione de'suoi uffizi.

De consultationibus præmittendis professioni novitiarum.

§. 41. XV. Prima che le novizie professino saranno proposte dalla madre priora, o dalla presidente (avendo innanzi consultato la maestra) a capitolo conventuale, perchè le capitolari esaminino la sua vita, e costumi, e possano risolver se sono, o nò degne della professione, ed esser ammesse nella compagnia delle religiose. La prima di queste proposte sarà fatta nel sesto mese di noviziato d'ogni novizia. La seconda finito il decimo mese. Così in una, quanto nell'altra saranno approvate, o riprovate per la maggior parte de'voti secreti di tutto il capitolo: talmente, che trovandosi uguale in numero i voti, cioè tanti neri, quanti bianchi, si giudicherà riprovata la novizia; (7) e quella che in questa maniera, o ancora per avere dalla sua parte la minore quantità di voti resterà riprovata, sia subito licenziata dal convento (8). Nel monastero ci sarà un libro, nel quale si scriveranno l'approvazioni, o riprovazioni fatte alle novizie: il quale si custodirà nell'arca delle tre chiavi. In questa approvazione si attenderà primariamente, e principalmente al bene comune, sfuggendo quelle mal fondate pietà, che sogliono causar gravissimi danni nelle comunità. E raccomandiamo molto ai prelati superiori, che riprendano e castighino severamente ogni qualunque trascuraggine in questo punto. (9)

De expulsione earum, quæ sine licentia veniant in monasteria.

§. 42. XVI. E come alcune persone mosse dal desidero di essere religiose, costumano entrare come per inganno ne' monasteri senza la dovuta

licenza de'prelati, si ordina, che la prelata, o superiora faccia uscir subito dal monastero questa tale, e non gli permetta di pernottare lì dentro, altrimenti resterà sospesa dall' uffizio per un'anno. La portinara, che la lasciò entrare resterà privata di voce attiva, e passiva e la pretendente, che in tal modo entrò nel monastero vada in casa sua, e non potrà essere ammessa senza espressa licenza del prelato superiore, il quale deve essere informato di tutto il fatto (10)

De dotibus ante professionem non recipiendis.

§. 43. XVII. In compimento di quanto dispone, ed ordina il sagro concilio di Trento, strettamente proibiamo, che nessuna prelata prima della professione delle novizie riceva le doti, ò parte di queste a titolo d'imprestito, o di qualunque altra maniera, nè disponga de'suoi abiti, ed altre cose, che abbiano portato, perchè così si possa licenziare con maggior libertà nel caso, che non abbiano le qualità, che si richiedono: però dopo la professione tutte queste cose s' impiegheranno in utilità del monastero. S' incarica la coscienza del prelato superiore, perchè con ogni cura, e diligenza faccia osservar questa costituzione e castighi la sua infrazione, secondo la qualità della colpa.

De professione novitiarum

§. 44. XVIII. La professione delle novizie non si faccia nel parlatojo, o grata, ma nella casa del capitolo, nelle mani della prelata, essendo presenti solamente le religiose del monastero. (11)

ADDIZIONI AL CAP. II.

Additiones ad caput secundum.

§. 45. (1). Non si ammetterà nessuna pretendente all' abito senza che prima non abbia fatta un'intiera consegna dell'acconcio, come costerà dalla lista, che gli fu data, ed ancora del sostentamento per l'anno del noviziato, e senza assicurare la dote stabilita per li suoi alimenti depositandola, o confidandola a persona sicura, fatto tutto per istromento pubblico avanti il notaro: ed il prelato superiore non potrà dare la licenza, che gli appartiene senza che prima sia certificato di questo per scritto autentico fermato, ed assegnato dalla madre priora, e clavarie.

Idem ut supra

§. 46. (2). Deve ancora costare per scritto firmato e segnato dalla madre priora, e clavarie, che la novizia dette la dote, o indubitabile sicurtà, prima, che il prelato superiore conceda la necessaria licenza, perchè la novizia possa professare. E la priora, che altrimenti opererà sarà castigata colla sospenzione dall'uffizio a proporzione della sua colpa.

Idem ut suprà

§. 47. (3). Deve la pretendente, o novizia proporsi alla comunità tre giorni avanti alla sua approvazione, (il che si deve sempre osservare in qualunque altra proposta) perchè abbiano le capitolari il necessario tempo di poter esaminare, e considerare quel, che devono risolvere.

Idem ut supra

§. 48. La priora che non esaminerà con diligenza la vocazione, e qualità delle pretendenti sarà sospesa dall' uffizio ad arbitrio del prelato superiore.

Idem ut supra

§. 49. Le madri superiore non potranno proporre ai voti le pretendenti senza licenza del prelato superiore, e senza che gli costi per la fede del battesimo, che le tali pretendenti hanno l'età che richiede la costituzione, per ricever l'abito, e per la professione. In caso di necessità consulteranno il dubbio con il prelato immediato, o con alcun' altro religioso, o con il presidente dell'ospizio, avvisando prima di tutto quel, ch' eseguiranno al prelato superiore.

Idem ut supra

§. 50. (4). Non potrà novizia alcuna parlare con qualunqne persona di fuori senza l' assistenza della madre priora, o della maestra, assistendo sempre l'ascoltatrice, quando non ci sia presente la madre priora.

Idem ut supra

§. 51. (5). La novizia, che è uscita per mancanza della dote può essere ricevuta un'altra volta nell' istesso monastero, dove uscì con licenza del prelato superiore con sodisfare la suddetta dote.

Idem ut supra

§. 52. (6). Dichiariamo, che per *lungo tempo* si deve quì intendere lo spazio di otto, o dieci anni, e che non potrà la detta religiosa ritornar al monastero, dove uscì trovandosi in questo compiuto il numero di vent'una.

Idem ut supra

§. 53. Si dichiara fuor di questo, che il monastero, dove esce alcuna religiosa dia annualmente al monastero, dove va (non andando per superiora del detto luogo) tutti i fruttati della sua dote, e l' istesso praticherà finito il tempo del suo governo,

Idem ut supra

§. 54. (7). Dopo delle due approvazioni non si proporrà più al capitolo novizia alcuna, ancorchè sopraggiunga per questo effetto causa giusta: nè per qualunque motivo potrà essere discacciata dopo della seconda approvazione senza il consenso espresso del prelato superiore.

Idem ut supra

§. 55. (8). Quando si licenzierà qualche novizia dal monastero, si farà

con la dovuta licenza, occultandosi quelli difetti, che in qualche modo gli possino causare discredito.

Idem ut supra

§. 56. (9). Le novizie non saranno educate per l'istruzione antica, ma per la moderna stampata in Madrid nel 1691.

Idem ut supra

§. 57. (10). Non potranno essere vestite dell'abito nel medesimo monastero due sorelle senza licenza del difinitorio: nè questo potrà dispensare, perchè possa entrare una terza sorella, o madre, che abbia già nel monastero due figlie, o perchè entri madre, e figlia, trovandosi dentro un' altra figlia, altro che in un urgente caso, e in questo la terza non averà voto, fin a tanto che non muora alcuna dello due, che prima entrarono.

Idem ut supra

§. 58. (11). Determiniamo, che in ogni monastero delle nostre religiose si disponga la casa del noviziato separata dal rimanente del monastero con una porta, o cancello con la sua chiave, di maniera che di notte resti la maestra, o la sua ajutante serrata con le novizie. E non avendo novizie starà la chiave del detto noviziato nell'arca delle tre chiavi: e il noviziato starà aperto, o serrato ad arbitrio della prelata.

CAP. III.

Della clausura, e del modo, col quale le religiose devono parlare con persone di fuori.

De clausura custodienda.

§. 59. I. Guarderanno le nostre religiose perpetua clausura, come determinano i sacri canoni. Con tutto ciò potranno uscire per fondare nuovi monasteri con licenza del n. m. r. p. priore generale, e definitori, e con l'istessa potranno dopo ritornare ai suoi primi monasteri.

De poenis contra violantes clausuram.

§. 60. II. E stando ai decreti del sacro concilio Tridentino, ed ai moti proprj de' sommi pontefici, principalmente a quello di Pio V. di felice memoria di non potere le religiose uscir fuori della clausura, strettamente proibiamo sotto le pene, e censure dichiarate ne' detti decreti, e costituzioni apostoliche ad ogni, e qualunque delle nostre religiose l'uscir della clausura a far qualche cosa ancorchè sia per aggiustare gli altari della chiesa, o chiuder la porta = *Saguaó* =. Per questi effetti dovranno avere un sagrestano, che sia persona fidata, ed una fattora virtuosa, ed onesta, le quali persone abiteranno fuor della porteria del monastero: e queste chiuderanno le porte del monastero, e della chiesa, le quali devono avere le sue competenti serrature (1).

De clavibus monasterii custodiendis.

§. 61. III. Le chiavi delle porte del monastero, e delle grate del coro, e del parlatojo, e communicatorio staranno sempre in potere della madre priora. Quando entreranno dentro della clausura il confessore, medico, chirurgo, o altre persone, che secondo queste costituzioni possono entrare ne' casi urgenti ed inevitabili, saranno accompagnati da due religiose deputate per terze, le quali mai si separeranno dalle persone che entrarono, e le accompagneranno fin a tanto, che escono dalla porteria. E quando entrerà alcuna persona, si darà segno con un campanello, perchè sappiano le religiose, che ci è gente di fuori dentro del monastero, e perchè si ritirino alle sue stanze. La porta regolare deve avere due chiavi di differenti riscontri, una starà in mano, e potere della madre priora, l' altra l' averà la portinara. Ogni qualunque volta s' apra o serri questa porta, così la priora, come la portinara l' apriranno, o chiuderanno ognuna colla sua chiave, senza che una la dia all' altra. E quando la priora in alcun caso di necessità darà la sua chiave ad un altra religiosa, questa con la sua propria mano glie la consegnerà subito, che averà eseguito quello perchè gli fu data (2). Tutte le chiavi della clausura ogni sera resteranno in possesso della madre priora (3). Essendo dentro del monastero qualche persona di fuori, in nessun caso le terze si potranno slontanare di modo che da loro non sia veduta, e accadendo il contrario, incorrerà la priora nella privazione dell' uffizio per un mese, e le terze private del velo ancora per un mese. La qual pena potrà il prelato superiore aggravare, o sminuire, secondo le qualità della colpa; e se per maggiore, e più perfetta osservanza di questa costituzione, si farà necessario, che la madre priora nomini una, o due terze di più, lo faccia in ogni caso.

De confessionibus aegrotantium.

§. 62. IV. Quando qualche religiosa ammalata s' abbia da confessare una delle terze starà talmente vicino a quella, che senza sentire quel che dice nella confessione, possa veder la penitente, ed il confessore, al quale nessuna religiosa, eccettuando l'ammalata, potrà parlare a solo in particolare, e molto meno al suo compagno. E incarichiamo le coscienze delle ter-

ze di condurli per via retta, e di nessun modo si trattengano, discorrendo con loro.

De ingressu confessariorum in monasteria.

§. 63. V. I confessori non entreranno ne' monasteri delle religiose altro che per amministrare i sacramenti della penitenza, eucaristia, estrema unzione all'ammalate, che secondo il parere del medico si trovano impedite per andare al solito confessionario (4). Potrà ancora entrare il confessore per riconciliare, assistere, ed ajutare a ben morire l'ammalata, che dopo avere ricevuti i sacramenti avrà bisogno che con essa si esercitino questi ministeri. (5)

De ingressu aliarum personarum ob necessitatem.

§. 64. VI. Come per decreto del sacro concilio di Trento, e per la costituzione del papa Gregorio XIII. di fel: mem: si proibisce con la pena di scomunica maggiore *latœ sententiœ*, a qualunque persona di qualunque stato, età, e condizione ancorchè siano prelati superiori di potere entrare ne' monasteri delle religiose senza necessaria, ed urgente causa, e con la dovuta licenza del prelato superiore data in iscritto. Raccomandiamo molto ai nostri prelati, che osservino, e facciano osservare i detti decreti, e costituzioni apostoliche, e che non giudichino per causa urgente, e necessaria se non quelle cose solamente, che le religiose non potranno fare senza l'ausilio di persone esterne, come, alcun pericolo, che s'abbia da temere, l'introdurre alcune cose per la provisione del monastero, che siano di tal peso, che le religiose ajutandosi una coll' altra non le possano portare; il fare qualche edifizio necessario, o riparo del monastero, ed altre d'una somigliante necessità, perchè in questi tali casi potranno entrare i muratori, falegnami, ed altri che servono per il lavoro: il medico, il chierurgo, ed altri simili. A nessuna persona, sia uomo, o donna di qualunque stato, o età che sia, si permetta che entri nella clausura sotto pretesto di portar legna, o qualunque altra cosa, ancora in quei casi, ne'quali alcun servitore necessariamente entrasse a portarla; e la prelata, che questo permetterà, sarà sospesa dall'uffizio per sei mesi. E accadendo che alcuna persona senza necessità sotto qualche finto pretesto entrasse dentro della clausura, la prelata, e portinara la faranno subito uscir fuori senza che penetri all' interno del monastero, (6) A nessuna persona sia permesso il parlare ancorchè per breve tempo per la porta regolare sotto pena di sospensione dell'uffizio imposta alla priora, che lo permetterà, e della privazione del velo per l' istesso tempo alle portinare; e la religiosa, che parlerà, e farà questa mancanza, sarà privata del velo per due mesi. Si abbia tutta la cautela, e possibil riguardo nell'aprire la porta regolare, non aprendosi in nessun caso, salvo per quelle cose, che non possono entrare, nè uscir per la rota, e quando per quelle, che saranno precisamente necessarie, ed inevitabili, si dovrà aprire, concorrano le terze con puntualità, e stando insieme l'apriranno, e non in altra maniera. Fuor di questa porta regolare, nessun'altra deve avere il monastero per fabrica, orto, o per qualunque altro fine.

De ingressu prælatorum in monasteria.

§. 65. VII. Ordiniamo, che i prelati non entrino ne' monasterj delle religiose, se non per cose di grande importanza, che non possino fare, o trattare nel locutorio, o confessionario. E si dichiara, che non sono cause giustificate per entrare nella clausura l'esortazioni, o pratiche spirituali, perchè tanto queste, come il capitolo delle colpe della visita si faranno nel locutorio, o grata del coro: e facendosi necessario applicare qualche disciplina, si raccomanda alla prelata, che la dia in un' altro luogo più indentro. Se per alcune giustificate delle permesse in queste costituzioni sia necessario, che il prelato entri nella clausura, o quando nel fine della visita entri per visitarla, e riconoscerla porterà seco un compagno anziano, e di conosciuta virtù, dal quale non si slontanerà in quanto staranno dentro della clausura. (8) Il prelato farà le lezioni nel parlatojo, o grata del coro, senza che entri nella clausura, come ordina il sacro concilio Tridentino, e come sopra resta determinato. Non potranno le religiose dar da mangiare ad alcun religioso, suddito, o prelato, che sia dentro della clausura, nettampoco fuor di quella, come sarebbe nella chiesa, sacristia, porteria, parlatojo, o in qualunque altro luogo del monastero. Neppure daranno da mangiare ne'detti luoghi a qualunque altre persone di fuori della religione, siano uomini, o donne, nè alloggiarle, o dargli da mangiare nell' ospizio, che abbiano i monasteri. Si concede però, che possano per uno, o due giorni mandare il pasto necessario ai padri, o parenti di alcuna religiosa, o ad alcun particolare benefattore, nel luogo, dove staranno. I

religiosi, che mancheranno all' osservanza di questa costituzione, essendo prelati siano sospesi dal suo impiego per un mese, ed essendo suddito sarà castigato con pena di colpa grave per due giorni. La priora, che in questo si troverà colpevole sarà sospesa dal suo impiego per un mese, e la portinara privata del velo per il tempo di un mese.

De tractatione negociorum saecularium.

§. 66. VIII. Quando le nostre religiose avranno da trattare qualche cosa con persone forastiere, gli parleranno nella grata del parlatojo in presenza d'una ascoltatrice, la quale non potrà parlare, ma solamente assistere, ed ascoltare. Questo si osserverà indispensabilmente ancorchè in quel luogo, e tempo stiano due, o tre religiose parlando. (9) Parleranno sempre le nostre religiose col velo, e con la tenda della grata tirata, e solamente potranno parlare con la grata scoperta, e velo alzato a quelle persone per le quali avranno in iscritto la licenza del prelato superiore, che la concederà solamente per causa urgente, e ragionevole a quelle persone, che più serviranno per ajutare le religiose ne' santi esercizj d'orazione, e consolazione spirituale, che per loro ricreazione, e divertimento. Possono parlare con la grata aperta, e velo alzato agli attuali prelati superiori, e a quelli, che già esercitarono questo impiego, ed al priore attuale del monastero, sotto la cui giurisdizione starà il monastero delle religiose. (10) Potranno ancor parlare col velo alzato, e grata scoperta solamente col permesso della prelata ai suoi genitori, e fratelli. (11) Non potranno le religiose parlare, nè trattare cosa alcuna con qualunque sorta di persone nelle grate della chiesa, confessionario, o porta regolare, nè ordinariamente parleranno per la rota, altro che le rotare. (12) Il che tutto farà osservare esattamente il prelato superiore, imponendo alla prelata per ogni volta, che in questo mancherà la pena di sospensione del suo uffizio per otto giorni, e qualunque altra religiosa la privazione del velo per il medesimo spazio di tempo.

De vastis visitationibus tempore divini officii [illegible].

§. 67. IX. Nel tempo, che la comunità dice l'uffizio divino, o fa l'orazione mentale nessuna religiosa, eccettuando la prelata, potrà trattenersi con visite secolari, se non in qualche caso grave. (13) Ne' giorni di comunione, perchè meglio supplichino a ringraziare il Signore per un tanto grande benefizio, non ammetteranno visita alcuna, eccetto il padre, madre, o fratello, (14) che verranno da qualche luogo distante, ed abbiano da ritornarsene subito. (15) Il prelato superiore, o visitatore, che in questo troverà qualche mancanza, la castigherà secondo la qualità della colpa.

De visitationibus nimis prolixis.

§. 68. X. Le nostre religiose devono sfuggire quanto gli sia possibile prolongate conversazioni, e discorsi lunghi con persone esterne, ancorchè siano padri, madri, o parenti: perchè oltre di che queste cose si attaccano, e dentro l'anima durano per molto tempo, non sarà facile, che parlando lungamente con loro, non framischino qualche cosa del secolo. Per questo esortiamo le nostre religiose, che comunemente parlino il meno, che potranno con le persone estere, ancorchè siano parenti prossimi, se le dette conversazioni, o discorsi non s'indrizzino solamente a Dio; e quando gli parleranno ne' casi permessi, come resta già detto cerchino di terminarli con ogni brevità (16).

De temperantia in visitationibus adhibenda.

§. 69. XI. Nelle stesse visite, che secondo queste costituzioni si permettono devono avere la cura le nostre religiose di non perdere il tempo, trattando affari del secolo, ma procurino, che di tutti i suoi discorsi si ricavi qualche frutto. L'ascoltatrice avrà sopra di questo una gran vigilanza, e quando vedrà, che non si osserva, come chiede la ragione, avviserà la prelata: e non facendolo incorrerà nella medesima pena, che si deve imporre alla religiosa colpevole, cioè, in nove giorni di carcere, e nel terzo giorno una disciplina nel refettorio per essere molto importante all' ordine, che in questa parte si abbia la maggiore cura (17)

Idem ut supra

§. 70. XII. Si proibisce a tutte le nostre religiose tanto prelate, che suddite di non ammettere ne' parlatorj, grate, e rote de' suoi monasteri nessun religioso ossia del nostro, o d'altr' ordine fuor de' casi eccettuati in queste costituzioni, nè gli permettano, che gli parlino senza licenza del prelato superiore delle medesime religiose, il quale non la concederà se non per iscritto, e con giusta, e ragionevol causa, e questo sotto la colpa la più grave.

§. 71. XIII. Per quanto nelle costituzioni della nostra congregazione vien proibito, che nessuno dei nostri religiosi vada ai monasteri delle nostre religiose in quei luoghi, dove ci sono

ancora conventi loro: e perchè questo più esattamente si osservi, si ordina a tutte le nostre religiose tanto prelate, come suddite, che non ammettano nei suoi monasterj, nè parlino coi detti religiosi senza licenza scritta del prelato superiore sotto la pena della sospensione del suo impiego per un mese alla prelata, che operi in contrario, e della privazione del velo per un mese alla portinara, o sagrestana, che con loro si trattenga discorrendo; le quali pene si aggraveranno alla proporzione, che si moltiplichino le colpe. E comandiamo ai prelati superiori, che esaminino rigorosamente questo punto, e castighino con le dette pene le mancanze, che troveranno. Non comprende però questa costituzione i religiosi eccettuati nell' ottavo numero di questo capitolo, nè i confessori attuali delle religiose.

ADDIZIONI AL CAP. III.

Additiones ad caput tertium. §. 72. (1). La fattora, o *mandadeira* anderà sempre vestita coll'abito dell'ordine, e col toccato bianco, come si costuma.

Idem ut supra §. 73. (2). Il prelato superiore sarà zelantissimo dell' osservanza di questa costituzione, castigando la prelata, che senza grave necessità consegnerà questa chiave ad un'altra religiosa con pena proporzionata alla sua colpa.

Idem ut supra §. 74. (3). La chiave della portaria non si deve portar di sera alla stanza della prelata. Questa chiave nè di giorno, nè di notte uscirà dal potere dell' istessa portinara, nè questa la potrà consegnare in nessuna occasione a qualunque altra religiosa, ancorchè sia quella, che fa le sue veci in tempo, che attende alle orazioni del giorno, e facendosi necessario nello stesso tempo aprire la porta, lo deve fare la medesima portinara, e non la sua ajutante. Nel caso, che la portinara stia ammalata, o facendo gli esercizj, o in qualunque altro caso urgente, potrà consegnare la chiave alla sua ajutante, o a quella religiosa nominata dalla superiora per supplire le sue veci.

La prelata sarà obbligata di visitare tutte le sere per se medesima, o per altra religiosa anziana, dopo diserrate tutte le porte.

Idem ut supra §. 75. (4). Ogni volta, che qualcheduno de' confessori entrerà dentro della clausura per esercitare i suoi ministerj, potrà ancora amministrare i sagramenti della confessione, e comunione a qualche altra ammalata, ed impossibilitata, che lì si trovi senza limitazione alcuna.

§. 76. (5). In tutti questi casi dell' ingresso nella clausura proporzioneranno i confessori la permanenza colla necessità, principalmente essendo di notte. E quando il pericolo non dia luogo di potersene ritirare al suo convento, praticheranno tutto quello, che sopra di questo punto determinano queste, e le sue costituzioni: di maniera che quando saranno entrati nel parlatorio, la madre priora, vicaria, o presidente lo chinderà di dentro. E quella, che in questo mancherà, essendo prelata sarà sospesa dal suo offizio per due mesi, ed essendo suddita sarà castigata con pena arbitraria proporzionata alla sua colpa. La medesima pena di sospensione dell'uffizio, o impiego per due mesi, si applicherà ai religiosi, che saranno prelati, ed essendo sudditi resteranno per due mesi privi di voce attiva, e passiva. Idem ut supra

§. 77. (6). Non si deve mai permettere, che nessuna sorta di fanciulli, o fanciulle, ancorchè siano di poca, ed innocente età, entrino nelle clausure delle nostre religiose, sotto pena di che la priora, che lo permetterà, sarà privata del suo uffizio per sei mesi. Idem ut supra

§. 78. (7). In quelli monasteri, ne' quali si trovano giardini, ed orti grandi, che non si possono servir per la porta regolare, esaminata dal prelato superiore la necessità, e trovandola vera si potrà permettere, che vi sia una porta nel detto orto, o giardino, la quale si chiuderà con due differenti chiavi, e serrature con diversi riscontri, una delle quali l'avrà la priora, e l'altra la terza più anziana, e sempre l'avrà in suo potere, dello stesso modo, e con le medesime condizioni, che la principale portinara tiene quelle della porta regolare. Idem ut supra

§. 79. (8). Quando il prelato nel tempo della visita andrà visitando, e riconoscendo la clausura porterà con se tre compagni di conosciuta probità: e questo non lo farà in nessuno altro caso, perchè essendogli necessario entrare nel monastero, porterà seco un sol compagno di provata virtù, dal quale non si potrà mai slontanare. Idem ut supra

§. 80. (9). La terza, o ascoltatrice starà sempre in luogo, dove possa sentir quello, che si dice senza che sia veduta dalle persone di fuori. Idem ut supra

Idem ut supra §. 81. (10). Eccettuando i religiosi nominati nel cap. III. numero 8. della costituzione, con nessun altro del nostro ordine potranno le religiose parlare con la grata scoperta, e velo alzato, ancorchè siano priori attuali, o presidenti degli ospizj, nè col superiore del convento, nel cui distretto stia il monastero delle religiose, ancorchè gli presieda, senza prima mostrargli in iscritto la licenza del prelato superiore, la quale domanderanno effettivamente le prelate, che devono (siccome ancora le portinare) zelar molto l' osservanza di questa costituzione. Non potranno le nostre religiose far l'ossequio a quali si siano religiosi, sudditi, o prelati, o attuali superiori dentro, o fuor della clausura di suonare, o cantare qualche mottetto neppure de'spirituali, o sacri, ne' loro lo permetteranno in nessun modo. Il prelato superiore castigherà quelle, che mancheranno in questa parte con la pena della privazione del velo per quindici giorni essendo suddite, ed essendo prelate colla sospensione del suo impiego per quindici giorni; e le stesse pene si applicheranno a tutte quelle religiose, che lo faranno ad altre persone secolari.

Si dichiara, che all'ora dell'Ave Maria della sera si devono licenziare effettivamente tutte le visite delle persone esterne, attesa sempre la polizia, e decenza religiosa. La prelata, o suddita, che in questo mancherà, sara castigata dal prelato superiore, secondo la sua colpa.

Idem ut supra §. 82. (11). Potranno le nostre religiose parlare con la grata scoperta, e velo alzato ai suoi patrigni, e cognati.

Idem ut supra §. 83. (12). Quando accaderà, che le religiose parlino alcuna volta per la rota sarà con brevità, senza trattenersi, e con la dovuta licenza.

Idem ut supra §. 84. (13). Non solamente nel tempo, in che la comunità dice l' uffizio divino, e fa l'orazione mentale, e ancora in quello dell'uffizio de'morti, e messa conventuale, nessuna religiosa, eccettuata la prelata potrà trattenersi in visite secolaresche, altro che in un caso grave.

Idem ut supra §. 85. (14). Nel giorno della comunione potranno parlare non solamente con padri, madri, e fratelli, ma ancora con i suoi patrigni, e cognati, che siano venuti da un' altro paese.

Idem ut supra §. 86. (15). Si dichiara, che la città di Lisbona in quanto a questo punto non si deve giudicare diverso rispettivamente alle religiose di Carnide.

§. 87. (16). Per meglio scansare tutte le occasioni, che le nostre religiose possano avere di trattare, e comunicare con le persone secolari, rigorosamente si proibisce a tutte, siano prelate, o suddite di far le commari a qualunque sorta di persone. Idem ut supra

§. 88. (17). Le ascoltatrici saranno obbligate a guardare in tutto il dovuto segreto di quanto sentiranno, quando eserciteranno il suo impiego sotto pena della privazione del velo per dieci giorni. Idem ut supra

CAP. IV.

Delle ore canoniche, orazione, esame di coscienza, e disciplina.

§. 89. I. L'uffizio divino sarà celebrato secondo l'ordinario della nostra congregazione con attenzione, e devozione, e pausa maggiore, o minore secondo la diversità delle festività, e quanto si canterà sia in tuono, con voce uguale senza punto. (1) De horis canonicis.

§. 90. II. Cominciato, che sia l'uffizio divino nessuna religiosa uscirà dal coro senza licenza, ed entrando qualcheduna s' inginocchierà fino a tanto, che gli sia dato il segno. Dato questo bacierà la terra, e si alzerà. Il medesimo si praticherà nel capitolo, e refettorio. De licentia obtinenda ad effectum exeundi a choro.

§. 91. III. Il matutino si dirà regolarmente in tutto l' anno alle nove ore della notte, cioè tre ore prima della mezza notte, e non prima, nè dopo, (2) eccettuando la notte di Natale, che comincierà alle dodici, la mattina di Pasqua di Resurrezione, che comincierà alle tre, e tutta l'ottava del *Corpus Domini*, che si dirà al giorno dopo dell'orazione, e compieta, come si usa in tutta la religione. Il medesimo si osserverà ne'tre giorni della settimana santa, omettendo l'orazione mentale del giorno in questi tre dì per cominciare gli uffizj, alle cinque ore in punto. Nel vespero del *Corpus Domini* l'orazione durerà solamente per mezz' ora. (3) Si deve cantare tutto il matutino della natività del Nostro Signor Gesù Cristo, dei tre giorni della settimana santa, e de' primi giorni della Pasqua di Resurrezione, e di Pentecoste. Nella solennità del *Corpus Domini* si canterà il matutino sino al *Te Deum laudamus*, e le laudi dopo il capitolo. Nel matutino dell'Ascensione De matutino.

di Nostro Signore Gesù Cristo, in tutto l'ottavario del *Corpus Domini*, nelle feste della Concezione, Natività, Purificazione, ed Assunzione della Madonna, nelle feste di s. Alberto, del N. P. S. Giuseppe, della N. M. S. Teresa, della N. M. santissima la madonna del Carmine, del N. P. S. Elia, di S. Giovanni Battista, e del santo titolare della chiesa del monastero si canterà solamente l'*invitatorio*, *Te Deum laudamus*, e le laudi dopo il capitolo. (4) Nelle altre feste, che occorrono fra l'anno si canterà almeno il *Te Deum* (5).

De aliis horis.

§. 92. IV. La prima, terza, sesta, e nona si diranno tutte insieme immediatamente dopo l'orazione mentale della mattina. (6) Se per qualche giusta causa sarà di bisogno trasferire per un'altro tempo una, o due di queste ore, lo potrà fare la prelata, basta, che si dicano prima della messa conventuale. La prima si canterà nella vigilia della natività, le terza nella Pasqua della Pentecoste, la nona nel giorno dell'Ascensione all'ora solita. (7)

De vespere.

§. 93. V. Il vespero si dirà in tutto il tempo alle due ore dopo il mezzo giorno, eccettuando i giorni di digiuno, cominciando dal sabato innanzi la prima domenica di quaresima sino al sabato santo inclusive, nel qual tempo si dirà prima del pranzo. (8) Si canteranno il primo, ed il secondo vespero nelle festività di prima classe tanto della chiesa universale, come della religione, eccettuando la dedica della chiesa, (9) della santissima Trinità, della Circoncisione del Signore, di s. Giacomo apostolo. (10) In questi giorni si canterà l'antifona della madonna, colla quale si finisce il vespero. Nella festività della seconda classe, così della chiesa, come dell'ordine si canterà solamente il primo vespero. (11) In tutti gli altri giorni dell'anno, ancorchè siano domeniche, o giorni di festa sarà sempre detto, e non cantato. (12)

De completorio.

§. 94. VI. La compieta si dirà in tutto tempo dopo la ricreazione vespertina, (13) e nel fine si canterà l'antifona della Madonna in tutti giorni, ne' quali non si fa commemorazione della feria, o di qualche santo semplice. (14) Dopo della compieta si osserverà il silenzio fino a tanto, che sia detta la prima del seguente giorno, come dice la regola.

De missa conventuali.

§. 95. VII. Si canterà la messa conventuale in tutte le domeniche, giorni di festa di precetto, ne' giorni della Madonna, san Giuseppe, e santi della prima, e seconda classe del nostro ordine. (17) Negli altri giorni però sia messa bassa, alla quale assisteranno tutte le religiose, che non stiano impedite. Nel tempo d'inverno si deve celebrare questa messa tre ore prima del mezzo giorno, e nell'estate quattr' ore prima al mezzo giorno. (16)

De poenis contra non frequentantes chorum.

§. 96. VIII. Le religiose non mancheranno al coro senza licenza, e causa legittima, e quando qualcheduna entrerà un poco più tardi, si prostrerà in terra, perseverando così sino a tanto, che la presidente gli ordini di alzarsi. Finito il coro ogni religiosa vada puntualmente ad esercitare quell'impiego, che gli sta incaricato. (17)

Horarium pro celebratione orationis mentalis.

§. 97. IX. Dal giorno della Pasqua di Resurrezione fino a quello dell'esaltazione della santa Croce in settembre si alzeranno le religiose per il nostro comune orologio alle cinque ore della mattina, e tutte insieme in comunità faranno un'ora d'orazione mentale sin' alle sei. Nell'altro tempo si alzeranno alle sei, e faranno l'istessa ora d'orazione fino alle sette, nel dì cui fine si diranno le quattro ore minori, come sta ordinato. (18)

Idem ut supra

§. 98. X. In tutto il tempo dell'anno faranno le religiose un' ora d'orazione mentale tutte unite in comunità, cominciando dalle cinque ore dopo mezzo giorno sino alle ore sei. (19) Nel principio dell'orazione così matutina, come vespertina si dirà l'antifona *Veni sancte Spiritus* colla sua orazione, e si leggerà qualche punto, che abbia da servire per la meditazione. Finita l'ora d'orazione si dirà l'antifona *Sub tuum præsidium* con l'orazione *Protege Domine*, come si costuma. (20)

Horarium pro aliis operibus.

§. 99. XI. Quando le incaricate di qualche impiego o qualunque altra religiosa per essere giustamente occupate non possono fare l'orazione nella propria ora, la faranno in un'altra, che gli sia più comoda. Questo s'intende quando per tutta l'ora, o per la maggior parte di essa non possino assistere all'orazione in comunità.

De examine conscientiæ.

§. 100. XII. Due volte ogni giorno per lo spazio di mezzo quarto d'ora faranno le nostre religiose l'esame di coscienza, per il quale si darà segno con il campanello. Ed il primo di questo esame si farà un poco prima del pranzo. Adunate tutte le religiose nel coro esamineranno le sue mancanze, che fino a quell'ora abbino commesse, proponendo la sua emenda, e per più facilmente ottenere questa grazia diran-

no un *Pater Noster*, ed un' *Ave Maria*. Se alcuna religiosa per necessaria occupazione non lo potrà fare nel coro con la comunità, lo faccia in quel luogo, dove si trova. Il secondo esame si farà dopo del matutino per il medesimo spazio di tempo. Finito l'esame della notte, la lettora leggerà qualche punto del mistero, che servire deve di meditazione per il seguente giorno. (21) Di tal sorta si deve misurare il tempo, che in tutto questo si deve impiegare, che all'undici ore, cioè un'ora prima della mezza notte, poco più, poco meno si dia il segno, e si ritirino tutte le religiose alle sue stanze per riposare. (22)

De lectione spirituali.

§. 101. XIII. Dopo che sarà finito il vespero sino alle tre ore si farà la lezione spirituale, di maniera, che in questa lezione, o nel vespero (o questo sia solenne, o ordinario) si spenda un'ora. Nei giorni di digiuno della quaresima questa lezione comincerà dalle due sino alle ore tre del giorno, nella quale si spenderà tutta l'intiera ora. Se le religiose si troveranno di fervore, e di spirito di fare tutta l'intiera ora d'orazione mentale, faranno quello che giudicheranno più conveniente per bene, e profitto delle sue anime.

De libris in monasteriis adhibendis.

§. 102. XIV. Sarà particolar cura della prelata, che ci siano nel monastero de' buoni libri, come sarebbero *il Cartusiano, il Flos sanctorum, il Contemptus mundi, l'opere del p. fr. Luigi di Granata, quelle di s. Pietro d'Alcantara, quelle del P. Avila*, e sopra tutte quelle *di N. M. S. Teresa di Gesù*, ed altri simili, non essendo men necessaria questa lezione sprituale per il sostento delle anime di quello, che è il mangiar corporale per la nutrizione del corpo.

De flagellationibus ordinariis.

§. 103. XV. Le religiose prenderanno la disciplina in comunità ogni venerdì, eccettuando quelli ne' quali incorrono le solennità della vigilia, e giorno di Natale, colle seguenti tre feste, giorno della Circoncisione, e l'Epifania. (23) Concorrendo ancora alcuna delle altre solennissime festività in giorno di venerdì, la potranno anteporre, o proporre per l'immediato giorno. Questa disciplina deve durare per quello spazio di tempo in quanto si dice il salmo *Miserere mei Deus*, nel fine del quale si dirà l'antifona *Christus factus est pro nobis etc.* e le orazioni *Respice quæsumus etc. Protege Domine famulos tuos etc. Quæsumus omnipotens Deus, ut famulus tuus, rex noster etc.* Nel triduo della settimana santa durerà questa disciplina per lo spazio di tre *Miserere*, uno cantato, e recitati gli altri due. Sempre si prenderà nel coro dopo del matutino, eccettuando i tre giorni di settimana santa, che avendo di prenderla nel coro, sarà dopo, che tutto il popolo sia uscito dalla chiesa, e con la porta chiusa. Nel giovedì santo si prenderà nella casa del capitolo. (24) Questa disciplina si applicherà per l'aumento della santa fede cattolica, felicità, e pace della Chiesa, per il nostro fedelissimo monarca, e suoi successori, per i benefattori, per le anime del purgatorio, per gli afflitti, e schiavi, e per quelli, che si trovano in peccato mortale.

De flagellationibus extraordinariis.

§. 104. XVI. Nessuna religiosa prenderà disciplina straordinaria, nè tampoco farà alcuna particolar penitenza, senza licenza della prelata.

ADDIZIONI AL CAP. IV.

Additiones ad caput quartum

§. 105. (1) (2) In quanto al canto, e rito dell'uffizio divino seguiteranno le nostre religiose quello, che si pratica ne' conventi dei religiosi della nostra congregazione.

Idem ut supra

§. 106. (3). Il matutino del Natale comincierà due ore prima della mezza notte: quello della Pasqua di Resurrezione alle quattro della mattina, quello della solennità del *Corpus Domini* alle cinque, e un quarto del giorno, quello del suo ottavario alle sei e un quarto, e quello del triduo della settimana santa alle cinque del giorno poco più, o meno.

Idem ut supra

§. 107. (4). Si dichiara, che nel matutino, che secondo la costituzione cap. IV. num. 3. si deve cantare *l'invitatorio, inno, Te Deum*, e le laudi cominciando dal capitolo, comprende ancora il matutino del patrocinio del N. P. S. Giuseppe, e del N. P. S. Giovanni della Croce. Non si comprende in questo il matutino di s. Alberto, nel quale si canterà solamente il *Te Deum laudamus*.

Idem ut supra

§. 108. (5). Il matutino, nel quale si deve cantare il *Te Deum laudamus*, è solamente quello degli apostoli, e tutte le solennità della seconda classe tanto della chiesa, come del nostro ordine.

Si dichiara, che nel fine del matutino cantato si conserverà sempre il costume di dire l'antifona della Madonna.

Tutto quanto appartiene alla messa, e uffizio divino si canterà in canto fermo grave, ed uguale, e mai in canto di musica.

Nel recitare il matutino ordinario si spenderà il tempo di un'ora; in quello però, nel quale si canta *l'invitatorio*, *l'inno*, *il Te Deum*, e dal capitolo nelle laudi, il tempo d'un'ora, e mezza. In quello, che si canterà solamente il *Te Deum*, quasi un'ora, ed un quarto. Quando si canterà tutto il matutino si spenderà il tempo proporzionato alla sua estensione, e solennità. Questo terminato tempo tanto per quello, che si canta, come per quello, che si recita, non è così preciso, che non si regoli per la prudenza, attesa sempre la maggiore, o minore estensione dell'uffizio, e maggiore, o minore numero delle religiose, che assistono al coro, ma sempre si dirà colla dovuta pausa, senza fretta, o confusione, che causi scandalo.

Idem ut supra §. 109. (6). Ancorchè nel recitare le quattro ore minori si devano regolarmente spendere tre quarti d'ora, si osserverà l'istesso, che si determina nel numero antecedente.

Idem ut supra §. 110. (7). L'ora solita di cantare queste ore canoniche, è la prima nella vigilia della Natività alle ore sei della mattina: terza nella Pasqua di Pentecoste tre ore prima del mezzo giorno, e nona nella festa dell'Ascensione a mezzo giorno.

Idem ut supra §. 111. (8). In ogni giorno si diranno immediatamente dopo il vespero le litanie della Madonna con l'orazioni *Defende omnipotens sempiterne Deus*, *qui facis etc.*, ed un'altra ad arbitrio della prelata.

Idem ut supra §. 112. (9). Si canterà ancora il vespero del santo titolare del monastero.

Idem ut supra §. 113. (10). Nel giorno di s. Giacomo apostolo (non essendo titolare) si canterà solamente il primo vespero.

Idem ut supra §. 114. (11). Quando si canterà il vespero si canterà ancora l'antifona finale della Madonna.

Idem ut supra §. 115. (12). Nel vespero, che si dice insieme con le litanie della Madonna si spenderà mezz'ora; essendo però cantato, si spenderà il tempo proporzionato alla solennità.

Idem ut supra §. 116. (13). Nel dire la compieta, si deve impiegare un quarto d'ora.

Idem ut supra §. 117. (14). Non si canterà l'antifona della Madonna nel fine della compieta quando sia stata cantata in quel giorno la *Salve* solenne.

§. 118. (15). La messa conventuale si canterà nelle domeniche, e giorni di festa di precetto, e solamente nelle solennità di prima classe della chiesa, e del nostro ordine, eccettuando la dedica della chiesa. Idem ut supra

Si dichiara, che le nostre religiose devono cantare la messa dello Spirito Santo nel sabbato, in cui si comincia il capitolo della congregazione nell'istesso modo, e nella medesima ora, che la fanno i religiosi.

§. 119. (16). In tutti i monasteri si canterà solennemente la *Salve* della Madonna, secondo determina il ceremoniale dell'ordine ne'sabbati, e nelle seguenti solennità = Nella commemorazione solenne di N. M. SS. la Madonna del Carmine, nella Concezione, Natività, Presentazione, Visitazione, Purificazione, Annunziazione, ed Assunzione della Madonna, ne'giorni de'suoi sposalizj, li dolori, e patrocinio. Nelle festività della Neve, e del dolcissimo nome di Maria. Idem ut supra

§. 120. (17). Nella legge dell'assistenza nel coro si comprendono ancora le religiose di velo bianco, le quali assisteranno almeno al matutino in tutto l'avvento, e quaresima, in tutte le festività di prima, e seconda classe, ed in queste tanto al primo, quanto al secondo vespero, e nei doppj maggiori di Cristo, e della Madonna: e molto si raccomanda alle madri priore, che zelino l'osservanza di questa determinazione, procurando quanto gli sia possibile non occupare le dette religiose di modo, che la possino adempire. Idem ut supra

§. 121. (18). Ogni giorno si farà l'ora dell'orazione matutina, eccettuando quelli, ne'quali ci sarà capitolo conventuale, giorno di Pasqua di Resurrezione, e nella vigilia, e giorno di Natale. Idem ut supra

§. 122. (19). Nel vespero della solennità del *Corpus Domini* si farà quest'orazione per lo spazio di mezz'ora, cominciando in questo giorno alle quattro e mezza dopo mezzo giorno, e ne' seguenti giorni dell'ottavario alle cinque. Idem ut supra

Non si farà quest'ora di orazione ne'tre giorni della settimana santa, nel giorno della visita della clausura, ed in tutti quelli, che ci sarà predica, o pratica al giorno.

§. 123. (20). Dichiariamo, che le portinare, che non potranno fare l'orazione vespertina insieme colla comunità, la dovranno fare nel coro dalle Idem ut supra

quattro ore sino alle cinque, restando per questo tempo in suo luogo nella rota la religiosa per questo destinata. Però trovandosi l'ajutante, o altra religiosa nella rota, e stando la rotara principale per lungo tempo impedita, la prelata nominerà un'altra religiosa, in quanto la detta ajutante, o quella, che sostituisce, la prelata, fa l'orazione vespertina, senza la quale non deve restare.

Idem ut supra §. 124. (21). Il secondo esame di coscienza si farà dopo la disciplina, quando questa si prenderà dopo il mattutino.

Finito l'esame della notte, ed il punto della meditazione, e dando il segno la prelata, o la presidente, usciranno dal coro con il salmo *De profundis etc.* terminandolo col *requiem æternam*, e con l'orazione *Fidelium Deus.*

Idem ut supra §. 125. (22). Quelle religiose, che vorranno, possono ritornare al coro, dopo dell'esame di coscienza della notte, e dire alcune divozioni, con tanto, che alle undici ore tutte stiano nelle sue stanze.

Idem ut supra §. 126. (23). Se il giorno di N. M. S. Teresa di Gesù caderà in venerdì, non faranno le religiose la disciplina in questo giorno.

Idem ut supra §. 127. (24). Si potrà prendere la disciplina dopo la compieta, quando questa non si dica assieme col mattutino, restando questo ad arbitrio della prelata.

Idem ut supra §. 128. (25). Si permette, che fuor della suddetta disciplina possano le nostre religiose prenderne un'altra ogni mercoldì della quaresima, ed avvento, applicandola particolarmente per quelli, che si trovano in peccato mortale.

CAP. V.

Dei confessori, e cappellani, e della sacra comunione

De confessariis §. 129. I. Ordiniamo, che i prelati superiori provvedano abbondantemente le nostre religiose di confessori, secondo la disposizione del sacro concilio Tridentino. Nei luoghi, ove ci saranno conventi de' nostri religiosi, anderanno questi a confessarle due volte ogni settimana, e non più, e dove non ci sono i prelati superiori le provvederanno di confessori nella forma stabilita nelle costituzioni del nostro ordine. (1) Nessun confessore ossia del nostro ordine, o di qualunque altro, o prete secolare potrà confessare le nostre religiose, senza avere in iscritto la licenza del prelato superiore. (2)

§. 130. II. Dovendo i cappellani, che servono le chiese delle nostre religiose essere tali, che molto le possino ajutare nel suo profitto spirituale, ordiniamo, che non si ammettano nei suoi monasterj cappellanie alcune, senza che nella sua istituzione non si dichiari con speciale clausola, di che tutti i cappellani debbano essere nominati, o almeno confermati dal prelato superiore, o dalla madre priora del monastero, dove s'istituisce la cappellania: ed insieme colla facoltà di rimuoverli, o levarli, secondo giudicheranno esser conveniente, senza che restino responsabili della causa del suo procedere. Determiniamo fuor di questo, che le cappellanie già istituite si aggiustino con questa costituzione, quanto sia possibile, secondo lo permetteranno le sue capitolazioni. E quando nelle cappellanie già istituite sia dipendente dalla madre priora l'elezione de'cappellani, non la potrà fare senza consulta, e consenso del prelato superiore, restando così più prudente, e più autentica la medesima elezione. La prelata, che in contrario opererà sarà sospesa dal suo impiego per sei mesi. E sotto la stessa pena non potrà prelata nessuna, nè alcun'altra religiosa conferire dette capppellanie a nessuna persona per ordinarsi a titolo di queste, nemmeno a far le collative, perchè resti sempre libera ai prelati l'elezione de'cappellani (3). — De cappellanis

§. 131. III. Per isfuggire l'occupazione, e la distrazione, che possono avere i nostri religiosi nell'andare a dir la messa ai monasteri delle religiose, si ordina, che nessun religioso del nostro, o di qualunque altro ordine possa essere costituito vicario, o cappellano ordinario delle medesime religiose. Potranno però i nostri religiosi andare ai suoi monasteri per celebrare le sue festività solamente nella solennità del Corpus Domini, e nelle feste del nostro patrono, e patriarca s. Giuseppe, di n. m. s. Teresa, e del santo titolare del monastero delle medesime religiose, e nelle funzioni del velo, e allora anderanno solamente quelli religiosi, che saranno unicamente necessarj per li monasterj dell'altare, e del pulpito (4). In tutte queste funzioni, e solennità non potrà la prelata, nè nessuna altra religiosa raccomandar la predica dentro, nè fuor — Declaratio circa munus cappellanorum.

della religione, nè accettarla ancorchè gli sia stata proferta, senza espresso consenso del p. priore, o presidente del monastero, che manda i religiosi per la celebrazione delle festività (5).

De eucharistiae sacramento.

§. 132. IV. Tutte le nostre religiose senza eccezzione riceveranno il santissimo sagramento della Eucaristia (se non averanno giustissima causa per lasciarlo di fare) tutte le domeniche, e feste di Nostro Signore Gesù Cristo, e di sua madre santissima, e nelle festività di san Giuseppe, di s. Alberto, del santo titolare del monastero, del n. p. s. Elia, e della n. gloriosa madre santa Teresa, del Corpus Christi, e nel giovedì santo. Tutte comunicheranno in comunità alla messa conventuale, eccetto quella, che per malattia, o per alcun' altra urgente causa, abbia la licenza di anticipare la comunione. Essendo tutte comunicate resteranno nel coro per un quarto d'ora facendo il ringraziamento.

Idem ut supra

§. 133. V. Potranno eziandio le nostre religiose comunicarsi ogni giovedì, servendosi con spirito, e divozione di farlo. E supposto, che questa comunione non è d' obbligo, con tutto ciò noi l' esortiamo a non tralasciarla. E per quanto avendo dimostrato l'esperienza, che tanto per la colpabile trascuragine, come per l' imprudente frequenza di accostarsi a questo santo sagramento si son seguiti nell'anima gravissimi danni: dichiariamo, che occorrendo nella settimana alcune di quelle feste, che secondo già dissi, sono obbligate le religiose a far la comunione, come quelle degli apostoli, ed altre simili, in tal caso lascieranno la comunione del giovedì, o della domenica, o di quel giorno, che sarà più prossimo alla festività, in cui si comunicheranno, di maniera, che in nessun caso possano essere più di due comunioni in una settimana intervenendo fra l'una, e l' altra due, o tre giorni. Fuor di queste comunioni potranno ancora le novizie comunicarsi nel medesimo giorno, che professano.

Idem ut supra

§. 134. VI. Se alcuna religiosa per qualche causa particolare, ed assai grave, ed urgente si comunicherà alcuna volta di più fuor delle già determinate, lo farà con ordine, ed espressa licenza del n. m. r. p. priore generale, a cui molto raccomandiamo, che rare volte la conceda.

Idem ut supra

§. 135. VII. Se alcuna religiosa, avendo diuturna infermità, che l' impedisca poter venire al parlatorio, o confessionario: potrà il confessore, chiedendolo l' infermità, entrare alcune volte per amministrargli il sagramento della penitenza, ed eucaristia, ancorchè la religiosa non stia in pericolo di morte, talmente, che non sia più di una volta ogni quindici giorni (7). In questo, ed in qualunque altro caso, che il confessore entrerà nella clausura sarà sempre accompagnato da due religiose terze, come già si disse, andando, e ritornando per via retta alla stanza dell' ammalata. Il che tutto osserverà la prelata, e farà, che si osservi con ogni cura, sotto pena di essere sospesa dall' impiego per un mese, ogni qualunque volta opererà in contrario.

ADDIZIONI AL CAPITOLO V.

Additiones ad caput quintum

§. 136. (1). I prelati superiori nomineranno i confessori ordinarj, ed o straordinarj per confessare le nostre religiose, e daranno le licenze necessarie ai particolari, che fuor di quelli si bisogneranno, avendo tutte quelle condizioni, che si esprimono nella Bolla del santissimo padre Benedetto XIV.

Idem ut supra

§. 137. (2). Potranno confessar le nostre religiose senza licenza del prelato quelli, ai quali la concedono le costituzioni della congregazione.

I confessori ordinarj anderanno a sentire le confessioni delle religiose ogni volta, che la comunità, o la maggior parte di essa si comunicherà. Gli straordinarj quattro, o cinque volte all' anno: e i particolari regolarmente ogni settimana una volta.

Idem ut supra

§. 138. (3) Trovandosi i nostri religiosi nelle chiese delle religiose in qualunque funzione ecclesiastica i cappellani maggiori, o minori non potranno in verun modo procedergli a fare atto alcuno, che denoti giurisdizione, o precedenza: di maniera, che non si permetta mai ai detti cappellani un luogo meglio di quello de' religiosi nelle processioni, dar le cenere, palme, o candela, a quello, che uffizia, o riceverli dalla sua mano prima de' ministri, portare il velo, quando si dà a qualche religiosa, trovandosi lì religioso, che lo possa portare, nè nessun altra azione, che possa denotare precedenza.

Per questa ragione non potranno le religiose ammettere cantori di fuor di quelli dell' ordine per celebrare l'uffizj della settimana santa, funerale di qualche secolare senza l' assistenza de'

religiosi, che per questo effetto saranno mandati dal prelato immediato nel modo, che ordinano le costituzioni della congregazione.

Con tutto ciò potranno i cappellani uffiziare in queste, ed in altre simili funzioni in quei luoghi, dove non assistino, nè si trovino i religiosi dell' ordine.

Idem ut supra §. 139. (4) Possono ancora i nostri religiosi andare nei monasteri delle religiose per celebrare le festività, e far le seguenti funzioni: Quella delle quarant' ore, dove si metteranno: quella di n. m. santissima la Madonna del Carmine, di nostro padre san Giovanni della Croce, patrocinio di nostro padre san Giuseppe, quella della Candelora, Cenere, Palme, e quella della settimana santa, e tutte le altre, che si celebreranno con licenza del prelato superiore.

In nessuna di queste festività saranno obbligate le religiose a pagare alcuno de' religiosi per l' assistenza, e ministerj dell' altare, e pulpito, eccettuando quelle, per le di cui spese concorre qualche benefattore, o divoto con determinata limosina. Lo stesso si praticherà nel sepellire, e funerali de' secolari, dando in queste funzioni la limosina proporzionata a quella, che ricevettero. Fuor delle sopradette festività non potranno le nostre religiose celebrar alcun' altra con la predica, senza espressa licenza del prelato superiore, eccettuando quelle, che per istituzione di qualche cappella saranno già dotate, e tassate: o essendo fatte da qualche divoto, che dà tutto il necessario per le spese.

Della stessa maniera non potranno senza la licenza del detto prelato commettere in festività alcuna i ministerj del pulpito, e dell' altare, o di vestire, o dare il velo alle novizie, a persone estere, nè ammettere i suoi discorsi, eccettando quelli, che gli vorranno fare i signori arcivescovo, e vescovo diocesano.

Non potranno finalmente commettere predica nessuna a qualunque sia religioso dell' ordine, senza espresso consenso del prelato superiore, o dell' immediato, sotto la cui cura staranno le dette religiose. Queste, o il presidente del monastero gli manderà fare l' esortazioni, o prediche nelle domeniche di quaresima, dell' avvento, e vigilia di Natale, come si usa, e costuma.

§. 140. (5). Determiniamo, che le nostre religiose non celebrino con musica alcuna festività, eccettuando quella della nostra madre santa Teresa, e quelle saranno fatte, o già stabilite per persone, che concorrono con tutto il necessario per le spese. Non potranno ancora celebrare alcuna festività colla esposizione del sagramento senza la licenza del prelato superiore, eccetto quella del *Corpus Domini* con il suo ottavario, secondo l' uso dell' ordine: quella di giovedì santo nella forma stabilita dalla chiesa: quella delle quarant'ore, dove ci sia il costume, e possibilità per farla: quelle, che avranno le condizioni sopradette: e quelle di nostra madre santa Teresa, e del santo titolare del monastero. In ciascheduna di queste si potranno fare le novene di n. m. santissima del Carmine, di n. m. s. Teresa, e di san Giuseppe: ma per qualunque altra deve precedere la licenza del n. m. r. padre generale. Idem ut supra

§. 141. (6). Comunicheranno le nostre religiose nelle domeniche, e giovedì. Quando però fuor di questi giorni occorrerà alcuna festività di prima, o seconda classe potranno trasferire per questo giorno la comunione del giovedì; ma mai si trasferirà quella della domenica. Idem ut supra

Fuor di questo si permette (ma senza obbligo) che sentendosi tutte o alcune con fervore, e spirito di vera divozione possino comunicarsi una terza volta ogni settimana, lasciando ad arbitrio della prelata determinare il giorno; in cui devono comunicarsi quelle, che avranno il desiderio di accostarsi alla divina mensa. Si dichiara però, che questa permissione s' indirizza solamente alla comunità, o alla maggior parte di essa, e di nessun modo si potrà dispensare, perchè alcuna religiosa si comunichi particolarmente, fuor di quei giorni, nei quali la comunità, o la maggior parte di essa si comunica più di tre volte ogni settimana.

Unicamente si permette, che quella religiosa impedita da infermità, che non può comunicarsi colla comunità, lo possa fare una sol volta nel primo giorno, che sarà in istato di poterlo fare.

Concediamo la licenza, che qualunque religiosa possa comunicarsi in quei giorni anniversarj della sua vestizione e professione, e alla novizia in

quel giorno, che professa, con tanto, che nessuna di queste si comunichi più di tre volte alla settimana.

Tanto ne' giorni della comunione di obbligo, come di divozione, si comunicheranno le religiose tutte insieme in comunità (eccetto nel giovedì santo) nella messa, che dir si costuma nel fine delle ore minori. Potrà però la prelata, dandosi giusta causa, permettere, che alcuna, o alcune religiose si comunichino nella messa conventuale, ma non permetterà, che s'apra il comunicatorio più di due volte nel medesimo giorno.

La prelata avrà sempre con se la chiave del comunicatorio, e solamente la darà per aprirsi, quando sarà necessario, tornando subito a ripigliarla dopo della comunione, talmente, che nessun'altra religiosa possa tenere questa chiave.

Idem ut supra

§. 142. (7). Le religiose ammalate, ed impossibilitate per venire ai confessionarj ancorchè non si trovino in pericolo di morte possono comunicarsi d'otto in otto giorni, cominciando a contarsi dal giorno della sua impossibilità, entrando i confessori nella clausura per amministrargli i sagramenti della penitenza, ed eucaristia.

Essendo entrati i confessori per amministrare questi sagramenti a qualche ammalata, potranno ancora amministrarli a qualunque altra, che si trovi nella stessa impossibilità, ancorchè rispettivamente a questa non siano trascorsi i detti otto giorni.

Nel caso, che essendo passati quattro giorni dopo, che le ammalate si sono comunicate, occorrerà alcuna delle feste del *Corpus Domini*, o i primi giorni delle tre pasque, cioè Natale, Risurrezione, e Pentecoste, della Concezione, ed Assunzione della Madonna, di nostra madre santissima la Madonna del Carmine, di nostra madre santa Teresa, di nostro padre san Giuseppe, e del suo patrocinio, e di nostro padre san Giovanni della Croce, potranno comunicarsi le dette ammalate, cominciando a contarsi da questo giorno gli otto giorni per poter comunicarsi un'altra volta.

Le ammalate, che avranno ricevuto il santo viatico potranno comunicarsi di tre in tre giorni in quanto dura il pericolo della infermità.

CAP. VI.

Del mantenimento corporale, benedizione, azione di grazie, e della ricreazione

De alimentis necessariis.

§. 143. I. Le prelate avranno tutta la cura di provvedere le religiose del mantenimento necessario tanto in tempo di salute, come in quello di malattia, evitando sempre il superfluo. Il prelato superiore zelerà con ogni diligenza questo punto nelle visite, castigando con rigore la mancanza, o eccesso, che in questo avran fatto le prelate.

De refectorio communi.

§. 144. II. Tutte le religiose si aduneranno a mangiare nel comun refettorio quel tanto, che Iddio gli darà, assistendo per quanto sia possibile alla prima tavola, per evitare la confusione di replicate tavole. Ed essendo in questo qualche mancanza, la prelata la castigherà con severità.

Horarium pro refectorio.

§. 145. III. Nei giorni di digiuno del nostro ordine pranzeranno in ogni tempo un'ora prima del mezzo giorno: in quelli della chiesa mezz'ora, e nell' estate due ore prima del mezzo giorno. (1)

De lectione spirituali habenda in refectorio.

§. 146. IV. In tutto il tempo della tavola, cioè, pranzo, cena, collazione si leggerà sempre la lezione spirituale. A pranzo si leggerà nel principio un paragrafo delle costituzioni, e dopo un libro spirituale. Nel venerdì si leggerà la regola primitiva dell' ordine. (2)

De abstinentiis.

§. 147. V. Se qualche religiosa si troverà con fervore, e spirito di fare qualche mortificazione, prima, che comincino a mangiare, lo potrà fare, avendo prima ottenuta la licenza per non perdere quello spirito di divozione, che produce de'gran frutti nell' anima: ma questo si faccia con brevità per non impedire la lezione spirituale. Ed esortiamo tanto le prelate, come le suddite, che procurino di conservare questo santo costume di fare nel refettorio mortificazioni ordinarie, e straordinarie.

De æqualitate pro singulis servanda.

§. 148. VI. Nel refettorio si distribuiscano a tutte le religiose pietanze uguali tanto nel numero, come nella quantità, e qualità senza distinzione fra suddite, e prelate, di maniera, che a nessuna religiosa si darà cosa alcuna straordinaria, nè in diverso modo condita, eccettuando il caso di particolar necessità, e con licenza della prelata, sotto pena di colpa grave tanto a chi la dà,

come a chi la riceve. L'istesso e sotto la medesima pena osserveranno le religiose, che mangeranno, e serviranno alla seconda tavola, a nessuna delle quali si potrà dare con diversa, o in diverso modo condita di quelle della prima tavola, nè la religiosa, che lì presiede lo potrà concedere senza licenza della prelata. (3)

De poenis contra non venientes ad refectorium.

§. 149. VII. Non permetteranno le prelate, che la comunità mangi, ceni, o faccia collazione fuor del refettorio, eccettuando qualche Pasqua, o festa solennissima; e questo rarissime volte, e chi in questo mancherà, sarà castigata secondo la qualità della colpa. (4) Nessuna religiosa potrà mangiare, o bere senza licenza sotto pena di essere castigata conforme alla sua colpa. Ed esortiamo a tutte le prelate, che fuor delle ore della refezione comune non permettano cosa alcuna da mangiare alle religiose, per essere cosa molto conveniente tanto per la salute del corpo, come per quella dello spirito.

De querelis non promovendis circa victum.

§. 150. VIII. Nessuna religiosa mormorerà del mantenimento, che gli si dà, ossia in quanto alla quantità, e qualità, come al modo di farlo, e condirlo. Avranno però la prelata, e la provveditora una gran cura di che il mantenimento, che Iddio gli dà sia buono, e ben condito; di maniera che le religiose si possano sostentare con quello, che gli si dà, non avendo altra cosa fuor di questo.

De benedictione, et gratiarum actione.

§. 151. IX. La benedizione, ed azione di grazie a pranzo, cena, e collazione in ogni tempo si reciteranno come si trovano nel fine del breviario Romano. Nei digiuni della Chiesa, o dell'ordine a pranzo dopo terminata l'azione di grazie nel refettorio, uscirà la comunità per la casa immediata recitando il salmo *De profundis*, il quale si terminerà con il *Requiem æternam*, e con l'orazione *Deus veniæ largitor*. Nei giorni che non sono di digiuno nel fine del pranzo uscirà la comunità dal refettorio per il coro, recitando il salmo *Miserere*, o quello, che si avrà da dire in suo luogo, e lì si termineranno le grazie, uscendo la comunità nel fine di quella per l'anti-coro, recitando il salmo *De profundis*, che si terminerà nel modo sopradetto. Le grazie, che si devono dire dopo la cena si termineranno nel refettorio, uscendo da questo in silenzio. Nei giorni di collazione si dirà nel fine = *Sit nomen Domini benedictum etc.* e recitando il *Pater Noster*, e l'*Ave Maria* usciranno dal refettorio in silenzio.

De solatio.

§. 152. X. Come l'esempio de' santi padri, e la quotidiana sperienza insegnano, che per la conservazione della vita regolare è molto conveniente, che le religiose abbiano alcuna onesta ricreazione, perchè gli animi fatigati con la severità della penitenza abbiano qualche sfogo, e lo spirito si rinforzi per ritornare con più fervore agli esercizj spirituali: determiniamo, che le nostre religiose adunate in comunità abbiano ogni giorno in tutto il tempo un'ora di ricreazione dopo pranzo, ed un'altra dopo cena, o collazione eccettuando la settimana santa. (5) Nell'ora di ricreazione del mezzo giorno ed in quella della sera in tempo d'inverno, si occuperanno le religiose sempre in fare qualche lavoro. Nel tempo di estate potrà la prelata abbreviare la ricreazione del mezzo giorno, e quanto si leverà da questa, si potrà accrescere a quella della sera, misurandosi queste ore con l'orologio d'arena. (6) In quanto le novizie non saranno più d'una, o due avranno la ricreazione insieme colle professe, stando regolarmente vicino alle sue maestre: eccedendo questo numero saranno da ricreazione separate dalla comunità con la sua maestra, eccetto nelle feste di prima, e seconda classe; ed allora staranno insieme con la comunità.

De allocutionibus in recreationibus habendis.

§. 153. XI. Come i discorsi, e pratiche delle religiose devono essere sempre spirituali, sarà particolar cura delle prelate l'invigilare che nelle ricreazioni non si dicano parole alcune di mormorazione, o di scurrilità, e le pungenti si eviteranno con maggior cura, essendo severamente castigate dalle prelate quelle, che le diranno. Non permetteranno, che le religiose parlino, o discorrano delle sue genealogie, o patrie, nè spendano il tempo in perfidiare, o contendere; perchè tutto questo fuor di non essere edificativo per l'anima, è contrario all'onesta ricreazione. Quelle, che in questa parte saranno difettose per la prima volta si castigheranno con una disciplina, e ricadendo nella medesima colpa gli accrescerà la pena alla proporzione del delitto. In quanto l'una parlerà, le altre devono star zitte per levar la confusione. Esortiamo molto a tutte le religiose, che almeno un giorno ogni settimana abbiano una confe-

renza spirituale, nella quale si tratti dei mezzi proporzionati per conseguire le virtù, e mortificare le passioni.

De ludis vetitis. §. 154. XII. Nell'ore della ricreazione, e molto meno fuor di esse, di nessuna maniera si permetterà alle religiose alcun giuoco: per quanto il Signore gl' insegnerà il vero modo di divertirsi piamente, e religiosamente. E facendo così sarà questo tempo bene impiegato. Per questo si devono molto adoperare perchè non siano d' aggravio l'una all'altra, e che in tutte le parole giuocose, che diranno, lo facciano con modestia, e discrezione.

De modo sese ad invicem diligendi. §. 155. XIII. Nessuna religiosa abbraccierà un'altra, o gli toccherà nel viso, o nelle mani, nè avranno amicizie particolari; ma tutte unicamente si ameranno fra di se, siccome Nostro Signor Gesù Cristo ordinò replicate volte ai suoi discepoli; ed essendo poche di numero, lo potranno fare con molta facilità, imitando così al suo divino sposo, che ugualmente per noi tutti ha dato la sua vita, e sperimenteranno di quanto profitto gli sia questo generale amore delle une coll' altre.

De aliis operibus faciendis post solatium. §. 156. XIV. Finita la ricreazione di mezzo giorno in ogni tempo si ritireranno alle sue stanze, e nell'estate potranno riposare un' ora. Quelle, che non dormiranno, osserveranno il silenzio. Passata l'ora della ricreazione della sera, reciteranno la compieta, e finita questa si ritireranno alle sue stanze, fino al matutino, osservando in tutto questo tempo il silenzio, come ordina la regola primitiva dell'ordine.

ADDIZIONI AL CAP. VI.

Additiones ad caput sextum. §. 157. (1). Se le religiose nel tempo della state vorranno pranzare un'ora prima del mezzo giorno lo possono fare, accordandosi la prelata col consenso delle clavicolarie.

Dichiariamo, che in quei giorni, che le religiose digiunano per divozione colla licenza della prelata, gli si deve sempre somministrare il mantenimento ordinario.

Idem ut supra §. 158. (2). In un giorno d'ogni settimana si leggerà ancora a pranzo il catechismo della dottrina, nel quale saranno esaminate tutte le religiose nel tempo della visita dal prelato superiore, e nella quaresima dai pp. confessori.

Idem ut supra §. 159. (3). Proibiamo sotto pena di colpa grave, che nessuna religiosa possa dare, o mandare ad alcuna persona quel, che gli avvanza nel refettorio, e solamente lo concediamo alla portinara principale, secondo l'uso del monastero. E la prelata, che acconsentirà al contrario, incorrerà nella medesima pena.

§. 160. (4). Le cene straordinarie si potranno dare nelle pasque, e giorni più solenni, con tanto, che in tutto non eccedano in ogni anno il numero di ventiquattro, fuor de'giorni di *allegrie*, che saranno due volte in ogni anno, come i religiosi, e de' giorni chiamati di *sollievo*, secondo il costume stabilito in ciascheduna delle comunità. Idem ut supra

§. 161. (5). In quei giorni, ne' quali la comunità per alcuna urgente causa non anderà nel refettorio alle ore ordinarie, si regolerà di tal modo al tempo della ricreazione, che passata un' ora dopo mezzo giorno poco più, poco meno si ritirino tutte le religiose alle sue stanze, ed osserveranno il silenzio fino al tempo del vespero. Idem ut supra

§. 162. (6). In tutti i giorni, eccetto quelli della settimana santa fino al sabbato *exclusive* averanno le religiose dopo la cena, e collazione un' ora di ricreazione, e dopo di essa diranno la compieta. Finita questa osserveranno il silenzio sino a tanto, che non sia determinata la prima del seguente giorno, come ordina la regola primitiva. Idem ut supra.

Nei giorni della cena straordinaria si dirà la compieta insieme con il matutino, e l'esame di coscienza.

§. 163. (7). La prelata proporrà la materia delle conferenze spirituali, e ciascheduna delle religiose dirà il suo sentimento, e la ragione perchè lo dice, di modo, che non sarà necessario, che la prelata faccia alcun discorsetto; ma tutte converranno spiritualmente sopra la materia proposta, e sopra d'un'altra, che di questa si possa addurre: ed alcune volte sopra la dottrina cristiana, sfuggendo tutta la confessione. E se per meglio impiegare il tempo sarà di bisogno alcune volte leggere qualche libro spirituale, l'istessa prelata lo farà leggere da quella religiosa, che meglio gli parerà. Idem ut supra

CAP. VII.

Dell'osservanza della santa povertà

De paupertate servanda.

§. 164. I. Tutte le nostre religiose hanno da vivere sempre delle limosine, e dell'entrate, che avranno i suoi monasteri. Ma in quelli, che staranno ne'luoghi, e popolazioni grandi, dove possano comodamente sostentarsi delle limosine, non dovranno avere gran cura dell'entrate annuali. Nei luoghi però, dove non possono sostentarsi solamente delle limosine, procureranno di avere in comune una entrata sufficiente per il suo mantenimento. In tutto il rimanente non deve essere differenza fra i monasterj, che hanno entrata sufficiente, e quelli che non l'hanno.

De eleemosynis non postulandis.

§. 165. II. Non chiederanno limosine in quanto senza di queste si potranno sostentare: nè introdurranno il chiederle senza gran necessità. Anzi cerchino di mantenersi con la fatica delle sue mani, come faceva l'apostolo s. Paolo; chè il Signore con la sua celestiale provvidenza darà il necessario alle sue serve. Se queste cercheranno di sostentarsi con un sostento moderato, e non desidereranno cose superflue, niente gli mancherà per il suo preciso mantenimento. E se con tutte le sue forze procureranno di servire, ed amare Iddio, lui, che è nostro padre celestiale provvederà di maniera, che non gli mancherà la paga delle fatiche, e lavori delle sue mani, con che possano sostentarsi.

De bonis non possidendis.

§. 166. III. Di nessuna maniera possederanno le nostre religiose cosa alcuna propria, nè manco per il solo uso senza licenza della prelata, la quale non potrà concedergli, che abbiano in particolare cosa alcuna da mangiare, o vestire, nè anche, o tiratori, eccetto quelle solamente, che saranno necessarie per l' officine del monastero. E perchè il demonio cerca, che si guasti, ancorchè sia in poca cosa la perfezione della santa povertà, è molto conveniente che fra le nostre religiose tutte le cose siano totalmente comuni. Per tanto toccherà alla priora d' indagare con diligenza se alcuna religiosa sia dell'amore, ed affetto verso di qualche cosa, o siano libri, o stanza, o qualunque altra cosa, e farà, che subito gli sia levata. E questo determiniamo, che si osservi con tutto rigore così nei monasteri, che avranno dell'entrata, come in quelli, che non l'hanno. Il che la prelata eseguirà severamente, non permettendo, che in nessun modo si manchi a questa costituzione. Il prelato superiore la castigherà aspramente, trovando, che in questo abbia mancato. E il medesimo, o il visitatore esaminerà bene nel tempo della visita tutti i mobili, ed ancor le cose di divozione, che le religiose avranno per il suo uso, e gli leverà tutto quanto troverà di superfluo. (1)

De licentiis exquirendis ad aliquid postulandum.

§. 167. IV. Nessuna religiosa potrà dare, chiedere, o ricevere cosa alcuna, ossia in poca, o in gran quantità senza licenza della prelata, alla quale si farà vedere tutto quanto si porta al monastero, o alle religiose, ancorchè sia con il titolo di limosina. Il prelato superiore avrà gran cura sopra l'osservanza di questa costituzione. E dichiariamo, che per quanto tocca alla povertà, la pratica, per la quale gli uomini dotti giudicano quello, che è lecito fare in questa parte, che nel nostro ordine corre, ed ha sempre corso, ed è molto rigorosa: di modo che i donativi, che nelle altre religiose non sono colpa grave, sono, e saranno sempre nel nostro. (2) E perchè la povertà non obblighi meno i prelati, che i sudditi, non potrà prelata alcuna spendere fuor del sostento ordinario delle religiose, provvisioni di casa, acconcimj necessarj di essa, sagrestia, sartori, ed altre officine in tutto il triennio più di venti scudi, e questi in pro del monastero, senza consenso espresso del capitolo conventuale, e licenza del prelato superiore. Non potrà neppure la prelata far limosina alcuna, che passi la somma di cinque paoli, senza consenso del capitolo. (3)

De erogatione oblationum.

§. 168. V. L' offerte, e le limosine, che i cristiani daranno al monastero, e tutto quanto si percipisce delle sue entrate, o quanto di qualunque altro modo gli appartiene si metterà subito dentro, non restando di fuori, nè in qualunque altra parte, nè in modo di deposito, nè d' imprestito, e si conserverà in un' arca serrata con tre chiavi diverse, o non entrando in questa, in un' altro luogo sicuro noto alle clavicolarie, sotto pena di colpa grave per tre giorni. Di lì si caverà fuori in presenza almeno di due clavicolarie, quanto sarà di bisogno per le spese, e si darà alla procuratora del monastero; e questa con l' ordine della prelata lo spenda in quel,

che sarà necessario, scrivendo tutto quanto si dirà in un libro destinato per questo effetto. Nel fine di ogni settimana, finita la lezione spirituale del giorno darà la detta procuratora conto alla prelata, e clavicolarie di tutto quanto si è speso, e si scriverà in un libro per poi render conto di tutto al prelate superiore (4).

De redemptione censuum, eorumque erogatione.

§. 169. VI. Ordiniamo, che quando ai monasterj delle nostre religiose si redimeranno alcuni censi, non possano queste consumare, o spendere cosa alcuna per piccola che sia del capitale de' medesimi censi, ma con la possibile brevità s' impieghino in entrata certa, e sicura. L' istesso si praticherà colle doti, che si riceveranno, mettendole subito a fruttato, senza spendere, nè sminuire parte alcuna di esse. E se alcuna volta accaderà per alcun caso gravissimo, consumarsi, o spendersi alcuna cosa de' capitali di detti censi, o doti, questo non si farà senza licenza scritta dal n. m. r. p. priore generale, il quale non la concederà senza espresso consenso della comunità delle religiose. Incarichiamo la coscienza del detto prelato, e delle medesime religiose, perchè esaminino, ed indaghino quest' affare con gran cura, non permettendo, che si faccia, fuor che in qualche urgentissimo caso per evitare altri danni maggiori. La prelata, che in questo si troverà colpevole sarà sospesa dal suo impiego per più, o meno tempo, secondo la quantità, che avrà speso, o consumato (5).

ADDIZIONI AL CAP. VII.

Additiones ad caput septimum.

§. 170. (1). Il prelato superiore non permetterà, che le religiose abbiano nelle stanze alcune imagini in statue, o dipinte a colori, e solamente gli permettiamo alcune stampe di carta, o di color nero.

Non permetterà neppure, che portino sul petto crocifissi indorati, nè croci indorate, o mosaicate.

Le prelate visiteranno le stanze due volte ogni anno, osservando tutto quanto lì ci sarà, levando il superfluo, e provedendole del necessario, sotto pena di sospensione dall' impiego per quindici giorni, e le religiose non potranno occultare cosa alcuna in queste visite, sotto pena di proprietarie.

Idem ut supra

§. 171. (2). Non potrà religiosa alcuna suddita, o prelata imprestare a qualunque persona di fuori libri alcuni del monastero senza licenza del prelato superiore. E quella, che farà in contrario sarà castigata colla pena della privazione dell' impiego per quindici giorni essendo prelata. Se sarà suddita colla privazione del velo per quindici giorni.

§. 172. (3). Nessuna prelata potrà vendere, o alienare cosa alcuna, che appartenga alla sagrestia, chiesa, o monastero senza il consenso della comunità per voti segreti, e se il suo valore, e prezzo sarà di venti scudi, deve intervenire la licenza del prelato superiore, sotto pena di privazione dall' officio per tre mesi. Idem ut supra

Potranno le religiose mandare alcuni regali di robba da mangiare già condite alle comunità de' nostri religiosi, in quei giorni, che questi l' assistono, e fanno le feste nelle sue chiese: in attenzione alla sua fatica potranno mandare per la comunità alcuna cosa, come si costuma in altri monasteri in questi tali giornate.

Non potranno le nostre religiose alloggiare fuor d' un caso gravissimo, persone estere nelle case de' cappellani, o fattore, nè somministrare ai religiosi, che si alloggiano ne' suoi ospizj cosa alcuna condita con la carne, o diversa da quelle, che ordinariamente si dispensano alla comunità delle medesime religiose. E la portinara, che farà in contrario sarà castigata dal prelato superiore con un pane, ed acqua.

I religiosi, che si alloggieranno negli ospizi sopradetti dal primo giorno applicheranno le messe, secondo l' intenzione della prelata, eccetto il predicatore, e quelli, che celebreranno le sue festività, i quali nei primi tre giorni non saranno in quest' obbligo. In nessun tempo però l' averanno i religiosi, che anderanno a confessare le religiose, dove non ci sia ospizio, nè alloggio, nè quelli, che serviranno da cappellani.

§. 173. (4). Se qualche religiosa avrà qualche legato, o lascita annua, tutta la disposizione del suo fruttato deve correr per conto della prelata, siccome tutte l' entrate del monastero. Idem ut supra

§. 174. (5). Non potrà prelata alcuna consumare i capitali chiamati delle *memorie*, che staranno nel suo essere, o perchè non s' impiegheranno in fruttato, o perchè furono disfatti. E questo si deve ancora intendere di qualunque altro denaro, che stia in deposito, o per pagamento di tutto, o di qualche parte della dote d' alcuna religiosa. E non potrà dare, o pigliare Idem ut supra

in imprestito questo denaro con qualunque sia pretesto sotto pena della sospensione dall'impiego per un mese. Però la prelata, che prima di terminare il suo impiego non rimetterà intieramente tutto quanto avea consumato, resterà priva di voce passiva per un'anno incominciando a contarsi dal tempo che sarà abile per essere eletta. L'istessa pena incorreranno proporzionatamente le clavicolarie.

Nessuna prelata senza il consenso della sua comunità per voti segreti, e licenza del prelato superiore potrà prendere denaro a censo, comprare, o vendere possessioni, nè imporre censo alcuno sotto pena della sospensione dal suo impiego per due mesi.

Non potranno nella stessa maniera sotto la medesima pena fare spese grandi in danno del monastero, ancorchè sia col titolo di ripari forzati di qualche officina del medesimo monastero, senza il sopradetto consenso della comunità, e licenza del prelato superiore data in iscritto, la quale si mostrerà alla comunità prima d'incominciare l'opera, che si giudica necessaria. Il prelato superiore esaminerà con ogni cura nelle visite de' monasteri l'osservanza di questa determinazione.

Quella però, che senza i requisiti, che restano determinati lascerà il monastero impegnato in più d'ottanta scudi incorrerà la pena della privazione di voce passiva, ed inabilità ad esser prelata, portinara, o sagrestana per sei anni.

Nessuna prelata, vicaria, o presidente riscuoterà con anticipazione l'entrate della comunità, nè gli alimenti d'alcuna pretendente, che abbia da vestirsi in tempo di un'altra prelata, e nel caso d'averli ricevuti, non potrà spenderli sino a tanto che non entri la detta pretendente, e ci sia nuova prelata. Quella, che in questo si troverà colpevole sarà punita dal prelato superiore con la pena della sospensione dall'impiego per un mese, essendo prelata, ed essendo suddita con la privazione del velo per un mese.

Così non potrà ancora prelata nessuna fare acconcimi, o fabbricare nel monastero in quanto questo si trovi impegnato ancorchè i debiti siano fatti dalle sue antecessore, sotto pena della privazione del velo per dieci giorni.

In nessuna maniera si faranno regali di qualunque sorta di mobili alle priore nelle sue elezioni, e compleanni, nè in nessun'altra funzione fra l'anno, nè le religiose faranno questi regali le une all'altre: nè ne' pranzi, merende, o cene si eccederà il solito a farsi ne' giorni di prima classe; nè finalmente correrà la spesa, agenzia, o disposizione per conto della superiora, o di altra religiosa particolare, ma per conto della comunità, e solamente per determinazione della prelata. Questa stessa moderazione, e povertà si osserverà ne' doni, che si spartiranno nella pasqua di pentecoste, e santi dell'anno, dandoli solamente la prelata, e non alcuna religiosa particolare. La priora, che in questo mancherà sarà castigata con un giorno in pane, ed acqua, ed otto giorni di privazione del velo, essendo suddita.

Si permette con tutto ciò, che una volta fra l'anno si faccia alla prelata, e non ad altra religiosa, ancora a spese della comunità quella dimostrazione di giubilo chiamata *coronazione*, secondo il costume dell'ordine, talmente, che così in questa, come in qualunque altra solennità, o funzione non ci sia rappresentazione alcuna di comedie, intermezzi, o altre simili. Solamente si permette, che nella festa di natale si rappresentino alcune composizioni spirituali, o alcun atto sagramentale, senza che le religiose mutino d'abito per queste rappresentazioni.

La religiosa, che avrà necessità potrà usare del tabacco con approvazione del medico, e licenza della prelata, essendo la religiosa obbligata a dar parte di questo al prelato superiore in tempo della visita, il quale esaminerà se la prelata contribuisce col necessario alle religiose, che di esso usano.

Non potranno le prelate, o comunità delle nostre religiose dar l'autorità a qualunque persona per riscuotere l'entrate de' suoi monasteri, senza il consenso, ed approvazione del prelato superiore, e senza che precedano le sicurtà necessarie alla sua soddisfazione. E l'istesso prelato per se, o per altra persona intelligente prenderà ogni anno i conti ai procuratori costituiti in questo modo.

CAP. VIII.

Del digiuno, ed astinenza della carne.

De jejunio. §. 175. I. Le nostre religiose digiuneranno, cominciando dalla festa della esaltazione della santa croce sino al giorno di Pasqua di Resurrezione, eccettuando le domeniche, secondo comanda la regola primitiva.

De abstinentia a carnibus. §. 176. II. Non mangeranno la carne fuor de casi permessi nella stessa regola, ed ancora non la potranno mangiare, nè altre robbe condite con quella nelle tavole ordinarie del refettorio, ma in un' altra, che lì ci sarà per quest' effetto.

De privilegiis super jejunio. §. 177. III. Nei digiuni del nostro ordine, ancorchè siano veri digiuni ecclesiastici, per privilegi particolari de' sommi pontefici, potranno le prelate disporre come meglio gli parerà, che ne' detti digiuni si mangino ova, e latticinj. Nei digiuni della Chiesa, e nei venerdì si osserverà in questa parte i costumi de' vescovati, ove si trovano stabiliti i monasteri, e si potranno mangiare l' ova, e latticini nel refettorio comune (1).

ADDIZIONI AL CAP. VIII.

Additiones ad caput octavum. §. 178. (1). Non potranno le religiose condire nessuna vivanda di carne dentro del monastero per persone secolari di qualunque stato, e graduazione, che siano, eccetto, ancorchè rare volte, per smuovere l' appetito a qualche persona ammalata particolare benefattora della religione, e la prelata che farà, o permetterà il contrario sarà castigata con la pena della privazione dell' impiego per un mese.

CAP. IX.

Del vestito delle religiose.

De vestimentis religiosarum. §. 179. I. L' abito, e vesta delle nostre religiose ha da essere di una saja grossolana, e di colore nero naturale senza tintura alcuna. L' abito sarà il più stretto, che possa essere con le maniche ancora strette, tanto larghe nella bocca, come nel fine, senza pieghe, tondo, senza coda, e che arrivi sino ai piedi.

Idem ut supra. §. 180. II. Lo scapolario sarà della stessa robba, e del medesimo colore, quattro dita più alto dell'abito, ed anderà sopra i veli e tocche.

§. 181. III. La capa sarà della stessa robba della tonaca, o abito: però di color bianco, ed uguale nella lunghezza allo scapulario, il quale avrà solamente il giro, che sarà necessario, evitando ogni superfluità. Idem ut supra

§. 182. IV. Le tocche saranno di canapa, o lino grosso, e senza pieghe. Idem ut supra

§. 183. V. Le tonache interiori, coscini, e lenzuola del letto saranno di stamigna. Potranno le ammalate usare di lenzuola, e cuscini di lino. Il suo calzare saranno le sandole, e per onestà calzette di canavaccio, stoppa, od altra somigliante robba. Idem ut supra

§. 184. VI. Ne' letti non useranno di matarazzi, ma di pagliacci, facendo vedere la sperienza, che bastano ancora per l' ammalate. Idem ut supra

§. 185. VII. Non useranno di trabacche intorno al letto, nè di nessun' altro ornato, solamente dandosi la necessità, e con la licenza della prelata si potrà usare nei letti d' alcun riparo di stora, o canavaccio, o d' altra simil cosa di poco prezzo. Idem ut supra

§. 186. VIII. Ogni religiosa averà il suo letto a parte, e nessuna potrà avere tappeto, o altra simil cosa, nè coscino chiamato volgarmente *d'estrado*: per esser cosa disdicevole, e poca decente ad una religiosa. Per questo solamente gli permettiamo li tappeti necessarj per l'abbellimento della chiesa. Idem ut supra

§. 187. IX. Nei vestiti, e nei letti non potranno usare di varietà di colori, ancorchè sia in cosa molto limitata, nè portare vestito alcuno foderato. Però se qualche ammalata bisognerà di qualche attenzione userà d' un sopratutto dell' istessa robba dell' abito. Idem ut supra

§. 188. X. Tutte le religiose porteranno i capelli tagliati per non perdere vanamente il tempo in aggiustarli, e pettinarli. Non averanno specchio, nè cosa alcuna curiosa, e galante, ma un totale disprezzo di se medesime in tutte le cose. Facciamo quì particolare menzione di tutto questo, perchè appartiene all' istituto dell' ordine, e che si deve osservare appuntino, perchè non si scordi colla rilassazione quello, che appartiene al nostro istituto, ed al nostro obbligo. Idem ut supra

ADDIZIONI AL CAP. IX.

§. 189. (1). I fazzoletti, che le religiose devono avere per soffiarsi il naso, saranno di bombace, o lino. Per la decenza gli si permette di poter tenere, specialmente stando ammalate Additiones ad caput nonum

coperte povere sopra il letto, di modo che restino questo, e le religiose occulte quando sarà necessario.

CAP. X.

Delle fatiche, e lavoro delle mani.

De laboribus manualibus. §. 190. I. Avranno le nostre religiose gran cura di adempire quello, che comande la regola primitiva, cioè = *Che chi vuol mangiare deve lavorare* = all' imitazione dell' apostolo san Paolo, che si sostentava colla fatica delle sue mani.

Idem ut supra §. 191. II. Non si occuperanno con tutto ciò a lavorare d' oro, o d' argento, eccettuando quello, che gli sarà necessario per le loro sagristie. Il suo lavoro sarà filare, o fare altre simili cose, che non siano di tanta applicazione, che occupino i suoi pensieri, distraendoli dalla meditazione del Signore.

Idem ut supra §. 192. III. Non si assegnerà lavoro per giornata alle religiose; ma ognuna penserà a faticare quanto potrà per guadagnare il sostentamento per le altre. Esortiamo a tutte, che così lo facciano con ogni cura, considerando, che sono povere, e che l' oziosità è la matrigna dello spirito. La prelata riprenderà la religiosa, che in questo sarà negligente.

Idem ut supra §. 193. IV. L' istessa prelata spartirà i lavori, che le religiose hanno da fare, i quali si convertiranno tutti in utilità del monastero.

Idem ut supra §. 194. V. In nessun monastero ci sia casa di lavoro comune, dove le religiose si adunino per lavorare, per non dare occasione, che si rompa il silenzio stando tutte insieme.

Idem ut supra §. 195. VI. Non contrasteranno sopra il prezzo de' suoi lavori, riceveranno bensì pacificamente quanto per questi gli proferiranno: e quando giudichino, che non sono pagate quanto meritano, facciano altri di maggiore utilità.

CAP. XI.

Del silenzio, e permanenza nelle stanze

De silentio. §. 196. I. Osserveranno le nostre religiose con ogni cura il silenzio, che la regola determina, cominciando quando comincia la compieta sino al fine della prima del seguente giorno. Nel rimanente non potranno le religiose parlare le une con l'altre eccetto l'uffiziale in quelle cose necessarie, ed appartenenti ai suoi impieghi. Nel tempo del silenzio non si potrà trattare nella stanza della prelata di cosa alcuna, che non sia molto necessaria, il che si farà in poche parole.

De licentiis necessariis ad loquendum. §. 197. II. La prelata solamente darà licenza ad una religiosa per parlare con un'altra, quando giudicherà, che da una tal conversazione può risultare, che in qualcheduna di esse si possa accendere un maggiore amore verso del suo divino sposo, o gli possa seguire alcun' altro profitto spirituale. Questo s' intende non d'una sola domanda, o risposta, potendolo fare senza necessità della licenza.

De solitudine. §. 298. III. In tutto il tempo, che le religiose staranno libere dal servizio della comunità, e dalle occupazioni del monastero, ognuna starà nella sua stanza, o nel ritiro, che la priora gli assegnerà, lavorando, non essendo giorno di festa, osservando in questo ritiro la solitudine, che la regola determina, quando ordina, che ognuna stia per se sola nella sua stanza, o vicino ad essa.

De velito ingressu in cubicula monialium. §. 299. IV. Nessuna religiosa potrà entrare di giorno nella stanza di un' altra senza licenza della prelata, sotto pena di una disciplina, ed un digiuno, e molto meno di notte sotto pena di colpa grave. E nell'istessa pena d'un digiuno, e d'una disciplina incorreranno quelle, che in qualunque ora entreranno nella stanza della prelata, quando questa non c'è. (r)

ADDIZIONE AL CAP. XI.

Additiones ad caput undecimum. §. 300. (1). La religiosa, che entrerà nella stanza della prelata di sera, non essendo dentro la prelata, incorrerà la pena di colpa grave.

CAP. XII.

Della vita umile, comune, ed uguale, che si deve osservare, e degli edifizj.

De vita humili, et communi. §. 301. I. Nè alle prelate, nè a qualunque altra religiosa del nostro ordine si darà il titolo di *signora*, *donna*, o altri simili trattamenti, che si sogliono dare per onore; ma tutte si tratterranno con parole umili; di modo che alla priora, e superiora attuale, e quelle, che già furono priore gli si darà il titolo di *madri*, ed il trat-

tamento di *vostra riverenza*: e l'altre religiose s'intitoleranno *sorelle*, e gli si darà il trattamento di *vostra carità*, e l'istesso si osserverà nello scrivere.

Idem ut supra — §. 202. II. Tutte le religiose, senza alcuna eccezione faranno i ministeri, che gli sono assegnati nella tavola, e quelli di umiltà, come sono stroffinare, e scopare, adunare in comunità tanto le priore, come le suddite. (1)

Idem ut supra — §. 203. III. Quelli, che eserciteranno i ministeri della sartoria, e dispensa avranno una gran cura in provvedere ugualmente con carità le religiose di tutto il necessario, tanto per il mantenimento, e vestiario, come per tutto l'altro, che bisogneranno, precedendo sempre la licenza della prelata, e non altrimenti.

Idem ut supra — §. 204. IV. Nè la prelata, nè alcun altra religiosa delle più anziane sarà servita, o trattata più curiosa, e delicatamente di quel che sono l'altre, ma tutte saranno ugualmente trattate, come determina la regola, attesa unicamente la necessità di ciascheduna, e più la necessità, che l'età, perchè molte volte quelle di più anni hanno minor indigenza. Avranno tutte una particolar cura di osservare questo generalmente, essendo così conveniente per molte ragioni.

De monasteriorum, et ecclesiarum structura. — §. 205. V. I monasteri delle nostre religiose non si edificheranno curiosamente, eccettuando la chiesa, conforme le piante approvate dai chiamati in volgare *Trazadores* del nostro ordine, e non in altra maniera (2). Negli edifizi si attenderà solamente al necessario, evitando tutta la superfluità. Le mura siano le più forti, che sia possibile; e le mura del giardino ovvero orto devono aver l'altezza di diecinove, o venti piedi, cominciando dalla superficie della terra. I giardini o orti devono contenere uno spazio capace di potere edificare alcune cappellette, o romitorj, dove le religiose possino ritirarsi a far orazione, ad esempio de' santi padri; e questi non si edificheranno attaccati al muro dell'orto. Ne' monasteri non ci sarà fenestra alcuna, che guardi la strada, ma tutte si apriranno verso l'interiore della clausura, e quelle che guardano il giardino avranno le sue ferrate. (3)

ADDIZIONI AL CAP. XII.

Additiones ad caput duodecimum. — §. 206. (1). All' infermiera, e portinara principale comanderà la prelata, che non siano messe nella lista de' ministeri, ed uffizi, perchè meglio pensino ai suoi,

Idem ut supra — §. 207. (2). Le piante de' monasterj delle nostre religiose saranno approvate dal definitorio.

Idem ut supra — §. 208. (3). Le prelate avranno una gran cura nell'osservanza di tutto quanto resta stabilito sopra gli edifizi, e non potranno crescere, sminuire, o mutar cosa alcuna, o in tutto, o in parte di qualunque edifizio del monastero, nè far di nuovo coretti, quadri di qualsisia altare, aggiustare, o mutar quelli già fatti senza licenza scritta dal definitorio, e pianta approvata dal medesimo. La prelata, che farà il contrario sarà privata del suo impiego per quattro mesi, e le suddite, che in questo si troveranno colpevoli saranno castigate colla pena della privazione di voce, e luogo per il medesimo spazio di tempo, e quelle, che non avranno voce, e luogo con altra pena proporzionata a quella.

CAP. XIII.

Dell' inferme

De ægrotantibus. — §. 209. I. L' inferme saranno medicate, e curate con tutta la carità, pietà, e delicatezza, che permette la povertà religiosa. Per questo sarà dalla prelata nominata per infermiera quella religiosa, che giudicherà più caritatevole per esercitare quest' impiego, dovendo aver la cura, che più presto manchi il necessario alle sane, che quest' uffizi di pietà all' inferme. A queste visiteranno, e consoleranno tutte le altre religiose per sollevarle nelle sue afflizioni precedendo sempre la licenza della prelata, principalmente se l'inferme appartengono al noviziato, alle quali nessuna religiosa può parlare senza espressa licenza della prelata (1).

De patientia in infirmitatibus adhibenda — §. 210. II. Sarà cura delle inferme mostrare la perfezione, che hanno acquistato nel tempo della salute, soffrendo con pazienza l' infermità non facendosi moleste, ed importune alle sue sorelle quanto lo permetta la sua malattia, ed ubbedendo all' infermiera, perchè così approfittino dell' infermità, ed escano da questa con frutto, edificando all'altre col suo esempio. Loderanno il Signore, quando avranno il necessario

con abbondanza; non dovranno però malinconirsi, quando nell'infermità gli mancherà qualche cosa di quelle, che i ricchi hanno di soprabbondanza, e devono tener per certo, quando entrano nella religione, che per varamecte esser povere si deve sperimentare la mancanza del bisognevole, quando sarà più necessario.

De comoditatibus pro infirmis.

§. 211. III. Nel tempo dell'infermità potranno le religiose usare nel letto di lenzuola, e coscini di lino, ed ancora di matarazzi, e saranno trattate con polizia, e carità.

De necessitatibus patefaciendis.

§. 212. IV. Tutte le religiose saranno obbligate di partecipare alla prelata, e le novizie alla sua maestra le necessità che patiscono, così nel mantenimento, come nel vestito; e se bisognano di qualche cosa di più dell'ordinario, ancorchè non sia troppo urgente la sua necessità. Ma prima devono raccomandare questo al Signore, perchè molte volte il nostro naturale appetisce più di quel, che bisogna, ed altre volte il demonio quanto è dalla sua parte mette il timore dove non ci è per slontanarci dal digiuno, e penitenza.

De sacramentis administrandis

§. 213. V. All'inferme, che staranno in pericolo di morte gli si amministreranno i santi sacramenti, come determina il nostro cerimoniale. Intorno al modo come si deve entrare nella clausura per amministrarli, e del numero delle volte, che si devono dare all'inferme di lunghe malattie si osserverà quanto sopra resta già detto, e determinato.

De infirmis in articulo mortis constitutis.

§. 214. VI. Quando qualche religiosa starà in articolo di morte, non sarà lecito ai religiosi del nostro ordine, o a qualunque altro sacerdote pernottare dentro della clausura del monastero come ordinano le costituzioni della nostra congregazione, ma amministratagli che sia l'estrema unzione, e fatta la raccomandazione dell'anima subito usciranno fuori, e si ritireranno al suo convento decentemente accompagnati. Però trovandosi l'inferma in prossimo pericolo di morte, ed indisposizione tale che abbia bisogno di chi l'ajuti a ben morire potranno trattenersi, e subito, che quella sia morta, e cantato che sia il responsorio escano fuori della clausura, e si ritireranno al suo convento con decente accompagnamento; e non trovandosi chi l'accompagni potranno restar fuori della clausura delle religiose nella sagrestia, parlatorio, cortile, o in altro simil luogo fin a tanto che sia giorno. La prelata farà osservare tutto questo sotto la pena di colpa grave per cinque giorni, e di sospensione del suo impiego per sei mesi, le quale gli si applicherà senza alcuna grazia. Si deve avvertire, che quando le religiose staranno in grave, e pericolosa infermità non sono obbligate a tenere il viso coperto col velo.

ADDIZIONI AL CAP. XIII.

Additiones ad caput decimum tertium.

§. 215. (1). La prelata potrà mandare, o dar licenza perchè alcune religiose visitino l'inferme alla mattina, ma non permetterà che in questo tempo stiano con qualunque inferma più d'una, o due religiose.

CAP. XIV.

De' funerali delle religiose defonte, e dei suffragi, che si devono far per queste, e per i religiosi.

De exequiis pro defunctis.

§. 216. I. Le religiose defonte si seppelliranno nel luogo a questo destinato, e gli si farà l'uffizio della sepoltura secondo il cerimoniale dell'ordine. E nessuna persona secolare si potrà depositare nè seppellire dentro nella clausura senza licenza scritta del molto reverendo padre nostro generale. (1)

Idem ut supra

§. 217. II. Nei luoghi dove ci sono conventi de' nostri religiosi, potranno questi entrare nella clausura delle religiose sin al numero di dodici, e non più per assistere al seppellire delle defonte, e solamente per fargli l'uffizio della sepoltura. Ove non ci sia convento de' religiosi potranno ancora entrare per il medesimo effetto quelli, che lì si troveranno. E non essendo alcuni religiosi in quel luogo potranno le religiose far chiamare due al più prossimo convento, i quali entreranno a fare il detto uffizio insieme con due sacerdoti secolari. Ma non essendo religiosi alcuni entreranno a fare il detto uffizio cinque sacerdoti secolari entrando in questo numero quello, che porta il piviale, e non più. In nessun caso potranno entrar nella clausura per quest' effetto alcuni altri secolari, eccetto il sagrestano, e beccamorto. La prelata che permetterà che entrino più secolari di questi, sarà sospesa dall'impiego per sei mesi, e mancando ad altro, che sopra di questo resta già determinato sarà castigata, secondo la sua colpa ad arbitrio del prelato superiore.

Idem ut supra

§. 218. III. Per ogni religiosa, che muora si canterà nel medesimo monastero dove è morta un'intiero uffizio de' morti colla sua messa, ed in ciascheduno de' seguenti nove giorni si canterà altra messa con il responsorio, e non potendo cantarsi, sia bassa con l'assistenza della comunità. Le sorelle laiche nel giorno del funerale, ed in tutti i nove seguenti giorni reciterà ognuna una parte di rosario. Nello stesso modo le nostre religiose faranno dire per ogni religiosa defonta le trenta messe di s. Gregorio con la brevità, possibile, ed altrettate di *requiem*.

Idem ut supra

§. 219. IV. Per ogni religiosa defonta si canterà in ciaschedun monastero delle religiose della medesima congregazione, una messa con il suo responsorio, e si diranno di più due messe basse con un vespero, ed un notturno in comunità, ma non cantato. E le sorelle laiche reciteranno tre parti di Rosario.

Idem ut supra

§. 220. V. Per le religiose delle altre provincie, e per i nostri religiosi di tutto l'ordine si canterà una messa con il suo responsorio, e reciteranno in comunità una vigilia de' morti; (poichè questo medesimo si osserva rispettivamente alle religiose nei conventi de' nostri religiosi), e le sorelle laiche diranno per trenta volte il *Pater*, ed *Ave*.

Idem ut supra

§. 221. VI. Per il nostro molto reverendo padre priore generale, definitori generali presenti, procuratori generali in Roma, e Spagna, e per li provinciali canterà ogni convento, o monastero fuor di quello, che sopra si disse, una messa con il suo responsorio, e reciterà un'uffizio intiero de' morti in comunità. (2)

Idem ut supra

§. 222. VII. Ogni lunedì dell' anno dopo le ore minori si farà per il cortile, se mai ci sia, una processione de' defonti, come si contiene, e si dice nel manuale, eccettuando il tempo pasquale, la settimana santa, e quelle, in che occorrono le commemorazioni de' morti della chiesa, e dell'ordine, e gli ottavarj di Natale sino alla Epifania, e del *Corpus Domini*. E quando nel lunedì verrà alcuna festività di precetto, si trasferirà per il primo giorno non impedito. (3) ne' monasteri, dove non vi è cortile, si canteranno nel coro i responsorj della processione.

ADDIZIONI AL CAP. XIV.

Additiones ad caput decimum quartum.

§. 223 (1). In tutti i monasteri delle nostre religiose ci sarà un libro, in cui si scrivono i nomi, e qualità di tutti i secolari, che si seppelliscono nelle sue chiese, dichiarando il luogo, dove è seppellito, il giorno, il mese, e l'anno.

Idem ut supra

§. 224. (2). Intorno a suffragi, che le nostre religiose, devono fare, e mandare, che si facciano per le defonte religiose, e per li religiosi dell'ordine, e per altre persone, lasciando quelle, che si ordina ne' numeri 3. 4. 5. 6. di questo capitolo, si osserveranno le seguenti determinazioni.

Per l'anima d'ogni religiosa si canterà nel monastero, in cui muore, un' uffizio intiero de' morti, con messa cantata. Si reciteranno di più in comunità due uffizi intieri de' morti con i suoi vesperi; e ogni sorella laica reciterà tre rosarj. Fuor di questo gli si applicherà in ciascheduno de' nove giorni consecutivi alla sua morte una messa cantata dalla comunità con il responsorio. Però non potendo cantarsi questa messa, sia bassa con l'assistenza della comunità, dicendo dopo di questa un responsorio. Ogni sorella laica reciterà nel giorno, che si seppellisce un rosario, e l'istesso farà nei seguenti nove giorni. Farà finalmente il monastero, dove è morta qualche religiosa applicare per l'anima sua le trenta messe di s. Gregorio, e di più quarantasei.

Negli altri monasteri delle religiose, si applicherà per ognuna, che muore in qualunque monastero di questa congregazione di Portogallo tre uffizj intieri de' morti con il suo vespero, recitato tutto in comunità, e gli si applicherà ancora una messa cantata potendo essere con un responsorio, e ventotto messe basse. E ogni sorella laica reciterà tre rosarj.

Se alcuna religiosa morirà essendo attualmente priora, gli si applicherà nello stesso monastero fuor de' comuni suffragj un'uffizio intiero de' morti, e due messe, una cantata, l'altra bassa. Per quelle però, che sono state priore, e non moriranno in tempo del suo governo, si applicheranno ne' suoi respettivi monasterj fuor de' comuni suffragj tante messe basse, quante volte hanno esercitata la sua prelazia.

Per ogni religiosa, che morirà nella congregazione reciterà la comunità delle nostre religiose in ogni monastero due messe conventuali, ed ogni sorella laica reciterà due rosarj. L' istesso si os-

serverà nei conventi de' religiosi rispettivamente ad ogni religiosa, che morirà: però per qualunque prelato superiore, che muore nel tempo del suo governo, si applicheranno ne' detti monasteri delle religiose fuor de' suffragj, che per gli altri religiosi si devono applicare, un' uffizio de' morti detto in comunità, ed una messa conventuale, e le sorelle laiche un rosario. Non essendo morto nel governo, si applicheranno tante messe conventuali, quanti saranno i triennj, che avesse esercitati. Per il procuratore generale, essendo morto in attuale esercizio si applicherà in ogni monastero una messa conventuale.

Per l'anima di padre, o madre d'ogni religiosa si applicherà nel monastero, dove si trova la figlia una messa conventuale; però, essendo due, o più sorelle religiose si applicheranno altrettante messe. Permettiamo fuor di questo, che si reciti ancora un' uffizio di morto in comunità, siccome ancora per li fratelli, e sorelle delle religiose nell' istesso monastero, dove assistino, in caso che acconsentisca il capitolo conventuale per voti segreti.

In ogni monastero delle nostre religiose vi sarà un libro, nel quale si riceveranno i nomi delle defonte, il giorno, mese, ed anno della sua morte, ed il luogo della sepoltura. In questo stesso scriverà la madre superiora tutto quanto si troverà, che la religiosa abbia fatto degno di memoria tanto rispettivamente agl' impieghi, che esercitò, quanto delle virtù, che praticò, informandosi dalla comunità in questa parte, senza accrescere, o sminuire i successi.

Subito dopo la morte di qualche religiosa manderà la prelata lettere a tutti i conventi tanto de' religiosi, come delle religiose per applicargli i suffragj sopraddetti. Queste lettere saranno assegnate per l'istessa prelata, ed in esse dirà il giorno della sua morte, il nome, la patria, gli anni di età, e professione, ed il suo aggiustamento coll' osservanza regolare. Di nessun modo si scriverà in queste lettere cosa alcuna straordinaria, o singolare, di maniera, che essendo la defonta di una particolare virtù, scriverà la madre superiora quello, che sia più notabile nel libro, che già si disse, dando conto di tutto al prelato superiore perchè questo determini quanto giudicherà esser giusto.

La commemorazione de' morti della chiesa si celebrerà in tutti i monasterj delle religiose nel giorno della sua solennità, e nella forma determinata nel manuale, eccettuando l' uffizio, che sarà recitato. Nel giorno immediato dopo la festività de' santi dell' ordine (non essendo sabato, e domenica) si celebrerà la commemorazione de' defonti dell' istesso ordine con una vigilia, e messa cantata, e con processione nel fine della messa.

In ogni anno si diranno ne' monasterj delle religiose tre ternarj dell' uffizio de' morti con i suoi vesperi, e si applicheranno altrettante messe nel modo determinato nelle costituzioni della congregazione, e nel manuale dell' ordine.

Saranno ancora obbligate le nostre religiose a fare l'esequie solenni per il sommo pontefice tanto, cha gli sia data notizia certa della sua morte.

Faranno ancora esequie solenni tanto, che averanno notizia certa della morte de' nostri fedelissimi monarchi, regina, principe, principessa, infanti, ed infante.

Quando si trasferirà la processione de' morti del lunedì al primo giorno non impedito, si deve intendere in tanto, che non passi dal mercoldì, ed essendo i giorni immediati a questa impediti, si lascierà in quella settimana la processione.

CAP. XV.

Degli obblighi particolari della priora, e delle altre religiose ne' suoi impieghi.

§. 225. I. Appartiene all' impiego della priora aver la cura, che si osservi in tutto la regola primitiva, e le costituzioni dell' ordine. Zelare, ed invigilare molto sopra l' onestà, e clausura del monastero. Vedere in che maniera si esercitano gl' impieghi, e soccorrere le necessità spirituali, e corporali con amore di madre, con il quale devono procurare di conseguire l' obbedienza delle sue figlie. (1) *Da muneribus particularibus.*

§. 226. II. Appartiene alla priora nominare la portinara, sagrestana, e le terze colla consulta del prelato superiore, e colla medesima può levarle. (2) Cercherà, che siano persone fedeli, e di ogni buona maniera, e molto convenienti, che queste uffiziale si mutino, e non stiano per lungo tempo nelle cariche; perchè col decorso del tempo non gli si affezionino. (3) Quando si muteranno sarà di modo, che la portinara non passi a sagrestana, nè *Idem ut supra*

questa a portinara, perchè restando senza impieghi possano meglio pensare al suo profitto spirituale; potrà però il prelato superiore determinare altrimenti, se così giudicherà. Tutte le altre uffiziale saranno ancora nominate dalla priora, eccettuando la superiora, e clavicolarie, che saranno elette per voti segreti. (4)

Tutte le religiose daranno una volta ogni mese conto alla prelata di quanto si sono profittate nella santa orazione, e del modo con che l' onnipotente, e misericordioso Signore le conduce, perchè facendo in questo un'atto di umiltà, e di mortificazione gli servirà di un gran profitto spirituale, ricavando di questo molti altri beni. Non potranno le prelate obbligare le suddite a dargli questo conto, dovendo procedere dalla libera volontà di ciascheduna, e non di nessun genere di oppressione, o violenza. Esortiamo però alle religiose, che con tutta la sincerità, ed esattezza diano conto del suo spirito alle prelate per il gran profitto, che da questo possono conseguire, e ricavare.

Superiora

De superiorissa. §. 227. III. All'impiego della superiora appartiene aver la cura del coro, procurando con la maggior vigilanza, che gli uffizi divini si dicano, e cantino divotamente con distinzione di pausa. (4)

Idem ut supra §. 228. IV. Seguiterà sempre la vita commune. Presiederà agli atti della comunità in luogo della priora, quando questa mancherà. Correggerà le mancanze, ed errori, che si faranno nel coro, e refettorio, non essendo presente le priora, e farà capitolo quando quella si troverà ammalata (6).

Clavicolarie

De clavicularis. §. 229. V. Le clavicolarie in presenza della priora piglieranno il conto ogni mese alla portinara o alla religiosa, che avrà a suo carico la spesa del monastero. Per questa causa devono eleggersi per quest' impiego religiose delle quali due almeno sappiano leggere, scrivere, e conteggiare.

Idem ut supra §. 230. VI. La priora prenderà il consiglio, e parere delle clavicolarie nelle cose più gravi.

Idem ut supra §. 231. VII. In ogni monastero ci sarà un'arca, che si serri con tre chiavi diverse, ed in questa si chiuderanno le scritture, ed il danaro, che ci sarà. La priora avrà una di queste chiavi, e l'altre due l'avranno le clavicolarie più anziane (7).

§. 232. VIII. Non potranno le dette priore, e clavicolarie ricevere alcuni depositi di denari, gioje, o robba di qualunque altra sorta sotto pena della sospensione dell' impiego per quattro mesi alla prelata, se il deposito sarà di robba, che per entrar dentro sia di bisogno aprir la porta regolare; se sarà d'un altro genere sarà castigata ad arbitrio del pralato superiore, secondo la qualità della colpa. Idem ut supra

Maestra di novizie.

§. 233. IX. La maestra di novizie sarà eletta dalla priora con la consulta del prelato superiore, la quale deve essere religiosa di molta prudenza, orazione, e spirito. Quella che sarà eletta per quest' impiego deve considerare, che gli appartiene l' educazione dell' anime, nelle quali abita il Signore per non scordarsi, nè essere indulgente nell' impiego affidatogli. De magistra novitiarum.

§. 234. X. La maestra delle novizie leggerà frequentemente la regola primitiva, e le costituzioni alle sue novizie esponendogli la diligenza, con la quale devono essere osservate, insegnandogli a mortificar i sensi, e le passioni, istruendole nelle cerimonie, e pensando sempre più all' interiore che all' esteriore di ciascheduna. Idem ut supra

§. 235. XI. Ogni giorno prenderà conto alle novizie dell' orazione esaminando il suo profitto, ed avanzamento, insegnandole, come devono fare nel mistero propostogli per la meditazione, ed il frutto che da essa devono ricavare: istruendole come si devono portare nel tempo della siccità, o consolazione spirituale, e procurando finalmente d' umiliarle, e rompergli la propria volontà ancorchè sia in cose leggere. Idem ut supra

§. 236. XII. Tratterà le novizie con pietà e carità, senza sturbarsi, nè ammirarsi delle sue colpe, e mancanze, procurando però di mortificarle, poco a poco, e con soavità, conformandosi alle disposizioni di ciascheduna, ben persuasa, che è più importante acquistare virtù interiori che fare molta penitenza esteriore. Idem ut supra

§. 237. XIII. Le novizie daranno conto ogni giorno alla sua maestra con tutta la sincerità, e fedeltà della sua orazione, e tentazioni, perchè così le sappia meglio condurre per la strada Idem ut supra

spirituale, avvertendo che in questo consiste una gran parte del suo profitto, e consolazione.

Idem ut supra — §. 238. XIV. Quando la prelata vederà che nessuna delle religiose del monastero possiede le qualità necessarie per essere maestra di novizie, la medesima eserciterà quest' impiego, prendendo di buona volontà una fatica tanto importante, e sciegliera alcuna religiosa, che in questo la possa ajutare.

Sagrestana

De æditua. — §. 239. XV. All'impiego della sagrestana appartiene la cura di tutte le cose, che devono servire nella chiesa, e che in questa sia servito il Signore con ogni attenzione, e polizia. (10)

Appartiene ancora alla sagrestana il pensiere di che le religiose concorrano alle confessioni con tutto il buon ordine senza confusione, e stando due a confessarsi aspettino altre due, o una sola, quando non ci sia altro che un confessore solo: e che di tal modo s'uniformino, che essendo due i confessori non aggravino uno più d'un'altro, e di tal sorta s'aggiustino, e proporzionino, che i confessori finiscano nell' istesso tempo quanto sia possibile.

Idem ut supra — §. 240. XVI. Per la rota della sagrestia non potrà uscire, nè entrare cosa alcuna, se non i parati necessarj, nè si potrà dare, o ricevere per quella ambasciata alcuna di parola, lettera o viglietto, sotto pena di colpa grave, che s' applicherà a chiunque farà il contrario. La sagrestana non potrà trattenersi con persona alcuna, eccetto una breve domanda, o risposta. (11)

Idem ut supra — §. 241. XVII. Lo sportello del communicatorio solamente si aprirà quando si comunicano le religiose, quando si dà il velo alle novizie, che professano, e quando la comunità riceve le candele, la cenere, e la palma ne' giorni determinati della chiesa, e non più. Alla prelata che farà o permetterà il contrario gli si applicherà senza grazia la pena della privazione dell' impiego. La stessa prelata conserverà sempre la chiave del communicatorio che mai deve stare in potere della sagrestana, o di qualunque altra persona.

Idem ut supra — §. 242. XVIII. Per dare i parati, palliotti, ed altre cose di nessun modo ci sia cassa, o tiratore incorporato nel muro della sagrestia, di sorte che possa correre, ed entrar dentro, e fuor del monastero essendoci qualcheduna in questa forma, subito si levi e tutte le cose necessarie si daranno per la rota potendo entrare in essa (12).

Portinara, e depositaria

§. 243. XIX. Appartiene alla portinara dare, e ricevere per la rota l'ambasciate che saranno necessarie parlando il meno che possa essere, in voce bassa, e con parole edificative. — De ostiaria.

§. 244. XX. Non lascieranno accostarsi religiosa alcuna alla rota senza licenza della prelata. E quando qualcheduna con la dovuta licenza anderà a parlare al locutorio, prima, che questa entri, chiamerà un'ascoltatrice per esser presente. — Idem ut supra

§. 245. XXI. Averà una gran cura in non dar conto a religiosa alcuna, eccettuando la prelata, di quel che si tratta nella rota, nè darà notizia alle religiose, di quello, che si saprà. — Idem ut supra

§. 246. XXII. Non darà lettere, viglietti, o ambasciate di parola così di dentro, come di fuori del monastero senza licenza della prelata sotto pena di colpa grave. La prelata sotto la stessa pena vederà le lettere, e le leggerà tutte, eccetto quelle dei prelati superiori, come sono n. m. r. p. priore generale, e nn. rr. pp. difinitori generali, le quali consegnerà subito che le riceverà senza aprirle sotto pena della sospensione dall' impiego per un mese. (13) — Idem ut supra

§. 247. XXIII. La rota si chiuderà dall'esame antimeridiane sino al vespero, e non si aprirà in questo tempo se non per dare il pranzo a chi serve, e le limosine ai poveri, e nei giorni ne'quali i confessori vengono a sentire le confessioni delle religiose starà serrata ne'giorni di comunione un poco prima che la comunità vada a comunicarsi, e quando si farà qualche esortazione, o pratica spirituale (14). — Idem ut supra

§. 248. XXIV. Ancora appartiene alla portinara aver la cura di tutto quello, che si ha da comprare per il monastero dandogli il Signore il denaro per questo. Sarà molto diligente in provvedere la comunità di tutto il bisognevole secondo la disposizione della prelata. E senza licenza di essa non potrà dare cosa alcuna, neppure sotto titolo di limosina. Averà la cura di scrivere in un libro tutta la spesa, e la ricevuta. Non contrasterà quando comprerà qualche cosa, ma rispondendo — Idem ut supra

con moderazione una, o due volte la compri, o lasci di comprare, secondo giudicherà. (15)

ADDIZIONI AL CAP. XV.

Priora

Additiones ad caput decimum quintum §. 249. (1). Se alcuna priora sarà negligente nell' assistere alle religiose col necessario secondo la possibilità del monastero sarà castigata con la privazione dell' impiego per più, o meno tempo, attesa la qualità della colpa ad arbitrio del prelato superiore a cui raccomandiamo, che applichi irremissibilmente il dovuto castigo.

Sarà cura della priora attendere alla conservazione e riparo del monastero facendo aggiustare i tetti, quando sarà necessario, e riparar le mura dell' orto, o giardino, sotto pena di sospensione dall' impiego per due mesi. E il prelato superiore farà sopra di questo particolare ricerca nelle visite.

Idem ut supra §. 250. (2). Dichiariamo che il prelato superiore non approverà alcuna dell'uffiziale proposta dalla priora, deve proporre un'altra fino alla terza volta: e non essendo ancora questa approvata, all' istesso prelato superiore toccherà la decisione, secondo quella gli parerà, e giudicherà.

Idem ut supra §. 251. (3). Il prelato superiore non consentirà che siano portinare le religiose che per abituale indisposizione non possano seguire l'osservanza regolare, essendo altre, che ancorchè meno anziane, ugualmente lo possano fare.

Dichiariamo, che ogni volta, che si faccia elezione della priora cessano tutti l'impieghi senza alcuna eccezione.

Superiora

Idem ut supra §. 252. (4). Il governare, e dirigere tutto quando si abbia da cantare appartiene a quella religiosa, a cui la prelata darà questa commissione.

Idem ut supra §. 253. (5). Quando la prelata farà gli esercizi solamente presiederà la priora in quegl'atti di comunità, ai quali non può, nè deve assistere.

La superiora averà sempre luogo inferiore a qualunque vicaria eletta per il definitorio, o per il prelato superiore, e potrà essere ricondotta, e rieletta nel medesimo impiego.

Clavicolarie

§. 254. (6). Nell'arca delle tre chiavi si conserveranno tutte le chiavi di qualunque porta, fenestra, o cancello del monastero, quando non si adopereranno, di modochè non potrà la priora tenere chiave alcuna, fuor di quella dell'arca comune, se non quella del cassettino, che fin dal tempo di nostra signora madre gli è permesso. Idem ut supra

§. 255. (7). Non si potrà ricevere deposito alcuno sotto pena della costituzione senza espressa licenza del prelato superiore, e senza che si facciano due cedole assegnate dalla medesima priora, e clavicolarie, e per chi ha fatto la consegna del deposito, dalle quali costerà espressamente la quantità, e qualità del deposito, il giorno, mese, ed anno, in cui si fece, e la persona, che l'ha fatto, restando una di queste cedole nell'arca delle tre chiavi, portando seco un'altra il padrone del deposito. Idem ut supra

Maestra di novizie

§. 256. (8). Dichiariamo, che eccettuando alcun caso di necessità nessuna religiosa dopo l' esercitare l' impiego di maestra per tre anni potrà continuare per più tempo senza la consulta del n. m. r. p. priore generale. Idem ut supra

Sagrestana

§. 257 (9). La sagrestana non permetterà, che s'adoprino nella chiesa, sagrestia, o in qualunque altro luogo del monastero odori squisiti, o fiori di odore attivo. Idem ut supra

Non potrà dello stesso modo la sagrestana chiedere a persona di fuori denaro, o cosa equivalente per abbellire, o vestire l' immagine che gli sta incaricata, o far cambio alcuno senza espressa licenza della prelata. Questo stesso si distenderà a qualunque altra religiosa.

L' imagini del bambino Gesù si vestiranno con abito lungo senza alcuna profanità. Ed avendo licenza per vestire alcun' imagine della Madonna, lo farà di tal modo, che il vestito, toccato, o cappello stiano con la doputa decenza.

§. 258. (10). Alla sagrestana, che si trattiene parlando alla rota con alcuna persona senza essere di cose, che appartengono al suo impiego, e veramente inevitabili gli applicherà la pena Idem ut supra

di colpa grave. La prelata zelerà molto questo punto, e il di più stabilito nel numero 18 di questo capitolo, applicando il dovuto castigo alle trasgressore sotto pena della sospensione dall'impiego per quindici giorni.

Idem ut supra §. 259. (11). Le spese della sagrestia, e di tutte le altre officine saranno fatte dalla priora, e nessuna dell'uffiziale potrà chiedere per esse cosa alcuna a persona secolare, e di fuori.

Portinara, e depositaria

Idem ut supra §. 260. (12). Nessuna religiosa sotto la pena di colpa grave, e della privazione del velo per otto giorni, o quindici, se ricaderà potrà scrivere lettere, biglietti, o qualsisia altro scritto, senza prima rappresentarli alla prelata, la quale sotto la detta pena di colpa grave leggerà tutti intieramente, eccetto nel caso, che veda, o presuma cose di coscienza.

Potranno tutte le religiose scrivere liberamente ai prelati superiori della congregazione, e ricevere le lettere che questi gli scrivono senza apresentarle alla prelata, nè farla partecipe, e molto meno a nessun'altra particolare religiosa. E la portinara sarà obbligata a consegnare le lettere dei detti prelati, e rimandare quelle, che gli si scrivono senza apresentarle alla prelata, non partecipando niente di questo nè alla prelata, nè a qualunque altra religiosa sotto pena della sospensione dall'impiego per un mese, e della privazione del velo per otto giorni.

Ancorchè di tutto quanto resta sopra determinato si possa inferire che le religiose non possono scrivere lettere alcune senza la sottoscrizione; contuttociò, essendo questo punto di gravissima importanza, ordiniamo sotto pena di colpa grave, che nessuna religiosa della nostra congregazione suddita, o prelata per se, o per terza persona scriva lettere, scritti, biglietti, o qualunque altra carta a persona di fuori, o di dentro dell'ordine senza sottoscrizione propria di chi scrive, e del suo proprio nome, senza fingere il carattere; o la data del monastero, o luogo, dove si scrive. Dichiariamo però che questa proibizione non comprende quei biglietti aperti, ne'quali si manda alcuna breve ambasciata mettendogli nel principio il nome di chi la domanda.

§. 261. (13). La portinara chiuderà ogni giorno la rota tanto che si dà il segno dell'Ave Maria, ed allora farà il segno, perchè escano tutti i lavoranti, che staranno dentro. Idem ut supra

§. 262. (14). Nessuna religiosa potrà essere portinara principale senza avere almeno otto anni di religione, nè portinara seconda senza averne almeno quattro. Però il prelato superiore, e la priora averanno la cura di dare quest'impiego alle religiose più anziane non ammettendo in questo eccezione alcuna senza grave necessità. Idem ut supra

Ancora non potranno due religiose sorella esser nello stesso tempo priora, e portinara principale nè quelle che con la priora si troveranno nel secondo grado di consanguinità. E solamente si potrà fare il contrario nel caso d'urgente necessità, della quale giudicherà il nostro molto reverendo padre priore generale.

CAP. XVI.

Del capitolo conventuale, e della correzione delle colpe nel refettorio.

§. 263. I. Una volta ogni settimana, o nella domenica, o in qualunque altro giorno si farà il capitolo conventuale, come determina la regola, il quale si farà ordinariamente nel tempo dell'orazione della mattina. Chi presiede correggerà le colpe delle sorelle con gran carità. (1) De capitulo conventuali.

§. 264. II. Fatto il segno per il capitolo con la campana della comunità, e adunate le religiose nel luogo destinato si dirà l'antifona *Veni sancte Spiritus* con la sua orazione, e fatto segno per la priora, e presidente dirà la lettora *Jube domne benedicere*. A questa risponderà la stessa prelata, o presidente = *Regularibus disciplinis nos instituere dignetur magister coelestis* e la comunità *Amen*, e leggerà alcun punto della regola, o di queste costituzioni, e quando gli faranno il segno finirà la lezione dicendo *Tu autem Domine miserere nobis*, e la comunità risponderà *Deo gratias*. Farà subito la prelata, giudicandolo così, alcuna breve esortazione alle virtù, secondo il punto che fu letto, o la correzione, che averà da dare. Prima di cominciare dirà *Benedicite* e tutte risponderanno *Dominus* e si prostreranno subito sin a tanto che fatto il segno si alzeranno, e si metteranno a sedere ne'suoi rispettivi luoghi. Idem ut supra

Idem ut supra §. 265. III. Finita l'esortazione, e dato il segno per la prelata, o presidente usciranno, le novizie essendoci, e si distenderanno per terra in due ordini nel mezzo del coro, o luogo del capitolo finchè gli sia fatto il segno d'alzarsi. Allora inchinate profondamente dirà l'anziana = *Reverenda madre di tutte le colpe, che abbiamo commesse nel coro, cortile, refettorio, dormitorio, ed altri luoghi (o che ho commesse, essendo sola) chiediamo (o chiedo) a Dio perdono, e a vostra riverenza correzione con carità* = Detto questo s'inginocchieranno, e la presidente dirà alla zelatora, che dica i difetti, che avrà notati, e quella di cui si dice si distenderà per terra fino a tanto che gli si dia il segno: dopo della zelatora le altre due religiose, che avranno voce in capitolo per comando della prelata avvertiranno le colpe, e i difetti, che avranno notato, e data dalla prelata, o presidente la dovuta correzione, gli baceranno tutte lo scapolario, ed usciranno fuor del capitolo. Questo stesso ordine osserveranno l'altre, che diranno le sue colpe, e riceveranno la correzione di esse, e quella, che di nessuna sarà tacciata potrà dire le sue proprie.

Idem ut supra §. 266. IV. Dopo le novizie usciranno subito le sorelle del velo bianco, osserveranno lo stesso ordine, e faranno tutto quello che resta ponderato nel numero precedente, e finito questo usciranno fuor del capitolo.

Idem ut supra §. 267. V. Immediatamente dopo tutte le religiose professe del velo nero usciranno assieme al mezzo del capitolo, e la superiora, o la più anziana, non essendo questa presente dirà la colpa nella precedente forma, e si ritorneranno a sedere nei suoi luoghi. Essendo alcune che non abbiano voce in capitolo s'inginocchieranno per dire le sue colpe, e riceveranno la correzione, di esse, e tutte l'altre, che la zelatora, o capitolari gli avvertiranno, e baciando lo scapolario della presidente usciranno fuori del capitolo nella forma sopradetta.

Idem ut supra §. 268. VI. Usciranno subito le religiose coriste capitolari due, a due, diranno le sue colpe, e ricevendo la sua correzione tanto di queste, come di quelle che gli noteranno tanto la zelatora, come le altre capitolari, baciando lo scapolario della presidente si metteranno a sedere ne'suoi luoghi.

Idem ut supra §. 269. VII. Dopo di questo si tratterà di quello, che sarà più utile per maggiore riforma dell'osservanza regolare. Ed essendo qualche novizia, che si deve approvare, o ricevere, o qualche altra cosa, che deve risolversi dal capitolo lì si conferrà, e deciderà per voti segreti. Però nessuna religiosa dirà cosa alcuna senza prima chieder licenza, dicendo *Benedicite*.

§. 170. VIII. In tutto il tempo del capitolo non parleranno le religiose, se non per dire con sincerità le sue colpe, e quelle delle sorelle, o per rispondere alle domande fatte dalla presidente (2). Idem ut supra

§. 271. IX. La zelatora avrà una gran cura sopra il suo impiego, esercitandolo con molta carità, prudenza, e zelo del bene, ed emenda delle sue sorelle, e così lei, come l'altre capitolari noteranno, ed avvertiranno le mancanze con semplicità, e sincerità senza aggrandirle, nè sminuirle, dicendole come sono, e non s'avvertiranno d'una sol volta molte mancanze insieme alla stessa religiosa. Idem ut supra

§. 272. X. Quella che è avvertita di qualche difetto non risponderà, nè si scuserà a se, o ad altra se non sarà comandata, ed in tal caso dirà prima con umiltà *Benedicite*. Però dicendo qualche cosa con poca pazienza sarà più gravemente castigata secondo la prudenza della presidente, la quale facendosi necessario, differirà il castigo per un tempo nel quale la passione stia più sedata. Idem ut supra

§. 273. XI. Nessuna religiosa, essendo accusata accuserà un'altra solamente per sospetto, che abbia di questa, e quella che farà il contrario sarà castigata con l'istessa pena, che si doveva applicare alla colpa accusata. L'istesso si praticherà con quella, che accusera un'altra di colpa, per la quale già soddisfece. Sarà però più gravemente castigata quella, che falsamente accuserà d'alcuna colpa la sua sorella: e fuor di questo sarà obbligata a restituirgli la fama quanto sia possibile. Idem ut supra

§. 274. XII. E giudicandosi esser molto conveniente, che di nessun modo s'occultino i difetti, e colpe, potranno le religiose ancor fuor del capitolo denunziare alla prelata quel, che avranno visto, è sentito, osservando sempre le leggi della correzione fraterna. Idem ut supra

§. 275. XIII. La prelata, o presidente correggerà con zelo di carità, amore della giustizia, e senza finzione alcuna quelle colpe, che saranno chia- Idem ut supra

ramente vedute, ed avvertite per le stesse delinquenti, non essendo riservate al prelato superiore.

Idem ut supra §. 276. XIV. Potrà la stessa prelata sminuire, o mitigare la dovuta pena alle delinquenti di fragilità, senza malizia: aggraverà però la penitenza a quelle, che maliziosamente commetteranno qualche colpa, essendo questa della sua giurisdizione: siccome ancora a quelle, che con frequenza, e per costume commettano colpe, ancorchè siano leggiere: di modo che a tutte le delinquenti di costume si accrescano le pene alla proporzione della gravità de' delitti, e della sua frequenza. Tutte queste pene, e penitenze, che le prelate applicheranno saranno più gravi o più leggiere, secondo la qualità delle colpe, arbitrando questo con discrezione, prudenza, e carità, quanto sia giusto.

Idem ut supra §. 277. XV. Le religiose capitolari di nessun modo manifesteranno i segreti del capitolo, nè parleranno fuor di questo per modo di mormorazione nei delitti che la prelata averà corretto, o delle cose che averà determinato, nascendo da questi discorsi che si sturba la pace delle comunità, germogliano parzialità, e s' usurpa la giurisdizione delle prelate.

Idem ut supra §. 278. XVI. Nessuna religiosa potrà riprendere delle colpe, o difetti a qualunque delle sue sorelle, caso che la gravità d' esse non lo richieda. Ed ogni volta che la colpa è occulta sarà avvertita con tutto il segreto, e carità secondo le leggi della correzione fraterna. Se la colpevole però con questa caritatevole, e particolare ammonizione non s' emenderà sarà denunziata alla priora, ed a nessuna altra religiosa. Ma essendo la colpa contro l' ordine, ed il suo bene comune, essendogli gravemente nociva, subito si darà conto al prelato superiore, per potere applicare i mezzi conducenti, ed evitare qualche danno notabile. Ma non mancando mai zelatore, che notino le colpe, ed i difetti altrui, nessuna religiosa si occuperà con questo pensiere, anzi penseranno tutte all' emenda de' propri difetti, scusando quelli del suo prossimo.

Idem ut supra §. 279. XVII. Nessuna religiosa, essendo ripresa dalla prelata, si scuserà se non è in caso necessario, o essendo domandata dalla stessa prelata, perchè in questa maniera molto si approfittano tutte nell' umiltà.

§. 280. XVIII. Finito il capitolo conventuale si farà una commemorazione per i benefattori, e defonti, che va nel fine di queste costituzioni. Idem ut supra

§. 281. XIX. Finita la cena, o colazione dirà la portinara le lemosine, che in quel giorno averà ricevuto. Idem ut supra

§. 282. XX. Tutti i giorni, eccetto i più solenni avvertirà la zelatora le mancanze, che averà notato in ciascheduna delle religiose. Quelle che non saranno avvertite d' alcuna, potranno, se vorranno, terminando la zelatora di parlare, accusare se stesse. Le religiose alle quali si avvertirà qualche cosa, o che accuseranno se medesime, subito si distenderanno per terra nel mezzo del refettorio sin tanto che la presidente gli dia il segno. Allora l' istessa presidente la riprenderà brevemente, e con carità, e gli applicherà la pena proporzionata alle colpe avvertite. Questa correzione solamente la potrà fare la priora, o vicaria, ed in sua assenza la superiora (3). Idem ut supra

§. 283. XXI. Esortiamo le prelate, che procurino conservare il lodevole costume, che sempre è stato nel nostro ordine di dare la disciplina alle religiose, così nel capitolo, come nel refettorio, ancorchè siano per cose poco considerevoli perchè così si conserva la virtù dell' umiltà. Idem ut supra

ADDIZIONI AL CAP. XVI.

§. 284. (1). Non ci sarà questo capitolo nella settimana santa, in quella della visita, ed in quella delle tre pasque. Additiones ad caput. XVI.

§. 285. (2). Dichiariamo, che le religiose che per qualche infermità non assistino al capitolo conventuale, non averanno voto alcuno in esso. E che il regolare i voti nell' istesso capitolo appartiene alla prelata, o a chi presiede, e alla superiora con due, o tre religiose delle più anziane. Idem ut supra

§. 286. (3). La prelata correggerà le colpe delle religiose nel refettorio, prima, o dopo la cena, o collazione, come meglio giudicherà. Ed avrà particolare cura di che assistano a questo atto tutte le religiose. Idem ut supra

CAP. XVII.

Della colpa leve, e della pena, che si deve applicargli.

De culpa levi. §. 287. I. Essendo moralmente impossibile, che nelle comunità per più riformate, che siano, e governate da buonissime leggi, non ci siano alcune mancanze, e difetti nell' osservanza delle medesime leggi, per questo non solamente sono necessarie per conservare, e sostenere la disciplina regolare l' ammonizione delli prelati, ma ancora le riprensioni, e castighi, perchè come dice san Bernardo, *La mancanza della correzione, e del castigo suol esser figlia della trascuraggine, madre dell' insolenza, e balia che allieva l'infrazione delle leggi.* E utile però assegnare, e stabilire alcune pene, che secondo la qualità delle colpe, applicandosi alle delinquenti in penitenza salutevole de' suoi difetti.

De poena pro culpa levi infligenda. §. 288. II. Commetterà colpa leve la religiosa, che dopo dato il segno tarderà per andare al coro con decenza, e compostezza. Quella che entrerà in esso dopo principiato l' uffizio divino. Quella che leggerà o canterà male, e commettendo qualche errore, non si umilierà distendendosi per terra in presenza di tutte, e baciando la terra.

Enumeratio culparum levium. §. 289. III. Quella, che non osserverà la lezione, prima di dirla. Quella, che per negligenza non averà nel coro il breviario, per potere recitare: quella che riderà nel coro, o farà rider l'altre.

Idem ut supra §. 290. IV. Commetterà l' istessa colpa quella, che tarderà andare agli uffizi divini, al lavoro delle mani, o a qualunque altro atto di comunità. Quella che non osserverà com'è giusto le prostrazioni, inclinazioni, ed altre cerimonie. Quella che farà rumore nel coro, dormitorio, o stanza, causando incomodo con questo alle religiose.

Idem ut supra §. 291. V. Quella che dirà parole oziose, quella che tratterà male, romperà, o perderà alcune cose dell' appartamento all'uso, e servizio del monastero, e finalmente quella, che mangerà, o beverà senza la dovuta licenza.

dem ut supra §. 292. VI. A qualunque religiosa, che commetterà queste, o simili cose gli si darà in penitenza alcune, o alcuna orazione, gli si ordinerà di fare qualche atto di umiltà, o silenzio particolare per il rompimento del silenzio dell'ordine, o l'astinenza d'alcune vivande. Di modochè per ogni cosa leve si applicherà una di queste pene secondo la qualità della medesima colpa.

CAP. XVIII.

Dell a colpa mezzana, e della pena, che gli si deve applicare.

§. 293. I. Commetterà colpa mezzana quella, che presumerà di cantare, o leggere diversamente di quel, che si usa nell'ordine. Quella che farà vedere la leggerezza del suo spirito, stando nel coro cogli occhi alzati, senza attendere all'uffizio divino; e quella, che tratterà con poca riverenza li parati, ed ornamenti dell' altare. De culpa mediocri.

§. 294. II. Commetterà colpa mezzana qualunque religiosa, che entrerà nel coro dopo, che sarà finito il primo salmo, e questa subito nell'entrare s' inginocchierà fino che la presidente gli dia il segno per alzarsi come sopra resta detto. Idem ut supra

§. 295. III. Quella che mancherà al capitolo, predica, lavoro delle mani, o non assisterà nel refettorio alla prima tavola. Quella che con avvertenza lascerà di fare quel, che s' ordina in comune; quella che sarà negligente in esercitare l' obbligo impostogli, e quella che parlerà nel capitolo, e coro senza licenza. Idem ut supra

§. 296. IV. Quella, che essendo accusata si scuserà, o presumerà accusare un'altra della stessa colpa, di che fu accusata nel medesimo giorno; e quella che perfidierà con un'altra, o dirà alcuna cosa, di che l'altre si scandalizzano. Idem ut supra

§. 297. V. Tutte queste, ed altre simili colpe saranno riprese nel capitolo, o refettorio, e castigate con una disciplina data dalla presidente. Di modochè tutte le discipline che si applicheranno per correzione delle colpe saranno date con propria mano dalla priora, o superiora. De poena infligenda pro culpa mediocri.

CAP. XIX.

Della colpa grave, e della pena, che gli si deve.

§. 298. I. Commetterà colpa grave la religiosa, che ingiurierà, riprenderà, maledirà l'altra, o gli dirà parole indecenti, poco religiose, e piene d'ira, e quella che mentirà con avvertenza. De culpa gravi

Idem ut supra

§. 299. II. Chi rinfaccierà ad un altra la colpa già passata, o soddisfatta, o li difetti naturali, o de'suoi parenti.

Idem ut supra

§. 300. III. Chi difenderà la sua propria colpa, o quelle dell'altre. Chi paleserà gli atti occulti del monastero. Chi averà costume di rompere il silenzio, e chi senza causa romperà i digiuni dell'ordine.

Idem ut supra

§. 301. IV. Nello stesso modo commetterà colpa grave la religiosa che negherà il perdono chiestogli di chi l'abbia offesa, e gli negherà la parola.

Idem ut supra

§. 302. V. Quella che senza la dovuta licenza piglierà alcuna cosa d'altra sorella, o della comunità, cambierà, o muterà di stanza o di vestito applicato al suo uso.

Idem ut supra

§. 303. VI. Chi senza la stessa licenza anderà alla rota o parlatorio, dove ci siano secolari, o entrerà di notte nell'altrui stanze.

Idem ut supra

§. 304. VII. Chi minaccia un'altra con ira, o alzerà la mano, o qualche altra cosa per menargli. A questa si duplicherà la pena della colpa grave.

Idem ut supra

§. 305. VIII. Commetterà finalmente colpa grave la religiosa, che giurerà (o il che è più grave) l'averà per costume.

De poena pro culpa gravi.

§. 306. IX. Le religiose, quali commetteranno queste, o altre simili colpe, e non essendo accusate, domanderanno il loro perdono saranno castigate con una correzione nel capitolo, e faranno una mortificazione straordinaria nel refettorio: ma essendo accusate gli si accrescerà un giorno in pane, ed acqua.

CAP. XX.

Della colpa più grave, e della pena che gli si deve applicare.

De culpa graviori.

§. 307. I. Commetterà colpa più grave quella religiosa, che averà l'ardire di contrastare impertinentemente con la prelata, o presidente, e la maltratterà con parole scortesi. Quella che pergiurerà, e quella che maliziosamente ferirà alcun altra. Questa incorrerà nella *scomunica maggiore latœ sententiœ*, e non avrà tratto, nè communicazione con l'altre.

Idem ut supra

§. 308. II. Dello stesso modo commetterà colpa più grave chi seminerà discordie fra le sorelle, averà il costume di dir male degli assenti, o mormorare d'altri in cosa grave. Quella che senza licenza della priora, e senza terza, che sia presente, e chiaramente la senta, ardirà parlare con persona di fuori.

§. 309. III. Quella che sarà convinta di aver trasgredito alcun precetto formale del superiore impostogli particolarmente, o a tutte in generale, e quella che senza necessità, e licenza non osserverà il digiuno della Chiesa. Idem ut supra

§. 310. IV. La religiosa, che sarà accusata, o convinta di questo, o di altre simili colpe si distenderà subito per terra umilmente, e chiederà perdono disposta per ricevere in pena delle sue colpe una disciplina, che la prelata gli darà per il tempo, che giudicherà. Dopo di questo si alzerà per ordine della stessa prelata, e si ritirerà alla stanza, che gli sarà determinata. E nessuna dell'altre religiose si azzarderà parlargli, nè a portargli cosa alcuna, perchè così conosca, che per sua colpa stà separata dal monastero, e priva della compagnia delle sue sorelle. In quanto durerà questa penitenza non si comunicherà, nè gli si assegnerà alcun' impiego, nè gli si commetterà alcuna obbedienza, anzi resterà priva dell' impiego, se mai l'avesse. Non averà voce, nè luogo nel capitolo essendo solamente ammessa per dire le sue colpe, avendo l'ultimo luogo fra tutte fino a tanto che pienamente abbia sodisfatto. Non si metterà a sedere a tavola con l'altre religiose, ma senza velo, e senza scapolario mangerà in mezzo al refettorio solamente pane, e beverà acqua, caso che la prelata non ordini misericordiosamente, che gli si dia di più alcuna cosa. La prelata però si deve portare con essa benignamente, mandandogli alcuna religiosa, che la possa consolare. E mostrando vera umiltà di cuore cercherà di ajutarla nel suo buon proposito. L' istesso farà tutto il monastero non ricusando di usargli misericordia più presto, o più tardi, in più, o in meno, secondo lo chiederà la quantità, e qualità del delitto, e la riconoscenza, ed umiltà della delinquente. Idem ut supra

§. 311. V. Se alcuna religiosa manifestamente s'alzerà contro la prelata, o contro i suoi superiori, intentando, o facendo alcuna cosa illecita contro di loro farà la sopradetta penitenza per quaranta giorni, e sarà priva di voce, e luogo nel capitolo, e di qualunque impiego, che abbia. E se per modo di cospirazione, o malizioso accordo in questo entreranno persone secolari con disonore, infamia, o danno delle religiose, e del monastero, quella che Idem ut supra

commetterà questa colpa sarà reclusa nel carcere, e trattenuta in esso secondo la gravità degli scandali. Ma se per questa causa si formeranno, o alzeranno nel monastero complotti, o partiti, così quelle, che li faranno o sostenteranno, come quelle, che li favoriranno saranno castigate con la pena di scomunica, carcerate per quel tempo, che parerà al prelato superiore.

Idem ut supra §. 312. VI. Se alcuna religiosa intenderà d'impedire, o sturbare la quiete, e pace delle sue sorelle, o la correzione delle colpe, spargendo, che i superiori procedano per odio, amicizia, o per altri simili cause, sarà castigata con la medesima pena, che resta stabilita contro quelle, che cospirano, o si congiurano contro la prelata.

Idem ut supra §. 313. VII. Quella che darà, o riceverà alcuna lettera senza licenza della priora, e che da questo risultar possa alcun scandalo, o notabili danni, o manderà alcuna cosa di prezzo a qualunque persona di fuori, o riterrà, o si approprierà quello, che gli averanno dato, o per alcun eccesso scandalizerà alcuna persona secolare fuor della più grave colpa, starà distesa per terra alla porta del coro in quanto passano le religiose per dire l'ore canoniche, e fare il ringraziamento dopo pranzo.

Idem ut supra §. 314. VIII. Se alcuna religiosa finalmente sarà convinta avanti della priora d'aver detto qualche falso testimonio, o che abbia il costume d'infamar l'altre, farà la sua penitenza nell' ora del pranzo mangiando nel refettorio in terra pane, e acqua: e lì starà senza cappa, e vestita di uno scapolario che abbia alcuni ritagli di diversi colori con la forma di *lingue*, perchè si conosca che per il gran vizio della lingua è castigata con simile pena; e poi sarà portata alla carcere, dalla quale non potrà uscire senza ordine del prelato superiore, a cui appartiene applicare questa pena.

CAP. XXI.

Della colpa gravissima, e della pena, che gli si deve applicare.

De culpa gravissima. §. 315. I. Colpa gravissima commetterà qualunque religiosa, che per incorregibile non teme commetter colpe, nè per queste vuol fare la dovuta penitenza.

Idem ut supra §. 316. II. Commetterà uguale colpa la religiosa, che apostaterà, o uscirà dal monastero, e da' suoi limiti; la quale per lo stesso caso incorrerà nella *scomunica maggiore latæ sententiæ*, ed in tutte l'altre censure, e pene, che per i decreti del sacro concilio Tridentino, e per altre costituzioni apostoliche de' sommi pontefici sono fulminate contro simili delinquenti. Per tanto quella, che commetterà questo delitto sarà dichiarata incorsa nelle medesime pene, carcerata, e castigata gravemente secondo i detti decreti, e costituzioni.

§. 317. III. Dell'istesso modo commetterà colpa gravissima la religiosa, che sarà disubbidiente, e con manifesta, e continuata rebellione persevererà nella disubbidienza ai precetti de' superiori intimati a lei sola, o a tutte l'altre in comune. Idem ut supra

§. 318. IV. Se alcuna religiosa (il che Iddio, che dà la forza a tutti quelli, che in lui confidano non permetta) caderà in peccato disonesto, si giudicherà delinquente nella stessa colpa. Idem ut supra

§. 319. V. La stessa colpa commetterà quella che sarà, o confesserà esser proprietaria. E trovandosi nella sua morte esser tale sarà privata della sepoltura ecclesiastica. Idem ut supra

§. 320. VI. Commetterà ancora colpa grave, quella che porrà mani violente nella prelata, o in altra sorella con grave lesione, o affronto. Idem ut supra

§. 321. VII. Quella che di qualunque modo sia, paleserà a persona essere alcun delitto di qualche sorella, o di tutto il monastero di che si possa seguire infamia. Idem ut supra

§. 322. VIII. Quella, che cercherà per se, o per alcun altra, alcuna cosa d'ambizione, o impieghi, o qualche altra si sia contro le costituzioni dell' ordine. Qualunque religiosa, che commetterà alcune delle dette colpe sarà messa nel carcere, dove sarà castigata con digiuni, ed astinenza, più, o meno, secondo lo chiederà la qualità del delitto, e secondo la prudenza della prelata, o del prelato. E l'altre religiose saranno obbligate sotto pena di rebellione a portar la detta delinquente alle carceri, tanto che la prelata loro l'ordini, e nessuna sotto la stessa pena potrà parlare con la carcerata, eccettuando quella, che la priora ordinerà per sua guardia. Se la carcerata romperà il carcere, e fuggirà la religiosa, a cui stava consegnata, o a qualunque altra, che fosse causa di questa fuga sarà messa nello stesso carcere, Idem ut supra

restando sottomessa alle stesse pene della fugitiva delinquente.

Idem ut supra — §. 323. IX. In ogni monastero vi sarà un carcere determinato, e con serratura competente, dove stiano ben custodite le delinquenti.

Idem ut supra — §. 324. X. Quelle, che per i suoi difetti scandalosi saranno in questo carcere non potranno essere liberate altro, che per ordine del prelato superiore, a cui secondo queste costituzioni appartiene la cognizione della causa.

Idem ut supra — §. 325. XI. L'apostata, quella che averà commesso peccato disonesto, o qualche altro delitto, che nel secolo sia degno di pena di morte, e quelle che non vorranno con umiltà riconoscere le sue colpe, mostrandosi incorrigibili saranno messe nel carcere, e di questo non usciranno in quanto la sua emenda, e riconoscenza non sia tanto chiara, e di tal modo comprovata, che meriti la libertà concessa dal prelato superiore a suppliche di tutte le sorelle.

Idem ut supra — §. 326. XII. Qualunque religiosa però che sarà carcerata per alcuni de' delitti sopradetti resterà priva per sempre di voce attiva, e passiva, ed ancora del luogo, e di tutto l'atto legitimo, ed impiego nel monastero. Di modo, che ancorchè esca dal carcere non per questo sarà rimessa ad alcuna delle sopradette cose se espressamente, e specialmente non gli sia concessa questa grazia dal definitorio, dopo d'una lunga sperienza della sua emenda. Ed ancorchè gli si restituisca il luogo non dovrà aver voce nel capitolo, nè restituendoglisi la voce attiva, s'intenda restituita la passiva, non essendogli questo specialmente, ed espressamente concesso.

Quella però, che commetterà simili colpe non potrà essere mai abilitata per alcun impiego, nè nominata per terza, o ascoltatrice nella rota, nel parlatorio, o in qualunque altro luogo.

Idem ut supra — §. 327. XIII. Se la prelata (il che Iddio non permetterà) caderà in alcuna colpa delle descritte nel *numero undici* di questo capitolo, sarà subito deposta dall'impiego, e dopo castigata gravissimamente (1).

ADDIZIONE AL CAPITOLO XXI.

Additiones ad caput XXI. — §. 328. (1). Intorno alla sospensione, e deposizione delle prelate si osserverà tutto quello, che determinano le leggi della congregazione.

CAP. XXII.

Del modo d'imporre i precetti, e della forma, in che obbligano queste costituzioni.

§. 329. I. Proibiamo a tutti i prelati, e superiori delle religiose l'accrescere ne' suoi precetti, o mandati sentenze, o pene di scomuniche, ancorchè siano sopra di cose peccaminose, ma anzi metteranno pene di privazione di voce attiva, e passiva, ed altre simili: perchè la pena, che fu introdotta per medicina dell'anime non gli abbia da causar maggior' impicci, scrupoli, ed inquietudini. Nel caso però che la cosa sia tanto grave, che necessariamente chieda la pena della censura, o di scomunica, (sopra di questo incarichiamo le coscenze de' superiori) in tal caso non si metterà la pena di *scomunica latæ sententiæ* senza gran considerazione. — De obligationibus manantibus a constitutionibus.

§. 330. II. Dichiariamo che la nostra regola primitiva non obbliga le nostre religiose con colpa grave se non sotto peccato veniale: e che queste costituzioni, e i precetti, e mandati de' superiori, che per l'avvenire s' imporranno a tutta la comunità, o ad alcune delle religiose in particolare, non obbligano a peccato mortale, nè veniale, eccetto se la materia, sopra di che cadano sarà di sua propria natura grave, o non gli ubbidiranno con disprezzo delle medesime costituzioni, precetti, o mandati de' prelati. Obbligano però sotto di peccato mortale tutti i precetti formali messi in scritto nella seguente forma = *Mandiamo in virtù dello Spirito Santo, santa ubbidienza, e sotto di precetto formale* = Obbligano ancora sotto colpa grave i precetti che i visitatori sogliono metter nel tempo della visita, ancorchè siano verbali. — Idem ut supra

§. 331. III. Determiniamo, che in tutto quello, che è rispettivo al governo, colpe, pene, ed altre cose simili, che non sia dichiarato in queste costituzioni osservino le nostre religiose le costituzioni generali della nostra congregazione in tutto quello, che non sia contrario a queste. — Idem ut supra

§. 332. IV. Mandiamo nell' istesso modo che in tutte le cose, di che non trattino, o dispongano queste costituzioni rispetto agli impieghi, e cerimonie del culto divino osservino le religiose con tutta l'esattezza il suo ordinario, ed il cerimoniale in tutto quello, che — Idem ut supra

non sia contrario a queste costituzioni, e che l'istesso insegnino alle novizie con ogni cura, e curiosità possibile, perchè nelle cerimonie, e modo di procedere si conservi l'uniformità possibile in tutte le comunità. Il prelato superiore esaminerà tutto questo nelle visite, castigando le mancanze che in questo troverà.

Idem ut supra §. 333. V. In tutti i monasteri delle religiose ci sia abbondanza di queste costituzioni, le quali si leggeranno nel refettorio, e capitolo, come resta determinato, e fuor di questo ogni religiosa le leggerà replicate volte, perchè essendogli presenti nella memoria, l'osservi esattamente: che di questo gli si può seguire un gran profitto.

Idem ut supra §. 334. VI. Perchè il prelato superiore, o visitatore possa procedere con maggior sicurezza, e circospezione nelle visite delle nostre religiose, s'ordina che nel tempo delle medesime visite legga con particolare attenzione, e cura il trattato della visita composto della n. b. m. s. Teresa, giudicandosi per questo in tutto, persuadendosi veramente quello quanto si determina, esaminando semplicemente la sua osservanza, e castigando quanto troverà in contrario. (1)

Idem ut supra §. 335. VII. Si dichiara, che alle prelate delle nostre religiose appartiene il giudicare, ed applicare alle colpe lievi la pena, alle mezzane, e gravi. Il giudicare della colpa più grave, ed applicargli la colpa, che gli corrisponde tocca al prelato superiore. (2) Il giudizio però delle cose gravissime, e l'applicazione delle pene che gli sono dovute appartiene intieramente al definitorio generale, e perchè la moltitudine, e varietà delle leggi, costituzioni, atti, e leggi ec. non servano di confusione alle nostre religiose, rivochiamo, annulliamo, abroghiamo tutte, e qualunque leggi, costituzioni, ed atti che gli siano stati fatti, tanto nei capitoli, come ne' definitorj generali caso che non siano espresse in queste costituzioni, le quali vogliamo, che solamente obblighino, si osservino, ed adempino; e che tutte le religiose per queste si dirigano, regolino, e governino. (3)

ADDIZIONI AL CAP. XXII.

Additiones ad caput XXII. §. 336. (1). *Il trattato della visita* composto per la n. m. s. Teresa si leggerà nel monastero delle nostre religiose nel tempo del refettorio a pranzo per otto giorni prima di cominciare la visita, ed in tutto il tempo, che durerà la detta visita.

Non ammetterà il prelato superiore, o visitatore nelle visite delle religiose deposizione alcuna per iscritto, e tutte devono deporre quanto averanno notato degno d'avvertirsi. Ed insistendo qualcheduna in volerlo fare per iscritto non gli si ammetterà in essa visita deposizione alcuna, ancorchè la voglia far di parole.

§. 337. (2). Potrà la prelata ancora applicare la pena di colpa, postochè meno grave in quelle cose, che non staranno espressamente riservate per queste costituzioni al prelato superiore a chi tocca la cognizione di qualunque colpa più grave. Idem ut supra

§. 338. (3). Annulliamo nell'istesso modo tutti, e qualunque costumi, che fuor de' primitivi, ed universalmente osservati in tutte le comunità si siano introdotti in alcune, o in alcuni monasterj, e tutte l'osservanze, e divozioni introdotte contro, o fuor della regola, e delle costituzioni, come sono novene, via Crucis, recite di tutta o della maggior parte della comunità, discipline, ed altri simili rigori, esercizj, e singolarità. E proibiamo che di qua innanzi s'introducano per essere direttamente opposte all'uniformità, che richiede la disciplina regolare, e alla dottrina della nostra madre santa Teresa, espressa in diversi luoghi de' suoi celesti scritti. Dimodochè supposto, che approviamo l'opere di surrogazione, e che la nostra primitiva regola tanto raccomanda, vogliamo con tutto ciò, che s'eviti quanto possa servire di peso alla comunità, singolare, ed opposto all'uniformità, che deve essere in tutti i monasteri dell'ordine. E se per qualche causa giusta sarà necessario far qualche esercizio di divozione non dichiarato nelle costituzioni, si consulterà il definitorio generale, e tutto quanto senza il suo ordine, ed approvazione, sarà introdotto, non averà alcun vigore. Mandiamo fuor di questo, che le religiose diano conto all'istesso definitorio, o al nostro molto reverendo padre priore generale di tutto quanto in questa materia sarà introdotto, perchè possa castigare come giudicherà conveniente le sue autore. Idem ut supra

Permettiamo però il costume di fare nel tempo dell'orazione del giorno le novene di nostra madre santissima la Madonna del Carmine, del nostro protettore s. Giuseppe, e della nostra

madre santa Teresa di Gesù; come ancora il costume de' dieci giorni degli esercizi, che raccomandiamo, abbiano tutte le religiose ogni anno, o almeno una volta ogni triennio. Perchè più si applichino al servizio di Dio in questi dieci giorni le religiose che faranno i detti esercizj staranno esenti di tutti gl' impieghi, ed ancora degli atti di comunità essendo solamente obbligata ad assistere al matutino, orazione mentale, disciplina, e refettorio. Nel rimanente eccetto il silenzio, ed il ritiro, faranno l' istesso, che l'altre religiose; nè saranno obbligate a fare altre mortificazioni che le solite farsi nel refettorio.

FINE DELLE COSTITUZIONI

Commemorazioni che si devono fare nel fine del capitolo conventuale.

Commemorationes faciendæ in fine capituli conventualis.

§. 339. Nel fine del capitolo si disanno i salmi *Deus misereatur nostri etc. Ad Dominum cum tribularer etc. Ad te levavi oculos meos etc.* con il *Gloria Patri* nel fine di ogni salmo. Finiti questi dirà la cantora *Kirie eleyson*, e tutte risponderanno *Christe eleyson-Kirie eleyson.* La prelata, o presidente dirà *Pater noster.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos a malo.
℣. Memento congregationis tuæ.
℟. Quam possedisti ab initio.
℣. Salvas fac ancillas tuas.
℟. Deus meus sperantes in te.
℣. Ora pro nobis sancta Dei genitrix.
℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS

Concede nos famulas tuas, quæsumus Domine Deus perpetua mentis, et corporis sanitate gaudere, et gloriosa beatæ Mariæ virginis intercessione a præsenti liberari tristitia, et æterne perfrui lætitia.

Ecclesiæ tuæ quæsumus, Domine, preces placatus admitte, ut destructis adversitatibus, atque erroribus universis sicura tibi serviat libertate.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende, super ancillas tuas, et super congregationes illis commissas spiritum gratiæ salutaris, et ut in veritate tibi complaceant, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Immediatamente diranno per i defonti il salmo *De profundis clamavi, ad te Domine etc.* che termineranno col *Requiem æternam etc.* e subito dirà la prelata, o presidente.

℣. A porta inferi
℟. Erue Domine animas eorum.
℣. Requiescant in pace
℟. Amen
℣. Domine exaudi orationem meam
℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS

Absolve, quæsumus Domine animas omnium famulorum famularumque tuarum benefactorum nostrorum ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter sanctos, et electos tuos resuscitati respirent.

Quæsumus Domine pro tua pietate miserere famularum tuarum, et a contagiis mortalitatis exutas in æternæ salvationis partem restitue.

Deus cujus miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis, et famulabus tuis hic et ubique in Christo quiescentibus, da propitius veniam peccatoribus, ut a cunctis reatibus absoluti, tecum sine fine lætentur. Per eumdem Christum Dominum Nostrum.

℟. Amen.
℣. Requiem æternam dona eis Domine.
℟. Et lux perpetua luceat eis
℣. Requiescant in pace
℟. Amen
℣. Animæ ipsorum, et omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace
℟. Amen
℣. Sit Nomen Domini benedictum.
℟. Ex hoc nunc, et usque in sæculum.
℟. Amen.

§. 340. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat sanctimoniales prædictæ, quo præinsertæ regulæ, constitutiones, et declarationes hujusmodi firmius subsistant, ac serventur exactius apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea memoratus Antonius humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apo-

Confirmatio apostolica.

stolica dignaremur. Nos igitur sanctimoniales prædictas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, illarumque singulares personas, nec non dictum Antonium a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus illarum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, de venerabilis fratris Nostri Andreæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis episcopi Sabinensis Corsini nuncupati ejusdem ordinis apud Nos, et hanc sanctam Sedem protectoris consilio, præinsertas regulas, constitutiones, et declarationes auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus; illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, et singulos tam juris, quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 341. Decernentes easdem præsentes literas firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 342. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non quatenus opus sit, ordinis, et congregationis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis etiam impressis, et manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die tertia augusti millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXX.

Dat. die 6. augusti 1790 anno XVI.

Ampliatio concessionum, et privilegiorum concessorum academiæ nobilium ecclesiasticorum urbis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Memorantur concessiones factæ academiæ nobilium.

§. 1. Ubi primum ad apostolici ministerii officium, meritis licet imparibus evecti fuimus, academiam nobilium ecclesiasticorum alias in hac alma urbe Nostra erectam, et tunc ob æs alienum, quo tenebatur, prorsus collapsam, tum ære proprio, tum unione, ac incorporatione bonorum, alias ad suppressum, et extinctum ordinem canonicorum regularium s. Antonii Viennensis spectantium, et in ditione Nostra ecclesiastica existentium ad pristinum, immo commodiorem statum restituimus, plurisque etiam spiritualibus privilegiis eam donavimus.

Declaratur necessitas ampliandi concessiones prædictas.

§. 2. Cum itaque ex rerum usu compertum sit aliqua ex privilegiis hujusmodi, vel interpretationis, vel extensionis, et ampliationis indigere, aliaque etiam de novo concedere oportere; Nobis propterea dilectus filius Paulus Paoli clericus regularis congregationis Matris Dei, ac ejusdem academiæ præses humiliter supplicari fecit,

ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Statuitur quomodo sit procedendum in festo s. Antonii protectoris academiæ.

§. 3. Nos igitur, qui omnem oblatam occasionem, quo Nostram in eamdem academiam charitatem omnibus probemus, ultro semper amplexi sumus, illamque specialioribus gratiis, et favoribus prosequi volentes, ac memoratum Paulum præsidentem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, in primis cum non raro dies festus sancti Antonii abbatis, qui est patronus ipsius academiæ propter dictam unionem bonorum alias ad memoratum ordinem sancti Antonii Viennensis spectantium, concurrat cum secunda dominica post epiphaniam, cui officium duplex secundæ classis solemnitatis sanctissimi nominis Jesu addictum est, ut missæ omnes de s. Antonio in oratorio, seu cappella privatæ domus ipsius academiæ in hac alma urbe Nostra existente cum commemoratione dominicæ, et festi occurrentis celebrari libere, ac licite possint, et valeant auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus.

Providetur circa alias solemnitates.

§. 4. Neque secus in dominica infra octavam solemnitatis Assumptionis beatæ Mariæ virginis siquidem cum oratorium, seu cappella hujusmodi beatæ Mariæ virginis in cœlum assumptæ dicata sit, ac festum titularis hujusmodi in dominica infra octavam ipsius Assumptionis peragi soleat, in qua festum s. Joachimi cadit, propterea ut in hac quoque die missæ omnes, ut in die Assumptionis beatæ Mariæ virginis cum commemoratione dominicæ, et festi occurrentis, et octavæ sancti Laurentii; si in dicta die cadat inibi celebrari posse auctoritate, et tenore præsentis indulgemus.

Privilegia cappellæ existentis in ædibus academiæ.

§. 5. Et quoniam, sicut accepimus, tum in die festo s. Antonii, tum in die dominicæ infra octavam Assumptionis beatæ Mariæ virginis oratorium hujusmodi a pluribus frequentatur, propterea omnibus Christifidelibus, qui in eodem oratorio hisce festis diebus dumtaxat ratione solemnitatis sacrosancto missæ sacrificio interfuerint, ut ab obligatione audiendi sacrum in ecclesia pro satisfactione præcepti liberi, et exempti censeantur, de speciali pariter dono gratiæ elargimur. Insuper, ut tum in nocte nativitatis Domini Nostri Jesu Christi post mediam noctem, tum in feria quinta majoris hebdomadæ, ita ut si dies festus de præcepto in dicta feria quinta cadat, missa in dicta cappella, seu oratorio celebranda etiam ad satisfactionem præcepti, prout in cæteris festis anni diebus de præcepto, prosit, sacrum fieri possit, pariter indulgemus. Præterea cum Nos alias per Nostras in simili forma Brevis die xxvi martii MDCCLXXVI. expeditas literas, ut in privata cappella, seu oratorio prædicto sacrosanctum missæ sacrificium in convictorum academiæ hujusmodi, eisque, et dictæ domus inservientium, et ministrorum, tam intra, quam extra domum academiæ habitantium præsentia celebrari, atque etiam si contigeret aliquod pium novendiale ad alicujus festi præparationem in prædicta cappella fieri, augustissimum Eucharistiæ sacramentum per id tempus in ea asservari posse, aliaque concesserimus, quo eorumdem convictorum spirituali consolationi magis, magisque prospiciamus, indultum hujusmodi etiam ad dies, quæ a fine ipsius novendialis ad diem festum in cappella, seu oratorio prædictis celebrandum effluent, extendimus, sicuti pariter alium indultum celebrari faciendi in privata domus hujusmodi cappella, seu oratorio, ut præfertur, concessum, ad alias cappellas, seu oratoria quarumcumque domorum ad ipsam academiam spectantium, in quibus, aut ipsius academiæ præses, vel vice præses pro tempore existentes, vel ipsi convictores, aut aliqui eorum habitare contigerit, in qualibet diœcesi existentium auctoritate, et tenore præsentis ampliamus.

Privilegia concessa præsidi, et vice præsidi ipsius academiæ.

§. 6. Immo moderno, et pro tempore existenti ipsius academiæ præsidenti, et in ejus defectum vice-præsidenti, ut urgente aliqua de causa sacrosanctum missæ sacrificium, etiam per horam tantum ante auroram, et itidem per horam post meridiem celebrari facere respective possint, et valeant, concedimus. Moderno vero, et pro tempore existenti præsidenti hujusmodi, ut ipse etiam vestes sacerdotales, corporalia, et alia ornamenta, et paramenta ecclesiastica ad cultum divinum, et ad cappellæ, seu oratorii prædicti dumtaxat servitium necessaria benedicere

libere, ac licite possit, et valeat auctoritate, et tenore prædictis, benigne elargimur.

Declaratur academiam subrogatam fuisse in omnibus juribus, privilegiis, gratiis, et indultis jam concessis ordini s. Antonii Viennensis.

§. 7. Tandem ad omnes tollendas ambages forsan exortas, vel in posterum quomodolibet exoriendes, de ac super omnimoda subrogatione ipsius academiæ in omnibus, et singulis juribus, privilegiis, gratiis, et indultis a Romanis pontificibus prædecessoribus Nostris ordini sancti Antonii Viennensis prædicto quomodolibet concessis harum serie, et auctoritate apostolica decernimus, et declaramus, ut academia prædicta omnibus, et singulis juribus, privilegiis, favoribus, gratiis, et indultis prædictis benedicendi signanter animalia, stipendia rogitandi, ubi vigeat consuetudo aggregandi ecclesias, et confraternitates, aliisque hujusmodi, dummodo tamen de tempore suppressi ordinis prædicti essent in usu, et consuetudine, nec revocata, aut sub ullis revocationibus comprehensa existant, pari modo uti, frui, et gaudere libere, ac licite possit, et valeat in omnibus, et per omnia perinde ac si eidem academiæ jura, privilegia, favores, gratiæ, et indulta prædicta concessa reperirentur, auctoritate, et tenore præsentis concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 8. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die sexta augusti MDCCXC., pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXI.

dat. die 6. augusti 1790 anno XVI.

Parochialis ecclesia de Cervara Sublacensis diœcesis erigitur in collegiatam.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis postulatur, quod ad ecclesiarum decus, divini cultus augumentum, et ad Christifidelium pietatem, et devotionem excitandam, promovendamque accomodatum videtur, Nos libenter concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii capitulum assertæ collegiatæ, et parochialis ecclesiæ sanctæ Mariæ de Cervara Sublacensis nullius diœcesis in districtu urbis, quod cum ipsis nullum suffragetur documentum, quo ecclesiam prædictam fuisse in collegiatam erectam probetur, præter simplicem enunciativam in synodo Sublacensi anni MDCLXXIV. factam, qua ipsa inter cæteras ejusdem diœcesis collegiatas ecclesias recensetur. Hinc pro ipsius ecclesiæ decore in collegiatam per Nos erigi, ac illos aliqua honoris prærogativa exornari summopere desiderant. Nobis propterea supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Ratio concessionis.

§. 3. Nos autem, qui ad cardinalatus dignitatem evecti de monasterio sanctæ Scholasticæ Sublacensis abbatia nuncupat., cum jurisdictione quasi episcopali provisi fuimus, eamque retinendam duximus etiam post Nostram ad summi pontificatus elevationem, eamdem ecclesiam personaliter visitantes anno MDCCLXXIII. invenimus, quinque sacerdotes illius servitio addictos reperiri; Bartholomæum videlicet Capotosti archipresbyterum cum animarum cura, Franciscum Archangeli, et Franciscum Rossi de redditibus parochialibus participantes, et uti tales canonicos primæ erectionis, seu de massa communiter dici consueverant cum obligatione coadjuvandi archipresbyterum in eadem cura, et diebus dominicis, aliisque omnibus de præcepto festis assistendi missæ conventuali, et de sero post doctrinam christianam, et catechismum, canendi in choro ve-

speras; sub eademque obligatione alias duas labente præsenti sæculo erectas fuisse præbendas a quondam Jacobo Colagrossi, nec non Dorothea, et Angela pariter Colagrossi penitus distinctas, et separatas cum reservatione jurispatronatus activi quoad primam favore Francisci Rossi, qui nuper ad eam nominavit, et præsentavit Aloisium Ciolli, et quoad secundam favore Josephi Archangeli, qui pariter nominavit, ac præsentavit Petrum Bonifatii, istosque præbendarios particulares canonici nomen sibi arrogasse veluti primis aggregatos, omnesque isti requisiti quo jure hujusmodi ecclesiam collegiatam, ejusque sacerdotes mere coadjutores archipresbyteri canonicos dicerent, cum cætero nec arcam, nec sigillum commune, nec libros capitularium resolutionum, nec aliud prorsus collegialitatis signum haberent, iidemque sacerdotes solum superpelliceum, ut alii presbyteri, gestarent in ecclesia? Nullum omnino monumentum exhibitum Nobis fuit: quo circa non parum hæsimus super hujusmodi tituli, et canonicorum nomine abolitione, nec aliter demum innovationi pepercimus, quam ob diuturnam hujusmodi nominationis usum, non tam in vulgo, quam aliquando etiam in literis apostolicis, cohibentes tamen tum archipresbyterum, tum etiam assertos canonicos, ut ex tunc diebus festis missam conventualem cum cantu per turnum celebrarent pro benefactoribus in genere ad formam encyclicæ *Cum semper* felicis recordationis Benedicti XIV. prædecessoris Nostri: quique ulterius occasione præsentium investigantes vetustiores ejusdem ecclesiæ status deprehendimus, archipresbyterum ab originaria forsan erectione parochialis ecclesiæ habuisse, et possedisse integram dotem constitutam in multis prædiolis rusticis, censibus, tribus locis montium non vacabilibus, obventionibus, decimis, et aliis incertis, et liberam eorum administrationem, quorum fructus, redditus, et respective pensitationes in quatuor partes dividere consuevisset, duabus pro se retentis, reliquas autem duas tradere pro æquali debuisset dictis duabus sacerdotibus canonicis nuncupatis pro stipendio eorum coadjutoriæ in cura animarum, et sacramentorum administratione, quam tamen ipsi non independenter, et ex proprio arbitratu exercere debebant, sed toties quoties archipresbyter opera eorum indigeret, adeo ut contra illius voluntatem nullus canonicorum in administratione sacramentorum se ingerere deberet, sed tantummodo missas, et alia officia in hebdomada sua celebraret; excepto tamen, quod in defectu archipresbyteri possent necessitati parochianorum in administrationem dictorum sacramentorum succurrere ex formali decreto diei xxvii aprilis MDCII. edito in visitatione delegata per cardinalem Tusco tunc episcopum Tiburtinum, cui tunc suberat oppidum, seu castrum Cervariæ. Anno autem MDCXL. bona prædicta præsertim rustica pro meliori cultura fuisse divisa, et relicta medietate archipresbytero, alia medietas subdivisa pro æquali extitisse inter dictos duos canonicos coadjutores, in communi tamen relictis decimis, fructibus nonnullorum censuum, et prædiorum, quæ locari solent, item dictorum locorum montium, aliisque obventionibus, tum a communitate Cervariæ, tum etiam a confraternitatibus sanctissimi Sacramenti, Crucifixi, et Rosarii in eadem ecclesia erectis, et aliis quibusdam incertis parochialibus, in singulos proportionabiliter rejectis oneribus ab inde citra supportandis; hujusmodique divisionem præservatam fuisse in aliis visitationibus per abbates commendatarios prædicti monasterii Sublacensis prædecessores Nostros sub quorum jurisdictionem, transactione facta, devenit, ac etiam hodie manet prædictum Cervariæ oppidum, annis præsertim MDCLXXI., MDCLXXIII. et MDCXCIII., prout in eisdem, quarum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, fusius dicitur contineri; adeo ut ab inde citra factum appareat, ut vacatis per obitum, vel per resignationem, aut alio quovis modo archipresbyteratu, et canonicatibus, seu coadiutorum prædictorum præbendis, abbates commendatarii pro tempore novos substituerint, archipresbyterum videlicet, prævio indicto concursu, et canonicos coadjutores cognita per examen formale eorum idoneitate ad curam animarum, vigore præsertim apostolici indulti cardinalibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ concedi soliti, et Nos ipsi hactenus servare consuevimus juxta decreta sacri concilii Tridentini.

§. 4. Hisque omnibus perpensis, et attentis, eosdem exponentes gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et

Drectio in collegiatam.

interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, memoratam parochialem ecclesiam sanctæ Mariæ de Cervara Sublacensis nullius in districtu urbis in collegiatam cum omnibus, et singulis privilegiis, gratiis, præeminentiis, exemptionibus, et indultis, quibus aliæ collegiatæ uti, frui, et gaudere solent tenore præsentium erigimus, et pro hujusmodi effectu præfatos Bartholomæum Capotosti in archipresbyteratu, Franciscum Archangeli, et Franciscum Rossi in respectivis præbendis primæ erectionis, ut supra cum archipresbytero divisis, aliisque omnibus redditibus certis, et incertis pro indiviso adhuc extantibus, et non alias, nec non Aloisium Ciolli, et Petrum Bonifatii a respectivis patronis nominatos, ac præsentatos confirmamus, et approbamus, eosdemque canonicos nuncupari, et haberi volumus, ac mandamus in statu tamen, ac terminis, in quibus in præsentiarum reperiuntur, ut nempe archipresbyter pro tempore prout fuit, sit semper in posterum hujusmodi canonicorum caput, rector, et superior, iidemque canonici ab ejus nutu dependeant, quoad administrationem sacramentorum, et officiaturam ecclesiæ juxta dictum decretum anno MDCII. ut supra editum; illumque teneantur agnoscere verum eorum parochum, ac eorum verum rectorem, ac illi reverentiam, et obedientiam debitam exhibere, ac jura parochialia, emolumenta, et servitia præstare.

Jus præsentandi archipresbyterum et canonicos concuratos ordinario reservatur.

§. 5. Quandocumque autem, et qualitercumque vacaverit archipresbyteratus, ac duo canonicatus primæ erectionis sive per obitum, sive per resignationem, sive alio quovis modo omnes provideri possint, et debeant ab ordinario, quatenus præsertim indultario sedis apostolicæ cum distinctione tamen, ut quoad primum animarum curam gerentem indici debeat de more concursus, ut semper in nova provisione præferatur dignior, quamvis ita præfatus, nec in jure canonico, neque in theologia laureatus, sive licentiatus existat; quo vero ad secundos uti coadjutores ejusdem archipresbyteri non autem installari possint, vel debeant, nisi cognita per examen eorum idoneitate ad eamdem curam animarum, coadjuvandam de mandato archipresbyteri, sin autem ordinarius apostolico careat indulto, tunc archipresbyteri provisio servata forma ejusdem concursus a Sede apostolica tantum fieri possit, et debeat, dictorumque primorum canonicorum juxta reservationes apostolicas, ut nempe per pontifices successores Nostros, si eorum vacationi mensæ sanctæ Sedi reservato contingat, et e contra per ordinarium si aliter hujusmodi canonicatus vacaverint, conferantur; quo vero ad dictos postremos sequuta quovis modo vacatione provideri debeant ab eodem ordinario ad nominationem, et præsentationem patronorum, prævia per examen recognitione ipsorum idoneitatis ad curam animarum, tamquam et ipsi coadjutores archipresbyteri.

Concessio privilegiorum.

§. 6. Si autem in dicta ecclesia sanctæ Mariæ de Cervara in sæcularem collegiatam erecta capitulum, cujus caput erit semper archipresbyter pro tempore, et reliqui ejus coadjutores canonici nuncupati tum primæ, cum secundæ erectionis cum stallo in choro servata eorum antianitatis prærogativa, mensa capitulari, arca, bursa, et sigillo communibus, aliisque omnibus, et singulis collegialibus signis, et insigniis, ac gratiis, quæ aliis collegiatis sæcularibus ecclesiis etiam parochialibus de jure, atque stylo, et consuetudine, non tamen indulto, seu privilegio particulari potiantur, et gaudeant: et in ea hodiernus idem archipresbyter, ejusque successores capituli caput existant, et in choro, capitulo, processionibus, aliisque actibus, et functionibus capitularibus tam publicis, quam privatis præsint, et præeminentiam, et præcedentiam, primumque, et digniorem locum, nec non vocem, et votum in capitulo habeant, ac illius persona quovis modo parochialis ecclesiæ, et parochianorum universa cura plene, omnimode, ac privative quoad omnes alios immineat, quique ultra fructus, redditus, et proventus pro dote parochialis ecclesiæ post præmissam divisionem cum canonicis primæ erectionis addictos, et assignatos tam certos, quam incertos parochiales de jure, usu, et consuetudine privative reservatos gaudeant, quique cum dietim in animarum parochianorum cura, exercitio, professione occupati fuerint, pro præsentibus, illiusque functionibus, aliisque capitularibus personaliter interessentibus haberi, et reputari, et ad eamdem distributionum participationem admitti,

et ultra consuetam missam pro populo missam pariter conventualem per turnum ad instar aliorum capitularium dictæ ecclesiæ parochialis, et assignanter singulis diebus dominicis, altero tamen, qui prædictam missam pro populo celebret, applicetque per eum destinato, absque ullo præjudicio jurium, et pertinentiarum sibi in celebratione aliarum ecclesiasticarum functionum competentium celebrare, illamque pro benefactoribus in genere juxta dictum decretum a Nobis in dicta visitatione anni MDCCLXXIII. editum applicare respective teneantur, cum hoc tamen, quod archipresbyter pro tempore exercens onus celebrationis missæ conventualis hujusmodi etiam de præcepto ecclesiæ festis, aut alias prout necessitas exegerit cum alio ex capitularibus ejusdem ecclesiæ commutare possit.

Distributio fructuum bonorum inter canonicos.

§. 7. Canonici autem primæ erectionis libere percipiant fructus bonorum cuilibet eorum antecessorum in divisione obventorum, nec non proventus et emolumenta tam certa ex aliis bonis in communi relictis cum archipresbytero, quam incerta juxta solitum huc usque servatum, et non alias. Alii autem canonici postremo adjuncti a respectivis fundatoribus de fructibus, et redditibus designatæ ipsorum præbendæ, aliisque incertis communiter cum aliis dividendis contenti existant, supportatis tamen oneribus, tam omnibus in genere, quam eorum singulis personis de jure, ac de facto injunctis, ad quem effectum omnes in dicta ecclesia residere teneantur, nec ab ea discedere possint absque licentia ordinarii limitate semper concedenda sub pœnis arbitrio nostro, et successorum nostrorum, ejusdemque ordinarii infligendis. Præterea jus habeat convocandi capitulum, et in eo archipresbyter, et dicti duo canonici primæ erectionis proponendi, votandi, et resolvendi omnia, quæ in universum respiciunt particulare ipsorum interesse, ac jura ecclesiæ respective; canonici autem postremo adjuncti votum pariter habeant in iis tantum respicientibus disciplinam, et ejusdem ecclesiæ officiaturam, et non alias.

Jus condendi statuta, et ordinationes capitulares.

§. 8. Quæcumque de cætero statuta, ordinationes, capitula, et decreta licita tamen, et honesta, ac sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, atque concilii Tridentini decretis minime adversantia per ordinarium prius examinanda, et approbanda edere, et edita declarare, interpretare, ac in meliorem formam redigere, seu etiam alia de novo, et ex integro eisdem sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, decretisque concilii Tridentini minime contraria, et ut præfertur, semper ab eodem ordinario prius examinanda, et approbanda, ac per eos, ad quos spectat, et pertinet, ac pro tempore spectabit, et pertinebit, observare sub pœnis in contravenientes infligendis, similiter edere libere, ac licite possint, ac valeant, plenam, liberam, et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem dicta apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, et impertimur.

Præceptum de servandis libris capitularibus.

§. 9. Duo præterea sint libri, seu codices bene compacti, quorum in primo propositiones, et resolutiones omnes capitulares; et in secundo statuta, et constitutiones, ut præfertur, editæ per ordinarium approbatæ, et in cancellaria abbatiali etiam descriptæ fideliter registrentur, et referantur, ac in archivio parochiali, in pluteo tamen, seu particulari capsula, diversa tamen ab alia librorum parochialium, sub clavi retinenda per archipresbyterum, seu canonicum antiquiorem, et ad nutum omnium capitularium cum aliis quibuscumque scriptis collegiatam ecclesiam respicientibus deponantur, et perpetuo custodiantur.

Concessio rocchetti et mozzettæ nigri coloris.

§. 10. Pro decore tandem hujusmodi ecclesiæ parochialis in collegiatam sæcularem, ut supra erectæ archipresbyter, et canonici prædicti, eorumque successores rocchettum sine manicis, et mozzettam nigram cum globulis, et asulis ejusdem nigri coloris tam in ecclesia, quam extra eam in processionibus, et functionibus anniversariis, aliisque quibuscumque actibus, et functionibus publicis, et privatis, ac inter missarum solemnia, ac vesperarum, aliorumque divinorum officiorum celebrationem, ac etiam extra prædictum oppidum in diœcesi tamen Sublacensi, ac etiam in synodalibus comitiis in præsentia abbatis commendatarii ejus ordinarii, seu ab eo delegati gestare, illisque respective uti, ita tamen, ut convenientibus, vel una simul concurrentibus aliis abbatiæ prædictæ collegiatis, præcedentia semper debeatur antiquioribus, libere, ac licite possint, et valeant.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 11. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 12. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non dictæ diœcesis Sublacensis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die sexta augusti millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXII.

Dat. die 13. augusti 1790. anno XVI.

Venerabili fratri Cæsari archiepiscopo Nisibensi, et apostolicæ Sedis pro Hollandiæ missionibus superiori conceditur jus nominandi pios sacerdotes pro visitandis ecclesiis Hollandiæ et Zelandiæ occidentalis.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Ratio, et tenor mandati.

§. 1. Cum in remotionibus Christiani orbis partibus, quarum necessitates proprius inspicere non valemus, ad animarum salutem et spiritualem consolationem fidelium, et catholicæ fidei propagationem valde utilem esse sentiamus piorum catholicorum doctrina, et orthodoxæ fidei zelo præstantium virorum operam de Dominici gregis reliquorum salute, quæ in Hollandia, Zelandia, et aliis inferioris Germaniæ partibus occulte, aut aliter commorantur, Sathana instigante, a catholicæ fidei obedientia desciverunt, paterna charitate solliciti, deque tua, qui dictis locis vicinior existis, fide, integritate, doctrina, atque catholicæ religionis studio, aliisque virtutibus, ac generis nobilitate plurimum in Domino confidentes, tibi, dum illic Nostri et apostolicæ Sedis munere fungeris auctoritate apostolica tenore præsentium facultatem tribuimus deputandi quandocumque tibi videbitur, aliquem vel aliquos viros religiosos, pios, catholicos, eruditos et in primis zelantes, qui in illis Hollandiæ, Zelandiæ et occidentalis Frisiæ, ac aliis earum partium locis, in quibus episcopi sua munera pastoralia libere exercere nequeunt, omnia, et singula ecclesias, domus, monasteria tam virorum, quam mulierum, et alia pia, et religiosa loca etiam quandocumque et qualitercumque exempta, etiam apostolicæ Sedi immediate subjecta, ac personas ecclesiasticas quascumque tam sæculares, quam regulares cujuscumque ordinis in illis degentes, tamquam apostolicæ Sedis delegati visitare, ac tam in capite, quam in membris corrigere, et reformare, ac in catholicæ fidei, et regularium institutionum observantia, et apostolicæ Sedis obedientia confirmare, et alia, quæ pro eorum salute et fidei catholicæ propagatione secundum Deum expedire judicaveris, dummodo judicialiter non procedant, facere, nec non

circa bona ecclesiastica, quæ quoquomodo destituta erunt, ne ad manus hæreticorum deveniant, opportune providere, et propterea de illis dummodo valorem mille scutorum aureorum fructus, redditus, et proventus annui centum florenos monetæ illarum partium non excedant; nec non etiam de illis bonis mobilibus, et immobilibus, quæ ecclesiasticis a pœnitentibus pro tempore restitui contigerit in pios usus, aut alias disponere, ita tamen quod hujusmodi bona venditionis, permutationis, aut alias quovis titulo alienationis nullo pacto alienentur, nisi de ejusdem utilitate, seu necessitate ecclesiæ constiterit, et alienationis causa a te probata fuerit cujus conscientiam desuper oneramus, et dummodo dispositio ista sic fiat, ut si aliquando contingat, quod Nos desiderio desideramus, catholicam fidem ibi restitui, et provincias easdem a catholicis, et legitimis dominis recuperari, bona prædicta ad ecclesias seu loca pia, ad quæ pertinebant, redeant, ipso jure, ac illis restitui debeant; liceatque interim catholicis quibuscumque bona, quæ ad ecclesias aliquando pertinebant conducere, pactumque in locatione pretium locatori tamquam justo possessori, sive hæro præstare, nec justo Domino ullatenus ad restitutionem teneantur, sed ut lucrum, quod inde forsan perceperint, salva conscientia possidere, et retinere, ac etiam quod in eisdem locis dumtaxat illas personas, quæ etiam forsan post publicationem concilii Tridentini in eorum locis, et parochiis legitime factam, sive uti juris ignari, sive ob antiquum ejus nationis abusum, vel quia ecclesiis ab hæreticis occupatis, catholico parocho destitutæ neque alterius catholici sacerdotis copiam habentes, matrimonium inter se forma per dictum concilium Tridentinum præscripta minime servata, et hæreticorum more contraxerint, ac in matrimonio manere utrique conjuges cupiant, non tamen inter ascendentes, et descendentes, et dummodo primo, et secundo in linea æquali gradu consanguinitatis, vel affinitatis non sint, nec aliqui eorum voto religionis, et castitatis adstricti, seu aliquo sacro ordine initiati existant imposita ipsis pro modo culpæ pœnitentia salutari ab hæresis labe, incestus reatu, et excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, quas propter præmissa quomodolibet incurrerunt, et excessibus in utroque foro absolvere, nec non cum eis, ut publice, vel occulte ratione loci, personarum, et temporis matrimonia inter se de novo contrahere, ac in eis postmodum remanere libere, ac licite valeant, dispensare, prolemque exinde susceptam, et suscipiendam legitimam decernere, aut si post priorem contractum matrimonii mulier in hæresim lapsa sit, nec velit uti presbyteri catholici opera, aut iterum catholicam nuptiarum formam subire, habito solo utriusque mutuo consensu in matrimonio permanendi, et commorandi absque tamen contumelia Creatoris, ac prolem susceptam, et suscipiendam legitimam decernere, ac cum aliis quibuscumque illarum partium personis catholicis, quæ in quarto simplici, vel tertio, et quarto consanguinitatis, seu affinitatis gradu conjunctæ, seu se attinentes, ob catholicorum penuriam matrimonium contrahere libere, ac licite valeant, dispensare prolem exinde suscipiendam legitimam nuntiare, atque laicorum opem in defectu religiosorum, dummodo de eorum in fide catholica constantia, et doctrina ita certi sint; ut nullus error ab ipsis timendus sit in verbi Dei prædicationibus, seu exhortationibus privatim, et secreto cum fructu fieri solitis uti libere, ac licite valeant: quodque liceat illis habere altare portatile cum debitis honore et reverentia, super quo in locis ad hoc congruentibus, et honestis, antequam e luce dies, cum casus necessitatis postulaverit, missas celebrare valeant, quodque ipsi aliis illarum partium sacerdotibus eamdem facultatem habendi altare portatile pro missis modo prædicto, et necessitate, ut præfertur urgente, celebrandis concedere possint.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac monasteriorum, et locorum piorum prædictorum, illorumque ordinum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singu- Derogatio contrariorum.

lis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod si tu, aut aliqui eorum, qui a te ad hoc deputati fuerint, ut præfertur, ratione præmissorum aliquid muneris, aut præmii, etiam sponte oblati recipere, exigere, aut petere ausi fueritis, eo ipso excommunicationis latæ sententiæ pœnam incurratis, et nihilominus quidquid per vos gestum fuerit irritum et inane existat. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima tertia augusti millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 24. augusti 1790 anno XVI.

DCCCXXIII.

Terra montis Filoptrani Auximanæ diœcesis erigitur in civitatem.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Proemium.

§. 1. Inter multiplices tribulationes, quæ invenerunt Nos nimis a pastoralis officii ministerio, quod humilitati Nostræ nullis Nostris suffragantibus meritis, ex alto concreditum fuit, haud absonum esse arbitramur ad ea, quæ oppidorum illustrium Nobis, et apostolicæ Sedi etiam in temporalibus subjectorum splendidiori ornamento conducere, et populis erga Nos, eamdemque Sedem fide, ac devotione præstantibus peculiarem consolationem afferre, illisque amplioribus titulis, et honoribus decorari possunt, consilia, curasque Nostras etiam convertere, ut hi novis hisce beneficiis devincti suam fidem, et studium erga Romanam Ecclesiam illorum matrem, et dominam in dies impensius intendant, ac cœteri ad similia largitionis munera promœrenda inducantur.

Præstantia terræ describitur

§. 2. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum communitatis, et hominum oppidi Filoptrani, seu vulgo montis Filoptrani Auximanæ diœcesis Nobis expositum fuit, quod cum oppidum istud jam inde a sæculo quinto ex diruto, ut fertur, Veragræ Romanorum municipio eruperit, sensim subinde ad illam amplitudinem excrevit, ut non solum septem circiter millibus incolarum repertum sit; verum etiam cum maxima sit cœli benignitas, et loci salubritas, tum fertilitate agrorum, tum ubertate pabuli sui satis spatiosi territorii ad triginta, et ultra milliaria protensi facile cæteris circumstantibus Piceni terris, et oppidis antecellat. Quapropter cum populares sui divitiis semper affluerint, plures inibi recensentur familiæ quæ jamdiu inter nobiles aliarum status nostri ecclesiastici civitatum numerantur, ac cum aliis nobilibus familiis affinitatibus, et cognationibus junctæ sunt; præter quinque ecclesias parochiales jampridem pro spirituali oppidanorum consolatione erectas, alia etiam extat ecclesia, cui decem cappellani ad instar collegiatæ ecclesiæ inserviunt, ac copiosus tum sæcularis, tum regularis clerus, neque desiderantur piorum hominum sodalitates, quæ ad sex usque numerantur; duo quoque montes erecti reperiuntur, frumentarius alter, et mons Pietatis cum satis amplo, ac commodo hospitali, et nosocomio. Tandem cum ædificiorum elegantia, atque ecclesiarum copia oppidum istud satis illustre videatur; hinc memorati exponentes, quo ipsis, et eorum patriæ præmissis dotatæ titulis novum decoris addatur incrementum, eamdem terram civitatis titulo, et nomine condecorari summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, atque etiam motu proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine terram Filoptrani, seu montis Filoptrani prædictam in civitatem tenore præsentium perpetuo erigimus, et instituimus, eique civi- Erectio in civitatem.

tatis titulum, et denominationem cum omnibus honoribus, juribus, prærogativis, ac decorationibus, quæ cæteris omnibus ditionis Nostræ pontificiæ civitatibus competere dignoscuntur, nec non confalonerio, et prioribus, seu magistratui ejusdem terræ in civitatem, ut præmittitur, erectæ consuetis honoribus, et insigniis, quibus aliarum ejusdem ditionis civitatum magistratus de jure, usu, et consuetudine gaudere, seu uti possunt, pariformiter, ac parimodo, et absque ulla differentia gaudere, potiri, et uti concedimus pariter, et impertimur, ac ejusdem terræ incolas, et habitatores civium nomine decoramus, ita tamen ut nunc, et pro tempore existens episcopus Auximanus in dicta terra per Nos in civitatem erecta residere minime teneatur, sed illa ecclesiæ Auximanæ, ut prius subjecta remaneat, ac ex honore hujusmodi etiam in gubernium temporale nulla inducatur innovatio.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod quicumque in præmissis jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causæ propter quas præsentes emanarint sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quamtumvis justa legitima, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso etiam enormis, enormissimæ, ac totalis læsionis nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato, et inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra uti, seu se juvare posse; sed ipsas præsentes literas, semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Nostri apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ prædictæ camerarium, aliosque cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, et quatenus opus sit dictæ terræ, aliisve quibusvis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima quarta augusti millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 31. augusti 1790. anno XVI.

DCCCXXIV.

Confirmatur transactio canonicos sanctæ Mariæ in Vialata inter, et principem ab Auria inita.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii capitulum, et canonici parochialis, ac, ut asseritur, insignis collegiatæ ecclesiæ sanctæ Mariæ in Via lata de alma urbe, quod comperto per eos partem illam dictæ ecclesiæ, quæ ad chorum subsidiarium internum, vulgo *il Coretto*, destinata existit, et palatio dilecti filii nobilis viri Andreæ principis ab Auria adhæret, ob rimas, hiatusque præsertim in fornice satis frequentes prompta reparatione indigere, post inspectionem ea super re dilecto filio Joanni Giansimonio architecto demandatam, sedulam navarunt operam in evolvendis eorum archivii libris sperantes aliquid circa constructionem, et existentiam hujusmodi chori ex eis erui posse; nec frustra, nam quædam inventa est apocha inter tunc in humanis agentem Camillum principem Pamphilium, dictumque capitulum die VIII mensis aprilis anni MDCCXXXI. edita, per quam, ultra alia pacta conventa, idem Camillus princeps onus ampliationis fabricæ sæpedicti chori cum suis fornice, et tecto sibi assumpsit, prout in apocha ejusmodi, cujus tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius dicitur contineri. Habita itaque per dictum Joannem architectum de, et super statu parietum, et fornicis prædictorum relatione, cum ex ea constiterit dictum tectum haud fuisse constructum, et ex ejus defectu parietes, et fornicem prædictos labefactos esse, et fatisci, exponentes manu ad opportunam reparationem admota, serio interim cogitantes quid super hoc negotio fieri oporteret, optimum factu censuerunt, prædictas apocham, et relationem eidem Andreæ principi exhibere, prout exhibuerunt, ut ipse suum desuper sensum aperiret; qui quidem Andreas princeps, audito prius dilecto etiam filio Joanne Antinorio pariter architecto, et si posset exceptiones nonnullas super intelligentia contractus per supradictam apocham initi sibi competere posse, nihilominus ad avertendas quascumque discordiarum materias, et litium anfractus ad amicabilem concordiam devenire statuit. Hinc variis per personas ab utraque parte deputatas habitis consessibus, demum ad optatam concordiam in quinque capitibus contentam deventum est, quorum tenor est qui sequitur videlicet.

Tenor concordiæ.

§. 2. I. Che previo il beneplacito apostolico da riportarsi a tutta cura del reverendissimo capitolo per l'approvazione del presente contratto, debba rinunziarsi hinc inde alle ragioni, ed alle eccezioni qualsivogliano dalle prenarrate cose, e circostanze, e da qualsisiano altre non espresse, benchè degne di espressione, in qualunque modo risultanti, le quali facessero in contrario al piano, e temperamento della concordia, che si è stabilita; sempre però bene inteso, che dalla medesima non possa acquistarsi il menomo diritto, o dallo stesso reverendissimo capitolo a qualunque altro effetto, o da verun'altro contro l'eccellenza sua, e suoi ec. perchè così ec., e non altrimenti ec.

Onera suscepta a principe ab Auria.

§. 3. II. Che sua eccellenza a propria cura, e spesa, ed in correspettività degli appresso esprimendi punti, debba fare risarcire quanto ci è di danno nella spesso detta volta del coretto, e muri della medesima a giudizio del di lui perito architetto signor Antinori, e di farla indi coprire con camigia di rame, e sopra con mattonato, che copra il rame ad uso di arte.

Provisio pro tempore futuro.

§. 4. III. Che alla futura conservazione poi, e ad ogni casualità, che in qualsivoglia tempo anche rimotissimo fosse per accadere anche della totale rifabricazione dalla detta volta, l'eccellenza sua fin da ora, e sulli scandagli fatti della spesa occorrente riferita dal di lui architetto Antinori in scudi 73. 35., e dall'architetto Giansimoni per il reverendissimo capitolo in scudi 146. 38, come dalli fogli di questi rispettivi scandagli, che si consegnano a me notaro per inserirli del tenore ec., debba contribuire con sborsare fin da ora al reverendissimo capitolo scudi cento, da depositarsi, ed investirsi a favore del reverendissimo capitolo coll' espressione della provenienza dalla presente concordia, in guisa che cessi per tutti li tempi avvenire ogni altro peso della detta eccellenza sua e suoi ec., e che inoltre

al caso della rifabricazione della detta volta, da farsi come sopra a tutto carico del solo reverendissimo capitolo, abbiano dal medesimo a ripristinarsi lo stemma ed armi dell' eccellentissima casa.

Onera suscepta a rev. capitolo.

§. 5. IV. Che il reverendissimo capitolo in correspettività di quanto sopra, ed anche per il caso di rifabricarsi in ogni futuro tempo anche remotissimo la volta; debba rinunziare ora per sempre ad ogni diritto di costruire sopra quella il tetto, salvo che nella rifabricazione volesse abbassare la volta in modo che nel coprirla col tetto venisse al pareggio dell'altezza, che la è di presente senza il tetto.

Pactum de servanda lodia

§. 6. V. Che alla loggia, che copre quella parte postica del palazzo di sua eccellenza, situata incontro la sagrestia della chiesa, sia lecito alla medesima eccellenza sua, e suoi ec. di apporre una ringhiera di ferro a cancello, la quale venga a formare un riparo al sicuro caminare sopra la medesima, dovendo la loggia suddetta restare quanto alla di lei esistenza nell' istessa situazione, ed altezza da non alterarsi nè punto, nè poco, come l' istessa eccellenza sua ha progettato.

Preces porrectæ pro confirmatione transactionis.

§. 7. Quindi il priore, e canonici del capitolo di santa Maria in Via lata supplicano umilmente la Santità vostra del beneplacito apostolico ad effetto di poter stipolare il suddetto istromento ec.

Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quo concordia hujusmodi suum sortiatur effectum memorati exponentes eam apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri, atque in publicum super ea condi instrumentum per Nos concedi plurimum desiderent.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 8. Nos dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: præinserta concordiæ capita auctoritate apostolica tenore præsentium adprobamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus; utque ea super publicum condi possit instrumentum concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 9. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 10. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ecclesiæ, et capituli prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die trigesima prima augusti millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXV.

Dat. die 10 septembris 1790 anno XVI.

Indulgetur ut ab utroque clero civitatis Mexicanæ officium sancti Eligii episcopi sub ritu dup. minori cum missa, et lectionibus propriis jam approbatis recitari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit venerabilis frater modernus archiepiscopus Mexicanus, quod ipse ad augendam erga s. Eligium devotionem, et cultum, ut officium de com. Confess. Pont. sub ritu dupl. min. in honorem ejusdem s. Eligii cum lectionibus secundi, et tertii nocturni, ac missa propriis, jam pro capitulo, et universitate aurificum s. Mariæ vinearum civitatis Januensis alias, nempe die XII decembris MDCCLXXXVI. adprobatis, quotannis die prima decembris ab utroque clero suæ civitatis Mexicanæ recitari, et respective celebrari possit summopere cupiat; Nobis propterea humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati: attenta relatione dilecti filii magistri Karoli Erskine fidei promotoris: ut imposterum ab utroque clero civitatis Mexicanæ quotannis die prima decembris officium de com. Conf. Pont. sub ritu dupl. min. in honorem s. Eligii prædicti cum lectionibus secundi, et tertii nocturni, atque missa propriis, ac ut præfertur, adprobatis, recitari, et respective celebrari possit, ac valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus ordinationibus, dictæque civitatis, ejusque cleri etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima septembris millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXVI.

Dat. die 25. septembris 1790 anno XVI.

Ampliatio facultatum pro r. p. d. thesaurario generali, ejusque successoribus, in causis quibuscumque criminalibus.

Pius PP. VI.

Motu proprio

Enumeratio facultatum, quibus utitur thesaurarius.

§. 1. Oltre la privativa giurisdizione, che in virtù di varie costituzioni, e di molti moti proprii, e chirografi de' diversi sommi pontefici Nostri predecessori compete al Nostro monsignor tesoriere generale, ed ai suoi successori in detto ufficio tanto come tesoriere, e collettore generale, quanto come sopraintendente alle Nostre dogane, e respettivamente come castellano della Nostra fortezza di castel s. Angelo, e come commissario generale del mare di procedere nelle materie, e nelle cause civili, criminali, e miste risguardanti li detti uffizi, e sulle persone, che a tali uffizi appartengono sono di più forniti esso Nostro monsignor tesorier generale, e suoi suddetti successori delle facoltà di procedere in certi casi espressi nelle preaccennate pontificie disposizioni, contro

tutte, e singole persone ancora ecclesiastiche secolari, o regolari, mendicanti, o non mendicanti di tutti gli ordini militari, benchè Gerosolimitano, vescovi, arcivescovi, e qualunque altra persona, che godesse privilegi, tutto che con titolo oneroso, e che per ragione dell' uffizio, o dignità abbisognasse di espressa, ed individua menzione, ed anche contro dei di loro beni, e segnatamente di far perquirere per rinvenire frodi, e contrabandi di qualunque sorta non solo nei molini, case, collegi, conventi, ed altri luoghi immuni, e sagri, ma ancora nelle chiese delli sopraddetti ecclesiastici, ordini militari anche dei Gerosolimitani, ove dai defraudatori fossero state rimesse, ascose, custodite, o trafugate, robe, mercanzie, ed altro, per cui si dovesse pagare la gabella, o altra roba, o mercanzia, per la quale fosse stata conceduta la privativa, ed anche ivi fare tutti gli atti, che dal detto monsignor tesoriere generale, e suoi successori si stimeranno necessari, ed opportuni, senza licenza degli ordinari, governatori, giudici privativi, superiori, e protettori, coll' intervento però, ed assistenza di persona ecclesiastica da deputarsi dal mentovato monsignor tesoriere generale, e suoi successori, ed inoltre di venire alle estrazioni delle suddette robe di contrabando, che dovessero pagare gabbelle, o altro peso, e che godessero per privilegio la privativa, come ancora di altre robe, e mercanzie nei divisati luoghi trafugate per evitarne l' esecuzione di potersene servire per corpo di delitto nel giudizio criminale, e di procedere alla subastazione, e deliberazione respettivamente fare tutti quegli atti necessari, ed opportuni, e coll' altre facoltà di suddelegare privativamente anche una, o più persone, che più piacesse al succennato Nostro monsignor tesoriere generale, ed ai suoi successori.

Necessitas novarum concessionem.

§. 2. Con pregiudizio però di quella speditezza, che esigono precisamente le inquisizioni criminali mancano allo stesso Nostro monsignor tesorier generale, ed ai suoi successori nei detti uffizi le facoltà di far esaminare le persone ecclesiastiche nelle cause delle succennate persone dipendenti, e subordinate alla riferita privativa giurisdizione per li delitti tanto comuni, quanto risguardanti l' esercizio delle proprie incombenze, che non solo in Roma, ma eziandio nei feudi, tenute, e beni enfiteutici camerali, e circondario Pontino, ed in tutte le altre città, terre, castelli, ed altri luoghi anche baronali, mediatamente, o immediatamente soggetti alla santa Sede, si commettono dalle surriferite persone, e contro delle quali possono respettivamente procedere esso monsignor Nostro tesorier generale, e suoi successori nei detti uffizi, anzi le medesime cause soffrono un pernicioso ritardo dal non poter li ministri del tribunale del detto Nostro monsignor tesorier generale, e suoi successori nei detti uffizi accedere ai spedali, ed altri luoghi immuni per ivi ricevere le incolpazioni dei feriti, ed offesi, ed assumere li corpi dei delitti, come ancora dal non esser permessa nel medesimo tribunale la legittimazione dei processi per confronto dei testimoni fiscali cogl' inquisiti, e dal procedersi contro di questi col mezzo di citazioni formali, allorchè si debbono eseguire le risoluzioni delle congregazioni criminali del ridetto Nostro monsignor tesoriere generale, e suoi successori.

Tenor prædictæ concessionis.

§. 3. Volendo pertanto Noi togliere tutti questi impedimenti, e provvedere insieme al più possibile disbrigo delle cause, ed al sollecito corso della giustizia, la quale produce migliori effetti, se è prontamente amministrata, ed eseguita, colla presente cedola, in cui abbiamo per espresso, e di parola in parola inserto l' intiero tenore delle succennate costituzioni, moti proprii, chirografi, e di altri indulti, e privilegi concessi, ed emanati dai prelodati sommi pontefici Nostri predecessori, e segnatamente della Bolla di Sisto Quinto del 23. gennajo 1590., dei chirografi d' Innocenzo XII. del 7. dicembre 1695., 15. settembre 1696.; 19. giugno 1700., di Clemente XII. del 12. settembre 1731., 21. agosto 1732., 2. febbrajo 1734., e 21. novembre 1739., del motu proprio di Benedetto XIV. del 19. ottobre 1740., di altro chirografo dello stesso pontefice Benedetto XIV. del primo febbrajo 1741. diretto a monsignor Filippo Bondelmonte allora governatore, e vice-camerlengo della Nostra città di Roma per la cumulativa giurisdizione col divisato monsignor tesoriere generale, e suoi successori sopra le persone dei semplici patentati, ed altri sopranumerari della Nostra fortezza di castel s. Angelo nelle materie indifferenti, e non risguardanti li

proprj uffizi di altri moti proprii dal medesimo pontefice del primo marzo 1742., del 31. marzo 1745. del chirografo del 19. ottobre 1748., degli altri due moti proprii del medesimo Benedetto XIV., del 30. gennajo 1751., e del 15. settembre 1756. del chirografo di Clemente XIII. del 26. maggio 1762. e di altro Nostro moto proprio segnato il 19. maggio 1784., e di qualunque altra cosa quantosivoglia necessaria di esprimersi, di Nostro moto proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra suprema potestà, approvando, e pienamente confermando le suddette apostoliche concessioni sulla detta privativa giurisdizione civile, criminale, e mista, e sull' amplissime facoltà di sopra espresse, concediamo di più e conferiamo al suddetto Nostro monsignor tesoriere generale, e suoi successori nei replicati uffizi di tesoriere, e collettore generale, di sopraintendente alle Nostre dogane, di castellano della Nostra fortezza di castel s. Angelo, e di commissario generale del mare, ed alli ministri, che attualmente servono, e serviranno al suo tribunale per li mentovati uffizj, ancorchè siano, e fossero meri laici, le altre facoltà di poter sottoporre, ed astringere agli esami le persone ecclesiastiche, secolari, o regolari, ed in qualunque modo privilegiate, ed esenti, che avessero bisogno di special menzione nelle cause di quei, che sono dipendenti, e subordinati alla menzionata privativa giurisdizione per li delitti tanto comuni, quanto risguardanti l' esercizio delle proprie incombenze, che non solo in Roma, ma eziandio nei feudi, tenute, e beni enfiteutici camerali nel circondario Pontino, ed in tutte le altre città, terre, castelli, e luoghi anche baronali mediatamente, ed immediatamente soggetti alla santa Sede si commettono dalli surriferiti dipendenti, e subordinati, e contro de' quali possono respettivamente procedere esso monsignor tesoriere generale, e suoi successori nei detti uffizi, senza veruna dipendenza dagli ordinarj governatori, giudici privativi, e superiori delle dette città, terre, castelli, ed altri luoghi surriferiti, servata però quanto ai contrabandi, ed alle perquisizioni delle robe fraudolenti, nascoste, e trafugate nei luoghi sagri, ed immuni la forma dei suddetti chirografi d' innocenzo XII. del 7. dicembre 1695. del 15. settembre 1696. del 19. giugno 1700., e di Clemente XII. del 12. settembre 1731., e del 21. novembre 1739., per l' intervento di persona ecclesiastica; e qualora accada che nelle suddette cause debbano procedere altri ministri, che non siano addetti attualmente al suddetto tribunale di monsignor tesoriere, e suoi successori, concediamo similmente ai medesimi monsignor tesoriere, e successori nei detti uffizi, che possino comunicare a tali ministri non attuali da loro suddelegati non solo le facoltà di inquirere, e di procedere per le materie de' contrabandi contro le suddette persone ecclesiastiche nel modo stesso, con cui procederebbero gli attuali ministri del tesorierato, e ciò non ostante l' espressione di qualche bando, che potesse mai interpretarsi diversamente. Ma anche l' altre di poterle astringere, e sottoporre agli esami non solo per le materie dei contrabandi, ma anche per tutti gli altri delitti comuni di sopra espressi, sempre però coll' assistenza di persona ecclesiastica da deputarsi o dal detto Nostro monsignor tesorier generale, e suoi successori nei detti uffizi, o da chi sarà da lui, o dal loro delegato senza veruna dipendenza dagli ordinari, e dai ministri delle curie ecclesiastiche. Concediamo inoltre alli suddetti ministri quantunque meri laici, che attualmente servono, e che serviranno al divisato tribunale del detto Nostro monsignor tesoriere generale, e suoi successori nei detti uffizi la facoltà di potere in tutti gli enunciati casi, materie, e delitti accedere agli spedali, ed altri luoghi immuni della Nostra città di Roma, ed in essi ricevere le incolpazioni degli offesi, e dei feriti, assumere li corpi dei delitti, e poter ancora far uso in giudizio tanto delle altre incolpazioni, quanto degli atti dei divisati corpi dei delitti, come se fossero stati formati, e respettivamente ricevute in luoghi meramente profani, ed inclusivamente sino alla sentenza definitiva, e sua totale esecuzione.

§. 4. Rapporto poi alla legittimazione dei processi, accordiamo, e concediamo al suddetto Nostro monsignor tesoriere generale, e suoi successori nei detti uffizi, loro ministri, e delegati la facoltà di poter procedere alla detta legittimazione, anche per mezzo del confronto dei testimoni fiscali cogl' inquisiti nel modo stesso, forma, e stile, con cui suole esercitare una tale facoltà il tribunale del governo di Roma; **Praxis servanda in processibus criminalibus.**

e finalmente quanto alle citazioni formali ai medesimi inquisiti per le esecuzioni delle risoluzioni della congregazione criminale del detto Nostro monsignor tesoriere generale, e suoi successori nei detti uffizi, vogliamo, ed ordiniamo, che intervenendo nelle riferite congregazioni uno dei cancellieri, e segretari della Nostra camera apostolica da scegliersi da loro medesimi, o uno dei sostituti notari criminali similmente da deputarsi dai detti segretari, e cancellieri, quante volte ad essi parerà, e piacerà, e registrandosi dal detto segretario, e cancelliere, o dal sostituto notajo deputato le succennate risoluzioni nel solito libro, che si conserva nell' uffizio criminale sottoscritte, che saranno da quel segretario, e cancelliere, o da quel sostituto notajo, che si sarà trovato presente in congregazione, abbiano le dette risoluzioni forza, e vigore di atti giudiziali, e si possa procedere all' esecuzione delle medesime risoluzioni senza veruna citazione, o intimazione, purchè però non si tratti della pena della vita, o di condannati in contumacia, nei quali casi vogliamo, che si osservi il solito a forma della disposizione di ragione delle costituzioni apostoliche della pratica, dei stili, e della consuetudine degli altri tribunali in simili casi per esser tutto ciò mente, e volontà Nostra precisa.

Clausulæ salutares, et irritantes, cum derogatione contrariorum.

§. 5. Volendo, e decretando, che la presente Nostra cedola di moto proprio, benchè non ammessa, nè registrata in camera, e ne' suoi libri vaglia, e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla Nostra semplice firma, nè gli si possa in alcun tempo opporre di surrezione, orrezione, nè di alcun altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, e che così, e non altrimenti debba sempre nelle cose premesse, e ciascuna di esse giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi da qualunque giudice, e tribunale ancorchè collegiato, e composto di reverendissimi cardinali, ed anche legati a latere, vice-legati, e da qualunque altro di qualsivoglia preeminenza, e superiorità, togliendo loro, ed a ciascheduno di essi la facoltà, ed autorità di giudicare, e decidere, definire, ed interpretare diversamente, dichiarando da adesso preventivamente nullo, irrito, ed invalido tutto ciò, che scientemente, ed ignorantemente si facesse, o si tentasse di fare in contrario, ancorchè non vi siano stati chiamati, citati, nè sentiti monsignor commissario generale della Nostra camera, il fiscale generale, li capi de' tribunali anche collegiati, e composti come sopra di reverendissimi cardinali, e qualsisiano altri, che vi avessero, o pretendessero di avervi interesse, non ostante la Bolla di Pio IV. Nostro predecessore *de registrandis*, e qualsisiano rescritti, risoluzioni, sentenze, e decreti, che in qualunque caso, e tempo fossero emanati da qualsivoglino giudici, e tribunali, quali in caso che fossero contrari a quanto abbiamo, come sopra, prescritto, ed ordinato, annulliamo, revochiamo, e dichiariamo nulli, irriti, ed invalidi, talmente che non possano mai dedursi, nè allegarsi in esempio, bolle, chirografi, moti proprii anche concedenti a qualunque altro tribunale, compreso ancora quello del governo di questa Nostra città di Roma la cumulativa di procedere con altri tribunali, che generalmente, o specialmente godono la privativa giurisdizione, la regola della Nostra cancellaria de *jure quæsito non tollendo*, e qualsisiano altre costituzioni, ed ordinazioni apostoliche Nostre, e de' Nostri predecessori, leggi civili, e canoniche statuti, loro riforme, usi, stili, e consuetudini ancorchè immemorabili, bandi penali, liti pendenti, ed ogni altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole avendone il loro tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto, e supplendo Noi colla pienezza della Nostra suprema, ed assoluta potestà a qualunque vizio, e difetto quantunque sostanziale, e formale, che nelle cose premesse potesse intervenire, per questa volta solamente, ed all' effetto premesso specialmente, ed espressamente deroghiamo. Dato dal Nostro palazzo apostolico Quirinale questo dì 25. settembre 1790.

PIUS PP. VI.

Dat. die 25 septembris 1789 anno XVI.

DCCCXXVII.

Instante archiepiscopo Trevirensi supprimitur monasterium beatæ Mariæ virginis Springirsbacensis, et erigitur equestris collegiata ecclesia.

Venerabili fratri Clementi Wenceslao archiepiscopo Trevirensi, et S. R. I. principi electori.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Proemium.

§. 1. Permulta, atque præclara regularium ordinum in christianam rempublicam merita, quæ, et in salutem animarum, et in religionis cultum, et in proximorum ædificationem longe, lateque dimanant, ita summorum pontificum prædecessorum Nostrorum curam, et sollicitudinem in omni tempore excitarunt, ut ad illorum decus amplificandum, propagandumque, et si quid vetustate imminutum, aut rerum humanarum vicissitudinibus contractum sit, instaurandum, restituendumque modis omnibus adlaboraverint: nec vel ullum unquam ex dictis religiosorum cœtibus, atque familiis, vel etiam aliquod illorum monasterium, seu conventum funditus interire, penitusque extingui passi sunt, nisi cum aut summis versari angustiis, aut eorum res, spesque omnes adeo pessundatas, atque labefactas esse cognoverint, ut nullo prorsus pacto ulterius possent consistere.

Expositio precum porrectarum a priore et canonicis regularibus.

§. 2. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum moderni prioris, et canonicorum regularium ordinis sancti Augustini monasterii beatæ Mariæ virginis in Springirsbach, cum jam illius abbas ab anno, et ultra defunctus sit, istius diœcesis Trevirensis, ac in illius, et ducatus Bipontini respective territoriis existentis expositum Nobis nuper fuit, quod licet alias, et ab ipsa suimet fundatione circa scilicet undecimum sæculum a pia muliere Benigna de Daun, ut asseritur, facta, et ad sequiora usque tempora canonici regulares in monasterio, seu abbatia hujusmodi, quæ postmodum eximiis, largisque donationibus, tum ab archiepiscopis Trevirensibus, tum a comitibus Palatinis fuerat aucta, atque cumulata, viventes, in quorum numero, ut plurimum nobiles, ac ducentis ferme annis omnes de illustri genere nati erant, orationibus, et choro jugiter vacando, vitæque monasticæ regulis assidue insistendo, susceptam vivendi rationem religiose custodierint, finitimisque populis quam maxime utiles essent: attamen cum nihil humanum durabile, novissimis temporibus, et hac præsertim tempestate, in qua adolescentes propter hujus sæculi cupiditatem ab humili, ac laborioso cœnobitarum instituto, facile deterrentur, factum est, ut tepescente regularis disciplinæ fervore raro nobiles indigeni, pauci vero alienigeni inventi sunt, qui in hoc monasterio, seu abbatia huic vitæ generi se mancipare voluerint: atque hinc numerus capitularium paulatim decrescens adeo nunc imminutus est absque spe illud augendi, ut comprehenso priore septem tantum numerentur canonici regulares, qui cum ut plurimum viribus, ac senio confecti sint, præscripta regularia onera vix, aut ne vix quidem adimplere possunt, proindeque in dies divinum cultum deesse, ipsam fundationem deficere, penitusque interire necesse sit. Quæ cum ita sint cum ejusdem monasterii bona partim in condominio pro tempore existentis ducis Bipontini, partim in ipso Bipontino ducatu heterodoxorum partibus addicto consistant, immo, cum dilecti filii nobilis viri Caroli Augusti moderni ducis Bipontini, licet apprime catholici, aulici, et administri sic cogentibus rerum circumstantiis, vel Augustanæ confessionis, vel sic dictæ reformatæ religionis partes sequantur, verendum valde est, ne præfata bona ad prophanos usus, et catholicæ religioni prorsus alienos paulo post applicentur. Quocirca cum memorati exponentes hæc ingruentia mala avertere, immo ex eis multam quoque catholicæ Ecclesiæ utilitatem capere desiderent, idque facile consequi posse in se recipiant, si immutata ipsius abbatiæ regularis conditione illa in equestrem collegiatam ecclesiam sub certis legibus, ac statutis auctoritate apostolica convertatur, unanimi consensu tuum consilium, tuumque patrocinium implorarunt, ut id negotii tam grave, tamque difficile susciperes.

§. 3. Itaque cum nil tibi antiquius sit, quam ea, quæ in populorum tuæ pastorali sollicitudini concreditorum, spiritualem ædificationem, divinique cultus augmentum cadunt, curare, constito tibi prius de ejusdem Caroli Augusti ducis Bipontini monasterii hujus- Ratio erigendæ collegiatæ.

modi, ut præfertur, condominii territorialis a dictis canonicis regularibus hisce desuper reportato consensu, immo cum ipso etiam communicato consilio, ablegataque locali commissione ad probanda vera esse, quæ asserebantur, cum tibi omnia supereununciata, præsertim vero memoratorum juvenum, qui nobilitate generis conspicui sint, quique institutum prædictum profiteri cupiant, defectum probata apprime fuerint, ideoque noveris, neque antiquam monasterii prædicti conventualitatem, neque regularem disciplinam, ac observantiam restitui fas esse, et jam jam ipsam fundationem ad interitum prorsus rui, e converso innumera propemodum, tum religioni, tum reipublicæ parari possent commoda, si suppresso, ac aboleto monasterii prædicti regulari instituto, illiusque superstitibus canonicis regularibus prædictis ad sæcularem statum redactis, ecclesia ejusdem monasterii in sæcularem, et equestrem collegiatam erigatur, institutis octo canonicis sæcularibus clericis, seu presbyteris, quorum quinque de nobili genere sint procreati, cæteri vero in sacra theologia, vel in utroque, aut saltem canonico jure, seu alias in artibus sint graduati, et quorum alius decanus, alius custos, tertius cantor, et quartus cellerarius existat. Sex quoque vicarii fundentur, inter quos uni animarum cura præcipue, ac principaliter incumbat, cæteri vero curæ subsidiariæ addicti cunctis dominicis, aliisque de præcepto festivis diebus in ipsa sic erigenda collegiata ecclesia verbum prædicare Dei, cathechizare, ecclesiæ sacramenta administrare, et Christifidelium confessiones excipere alternis vicibus teneantur. Sic enim circumjacentium pagorum, et villarum incolæ ad hanc sic instructam ecclesiam dominicis, aliisque festivis diebus, ut solent, confluentes, quidquid ad catholicam religionem, ad pietatem, ac bonos mores pertinet, facile percipientur, patriæque nobilitati esset consultum, atque hinc etiam opportunissima suggerentur media, quibus viris de catholica Ecclesia, et republica benemeritis rependi, adolescentibus, qui optimam de se concitarunt expectationem ad scientiarum, bonarumque artium, ac virtutum studia impelli, ac excitari liceret, ut deinde in utiles Dei ministros assurgentes in Ecclesiæ, et reipublicæ commodum sui expectationem sustinere, tuerique possent. Quibus omnibus rite, seduloque, a te consideratis, cognitaque temporum acerbitate, nil propterea hisce difficillimis temporibus opportunius, nilque aptius fieri posse, quam si hoc suppresso monasterio omnia prædicta auctoritate apostolica perficientur; Nobis hinc pariter cum memoratis exponentibus supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 4. Nos igitur tui, eorumdemque exponentium testimonio freti, cum constet ob valde imminutum canonicorum regularium dicti monasterii numerum, quin in hisce difficillimis temporibus spes effulgeat illud imposterum augendi, omnino regularem observantiam in monasterio prædicto defecisse, præclusumque esse omnem aditum ad illam restituendi, proindeque nullum commodum ex illius subsistentia, in circumstantibus populis promanare. Atque ex supradictis omnibus causis, aliisque rationibus adducti præclara Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum in similibus casibus exempla sectantes, omnesque, et singulas personas, quarum favore præsentes Nostræ literæ spectant, atque concernere possent a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, tuisque, ac memoratorum exponentium precibus hisce desuper Nobis humiliter porrectis inclinati fraternitati tuæ, de cujus zelo, prudentia, ac summa in rebus gerendis dexteritate plurimum in Domino confidimus per præsentes committimus, ac mandamus, ut in dicto monasterio abbatia beatæ Mariæ virginis Springirsbacensis, ut præfertur nuncupat. abbatialis, et conventualis mensarum, ac singulorum officiorum claustralium, et locorum canonicalium, aliorumque membrorum quorumcumque quovis nomine nuncupatorum ab eo respective dependentium nomen, titulum, denominationem, naturam, et assentiam regularia, ac omnem respective statum, dependentiam, et instituta regularia, ejusdem monasterii dignitatem ipsam abbatialem, illiusque titulum etiam collativum auctoritate Nostra apostolica supprimas, et extinguas, ac ad statum sæcularem dictum monasterium, illiusque officia claustralia, loca canonicalia, et alia membra quæcumque quovis nomine ab eo, ut præfertur,

nuncupata dependentia auctoritate prædicta perpetuo redigas, et immutes.

Conservatio privilegiorum.

§. 5. Nec non ipsum modernum priorem, et sex canonicos regulares in monasterio, et ordine prædictis expresse professos ad statum pariter sæcularem, salvis, et illæsis remanentibus privilegiis, indultis, exemptionibus, prærogativis, honoribus, aliisque gratiis quibuscumque tam spiritualibus, quam temporalibus, et mixtis dicto monasterio, ac canonicis regularibus supradictis apostolica, aut quavis alia auctoritate quomodolibet concessis, ac etiam de jure, consuetudine, privilegio, aut alias quomodolibet competentibus, quoad ea tamen, quæ in usu sunt, ac sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, et concilii Tridentini decretis, seu statui sæculari non repugnent, cum omnibus applicationibus quorumcumque fructuum, bonorum, jurium, ac proprietatum, et actionum quarumcumque ad illorum respective favorem, et commodum alias tamen canonice factis, nec non cum decimis, juribus, laudemiis, recognitionibus, servitutibus, livellis, possessionibus, proprietatibus, legatis, donationibus, rebus, et bonis ad illos legitime spectantibus, et quæ in futurum quomodolibet spectare poterunt, tam per Sedem apostolicam, illiusque legatos, aut nuncios, quam per imperatores, reginas, principes, et alios utriusque sexus Christifideles quoscumque etiam intuitu, et contemplatione religionis, seu status regularis, et quamdiu ille inibi vigeret, concessis, donatis, relictis, legatis, et elargitis: cum responsionibus, et præstationibus annuis, tam in pane, vino, pecuniis, granis, frugibus, et aliis quibuscumque rebus consistentibus abbati, priori, et canonicis regularibus ipsius monasterii conjunctis, et eorum unicuique in specie debitis, in omnibus, et per omnia perinde ac si status regularis hujusmodi minime immutatus fuisset, dicta auctoritate reducas. Atque memoratum priorem, et sex canonicos regulares hujusmodi ab omni, et quacumque observantia, vinculo, nexu, seu obligatione constitutionum, ordinationum, definitionum, institutorum, statutorum, et consuetudinum regularium monasterii, et ordinis prædictorum, quæ professi sunt etiam auctoritate apostolica confirmatorum, et roboratorum, et a quocumque votorum per eos emissorum obligatione, seu observantia, castitatis voto dumtaxat excepto, ita ut ipsi deinceps, nec habitum regularem deferre, aut aliquid regularitatem indicans gestare, aut facere, vel constitutiones, ritus, mores, et statuta ordinis, et monasterii prædictorum etiam quoad victum, jejuniorum observantiam, seu ciborum abstinentiam, aut quævis alia, ad quæ ex virtute regulæ, et professionis per eos emissæ, vel consuetudine, aut quavis alia ex causa respective tenentur observari, et facere minime adstringantur, sed in habitu, tonsura, incessu, victu, moribus, et divinorum officiorum celebratione clericis, et presbyteris mere sæcularibus ubique libere, ac licite, et sine alicujus transgressionis aposthasiæ, inhabilitatis, et infamiæ nota, ac censurarum, vel aliarum pœnarum etiam per regulas, et instituta ordinis, aut apostolicas constitutiones quomodolibet comminatarum, vel inflictarum incursu se conformare libere, ac licite valeant, et omnino debeant, ita ut de cætero iidem prior, et canonici regulares clerici, seu presbyteri sæculares sint, et pro talibus vere omnino, ac in omnibus, et per omnia habeantur, et reputentur auctoritate prædicta absolvas, et totaliter liberes.

Provisiones circa personas prioris, et canonicorum.

§. 6. Eisdemque priori, et canonicorum regularium personis, ut præfertur, in dicto monasterio professis, et ad sæcularem statum sic redactis, ut ipsi ad instar clericorum, seu presbyterorum sæcularium, prior videlicet infrascriptum decanatum, simulque unum, et unam ex canonicatibus, et præbendis, ut infra erigendis: quilibet vero ex prædictis sex canonicis regularibus unum pariter, et unam ex similibus canonicatibus, ac præbendis una cum altero ex officiis in infrascripta collegiata ecclesia, ut infra erigenda, instituendis; et deinceps alia quæcumque una cum cura, et sine cura sæculari, nec non prædicti, et aliorum ordinum regularia beneficia ecclesiastica, etiamsi sæcularia, videlicet alii canonicatus, et præbendæ dignitates, etiam si majores, et principales, personatus, administrationes, et alia officia etiam curata, et electiva in cathedralibus, metropolitanis, collegiatis, aliisque ecclesiis etiamsi pastorales ecclesiæ, vel earum perpetuæ vicariæ fuerint: regularia vero beneficia hujusmodi, monasteria, prioratus etiam conventuales, et electivi fuerint, si eis alias canonice conferantur, et respective apostolica auctoritate prædicta commendentur, aut ipsi eligantur, præsententur, vel alias

assumentur ad illa, et instituantur in eisdem: sæcularia videlicet in titulum, regularia vero beneficia hujusmodi in commendam recipere, et dummodo plura simul non sint quam quæ a concilio Tridentino permittuntur, quoad vixerint, et quilibet eorum respective vixerit, præviis tamen dispensationibus apostolicis ad formam aliorum presbyterorum sæcularium acquirere, possidere, ac retinere, nec non quascumque pensiones annuas super similium, vel dissimilium beneficiorum ecclesiasticorum fructibus, redditibus, et proventibus, ac etiam distributionibus quotidianis apostolica auctoritate eis, aut cuilibet eorum reservandas etiam quoad vixerint, et quilibet eorum respective vixerit, percipere, exigere, levare, ac in suos usus, et utilitatem libere, ac licite convertere, ac tam de redditibus, seu assignamentis annuis per eos ad præsens percipi solitis, quam de eorum propriis bonis post secularizationem hujusmodi de novo acquirendis in cujuscumque personæ eis benevisæ de jure tamen capaci, favorem, et commodum etiam libere, ac licite testari, seu alias disponere, non autem succedere, seu obtinere successiones ab intestato, ita ut ipsi ne familiarum turbetur concordia, nec legitimam, aut quidquam aliud quod ad eorum respective parentes, consanguineos, sive alios etiam extraneos ratione professionis per eos emissæ, seu renunciationis ab iis ante professionis hujusmodi emissionem legittime factæ quomodolibet, tam ab intestato, quam ex donationibus, contractibus testamentis, aut qualitercumque hactenus delatum sit, prætendere possint, sed legata, bona, ac jura ex testamento, et donationibus inter vivos, sive causa mortis, et ex quibuscumque licitis contractibus acceptare, acquirere, ac similiter de eis disponere valeant dicta auctoritate concedas, et indulgeas.

Erectio novæ collegiatæ.

§. 7. Post hæc ut hac suppressione, ac secularizatione hujusmodi aliquod commodum catholicæ religioni, et reipublicæ obveniat, eidem fraternitati tuæ pariter per præsentes committimus, atque mandamus, ut ipsius monasterii, sic suppressi, et ad statum sæcularem, ut præfertur, redacti ecclesiam sæcularem, et equestrem collegiatam sub titulo, et invocatione ejusdem beatæ Mariæ virginis Springirsbacensis nuncupandæ cum infrascripto capitulo, choro, fabrica, mensa capitulari, arca, bursa, et sigillo communibus, omnibusque aliis signis, insigniis, privilegiis, juribus, exemptionibus, honoribus, et prærogativis, tam spiritualibus, quam temporalibus, præeminentiis, antelationibus, concessionibus, et gratiis aliis sæcularibus, et æquestribus collegiatis ecclesiis, non tamen exemptis, sed jurisdictioni ordinariæ subjectis, de jure, usu, consuetudine, privilegio non tamen ex indulto, seu privilegio particulari competentibus, seu titulo oneroso concessis auctoritate Nostra apostolica erigas, et instituas: utque hæc ecclesia in sæcularem, et equestrem collegiatam, ut infra, erigenda, sub tua, ac pro tempore existentis archiepiscopi, et electoris Trevirensis jurisdictione, correctione, et visitatione persistere, ac statutis, et ordinationibus per te, aut tuos successores, ut infra, faciendis, et reformandis semper, et in perpetuum regi debeat, pariter statuas, atque declares.

Distributio dignitatum, et canonicorum.

§. 8. Volumus præterea, ut in ea unum decanatum, qui inibi dignitas principalis, et unica sit, quique una cum altero, et altera ex infrascriptis canonicatibus, et præbendis insimul absque dispensatione apostolica obtineri debeat, ad quem pro hac prima vice, et a primæva illius erectione infrascripta vacantem tibi eumdem modernum priorem ad statum sæcularem, ut præfertur redactum eligendi, illumque in eo respective instituendi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur. Deinceps vero, et dum illum pro tempore per cessum, vel decessum, vel quovis alio modo vacare contigerit, electionem personæ idoneæ de gremio infrascripti capituli ad ipsos infrascriptos capitulum, et canonicos dictæ equestris, et collegiatæ ecclesiæ, ut infra erigendæ omni tempore spectare, et pertinere, ita tamen ut electio hujusmodi a fraternitate tua, vel a successoribus tuis archiepiscopis, et electoribus Trevirensibus pro tempore existentibus quemadmodum alias illis abbatibus monasterii hujusmodi, dum regulare erat, electionem a canonicis regularibus hujusmodi factam confirmandi jus erat, sic in posterum vestra ordinaria auctoritate semper, et quandocumque confirmanda sit, utque eadem electio fiat de uno presbytero ipsius equestris, et collegiatæ canonico, qui caput capituli existat, primumque in eo, ac choro ipsius collegiatæ, nec non singulis illius functionibus, et processionibus locum habeat, iisque gaudeat præroga-

tivis, quæ sibi de jure competere possunt, auctoritate, et tenore prædictis decernimus, atque mandamus; nec non octo canonicatus, totidemque præbendas, quorum quinque videlicet de nobili genere procreatis, reliqui vero tribus in sacra thologia magistris, vel in utroque, aut saltem canonico jure, seu alias per adprobatam studii generalis universitatem in artibus graduatis respective clericis, seu presbyteris futuris dictæ sæcularis, et equestris collegiatæ ecclesiæ ut infra erigendæ canonicis illius capitulum componentibus affecti, et affectæ respective sint, et debeantur, quos tamen canonicatus, seu præbendas pro hac prima vice, et a primæva illorum erectione infrascripta etiam vacantes a te, quod ad illorum septem scilicet ejusdem supradictis ipsius monasterii priori, et sex canonicis regularibus ad sæcularem statum, ut præfertur, redactis: quo vero ad illorum octavum personæ tuo arbitrio eligendæ conferendos, aut conferendas esse concedimus.

Concessio juris patronatus favore archiepiscopi, et electoris Trevirensis, et leges in electionibus servandæ.

§. 9. Deinceps porro ad canonicatus, seu præbendas hujusmodi similiter illos, et illas quotiescumque, et quomodocumque pro tempore vacare contigerit, nominationem, seu præsentationem respectivarum personarum, ut supra qualificatarum in eis per ordinarium loci respective instituendarum tibi, tuisque successoribus archiepiscopis, et electoribus Trevirensibus pro una; pro altera vero alternis vicibus supradicto Carolo Augusto, suisque successoribus ducibus Bipontinis respective pro tempore existentibus juxta conventionem inter eos initam semper alternatim perpetuo contemplatione, et intuitu territorialis condominii, ac donationum, ejusdemque sic suppressi monasterii favore dudum ab eis, ut præfertur, respective factam auctoritate, et tenore prædictis reservamus, illisque in futurum, ac perpetuo competere decernimus; insuper unum etiam custodis, alium cantoris, ac alium cellerarii respective perpetua officia per tres respectivos ejusdem sæcularis, et equestris collegiatæ ecclesiæ sic erigendæ canonicos una cum suis canonicatu, et præbenda similiter absque dispensatione apostolica respective obtinenda, et ad quæ tam pro hac prima vice, et a primæva itidem illorum erectione infrascripta vacantia, ac etiam deinceps quoties illa pro tempore quovis modo pariter ex personis ea respective obtinentibus vacare contigerit, electionem personarum de eorum canonicorum gremio desumendarum ad primo futuros et pro tempore existentes decanum, capitulum et canonicos dictæ sæcularis, et equestris collegiatæ ecclesiæ sic erigendæ perpetuo similiter spectare, et pertinere edicimus, nec non demum sex vicarias residentiales, quarum unam scilicet ad electionem dictorum capituli, et canonicorum ipsius equestris, et collegiatæ ecclesiæ sic erigendæ in personam unius ex sex vicariis infrascriptis, illius vacatione pro tempore occurrente, ac etiam hac prima vice respective faciendam, cui regimen parochiale principaliter immineat, ac quinque subsidiarias nuncupandas ad formam statutorum a te, ut infra, conficiendorum, prævio tamen examine respectivarum personarum per examinatores in synodo diœcesana juxta concilii Tridentini formam deputatos, si istic sint, prout esse debent, sin minus absque illis faciendo respective conferendas, quibus in exercitio curæ animarum vicarium primarium, ut infra coadjuvandi onus incumbat, pro sex presbyteris futuris in dicta sæculari, et equestri collegiata ecclesia vicariis, qui alternis inter se vicibus singulis dominicis, aliisque de præcepto Ecclesiæ festivis anni diebus sacrum currens evangelium populo inter missarum solemnia exponere, et explicare, verbum Dei prædicare, cathechizare, Ecclesiæ sacramenta ministrare, ac Christifidelium confessiones excipere omnino teneantur, auctoritate Nostra prædicta perpetuo, et respective erigas, et instituas.

§. 10. Ut porro futuri capituli hujusmodi subsistentiæ consulatur, nec non decanatui, canonicatibus, et præbendis, officiis, ac vicariis, ut præfertur, erectis de congrua dote, illosque, atque illas pro tempore obtinentibus de congrua sustentatione provideatur, atque pro onerum eis, et eorum cuilibet respective incumbentium supportatione, nec non ejusdem sæcularis, et equestris collegiatæ ecclesiæ sic erectæ, illiusque capituli, prædictæ fabricæ, aliorumque infrascriptorum manutentione ex integralibus ipsius monasterii, ut præfertur, suppressi redditibus, et proventibus, qui ad summam florenorum Rhenensium sexdecim mille, et nonigentorum septuaginta quatuor alborum trium, et denariorum quinque, exceptis silvis, demptisque oneribus ordinariis, annuatim ascendunt, aliqua constituatur summa: decanatui scilicet unam sexcentorum, ac unicuique ex

Destinatio mensæ capitularis, et distributio inter ecclesiæ addictos.

prædictis octo canonicatibus, et præbendis aliam mille, et centum, ac cuilibet ex custodis nempe et cantoris utpote non multo labore gravatis aliam centum, cellerarii autem respective officiis prædictis aliam quadrigentorum; itemque unicuique ex sex vicariis, ut præfertur, erectis hujusmodi aliam quadrigentorum, et quinquaginta; nec non syndico capituli supradicti aliam septingentorum, ac æditui, seu sacristæ, et organico, seu organistæ ejusdem sæcularis, et equestris collegiatæ ecclesiæ cuilibet eorum videlicet aliam ducentorum, fabricæ demum supradictæ reliquam mille, et quingentorum florenorum Rhenensium prædictorum respective summas (cœteris mille, et sexcentis septuaginta quatuor florenis hujusmodi, et albis octo, et denariis quinque ex integralibus ejusdem monasterii fructibus hujusmodi superxtantibus pro contributionibus, reparationibus ædificiorum, processibus, aliisque expensis extraordinariis pro tempore faciendis, prout desuper a te statutum, ac determinatum fuerit, reservatis, et addictis remanentibus) eadem Nostra apostolica auctoritate perpetuo, et annuatim respective assignes, concedas, et applices.

Monita circa implementum munerum, et onerum supportatione.

§. 11. Ne autem novi hujus capituli institutio unquam a suo quo prodiit fine, quemque collimat, et ad quem præcipue spectat, divini scilicet cultus promovendi, animarum salutem procurandi, desciscat, sed in eo ecclesiæ disciplinæ observantia jugiter, atque in ævum intacta servetur; idque nonnisi ab optimis, providisque legibus, atque statutis non quidem a partibus, quæ propriæ aliquando carnis amore deceptæ nimium faventur sibi statuere visæ sunt, sed a locorum ordinariorum prudentia, et auctoritate faciendis, ac pro rerum, et temporum varietate mutandis, et corrigendis plurimum pendere noscatur. Hinc in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, et singulis futuris, et pro tempore existentibus, ejusdem sæcularis, et equestris collegiatæ ecclesiæ, ut præfertur, erectæ capitulo, canonicis, vicariis, aliisque supradictis districte injungimus, præcipimus, et mandamus, ut ipsi, et eorum quilibet quibuscumque statutis, ordinationibus, capitulis, et decretis licitis tamen, et honestis, ac sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, decretisque concilii Tridentini prædicti minime adversantibus, quæ pro supradictæ sæcularis, et equestris collegiatæ ecclesiæ sic erectæ, illiusque rerum, bonorum, et jurium tam spiritualium, quam temporalium prospero, felicique statu, regimine, gubernio, et directione, diversorum officiorum, funeralium, anniversariorum, et suffragiorum celebratione, omniumque et singulorum onerum, eleemosynarum et obbligationum monasterio prædicto sic suppresso incumbentium adimplemento: distributionum quotidianarum, et aliorum emolumentorum quorumcumque exactione, perceptione, repartitione, et divisione; pœnarum per absentes, et divinis officis suis loco, et tempore non interessentes, seu onera, et ministeria eis, et eorum cuilibet incumbentia subire, negligentes incurrendarum incursu: servitio chori præstando: cura animarum rite, recteque exercenda singulis præsentiis, et absentiis notandis: cæremoniis, et ritibus in dicta sæculari, et equestri collegiata ecclesia sic erecta, illiusque choro, capitulo, processionibus, et aliis actibus hujusmodi servandis officialibus, ministris, et quibusvis inservientibus eidem sæculari, et equestri collegiatæ ecclesiæ sic erectæ, necessariis deputandis, et amovendis: ac pro ministeriis, et servitiis per se ipsos subeundis, salariis, et stipendiis præstandis; ac quibusvis aliis rebus in præmissis, ac circa præmissa quomodolibet necessariis, et opportunis edideris, et tuleris, ac edita, condita, et sancita tam tu quam tui successores archiepiscopi, et electores Trevirenses pro tempore existentes necessitate, seu etiam utilitate suadente, pro tempore declaraveritis, interpretati fueritis, correxeritis, ac in meliorem formam redigeritis, seu alia etiam de novo, et ex integro eisdem tamen sacris canonibus, et constitutionibus apostolicis, decretisque concilii prædicti minime adversantia similiter edere, concedere, et sancire duxeritis in omnibus, et per omnia more aliorum capitulorum dictæ diœcesis perpetuo subjecti esse debeant, illaque respective absque oppositione, controversia, et tergiversatione sub pœnis in contravenientes inibi infligendis inviolabiliter, et perpetuo observare, et adimplere teneantur. Nos enim tibi omnem, et quamcumque necessariam et opportunam ad præmissa omnia, et circa ea, quæ ad optatum finem ea perducenda pertinent faciendi, gerendi, dicendi, et quatenus opus sit etiam quamcumque aliam personam in dignitate ecclesiastica constitutam pro hujusmodi execu-

tionis effectu subdelegandi, nec non super quacumque oppositione in illius actu quomodolibet oritura, servatis tamen, quæ fuerint de jure servanda etiam definitive pronunciandi, et exequendi, et exequi mandandi ea omnia, quæ pro rerum circumstantiis componere, ac constituere pro tua prudentia magis in Domino salubriter expedire conspexeris facultatem auctoritate apostolica tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Omne juris remedium tollitur contra executionem literarum.

§. 12. Decernentes ipsas præsentes literas, et in eis contenta quæcumque semper, et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari debere, nec ullo unquam tempore, ex quocumque capite, vel qualibet causa quantumvis legitima, et juridica etiam pia, ac privilegiata, et speciali nota digna etiam ex eo, quod causæ, propter quas eædem præsentes emanaverint adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel interesse habentium consensus, aut quolibet alio quantumvis substantiali, substantialissimo, et inexcogitato, ac specificam, et individuam mentionem, et expressionem requirente defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, aut controversiam revocari, vel ad viam, et terminos juris reduci, aut adversus illas restitutionis in integrum, seu aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu etiam motu proprio, et ex certa scientia, et de apostolicæ potestatis plenitudine concesso, et impetrato, quempiam uti, seu se juvari posse, neque ipsas præsentes literas sub quibuscumque similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus etiam per Nos, et successores Nostros Romanos pontifices pro tempore existentes, ac Sedem apostolicam prædictam etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, etiam concistorialiter, ac alias sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis etiamsi de eisdem præsentibus literis, earumque tenore, ac data specialis mentio fiat pro tempore factis, faciendis, ac concessis, et concedendis comprehensas, sed semper, et omnino ab illis exceptas, et quoties illæ emanabunt toties in pristinum, et validissimum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data concessas esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 13. Sicque, et non aliter in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii Nostri apostolici auditores, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios; ac quoslibet alios quavis auctoritate, potestate, et prærogativa fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 14. Non obstantibus Nostris, et cancellariæ apostolicæ regulis de exprimendo vero annuo valore, nec non de jure quæsito non tollendo, ac de unionibus committendis ad partes vocatis quorum interest, et Lateranensis concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, non nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis; nec non felicis recordationis Benedicti pp. XIV. super divisione materiarum, aliisque apostolicis, ac in universalibus, provincialibus, et synodalibus conciliis editis, generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, ac ordinis, et monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet forsan concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata in-

serti forent præsentibus pro plene, et sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et plenissime, specialiter, et expresse, nec non opportune, et valide hac vice dumtaxat harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Cæterum ne aliquod in actu executionis præsentium suboriatur dubium, eidem fraternitati tuæ, cujus in Domino plenam fovemus fiduciam omnem tribuimus facultatem, ut pro tui prudentia præmissa gerens, agat etiam quidquid juxta contingentes circumstantias duxerit disponendum. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima octava septembris millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXVIII.

dat. die 28. septembris 1790 anno XVI

Imminutio festorum in civitate et diœcesi Bachiensi in Brasilia.

Venerabili fratri archiepiscopo Bachiensi in Brasilia.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio concessionis.

§. 1. Cum, sicut quædam sunt, ut inquit s. Leo magnus, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in iis, quæ vel dubia fuerint, aut obscura id noverimus sequendum, quod nec præceptis evangelicis contrarium, nec decretis ss. patrum inveniatur adversum: ea propter apostolica hæc sancta Sedes pro paterna erga universos Christifideles benignitate, quod integrum sibi fuit, consuevit supremam in iis suam auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigescentem in nonnullorum cordibus charitatem, ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessariarum inopiam, non sine conscientiæ angore contemnuntur. Quoniam autem, sicut pro parte tua Nobis expositum fuit, eidem fraternitati tuæ innotuit, in tuis civitate, et diœcesi Bachiensi adeo excreverunt calamitates, et angustiæ propter præsentium temporum infortunia, ut miseri illius habitatores, incolæque, et præsertim ii, qui in sudore vultus sui panem comedunt, persæpissime cogantur (quamvis animo invito) dies festos negligere, operibusque mechanicis se addicere pro pane lucrando, et id eo facilius contingit propter excretum dierum festorum numerum: ac propterea Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere, ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§. 2. Nos itaque, qui Christifidelibus, quantum cum Domino possumus salutare remedium potius ad æternam salutem comparandam, et humanam vitam honeste substinendam adhibere, quam per severiorem ecclesiasticæ disciplinæ rigorem ad desperationem inopes adducere cupimus, dictos incolas specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, omnibus utriusque sexus Christifidelibus in prædictis tua civitate, et diœcesi Bachiensi existentibus, ut deinceps, exceptis omnibus diebus dominicis, nec non Natalis domini Nostri Jesu Christi, et sequenti sancti Stephani, Circumcisionis, Ephiphaniæ, Pascatis Resurrectionis, et sequenti, Pentecostes, et sequenti, ac corporis Christi, et Ascensionis, nativitatis s. Joannis Baptistæ, ac ss. Petri, et Pauli, ac Jacobi apostolorum, nec non commemorationis omnium sanctorum; præterea quinque dicatis beatæ Mariæ virgini immaculatæ scilicet Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, nec non s. patroni, aut titularis cujuslibet loci, pro hominibus ejusdem loci dumtaxat, festivis diebus, in quibus integra maneat præcepti obligatio, in reliquis vero festis, sive per hanc sanctam Sedem præceptis, sive per synodales ejusdem diœcesis constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per majores

Tenor concessionis.

suos facti, quod quoad hanc partem etiam auctoritate Nostra apostolica per te commutari volumus, præceptis, præscriptisque, audita missa, laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint, auctoritate Nostra apostolica concedas, et indulgeas, permittas, ac statuas, præcipias, et mandes.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, et synodalibus conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non diœcesis prædictæ, illiusque locorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die vicesima octava septembris millesimo septingentesimo nonagesimo; pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXIX.

Dat. die 1. octobris 1790 anno XVI.

Madatur, ut servetur plena et perfecta alternativa in officiis provincialatus provinciæ Romandiolæ inter fratres aggregatos, et fratres ordinis principalis antiquæ observantiæ ordinis Carmelitarum calceatorum.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii fratres ordinis beatæ Mariæ virginis de Monte Carmelo provinciæ Romandiolæ, qui alias ad congregationem Mantuanam ejusdem ordinis ante illius unionem, et aggregationem ordini principali fratrum carmelitarum calceatorum antiquæ observantiæ per Nostras in simili forma Brevis diei xxi martii MDCCLXXXIII. expeditas literas factam spectabant, quod cum ipsis a dilectis filiis consilio ordinis principalis præfati in actu unionis, seu aggregationis hujusmodi plena, et perfecta alternativa in officiis provinciæ Romandiolæ præfatæ fuerit pollicita, quæ usque adhuc nondum impleta fuit, quo alternativa hujusmodi suum sortiatur effectum, atque insuper pro annua contributione, quæ ad sustentandam curiam generalitiam ab eis solvitur, quemadmodum prioribus conventuum Neapolitani, et Drepanitani alias concessum fuit, sic pariter prioribus suorum conventuum sancti Martini Majoris Bononiensis, et s. Pauli Ferrariensis jus utriusque suffragii in comitiis, seu capitulis generalibus rependatur. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur memoratos exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati harum serie apostolica auctoritate statuimus, ut in proximo futuro capitulo, et deinceps inter fra-

tres aggregatos, et fratres ordinis principalis antiquæ observantiæ præfatos in officiis etiam provincialatus provinciæ Romandiolæ dicti ordinis plena, et perfecta alternativa omnino servetur, ut illam infringere sub quovis prætextu, et causa nemini liceat, auctoritate, et tenore præfatis decernimus, atque mandamus. Præterea ad rapendenda onera, quæ a dictis exponentibus annuatim feruntur, prioribus aggregatis nunc, et pro tempore existentibus conventuum sancti Martini Majoris Bononiensis, et sancti Pauli Ferrariensis, ut in proximo, et in futuris comitiis, seu capitulis generalibus jus utriusque suffragii de speciali dono gratiæ concedimus, et indulgemus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis plenissime suffragari, ac ab omnibus ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, memoratis Nostris literis, aliisque constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et provinciæ præfatorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die prima octobris MDCCXC., pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXX.

Dat. die 1. octobris 1790 anno XVI.

Extentio indulti recitandi officium, et celebrandi missam cum lectionibus sancti Eligii ad universam diœcesim Mexicanam.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut venerabilis frater modernus archiepiscopus Mexicanus Nobis exponi nuper fecit ipse, qui alias per apostolicas Nostras in simili forma Brevis die x septembris mox elapsi expeditas literas, ut quotannis die prima decembris ab utroque clero suæ civitatis Mexicanæ officium de communi Confessorum Pontificum sub ritu duplici minori in honorem sancti Eligii cum lectionibus secundi, et tertii nocturni, atque missa propriis, jam pro capitulo sanctæ Mariæ Vinearum civitatis Januensis adprobatis recitari, et respective celebrari posse obtinuerit, ac alias prout in eisdem literis, quarum tenorem præsentibus pro plene, et sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus fusius continetur, et præsens quo devotio erga dictum sanctum Eligium magis, magisque augeatur, memoratum indultum ad utrumque etiam clerum universæ suæ diœcesis Mexicanæ per Nos extendi summopere cupiat.

Concessionis tenor.

§. 2. Nos dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerit hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis humiliter porrectis inclinati; audito magistro Carolo Erskine fidei promotore, concessionem prædicti officii, et missæ a Nobis, ut præfertur factam, ad utrumque clerum universæ Mexicanæ diœcesis, servata in reliquis earumdem literarum Nostrarum forma, et dispositione, auctoritate apostolica tenore præsentium extendimus, et ampliamus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus omnibus, et singulis illis, quæ in apostolicis Nostris literis præmissis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Ma-

jorem sub annulo piscatoris, die prima octobris millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 9. novembris 1790. anno XVI.

DCCCXXI.

Confirmatio unionis parochialis ecclesiæ Visokiennicensis alteri parochiali Gluckoviensi Gnesnensis diœcesis.

Venerabili fratri Ferdinando archiepiscopo Carthaginensi apud carissimum in Christo filium Nostrum Stanislaum Poloniæ regem illustrem Nostro, et apostolicæ Sedis nuncio.

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

Procemium. §. 1. Quoties a Nobis illud petitur, quod religioni, et Christifidelium bono convenire dignoscitur, animo Nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum. §. 2. Exponi siquidem nobis nuper fecit venerabilis frater Michael archiepiscopus Gnesnensis, quod cum ipse alias cognoverit parochialem ecclesiam Gluckoviensem intra limites decanatus Skierniewicensis suæ Gnesnensis diœcesis consistentem non solum a circumstantibus populis, verum etiam a fidelibus parochialis ecclesiæ Wisokiennicensis tunc vacantis intra possessiones, ac bona ad archiepiscopalem suam mensam spectantia existentis admodum frequentatam esse, pro sua pastorali sollicitudine, qua semper in promovendum divinum cultum, ac spiritualem Christifidelium, qui suæ vigilantiæ commissi reperiuntur, profectum procurandam intentus fuit, dicatam parochialem ecclesiam Gluckoviensem summo sumptu insigniter laxavit. Ast quum, et ad inceptam fabricam persequendam tum præcipue ad satisfaciendum assiduis sumptibus pro illius conservatione necessariis redditus ejusdem parochialis ecclesiæ Gluckoviensis impares omnino esse vi constiterit, propterea ob hanc justam, ac utilem causam parochialis ecclesiæ Wisokiennicensis tunc vacans cum omnibus suis bonis, villis, proventibus, juribus, ac actionibus alteri parochiali ecclesiæ Gluckoviensi prædictæ in perpetuum sub certis pactis, et conditionibus coram altero ex judicibus pro synodalibus ab ipso suffectis univit, et incorporavit. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat memoratus Michael archiepiscopus unionem, et incorporationem hujusmodi, quo firmius subsistat, et servetur exactius, apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desideret; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concordiæ. §. 3. Nos igitur ipsum Michaelem archiepiscopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes: supplicationibus hujusmodi inclinati, fraternitati tuæ, de cujus prudentia, fide, religionis zelo, ac summa in rerum gerendarum dexteritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, ac mandamus, ut constito tibi de utilitate unionis, et incorporationis hujusmodi illam sub iisdem legibus, et conditionibus, quibus ab eodem Michaele archiepiscopo facta fuit auctoritate Nostra apostolica confirmes, et approbes, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiices, atque omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui hisce desuper quomodolibet intervenerint suppleas, et sanes.

Clausula sublata, et decretum irritans. §. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non parochialis ecclesiæ Wisokiennicensis, et diœcesis prædictarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die nona novembris millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXII.

Dat. die 16. novembris 1790 anno XVI.

Exemptio nosocomii pauperum nativorum civitatis Mexicanæ a jurisdictioni parochiali.

Pius Papa VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Pia loca quæcumque, præsertim vero illa, in quibus misericordiæ opera exercentur, Nos decet apostolicæ providentiæ favoribus prosequi, atque ea libenter concedere, per quæ locorum eorundem felici, ac tranquillo statui consulitur, ubi maxime ad id sublimorum principum preces accedant, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Expositio precum porrectarum a rege catholico super peracta unione.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit carissimus in Christo filius Noster Carolus Hispaniarum rex catholicus, quod cum ipse tum a suo pro-rege gubernatore, et duce generali provinciarum novæ Hispaniæ, tum etiam a regio fiscali, et a suo regio Indiarum consilio de pluribus contentionibus, ac dissidiis, quæ in civitate Mexicana inter parochos ejusdem civitatis ex una, et administratores nosocomii pauperum nativorum regni Mexicani ex altera parte propter jura mortualia quotidie exoriuntur, certior factus sit, et cum nil melius his firmiter occurri posse existimet, quam si regium nosocomium hujusmodi ab omni parochiali jurisdictione per Nos eximatur; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Prævia derogatione juris parochialis jurisdictio nosocomii, et cura animarum superioribus conceditur.

§. 3. Nos igitur memorati Caroli regis catholici votis quantum cum Domino possumus annuere, ac specialibus gratiis et favoribus prosequi volentes, omnesque, et singulas personas, quarum favore præsentes Nostræ literæ concernunt, a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, nosocomium prædictum, illiusque cappellanos ministros, inservientes inter ejus septa commorantes, ac in eo pro tempore degentes infirmos a quibusvis juribus parochialibus ecclesiæ parochialis, intra cujus limites nosocomium hujusmodi consistere dignoscitur, et ab illius pro tempore existentis parochi cura, et subjectione auctoritate apostolica tenore præsentium totaliter, et omnimode eximimus, et liberamus, et curam animarum tum infirmorum, tum ejusdem brephotrophii ministrorum, et inserventium prædictorum sacerdotibus, seu cappellanis pro tempore existentibus dicti nosocomii ab iis, ad quos spectat, vel pro tempore spectabit legitime deputatis, seu deputandis, et ab ordinario approbatis committimus, et demandamus, eosque in ipsorum parochos, et animarum suarum rectores constituimus, illisque in iis, quæ ad administrationem sanctissimæ Eucharistiæ etiam pro viatico, ac extremæ unctionis sacramentorum prædictorum servatis tamen sacris ritibus, ac cæremoniis a rituali Romano præscriptis, aliisque omnibus, quæ ad curam animarum, ac etiam ad jus tumulandi spectant, penitus, et omnino eos subiicimus, ita ut cura personarum sic exemptarum, ac jus sepeliendi, dummodo ipsi non sibi aliunde sepulturam eligant, ad cappellanos hujusmodi privative, quoad dictum parochum super administratione omnium

sacramentorum, quam jure sepeliendi in ecclesia dicto nosocomio adnexa, seu adnectenda, absque ulla quartæ, et aliorum jurium parochialium, etiam si in alia ecclesia sepultura electa fuerit, præstatione, seu solutione spectet, et pertineat, ac spectare, et pertinere debeat, ac in ecclesia prædicta sanctissimum eucharistiæ sacramentum, ac sacrum oleum infirmorum servari libere, ac licite possit, et valeat concedimus, et impertimur.

Parocho inhibetur sacramentorum administratio.

§. 4. Quapropter moderno, et pro tempore existenti parocho, seu rectori parochialis ecclesiæ prædictæ districtius inhibemus, ne in eorumdem sacramentorum (excepto dumtaxat sacramento matrimonii quoad ministros, et alios inservientes prædictos, qui hac tantum ratione parocho, et parochiæ hujusmodi subsint) in dicto nosocomio administratione se ingerere, aut defunctorum sepulturæ, seu exequiis inibi faciendis interesse, ullumve pro funere, aut aliud quodlibet jus, vel emolumentum parochiale petere, et prætendere, ac desuper nosocomium, aut personas, cappellanorum, vel illorum aliquem molestare audeat, seu quovis modo præsumat.

Tolluntur remedia juris ne literarum executio remoretur.

§. 5. Decernentes easdem præsentes literas, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod parochus prædictus, seu alii in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ, et dignitatis, seu alias specialis, et individua mentione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causæ propter quas eædem præsentes literæ emanarint adductæ, specificatæ, et justificatæ fuerint, aut ex alia quacumque quamtumvis justa, legitima, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, ac totalis læsionis, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quamtumvis magno, et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad viam, seu terminos juris reduci, aut in controversiam vocari, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato, quempiam in judicio, vel extra illud uti posse; sed ipsas præsentes literas, et in eis contenta hujusmodi semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter et inconcusse observari.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 6. Sicque et non aliter in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac, quatenus opus sit, Nostra, et cancellariæ apostolicæ regulis de jure quæsito non tollendo, et in conciliis etiam universalibus editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, nec non parochialis ecclesiæ prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem sub annulo piscatoris die decima sexta novembris millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

Dat. die 23. novembris 1790 anno XVI.

DCCCXXIII.

Facultas provinciali, et præsidenti capituli triennalis provinciæ sancti Gregorii fratrum ordinis sancti Francisci de observantia in insulis Philippinis indulgendi fratribus, ut pecunias contrectare, et equitare valeant.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Proemium.

§. 1. Quoties a Nobis illud petitur, quod religioni, et Christifidelium bono convenire dignoscitur animo Nos decet libenter concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium.

Expositio precum, et ratio concessionis.

§. 2. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Joannes Duarez frater expresse professus ordinis fratrum minorum sancti Francisci de observantia nuncupatorum, ac procurator generalis, et commissarius provinciæ sancti Gregorii ordinis prædicti in insulis Philippinis, quod cum fratres ordinis, et provinciæ prædictorum in disjunctissimis illis regionibus, tum ad sacras faciendas missiones, ac convertendos infideles, tum ad cathechizandos, servandamque catholicam fidem inter innumeros neophitos Indos continenter se occupent, nisi difficillime habent, cui tamquam syndico eleemosynarum pecuniarum synodorum nuncupat. quas carissimus in Christo filius Noster Hispaniarum rex catholicus pro evangelicorum operariorum substentatione transmittit, custodiam, et administrationem concredant; quapropter memoratus rex catholicus ad evitanda incommoda, quæ ex inde proficiscebantur, decrevit, ut deinceps nisi cuilibet illorum certa eleemosynarum hujusmodi portio detur. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat aliqui ex fratribus prædictis religione ducti, neglecta evangelicorum operariorum in illis regionibus inopia, aut missionariorum, et cathechistarum onus non sine gravi animarum Christifidelium detrimento detrectant, aut saltem anxii sunt de instanti seraphicæ regulæ præcepto, quo omnis pecuniarum administratio illis prohibetur, contra vero necessitate quadam compulsi hasce eleemosynas habere, easque retinere, ac per se ipsos, vel in proprium usum, et utilitatem convertere, vel ad ecclesias pertinentes in divini cultus augmentum erogare, vel etiam tamquam boni patres familias patrimonia neophitarum familiarum sic administrare, ut si ipsi neophitorum syndici essent, cogantur. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut quemadmodum felicis recordationis Honorius pp. III., et Urbanus pp. VIII. prædecessores Nostri pro aliis fecerunt, sic Nos in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 3. Nos igitur memoratorum Romanorum pontificum prædecessorum Nostrorum vestigia sectantes, ac fratrum hujusmodi religioni consulere, ac piis ipsius Joannis procuratoris generalis, et commissarii votis, quantum cum Domino possumus, annuere, illumque specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati, ministro provinciali dictæ provinciæ sancti Gregorii in insulis Philippinis, ac præsidenti triennalis capituli pro tempore existentibus, ipsi omnibus, et singulis fratribus missionariis, cathechistis, seu doctrinariis, et procuratoribus prædictis, prævia etiam in casibus dubiis dispensatione; ut eleemosynas prædictas, aliaque ad dictos neophitos pertinentia quomodolibet contrectare, ac easdem eleemosynas in suos religiosos usus, et necessitates pro illorum arbitrio, et conscientia convertere; neophitorum vero hujusmodi pecunias, et bona in illorum utilitatem pariter convertere, nec non ob difficiles, ac alpestres, ac paludosas illarum regionum vias, quin ipsi in pœnas a constitutionibus sui ordinis inflictas incurrant, equitare libere, ac licite possint, et valeant auctoritate Nostra apostolica prout ipsis juxta rerum vices in Domino opportune videbitur, concedendi, et indulgendi plenam, et amplam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis prædicti etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superiori-

bus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima tertia novembris millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXIV.

Dat. die 26. novembris 1790 anno XVI.

Reservantur nonnullæ annuæ pensiones super aliquibus ex commendis, et prioratibus militiæ de Calatrava favore collegii Salamantini ejusdem militiæ.

Carissimo in Christo filio Nostro Carolo Hispaniarum regi catholico.

Pius PP. VI.

Carissime in Christo fili Noster Salutem, et apostolicam benedictionem

Ratio concessionis.

§. 1. Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, quod cum alias cl. memoriæ Carolus, dum vixit, Hispaniarum rex catholicus parens tuus, ac militiæ de Calatrava perpetuus administrator de dilectorum filiorum consilii militarium ordinum consultatione ei sub die VII februarii anni MDCCLXXXVIII. facta, quo dos alias collegio ejusdem militiæ de Calatrava civitatis Salamantinæ assignata in aliam ducatorum termille monetæ Hispanæ augeretur, ratam ducatorum quingentorum a conventu ejusdem militiæ, et aliam similem ratam a præceptoria, seu commenda de Carrion militiæ prædictæ nunc vacanti eidem collegio quotannis pensitari. Quoad vero alia ducata duo mille annuam perpetuam pensionem super fructibus, redditibus, ac proventibus duodecim prioratuum dictæ militiæ habita ratione ad illorum valorem, prioratus nempe sanctæ Mariæ de Valentia realia termille, et ducenta sexaginta septem, et quindecim maravedis: prioratus sancti Benedicti Jacensis realia termille quingenta octoginta sex, et tredecim maravedis: prioratus s. Benedicti de Poruma, realia duo mille tercenta viginti sex, et unum maravedis: prioratus s. Benedicti de Collado realia tercenta triginta septem, et viginti septem maravedis: prioratus sancti Benedicti Granatensis, et Alma realia termille ducenta septuaginta septem, et quatuor maravedis: prioratus s. Benedicti Hispalensis realia sexcenta octoginta quatuor, et quatuor maravedis: prioratus s. Benedicti Toletani realia octingenta octoginta quinque, et decem maravedis: prioratus sanctæ Mariæ Magdalenæ oppidi, civitatis nuncupatæ Ergavicæ realia quatuor mille trecenta duo, et viginti octo maravedis: prioratus s. Mariæ de Fuencaliente realia mille octingenta septuaginta novem: prioratus s. Mariæ de Zuqueca realia octingenta decem et septem, et viginti tria maravedis: prioratus s. Benedicti de Zorita realia tercenta quinquaginta quatuor, ac tandem prioratus de Coronada realia ducenta octoginta duo, et undecim maravedis reservare, constituere, et assignare intenderet, morte præventus consilium suum hujusmodi perficere non potuerit, tu, qui ejusdem militiæ perpetuus pariter administrator existis, ac pia parentis tui vestigia persequi, suisque desideriis parere summopere intentus es, ut ejusdem collegii commodo consulas augmentum dotationis hujusmodi implere cupias, si Nostra, et hujus sanctæ Sedis tibi hisce desuper suffragetur licentia, et facultas. Nobis propterea humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur majestatis tuæ votis, quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, ac collegialium, et rectoris dicti collegii singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus hujusmodi inclinati eidem majestati tuæ annuas perpetuas pensiones prædictas super fructibus, redditibus, ac proven-

tibus præceptoriæ, seu commendæ de Carrion, ubi primum assignatio fructuum ipsius præceptoriæ, seu commendæ per alias Nostras in simili forma Brevis diei tertiæ octobris MDCCLXXX. facta cessaverit, ac duodecim prioratuum prædictorum dictæ militiæ dum eos pro tempore vacare contigerit, quin exinde ullum præjudicium, seu damnum ordinario ærario ejusdem militiæ, circa pensionem super fructibus, et redditibus præceptoriarum, seu commendarum, dum in illarum venitur possessionem, ac pariter servatis generaliter dispositis per regium decretum sub die decima sexta februarii anni MDCXXXVII. quoad onus solvendi in quolibet decennio eamdem ratam, ut in ingressu, perinde ac si illam tunc obtinuisset, elapso termino, seu vita legali juxta formam apostolicarum concessionum, quæ novissime a Nobis per alias Nostras in simili forma Brevis diei undecimæ decembris MDCCLXXXII. expeditas literas confirmatæ fuerunt, auctoritate Nostra apostolica reservandi, constituendi, et assignandi plenam, et ampiam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 3. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Nostri apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 4. Non obstantibus præmissis ac constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non conventus, et militiæ prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima sexta novembris millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXV.

Dat. die 10. decembris 1790 anno XVI.

Instante rege catholico, erectio in novam congregationem Hispanam monachorum sancti Basilii magni cum suppressione unius provinciæ, et nonnullorum monasteriorum, et confirmatione statutorum, aliisque indultis.

Venerabili fratri Augustino episcopo Giennensi

Pius PP. VI.

Venerabilis frater
Salutem, et apostolicam benedictionem

§. 1. Pastoralis Romanorum pontificum solicitudo in eo semper tota est, ut quidquid ad vineam Domini colendam, ad catholicæ religionis profectum, ac ad pacem, et tranquillitatem inter personas Deo propius in religione dicatas servandam, fovendamque pertinet, enixis viribus providere studeat, prout in Domino expedire cognoscitur. Proemium.

Expositio precum.

§. 2. Nuper siquidem pro parte carissimi in Christo filii Nostri Caroli Hispaniarum regis catholici Nobis expositum fuit, quod cum plures perturbationes, et dissidia inter monachos ordinis sancti Basilii magni trium provinciarum regnorum Hispaniæ, Andalusiæ scilicet, Castellæ, et sancti Michaelis vulgo de Jardon novissimis temporibus exorta essent, claræ memoriæ Carolus tertius, dum vixit, Hispaniarum rex catholicus parens suus, ut plures querimonias, quæ quotidie apud

ipsum de disce monachis habebantur, inspiceret, nonnullos ecclesiasticos dignitate, doctrina, et prudentia commendabiles deputavit, ut de hisce malis, illorumque causis, mature, ac sedulo cognoscerent. Qui cum ex eo potissimum proficisci noverint, quod, cum dictarum provinciarum monasteria, ut plurimum rei familiaris angustia urgerentur regularis disciplina collapsa jacebat, hinc constitutum est ex omnium sententia ad pacem, et tranquillitatem, ac regularem disciplinam denuo inter hosce monachos inducendam duo omnino oportere, alterum nempe tres memoratas provincias monachorum ordinis prædicti, ac plurima illarum monasteria, suppressa provincia sancti Michaelis de Jardon nuncupat., ac suppressis nonullis monasteriis, ad duas dumtaxat provincias, ac ad duodecim monasteria cum uno prioratu coarctare; alterum, a Nobis, et ab hac apostolica Sede prævia eorumdem monasteriorum, et provinciarum separatione, et omnimoda exemptione a qualibet abbatis generalis ordinis prædicti jurisdictione novæ congregationis Hispanæ erectionem postulare, aliaque ad bonum esse sic noviter erigendæ congregationis Hispanæ disponere. Quamobrem cum illorum sententiam esset secutus memoratus Carolus III. rex catholicus hæc omnia Nobis reposcere haud destitit; ast dum in re tanti consilii, quid agendum, quidve decernendum foret perpendebamus, cum memoratus Carolus III. supremum suum diem defunctus sit. Carolus IV. rex catholicus parentis sui vestigiis insistens iteratis precibus de eadem re Nos urgere studuit. Postquam itaque hæc incomoda, ac illorum causas diu matureque versati sumus, tandem paucis mutatis, quæ haud opportuna fore conspeximus, ejusdem Caroli regis catholici precibus Nobis hisce desuper humiliter porrectis annuere constituimus.

Mandatur ut deleantur nomen, et denominatio provinciæ, retineantur vero onera, quibus monasterium gravabatur.

§. 3. Cum itaque de tua prudentia, fide, in rebus gerendis dexteritate, ac religionis zelo plurimum in Domino confidamus, fraternitati tuæ per præsentes committimus, ut in primis nomen, denominationem, qualitatem, et statum provinciæ sancti Michaelis de Jardon nuncupat. ordinis prædicti, quæ ex quatuor monasteriis sancti Basilii, scilicet del Jardon Cordubense, sancti Antonii de Valle, sancti Michaelis de la Brena, et Nostræ Dominæ de Retemal Hispalensis diœcesis constituitur, auctoritate Nostra apostolica supprimas, et extinguas; quoniam quidem inter dicta quatuor monasteria, duo, monasterium scilicet sancti Michaelis de la Brena, et monasterium Nostræ Dominæ de Retemal, quod ob brevem nimis illorum censum impararia sunt sustentandis duodecim monachis, ideoque in eis regularis observantia haud custodiri possit, quodque præcipue in asperrima solitudine sita sunt, diu esse nequeant, hisce propterea suppressis, ac extinctis, illorumque bonis, juribus, et actionibus primi quidem sancti Michaelis nempe de la Brena monasterio sancti Antonii de Valle, alterius Nostræ scilicet Dominæ de Retemal monasterio sancti Basilii del Jardon ea lege unitis, ut quodlibet illorum onera, quibus monasterium unitum gravabatur, retenta etiam separata reddituum ratione, omnino adimplere teneatur, alia duo monasteria sancti Basilii de Jardon Cordubense, et sancti Antonii de Valle Hispalense alias a Matthæo de la Fuente fundata simul cum suis monachis, bonis etiam, juribus, et actionibus quibuscumque provinciæ Vandalitiæ, seu Andalusiæ; ita tamen ut monachi horum monasteriorum ad mores, statuta, et consuetudines provinciæ hujusmodi, quæ eadem sunt, ac provinciæ Castellæ se accomodare teneantur, auctoritate prædicta unias, et adnectes, ac in perpetuum unita, et adnexa esse, et fore statuas atque decernas. Mandamus præterea, ut duo monasteria Nostræ Dominæ de Oviedo, et Nostræ Dominæ de Spe vulgo Barranco de Cazalla ad dictam provinciam Vandalitiæ spectantia, quorum redditus adeo tenues sunt, ut impar quorumlibet illorum omnino sit duodecim monachos sustentare, auctoritate, et tenore prædictis pariter supprimes, et extinguas, ac illorum monachi ad monasterium de Villanueva hujus tuæ Giennensis diœcesis transferas, illique bona, jura, et actiones ad duo dicta monasteria quomodolibet pertinentia, et spectantia unias, et incorpores: ut ex hisce redditibus aucta, exigua nimis re familiari dicti monasterii de Villanueva in eo deinceps regularis observantia in suum pristinum candorem restituatur, ac provincia Vandalitiæ ex septem constituatur monasteriis. Ad provinciam Castellæ pertinet monasterium Nostræ Dominæ Salutis nuncupat., situmque in villa de Cuellar diœcesis Segobiensis, ex quibus redditibus sustentari nequeunt duodecim monachi, quapropter illud si-

militer supprimas, et extinguas, ac ejus monachos transferas ad monasterium Nostræ Dominæ Remediorum existens in loco de Barcina diœcesis Palentinæ illi uniendo, et incorporando bona, jura, et actiones suppressi monasterii, ut sic auctis, exiguis etiam redditibus, quibus potitur prædictum monasterium Nostræ Dominæ Remediorum possit in eo vigere observantia regularis disciplinæ. Eadem quoque de causa cum prioratus de Jesu de Bethlem nuncupat. Salamantinæ diœcesis intra limites dictæ provinciæ Castellæ non solum in deserto nimis, ac solitario loco situs sit, sed etiam extrema laboret inopia, ut vix, immo ne vix quidem unus sacerdos, et unus laicus in eo vivere possint, ac pro necessaria sustentatione non raro mendicare cogantur, tibi injungimus, ut prioratum hujusmodi auctoritate, et tenore prædictis supprimas, et extinguas, cujus duobus monachis ad sua respective monasteria translatis, bona, ac redditus ad illum spectantia collegio, quod iste ordo Salamantiæ retinet, unias, et adnectes.

Præcipitur, ut nova erectio peragatur cum suis respective legibus.

§. 4. Quæ cum rite, religioseque confeceris, sicque tres provinciæ monachorum ordinis prædicti ad duas dumtaxat Vandalitiæ scilicet, et Castellæ, ac omnia monasteria ejusdem ordinis in Hispaniarum regnis nunc existentia erunt ad duodecim dumtaxat monasteria, et unum prioratum contracta, quorum septem nempe Hispalense, Cordubense, Granatense, Posados, Villanueva, de Jardon, et sancti Antonii de Valle provinciam Vandalitiæ, alia vero quinque Matriti, scilicet, de Alcalà, de Hanares, Salamantinum, Vallisoletanum, et Bancena, et prioratus sanctissimi Crucifixi vulgo Koraillos provinciam Castellæ respective constituant. Volumus atque, auctoritate apostolica tenore præsentium statuimus, ut tum duas memoratas provincias Vandalitiæ, et Castellæ, tum omnia illarum monasteria dicti ordinis sancti Basilii magni in Hispaniarum regnis consistentia, cum etiam quoslibet monachos, ac personas omnes ad illa pertinentes a subjectione, jurisdictione, correctione, obedientia, et visitatione abbatis generalis ordinis prædicti auctoritate Nostra apostolica perpetuo eximas, et liberes, eaque in futurum exempta, et libera esse, et fore decernas; quæ quidem provinciæ, ac monasteria, sic a corpore ordinis separata, et exempta in novam congregationem Hispanam monachorum ordinis sancti Basilii magni nuncupat. eadem auctoritate, et tenore prædictis eximimus, et liberamus, atque respective instituimus, et erigimus.

Nominatio superiorum, et distributio jurisdictionis.

§. 5. Ut autem hæc nova Hispana congregatio suos habeat superiores, qui in futurum illam provide regant, et gubernent, et quorum monita monachi parere, et obedire, illorumque jurisdictioni, correctioni, et visitationi subesse teneantur, harum serie statuimus, ut ea imposterum a vicario generali nationali, qui prorsus exemptus, et independens sit ab abbate generali ordinis prædicti, a quatuor definitoribus generalibus, a duobus scilicet cujusque provinciæ, a secretario, et a priori generali in capitulo generali, quarto quoque anno habendo eligendis servata inter dictas duas provincias quoad officia hujusmodi alternativa, regatur, atque administretur.

Committitur electio novi monasterii, et præsidentis cum suis facultatibus.

§. 6. Quocirca tibi injungimus, ut quam primum capitulum generale ejusdem sic erectæ congregationis Hispanæ ordinis prædicti in illud monasterium, quod ad id magis idoneum tibi videbitur, auctoritate prædicta indicas, et cogas, teque in capitulo hujusmodi præsidentem cum jure suffragii in omnibus, et singulis in eo pertractandis negociis, et auctoritate, aliisque facultatibus, jurisdictione, honoribus, et oneribus similibus præsidentibus solitis, et consuetis auctoritate, et tenore prædictis constituimus, et deputamus, et quoniam ex prædicto nimio magistrorum numero grave crearetur incommodum rei domesticæ dictarum provinciarum, si juxta ordinis prædicti statuta omnes illuc convenirent, propterea in hoc primo capitulo, ut tres dumtaxat provinciales trium nunc existentium provinciarum Vandalitiæ scilicet, Castellæ, et Jardon, omnes monasteriorum abbates, ac duo magistri cujusque provinciæ, qui, nulla habita distinctione inter magistros cathedræ, et ad titulum prædicationis professione seniores erunt, non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus, jus suffragii in capitulum prædictum habeant, mandamus. Ad præcavenda porro omnia partium studia, ac dissidia, quæ, si in eodem primo capitulo generali arbitrium eligendi ad officia prædicta permissum esset facile exoriri, Nos perspectam habentes tibi a Domino datam prudentiam, ad eadem munera hac prima vice eos monachos, qui tum propter illorum merita apud eumdem Carolum regem catholicum commen-

dabiles sint, cum propter illorum religionis zelum, et regularis disciplinæ custodiam tales sint, ut non solum omnia habeant requisita, de quibus infra, sed etiam, ut merito sperari possit fore, ut congregatio hujusmodi sub illorum gubernio, et administratione incrementum, ac commodum suscipiet nominandi, et deputandi ita ut, sic a te deputati, ac nominati superiores omnibus, et singulis juribus, prærogativis, auctoritate, et jurisdictione illis quomodolibet competentibus uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, et debeant, illisque omnes monachi ordinis, et congregationis prædictorum obedire, ac parere, ac illorum salubria monita, ac mandata suscipere, et efficaciter adimplere teneantur, ac alium quoque monachum a secretis actuarium, qui omnibus præcedentibus sessionibus, ac actibus capitularibus intersit, eligendi plenam, et amplam facultatem auctoritate, et tenore prædictis tribuimus, et impertimur. Hæc quidem sunt, quæ in actu erectionis istius novæ Hispanæ congregationis ordinis sancti Basilii magni erant decernenda, plura nunc sunt statuenda, ex quibus bono ejusdem congregationis in ævum prospiciatur. Cum itaque eo præcipue institutum ordinis prædicti spectet, ut sui monachi divini cultus augmentum impense studeant, ac choro assidue intersint, idque consequi facile possit, si numerus privilegiatorum, et exemptorum ultro nimius sit, hinc, cum in singulis dictis provinciis octo numerentur magistri de numero ad titulum cathedræ, duo vero ad titulum prædicationis.

De magisteriis erigendis, et eorum distributione.

§. 7. Volumus, ut sex primo vacatura magisteria ad titulum cathedræ, ac magisteria ad titulum prædicationis cujusque provinciæ supprimantur, et extinguantur, eaque idcirco ex nunc, prout ex tunc per cessum, vel decessum illa obtinentium vacabunt, suppressa, et extincta esse, et fore, sed imposterum duo dumtaxat magisteria ad titulum cathedræ, et unum tamen prædicatorem generalem de numero in singulas provincias cum honoribus, et prærogativis, de quibus infra, futura esse auctoritate prædicta decernas, atque declares. In quarto quoque anno capitula generalia hujus congregationis deinceps erunt habenda, quorum præsidens cum auctoritate, et jurisdictione similibus præsidentibus competere solitis, et consuetis, et cum jure suffragii in omnibus electionibus, aliisque capitularibus actis erit semper episcopus, vel in ejus defectum suus vicarius generalis, vel alia persona ab episcopo deleganda ad id idonea diœcesis intra cujus limites consistet monasterium, in quo coactum erit capitulum generale hujusmodi; si autem sedes episcopalis vacans sit, tunc munus præsidentis hujusmodi vicarius capitularis, vel in ejus locum persona ab eo subdeleganda cum iisdem facultatibus geret. In hisce capitulis suffragium ferent, et vocales perpetui erunt vicarius generalis, quatuor definitores generales, omnes abbates locales, duo magistri generales de numero, et prædicator generalis de numero cujusque provinciæ.

De vicario generali, et definitoribus eligendis.

§. 8. In proximo autem futuro capitulo generali vicarius generalis, et quatuor definitores, ut præfertur, a te electi, quatenus illi intersint, ac in futuris vicarius generalis, et definitores tantum, qui a suis officiis, seu muneribus exeunt jus suffragii habebunt; quod si unus, aut plures ex abbatibus localibus de tempore capituli erunt legitime præpediti, quominus in eo convenire possint, aut vacantes sint, tunc communitas regularis capitulariter congregata ad formam ordinis prædicti constitutionum unum aliquem delegabit monachum necessariis requisitis pollentem, qui ejusdem communitatis nomine capitulo generali intersit. Interim vero, et dum numerus magistrorum generalium, ut præfertur, erit imminutus, ac officium prædicatoris generalis de numero suum suscipiet exordium, in capitulis generalibus jus suffragii habebunt duo magistri de numero cujusque provinciæ, qui professione seniores erunt, nulla facta distinctione inter magistros cathedræ, et ad titulum prædicationis, ita tamen ut etiam cætera monachi, qui vocem activam, in capitulis generalibus, et provincialibus habebunt, quique in provincialem deputari poterant, quatenus infra præscribenda requisita habeant, ad munera, etiam generalitia eligi possint.

De capitulo generali, et modo procedendi in eo.

§. 9. Capitula porro generalia deinceps post primum sic erunt habenda: feria quinta immediate præcedenti diem festum Pentecostes capitulares, seu vocales ædem, seu domum capitularem ingredientur, quocirca quarta, seu quinta hora post meridiem majus tintinnabulum, seu campana ejusdem domus pulsabitur, ita ut nemini prius liceat ad eamdem domum intrare, quo desuper neque vicarius generalis dispensare poterit,

cui tantum, suoque a secretis generali in eamdem domum capitularem antehac, prout opportunum erit, se inferre, permissum erit. Vocalibus prohibitum pariter erit, partem domus a vicario generali habitatam vulgo Corte, quatenus inibi capitula non celebrentur, petere, nisi justis de causis vicarius generalis cum suo definitorio id permittat, quod quidem dimisso capitulo generali exequi eis licebit. Feria sexta proxime sequenti in aulam capitularem convenient vocales, ad qualitatem tribuendam capitularibus suffragiis, illaque legitimanda juxta methodum usque adhuc in capitulis generalibus, et provincialibus dicti ordinis servatam. Die sabathi sequenti postquam solemni ritu sacrum votivum Sancti Spiritus factum fuerit, capitulares aulam capitularem adhibunt, comitantibus ad ingressum usque dictæ aulæ omnibus monachis ejusdem monasterii, ubi iterum implorato divini Spiritus præsidio, ac facta exhortatione a statutis dicti ordinis præscripta, novus vicarius generalis eligetur, quo facto, omnes supplicantes, et canentes hymnum *Te Deum laudamus*, conferent se ad ecclesiam, ubi tum a vocalibus cum a monachis de familia commorantibus in monasterio, ubi capitulum celebratur, debitam obedientiam vicario generali præstabunt; dein capitulares iisdem comitantibus monachis redibunt rursum ad aulam capitularem, ut reliquum mane, et vespere methodo infra describenda in aliis faciendis electionibus consument. Die vero solemni Pentecostes aliud sacrum, cui vocales, et monachi conventuales prædicti intererunt pro gratiarum actione felicis exitus capituli, pro Romani pontificis, et regis catholici sanitate, ac prospero suorum subditorum gubernio solemniter peragetur; quapropter etiam statutæ ab ecclesia orationes ad id canentur. Quod si noviter in vicarium generalem designatus absens fuerit, tunc capitulum suas sessiones, ac electiones, quæ vel ab ambabus provinciis separatim, vel a toto capitulo erunt faciendæ, usquè in sui exitum continuabit. Interest tamen quammaxime, ut citius quo fieri poterit, hæc sui electio noviter electo significetur, ut statim in domum, seu monasterium capitulare ipse conveniet, ac munus hujusmodi præsente toto capitulo ineat; si autem id fieri commode non licebit, tunc absoluto capitulo generali in domo, seu monasterio capitulari quatuor definitores, et a secretis generalis recens electi se tenebunt usque dum vicarius generalis adventabit, qui ab eis ad ecclesiam cum interessentia communitatis canentes hymnum *Te Deum laudamus* ad præstandam consuetam obedientiam ducetur, ut suum capiat munus, seu officium. Capituli vero generalis præses pro tempore, ut præfertur, existens pro sua prudentia, et arbitrio reputabit, utrum opportunum, et necessarium sit, an non, aliquem illustrem ecclesiasticum delegare, qui huic actui intersit: interim tamen a secretis generalis hæc omnia in amplam authenticam formam exarabit.

§. 10. Requisita autem, quæ ad capessendum vicarii generalis munus omnino erunt necessaria, hæc sunt; ut ipse annum quinquagesimum ætatis, et vigesimum quartum professionis expleverit, ut magister de numero, et prædicator generalis de numero existat; ut munere abbatis monasterialis per integrum triennium non indubia sui ingenii, ac regularis disciplinæ studii testimonia præbens functus sit: utque demum, vel inter vocales, vel inter eos monachos, qui dum vivent, suffragii passivi compotes sunt, numerentur. Lectores jubilati tum actuales, tum pro tempore existentes, ac prædicatores majores jubilati, ut infra, licet jus ferendi suffragii in capitulis generalibus non habeant, nihilominus quatenus memoratis polleant requisitis, quoad scilicet ætatem, professionem, atque abbatiale gubernium, tum in vicarium generalem, tum ad alia officia generalitia perpetuis futuris temporibus cooptari poterunt. Scrutatores autem nati, quoad electiones in capitulis generalibus peragendas erunt vicarius generalis, et duo definitores senior scilicet professione cujusque provinciæ, ac similiter ex unaquaque provincia abbas antiquior professione, ita tamen ut ab eis juramentum in forma validum in manibus præsidentis, vel sui delegati desilendo secreto præstetur. De requisitis necessariis pro assequendo munere vicarii generalis.

§. 11. Ad devitanda incommoda, quæ facile oriri possent, si ex suffragiorum schedulis vocalium manus cognoscerentur; erunt propterea schedulæ hujusmodi tipis cudendæ cum nominibus monachorum ad munera generalitia eligibilium in quarum parte adversa a secretis generalis, qui in posterum capituli actuarius erit, suam rubricam conscribet, diligenter cavens, ne schedulam aliquam non signatam tradat. Ut vocales in ferendis suffragiis prorsus liberi sint, neque capi- De libertate suffragiorum.

tulorum generalium pro tempore præsidentibus, neque vicariis generalibus fas erit, certas personas ad munera offerre quod pariter cautum, præscriptumque erit in cæteris electionibus extra capitulum in monasteriis præter electionem prioris, ut infra, faciendis. Methodus usque adhuc ad formam statutorum, seu constitutionum dicti ordinis in suis capitulis generalibus, et provincialibus retenta eadem quoque erit, semper imposterum servanda in electione vicarii generalis, et definitorum generalium, adeo ut si in primo scrutinio nulla facta sit canonica electio illico transeundum erit ad secundum scutinium; quod si pariter electio peracta non fuerit, ad tertium progredietur, in quo de iis tantum quatuor monachis suscipiendum erit scrutinium, quibus major vocalium pars in secundo scrutinio suffragata est, ac in æqualitate suffragiorum professione seniores præferentur: si autem neque in hoc tertio scrutinio facta fuerit, quarta vice erunt inienda suffragia de iis tantum dumtaxat duobus monachis, qui ex quatuor monachis in antecedenti scrutinio majora tulerunt suffragia, quæ si æqualia erunt semper professione senior alterum vincet: quo confecto quarto scrutinio ille in vicarium generalem canonice erit electus, ac publicetur cui major vocalium pars suffragata est; si vero æqualia sint suffragia habeatur pro legitimo electo professione antiquior.

De methodo servanda in electionibus.

§. 12. Quæ quidem methodus in aliis quoque canonicis electionibus tum in capitulo, tum extra illud faciendis semper erit retinenda: præstita obedientia vicario generali, ac ad aulam capitularem regressis vocalibus, ut præfertur, cum plurimi intersit, ut electores cujuslibet ex monachis, qui ad regimen congregationis prædictæ vocati erunt, vitæ rationem; ac merita perspecta habeant, sic propterea quatuor definitorum generalium, duorum scilicet in singulam provinciam erit instituenda electio, quæ quidem ab ea erit incipienda provincia, in qua vicarius generalis fuerit nuper electus, egressis siquidem ab aula capitulari vocalibus, alterius provinciæ præses capituli dumtaxat, vicarius generalis, et vocalis provinciæ, cujus duo definitores sunt eligendi, suffragium in hac electione ferrent, qua peracta, ac pariter egressis ab aula capitulari istius provinciæ vocalibus, alterius provinciæ vocales cum præsidente capituli, et vicario generali suos similiter definitores seligent, qua etiam electione facta, omnibus omnino vocalibus præsentibus, quatuor sic electi definitores suum inient officium. Ut autem unus aliquis monachus in definitorem eligi possit, necessum omnino erit, ut quadragesimum quintum ætatis, et decimum octavum professionis annum expleverit, vel sit ex abbatibus, vel ex quatuor magistris generalibus de numero, vel ex duobus prædicatoribus generalibus de numero, aut ex magistris de numero, aut certe ex iis monachis, qui durante eorum vita jus alieni suffragii ad munera generalitia habent, aut ex lectoribus jubilatis, aut prædicatoribus majoribus jubilatis, qui ad id semper capaces erunt. In vespere sabathi pentecostes iterum omnes vocales ad eligendum a secretis generalem juxta majorem suffragiorum numerum convenient, et inter suffragiorum æqualitatem ille erit electus, qui professionis antianitate cæteros præstabit, servata tamen semper inter provincias statuta alternativa, ita tamen ut a secretis generalis non ejusdem sit provinciæ, ac erit vicarius generalis. Ad consequendum officium a secretis generalis hujusmodi ii tantum idonei reputabuntur, qui quadragesimum ætatis, et decimum octavum professionis annum exegerint, quique saltem inter lectores, seu prædicatores majores numerentur; noverint tamen ii, qui imposterum hoc munere fungentur, cæterique omnes, qui ad aliquod gerendum officium vocati erunt, illius administrationem eis prodesse nequaquam posse ad consequendam jubilationem in suo cujusque studio, sed defuncto munere hujusmodi cuique illorum, ut jubilationem acquirat, ad sibi destinatum pensum reverti necessum esse.

De deputatione procuratoris generalis, et de ordine servando inter superiores ordinis.

§. 13. Facta electione a secretis generalis statim in ejusdem diei vespere omnes capitulares ad deputandum procuratorem generalem, servata semper provinciarum alternativa convenient, isque erit electus, qui plura tulerit suffragia, quæ si inter duos aut plures æqualia erunt, professione senior munus prædictum obtinebit: nemo tamen hoc munus assequi poterit, nisi qui ætatem quinquaginta annorum exegerit, quique saltem inter lectores jubilatos, aut prædicatores majores jubilatos, ut infra enumeretur; procuratoris generalis officium erit vicarii generalis jussa facere. Vicarius generalis semper primum locum tenebit, et in sessionibus capitularibus post eum assident definitores generales ex ordine

professionis, deinde vicarius generalis, qui munus deponit, cæterique ex-vicarii generales, qui aliis ex causis jus habent suffragii, abbates locales pro illorum antianitate, magistri generales de numero, servato pariter eodem antianitatis ordine, prædicatores generales de numero, ac tandem a secretis generalis. Extra capitulum generale, salvo semper primatu vicario generali debito, abbates locales definitoribus generalibus præibunt, tenentes primum locum post vicarium generalem, si inibi adesset: ac in actis conventualibus a secretis generalis assidet immediate post prædicatorem generalem de numero cujusque provinciæ, et post a secretis generalis procurator generalis. Inter monachos porro, qui iisdem funguntur officiis, una præcedendi methodus in ambabus provinciis omnino servanda erit semper sola antianitas professionis, nulla habita ratione ad gradus, quibus unus præ alio honestatus existat: ita tamen ut nihil innovatum sit quoad eos, qui juxta ordinis prædicti statuta officiorum intuitu, quæ ab eis gesta fuere nunc præeminentibus subselliis fruuntur, ipsi quippe, quoad vixerint, in quasi possessione hujusmodi erunt manutenendi, et quoniam difficile admodum est, ut primum capitulum generale in præstatuta die celebretur, propterea ut futuris temporibus supra disposita religiose custodiantur quadriennium gerendæ administrationis officiorum ab iis, qui a te, ut præfertur, erunt hac prima vice deputati, a prima dominica diei pentecostes immediate sequenti celebrationi capituli generalis prædicti, non a die illorum electionis erit computandum. Si durante primo biennio contingat, vicarium generalem supremum suum diem obire, definitor generalis senior ejusdem provinciæ vicarii generalis congregationis, sigilla recipiet, ipseque interim eamdem congregationem administrabit.

De definitorio generali incidendo.

§. 14. Ac sine mora definitorium generale indicet, adeout intra trimestre proxime decurrendum, vel citius, si licebit, novus vicarius generalis dictæ provinciæ, a qua erat defunctus a definitoribus generalibus, et a duobus magistris de numero, qui dum res ita ferunt, quavis rejecta distinctione cathedræ, et ad titulum prædicationis seniores erunt, eligetur: quibus tamen vocalibus jus tantum erit suffragium ferendi, ad officium vero hujusmodi etiamsi aliqua de causa absint, eligi nunquam poterunt. Interim, et donec magisteria, ut præfertur, imminuta fuerint, si duo magistri seniores cujusque provinciæ, vel alter illorum definitores generales existant, vel aliqua de causa præpediti sint, vel actu abbates monasterii, in quo non esset facienda electio, pariter existant, eodem prorsus modo magister, seu duo magistri immediati, ac facta memorata reductione, lector, seu lectores jubilati, quibus ob suam antianitatem spectabit, electioni intererunt: celebrata missa divini Spiritus, ac implorato divino præsidio in actu suscipiendi electionem hujusmodi definitor generalis præsidens, ac definitor senior alterius provinciæ, ac magister senior, seu lector jubilatus senior utriusque provinciæ juxta diversos supra descriptos eventus scrutatorum vices in hac electione gerent: vicarius vero generalis sic electus usque ad proximum futurum capitulum generale cum omni auctoritate, jurisdictione, honoribus, et oneribus perinde ac si in capitulo generali deputatus fuisset, congregationem administrabit. Si autem post biennium moriatur vicarius generalis, definitoris generalis senioris ejusdem provinciæ defuncti vicarii generalis munus erit, retentis apud se sigillis ad congregationis gubernaculum usque ad proximum futurum capitulum generale sedere. Defuncto porro uno, aut altero ex definitoribus generalibus inter quadriennium prædictum vicarius generalis quam citissime definitorium generale coget, cui duo magistri ejusdem provinciæ defuncti definitoris, et a qua novus est seligendus, qui jus habent ferendi suffragium in capitulis generalibus intererunt. Ipsis vero, aut altero ipsorum aliunde distentis, prout supra sancitum est, dum de subrogando novo vicario generali actum fuit, magister, seu magistri immediati, vel lector, seu lectores jubilati seniores ejusdem dictæ provinciæ simul cum vicario generali, cæterisque definitoribus novum definitorem usque ad proximum futurum capitulum generale in locum defuncti sufficient, quin magistri, aut lectores hujusmodi ad hoc officium eligi possint; sicut pariter tum ab hoc, tum a munere vicarii generalis semper a secretis generalis repelletur: si intra quadriennium de vita migraverint a secretis generalis, aut procurator generalis; tunc vicarius generalis cum quatuor definitoribus successorem usque ad dictum capitulum generale ex eadem provincia, qua erat defunctus ex majori suffragio-

rum numero deputabunt, quæ si erunt æqualia, senior professione ad munus accedet; et quoniam istius vitæ claustralis fundamentum, et basis est humilitas, nihil propterea magis regulari disciplinæ prodesse poterit, quam si superiores postquam suis muneribus perfuncti sunt, in pristinum statum restituantur.

De renovatione nominationum.

§. 15. Itaque vicarius generalis post suam administrationem, et gubernium, neque denuo ad munus hujusmodi, neque in definitorem generalem, aut abbatem alicujus monasterii nisi post sexennium eligi poterit. Sic pariter definitores generales, quos, et si in vicarios generales eligere licebit, quatenus ipsi præscripta requisita hebeant, tamen aut iterum ad idem gerendum officium, aut ad monasteria, ut abbates gubernanda, nequaquam deputari poterunt, nisi post sexennium, dimisso capitulo generali, confectisque omnibus eo durante gerendis munus erit vicarii generalis monasteriorum suæ congregationis semel tamen tantum intra suum quadriennium personalem visitationem suscipere: ubi autem ex aliqua iusta causa alicujus monasterii visitationem repetere opus sit, vicarius generalis unum aliquem monachum sacerdotem ejusdem provinciæ, intra cujus septa fuerit hoc monasterium, qui actu abbas non sit alicujus monasterii, quique omnibus polleat conditionibus ad obtinendum vicariatum generalem requisitis deputabit, ut secundam hanc visitationem peragat, eique alium monachum ejusdem pariter provinciæ omnes habentem ad secretariatum generalem præscriptas qualitates adjunget, ut munus a secretis visitationis hujusmodi peragat. Monasteriorum abbates a suis cujusque monasterii capitulis conventualibus imposterum fient, itaut quomodocumque officium hujusmodi deinceps vacabit, juxta formam jam præscriptam erit usque facienda canonica electio. Hi porro abbates per triennium dumtaxat suo fungentur officio, quo confecto altiora munera, vicariatum nempe generalem, et definitoratum generalem, ubi cæteroquin ad id idonei existant, non autem alias abbatias, nisi integro elapso quadriennio, obtinere poterunt. Quod quidem abbatis officium iis, qui illud administrarunt, nequaquam proderit, ut si nondum jubilationem lectoris, seu prædicatoris majoris adepti sunt, illam consequi valeant, sed ut eam sibi comparent, ad derelicta studia se referre cogantur; ut quispiam in abbatem constitui possit hæc omnino requirantur: ut nimirum ætatem agat quadriginta annorum, et ab annis octodecim regularem professionem emiserit, per quatuor vel integros annos, aut cathedram theologiæ in collegiis dicti ordinis exercuerit, aut prædicatoris majoris munere per sex annos functus sit; ita tamen ut modo, et donec in ambabus provinciis plures sint, qui hæc habeant requisita, nil innovatum censeatur quoad eos, qui licet dictis qualitatibus præditi non sunt, tamen ad abbatias obtinendas habilitati alias fuerunt. Quantum porro ad studiorum collegia, in quibus oportet eos, qui præerunt, ob virtutum ac scientiarum merita in summa laude esse, non modo omnia prædicta requisita in iis postulantur, sed etiam officium regentis studiorum gerere teneantur, necessum omnino erit, ut sint magistri de numero, aut lectores jubilati. In electionibus autem abbatum, cæterisque negogiis a capitulis conventualibus cujuslibet monasterii definiendis, ii tantum jus utriusque suffragii habebunt, qui jam trigesimum ætatis suæ annum expleverint, ac ad sacrum presbyteratus ordinem sint promoti: monasteriorum porro abbates duobus mensibus antequam tempus illorum officii exactum sit, id vicario generali omnino significent, ut et si ipse omnium abbatum dictæ congregationis confirmator natus existat, attamen si in eo monasterio non degat, quo sumptui parcatur cuipiam monacho sacerdoti ex vicinioribus monasteriis ejusdem provinciæ, qui actu abbas non sit, sed omnia tamen habeat adjuncta, quæ requiruntur, ad consequendum vicariatum generalem, committat, ut tamquam confirmator electioni hujusmodi sine tamen jure suffragii præsit, qui vix pandita hac sua commissione in omnibus capitularibus actibus primus sedebit, et usque dum novus abbas suum capiat munus. Cui quidem confirmatori vicarius generalis alterum monachum ex vicinioribus monasteriis ejusdem provinciæ, qui omnia necessaria, ut eligi possit in a secretis generalem habeat, a secretis constituet sine tamen voto nec activo nec passivo. Quod si aliqua de causa protrahatur confirmatoris deputatio, abbas etiam exacto suo triennio administrationem monasterii in duos menses peraget, quibus elapsis ipso jure vacans erit abbatia, immo si intra duos menses hujusmodi confirmator in monasterium ad-

venerit, illico sui officii administratio cessabit, ut inde electio vacantis abbatiæ fiet.

De electione abbatis in diversa artium studia.

§. 16. Cum autem interdum contingere possit, ex abbatum electionibus communitatum in diversa partium studia scindi, ac propterea suam pacem, et tranquillitatem perturbari, ubi id ex certis testimoniis vicario generali, suoque definitorio constabit, quæ etiam testimonia si opus fuerit pubblicari poterunt, tunc ipse cum suo definitorio ea vice dumtaxat eo prorsus modo, quo communitas hujusmodi solet, illum in novum abbatem constituant, quem bono spirituali, et temporali ipsius communitatis utilem futurum fore pro illorum prudentia arbitrabuntur officium prioris cujusque monasterii officium est summæ sollicitudinis, quippe quia abbate absente, vel infirmo ipsius officia, et munia exequi tenetur, ad monasterii gubernium suscipit, eaque propter a regula ordinis prædicti cautum, præscriptumque est, ut prior eligatur cum judicio abbatis, ejusque approbatione, cæterorumque monachorum, qui ad hoc sufficiunt; ut itaque huic statutorum dispositioni obsecundetur imposterum priores monasteriorum ab abbate, a quatuor suis consiliariis, a magistro de numero seniori, a prædicatore generali de numero, a lectore jubilato seniori, quatenus hi in dicto monasterio commorentur, et a lectore casuum moralium nominabuntur per pluralitatem suffragiorum, quod si monasterium erit studiorum collegium, tunc abbas, simul cum omnibus lectoribus a magistro studentium, dummodo tamen, et sacerdos, et major triginta annis existat, hujus monasterii priorem deputabit. Hæc autem electio sic erit peragenda. Abbas, ejusque monasterii vocalibus prædictis quatuor monachos, qui quadragesimum ætatis, et quartumdecimum professionis annum expleverint, ac inter prædicatores, et confessores numerentur, dummodo tamen saltem per sex annos, ex prælatorum deputatione, et cum Christifidelium profectu ad excipiendas sacramentales confessiones assidui, et diligentes fuerint, regularisque sint vitæ offeret, ut ex eis tantum unum, aut alterum ad officium hujusmodi seligent; qui per integrum sexennium officio prædicto religiose, ac laudabiliter functus fuerit a præsidente capituli generalis, et a vocalibus suæ provinciæ ad consequendum abbatis munus, non autem officia generalitia habitare poterit. Exploratum est in regularibus ordinibus magni momenti esse novitiorum institutio: ex ea quippe regularis disciplina, ac illorum utilitas quammaxime pendere videtur.

De domibus novitiorum.

§. 17. Itaque ob monasteriorum, et monachorum utriusque provinciæ congregationis prædictæ paucitatem in singulam provinciam una tamen erit novitiorum domus, seu monasterium in proximo futuro capitulo generali mature, ac prudenter ab illius præsidente de consilio vicarii generalis, ac definitorum generalium cujusque respective provinciæ, auditis etiam vocalibus ejusdem provinciæ designandum. Qua semel constituta haud fas erit illam immutare, nisi urgentissimis de causis, ac in capitulis generalibus, et de consensu pro tempore existentis illius præsidentis: ita tamen ut hæc servanda dumtaxat sint quoad eos qui deinceps ab ipso capitulo generali ad habitum admittentur, non autem, quoad eos, qui juxta præcedentia statuta in novitios recepti sunt.

De integritate vitæ, et morum servanda ab abbatibus.

§. 18. Curandum summopere erit, ut monasteriorum hujusmodi abbates sint in primis integræ vitæ, prudentes, regularis disciplinæ studiosi, ac novitiorum in via Domini progressus quammaxime cupidi, prout decet iis, qui domui præsunt ad instituendam juventutem constitutæ: caveant tamen ipsi, ne quidquam, vel minimum de novitiorum regimine disponant inconsulto illorum magistro, cui sartæ tectæ servantur omnes facultates illi a statutis dicti ordinis attributæ. In capitulo generali magistri novitiorum pluribus suffragiis legentur, a præsidente scilicet ejusdem capituli, a vicario generali, et a duobus definitoribus generalibus, aliisque vocalibus cujusque provinciæ, si plures æqualia tulerint suffragia, senior professione erit electus: oportet omnino, ut qui ad hoc arduum munus vocatur, quadragesimum ætatis annum compleverit, aliisque sit præditus adjunctis, quæ necessaria omnino esse in abbatibus statutum est, præcipue vero, ut spiritum discretione, gloriæ Dei æstu, doctrina, ac prudentia præstet: cui non solum illæsus servatur locus illi a statutis dicti ordinis assignatus, sed etiam illi conceditur qualitas consiliarii nati durante officio hujusmodi in monasterio, in quo illud exercet. Insuper, ut magistro, novitiorum utriusque provinciæ ob suum officium specialis honor habeatur, si illo sedulo, ac dili-

genter per integrum quadriennium functus fuerit a capitulo generali iterum munus hujusmodi ei concredi poterit, immo in subsequenti capitulo, ubi usque ad illius celebrationem officium hujusmodi teneat, jus suffragii habebit; sicque etiam in sequentibus, donec in eodem permanserit officio; capitulo siquidem generali pro suo arbitrio, et prudentia facultas erit semper illum in munere hujusmodi confirmare. Si autem per obitum, aut aliter quomodolibet officium prædictum ante celebrationem capituli generalis vacaverit, munus erit vicarii generalis simul cum suo definitorio alterum monachum prævia de illius qualitatibus exacta cognitione; sufficere, qui tamen nisi usque ad proximum futurum capitulum generale officium hujusmodi administrabit, ubi ab eodem capitulo ad illud denuo non eligatur.

De admittendis ad habitum, et professionem.

§. 19. Interest quammaxime, ut ad habitum, ac professionem emittendam in congregatione, et ordine prædictis, nisi hi admittantur, qui vere ad hoc perfectionis vitæ institutum divini spiritus afflatu vocati sunt; propterea, cum sicut accepimus alias fel. rec. Clemens pp. VIII. prædecessor Noster per suas in simili forma Brevis die xix martii MDCIII. expeditas literas voluerit, novitios ad habitum ordinis prædicti non recipi, nisi prius, vel a congregatione reformationis dicti ordinis tunc deputata, vel ab ordinariis locorum, aut ab illis in quorum diœcesibus monasteria novitiatus essent approbarentur; cumque insuper apostolicæ literæ hujusmodi, sicut asseritur, bis in anno publice in coenaculo legantur, hinc constituimus, ut posthac nemo ad habitum ordinis, et congregationis prædictorum recipiatur, et ad professionem admittatur, quin prius pro monasterio novitiatus provinciæ Vandalitiæ archiepiscopi pro tempore existentis Hispalensis, seu ipso aliis negotiis distento, vicarii sui generalis, et sede Hispalensi vacante, vicarii capitularis legitime deputati, et pro monasterio provinciæ Castellæ archiepiscopi Toletani pro tempore existentis, vel sui vicarii, vel vicarii capitularis, ut supra judicium, et approbatio accedat, quorum munus erit de candidatorum vocatione, illorumque qualitatibus diligenter inquirere, perpendendumque ab eis erit num vires congregationis id sinant, ne nimio monachorum numero rursus erumpant incommoda, quibus modo remedium afferre optatur, prædicti memoratorum archiepiscoporum judicium juxta suos casus, vicarii etiam generalis pro tempore existentis, et capituli monasterii, in quo postulantes prædicti erunt ad religionem, ac pietatem instituendi, consensus erit necessarius; sciant hi omnes Deo districtam reddituri rationem, nisi vocationem, ac qualitates postulantium sedulo expendant; quamobrem quisquis in monachum cooptari desiderat per integrum mensem in habitu sæculari omnibus omnino communitatis, ac regularis disciplinæ actibus interessendo, intererit, ut magis magisque suam vocationem periclitetur.

De ætate eligendorum.

§. 20. Nemo imposterum habitu regulari hujusmodi recipiatur, nisi decimum septimum ætatis suæ annum omnino expleverit, sublata quacumque hisce desuper etiam capitulo generali dispensandi facultate. Exacto tyrocinii, et probationis anno novitii ad formam Tridentini concilii ad regularem professionem admittentur, qua emissa etiam per annum in eadem domo commorabuntur, ut sub illorum magistri disciplina linguam latinam perfecte discant; quo expleto erunt studiorum collegio assignandi, ut inibi studiis operam navare possint, servatis in omnibus apostolicis ordinis prædicti constitutionibus, et statutis, præcipue vero memorati Clementis prædecessoris Nostri, quæ incipit = *Cum ad regularem disciplinam*= Cum ei rerum usu constet, quidquid esset in anteactis temporibus, et dum hæc monasteria fundata fuere stabiles ad filiationes monachorum alicui monasterio haud utile esse, præsertim vero si monasteria sint in civitatibus, ac frequentioribus pagis erecta, hinc, nihil innovato quoad filiationes, quas monachi in præsentiarum in monasteriis proviciarum Andalutiæ, et Castellæ gaudent, ut filiationum hujusmodi usus in dicta congregatione penitus extinguatur, imposterum, et ab ipsa primi proximi capituli generalis celebratione nullus novitius cum voluntaria, ac determinata filiatione habitum suscipiet: sed prudenti, ac discreto vicarii generalis, et definitorum cujusque provinciæ arbitrio permissum erit cuique monacho in actu suæ professionis monasterium, in quo expletis duobus novitiatus annis, aut exacto in collegio studiorum studio de familia commoretur assigare.

De translatione monachorum.

§. 21. Potestas pariter plena erit vicario generali, et duobus definitoribus cujusque provinciæ monachos de

uno ad aliud monasterium transferendi durante capitulo generali, auditis vocalibus suæ cujusque provinciæ, vel ante capitulum id suadentibus justis, ac rationabilibus causis, quibus desuper illorum conscientia onerata erit; ut religionis ejusque alumnorum bono dumtaxat prospiciatur. In duobus tamen monasteriis sancti Basilii de Jardon, et sancti Antonii del Valle, quæ, ut præfertur, adjungenda sunt provinciæ Andalutiæ, quæque sita sunt in summis solitudinibus, stabiles ad filiationes tuentur, itaut novitiis in actu suæ professionis, aut receptionis fas erit uni, aut alteri se adfiliari: hæ autem adfiliationes non adeo sic stabiles existimandæ erunt, quin interdum vicario generali, auditis duobus definitoribus generalibus ejus provinciæ liceat hosce quoque monachos, si aliqui sint inquieti, et pacis perturbatores, ad alia monasteria ejusdem provinciæ in omne opportunum, ac sibi benevisum tempus transferre. Quæ forent incommoda, ubi ii, qui ex instituto sacramentales Christifidelium confessiones excipere, ac fidelem populum concionando, et cathechizando instruere tenentur, in sacrarum literarum ignoratione versarentur, nemo non videt. Oportet itaque, ut domus studiorum constituantur, ac cum parvus monachorum numerus non ferat pluria esse in qualibet provincia studiorum collegia, ut modo est, propterea imposterum unum dumtaxat erit collegium in singulam provinciam a te proximi futuri capituli generalis, ut præfertur, præsidente, apostolica auctoritate deputato de eligendi vicarii generalis, et capitularium, ejusque ex dictis provinciis sententia designandum.

De numero lectorum, eorumque munere.

§. 22. In unoquoque collegio erunt quinque lectores prævio tamen examine, et approbatione statutis dicti ordinis præscriptis deputandi, et quorum vitæ institutum spem afferat, non solum scientias, sed etiam virtutes suos discipulos docturos. Horum unus per integrum triennium philosophiam docebit, omnes omnino evitans inutiles opiniones, ac eas amplectens sententias, quæ communiores sunt, quæque ad sacram theologiam magis conducibiles videbuntur; quapropter in proximo primo futuro capitulo generali ab illius præsidente de aliorum omnium capitularium consilio auctor, seu auctores designabuntur, quorum sententiis in utriusque provinciæ collegiis suffragandum erit. In ultimo anno, seu alio aptiori tempore, prout huic lectori videbitur, suos discipulos ad rethoricam Moysii de Granada instituat, ipseque præter hæc alia quoque a statutis dicti ordinis præscripta implere tenebitur, ut suum obtineat gradum. Duo vero erunt lectores theologiæ scholasticæ in quolibet collegio, quartus sacram scripturam exponet: omnes pariter nova fugientes ss. patrum traditiones, et doctrinam, præsertim vero s. Thomæ Aquinatis in rebus thologicis, ac in scripturalibus sequentur, unde sui discipuli semper in hujus s. doctoris sententiam ire curent. Sub pœna privationis officii lectoris: duo lectores theologiæ scholasticæ summam sancti Thomæ inter se partientur, illamque exponent, ac ita agent, ut suos discipulos angelici doctoris sermoni, ac verbis, ut fieri potest, se conformare assuescant, ac in primo anno loca theologica probe noscant. Lector autem s. Scripturæ præ oculis habebit, quæ a Tridentino synodo ad elata nimis ingenia cohibenda statuta fuerunt, quocirca in primo capitulo generali illius præsidens de capitularium sententia auctorem, seu auctores indicabit, ex quorum sensu erit sacra scriptura exponenda. Tandem in quolibet collegio statuetur pariter lector thologiæ moralis, qui illam doceat juxta auctorem aperte Thomistam, quem in proximo capitulo generali illius præsidens, auditis capitularibus, præscripserit, ex cujus præscriptis in omnibus monasteriis congregationis prædictæ morales collocutiones erunt habendæ, ac manachi examinandi omnes lectores. Literarias domesticas exercitationes agent, ac etiam in singulos annos theses exponent a collegialibus defendendas, contra quas etiam aliorum ordinum alumnis, ut in more positum est, arguere fas erit; ne autem facile nimis literariæ exercitationes, ac studia in collegiis interrumpantur, vicarius generalis, et duo definitores cujusque provinciæ unum aliquem monachum in quolibet collegio designabunt, qui suorum studiorum cursum laudabiliter emensus fuerit, ac inter candidatos ad lecturam numeretur, quique christianis virtutibus, ac scientiis apprime edoctus sit, itaut cæteros instruere, ac studentium magister dici possit, ut absente, vel infirmo aliquo lectore illius vices in omnibus gerat; qua dumtaxat durante absentia, seu infirmitate, ipse omnibus exemptionibus fruetur, quæ illi essent debitæ, si revera lector existeret.

De actibus communibus, et horarum distributione.

§. 23. In monasteriis, quæ in studiorum collegia erunt erecta, acta communitatis, ac horarum ita distribuentur, ut studentes commode sibi injuncta onera adimplere valeant; quamobrem ne regularis disciplina vel minime perturbetur, quidquid a statutis dicti ordinis de oratione mentali, de horis canonicis, aliisque monasticis exercitiis, præscribitur, omnino erit servandum; qua vero hora habenda sit schola, quæve tenenda sit methodus inter lectores in docendo, ac in literariis, tum domesticis, tum publicis exercitationibus, munus vicarii generalis erit simul cum duobus definitoribus cujusque provinciæ, auditis prius collegiorum abbatibus, et lectoribus præscribere, ita tamen ut quantum fieri potest utraque collegia inter se consentiant.

De cathedris dignioribus conferendis.

§. 24. Omnes cathedræ, seu lecturæ in utraque provincia, nisi prævio per oppositionem examine dignioribus erunt conferendæ, nemo unam, aut alteram ex hisce cathedris, seu lecturis postulare, vel ad eas admitti poterit quin prius per tres annos philosophiæ, et rethoricæ, ut præfertur, per quatuor annos thologiæ scholasticæ, per integrum annum expositioni sacræ Scripturæ, ac saltem per duos annos theogiæ moralis sedulam ipsum navasse operam certis constet testimoniis vicarii generalis, duorum definitorum generalium de numero, qui nunc erunt seniores sine ulla distinctione cathedræ, et ad titulum prædicationis erit de ac super exercitationibus judicium ferre. Quod si seniores hujusmodi actu abbates existent, proximiores in antianitate ei sufficientur; impleta vero magistrorum imminutione, iisque ad duos tantum redactis, si alter eorum, aut utrique actu essent abbates, tum subrogentur duo lectores jubilati seniores, qui eadem de causa impediti non sint. Duo etiam respondentes lectores jubilati seniores, dummodo non sint abbates, in quorum locum tunc antianitate proximiores erunt suffecti, ac abbas monasterii, in quo examen habebitur, in hoc judicio suffragium ferrent, ita tamen, ut vocales prædicti præter vicarium generalem ad eam provinciam pertineant, in qua hoc examen suscipitur. In hisce actibus, seu examinibus præterea, quæ nunc innovata sunt cætera omnia a statutis dicti ordinis præscripta erunt religiose custodienda. Liber tamen ad seligendam quæstionem non a candidatis, seu ab iis, qui volunt examinari, sed ipsis dumtaxat præsentibus, vel a vicario generali, vel ab eo, qui huic examini præerit, in posterum aperietur, cui actui saltem duo ex vocalibus intererunt. In promotione vero, seu ascensu ab una ad alias cathedras, quod ab eisdem statutis præscribitur, erit omnino retinendum. Vicarius generalis hoc examen in eo monasterio indicet, in quo major vocalium pars commoratur, quo peracto in habenda sessione, cui intererunt duo definitores generales, duo magistri de numero, seu lectores subrogati de eorum consilio cathedras eis conferet, qui in examine idonei judicati fuerunt, quique propter illorum regularis vitæ rationem, ac mores non solum ad scientias, sed etiam ad christianas virtutes edocendas aptiores reputabuntur, eis dans opportunum titulum, seu diploma. Si autem interdum contingat vicarium generalem aliis negociis distentum ab interessendo huic examini prohiberi, tunc ipse in illius præsidentem definitorem seniorem provinciæ, in qua est examen suscipiendum, ac priorem, seu unum ex consiliariis monasterii prædicti in a secretis respective constituet; absente vero, vel infirmo definitore seniori alter definitor huic actui præerit, qui simul cum præstitutis vocalibus pluribus suffragiis lectores eliget, quæ si paria sint, seniores professione erunt in lectores renuntiandi, post hæc omnia acta vicario generali erunt mittenda, ut electis congruas literas patentes concedat, ac eorum originalia in archivium reponi curet. Lectores jam jubilati, dum præsentes Nostræ literæ erunt publicatæ jus habebunt ad magisteria generalia de numero juxta illorum professionis antianitatem. Ut autem futuri lectores jubilationem cum jure ad magisteria consequi valeant, illud omnino postulatur, ut scilicet philosophiam cum rethorica, ut præfertur, per tres annos, summam s. Thomæ Aquinatis per novem annos, theologiam expositivam per annum, et thologiam moralem per duos annos docuerint. Actualibus vero lectoribus tempus proderit, quod in suo munere collocarunt si recens præstitutæ methodo ab illius publicatione se conformaverint, ac præscriptos quindecim annos in munere hujusmodi impleverint.

De legibus a lectoribus implendis.

§. 25. Nam tum ipsi, tum futuri lectores ea erunt obstricti lege, ut de expositis rebus actus, et theses, aliasque tueantur conditiones a statutis dicti ordinis præscriptas, eaquepropter

quotannis ab abbate, et consiliariis collegii de recte perfuncto munere suo testimonium reportare curabunt. Juxta hujus instituti formam aliqui monachi semper in Jesu Christi evangelii prædicatione, sua studia impenderint. Ut igitur tam sanctum, tamque pium munus concinne, ac apte, ut maxime fieri potest, ab iis administretur, necessarium, atque opportunum reputatur aliquam præstatuere studiorum methodum, qua facilius utiles ministros Dei se præbere valeant. Ad obtinendum itaque prædicatoris titulum absque peculiaris monasterii assignatione, opus omnino erit, ut, qui hunc gradum postulat in collegio per tres annos philosophiæ cum rethorica Aloisii de Granada, per quatuor annos theologiæ scholasticæ, per unum expositivæ, ac saltem per duos theologiæ morali sedulam navaverit operam, suaque vitæ ratio apprime regularis comprobetur. Hi vero, qui patentales literas, seu titulum prædicatoris adepti sunt, in quibus ea præcisa erit apponenda conditio, ut scilicet, juxta dispositionem Tridentinæ synodi in cap. ult. sess. V. antequam in ecclesiis ordinis, et congregationis prædictæ prædicare possint, personaliter se coram episcopo præsentare, et ab eo benedictionem, in ecclesiis vero, quæ ordinis, et congregationis prædictæ non sunt, etiam licentiam postulare teneantur, quæ in scriptis suis superioribus exhibenda erunt, priusquam ad tam sanctum ministerium accedant; immo etiam quatenus rerum adjuncta id exigant, parochis ea proferre non renuebunt, ubi in memoratis studiis progressum fecerint, in prædicatores majores monasteriorum cooptari poterunt; quæ quidem cooptatio simul cum assignatione monasterii a præsidente capituli generalis, a vicario generali, et a duobus definitoribus generalibus, aliisque vocalibus cujusque provinciæ pluribus suffragiis erit peragenda: ac paribus existentibus suffragiis, senior professione semper erit electus.

De prædicatoribus, et confessariis.

§. 26. Qui porro per quindecim solidos annos religiose, ac utiliter munere prædicatoris majoris perfuncti erunt, ac tempore quadragesimæ, adventus, et missionum, quæ habeantur in suorum monasteriorum ecclesiis sedulo sacramentales confessiones exceperint, titulum, seu patentales literas prædicatoris majoris jubilati consequentur, dummodo tamen prius ex abbatis monasterii, et consiliariorum testimonio quotannis postulando, ipsos sui officio hujusmodi plenissime satisfecisse, et saltem per duodecim vices in singulos dictorum quindecim annos prædicasse cathechesim in concionum exordio Christifidelibus indubie exponendo, constet; soli prædicatores jubilati, lectori casuum conscientiæ, seu sacræ Scripturæ, ut infra, ad prædicationis generalis munus, quod erigitur in qualibet provincia jus habebunt, ita ut munus hujusmodi iniant professione seniores præscriptis qualitatibus pollentes. Ad statutorum, et constitutionum dicti ordinis præscriptum erunt in quolibet monasterio designandi confessores, qui tum probitate vitæ, tum doctrina commendabiles sint, quique prævio diligenti examine, tam difficile ministerium a vicario generali quacumque humana affectione postposita idonei renuntiati fuerint, ac Deo ipse erit rationem redditurus, si iis monachis audiendi sacramentales confessiones licentiam impertiatur, de quorum vitæ probitate, moribus, ac doctrina diligenter non inquisiverit. Quo autem de illorum doctrina caveatur, qui ad tam sanctum, ac difficile ministerium vocantur, nemini deinceps confessoris titulus, seu patentales literæ dabuntur, qui in collegio eumdem studiorum curriculum iis, qui renuntiandi sunt prædicatores circumscriptum cum progressu, bonisque moribus non emensus fuerit. Ad audiendas vero confessiones sæcularium nemo accedat nisi prius juxta præscriptum a Tridentina synodo in sess. xxiii. cap. xv. de reform. ab episcopo, aut aliis locorum ordinariis requisitam licentiam, aut facultatem obtinuerit; nullus vero nisi post expletum quadragesimum ætatis suæ annum mulierum etiam sanctimonialium confessiones excipere præsumat. Cum ex rerum usu constet plures obtenta audiendi confessiones licentia, theologiæ moralis studio quasi vale dicere, singulis propterea annis ab examinatoribus a vicario generali designandis, in quorum numero erit semper lector, vel casuum conscientiæ, vel sacræ Scripturæ in quolibet monasterio ex statutis commorandus monachorum doctrina expendenda erit, a quo examine post præsentium Nostrarum literarum publicationem, nemo, nisi qui abbas extitit, vacare poterit; visitator quoque generalis dum visitationem peragit, duobus præsentibus monachis ab eo deputandis, novum instituet examen.

De sacris lectionibus illis singulas hebdomadas habendis.

§. 27. A lectore casuum conscientiæ, seu sacræ Scripturæ semel in singulas hebdomadas habebitur lectio, seu collocutio, cui omnes omnino monachi, nullo excepto, intererunt, ac in hac palestra mutuo super re, de qua erit collocutio, moderate, ac prudenter se exercebunt statuendo singulis hebdomadis res, de quibus in proxima hebdomada sit disserendum, respondentem schedulam ingressu cœnaculi apponendo. Cum munus hujus lectoris magni sit momenti, quod in eo tum actualium confessionum, tum eorum, qui ad hoc officium contendunt, instructio posita sit, nemo ad illud gerendum vocetur, nisi qui in collegio tanto tempore studiis vacaverit æque ac in prædicatoribus, ac confessoribus præscribitur. Is in capitulis generalibus ab illorum præside, a vicario generali, a vocalibus cujusque provinciæ pluribus suffragiis nominabitur, in quorum paritate senior professione semper præstabit: interdictumque perpetuo erit hanc electionem vicario generali, suoque definitorio committere. Qui porro per integrum sexennium hoc munere sedulo, ac religiose functus erit, quatenus præscriptam ætatem quadraginta annorum exegerit ad abbatias suæ provinciæ, non autem ad officia generalia consequenda capax erit. Si per quindecim solidos annos illud gesserit, erit jubilatus, et juxta suam professionis antianitatem cum prædicatoribus majoribus fruetur prædicatione generali de numero: in utroque casu tamen requiretur, ut per annua abbatis, et consiliariorum monasterii, in quo commoratus est, testimonia probet plenissime suo munere perfunctum esse. Si vero intra quadriennium, quod ab uno ad aliud capitulum affluit, prædicator major, seu lector casuum conscientiæ diem suum extremum morte conficiat, a vicario generali, et a duobus definitoribus provinciæ defuncti alius in ejus locum interim sufficietur; qui ceteroquin omnibus requisitis adjunctis præditus sit: quod si deputationem hujusmodi in capitulo generali confirmari contingat, ubi ipse omnibus interesse habentibus in eodem capitulo generali abbatis, et consiliariorum monasterii testimonium de bene gesto officio hujusmodi afferat, tempus quo durante dictum officium veluti subrogatus exercuit, illi ad consequendam jubilationem proderit. Quod autem spectat ad magistrorum generalium de numero prædicatorum generalium de numero laureatorum, et professorum celeberrimarum universitatum regnorum Hispaniarum, lectorum jubilatorum, et actualium prædicatorum majorum monasteriorum, aliorumque privilegiatarum personarum exemptiones et privilegia, quacumque de causa, aut titulo id eis concessa sint, non obstante quacumque contraria consuetudine, id religiose retinendum erit, quod a constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac præsertim a constitutione fel. rec. Clementis pp. VIII. prædecessoris Nostri sub die xx. martii MDCI. quæ incipit *Nullus omnino* emanata hisce desuper disponitur, quæ quidem Clementina constitutio in exitu cujuscumque capituli generalis, et quotannis in quolibet monasterio, in prima dominica quadragesimæ, et actu capituli conventualis prævio pulsu campanæ erit legenda.

De definiendis in capitulo generali.

§. 28. Post hæc plura atque plura in proximo futuro capitulo generali pro ipsius congregationis recto, atque bono regimine erunt definienda. In primis siquidem constituetur monasterium, in quo vicarius generalis pro tempore cum suo definitorio residet, et in quo capitula generalia futuris temporibus cogentur, ac num utriusque provinciæ tranquillitati congruat alternatim in suis monasteriis ea celebrare; præfinienda pariter erunt, quæ vicarius generalis vel inconsultis suis definitoribus, vel de eorum tantum consilio, vel cum illorum suffragio definire poterit. Præterea cum in eodem capitulo, ut præfertur, designata sint collegia studiorum utriusque provinciæ, hinc videndum etiam, atque etiam, et considerandum habita illorum reddituum ratione, quomodo cætera monasteria illorum exhibitioni conferre teneantur, et cum eo spectant omnia hæc consilia, et dispositiones, ut scilicet regularis observantia ad suum pristinum candorem in utraque provincia restituatur, cujus ex præcipuis fundamentis, in quibus totum vitæ monasticæ, et claustralis ædificium nititur, est vita communis, nihil magis propterea intentatum linquendum erit, quam omnes proponere vias, quæ opportuniores, ac aptiores fore videbuntur, ut juxta dicti ordinis statuta illa denuo in consuetudinem revocetur. Abusus quoque, qui non sine gravi dicti ordinis incommodo forsitan irrepserunt, diligenter, penitusque cognoscere oportet, ut eis opportunum adhibeatur remedium, declarando, qui sint usus, quæ-

que legitimæ consuetudines, nec non solatia, ac jura, quæ monachis prædictis ad sacrorum canonum, et apostolicarum constitutionum præscriptum competere quomodolibet possunt, vel poterunt in futurum. Tandem tum in proximo, tum in futuris capitulis generalibus de iis omnibus agendum erit, quæ bono, rectoque ipsius congregationis regimini, ac guberoio accomodata, quæque ad propellenda opposita per quam opportuna fore conspicientur.

De vetita expositione sacramenti Eucharistiæ.

§. 29. Vetitum denique, ac prohibitum semper erit in monasteriis ejusdem congregationis sanctissimum Eucharistiæ sacramentum publicæ Christifidelium adorationi sine prævia ordinarii loci licentia exponere. Hæc sunt quæ exhibitas nomine memorati Caroli regis catholici capitulationes sectando in hac nova instauranda congregatione monachorum sancti Basilii statuenda esse censuimus. Tibi propterea eidem noviter erectæ congregationi proponere injungimus, ut ea abrogatis constitutionibus apostolicis, nec non dicti ordinis statutis quibuscumque in ea dumtaxat parte quæ præsentibus nostris literis adversantur, deinceps futuris perpetuis temporibus serventur, ac religiose custodiantur; quoties vero ex rerum usu incommodum aliquod circa ea deprehendatur, tunc a Nobis, ac Romanis pontificibus successoribus Nostris pro tempore existentibus opportuna remedia petere tenebitur.

De concessione privilegiorum.

§. 30. Tandem tibi, ut ejusdem congregationis ecclesiis, ac monachis, nunc, et pro tempore existentibus omnibus, et singulis privilegiis, favoribus, indulgentiis, peccatorum remissionibus, exemptionibus, indultis, suffragiis, aliisque gratiis spiritualibus, et temporalibus, quibus monasteria dicti ordinis in regnis Hispaniarum consistentia illorumque ecclesiæ, atque monachi ante dismembrationem, separationem, et exemptionem prædictam; et dum corpori religioni conjuncta erant, usi, potiti, et gavisi sunt, vel uti, frui, et gaudere potuerunt, pari modo, et absque ulla differentia, uti, frui, et gaudere libere, ac licite posse, in omnibus, et per omnia perinde ac si privilegia, favores, gratiæ, indulgentiæ, peccatorum remissiones, exemptiones, et indulta hujusmodi ipsi congregationi post separationem, exemptionem ac respective erectionem prædictam, illiusque ecclesiis, ac monachis concessa reperirentur, auctoritate prædicta elargiari, volumus, atque mandamus.

Deputatio executoris apostolici.

§. 31. Nos enim tibi circa præmissa, ad quæcumque alia, quæ ad præsentium Nostrarum literarum exequutionem, illarumque interpretationem quomodolibet spectabunt faciendi, gerendi, exequendi, atque exequi mandandi, auctoritate prædicta omnem, et quamcumque facultatem, et auctoritatem tenore præsentium tribuimus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 32. Decernentes has præsentes literas semper firmas validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii Nostri apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, ac sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 33. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non ordinis, et congregationis prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima decembris millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXVI.

Dat. die 17. decembris 1790 anno XVI.

Transactio festi ss. virginum, et martyrum Justæ, et Rufinæ pro incolis oppidi nuncupati Villa Franca Cæsaraugustanæ diœcesis.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecit venerabilis fater modernus archiepiscopus Cæsaraugustanus, quod ut Christifidelium oppidi nuncupati Villa Franca del Campo Cæsaraugustanæ diœcesis devotio erga sanctas Justam, et Rufinam virgines, et martyres ejusdem oppidi patronas principales magis, magisque augeatur, earumque festum solemniori pompa celebretur, summopere conduceret, ut festum ipsum, quod usque dum in die decima septima julii cujuslibet anni celebratum est, in posterum cum officio, et missa ad diem vicesimam quintam junii transferretur; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, ac indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictum modernum archiepiscopum specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; attenta relatione dilecti filii magistri Dominici Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretarii, ut in oppido nuncupato Villa Franca del Campo Cæsaraugustanæ diœcesis prædictæ festum sanctarum virginum, et martyrum Justæ, et Rufinæ ejusdem oppidi patronarum principalium, quod usque nunc die decima septima julii cujuslibet anni celebratum est, in posterum cum officio, et missa die vicesima quinta junii libere, et licite celebrari possit, et valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictique oppidi, ejusque ecclesiarum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die decima septima decembris millesimo septingentesimo nonagesimo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXVII.

Dat. die 25. januarii 1791 anno XVI.

Instante episcopo Carthaginensi indulgetur, ut ab utroque clero ipsius civitatis, et diœcesis officium sanctorum Dionysii, Rustici, et Eleutherii sub ritu duplici minori recitari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut venerabilis frater modernus episcopus Carthaginensis Nobis nuper exponi fecit, ipse, quo devotio erga sanctos Dionysium Areopagitam, Rusticum, et Eleutherium martyres in suis civitate, et diœcesi Carthaginensi magis, magisque augeatur, officium eorumdem sanctorum a ritu semiduplici ad ritum duplicem minorem per Nos elevari summopere cupiat.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerit, hujus tantum rei gratia ab-

solventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati: audito dilecto filio magistro Dominico Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretario: officium sanctorum Dionysii Areopagitæ, Rustici, et Eleutherii martyrum a ritu semiduplici ad ritum duplicem minorem auctoritate apostolica tenore præsentium elevamus, ac ut in posterum ab utroque clero civitatis, et diœcesis Carthaginensis prædictæ dictum officium sub ritu duplici minori recitari libere, ac licite possit, et valeat, auctoritate, et tenore prædictis concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non civitatis, et diœcesis, ac cleri prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quinta januarii millesimo septingentesimo nonagesimo primo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXVIII.

Dat. die 25. januarii 1791. anno XVI.

Ut ab utroque clero diœcesis de Durango in Indiis officium proprium, et missa sancti Philippi Nerii celebrari, et recitari possit.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam

Expositio precum et ratio concessionis.

§. 1. Cum sicut venerabilis frater modernus episcopus de Durango in Indiis Nobis nuper exponi fecit, ipse, ad confirmandam, augendamque in suis civitate, et diœcesi de Durango erga sanctum Philippum Nerium devotionem officium proprium, missamque propriam, prout recitatur, et respective celebratur a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti Philippi Nerii in regnis, et dominiis Hispaniarum regis catholici existentibus cum elevatione ritus ad duplicem secundæ classis sine octava, a clero sæculari, et regulari utriusque sexus civitatis, et diœcesis prædictæ recitari, et respective celebrari posse summopere cupiat. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut sibi in præmissis opportune providere, ac indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor concessionis.

§. 2. Nos igitur dictum exponentem specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati: audito dilecto filio magistro Dominico Coppola congregationis venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium sacris ritibus præpositorum secretario; ut in posterum a clero sæculari, et regulari utriusque sexus civitatis, et diœcesis de Durango in Indiis officium proprium sancti Philippi Nerii, et missa propria, prout a presbyteris sæcularibus congregationis Oratorii ejusdem sancti Philippi Nerii in regnis, et dominiis Hispaniarum regis catholici existentis recitatur, et respective celebratur, excepta tamen ritus elevatione prædicta, recitari pariter, et celebrari libere, et licite possit, ac valeat, auctoritate apostolica tenore præsentium, concedimus, et indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non civitatis, et diœcesis, ac cleri prædictorum etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die vicesima quinta januarii millesimo septingentesimo nonagesimo primo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXIX.

dat. die 1. februarii 1791 anno XVI.

Confirmatur quædam resolutio per universitatem cœmentariorum urbis capta.

Pius PP. VI.

Ad futuram rei memoriam.

Expositio precum.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Petrus Poggi, et Vincentius Vassalli universitatis cœmentariorum vulgo de' muratori nuncupat. almæ urbis Nostræ consules, quod cum rerum ad dictam universitatem spectantium summa congregationi ejus secretæ, quæ duobus consulibus, camerario, aliisque tresdecim personis constituitur, innixa sit, cumque singulis annis juxta præscriptum capit. III. et VII. statutorum ejusdem universitatis, per apostolicas felicis recordationis Benedicti pp. XIV. prædecessoris Nostri in simili forma Brevis die xii. martii anni MDCCIL. expeditas literas approbatorum, et confirmatorum consules, aliique prædicti nonnisi per annum in suis respective muneribus perdurare possint, hinc fit, quod officiales, aliique in locum antecessorum suffecti, utpote de actis et dispositis per dictos suos in munere antecessores plerumque ignari, nequidem emolumentum ullum dictæ universitati, imo non leve œconomico ejus ecclesiæ statui afferant dispendium. Huic autem incommodo, ut aliquo pacto consultum foret, dicti exponentes die xii. septembris anni mox elapsi generalem indixerunt congregationem, in qua luculenter patefacto, quid damni ex annua electione omnium officialium dictam congregationem secretam constituentium prædictæ universitas, et ecclesiæ passæ sint, quod propterea remedii possit adhiberi, unanimi consensu capta est resolutio, ut imposterum qui præcedente anno fuisset secundus consul, esset primus anno insequente, sicque unus tantum consul quotannis crearetur ordine, et appellatione secundus. Insuper ut ex dictis tredecim personis auxilio consulum jam addictis, quinque pariter quotannis sorte extraherentur, quæ pro insequenti anno munus jam antea obtentum retinerent, verum nunquam ad tertium annum, itaut dicta sortitio nonnisi eos, qui per annum tantum fuerint officiales, respiciat; denique, ut quod de consulibus, id ipsum de syndicis decerneretur, ac alias prout latius in resolutione hujusmodi, cujus tenor est qui sequitur videlicet. = Fidem facio per præsentes ego notarius publicus infrascriptus, qualiter ex statutis universitatis fabrorum murariorum urbis die duodecima martii millesimo septingentesimo quadragesimo nono a s. m. pp. Benedicto XIV. in forma specifica approbatis, atque in actis mei die quinta maii millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio exhibitis inter cætera ex capitulo III. apparet, ut supra videlicet.

§. 2. Del modo da osservarsi nel fare la bussola de' consoli. = Item statuimo, ed ordiniamo, che ogni quattro anni si debba fare la nuova bussola de' consoli di detta università, e per ovviare alli dispareri, e tumulti soliti nascere, quando si fa l' imbussolatura de' consoli, e deputazione, ed elezione d' altri officiali di detta università ordiniamo, che li consoli, che per li tempi saranno in officio, nel tempo, che si dovranno fare le nuove bussole debbano fare quattordici bollettini, scrivere li nomi delli quattordici, che

Tenor resolutionis.

in quel tempo saranno in offizio, e delli detti quattordici bollettini se ne debbano estrarre a sorte sette, ed in caso che alcuno delli detti sette estratti fosse assente da Roma, o fosse morto, o impedito d'altra giusta causa, o non fosse matricolato, e scritto nel libro de matricolati, debbansi estrarre altri delli detti quattordici per supplire al numero degli assenti, morti, impediti, o non matricolati, e li detti sette uomini estratti a sorte, come sopra insieme con li signori consoli debbino fare l'imbussolatura de' consoli in questo modo cioè:

Ciascuno delli due consoli, che si troveranno in uffizio, nell'anno, che si devono fare dette bussole, potrà, e dovrà nominare ciascheduno tre capomastri muratori matricolati, e scritti nel libro de' matricolati di detta università da imbussolarsi per consoli, e ciascuno degli altri sette uomini delli quattordici estratti a sorte potranno, e dovranno nominare due capomastri muratori matricolati, e scritti nel libro de' matricolati di detta università per ciascuno, poichè vogliamo che li soli capomastri muratori matricolati possino esercitare la carica di consoli, quali capomastri muratori matricolati dovranno fare il numero di venti persone, assieme cogl'altri già nominati dalli due consoli, idonee ad essere imbussolate per consoli, avvertendo, che delle dette venti persone nominate ne debbano essere quattordici della nazione Lombarda, o oriundi della medesima nazione, e l'altre sei d'altre nazioni, quali persone però tutte debbano saper leggere, e scrivere, ed il segretario di detta università per via di rogito debba notare, e registrare nel libro delle congregazioni il nome, e cognome di ciascuno di quelli, che saranno stati nominati per essere imbussolati, e da chi li medesimi sono stati nominati, li nomi delle quali venti persone nominate per essere imbussolate doveranno da' consoli, che in quel tempo saranno in offizio scriversi, ed accoppiarsi a due per due in dieci bollettini, e li medesimi piegati porsi in un cappello, ed estrarsene a sorte sei, quali senza aprirsi dovranno mettersi in bussolo, e l'altri quattro bollettini rimasti nel cappello, senza aprirsi, dovranno alla presenza di tutti abbruciarsi, e la detta bussola dovrà serrarsi nella cassetta, che si chiude con tre chiavi esistente in detto consolato, assieme con la bussola de' camerlenghi estratti, per poi doversene negli anni susseguenti in ogni anno alla presenza degli officiali della congregazione segreta di detta università nel dì dodici marzo giorno della festa del nostro avvocato s. Gregorio, all'ora intimata in detto consolato aprirsi, ed estrarne fuori della bussola li detti bollettini, porli in un cappello, e mescolati alquanto insieme, se ne estrarrà a sorte uno, e l'altri si riporranno di nuovo in detta bussola quale si riserrerà nella detta cassetta con tre chiavi, una delle quali chiavi dovrà ritenerla il secondo console, l'altra il camerlengo, e la terza il primo console, assieme colla chiave delle cassette dell'elemosina, ed aperto il detto bollettino estratto in presenza di tutti ad alta voce il primo console pubblicherà di quelli, che ivi si ritrovano scritti li nomi, e cognomi, i quali saranno li consoli dell'anno futuro, a' quali da detti consoli per mezzo del mandataro, si farà nota la detta estrazione, con dichiarazione però, che quelli, che per li tempi saranno consoli di detta università non possino in detto anno del loro consolato esser guardiani della compagnia di s. Gregorio, ma bensì lo debbano esser l'anno dopo, che averanno terminato detto offizio di console = Prout ex dictis statutis in actis mei supra exhibitis, ad quæ etc. in quorum fidem etc.

Datum Romæ ex officio mei etc. hac die trigesima novembris millesimo septingentesimo nonagesimo.

Ita est. Pro d. Philippo Antonetti caus. cur. capli.

Costantino Calvesi sub. in fidem not. rog.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ipsi exponentes, quo præinserta resolutio hujusmodi firmius subsistat, et servetur exactius, eam apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremus. Nos igitur dictos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus in- *Confirmatio apostolica.*

clinati, audito dilecto filio Nostro Vincentio Maria Sanctæ Romanæ Ecclesiæ diacono cardinali Alterio nuncupato ejusdem universitatis apud Nos, et Sedem apostolicam protectore; præinsertam resolutionem, cum omnibus, et singulis in ea contentis, et expressis, auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictæque universitati, ejusque officialibus, et personis plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, dictæque universitatis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die prima februarii millesimo septingentesimo nonagesimo primo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXX.

Dat. die 7. februarii 1791 anno XVI.

Confirmantur indulta, privilegia, et gratiæ spirituales alias ab Hadriano pp. VI. confraternitati beatæ Mariæ virginis in cœlum Assumptæ loci de Morbinio Comensis diœcesis concessa.

Pius PP. VI.

Ad perpetuam rei memoriam

Enumeratio indultorum concessorum ab Hadriano VI.

§. 1. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales, et confratres confraternitatis sub titulo sanctissimæ virginis in cœlum Assumptæ, et sancti Laurentii martyris erectæ in loco Morbinii Comensis diœcesis, quod alias a felicis recordationis Hadriano pp. VI. prædecessore Nostro confraternitati, seu confratribus hujusmodi pro tempore existentibus facultatem concessit eligendi, seu nominandi unum, aut plures cappellanos amovibiles ad nutum, qui sacras functiones in sua ecclesia peragere possent: quod insuper tum oblationes, tum eleemosynæ, legata pia, aut alii redditus, ac proventus ad eamdem confraternitatem spectantes confratres prædicti in manutentionem suæ ecclesiæ, et oratorii, atque exhibitionem eorumdem cappellanorum erogare possent: quod iisdem confratribus pro tempore existentibus suis cappellanis prædictis, dummodo ad audiendas confessiones fuissent prius ab episcopo Comensi approbati peccata sua confiteri, ac de illorum manibus sacram synaxim sumere, non autem in paschate, fas esset, quin a rectore, seu parocho parochialis ecclesiæ intra cujus limites sita est ecclesia dictæ confraternitatis hisce desuper molestari possent: quod rector, seu parochus hujusmodi nullum jus, aut directe, aut indirecte sibi arrogare posset quoad administrationem eleemosynarum, legatorum piorum, aliorumque honorum ad eamdem confraternitatem pertinentium: quod demum eadem ecclesia, aut oratorium nunquam commendari liceret, adeo ut quævis collatio exinde forsan facienda nulla, nulliusque esset roboris, et efficaciæ.

Ratio petendæ confirmationis

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, quamquam huc usque omnibus indultis, privilegiis, et gratiis prædictis absque ulla contradictione usi, et gavisi sint, attamen cum anno 1788. domus cappellani ejusdem confraternitatis igne absumpta sit,

penes quem erat, ut asseritur, authographum apostolicarum literarum memorati Hadriani prædecessoris die xxxi. augusti anni MDXXI. in simili forma Brevis expeditarum, authographum hujusmodi deperditum pariter sit, neque in posterum hisce desuper aliquod exoriatur dubium, non solum privilegia, gratias, et indulta hujusmodi per Nos confirmari, verum etiam eis bis quotannis in secunda nempe dominica mensis maii, et in alia anni die arbitrio ipsius confraternitatis eligenda publicas supplicationes vulgo *processioni* habendi facultatem concedi summopere desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis providere, ac ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Tenor apostolicæ confirmationis.

§. 3. Nos igitur memoratos exponentes specialibus gratiis, et favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et pœnis quovis modo, et quacumque de causa latis, si quas forte incurrerint, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, quibus etiam tum venerabilis fratris episcopi Comensis, tum parochi, seu archipresbyteri dictæ parochialis ecclesiæ suffragetur consensus omnia, et singula privilegia, gratias, et indulta præfata auctoritate apostolica tenore præsentium confirmamus, et approbamus, eisque inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adiicimus, et quatenus opus sit, de novo concedimus. Præterea eisdem confratribus, ut bis quotannis in secunda nempe dominica mensis maii, ac in alia anni die ab eisdem confratribus eligenda publicas supplicationes vulgo *processioni* per vicos, et plateas dicti loci de Morbinio, de licentia tamen ordinarii habere libere, ac licite possint, et valeant de speciali dono gratiæ indulgemus, et impertimur.

Clausula sublata, et decretum irritans.

§. 4. Decernentes has præsentes literas semper firmas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios effectus sortiri, et obtinere, ac dictis confratribus nunc, et pro tempore existentibus in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque judices ordinarios, et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales etiam de latere legatos, et sanctæ Sedis nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, nec non diœcesis prædictæ etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis apostolicis superioribus, et personis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die septima februarii millesimo septingentesimo nonagesimo primo, pontificatus Nostri anno decimo sexto.

DCCCXXXI.

Dat. die 12. februarii 1791 anno XVI.

Concessio juris privativi effodiendi terram in territorio Velitris in locis nuncupatis *Peschio*, et *Comunanze*, favore Mariani Pandolfi, ejusque hæredes, et successores.

EDITTO

Fabrizio Ruffo della Santità di nostro Signore, e sua reverenda camera apostolica tesoriere generale.

R. p. d. thesaurarius, cui gratia exequenda committitur, de ea mentionem non facit.

§. 1. La Santità di Nostro signore pp. Pio sesto felicemente regnante con suo chirografo segnato li 12. febraro del corrente anno registrato negli atti dell' infrascritto segretario, e cancelliere della reverenda camera, e per l' esecuzione a noi diretto si è degnata concedere per anni diciotto al signor Mariano Pandolfi, e suoi eredi,

e successori la facoltà privativa di cavare una vena di terra atta a fabbricarne vasellami da lui scoperta nel territorio di Velletri, e precisamente nel sito, o siti denominati *Peschio*, *e Comunanze*, per il circondario di tre miglia all' intorno, ed altresì la privativa della fabbricazione di ogni sorta di vasellami, ed altre manifatture da farsi con detta terra, ristretta però detta privativa alla sola città, e territorio di Velletri, e con altre condizioni contenute nell' indicato chirografo del tenore seguente, cioè

Monsignor Fabrizio Ruffo
Nostro, e della Nostra camera
tesoriere generale.

Tenor chirographi.

§. 2. » Ci è stato rappresentato » per parte di Mariano Pandolfi di avere » egli scoperto nel territorio della Nostra città di Velletri, e precisamente nella montagna, e tenuta dette » del *Peschio*, *e Comunanze*, alcune vene di terra, atta a formarsene non solo ogni specie di vasellami, ma ancora crogiuoli, suoli di » forni, quadrelli per pavimenti nobili, e cose simili, che anzi nelle » vicinanze delle suddette vene di terra, ed in in sito al presente affatto » disabitato, ha trovato molti rottami » di vasi di forma antica, la terra de' » quali comparisce simile a quella nuovamente scoperta, per lo che si può » credere, che vi fosse anticamente » una fabbrica di vasellami; e perciò » l' oratore essendosi assicurato anche » con replicati esperimenti dell' attività di questa terra, con farne lavorare diverse sorta di vasi, e altre » terraglie usuali, e specialmente suoli di forni, e crogiuoli, de' quali » per lo più si provvede lo stato da' » paesi esteri, si è animato ad intraprendere nel luogo stesso, e vicino » alle dette vene di terra una nuova » fabbrica di vasellami, al quale oggetto ci ha supplicato, perchè vogliamo benignamente accordargli per » un discreto termine di anni tanto la » privativa di cavar detta terra nei siti, dove essa si trova, quanto l' altra » privativa della fabbricazione di ogni » sorta di vasellami da farsi con detta » terra, offerendosi di volere egli assumere una tale intrapresa a tutto » suo rischio, e spese senza veruno » dispendio, e interesse della Nostra » camera.

Ratio concessionis.

§. 3. Sulla qual supplica avendo » Noi voluto interpellarvi del vostro » parere, ci avete riferito poter esser » di molto utile a quella popolazione » non meno, che allo stato una tale » intrapresa; tanto più, che avete verificata la buona riuscita degli esperimenti fatti con detta terra, cosicchè credete, che possa condiscendersi alla richiesta grazia, con quelle » restrizioni però di luogo, e di tempo, e con quelle condizioni, le quali secondo le massime da Noi stabilite debbano accompagnare le privative per diriggerle veramente al » maggior avanzamento, e non alla » distruzione dell' industria nazionale, » che abbisogna sempre di protezione » per incoraggirla, o all' introduzione » di nuove arti utili, o a perfezionare quelle, che sono di già introdotte. In questo stato di cose, volendo » Noi compiacere il detto Mariano Pandolfi nella sua dimanda, a riguardo » non meno del merito, che egli si » è fatto con una tale scoperta, e della » lodevole intenzione d' intraprendere » una tale fabbricazione, quanto ancora dell' utilità, che può derivarne » ai Nostri sudditi dal promuovere, e » facilitare l' avanzamento delle arti, » e del commercio, siamo di buon » animo condiscesi a fargliene la grazia, con le dichiarazioni, e condizioni, come appresso.

Tenor concessionis.

§. 4. Pertanto con il Nostro chirografo, in cui abbiamo per espresso, e di parola in parolo inserto il » tenore della supplica di detto Mariano Pandolfi, ed ogni altra, e qualunque cosa necessaria ad esprimersi di Nostro moto proprio, certa » scienza, e pienezza della Nostra suprema podestà diamo, e concediamo a detto Mariano Pandolfi per se, » suoi eredi, e successori piena licenza, e facoltà di potere a tutte, e singole sue spese, privativamente ad » ogni altra persona cavare, e far cavare la detta vena di terra esistente » nel territorio di Velletri, e precisamente nei luoghi detti il *Peschio*, » e *Comunanze* nel circondario di » sole tre miglia all' intorno, e di potere altresì privativamente ad ogni » altra persona istituire in detta città, » e territorio di Velletri la fabbricazione di ogni sorta di vasellami, » da farsi con detta terra, con le dichiarazioni, e condizioni, ed obblighi seguenti cioè.

Pacta, et conditiones concessioni adjectæ.

§. 5. Primo » Che tal concessione s' intenda fatta a detto Mariano Pandolfi, per se, suoi eredi, e successori per lo spazio soltanto di anni diciotto, terminati i quali dovrà immediatamente, ed omninamente cessare ognuna delle privative suddette, senza che possano detto Mariano Pandolfi, e suoi pretendere cosa alcuna per la cessazione di tal facoltà. Secondo. Che tutta l' impresa tanto dello scavo di detta terra, quanto della fabbricazione suddetta debba farsi interamente a tutte spese di detto Mariano Pandolfi, e suoi, ed a tutto suo rischio, e pericolo, senza mai verun interesse della Nostra camera, come pure accadendo il caso, che prima del termine stabilito dei 18. anni, la presente concessione rimanesse caducata, ed estinta per colpa di detto Pandolfi, e suoi, nè egli, nè essi possano mai pretendere verun compenso, o rifazione di qualunque, benchè minima spesa, da loro impiegata nell' esercizio di tal facoltà. Terzo. Che, durante il tempo della presente concessione, non sia lecito a veruna persona ecclesiastica, e secolare, benchè privilegiata, e privilegiatissima di qualunque stato, grado, e condizione, ancorchè per esservi compresa fosse bisogno farne espressa menzione, l'impedire direttamente, nè indirettamente a detto Mariano Pandolfi, e suoi il libero uso, ed esercizio, tanto della cava privativa della terra nei prescritti luoghi nominati *Peschio*, e *Comunanze* per il circondario di tre miglia, quanto della fabbricazione privativa di ogni sorta di vasellami, da farsi con detta terra per tutta la città, e territorio di Velletri. Quarto. Perchè poi tanto il suddetto Mariano Pandolfi, quanto qualunque altro averà causa da lui, non possa essere in verun conto ritardato, ed impedito dai padroni dei fondi entro il circondario suddetto di tre miglia nei detti luoghi del *Peschio*, e *Comunanze*, dove dovrà fare la cava della terra, vogliamo, che nel caso di retinenza di qualcuno di essi padroni di prestare il suo assenso, e pazienza allo scavo da farsi, possa detto Mariano Pandolfi, e suoi, non ostante il dissenso di detti padroni de' fondi, fare il detto scavo; con espressa condizione però, che debba egli essere obbligato di ridurre nel primiero stato il sito del fondo cavato, e di rifare a detti padroni de' fondi tutti, e singoli danni in quello fatti per causa di detto scavo a stima di periti. Quinto. A maggiore intelligenza della presente concessione vogliamo, che la presente facoltà di cavare l' anzidetta terra, s' intenda limitata ai luoghi detti *Peschio*, e *Comunanze* per il solo circondario di tre miglia all' intorno di detti luoghi, e così pure la privativa della fabbricazione di ogni sorta di vasellami s' intenda limitata alla sola città, e territorio di Velletri, e non più oltre. Sesto. E nemmeno con la presente concessione s'intenderà pregiudicato il diritto di chiunque provasse, che antecedentemente a questa concessione si trovi avere introdotta altra simile fabbricazione di vasellami in detta città, e territorio di Velletri, o della stessa, o di altra sorta di terra, le quali persone, se vi saranno, potranno continuare nel libero esercizio della loro manifattura, non ostante la presente concessione. Settimo. Che detto Mariano Pandolfi, suoi eredi, e successori, duranti li anni 18. della presente facoltà privativa concedutagli in ricognizione della concessione fattagli, debbano in ogni anno pagare alla Nostra camera nella vigilia, o festa de' gloriosi apostoli ss. Pietro, e Paolo nella solita camera de' tributi una libra di cera bianca, lavorata, con far preventivamente descrivere la partita ne' libri de' censi; altrimenti mancando, anche per una sol volta, al detto pagamento, decadano immediatamente dalla presente concessione, e si abbia questa come se mai fatta non fosse, in conformità in tutto, e per tutto della Bolla di Gregorio XIII. Nostro predecessore, emanata contra *Non solventes canones*. Ottavo. Che detto Mariano Pandolfi nel termine di due anni, da computarsi dalla data del presente chirografo, debba aver messo in esercizio la manifattura, e fabbricazione suddetta, e resa vendibile la merce, qual termine passato, e non avendo cominciata l' intrapresa fabbricazione, o dopo averla intrapresa, sospendendola, e tenendola inoperosa per tre anni consecutivi, s' intenda subito decaduto dalla presente concessione, come se mai fatta non fosse. E per l' effetto di quanto da Noi si è di sopra disposto, nè stipolarete a favore di detto Mariano Pandolfi, suoi eredi, e suc-

» cessori il necessario istromento coi » suddetti patti, e condizioni, ed altri, che vi piacesse bene di aggiungere, antorizzandovi a tal' effetto, e » dandovi tutte le facoltà necessarie » per pubblicare qualunque editto, » anche penale, concedere inibizioni, » e farete tutt' altro, che per la piena esecuzione, ed osservanza della » Nostra presente grazia stimarete necessario, ed opportuno essendo così » mente, e volontà Nostra espressa.

Clausulæ salutares, et irritantes.

§. 6. Volendo, e decretando, che » il presente Nostro chirografo ammesso, e registrato in camera, a tenore della Bolla di Pio IV. Nostro » predecessore *de registrandis*, vaglia, » ed abbia sempre il suo pieno effetto, » esecuzione, e vigore colla Nostra » semplice sottoscrizione, nè gli si possa » mai opporre di surrezione, orrezione, nè di alcun altro vizio, o » difetto della Nostra volontà, ed intenzione, e che così, e non altrimenti sempre si debba giudicare, » definire, ed interpretare da qualunque giudice, e tribunale, anche » collegiale, e congregazione, benchè » composta di reverendissimi cardinali, togliendo loro, ed a ciascuno » di essi la facoltà, ed autorità di giudicare, definire, ed interpretare diversamente, dichiarando preventivamente nullo, ed invalido quanto » venisse fatto, ed attentato in contrario, ancorchè non vi siano stati » chiamati, citati, nè sentiti monsignor commissario della Nostra camera, e tutti quelli, che vi avessero, o potessero avervi interesse; non » ostante la regola della Nostra cancellaria *de jure quæsito non tollendo*, » e quali si siano altre costituzioni, ed » ordinazioni apostoliche Nostre, e de' » Nostri predecessori, stili, consuetudini, ed ogni altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle » quali tutte, e singole, avendone il » loro tenore qui per espresso, e di » parola in parola inserto, questa volta » sola, ed all' effetto suddetto pienamente deroghiamo. Dato dal Nostro » palazzo apostolico Vaticano questo dì » 12. febbraro 1791.»

Pius PP. VI.

Executio.

§. 7. Quindi in esecuzione delle speciali determinazioni della Santità sua, inerendo noi al riferito chirografo, e successivo istromento stipolato negli atti del già detto infrascritto segretario, e cancelliere della reverenda camera proibiamo espressamente a tutte e singole persone di qualsivoglia stato, grado, e condizione secolare, ecclesiastica, e regolare privilegiate, e privilegiatissime, e che per esser comprese, esigessero specifica, ed individua menzione il cavare, o far cavare durante il sopra espresso tempo di privativa la suddetta vena di terra esistente nel territorio di Velletri entro il circondario di tre miglia all' intorno dei luoghi detti *Peschio*, e *Comunanze*, e così ancora proibiamo l' instituire, o intraprendere veruna manifattura, o fabbricazione di vasellami, o altro da farsi con detta terra per tutta la città, e territorio di Velletri, cosicchè nessuno ardisca di dare alcuna molestia o impedire in qualsivoglia maniera il libero esescizio della privativa suddetta conceduta a detto signor Mariano Pandolfi, e suoi durante il tempo suddetto di anni diciotto, sotto le pene (oltre la perdita della merce lavorata, degli ordegni, e stigli) di scudi cinquanta da applicarsi per una terza parte alla reverenda camera, altra terza parte a detto signor Mariano Pandolfi, e per l' altra terza parte al tribunale, ed esecutori, e sotto altre pene anco corporali a Nostro arbitrio.

Sanctio poenalis.

§. 8. Vogliamo pertanto, che il presente editto affisso, e pubblicato che sia ne' luoghi soliti di Roma, e della città di Velletri, astringa ognuno di qualunque stato, grado, e condizione come sopra alla piena, e totale osservanza del medesimo come se gli fosse stato personalmente intimato, senza che possa suffragargli alcuna scusa, o pretesto. Dato dalla Nostra solita residenza di Monte Citorio questo di 4. marzo 1791.

INDEX

MATERIARUM

QUÆ

IN HOC OCTAVO VOLUMINE

CONTINENTUR

A

AROMATARII

B

BEATIFICATIO

BONA

Yyy

C

CAPPELLANIA

CIVITAS

CONFIRMATIO

D

DAMNATIO

DOS

E

ECCLESIA

ERECTIO

F

FESTUM

H

HOSPITALE

I

IMMUNITAS

INDULGENTIA

INDULTUM

INQUISITIO

JUS NOMINANDI

MONASTERIUM

MONIALES

N

NUNDINÆ

O

OFFICIUM

P

PENSIO

PRÆCEDENTIA

PRIVILEGIUM

PROCESSUS

R

REDUCTIO

S

SEMINARIUM

SENATOR

SEPARATIO

SUPPRESSIO

STATUTUM

T

TAXA

TRANSLATIO

U

UNIO

INDEX TITULORUM

OMNIUM MATERIARUM

QUÆ

IN GENERALI INDICE HUJUS VOLUMINIS

CONTINENTUR

IMPRIMATUR

Fr. Dominicus Buttaoni S. P. A. Magister

IMPRIMATUR

Joseph Canali Archiepiscopus Colossensis Vicesgerens